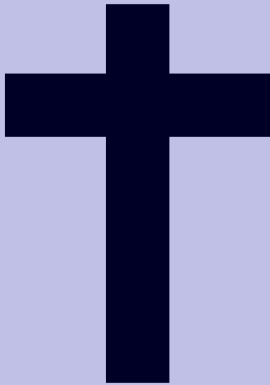

Kupia New Testament

Kupia: Kupia New Testament (New Testament)

Kupia New Testament

Kupia: Kupia New Testament (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kupia)

Contributor: SIL International (in Asia)

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

7ccb2690-4432-5e86-88c1-f8ee976f30f4

Contents

మత్తయి	1
మార్కు	69
లూకా	114
యోహాను	198
బారికుల్ కమెంట్	256
రోమా	327
1 కొరింధి	362
2 కొరింధి	391
గలతీ	411
ఎఫెసీ	423
పిలిప్పీ	435
కొలోస్సి	443
1 దెస్సలోనీ	451
2 దెస్సలోనీ	459
1 తిమోతి	463
2 తిమోతి	473
తీతు	480
సిల్వేమోను	485
ఎబ్రీయుల్	487
యాకోబు	512
1 పేతురు	520
2 పేతురు	529
1 యోహాను	535
2 యోహాను	544
3 యోహాను	546
యూదా	547
ప్రకటన	551

మత్తయి సుబుమ్ కబుర్ మత్తయి రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

యేసుక్రీస్తుచి వంసుమ్ వర్స తెన్ రెగిడ్లిసి

(లూకా 3:23-38)

1 అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలో దావీదు రానొచి వంసుమ్తే యేసుక్రీస్తు జా జెర్మిలన్. జోచి వంసుమ్ ఇసి జలి.

2 అబ్రాహామ్ ఇస్సాకుక పాయిలన్. ఇస్సాకు యాకోబుక పాయిలన్. యాకోబు యూదాక చి జోచ అన్నసీంక బాపుడ్లివొక పాయిలన్.

3 యూదా తామారు మెలి తేర్చి తెన్ పెరెసుక చి జెరహుక పాయిలన్. 4 పెరెసు ఎస్రాముక పాయిలన్. ఎస్రాము అరాముక పాయిలన్. అరాము అమ్మినాదాబుక పాయిలన్.

5 అమ్మినాదాబు నయస్సొనుక పాయిలన్. నయస్సొను సల్మానుక పాయిలన్. సల్మాను రాహాబు మెలి తేర్చి తెన్ బోయజుక పాయిలన్. బోయజు రూతు మెలి తేర్చి తెన్ ఓబేదుక పాయిలన్. ఓబేదు యెస్సయి క పాయిలన్.

6 యెస్సయి దావీదు రానొక పాయిలన్. ఈంజో దావీదు రానొ ఊరియా మెలో ఎక్కిలోచి తేర్చి తెన్ సొలోమోనుక పాయిలన్.

7 సొలోమోను రెహాబాముక పాయిలన్. రెహాబాము అబీయాక పాయిలన్. అబీయా ఆసాక పాయిలన్.

8 ఆసా యెహోసాపాతుక పాయిలన్. యెహోసాపాతు యెహోరాముక పాయిలన్. యెహోరాము ఉజ్జియాక పాయిలన్.

9 ఉజ్జియా యోతాముక పాయిలన్. యోతాము అహాజుక పాయిలన్. అహాజు హిజ్కియాక పాయిలన్.

10 హిజ్కియా మనస్సేక

పాయిలన్. మనస్సే ఆమోనుక పాయిలన్. ఆమోను యోసీయాక పాయిలన్. 11 పడ్డో యూదుల్క బబులోను దేసిమి విరోదుమ్ సుదల్ దెర గెలి కాలుమ్, యోసీయా యెకోన్యాక చి జోచ బాపుడ్లివొక పాయిలన్.

12 యూదుల్క బబులోను దేసిమ్చి విరోదుమ్ సుదల్ దెర గెలి పడ్డో, యెకోన్యా నయల్తీయేలుక పాయిలన్.

సయల్తీయేలు జెరుబ్బాబెలుక పాయిలన్. 13 జెరుబ్బాబెలు

అబీహూదుక పాయిలన్. అబీహూదు ఎల్యాకీముక పాయిలన్. ఎల్యాకీము

అజోరుక పాయిలన్. 14 అజోరు సాదోకుక పాయిలన్. సాదోకు

ఆక్కిముక పాయిలన్. ఆక్కిము ఎలీహూదుక పాయిలన్. 15 ఎలీహూదు

ఎలీయాజరుక పాయిలన్. ఎలీయెజెరు మత్తానుక పాయిలన్. మత్తాను

యాకోబుక పాయిలన్. 16 యాకోబు మరియచో మున్సుసి జలో యోసేపుక పాయిలన్. మరియచి పెట్టి క్రీస్తు మెంతో యేసు జెర్మిలన్.

17 ఇసి, అబ్రాహామ్ తెంతో మొదోల్ కెర, దావీదు రానొ ఎదక, వర్స తెన్ మొత్తుమ్ చొప్ల తరుమ్లు జల. అన్నె,

దావీదు రానొ తెంతో మొదోల్ కెర, యూదుల్క బబులోను దేసిమి విరోదుమ్ సుదల్ కడ నిలి ఎద చొప్ల తరుమ్లు

జల. బబులోనుతె గెలి తెంతో అన్నె మొదోల్ కెర, క్రీస్తు ఎదకి చొప్ల తరుమ్లు

జల.

యేసుక్రీస్తు జెర్మిలిసి
(లూకా 2:1-7)

18 *యేసుక్రీస్తు జెర్మిలిసి కిసి జలి మెలె, మరియచ అయ్యసిసి, "అమ్చి బోదక తుక దెమ్దె" మెన యోసేపుక సంగిలి పడ్డో, జేవ్ దొగుల నే బెదితె అగ్గె,

* 1:18 1:18 'ప్రబు' మెన రెగిడ్లి, 'ఎత్తిక ఏలువ కెర్టొసా' మెలి అర్దుమ్ తయెదె. యెహోవ అబ్బొన్క కి యేసు హుత్తుక కి 'ప్రబు' మెనుల.

2

దేముడుచి† నుద్ది తిలి ఆత్మతెన్ మరియ అంగి జలి. 19 మరియుచొ మున్నుసి జంక తిలొ యోసేపు, జా దస్సి జా అస్సె మెన సూన కెర, జో పున్నిమ్ జలొసా మాన్సుచి రిసా, పడ్డొ మాన్సుల్చి మొక్కె జాక లాజ్ కెరుక నెన కెర, గగ్గల్ నే జతె లుంకవ జాక ముల దెంక మెల ఉచర్లన్.

20 జో ఇసి కెరుక మెన ఉచర్తె తతికయ్, ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలొ సివ్వు తెన్ జోక డీస కెర, “దావీదు రానొచి నెకుమ్చొ ఓ యోసేపు, తుచి తెర్చి జతి మరియక ఆననుక తుయి బి నాయ్. దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మనెక్కిక జా అంగి జా అస్సె.

21 జాచి పెట్టి ఏక పుత్తుసి జెర్మెదె. జొయ్యి జోచ ప్రెజల్క జోవయించ పావల్ తెంతొ రచ్చించువ కెరెదె. జాచి రిసా, జోక ‘యేసు’ మెన నావ్ తీ” మెన జో దూత సంగిలన్.

22 ఈంజ ఎత్కి కిచ్చొక జర్లు జలి మెలె, దేముడు జోచ† కబుర్లు సంగిలొసాచి అత్తి సంగిలి కోడు నెరవెర్లువ జంకయ్ ఇసి జలి.

23 “ఈందె, విడ్డి బోద అంగి జయెదె, చి జాచి పెట్టి ఏక పుత్తుసి జెర్మెదె. జోక ‘ఇమ్మానుయేలు’ మెన నావ్ తిస్సె,” జా నావ్చి అర్లుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘దేముడు అమ్క తోడ్ తయెదె’.

24 జలె, యోసేపు నిజ తా ఉట్ట కెర, ప్రబుచొ దూత జోక సంగిలి రితి, జోచి తేర్చిక ఆనన్లన్. 25 దస్సి, జాచి పుత్తుసి నే జెర్మితె ఎదక, జాచి తెన్ బెద నిజె నాయ్, జో జెర్మితికయ్, యోసేపు జోక ‘యేసు’ మెన నావ్ తిలన్.

† 1:18 1:18 అప్పె తెంతొ జోవయించ ‘దేముడు’ మెన రెగుడుమెదె. ఒగ్గర్ పూర్లుమ్ తెంతొ జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె, గసి యేసుచి జీవితముచి రిసా రెగిడ్ల ఈంజ పున్కుమ్చ వ సాచులు బుల్తె తిల పొదులె, ‘యూదుల్’ మెన జో పూర్లుమ్ నిసాన ప్రెజల్ జోచి నావ్ దెర్చి నాయ్. ‘యెహోవ’ మెలి నావ్చి అర్లుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘ఎత్కి జెర్మిలొసా, ఎత్కిక జీవ్ దెతొసా, కెయెడ తెయెడ తతొసా’. † 1:22 1:22 ‘జోచ కబుర్లు సంగిలన్’ మెలె, పూర్లుమ్ తెంతొ కక్క ప్రబు నిసాన, జోచ కబుర్లు మాన్సుల్క జీవ్ సంగితి రిసా, జోచి ఆత్మనెక్కి జోవయించ దెయెదె. * 2:2 2:2 ‘యూదుల్’ మెలె, ‘అంచయ్ మాన్సుల్ జతు, ఎక్కి అంకయ్ జొకర్లు’ మెన ప్రబు పూర్లుమ్ నిసాన ప్రెజల్. ముక్కిమ్క ఇస్రాయేలు దేసిమి జవుల. యూదుల్తె, జా ఇస్రాయేలు దేసిమి, యేసు మాన్సు జా జెర్మన్, జా బుల్తె తిలన్. † 2:4 2:4 ‘క్రీస్తు’ మెలె, దేముడు టీవడ్లె దొర్లు జలొ రచ్చించువ కెర్చొసా.

తూర్పు దేసిమ్చ పండితుల్ యేసుక చజ బక్తి కెర్చిసి

1 హేరోదు రానొ జా యూదయ ప్రదేసిమి ఏలువ కెర్తె తిలి పొది, జా ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ పట్టుమ్తె యేసు జెర్మిలి పిమ్మట్, ఈందె, తూర్పు దేసిమ్చ పండితుల్ సగుమ్జిన్ యెరూసలేమ్ మెలి వెల్లి పట్టుమ్తె జా కెర, 2 “యూదుల్చొ* రానొ జంక జెర్మిలొసా కేనె అస్సె? తూర్పు పక్క జోచి సుక్కొక దెకిలమ్, చి జోక బక్తి కెరుక జా అస్సుమ్” మెన ప్రెజల్క సంగితె తిల.

3 హేరోదు రానొ ఈంజ కోడు సూన కెర, జో కి, జో తెన్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ ఎత్కిజిన్ కి ‘అన్సెక్లొ’ రానొ జంక ఉచరెదె’ మెన బియె కెర, పంబు జా. 4 దేముడు నిసాన యూదుల్చ వెల్లెల పూజర్లుక చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్లన ఎత్కిజిన్క, బుకారా కెర, “‘క్రీస్తు కేనె జెర్మొక అస్సె?’” మెన పుసిలన్.

5 జేవ్, “ఈంజ యూదయ ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ పట్టుమ్తె జెర్మెదె.

6 ‘ఓ యూదయ ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ పట్టుమ్, తుయి యూదయ ప్రదేసిమ్తె తిలి దాక్ పట్టుమ్ నెంజిన్.

కిచ్చొక మెలె, ఇస్రాయేలులు మెల అంచ ప్రెజల్క ఏలువ కెర్తొసా తుచితె జెర్మెదె’

దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ పూర్లుమ్చొ ఎక్కిలొచి అత్తి రెగ్గ అస్సె” మెన జబాబ్ దిల.

7 తెదొడి హేరోదు రానొ తూర్పు దేసిమి తెంతో అయిల పండితులక గుట్టు తెన్ బుకారా కెర, జేవ్ దెకిలి సుక్కొ కెయ డీసిలి గే సూన కెర, 8 “తుమ్ గెచ్చ, జో బోద కేనె అన్నె గే సరిగా చజ దెక జా, అన్నె జా కెర, అంక సంగ. ఆవ్ కి గెచ్చ, జోక బక్తి కెరిందె” మెన మోసిమ్ తెన్ సంగ, జేక బేత్లెహేమ్ పట్టుమ్తె తెద్రయ్లన్.

9 జేవ్ పండితుల్ జో రానొవ కొడొ సూన కెర, బార్ జా గెతె తతికయ్, ఈందె, తూర్పు దేసిమి జేవ్ దెకిలి సుక్కొ జేవ్చి కంట అగ్గె ఇండ గెతె తా, జో బోద తిలో గేర్చి ఉప్పిరి టీవో జలి.

10 జా సుక్కొ టీవో జలిసి దెక కెర, ఒగ్గర్ సర్దనంతోసుమ్ జా, 11 జా గెరి పెస, మరియ అయ్యున్ తెన్ తిలో జో బోదక దెక, సెర్పు సేడ జోక జొకర, జోవయించ పెట్టెల్ ఉగ్గ కెర, బజార్, దూపుమ్, చెంగిలి వాసెన తేలు, దనచ, బవుమానుమ్క దిల.

12 బక్తి కెర్లి పిమ్మట్, “హేరోదు రానొతె అన్నె గెచ్చ నాయ్” మెన, సివ్వుతె దేముడు జేవ్క జాగర్త సంగితికయ్, జేవ్ వేర వాటు జోవయించి దేసిమి బుల, ఉట్ట గెల.

యోసేపుక ఐగుప్తు వెయిలు దేసిమి తెద్రయ్లీసి

13 జేవ్ తూర్పు దేసిమ్చ ఉట్ట గెలి పిమ్మట్, ప్రబుచో దూత ఎక్కిలో సివ్వు తెన్ యోసేపుక డీస కెర, “హేరోదు ఈంజొ బోదక మార గెలుక ఉచర్తయ్. జాచి రిసా, తుయి ఉట్ట, ఈంజొ బోదక చి అయ్యున్క కడ దెరన, ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గో. ఆవ్ తుక అన్నె సంగితె ఎద ఒత్త తా” మెన యోసేపుక జో దూత సంగితికయ్, 14 జో ఉట్ట కెర, అందరె బోదక చి అయ్యున్క కడ దెరన, ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ, 15 హేరోదు రానొ మొర గెతి ఎదక ఒత్త తా గెల. దేముడుచ

కబుర్లు సంగిలో పూర్గుమ్చొచి అత్తి సంగిలి కొడొ నెరవెర్చుప జంకయ్ ఇసి జర్లు జలి.

“ఐగుప్తు దేసిమి తెంతో అంచొ పుత్తుక బుకార్లయ్.”, మెన సంగిలిసి.

16 తెదొడి, ‘జా దీసి జా తిల పండితుల్ అంక మోసిమ్ కెర్ల’ మెన హేరోదు రానొ జాన కెర, ఒగ్గర్ కోపుమ్ ఆనన, యేసుక మారుక మెన, కెయ జెర్మ తయెదె గే జేవ్ పండితుల్ అగ్గె సంగిల కొడొక ఉచర, బేత్లెహేమ్తె, వడ్డొ జా పట్టుమ్చి సుట్టునంతచ గావ్వొ ఎత్కితె, దొన్నె వెర్చుల్ తెంతో మొదోల్ కెర, తొక్కి వయసుచ మున్నుబోదల్ ఎత్కిక మొరవ గెలన్. 17 ఇన్నెతెన్ కి యిర్మీయా మెలో పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు సంగిలి కోడు నెరవెర్చుప జలి.

18 “రామా మెలి పట్టుమ్చి ఎది దూరి తెంతో, ఒగ్గర్ ఏడుకుడు జతిసి, దుకుమ్ జతిసి, సూన్ల.

జేవ్చ బోదల్ మొర గెలి రిసా, రాహేలు ఏడ ఏడ సింతుమ్ జయ్యె నాయ్.”

యోసేపు సొంత దేసిమి అన్నె ఉట్ట అయ్లీసి

19 హేరోదు రానొ మొర గెలి వడ్డొ, ఈందె, ప్రబుచో దూత ఐగుప్తు దేసిమి యోసేపుక సివ్వు తెన్ అన్నె డీస కెర, 20 “తుయి ఉట్ట, బోదకచి అయ్యున్క కడ దెరన, తుమ్చి ఇస్రాయేలు దేసిమి అన్నె ఉట్ట గెచ్చ. బోదక మార గెలుక ఉచర్లొసా మొర గెలన్” మెన సంగితికయ్, 21 జో ఉట్ట కెర, బోదకచి అయ్యున్క కడ దెరన, ఇస్రాయేలు దేసిమి అన్నె ఉట్ట అయ్ల.

22 జలె, హేరోదు రానొ మొర గెలి రిసా, అప్పె జా యూదయ ప్రదేసిమి జోచొ పుత్తుసి అర్కెలాయు ఏలుప కెర్తయ్ మెన సూన కెర, యోసేపు ఒత్త గెచ్చుక బియఁ కెర, అన్నెక్ సివ్వు తెన్ ప్రబుచి

అన్నెక్ కబుర్ నూన కెర, ²³ గలిలయ ప్రాంతుమ్తె ఉట్ట గెచ్చ. నజరేతు గవ్వొ జా కెర, ఒత్త జితె తిల. ఒత్త జిలిన్ తెన్, “యేసుక ‘నజరేయుడు’ మెనుక జయెదె” మెన పూర్ణుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలనచి అత్తి జో సంగిలిసి కోడు నెరవెర్చుప జంకయ్ ఇసి జర్లు జలి.

3

యోహాను బాప్తిసుమ్ మెంతి ఉపదెసిమ్ దెతె తిలిసి (మార్కు 1:1-8; లూకా 3:1-9,15-17; యోహా 1:19-28)

1 జా దీసల్తె, బాప్తిసుమ్ దెతో యోహాను మెలోసా బార్ జా, ² “దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె. జాకయ్ తుమ్చి పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జా ఒప్పున, పాపుమ్బుద్ది ముల దాన” మెన యూదయ ప్రదేసిమ్చి బయిలె బుల బుల సాట్టు కెర్తె తిలన్. ³ జోచ కబుర్లు సంగిలో యెసయా పూర్ణుమ్చొచి అత్తి ఈంజో యోహానుచి రిసాయి దేముడు సంగిలి కోడు ఇన్నెతెన్ నెరవెర్చుప జలి.

“ఎక్కిలో అంచో బారికి రితో జా, అంచో అవాడ్ రితో జా. ప్రబు జెతికయ్ వాటు తిన్నగ కెర్లి రితి, తుమ్ ఎత్కిజిన్ బుద్ది జా మెన, బయిలె ప్రదేసిమి తా కేక్ గల సాట్టు కెరెదె.”

⁴ ఈంజో యోహాను ఒంటెచ రోమల్క పాలల్ గలన, చామ్క కెర్లి పట్టు నెడిమి బందన తయెదె. చిట్కల్చి ఒండె తేల్ జో కయెదె.

⁵ జా దీసల్తె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తెచ మాన్సుల్ కి, జా ఒంటి యూదయ ప్రదేసిమ్చ మాన్సుల్ కి,

ఒంటి యోర్దాను మెంతి గాడు పాసిచ మాన్సుల్ కి, యోహానుతె జా కెర, ⁶ జేవ్ కెర్ల పాపల్ దుకుమ్ తెన్ ఒప్పున ఎదార్దుమ్ సంగ, యోర్దాను గడ్డె జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన్తె తిల.

పరిసయ్యుల్క యోహాను గోల కెర్లిసి

^{7*} పరిసయ్యుల్క కి, †సద్దూకయ్యులక

కి, ఒగ్గర్జిన్ జా బాప్తిసుమ్ నజనుక జెతిసి యోహాను దెక కెర, “అయివొచి రితి విస్సుమ్ పెట్టి తిలన, తుమ్! దేముడు కెర్తి సిచ్చు పిట్టవనుక ఉచరుక మెన తుమ్క సికడ్డెసా కొన్సో? ⁸ తుమ్ కెర్ల పాపల్ ముల దా, చెంగిల్ బుద్దితె ఇండ, అత్తుచి పంటో దెర. ⁹ పిమ్మల్, ‘అబ్రాహామ్ అమ్క అబ్బొ జయెదె, చి రిసా దేముడు తెన్ బెద అస్సుమ్’ మెన తుమ్క తూమ్ ఉచరన, సొంత గవురుమ్ సంగనుక నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఇన్నెచ పత్రల్ తెన్ కి దేముడు అబ్రాహామ్చి రిసా బోదల్క జెర్తువుక తెరె, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. ¹⁰ ఈందె, అప్పె కి ప్రబు కురాడు వాండి కెర, రూకుక బుంది కండితి రితి, కురాడు దెర టీవో జా అస్సె. జలె, చెంగిల్ పంటో నే దెర్లి, ఎత్కి రూకుక కండ కెర ఆగితె గలుల” మెన, జేవ్క యోహాను సంగిలన్.

¹¹ తెదొడి, ప్రజల్క యోహాను “తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా తుమ్ దుకుమ్ జా ముల దెతి గుర్తుకయ్ ఆవ్ తుమ్క ఇసి పానితె బాప్తిసుమ్ దెతసి. గని, అంచి పడ్డె అన్నెళ్లో అప్పె జెతయ్. జో అంచి కంట వెల్లో, జోక అదికారుమ్ ఒగ్గరి. జోచ జోడ్లు వయుక జలెకు, ఆవ్ విలువ నాయ్. జో, ‡దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు తెన్ చి ఆగి తెన్ తుమ్క బాప్తిసుమ్

* **3:7** 3:7 పరిసయ్యుల్ చి సద్దూకయ్యులు యూదుల్క ముక్కిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జవుల. ఎత్కి వెల్లెల పూజర్లు తెన్ యూదుల్చి వెల్లి నబతె వెనుల. జేవ్ దీసల్తె ముక్కిమ్క జెవ్వె, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గల్ సికడ్డన తెన్, దేముడుచి నిదానుమ్ ప్రజల్క సికడుక. † **3:7** 3:7 సద్దూకయ్యులు మెలె జేవ్ దూతల్ అస్సి మెన సంపజతి నాయ్. మొర గిలన ఉటుల మెన సంపజతి నాయ్. జేవ్ కి యూదుల్ ముక్కిమ్చ ఎక్కి జటు. జేవ్ పరిసయ్యుల్ తెన్ బెద ఎదివాల్ సుటు యెసుప్రబుక పరిచ్చె కెర్ల. ‡ **3:11** 3:11 ‘దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు’ మెలె, యెహోచ దేముడు అబ్బొసిచి కి యెసు దేముడు పుత్తుసిచి కి జయెదె.

దెయిదె. 12 జోచి పూన్తి నూపు జోచి అత్తి అస్సె, చి జోచి కెల్లి నుబ్బుమ్ కెర, జోక కామ్క జెతికయ్ గోదుమ్ పంట్లో గుడ్డ కెర కొట్టుతె కుడవనెదె, చి కో విజవుక నెత్తిర్లి ఆగితె పోటు గల, డయ గెలెదె” మెన సంగిలన్.

యేసు బాప్తిసుమ్ నజన్లినీ
(మార్కు 1:9-11; లూకా 3:21-22)

13 జా సమయుమి, ఈంజ బాప్తిసుమ్ నజనుక మెన యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతో ఉట్ట జా కెర, యోర్దాను గడ్డె యోహానుతె అయ్లన్.

14 యోహాను జోక దెక కెర, “ఆవ్ తుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజనుక అస్సె. తుయి కిచ్చొక అంచితె బాప్తిసుమ్ నజనుక జెతసి? బెదె నాయ్” మెన యేసుక సంగితికయ్, 15 యేసు “అల్లె, అప్పెచి మట్టుక ఇసి జర్గు జవున్. దేముడుచి నీతి ఎత్తి ఇసి నెరవెర్చువ కెరుక అమ్క చెంగిలి” మెన యేసు జబాబ్ దెతికయ్, యోహాను జోక బాప్తిసుమ్ దిలో.

16 యేసు ఈంజ బాప్తిసుమ్ నజన్లినీ బేగి, గడ్డె తెంతో బార్ జతికయ్, ఆదె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జలి, చి దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ పార్వ పిట్టచి రితి జా ఉత్త్ర జా కెర, యేసుచి ఉప్పిరి వెసిలిన్ జో దెకిలో. 17 “ఈందె, ఈంజోయి అంచో ప్రేమ తిలో పూత్తు. ఇనాచి రిసా అంక సర్లసంతోసుమ్” మెన, ఇసి పరలోకుమ్ తెంతో సంగిలినచి అవాడ అయ్లి.

4

యేసుక సయ్తాన్చి అత్తి పరిచ్చు జలిసి
(మార్కు 1:12-13; లూకా 4:1-13)

1 తెదొడి సయ్తాన్చి అత్తి జోచి పరిచ్చు కెరవనుక దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ, జోక కో నెంజిలి డొంగై కడ నిలన్. 2 జలె, దొన్ని విసానా పొదులు, దొన్ని విసానా అందర్లు యేసు చువ్వె తతికయ్,

జోక చూ కెర్తికయ్, 3 పాపుమ్ కెరవుక ఉచర సయ్తాన్ జోతె జా కెర, “తుయి దేముడుచో పుత్తుసి జలె, ఈంజేవ్ పత్తల్ పోడియె జతి రితి సంగు” మెలన్. 4 తెదొడి యేసు,

“ ‘ఎక్కి పోడియె తెన్ నాయ్, గని దేముడుచి చొండి తెంతో జెతి ఎత్తి కొడు తెన్ మాన్సుల్ జింక అస్సె’

మెన దేముడుచి కోడుతె రెగ్గ అస్సె” మెలన్.

5 తెదొడి సయ్తాన్ యేసుక దేముడుచి గుడి తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె కడ నా కెర, జా దేముడుచి గుడితెచి వెన్నెపుచి ఉప్పిరి జోక టీవో కెర, 6 “తుయి దేముడుచో పుత్తుసి జలె, ఎట్టెతో డేవు.

‘తుక ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి, జోచ దూతల్క దేముడు ఆత్త దా తెద్రయెదె’,

‘తుచ చట్టో పత్రె నే లయితి రితి, జేవ్ దూతల్ జోవయించ అత్తో చంపొ కెర, తుక ఉక్కులనుల,’

మెన దేముడుచి కోడుతె రెగ్గ అస్సె” మెన యేసుక సంగిలన్. 7 సయ్తాన్ దన్లినీ సంగితికయ్, యేసు జోక

“ ‘ప్రబు జలో తుమ్చో దేముడుక పరిచ్చు కెరుక నాయ్’

మెన అన్నెక్ టాన్తె రెగ్గ అస్సె” మెన సయ్తాన్క సంగిలన్.

8 పడ్డె అన్యె, ఒగ్గర్ డొంక్ తిలి ఏక్ డొంగుర్ ఉప్పిరి సయ్తాన్ యేసుక కడ నా కెర, ఈంజ లోకుమ్చ రాజమ్లు ఎత్తి, జేవ్చి విలువ ఎత్తి జోక దెకవ కెర, 9 “తుయి సెర్ను నేడ అంక జోకర్లెగిన, ఈంజ ఎత్తి తుక దెయిందె” మెన యేసుక సంగిలన్. 10 యేసు జోక, “సయ్తాన్, తుయి ఉట్ట గో. కిచ్చొక మెలె,

‘ప్రబు జలో తుమ్చో దేముడుకయ్ జోకర, జో ఎక్కిలోచి సేవ తుమ్ కెరుక అస్సె’

మెన రెగ్డ అస్సె.” మెన సంగిలన్.
 11 తెదొడి నయ్తాన్ జోక ముల దా ఉట్ట గెలన్, చి ఈందె దేముడుచ దూతల్ జా కెర, యేసుక సావైచన కెర, సుక్కుమ్ కెర్ల.

యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బస జలిసి
 (మార్కు 1:14-15; లూకా 4:14-15)

12 ఒత్త తెంతో ‘బాప్తిసుమ్ దెతో యోహానుక జేలి కెర జేల్తె గల అస్తి’ మెన యేసు నూన కెర, ఉత్తర పక్క గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బుల ఉట్ట గెచ్చు కెర, 13 ఒత్తచి నజరేతు మెలి జో వడ్డిలి గావ్ తెంతో ముల దా కెర, జెబులూను చి నప్తాలి మెల పూర్లుల్చ నవ్వొ దిలి ప్రాంతుమ్తెచి సముద్రుమ్చి పాసించి కపెర్నహూమ్ మెంతి పట్టుమ్తె ఉట్ట జా జితె తిలన్. 14 దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయా పూర్లుమ్చొచి అత్తి జో సంగిలి కోడు ఇసి నెరవెర్చువ జలి.

15 “జెబులూను ప్రదేసిమి, నప్తాలి ప్రదేసిమి,

యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో తిలి వెల్లి నముద్రుమ్చి పక్క,
 పూర్లుమ్ యూదుల్ నెంజిలస జితె తిలి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె తిల పైజల్

16 అగ్గె అందర్బుద్ది తెన్ తిలె కి, అప్పె వెల్లి ఉజిడి దెక అస్తి.

జేవ్ పాపుమ్ తెన్ మొర గెల రిత జా తిలె కి,
 జోవయింక రాత్ పాయిలి రితి జా, పరలోకుమ్చి ఉజిడి జోవయింక డీస అస్సె”
 మెన సంగిలి కోడు.

17 జా దీసి తెంతో, జా ప్రాంతుమ్చ పైజల్క యేసు బోదన కెర్లిసి కిచ్చొ మెలె, “పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఇన్నె పాచ జా అస్సె. జాచి రిసా, తుమ్చ పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జా, పాపుమ్బుద్ది ముల దాస” మెన బోదన కెర్తె తిలొ.

యేసు తొలితోచ సిస్సుల్క బుకార్లిసి (మార్కు 1:16-20; లూకా 5:1-11)

18 యేసు జా గలిలయ సముద్రుమ్చి గట్టుతె ఇండితె తా, ‘పేతురు’ మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలొ సీమోను, చి జోచొ అంద్రెయ మెలొ బావొసి దొగులక దెకిలన్. జేవ్ దొగుల సముద్రుమ్తె వల గల్తె తిల. జేవ్ జాలర్లు. 19 జలె, జోవయింక దెక కెర, “జలె, తుమ్ అంచి పట్టి జా, చి మాన్సుల్ అంక నంపజతి రిసా తుమ్ జోవయింక అంచితె కడ ఆన్త జాలర్లు జతి రితి, తుమ్క ఆవ్ కెరిందె” మెన సంగిలన్. 20 ఇసి సంగ బుకార్లి బేగి, జేవ్ జోవయించ వలల్ ముల దా కెర, జోచి పట్టి గెచ్చు, జో తెన్ బులుక దెర్ల.

21 ఒత్త తెంతో ఇదిల్ దూరి గెచ్చు, యాకోబుచి యోహాను మెల అన్నె దొగుల అన్నొబావొక యేసు దెక జేవ్క బుకార్లన్. జేవ్ దొగుల జెబెదయి మెలొ అబ్బొసి తెన్ జోవయించి దొనితె వెన తా, జోవయించ వలల్ చెంగిల్ కెర్తె తిల.

22 యేసు బుకార్లి బేగి, జోవయించొ అబ్బొన్క చి దొనిక ముల దా కెర, జోచ సిస్సుల్ జతి రితి జోచి పట్టి గెల.

యేసు మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్లిసి

23 యేసు జా ఒండి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బుల బుల, యూదుల్చ ఒత్తచ సబ గెరలె గెచ్చు గెచ్చు, “పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఇత్తల్ పాచ జా అస్సె” మెన సుబుమ్ కబుర్ సంగ, పైజల్క, కిచ్చొ జబ్బు తిలె కి, జబ్బులు బాదల్ ఎత్తి గెచ్చయలన్. 24 ఒండి సిరియ దేసిమ్చ ఎత్తిజిన్ జోచి రిసా సూన్, చి రగరగాల్చ జబ్బుల్ తిలసక, జొర్డొల్ నొప్పుల్ తిలసక, బూతల్ దెర్లసక, మోర్చల్క, చి అత్తి చట్టొ కదుల్ కెరుక నెతిర్లసక, ఇనచ ఎత్తిక యేసుతె కడ ఆన్తికయ్, జోవయింక చెంగిల్ కెర్లన్. 25 ఈంజ ఎత్తిచి రిసా, గలిలయ

ప్రాంతుమ్ తెంతో, దెకపొలి ప్రాంతుమ్ తెంతో, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో, యూదయ ప్రదేసిమ్ తెంతో, పడ్డొక యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో తెంతో, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జట్టు తెన్ జోచి పట్టి గెల.

5

యేసు మెట్టయ్ ఉపీర్ కెర్లి బోదన (లూకా 6:20-23)

1 యేసు జేవ్ ఒగ్గర్జిన్ పట్టి అయ్లనక దెక కెర, ఏక్ మెట్టయ్ వెగ వెసితికయ్, జోచ సిన్సుల్ జోత జెతికయ్ 2 జో చోడి పుటవ జేవ్ ఎత్కిజిన్క బోదన కెరుక దెర్లన్.

3 “అమ్ ఆత్మతె ఎగ్గరె తొక్కిచ సుదల్ మెన కో చిననుల గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దన మాన్సుల్కయ్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె వాట తయెదె.

4 “దుకుమ్ సేడ్డనక చెంగిలి, కిచ్చొక మెలె, దేముడు జోవయింక బురియవెదె.

5 “సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతనక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, *జేవ్ ఈంజ బూలోకుమ్తె ఏలువ కెరుల.

6 “చూ తాన్ గెతె ఎదక మాన్సుల్ కిసి అన్నిమ్క పితిన్క ఆస జవుల గే, దస్సి, పున్నిమ్ ఇండుక కో ఎక్కి ఆస జవుల గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడు జోవయింక పున్నిమ్ దా సర్లసంతోసుమ్ కెరెదె.

7 “మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితనక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడు జోవయింక కన్కారుమ్ దెకిదె.

8 “పెట్టి సుద్ది తతనక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ దేముడుక దెకుల.

9 “కోపుమ్ జలనక కో సేంతుమ్ కెర్లస జవుల గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచ పుత్తర్పులు, మెన జోవయింక సంగుక జయెదె.”

10 “సత్తిమ్ ఇండితి రిసా కో అన్నె మాన్సుల్చి అత్తి అల్లర్లు సిచ్చలు సేడుల గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దన మాన్సుల్కయ్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె వాట తయెదె.”

11 “తుమ్ అంచ మాన్సుల్ జలి రిసా తుమ్క మాన్సుల్ ఆరిక దూసుప కెర్లెగిన, అల్లర్ కెర్లెగిన, ఎత్కి రగల్ అబద్దుమ్ సంగిలెగిన, తుమ్క చెంగిలి. 12 జేవ్ దస్సి కెర్లె కి, సర్లసంతోసుమ్ తెన్ తా. కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్తె తుమ్క వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. పూర్లుమ్ కి, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్ కి జేవ్ దన అల్లర్ కెర్లె.”

లోన్క చి ఉజిడిక టాలి (మార్కు 9:50; 4:21; లూకా 14:34-35; 8:16)

13 “తుమ్ ఈంజ లోకుమ్క లోన్చి రితి జస్తి. గని జాగర్ల తెన్ తా, లోన్చి కారు గెలెగిన, జా లోన్ కిసి అన్నె కారు జయెదె? అన్నె కిచ్చొక కి కామ్క నే జయె. ఎత్కి వెంట గెలుక జయెదె. దస్సి వెంట గెలెగిన, మాన్సుల్ సుడుక జయెదె.”

14 “తుమ్ ఈంజ లోకుమ్క ఉజిడి జా అస్సున్. ఏక్ పట్టుమ్ మెట్టచి ఉప్పిరి తిలెగిన, జా పట్టుమ్క లుంకడుక నెంజె.

15 దస్సి, మాన్సుల్ దీవు లంబడ తిలెగిన, జా దీవుక నాడి గట్ట డంకితి నాయ్, గని దీవు కంబుమ్తె టీవుల, చి జా గెరి తిలన ఎత్కిక జా ఉజిడి కామ్క జయెదె. 16 తుమ్చి తెన్ కి దస్సి తంక అస్సి. తుమ్ చెంగిల్ బుద్ది ఇండితిసి

మాన్సుల్ దెక, పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొది జలో దేముడుక గవురుమ్ దెతు మెన, తుమ్చి పెట్టి తిలి ఉజిడి మాన్సుల్చి ముక్కె లగితి రితి తుమ్ ఇండ.”

పూర్లుమ్ దిల ఆగ్గుల్చి రిసా యేసు సంగిలి బోదన

* 5:5 5:5 ‘ఆకర్క’ మెలె, ఈంజ లోకుమ్ నొవర్ జతి రితి ప్రబు మార్కుప కెర్లి పొదిక.

17 “మోసే పూర్ణమచోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్ జలెకు, పూర్ణలచి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లు జలెకు, పెట గెలుక ఆవ్ అయలయ్ మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. జా ఎత్తి నెరవెర్పుప కెరుకయ్ ఆవ్ అయలయ్, గని పెట గెలుక మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. 18 కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఆగాసుమ్ బుయి పాడ్ జా గెతె ఎదక, మోసే పూర్ణమచోచి అత్తి రెగిణ్ణిసి దేముడుచ †ఆగ్గుల్చి కొణొ పూర్తి నెరవెర్పుప జతె ఎదక, జేవ్తె ఎక్కి కొడు కి ఎక్కి కామ కి పిట్టె నాయ్. 19 జాచి రిసా, ఈంజ ఆగ్గుల్ రితి కెర్రిన్క కో విలువ దెకితి నాయ్ గే, చి విలువ నే దెకితి రితి అన్నె మాన్సుల్క సికడుల గే, పరలోకుమచి రాజిమ్తె జో దాకు జవుల. గని కో జేవ్ కొణొ రితి నిదానుమ్ కెర, దస్సి నిదానుమ్ కెరుక అన్నె మాన్సుల్క సికడుల గే, జెవ్వి పరలోకుమచి రాజిమ్తె గవురుమ్ జవుల. 20 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్, కెర్తి కంట తుమ్ పున్నిమ్ ఇండిలకయ్ నెంజిలె, తుమ్ కచిత్తుమ్ పరలోకుమచి రాజిమ్తె బెదున్ నాయ్.”

నీతిచి రిసా యేసు సంగిలి బోదన

21 ‘నరు అత్య కెర నాయ్. నరు అత్య కో కెర్లె, సిచ్చ జంక అస్సె’ మెన పూర్ణమచక సంగిలిసి తుమ్ నూన్తను. 22 ఆవ్, జలె, తుమ్క అన్నె కిచ్చొ సంగితసి మెలె, కక్క జలెకు కో జలెకు కోపుమ్ జలె, జో కోపుమ్ జలొ సిచ్చ జతి తప్పు కెర అస్సె, కో జలెకు అన్నెక్కోక నిస్కారుమ్ సంగిలె, వెల్లి నబచి అత్తిచి సిచ్చ జతి తప్పు కెర అస్సె. కో జలెకు

అన్నెక్కోక ‘తుయి గడ్డు’ మెలి ఎదిలి కోడు సంగిలె, వెల్లి ఆగిచి గొయిచి సిచ్చ జతి తప్పు కెర అస్సె. 23 జలె, తుమ్చితె కో గే కిచ్చొగె అర్పితుమ్ దెంక మొదొల్ కెర తిలె జవున్, ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొగె కెర్రిన్చి రిసా అన్నెక్కో ఇనాచి ఉప్పిరి కోపుమ్ తెన్ అస్సె మెన ఈంజొ ఏదస్ట కెర్రిగిన, 24 ఈంజొ అర్పితుమ్ దెతిసి బలి దెతి టాన్తె నే దెతె, పాసీ ముల దా కెర, తొలితో గెచ్చ, జో అన్నెక్కో తెన్ సేంతుమ్ కెరన, అన్నె జా కెర, ఇన్నెచి అర్పితుమ్ ఈంజొ దెవును.

25 “తుమ్చితె ఎక్కిలోక కో గే నేరిమ్ వయడ తిలెగిన, తుమ్ బెద గెతె తా తీర్పు కెర్తి గెరి నే పావితె అగ్గె, జో నేరిమ్ వయడ్డొ మాన్సు తెన్, నేరిమ్ జలొసా బేగి సేంతుమ్ జంక అస్సె. నెంజిలె నేరిమ్ వయడ్డొసా తుమ్క తీర్పు కెర్రిసాతె సార్ప కెర్లె, జో తీర్పు కెర్రిసా తుమ్క జమాన్లుచి అత్తి సార్ప కెర్లె, జో జమాన్లు తుమ్క జేల్తె గల దెయెదె. 26 దస్సి, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్చితె కో సిచ్చ జవుల గే, ఆకర్చి కాసు ఎద కి పూర్తి తీర్పుప కెర్లె ఎదక, తుమ్క ములుక నెంజె.”

లంజెచి రిసాచి తీర్పు

27 “పడ్డొ ‘తుమ్ లంజెకమొ కెర నాయ్’ మెన సంగిలి కోడు తుమ్ అగ్గె తెంతొ నూన అస్సెన్. 28 గని ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఏక్ తేర్బోదక దస్సి దెకుక కి కో దెకెదె గే, ఎక్కి దెకిలి రిసా, జోచి మెన్సుతె జా తెన్ లంజె కెర అస్సె.”

29 “జలె, తుమ్చితె కచి గే ఉజిల్ అంకి జవున్ జోక పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, పాపుమ్ నే కెర్తి రిసా, జో జా అంకి కడ వెంట గెలి రితి జవున్. జోవయించ

† 5:18 5:18 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొణొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పున్సుకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణమచోచి అత్తి రెగిణ్ణి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె.

ఆగ్నేత తత్తన ఎత్తి తెన్ ఒండొయి మాన్సు వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, జోచి ఆగ్నేత తత్తనతె ఎక్కి జవున్ పిట్ట గెలి రితి జలె, జోక చెంగిలి. 30 దస్సి, తుమ్చితె ఎక్కిలోచొ ఉజల్ ఆతు జవున్ జోక పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జా దీసి తెంతో అన్నె దస్సి పాపుమ్ నే కెర్తి రిసా, జో ఆతు కండ గెలి రితి జా, జోచి తెంతో వెంట గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, జోచ ఆగ్నేత తిల వాటల్ ఎత్తి తెన్ ఒండొయి మాన్సు వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, జోచ ఆగ్నేత తత్తన ఎక్కి ఆతు పిట్ట గెలి రితి జలె, జోక చెంగిలి.”

పెండ్లి జా ములవులి జలనచి రిసాచి తీర్పు

31 ‘కో జలెకు జోచి తేర్పిక ముల దెయెదె గే, జో జాక ముల దెంక మెన ఏక్ కాగ్గుమ్ రెగ్గ దెంక అస్సె’ మెన పూర్ణమ్ తెంతో సంగిలి కోడు అస్సె. 32 గని ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెన సంగితిసి మెలె, జా తేర్పి లంజె జలిన్క పిట్టవ, కో జలెకు తేర్పిక ముల దెయెదె గే, జొయ్యి జాక లంజె కెర్తయ్. అన్నె, మున్సున్ ముల దిలి తేరబోదక పెండ్లి జతోసా కో జలెకు, లంజె జతయ్.

అప్పిడ్డిన్చి రిసాచి తీర్పు

(మత్త 19:9; మార్కు 10:11-12; లూకా 16:18)

33 “అన్నె, ‘ఆరిక అప్పుడుక నాయ్, గని కిచ్చొ జవున్ కెర్తి రిసా కో గే ప్రమానుమ్ తిలెగిన, †ప్రబుక సత్తిమ్ కెర్తి రిసా జో మాన్సు జో సంగిలిసి జర్గు కెరుక అస్సె’ మెన పూర్ణుల్క సంగిలి కోడు తుమ్ నూన అస్సున్. 34 గని ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఎద్దరె ఒట్టు

† 5:33 5:33 ‘ప్రబు’ మెలె కి, ‘దేముడు’ మెలె కి, ‘పరలోకుమ్చొ రానొ జలో ప్రబు’ మెలె కి, ఎక్కిలోచి రిసా సంగితయ్. జేవ్ తిన్ని ఎక్కిలోక తిన్ని నవ్వొ జయెదె. § 5:34 5:34 ‘ప్రబు’ మెలె కి, ‘దేముడు’ మెలె కి, ‘పరలోకుమ్చొ రానొ జలో ప్రబు’ మెలె కి, ఎక్కిలోచి రిసా సంగితయ్. జేవ్ తిన్ని ఎక్కిలోక తిన్ని నవ్వొ జయెదె.

* 5:35 5:35 ‘ప్రబు’ మెలె కి, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు’ మెలె కి, ‘పరలోకుమ్చొ రానొ జలో ప్రబు’ మెలె కి, ఎక్కిలోచి రిసా సంగితయ్. జేవ్ తిన్ని ఎక్కిలోక తిన్ని నవ్వొ జయెదె.

గలన్క నాయ్. ‘పరలోకుమ్ సాచి’ మెన జవున్ ఒట్టు గల నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా కి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సిజాస్సనుమ్. 35 ‘బుయ్చి సాచి’ మెన జవున్, ఒట్టు గలన్క నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా దేముడు సుదితి పొద్రొ. అన్నె, ‘యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ సాచి’ మెన జవున్, ఒట్టు గలన్క నాయ్. కిచ్చొక మెలె, *జా పరలోకుమ్చొ రానొ జలో దేముడుచి గుడిక నిసాన్ల పట్టుమ్. 36 అన్నె, ‘బోడిచి ఒటు జవున్’ మెననుక నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఎక్కి సెండి వాడొ కి నీడి జతి రితి జలెకు, చొక్కెల్ జతి రితి జలెకు మార్పుప కెరుక తూమ్ నెతుర్పు. 37 జలె, తుమ్ ‘ఎఁ ఎఁ’ మెనుక అస్సె మెలెగిన, ‘ఎఁ ఎఁ’ మెన. తుమ్ ‘నాయ్’ మెనుక అస్సె మెలెగిన, ఎక్కి ‘నాయ్’ మెన. ఇన్నెక జిన్తిన నయ్తాన్ తెంతోయ్ జతయ్.”

అల్లర్ కెర్తినచి రిసాచి తీర్పు
(లూకా 6:29-30)

38 ‘ఏక్ మాన్సుచి అంకి జవున్ అన్నెక్కో కోవుమ్క కడ్డెగిన, జో కడ్డెసాచి అంకి కి జో అంకి గెలొ మాన్సు గెచ్చు కడుక అస్సె. అన్నె, ఏక్ మాన్సుచొ దాంతు అన్నెక్కో పెట బగయ్లెగిన, ఈంజొ కి జోచి దాంతు పెట బగవ గెలుక అస్సె’ మెన పూర్ణమ్ సంగిలి కోడు తుమ్ నూన అస్సున్. 39 జలె, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ సంగితిసి మెలె, తుమ్క అల్లర్ కెర్లొసాక తుమ్ అల్లర్ కెర్క నాయ్. మూర్కుడు జవున్ తుమ్చితె ఎక్కిలోక ఉజల్ గలి జవున్ పెట్టెగిన, దెబ్బ కయ్లొసా తుక్లె తా, జోచి డెబ్బి గలి కి జో అన్నెక్కో అన్నె పెటితి రితి, జోచి పక్క పన్నుక అస్సె.

40 “అన్నె దన్ని, తుమ్చితె ఎక్కిలోక కో జలెకు తీర్పు కెర్తి గేర్తె కడన, ఇనెతె సొక్క నజీలె, ఈంజో ఇనాచి కోటు కి దా గెల్పు. 41 కో జలెకు తుమ్చితె ఎక్కిలోక ‘ఏక్ మయిలు దూరి బెద జె’ మెన బలవంతుమ్ కెర్తెగిన, జో తెన్ ఈంజో దొన్ని మయిలు దూరి బెద గెస్సు. 42 కో జలెకు తుమ్చితె ఎక్కిలోకె కిచ్చొ జవున్ నజీలె, దెంక. అన్నె, కో జలెకు తుమ్చితె ఎక్కిలోకె బదుల్ నజీలె, తుక నే దెయింద్ మెనుక నాయ్, దెంకయి.”

విరోదుమ్ సుదల్క ప్రేమ కెర్తెన్చి రిసాచి తీర్పు
(లూకా 6:27-28,32-36)

43 “అన్నె, ‘తుమ్చి తెన్ బెదితనక ప్రేమ కెర’ మెన, ‘తుమ్క విరోదుమ్ జలనచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ తెన్ తా’ మెన సంగిలిసి సూన అస్సున్. 44 గని ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, తుమ్క విరోదుమ్ జలనక ప్రేమ కెర. తుమ్క అల్లర్ కెర్తనచి రిసా ‘చెంగిల్ జతు’ మెన ప్రార్దన కెర్తె తా. 45 తుమ్ ఇసి కెర్తెగిన, తుమ్చొ పరలోకుమతె తిలో దేముడు జలో అబ్బొన్చ పుత్తర్లు జలదు మెన డీసెదె. కిచ్చొక మెలె, గార్ సుదల్క కి చెంగిల్ సుదల్క కి రోజుక జో పొద్దు బార్ కెర్తయ్. సత్తిమ్ ఇండితనచి రిసా కి, పాపుమ్ ఇండితనచి రిసా కి పాని పెటయ్తయ్. 46 ఎక్కి తుమ్క ప్రేమ కెర్తనకయ్ తుమ్ ప్రేమ కెర్తెగిన, తుమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్ జా? †సిస్టు నజీతన కి దన్ని కెరుల. 47 ఎక్కి తుమ్చ సొంత మాన్సుల్క ముద్దు కెర్తె, గని వేర మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, మాములుమ్ మాన్సుల్ కెర్తెసిచి కంట జా కిచ్చొ జిన్నిసి! దేముడుక నేన్ల మాన్సులి దన్ని కెరుల. 48 తుమ్, జలె, సూన. పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొసి జలో దేముడు కిసి ప్రేమక పూర్తి

అస్సె గే, తుమ్ కి దన్ని ప్రేమక పూర్తి జా తంక అస్సె.”

6

దర్ముమ్ కిచ్చొ బుద్ది తెన్ దెంక గే సికడ్డిసి

(లూకా 11:2-4)

1 “మాన్సుల్చి మొక్కె గవురుమ్ ఆనన్తి రితి తుమ్చ నీతికమొ కెర నాయ్. మాన్సుల్చి గవురుమ్ ఆనన్తి రిసా కెర తిలెగిన, తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలో దేముడు జలో అబ్బొద్తె బవుమానుమ్ తుమ్క దొర్కు జయె నాయ్. 2 జాచి రిసా, తుమ్ దర్ముమ్ దెంక జలె, నప్పిర్ బజయ్లి రితి జా మాన్సుల్చి మొక్కె గవురుమ్ జతి రిసా దాస నాయ్. కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్ గవురుమ్ దెతి రిసా ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్ సబ గెరలె జవున్, వీదులె జవున్, దన్ని, ఎత్కిజిన్ దెకితి రితి, నప్పిర్ బజవ కెర దెతతి. దన్ని గవురుమ్ ఆనన్తనచి రిసా ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, జేవ్ ఈంజయి లోకుమతె జోవయించి బవుమానుమ్ నజన గెల అస్తి.”

3 “తుమ్, జలె, దర్ముమ్ దెతె పొది, తుమ్చి దర్ముమ్ గుట్టు తెన్ తతి రితి, తుమ్చొ ఉజిల్ ఆతు తెన్ దర్ముమ్ దిలె, తుమ్చొ డెబ్బొ ఆతుక నేన్తె నే జాన్తి రితి దాస. 4 దన్ని తుమ్ దిలదు మెలె, అన్నె కోయి నేన్లె కి, తుమ్చొ దేముడు అబ్బొసి దెక, తుమ్క బవుమానుమ్ దెయెదె.”

ప్రార్దన కెరుక సికడ్డిసి

(లూకా 11:1-4)

5 “పడ్డె, తుమ్ ప్రార్దన కెర్తి పొది, ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్చ రిత జా నాయ్. దస మాన్సుల్ సొంత గవురుమ్ ఆనన్తి రితి, మాన్సుల్ దెకుత్ మెన,

† 5:46 5:46 ‘సిస్టు’ మెలె, జా దేసిమ్క ఆకమించువ కెర్తి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి వాట డబ్బుల్. జా ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ పన్ను నజీతనక యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల.

నబ గెరలె, వీదులె టీచొ జా ప్రార్దన కెరుక ఓజ జా అస్తి. తుమ్ కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, జేవ్ జోవయించి బవుమానుమ్ నజన గెల అస్తి. ⁶ దస్సి తుమ్ ప్రార్దన కెరుక జలె, మాన్సుల్ నే దెకితి రితి, గని తుమ్చి గదితె పెన, కెర్లి డంకన, నే డీనయ్ జతో తుమ్చొ దేముడు అబ్బొన్క ప్రార్దన కెర. మాన్సుల్ నే దెకితిసి కి జో అబ్బొసి జలో దేముడు దెకితయ్, తుమ్ ప్రార్దన కెర్లిసి జో జానన, తుమ్క బవుమానుమ్ దెయెదె. ⁷ పడ్డొ, తుమ్ ప్రార్దన కెర్లి పొది, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ కెర్లి రితి పొన. మెలె, కామ్క నెంజిత కొడొచి ఉప్పిరి కొడొ లట్టబా నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ కిచ్చొ ఉచర్తతి మెలె, 'ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ కొడొ సంగెలె దేముడు అమ్చ ప్రార్దనల్ మెన్నెదె' మెన ఆరిక ఉచర్తతి. ⁸ తూమ్ జోవయించి రితి జా నాయ్. తుమ్ దేముడు అబ్బొన్తె నే నజితె అగ్గె, తుమ్క కిచ్చొ కామ్క జెయెదె గే జో జానె."

⁹ "జాకయ్, తుమ్ ఇసి ప్రార్దన కెర. ఓ పరలోకుమ్ తిలో అమ్చొ దేముడు జలో అబ్బొ, తుచి నావ్ గవురుమ్ జవున్. ¹⁰ తుచి రాజిమ్ అమ్చి తెన్ జెవును. తుచి ఇస్టుమ్ రితి పరలోకుమ్తె కిసి కెర్తతి గే, ఈంజ లోకుమ్తె కి ఆమ్ కెరుక మెన, అమ్క దయ కెర సికడు. ¹¹ అమ్క సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ అమ్క రోజుక దె. ¹² పడ్డొ, అమ్క తప్పు కెర్ల మాన్సుల్క ఆమ్ కెర్లి చెమించుప కెర అన్నుమ్ గే, ఆమ్ కెర్ల తప్పుల్ తుయి అమ్క చెమించుప కెర్లు. ¹³ పడ్డొ, అమ్ పాపుమ్ నే కెర్లి రితి, సయ్తాన్ కెరయ్తిసి తెంతో అమ్క పిట్టవు, అన్నె, సయ్తాన్ కెర్ల అల్లర్ తెంతో కి అమ్క పిట్టవు."

¹⁴ "కిచ్చొక మెలె, కో కో తుమ్క తప్పు కెర తిలెగిన, తుమ్ జోవయింక చెమించుప కెర్లిగిన, తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలో దేముడు జలో అబ్బొ తుమ్క చెమించుప కెర్లిదె. ¹⁵ గ్గని మాన్సుల్ తుమ్క కెర్ల తప్పుల్ తుమ్ నే చెమించుప కెర్లిగిన, తుమ్చొ అబ్బొ జలో దేముడు తుమ్క చెమించుప కెరె నాయ్."

చువ్వె తతినచి రిసా సంగిలిసి

¹⁶ "పడ్డొక, తుమ్ చువ్వె తంక జలె, ఏడ్లి రితి మొకొమ్ తెన్ తా నాయ్. ఉప్రమెన్నుచొ మాన్సుల్, జలె, 'చువ్వె అన్నుమ్' మెన, 'అమ్క నీతి మెన మాన్సుల్ గవురుమ్ సంగుతు' మెన, మొకొమ్ వెళ్ళారుమ్ తెయార్ కెరన తవుల. తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, దస్సి కెర్ల మాన్సుల్ జోవయించి బవుమానుమ్ నజన గెల అస్తి. ¹⁷ తుమ్, జలె, తుమ్ చువ్వె తతె పొది, మాన్సుల్ నేన్లి రితి, తుమ్చి బోడి తేలు గాంసన, ఓడన, తుమ్చి మొకొమ్ దోవన, సర్ల తెన్ తా. ¹⁸ మాన్సుల్ నే దెకిలెకి, తుమ్చొ అబ్బొసి జలో దేముడు దెక కెర, తుమ్క బవుమానుమ్ దెయెదె.

¹⁹ "బూలోకుమ్తెచి దనుమ్ తుమ్క తూమ్ కుడవన్క నాయ్. ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్ కుడవన్లెగిన, రుస్సి కా గెలెదె, నెంజిలె కిచ్చొ కా గెలెదె, నెంజిలె చోర్లు గెరి బొరొ కెర చోర నెవుల. ²⁰ తుమ్, జలె, రుస్సి కిచ్చొ నే కతి లోకుమ్తె, చోర్లు నే పెసితి లోకుమ్తె, మెలె పరలోకుమ్తె, ఒత్తచి దనుమ్ కుడవన కెరన. ²¹ తుమ్ కేన్ లోకుమ్తె దనుమ్ కుడవన తస్సె గే, ఒత్త తిలినచి రిసా తుమ్చి పెట్టి ఉచర్లె తస్సె.

²² "ఆగుక దివు అంకివొ. జాచి రిసా, తుమ్చ అంకివొ టేంట తిలెగిన, తుమ్చి ఒండి ఆగ్గె ఉజ్జిడ్ తెన్ తయెదె. ²³ తుమ్చ అంకివొ మయల జా తిలెగిన, తుమ్చి ఆగ్గె ఎత్తి ఆమన్ రితి అందర్ జా తయెదె. దస్సి, తుమ్చి పెట్టి తిలి

బుద్ధి అందర్చి తిలెగిన, కెద్ది అందర్ జయెదె!

24 “ఎక్కిలో గొత్తి సుదొ కో జలెకు దొగుల ఎజొమాన్లుచి సేవ ఎక్కి దడి కెరుక నెత్తె. ఎక్కిలోక విరోదుమ్ కెర, అన్నెక్లోక ప్రేమ కెరెదె. నెంజిలె ఎక్కిలోక నిదానుమ్ దెక, అన్నెక్లోక నిస్కారుమ్ దెకెదె. జలె, దేముడుక చి ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్క ఎక్కి దడి సేవ కెరుక నెతుర్పు. 25 జాకయ్, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ‘కిచ్చొ కమ్దె గే కిచ్చొ పిమ్దె గే కిచ్చొ గలనుమ్దె గే కిసి జా జిమ్దె’ మెన, తుమ్చి మెన్సుతె చింత గలన నాయ్. అన్నిమ్చి కంట అత్తు విలువ, గెద. పాలల్చి కంట ఆగ్ విలువ, గెద.

26 “అగాసుమ్చ పిట్టల్చి రిసా ఉచర. జేవ్ పిట్టల్ ఉంపితి నాయ్. ఉంప లాయితి నాయ్. లాయ కొట్టుతె ఆన కుడవంతి నాయ్. జలెకి, తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొ జలో దేముడు జోవయింక పోస్తయ్. తుమ్, జలె, జోవయించి కంట విలువ నెంజుసు గే? 27 పడ్డొ, తుమ్చితె కో కెద్ది చింత గలనలెకి, జోచి బత్తుక కొల్లక ఏక్ అత్తెక్ జవున్ ఒగ్గర్ కెరనుక తెరె గే? నెత్తె.

28 “పాలల్చి రిసాచి చింత గలనుక కిచ్చొక? డొంగైచ పుల్లో కిసి వడ్డితతి గే ఉచరన. జేవ్ కామ్ కెర్తి నాయ్, పాలల్ వీంతి నాయ్. 29 జలెకి, ఎదివాట్ సామ్మారుమ్ కలుగు జలో సాలొమాను మెలో పూర్గుమ్చొ రానొ కి ఈంజేవ్ పుల్లోచి రితి సూటి కెరనుక నేన్లొ. 30 తుమ్ తొక్కి నముకుమ్ తిలన, ఏక్ కోడు ఉచరన. ఆజి తా కెర కలిక డయ దెతి చివ్వర్క దేముడు ఎదిలి సూటి కెర్తయ్ జలె, తుమ్క అన్నె ఒగ్గర్ చెంగిల్ గలంతిసి దొర్కు కెరె నాయ్ గే? దొర్కు కెరెదె.

31 “జాకయ్, ‘కిచ్చొ కమ్దె గే, కిచ్చొ పిమ్దె గే, కిచ్చొ గలనుమ్దె’ మెన చింత

గలన ఉచర నాయ్. 32 దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ కి ఇసిచి ఎత్కిక ఉచరంతె తవుల, అన్నె, ఇన సామన్లు తుమ్క కి దొర్కు జతతి మెన; తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొసి జలో దేముడు జానె. 33 తుమ్, కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, తొలితొ దేముడుచి రాజిమ్ జోచి పున్నిమ్ చజ, జో సికడ్డి బుద్ధి ఇండుక ఆన జా తా. తుమ్ ఇసి జలదు మెలె, తెదొడి ఎత్కి తుమ్క దొర్కు జవుల. 34 జాకయ్, ‘కలిక కిసి జా జిమ్దె?’ మెన తుమ్ చింత గలన ఉచర నాయ్. కలికచి రిసా సమ్మందుమ్ జతిసి కలిక దొర్కు జయెదె. కేన్ దిసిచి బాద జయి దీసిక సాలు.”

7

తీర్పు కెర్తి బుద్ధిచి రిసా సంగిలిసి (లూకా 6:37-38, 41-42)

1 “తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కుస్సిదుమ్ తెన్ తీర్పు ఉచర నాయ్, చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తుమ్క తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక నాయ్. 2 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ అన్నె మాన్సుల్క కిసి తీర్పు దెకితె గే, దేముడు తుమ్కయ్ కి దస్సి దెకెదె. తుమ్ అన్నె మాన్సుల్చి రిసా *కట్టడ్డి కొల్త రితి దేముడు తుమ్క కి జయ్యి కొల్త తెన్ కట్టడెదె.

3 “తుమ్చితె ఎక్కిలోచి అంకితె ఏక్ దూలుమ్ బెర తిలెగిన, బావొచి అంకితె ఇదిలిదిల్ తొక్కు సేడ తిలెగిన, అంకితె దూలుమ్ తిలొసా కిచ్చొక జోచి బావొచి అంకితె తిలి ఇదిలిదిల్ తొక్కు దెకితసి, గని సొంత అంకితెచి దూలుమ్ దెకిన్ నాయ్? 4 నెంజిలె, తుచి అంకితెచి తొక్కు కడిందె” మెన చిల్ప అంకితె తిలొసా కిసి తుచొ బావొక సంగుక జయెదె! 5 తుయి ఉప్రమెన్సుచొ, తొలితొ తుచి సొంత అంకితెచి చిల్ప కడను, చి తుచొ బావొచి అంకితెచి తొక్కు కడితి రితి టొంట దెకితె.

6 “సుద్ది తిలిసి సూసర్లుక దాస నాయ్. అండ్రుల్చి చట్టె ముత్త్యల్ గల దాస

* 7:2 7:2 మీన్లు

నాయ్. అండ్రుల్ క దిలె, విలువ నే దెకితె సుడ కెర, పస్ల కెర, తుమ్ క చిర గెలుల.

7 “నజ తుమ్ క దెయెదె. ఎక్కి మెన్సు తెన్ చజిలె, దొర్కు జయెదె. కెప్పితె పెట్టె, తుమ్ క కెప్పి ఉగిడిందె. 8 కో సంగిలె, జోక దొర్కు జయెదె, చి చజిలె, దొర్కు జయెదె, చి జోచి కెప్పితె పెట్టె, జోచి రిసా ఉగ్గి జయెదె.

9 “తుమ్ చి తెన్ కేన్ మాన్సు జలెకు జోచొ పుత్తుసి పోడి నజిలె, జోక పత్తురు దెయెదె గే? నాయ్. 10 జో పుత్తుసి మొస్సా నజిలె అయి దెయెదె గే? నాయ్. 11 జలె, తుమ్ మాన్సుల్ పాపుమ్ సుదల్ జలెకి, తుమ్ చ బోదల్ క చెంగిల్ వస్తువల్ దెంక జాన్సు. జలె, పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొన్ జలో దేముడుతె కో చెంగిల వరల్ నజిలె, మాన్సుల్ దెతి కంట జో అన్నె ఒగ్గర్ చెంగిల్ వరల్ దెయెదె!

12 “మాన్సుల్ తుమ్ క కిసి కెరుక మెన తుమ్ ఇస్టుమ్ జస్తె గే, తూమ్ కి జోవయింక దస్సి కెర. కిచ్చొక మెలె, మోసే పూర్గుమ్ చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్, అన్నె పూర్గుల్ చి అత్తి సంగిల దేముడు చ కబుర్లు ఎత్తితె ఈంజ కోడు బెదితయ్.

పరలోకుమ్ పెసితి గుమ్ముమ్ చి రిసా సంగిలి బోదన

(లూకా 13:24)

13 “వెల్లో నాసెనుమ్ తె గెతి వాట్ సుల్లు, జా వాట్ పెసితి గుమ్ముమ్ రూండు. జా వాట్ ఒగ్గర్ జిన్ గెతతి. తూమ్, మాత్రుమ్, ఇర్కు వాట్ చి గుమ్ముమ్ పెన. 14 కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్ తె బెదితి వాట్ చి గుమ్ముమ్ ఇర్కు అస్సి, జా వాట్ సుల్లు నాయ్, చి ఒత్త పాచితన ఒగ్గర్ తొక్కిజిన్ జవుల.

15 “దేముడు తెంతొ కబుర్ ఆన్ తొసా ఆవ్” మెన అబద్ధుమ్ క సంగితన నగుమ్ జిన్ జెవుల, ఉప్రమెన్సు చ జేవ్.

దన మాన్సుల్ చి రిసా తుమ్ జాగర్ తెన్ తా. చెంగిల్ మాన్సుల్ రితి, జేవ్ మెండల్ చ రోమల్ గలన డీసయ్ జవుల, గని జోవయించి పెట్టి తెడి డుర్కొవ రితి కుస్సిదుమ్ తిలన. 16 జోవయించ కమొచి పలితుమ్ దెకిలె, జోవయించి బుద్ది తుమ్ చినితె. కంట చెట్టె ద్రాచ పండ్లు కోడుక జయెదె గే? లస్వన్ రూకి తెన్ †అంజూరుమ్ పండ్లు కోడుక జయెదె గే? నెంజె. 17 ఎత్తి చెంగిలో రూక్ తె చెంగిలి పండ్లు దెరుల, గని కామ్ క నెంజితె రూక్ తె కామ్ క నెంజిత పండ్లు దెరుల. 18 చెంగిల్ రూక్ తె కామ్ క నెంజితి రగుమ్ పండ్లు దెర్తి నాయ్. కామ్ క నెంజితె రూక్ తె చెంగిల్ పండ్లు దెర్తి నాయ్, 19 అన్నె, చెంగిల పండ్లు నే దెర్తి ఎత్తి రూకుక కండ కెర, ఆగితె గలుల. 20 తుమ్ చితె జెతన చి పలితుమ్ దెకిలె, జోవయించి రగుమ్ చినితె.

21 “ప్రబు, ప్రబు!” మెన, అంక సంగితన ఎత్తిజిన్ పరలోకుమ్ చి రాజిమ్ తె పెసితి నాయ్. గని పరలోకుమ్ తిలో అంచొ అబ్బొ జలో దేముడు సికడ్లి కోడు రితి కెర్తనయ్ ఒత్త గెచ్చుల. 22 ఈంజ లోకుమ్ చ ఎత్కిక వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసిక, అంక ఒగ్గర్ జిన్ మాన్సుల్, ‘ప్రబు, ప్రబు’, తుచి నావ్ తెన్ తూయి సంగిల కబుర్లు సంగిలమ్, నాయ్ గే? తుచి నావ్ తెన్ బూతల్ గట్టక ఉదడ్లమ్, నాయ్ గే? తుచి నావ్ దెర ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అద్బుతుమ్ కమొ కెర్లమ్, నాయ్ గే?” మెన సంగుల. 23 జలె “ఆవ్, తుమ్ క అగ్గె తెంతొ నేసి. తుమ్ గార్ కమొ కెర్తన, అంచి తెంతొ దూరి ఉట్ట గెచ్చు” మెన జోవయింక సంగెదె.

సాప్రయ్ బందిలో గేరుచి ఇన్కు తె బందిలో గేరుచి రిసాచి టాలి

(లూకా 6:47-49)

24 “అంచ కొడొ సూన అంచి కోడు రితి ఇండుల గే కిస జవుల, జో బుద్ది తిలోసా

† 7:16 7:16 ‘అంజూరుమ్ పండ్లు’ మెలె, బొడ్ల పండ్లు రిత జవుల.

కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, జోచొ గేరు రెంగ్గిచి ఉప్పిరి బందిలో. ²⁵ బందితికయ్, పాని పెట్టి, వర్దల్ జలి, చి గట్టిజ వాదు జో గేరుచి సుట్టునంత కెర్లె కి, జా గేర్చి పునాది రెంగ్గిచి ఉప్పిరి తిలి రిసా, కెర్లె వాదు పాని కెర్లె కి, సేడె నాయ్.

²⁶ “జలె, కో అంచ కొణొ నూన కి నే కెరుల గే, జేవ్ కిసి జవుల మెలె, బుద్ది నెంజిలో ఎక్కిలోచి రితి జవుల. జో బుద్ది నెంజిలోసా కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, జోచొ గేరు ఇస్కుచి ఉప్పిరి బందిలో. ²⁷ జో గేరు ఇస్కుచి ఉప్పిరి బంద తతికయ్, పాని పెట్టి, వర్దల్ అయ్లి చి గట్టిజ వాదు జో గేరుచి సుట్టునంత కెర్లె, చి జా గేరు సేడె గెలో. జా గేరు ఎద్దరె సేడయ్ గెలి!” మెన యేసు సంగిలన్.

²⁸ యేసు ఈంజేవ్ కొణొ సంగ కేడయ్లి పడ్డె, జనాబ్ ఎత్తి జో కెర్లె బోదనచి రిసా ఆచారిమ్ జల. ²⁹ కిచ్చొక మెలె, జేవ్చ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కెర్లె రితి నాయ్, గని దేముడు దిలి అదికారుమ్ తెన్ జో సాస్టుమ్ బోదన కెర్లె తిలన్.

8

వెల్లి రోగిక యేసు చెంగిల్ కెర్లెసి

(మార్కు 1:40-45; లూకా 5:12-

16)

¹ జేవ్ జా మెట్ట తెంతో ఉత్త జెతె తిలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి అయ్ల. ² జేవ్ ఎత్తిజిన్ దస్సి ఉత్తిరై తతికయ్, వెల్లి రోగి ఎక్కిలో యేసుక దస్సుల్ జా, సెర్ను సేడ జొకర, “ప్రబు తుక ఇస్టుమ్ జలె, తుయి అంక చెంగిల్ కెరె సుద్ది కెరుక తెర్చి” మెన సంగిలన్.

³ యేసు ఆతు చంప కెరె జోకచడ, “అంక ఇస్టుమి. చెంగిల్ జా సుద్ది జా” మెన సంగిలి బేగి, జోచి వెల్లి జబ్బు గెతికయ్, చెంగిల్ జా సుద్ది జలన్. ⁴ యేసు జోక “వట్టె కక్క కిచ్చొ సంగు నాయ్. గని, దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, తుచి ఆగ్ సుద్ది

జలి మెన, ఒత్త పూజరిక దెకవు, చి తుయి సుద్ది జలిసి ఒత్త తిల మాన్సుల్క రుజ్జు జతి రితి, మోసే పూర్లుమ్ సంగిలి కానుక దేసు” మెన సంగ, అన్నె ఉట్ట గెలన్.

పుంజెక్జిన్ జమాన్సుక వెల్లొచొ గొత్తి సుదొక యేసు చెంగిల్ కెర్లెసి

(లూకా 7:1-10; యోహా 4:43-54)

⁵ యేసు కపెర్నూహామ్ పట్టుమ్తె అన్నె పావెతికయ్, రోమ్ దేసిమ్చొ పుంజెక్జిన్ జమాన్సుక వెల్లొ ఎక్కిలో జా కెరె, ⁶ యేసుక “బాబు, అంచొ గొత్తి నాడు కదుల్ జంక నెత్త కెరె ఒగ్గర్ బాద జా గెరి ఎంగ్గ తత్తయ్” మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్ ⁷ యేసు జోక “ఆవ్ జెయిందె, చి జోక చెంగిల్ కెర్లెందె” మెన సంగిలన్. ⁸ గని జో పుంజెక్జిన్ జమాన్సుక వెల్లొ మాన్సు జోక, “ప్రబు, తుయి అంచి గెరి జెంక మెలె, ఆవ్ విలువ నాయ్. తుయి ఇన్నె తెంతో ఎక్కి సెలవ్ కోడు దిలది మెలె, అంచొ గొత్తి నాడు చెంగిల్ జయెదె. ⁹ ఆవ్ కి అదికారుమ్క బితోసా. అంచి తెడి జమాన్సు అస్తి. ఆవ్ ఎక్కిలోక ‘గో’ మెలె, గెచ్చెదె. అన్నెక్లొక ‘జె’ మెలె, జెయెదె. అంచొ గొత్తిమాన్సుక ‘ఈంజ కామ్, జా కామ్ కెరు’ మెలె కెరెదె” మెన సంగిలన్.

¹⁰ యేసు ఈంజొ సంగిలిసి నూన సర్ద జా, పట్టి జెతె తిలసక దెక, జోవయంక, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె ఆవ్ కక్క కి ఎదిలి నముకుమ్ తిలసక అప్పె ఎదక కి దెకుక నాయ్. ¹¹ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తూర్పు దేసిమ్లు తెంతో, పడమర దేసిమ్లు తెంతో కి యూదుల్ నెంజిల ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జా కెరె, అమ్చ యూదుల్చ పూర్లుమ్చ అబ్రాహామ్, ఇస్సాకు చి యాకోబు తెన్ పరలోకుమ్తె ఎక్కితె అన్నిమ్ కవుల. ¹² గని, అమ్చి రాజిమ్చి రిసా తుమ్క నిసాన అస్సి మెన, అమ్చ యూదుల్క

దేముడు సంగ తిలె కి, ఈంజేవ్ అమ్చ యూదుల్తె ఒగ్గర్జిన్ అందర్చి ఉప్పిరి అందర్తె బయిలె గలి జవుల. ఒత్త మాన్సుల్ ఏడ్తె తవుల, దంతో చప్పిల్తె తవుల.” మెన సంగ కెర, 13 యేసు జో పుంజెకజిన్ జమాన్లుక వెల్లోక “సరె, గో. తుయి నంపజలి రితి తుక జర్గు జవున్” మెన సంగిలన్. సంగిలి బేగి, జో మాన్సుచొ గొత్తి నాడు చెంగిల్ జలన్.

పేతురుచి అత్తన్క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 1:29-34; లూకా 4:38-41)

14 పడ్తె, యేసు పేతురు మెలొ జోచొ సిన్సుడుచి గెరి గెచ్చు కెర, పేతురుచి అత్తన్ జొర్లొ నేడ ఎంగ్ల అస్సె మెన దెక కెర, 15 జాచి ఆతు దెర్లికయ్, జా జొర్లొ గెలి, చి జా ఉట్ట కెర, యేసుక మరియాద ఎత్తి కెరుక దెర్లి.

16 సాంజ్ జతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ బూతుమ్ దెర్లసక ఒత్త తిల ప్రెజల్ యేసుతె కడ ఆన్తికయ్, జేవ్ బూతల్ ఎక్కెక్ క “ఉట్ట గో” మెన ఎక్కి కోడు తెన్ యేసు ఉదడ గెలన్. కిచ్చొ కిచ్చొ జబ్బుల్ తిలసక కి చెంగిల్ కెర్లన్.

17 “జొయ్యి అమ్చ బాదల్ జబ్బుల్ దెర గెచ్చయ్లొ” మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ యెసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి జో సంగిలి కోడు నెరవెర్చుప జంకయ్ మెన ఇసి జలి.

యేసు తెన్ బుల్లన ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ తంక మెన సంగిలిసి
(లూకా 9:57-62)

18 సుట్టనంత ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ బెర తిలిసి యేసు దెక, కెర, “సముద్రుమ్ ఒత్తల్తో గెచ్చుమ” మెన సిన్సుల్క

సంగిలన్. 19 జలె, మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ నెకడ్తెసా ఎక్కిలొ యేసుతె జా కెర, “గురుబాబు, తుయి కేనె గెలె కి, ఆవ్ కి తుచి తెన్ బెద జెయిందె” మెన సంగిలన్. 20 యేసు జోక “నక్కల్క పార్లు, ఆగాసుమ్చ పిట్టల్క గూడలు, గని ఆవ్ *మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసాక బోడి వంపొ కెర్లి టాన్ నాయ్” మెన సంగితికయ్, 21 సిన్సుల్తె అన్నెక్లొ యేసుక “ప్రబు, ఆవ్ తుచి తెన్ నే జెతె అగ్గె, గెచ్చు కెర, అంచొ అబ్బొ మొర గెతె ఎదక జోక పోస కెర, జో మొర్లె జోక రోవ గెలుక మెన, అంక సెలవ్ దె” మెన సంగిలన్. చి యేసు జోక దెక, 22 “మొర్లన జోవయించ సొంత మొర్లనక రోవ గెల్తు, గని తూయి బేగి అంచి పట్టి బులుక జె.” మెన జో సిన్సుడుక సంగిలన్.

యేసు దోనితె గెతె వాదుపానిక సేంతుమ్ కెర్లిసి
(మార్కు 4:35-41; లూకా 8:22-25)

23 తెదొడి యేసు దోనితె వెగితికయ్, జోచ సిన్సుల్ జోచి పట్టి వెగిల. 24 జేవ్ సగుమ్ దూరి ఇండయ్తికయ్, సముద్రుమ్తె వాదు కెర్లికయ్, వెల్లెల కెర్లల్ జా దోనితె డేవితె తిల, గని యేసు నిజ తిలన్. 25 జేవ్ సిన్సుల్ జోతె గెచ్చు, ఉట్టవ కెర, “ప్రబు మొర గెతనుమ్. అమ్క రచ్చించుప కెరు!” మెన సంగితికయ్, 26 యేసు ఉట్ట కెర, జోవయింక “ఇదిల్ నముకుమ్చ, తుమ్, కిచ్చొక బితను?” మెన జోవయింక సంగ కెర, వాదుక సముద్రుమ్క గట్టిజ ఆడ్ర దిలన్. వాదు కెర్లలు ముల దిలి, చి ఎత్తి అన్నె సేంతుమ్ జలి రిసా, 27 సిన్సుల్, “ఈంజొ కిసా మాన్సు, చి వాదు కి సముద్రుమ్ కి

* 8:20 8:20 ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసా’ మెన బయ్బిల్తె రెగ్ల తిలె, జాచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెద్రయ్లొ క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్లొసా’. యేసు ఈంజ లోకుమ్తె బుల్లె తిలి పొది, బయ్బిల్చి పొర్చి ప్రమానుమ్ ఒగ్గర్ సదు కెర్లె పడితుల్ జా అర్దుమ్ కెరనుల, గని మాములుమ్ మాన్సుల్ నేన్తి.

ఇన్నెచి కోడక వంపొ జత్తయ్!” మెన ఆచారిమ్ జల.

బూతల్ దెర్ల దొగులక యేసు చెంగిల్ కెర్సిసి
(మార్కు 5:1-20; లూకా 8:26-39)

28 జో సముద్దుమ్ జీన కెర, †గదరేనులుచి ప్రాంతుమ్తె పావితికయ్, బూతల్ దెర్లన దొగుల మెన్నె తెంతో బార్ జా కెర, యేసుక దస్సుల్ జల. జేవ్ దొగులచి ఎదివాట్ కోపుమ్చి రిసా, కో కి జా వాట్ గెచ్చుక దయిరిమ్ నాయ్. 29 యేసు జా వాట్ జెతికయ్, “ఈందె, దేముడుచొ పుత్తుసి, అమ్చి తెన్ తుక కిచ్చొ? అమ్ సిచ్చ జతి పొది నే జెతె అగ్గె అమ్క అల్లర్ కెరుక ఇన్నె అయ్లది గే?” మెన కేకుల్ గలిల. 30 జలె, జోవయించి ఇదిల్ ఒత్తల్క ఒగ్గర్ అండ్రుల్ తిలి మంద కతె తతికయ్, 31 జేవ్ బూతల్ యేసుక “తుయి అమ్క ఇన్నె తెంతో ఉడడ్లెగిన, అండ్రుల్ తిలి జా మందతె అమ్క తెద్రవ్” మెన, యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిల. 32 జో జోవయింక “గెచ్చ!” మెన సంగితికయ్, జేవ్ బూతల్ బార్ జా, జేవ్ మాన్సుల్క ముల దా, అండ్రుల్చి పెట్టి పెన గెల, చి జా మందచ అండ్రులు ఎత్తి వెరి జా, జా వెల్లి గాటిక నిగ ఉత్త, సముద్దుమ్తె సేడ మొర గెల.

33 దస్సి జర్గు జతికయ్, మంద రకితన బమ్మ జా, జా పట్టుమ్తె నిగ గెచ్చ, బూతల్ దెర్లనక జర్గు జలిసి ఎత్తి, కిచ్చొ నే పిట్టె, పట్టుమ్చక సంగిల. 34 జాచి రిసా, పట్టుమ్చ ఎత్తిజిన్ యేసు తెన్ దస్సుల్ జంక మెన బార్ జా, దెక కెర, “అమ్చి దేసిమ్ తెంతో ముల దా ఉట్ట గో!” మెన బతిమాల్పా జా, జోక బమ్మ తెన్ సంగిల.

† 8:28 8:28 గెరాసిసుల్ నావ్ కి తిలి

9

ఉట్టుక నెత్తిర్లొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్సిసి
(మార్కు 2:1-12; లూకా 5:17-26)

1 ఒత్త తెంతో, యేసు దోనితె వెగ కెర, జా సముద్దుమ్ జీన కెర, జోచి సొంత పట్టుమ్తె పావితికయ్, 2 ఒత్త తిల మాన్సుల్ వాతుమ్ జోర్లొ తెన్ తిలోసా, ఉట్టుక నెత్తిర్లొ అంతుర్లొతె ఎంగ్గ తిలోసా ఎక్కిలోక జోతె కడ ఆన్ల. యేసు జేవ్ కడ ఆన్లనచి నముకుమ్ దెక కెర, జో ఉట్టుక నెత్తిర్లొసాక దెక, “ఓ పూత్తు, తుయి దయిరిమ్ జా. తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి” మెన జోక సంగిలన్.

3 జలె, ఒత్త తిల మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన సగుమ్జిన్ ‘యేసు దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ సంగితయ్. జా వెల్లి పాపుమ్’ మెన బమ్మ జా, లట్టబన్ల. 4 యేసు జోవయించి మెన్సుతె తిలిసి చిన కెర, “తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొక కుస్సిదుమ్ ఉచర్తసు? 5 ‘తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి’ మెనుక సుల్లు గే, ‘ఉట్ట ఇండు’ మెనుక సుల్లు గే? 6 జలె, ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ అంక అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె తిలె కి, మాన్సుల్చి పాపల్ చెమించుప కెర్తి అదికారుమ్ అస్సె’ మెన తుమ్క రుజ్జు దెకయిందె” మెన, జో ఉట్టుక నెత్తిర్లొ మాన్సుక అన్నె దెక, యేసు జోక, “తుయి ఉట్ట కెర, తుచి అంతుర్లొ వయన గెరి గో” మెన సంగితికయ్, 7 జో మాన్సు ఉట్ట కెర, గెరి గెలన్. 8 ఇసి జర్గు జతికయ్, ప్రెజల్ దెక కెర, బియఁ గెచ్చ, మాన్సుచి అత్తి జో ఇసి అదికారుమ్ దిలిన్చి రిసా, దేముడుక గవురుమ్ కెల.

యేసు మత్తయిక బుకార్లన్
(మార్కు 2:13-17; లూకా 5:27-32)

9 యేసు ఒత్త తెంతో ఇదిల్ దూరి ఇండ గెచ్చు, జా పట్టుమ్చి సిస్తు కడన్ తి గెరిచి వాట్ గెచ్చు కెర, ఒత్త వెస తిలో మత్తయి మెలో సిస్తు నజితోసాక దెక, “అంచి పట్టి జా అంచో సిస్సుడు జా” మెన జోక సంగిలన్, చి జో ఉట్ట కెర, యేసుచి పట్టి గెలన్. 10 జో మత్తయి మెలోసాచి గెరి అన్నిమ్ కంక మెన యేసు గెచ్చు వెస తతికయ్, జా దేసిమ్చ నిస్కారుమ్ దెకిల సిస్తు నజితన కి, చి నీతి నే కెరంత ‘పాపుమ్ కెర్లస’ మెన ఒత్తచ యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకిలన ఒగ్గర్జిన్ జోతె జా కెర, జో తెన్ సిస్సుల్ తెన్ వెసిల. 11 జేవ్ ఇన్నె బెద వెసిలిసి దెక కెర, పరిసయ్యుల్ మెంత పండితుల్ యేసుచ సిస్సుల్తె జా కెర, జోవయింక “తుమ్చో గురు సిస్తు నజితన తెన్ పాపుమ్ కెర్లస తెన్ కిచ్చొక వెస అన్నిమ్ కతయ్?” మెన పుసిల.

12 జేవ్ దస్సి సంగిలిసి యేసు నూన కెర, “జబ్బు తెన్ అస్సుమ్ మెన చినన్లన డాక్టర్ అవ్సురుమ్, గని జబ్బు నెంజిలసక డాక్టర్ అవ్సురుమ్ నాయ్.”

13 జలె, “తుమ్ కిచ్చొ కెర్లిసి అంచి ఆన మెలె, బలి దెతిసి నాయ్, గని మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితిసి

మెలి కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే, తుమ్ గెచ్చు సిక్క. ‘ఆమ్ పాపుమ్ కెర్లస’ మెన చినంతనకయ్ బుకార్క ఆవ్ అయ్లయ్, గని ఆమ్ పున్నిమ్ తిలన మెన ఉచరంతనక బుకార్క నాయ్.” మెన యేసు సంగిలన్.

14 తెదొడి బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుచ సిస్సుల్ యేసుతె జా కెర “పరిసయ్యుల్ కి ఆమ్ కి చువ్వె తంక అలవాట్, గని తుచ సిస్సుల్ చువ్వె తతి నాయ్. కిచ్చొక?” మెన, యేసుక పుసిల. 15 ఇసి పునీతికయ్, యేసు జోవయింక, “కేన్ పెండ్లితె, జోవయించి నెడిమి పెండ్లిఉబేడో తిలె పొది, పెండ్లి విందుతె బుకార్లన ముసుర్చు తవుల గె?

నాయ్. బెదె నాయ్. జలె, పెండ్లిఉబేడోచి పచ్చెన జలసచి నెడమె తెంతో జోక దెర వేరతె కడ నిలె, జేవ్ పొదుల్క జోచ మాన్సుల్ ఏడ ఏడ చువ్వె తవుల.

16 “జలెకు, పొర్ని పాలుమ్ చిరి జా తిలెగిన, మాసికచి రిసా నే కేడయ్లి నే కేడ్డె నోవి బట్ట గండ కో జాన్ల మాన్సుల్ గల్తి నాయ్. దస్సిచి పొర్నిచితె గల తిలెగిన, జో పాలుమ్ కేడ్డె, జా మాసిక కడెదే. మాన్సు జా పాలుమ్ గలన్లె, అప్పు జలి పొర్ని బట్ట నోవి బట్టచి మాసిక బెదయ్లి కుటు సొడి చిరి జయెదె, చి అగ్గెచి కంట వెల్లి బోరో జయెదె. 17 పడ్డె, జలె, ఒత్త నోవి ద్రాచ రస్సుమ్ పొర్నిచి కాయ తెన్ కో సువితి నాయ్. జా కాయ పొర్ని జలి రిసా, దస్సితె నోవి రస్సుమ్ సువిలెగిన, జా కాయ పులుక నెతిరి రిసా, జా రస్సుమ్ పొంగుప జలె, జా కాయ పుట్టెదె. పుట్టిలె, జా రస్సుమ్ నూయి జయెదె, చి కాయ కి పాడె జా గెచ్చెదె. జాచి రిసా, నోవి ద్రాచ రస్సుమ్ నోవి కాయల్తె సువుల. దస్సి, జా రస్సుమ్ కి జా కాయ కి పాడె నే జస్సె, చెంగిల్ తయెదె” మెన, జోక పరిచ్చు కెర్ల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

బార వెర్చుల్ బాద తెన్ తిలి తేర్బోదక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మార్కు 5:21-43; లూకా 8:40-56)

18 ఒత్త జా తిల మాన్సుల్క యేసు ఈంజేవ్ కొడో సంగితె తతికయ్, ఒత్తచి సబ గెర్చో అదికారి ఎక్కిలో జా కెర, యేసుక దస్సుల్ జా, సెర్చు సేడ జోకర, “అంచి దూ అప్పె మొర గెచ్చు అస్సి. తుయి, జలె, అమ్తె జా కెర జాక చడిలెగిన, అన్నె జయెదె” మెలన్. 19 జో దస్సి మెంతికయ్, యేసు ఉట్ట కెర జోచి పట్టి గెలన్. జోచ సిస్సుల్ కి బెద గెల.

20-21 జేవ్ వట్టె గెతె తతికయ్, బార వెర్చుల్ తెంతో లోయి గెతి బాద తెన్ తిలి ఏక్ తేర్బోద యేసుచి పట్టి జా, పాచ

కెర, “ఆవ్ ఎక్కి జోచో పాలుమ్ జవున్ చడిలెగిన, చెంగిల్ జయిందె” మెన, జాక జయ్యి ఉచరన, జోచో పాలుమ్చి కొంగు చడిలి. 22 జా చడితికయ్, యేసు పడ్డో పస్ల జాక దెక, “ఓ దూ, దయిరిమ్ తెన్ తా. అంచి ఉప్పిరిచి తుచి నముకుమ్ తుక చెంగిల్ కెర్లి.” మెన సంగిలన్. జా బేగి చెంగిల్ జలి.

23 తెదొడి యేసు జో అదికారిచో గెరి పాచ కెర, నాడి మొర్లి రిసా మూరి పుజితన, చి బెర తిల ఏడుకుడు జతన ఒగ్గర్ గొడబ జతిసి దెక కెర, 24 “తుమ్ గెచ్చు. ఈంజ నాడి మొర గెచ్చె నాయ్. నిజ అస్సె” మెన జోవయింక సంగితికయ్, జోక ఆసిల. 25 జలె, జనాబ్ ఎత్తిక బార్ కెరవడ కెర, యేసు తెడి గెచ్చు, జా నాడిచో ఆతు దెర్లి బేగి, జివ్ జా ఉట్టి. 26 ఈంజ కామ్చి రిసా జా ప్రాంతుమ్ ఎత్తితె పావిలి.

దొగుల గుడ్డి మాన్సుల్క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

27 యేసు బార్ జా కెర, ఒత్త తెంతో గెరి గెతె తతికయ్, దొగుల గుడ్డి మాన్సుల్ జోచి పట్టి జా, “దావీదు రానోచి సెకుమ్తె జెర్మిలో రచ్చించుప కెర్తొసా, అమ్చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ, అమ్క చెంగిల్ కెరు!” మెన కేకుల్ గల్తె తిల.

28 యేసు గెరి గెచ్చు పెసిలి పడ్డో, జేవ్ గుడ్డి మాన్సుల్ ఒత్త జోతె అయ్ల. జెతికయ్, యేసు జోవయింక “తుమ్ ఉచర్లిసి అంక ‘కెరుక తెరె’ మెన తుమ్ నంపజతస్సు గే?” మెన జోవయింక పుసితికయ్, జేవ్, “ప్రబు, అమ్ నంపజతస్సుమ్” మెన జోక సంగిల. 29 యేసు జోవయింక అంకివొతె చడ కెర, “ఆవ్ తుక ‘చెంగిల్ కెరుక తెరె’ మెన తుమ్ నంపజలిసి రిసాయి తుమ్క జర్గు జవున్!” మెన, సంగిలన్. 30 సంగిలి బేగి, జోవయింక అంకివొ డిసిల. పిమ్మట్, యేసు జోవయింక

“ఈంజ కామ్ కో కి నేన్తె రితి దెకన, తుమ్ దొగుల తుక్లె తా” మెన గట్టిజ సంగిలన్. 31 గని, జేవ్ ఉట్ట గెచ్చు, జా ఒండి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె జోచి గవురుమ్ సంగితె తిల.

గుల్లో కెర్తొ బూతుమ్క యేసు ఉదడ గెలిసి

32 యేసు సిస్సుల్ తెన్ బార్ జా కెర, అన్నె బులుక గెతె తతికయ్, బూతుమ్ దెర్లో గుల్లో సుదొ ఎక్కిలోక జోతె కో గే కడ అన్ల. 33 యేసు జో బూతుమ్క ఉదడ గెలి బేగి, జో గుల్లో సుదొ లట్టబన్లొ. ఒత్త బెర తిల జనాబ్ ఆచారిమ్ జా, “అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె ఇసిచి జర్గు జలిసి కెయ్య దెకుమ్ నాయ్. ఆజ జర్గు జలి!” మెన లట్టబన్. 34 గని పరిసయ్యుల్ కిచ్చొ మెల మెలె, * “బూతల్క రానొ జలొసాచి నావ్ తెన్ ఈంజొ బూతల్క ఉదడయ్” మెన అరుగురు జా, గోసక సంగిల.

35 యేసు జా గలిలయ ప్రాంతుమ్ ఒండిచ పట్టలె గవ్వెలె బుల బుల, జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చు, పరల్కోకుమ్చి రాజిమ్ ఫ్రాసి జా అయ్లిన్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సంగ, ఎత్తి రగల్చ జబ్బులు నొప్పులు గెచ్చువ, మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్తె తిలన్.

36 దస్సి బుల్తె పొది, ఒగ్గర్ జనాబ్ జోతె అయ్ల జేవ్ మాన్సుల్క దెక దెక, జేవ్ గొవుడు నెంజిల మెండల్ రిత మాలజ్ జా సైమల్ తెన్ తిలిసి దెక, జోవయించి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, 37 “గట్టిజ పంటొ పిక లాయితి సమయుమ్ జా అస్సె. 38 జాచి రిసా, ‘ఈంజ పంటొ లాయితి రితి, ఈంజ పంటొక ఎజొమాని జలొ ప్రబు లాయిత మాన్సుల్క తెద్రవుసు’ మెన, తుమ్ జోక ప్రార్లన కెర” మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

* 9:34 9:34 ‘బూతల్క రానొ జలొసా’ మెలె, నయ్తాన్.

10

బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు
 అదికారుమ్ దిలిసి
 (మార్కు 3:13-19; 6:7-13;
 లూకా 6:12-16; 9:1-6)

1 తెదొడి యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క పాసి బుకారా కెర, బూతల్ గట్టక ఉదడ గెలుక మెన, రగరగాల్చ జబ్బులు బాదల్ జల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెరుక మెన, జోవయింక అదికారుమ్ దిలన్. 2 జేవ్ బారజిన్ యేసుచ, బారికుల్చ నవ్వొ కిచ్చొ కిచ్చొ మెలె, తొలితొ పేతురు మెన అన్నెక్ నావ్ తిలో సీమోను, చి జోచొ బావొసి అంద్రెయ. ఒత్త తెంతొ, జెబెదయిచొ పుత్తుసి యాకోబు, చి యాకోబుచొ బావొసి యోహాను. 3 ఒత్త తెంతొ, పిలివ్ చి బర్దొలోమయి, తోమా చి మత్తయి మెలో సిస్టు నజీతోసా. ఒత్త తెంతొ, అల్పయిచొ పుత్తుసి యాకోబు, చి తద్దయి మెలోసా. 4 ఒత్త తెంతొ, కనానుచొ సీమోను మెలో అన్నెక్టొ, చి పడ్డొ యేసుక దెర తిలో ఇస్కరియోతు మెలి గవ్వొచొ యూదా.

5 యేసు జేవ్ బారజిన్క అదికారుమ్ దా కెర బులుక తెద్రయేలి పొది, కిచ్చొ సెలవ్ దిలన్ మెలె, “యూదుల్ నెంజిలనతె అప్పె గెచ్చుక పోన, చి సమరయ ప్రదేసిమ్చ పట్టలె పెన నాయ్. 6 జలె, పిట్ట గెల గొవుడు నెంజిలి మంద రితి జా తిల ఇస్రాయేలుల్తె తుమ్చ సొంత మాన్సుల్తె తుమ్ గెచ్చు. 7 తుమ్ గెచ్చు, చి ‘పరలోకుమ్చి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె’ మెన బోదన కెర. 8 జబ్బు మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర. మొర గెలసక జీవ్ కెర. వెల్లి జబ్బుల్ తిలసక చెంగిల్ కెర సుద్ది కెర, చి బూతల్క ఉదడ గెల. ఆవ్ దెతిసి ఆరి తుమ్క దొర్కు జలి. మాన్సుల్క ఆరి తుమ్ దాన.

9 “తుమ్ బుల్తె పొది, బజార్ గే వెండి గే రాగిచ కాసుల్ గే, కిచ్చొ రగుమ్ డబ్బుల్ జలెకు దెరన బార్ జా నాయ్.

10 దస్సి, సెంచె జలెకు, దొన్ని సొక్కల్ జలెకు, జోడ్డు జలెకు, టెక్నొ డండొ జలెకు దెర్రన బార్ జా నాయ్. తుమ్ కచి రిసా కామ్ కెర్తి గే, తుమ్ కెర్తి కామ్చి రిసా జో దెతి అన్నిమ్ తుమ్ నజనుక నాయిమ్.

11 “అన్నె, తుమ్ కేన్ పట్టుమ్తె జలెకు గవ్వొ జలెకు పెసితె పొది, ఒత్త తగుప జలొసా కో గె జానన, చి తుమ్ ఒత్త తెంతొ ఉట్ట గెతె ఎదక జోచితె తా. 12 జోచి గెరి తుమ్ పెసితె పొది, జా గేరచక, తుమ్క సేంతుమ్ తవుసు మెన చెంగిల్ సంగ. 13 జా గేర్ సేంతుమ్క తగుప జతిన్ జలె, తుమ్ ఆన్లి సేంతుమ్ జోవయింక జర్లు జా, తవుసు. జా గెరచ సేంతుమ్క నే తగుప జతిన్ జలె, తుమ్ ఆన్లి సేంతుమ్ జోవయింక నే తతె తుమ్క అన్నె బుల జెయెదె. 14 కో జలెకు తుమ్క మరియాధ నే కెర్లిగిన, తుమ్ ఆన్తి కబుర్ నే సూన్లెగిన, జో గేరు జలెకు, జా గావ్ జలెకు ముల దా, తుమ్ ఉట్ట గెతె పొది, జా గుర్లక, తుమ్చ చట్టొ జా టాన్తెచి లంబిలి దూడి వండ్ల గెల, చి ఉట్ట గెచ్చు. 15 ఈంజ లోకుమ్చక వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసి అయ్లె, సాదొమ చి గొమొరా మెల పూర్గుమ్ కుడ్డె నాసెనుమ్ జల పట్టల్చి గత్తిచి కంట, తుమ్క మరియాద నే కెర్లి కేన్ గవ్వొచచి గత్తి ఒగ్గర్ సిచ్చుచి జయెదె, మెన నిజామి తుమ్క ఆవ్ సంగితసి.

16 “ఈందె, డొర్కొవచి నెడ్మె మెండల్క తెద్రయేలి రితి, దస్సి, తుమ్క మాన్సుల్తె ఆవ్ తెద్రయేతసి. జాచి రిసా, అయివొ కెర్ది తెలివి అస్తి గే, తుమ్ కి తెద్ది తెలివి జా తా. గని, దస్సి తెలివి జలెకి, పార్వ పిట్టల్చి రితి, తేట మెన్ను తిల సుదల్ జా తా. 17 కోపుమ్ జత మాన్సుల్చి రిసా జాగర్త తెన్ తా. జేవ్ తుమ్క తీర్పు కెర్త సబల్తె సార్ప కెర, జోవయించ సబ గెరలె తుమ్క కొర్డల్ తెన్ పెటుల. 18 తెదొడ్క అంచి రిసా జేవ్ మాన్సుల్ తుమ్క దెర అదికారుల్తె, రానల్తె ఒర్గొడ నెవుల. చి జోవయించి

మొక్కె కి, వేర దేసిమ్లు తెంతో అయ్ల అమ్చ యూదుల్ నెంజిలసచి మొక్కె కి తుమ్ అంచి రిసా సాచి సంగితె. 19 మాన్సుల్ తుమ్క దస్సి సార్పు కెర్తె పొదిక, కిసి లట్టబుక గే, కిచ్చొ సంగుక గే, ఉచర చింత గలన నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ జోవయింక కిచ్చొ సంగుక గే, తెదొడకయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్క దెయెదె. 20 మెలె, తుమ్చొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి తా కెర, జొయ్యి లట్టబెదె. తుమ్ ఉచర లట్టబ్బు నాయ్.

21 “జా పొదిక, అన్నొన్క బావొసి జలెకు, పుత్తన్క అబ్బొసి జలెకు, మొర్తి సిచ్చుతె సార్పు దెవుల. అన్నె, పుత్తర్పుల్ అయ్యన్అబ్బొన్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జా, జోవయింక మొరవుల. 22 అంచి నావ్చి రిసా ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ తుమ్క విరోదుమ్ జవుల. ఈంజేవ్ అల్లర్ పూర్తి జతె ఎదక కో అంక నిదానుమ్ తా ఓర్పువ జవుల గే, రచ్చించువ జవుల. 23 మాన్సుల్ ఏక్ పట్టుమ్తె తుమ్క అల్లర్ కెర్తె, అన్నెక్ పట్టుమ్తె ఉట్ట నిగ. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసా అన్నె జెతె ఎదక, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్చ పట్నల్ ఎత్కితె తుమ్ బుల కేడవుక నెతర్పు.

24 “జోచొ గురుచి కంట సిస్సుడు వెల్లో నెంజె. దస్సి కి, జోచొ ఎజొమానిచి కంట గొత్తి మాన్సు వెల్లో నెంజె. 25 సిస్సుడు జోచొ గురుచొ రితొ, గొత్తి మాన్సు జోచొ ఎజొమానిచొ రితొ జలె, సరి జతయ్. దస్సి, ఆవ్ గెర్చొ ఎజొమానిక *‘బయెల్జెబూల్’ మెన కోవుమ్ జల మాన్సుల్ సంగ అస్తి జలె, తుమ్ అంచి గెర్చ ఎత్కిక కి కచితుమ్ దస్సి దూసుప కెరుల.

కక్క బింక గే నే బింక గే యేసు సంగిలిసి (లూకా 12:2-7)

26 “జలె, జేవ్ అల్లర్ కెర్తసక తుమ్ బియఁ నాయ్. డంక తిలిసి కిచ్చొ జలెకి కెయఁక తెయఁక నే డీస్తె తయె నాయ్, లుంకడ్లిసి కిచ్చొ జలెకి కెయఁక తెయఁక ఎత్కిక నే జాన్తి రితి తయె నాయ్. ఆకర్క డీనెదె, ఆకర్క జాన్సక జయెదె. 27 ఆవ్ గుట్టు తెన్ తుమ్క సంగితిసి తూమ్ ఎదార్లుమ్ సంగ. కంగ్లయి తుమ్క ఆవ్ సంగితిసి తూమ్ మేడల్చ ఒర్నెలె తెంతొ సాట్టు కెర. 28 తుమ్చి ఆగుక మారుక తెర్లసక తుమ్ బియఁ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క మార్లె కి, తుమ్చి ఆత్మక మారుక నెత్తిర్తి. గని ఆత్మక కి ఆగుక కి మార వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల దా, నాసెనుమ్ కెరుక తెర్లొసాకయ్ తుమ్ బియఁ.

29 “ఈంజ దేసిమ్చ మాన్సుల్ దొన్ని గెర్పిట్టల్ ఎక్కి కాసుక వికుల. జలెకి, తుమ్చొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి నెలవ్ నెంజిలె, దస పిట్టల్తె ఎక్కి కి బుయ్యె సేడె నాయ్. 30 తుమ్చి బొడిచ సెండ్లి వాడల్ ఎత్కి మొత్తుమ్ కెత్తి అస్తి గే జొయ్యి జానె. 31 జాచి రిసా, తుమ్ బియఁ నాయ్. తుమ్ పిట్టల్చి కంట ఒగ్గర్ విలువ అస్సున్.

32 “కో అంక నంపజా, మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పునుల గే, జోక అమ్చ మాన్సుల్ ఈంజేవ్ మెన, పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి మొక్కె ఆవ్యి సాచి సంగిందె. 33 గని, మాన్సుల్చి మొక్కె కో అంచి రిసా ‘జోచొ నెంజి’ మెనుల గే, దస్సి పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి మొక్కె జోక ‘అమ్చ నెంజితి’ మెన సంగిందె.

34 “‘జో బూలోక్కుమ్తె అయ్లిసి మాన్సుల్తె ఎక్కి సెంతుమ్ కెరెదె’ మెన తుమ్ అంక ఉచర నాయ్.

* 10:25 10:25 ‘బయెల్జెబూల్’ మెలె, నయ్తాన్, బూతల్క రానొ జలొసా.

సేతుమ్ నాయ్, గని జట్టి కెరయ్తి రితి అయ్లయ్. 35 కీసి మెలె, ఆవ్ అయ్లి రిసా, జోచొ అబ్బొన్క పుత్తుసి, జాచి అయ్యన్క దువిసి, జాచి అత్తన్క నూనుసి విరోదుమ్ జవుల. 36 దస్సి, ఏక్ మాన్సుచి కుటుంబుమ్చయ్ జోక విరోదుమ్ సుదల్ జవుల.

37 “అబ్బొన్క జలెకు, అయ్యన్క జలెకు అంచి కంట కో ఒగ్గర్ ప్రేమ కెరుల గే, దస్సి మెననుక అంక తగుప జలస నెంజితి. పుత్తున్క జలెకు, దువిన్క జలెకు అంచి కంట కో ప్రేమ కెరుల గే, దస్సి మెననుక అంక తగుప జలస నెంజితి. 38 అంచి రితి జోవయించి సొంత సిలువ వయ్లి రితి జా, కో అంచి పట్టి జెతి నాయ్, దస్సి మెననుక అంక విలువ జలస నెంజితి. 39 కో జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరనుక చజుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె. గని అంచి రిసా కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి ఎక్కి నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జా జోక దొర్కు జయెదె.

40 “తుమ్క కో మరియాద కెరుల గే, జేవ్ తుమ్క మరియాద కెర్లిసి, అంకయి మరియాద కెర్లిసి జతయ్. అన్నె, అంకయి కో మరియాద కెరుల గే, జేవ్ దస్సి కెర్లిసి అంక తెద్రయ్లోసొక కి మరియాద కెర్లిసి జతయ్. 41 జలె, ‘దేముడు సంగిలి కబుర్ ఆన్తోసా, ఈంజొ’ మెన కో దస మాన్సుల్క మరియాద దెకుల గే, జోవయింక కి ప్రబుచి కబుర్ సంగితొసొక దెతి రితి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. పడ్డె, ‘ప్రబుచి నీతి తెన్ తిలోసా, ఈంజొ’ మెన చిన, కో దసా మాన్సుక మరియాద కెరుల గే, జోక కి నీతి తిలోసొక దెతి రితి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. 42 పడ్డె, ‘యేనుచ సిన్సుల్’ మెన కో ఈంజేవ్ గవురుమ్ నెంజిల నంపజలసతె ఎక్కిలోక కి ఎక్కి బుక్కెక్ పాని కి పియడుల గే, జోవయింక కి

బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె, మెన నిజుమి సంగితసి” మెన సిన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

11

1 యేసు జోచ బారజన్ సిన్సుల్క బోదన కెర్లిసి కేడ్లి పడ్డె, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చ పట్నల్తె బోదన కెరుక మెన బార్ జలన్.

జేల్తె తిలో యోహాను యేసుక తెద్రయ్లి కబుర్

(లూకా 7:18-35)

2 బాప్తినుమ్ దెతో యోహానుక హేరోదు రానొ జేల్తె గల తిలో. జలె, క్రీస్తు కెర్త కమొచి రిసా యోహాను జేల్తె నూన కెర, జోచ సిన్సుల్ తెన్ యేసుక కిచ్చొ కబుర్ తెద్రయ్లన్ మెలె, “దేముడు తెద్రయిందె మెలో రచ్చించుప కెర్తొసా నిజుమి తుయి గే, అమ్ అన్నెక్కోక రకుక గే? 3 మెన పుస” మెన సంగ తెద్రయ్లో. 4 యేసు యోహానుచ సిన్సుల్క, దెక కెర నూన కెర, “తుమ్ గెచ్చు, చి దెకిలిసి సూన్లిసి ఎత్తి యోహానుక సంగ. 5 గుడ్డి జా తిల మాన్సుల్ దెకితతి, సొట్ట జా తిల మాన్సుల్ ఇండితతి, వెల్లి రోగుమ్ నేడ తిలన చెంగిల్ జా సుద్ది జతతి, బొయ్రో జా తిల మాన్సుల్ సూన్తతి, మొర గెలస జీవ్ జతతి, సుబుమ్ కబుర్ బీద మాన్సుల్క నూనయ్తసి. 6 జలె, ‘కో జలెకు అంచి రిసా అన్నానుమ్ నెంతె తవుల గే, జోక చెంగిలి’” మెన యేసు సంగ తెద్రయ్లన్.

యోహానుచి రిసా యేసు సంగిలిసి 7 యోహానుచ సిన్సుల్ ఉట్ట గెతె తతికయ్, ఒత్త తిల వైజల్క యోహానుచి రిసా యేసు ఇసి మెన సంగుక దెర్లన్. “తుమ్ కిచ్చొ దెకుక జా బయిలె గెచ్చు తిలదు? వాదుతె చివ్వర్ పెల్లి జతిసి దెకుక గెచ్చు తిలదు గే? 8 నాయ్ మెలె, కిచ్చొ వేరచి దెకుక గెలదు? సొమ్నార్లు గలంత పాలల్ గలనొ మాన్సుక దెకుక

గెలదు గే? ఈందె, దన్న పాలల్ గలంతన రానల్చి గెరలె తవుల. 9 జలె, కిచ్చొ దెకుక గెలదు? దేముడు తెద్రయ్లి కబుర్ సంగితోసా ఎక్కిలోక దెకుక గెలదు గే? నిజుమి. గని, జో ప్రబుచ మాములుమ్ కబుర్లు సంగితసచి కంట యోహాను ముక్కిమ్చొ జయెదె,” మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి.

10 “ఈందె, అంచి కబుర్ సంగితోసా జతి రితి ఎక్కిలోక తుచి పురై తెద్రయ్తసి. తుచి కంట అగ్గె గెచ్చు, తుయి జెతిసి సాట్టు కెరెదె”

మెన రెగిడ్డి కోడ్ అస్సె. జా కోడు యోహానుచి రిసాయి ‘అంచి కబుర్ సంగితోసా’ మెన కచి రిసా సంగితయ్. 11 జాచి రిసా, తెర్నిమున్ను లట్టబ్లి రిసా జెర్మిలనతె బాప్తినుమ్ దిలో యోహానుచి కంట వెల్లొచొ కోయి నాయ్ మెన ఆవ్ కచితుమ్ తుమ్క సంగితసి. జలెకి, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితనతె, కో ఎత్తిచి కంట దాక్ జవుల గే, జో యోహానుచి కంట వెల్లెల జవుల.

12 “బాప్తినుమ్ దిలో యోహానుచ దీసల్ తెంతో మొదొల్ కెర, పరలోకుమ్చి రాజిమ్ పెలయ్లి రితి జెతె అస్సె, చి మాన్సుల్ బమ్మ తెన్ జేవ్తె బెదితతి.

13 యోహాను ఎదక దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన, మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల *ఆగ్గుల్చి కొణొ ఎత్తి పరలోకుమ్చి రాజిమ్ జెత్తిన్చి రిసా సంగితయ్. జేవ్ ఎత్తిజిన్చి ఆకర్తె యోహాను అయ్లో. 14 అంచి కబుర్ పూర్ణుమ్ సంగిలో వీలీయా రితోసా ఎక్కిలోక తెద్రయిందె” మెన ప్రబు అగ్గె సంగ తిలో. జలె, తుమ్ నంప కెరై గే నాయ్ గే, గని జో తెద్రయి జలొసా యోహాను. 15 సూన్త కంగ్గొ తిలన నూన.

అన్మానుమ్ జతసచి రిసా యేసు గోల కెర్లసి

16 “జలె, ఈంజ ఉగుమ్చ మాన్సుల్చి బుద్దిక కిచ్చొ టాలి జయెదె? వీదులె వెన కెల్ల బోదల్చ రిత జతతి, జేవ్ బోదల్ జోవయింతెన్ బెద కెల్ల బోదల్ బుకార కెర,

17 తుమ్క ‘నచ్చుతు’ మెన బచ్చి పుంగిలెకి నచ్చును నాయ్. అమ్ ఏడ్లెకి, తుమ్ బెద ఏడ్పు నాయ్,

మెన దస బోదల్ కిసి సంగుల గే, దస్సి ఆవ్ చి యోహాను కిచ్చొ కెరై కి, తుమ్ మెన్సున్ నాయ్. 18 కిచ్చొక ఆవ్ ఇసి టాలి కెర్లసి మెలె, యోహాను చువ్వె తన్నె తతోసాచి రిసా, ‘జోక బూతుమ్ దెర అస్సె’ మెన సంగితె తిల. 19 ఆవ్, జలె, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా, మాములుమ్ కతె పితె తతిన్చి రిసా కిచ్చొ మెంతతి మెలె, ‘ఆదె, కయ్రో మత్తొలో ఈంజో. సిస్తు నజితన తెన్ పాపుమ్ కెర్లన తెన్ బెదితోసా’ మెన అంక నిస్సార్నుమ్ సంగితతి. గని ఎక్కిలోచి పెట్టి చెంగిల్ తెంతో చి బుద్ది తిలె, జోచ కమొచి పలితుమ్తె రుజ్జు జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

పట్టల్క యేసు గట్టిజ గోల కెర్లసి

(లూకా 10:13-15)

20 యేసు జా గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచ సగుమ్ పట్టల్తె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అద్దుతుమ్ కమొ కెర్లన్. ఈంజేవ్ కమొ జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లెకి, ఒత్త తిల మాన్సుల్ జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జతి నాయ్, ములితి నాయ్. జాచి రిసా, యేసు ఇసి మెన జోవయింక గోల కెరుక దెర్లన్:

21 “అయ్యె! కొరాజినా పట్టుమ్తెచ చి బేత్తుయిదా పట్టుమ్తెచ, తుమ్చి

* 11:13 11:13 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొణొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బానతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె.

సిచ్చ పిట్టె నాయ్! తుమ్చి నెడిమి కెర్ల కమె అమ్చ యూదుల్ నెంజిల తూరు చి సిదోను మెల పట్టుల్తె ఆవ్ కెర్తయ్ జలె, జేవ్ పట్టుల్తె మాన్సుల్ అగ్గెయి జేవ్ కెర్ల పాపల్క దుకుమ్ జా, ములిత. జేవ్ కెర్ల పాపల్చి దుకుమ్చి రుజ్జుక బస్తల్ బందన సార్ గాంసంత. 22 పూర్గుమ్ జేవ్ తూరు పట్టుమ్చ కి సిదోను పట్టుమ్చ కి ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్తె తిలె కి, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్తిజిన్క వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా దీసిక, తూమ్ జతి సిచ్చ జేవ్ పట్టుల్ జతి సిచ్చచి కంట ఒగ్గరి జయెదె, మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

23 “పడ్డె, తుమ్ కపెర్వుహూమ్ పట్టుమ్తెచ, తుమ్ పరలోకుమ్తె ఉక్కిల్ జస్సె గే? నాయ్. తుమ్ మొర్లస రకితి టాన్తె ఉత్త గెతె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చితె ఇస వెల్లో కమె అమ్చ యూదుల్ నెంజిలి సాదోమ పట్టుమ్తె పూర్గుమ్ కెర తత్తయ్ జలె, ఒత్త తిలస నంపజత, చి జా పట్టుమ్ నాసెనుమ్ నే జతె, ఆజి ఎద తత్తి. 24 సాదోమ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్తె తిలె కి, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసిక, తూమ్ జతి సిచ్చ జా పట్టుమ్చ జతి సిచ్చచి కంట ఒగ్గరి జయెదె, మెన ఆవ్ తుమ్క సంగితసి.” మెన యేసు సంగిలన్.

25 తెదొడి యేసు కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “పరలోకుమ్క కి బూలోకుమ్క కి అదికారుమ్ తిలొ ఓ అబ్బొ, ‘జానుమ్’ మెన జేవ్క జెవ్వి గవురుమ్ ఉచరంతసక చి ఒగ్గర్ సదు కెర్లసక

ఈంజ జర్లు జతిసి ఎత్తిచి అర్దుమ్ లుంకడ, బాలబోదల్ జల రిత గవురుమ్ నెంజిలసక అర్దుమ్ దెకవ అస్సిసి మెన తుక జోబర, మెన అంచి సర్ల జతసి. 26 తుచి దయ తెన్ ఇసి కెర్లది” మెన ప్రార్లన కెర్లన్. దస్సి ప్రార్లన కెర, అన్నె ఇసి మెన సంగిలొ. 27 “అంచొ అబ్బొ ఎత్తి అంచి అత్తి సార్ప కెర దా అస్సె. అన్నె, అబ్బొ ఎక్కిలొయి ఆవ్ పుత్తున్క సరిగా జానె అన్నెకో కి నేన్తి. పడ్డె, ఆవ్ పుత్తుసి అంక పిట్టవ కో కి అబ్బొక నేన్తి చి అన్నె కక్క ఆవ్ అబ్బొక దెకవుక మెన నిసాన్ది గే, జో కి జానెదె.

28 “సైమల్ బాదల్చ జాడ్లు వయ టక్క తిలస ఎత్తిజిన్ అంచితె జా, చి తుమ్చి జాడు ఆవ్ వయిలి రితి జా, తుమ్క పుండయిందె. 29 అంచి తెన్ లంకె జా, చి అంచితె బుద్ది సిక్క. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ గవురుమ్ నే ఉచరంతె, పెట్టి అమ్మయికుమ్ తెన్ అస్సి, చి తుమ్చ ఆత్మల్తె పుండితె. 30 కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ గల్తి పూందు సుల్లు అస్సి, ఆవ్ వయడ్డి జాడు సుల్కన అస్సి” మెన యేసు సంగిలన్.

12

బక్తి కెర్తి దీసి రిసా యేసు సంగిలిసి (మార్కు 2:23-28; లూకా 6:1-5)

1 జా పొదులె, *సెలవ్ కడన్ల దీన్తె, యేసుచి సిస్సుల్, పంటొ పికిలి బుయె వాట్ గెతె తిల. జలె, యేసుచ సిస్సుల్క చూ కెర్తికయ్. జా వాట్ సాడిచి పికిలి పంటొచ ఎన్నులు దొన్ని కోడ కంక దెర్ల. 2 జలె, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్, జేవ్

* 12:1 12:1 ఎత్తి సెస్టర్ యూదుల్క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయింప సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచ కొడొ నూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్క జాడు వయడ్డి రితి కెర కామ్ నే కెర్తినెచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గల్ అవ్వి ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్డిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తె. † 12:2 12:2 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఒగ్గర్ పూర్వుమ్ పొది సంగిలి రితి, యూదుల్ ముక్కిమ్క సెస్టర్ దీసి సబతె గెచ్చ బోదన నూన బక్తి కెరుల, చి కిచ్చొ కామ్ కెర్తి నాయ్. కామ్ నే కెర్తి అన్నె ప్రెజల్ నే పిట్టయేతి రితి, జోవయింప వెల్లెల మాన్సుల్, కన్నూరుమ్ పచ్చ, ప్రమ సంగిలి కంట అన్నె ఒగ్గర్ ముద్దొ కెర్తె.

సిస్సుల్ కెర్లిసి దెక కెర, “ఆదె, †బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడన్లి దీసి కెరుక నాయిమ్ నెంజిలిసి తుచ సిస్సుల్ కెర్తతి” మెన యేసుక గోల కెర్తయ్, 3 జో జోవయింక ఇసి మెలన్: “పూర్ణమ్ తిలో దావీదు రానో, జోక చి జో తెన్ తిలసక చూ కెర్తయ్, జో కెర్లిన్చి రిసా తుమ్ సదు కెర్పు నాయ్ గే? 4 కిచ్చొ కెర్లిసి మెలె, దేముడుచి గుడితె జో పెసిలన్, చి ఒత్త తిల పూజర్లు అర్పితుమ్ దిల పోడియె కయ్ల. జేవ్ పోడియె పూజర్లు కంక జయెదె, గని అన్నె కో కంక జయె నాయ్. జో కి, జో తెన్ తిలస కి జా కంక నాయిమ్ నెంజిలి కి జేవ్ కయ్ల. 5 పడ్డొ, ఎత్తి ఒత్తి కెర్లి సెలవ్ కడన్లి దీసి, దేముడుచ పూజర్లు దేముడుచి గుడితె సేవ కెర్తతి. జా సేవక ‘కామ్. సుద్ది దీసి పిట్టవ గార్ కెర్తతి మెన ఉచరుక జయెదె జలెకి, పాపుమ్ నెంజె’ మెన మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ †ఆగ్నల్తె తిలిసి సదు కెర్పు నాయ్ గే? 6 జలె, ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, దేముడుచి గుడిచి కంట వెల్లో సుదొ ఇన్నె అన్నె.

7 ‘తుమ్ కిచ్చొ కెర్లిసి అంక ఆస మెలె, బలి దెతిసి నాయ్, గని మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితిసి’ మెన తెదొడి సంగిలి కోడు తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతదు జలె, పాపుమ్ నే కెర్ల ఈంజేవ్ సిస్సుల్క ‘పాపుమ్ కెర్ల’ మెన, నింద కెర్తదు నాయ్. 8 సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఉప్పిరి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొక అదికారుమ్ అన్నె.” మెన, జేవ్ పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలన్.

ఆతు లంబిలోసొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 3:1-6; లూకా 6:6-11)

9 యేసు ఒత్త తెంతో గెచ్చు, జా కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తెచి సబ గెరి పెసిలో. 10 ఒదె, ఆతు లంబ గెలోసొ ఎక్కిలో ఒత్త తిలన్. జేవ్ పండితుల్, కి, జో బాద తిలో మాన్సు అన్నె మెన దెక కెర, యేసుక నేరిమ్ వయడుక ఉచర, “సెలవ్ కడన్లి దీసి ఏక్ బాద తిలో మాన్సుక చెంగిల్ కెరుక నాయిమ్ గే, నాయ్?” మెన జోక పుసిల. 11 జో జోవయింక, “తుమ్చితె కేన్ మాన్సుక జలెకు ఎక్కి మెండ జవున్ తిలెగిన, జా మెండ ఒత్తి కెర్లి సెలవ్ కడన్లి దీసి ఏక్ గొయితె సేడ తిలెగిన, జో ఎజోమాని జాక జా గొయి తెంతో కడె నాయ్ గే? 12 జలె, మెండచి కంట మాన్సు ఒగ్గర్ విలువ. జాకయ్, సెలవ్ కడన్లి దీసి కి మాన్సుక చెంగిల్ కెరుక నాయిమి” మెన జబాబ్ దా, 13 యేసు జో ఆతు లంబిలోసొక దెక, “తుచి ఆతు చంపొ కెరు” మెలన్. జో మాన్సు ఆతు చంపొ కెర్లన్, చి ఈంజో ఆతు బేగి అన్నెక్ చెంగిల్ తిలి ఆతుచి రితి చెంగిల్ జలి. 14 గని యేసు దన్నె కెర్తయ్, పరిసయ్యుల్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, బార్ జా కెర, యేసుక కిసి మారుక గే కుట్ర ఉచరన లట్టబన్.

15 జేవ్ పరిసయ్యుల్ ఉచర్లిసి యేసు జానెచి రిసా, ఒత్త తెంతో ఉట్ట గెలన్. ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి గెల, చి జోవయింతె జోర్ణొ తిలస ఎత్తిజిన్క జో చెంగిల్ కెర, 16 “అంచి రిసా తుమ్ కేనె తెర్లొ ఒత్త సంగ నాయ్” మెన, జేవ్ ప్రెజల్క ఆడ్ర దిలన్. 17 ఈంజ ఎత్తి కిచ్చొక జర్లు జలి మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయా పూర్ణమ్చొచి అత్తి సంగిలి కోడ్ నెరవెర్చుప జతి రిసొయి.

18 “ఈంజో, ఆవ్ నిసాన్ల అంచొ సేవ కెర్లొసా, ఈంజో ఆవ్ ప్రేమ కెర్లొసా, చి రిసా అంక పూర్తి

† 12:5 12:5 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రర్మయేలి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కోడె ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రర్మయ్ జా అన్నె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రర్మవ అన్నె.

నర్తనంతోనుమ్. ఇనాచి పెట్టి అంచి ఆత్మ తియిదె, చి 'యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ కి రచ్చించుప జంక జయెదె' మెన నూనెదె. ¹⁹ ఈంజొ షోటి జయె నాయ్. గగ్గోల్ జయె నాయ్, అన్సె, గవురుమ్ ఆనన్తి రితి వీదులె గట్టిజ లట్టబ జోచి అవాడ్ సూనయె నాయ్. ²⁰ జలె, ఆకర్ దీసిక సత్తిమ్ తెన్ ఎత్కిక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర, సిచ్చల్ గే బవుమానల్ గే దెతి ఎద, కామ్క నెంజిలి పీరి గండక జో మోడ కెర వెంట గెల్తి నాయ్. సరివుచుప జతి ఉజిడి నే దెతి వత్తి జో నే విజవ దెవుల. ²¹ పడ్డె, ఇనాచి నావ్చి తెడి యూదుల్ నెంజిలన దయిరిమ్ జా ఆస జవుల”

మెన, దేముడు సంగిలి కోడు నెరవెర్చుప జలి.

యేసుక పండితుల్ దూసుప కెర్తిసి (మార్కు 3:20-30; లూకా 11:14-23; 12:10)

²² తెదొడి బూతుమ్ దెర్లి రిసా గుడ్డి జా గుల్లో జా తిలో మాన్సుక ఒత్త తిల మాన్సుల్ యేసుతె కడ ఆన్తికయ్, యేసు జోక చెంగిల్ కెర్లన్. జో మాన్సు లట్టబుక దెర్లి చి అంకివొ డీసిల. ²³ ఇస్సె జలి రిసా, పైజల్ ఎత్కి ఆచారిమ్ జా, “ఈంజొ యేసు కొన్సె? దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్కుక తిలో రచ్చించుప కెర్తొసా ఈంజొ ఏక్ వేల జయెదె గే?” మెన లట్టబ్క దెర్ల.

²⁴ పరిసయ్యుల్, జా కోడు సూన కోవుమ్ జా. “బూతల్క రానొ జలొ బయెల్జెబూల్చి నావ్ తెన్ ఈంజొ బూతల్క ఉదడ్డయ్” మెన గోసక సంగిల. ²⁵ గని జేవ్ ఉదర్తిసి యేసుక జానెచి రిసా, ఇసి మెలన్. “కేన్ జవున్ రాజిమ్తెచ మాన్సుల్, జోవయింక

జెవ్వి విరోదుమ్ జా వర్న వర్న జా యుద్దుమ్ కెరన్లె, జా రాజిమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె. కేన్ పట్టుమ్ జవున్ కేన్ గేరు జవున్ మాన్సుల్ వర్న వర్న జా జోవయింక జెవ్వి విరోదుమ్ కెరన్లె, జా పట్టుమ్ జవున్, గేరు జవున్ టీవొ జయె నాయ్. ²⁶ దస్సి, సయ్తాన్చక సయ్తాన్ ఏక్ వేల ఉదడ గెలిగిన, జోవయింక జొయ్యి యుద్దుమ్ కెర్తయ్, జోవయింక జొయ్యి యుద్దుమ్ కెర్లె, జోచి రాజిమ్ కిసి జా టీవొ జయెదె? ²⁷ ఆవ్ ఏక్ వేల బయెల్జెబూల్చి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ్డెగిన, తుమ్చ సిస్సుల్ కచి నావ్ తెన్ ఉదడ్డెతి? బూతల్క ఉదడ్డె తుమ్చయ్ సిస్సుల్ అంచి రిసా తుమ్క తీర్పు సంగుతు! ²⁸ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్కిక ఆవ్ బూతల్క ఉదడ గెల్తసి జలె కచితుమ్ దేముడుచి రాజిమ్ తుమ్తె అప్పె పాచ జా అస్సె.

²⁹ “అన్నెక్ టాలి ఉచర, కిచ్చొ మెలె, కేన్ జవున్ బలుమ్ సుదొచి గెరి పెన జోచి అస్తి దెర గెచ్చుక చోరు ఉచర్లెగిన, తొలితో జో చోరు జో బలుమ్ సుదొక నే బంద తిలెగిన, చోరుక నెత్తె. జో బలుమ్ సుదొక తొలితో బందిలెగిన, గెరిచి సామన్ జో చోర గెలుక జయెదె” మెన సంగిలన్.

³⁰ దస్సి సంగ, యేసు అన్సె, “కో అంచి పచ్చెన జయె నాయ్ గే, అంక విరోదుమ్ జా అస్సె, చి అంచి రాజిమ్తె జేవ్ బెదిత్ రితి కో అంచి తెన్ మాన్సుల్క ఆనె నాయ్ గే అంచి మందక చెదుర్చ కెర్తయ్.

³¹ “జలె, ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఎక్కిక పిట్టప మాన్సుల్ కెర్త పాపల్ దూసినల్ ఎత్కి జోవయింక చెమించుప కెరుక జయెదె. గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక దూసుప కెర్తిసి చెమించుప జయె నాయ్. ³² కో గడియ బమ్మ జా ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి రిసా అన్మానుమ్ కోడ్ లట్టబెదె గే, జోవయింక చెమించుప

కెరుక జయెదె. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కో దూసుప కెరుల గే, ఈంజ ఉగుమ్తె కి జా ఉగుమ్క కి చెమించుప జతి నాయ్.

33 “రూక్చి పండ్లు చెంగిల్చి జలె, జా రూకుక చెంగిల్ మెన ఒప్పున. రూక్చి పండ్లు గర్చి జలె, జా రూకుక గర్చి మెన ఒప్పున. రూక్చి పండ్లు దెకిలెగిన, జా రూకుక చెంగిల్ గే, గర్చి గే చినుక జయెదె. 34 పెట్టి అయివొచి రితి విస్సుమ్ తిల మాన్సుల్, తుమ్. తుమ్చి పెట్టి విస్సుమ్ తిలి రిసా తుమ్ కిసి చెంగిల్చి లట్టబుక జయెదె! పెట్టితె తిలి బుద్దిచి కొల్లి చోడి లట్టబెదె. 35 చెంగిల్ మాన్సు జోచి చెంగిల్ బుద్ది బెర్తుచి కొల్లి చెంగిల్చి బార్ కెరెదె. గర్చి మాన్సు జోచి పెట్టిచి విస్సుమ్చి బెర్తుచి కొల్లి విస్సుమ్ బార్ కెరెదె. 36 ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిక వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసిక మాన్సుల్ లట్టల్లి ఎత్కి కామ్క నెంజిలి కోడుచి రిసా నేరిమ్ వయుల. 37 తుమ్చ కొణొ తుమ్చి పెట్టి తిలిన్క సాచి జలి రిసా నీతి సుదొ గే, నెంజిలె పాపుమ్ సుదొ గే బార్ కెరెదె.” మెలన్.

జేవ్ యూదుల్ అన్మానుమ్ జలిన్చి రిసాచి తీర్పు

(మార్కు 8:11-12; లూకా 11:29-32)

38 తెదొడి పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన సగుమ్జిన్ యేసుక, “గురుబాబు, దేముడుచి అదికారుమ్ తుక అస్సె మెన రుజ్జు దెకయ్తి వెల్లి కామ్ ఏక్ అప్పె కెరు. దెకుమ్దె” మెన యేసుక సంగిల. 39 గని, జో జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ప్రబుక నిదానుమ్ నెంజ లంజెబుద్ది పాపుమ్బుద్ది జల తుమ్ ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్, రుజ్జు దెకయ్త కమొక కోర్ప జతను. అంచి అదికారుమ్ దెకయ్తి రిసా ఎక్కి పిట్టవ,

కేన్ వేర కామ్ కెర దెంక నెంజె. జా రుజ్జుచి కామ్ కిసిచి జయెదె మెలె, దేముడుచ కబుర్లు పూర్లుమ్ సంగిలో యోనాక జర్లు జలిన్చి రితి జయెదె. 40 మెలె, యోనా కిసి తిర్తి అందరె మెద్దెనె సముద్రుమ్చి వెల్లి మొస్సాచి పెట్టి తిలన్ గె, దస్సి, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ ఆవ్ తిన్ని అందర్లు తిన్ని మెద్దెనె బుయి తెడి తయిందె. 41 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్ ఎత్కిక వెల్లి పరిచ్చ కెర్తి దీసిక, తుమ్ ఈంజ కాలుమ్చ అన్మానుమ్ జల యూదుల్ కి, యోనా బోదన కెర్ల నీనెవె పట్టుమ్చ పైజల్ కి, బెద టీవో జా, జేవ్ తుమ్క ‘గర్చ’ మెన రుజ్జు దెకవుల. కిచ్చొక మెలె, జా పట్టుమ్చ మాన్సుల్ యోనా కెర్తి బోదన నూన కెర, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జా, నంపజ్జా, బుద్ది జల. ఈందె, యోనాచి కంట వెల్లో తుమ్చి నెడిమి అస్సె. 42 పడ్డొ, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా దీసిక, దచ్చెన దేసిమ్చి పూర్లుమ్ తిలి రాని ఎక్కి ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ తెన్ టీవో జా, తుమ్క ‘గర్చ’ మెన రుజ్జు దెకయెదె. కిచ్చొక మెలె, పూర్లుమ్ జా రాని ‘సాలోమోను రానొ సంగితి బుద్దిచి కోడు సూనిందె’ మెన, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దూరి తెంతొ అయ్లి. గని, ఈందె, సాలోమోనుచి కంట వెల్లో సుదొ తుమ్చి నెడిమి అస్సె.

43 “ఏక్ మాన్సుక బూతుమ్ దెర తిలెగిన, జా బూతుమ్ జో మాన్సుచి తెంతొ ముల దా తత్తిచి రిసా టాన్ చజన, బయిలె గెచ్చు బుల్లె తయెదె, గని, టాన్ నే దొర్కు జలి రిసా, 44 జో ఉచరన, ఆవ్ ముల దిలో గెరి అన్నె గెచ్చిందె మెన, జా గేర్ విడి అస్సె మెన, జా గెర్చొ మాన్సు వడ్డవ కెర సుబ్రుమ్ కెర అస్సె మెన దెక కెర, 45 అన్నె గెచ్చు, జాచి కంట గర్చ సత్తు బూతల్క పట్టి కడ ఆనెదె, చి జేవ్ ఎత్కి జో మాన్సుచి తెడి పెన కెర, ఒత్తయ్ బన జవుల. జాచి రిసా, జో మాన్సుక అగ్గిచి

కంట, ఆకర్క ఒగ్గర్ అల్లర్ తయెదె. గర్చి బుద్ధిచి ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ తెన్ దన్ని జయెదె.” మెన, యేసు బోదన కెర్లన్.

46 యేసు ప్రజల్క అన్నె బోదన కెర్తె తతికయ్, ఈందె, జోచి అయ్యసి బావుడ్డివో జా కెర, ‘జో తెన్ లట్టబుమ్దె’ మెన వీదె టీవో జా తిల. 47 కితెదొడి ఎక్కిలో “ఈందె, తుచి అయ్యది తుచ బావుడ్డివో తుచి తెన్ లట్టబుక మెన వీదె టీవ అస్తి” మెన యేసుక సంగిలన్. 48 జోక సంగిలో మాన్సుక యేసు “కొన్ని అంక అయ్య, కొన్న అంక బావుడ్లు జవుల గే జాన్సు గే?” మెన సంగ, 49 జోచి సిస్సుల్ తిలి పక్క ఆతు చంప కెర, “ఈందె, అంచి అయ్య, అంచ బావుడ్లు. 50 కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్ తిలో అంచో దేముడు అబ్బో సంగిలి రితి కో కెరుల గే, జెవ్వి అంచ బావుడ్లు, అంచ బేనివో, అంచి అయ్య” మెన సంగిలన్.

13

బీ ఉంపిలిన్క టాలి
(మార్కు 4:1-9; లూకా 8:4-8)

1 జా దీసి, యేసు గెరి తెంతో బార్ జా, సముద్రుమ్చి ఒడ్డుతె గెచ్చ, వెసిలన్. 2 ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జన్ జనాబ్ జోతె జా కెర, సుట్టునంత బెర *వెలవెలి జలి రిసా, జో ఏక్ దోనితె వెగ వెసిలన్. అన్నె బెర తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ సముద్రుమ్చి ఒడ్డుతె టీవో జా తతికయ్, 3 యేసు జోవయింక దెక దెక, బోదన కెర్తి రిసా ఒగ్గర్ టాలివో సంగుక దెర్లన్. “ఈందె, ఉంపితోసా ఎక్కిలో బీ ఉంపుక బార్ జలన్. 4 జో ఉంపితె తతికయ్, సగుమ్ బీ బయిలె వాట్ పక్క సేడ్డికయ్, పిట్టల్ ఉత్ర జా, జా బీ కా గెల. 5 అన్నె

సగుమ్ బీ ఒగ్గర్ మత్తి నెంజిలి పత్తురు బుయ్యో సేడ్లన్. ఉప్పిరి ఇదిలిదిల్ మత్తి తిలి రిసా, ఒత్త సేడ్లి బీ బేగి గజ్జల్ జలి 6 ఒప్పుడ్ లయతికయ్, మొక్కల్ డడ్డ గెల. చి చెర్తొ బుయి తెడి పెన వడ్డుక నెతిర్లి రిసా, జేవ్ మొక్కల్ సుకా గెచ్చ, మొర గెల. 7 అన్నె సగుమ్ బీ కంట మొక్కల్ తిలిన్తె సేడ గజ్జల్ జా మొక్కల్ జల. గని ఒత్త తిల కంట మొక్కల్ వడ్డ కెర, ఒత్త సేడ్లి బీచ మొక్కల్క వెల గెల్లికయ్, జేవ్ మొక్కల్ పలితుమ్ దెర్తి నాయ్. 8 గని అన్నె సగుమ్ బీ చెంగిల్ బుయ్యో సేడ కెర, కేన్ మొక్క పుంజెక్ వంతుల్, †అరవయ్ వంతుల్, ముప్పుయ్ వంతుల్, పలితుమ్ దిల. 9 సూన్త కండ్లి తిలస, నూన” మెన సంగిలన్.

10 పడ్డో యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “తుయి కిచ్చొక టాలివో సంగయ్ ప్రజల్క బోదన కెర్తెసి?” మెన జోక పుసిల. 11 యేసు జోవయింక, “పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి రిసాచి గుట్టుల్ జానన్క తుమ్క సెలవ్ దా అస్సె. గని జోవయింక జా సెలవ్ నాయ్. ‡ 12 కిచ్చొక మెలె, తిలోసాక అన్నె దెంక జయెదె, చి జోక ఒగ్గర్ కలుగు జయెదె. గని, నెంజిలోసా జలె, జోక తిలిసి కి జోతె తెంతో కడ నెంక జయెదె. 13 జేవ్ ప్రజల్ దెక నే దెకిలి రితి, నూన నే సూన్లి రితి, అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. ఇసిచి రిసా ఆవ్ టాలివో కెరయ్ జోవయింక బోదన కెర్తెసి. 14 జేవ్ నంప నే జతిన్చి రిసా యెసయాచి అత్తి పూర్గుమ్ దేముడు సంగిల్ కోడ్ కచితుమ్ నెరవెర్పువ జతయ్.

తుమ్ నిజుమ్ సొంత సూన్లె కి, కచితుమ్ కెయ్క అర్దుమ్ కెరన్ను నాయ్, నిజుమ్ సొంత దెకిలెకి,

§ 12:47 12:47 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తోలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 47 కోడు తయె నాయ్.
* 13:2 13:2 వెలపులి † 13:8 13:8 తిని విస్సా ‡ 13:11 13:11 12 ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘నంపజా అర్దుమ్ తిలసకయ్ అన్నె అర్దుమ్ సికడుక జయెదె...గని నంప నెంజ అర్దుమ్ నెంజిలసక తిలి అర్దుమ్ కి జోవయింతె తెంతో కడ నెంక జయెదె’.

కచితుమ్ అర్దుమ్ చినున్ నాయ్. ¹⁵ కిచ్చొక మెలె, ఈంజ పైజల్చి పెట్టి బేడు బంద అస్సె, ఇనాచి కంగ్గల్ దిమ్మల్ డంకి జలి రితి జా అస్సె. ఇనయించ అంకివో డంకన్లి రితి జా అస్తి. నెంజిలె, ఇనయించ అంకివో దెక చినిత, ఇనయించ కంగ్గల్ నూన నూనిత, చి ఇనాచి పెట్టి అర్దుమ్ కెరంత, చి ఆవ్ ఇన్నెక చెంగిల్ కెర్తి రితి పసుల కెర అంచితె జైత”.

మెన జేవ్చి రిసా సంగిలి కోడు.

¹⁶ “జలె, తుమ్ నంపజలనచ అంకివో డిస్తతిచి రిసా తుమ్క చెంగిలి. తుమ్క అర్దుమ్ నూన్త కంగ్గల్ అస్తిచి రిసా తుమ్క చెంగిలి. ¹⁷ పూర్గుమ్చక చి కంట తుమ్క ఒగ్గర్ చెంగిలి మెన కచితుమ్ తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన ఒగ్గర్జిన్, సత్తిమ్ ఇండొలన ఒగ్గర్జిన్, తూమ్ దెకితసి దెకుక జేవ్ కోర్ప జలెకి, దెకుక నెతిర్ల. తూమ్ నూన్తసి నూనుక జేవ్ కోర్ప జలెకి, నూనుక నెతిర్ల. జా అవ్కానుమ్ జోవయింక దొర్కు జయె నాయ్.

ఉంపిలి బీచి టాలిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలిన్
(మార్కు 4:13-20; లూకా 8:11-15)

¹⁸ “ఉంపితొసాచి రిసా సంగిలి టాలి తుమ్ అర్దుమ్ కెరన. ¹⁹ కో జలెకు పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి రిసాచి బోదన నూన అర్దుమ్ నే కెరనై, నయ్తాన్ జా కెర, జో మాన్సుచి పెట్టి ఉంపిలి జా బోదన ఉర్ల కెర దెర గెచ్చాదె. వట్టిచి ఉంపిలి బీ ఈంజ జయెదె. ²⁰ వత్తల్ బుయ్యె ఉంపిలిసి, కో జలెకు చి బోదన నూన్లి బేగి, సర్ద జా నంపజతసి మెనెదె, ²¹ గని

జోచి సొంత పెట్టి నుబుమ్ కబుర్చ చెర్రో నెంజిలి రిసా, జో జలి రితి జా గడియ టీవో జా తిలె కి, నుబుమ్ కబుర్ జో నంపజలిన్చి రిసా కిచ్చొ జవున్ బాద సేడ్లె జలెకు, నెంజిలె విరోదుమ్ జలన జోక అల్లర్ కెర్లె జలెకు, జో మాన్సు బమ్మ జా, బే బేగి నముకుమ్ ముల దెయెదె. ²² కంట దుబ్బుల్ తిలి బుయ్యె ఉంపిలి బీ, కో జలెకు, చి బోదన నూన్లె కి, ఈంజయ్ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కిక ఉచర్తె తా, కిసి జా జియిందె? మెన చింత గలనెదె జలెకు, సామ్నూరుమ్ జంక ఆన జయెదె జలెకు, దస్సి, జా ఆన జవున్, జా చింత జవున్, జా బోదనక పెలగెలి రితి జతయ్చి రిసా జా బోదన జోతె పలితుమ్ దెరె నాయ్. ²³ గని, చెంగిలి బుయ్యె ఉంపిలి బీ, చి బోదన నూన కో అర్దుమ్ కెరనెదె గే, జో మెలె, చెంగిలి బుయ్యె ఉంపిలి బీతె కేన్ గిడ్డ పుంజెక్ వంతుల్, అరవయ్ వంతుల్, ముప్పయ్ వంతుల్ కిసి పలితుమ్ దెరుల గే, దస్సి, నూన అర్దుమ్ కెరంతో మాన్సు తమ్మన క్రిపలితుమ్ దెరెదె” మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

చెంగిల మొక్కల్క చి వెర్రి మొక్కల్క టాలి

²⁴ యేసు పైజల్క సంగిలి అన్నెక్ టాలి ఇసి జలి. “పరలోకుమ్చి రాజిమ్ తెన్ కిసి మెలె, జోచి వెడయ్ చెంగిల్ గోదుమ్చి బీ ఉంపిలిన్చి ఏక్ మాన్సు రితి జతయ్. ²⁵ మాన్సుల్ నిజ గెల తతికయ్, జో ఉంపిలొనాచొ విరోదుమ్చొ జా కెర, జా చెంగిల్ బీ ఉంప తిలిన్తె వెర్రి గిడ్డల్ ఉంప దా, ఉట్ట గెలన్. ²⁶ చెంగిల్ బీచ మొక్కల్ ఉట్ట వడ్డ ఎన్నులు దెర్లి పొది, జేవ్ వెర్రి మొక్కల్ కి డిసిల. ²⁷ జో ఉంపిలొ ఎజొమానితె జోచ గొత్తి సుదల్ జా కెర, ‘బాబు, తుయి తుచి వెడయ్తె చెంగిలి బీ ఉంపిలది. జలె

§ 13:23 13:23 ‘అత్తపలితుమ్ దెరెదె’ మెలె, దసా మాన్సు ప్రబుచి బుద్ది ఇండెదె, చి అన్నె మాన్సుల్ దెక, జేవ్ కి ప్రబుచి రాజిమ్తె బెదుక ఇస్టుమ్ జా, నుబుమ్ కబుర్ నూన నంపజా బెదుల.

కీసి ఒత్త వెర్రి మొక్కల్ కి ఉట్ట అస్తి? మెన పుసితికయ్, 28 జో జేవ్ క, 'ఈంజ కో గే విరోదుమ్ చొ కెర్తి కామ్ జయెదె' మెన సంగిలన్. జోవ గొత్తి సుదల్ జోక, 'దస్సి జలె, అమ్ వెడయ్ గెచ్చు జేవ్ వెర్రి మొక్కల్ కడ గెలుక తుక ఇస్టుమ్ గే?' మెన పుసిల. 29 దస్సి జో, 'పోన. జేవ్ వెర్రి మొక్కల్ అప్పె కడ్డెగిన, ఏక్ వేల జోవయింతెన్ ఎక్కె దడి గోదుమ్చ మొక్కల్ కి బెదవ కడితె. అప్పె పోన. 30 లాయితి కాలుమ్ ఎద దొన్ని కి బెద వడ్డుతు. లాయితె పొదిక, వెర్రి మొక్కల్ తొలితో కడ కెర, డయ గెల్లి రిసా కట్టల్ బందిలి పడ్డొక, గోదుమ్ లాయ కెర అంచి కొట్టుతె ఆన్ మెన లాయితనక సంగిందె. మెన జో ఎజోమాని సంగిలన్" మెన యేసు సంగిలన్.

సార్పు గిడ్డక టాలి

(మార్కు 4:30-34; లూకా 13:18-21)

31 యేసు జోవయింక అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. "పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఏక్ మాన్సు జోచి పట్టయ్ ఉంపిలి సార్పుగిడ్డచి రితి జతయ్. 32 గిడ్డల్ ఎత్తిచి కంట జా గిడ్డ ఇదిలిసి డీసిలెకి, జా మొక్క వడ్డిలి మెలె, రోన్తె గల్లి మొక్కల్ ఎత్తిచి కంట వెల్లో జా, రూకు జయెదె, చి ఆగాసుమ్చ పిట్టల్ జా కెర, జో చెట్టెచ కొమ్మల్తె గూడల్ బందుల" మెన సంగిలన్.

33 యేసు జోవయింక అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. "పరలోకుమ్చి రాజిమ్ తెన్ కీసి మెలె, అన్నిమ్ కెర్తి పీట్ ఎత్తి పొంగువ జా పులితి రిసా, ఏక్ తేర్బోద ఏక్ తినడి పిట్తె గలిలి పులయ్తి పిట్చి రితి జతయ్. ఇదిలిదిల్ గలిలెకి, జా కలొయ్లి సామన్ ఎదివాట్ పుల కెర ఒగ్గర్ జయెదె", మెన, యేసు సంగిలన్.

34 ప్రెజల్క సంగితి బోదన ఎత్తి టాలివొ తెన్ యేసు సంగితె తిలన్. టాలివొ నెంతె జేవ్ ప్రెజల్క జో కిచ్చొ సంగె నాయ్. 35 ఇసి, దేముడు జోచ

కబుర్లు సంగిలో ఎక్కిలోచి అత్తి రెగిడ్డి కోడ్ నెరవెర్చువ జలి.

"టాలివొ సంగ ఆవ్ అంచి చోండి పుట్టయిందె, చి బూలోకుమ్ జెర్మున్ జలి మొదొల్ తెంతొ లుకడ్డిసి సంగిమ్దె"

మెన రెగిడ్డి కోడు.

బట్టి ఉంపిల వెర్రి గిడ్డల్చి టాలిక అర్దుమ్ సంగిలిసి

36 తెదొడ్ యేసు ప్రెజల్చి జనాబ్క ముల దా, గెరి గెలన్. జోచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, "బట్టిచ వెర్రి మొక్కల్చి రిసా సంగిలి టాలి అమ్క అర్దుమ్ సంగు" మెన పుసితికయ్, 37 జో జోవయింక ఇసి మెలన్. "చెంగిల్ బీ ఉంపితొసా కొన్సొ మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా. 38 బాటి కిచ్చొ మెలె, ఈంజ లోకుమ్. చెంగిల్ బీ కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్చ బోదల్ జల మాన్సుల్. వెర్రి మొక్కల్ కిచ్చొ మెలె, సయ్తాన్చ బోదల్ జల మాన్సుల్. 39 జా వెర్రి బీ ఉంపితొసా కొన్సొ మెలె, సయ్తాన్. పంటొ లాయితి పొది కెయక మెలె, ఈంజ ఉగుమ్ పూర్తి జతి ఆకర్ దీసి. లాయితన కొన్సొ మెలె, దేముడుచి దూతల్.

40 "వెర్రి మొక్కల్క కీసి కుడవ ఆగితె గలుక జయెదె గే, దన, ఈంజ ఉగుమ్ పూర్తి జతి పొదిక, దస్సి సిచ్చ తయెదె.

41 జా పొదిక, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అంచ దేముడుచి దూతల్క తెద్రయిందె, చి పాపుమ్ కెరయ్తి వెట్కారుమ్చి ఎత్తిక కి, పాపుమ్ ఇండితన ఎత్తిక కి, ఈంజ లోకుమ్ తెంతొ కడ కెర, ఎక్కితె కుడవ కెర,

42 జేవ్ దేముడుచి దూతల్ జోవయింక వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల దెవుల. ఒత్త గలి జలన ఏడుల, దంతొ చప్పిల్లి తవుల. 43 తెదొడ్క, పొద్దుచి ఉజడి కెద్ది జతయ్ గే, దస్సి, అంక నంపజా పున్నిమ్ జలన జోవయించొ దేముడు అబ్బొన్చి

రాజిమ్తె ఉజిడి జవుల. సూన్త కంగ్గొ తిలస సూన.

లుంకడ్లి దనుమ్చి టాలి

44 “పడ్డొ, పరలోకుమ్చి రాజిమ్క కిచ్చొ టాలి కెరుక జయెదె మెలె, ఏక్ వెడయ్తె లుంకడ తిలి దనుమ్చి రితి జయెదె. ఎక్కిలో జా దనుమ్ చజ కెర, అన్నె లుంకడ కెర, జా దొర్కు జలి మెన, సంతోసుమ్ తెన్ గెచ్చు, జోక కలుగు జలిసి ఎత్కి విక గెల కెర, జా దనుమ్ రోవిలి వెడ గెనెదె.

చెంగిలి ముత్యల్క చజ గెన్లొసాచి టాలి

45 “అన్నె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితిసి చెంగిలి ముత్యల్ గెన్తో సావుకరి కెర్లిన్చి రితి జతయ్. 46 జో ఒగ్గర్ విలువచి ముత్యల్ ఏక్ చజ కెర, గెచ్చు, జోక కలుగు జలిసి ఎత్కి విక గెల కెర, జా ముత్యల్ గెనెదె.

సముద్దుమ్తె గల్లి వలచి టాలి

47 “అన్నె, పరలోకుమ్ రాజిమ్తె బెదయ్తెసి కిసి మెలె, సముద్దుమ్తె గలిలి రగరగాల్చ మొస్సు దెర్లివలచి రితి జతయ్. 48 జా బెరిలె పొది మాన్సుల్ జేక ఒడ్డుతె కడ కెర, వెస కెర, చెంగిలచ తిరితె బెరవ కెర, గర్చ బయిలె వెంట గెలుల. 49 దస్సి, ఈంజ ఉగుమ్ పూర్తి జతి ఆకర్ దీసిక అమ్చ దేముడుచి దూతల్ జా కెర, నంపజా పున్నిమ్ జలసక ఏక్తె, నంపనెంజిల్ రిసా గార్ జలసక వేరతె కుడవ తా, 50 జేవ్ నంపనెంజిలసక వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల దెవుల. ఒత్త గలి జలన ఏడుల, దంతో చప్పిలై తవుల.

51 “ఈంజ ఎత్కిచి అర్దుమ్ కెరల్లదు గే నాయ్?” మెన యేసు జేవ్ సిన్సుల్క పుసిలన్, చి “అమ్క అర్దుమ్” మెల.

52 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక “జలె, కేన్ జలెకు మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తొసా, పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి సుబుమ్ కబుర్

కామ్తె బెదితి రిసా కో సిన్సుల్ జా జవుల గే, జో ఏక్ గెర్చొ ఎజొమాని కిసి జోచి దనదాన్యమ్ తెంతో నొవ పొర్చు సామన్సు వెంట వాడిక కెరెదె గే, దస్సి అన్నె.”

యేసు సొంత మాన్సుల్ జోచి అదికారుమ్ నే చినిలిసి (మార్కు 6:1-6; లూకా 4:16-30)

53 యేసు ఈంజేవ్ టాలివొ సంగ కేడయ్లి పడ్డొ, ఒత్త తెంతో బార్ జా ఉట్ట గెచ్చు, 54 జోచి సొంత గవ్వె పాచ కెర, జోవయించ సబ గెరలె బోదన కెరుక దెర్లొ. జో కెర్లి బోదన సూన ఆచారిమ్ జా, “ఈంజ గ్యానుమ్చి, ఈంజొ కెర్త కమొచి కెర్తి సెక్తి ఇన్నెక కేనె తెంతో అయ్లి? 55 ఈంజొ మాములుమ్, ఈంజ గవ్వెచొ దార్చ కామ్ కెర్లిసాచొ పుత్తుసి గెద? ఇన్నెచి అయ్యెన్చి నావ్ మరియ గెద? అన్నె, యాకోబు, సీమోను అన్నె యూదా జోచ బావుడ్చివొ జవుల గెద? 56 ఇన్నెచ బేస్సివొ ఎత్కిజిన్ అమ్చి తెన్ అస్తి గెద? దస్సి జలె, ఇన్నెక ఈంజ గ్యానుమ్ ఎత్కి కేనె తెంతో అయ్లి?” మెన లట్టబల్ల, 57 యేసుచి రిసా అన్మానుమ్ జా గెల. జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, “కేన్ జవున్ మాన్సు దేముడుచి కబుర్ అన్తోసా జలె, జోచి సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్ సొంత గెర్చ మాన్సుల్ జోక గవురుమ్ దెకిత్ నాయ్” మెన జోవయించి అన్మానుమ్చి రిసా సంగిలన్. 58 జలె, జా గవ్వెచ మాన్సుల్చి అన్మానుమ్చి రిసా, యేసు ఒత్త వెల్లొ కమొ ఒగ్గర్ కెరె నాయ్.

14

హేరోదు రానో యేసుచి రిసా బిలిసి (మార్కు 6:14-29; లూకా 9:7-9)

1 జా సమయుమ్తె, హేరోదు మెలొ జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ అదికారి, యేసు కెర్త కమొచి రిసా సూన తా, 2 బియె కెర, జోచి గొత్తి సుదల్క బుకారా కెర, జోవయింక, “ఈంజొ యేసు, జో

బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను మొర గెచ్చు అన్నె జియ అస్సె. జాచి రిసా, ఇన వెల్లో కమొ కెరుక జోక సెక్తి అస్సె” మెన ఉచర సంగిలన్.

3-4 కిచ్చొక జో అదికారి దస్సి బియఁ కెర ఉచర్లన్ మెలె, జోచొ పిలిప్ మెలో అన్నొన్చి హేరోదియ మెలి తేర్చిక హేరోదు నెతికయ్, యోహాను జోక “తుయి జాక తియనుక నాయిమ్ నాయ్” మెన సంగితె తిలి రిసా, జో అదికారి యోహానుక దెర, బందవడ, జేల్తె గల తిలన్. ⁵ జోక మారుక ఉచర్లె కి, దేముడుచి కబుర్ సంగిలోసా, మెన ప్రెజల్ యోహానుక ఉచర్లె రిసా, జోవయింక బియఁ కెర, మారుక వాయిద కెర తిలన్.

6 జలె, హేరోదుచి జెర్మన్ పండుగు దీసి అయ్లె, జోచి హేరోదియ మెలి తేర్చిచి దువిసి విందుతె బుకారా తిలసచి నెడిమి నచితికయ్, హేరోదు రానొ మెస్సిలన్, చి ⁷ జో ఒట్టు గలన, “తుయి కిచ్చొ నజెలి కి దెయిందె.” మెన జాక సంగిలన్. ⁸ జా నాడిచి అయ్యసి సంగితికయ్, బెర్ల మాన్సులచి మొక్కె జా దువిసి, “బాప్తిసుమ్ దెతో యోహానుచి బోడి, గండ కెరవ పలెరుమ్తె గల, అంక ఇత్తల్ ఆన దె” మెన రానొక సంగిలి. ⁹ ఈంజ కోడు సూన దుకుమ్ జలెకి, హేరోదు జేవ్ బుకార్ల మాన్సులచి మొక్కె ఒట్టు గల తిలి రిసా, జా సంగిలిసి దెంక మెన ఒప్పున తిలో, చి ¹⁰ జమాన్సుక తెద్రవ కెర, “జేల్తె యోహానుచి బోడి కండ కెర దా” మెలో. ¹¹ జో జమాను, దస్సి కెర, యోహానుచి బోడి పలెరుమ్తె గల ఆన నాడిక దెతికయ్, జా నాడి అయ్యెన్క నా దిలి.

¹² యోహానుచ సిస్సుల్ జో మొర్లిన్చి సూన కెర, జా కెర, పీనుమ్ ఉక్కుల దెర గెచ్చు రోప గెల, అన్నె యేసుతె జా కెర, జోక సంగిల.

పాచ్ వెయిల్జిన్ మాన్సుల్క యేసు

అన్నిమ్ దిలిసి

(మార్కు 6:30-44; లూకా 9:10-17; యోహా 6:1-14)

¹³ యోహానుక జర్గు జలిసి యేసు సూన కెర, దోనితె వెగ కెర, మాన్సుల్ నెంజిలి టాన్తె గెచ్చుక మెన నముద్రుమ్ జిన, ఉట్ట గెలన్. యేసు ములిలి ఏక్ తిల జనాబ్ ‘జో ఒత్తల్తో గెతయ్’ మెన సూన కెర, పట్నల్తె గెవ్వెలె తెంతో బార్ జా, ఇండ కెర, జోచి పట్టి గెల. ¹⁴ యేసు జా ఒడ్డుతె పాచ కెర, ఒత్త బెర తిల పట్టి అయ్ల ప్రెజల్ ఎత్తిక దెక కెర, జోవయించి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, జోవయింతె జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్ ఎత్తిక చెంగిల్ కెర్లన్.

¹⁵ సాంజ్ జతికయ్, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “ఈంజ డొంగుర్ దేసిమ్ గెద, పొద్దు గెలి రిసా, అన్నిమ్ సామన్ గెనన్తి రిసా, ఈంజేవ్ ప్రెజల్క గెవ్వెలె తెద్రవు” మెన సంగిల. ¹⁶ యేసు జోవయింక, “జేవ్ గెచ్చుక నాయ్. తుమి జోవయింక కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ దాస” మెన సంగిలన్. ¹⁷ జేవ్ సిస్సుల్ జోక, “అమ్చితె పాచ్ పోడియొ, చి దొన్ని మొస్స పిట్టవ, అన్నె కిచ్చొ నాయ్” మెన, యేసుక సంగిల. ¹⁸ యేసు, “దస్సి జలె, జా తిలి సామన్ అంచితె ఆన దా” మెన, సిస్సుల్క సంగ కెర, ¹⁹ ప్రెజల్క దెక, “తుమ్ ఎత్తిజిన్ వెస” మెన సంగ, జా చివ్వర్చి బుయ్యె వెసడ కెర, జేవ్ పాచ్ పోడియొ చి దొన్ని మొస్స దెరన, ఆగాసుమ్ పక్క దెక, “ఈంజ అన్నిమ్ తుయి దిలది” మెన దేముడు అబ్బొన్క జోకర కెర, జేవ్ పోడియొ మోడ కెర, జోచ సిస్సుల్క దెతికయ్, జేవ్ సిస్సుల్ ప్రెజల్క వంట దిల.

²⁰ జేవ్ బెర తిల ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ పేట్ బెర్తు కయ్ల. కయ్లి వడ్డె, సేంసిల గండల్ బార గంపల్తె బెర్తు సిస్సుల్ గుడ్డిల. ²¹ తేర్బోదల్ బాలబోదల్క

ముల్తై, అన్నిమ్ కత్తన పాసి పాసి పాచ్
వెయిల్ జన్ మున్నుబోదల్ జల.

యేసు నముద్దుమ్చి ఉప్పిరి
ఇండిలిసి
(మార్కు 6:45-52; యోహా 6:16-
21)

22 జా ఎత్తి జర్గు జలి వడ్డో, “ప్రజల్ క
అవ్వొ తెద్రయిందె. తూమ్ దోనితె
వెగ, అంచి కంట అగ్గె ఒత్తల్ తొచి
గట్టుతె గెచ్చు” మెన, సిస్సుల్ క యేసు
బలవంతుమ్ కెర్లొ. 23 వడ్డో, జో జేవ్
ప్రజల్ క తెద్రవ దా కెర, ప్రార్దన కెర్తి రిసా,
మెట్టయ్ ఎక్కిలొయి వెగ గెలన్.

సాంజ్ జతికయ్, యేసు ఎక్కిలొయి
ఒత్త తిలన్. 24 సిస్సుల్ తిలి జా దోని
మాత్రమ్, ఒడ్డు తెంతో దూరి గెతికయ్,
వాదు కెర వెలయ్ తె తతికయ్, కెర్తల్
జా దోనితె పెట్టి జెస్సు తిల. 25 అందరి,
పాసి పాసి కుకుడో వాంసెనె, యేసు జా
సముద్దుమ్చి ఉప్పిరి ఇండ జా, జేవ్
సిస్సుల్ తిలిన్ తె జెతె తిలన్. 26 జో
సముద్దుమ్చి ఉప్పిరి ఇండిలిసి జోచ
సిస్సుల్ దెక కెర, బమ్మ జా బియఁ గెచ్చు,
“డుంబొ!” మెన బియఁ కెర కేకుల్
గల్లికయ్, 27 యేసు బేగి, “దయిరిమ్
అనన. బియఁ నాయ్. ఆవ్వొ జెతసి”
మెన సంగిలన్.

28 యేసు “ఆవ్వొ జెతసి” మెన
సంగితికయ్, పేతురు జోక కేక్ గల,
“ప్రబూ, తుయి జలె, ఆవ్ కి పానిచి
ఉప్పిరి ఇండ తుచితె జెతి రితి అంక
సెలవ్ దే” మెన సంగిలన్ 29 యేసు జోక
“జే!” మెంతికయ్, పేతురు దోని తెంతో
ఉత్త కెర, యేసుతె గెతి రిసా పానిచి
ఉప్పిరి ఇండ కెర, సగుమ్ దూరి గెలన్.

30 గని, వాదుక దెక కెర, బియఁ కెర,
డుంబ గెచ్చె తా, “ప్రబూ, ప్రబూ, అంక
రచ్చించుప కెరు!” మెన, కేక్ గలన్.

31 యేసు బేగి ఆతు చంప కెర, పేతురుచి
ఆతు దెరన, “తోక్కి నముకుమ్చొ,
తుయి కిచ్చొక అన్మానుమ్ జలది?”
మెన పేతురుక సంగిలన్. 32 తెదొడి,

జేవ్ దోగుల దోనితె వెగిల, చి వాదు
ముల దిలి. 33 దస్సి జర్గు జలి రిసా,
దోనితె తిలన యేసుక జోకర, “తుయి
నిజుమి దేముడుచొ పుత్తుసి” నేన, జోచి
గవురుమ్ చిన సంగిల.

గెన్నేసరెతు మెలి టాన్ తె మాన్సుల్ క
యేసు చెంగిల్ కెర్తిసి
(మార్కు 6:53-56)

34 జేవ్ యేసు ఒత్తల్ తొచి గట్టుతె
పాచ కెర, గెన్నేసరెతు మెలి టాన్ తె
ఉత్తిర్ల. 35 ఒత్తచ ప్రజల్ యేసుక
చిన కెర, సుట్టువట్టు గెవ్వొలె కబుర్లు
తెద్రవ, జబ్బుల్ తిలన ఎత్తిజిన్ క
జోతె కడ ఆనయ్ తికయ్, 36 యేసుచొ
పాలుమ్చి అంచు జలెక్కు జేవ్ చడుక
మెన బతిమాల్పా జా సెలవ్ నజన్ తె తిల,
చి జోచొ పాలుమ్చి అంచు చడిలన
ఎత్తిజిన్ చెంగిల్ జల.

15

అత్తో నే దొవన్ తె కయ్ లిన్ చి రిసా
పరిసయ్యుల్ యేసుక సంగిల

(మార్కు 7:1-23)

1 జా పొది, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్
తెంతో పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్
దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన యేసుతె
బెద జా కెర, 2 “తుచ సిస్సుల్ అత్తో నే
దొవన్ తె అన్నిమ్ కతతి. జేవ్ కిచ్చొక
ఇసి పాపుమ్ కెర పూర్గుమ్చ వెల్లెల
మాన్సుల్ సికయ్ లి రితి కెర్తి నాయ్?”
మెన సంగిల. 3 యేసు జోవయంక,
“తూమ్ తుమ్చ పూర్గుమ్చ అవ్వొ
ఉచర్లిసి కెర్తి ఆసక, కిచ్చొక పాపుమ్
కెర దేముడుచి ఆగ్గు రితి కెర్చు నాయ్?
4 కిచ్చొ ఆగ్గుచి రిసా ఆవ్ సంగితసి మెలె,
అయ్యద అబ్బొద్ క చెంగిల్ దెక గవురుమ్
కెర”

మెన సంగిలి కోడు. అన్నెక్ కిచ్చొ
మెలె, “అబ్బొన్ క జలెకు అయ్యన్ క
జలెకు కో దూసుప కెరుల గే, నే పిట్ట
మొర్చుచి సిచ్చు దెంకయ్” మెన సంగిలి

కోడు. ⁵ తూమ్, మాత్రమ్, కిచ్చొ మెంతసు మెలె, తుమ్ అవ్వి ఉచర్లి కోడు. కిచ్చొ కోడు మెలె, 'అంచితె తుమ్క కిచ్చొ కలుగు జతి గే, జయ్యి అమ్చొ దేముడుక దెంక సంగ అస్సి మెన కో అయ్యున్క అబ్బొన్క సంగుల గే, జేవ్ దస్సి సంగిలన అయ్యున్క జలెకు, అబ్బొన్క జలెకు, అన్నె తోడు దెంక నాయ్', మెన, తుమ్ సంగితను. ⁶ జలె, తుమ్ దస్సి మెన తుమ్చ పూర్గుమ్చక అవ్వి ఉచర్లిసి కెరుక ముక్కిమ్ మెలి రితి, 'దేముడుక అదికారుమ్ నాయ్' మెలి రితి జా, జో సంగిలి ఆగ్గు మార్పుప కెర అస్సున్.

⁷ "తుమ్ ఉప్రమెన్నుచొ! యెసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు సంగిలి కోడు తుమ్చితె నిజామి నెరవెర్చుప జతయ్.

⁸ ఈంజ పైజల్ అంక జేవ్చి ఒటొ తెన్ గపురుమ్ కెర్త రిత కొణొ సంగిలే కి, జోవయించి పేట్ అంక దూరి అస్తి. ⁹ మాన్సుల్ అవ్వి ఉచర్ల కొణొక 'దేముడు సంగిలన' మెన, పైజల్క సికడ, అంక ఆరిక జొకర్తతి.

మెన తుమ్చి రిసొచి కోడు" మెన, యేసు జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్.

మాన్సుక గార్ కెర్తిసి కిచ్చొ జయెదె గే యేసు సంగిలిసి

¹⁰ యేసు జేవ్క దస్సి సంగ కెర, పాసి తిల పైజల్క బుకారా కెర, జోవయింక ఇసి మెన బోదన కెర్లన్. "తుమ్ నూన అర్దుమ్ కెరన. ¹¹ మాన్సుక గార్ కెర్తిసి కిచ్చొ మెలె, చోడి తెడి తెంతొ గెతిసి నెంజె, గని చోడి తెంతొ బార్ జతిసి. జయ్యి మాన్సుక గార్ కెర్తిసి" మెన సంగిలన్.

¹² యేసు దస్సి సంగిలి పిమ్మట్, జోచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, "పరిసయ్యుల్ జా కోడు నూన కోపుమ్ జల మెన జాన్ని గె?" మెన, యేసుక పుసిల.

¹³ జలె జో, "వెరి రూకుక కిసి ఉట్టువుల గే, దస్సి, పరలోకుమ్ తిలో అంచొ దేముడు అబ్బొ జోక కామ్క నెంజితొ ఎత్తి మాన్సుక ఉట్టుయ్లి రితి గెచ్చవ కెర గెలెదె. ¹⁴ జాకయ్, జేవ్ సంగితిన్చి రిసొ తుమ్ చింత గలన నాయ్. జేవ్ నంప నెంజ ఆత్మ గుడ్డి జా, మాన్సుల్క వాట్ దెకడుక ఉచర్లిసి. గని గుడ్డి సుదొ గుడ్డి సుదల్క వాట్ దెకయ్లెగిన, జో కి ఈంజొ కి గొయతె సేడుల." మెలన్.

¹⁵ జలె, పేతురు యేసుక, "జా టాలిచి అర్దుమ్ అమ్క సంగు" మెన సంగిలన్, చి ¹⁶ యేసు జోవయింక, "అప్పె ఎద తూమ్ కి అర్దుమ్ నెంతె అస్సున్ గే? ¹⁷ ఈందె, చోడి గలంతిసి కిచ్చొ జలెకి పెట్టి గెచ్చ కెర, కామ్క నెంజిలెగిన, బార్ జా గెచ్చాదె, మెన తుమ్క అర్దుమ్ నాయ్ గె? ¹⁸ మాన్సుచి చోడి తెంతొ బార్ జతి ఎత్తి కోడు, మాత్రమ్, జోవయించి పెట్టితె జెర్మ కెర బార్ జతయ్. జా కోడు లట్టబ్బొ మాన్సుక జయ్యి గార్ కెరెదె, ¹⁹ కిచ్చొక మెలె, గర్చ ఉద్దెసుమ్లు, నరు అత్యల్, లంజెకమొ, చోరు కమొ, అబద్దుమ్ సాచి, మాన్సుల్క దూసుప కెర్తిసి, దనచ ఎత్తి, మాన్సుచి పెట్టి తెంతొ జెయెదె. ²⁰ దనచయ్ మాన్సుక గార్ కెరుల, గని అత్తో నే దొవన్తె కతిసి మాన్సుక గార్ కెరె నాయ్" మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

వేర దేసిమ్చి తేర్బోదచి దువిన్క యేసు చెంగిల్ కెర్తిసి

²¹ యేసు ఒత్త తెంతొ బార్ జా ఉట్టు గెచ్చ, తూరు పట్టుమ్ చి సీదోసు పట్టుమ్చి ప్రాంతుమ్తె గెతికయ్, ²² ఈందె, జా ప్రాంతుమ్చ కనానుచి సెకుమ్చి తేర్బోద ఎక్కి బార్ జా, జోక దస్సుల్ జా కెర, "ప్రబువ, దేముడు తెర్తయ్లో, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో, క్రీస్తు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా తుయి. అంచి ఉప్పిరి దయ తీ. అంచి

దూక బూతుమ్ దెర అస్సె, చి ఒగ్గర్ సైమ జతయ్” మెన యేసుక కేకుల్ గలిలి.

23 గని యేసు తుక్కె తా, జాక ఎక్కి కోడు కి జబాబ్ సంగె నాయ్. తెదొడి, జోచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “ఈంజ అమ్చి వట్టి జా జా, కేకుల్ గలితయ్, ఇన్నెక తెద్రవ దేను” మెన, యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిల. 24 యేసు, “గొవుడు నెంజిల మెండల్ రిత జా అమ్చి ఇస్రాయేలుచ ప్రెజల్తెయి అంక అబ్బొ తెద్రయ్లన్, గని వేర మాన్సుల్తె నాయ్” మెలన్. 25 యేసు దస్సి మెలె కి, జా తేరబోద అన్నె పాసి జా కెర, నెర్ను సేడ జోకర, “ప్రబు, అంక తోడు కెరు” మెన సంగిలి. 26 యేసు జాక దెక, “*బోదల్చి అన్నిమ్ గుడ్డ కెర, నూనకూనర్లక గల దెంక చెంగిల్ నాయ్” మెన సంగిలన్. 27 జా కిచ్చొ మెలి మెలె, “నిజామి, ప్రబు, గని నూనకూనర్ల కి జోవయించొ ఎజొమానిచి బల్ల తెంతొ సేడ్లి ఉస్టా వెంట కవుల” మెన, సంగిలి. 28 జా తేరబోద దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, యేసు జాక, “అమ్మ, తుయి గట్టిజ నంపజతస్సి, తుయి కోర్ప జలిసి తుక జర్గు జవున” మెన, జాక వరుమ్ దిలన్. చి బేగి జాచి దువిసి చెంగిల్ జలి.

29 యేసు ఒత్త తెంతొ ఉట్ట గెచ్చు, గలిలయచి సముద్రుమ్తెచి ఒడ్డుతెచి వట్టి గెచ్చు, ఏక్ మెట్టయ్ వెగ వెసితికయ్, 30 ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ మాన్సుల్ జోతె సొట్ట జలసక, అత్తో చట్టొ నెంజిలసక, గుడ్డి జలసక, గుల్ల జలసక, అన్నె వేర బాదల్ తిలస ఎత్తిక, కడ ఆన, జోచి పాసి వెనయ్తికయ్, యేసు జేక చెంగిల్ కెర్లన్. 31 గుల్ల మాన్సుల్ లట్టబ్లిసి, అత్తో చట్టొ నెంజిలస చెంగిల్ జలిసి, సొట్ట మాన్సుల్ ఇండిలిసి, గుడ్డి మాన్సుల్ దెకిలిసి ఒత్త తిల మాన్సుల్ దెక కెర, ఆచారిమ్ జా, ఇస్రాయేల్ ప్రెజల్చొ

దేముడుక గవురుమ్ కెర్ల.

చెత్తర్ వెయిల్ జిన్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

32 జేవ్ జనాబ్ ఎత్తిజిన్ యేసు తెన్ జా మెట్టయ్ తిర్రతి తతికయ్, జోచి సిస్సుల్క యేసు పాసి బుకారా కెర, “ఈంజేవ్ ప్రెజల్ తిర్రతి అంచితె అన్ని. జోవయింక అన్నిమ్ కిచ్చొ కి నాయ్, చి జోవయించి ఉప్పిర్ ఆవ్ కన్యారుమ్ జతసి. జేవ్ నే కతె ఉట్ట గెలిగిన, వట్టి మొకొమ్ గుంజు సేడుక జయెదె, చి రిసా జోవయింక చువ్వె తెద్రవుక అంక ఇన్సుమ్ నాయ్” మెన సంగిలన్.

33 సిస్సుల్ ఆచారిమ్ జా, జోవయింక “ఎతివాట్జిన్ మాన్సుల్క అన్నిమ్ దెంక మెలె, జోవయింక సరిపుచువ జతి అన్నిమ్ ఈంజ బయిలె అమ్క కేనె దొర్కు జవుల?” మెన సంగిల, చి 34 యేసు జోవయింక, “జెలె, తుమ్చితె కెత్తి పోడియె అస్తి?” మెన పుసిలన్, చి జేవ్ సిస్సుల్ చజన కెర, “అమ్చితె సత్తు పోడియె, చి ఇదుర్ల మొన్న దొన్ని అస్తి” మెన సంగితికయ్, 35 యేసు ప్రెజల్ ఎత్తిక “వెస” మెన సంగ కెర, 36 జేవ్ సత్తు పోడియెచి జేవ్ మొన్న నజన, అత్తి దెరన, ‘తుయి దా దయ కెర్లది’ మెలి రితి దేముడు అబ్బొన్క ఉచర, పోడియె మోడ కెర, జోచ సిస్సుల్క వంట దెతికయ్, జేవ్ సిస్సుల్ ప్రెజల్క జా ఎత్తి వంట దిల. 37 జేవ్ ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ పేట్ బెర్తు కయ్లి పడ్డొ, సేసిల గండల్ సత్తు గంపల్తె సిస్సుల్ గుడ్డ బెరయ్ల. 38 తేరబోదల్ బాలబోదల్క ముల్లె, చెత్తర్ వెయిల్జిన్ మున్నుబోదల్ కయ్ల. 39 పడ్డొ, జేవ్ బెర తిల జనాబ్క తెద్రవ దా కెర, దొనితె వెగ, యేసుచి సిస్సుల్ మగదాన్ మెంతి ప్రాంతుమ్తె ఉట్ట గెల.

* 15:26 15:26 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ ‘బోదల్’ రిత జల యూదుల్చి రిసా సంగితయ్.

16

యూదుల్చి వెళ్లి సబతె యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి

(మార్కు 8:11-13; లూకా 12:54-56)

1 తెదొడి, పరిసయ్యుల్ చి సద్దుకయ్యులు యేసుతె జా కెర, జోక పరిచ్చ కెర్లి రిసా, “అన్లె, తుక పరలోకుమ్చి అదికారుమ్ అస్సె మెన అమ్ చినితి రిసా, అమ్చి మొక్కె వెళ్లి కామ్ ఏక్ కెరు” మెన, మోసిమ్క జోక సంగిల. 2 యేసు జోవయింక ఏక్ టాలి సంగిలన్. “సాంజ్ జతి పొది ఆగాసుమతె మబ్బు నెంజ పొద్దు బగుక ఎరన లగితయ్ మెన దెకిలెగిన, ‘కలిక చెంగిల్ కెరెదె’ మెన తుమ్ చినితను. 3 వడ్డొ, పెందలె ఒగ్గర్ మబ్బు కెర్లిగిన, ‘వెల్లొ పాని పెటెదె’ మెన చినితను గెద? జలె ఆగాసుమ్ కిసి తిలె కిసి కెరెదె గే తుమ్ చినితను, గని అప్పె జర్గు జత కమొచి అర్దుమ్ చినుక నెతుర్పు. 4 ప్రబుక నిదానుమ్ నెంజ లంజెబుద్ది పాపుమ్బుద్ది జల తుమ్ ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్, రుజ్జు దెకయ్త కమొక కోర్ప జతను. అంచి అదికారుమ్ దెకయ్తి రిసా, ఎక్కి ఘుల కేన్ వేర కామ్ కెర దెంక నెంజె. దెముడుచ కబుర్లు పూర్గుమ సంగిలో యోనాక జర్గు జలిన్చి రితి జయెదె.”

పండితుల్చి రిసా యేసు సిస్సుల్క జాగర్త సంగిలిసి

(మార్కు 8:14-21)

5 వడ్డొ యేసు సిస్సుల్ తెన్ గాడు ఒత్తల్తో జిన ఒడ్డుతె పాచ కెర, “పోడియొ గట్ర ఆనుక పచ్చ గెలమ్” మెన సిస్సుల్ ఏద కెర్తికయ్, 6 యేసు జోవయింక టాలి సంగిత్ రితి ఇసి మెలన్. “తుమ్ దెకన. పరిసయ్యుల్చి సద్దుకయ్యుల్చి పులయ్తి పిట్చి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా” మెన, జోవయింక సంగిలన్. 7 జేవ్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో

“కిచ్చొ పోడియొ రిసా సంగితయ్? అమ్ పోడియొ నే ఆన్లి రిసాయి ఇస్సె మెలన్.” మెన బమ్మ జా లట్టబన్.

8 యేసు, మాత్తుమ్, జేవ్ ఉచర్లిసి జాన కెర, “తోక్కి నముకుమ్చ, తుమ్. తుమ్చితె పోడియొ నెంజలిన్చి రిసా కిచ్చొక ఉచరన లట్టబంతను? 9 తుమ్ అప్పెక అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్ గె? పాచ్ పోడియొ పాచ్ వెయిల్ జిన్క వంటితికయ్, కెత్తి గంపల్తె సేంసిలిసి బెరయ్లదు గే? 10 సత్తు పోడియొ చెత్తర్ వెయిల్ జిన్క వంటిత్కయ్, కెత్తి గంపల్తె సేంసిలిసి బెరయ్లదు గే? తుమ్ ఏద కెర్పు నాయ్ గె? 11 జలె, ఆవ్ మాములుమ్ అన్నిమ్చి రిసా తుమ్క సంగుక నాయ్, మెన కిచ్చొక అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్? పరిసయ్యుల్చి, సద్దుకయ్యుల్చి పులయ్తి పిట్చి రితి బోదనచి రిసా జాగర్త తెన్ తా” మెన యేసు అన్నె సంగిలన్. 12 తెదొడి ‘మాములుమ్ పులయ్తి పిట్చి రిసా నాయ్, గని సద్దుకయ్యులు చి పరిసయ్యుల్ సికడ్డిసిచి రిసా అమ్క జాగర్త సంగితయ్’ మెన సిస్సుల్ అర్దుమ్ కెరన్.

మాన్సుల్ అంక కో మెన ఉచర్తతి గే? (మార్కు 8:27-30; లూకా 9:18-21)

13 యేసు సిస్సుల్ తెన్ ఇండ గెచ్చ కైసరియ పిలిప్పిచి ప్రాంతుమ్తె పాచ అయ్లె పొది, “మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ అంక, కో మెన ప్రెజల్ సంగితతి?” మెన పుసిల. జేవ్ సిస్సుల్ జోక, 14 “సగుమ్జిన్ తుక ‘బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను’ మెంతతి. సగుమ్జిన్ తుక ‘దెముడుచ కబుర్లు సంగిలో విలియా జయెదె’ మెంతతి. అన్నె సగుమ్జిన్, యిర్మీయా, నెంజిలె ప్రబుచ కబుర్లు సంగిలో అన్నెక్కో జయెదె.” మెన, సిస్సుల్ సంగిల. 15 యేసు జోవయింక, “జలె, తూమ్

అంక కో మెన ఉచర్తను?” మెన పునీతికయ్, 16 “తుయి ఎక్కిలో జీవ్ తిలో దేముడుచొ పుత్తుసి. జో తెద్రయ్లో క్రీస్తు మెలో రచ్చించుప కెర్తొసొ తుయి” మెన, సీమోను పేతురు ఒప్పున సంగిలన్. 17 యేసు జోక, “ఓ సీమోను, యోహాను మెలోసొచొ పుత్తుసి, తుక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ కోడు తుక కోమాన్సు సికయ్లిసి నెంజె, గని పరలోకుమ్ తిలో అంచొ అబ్బొయి జలో దేముడు తుచి ఆత్మతె ఇసి మెన సికడ అస్సె. 18 అస్సె, తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుక ‘పేతురు’ మెన నావ్ తియ అస్సి. ‘వెల్లో పత్తుర్’ మెలి అర్దుమ్ తెన్. ఈంజ రంగ్గి పత్తుర్తె అంచి సంగుమ్ బందిందె, చి మొర్ను ఆన్త సెక్రివొ కి జేవ్చి ఉప్పిరి జీనుక నెత్తిర్. 19 పరలోకుమ్చి తాలుళ్లు వాడిక కెరుక మెలి రితి, తుక అదికారుమ్ దెతసి. మెలె, బూలోకుమ్తె కిచ్చొచి రిసొ ‘పోసి’ మెనిస్తె గే, పరలోకుమ్తె ‘పోసి’ మెనుమ్దె. అస్సె, కిచ్చొచి రిసొ సెలవ్ దెస్తె గే, పరలోకుమ్చి సెలవ్ దెవ్దె” మెన, యేసు పేతురుక అదికారుమ్ దిలన్. 20 తెదొడి, “ఆవ్, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జెయెదె’ మెన కక్క సంగ నాయ్” మెన, యేసు సిస్సుల్క గట్టిజ సంగిలన్.

యేసు సైమల్ సేడ మొర గెచ్చ అస్సె జీవ్ జా ఉట్టిందె
(మార్కు 8:31-9:1; లూకా 9:22-27)

21 జా దీసి తెంతొ, “ఆవ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చ కెర, వెల్లి సబ కెర్త వెల్లెల మాన్సుల్, హజర్దు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తనతె, చి అత్తి ఒగ్గర్ సైమల్ సేడ మొరుక అస్సె. గని, తిర్రత్క అస్సె జీవ్ జా ఉట్టిందె” మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క

సంగుక దెర్లన్. 22 తెదొడి, పేతురు జోక పక్కయ్ కడ నా కెర, “ప్రబు, దేముడుచి దయక తుక జా పిట్టపును! దస్సిచి తుక కెయ్యక కి జర్లు జవున్ నాయ్” మెన, యేసుక గోల కెర్లన్. 23 పేతురు దస్సి సంగితికయ్, యేసు పస్ల కెర, జోక దెక, “సయ్తాన్, అంచి పడ్డె గో! అంచి తిలి కామ్క తుయి అడ్డు అస్సిన్. దేముడుచి పచ్చెనచి బుద్ది ఉచర్లది నాయ్, గని మాన్సుల్ ఉచర్తి రగుమ్ ఉచర్లది” మెన, పేతురుక సంగిలన్.

నంపజలస నిదానుమ్ తెన్ అంచి పట్టి బులుక అస్సె

24 యేసు పేతురుక దస్సి సంగ కెర, సిస్సుల్ ఎత్కిక, “కో నంపజా, అంచి పట్టి బులుక ఉచరుల గే, జోచి సొంత ఇన్టుమ్ ఎత్కి ముల దా, జోచి సొంత సిలువ వయన్లి రితి జా, అంచి పట్టి బులుక అస్సె. 25 కిచ్చొక మెలె, జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరన తంక, కో కోర్ప జవుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె. గని, అంచి రిసొ కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జా జోక దొర్కు జెయెదె. 26 ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కి కేన్ మాన్సు జవున్ కలుగు కెరన, జోచి సొంత ప్రానుమ్ పాడ్ కెరన్లెగిన, జోక కిచ్చొ లాబుమ్? కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్. అస్సె, కేన్ మాన్సుచి ఆత్మ పాడ్ జలెగిన, జోచి ప్రానుమ్ దేముడు తెన్ అస్సె బెదవంతి రితి కిచ్చొ దిలె సరిపుచుప జెయెదె గే?

27 “కిచ్చొక ఈంజ ఎత్కి ఆవ్ సంగితసి మెలె, పడ్డెక ఆవ్ మాన్సు జా జెర్నున్ అయ్లోసొ, అంచ దూతల్ తెన్, కచితుమ్ అంచొ అబ్బొసి జలో దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి తెన్, అస్సె జెంక అస్సె. ఎత్కి మాన్సు ఇండిలి కొల్లి జోక సిచ్చ గే బవుమానుమ్ గే దెయిందె. 28 అస్సె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ

కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఇన్నె టీవో జా తిలసతె సగుమ్జిన్ నే మొరై అగ్గె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అంచి రాజిమ్చి అదికారుమ్ తెన్ డీస్తిసి దెకుల” మెన యేసు సంగిలన్.

17

సిస్సుల్చి మొక్కె యేసు పరలోకుమ్చి ఉజిడి జా మార్పుప జలిసి (మార్కు 9:2-13; లూకా 9:28-36)

1 అన్నె సొప్పు దీనల్ గెలి పడ్డె, యేసు పేతురుక, యాకోబుక చి యాకోబుచొ బావొన్ జలో యోహానుక పట్టి కడ దెరన, డోంక్ తిలి ఏక్ మెట్టయ్ వెగ కెర, 2 జోవయించి మొక్కె జోచి రూపుమ్ మార్పుప జా, జోచి మొక్కె పొద్దు రితి తల్కున ఉజిడ్ జలి, చి జోచ పాలల్ ఉజిడ్ రితి చోక్ డీసిల.

3 పడ్డె, ఈందె, పూర్ణుమ్చ దేముడుచి కబుర్లు సంగిత మోసే చి ఏలీయా దొగుల యేసు తెన్ లట్టబై తా. జేవ్ తీగ్ల సిస్సుల్క డీసన్ సేడ్ల. 4 జేవ్ దొగుల పూర్ణుమ్చ యేసు తెన్ లట్టబై తతికయ్, పేతురు యేసుక, “ప్రబు, అమ్ ఇన్నె తంక చెంగిలి. తుక ఇస్టుమ్ తిలె, ఏక్ తుక, ఏక్ మోసేక, ఏక్ ఏలీయాక, మొత్తుమ్ తిన్ని కుడియల్ బందిందె” మెన సంగిలన్.

5 పేతురు దస్సి సంగితె తతికయ్, ఈందె, ఉజిడ్ తిలి ఏక్ మబ్బు జోవయింక డంకి జలన్, చి “ఈందె, ఈంజొ అంచొ ప్రేమ తిలో సొంత పుత్తు. ఇన్నెచి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్. ఇన్నెచి కోడు తుమ్ సూన” మెన, జా మబ్బు తెంతో అవాడ్ సంగిలిసి సూన్.

6 సిస్సుల్ ఈంజ కొడు సూన పుడ్డె సేడ ఒగ్గర్ బియఁ గెల. 7 గని యేసు జోవయించి పాసి జా కెర, జోవయింక చడ, “ఉట్ట. బియఁ నాయ్” మెన సంగిలన్. 8 జేవ్ సిస్సుల్ అంకివో

ఉగుడ దెకిలె, యేసు ఎక్కిలొయి డీసిలన్, అన్నె కక్క దెకిత్ నాయ్.

మొర గెలె అన్నె జీవ్ జతినచి రిసా యేసు అన్నె సంగిలిసి

9 యేసుచి సిస్సుల్ జా మెట్టయ్ తెంతో ఉత్త జెతె తతికయ్, “ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా మొర గెచ్చె అన్నె జీవ్ జతె ఎద, ఈంజ తుమ్క డీసిలినచి రిసా తుమ్ కక్క సంగ నాయ్” మెన యేసు జోవయింక సంగిలన్.

10 తెదొడి జోచ సిస్సుల్, “క్రీస్తు మెలొ రచ్చించుప కెర్తొసా నే జెతె అగ్గె ఏలీయా పూర్ణుమ్చొ జెంక అస్సె, మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కిచ్చొక సంగితతి?” మెన, యేసుక పుసిల. 11 జో జోవయింక, “ ‘ఏలీయా పూర్ణుమ్చొ జా కెర ఎత్కి తెయార్ కెరుక అస్సె’ మెన పూర్ణుమ్ దేముడు సంగిలి కోడు నిజామి, 12 గని తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజొ ఏలీయా అగ్గెయి అయ్లన్. అయ్లె కి, జేవ్ జోక చినితి నాయ్, చి జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జేవ్ జోక కెర్ల. ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా కి జోవయింతె దస సైమల్ సేడిందె” మెన యేసు సంగిలన్. 13 జో బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుచి రిసాయి ఏలీయా పూర్ణుమ్చొ రితొసా మెన యేసు సంగిలన్, మెన సిస్సుల్ అర్దుమ్ కెరన్ల.

మోర్పు సేడ్డె తిలో బూతుమ్ దెర్లొ నాడుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మార్కు 9:14-29; లూకా 9:37-43)

14 యేసుచి సిస్సుల్ జా మెట్టయ్ తెంతో ఉత్త జా కెర, ఒత్త బెర్లి జనాబ్తె పావితికయ్, ఎక్కిలొ యేసుతె జా కెర, సెర్పు సేడ జోకర, 15 “బాబు, అంచొ పుత్తుచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తీ. జోమోర్పు జబ్బు తెన్ ఒగ్గర్ బాద సేడ్డె తత్తయ్.

జో కెయిడ తెయిడ ఆగితె నెంజిలె గడ్డె సీడుక అస్సె. ¹⁶ తుచ సిస్సుల్తె జోక కడ ఆన్లయ్, గని జోక చెంగిల్ కెరుక జేవ్ నెతిర్ల” మెన సంగిలన్. ¹⁷ యేసు, “నముకుమ్ నెంజిలి వెర్రి బుద్దిచి కాలుమ్చ, తుమ్. తుమ్చి తెన్ ఆవ్ కెత్తి దీసల్ తంక? కెత్తి దీసల్ తుమ్క ఆవ్ ఓర్పువ జంక? అల్లె, జో నాడుక అంచితె కడ ఆన” మెన, సంగిలన్. ¹⁸ జో నాడుక కడ ఆన్తికయ్, యేసు జోక దెర్లి బూతుమ్క గోల కెర్తికయ్, జా బూతుమ్ జోక ముల దా, ఉట్ట గెలన్. గెలి వెంటనె, జో నాడు చెంగిల్ జలన్.

¹⁹ పడ్డె, అన్నె కో నెంతె, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “ఆమ్ కిచ్చొక జా బూతుమ్క ఉదడుక నెతిర్లమ్?” మెన పుసిల, ²⁰ చి యేసు జోవయింక, “తుమ్ తొక్కి నంపతిలి రిసా, తుమ్క సార్పుగిడ్డచి ఎదిలి నముకుమ్ తిలెగిన, ఈంజ మెట్టక జవున్ దెక ‘ఇన్నె తెంతో ముల దా, ఒత్తల్తో గో’ మెలె బేగి గెచ్చెదె. తుమ్ కిచ్చొ నంపజలెకి, జయ్యి జెయిమ్ జయెదె, మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి ²¹* గని ఎక్కి చువ్వె తా ప్రార్థన కెర్లెకయ్ ఇసిచిక ఉదడుక జయెదె.”, మెన యేసు సంగిలన్.

²² పడ్డె, జేవ్ గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బెద బుల్తె తతికయ్. యేసు సిస్సుల్క దెక, “ఆవ్ మాన్సు జా జెర్నున్ అయ్లోసాక మాన్సుల్చి అత్తి విరోదుమ్ సుదల్ దెర దెవుల, ²³ చి అంక జేవ్ మారుల. మార్లె కి, తిర్తత్క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె” మెన, యేసు అన్నె సంగిలి రిసా, సిస్సుల్ ఒగ్గర్ దుకుమ్ జల.

దెంక తిలి పన్నుచి రిసా యేసు

సంగిలిసి
(మార్కు 9:30-32; లూకా 9:43-45)

²⁴ యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె పావెలి పొది, దేముడుచి గుడితె దెతి చెత్తర్ వెండ్లుచి †పన్ను నజీతన పేతురుతె జా కెర, “తుమ్క బోదన కెర్తొసా ఈంజ చెత్తర్ వెండ్లుచి పన్ను దెయెదె గే నాయ్?” మెన పుసిల, చి “దెయెదె” మెలన్.

²⁵ జో పేతురు గెరి జా కెర, నే లట్టబై అగ్గె, యేసు జా సంగతి జాన్లి రిసా, “ఓ సీమోను, తుయి కిచ్చొ ఉచర్తసి? ఈంజ లోకుమ్చ రానలు కచితె పన్ను నజుల? సొంత పుత్తర్పుల్తె గే, వేర మాన్సుల్తె గె?” మెన పుసిలన్, ²⁶ చి పేతురు “వేర మాన్సుల్తె” మెంతికయ్, యేసు, “దస్సి జలె, పుత్తర్పుల్తె సంగుక నాయ్. ²⁷ గని, దేముడుచి గుడిక ఈంజ పన్ను నజీతనక అన్మానుమ్ నే కెర్తి రిసా, తుయి సముద్రుమ్తె గెచ్చు, గాలుమ్ గలు. తొలితొ దెర్ను సీడ్డె మొస్సాక దెర, జో మొస్సాచి చోడి చిర దెకిలె, ఒత్త ఏక అట్టు వెండ్లుచి విలువచి కాసు డీనెదె. జా దెర జా కెర, తుచి రిసా కి అంచి రిసా కి జోవయింక దేసు” మెన, యేసు పేతురుక సంగిలన్.

18

పరలోకుమ్తె కో వెల్లో జయెదె గే
(మార్కు 9:33-37; లూకా 9:46-48)

¹ జా పొదుల్తె, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కో వెల్లో జయెదె?” మెన పుసితికయ్, ² జో ఏక బాలబోదక జోచ్చి పాసి బుకారా కెర, జోవయించి నెడిమి టీవో కెర, ³ ఇసి మెలన్. “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ బుద్ది మార్పువ కెరన బాలబోదల్ రిత గవురుమ్ నే

* **17:21** 17:21 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల పుస్తకల్తె **21** కోడు తయె నాయ్. † **17:24** 17:24 ‘పన్ను’ మెలె, సిస్సుచి రెతి జయెదె. ఈంజ పన్ను జలె, విస్సెక వెర్నుల్చి జలి తెంతొ ఎత్తి, యూదుడు వెర్సెక వెర్సెక దేముడుచి గుడిచి రిసా చెత్తర్ వెండ్లు దెంక తిలిసి.

ఉచరంతి రితి జలెకయ్, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుక తెరితె, జయె నాయ్. 4 జాకయ్, ఈంజో బోదచి రితి కో దాక్ కెరన తయెదె గే, జొయ్యి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె వెల్లో జయెదె. 5 అన్నె *ఇన బాలబోదల్తె ఎక్కిలోక జలెకు, కో†అంచి నావ్ తెన్ మరియాద కెరుల గే, అంకయి మరియాద కెర్లి రితి జవుల. 6 గని అంక నంపజల ఇన బాలబోదల్ జల రితనతె ఎక్కిలోక కి, కో ‡పాపుమ్ కెరవుల గే, జోవయించి టొట్రయ్ తిర్వేలి రితో వెల్లో పత్తురు ఒడొవ దా, జోక సముద్దుమ్తె బుడ్డవ గెలుక చెంగిలి.

7 “అయ్యో! కిపాపుమ్ కెరయ్తినచి రిసా ఈంజ లోకుమ్క కస్తుమ్! * పాపుమ్ కెరయ్తిన కచితుమ్ జెయెదె, గని కచి అత్తి దన అల్లర్ జవుల గే, 8 అయ్యో! జాచి రిసా, తుమ్చితె ఎక్కిలోచొ ఆతు జలెకు, చాటు జలెకు, జోక †పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జోచి ఆతు జవున్, జోచి చాటు జవున్, కండ గెల వెంట గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని అత్తో దొన్ని చట్టో తెన్ కెయక నే విజితి ఆగితె గలి జతి కంట, ఆతు జలెకు, చాటు జలెకు నెంజ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుక తుమ్క చెంగిలి. 9 అన్నె, తుమ్చితె ఎక్కిలోచి అంకి జవున్ తుమ్క ‡పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, అన్నె జా అంకి జోతె తెంతో కడ వెంట గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని అంకివో తెన్ వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, ఎక్కి అంకి తెన్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుక తుమ్క చెంగిలి.

నంపజతనక దేముడు విలువ దెకితినీ

10 “ఈంజేవ్ బాలబోదల్ రితనతె ఎక్కిలోక కి నిస్కారుమ్ నే దెకితి రితి దెకన. కిచ్చొక మెలె, ఇన్నెక రకిత దూతల్ కెయక తెయక పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొచి మొకోమ్ దెకితె తవుల మెన ఆవ్ తుమ్క కచితుమ్ సంగితసి. 11 కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా కిచ్చొక అయ్లయ్, మెలె, జోవయించి ఆత్మక నెన గెల మాన్సుల్క రచ్చించువ కెరుక అయ్లయ్.

నెన గెలి మెండపిల్లచి రిసాచి టాలి

12 “అల్లె, తుమ్ కిచ్చొ ఉచర్తను? ఏక మాన్సుక పుంజెక మెండల్ తిలె, జోవయితె ఎక్కి పిట్ట తిలెగిన, ఏక తకు పుంజెక మెండల్క ఒత్త డొంగై ముల దా కెర, జా పిట్ట గెచ్చ తిలి మెండక చజుక గెచ్చె నాయ్ గె? 13 అన్నె జేవ్ కెయ నే నాసిల ఏక తకు పుంజెక మెండల్చి రిసా సంతోసుమ్ జతి కంట, ఈంజ* నాన గెలి మెండక చజిలె, డీసిలె, జో గొవుడు ఒగ్గర్ సర్లసంతోసుమ్ జయెదె మెన, తుమ్క కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి. 14 దస్సి కి, ఈంజేవ్ బోదల్ ఎక్కిలో కి నాసెనుమ్తె గెచ్చుక పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొక ఇస్తుమ్ నాయ్.

15 “తుమ్చితె బావొ ఎక్కిలోక అన్నెక్కో పాపుమ్ కెర తిలెగిన, జో జా పాపుమ్ నే కెర్లొసా పాపుమ్ కెర్లొసాతె గెచ్చ కెర, అన్నె కో నెంతె, జో కెర్లి పాపుమ్ జోకయ్ సంగుక అస్సె. జో పాపుమ్ కెర్లొసా జా కోడు సూన్లెగిన, నిజామి, పాపుమ్ కెర్లయ్ మెన, ఒప్పున సంగిలెగిన, జోక అన్నె

* 18:5 18:5 ఇన బాలబోదల్తె మెలె, బాలబోదల్కయ్ ఇసి మెనుక జయెదె, నెంజలె నంపజా బాలబోదల్ రిత జా దాక్ కెరన్లనక కి ఇసి మెనుక జయెదె. దొన్ని అర్థల్ కి కెరనుక జయెదె. † 18:5 18:5 నెంజలె 5. మొత్తమ్: అన్నె జో అంక నంపజలి రిసా, ఇన బాలబోదల్తె ఎక్కిలోక జలెకు కో మరియాద కెరెదె గే, అంకయ్ మరియాద కెర్లి రితి జయెదె. ‡ 18:6 18:6 నెంజలె జోవయించి నముకుమ్ పిట్టవుల గే, § 18:7 18:7 నెంజలె, ‘నముకుమ్ పిట్టయ్తినచి రిసా’. * 18:7 18:7 నెంజలె ‘నముకుమ్ పిట్టయ్తిన’. † 18:8 18:8 పాపుమ్...రిసా, నెంజలె ‘నముకుమ్ పిట్టయ్తె రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతో అన్నె దస్సి నే జతి రిసా’ చి అర్థమ్ కి గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ తొలితో రెగిడ్లిన తెన్ బెదెదె. ‡ 18:9 18:9 పాపుమ్...రిసా, నెంజలె ‘నముకుమ్ పిట్టయ్తె రితి జలెగిన, జో దీసి తెంతో అన్నె దస్సి నే జతి రిసా’ చి అర్థమ్ కి గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ తొలితో రెగిడ్లిన తెన్ బెదెదె. § 18:11 18:11 గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ ఎత్తి తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పున్తకల్తె 11 నంబర్చి కోడు తయ్ నాయ్ * 18:13 18:13 పిట్ట గెలి

బెదవన తస్తై. 16 గని, జో నే నూనైగిన, జా తగుచి రిసా తుమ్ లట్టబ్బిన్చి రిసా దొగుల తీగ్గ సాచి జతి రితి, అన్నెక్లోక గే అన్నె దొగులక గే కడన, జో పాపుమ్ కెర్లొసాతె గెచ్చ, సంగ. 17 జో తీగ్గచి కోడు నే నూనైగిన, అంక సంపజలస మొత్తుమ్ బెద సబ కెర్లిన్తె జా తగు నూనవ. జో జా సంగుమ్ సబ కెర్లిన్చి కోడు కి నే నూనైగిన, జోక తుమ్చితె నే బెదవంతె, బార్ కెర, దస్సి, యూదుల్ నెంజిలసక కిసిన్త్తు నజీతసక కి యూదుల్ కిసి బెదవంతి నాయ్ గే, దస్సి దెక సిచ్చు కెర. 18 తుమ్ సంపజలస బెద ఈంజ లోకుమ్తె సబ కెర కిచ్చో రుజ్జు సంగితె గే, జాకయ్ పరలోకుమ్ తిలి అమ్చి అదికారుమ్ దెతసుమ్, మెన నిజమి తుమ్క ఆవ్ సంగితసి.

19 “పడ్డె, తుమ్క అన్నె కిచ్చో మెంతసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తుమ్చితె కో కో, ఎక్కి దొగులయి జలెకి, మెన్నుతె ఎక్కి రితి ఉచర, కిచ్చోచి రిసా ప్రార్లన కెరై గే, పరలోకుమ్ తిలో అంచో అబ్బో తుమ్చి రిసా జాక జర్గు కెరెదె. 20 కిచ్చోక మెలె, దొగుల తీగ్గ అంచి నావ్ తెన్ కేనె ఎక్కితె తవుల గే, ఒత్త జోవయించి నెడిమి ఆవ్ తయిందె” మెన, యేసు సంగిలన్.

మాన్సుల్క కెత్తి సుట్టు చెమించుప కెరుక గే

21 తెదొడి పేతురు పురై జా కెర, యేసుక, “ప్రబు, కేన్ జవున్ బావో అంక కెత్తి సుట్టు పాపుమ్ కెర్లిసి, ఆవ్ జోక చెమించుప కెరుక? సత్తు సుట్టు ఎద గే?” మెన, పుసిలన్. 22 యేసు జోక, “సత్తు సుట్టు నాయ్. తిని విసా సత్త సుట్టు ఎదక.” మెలన్.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెర

23 “పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితన ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెర్లిన్చి రిసా కిచ్చో టాలి సంగుక జయెదె మెలె, జోచ గొత్తి సుదల్ దెంక తిలి డబ్బుల్

ఏక్ రానో నజనుక దెర్లొ. 24 నజనుక దెర్లి పొది, ఈందె, జోక దెన్ను వెయి వెండ్డు దెంక తిలో ఎక్కిలోక బుకార్తికయ్, జమాన్లు జోక జో రానొతె కడ ఆన్ల. 25 జా రునుమ్ తీర్పుప కెరుక మెన జో మాన్సుతె కిచ్చో నెంజిలి రిసా, జోచో ఎజొమాని, ‘జోక కి జోచి తేర్పిక కి, జోచ బోదల్క కి, జోక కలుగు జలిసి ఎత్తి కి విక గెల కెర, రునుమ్ తీర్పుప కెరవడ’ మెన, జమాన్లుక సంగిలన్. 26 జలె, రునుమ్ జలో జో గొత్తి సుదో నెర్పు సేడ, జోకర, బాబు, అంచి ఉప్పిరి దయ తియ, దొరత్ రక్కు. జా రునుమ్ ఎత్తి ఆవ్ తీర్పుప కెరిందె” మెన, బతిమాల్పు జా సంగితికయ్, 27 జో రానొ జోచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, జోక ముల కెర, జోచి రునుమ్ చెమించుప కెర్లన్.

28 “గని, జో దస్సి బార్ జా కెర, జోచి జతచ గొతి మాన్సుల్తె ఎక్కిలో జోక దొన్ పుంజో +వెండ్డు దెంక తిలోసాక దన్నుల్ జా, జోచి పికతె దెర, ‘తుయి అంక దెంక తిలిసి అంక దే’ మెన సంగిలన్. 29 జోచి జతచో జో గొత్తి సుదో నెర్పు సేడ, జోకర జోకర, ‘అంచి ఉప్పిరి దయ తియ దొరత్ రక్కు. తుక దా గెలిందె’ మెన, బతిమాల్పు జా సంగిలే కి, 30 జో నే ఒప్పన్తె, జో అన్నెక్లో దెంక తిలిసి దా గెల్లె ఎద జోక జేల్తె గలయ్లన్.

31 “తెదొడి, ఈంజో కన్కారుమ్ నే దెకిలో గొత్తి సుదోచి ఒత్తచ గొత్తి సుదల్ జా జర్గు జలిసి దెక కెర, ఒగ్గర్ బాద సేడ, జర్గు జలిసి ఎత్తి జోచో ఎజొమానిక సంగిల. 32 తెదొడి, జో ఎజొమాని, జో కన్కారుమ్ నెంజిలో గొత్తి సుదోక బుకారా కెర, జోక, ‘తుయి, గర్చొ గొత్తి సుదో, తుయి అంక బతిమాల్పు జా జోకర్లది, చి తుచి ఎదివాల్ తిలి రునుమ్ పెట గెలయ్. 33 ఆవ్ తుక చెమించుప కెర్లి రితి, తుయి తుచో జతచో గొత్తి సుదోక చెమించుప కెరుక తిలి నాయ్ గే?’ మెన,

జోక సంగ కెర, ³⁴ జో గొత్తి నుదొ రునుమ్ జలిసి ఎత్తి దెతె ఎద, సిచ్చల్ కెర్తనతె జో జేలి తంక మెన జోచొ ఎజొమాని సార్పు కెర దిలన్.

³⁵ “జలె, తుమ్తె కో తుమ్చొ బావొ జలొ అన్నెక్కోక పెట్టి ఎత్తి చెమించువ నే కెర్లె, పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ అబ్బొ కచితుమ్ జో మాన్సుక సిచ్చ దెయెదె” మెన యేసు బుద్ది సంగిలన్.

19

¹ యేసు ఈంజేవ్ కొడ్డె సంగ కేడయ్లి పడ్డె, గలిలయ ప్రాంతమ్ తెంతొ ముల దా, యూదయ ప్రదేశిమ్తెచి యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో పక్క ఉట్ట అయ్లన్.

² ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి జెతికయ్, జోవయించ జబ్బులు ఒత్త చెంగిల్ కెర్లన్.

పెండ్లి జలన ముల ములి జతిన్చి రిసొ యేసు సంగిలిసి

³ పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ యేసుక పరిచ్చ కెర, తెర్లె నింద కెరుక మెన, జోతె అయ్ల, అన్నె, “కేన్చి రిసొ జలెకు మున్నుబోద జోచి తేర్చిక ములుక నాయిమ్ గె?” మెన, పుసిల, చి యేసు జోవయింక,

⁴ “ఈంజ లోకుమ్ జెర్మయ్లి పొది తెంతొ, మున్నుబోద తేర్బోద మెన, జెర్మిలోసొ జేక జెర్మయ్లొ.”

⁵ ఇసికయి మున్నుబోద అయ్యోన్అబ్బొన్క ముల దా, జోచి తేర్చి తెన్ బెద తంక అన్నె, అన్నె జేవ్ దొగుల ఎక్కి ఆగ్ జొ తవుల మెన జెర్మయ్లొసొ సంగిలన్

మెన సదు కెర్ను నాయ్ గె? ⁶ జలె, జేవ్ దొగుల ఎక్కి జీవ్ జొ అస్తి. జొచి రిసొ, దేముడు పెండ్లితె కక్క జత కెరవ తయెదె గే, కేన్ మాన్సు ములవుక జుయె నాయ్.” మెన యేసు సంగిలన్.

⁷ జేవ్ పరిసయ్యుల్ యేసుక “జలె, ‘ముల దెతి పుస్తకుమ్ రెగ్గ దిలెగిన ముల

దెంక జయెదె’ మెన మోసే పూర్గుమ్చొ కిచ్చొక ఆడ్డ దిలన్?” మెన, సంగిల.

⁸ యేసు జోవయింక, “తుమ్ రాడ్ జీవ్చ మాన్సుల్చి రిసొ ‘తుమ్చ తెర్చివొక ముల దెంక జయెదె’ మెన మోసే సెలవ్ దిలన్, గని మాన్సుల్క జెర్మయ్లి కెర్లి మొదొల్ తెంతొ దస్సి తయె నాయ్. ⁹ ఆవ్ కిచ్చొ మెన తుమ్క సంగితసి మెలె, జొ లంజె జలి రిసొ పిట్టవ, కో జలెకు జోచి తేర్చిక ముల దా అన్నెక్కిక పెండ్లి జయెదె గే, లంజె వంసుమ్చొ జతయ్, మెన గట్టిజ సంగితసి” మెన, జోవయింక సంగిలన్.

పెండ్లి నే జతిన్చి రిసొ సిస్సుల్ ఉచర పుసిలిసి

¹⁰ ఈంజ కొడు నూన కెర, యేసుచ సిస్సుల్ జోక “తెర్చిమున్ను చి నెడిమి ఇసి తిలెగిన, పెండ్లి నే జతిగిన చెంగిల్.”

మెన యేసుక సంగిల, ¹¹ చి యేసు జోవయింక, “దేముడు జొ సెక్కి దిలెకయ్, నెంజిలె కో కి జొ కోడు ఓర్పువ జంక నెతిర్చి. ¹² ఈందె, జెర్మన్ తెంతొ గొడ్డు జలన తవుల, మాన్సుల్ సగుమ్జిన్క గొడ్డు జతి రితి కెర్ల, వడ్డె పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి నేవ ఎక్కి మెన్ను తెన్ కెర్తి రిసొ, సగుమ్జిన్ కి గొడ్డు రిత జొ తవుల. జలె, తుమ్ ఉచర్లి రితి తంక కో తెరుల గే, దస్సె తత్తు.” మెన సంగిలన్.

యేసు బాలబోదల్క చడ వరుమ్ దిలిసి

¹³ పడ్డె, యేసు జోవయింక చడ ప్రార్దన కెరుక మెన, సగుమ్జిన్ జోవయించ బాలబోదల్క జోతె కడ ఆన్ల. ¹⁴ జలె, జేవ్ బోదల్క కడ ఆన్ల మాన్సుల్క యేసుచ సిస్సుల్ “పోన” మెన గోల కెర్ల. గని, యేసు, “జోవయింక అడ్డు కెర నాయ్. బోదల్ అంచితె జేతు. కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఇన సుదల్చియ్” మెన, సిస్సుల్క సంగిలన్. ¹⁵ జేవ్ బోదల్క బోడి చడ కెర ఒత్త తెంతొ ఉట్ట గెలన్.

పరలోకుమచి రాజిమతె కిసి బెదుక గే యేసు సంగిలీసి
(మార్కు 10:17-31; లూకా 18:18-30)

16 పడ్డొ, ఈందె, ఉబెడొ ఎక్కిలో యేసుతె జా కెర, “గురుబాబు, జోఒర. ఆవ్ పరలోకుమచి రాజిమతె కెయెడ తెయెడ జితి వాట అంక దొర్కు జంక మెలె, ఆవ్ కిచ్చొ చెంగిల్ కామ్ కెర్లె జయెదె?” మెన పుసిలన్. 17 యేసు జోక, “కేన్ చెంగిల్చి మెన కిచ్చొక అంక తుయి పుసితసి? చెంగిల్ తిలోసా ఎక్కిలోయి. అన్నె కోయి నాయ్. పరలోకుమతె జితి వాట కావలె మెలె, దేముడుచ ఆగ్గుల్ రితి కెర్తె తా” మెన సంగిలన్. 18 జో ఉబెడొ, “కేన్ కేన్ ఆగ్గుల్ రితి కెరుక?” మెన యేసుక పుసిలన్, చి యేసు, “నరు అత్య కెరు నాయ్, లంజెకమొ కెరు నాయ్, కిచ్చొ చోరు నాయ్, అబద్దుమ్ సాచి సంగు నాయ్, 19 అయ్యదొఅబ్బొద్క గవురుమ్ దెకితె తా, అన్నె, తుక్క తుయి కిసి ప్రేమ కెరంతసి గే దస్సి, వేర సుదల్క కి ప్రేమ కెర్తె తా” మెన సంగిలన్. 20 జో మాన్సు యేసుక, “ఇసచ ఎత్తి ఆవ్ నిదానుమ్ కెర దెకన్తసి. గని కిచ్చొగె పిట్ట అన్నె మెన అంక అజ్జ. అన్నె కిచ్చొ పిట్ట అన్నె?” మెన పుసిలన్, చి యేసు జోక, “తుయి పూర్తి జంక ఆస తిలెగిన, గో, చి 21 తుచి అస్తి ఎత్తి విక కెర, బీద సుదల్క దేసు, చి పరలోకుమతె తుక అస్తి కలుగు జెయెదె. అన్నె, అంచి తెన్ బెద, అంచి పట్టి జే!” మెలన్. 22 గని, జో ఉబెడొ ఒగ్గర్ సొమ్మారుమచి రిసా, యేసు దస్సి సంగితికయ్, దుకుమ్ జా మొకోమ్ ఇదిలిసి కెర ఉట్ట గెలన్.

సొమ్మార్లు పరలోకుమచి రాజిమతె బెదుక కస్తుమ్

23 తెదొడి యేసు జోచి సిస్సుల్క, “ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, సొమ్మార్లు పరలోకుమచి రాజిమతె బెదుక కస్తుమ్. 24 అన్నె, దస సొమ్మార్లు దేముడుచి జా రాజిమతె బెదితి కంట, సూబిబొరొ వాట్ ఒంటె గెచ్చుక సుల్లు, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి” మెన సంగిలన్.

25 సిస్సుల్ ఈంజ కోడు సూన కెర, ఆచారిమ్ జా, “దస్సి జలె, కో రచ్చించుప జంక జయెదె?” మెన, సంగితికయ్, 26 యేసు జోవయింక దెక, “మాన్సుల్ కెర్క నెత్తిరిసి, గని ఎత్తి జర్లు కెరుక కి దేముడుక సెక్తి అన్నె.” మెన సంగిలన్. 27 పేతురు, “ఈందె, ఆమ్ ఎత్తి ముల దా తుచి పట్టి బులితనుమ్, చి రిసా అమ్కయి కిచ్చొ దొర్కు జయెదె?” మెన పుసిలన్. 28 యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్క నొవర్ చెంగిల్ కెర్తె పొదిక, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్కున్ అయ్లోసా ఎత్తిక ఏలుప కెర్తి రిసా, అంచి పరలోకుమచి ఉజిడెచి సింగాసనుమ్తె వెసితె పొదిక, అంక నంపజా తుమ్ బారజిన్, బార సిజాసనల్తె వెస, ఇస్రాయేలుల్చ బార సెకుమ్లుచక అంచి తెడి తుమ్ తీర్పు కెర్తె. 29 అన్నె, అంచి నావ్చి రిసా గెరల్ జలెకు, అన్నొబావొక జలెకు, బయిబేసిక జలెకు, అబ్బొన్క జలెకు, అయ్యోన్క జలెకు, బోదల్క జలెకు, బుయి జలెకు, జో ముల తయెదె గే, జోక దసచ పుంజెక వంతుల్ దొర్కు జయెదె, అన్నె, పరలోకుమతె గెచ్చు కెయెడ తెయెడ చెంగిల్ తా జివుల. 30 ఈంజ అగ్గె జల మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ పడ్డొ జవుల, పడ్డొ జలన అగ్గె జవుల.”

20

ద్రాచ తోటచొ ఎజొమానిచి దయచి రిసా టాలి

1 “పరలోక్కుమచి రాజిమ్మతె మాన్సుల్క బెదయ్తోసాచి దయ కీసి మెలె, ఎజొమాని ఎక్కిలోచి దయచి రితి జయెదె. జో జోచి ద్రాచ తోటతె కామ్ కెరవుక మెన, కూలి మాన్సుల్క బుకార్తి రిసా, పెందలె బార్ జా కెర, 2 ఏక్ దీసిచి కామ్క ఏక్ ఒండి మెద్దెన్చి కూలి *డబ్బుల్ దెయిందె” మెన, జేవ్ కూలి మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పున సంగ తా, ద్రాచ తోటతె జేవ్ కామ్ కెర్తి రిసా జోవయింక తెద్రయ్లో.

3 “పిమ్మట్, పాసి పాసి నొప్పు గంటల్క, జో ఎజొమాని, సంతవీది గెచ్చు కెర, కామ్ నెంజ ఆరి టీవో జా తిలన్క సగుమ్జిన్ ఒత్త తిలిసి దెక కెర, 4 తూమ్ కి అంచి ద్రాచ తోటతె గెచ్చు, కామ్ కెర, చి సరిపుచుప జతి కూలి డబ్బుల్ తుమ్క దెయిందె” మెన, జోవయింక సంగితికయ్, జేవ్ జోచి కామ్తె గెల. 5 అన్నె, పాసి పాసి బార గంటల్ మెద్దెనె కి, తిన్ని గంటల్క కి, జా వీదె జో ఎజొమాని గెచ్చు కెర, అన్నె దస్సి కెర్లన్.

6 “ఒత్త తెంతో, పాచ్ గంటల్ సంచె, జా వీదె అన్నె గెచ్చు కెర, అన్నె సగుమ్జిన్ దస్సి ఒత్త టీవో జా తతికయ్, తుమ్ ఒండి మెద్దెనె కిచ్చొక దస్సి, కామ్ నే కెర్తి కిచ్చొక టీవో జా అస్సున్?” మెన పుసితికయ్, 7 జేవ్, “క్రో అమ్క కూలి కెరయ్తి నాయ్” మెన సంగిల. సంగితికయ్, జో ఎజొమాని, “జలె, తూమ్ కి అంచి ద్రాచ తోటతె గెచ్చు కామ్ కెర” మెన, జోవయింక కి తెద్రయ్లన్.

8 “సాంజ్ జతికయ్, జో ద్రాచ తోటచో ఎజొమాని జోచొ గెర్చి డబ్బుల్ దెకితో మాన్సుక, ‘జేవ్ కూలి కెర్లసక బుకారా కెర, పడ్డో అయ్లసక తెంతో తొలితో అయ్లసక ఎద, ఎత్కిక ఆచ్ సంగిలి కూలి డబ్బుల్ దేసు’ మెన, జోక

సంగిలన్. 9 జాచి రిసా, పాచ్ గంటల్ సంచె జా కెర గడియయ్ కామ్ కెర్లసక కి, ఒండి మెద్దెన్చి ఎదిలి కూలి డబ్బుల్ దిలన్. 10 జేవ్ ఆల్నిమ్ అయ్లసక తెద్దిలి దిలి రిసా, జేవ్ అగ్గె అయ్లస, ‘అమ్క ఒగ్గర్ దెయెదె’ మెన ఉచర్ల. ఎత్కిజిన్క ఎక్కి రితి ఒండి మెద్దెన్చి కూలి డబ్బుల్ దొర్కు జలి. 11 జాచి రిసా, జేవ్ అగ్గె అయ్లస జా కూలి డబ్బుల్ నజన, ‘పెందలె తెంతో సాంజ్ ఎద ఒప్పుడక కెద్ది నైమ జా, అమ్ కామ్ కెర్లమ్. 12 జేవ్ ఎక్కి గంట కెర్లసక అమ్చి తెన్ సమానుమ్ దిలది’ మెన గోస లట్టబ, ఎజొమానిక సంగిల. 13 ఈంజో ఎజొమాని జోవయింతె ఎక్కిలోక, ‘నేస్తమ్†, ఆచ్ తుమ్క అన్యాయమ్ కెరుక నాయ్. తుయి ఏక్ ఒండి మెద్దెన్చి కూలి డబ్బుల్ నజనుక ఒప్పున్లది. 14 అల్లె, తుయి ఒప్పుస్లిసి నజన గో’ మెన సంగ కెర, పడ్డో అయ్లో ఎక్కిలోక దెకవ, జో తొలితో అయ్లోసాక అన్నె, ‘తుక దిలి రితి, ఈంజో పడ్డో అయ్లోసాక కి దెంక అంక ఇస్టుమ్ జలి. 15 అంచి సాంత ఆస్తి అంచి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి వంట దెంక నెంజె గే? అంచి సర్దక జోవయింక దర్ముమ్ తెన్ దిలి రిసా తుమ్క గోస గే?’ మెన, జో ఎజొమాని సంగిలో మెన యేసు సంగ కెర, 16 అన్నె, జలె, తొలితో బెదిలన పడ్డో బెదిలన జవుల. పడ్డో బెదిలన తొలితో బెదిలన జవుల”, మెన సంగిలన్.

యేసు మొర అన్నె జింక తిలిన్చి రిసా అన్నెక్ సుట్టు సంగిలిసి (మార్కు 10:32-34; లూకా 18:31-34)

17 యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చుక మెన బార్ జా, ఇండ గెతె తిలి పొది, వట్టె గెతసతె తెంతో జోచ బారజిన్ సిన్సుల్క పాసి బుకారాన, ఇసి మెలన్.

* 20:2 20:2 ఏక్ దీసిచి కామ్క కూలి ఏక్ దేసారము ఇస్రాయేలు దేసిమచ దా అస్తి † 20:13 20:13 మింత

18 “ఈందె, యెరూసలేమ్తె గెతనుమ్. ఒత్త కిచ్చొ జయెదె మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొక, మాన్సు దెర్లె, వెల్లెల మాన్సుల్ పూజర్లుతె చి మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్తనతె దెర్లు సేడిందె, చి జేవ్ అంక మొర్తి సిచ్చ వయడ కెర, 19 అంక కొంకడ్డి రిసొ, అంక కొర్లల్ తెన్ పెటితి రిసొ, అంక సిలువతె టీవో కెర మార్తి రిసొ, అమ్చ యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్చి అత్తి అంక సొర్పు కెర దెవుల. గని తిర్తత్క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె” మెన సంగిలన్.

అయ్యసి జాచి దొగుల పుత్తర్పులుచి రిసొ కోర్ప జలి

20 తెదొడి యేసుచ సిస్సుల్ జల జెబెదయచ దొగుల పుత్తర్పుల్చి అయ్యసి, జేవ్ పుత్తర్పుల్ తెన్ యేసుతె జా కెర, సెర్పు సేడ జొకర, “ఏక వరుమ్ దే” మెన, సంగితికయ్, 21 యేసు జాక, “తుయి కిచ్చొ కోర్ప జతసి?” మెన పుసిలన్, చి ఈంజ, “తుచి రాజిమ్తె అంచ పుత్తర్లు దొగుల, తుచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలో, డెబ్లి పక్క ఎక్కిలో వెన తతి రితి ఆడ్ర దేసు” మెన సంగిలి. 22 చి యేసు, “తుమ్ కిచ్చొ పుసితనుగే, తుమ్ నేన్సు. అంచి గిన్నతె బెద పితి రితి, ఆవ్ సేడుక తిలి దుకుమ్తె బెదుక ఓర్పుప జంక తెర్పు గే?” మెన సంగితికయ్, జేవ్ “అమ్ తెరుమ్దే” మెలె. 23 దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, యేసు, “ఆవ్ పితి గిన్నచి తుమ్ పిస్తె, గని అంచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలో, అంచి డెబ్లి పక్క అన్నెక్తో తుమ్ వెన్సుక మెన సెల్వ్ దెంక అంచి అత్తి నాయ్. పరలోకుమ్ తిలో అంచొ దేముడు అబ్బొ కక్క కక్క సెల్వ్ దా తయెదె గే, జెవ్వి ఒత్త వెనుల.” మెలన్. 24 తెదొడి, జేవ్ దొగుల బావుడ్లు ఎత్తిచి కంట వెల్లెల మాన్సుల్ జంక ఉచర్లిన్చి రిసొ సేంసెల దెస్సుజిన్ సిస్సుల్ జా ఎత్తి సూన కెర, జోవయించి ఉప్పిరి ఒగ్గర్ కోపుమ్ జల.

సిస్సుల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కిసి దెకుక గే యేసు సంగిలిసి

25 తెదొడి యేసు జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్క జోతె బుకారా కెర, “యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్ జోవయించి తెడి తిల వెల్లెల మాన్సుల్, సొంత గవురుమ్ ఉచరన, ప్రెజల్క జాడ్లు వయడ్డి రితి, జోవయింక పోటి తెన్ ఏలువ కెర్తతి మెన తుమ్ జాన్సు. 26 గని తుమ్చితె దస్సి తంక జయె నాయ్. తుమ్చితె కో వెల్లో జంక ఉచరెదె గే, జొయ్యి తుమ్చొ సేవ కెర్తొసొ రితొ జా తంక. 27 తుమ్చితె కో ముక్కిమ్ జంక ఉచరెదె గే, జో తుమ్చొ గొతిమాన్సు రితొ జా తంక. 28 దస్సి, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొ కి మాన్సుల్చి అత్తి సేవ కెరవడనుక నాయ్, గని మాన్సుల్క ఆవ్ సేవ కెరుకయ్ అయ్లయ్. మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్క సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ నెత్తిప గెల్లి రిసొయి మొర అంచి ప్రానుమ్ దెంక అస్సెచి రిసొ ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లయ్” మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్.

దొగుల గుడ్డి జలనక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మార్కు 10:46-52; లూకా 18:35-43)

29 పడ్డొ, యేసుచి సిస్సుల్ యెరికో పట్టుమ్ తెంతొ బార్ జా, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెతె తిలి పొది, ఒగ్గర్జిన్ ప్రెజల్ జోచి పట్టి గెతె తిల. 30 జలె, ఈందె, వాట్ సొడి దొగుల గుడ్డి మాన్సుల్ వెన తిల. యేసు జా వాట్ జెతయ్ మెన సూన తా, “ఓ యేసుప్రబు, దావీదు రానొచి నెకుమ్తె జెర్మిలో రచ్చించుప కెర్తొసొ, అమ్చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ, చెంగిల్ కెరు!” మెన, బతిమాల్పు జా కేక్ గల.

31 తిల జనాబ్, జలె, “తుక్కె తా” మెన గోల కెర్లె కి, జేవ్ గుడ్డి మాన్సుల్ అన్నె, “ప్రబు, దావీదు రానొచి నెకుమ్తె

జెర్మిలో రచ్చించువ కెర్తొసా, అమ్చి ఉప్పిరి కన్యారుమ్ తియ చెంగిల్ కెరు!” మెన, అగ్గెచి కంట గట్టిజ కేకుల్ గల్తికయ్, ³² యేసు టీవో కెర, జోవయింక బుకారా కెర, “ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కెరుక మెన తుమ్ ఉచర్తను?” మెన పుసిలన్. ³³ జేవ్ జోక, “అమ్చ అంకివో దెకితి రితి కెరు” మెన సంగిల. ³⁴ జేవ్చి ఉప్పిర్ యేసు కన్యారుమ్ జా, జోవయించ అంకివో చడిలన్. చడిలి బేగి, జోవయించ అంకివో టంట డీసిల, చి జేవ్ జోచి పట్టి గెల.

21

యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చు పావెలిసి

(మార్కు 11:1-11; లూకా 19:28-38; యోహా 12:12-19)

¹ పడ్డొ, యేసు ఇసి ఇండ జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి పాసి జా కెర, * ఒలివ మెలి మెట్టచి పాసి తిలి బేత్తుగే మెలి గవ్వి అయ్లి పొది, జోచ సిస్సుల్తె దొగులక, ² “తుమ్చి మొక్కె తిలి గవ్వి గెచ్చు పెన, చి బేగి, ఒత్త బంద తిలి ఏక్ గాడ్చి, జాచి తెన్ తిలి ఏక్ గాడ్చె పిల్ల తుమ్క డీసుల. జోవయింక యిప కెర, అంచితె ఉదడ ఆన. ³ కో జలెకు తుమ్క కిచ్చొ జలెకు సంగిలెగిన, ‘ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె’ మెన సంగ. సంగిలె, బేగి జో మాన్సు జేవ్ గాడ్చెల్క తెద్రయెదె” మెన సంగిలన్.

⁴ పూర్లుమ్ దేముడు జోచి కబుర్ సంగిలో అత్తి సంగిలి కోడు నెరవెర్చుప జంక మెన, ఈంజ జర్లు జలి.

* **21:1** 21:1 ఒత్త ఒలివ వండ్లు రూకుల్ తవుల చి ఇసి నావ్ తయెదె. † **21:5** 21:5 ‘సీయోసు’ మెలి, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క అస్సెక్ నావ్ జయెదె. ‡ **21:9** 21:9 ‘రచ్చించువ కెర్తొసా’ మెన జేవ్ సంగిలె, ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్చి రాజిమ్క ఏలుప కెర జోవయింక ఆక్రమించువ కెర్లన్ తెంతో జోవయింక ఈంజ లోకుమ్చి బాదల్ తెంతో రచ్చించువ కెరెదె మెన జేవ్ ప్రెజల్ ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్ల. జోచి రాజిమ్ ముక్కిమ్క ఆత్మ రగుమ్చి జయెదె మెన అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. § **21:9** 21:9 జోవయింబి బాస తెన్ ‘జోబర, జోబర!’ మెలి అర్దుమ్

తెన్ ‘ఓసన్ను!’ మెన కేక్ గల్తె తిల. * **21:12** 21:12 అర్బితుమ్ దెత పిట్టల్ గల్త గెనుక జలె, జోవయింక ఆక్రమించువ కెర్లి రోమ్ దీసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి డబ్బుల్ దిలె నెంజె. జేక, జోవయింబి డబ్బుల్ పల్లవన, దేముడుచి గుడితె కామ్క జెతికయ్ రగుమ్ డబ్బుల్కయ్ పిట్టల్ గల్త గెనుక, నెంజలె డబ్బుల్ కి దేముడుచి గుడిక దెంక జయెదె.

⁵ “తుమ్చో సేంతుమ్ తిలో రానొ గాడ్చె పిల్లతె వెగ జెతయ్, మెన దేముడు నిసాన † సీయోసు పట్టుమ్తెచ ప్రెజల్క సాట్ట కెర” మెన, రెగిడ్డి కోడు.

⁶ జలె, జేవ్ దొగుల సిస్సుల్ గెచ్చు, యేసు జోవయింక సంగిలి రితి కెర, ⁷ జా గాడ్చె చి, జాచొ పిల్లక ఉదడ ఆన, జోచి సిస్సుల్ జోవయించ దుప్పట్లు జా పిల్లచి ఉప్పిర్ గల్తికయ్, యేసు వెగ వెసిలన్.

⁸ అన్నె, ఒత్త బెర్ల జనావెత ఒగ్గర్జిన్ జోవయించ దుప్పట్లు వట్టె అంతిర్ల. అన్నె సగుమ్జిన్ రూక్చ మట్టల్ రొడ్డల్ కండ కెర వట్టె అంతిర్ల. ⁹ అంత్ర కెర, జోవయించి పురెతో గెతె తిలస కి పడ్డొ గెతె తిలస కి, “దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో అమ్చో † రచ్చించువ కెర్తొసాక కీజోబర, జోబర! దేముడు ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతోసాక ఓసన్ను, ఓసన్ను! ఎత్తిచి కంట ఉప్పిర్చి టాన్తె తిలోసాక ఓసన్ను!” మెన, కేకుల్ గల్తె తిల.

¹⁰ జలె, యేసు యెరూసలేమ్తె పావెతికయ్, పట్టుమ్చ ఎత్తిజిన్ “ఈంజొ కో?” మెన, బమ్మ జతికయ్.

¹¹ ఒత్త జో తెన్ అయ్ల ప్రెజల్ కిచ్చొ మెల మెలె, “దేముడుచి కబుర్ ఆన్తో, గలిలయ ప్రాంతుమ్చి నజరేతు గవ్విచొ, యేసు ఈంజొ” మెన సంగిల.

దేముడుచి గుడితె సామన్లు వికితస గట్టక యేసు ఉదడ్డిసి

(మార్కు 11:15-19; లూకా 19:45-48; యోహా 2:13-22)

12 తెదొడి యేసు *దేముడుచి గుడితె పెన కెర, ఒత్త, సామన్లు వికితన, గెంతన ఎత్తిజీనక ఉడడ కెర, డబ్బుల్ పల్లయ్తనచ, బల్లల్ చి పార్వ పిట్టల్ వికితనచ, బల్లల్ సేడవ దా.

13 “ ‘అంచి గేరు ప్రార్దన కెర్తి గేరు జా అస్సె. దస్సి తవున్’

మెన రెగ్గ అస్సె, గని తుమ్ కిసి కెర అస్సున్ మెలె, ఈంజ దేముడుచి గేరుక, చోర్లు జితో రితో గేరు జతి రితి తుమ్ మార్పువ కెర అస్సున్” మెన సంగిలన్.

14 తెదొడి, గుడ్డి మాన్సుల్, సొట్ట మాన్సుల్ దేముడుచి గుడితె యేసుతె అయ్ల, చి జోవయింక చెంగిల్ కెర్లన్.

15 గని, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కి, యేసు కెర్ల కమె దెక, పడ్డో, “దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో అమ్చో రచ్చించువ కెర్తొసా, తుక జెయ్యి, జెయ్యి!” మెన, దేముడుచి గుడితె బోదల్ యేసుక కేకుల్ గల్తె తిలిసి దెక, కోపుమ్ జల.

16 కోపుమ్ జా, యేసుక, “ఈంజేవ్ సంగిలిసి తుయి నూన్తసి గే?” మెన పుసిల, చి యేసు జోవయింక, “నూన్తసి. ఈందె, బాలబోదల్చి కొవ్న బోదల్చి చొండివాట్ గవురుమ్ ఆనన్లది”

మెన దేముడుచి కొణతె రెగిడ్డి కోడు తుమ్ కెయ్యి నదు కెర్పు నాయ్ గే? మెన, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగ కెర, 17 జోవయింక ముల దా కెర, జా పట్టుమ్తె తెంతో బార్ జా, బేతనియ గవ్వె గెచ్చ, ఒత్త నిద్ర తిలన్.

పండ్లు నే దెర్లొ రూకుక జర్లు జలిసి (మార్కు 11:12-14,20-24)

18 అన్నెక్ దీసి పెందలె, యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె అన్నె జెతె తతికయ్, జోక చూ కెర్లన్. 19 తెదొడి వాట్ సాడి తిలో ఏక్ †అంజూరుమ్

రూకుక దెక కెర, రూక్చి పాసి గెలె, జా రూక్తె‡ అక్కుడ్లు పిట్టవ అన్నె కిచ్చొ కి నాయ్. జాకయ్, జో రూకుక దెక, “అప్పె తెంతో తుచితె కెయ్యి కి కాయల్ దెర్లు నాయ్” మెన సంగిలన్, చి జా రూకు బేగి సుక్కు గెలి.

ప్రార్దన కెర్తినచి రిసా యేసు బోదన కెర్తిన

20 యేసుచ సిస్సుల్ జా జర్లు జలిసి దెక బమ్మ జా, “ఈంజ రూకు కిసి జా బేగి సుక్కు గెలి గే?” మెన లట్టబంతికయ్, 21 యేసు, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ నంపజా ఎదిలి అన్మానుమ్ కి నే జతె నంపజలెగిన, ఈంజో చెట్టోక జర్లు జలి రితి తూమ్ కి వెల్లొ కమె కెర్తె. గని అన్నె, ఈంజ మెట్టక జలెకు దెక, ఉట్టి జా, సముద్రుమ్తె గలి జా మెన సంగిలెగిన, దస్సి జర్లు జయెదె మెన తుమ్క నిజామి ఆవ్ సంగితసి. 22 మెలె, తుమ్ ప్రార్దన కెర్తె పొది కిచ్చొ నజితె గే, జా దొర్కు జలి మెన నంపజలెగిన, తుమ్ నజిలిసి నే పిట్టె తుమ్క దొర్కు జయెదె.” మెన, యేసు సంగిలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్ల

(మార్కు 11:27-33; లూకా 20:1-8)

23 యేసు దేముడుచి గుడితె పాచ కెర బోదన కెర్తె తతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ జోతె జా కెర, “తుయి కెర్ల కమె కెరుక, తుయి ఇన్నె బోదన కెరుక తుక కిచ్చొ అదికారుమ్ అస్సె? కొన్నొ తుక అదికారుమ్ దిలన్?” మెన జోక పుసిల. 24 యేసు జోవయింక, “ఆవ్ కి తుమ్కయ్ ఏక్ కోడు పుసిందె. ఈంజ కోడుక తుమ్ జబాబ్ సంగిలెగిన, ఆవ్ కిచ్చొ అదికారుమ్క ఇసి కెర్తసి

† 21:19 21:19 అంజూరుమ్ రూక్చ కాయల్ బొడ్డ పండ్లు రిత జవుల. ‡ 21:19 21:19 రూకు చెంగిలోచొ జలె, అక్ల దెర్లె పొది పండ్లు కి దెర తంక.

గే, తుమ్మక సంగిందె. ²⁵ యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిన్చి అదికారుమ్ కేనె తెంతో చి? పరలోకుమ్ తెంతో చి గే, మాన్సు తెంతో చి గె?" మెన పుసిలన్. జలె, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో బమ్మ తెన్ లట్టబన, 'పరలోకుమ్ తెంతో చి' మెన అమ్ సంగిలెగిన, ఈంజో 'దస్సి జలె, తుమ్ కిచ్చొక జోక నంప కెర్చు నాయ్?' మెన అమ్క సంగెదె. ²⁶ గని, 'మాన్సు తెంతో చి' మెన అమ్ సంగిలెగిన, జనాబ్ కిచ్చొ మెనుల గే బితసుమ్. కిచ్చొక మెలె, యోహానుక 'దేముడుచి కబుర్ సంగిలోసా జయెదె' మెన ఎత్తిజిన్ నంపజతతి మెన వెల్లెల మాన్సుల్ జోవయింక జెవ్వి ఉచరన, "అమ్ నేనుమ్" మెన జబాబ్ సంగిలె. ²⁷ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు "జలె, కిచ్చొ అదికారుమ్తె ఆవ్ ఈంజేవ్ కమె ఆవ్ కెర్చసి గే, తుమ్క సంగి నాయ్" మెన సంగిలన్.

దొగుల పుత్తర్లుచి రిసా సంగిలి టాలి

²⁸ ఒత్త తెంతో వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు అన్నె ఇసి మెలన్. "ఏక్ టాలి ఉచర. ఏక్ మాన్సుక దొగుల పుత్తర్లు తిల. అబ్బొసి జో వెల్లో పుత్తున్క 'ఓ పూత్తు, తుయి ఆజి గెచ్చు, అమ్చి ద్రాచ తోటతె కామ్ కెరు మెన' మెలన్. ²⁹ జో పుత్తుసి 'నెసి' మెన జబాబ్ సంగిలో, గని పడ్డె తప్పు ఒప్పున దుకుమ్ జా బుద్ది ఆననా, జా కామ్తె గెలన్. ³⁰ పడ్డె జో అబ్బొసి అన్నెక్లొ పుత్తున్తె జా కెర, తొలితొచొక సంగిలి రితి, ఇన్నెక కి సంగిలన్, చి 'గెచ్చిందె, బ' మెలన్. గని గెచ్చె నాయ్.

³¹ "జలె, ఈంజేవ్ దొగులతె కో అబ్బొన్చి కోడు రితి కెర్లొసా జయెదె?" మెన, యేసు జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క పుసితికయ్, జేవ్ "తొలితొచొ" మెన సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, "తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి

మెలె, ఈంజ దేసిమ్చ తుమ్ నిస్కారుమ్ దెకిత సిస్టు నజీతన కి లంజె కమెచ తేర్బోదల్ కి తుమ్చి కంట సుల్లు తెన్ దేముడుచి రాజిమెత బెదుల. ³² కిచ్చొక మెలె, యోహాను సత్తిమ్ వాట్ ఇండ, సత్తిమ్ వాట్ దెకయ్తి రిసా తుమ్చితె అయ్లెకి, తుమ్ జోక నంపజను నాయ్. గని, సిస్టు నజీతన కి లంజె కమెచ కి జోక నంపజల. జలె, జేవ్ నంపజా చెంగిల్ జలిసి తుమ్ దెకిలెకి, తుమ్ కెర్త పావల్క విసారుమ్ జను నాయ్, చి యోహానుచి కోడు నంపజను నాయ్." మెన రుజ్జు సంగిలన్.

ద్రాచ తోటచొ గుత్త మాన్సుల్చి టాలి (మార్కు 12:1-12; లూకా 20:9-19)

³³ పిమ్మట్ యేసు, "అన్నెక్ టాలి సంగిందె. నూన, ఏక్ ఎజొమాని తిలన్. జో ద్రాచ తోట రోవడ కెర, జా తోట సుట్టునంత కోట గలవ కెర, ఒత్త ద్రాచ రస్సుమ్ కడవనుక వెల్లో పత్తుర్ కూనవ కెర, తోట రకితి గోపురుమ్ బందవ కెర, రకితనక నిసాన, జోవయింక జా తోట గుత్త దా కెర, వేర దేసిమ్ ఉట్ట గెలన్.

³⁴ "పండ్లుచి పంటో లాయితి సమయుమ్ జెతికయ్, జోచి వాట నజన్తి రిసా, తోట రకితనతె జోచ గొత్తి సుదల్క, జో ఎజొమాని తెద్రయ్లో.

³⁵ గుత్త నజీలన, ఒత్త రక తిలన జో ఎజొమానిచ గొత్తి మాన్సుల్తె ఎక్కిలోక దెర పెట్ల, అన్నెక్లొక మార గెల, అన్నెక్లొక పత్రల్ గల పెట్ల. ³⁶ జేవ్ రకితన దస్సి కెర్తికయ్, జో ఎజొమాని అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్జిన్ వేర గొత్తి సుదల్క తెద్రయ్లన్, గని జేవ్ తోట రకితన ఇన్నెయింక కి దస్సి అల్లర్ కెర్ల.

³⁷ "పడ్డె, జో ఎజొమాని కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె, 'అంచొ పూత్తుక తెద్రయ్లెగిన, జోక మరియాద దెకుల, కిచ్చొగ' మెన, పుత్తున్క జేవ్ గర్చు రకితనతె తెద్రయ్లన్. ³⁸ జేవ్ జో ఎజొమానిచొ

పుత్తునక దెక కెర, 'ఇన్నెకయి అబ్బొన్చి దనుమ్ కలుగు జయెదె, అల్లె, ఇన్నెక మార కెర, ఇన్నెక జెతి దనుమ్ అమ్క కడనుము.' మెన ఉచర, 39 జోక దెర కెర, ద్రాచ తోట తెంతో బార్ కెర మార్ల. 40 జలె, జా తోటచొ ఎజొమాని అయ్లె, గుత్త నజెలన, జేవ్ రకితనక కిచ్చొ కెరెదె?" మెన యేసు పుసిలన్. 41 జో ఎజొమాని, "జేవ్ గార్చు నుదల్క మార, పంటొ లాయితె పొదిక జోచి వాట జోక నిదానుమ్ తెన్ దెతు మెన, వేర మాన్సుల్క నిసాన, జోవయింకయి జా తోట రకుక గుత్త దెయెదె" మెన జబాబ్ దిల.

42 జలె, యేసు జోవయింక, "దేముడుచి కొణ్ణె రెగిడ్డిసి కెయ నదు కెర్చు నాయ్ గే?

'గేరీ బందిత నుదల్ కామ్క నే జయె మెన పక్కయ్ వెలవ దిలి పత్తుర్ మెన ఉచర్లె కి, జొయ్యి పత్తురు బోడిపత్తురు జయెదె. ప్రబుయి సొంతయ్ ఇసి జర్గు కెర్లొ. జో ఇసి కెర్లి రిసా, అమ్ దెకిలె ఆచారిమ్ జతయి!'

మెన రెగిడ్డి కోడు. 43 దేముడుచి రాజిమ్క దెకితి కామ్ తుమ్చితె తెంతో కడ కెర, జోచి రాజిమ్ తెన్ బెదితి పలితుమ్ దెర్ల ప్రజెల్చి అత్తి దెయెదె మెన తుమ్క కచితుమ్ సంగితసి.

44 5 "పడ్డొ, ఈంజొ ముక్కిమ్ జలొ పత్తుర్చి ఉప్పిరి కో సేడుల, బద్దల్ జా గెచ్చుల, గని కచి ఉప్పిరి పత్తురు సేడెదె గే, జోక బీడవ గెలెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక దెరుక కోర్ప జలిసి

45 వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ జో సంగిల టాలివొ నూన కెర, "అమ్చి రిసాయి సంగితయ్" మెన అర్దుమ్ కెరన, 46 యేసుక దెరుక మెన ఉచర్ల. గని జనాబ్ జోక దేముడు తెద్రయ్లొ

కబుర్ సంగితొసా మెన ఉచర్లి రిసా, జోవయింక బియె కెర, జా పొది జోక దెరుక ముల దిల.

22

పెండ్లి విందు దిలొ ఎక్కిలొ రానొచి టాలి

(లూకా 14:15-24)

1 అన్నెక్ టాలి కెర, యేసు జేవ్ కోపుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్క ఇసి సంగిలన్ 2 "పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుక బుకార్లసి కిసి మెలె, జోచొ పుత్తున్చి రిసా పెండ్లి విందు దిలొ ఎక్కిలొ రానొ కెర్లిన్చి రితి జయెదె.

3 జా పెండ్లి విందుతె బుకార్లనక కడ ఆన్తి రిసా, జో రానొ జోచ గొత్తి నుదల్క తెద్రయ్లన్. గని, జేవ్ బుకార్లన

జెంక నెసిల. 4 జాకయ్, జో రానొ, 'ఈందె, అంచి విందు తెయార్ కెర అస్సి. బెయిలల్క, బేడు జల సొమ్ముల్క కండ అస్సి. ఎత్తి తెయార్ కెర అస్సి. విందు కంక జా' మెన బుకార్లనక అన్నె సంగ" మెన, వేర గొత్తి నుదల్క జో రానొ అన్నె సంగ తెద్రయ్లన్. 5 జేవ్ బుకార్లన జో మాన్సు బుకార్లినక మరియాద నే దెకితె, జోవయింతె ఎక్కిలొ జోచి బుయింతె గెలొ, అన్నెక్ జోచి బియ్యార్తె ఉట్ట గెలొ. 6 అన్నె, సేన్ల నుదల్, జో రానొచ కబుర్ గెల గొత్తి నుదల్క దెర కెర, జోక నిస్సారుమ్ కెర, మార గెల. 7 జాచి రిసా, జో రానొ కోపుమ్ జా, జోచ జమాన్సుక తెద్రవ దా, జేవ్ అత్య కెర్లనక మొర్చి సిచ్చ దిలొ, చి జోవయించి పట్టుమ్క ఆగి లంబడ డయవడ్డొ.

8 "తెదొడి జో రానొ గొత్తి నుదల్ ఇసి మెన సంగిలన్. 'పెండ్లి విందు తెయార్ కెర అస్సి, గని బుకార్లన ఈంజ విందుతె జెంక తగుప్త జలన్ నెంజి. 9 జాచి రిసా, వీదుల్తె గెచ్చ కెర, తుమ్క డిన్చన ఎత్తిక పెండ్లి విందుతె జా మెన, తుమ్

5 21:44 21:44 గ్రీకు జాన తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల నగుమ్ పున్కల్తె 44 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

బుకారా.’ మెన, జోచ గొత్తి సుదల్క జో రానొ తెద్రయలన్. 10 జేవ్ గొత్తి సుదల్ వీదుల్తె గెచ్చ కెర, ఒత్త డీసల మాన్సుల్ ఎత్కిక విందుతె బుకారా ఆన్ల, చి జా పెండ్లి బడ్డితె బెర్ల.

11 “పడ్డా జో రానొ, ‘పెండ్లి బడ్డితె వెసిలసక దెకిందె’ మెన, జా పెండ్లి బడ్డిచి తెడి జా కెర, ఒత్త పెండ్లి పాలల్ నే గలన్లొ ఎక్కిలోక దెక కెర, 12 ‘ఓ *నేస్తమ్, తుయి పెండ్లి పాలల్ నెంజితె ఇన్నె కిసి అయలది?’ మెన, జో రానొ సంగితికయ్, జో మాన్సు బియఁ గెచ్చ, తుక్కె తిలన్. 13 తెదొడి రానొ, ‘ఇన్నెక చట్టొ అత్తో బంద కెర, ఇన్నెక బయిలె అందరచి కంట అందరతె గల దాన. ఒత్త గెతన ఏడ ఏడ, దంతొ చప్పిల్లె తవుల’ మెన, జోచ గొత్తి సుదల్క రానొ సంగిలన్. 14 పరలోకుమెచి రాజిమ్తె బెదుక బుకార్లన ఒగ్గర్జిన్ గని నిసాన జలన తొక్కిజిన్ జవుల.” మెన సంగిలన్.

యేసుక కొడొతె అడ్డవుక మెన మాన్సుల్క జోతె తెద్రయలిసి
(మార్కు 12:13-17; లూకా 20:20-26)

15 తెదొడి పరిసయ్యుల్, కొడొతె యేసుక అడ్డవుక మెన, 16 హేరోదు పచ్చెన జతన తెన్ పరిసయ్యుల్ జోచ సొంత సిస్సుల్క కి యేసుతె తెద్రయ్తికయ్, జేవ్ యేసుక, “గురుబాబు, తుయి సత్తిమ్చొ మెన జానుమ్. మొకమాటుమ్ నే దెకితె, వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ ఉచరుల గే నే బితె, దేముడు దెకయ్లి వాళ్చి రిసా సత్తిమ్ తెన్ బోదన కెర్తసి మెన జానుమ్” మెన, పులయ్తి రితి సంగ, అన్నె, 17 “జలె, రోమ్ దేసిమ్చొ కైసర్ రానొక అమ్ †సిస్తు దెంక నాయిమ్ గే నాయ్ గే? తూయి కిసి ఉచర్తసి? తుయి అమ్క

సంగు” మెన, పరిసయ్యుల్ తెద్రయ్లన యేసుక పుసిల.

18 గని యేసు జోవయించి పెట్టిచి విస్సుమ్ జాన, “ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్, తుమ్. అంక కిచ్చొక పరిచ్చ కెర్తసు? 19 అల్లె, జా సిస్తు దెతి డబ్బుల్చి కాసు ఏక్ అంక దెకవ” మెన, జోవయంక సంగితికయ్, జేవ్ జోక ఏక్ వెండి కాసు దెకయ్ల. 20 యేసు “ఈందె, ఇన్నె కచి పోలిక, కచి నావ్ డీస్తయ్?” మెన జోవయంక పుసిలన్, 21 చి జేవ్, “కైసర్ రానొచి” మెంతికయ్, యేసు జోవయంక, “కైసర్క దెతిసి కైసర్క, దేముడుక దెతిసి దేముడుకయ్ దెంక అస్సె” మెన, జోవయంక సంగిలన్.

22 జోచి కోడు సూన ఆచారిమ్ జా, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయ్ల మాన్సుల్ యేసుక ముల దా, ఉట్ట గెల.

సద్దూకయ్యులు యేసుక పరిచ్చ కెరుక అయ్లిసి
(మార్కు 12:18-27; లూకా 20:27-40)

23 ‘మొర గెలెగిన అన్నె జివ్ జంక నెంజె, అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుక నెంజె’ మెన పైజల్క సికయ్త సద్దూకయ్యులు జా దీసి యేసుతె జా కెర, 24 “ఓ గురుబాబు, ఎక్కిలో బోదల్ నెంజితె మొర గెలెగిన, జోచొ బావొసి జో అన్నొన్చి తేర్నిక పెండ్లి జా, జోచొ అన్నొన్చి నావ్ తెన్ బోదల్ పాయ దెంక అస్సె, మెన, మోసే పూర్గుమ్చ సంగిలన్. 25 జలె, అమ్చి తెన్ సత్తుజిన్ బావుడ్డు తిల. వెల్లొ పెండ్లి జా మొర గెలన్. ఇన్నెక బోదల్ నెంజిలి రిసా, ఇన్నెచి పట్టి జెర్మిలో బావొన్క ఈంజ తేర్ని పెండ్లి కెరన్సి. 26 తొల్పుర్ తెంతొ కర్వడ్చొ ఎద, వర్న తెన్ వెల్లొచి తేర్నిక దస్సి పెండ్లి జర్గు కెరన మొర గెల. 27 ఎత్కి మొర గెలి పడ్డి,

* 22:12 22:12 మింత † 22:17 22:17 జా సిస్తు మెలె, రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి సిస్తు.

ఈంజ తేర్బోద కి మొర గెలి. 28 జలె, మొర గెలస అన్నె జీవ్ జతె పొదిక, ఈంజేవ్ నత్తుజిన్తె కక్క. ఈంజ తేర్పి జా తయెదె? ఈంజేవ్ సత్తుజిన్ వర్స తెన్ ఇన్నెక పెండ్లి జా తిల గెద?” మెన యేసుక పుసిల.

29 గని, యేసు జేవ్క, “తుమ్ దేముడుచి కొడొ నేన అన్నున్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె రెగ్గయలె తుమ్ నదు కెర్తె కి, ఒత్త తిలిసి అర్దుమ్ కెరన్ను నాయ్, చి జో దేముడు కెరయ్త కమె దెకిలెకి, జోచి అదికారుమ్, సెక్తి, కెద్ది గే చినున్ నాయ్. 30 మెలె, మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జతిన్తె, పెండ్లివో నే జతె, మాస్సుల్ దూతల్చి రితి దస్సి తవుల.

31 వడ్డొ, ‘మొర గెలస అన్నె జితి నాయ్’ మెన ఉచర, తుమ్ అన్మానుమ్ తెన్ అన్నున్. జలె, దేముడు తుమ్క సొంత సంగిలిసి నదు కెర్సు నాయ్ గె? మొర జీవు జా ఉట్టితి రిసా,

‘ఆవ్ అబ్రాహామ్క, ఇస్సాకుక చి యాకోబుక దేముడుయి’, మెన, దేముడు సంగిలి కోడు. 32 జలె, జేవ్ పూర్గుల్ మొర తిలె కి, జోవయింక జో దేముడు జా తా కామ్క జెతయ్ జలె, అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చు జివ్వి అస్తి మెన రుజ్జు జతయ్. రితి మొర గెలసక నాయ్, గని జీవ్ తిలసకయ్ జో దేముడు.” మెన, యేసు జేవ్ నడ్డుకయ్యుల్క సంగిలన్. 33 ప్రెజల్, జలె, జో బోదన కెర్లిన్చి రిసా నూన కెర, ఆచారిమ్ జల.

పరిసయ్యుల్ యేసుక అన్నె పరిచ్చు కెర్లిసి

(మార్కు 12:28-34; లూకా 10:25-28)

34 ‘యేసు నడ్డుకయ్యులు చి చోడి ముద్దొ కెర దిలొ’ మెన పరిసయ్యుల్

నూన కెర, యేసుతె బెద అయ్ల, 35 చి జోవయింతె మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసా ఎక్కిలొ యేసుక పరిచ్చు కెరుక మెన, ఏక్ కోడు పుసిలన్. 36 “గురుబాబు, ఒండి మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ తెన్ కేన్ ఆగ్గు తొలితొచి ముక్కిమ్చి?”

37 యేసు జోక, “తుమ్చొ ప్రబు జలొ దేముడుక తుమ్చి ఒండి కీపెట్టి తెన్, తుమ్చి ఒండి అత్తు తెన్, ఒండి మెన్ను తెన్ ఎక్కి ప్రేమ కెర్తె తంక.

38 ఎత్తి ఆగ్గుల్తె ఈంజ తొలితొ చి, ముక్కిమ్చి. 39 అన్నె, ‘తుమ్క తుమ్చి కెద్ది ప్రేమ కెరంతను గే, తుచి వక్క సుదొక కి తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తంక’ మెన, అన్నెక్ ఆగ్గు ముక్కిమ్. 40 మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలె ఆగ్గుల్ ఎత్తిక కి, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస సంగుల ఎత్తి కోడు కి, ఈంజేవ్ దొన్ని ఆగ్గుల్ ఆదారుమ్ జా అస్తి” మెన, యేసు సంగిలన్.

41 పరిసయ్యుల్ ఎత్తి యేసుచి సుట్టునంత బెర తతికయ్, యేసు జోవయింక ఏక్ కోడ్ పుసిలన్.

42 “రచ్చించుప కెర్టొసా జతొ క్రిస్తుచి రిసా తుమ్ కిచ్చొ మెన ఉచర్తను? జో కచ్చొ పుత్తుసి జయెదె?” మెన పుసితికయ్, జేవ్ జోక, “దావీదు రానొచొ పుత్తుసి, జోవయించి సెక్కుమ్చొ” మెలన్. 43 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, “దస్సి జలె, క్రిస్తు దావీదుక పుత్తుసి జలెగిన, దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు సికయ్తికయ్, దావీదు రానొ కిచ్చొక క్రిస్తుక ‘ప్రబు’ మెన సంగిలన్. కిచ్చొ కోడుతె దస్సి సంగిలన్ మెలె;

44 ‘తుచ విరోదుమ్ సుదల్క తుయి సుదెతి రితి ఆవ్ కెర్తె ఎద,

‡ 22:36 22:36 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయలె ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అన్నె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపెయ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అన్నె. § 22:37 22:37 పేట్ తెన్

అంచి ఉజెతో పక్కయ్ తుయి పెస తా' మెన, ప్రబు అంచో ప్రబుక సంగిలన్."

45 దస్సి దావీదు రాొ క్రీస్తుక 'ప్రబు' మెన సంగితయ్ జలె, జో క్రీస్తు కీసి జా జోక పుత్తుసి జయెదె? ఉచర మెన యేసు జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగితికయ్, 46 కో కి అన్నెక్ కోడ్ సంగుక నెతిర్ల. అన్నె, జా దీసి తెంతో, జోవయింతె కో కి యేసుక ఎక్కి కోడు కి పుసుక దయిరిమ్ తిలె నాయ్.

23

ప్రజల్క సిస్సుల్క యేసు జాగర్త సంగిలిసి
(మార్కు 12:38-40; లూకా 11:37-52; 20:45-47)

1 తెదోడి యేసు జా దేముడుచి గుడితె బెర్ల ప్రజల్క కి జోచ సిస్సుల్క కి ఇసి మెలన్. 2 "మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్ మోసే పూర్గుమ్చొచి పీటతె వెసిలి రితి జా ప్రజల్క మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడుక అదికారుమ్ అస్సె. 3 జాకయ్, జేవ్ తుమ్క సికయ్తెసి ఎత్తి కెర, గని, జోవయించ కమె రితి తుమ్ కెర నాయ్. జేవ్, ఇసి కెర, దస్సి కెర, మెన సంగితిసి జేవ్ సొంత కెర్తి నాయ్. 4 పిమ్మట్, కూలి మాన్సుల్క సాపుకర్లు కీసి కంది వయితి జాడు వయడుల గే, దస్సి ఈంజేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్, ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ రితి కెరుక అస్సె మెన, ప్రజల్క జాడు వయడ్డి రితి కెర్తతి. గని, జేవ్ వయడ్డ జాడ్లు రిత కమె సుల్కన కెర్తి రిసా జేవ్చి కిడి ఊంటి కి నే తెన్ జమన్ కదుల్వ కెర్తి నాయ్, ప్రజల్క కన్యారుమ్ జతి నాయ్. 5 జోవయించ కమె కిచ్చో బుద్ది తెన్ కెర్తతి మెలె, అమ్ కెరంతి పున్నిమ్ మాన్సుల్ మెన్సుతు మెన, దేముడుచ ఆగ్గుల్ రెగ్గ రచ్చల్ రిత బంద, రూందు వెల్లో

కెర, నిర్దె బందంతతి, చి జోవయించ పాలల్చ జుల్లల్ దీగు కెర్తతి. 6 పడ్డె, విందుల్తె ముక్కిమ్ టాన్లుక కోర్ప జతతి. అన్నె, జోవయించ సబ గెరలె కి ముక్కిమ్చ వెసిత పీటల్ కడన్తతి. 7 పడ్డె సంతవీదులె, మాన్సుల్ ఎత్తి అమ్క జొకర్లు మెన కోర్ప జతతి. పడ్డె, మాన్సుల్ జోక 'గురుబాబు' మెన జొకరుక కి కోర్ప జతతి" మెన యేసు సంగిలన్.

యేసు సంగిలి బోదన
8 "తూమ్, జలె, తుమ్తె కక్క 'గురుబాబు' మెన నాయ్. తుమ్క ఎక్కిలొయి తుమ్చో గురుబాబు రితో జా అస్సె, చి తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కి జతి రిత బావుడ్లు జా అస్సెన్. 9 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్తెచ కక్క కి 'దేముడు జలో అబ్బో' మెలి రితి నావ్ తియ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఎక్కిలొయి తుమ్చో అబ్బోసి జలో దేముడు, పరలోకుమ్తె తిలొసా. 10 అన్నె, తుమ్తె కక్క 'గురు' మెనుక పోన. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క క్రీస్తు ఎక్కిలొయి గురు జా అస్సె. 11 అన్నె, తుమ్చితె కో వెల్లో జయెదె గే, జో తుమ్క గొత్తి సుదో జా సేవ కెర్పు. 12 కో జోవయింక జెవ్వి గవురుమ్ కెరంతి రితి జవుల గే, జేవ్ దాక్ జవుల, చి కో జోవయింక జెవ్వి దాక్ కెరనుల గే, వెల్లెల్ జవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలి తీర్పు
13 పడ్డె వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు ఇసి మెన తీర్పు సంగిలన్. "అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచో పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, నాసెనుమ్ జన్తె! కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్చి మొక్కె తుమ్ పరలోకుమ్చి కెప్పివో డంకితసు. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ జా రాజిమ్తె సొంత బెదున్ నాయ్, చి బెదుక ఇన్సుమ్ జలన బెదుక తుమ్ ఒప్పున్

* 23:14 23:14 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్డ సగుమ్ పుస్తకల్తె 14 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

నాయ్. 14 *అయ్యో! తుమ్ మోసీ తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, పరిసయ్యుల్, నాసెనుమ్ జస్తె! తుమ్ రండెల్ మాన్సుల్చ గెరల్ విక కయ్లెకి, 'మాన్సుల్ అమ్చి బుద్ది చినుతు నాయ్' మెన మాన్సుల్చి మొక్కె దిగిల ప్రార్దనల్ కెర్తసు. జాకయ్ తుమ్చి పాపుమ్ ఒగ్గర్, చి వెల్లి సిచ్చు జస్తె.

15 "అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచొ పరిసయ్యుల్, మోసీ తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, నాసెనుమ్ జస్తె! తుమ్ కక్క జలెకు తుమ్చి మొత్తుమ్తె బెదవంతి రిసా, నముద్దుమ్ బుయి దెకజెతసు, చి జో తుమ్చితె బెదిలో మెలె, జోవయించి బుద్ది తుమ్చి బుద్దిచి కంట దొన్ని వాటల్ గార్ జతి రితి కెర్తసు, చి వెల్లి ఆగి గొయ్తె తూమ్ గెతె జలె, జో అన్నె దస్సి సిచ్చు జంక విలువ జయెదె.

16 "అయ్యో! తుమ్ గుడ్డి రిత జా, 'మాన్సుల్క చెంగిల్ వాట్ దెకడుమ్దె' మెన తుమ్క తూమ్ ఉచర్లె కి, చెంగిల్ వాట్ పిట్టయ్తన, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తె. తుమ్ సికడ్డిసి ఏక్ కిచ్చొ మెలె, ఎక్కిలో 'దేముడుచి గుడి తోడు' మెన ఒట్టు గలనై కిచ్చొ నెంజె, గని 'దేముడుచి గుడితె తిలి బజరి తోడు' మెన ఒట్టు గలనై, జో గలిలి ఒట్టు నెరవెర్చుప కెరనుక అస్సె మెన తుమ్ సంగితసు.

17 తుమ్ బుద్ది నెంజిల గుడ్డి జల మాన్సుల్. దొన్నితె కేన్ ముక్కిమ్? బజరి గే, బజర్క చెంగిల్ కెర్తి దేముడుచి గుడి గే?

18 "అన్నె, 'బలి దెతి టాన్ సాచి' మెన ఎక్కిలో ఒట్టు గలనై కిచ్చొ నెంజె, గని 'జాచి ఉప్పిరి తిలి అర్చితుమ్ సాచి' మెన ఒట్టు గలనై, జో మాన్సు గలిలి జా ఒట్టు నెరవెర్చుప కెరనుక అస్సె" తుమ్ మెంతసు. 19 తుమ్ గుడ్డి జల రిత మాన్సుల్, దొన్నితె కేన్ ముక్కిమ్? అర్చితుమ్ గే, అర్చితుమ్క సుద్ది కెర్తి బలి

దెతి టాన్ గే? 20 జలె, బలి దెతి టాన్ తోడు మెన కో ఒట్టు గలన తవుల గే, 'జేవేచి ఉప్పిరి తిలిసి ఎత్తి సాచి' మెన ఒట్టు గలన్లి రితి జతయ్. 21 పడ్డె, 'ఈంజ దేముడుచి గుడి సాచి' మెన కో ఒట్టు గలన తవుల గే, దేముడు సాచి మెన ఒట్టు గలన్లి రితి జతయ్. జో ఒత్త జితయ్చి రిసా. 22 అన్నె, 'పరలోకుమ్ తోడు' మెన కో ఒట్టు గలన తవుల గే, 'దేముడుచి సిజాసెనుమ్ తోడు' మెలి రితి జా, 'ఒత్త వెసితోసా తోడు' మెలి రితి ఒట్టు గలన్లి రితి జతయ్.

23 "అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసీ తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తె! తుమ్ పొచెర్ డొ రొడ్డెతె, చెరమల్లితె, జిల్లకరతె, దస్సుచతె దెస్సు వంతుల్ కెర, ఏక్ వంతు దేముడుక దెతసు, గని మోసీ తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ తెచ ముక్కిమ్ జల సెలవ్ కొడె పచ్చ అస్సుసు. కిచ్చొ కిచ్చొ సెలవ్ కొడె రితి కెరుక ముల అస్సుస్ మెలె, సత్తిమ్ తెన్ రుజ్జు కెర తీర్చు కెర్తిసి, కన్కారుమ్ జతిసి, చి దేముడుచి ఉప్పిరి నిదాసుమ్ నముకుమ్ తితిసి. జోవయించి వంతు దస్సు వస్తువల్క దెంక తప్పు నాయ్, గని అన్నె ముక్కిమ్ జల సెలవ్ కొడె రితి తుమ్ కెర్తదు జలె, తుమ్క చెంగిల్ తత్తి 24 గుడ్డి జల రిత వాట్ దెకయ్తన, తూమ్. పిత్తినతె డొమ్ తిలె జాక వెంట గెల, ఒంటి తిలె కి నాయ్ మెన జాక గిడ్డి రితి జతసు.

25 "అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసీ తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్, నాసెనుమ్ జస్తె! గలన్లు గిన్నలు ఉప్పిరి పక్క మంజితి రితి, చెంగిల్ వేసిమ్ గలంతి రితి జతసు, గని తుమ్చి పేట్ తెడి పక్క చోరు బుద్దిచి ఆస బెర అస్సె. 26 తుమ్ గుడ్డి రిత పరిసయ్యుల్, గలన్ చి గిన్న తెడి సుబ్రుమ్ కెరుక కిసి ముక్కిమ్ తయెదె

గే, దస్సి, తుమ్చి బుద్ధి చెంగిల్ జలెగిన, నిజుమి పున్నిమ్ రితి చెంగిల్ జంక జయెదె.

27 “అయ్యో! ఉప్తమెన్సుచో, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన, పరిసయ్యుల్, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తై! తుమ్ చున్నుమ్ సరొయ్లి మెన్సున్చి రితి అస్సున్. ఉప్పిరి చొక్కోల్ సూటి డీస్తయ్, గని తెడి మొర గెల మాన్సుల్చ అడ్డో, కువ గెలి ముక్కల్ తయెదె.

28 దస్సి, తుమ్క దెకిత మాన్సుల్క నీతిసుదల్చ రిత డీస్తను, గని తుమ్చి ఆత్మ తెడి ఉప్తమెన్సు, మూర్కుమ్ బుద్ధి బెర అస్సె.

29 “అయ్యో! ఉప్తమెన్సుచో, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన చి పరిసయ్యుల్, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తై! దేముడుచ కబుర్లు సంగిలసక తుమ్చ పూర్గుమ్చ మార్లి రిసా తుమ్క లాజుచి రిసా, జేవ్ నీతిసుదల్చి రిసా తుమ్ మెన్సున్లు బందవ, సూటి కెరవ, 30 ఆమ్ అమ్చ పూర్గుమ్చ తిల దీనలె జితమ్ జలె, దేముడుచి కబుర్ ఆన్లసక మార్లిన్తె ఆమ్ బెదితమ్ నాయ్” మెనన, నీతి సంగితను, తుమ్. 31 దస్సి మెనన, దేముడుచి కబుర్ ఆన్లసక మార్లనచ పుత్తర్పులు జా అస్సుమ్ మెన, తుమ్చి ఉప్పిరి తుమ్ సాచి లట్టబంతను. 32 తుమ్చ పూర్గుమ్చ మొదోల్ తెంతో కెర్లిసి తుమ్ పూర్తి నెరవెర్పువ కెర, జలె.

33 “వెట్టి అయిచి విస్సుమ్చ, తుమ్. విస్సుమ్చ అయివోచి జట్టుచ, వెల్లి ఆగి గొయ్తెచి సిచ్చ తుమ్ కిసి పిట్టవన్తె? పిట్టవనుక నెతుర్పు. 34 జాచి రిసా, దేముడుచి కబుర్ ఆన్తనక కి, బుద్ధి సుదల్క కి, అంచి సుబుమ్ కబుర్ సికడ్తనక కి తుమ్చితె తెద్రయిందె. గని జోవయింతె సగుమ్జిన్క మార్తె, సిలువల్తె గలుల. అన్నె సగుమ్జిన్క

తుమ్చ నబ గెరలె కొర్డల్ తెన్ పెట కెర, అల్లర్ కెర, ఏక్ పట్టుమ్ తెంతో అన్నెక్ పట్టుమ్ ఎద, ఉదడ గెల్తె తస్సె. 35 తుమ్ దస్సి కెర్తనుచి రిసా, మాన్సుల్చి అత్తి మొర గెల నీతిసుదల్ ఎత్తిజిన్చి లోయిచి పాపుమ్ తుమ్క లయెదె. నీతి జలో హేబెలుక మార్లి తెంతో మొదోల్ కెర, దేముడుచి గుడిచి నెడిమి బలి దెతి టాన్ సాడి తుమ్చ అబ్బదింసి మార్లొ బరకియచో పుత్తున్ మెలో జెకర్యాచి లోయి ఎద, 36 జా పాపుమ్ ఎత్తి ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్క లయెదె మెన, తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

37 “ఓ యెరూసలేమ్చ, అమ్చి యెరూసలేమ్చ మాన్సుల్! అమ్ తెద్రయ్ల కబుర్ ఆన్లసక, బోదన కెర్లసక పత్రల్ గల మార్తను. కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ నే లయితి రితి కుకిడి జాచి పిల్లల్క జాచి రెప్పల్ తెడి కిసి ముద్దో కెరన తయెదె గే, ఆవ్ తుమ్క కెత్తిగే సుట్టు ముద్దో కెరంతి రితి తుమ్క చెంగిల్ కెర్తయ్, గని తుమ్ నెసిలదు. 38 ఈందె, తుమ్చి గేర్ కో నెంజితె రితి తుమ్క తూమి ముల దెస్సె. 39 అప్పె తెంతో మొదోల్ కెర, ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతోసాక ‘జెయ్యి, జెయ్యి!’ మెన తుమ్ సంగుక దెర్తె ఎదక తుమ్ అంక దెకుక నెతుర్పు మెన, కచితుమ్ సంగితసి” మెన, యేసు సంగిలన్.

24

దేవులుమ్ పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి (మార్కు 13:1-31; లూకా 21:5-33)

1 తెదోడి యేసు దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జా ఉట్ట గెతె తతికయ్, జోచ సిస్సుల్, ‘ఈంజ దేముడుచి గుడి కెద్ది సూటి కెర అస్సి!’ మెన జోక దెకవుక అయ్ల. 2 జాచి రిసా యేసు జోవయంక, “ఈంజ ఎత్తి తుమ్ దెకితను, గని, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, పత్తుర్చి ఉప్పిర్ పత్తుర్ దొత్తల్

అప్పు తిలె కి, ఎక్కి జలెకు నే టీవో నే జతి దీసి జెయెదె” మెన, సంగిలన్.

3 పిమ్మట్, యేసు దేముడుచి గుడిచి మొక్కె తిలి ఒలీవ మెట్టయ్ గెచ్చు వెసితికయ్, అన్నె కో నెంతె సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “తుయి సంగిలిసి కెయెక జర్గు జయెదె? పిమ్మట్, తుయి ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెతిసి కి, ఈంజ ఉగుమ్ మార్పువ జతిసి కి పాసి జెతయ్ మెన, అమ్ కిసి చినుక జయెదె?” మెన పుసిల.

4 జులె యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్. “కో జలెకు తుమ్క మోసిమ్ నే కెర్తి రితి, తుమ్ జాగర్త దెకన. 5 కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్, ‘అంచి నావ్ తెన్ జా కెర అవ్వె క్రీస్తు’ మెన సంగుక జలెకు, ఒగ్గర్జిన్క మోసిమ్ కెర, వేర బుద్ది సికడుల.* 6 పిమ్మట్, ‘యుద్దుమ్ జతయ్’ మెన జలెకు, ‘యుద్దుమ్ జెయెదె’ మెన జలెకు, తుమ్ సూన్తె. గని, బమ్మ నెంతె తా. ఇనచ ఎత్తి జర్గు జంక అన్నె, గని ఈంజ ఉగుమ్ తెద్ది బేగి పూర్తి జయె నాయ్. 7 పిమ్మట్, దేసిమ్చి ఉప్పిర్ దేసిమ్, రాజిమ్చి ఉప్పిర్ రాజిమ్ యుద్దుమ్క టీవో జవుల. అన్నె, వేర వేర దేసిమ్లుతె కరులు కి బూకంపల్ కి జర్గు జవుల. 8 అంచి రాజిమ్ ఏలుప కెర్తి ఉగుమ్క జెర్మయ్తి అగ్గె జెతి నల్వ నొప్పుల్ రితి జా, ఇనచ మొదోల్ జవుల.

9 “దస్సి జర్గు జతి పొదిక, ప్రెజల్ తుమ్క సైమల్ కెర్తి రిసా అదికారుల్తె సార్పు కెర మొరవుల. అంచి నావ్చి రిసా, దేసిమ్లు ఎత్తితె తుమ్క విరోదుమ్ కెరుల. 10 దస్సి జర్గు జతిన్చి రిసా, ఒగ్గర్జిన్ బమ్మ జా అంక ముల దా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో మోసిమ్ కెర అదికారుల్చి అత్తి దెరవ దెవుల, చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో విరోదుమ్ జవుల.

11 “జేవ్ దీసల్క, ఒగ్గర్జిన్

మాన్సుల్ ‘దేముడుచి కబుర్ సంగితోసా ఆవ్’ మెనన, తుమ్చితె జా కెర, వేర బుద్ది సికడ, ఒగ్గర్జిన్క అంక ములవ దెవుల. 12 అన్నె, ‘పాపుమ్ కెర్తిసి ఒగ్గర్ జా గెతయ్’ మెన, ఒగ్గర్జిన్తె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తిసి పిట్ట గెచ్చెదె. 13 దస్సి జలెకి, ఆకర్ ఎద నముకుమ్ తెన్ తా, కో ఓర్పువ జవుల గే, జెవ్వె రచ్చించువ జవుల.

14 “ ‘ఒండి లోకుమ్చ ప్రెజల్ ఈంజ సాచి సూన తత్తు’ మెన, ఈంజ లోకుమ్ ఎత్తిక పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి రిసాచి ఈంజ అంచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయిందె. ఎత్తితె సూనయ్లెకయ్ ఆకర్ దీసి జెయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి

15 “జాకయ్, పిమ్మట్క, ‘జర్గు జయెదె’ మెన దానియేలు పూర్లుమ్చొచి అత్తి రెగ్డయ్లి కోడు తిలిసి, మెలె, దేముడుక విరోదుమ్ జా జోక బలే దూసుప కెర నానిసుమ్ కెర్తిక దేముడుచి గుడితె టీవో జంక, తుమ్ దెకితె, ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఈంజ సదు కెర్తన తుమ్ చెంగిల్ ఉచరన, జలె, జా గుర్తు తుమ్ దెకిలె, 16 యూదయ ప్రదేసిమ్తెచ మాన్సుల్ చట్టున డొంగ్రెలె ఉట్ట నిగుతు. 17 జా జర్గు జతిసి తుమ్ దెకిలె, కేన్ మిద్దెచి ఉప్పిర్ తిలొ సుదో, ఉత్త కెర, జోచి గెరి తెంతొ కిచ్చొ జలెకు వెంట నెంక ఉత్త జెంక నాయ్. 18 వెడయ్ తిలొ సుదో, కామ్చి రిసా కడ్ల జోచ సొక్కల్ జవున్ వెంట నెంక పల్ల జెంక నాయ్.

19 “అయ్యొ! జేవ్ దీసల్క వయ తిల తెర్బోదల్, బోదల్ వడ్చివో ఉట్ట నిగుక నెత్త ఒగ్గర్ సైమల్ జవుల. 20 ‘చల్లి పొది

* 24:5 24:5 కెయెక మెలె, యేసు పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చు అన్నె జెతె అగ్గె. † 24:15 24:15 యేసు జెర్గు డబ్బయ్-70-వెర్పుల్ గెలి పడ్డె ఈంజ నస్టుమ్ జర్గు జలి. మెలె, యేసు పరలోకుమ్తె గెచ్చు అన్నె విస్సెక్ నత్తు-27-వెర్పుల్ గెతికయ్.

జవున్, †నెలవ్ కడన్లి దీసి జవున్ అమ్క ఈంజ ఉట్ట నిగితి సైమ జెవున్ నాయ్' మెన, తుమ్ ప్రార్దన కెర. 21 కిచ్చొక మెలె, లోకుమ్ జెర్మున్ జలి తెంతో అప్పె ఎదక, దస్సి సైమ కెయ్యక కి కలుగు జయె నాయ్, చి తెద్ది సైమ కెయ్యక కి అన్నె జయె నాయ్. 22 జాచి రిసా, తొక్కి దీసల్క దస సైమల్ జతి రితి ప్రబు సెలవ్ దెతో నాయ్ జలె, కో కి రచ్చించుప జంక నెత్త. గని, నంపజతి రిసా రచ్చనక నిసాన జలస పాడనే జతి రిసాయి, జేవ్ సైమల్ తొక్కి దీసల్ తతి సెలవ్ అస్సి.

యేసు అన్నె జెతిసి కీసి తయెదె గే జొయ్యి సంగిలీసి

23 “జా కాలుమ్క, ‘ఈందె, క్రిస్తు!’, ‘ఓదె క్రిస్తు’ మెన కో జలెకు తుమ్క సంగిలెగిన, తుమ్ నంప కెర నాయ్. 24 కిచ్చొక మెలె, అబద్దుమ్చ జా కెర, ‘ఆవ్ క్రిస్తు’ మెనన జలెకు ‘ఆవ్ దేముడుచి కబుర్ ఆన్తోసా’ మెనన జలెకు, రచ్చనక నిసాన్లసక మోసిమ్ కెర జోవయించి నముకుమ్ పిట్టపుక మెన ఉచర, వెల్లెల మాయకమొ కెరుల. 25 ఈందె, ఈంజ నే జతె అగ్గె తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. 26 జాకయ్, కో జలెకు, ‘ఈందె, క్రిస్తు జా బయిలె అస్సి’ మెన సంగిలె జవున్, తుమ్ ఒత్త గెచ్చు నాయ్. నెంజిలె, ‘ఈందె, గేర్ తెడి మూలయి పెస అస్సె’ మెన సంగిలె జవున్, నంప కెర నాయ్. 27 కిచ్చొక మెలె, బిజిలి తూర్పు పక్క మొల్క, వడమర పక్క గెతె ఎదక కీసి ఉజిడ్ జతయ్ గే, దస్సి కి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అన్నె జెతె పొదిక, దస్సి, కేన్ పక్క కి డీసిందె. 28 పీనుమ్ కేనే తయెదె గే, ఒత్త గిద్దుల్ బెరుల.

29 “ఆవ్ సంగిలి జా వెల్లి సైమచి దీసల్ కేడ్లె, బేగి పొద్దు అందర్ జయెదె. జోన్సు కి ఉజిడ్ దెయె నాయ్. ఆగాసుమ్ తెంతో సుక్కల్ గెసురుల, ఆగాసుమ్తె ఎత్తి అద్దుర్ జయెదె. 30 తెదొడ్క ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా జెతిన్క గుర్తు ఆగాసుమ్తె డీసెదె. సొస్టుమ్ డీసెదె, చి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఆగాసుమ్చ మబ్బుల్తె ఉత్త, అంచి అదికారుమ్ అంచి పరలోకుమ్చి ఉజిడ్ తెన్ జెతిసి బూలోకుమ్ తిలి ఎత్తి ప్రజెల్చ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ దెక, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా దుకుమ్ కెరసుల. 31 తెదొడ్క నప్పిర్ గట్టిజ బజవ, అంచ దూతల్క తెద్రయిందె, చి చెత్తర్ పక్కల్ తెంతో ఆవ్ నిసాన అంక నంపజల మాన్సుల్క జేవ్ ఎక్కితె కుడవుల.

32 “అంజూరుమ్ రూకుక టాలి కెర అర్దుమ్ కెరన. మెలె, దసా రూక్చ కొమ్మల్ కొవ్ని జా పలోయ్లె, ‘వేసెగు అప్పె పావ జెయెదె’ మెన, తుమ్ చినితె. 33 దస్సి, ఆవ్ సంగిలె గుర్తుల్ తుమ్ దెకిలె, జా గుమ్ముమె పావిల్ రితి జా అన్నె జెతికయ్ సమయుమ్ పాసి జా అస్సి మెన తుమ్ జాన్తె. 34 ఆవ్ సంగిలె సైమల్, గుర్తుల్ పూర్తి జెతికయ్ ఈంజ ఉగుమ్ అంతుమ్ జయెదె మెన తుమ్క ఆవ్ క్రితితుమ్ సంగితసి. 35 జలె, ఆగాసుమ్ బుయి నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల, గని అంచ కొడొ ఎద్దె పిట్టితి నాయ్.

కో నేన్సి పొదిక అన్నె జెయిందె మెన యేసు సంగిలీసి

36 “జెలె, కేన్ దీసిక ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెయిందె గే, జా దీన్, జా గడియ కెయెక జెయెదె గే, మెన దేముడు అబ్బొక పిట్టవ కేన్ మాన్సు జలెకు,

† 24:20 24:20 ఎత్తి సెస్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ నబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలీసిక యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజెల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్చిసి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అద్వి ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొస్సి ఎన్నులు కోడ్డిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తతి.

పరలోకుమచ దూతల్ జలెకు, దేముడు అబ్బొచొ పుత్తుసి జలెకు, కోయి నేనుమ్. 37 నోవహు పూర్గుమ్చొ తిలి పొది ఎత్తి కిసి తిలి గే, దస్సి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అన్నె జెతె పొదిక దస్సి తయెదె. 38 మెలె, నోవహు తిలి పొది, దేముడు సంగిలే కి, జా దీసల్తె తిల మాన్సుల్ నంప కెర్ల నాయ్, చి జా వర్దల్చి పాని పెటుక దెర్లి పొది కి, నోవహుచి కుటుంబుమ్ వెల్లి ఓడతె పెన కెల్లి డంకిలి ఎద, అన్నెకో కి కతె తా, పితె తా, పెండ్లివొ కెర్తె తా, కిచ్చొ నే జతి రితి బుల్తె తిల. 39 జా వర్దల్ పాని గెడ్డుప జతిసి నిజుమి జర్గు జంక తిలి మెన నంప నే కెరంతికయ్, జా జర్గు జతికయ్, జేవ్ ఎత్తిజిన్క బూరుమ్ గుడ్డ నిలి, చి డుజ గెల. దస్సి, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అన్నె ఉత్త జెతిసి తెన్ కి, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ అంక నే నూన్తె, జోవయింక ఇస్సుమ్ అయ్లి రితి కెర్తె తవుల, చి తెదోడక నాసెనుమ్ జాఁ గెచ్చుల.

40 “జా కాలుమ్క, దొగుల బట్టి తిలె, ఎక్కిలోక ముల దా, అన్నెక్కోక కడ నెవుల. 41 దొగుల తేర్బోదల్ తిర్వోల్ తెన్ రోడ్డె తిలె, ఎక్కిక ముల దా, అన్నెక్కిక కడ నెవుల.

42 “జలె, కేన్ సమయుమ్క తుమ్చొ ప్రబు ఆవ్ అన్నె జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు. జాచి రిసా, తుమ్ తెలివి తా, అంక రకితె తా. 43 గని ఏకటాలి అర్దుమ్ కెరన. ‘కేన్ సమయుమ్క చోరు జెయెదె గే, గెర్చొ ఎజొమాని కో జలెకు జాన్తో జలె, జో జా సమయుమ్క చెడ్డొయి తా, రకితె తా, జోచొ గెరి చోరు నే పెసితి రితి దెకన్తో’ మెలి కోడుక తుమ్ అర్దుమ్ కెరన. 44 మెలె, తుమ్ నే ఉచర్లి సమయుమ్క ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అన్నె జెయిందె. జాచి రిసా, తుమ్ తెయార్ జా, తెలివి తెన్ రకితె తా.

45 “జలె, ప్రయాసుమ్ గెచ్చుక మెన ఎజొమాని బార్ జంక జలె, జోచ గేర్చక దెక సమయుమ్క అన్నిమ్ దెంక మెన జో నిసాన్లొ బుద్ది తిలొ నిదానుమ్చొ గొత్తి సుదొ కో జవుల? 46 జో ఎజొమాని అన్నె ఉట్ట అయ్లె, జో గొత్తి సుదొ జో ఎజొమాని తియార్లి కామ్ కెర్తె తిలె, జోక చెంగిలి. 47 దస్సి నిదానుమ్ కెర్తె తిలొ మెలె, జో ఎజొమాని అయ్లె, జోచి అన్తి ఎత్తిచి ఉప్పిరి జో గొత్తి సుదొక అదికారుమ్ దెయెదె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి.

48 “జో గొత్తి సుదొ గార్ సుదొ జలె, ‘ఎజొమాని ఆల్నిమ్ కెర్తయ్’ మెన ఉచర, 49 జోచి తెన్ తిల గొత్తి సుదల్క పెటుక మొదొల్ కెర, సూర్ పిత మాన్సుల్ తెన్ బెద, జేవ్ కతిసి పితిన్తె బెద దస్సు అలవాట్లు సికెదె. 50 ‘ఎజొమాని ఆజి జెయె నాయ్’ మెన గొత్తి సుదొ ఉచర, నే రకితె దీసిక గడియక జో ఎజొమాని ఉట్ట అయ్లె, 51 జోక మొర్తి సిచ్చ తియడ కెర, ఉప్రమెన్సుచ మాన్సుల్ సిచ్చ జతిన్తె గలెదె. ఒత్త గెతన సిచ్చుక ఏడ్తె తవుల, దంతొ చప్పిల్తె తవుల.

25

తెలివి తా ఆవ్ అన్నె జెతిన్క రకితె తా

1 “పరలోకుమచి రాజిమ్చి ఉజ్జిడి తెన్ ఆవ్ అన్నె జెతిన్క రకితిసి కీసి జయెదె మెలె, పెండ్లి ఉబేడొక దస్సుల్ జంక మెన, దెస్సుజిన్ ఉబెడివొ దివ్వొ దెరన బార్ జలిన్చి రితి జయెదె. 2 జోవయింతె బుద్ది నెంజిలన పావ్జిన్, చి బుద్ది తిలన పావ్జిన్ తిల. 3 బుద్ది నెంజిలన జోవయించ దివ్వొ దెరన, తేల్ నే దెర్తె గెల. 4 గని బుద్ది తిలన, మాత్తుమ్, జోవయించ దివ్వొ కి, అన్నె సువితి తేల్ కి దెరన గెల. 5 “పెండ్లిఉబేడొ ఆల్నిమ్ కెర్తికయ్, జేవ్ దెస్సుజిన్ గూన్క జుమ నిజిల. 6 సొక్కుక, ఈందె, పెండ్లిఉబేడొ జెతయ్.

జోక దన్నుల్ జంక బార్ జా” మెన, బారికి కేకుల్ గల్లికయ్, 7 జేవ్ దెన్నుజిన్ ఉబెడివో ఎత్తిజిన్ నూన కెర, ఉట్ట, జోవయించ దివ్వోచ వాటివో చెంగిల్ కెరన, 8 జోవయింతె జేవ్ పాచ్జిన్ బుద్ది నెంజిలన, అమ్చ దివ్వో విజ గెతతి. తుమ్చి తేల్ సగుమ్ అమ్క దా మెన, బుద్ది తిల తెయార్ జలసక సంగిలి 9 జేవ్ తెలివి జా తిలన అమ్తె తిలిసి అమ్క తుమ్క పావై నాయ్. సావుకర్లుతె తుమ్ గెచ్చ, తుమ్చి రిసా గెనన మెన సంగిలి.

10 “జలె, సమయుమ్క బుద్ది నెంజిలన తేల్ గెనుక గెతె తతికయ్, పెండ్లిఉబేడో పాచ అయ్లన్, చి తెయార్ జా తిలన జోవయింతెన్ బెద పెండ్లి గెరి పెన, విందుతె వెసిల. తెదోడి, విందు దెతోసా కెప్పి డంక దిలో. 11 డంక దిలి పిమ్మట్, బుద్ది నెంజిల ఉబెడివో ఒత్త జా కెర, ‘బాబు, బాబు, అమ్క కెప్పి ఉగుడ దే’ మెన సంగిల. 12 జో ఎజొమాని జోవయింక, ‘ఆవ్ తుమ్క నేని మెన తుమ్క నిజుమి ఆవ్ సంగితసి’ మెన సంగెదె. 13 జలె, ఆవ్ ఉట్ట గెలె, కేన్ దీసిక కేన్ గంటక అన్నె జెయిందె గే, తుమ్ నేన్ను, చి రిసా తెలివి తా రకితె తా.

తలంతుల్ దొర్కు కెరన్ల తీగ్గచి టాలి (లూకా 19:11-27)

14 “ఏక్ మాన్సు ప్రయానుమ్ గెచ్చుక తిలి రిసా, జోచ గొత్తి సుదల్క బుకారా కెర, ‘చెంగిల్ రకుతు’ మెన జోచి ఆస్తి ఎత్తి జోవయించి అత్తి సార్పు కెర దిలన్. 15 ఎక్కిలోక పాంచ్ తాలంతుల్, ఎక్కిలోక దొన్ని తాలంతుల్, ఎక్కిలోక ఎక్కి *తాలంతు, దన్సి. కక్క జేవ్ వాడిక కెర్తి సెక్కిచి ఎదిలి వంట దా కెర, బార్ జా, ఉట్ట గెలన్. 16 జలె, జేవ్ గొత్తిమాన్సుల్తె పాంచ్ తాలంతుల్ కడన్లొసా గెచ్చ, జేవ్ తెన్ బియ్యార్ కెర, అన్నె పాంచ్

తాలంతుల్ లాబుమ్ కెరన బెదయ్లన్. 17 దన్సి, దొన్ని తాలంతుల్ కడన్లొసా అన్నె దొన్ని తాలంతుల్ లాబుమ్ కెరన బెదయ్లన్. 18 జలె, ఏక్ తాలంతు కడన్లొసా గెచ్చ, బుయి కూన కెర, జోచ ఎజొమాని దిలి దనుమ్ లుంకడ దిలన్.

19 “ఒగ్గర్ దీనల్ గెలి పిమ్మట్, జేవ్ గొత్తి సుదల్చో ఎజొమాని అన్నె జా కెర, జోవయింక దిలి జోచి డబ్బుల్ లెక్క కెర నజనుక మెన, జోవయింక బుకార్లొ. 20 తెదోడి, పాంచ్ తాలంతుల్ కడన్లొసా పురై జా కెర, బాబు తుయి పాంచ్ తాలంతుల్ అంక దిలది, చి ఈందె, ఆవ్ అన్నె పాంచ్ తాలంతుల్ బెదయ్లయ్” మెన, జా డబ్బుల్ ఎత్తి ఆన దెకయ్లన్. 21 జలె, జా ఎజొమాని జోక, “తుయి నిదానుమ్ తిలో చెంగిలో గొత్తి సుదో, ఈంజ ఇదిల్ తుక దిలయ్, గని తుచో ఎజొమానిచి రిసా నిదానుమ్ తెన్ లాబుమ్ కెర్లది చి రిసా, ఇన్నెచి కంట ఒగ్గర్ ఆస్తాచి ఉప్పిరి తుక అదికారుమ్ దెయిందె. తుచో ఎజొమానిచి సంతోసుమ్తె తుయి బెదు” మెన జోక సంగిలన్.

22 “దన్సి, దొన్ని తాలంతుల్ కడన్లొసా కి పురై జా కెర, ‘బాబు, తుయి అంక దొన్ని తాలంతుల్ దిలది, చి ఈందె ఆవ్ దొన్ని తాలంతుల్ లాబుమ్ బెదయ్లయ్’ మెన సంగితికయ్, 23 జోచో ఎజొమాని, ‘నిదానుమ్ తిలో చెంగిలో గొత్తి సుదో, తుయి. ఈంజ ఇదిల్ తెన్ అంచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్లది. అప్పె ఒగ్గర్చి ఉప్పిరి కి తుక అదికారుమ్ దెయిందె. తుచో ఎజొమానిచి సంతోసుమ్తె తుయి బెదు’ మెన జోక సంగిలన్.

24 “పిమ్మట్, ఎక్కి తాలంతు కడన్లొసా జా కెర, బాబు, తుయ్ ‘కన్కారుమ్ నెంజిలొసా’ మెన, ‘తుయి నే ఉంపిలి వంటొ, లాయితోసా’ మెన, ‘తుయి నే పూన్లొనెతె కుడవంతొసా’ మెన, ఆవ్ జాని. 25 జాచి రిసా, ఆవ్ తుక బియ్ కెర, తుయి దిలి తాలంతు జాగర్ల తెన్

* 25:15 25:15 తాలంతు మెలి బజర కాసు. దేనార కాసు మెలి ఎక్కి దీసిక కూలి. ఎక్కి తాలంతు, 6000 దేనార.

బుయ్యో రోవ దిలయ్, చి జెతికయ్, ఉట్టవ ఆన్లయ్. ఈందె, కడను” మెన సంగిలన్. ²⁶ గని, జోచొ ఎజొమాని జోక, “గర్బొచొ బద్దుకుమ్చొ గొత్తి సుదొ తుయి. ఆవ్ నే ఉంపిల్సితె లాయితొసొ మెన, నే పూన్లిసి కుడవంతొసొ మెన తుయి జాన్లది? ²⁷ జలె అంచి డబ్బుల్ కేన్ జవున్ సావుకారితె తుయి దా తత్తది జలె, ఆవ్ అయ్లె అంచి డబ్బుల్ వడ్డి తెన్ నజన్తయ్” మెన, జో గొత్తి సుదొక గోల కెర, ²⁸ జా తాలంతు జో గొత్తి సుదొ తెంతొ నజన, దెస్సు తాలంతుల్ తిలోసొక దేసు. ²⁹ ఇదిల్ జవున్ తిలోసొక అన్నె దెంక జయెదె, గని నెంజిలోసొతె తెంతొ జోక తిలిసి కి కడ గెలుక జయెదె. ³⁰ జో కామ్క నెంజిలో గొత్తి సుదొక అందర్చి కంట రితి అందర్తె బయిలె గల దాస. ఒత్త గెలస జా సిచ్చక ఏడ ఏడ, దంతొ చప్పిల్తె తవుల మెన, ఎజొమాని ఆడ్ర దిలన్.

మెండల్ అన్నె గొర్రెల్

³¹ “ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొ, అంచ దేముడుచి దూతల్ తెన్ పరలోకుమ్చి ఉజిడి తెన్ అన్నె జెతె పొదిక, అంచి ఒత్తచి ఉజిడ్చి సింగాసనుమ్తె వెసిందె. ³² మంద రకితోసొ, మంద ఎత్కి ఎక్కితె కుడవన, కిసి మెండల్ తెంతొ గొర్రెల్క వేర కెరెదె గే, తెదొడ్క ఆవ్ అన్నె జెతె పొదిక దేసిమ్లు ఎత్కితెచ పైజల్ ఎత్కిజిన్క అంచి మొక్కె కుడవన కెర, నంపజలస తెంతొ నంపనెంజిలసక వేర కెరిందె. ³³ అంచి ఉజెతో పక్క మెండల్ రిత నంపజలసక, డెబ్లి పక్క గొర్రెల్ రిత నంపనెంజిలసక టీచొ కెరెదె.

³⁴ “ఒత్త తెంతొ, ఆవ్ పరలోకుమ్చొ రానొ, అంచి ఉజెతో పక్క తిలసక కిచ్చొ మెనిందె మెలె, అంచొ అబ్బొ రచ్చున్ వరుమ్ దిలస, తూమ్. బూలోకుమ్ జెర్మయ్లి పొది తెంతొ తుమ్చి రిసొ తెయార్ కెర్లి రాజిమ్తె తుమ్చి వాట తూమ్ నజన. ³⁵ కిచ్చొక మెలె, అంక

చూ కెర్లికయ్, తుమ్ అంక అన్నిమ్ దిలదు, అంక తాన్ కెర్లికయ్, తుమ్ పాని దిలదు. వేర దేసిమ్చొ జా తిలయ్, గని అంక తుమ్చితె బెదవన్నదు. ³⁶ అంక సరిపుచుప జత పాలల్ నెంజితికయ్, అంక పాలల్ దిలదు. జోర్ణొ తెన్ తతికయ్, అంక దెకుక అయ్లదు. జేల్తె తతికయ్, ఒత్త అంక దయిరిమ్ కెరుక అయ్లదు” మెన, సంగిందె.

³⁷ “జా కోడు సూన్లె, పున్నిమ్ మెన జో తీర్పు సంగిలస కిచ్చొ మెనుల మెలె, ప్రబు, తుయి కెయ్య చూ జలిసి దెకిలమ్ చి అన్నిమ్ దిలమ్? తుక కెయ్య తాన్ కెర్లిసి దెకిలమ్ చి పాని దిలమ్? ³⁸ తుయి కెయ్య వేర దేసిమ్ తెంతొ అయ్లిసి దెకిలమ్ చి అమ్చి తెన్ బెదవన్నమ్? కెయ్య తుక పాలల్ నెంజిలిసి దెకిలమ్ చి పాలల్ దిలమ్? ³⁹ తుక జోర్ణొ తిలిసి, తుయి జేల్తె తిలిసి కెయ్య దెకిలమ్, చి దయిరిమ్ కెరుక గెలమ్? కెయ్య నాయ్, కిచ్చొగె” మెన సంగుల, జేవ్, పున్నిమ్ జలస. ⁴⁰ జేవ్ దస్సి సంగిలె, రానొ జోవయింక కిచ్చొ మెనిందె మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంచ బావుడ్లు జల ఈంజేవ్ అంచ మాన్సుల్క తుమ్ మరియాద కెర్లిసి, అంక కి మరియాద కెర్లి రితి జలి మెనిందె.

⁴¹ “పడ్డొ, జా దీసిక అంచి డెబ్లి పక్క తిలసక కిచ్చొ మెనిందె మెలె, గర్బ, తూమ్, గెచ్చు! సయ్తాసుక చి జోచ దూతల్క గల్లి రిసొ తెయార్ కెర్లి నే విజితి ఆగితె తుమ్ సేడ! ⁴² కిచ్చొక మెలె, అంక చూ కెర్లి పొది తుమ్ అంక అన్నిమ్ దిలదు నాయ్. అంక తాన్ కెర్లికయ్, పాని దిలదు నాయ్. ⁴³ వేర దేసిమ్చొ ఆవ్ అయ్లె కి, అంక తుమ్ బెదవన్ను నాయ్. సరిపుచుప జత పాలల్ నెంజిలి పొది, అంక తుమ్ పాలల్ దిలదు నాయ్. జబ్బు తెన్ తిలె కి, జేల్తె తిలె కి, తుమ్ అంక దెకుక అయ్లదు నాయ్, మెన అంచి

డెబ్బి పక్క తిలసక సంగిందె. ⁴⁴ తెదొడక జేవ్ కి ఇసి మెన జబాబ్ దెవుల. ప్రబు, తుక చూ కెర్తికయ్, తాన్ కెర్తికయ్, తుయి వేర దేసిమ్చో జెతికయ్, పాలల్ నెంతె తతికయ్, జొర్ణో తెన్ తతికయ్, జేల్తె తతికయ్, అమ్ తుక తోడు కెరుక నాయ్ గె? మెన నంగుల. ⁴⁵ జోవయింక ఆవ్ కిచ్చొ జబాబ్ దెయిందె మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంచ మాన్సుల్తె కక్క కి తుమ్ ఇసి నే కెర్లిసి, అంక కి నే కెర్లి రితి జలి, మెన జోవయింక సంగుమ్దె, ⁴⁶ చి కెయ్క తెయ్క సిచ్చు జతినతె గెచ్చుల, గని పున్సిమ్ జలన కెయ్క తెయ్క పరలోకుమ్తె జింక గెచ్చుల." మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్.

26

అంక విరోదుమ్ సుదల్ దెర్తి సమయుమ్ పాసి జా అస్సె
(మార్కు 14:1-2; లూకా 22:1-2; యోహా 11:45-53)

¹ యేసు సిస్సుల్క ఈంజేవ్ కొడొ ఎత్తి సంగ కేడయ్లి పిమ్మట్ జర్గు జలిసి కిచ్చొ మెలె, జో జోచ సిస్సుల్క, ² "దొరతి గెలె, *పస్కా పండుగు జెయెదె మెన తుమ్ జాన్సు. జా పొదిక, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్నున్ అయ్లోసాక సిలువతె టీవో కెర మార్తి రిసా, అంక దెర దెయెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

³ జా సమయుమి, వెల్లెల పూజర్లు కి వెల్లెల మాన్సుల్తె అన్నె సగమ్జిన్ కి, కయ్ప మెంతో ఎత్తిక వెల్లో పూజరిచి గేర్తె బెద జా కెర, ⁴ కిసిగె లుంకచోరు యేసుక దెర, మారుక మెన, బెద ఉచర్ల, గని, ⁵ "పండుగు పొది పోని, నెంజిలె పండుగక బెర అయ్లె ప్రెజల్ కుమ్మత్

తెన్ గగ్గోల్ జా అమ్క బలే అల్లర్ కెరుల" మెన సంగితె తిల.

తేర్బోద వాసిన తేల్ యేసుచి బోడి సువిలిసి

(మార్కు 14:3-9; యోహా 12:1-8)

⁶ జలె, యేసు బేతనియ గవ్వి గెచ్చు కెర, సిమోను మెలో వెల్లి రోగి జా తిలో ఎక్కిలోచా గెరి తిలి పొది, ⁷ ఏక్ తేర్బోద, ఒగ్గర్ చెంగిలి విలువచి వాసిన తేల్చి బుడ్డి దెరన, జోతె అయ్లి. అన్నె, జో అన్నెమ్ కంక వెన తతికయ్, జోచి బోడి ఉప్పిరి సువిలి. ⁸ సిస్సుల్ దెక కెర, కోపుమ్ జా, "ఈంజ నస్టుమ్ కిచ్చొ? ⁹ ఈంజ తేల్ ఒగ్గర్ కరిద్క వికిలెగిన, బీద మాన్సుల్క దర్ముమ్ దెంక జతి" మెన సంగిల. ¹⁰ యేసు జా కోడు జాన్లి రిసా, "ఈంజ తేర్బోద అంక కెర్లిసి చెంగిల్ వెల్లో కామ్. తుమ్ కిచ్చొక ఇన్నెక ఉస్సుర్ కెరుక? ¹¹ బీద మాన్సుల్ కెయ్క కి తుమ్చి తెన్ తవుల, గని ఆవ్ కెయ్క తెయ్క తుమ్చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె ఇసి తయె న్నాయ్. ¹² ఈంజ తేర్బోద ఈంజ వాసిన తేల్ అంచి ఆగ్తె సువ కిచ్చొ గుర్తు కెర్తయ్ మెలె, ఆవ్ నే మొర్తె అగ్గె, అంక నే రోవితె అగ్గె, అంచి ఆగ్ తెయార్ కెర్తి గుర్తు కెర్తయ్. ¹³ తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి సంగితసి మెలె, ఒండి లోకుమ్తె కేనే ఈంజ అంచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరుల గే, ఒత్తయ్ ఈంజ అప్పె కెర్లిసి సంగ, ఇన్నెచి రిసా ఉచరవడుల" మెన యేసు సంగిలన్.

యూదా యేసుక దెర దెంక ఉచర వెల్లెల పూజర్లుతె గెచ్చు సంగిలిసి

(మార్కు 14:10-11; లూకా 22:3-6)

¹⁴ తెదొడి, బారజిన్ సిస్సుల్తె తిలో ఇస్కరియోతు గవ్విచో యూదా, వెల్లెల

* **26:2** 26:2 పూర్ణమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిసి తెంతో ప్రబు రచ్చింమచ కెర్లిసి ఏద కెర్తి పండుగు, ఈంజ. ముక్కిమ్క కిచ్చొ ఏద కెరుల మెలె, 'అమ్చ యూదుల్క విడ్డల్ కెర్తు' మెన ఐగుప్తు దేసిమ్చ కుబుంబల్ ఎత్తిచ తొల్పూర్ జల మున్సుబోదల్క దూత మార్లిన్తె యూదుల్క తొల్పూర్ బోదల్ నే మొర్తి రితి ప్రబు జోవయింక పిట్టయ్లిసి ఏద కెరుక. తెదొడి, పూర్ణుమిచి జా రాతి కేన్ గెరి యూదుల్ తిల గే, జా గెరచ దార్బంద్రల్తె అర్చితుమ్ జలో ఏక్ మెండపిల్లచి లోయి దెరవుల, చి దూత దెకిలె, జా గెరచ తొల్పూర్ బోదక మారె నాయ్. నిర్ణమాకాండుమ్ 12:21-30.

పూజర్లుతె గెచ్చ కెర, 15 “అవ్ యేసుక తుమ్క దెర దిలెగిన, తుమ్ అంక కిచ్చొ దెస్తె?” మెన పుసిలన్. జేవ్ జోక ముప్పయ్ వెండి బిల్లల్ దిల. 16 జా గడియ తెంతో యూదా యేసుక దెర దెంక మెన సమయుమ్ చజితై తిలన్.

యేసు సిస్సుల్ తెన్ పస్కా వండుగు కెర్తతి

(మార్కు 14:12-21; లూకా 22:7-14,21-23; యోహా 13:21-30)

17 నే పులయ్ల పోడియొ కతి పండుగక తొలితో చి దీసి, సిస్సుల్ యేసుతె జా కెర, “తుయి పస్కా అన్నిమ్ కెర్తి రిసా, అమ్ కేన్ టాన్ తెయార్ కెరుక?” మెన, జోక పుసిల. 18 చి యేసు జేవ్క, “యెరూసలేమ్తె తిలొ పలాన్ సుదొతె తుమ్ గెచ్చ కెర, ‘అంచి సమయుమ్ పాచ జా అస్సె. అంచ సిస్సుల్ తెన్ తుచి గెరి పండుగు కెరిందె’ మెన, ప్రబు తుక సంగ మెన అమ్క తెద్రయ్లో” మెలన్. 19 యేసు జోవయింక, సంగిలి రితి జేవ్ సిస్సుల్ కెర, పస్కా అన్నిమ్క దొర్కు జలిసి తెయార్ కెర్ల.

20 సాంజ్ జతికయ్, యేసు జేవ్ బారజన్ సిస్సుల్ తెన్ అన్నిమ్ కంక వెసిల. 21 జేవ్ అన్నిమ్ కత్తె తతికయ్, యేసు జేవ్క, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్చితె ఎక్కిలో అంక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్ప కెర దెయెదె” మెలన్. 22 దస్సి మెంతికయ్, జేవ్ ఒగ్గర్ దుకుమ్ తెన్ ఎత్తి మాన్సు, “ప్రబు, ఆవ్ గే?” మెన పుసిల, 23 చి యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అంచి తెన్ పలెరుమ్తె కో ఆతు గల పోడి గండ బుడ్డవ తయెదె గే, జోయ్యి అంక దెర, సార్ప కెర దెయెదె.

24 “అవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి రిసా రెగిడ్డి రితి ఆవ్ ఉట్ట గెచ్చిందె. గని, అయ్యె! ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక, కేన్ మాన్సు దెర విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్ప కెర దెయెదె గే, జో మాన్సు జతి సిచ్చచి రిసా, జో నే జెర్ము తిలె జోక చెంగిల్ తత్తి” మెన, యేసు సంగిలన్. 25 జోక దెర దెతో యూదా “గురుబాబు, ఆవ్ గే?” మెన సంగితికయ్, యేసు జోక, “తుయి జా సంగిలి” మెన సంగిలన్.

26 యేసు, సిస్సుల్, జా పస్కా అన్నిమ్ కెర్తె తా, యేసు పోడియొ దెరన, “దయ కెర్లది” మెలి రితి దేముడు అబ్బొన్క జోకర కెర, జా పోడియొ మోడ, సిస్సుల్క వంట దా, జోవయింక, “తుమ్ ఈంజ కడన కా. అంచి ఆగ్గుక ఈంజ గుర్తు జయెదె” మెన కెర, 27 ఏక గిన్నచి ద్రాచ రస్సుమ్ దెర, దేముడు అబ్బొన్క అన్నె ఉచర, సిస్సుల్క దా కెర, “ఇన్నెచి రస్సుమ్ పియ. 28 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ రస్సుమ్ కిచ్చొ గుర్తుచి మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా అంచి లోయి నూయి జంక అస్సె మెన నొవి ప్రమాసుమ్. 29 అంచొ అబ్బొచి రాజిమ్తె తుమ్చి తెన్ ఇసి ఆవ్ ద్రాచ రస్సుమ్ నొవర్ పితి ఎద, ఇసిచి అన్నె పియ నాయ్ మెన తుమ్క సంగితసి” మెన, సంగిలన్.

30 తెదొడి, జేవ్ దేముడుక గనుమ్ గాయ కెర, బార్ జా కెర, ఒలివ మెట్టయ్ ఉట్ట గెల. 31 తెదొడి యేసు జోవయింక, “అజి రాతిక, తుమ్ ఎత్తిజిన్ అంచి రిసా బమ్మ జా అంక ములితె. కిచ్చొక మెలె,

మెండల్ రకితోసాక మొరయిందె, చి జోచ మెండల్ ఎత్తిజిన్ చెదుర్పు జా గెచ్చుల

† 26:17 26:17 ‘పస్కా వండుగు’ మెలె, యూదుల్ ఒగ్గర్ పూర్ణమ్ ఐగుప్తు దేసిమి గెచ్చ గొతిమాన్సుల్ జా ఒగ్గర్ సైమల్ సిడ్డె తతికయ్ మోసి పూర్ణమ్చొచి అత్తి ప్రబు జోవయింక విడ్డల్ కెర బార్ కెర్లన్. జా రచ్చన నే పచ్చితై రితి ఎత్తి వెర్సి పస్కా వండుగు కెర్తతి. ‡ 26:26 26:26 ‘దేముడు అబ్బొసి’ మెన కేన్ సుట్టు రెద్ద తిలె, దేముడుచి రిసా సంగితయ్.

మెన దేముడు రెగ్లయ్ లి కోడు నెరవెర్చువ జంక అస్సె. ³² గని, ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి పిమ్మట్, తుమ్ చి కంట అగ్గె గలిలయ ప్రాంతమ్ తె గెచ్చిందె” మెన, ప్రమానుమ్ కెర్లన్. ³³ జాకయ్ పేతురు, “తుచి రిసా ఎత్కిజిన్ బమ్మ జా తుక ములిలెకి, ఆవ్ తుక కెయంక ములి నాయ్” మెన సంగిలన్. ³⁴ యేసు జోక, “తుక ఆవ్ కిచ్చి నిజామి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఆజి రాతిక, కుకుడో నే వాసితె అగ్గె, ‘జోకనేని’ మెన అంచి రిసా తివ్వెరి తుయి సంగితె” మెన, సంగిలన్. ³⁵ పేతురు జోక అన్నె, “ఆవ్ తుచి తెన్ మొరుక అస్సె మెలె కి, ఆవ్ తుక ‘నేని’ మెన, కెయ్యక కి సంగి నాయ్” మెన సంగిలన్, చి సిస్సుల్ ఎత్కిజిన్ కి దస్సి మెల.

గెత్తేమనే మెంతి తోటతె యేసు దుకుమ్ సేడ ఎట్టిసి

³⁶ తెదొడి యేసు సిస్సుల్ తెన్ గెత్తేమనే మెంతి తోటతె గెచ్చ కెర, జో “ఆవ్ ఒత్తల్తో గెచ్చ ప్రార్దన కెర జెతి ఎద, తుమ్ ఇన్నె వెస తా” మెన సంగ కెర, ³⁷ ఎక్కి పేతురుక చి జెబెదయిచ దొగుల పుత్తర్సుల్ జత యాకోబుక చి యోహానుక పట్టి కడన, ఇదిల్ దూరి గెచ్చ కెర, దుకుమ్ దా, మెన్నుతె ఒగ్గర్ బాద సేడుక దెర్లొ. ³⁸ తెదొడి, “అంచి పెట్టి తిలి దుకుమ్ రిసా మొర గెచ్చుక జయెదె. తుమ్ ఇన్నె తా, అంచి తెన్ చెదొయి తా” మెన, సంగ కెర, ³⁹ సగుమ్ దూరి గెచ్చ కెర, సెర్ను సేడ, దేముడు అబ్బొన్ క ఇసి మెన ప్రార్దన కెర్లన్. “ఓ బ, జతి లెక జలె, ఈంజ గిన్నుచి ఆవ్ నే పితి రితి అంక పిట్టవు, గని అంచి ఇష్టుమ్ పొని. తుచి ఇష్టుమ్ జర్లు జవున్” మెన, ప్రార్దన కెర, ఉట్ట కెర, ⁴⁰ జేవ్ సిస్సుల్ తె అన్నె ఉట్ట జా, జేవ్ నిజ అస్తి మెన దెక కెర, పేతురుక, “జలె, ఎక్కి గడియ జలెకు అంచి తెన్ తుయి రకితె తంక నెత్తిర్లది

గే? ⁴¹ జత అల్లర్ తె తుయి పావుమ్ నే కెరై రితి జాగర్త తా ప్రార్దన కెరై తా. ‘ఆత్మ నిదానుమ్ అస్సె’ మెన ఉచరన్లెకి, ఆగ్ గెక సెక్కి నాయ్” మెన యేసు సంగ కెర, ⁴² అన్నెక్ సుట్టు ఇదిల్ దూరి ఉట్ట గెచ్చ కెర, “ఓ బ, ఈంజ సైమచి గిన్ను ఆవ్ పిలెకయి గెచ్చెదె జలె, తుచి ఇష్టుమ్ జర్లు జవున్” మెన ప్రార్దన కెర, ⁴³ అన్నె ఉట్ట అయ్ లె, జేవ్ సిస్సుల్ గూన్ క నెత్త కెర అన్నె నిజ అస్తి మెన దెక కెర, ⁴⁴ జోక అన్నె ముల దా, ఉట్ట గెచ్చ, అన్నెక్ సుట్టు తెదొడచ కొడొ ప్రార్దన కెర్లన్.

⁴⁵ తెదొడి యేసు జోచ సిస్సుల్ తె అన్నె ఉట్ట జా, జోవయింక, “అప్పెకయ్ సెలవ్ కడన, నే రకితె నిజ అస్సున్ గే? ఈందె, సమయుమ్ జయి గెలి. ఆవ్ మాన్ను జా జెర్మున్ అయ్ లొసా పావుమ్ కెర్తనచి అత్తి దెర్ను సేడిందె. ⁴⁶ జొమ్మ, గెచ్చుమ! ఈందె, అంక దెర దెతోసా పాసి జా అస్సె” మెన, సిస్సుల్ క సంగిలన్.

యూదా చి జనాబ్ యేసుక దెరుక అయ్ లిసి
(మార్కు 14:43-50; లూకా 22:47-53; యోహా 18:3-12)

⁴⁷ యేసు లట్టబై తతికయ్, బారజిన్ సిస్సుల్ తె జో అగ్గె తిలొ యూదా పావ అయ్ లన. జో తెన్ కి ఒగ్గర్ జిన్ జనాబ్ కత్తుల్ డండల్ దెరన యూదుల్ చ వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్నుల్ తె యూదా తెన్ అయ్ ల. ⁴⁸ జలె, ఈంజ నే జతె అగ్గె, “ఆవ్ కక్క చుంబిందె గే, జొయ్యి యేసు. జోకయి దెరన” మెన యేసుక దెర దెతో యూదా జేవ్ జనాబ్ క గుర్తు సంగ తిలన్. ⁴⁹ జాచి రిసా, జో యేసుతె బేగి జా కెర, “గురుబాబు, జోబర!” మెన సంగ, జోక చుంబిలన్. ⁵⁰ యేసు జోక దెక, “ఓ నేస్తము, తుయి కిచ్చొ కెరుక అయ్ లది గే, జయి కెరు” మెన, జోక సంగిలన్. జేవ్ అయ్ లన పాసిక జా, యేసుక దెర్లొ.

51 జలె, యేసు తెన్ తిలోసా ఎక్కిలో, అతు చంపొ కెర, కత్తి కడన, ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచొ గొత్తి సుదొక పెట, జోచొ కండ్లొ సింద గెలన్. 52 యేసు జోక, “తుచి కత్తి తియ దేను. కత్తివొ తెన్ యుద్దుమ్ కెర్తన కత్తి తెన్ మొరుల. 53 అల్లె, ఈంజ సమయుమ్ ఆవ్ అంచొ అబ్బొక ప్రార్దన కెరుక నెతిరి మెన ఉచర్తసి గె? నెంజిలె, ప్రార్దన కెల్లెగిన, జో డబ్బుయ్ వెయిలు దూతల్క బేగి తోడ్ తెద్రవుక నెత్తె మెన తుయి ఉచర్తసి గె? 54 గని, దస్సి కెల్లెగిన, అంక ఈంజ ఎత్కి జర్గు జంక అస్సె మెన దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్డిసి కిసి నెరవెర్చుప జయెదె!” మెన జో సిస్సుడుక సంగిలన్.

55 తెదొడి, జయి గడియయ్, యేసు జనాబ్క, “ఆవ్ కిచ్చొ చొర్లయ్ చి కత్తులు డండల్ దెరన అంక దెరుక తుమ్ అయ్లదు గె? ఆవ్ రోజుక దేముడుచి గుడితె పెన బొదన కెల్లె కి, అంక జా పొది దెర్చు నాయ్. 56 జలె, దేముడుచి కబుర్లు రెగిడ్డనచి అత్తి రెగిడ్ల కొడొ నెరవెర్చుప జతి రిసాయి ఈంజ ఎత్కి జర్గు జలి” మెన, యేసు సంగితికయ్, సిస్సుల్ ఎత్కి బియ్ కెర, జోక ముల దా, ఉట్ట నిగిల.

ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచి మొక్కె యేసుక టీచడ్ల

(మార్కు 14:53-65; లూకా 22:54-55,63-71; యోహా 18:13-14,19-24)

57 ఒత్త తెంతొ, యేసుక జేవ్ విరోదుమ్ సుదల్ దెర కెర, కయప మెలో ఎత్కిక వెల్లో పూజరితె జోక కడ నెతికయ్, ఒత్త దేముడు మోసా తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి అన్నె వెల్లెల మాస్సుల్ బెర తిల. 58 పేతురు, మాత్రుమ్, దూరి దూరి యేసుచి పట్టి జా జా, జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచి వీదె పాచ కెర, వీదె పెన కెర, ఆకర్క కిచ్చొ జర్గు జయెదె గే దెకుక మెన, జమాన్సు తెన్ వెసిలన్.

59 వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లి సబ కెర్తన ఎత్కిజన్ యేసుక మారుక కోర్ప జా, జోక నేరిమ్ వయడ్డి సాచి చజితె తిల. 60 గని అబద్దుమ్ సాచి సంగితన ఒగ్గర్జిన్ పురె జలెకి, సరి జతి సాచి దొర్చు జయె నాయ్. గని, ఆకర్క, దొగుల పురె జా కెర, 61 “ఈంజొ మాస్సు ‘దేముడుచి గుడి ఆవ్ సేడవ గెల కెర, తిర్తత్క అన్నె బందిందె’ మెన సంగిలో” మెన సంగిల.

62 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి టీవొ జా, యేసుక దెక, “ఈంజేవ్ సంగిలిన్క కిచ్చొ జబాబ్ దెంక నెతిర్చి గె? ఈంజేవ్ తుక కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్డతి?” మెన, పుసితికయ్ కి 63 యేసు తుక్లె తిలన్. జాకయ్, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జోక అన్నె, “తుయి దేముడుచొ క్రిస్టు జలో పుత్తుసి జస్సె జలె, ‘జీవ్ తిలో దేముడు తోడు’ మెన, జోచి నావ్ తెన్ అమ్చి మొక్కె ఒప్పన సంగు” మెల, 64 యేసు జోక, “తుయి సంగిలి రితి. గని తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఆకర్క ఎత్కి సెక్కి అదికారుమ్ తిలోసాచి ఉజెజె పక్క ఆవ్ మాస్సు జా జెర్చున్ అయ్లోసా వెస తతిసి కి, ఆగాసుమ్చి మబ్బుతె, ఆవ్ పరలోకుమ్ తెంతొ అన్నె ఉత్త జెతిసి కి తుమ్ దెకితె” మెన, సంగిలన్. 65 జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి, కోపుమ్క జో గలన్లి దిగిల్ చొక్క చిరన గెల కెర, “అయ్యె! ‘దేముడుక సమానుమ్ జతసి’ ఈంజొ సంగుక ప్రబుచి విలువ కడ వెల్లి పాపుమ్ కెర్తయ్. అమ్క అన్నె సాచుల్ అక్కర్ నాయ్. ఈందె, దేముడుక ఈంజొ సమ్మందుమ్ సంగన్లిసి. తుమ్ అప్పె సొంత సూన్లదు ఈంజయి సరి జతయ్. 66 తుమ్ కిచ్చొ రుజ్జు సంగితె?” మెన సబ కెర్తనక పుసితికయ్, జేవ్, “ఈంజొ మొర్తి సిచ్చుచి ఎదిలి తప్పు కెర అస్సె” మెన సంగ, 67 యేసుచి మొక్కె తుంక్ర దా, జోక కుందిల. అన్నె, సగుమ్జిన్

జోక పెట కెర, ⁶⁸ “క్రీస్తు, తుక కో పెట్ల గే తుయ్ క్రీస్తు గద, అమ్క సంగు!” మెన కొకడ్డ.

27

యేసుక అదికారి జలో పొంతి పిలాతుతె నజీలిసి
(మార్కు 15:1; లూకా 23:1-2; యోహా 18:28-32; బారి కమ్మొ 1:18-19)

పేతురు యేసుక “జోక నేని” మెన సంగిలిసి
(మార్కు 14:66-72; లూకా 22:56-62; యోహా 18:15-18,25-27)

1 రాత్ పాయితికయ్, వెల్లెల పూజర్లు చి యూదుల్చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ సబ కెర, యేసుక మారుక మెన తీర్పు కెర, ² జోక బంద కడన, * అదికారి జలో పిలాతుతె సార్ప దిల. ³ తెదొడి, యేసుక దెర దిలో యూదా, “యేసుక నేరిమ్ వయడ అస్తి, చి మారుల” మెన దెక కెర, “పాపుమ్ కెర్లయ్” మెన దుకుమ్ జా బమ్మ జా, జేవ్ ముప్పయ్ వెండి బిల్లల్ జేవ్ వెల్లెల పూజర్లుతె చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్తె అన్నె ఆన కెర, ⁴ “కేన్ తప్పు నే కెర్లొ నీతి తిలోసాక ఆవ్ దెర దా ఆవ్ పాపుమ్ కెర్లయ్” మెన సంగిలన్. గని జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ మెల మెలె, “జాకయ్ అమ్క కిచ్చొ? అమ్చి పూచి నెంజె. తుయి దెకన్” మెన, సంగితికయ్, ⁵ జో యూదా జేవ్ వెండి బిల్లల్ దేముడుచి గుడితె గల దా, గెచ్చ, ఉరి గలన, మొర గెలో.

⁶⁹ ఈంజ మదెన, పేతురు వీదె వెన తతికయ్, ఒత్తచి తేర్బోద గొత్తి సుది ఎక్లి జోతె జా కెర, “తుయి కి గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ యేసు తెన్ తిలది” మెన, జోక సంగిలి. ⁷⁰ జా దస్సి మెన సంగితికయ్, పేతురు, “తుయి సంగిలిసి అంక అర్దుమ్ జయె నాయ్” మెన, ఎత్కిజిన్చి మొక్కె, యేసుక నేన్లి రితి సంగిలన్.

⁶ యూదా దస్సి కెర్తికయ్, వెల్లెల పూజర్లు జా డబ్బుల్ వెంట కెర, కిచ్చొ మెలె, “ఈంజ ఎక్కిలోచి లోయి సువిలి పాపుమ్ డబ్బుల్. జాచి రిసా, దేముడుచి గుడిచి డబ్బుల్ పెటెతె ఈంజ డబ్బుల్ గలుక జయె నాయ్” మెన ⁷ లట్టబన, ఉచరన, ‘యూదుల్ నెంజిల వేర దేసిమ్చ మాన్సుల్క ఒత్త రోవ గెలుక జయెదె’ మెన, కుమ్మొరో ఎక్కిలోచి బాటి జా డబ్బుల్క గెనిల. ⁸ జాచి రిసా, ఆజి ఎద, జా బాటిక † ‘ఎక్కిలోచి లోయి సువిలి పాపుమ్చి డబ్బుల్క గెన్లి బాటి’ మెంతతి. ⁹ ఇసి జర్లు జలిసి తెన్,

⁷¹ పేతురు అన్నె వీదిచి గుమ్ముమ్ పక్క గెతికయ్, అన్నెక్లి తేర్బోద గొత్తి సుది జోక దెక కెర, “ఈంజొ కి నజరేతు గవ్విచొ యేసు తెన్ తిలో” మెన, ఒత్త టీవ్ తిలసక సంగిలి. ⁷² జలె పేతురు ఒట్టు గలన, “జో మాన్సుక ఆవ్ నేని” మెన సంగిలన్.

⁷³ గడియ గెలి పిమ్మల్, ఒత్త టీవొ జా తిలస పేతురుతె జా కెర, “నిజమి, తుయి జోచ సిన్సుల్తె ఎక్కిలో. తుయి లట్టబ్బె చినుక ఒత్తయ్” మెన, సంగిల. ⁷⁴ జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, పేతురు, “జో మాన్సుక ఆవ్ నేని” మెన సపెన గల కెరన ఒట్టు గలనుక దెర్లొ, చి బేగి కుకుడొ వాసిలన్. ⁷⁵ జాచి రిసా, “కుకుడొ నే వాస్తె అగ్గె, ‘జోక నేని’ మెన, తుయి తివ్వెరి అంచి రిసా సంగితె” మెన యేసు అగ్గె సంగిలిసి ఏదన్తు కెర, పేతురు బార్ జా ఎదివాట్ దుకుమ్ జా ఏడ గెలన్.

* 27:2 27:2 రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ జా దేసిమ్ ఆక్రమించుప కెర ఏలుప కెరె తతికయ్, జా రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ పిలాతు అదికారి జా అస్సి. † 27:8 27:8 నెంజెల ‘లోయిచి బాటి’.

దేముడుచి కబుర్ సంగిలో యిర్మీయాచి అత్తి రెగిడ్డి కోడు నెరవెర్చును జలి.

“ప్రబు సంగిలి రితి, ఇస్రాయేలులు సగుమ్జిన్, ఎక్కిలోక గెనుక మెన ఒప్పున్లి సొమ్ముక, మెలె ముప్పుయ్ వెండి బిల్లల్క, 10 కుమ్మరొచి వెడ ఏక్ గెనిల,” మెన రెగిడ్డి కోడు.

అదికారి యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి

11 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక జో పిలాతు మెలో అదికారిచి మొక్కెటీవో జలో, చి జో అదికారి యేసుక “యూదుల్చొ రానొ తుయి గె?” మెన పుసితికయ్, యేసు “తుయి సంగిలి రితి,” మెన జబాబ్ మెలన్. 12 గని వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ జోచి ఉప్పిరి నేరిమ్ వయడ్డికయ్, జో జబాబ్ కిచ్చొ కి సంగె నాయ్. 13 జాకయ్, పిలాతు యేసుక అన్నె, “తుచి ఉప్పిరి ఈంజేవ్ కెత్తి నేరిమ్లు వయడ్డితె గే, తుయి సూన్సి నాయ్ గె?” మెన జోక సంగిలే కి, 14 జేవ్ మాన్సుల్ సంగిల నేరిమ్లుతె ఎక్కిక కి యేసు జబాబ్ సంగె నాయ్, చి అదికారి ఎదివాట్ ఆచారిమ్ జలన్.

15 జలె, జా పండుగు పొది, ప్రెజల్ కోర్ప జలో కేన్ జలెకు జేలి జలోసొక ముల దెంక జో అదికారిక అలవాట్ జా అస్సె. 16 జా కాలుమ్, జలె, బరబ్బు మెలో ఎత్కిజిన్ జాన్లో ఒగ్గర్ మూర్కుమ్ తిలో జేలి జలో ఎక్కిలో అదికారిచి జేల్తె తిలన్. 17 జలె, ప్రెజల్ బెర తతికయ్, పిలాతు జోవయింక “ఆవ్ కక్క ముల దెంక మెన తుమ్ కోర్ప జతసు? బరబ్బుక గే, క్రీస్తు మెంతో యేసుక గె?” మెన జోవయింక పుసిలన్. 18 జో అదికారి కిచ్చొక ఇసి జేవ్ ప్రెజల్ నిసానుక సెలవ్ దిలో మెలె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కి గోసచి రిసా యేసుక తీర్పు కెర్లి టాన్తె ఆన అస్తి మెన జానె.

19 పిమ్మట్, రుజ్జు కెర్లి పొది వెసితి పీటతె, జో అదికారి తెదొడి వెసితికయ్, జోచి తేర్ని ఏక్ గెత్తి సుదిచి అత్తి, జో తెన్ కబుర్ తెద్రయ్లి. “జో నీతి తిల మాన్సుక జేవ్ యూదుల్ కెర్లితె తుయి జోలిక గో నాయ్. ఆజి ఆవ్ జోచి రిసా సిప్పు దెక అల్లర్ జలయ్” మెన, అదికారి జలో మున్సునెతె కబుర్ తెద్రయ్లి.

20 గని, వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, “బరబ్బుక ముల దేసు!” మెన సంగ” మెన ప్రెజల్క సికడ్డె తిల. 21 జలె, అదికారి జనాబ్క అన్నె కిచ్చొ పుసిలన్ మెలె, “దొగులతె ఆవ్ కక్క ముల దెంక?” మెన పుసిలన్, చి జేవ్ “బరబ్బుకయ్” మెన కేక్ గల్లికయ్, 22 పిలాతు “దస్సి జలె, క్రీస్తు మెంతో యేసుక ఆవ్ కిచ్చొ కెరుక?” మెన పుసిలన్. జేవ్ జనాబ్ ఎత్కిజిని, “సిలువతె గల, మొర్తి సిచ్చ కెరు!” మెన సంగిల. 23 జేవ్ జనాబ్ దస్సి జతికయ్, జో అదికారి “కిచ్చొక? ఈంజొ కిచ్చొ నేరిమ్ కెర అస్సె?” మెన పుసిలన్, గని, “సిలువతె గల, మొర్తి సిచ్చ కెరు!” మెన గట్టికె కేకుల్ గలిల.

24 జలె, ‘కెర్లి సంగిలే కి కామ్క నెంజె, గని ప్రెజల్ అన్నె గగ్గల్ జతతి, చి ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుల. యేసుచి రిసా పూచి సేడుక అంక కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్’ మెన పిలాతు దెక కెర, పాని నజన, ప్రెజల్చి మొక్కె అత్తో దోవన, “ఈంజొ నీతి మాన్సుక మార్తించి రిసా తుమి దెకన్. జోచి లోయి అంచి పూచి నాయ్” మెన ప్రెజల్చి మొక్కె సంగిలన్. 25 జో అదికారి దస్సి సంగితికయ్, ప్రెజల్ ఎత్కి, “జోచి లోయిచి పూచి, అమ్చి ఉప్పిర్ చి అమ్చ బోదల్చి ఉప్పిర్ తవున్.” మెన ఒప్పున, కేకుల్ గలిల. 26 తెదొడి, జేవ్ కోర్ప జలి రితి, పిలాతు బరబ్బుక ముల కెర, యేసుక కొర్డల్ తెన్ పెటవడ, ‘జోక సిలువతె గల్తు, జలె’ మెన జోవయింక జమాన్లుతె సార్ప దిలన్.

జమాన్లు యేసుక కొంకడ్డిసి
(మార్కు 15:16-20; యోహా 19:2-3)

27 తెదొడి, అదికారితచ జేవ్ జమాన్లు యేసుక అదికారి గేర్చి తెడిచి గదితె కడ నా కెర, జమాన్లు ఎత్కిక ఒత్త ఆనవ కెర, 28 యేసుచ సొంత పాలల్ కడ గెల కెర, ఏక్ ఎరన రగుమ్చి పాలుమ్ యేసుక గల దా, 29 కంటక ఏక్ కిరిటుమ్ గంచ కెర, యేసుచి బోడితె గల దా కెర, ఏక్ డండో జోచి ఉజల్ అత్తి దెరవ కెర, జోకర జోచి పురెతో సెర్ను సేడ, “యూదుల్చో రానో, తుక జెయ్యి!” మెన జోక కొంకడ్డ. 30 పిమ్మట్, జోచి ఉప్పిరి తుంక, జా డండో కడ కెర జా తెన్ జోక బోడితె పెట పెట, 31 జోక దస్సి దూసుప కెర్లి వడ్డె, జోక గల తిలి ఎరన పాలుమ్ కడ కెర, జోచ సొంత పాలల్ జోక అన్నె గల దా కెర, సిలువతె గల్తి రిసా జోక కడ నిల.

యేసుక సిలువతె టీచడ్డిసి
(మార్కు 15:21-32; లూకా 23:26-39; యోహా 19:17-19)

32 యేసుక సిలువతె గల్తి రిసా, జేవ్ ఎత్కిజిన్ గెతె తతికయ్, కురేనియు దేసిమ్చో సీమోసు మెలో ఎక్కిలోక డీస్తికయ్, యేసుక గల్తి సిలువ వయితి రిసా జోక బలవంతుమ్ కెర్ల. 33 గొల్లోతా మెంతి టాన్తె, మెలె గిడ్డి పోలికచి ఏక్ మెట్టయ్, పావ కెర, 34 నొప్పి తోక్కి కెర్లి ఓస్తు బెదయ్లి ద్రాచ రస్సుమ్ యేసుక జమాన్లు దా కెర, “పి” మెన సంగితికయ్, జో జా చక దెక, పియె నాయ్. 35 పిమ్మట్, సిలువతె గల టీచడ కెర, “జోచ పాలల్ వంటనుమ” మెన చీట్లు గల, వంటన్ల. 36 తెదొడి జోక రకుక మెన ఒత్త వెసిల.

37 అన్నె, “ఈంజో యేసు, యూదుల్చో రానో” మెన, జోచి ఉప్పిరి నేరిమ్ రెగిడ్డి కీదారుగండ ఏక్ జోచి బోడిచి ఉప్పిరి ఒడొవ దిల. 38 యేసుచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలోక, డెబ్లి పక్క ఎక్కిలోక, దొగుల చోర్లుక కి ఎక్కిక్ సిలువతె గల టీచడ్డ.

39 జా వాటు గెతె తిల మాన్సుల్ యేసుక ఆస, ఆస బోడి దున్నొవ, 40 “దేముడుచి గుడి సేడవ త్రిర్తక అన్నె బందితోసా తుయి జలె, తుక తూయి రచ్చించువ కెరను. తుయి దేముడుచో పుత్తుసి జలె, జా సిలువ తెంతో ఉత్తు” మెన జోక దూసువ కెర్ల. 41 వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సెకడ్డన, చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ కి, జోక దూసువ కెర్లి రితి, 42 కిచ్చొ మెన కొంకడ్డ మెలె, “ఈంజో వేర నుదల్క రచ్చించువ కెర్లె కి, జోక జొయ్యి రచ్చించువ కెరనుక నెతె. ఈంజో ఇస్రాయేలు ప్రెజల్చో రానో జలె, అప్పె సిలువతె తెంతో ఉత్తుసు, చి జోక నంపజమ్దె. 43 జో దేముడుచి ఉప్పిరి నంపజా అస్సి బెర్లె. ఆవ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచో పుత్తుసి, మెలన్ గెద? జలె, దేముడుక ఇస్టుమ్ తిలె, ఈంజో నే మొర్తి రితి ఇన్నెక రచ్చించువ కెర్లు!” మెన, ఆస ఆస, దూసువ కెర్ల. 44 యేసు తెన్ బెదవ సిలువతె టీచడ్డ దొగు చోర్లు కి, జోక దస్సి దూసువ కెర్ల.

యేసు మొర్లిసి
(మార్కు 15:33-41; లూకా 23:44-49; యోహా 19:28-30)

45 జలె, బార గంటల్ మెద్దెన తెంతో మొదోల్ కెర, తిన్ని గంటల్ ఎద, జా ఒండి

‡ 27:32 27:32 సిలువ కిసి తయెది మెలె, ఏక్ టీవేతి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతో మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్లవ కెర, జోచ అత్తి చట్టో చంపొ కెరవ, అత్తిచట్టోతె మేకుల్ పెట సిలువ బుయ్యె టీచ రోవ కెర దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతిసా దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెది. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాతే తన్ చి సిచ్చ జా. § 27:37 27:37 యూదుల్క కొంకడ్డి రిసా పిలాతు అదికారి జా దార గండ రెర్ల తిలన్. యోహాను 19:19.

దేసిమి అందర్ డంక తిలి. 46 జలె, పాసి పాసి తిన్ని గంటల్క, యేసు, “ఏలీ, ఏలీ, లామా సబక్తానీ” మెన సంగ, గట్టిజ ఒర్పు దిలన్. జా కోడుక కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, ‘అంచొ దేముడు ప్రబు, అంచొ దేముడు ప్రబు, అంక కిచ్చొక ఆతు ముల దిలది?’

47 “జలె, ఒత్త టీవొ జా తిలసతె సగుమ్జన్ జా కోడు నూన కెర, ‘ఈంజొ ఏలీయా పూర్గుమ్చొక బుకార్తయ్, కిచ్చొగె’ ” మెల. 48 బేగి జోవయింతె ఎక్కిలో నిగ గెచ్చు, బూంజు రితిసి వెంట, అమ్డి ద్రాచ రన్నుమ్తె బుడ్డవ కెర, ఏక్ రివ్వతె బంద, చంప కెర, యేసుక ‘పి’ మెన దిలన్. 49 గని పాసి తిలస, “పోని. ఏలీయా జోక రచ్చించువ కెరుక ఉత్రెదె గే, నాయ్ గే, దెకుమ” మెన కొంకడ్ల. 50 తెదొడి, యేసు అన్నె గట్టిజ కేక గల కెర, ప్రానుమ్ ముల దిలన్.

51 యేసు మొర గెలి గడియయ్ దేముడుచి గుడితె ఒడొవ తిలి తెర, *ఉప్పిర్ తెంతొ ఎట్టొ ఎదక చిరి జా దొన్ని గండల్ జలి. బుయి అద్దుర్ జలి. రంగ్విపత్రల్ పుట్ట గెల. 52 అన్నె, మెస్సున్లు ఉగ్గి జతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ నిజ తిల దేముడుచొ నుదల్ మొర్లస మెస్సున్తె జీవ్ జా, ఉట్ట. 53 యేసు జీవ్ జా ఉట్టి పడ్డె, మెస్సున్లు తెంతొ బార్ జా, దేముడుచి గుడి తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చు కెర, ఒగ్గర్జిన్క డీసిల.

54 జలె, యేసుక రక తిల జమాన్లు, జోవయించొ పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ తెన్, బూకంపుమ్ కెర్లి పొది జర్లు జలిసి ఎత్కి దెక కెర, బలె బియఁ కెర, “నిజామి, ఈంజొ దేముడుక పుత్తుసి జా తిలొ” మెన సంగిల.

55 యేసుక సవైచన కెర్లి రిసా, గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతొ జోచి పట్టి జా తిల తేర్బోదల్ ఒగ్గర్జిన్ కి జో

మొర్లి పొది ఒత్త తిల. 56 జోవయింతె కో కో తిల మెలె, మగ్గలేనే పట్టుమ్చి మరియు మెలిసి, పడ్డె యాకోబుక చి యోసేపుక అయ్యసి జలి †మరియ, పడ్డె జెబెదయచ పుత్తర్పుల్చి అయ్యసి.

యేసుచి పీనుమ్ వెంట గెలిసి (మార్కు 15:42-47; లూకా 23:50-56; యోహా 19:38-42)

57 సాంజ్ జతికయ్, యేసుక నంపజా సిస్సుడు రితొ జలొ యోసేపు మెలొ అరిమతయ్ గవ్విచొ సొమ్మారి ఎక్కిలో జా కెర, 58 పిలాతు అదికారితె గెచ్చు కెర, “యేసుచి పీనుమ్ అంక దే” మెన సంగితికయ్, జో అదికారి జోక దాస మెన ఆడ్ల దిలన్. 59 జలె, యోసేపు జా పీనుమ్ ఉత్తవ జాక నొవి విలువచి బట్ట పంగ్రవ కెర, 60 జోచి రిసా నొవర్ కెరవ తిలి రంగ్వి పత్తుర్చి డొల్కి కెర్లి మెస్సున్తె నా కెర, తెడి రోవ దిలన్, చి గుమ్ముమె వెల్లొ పత్తురు పెలవ దా డంక గెల కెర, ఉట్ట గెలన్. 61 తెదొడి మగ్గలేనే పట్టుమ్చి మరియు చి జా అన్నెక్ ‡మరియ ఒత్త మెస్సున్చి మొక్కె వెస తిల.

మెస్సున్క డిట్టుమ్ బంద కెర తిలిసి

62 అన్నెక్ దీసి, మెలె పండుగ్చి బోగి దీసిక అన్నెక్ దీసి, వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ పిలాతు అదికారితె బెద జా కెర, 63 జోక, “బాబు, జో మోసిమ్ కెర్లొసా జీవ్ తిలి పొది, మొర్లె తిర్రత్క ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె మెలిసి ఏదన్ల కెర్లనుమ్. 64 జాకయ్, తిర్రత్ ఎద మెస్సున్క చెంగిల్ బందు కెరవడు, నెంజిలె జోచ సిస్సుల్ జా కెర, జోక ఉక్కుల నా కెర, యేసు జీవ్ జా మెస్సు తెంతొ బార్ జలొ మెన, ప్రెజల్క సికడుల, చి అగ్గెచి మోసిమ్చి కంట ఆకర్చి మోసిమ్ ఒగ్గర్

* 27:51 27:51 ఎక్కి, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి వెర్సెక ఎక్కి, సుట్టు వెస అర్పితుమ్ దెతి గదిక అడ్డు కెర్లి తెర, ఈంజ. † 27:56 27:56 ఈంజ మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మత్తయి 13:55. ‡ 27:61 27:61 యేసుచి అయ్యసి జయెదె.

జయెదె” మెన, యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అదికారిక సంగిల. ⁶⁵ పిలాతు “జమాన్సుక కడన రకవడ, చి తుమ్ గెచ్చు కెర, తుమ్ తెర్లి ఎదిలి డిట్టుమ్ బందు కెరవడ” మెన, జేవ్ క సంగిలన్. ⁶⁶ జేవ్ గెచ్చు కెర, రకితనక టీవడ కెర, జోక అడ్డు కెర్టొ పత్తురు డిట్టుమ్ రెచ కెర, ముద్ద గల దా, మెన్సున్ క కో లుంకచోరు నే ఉగిడ్డి రితి కెర్ల.

28

యేసు జీవ్ జా ఉట్టు అస్సి
(మార్కు 16:1-8; లూకా 24:1-12; యోహా 20:1-10)

1 *సెలవ్ కడన్లి దీసి జీన గెలి పడ్డె, సెలవ్ కడన్లి దీసి రాత్ పాయితె తతికయ్, మగ్గలేనే పట్టుమ్ చి మరియ కి, జా అన్నెక్ మరియ కి, జా మెన్సున్ దెకుక గెల. ² ఒత్త పావెలి, ఈందె, దేముడుచి దూత ఎక్కిలో పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్తిర్తికయ్, ఒగ్గర్ బూకంపుమ్ జర్లు జలి, చి జో దూత జో అడ్డు తిలో పత్తురు ఒన్సుల్ కెర, పత్తుర్ చి ఉప్పిరి వెసిలన్. ³ జోక దెకితె, ఉజిడ్ తిలి రితి డీసిలో, జోచ పాలల్ మంచుచి ఎదిలి చొక్కిల డీసిల. ⁴ జోక బియఁ కెర, ఒత్త రక తిల జమాన్లు మొర గెల రిత జల. ⁵ గని, జో దేముడుచి దూత జేవ్ దొగుల తేర్బోదల్ క దెక, జేవ్ క, “తుమ్ బియఁ నాయ్, సిలువతె జేవ్ టీవడ్డె యేసుక తుమ్ చజితసు మెన ఆవ్ జాని. ⁶ జో ఇన్నె నాయ్. జో సంగిలి రితి, జీవ్ జా ఉట్టు అస్సి. ఈందె, తుమ్ జా కెర, జో తిలి టాన్ దెక కెర, ⁷ బే బేగి గెచ్చు, చి జోచ సిన్సుల్ క ఇసి మెన సంగ. యేసుప్రబు మొర గెచ్చు తా, జీవ్ జా ఉట్టు అస్సి, చి ఈందె, జో తుమ్ చి

కంట అగ్గె గలిలయతె గెతయ్. తుమ్ ఒత్త జోక దెకితె, మెన జోవయింక సంగ దాస.” మెన జేవ్ తేర్బోదల్ క జో దూత సంగిలన్. ⁸ జాచి రిసా, జేవ్ దొగుల బి తెన్, సర్ల తెన్, మెన్సు తెంతో బార్ జా, యేసుచ సిన్సుల్ తె గెచ్చు జా కబుర్ బేగి సంగుక మెన, ఉట్ట నిగిల.

⁹ జేవ్ దొగుల తేర్బోదల్ యేసుచ సిన్సుల్ తె గెచ్చుక నిగితె తతికయ్, యేసు జోవయింక వట్టె దస్సుల్ జా, “చెంగిల్ అస్సున్ గే?” మెన సంగిలన్, చి జేవ్ జోచి పాసి జా కెర, జోచ చట్టో దెరన జొకర్తికయ్, ¹⁰ యేసు జోవయింక, “బియఁ నాయ్. అంచ సిన్సుల్ తె గెచ్చు జోవయింక కిచ్చొ మెన సంగ దాస మెలె, గలిలయతె గెచ్చు. ఒత్త అంక దెకితె మెన యేసు తుమ్ క సంగ తెద్దయ్ లన్, మెన సంగ దాస” మెన యేసు సంగిలన్.

¹¹ జేవ్ దొగుల తేర్బోదల్ యేసుచ సిన్సుల్ తె గెతె తతికయ్, జా మెన్సు రక తిల జమాన్లు సగుమ్ జిన్ యెరూసలేమ్ తె గెచ్చు కెర, మెన్సు జర్లు జలిసి ఎత్తి వెల్లెల పూజర్లుక సంగిల. ¹² జాకయ్ జేవ్ పూజర్లు, అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ తెన్ సబ కెర, లట్టబన, జేవ్ జమాన్లుక లంచుమ్ దా కెర, ¹³ జోవయింక ఇసి మెన సికడ్ల. “ప్రెజల్ క తుమ్ ఇసి మెన: ‘జోవయింక సిన్సుల్ అందరె జా కెర, అమ్ నిజ తతికయ్, జోక ఉక్కుల నిల’ మెన సంగ. ¹⁴ ఈంజ ఎత్తి అదికారిక నేనేతె జలెగిన, తుమ్ కిచ్చొ సిచ్చు నే జతి రితి అమ్ జోక సేంతుమ్ కెరుమ్ దే” మెన, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ పూచి సేడ్ల. ¹⁵ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ జమాన్లు జా లంచుమ్ కడ నా కెర, జోవయింక సంగిలి రితి కెర్ల. ఆజి ఎద

* **28:1** 28:1 ఎత్తి సెన్సర్ల యూదుల్ క బక్తి కెర్ల సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయింక సబ గెరెత్ గెచ్చు, దేముడుచి కొడో నూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్ క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్ క జాడు వయడ్డి రితి కెర కామ్ నే కెర్లిన్ చి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అచ్చొ ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్సుల కొడ్డిన్ క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్లతి.

కి జా అబద్దుమ్ యూదుల్ సూన నంప కెర్తతి.

యేసు సిస్సుల్ తెన్ అన్నె దస్సుల్ జలిసి కామ్ తియార్లిసి

16 ఎగరజిన్ సిస్సుల్ గలిలయతెచి యేసు సంగిలి మెట్టతె ఉట్ట గెల.

17 గెచ్చు, జోక దెక కెర, నెర్ను నేడ జోక జొకర్ల. గని సగుమ్జిన్ అన్మానుమ్

జల. 18 తెదొడి, యేసు జోవయించి పాసి జా కెర, “పరలోకుమ్తె, బూలోకుమ్తె ఎత్కి అదికారుమ్ అంక దొర్కు జా అస్సె.

19 జాచి రిసా తుమ్ దేసిమ్లు ఎత్కితె గెచ్చు కెర, మాన్సుల్ ఎత్కితెచ పైజల్తె

అంక నంపజా సిస్సుల్ జతి రితి కెర, అబ్బొసి జలొ దేముడుచి, దేముడు

పుత్తున్చి, దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్తుచి నావ్ తెన్, జోవయింక బాప్తిసుమ్ దాస.

20 అన్నె, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కిచ్చొ సంగ బోదన కెర అస్సి గే, జా ఎత్కి జేవ్

నంపజతసక కి సంగ బోదన కెర. ఈందె, ఉగుమ్ పూర్తి జతె ఎదక కి, కెయెక తెయెక తుమ్చి తెన్ ఆవ్ తోడ్ అస్సి”

మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

మార్కు సుబుమ్ కబుర్ మార్కు రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొ జెతిన్చి రిసొ యోహాను సొట్టు కెర్తిసి (మత్త 3:1-12; లూకా 3:1-9,15-17; యోహా 1:19-28)

1 *దేముడుచొ పుత్తుసి జలొ యేసుక్రీస్తుచి† సుబుమ్ కబుర్ ఇసి మొదొల్ జతయ్.

2 †దేముడుచ కబుర్ సంగిలొ యెసయా పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగిడ్లి రితి జర్గు జలి.

“ఈందె, తుక వాట్ తెయార్ కెరయ్తి రితి, అంచొ బారికి జతొ ఎక్కిలోక తుచి కంట అగ్గె తెద్రయిందె”

మెన, 3 అన్నె, “ఎక్కిలో అంచొ బారికి రితొ జా, అంచి అనాడ్ రితొ జా, ‘ప్రబుకయ్ వాట్ చెంగిల్ కెరు. జోక వాట్ తిన్నగ కెర్లి రితి తుమ్ ఎత్తిజిన్ బుద్ది ఆననా’ మెన, బయిలె ప్రదేసిమి తా కేక్ గల సొట్టు కెరె”

మెన, రెగిడ్లి కోడు.

4 ఈంజేవ్ కొడొ కిసి నెరవెర్చుప జల మెలె, బాప్తిసుమ్ దెతో యోహాను మెలొసొ బయిలె బార్ జా బులుక దెర కెర, “తుమ్చి పాపల్చి రిసొ తుమ్ పెట్టి దుకుమ్ జా, పాపుమ్ ముల్లి బుద్ది జా, దేముడు తుమ్చి పాపుమ్ చెమించుప కెర్తి గుర్తుక, తుమ్ బాప్తిసుమ్ నజన.”

* 1:1 1:1 అప్పె తెంతొ జోక ‘దేముడు’ మెన రెగుడుముదె. † 1:1 1:1 ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి కోడు. అమచ పాపల్ జో చెమించుప కెర్లిన్చి రిసొచి కబుర్. యేసుయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జెతిన్చి కబుర్. జో అర్చితుమ్ జా పాపల్ గెప్పుయెలి రిసొ నంపజల మాన్సుల్ పరలోకుమ్చి రాజిమతె బెదితి అవకాసుమ్ దొర్కు జెలిన్చి కబుర్. ‡ 1:2 1:2 ‘జోక కబుర్లు సంగిలస’ మెలె, పూర్ణుమ్ తెంతొ కక్క, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రబు నిసాన, జోక కబుర్లు మాన్సుల్క జేవ్ సంగితి రిసొ, జోచి అత్తెన్కొ జోవయింక దెయెదె. § 1:5 1:5 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ యూదుల్క ఒగ్గర్ ముక్కిమ్ జయెదె. కిచ్చొక మెలె, ఒత్త దేముడుచి గుడి తయెదె. ఒండి బూలోకుమ్క ఎక్కి ఒత్తయ్ జోవయించి దేముడుచి గుడి తయెదె.

మెన సొట్టు కెర్తె తిలన్. 5 యోహాను ఇసి కెర్తె తతికయ్, యూదయ మెలి జా ప్రదేసిమ్చ పైజల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జా ప్రదేసిమ్చి 6 యెరూసలేమ్ మెలి వెల్లి పట్టుమ్చ పైజల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్, జోతె జా బయిలె జా కెర, జేవ్ కెర్లె పాపల్చి రిసొ పెట్టి దుకుమ్ జా, ఎదార్లుమ్ తెన్ ఒప్పున సంగ కెర, యోర్దాను మెంతి ఒత్తచి గడ్డె, జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన్తె తిల.

6 యోహాను కీసొ తిలొ మెలె, ఒంటచ రోమల్చ పాలల్ గలన, చామ్ తెన్ కెర్లి పట్టు కెరంటె బందన, డొంగెచి ఒండాల తేల్, చిట్టల్ కతొసొ. 7 కిచ్చొ మెన యోహాను బోదన కెర్తె తిలన్ మెలె, “అంచి పట్టి అన్నెక్లొ జెతయ్, అంచి కంట జోక అదికారుమ్ ఒగ్గరి. ఆవ్ వంపొ జా జోచ చట్టొతెచ జోడ్లుతెచ వాలివొ యిప్పుక జలెకు అంక విలువ నాయ్. 8 ఆవ్ జలె, పానితె తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెతసి, గని అప్పె జెతొసొ జలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెయెదె” మెన సొట్టు కెర్తె తిలన్.

యేసు బాప్తిసుమ్ నజన్చిసి

9 తెదొడి ఏక్ దీసి, యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచి నజరేతు గవ్వె తెంతొ ఉట్ట జా కెర, ఒత్త యోర్దాను గడ్డె యోహానుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన్లొ. 10 యేసు పాని తెంతొ బార్ జలి బేగి యోహాను కిచ్చొ దెకిలన్ మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జలి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ, పార్వ పిట్టచి రితి జా, ఉత్త జా యేసుచి ఉప్పిరి టీవొ జలి. 11 అన్నె, “తుయి అంచొ

ప్రేమ తిలో పూత్రు. తుచి రిసా అంక సర్దసంతోసుమ్” మెన పరలోకుమ్ తెంతో సంగిలినచి అవాడ్ అయ్లి.

సయ్తాన్చి అత్తి యేసు పరిచ్చు జా జిస్సినీ

(మత్త 4:1-17; లూకా 4:1-15)

12 దస్సి జలి బేగి, కో నెంజిలి బయిలి యేసు గతి రితి, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోక పెలవ నిలన్. 13 యేసు ఒత్త దొన్ని విసా దీసల్ తతికయ్, సయ్తాన్ జోక పాపుమ్ కెరవుక ఉచర్లన్. ఒత్త రితయ్ జంతువుల్ తిల. దేముడుచి దూతల్ జా కెర, యేసుక సావ్రెచన కెర, సుక్కుమ్ కెర్ల.

14 జా పొది, బాప్తీసుమ్ దెతె తిలో యోహాను జేలి జల్లో. జో యోహాను జేలి జలి పిమ్మట్, యేసు, దేముడు జలో అబ్బోన్చి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర కెర, బుల బుల, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె అన్నె ఉట్ట అయ్లన్. 15 “*దేముడుచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్తె జెత్తినక రకితి కాలుమ్ పూర్తి జా అస్సె. దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె. జాచి రిసా, తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా. పాపుమ్ ముల్లి బుద్ది జా, సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా” మెన బోదన కెర్లె తిలన్.

చెత్తర్జిన్ సిస్సుల్క యేసు నిసాన బుకార్లినీ

16 యేసు జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చి నముద్రుమ్చి గట్టుతె ఇండితె తా, సిమోనుక చి అంద్రెయ మెలో సిమోనుచొ బాబోన్క దెకిలన్. జేవ్ దొగుల గడ్డె వల గల్తె తిల. జేవ్ మొస్స దెర్లన్. 17 జలె, యేసు జోవయింక దెక, “తుమ్ అంచి

పట్టి జా, చి మాన్సుల్ అంక నంపజతి రిసా, జోవయింక తుమ్ అంచితె కడ ఆన్తి రితి తుమ్క సికడిందె” మెన సంగిలన్. 18 ఇనీ సంగ బుకార్ల బేగి, జేవ్, జోవయించ వలల్ ముల దా కెర, జోచి పట్టి గెచ్చు, జో తెన్ బులుక దెర్ల.

19 ఒత్త తెంతో అన్నె ఇదిల్ దూరి గెచ్చు కెర, జెబెదయ మెలో ఎక్కిలోచ దొగుల పుత్తర్పుల్క యేసు దెకిలన్. వెల్లొచి నావ్ యాకోబు, బాబోన్చి నావ్ యోహాను. జేవ్ దొగుల జోవయించి దోనీతె వెస తా, చిరి జల వలల్ చెంగిల్ కెర్లె తిల. 20 జోవయింక దెకిల్ బేగి, యేసు జోవయింక బుకార్లన్. జెబెదయ మెలో జోవయించొ అబ్బోన్క, జోవయింతె కూలి కెర్తసక కి దోనీతె ముల దా, జేవ్ దొగుల బావుడ్డు జోచ సిస్సుల్ జతి రితి యేసుచి పట్టి గెల.

బూతుమ్ దెర్లొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లినీ

(లూకా 4:31-37)

21 జలె, యేసు, జేవ్ సిస్సుల్ తెన్ కపెర్నూహూమ్ పట్టుమ్తె బెద గెల. అన్నెక్ నెలవ కడన్లి దీసి, దేముడుక బక్తి కెర్తి యూదుల్చి ఒత్తచి సబ గెరి గెచ్చు, తెడి పెన కెర, యేసు బోదన కెరుక దెర్లన్. 22 మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన కెర్తి రితి నాయ్, గని దేముడు దిలి అదికారుమ్ తెన్ యేసు సొస్టుమ్ బోదన కెర్లన్, చి ఒత్త తిల మాన్సుల్ బలె ఆచారమ్ జల.

23 తెదొడి జేవ్ తిలి సబగేరి బూతుమ్ దెర్లొ ఎక్కిలో డీసిలో. 24 జో జలె “ఓ నజరేతు గవ్వొచొ యేసుప్రబు, అమ్చి తెన్ తుక కిచ్చొ కామ్? అమ్క పాడ్ కెరుక జా అస్సిన్ గే? తుయి కొన్సొ

* 1:15 1:15 మత్తయి మెలో యేసుచి సిస్సుడు రెగిడ్లి రితి, పరలోకుమ్చి రాజిమ్ యేసు తెన్ పాసి జా అయ్లోన్చి కబుర్, ఈంజ. మత్తయి 3:2,3. † 1:21 1:21 ఎత్తి సెన్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్తి నెలవ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొణె సూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలినక యూదుల్చి వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తినచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అవ్వొ ఉచర అస్తి. ఇస్సె, దొన్ని ఎన్నులు కోట్లినక ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తతి. ‡ 1:24 1:24 దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు, రచ్చింపవ కెర్తసా

గే జాని. దేముడుచి †సుద్ది తిలోసా, తుయి.” మెన కేక్ గలో. 25 యేసు, జలె, “తుక్కె తా ఇన్నెక ముల దా గో!” మెన జో మాన్సుక దెర్లి బూతుమ్ క గోల కెర్లన్. 26 బూతుమ్ జో మాన్సుక అద్దుర కెర దా, గట్టిజ ఒర్నవడ కెర, జోక ముల దిలో.

27 జర్లు జలిసి ఎత్కిజిన్ దెక ఆచారిమ్ జా, “అబ్బరేయ్య! ఈంజ కెద్ది అదికారుమ్ తిలి బోదన్న న్నివి రగుమ్. బూతల్ కి అదికారుమ్ తెన్ ఈంజో ‘గో!’ మెన సంగిలె, జా నూన, ఈంజో సంగిల్ రితి ఉట్ట గెతతి!” మెన బమ్మ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సంగన్. 28 జా దీసి తెంతో, జా ఒండి గలిలయ ప్రాంతుమ్ తె, కేన ఒత్త, యేసుచి రిసా ఎత్కిజిన్ నూన్.

29 బూతుమ్ దెర్లిసాక చెంగిల్ కెర్లి బేగి, సబ గెరి తెంతో బార్ జా ముల కెర, యాకోబు చి యోహాను తెన్ యేసు బెద గెచ్చ, సీమోను చి అంద్రెయ చి గెరి గెల. 30 జలె, గెరి పెసిలె, సీమోనుచి అత్తన్ జోర్టో సేడ నిజ అస్సె. దస్సి అస్సె మెన దెక కెర, సిస్సుల్ యేసుక సంగిల. 31 యేసు జాచి పాసి జా కెర, ఆతు దెర ఉట్టయ్ తికయ్, జోర్టో జాక ముల దిలి, చి చెంగిల్ జలి, జా మంతిరి గెరి తిలసక సవ్రెచన ఎత్కి కెర్లి.

ఒగ్గర్ జిన్ బాద తిలసక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

32 జా దీసి సాంజ్ జతికయ్, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ జిన్ జబ్బుల్ తిలసక కి, బూతుమ్ దెర్లసక కి యేసు తె ప్రెజల్ కడ ఆన్. 33 జా పట్టుమ్ చ ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ జా గెర్ చి వీదె బెర జా, గుమ్ముమె టీవో జా తిల.

34 జోవయింతె రగరగాల్ చ జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్ క యేసు చెంగిల్ కెర్లన్, ఒగ్గర్ బూతల్ క ఉడడ గెలన్. గని జో కొన్సె గే బూతల్ చినిలి రిసా, జా గుట్టు బార్

కెర్లు నాయ్ మెన, జేవ్ బూతల్ లట్టుబుక సెలవ్ నే దిలో.

35 అన్నెక్ దీసి, రాతి నే పాయి తె ఒగ్గర్ అందర్ తత్తయి, యేసు ఉట్ట కెర బార్ జా, కో నెంజిలి టాన్ తె గెచ్చ, ప్రార్లన కెరుక దెర్లన్. 36 ప్రార్లన కెర్తె తతికయ్, సీమోను, జో తెన్ తిలస కి, యేసుచి పట్టి జా చజన, 37 జో తె పాచ కెర, “ఇన్నెచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ తుక చజిత్తి” మెన యేసుక సంగితికయ్, 38 జో, “జొమ్మ, ఈంజ ప్రాంతుమ్ తెచ అన్నె గవ్విలె గెచ్చుమ, ఆవ్ ఒత్త కి బోదన కెర్లి రిసా. జాకయ్ బార్ జలయ్!” మెన యేసు సంగిలన్. 39 జలె, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్ ఎత్కి తె బుల బుల, ఒత్తచ యూదుల్ చ సబ గెరలె బోదన కెర్తె తిలన్, చి మాన్సుల్ క దెర్ల బూతల్ క ఉడడ గెల్తె తిలన్.

వెల్లి రోగి క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 8:1-4; లూకా 5:12-16)

40 జా పొది, వెల్లి రోగి ఎక్కిలో యేసు తె జా కెర, సెర్లు సేడ, “తుక ఇస్టుమ్ తిలె, తుయి అంక చెంగిల్ కెర సుద్ది కెరుక తెర్చి.” మెన బతిమాల్పా జా జోకర్తికయ్, 41 యేసు కన్యారుమ్ జా, ఆతు చంప కెర, జోక చడ, “అంక ఇస్టుమి. తుయి చెంగిల్ జా సుద్ది జా” మెన సంగిలన్. 42 వెల్లి రోగుమ్ బేగి జో మాన్సుక ముల దిలి, చి చెంగిల్ జా సుద్ది జలన్.

43-44 తెదొడి యేసు జోక, “జర్లు జలిన్ చి రిసా కక్క సంగు నాయ్, గని దేముడుచి గుడి తె గెచ్చ, ఒత్త సేవ కెర్తె పూజరి తె గెచ్చ, తుయి చెంగిల్ జలిసి జోక దెకవ, తుయి చెంగిల్ జా సుద్ది జలిసి ఎత్కిజిన్ క రుజ్జా దెకయ్ తి రితి,

§ 1:43-44 1:43-44 వెల్లి రోగిచి వెల్లి రోగుమ్ గెలె, ‘సుద్ది జలన్’ మెన తెదొడ చ యూదుల్ సంగి తె తిల. కిచ్చొక మెలె, ఏక మాన్సుక వెల్లి రోగుమ్ తిలె, ‘జో గవ్వి తంక గా’ మెలి రితి, ‘జోచి జబ్బు డేవ అమ్కయ్ దెరె’ మెలి రితి బియ: కెర గవ్వి తెంతో ఉడడుల. దేముడుచి దయచి రిసా వెల్లి రోగుమ్ పూర్తి గెలె, ‘సుద్ది జలె’ మెన గవ్వి అన్నె పెనడుల.

మోసే పూర్ణమచౌ సంగిలి కానుక దేసు” మెన యేసు ఆడ్ర దా జోక సంగిలన్.

45 గని, “కేనె ఒత్త సంగు నాయ్” మెన యేసు సంగ తిలి కి, జో మాన్సు బార్ జా ఉట్టు గెచ్చు కేనె ఒత్త సంగుక దెర్లన్. జర్లు జలిసి జో దస్సి ఎత్తిజిన్క సూనయ్తికయ్, ‘కేన్ పట్టుమ్తె ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఎదార్లుమ్ పెసుక నెంజె’ మెన, యేసు జా బయిలె తాఁ గెలో. ఒత్త జా బయిలె తతికయ్, చెత్తర్ దిక్కుల్ తెంతో కి, ప్రెజల్ జోతె బెర గెతె తిల.

2

ఉట్టుక నెత్తిర్లో రోగిక యేసు చెంగిల్ కెర్లన్

(మత్త 9:1-8; లూకా 5:17-26)

1 సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్డొ, యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె అన్నె బుల జెతికయ్, జో ‘గెరి అస్సె’ మెన సూన కెర, 2 ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోతె బెర అయ్ల. బెర అయ్లి రిసా, జోచి గదితె కి, గుమ్ముమె కి, అన్నె కక్క టాన్ నాయ్.

జలె, యేసు జనాబ్క దేముడుచి* బోదన కెర్తె తతికయ్, 3 వాతుమ్ జొర్లొ తెన్ తిలొసా ఉట్టుక నెత్తిర్లో మాన్సు ఎక్కిలోక, చెత్తర్జిన్ యేసు తిలిన్తె కడ ఆన్ల. జో మాన్సుక కడ ఆన్లసతె తిల చెత్తర్జిన్ జోక జోచి అంతుర్నొ తెన్ వయ ఆన తిల. 4 జలె, జో రోగిక యేసుతె పాసి కడ ఆనుక చజిలి కి, బెర్ల జనాబ్చి రిసా నెత్తిర్ల. జోచి పాసి జెంక నెత్తిర్లి రిసా, జో తిలి గదిచి ఉప్పిర్ ఒర్నెచి వెల్లి బొరొ కెర, జో ఎంగ్ల తిలి అంతుర్నొ తెన్ జో రోగిక జా బొరొ వాట్ ఉత్తవ దా, యేసుచి పాసిక పావడ్ల. 5 జలె, ‘కడ ఆన ఉత్తవ తిల జేవ్ మాన్సుల్ నంప తెన్ అస్తి’

మెన యేసు రుజ్జు దెక కెర, ఉట్టుక నెత్తిర్లో జో రోగిక దెక, “ఓ పూత్తు, తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి” మెన సంగిలన్.

6 జలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన సగుమ్జిన్ ఒత్త వెస అస్తి. యేసు సంగిలిసి జేవ్ సూన కెర బమ్మ జా, 7 “ఈంజొ మాన్సు కిసా జా లట్టబ్తయ్! ఇసి లట్టబ దేముడుచి విలువ కడ పాపుమ్ కెర్తయ్! దేముడు ఎక్కిలోక పిట్టవ, కో కి పాపల్ చెమించుప కెరుక నెత్తిర్లి!” మెన, జోవయించి పెట్టి ఉచరన్ల. 8 జోవయించి పెట్టి తిలి అన్మానుమ్ యేసు జోచి ఆత్తుతె బేగి చిన కెర, “తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొక దస్సి అన్మానుమ్ తియంతను? 9 ఉట్టుక నెత్తిర్లో ఈంజొ మాన్సుక ‘తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి’ మెన సంగుక సుల్లు గే, ‘ఉట్టు, తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండు’ మెనుక సుల్లు గే?

10 జలె, †మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ అంక, ఈంజయ్ లోకుమ్తె కి పాపల్ చెమించుప కెర్తి అదికారుమ్ అస్సి మెన రుజ్జు దెకయిందె, మెన జేవ్క సంగ కెర, ఉట్టుక నెత్తిర్లో జో మాన్సుక అన్నె దెక కెర, 11 ‘అల్లె, తుయి ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండ గెరి గో, మెన తుక ఆవ్ సంగితసి!’” మెన యేసు సంగిలన్. 12 బేగి, జో మాన్సు ఉట్ట కెర, జోచి అంతుర్నొ ఉక్కుల వయన, జేవ్ ఎత్తిజిన్చి మొక్కె ఇండుక దెర, బార్ జా కెర, ఉట్ట గెలన్. ఇసి జర్లు జలి రిసా, ఒత్త బెర తిలన ఎత్తిజిన్ ఆచారిమ్ జా, “ఇన కమొ అమ్ కెయ్య దెకుక నాయ్. ఆజి దెకిలమ్” మెన, దేముడుక గవురుమ్ సంగిల.

లేవీ మెలొ సిస్తు నజితొసాక యేసు

* 2:2 2:2 ఇన్నెక ‘సుబుమ్ కబుర్’ కి మెనుక జయెదె. † 2:10 2:10 ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసా’ మెన పొర్ని ప్రమానుమ్తె రెగిడ్లి తెంతో జా కోడు కచి రిసా నావ్ తయెదె మెలె ఎత్తి, అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ‘తెద్రయిందె’ మెన సంగ తిలొ ‘క్రిస్తు’ మెలొ దొర్లు, జలొ రచ్చించుప కెర్తొసాక ఈంజ అన్నెక్ నావ్ తయెదె; జా నావ్చి అర్లుమ్ పండితుల్ కెరన్లెకి, యేసుక ‘జొయ్యొ’ మెన ఒప్పునుక నెన ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుల.

బుకార్లినీ

(మత్త 9:9-13; లూకా 5:27-32)

13 యేసు అన్నె బార్ జా, †నముద్దుమచి జా గాడుచి ఒడ్డుతెచి వాట్ గెలన్. ఒత్త ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోతె బెర జెతికయ్, జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్. బోదన కెర కెర, 14 అన్నె ఇదిల్ దూరి గెలె, †సిస్తు నజీతి గెరి ఒత్త వట్టె అస్సె. జా గెరితె అల్పయి మెలో ఎక్కిలోచొ లేవీ మెలో పుత్తుసి ఎక్కిలో వెస అస్సె. యేసు జోక దెక కెర, “అంచి పట్టి జా, అంచొ సిస్సుడు జా” మెన జోక బుకార్లన్. బుకార్లి బేగి, జో ఉట్ట, యేసుచి పట్టి గెలన్.

15 జలె, లేవీయింతె యేసు అన్నిమ్ కంక గెలన్. జోతె అన్నిమ్ కంక మెన యేసు సిస్సుల్ తెన్ వెస తతికయ్, జో తెన్ జా దేవీమచ నిస్కారుమ్ కెర్ల ఒగ్గర్జిన్ బెద వెస తిల. కొన్న మెలె, సిస్తు నజీతన కి, నీతి రితి నే కెర్తస కి సగుమ్జిన్, దస మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుచి పట్టి గెచ్చ ఒత్త తిల.

16 జలె, *పరిసయ్యుల్ తెన్ బెదిత మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన సగుమ్జిన్ తిల. ‘సిస్తు నజీతన తెన్, నీతి నెంజిలన తెన్ యేసు వెస కతయ్’ మెన జేవ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన దెక కెర, “సిస్తు నజీతన తెన్, పాపుమ్ సుదల్ తెన్ ఈంజొ కిచ్చొక కతయ్?” మెన యేసుచ సిస్సుల్క పుసిల. 17 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ పుసిలిసి నూన కెర, యేసు జోవయింక దెక, “జబ్బు తెన్ అస్సుమ్ మెన చినల్లనక డాక్టర్ అవ్సురుమ్, గని జబ్బు నెంజిలనక డాక్టర్ అవ్సురుమ్

నాయ్. జలె, పాపుమ్ సుదల్ ఆమ్ మెన చినంతనకయ్ బుకార్క ఆప్ అయ్లయ్, గని ఆమ్ పున్నిమ్ సుదల్ మెన ఉచరంతనక బుకార్క నాయ్” మెన యేసు సంగిలన్.

చువ్వె తతిన్చి రిసా ప్రెజల్ యేసుక పుసిలిసి

(మత్త 9:14-17; లూకా 5:33-39)

18 బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుచ సిస్సుల్ కి, పరిసయ్యుల్ కి చువ్వె తతికయ్, ప్రెజల్ సగుమ్జిన్ యేసుతె జా కెర, “యోహానుచ సిస్సుల్, పరిసయ్యుల్చ సిస్సుల్, చువ్వె తంక అలవాట్, గని తుచ సిస్సుల్ చువ్వె తత్తి నాయ్. కిచ్చొక?” మెన జోక పుసిల. 19 ఇసి పుసితికయ్, యేసు జోవయింక, “కేన్ పెండ్లితె, జోవయించి నెడిమి పెండ్లిఉబేడో తిలె పొది పెండ్లి విందుతె బుకార్లన చువ్వె తవుల గే? నాయ్! జలె, పెండ్లిఉబేడో జోవయించి నెడిమి తతి ఎదిలి సేంపుక జేవ్ చువ్వె తంక బెదె నాయ్. సర్ల తెన్ తవుల.

20 జలె, పెండ్లిఉబేడోచి పచ్చెన జలనచి నెడిమి తెంతో జోక దెర వేరతె కడ నిలె, జేవ్ మాన్సుల్ ఏడ ఏడ చువ్వె తవుల.

21 “అన్నె, పొర్ని పాలుమ్ చిరి జా తిలెగిన, మాసికచి రిసా నే కేడయ్లి నే కేడ్తె నొవి గండ కో జాన్ల మాన్సుల్ గల్లి నాయ్. ఏక్ వేల, దస్సె, తొలితొ నే కేడ్తె నే కేడయ్తె గల తిలెగిన, జా ఒండి పాలుమ్ కేడ్తె, జా మాసిక కడదే. మాన్సు జా పాలుమ్ గలనై, అప్పు జలి పొర్ని బట్ట నొవి బట్టచి మాసిక బెదయ్లి కుటు సొడి చిరి జయెదె, చి అగ్గెచి కంట వెల్లి బొరొ జయెదె.

† 2:13 2:13 ఇత్తల్ జా గాడు నముద్దుమచి రితి రూండు తయెదె. § 2:14 2:14 ‘సిస్తు’ మెలె, జా దేవీమక ఆక్రమించువ కెర్లి రోమ్ దేవీమచి వాట డబ్బుల్. జా ప్రబుతుమచి నావ్ తెన్ సిస్తు నజీతనక యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల; వేర ప్రబుతుమచి నావ్ తెన్ జా డబ్బుల్ నజీతతిచి రిసా కి, జేవ్ కెర్ల మోసిమ్లుచి రిసా కి.

* 2:16 2:16 పరిసయ్యుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన, సద్దకయ్యులు యూదుల్క ముక్కిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జవుల. ఎత్తిక వెల్లెల పూజబ్బు తెన్ యూదుల్చి వెల్లి సబతె వెసుల. జేవ్ పొదులె ముక్కిమ్క జెవ్వె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి నిదానుమ్ ప్రెజల్క సికడుక.

22 “పిమ్మట, పోర్చిచి కాయ తెన్ ఒత్త నోవి ద్రాచ రస్సుమ్ సువితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా కాయ పొర్చి జలి రిసా, జాచితె నోవి ద్రాచ రస్సుమ్ సువితిగిన, జా పులుక నెతిరి రిసా, జా రస్సుమ్ పొంగుప జలె పొది జా కాయ పుట్టెదె, జా రస్సుమ్ సూయి జయెదె. దస్సి, కాయ, రస్సుమ్, దొన్ని కి పాడ్ జా గెచ్చుల. జాకయ్, నోవి ద్రాచ రస్సుమ్క నోవి కయల్ అవ్సురుమ్.” మెన జోక పుసితి మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

పండితుల్ యేసుక గోల కెర్లిసి
(మత్త 12:1-8; లూకా 6:1-5)

23 జా పొదులె, † ఏక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, యేసుచి సిస్సుల్ పంటో పికిలి బుయి వాట్ గెతె తిల. వాట్ సొడి పికిలి పంటోచ ఎన్నులు దొన్ని జోచ సిస్సుల్ కోడ కయల. 24 జేవ్ సిస్సుల్ ఎన్నులు కోడ్లిసి, జలె, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ దెక కెర, ‘జేవ్ దస్సి కెర్లిసి కామ్ కెర్లి రితి జతయ్’ మెన, “ఈందె, సెలవ్ కడన్లి దీసి కెరుక నాయిమ్ నెంజిలిసి కిచ్చొక తుచ సిస్సుల్ కెర్తతి?” మెన యేసుక గోల కెర్ల.

25 యేసు జోవయింక, ‡ “దావీదు పూర్గుమ్చో జో తెన్ తిలస, చూ కెర్తికయ్ కిచ్చొ కెర్ల గే తుమ్ కెయ సదు కెర్పు నాయ్ గే? 26 మెలె, అబ్రాహామారు మెలోసా ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తిలి కాలుమ్, దేముడుచి గుడి తెడి దావీదు పెస కెర, దేముడుచి గుడిచ పూజర్లు దేముడుక అర్పితుమ్ దిల పోడియె

వెంటన, పూజర్లు కంక జయెదె గని అన్నె కో కి కంక నెంజె మెన జాన్లె కి, జో తెన్ తిలసక వంట దా, జోవయింతెన్ కయల!” మెన జేవ్ పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలన్. జోవయింక అన్నె, 27 “సెలవ్ కడన్లి దీసి మాన్సుల్క ఒగ్గర్ ఏలుప కెర్తు మెన నాయ్, గని మాన్సుల్క ‘చెంగిల్ తత్తు’ మెనయ్ దేముడు సెలవ్ కడన్లి దీసి దిలన్. 28 జలె, సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఉప్పిరి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొక అదికారుమ్ అస్సె” మెన పరిసయ్యుల్క యేసు జబాబ్ దిలన్.

3

ఆతు లంబ గెలో మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మత్త 12:9-14; లూకా 6:6-11)

1 తెదొడి జా కపెర్నూహూమ్ పట్టుమ్తె యూదుల్చి సబ గెరి యేసు అన్నె గెచ్చు, పెన, కిచ్చొ దెకిలన్ మెలె, ఆతు లంబ గెలోసా ఎక్కిలో ఒత్త అస్సె. 2 జలె, ‘బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు జో మాన్సుక చెంగిల్ కెరెదె గే నాయ్ గే’ మెన దెకుక మెన, వెల్లెల మాన్సుల్ రకితె అస్సి. ‘జోక చెంగిల్ కెర్లిగిన, సెలవ్ కడన్లి దీసి కామ్ కెర్లి రితి జయెదె, చి యేసుక నేరిమ్ వయడుక జయెదె’ మెన ఉచర అస్సి.

3 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి రకితె తతికయ్, యేసు జో ఆతు లంబిలోసొక దెక, “ఇత్తల్ జే!” మెన సంగ కెర, 4 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క దెక, “*సెలవ్ కడన్లి

† 2:23 2:23 ఎత్కి, సెన్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయింక సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడో నూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్లిచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అవ్వె ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తతి. ‡ 2:25 2:25 దావీదు ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ యూదుల్క రానొ జా తిలన్. యేసు జోచి సెకుమ్తె జెర్లిలన్. అబ్రాహామ్ తెన్, అన్నె దొగుల తిగ్గి తెన్, దావీదుక ‘ముక్కిమ్చో పూర్గుమ్చో’ మెనుల.

* 3:4 3:4 ఎత్కి, సెన్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయింక సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడో నూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్లిచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్నల్ అవ్వె ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తతి.

దీని ఎక్కిలోక చెంగిల్ కెరుక నాయిమ్ గే, గార్ కెరుక నాయిమ్ గె? జోచి ప్రాసుమ్ రచ్చించుప కెరుక గే, జోక మార గెలుక చెంగిల్ కి?" మెన జోవయింక వుసిలన్. గని జేవ్ తుక్కె తిల. ⁵ జోవయించి మెన్సుతె ఇదిల్ కన్కారుమ్ కి జతి నాయ్, చి రిసా యేసు దుకుమ్ జా, కోపుమ్ తెన్ ఒత్త తిలసక దెక కెర, జో మాన్సుక అన్నె దెక, "తుచో ఆతు చంపొ కెరు" మెన జోక సంగితికయ్, జో ఆతు చంపొ కెర్లన్, చి జా ఆతు చెంగిల్ జలి.

⁶ యేసు కెర్లిసి దెక కెర, పరిసయ్యుల్ బార్ జా, హేరోదు పచ్చాన జతన తెన్ సబ కెర, "జోక కీసి మారుమ?" మెన కుట్ర ఉచర్ల.

ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర బెర తిలిసి

⁷ యేసు బార్ జా కెర, జోచ సిస్సుల్ తెన్ జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చి సముద్రుమ్ గాడుచి ఒడ్డుతె గెలన్. ఒత్తచ ప్రెజల్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి గెల. పిమ్మట్, జో కెర్ల కమొచి రిసా సూన తా, యూదయ ప్రదేసిమ్ తెంతో, ⁸ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో, ఇదుమయ ప్రాంతుమ్ తెంతో, యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో తెంతో, పడ్డో సీదోనుచి తూరు మెల పట్నల్చి ప్రాంతుమ్ తెంతో, దూర్దూరిచ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జా కెర, ఒత్త యేసుతె జా బెర్ల.

⁹ జలె, "ఈందె, ప్రెజల్ పెలపెలి జతతి. ఇసి జలె, దస్సి ప్రమాదుమ్ నే జతి రిసా, దోని ఏకక సంగ తా" మెన, సిస్సుల్క సంగిలన్. ¹⁰ కిచ్చొక మెలె ప్రెజల్తె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్చ జొర్ణిల్ గట్టక యేసు గెచ్చయ్తికయ్, "జోక చడిలె జలెకు చెంగిల్ జమ్దె" మెన, అన్నె జబ్బు తిలన ఎత్రిజిన్, జోక చడుక మెన పెలపెలి జతె తిల.

¹¹ పిమ్మట్ జా పొది అన్నె కిచ్చొ జర్గు జతె తిలి మెలె, బూతల్ యేసుక దెకిలె, జేవ్ దెర్లసక నెర్ను సేడవ దా, "దేముడుచో పుత్తుసి, తుయి" మెన జేవ్ దెర్లసచి చోడివాట్ బూతల్ యేసుచి రిసా కేకుల్ గల్తె తిల. ¹² గని, "ఆవ్ కొన్సో గే తుమ్ కక్క కి సంగుక నాయ్" మెన బూతల్క యేసు ఆడ్ర దిలన్.

బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు అదికారుమ్ దిలిసి

¹³ తెదొడి యేసు ఏక్ మెట్టయ్ వెగ గెచ్చ, జో ఇస్టుమ్ జల మాన్సుల్క బుకార్లన్, చి జోతె అయ్ల. ¹⁴⁻¹⁵ యేసు బారజిన్ బారికుల్క నిసాన, "తుమ్ అంచి తెన్ తత్తి రిసా తుమ్క ఆవ్ నిసాన అస్సి. పడ్డో, అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ బోదన కెర్లి రిసా, అంచి నావ్ తెన్ బూతల్క తుమ్ ఉదడ్డి రిసా తుమ్క ఆవ్ తెర్లయ్తసి" మెన, జోవయింక అదికారుమ్ దిలన్.

¹⁶ జో నిసాన అదికారుమ్ దిల బారజిన్ కొన్స మెలె, ఎక్కిలో సీమోసు మెలోసా, జోక 'పేతురు' మెన యేసు పడ్డో ఆసిమ్ నావ్ తిలన్. ¹⁷ జెబెదయి మెలో ఎక్కిలోచ దొగుల పుత్తర్లులు, మెలె, యాకోబు చి యోహాను మెలో బావొసి. 'ఉర్ముల్ జల మాన్సుల్' మెలి అర్దుమ్ తెన్ 'బోయనేర్గెన్' మెన జేవ్ దొగులక యేసు ఆసిమ్ నావ్ దిలన్. ¹⁸ పిమ్మట్, అన్నె కొన్స మెలె, అంద్రెయ, పిలిప్, బర్లోమయి, మత్తయి, తోమా. పడ్డో అల్పయి మెలో ఎక్కిలోచో యాకోబు మెలో పుత్తుసి, పడ్డో తద్దయి, †కనానుచో జలో సీమోసు మెలో అన్నెక్కో. ¹⁹ అన్నె కొన్సో మెలె, ఇస్కరియోతు మెలి గవ్వెచో యూదా మెలోసా. జో పడ్డో విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి యేసుక దెర దిలోసా. తెదొడి యేసు కపెర్నహూమ్ గెరి గెలన్.

† 3:18 3:18 'కనానుడు జలో సీమోసు' మెన రెగ్గ అస్సి. సొంత దేనిమ్ ఏలువ కెరంతి ఆస తిల ఒత్తచ మాన్సుల్క 'కనానులు' మెన ఆసిమ్ నావ్ తయెదె, బెర్లె.

20 యేసు గెరి గెతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోతె అన్నె బెర్ల. జేవ్ ఒత్త బెర్లి రిసా, అన్నిమ్ కంక కి యేసుక సెలవ్ నాయ్. 21 దస్సి యేసు జోచి బోదన జోచ కమొ కెరుక ఆన జా ఎద్దరె పుండె నాయ్ చి రిసా “వెర్రి జా తయెదె” మెన మాన్సుల్ సంగిత్ తిలిసి నూన కెర, జోక దెర, గెరి కడ నెంక మెన, జోచి కుటుంబుమ్చః బార్ జల.

పండితుల్ యేసుక నింద కెర దూసుప కెర్లిసి

22 జా మదెనె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతొ జా తిల, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, యేసు ఉత్తిర్లిన్తె అయ్ల. జా కెర, యేసుచి రిసా “‘బయెల్జెబూల్’ మెలో జో వెల్లొ బూతుమ్ జోక దెర అస్సె”, “బూతల్క కిరానొ జల్చి నావ్ తెన్ ఈంజొ బూతల్క ఉదడ్డయ్” మెన సంగితె తిల.

23 జలె, యేసు జోవయింక పాసి బుకారా కెర టాలివొ కెర ఇసి మెలన్. “నయ్తాన్ కిసి జా జోక జొయ్యి ఉదడెదె! బెదె నాయ్! 24 మెలె, కేన్ జవున్ రాజిమ్చ ప్రెజల్ జలెకు విరోదుమ్ కెరన వర్స వర్స జా జోవయింక జెవ్వి యుద్దుమ్ కెరన్లె, జా రాజిమ్ టీవొ జంక నెత్త నాసెనుమ్ జా గెచ్చెదె. 25 పడ్డె, కేన్ గెర్చ జలెకు జోవయింక జెవ్వి విరోదుమ్ కెరన్లె, వర్స వర్స జా గెచ్చుల, చి కట్టు పిట్టవన పాడ్ జా గెచ్చుల. 26 జలె, దస్సి, నయ్తాన్ జోక జొయ్యి విరోదుమ్ జలి రితి జా జోచ్చ సొంత నేవ కెర్తనక ఉదడుక బెదె నాయ్. జో దస్సి జోక జొయ్యి విరోదుమ్ జలెగిన, జోచి రాజిమ్ టీవొ జయె నాయ్, నాసెనుమ్ జా గెచ్చెదె.

27 “గని, కేన్ గెర్చొ ఎజొమాని బలుమ్ సుదొ జలె, జోకయ్ తొలితొ బందిలెకయ్, జోచి గెరి పేన జోచి సామన్ చోరుక జయెదె. గని జోక తొలితొ బంద

తిలె, జోచి గెర్చి ఎత్తి చోర గెలుక జయెదె.

28 “ముక్కిమ్క తుమ్క ఆవ్ గట్టిజ సంగితసి. కిచ్చొ మెలె, ఎక్కిక పిట్టవ, మాన్సుల్ కెర్త పాపల్ దూసెనల్ ఎత్తి జోవయింక చెమించుప కెరుక జయెదె. 29 గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తుక కో దూసుప కెరుల గే, జెవ్వి కెయ్యక కి చెమించుప జతి నాయ్. జోవయించి పాపుమ్ కెయ్క తెయ్క తయెదె, చి నాసెనుమ్తె గెచ్చుల” మెన జేవ్క యేసు సంగిలన్. 30 కిచ్చొక మెలె, యేసుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు జలెకి, ‘జోక నయ్తాన్చి ఆత్తు అస్సె’ మెలి రితి, “జోక బూతుమ్ దెర అస్సె” మెన జేవ్ దూసుప కెర తిల.

కొన్న యేసుక కుటుంబుమ్ జవుల గే జొయ్యి సంగిలిసి

(మత్త 12:46-50; లూకా 8:19-21)

31 తెదొడి, యేసుచి అయ్యసి, బావుడ్లులు, జో తిలిన్తె పాచ కెర, వీదె టీవొ జా కెర, “అమ్ జా అస్సుమ్. బార్ జవున్” మెన సంగ తెద్రయ్ల. 32 జలె, యేసుచి సుట్టునంత ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ వెన తిల. జేవ్ జలె, జోక “ఈందె, అయ్యది చి తుచ బావుడ్లు జా కెర, వీదె టీవొ జా కెర తుక బుకార్తె” మెన సంగ దిల. 33 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “కొన్న అంక అయ్య బావుడ్లు జవుల గే జాన్ను గె?” మెన సంగ, 34 జోచి సుట్టునంత వెన తిల ప్రెజల్క దెక, జోవయింక దెకవ, “ఈందె, అంచి అయ్య, అంచ బావుడ్లు! 35 దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి కో కెరుల గే, జెవ్వి అంక బావొ, బేని, అయ్య జవుల” మెన సికడ్డన్.

‡ 3:21 3:21 జోచి నజరేతు గవ్వి తెంతొ బార్ జల. 3:22 ‘బూతల్క రానొ జల్చిసా’ మెలె, నయ్తాన్. § 3:22 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె తిలన్.

4

టాలివో సంగ యేసు బోదన కెర్తన్
(మత్త 13:1-9; లూకా 8:4-8)

1 యేసు నముద్దుమ్ గాడుచి ఒడ్డుతె అన్నె గెచ్చు కెర, అన్నె బోదన కెరుక దెర్లన్, గని ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి సుట్టునంత బెర పెలపెలి జతె తిలి రిసా, యేసు ఏక్ దోనితె వెగవెన, ఒడ్డు తెంతో ఇదిల్ దూరి గెలన్. బెర తిల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ జా ఒడ్డుతె టీవో జా తిల. 2 యేసు జోవయింక కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ్డి రిసా, ఒగ్గర్ టాలివో సంగ బోదన కెరుక దెర్లన్.

బుయ్యె ఉంపిలి బీక టాలి

జో జోవయింక బోదన కెరుక, 3 “ఈందె, తుమ్ సూన! ఉంపితోసా ఎక్కిలో, బీ ఉంపుక బార్ జలన్. 4 జో ఉంపితె తతికయ్, సగుమ్ బీ బయిలె వాట్ పక్కయ్ సేడ్డికయ్, పిట్టల్ ఉత్త జా కా గెల. 5 అన్నె సగుమ్ బీ ఒగ్గర్ మత్తి నెంజిలి పత్తురు బుయ్యె సేడ్లన్. ఉప్పిరి ఇదిలిదిల్ మత్తి తిలి రిసా, ఒత్త సేడ్లి బీ బేగి గజ్జల్ జలి. 6 బేగి గజ్జల్ జలె కి, ఒప్పుడ లయితకయ్, పత్తలె మొక్కల్ డడ్ల గెల, చి చెర్రో బుయ్యె తెడి పెన వడ్డుక నెత్తిర్లి రిసా, జేవ్ మొక్కల్ సుకా గెచ్చు మొర గెల. 7 అన్నె సగుమ్ బీ కంట దుబ్బుల్ తిలిన్తె సేడ గజ్జల్ జా మొక్కల్ జలన్. గని ఒత్త తిల కంట మొక్కల్ వడ్ల కెర ఒత్త సేడ్లి బీచ మొక్కల్ పల గెల్లికయ్, జా బీచ మొక్కల్ ఎన్నులు నే దెర్తె కిచ్చొ పలితుమ్ దెయె నాయ్. 8 గని, అన్నె సగుమ్ బీ చెంగిలి బుయ్యె సేడ కెర, చెంగిల్ వడ్ల చెంగిల్ పంటొ పిక, విస్సెక్ దెస్సు వంతుల్, తిని విస్సా వంతుల్, పుంజెక్ వంతుల్, పలితుమ్ దిలి.” 9 అన్నె, “సూనత కంగ్గొ తిలన సూన!” మెన యేసు సంగిలన్.

10 బెర తిల మాన్సుల్ ఉట్ట గెతికయ్, యేసు తెన్ బెదిల మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ బీచి రిసాచి టాలిచి అర్దుమ్చి రిసా పుసిల. 11 చి, జో జోవయింక, “దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచి గుట్టు జలిసి జానన్తు మెన తుమ్క సెలవ్ దా అస్సె, గని అమ్చి తెన్ నే బెదిలనక ఎత్తి టాలివో తెన్ని సంగుక అస్సె. 12 కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్ రెగిడ్డి రితి,

* ఆవ్ కెర్త కమొ కచితుమ్ దెకుత్ గని అర్దుమ్ చినుత్ నాయ్. ఆవ్ సంగితి బోదన కచితుమ్ సూనుల, గని అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్. నెంజిలె అర్దుమ్ కెరన్లెగిన బుద్ది మార్పువ జా అంచి తెన్ పన్ల చెమించువ జత, మెన రెగ్గ అస్సె.” మెన సంగిలన్.

ఉంపిలి బీచి టాలిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలిసి

13 తెదొడి యేసు జోవయింక అన్నె, “ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్ గె? దస్సి జలె, అన్నె టాలివొచి అర్దుమ్ కిసి కెరంతె! 14 ఈందె, ఉంపితోసా బీ ఉంపిలి రితి, ఆవ్ బోదన సూనయ్తసి. 15 వట్టె ఉంపిలి బీక జర్గు జలిసి, జలె, ఈంజ బోదన సగుమ్జిన్ సూన్లిన్చి రితి జతయ్. వట్టె ఉంపిలి బీక పిట్టల్ కిసి జా కెర కా గెల గే, దస్సి, సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ ఈంజ బోదన సూన్లి బేగి, సయ్తాన్ జా కెర, జోవయించి పెట్టి తెంతో ఉర్లిలి రితి కెర పచ్చ వడ్లయ్.

16 “పత్తురు బుయ్యె ఉంపిలి బీక జర్గు జలిసి, జలె, అన్నె సగుమ్జిన్ మాన్సుల్చి బోదన సూన జితిన్చి రితి జతయ్. మెలె, జా బీ బేగి గజ్జల్ జలి రితి జా, జేవ్ మాన్సుల్ సుబుమ్ కబుర్

* 4:12 4:12 నెంజిలె “జోవయించి పాపుమ్ చెమించువ జతి రితి పసుల అంచితె జెతు నాయ్ మెన, తుమ్ కచితుమ్ దెకితసు గని అర్దుమ్ చినుతు నాయ్, ఆవ్ సంగితి బోదన కచితుమ్ సూనతు, గని అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్”.

సూన్ల బేగి, సర్ద జా, 'నంపజతనుమ్' మెనుల. 17 గని జోవయించి సొంత పెట్టి నుబుమ్ కబుర్చ చెర్రో నెంజిలి రిసా, గడియ జిలి రితి డీసిలెకి, చి రిసా కిచ్చొ జవున్ బాద సేడ్లె జలెకు, నెంజిలి వేర మాన్సుల్ జాచి రిసా జోవయింక అల్లర్ కెర్లె జలెకు, జేవ్ మాన్సుల్ బమ్మ జా, బే బేగి నమకుమ్ ముల దెవుల.

18 "అన్నె సగుమ్జిన్ మాన్సుల్, చి బోదన సూన, కంట దుబ్బుల్ తిలిన్తె ఉంపిలి బీ రితి జతయ్. మెలె, చి బోదన జేవ్ సూన్లె కి, 19 ఈంజయ్ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కిక ఉచర్లె తా, 'కిసి జా జిమ్దె' మెన చింత గలనుల, సొమ్సారుమ్ జంక ఆస జవుల, దస్సి, జా ఆస జవున్, జా చింత జవున్, జోవయించి పెట్టి పెన తా, జా బోదనక పెలగెలి రితి జయెదె, చి రిసా, జా బోదన జోవయింతె పలితుమ్ దెయె నాయ్.

20 "అన్నె సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ బోదన సూన, చెంగిల్ బుయ్యె ఉంపిలి బీ రితి జతయ్. మెలె, చెంగిలి బుయ్యె ఉంపిలి బీతె విస్సెక్ దెస్సు వంతుల్, తిన్ విసా వంతుల్, పుంజెక్ వంతుల్ కిసి పలితుమ్ దెవుల గే, దస్సి, జేవ్ మాన్సుల్ కి బోదన సూన, నంపజా గెచ్చ, 'పలితుమ్ దెవుల' మెన బోదన కెర్లెన్.

దీవు లగితిన్క టాలి (లూకా 8:16-18)

21 సిస్సుల్క యేసు అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె, "దీవు దీవుకంబుమ్చి ఉప్పిరి తివుల గని ఆరి నాడిచి తెడి జవున్, మంచుమ్చి తెడి జవున్ తింకయ్ మెన కేన్ గెర్చ మాన్సుల్ దీవు ఆనుల గే? నాయ్. 'కామ్క జెవున్' మెన దీవుకంబుమ్చి ఉప్పిరి తివుల. 22 జలె, డీసున్ మెనయ్ కిచ్చొ జవున్ లుంకడ

తవుల. ఆకర్క బార్ కెర్లి రిసాయి కిచ్చొ జవున్ గుట్టు లుంకడ తవుల. 23 సూన్తన కండ్లో కక్క తిలె, సరిగా సూన్సు!"

24 అన్నె జోవయింక, "తుమ్ కిచ్చొ సూన్తె గే, సరిగా అర్దుమ్ కెరన దెకన. †తుమ్ కేన్ కొల్ల తెన్ కట్టడె గె, జయి కొల్ల తెన్ అన్నె తుమ్కయ్ కి కట్టడె దెవుల. తుమ్క అన్నెయ్ మీన దెయిందె. 25 తిలోసొక అన్నె దెంక జయెదె, గని నెంజిలోసొక జలె, జోవయింక తిలిసి కి జోతె తెంతో కడ నెంక జయెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

బీ గజ్జల్ జా వడ్డితిచి టాలి

26 యేసు సిస్సుల్క అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. "ఎక్కిలో బుయ్యె బీ గల్లి రితి అస్సె. జా బీ కిసి జయెదె గే, దేముడుచి రాజిమ్ పూర్తి జితిన్ తెన్ కి దస్సి. 27 జలె, జో మాన్సు జోచి బట్టి బీ గల తా, జో అలవాట్ జలి రితి, రోజుక అందరె నిజ, పెందలె ఉట్ట, మాములుమ్ జితె తయెదె. మదెనె, జా బీ గజ్జల్ జా వడ్డుక దెరెదె. కిసి వడ్డితయ్ గే జో మాన్సు నేనె. 28 గని జా బీ బుయ్యె తా, దస్సి జేవ్చి ఇస్టుమ్క మెలి రితి జియ గజ్జల్ జా వడ్డ, తోలితో మొక్క, పడ్డొ ఎన్నులు, పడ్డొ పికిలి పంట్ దెయెదె. 29 జలె, పంట్ పికిలి పొది, 'లాయితి సమయుమ్ జా అస్సె' మెన చీన, జో మాన్సు బార్ జా లాయెదె" మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్.

సొర్పు గిడ్డ రూకు జా గెతిన్చి టాలి (మత్త 13:31-32, 34-35; లూకా 13:18-19)

30 జో అన్నె ఇసి మెలన్, "దేముడుచి రాజిమ్ కిసి జతయ్ గే తుమ్ అర్దుమ్

† 4:20 4:20 'అత్తపలితుమ్ దెరుల' మెలె, దన మాన్సుల్ ప్రబుచి బుద్ది ఇండుల, చి అన్నె మాన్సుల్ దెక, జేవ్ కి ప్రబుచి రాజిమ్తె బెదుక ఇస్టుమ్ జా, నుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా బెదుల. † 4:24 4:24 ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి కొల్లి తుమ్క అన్నె సికడుక జయెదె. అన్నెయ్ సికడిందె 25 అర్దుమ్ తిలోసొక అన్నె సికడుక జయెదె, గని అర్దుమ్ నెంజిలనక తిలి అర్దుమ్ జోవయింతె తెంతో కడ నెంక జయెదె'.

కెరంతి రిసా కిచ్చొ టాలి ఉచరుమ? 31 ఇసి జయెదె, బుయ్యో ఉంపిలి సార్పు గిడ్డక జర్గు జతినచి రితి జయెదె. మెలె, జా గిడ్డ ఈంజ లోకుమ్చ గిడ్డల్ ఎత్కిచి కంట ఇదిలిసి తిలె కి, ఉంపిలె, గజ్జల్ జా వడ్డిలి మెలె, 32 రోన్తె గల్తి మొక్కల్ ఎత్కిచి కంట వెల్లో జా, జా మొక్కచ కొమ్మల్ వడ్డిలె, జా రూక్చ కొమ్మల్చి నీడతె ఆగాసుమ్చ పిట్టల్ జోవయించ గూడల్ బంద చెంగిల్ తంక జయెదె” మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

33 ఒగ్గర్ టాలివొ సంగయ్ యేసు ప్రెజల్క సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్లన్, జేవ్ నూనుక అర్దుమ్ కెరనుక తెరితి రితి. 34 టాలివొ నెంతె జోవయింక సికడ్డె నాయ్. గని ప్రెజల్ నెంజిలి పొది, జోచ సొంత సిస్సుల్కయ్ అర్దుమ్ ఎత్కి సికడ్డె తిలన్.

35 జా దీసి సాంజ్ జతికయ్, “సముద్రుమ్ జిన ఒత్తల్తో గెచ్చుమ,” మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్. 36 బెర తిల జనాబ్క సిస్సుల్ ముల దా కెర, యేసు అగ్గె తెంతో వెస తిలి దోనితె వెగ కెర, జోవయింతెన్ గాడు ఒత్తల్తో గెచ్చుక మెన దోని జినవుక దెర్ల. అన్నె సగుమ్ దోనివొ కి జో తిలి దోని తెన్ తిల.

37 జలె, యేసు దోనితె గెతె తతికయ్, వాదు ఒగ్గర్ కెర్లికయ్, కెర్లల్ దోనితె పెట్టి జా డేవిత్ తిలి రిసా, దోనితె పాని బెరితె తిలి. 38 ఇసి జతె తిలె కి, యేసు దోనితెచి పడ్డిచి బల్లయ్ నిజ తిలన్. నిజ తతికయ్, సిస్సుల్ బమ్మ జా, గురుబాబు, అమ్ మొర్లె తుక బాద నాయ్ గె? మెన కేక్ గల, జోక ఉట్టయ్ల. 39 జో ఉట్ట, వాదుక గోల కెర, “సేంతుమ్ జా తుక్లె తా” మెన సముద్రుమ్క సంగితికయ్, వాదు ముల దిలి, చి ఎత్కి అన్నె సేంతుమ్ జా గెలి.

ఇసి సేంతుమ్ జతికయ్, 40 జేవ్ సిస్సుల్క యేసు, “కిచ్చొక బితను?

అంచ్చి రిసా తుమ్క ఇదిల్ కి నముకుమ్ నాయ్ గే?” మెన సంగితికయ్, 41 జేవ్ ఎత్కిజిన్ బియ్ గెచ్చ, ఎత్కిలోక ఎత్కిలో “ఈంజొ కొన్సొ జయెదె? వాదు సముద్రుమ్ కి ఇన్నెచి కోడ్ రితి కెర్తతి!” మెన ఆచారిమ్ జా లట్టబనుక దెర్ల.

5

బూతల్ దెర్లొసాక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మత్త 8:28-34; లూకా 8:26-39)

1 యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ సముద్రుమ్ జిన కెర, ఒత్త తిలి *గెరాసేనుల్చి ప్రాంతుమ్తె పాచిల. 2 యేసు దోని తెంతో ఉత్తిర్లి బేగి, బూతుమ్ దెర్లొ మాన్సు ఎత్కిలో మెన్నెలె తెంతో బార్ జా, జోక దస్సుల్ జలొ. 3 జో మాన్సు మెన్నెలె జతె తిలొ. జోక బూతల్ దెర్లి రిసా, గొల్పుల్ తెన్ కి జోక కో అన్నె బందుక నెత్తిర్ల. 4 ఒగ్గర్ దప్పలు జోచ అత్తో చట్టొక గొల్పుల్ తెన్ మాన్సుల్ అగ్గె బంద తిల, గని కెత్తి సుట్లు జవున్, కెర్లి డిట్టుమ్ బంద తిలె కి, అత్తోచ గొల్పుల్ కుట్టువుక, చట్టొచ గొల్పుల్ గండల్ కెరుక, దస్సి జతె తిలొ. జోక అన్నె ముద్దొ కెరుక కో కి నెత్తిర్ల. 5 జో రాతి మెద్దెనె మెన్నెలె డొంగ్రలె బుల బుల, కెర్లిడి తెదొడి ఒర్గు, జోక జొయ్యి పత్రల్ తెన్ పెటన, బాద కెరంతె తిలన్.

6 జలె, జో దూరి తెంతో యేసుక దెక, నిగ జా, సెర్ను సేడ యేసుక జోకర, 7 “ఓ యేసుప్రబు, ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలొ దేముడుచొ పుత్తుసి, తుయి. అంచి తెన్ తుక కిచ్చొ కామ్? అంక అల్లర్ నే కెర్లి రితి దేముడుచి నావ్ తెన్ ఒట్టు గలను.” మెన గట్టిజ కేకుల్ గలుక దెర్లొ. 8 కిచ్చొక దస్సి జలొ మెలె, “ఓ బూతుమ్, ఈంజొ మాన్సు తెంతో బార్ జా ముల దేను!” మెన యేసు సంగ తిలొ.

* 5:1 5:1 గెరాసేనులుక ‘గదరేసులు’ కి సగుమ్తె రెగ్ల తవుల. మత్తయి 8:28తె ‘గదరేసులు’ మెన రెగ్ల అస్సి.

9 జలె, యేసు జో బూతుమ్క అన్నె, “తుచి నావ్ కిచ్చో?” మెన పుసిలన్, చి జో యేసుక “అంచి నావ్ ‘సయ్యమ్’ ఎత్తివాట్ జిన బూతల్ అన్నుమ్” మెన సంగ, 10 “అమ్క ఈంజ దేసిమ్ తెంతొ ఉదడ గెలు నాయ్.” మెన జో బూతుమ్ యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిలన్.

11 జలె, జా మెట్టయ్ వెల్లి మంద అండ్రులు కతె తిల. 12 చి “ఆదె, జేవ్ అండ్రుల్క అమ్ దెర్రి రితి సెలవ్ దా, అమ్క జోవయింతె తద్రవు” మెన యేసుక జేవ్ బూతల్ బతిమాల్పా జా సంగిల. 13 దస్సి జతికయ్, యేసు సెలవ్ దిలన్. సెలవ్ దెతికయ్, జేవ్ బూతల్ బార్ జా జో మాన్సుక ముల దా, జేవ్ అండ్రుల్చి పెట్టి పెసిల, చి జేవ్ పాసి పాసి దొన్ని వెయిలు బోడియె అండ్రులు బమ్మ జా, ఒత్తచి గాటిక నిగ ఉత్త గెచ్చు, గడ్డె సేడ డుజ మొర గెల. 14 జేవ్ అండ్రుల్ దస్సి జతికయి, మంద రకితస బమ్మ జా ఉట్టి నిగ, పట్టుమ్తె, ఒండి ప్రాంతుమ్తె సూనయ్ల, చి జర్గు జలిసి దెకుక మెన, ప్రెజల్ ఎత్తి బార్ జల.

15 జేవ్ ప్రెజల్ ఎత్తి యేసుతె జా, ఒగ్గర్ బూతల్ దెర తిలో జో వెర్రి జా తిలోసా అప్పె చెంగిల్ బుద్ది జా పాలల్ గలన ఒత్త వెన తిలిసి దెక, బియె గెల. 16 జో చెంగిల్ జలిసి జర్గు జలి పొది సొంత దెక తిల మాన్సుల్, జలె, జో బూతల్ దెర వెర్రి జా తిలోసొక చి జేవ్ అండ్రుల్క జర్గు జలిసి ఎత్తి పిమ్మట్ అయ్లసక జేవ్ సాచి సంగిల. 17 ఒత్తచ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ “అమ్చి ప్రాంతుమ్ ముల దా ఉట్టి గో” మెన యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిల.

18 పడ్డొ యేసు, సిన్సుల్, ఉట్ట గెచ్చుక మెన దోనితె తతికయ్, బూతల్ అగ్గ దెర తిలో జో మాన్సు పట్టి జా, “ఆవ్ కి

తుమ్చి తెన్ బెద జెంక అంక సెలవ్ దే.” మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్. 19 గని యేసు దస్సి సెలవ్ నే దెతె, జోక, “పొని, తుయి గెరి గెచ్చు తుచ సొంత మాన్సుల్క, †ప్రబు తుక కన్కారుమ్ దెక చెంగిల్ కెర ఎదివాట్ దయ కెర్లిసి సంగు” మెన సంగిలన్. 20 జో మాన్సు యేసుక ముల దా ఉట్ట గెచ్చు, యేసు జోక ఎదివాటు దయ కెర్లిసిచి రిసా దెకపొలి మెలి జా ప్రాంతుమ్తెచ పట్టుల్ ఎత్తితె సూనపుక దెర్లో. జా సూనయ్తికయ్, ఎత్తిజిన్ ఆచారిమ్ జల.

యాయీరు మెలో అదికారి యేసుచి తోడు నజ్జెలిసి (మత్త 9:18-26; లూకా 8:40-56)

21 యేసు అన్నె దోనితె వెగ గాడు అన్నె జీనీతికయ్, జోచి సుట్టునంత ఎదివాట్జిన్ జనాబ్ బెర అయ్ల. జోజా ఒడ్డుతె ఉత్త తతికయ్, 22 యూదుల్చి ఒత్తచి సబ గెర్చి అదికారి జలో యాయీరు మెలోసా జా కెర, యేసుక దెక కెర, జోచి చట్టె సెర్ను సేడ, 23 “అంచి నాడి జోర్టొ సేడ, జియెదె గే, నాయ్ గే, దస్సి జా అస్సె. తుయి, అమ్తె జా కెర జాక చడిలెగిన, జా చెంగిల్ జా అన్నె జియెదె.” మెన బతిమాల్పా జా జో సంగితికయ్, 24 యేసు జో తెన్ బెద గెలన్. జేవ్ వట్టె గెతె తతికయ్, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ యేసుచి పట్టి జా జోచి సుట్టునంత తా వెలపులి జతె తిల. 25 జలె, బార వెర్సుల్ తెంతొ లోయి గెతి బాద తిలి తేర్బోద ఎక్లి జా జనాబ్తె అస్సె. 26 జా సైమచి రిసా చెంగిల్ కెరంతి రిసా, ఎక్కిలోచి పిమ్మట్ అన్నెక్కో గురుతె వర్సు తెన్ గెచ్చు గెచ్చు, జాక తిలి దనుమ్ ఎత్తి విక కెరవన తిలి. దస్సి కెర కెర జలెకి, జా బాద తెన్ నే చెంగిల్ జతె, ఒగ్గర్ జతె తిలి. 27 జలె, యేసుచి రిసా సూన తా, “ఆవ్ జోచ పాలుమ్ జవున్

† 5:19 5:19 ‘ప్రబు’ మెలి కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలి, ‘ఎత్తిక ఏలువ కెర్లిసా, ఎత్తిక వెల్లో జలోసా’. జా నావ్ యెహోష దేముడు అబ్బొనక కి సంగుల, యేసు దేముడు పుత్తనక కి సంగుల.

చడిలె చెంగిల్ జయిందె” మెన ఉచర, 28 యేసుచి నుట్టునంత తిలి జనాబ్చి తెడి పెన, యేసుచి పడ్డొ పాసి పాచ కెర, జోచొ పాలుమ్క చడిలి. 29 చడిలి బేగి లోయి గెతినీ బందు జలి, చి బాద గెచ్చు జీవ్ చెంగిల్ జలి మెన చినన్చి.

30 యేసు మాత్రుమ్, జోచి నెక్తిక కో గే, చెంగిల్ జా అస్తి మెన చినిలి బేగి, జా జనాబ్చి నెడిమి టీవొ జా పడ్డొ పన్ల, “అచి పాలుమ్ చడిలోసా కో?” మెన సంగిలన్. 31 జోచ సెన్సుల్ జోక, “తుచి ఉప్పిరి మాన్సుల్ పెలవెలి జలెకి, ‘అంక చడిలోసా కో?’ మెన కిచ్చొక పుసితసి?” మెన సంగిల. 32 జలె, కో చడిలన్ గే జానన్క మెన, యేసు అన్నె పన్ల దెకితికయ్, 33 జా తేర్బోద జాక జర్గు జలిసి జాన, బియె కెర, అద్దుర్ జా, యేసుచి పురైతో సెర్గు నేడ, జర్గు జలిసి ఎత్తి సత్తిమ్ తెన్ జోక సంగిలి. 34 యేసు జాక, “ఓ పుత్తరి, అచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసా తుయి చెంగిల్ జా అస్సిసి. నెంతుమ్ తెన్ గెచ్చు, చెంగిల్ జా, చెంగిల్ తా” మెన సంగిలన్.

35 జా తేర్బోదక యేసు దస్సి సంగితె తిలి పొది, దువిన్చి రిసా యేసుతె జా తిలో అదికారిచి గెర్చవ సగుమ్జిన్ జా కెర, జో అదికారిక “తుచి నాడి మొర గెచ్చు అస్సి. ఈంజొ గురుబాబుక బుక్కార్లె లాబుమ్ నాయ్. గురుబాబుక జా బాద పోసి” మెన జోక సంగిల.

36 జలె, జేవ్ సంగిలిసి నూన నే నూన్లి రితి జా, యేసు సబగేర్చొ జో అదికారిక దెక, “జేవ్ సంగిలిన్క కాతర్ నే కెర్తె, బి నాయ్. నంపజా దయిరిమ్ తెన్ తా” మెన జోక సంగిలన్.

37 ఒత్త తెంతో పేతురు, యాకోబు, యాకోబుచొ బాచొసి యోహానుక పిట్టవ, జోచి పట్టి అన్నె కో జెంక సెలవ్ నే దా

కెర, 38 యేసు, జేవ్ తెన్ జో అదికారిచి గెరి పాచ కెర, ఒత్త తిలస ఏడుకుడు జా గోల జతిసి దెకిలన్. 39 జో గెరి పెన, ఒత్త తిలసక దెక, “తుమ్ గోల జా ఏడ్డను కిచ్చొక? ఈంజ బోద మొర గెచ్చె నాయ్ నిజ అస్సి.” మెన యేసు సంగిలన్. 40 దస్సి సంగితికయ్, జేవ్, జోక ఆసిల. గని యేసు జేవ్ ఎత్తిజిన్క బార్ కెర దా, నాడిచ అయ్యసాబ్బొన్క కి, జో తెన్ అయల సిస్సుల్క కి కడ ఆన, జా నాడి తిలిన్తె గెచ్చు, 41 జా నాడిచి ఆతు దెర, జాక “ఆవ్ సంగిలయ్, నాడి, ఉట్టు!” మెలి అర్దుమ్ తెన్ “తలీతా కుమి” మెన సంగిలన్. 42 సంగిల్ బేగి, జా నాడి ఉట్టు కెర, ఇండుక దెర్లి. ఒత్త తిలస ఎత్తిజిన్ ఆచారిమ్ జా బలె ఉచర్ల. 43 పడ్డొ, జర్గు జలిన్చి రిసా కక్క సంగుక జయె నాయ్ మెన జాగర్త సంగ, “నాడిక కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ దాస” మెన, జా గేర్చక యేసు సంగిలన్.

6

నజరేతు గవ్వొచ మాన్సుల్ యేసుక నే నంపజలిసి
(మత్త 13:53-58; లూకా 4:16-30)

1 యేసు ఒత్త తెంతో ముల దా కెర, నజరేతు మెలి జోచి సొంత గవ్వొ ఉట్టు జెతికయ్, జోచ సెన్సుల్ జోచి పట్టి అయల. 2 బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి * దీసి, ఒత్తచి నబ గెరి గెచ్చు, యేసు బోదన కెరుక దెర్లన్. జో సంగిలి బోదన నూన, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జా, “ఇసి బోదన ఇన్నెక కేనే తెంతో అయ్లి? ఇన్నెక దిలి గ్యానుమ్ కీసిచి? కెర్ది అందుమ్చ వెల్లెల కమొ ఇన్నెచి

‡ 5:41 5:41 మాములుమ్ ప్రజల్ లట్టల్లి అరమయ్ బాస తెన్ చి కోడు, ఈంజ. * 6:2 6:2 ఎత్తి సెన్సుర్ యూదుల్క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ నబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడొ నూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్లి రెతి కెర కామ్ నే కెర్తినచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అవ్వొ ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొన్నె ఎన్నులు కోట్లినక ‘కామ్’ మెన సింద కెర్తె.

అత్తి జర్లు జతతి! ³ గని ఈజో దార్చ కామ్ కెర్టోసా జయెదె, మరియచో పుత్తుసి గెద? యాకోబుక, యోసీక, యూదాక, సీమోనుక అన్నోసి జయెదె గెద? ఇన్నెచ బేస్సివో ఇన్నె అమ్చి తెన్ అస్తి గెద?” మెన యేసుచి రిసా అన్మానుమ్ జా నంప కెర్తి నాయ్.

⁴ జేవ్ దస్సి అన్మానుమ్ జతికయ్, “కేన్ జవున్ మాన్సు దేముడుచి కబుర్ ఆన్తోసా జలె, జోచి సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్, సొంత గెర్చ మాన్సుల్ జోక గవురుమ్ దెకిత్ నాయ్” మెన యేసు, జోవయించి అన్మానుమ్చి రిసా సంగిలన్.

⁵ ఒత్తచ మాన్సుల్చి అన్మానుమ్చి రిసా, జలె, ఒత్త యేసు కేన్ వెల్లో కమొ కెరుక బెదిలన్ నాయ్. ఎక్కి సగుమ్జిన్ జబ్బు తిల మాన్సుల్క బోడి చడ చెంగిల్ కెర్లన్. ⁶ జా పలాన్చ మాన్సుల్చి అన్మానుమ్చి రిసా ఆచారిమ్ జా, విసారుమ్ జలన్. గని, జా ప్రాంతుమ్చ గవ్విలె బుల బుల బోదన కెర్తె తిలన్.

సిస్సుల్క దొగుల దొగులక తెద్రయ్లిసి

(మత్త 10:1,5-15; లూకా 9:1-6)

⁷ ఒత్త తెంతో, జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు పాసి బుకారా కెర, జేవ్క దొగుల దొగులక గవ్విలె బులుక మెన తెద్రవుక దెర్లన్. తెద్రయిలి పొది, బూతల్క జేవ్ ఉదడ్డి రితి జోవయింక అదికారుమ్ దిలన్. ⁸ తెదోడి కిచ్చొ ఆడ్ర దిలన్ మెలె, “ప్రయానుమ్చి రిసా టెక్నొ డండొ పిట్టవ, పోడి జలెకు, సెంచె జలెకు, కెరంటెచి బెట్టుచి జేబితె డబ్బుల్ జలెకు దెరన నాయ్. ⁹ జోడ్లు గలన, గని దొన్ని సొక్కల్ పోన. ఎక్కి సరి జతయ్” మెన సంగ.

¹⁰ అన్నె, “తుమ్ కేనె జలెకు పాచిలె పొది, కేన్ గెర్చ తుమ్క టాన్ దెవుల గే, జా గావ్ తెంతో ఉట్ట గెతె ఎదక జయ్యి గెరి బన జా తా. ¹¹ గని, కేన్ టాన్తె జలెకు తుమ్క మరియాద కెర్తి నాయ్ గే,

తుమ్చి కబుర్ నూనుక ఎద్దరె ఇస్టుమ్ జతి నాయ్ గే, తుమ్ ఒత్త తెంతో ఉట్ట గెచ్చు. ఉట్ట గెతె పొది, ‘జేవ్ దస్సి జలి రిసా, జేవ్ దేముడుచ నెంజితి’ మెలి రితి గుర్తుక తుమ్చ చట్టోచి దూడి పంప్ల గెలన” మెన యేసు సంగిలన్.

¹² యేసు దస్సి అదికారుమ్ చా బులుక తెద్రయ్తికయ్, జేవ్ సిస్సుల్ దొగుల, దొగుల బార్ జా, “తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా పాపుమ్ ముల్తి బుద్ది జా” మెన బోదన కెర బుల్తె తిల.

¹³ పడ్డొ, మాన్సుల్క దెర్ల ఒగ్గర్ బూతల్క ఉదడ గెల, చి ఒగ్గర్జిన్ జబ్బుల్ తిలనక బోడి తేల్ సువ ద్వా యేసుచి నావ్ తెన్ జోవయింక చెంగిల్ కెర్ల.

హేరోదు రానో యేసుచి రిసా ఉచర్లిసి
(మత్త 14:1-12; లూకా 9:7-9)

¹⁴ యేసుచ కమొచి రిసా హేరోదు మెలో జా గలిలయ ప్రాంతుమ్క ఏలువ కెర్తో రానో కి నూన్లొ. జా ఒండి దేసిమి యేసుచి రిసా ఎత్తిజిన్ నూన తిల. సగుమ్జిన్ జోక “బాప్తినుమ్ దెతో యోహాను అన్నె జీవ్ జా అస్సె, కిచ్చొగె, చి ఇన వెల్లో కమొ కెర్తి నెక్కి జోచి పెట్టి అస్సె” మెంతె తిల. ¹⁵ అన్నె సగుమ్జిన్, “ఏలీయా పూర్లుమ్చో జా తయెదె” మెంతె తిల. అన్నె సగుమ్జిన్, “దేముడుచ కబుర్లు పూర్లుమ్ సంగిలో ఎక్కిలో రితో జయెదె. దసాచో జా తయెదె” మెంతె తిల. ¹⁶ హేరోదు, మాత్తుమ్, నూన, కిచ్చొ ఉచర్లన్ మెలె, “ఆవ్ బోడి గండ కెరవ తిలో యోహాను జా తయెదె. అన్నె జీవ్ జా అస్సె, కిచ్చొగె” మెన బియఁగెలో.

బాప్తినుమ్ దెతె తిలో యోహానుక హేరోదు మార తిలిసి

¹⁷ హేరోదు రానో కిచ్చొక దస్సి బిలన్ మెలె, జోచొ పిలిప్ మెలో బావొసిచి హేరోదియ మెలి తేర్సిక ఆనన హేరోదు జాక పెండ్లి జా తిలో. ¹⁸ దస్సి,

అన్నెళ్లొచ్చి తేర్చిక పెండ్లి జతకయ్, యోహాను హేరోదుక “తువో బావోదిసి తేర్చిక తుయి తియసుక నాయిమ్ నాయ్” మెన సంగితె తిలన్. జాక, హేరోదు యోహానుక జేలి కెరవ, జేల్తె గల బందవడ్డ తిలన్. 19 జేల్తె గల తతికయ్, యోహానుచి ఉప్పిరి హేరోదియ కుస్సిదుమ్ తా, జోక మారుక ఆన జా అస్సె. గని నెత్తె. కిచ్చొక మెలె, 20 యోహాను, దేముడుచొ సత్తిమ్ సుదొ, నీతి సుదొ, మెన హేరోదు జాన కెర, జోక కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి రకవ అస్సె. అన్నె, యోహాను సంగితి తీర్చుక హేరోదు బాద సేడ్లె కి, రోజుక సంతోసుమ్ తెన్ జోచి బోదన నూన్తె తిలన్.

21 జలె, జా మదెనె జా తేర్బోద యోహానుక కిచ్చొ కెరుక నెతిర్లె కి, ఆకర్క జోక మొరవుక అవ్కాసుమ్ అయ్లి. హేరోదుచి జెర్మన్ పండుగు దీసి జెతికయ్, జోచ మంత్రివొక, వెల్లెల మాన్సుల్క, చి గలిలయ ప్రాంతుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క వెల్లి విందుతె రానో బుకార్లొ. 22 జా విందు కెర్లి షాది, హేరోదియ మెలి జా తేర్బోదచి దువిసి విందుతె బుకార్లనచి నెడిమి జా నచిలి. హేరోదు, బుకార్లన, ఎత్తిజిన్ జా నచిలిసి మెన్సు గెల, చి హేరోదు జా నాడిక, “కిచ్చొ ఇస్టుమ్ జస్తె గే అంక సంగు చి జయ్యి దెయిందె” మెన అన్నె, 23 “తుయి కిచ్చొ నజేలె కి, అంచి రాజిమ్తె ఏక్ అర వాట నజేలె కి, జయ్యి దెయిందె” మెన ఒట్టు గలన్లన్.

24 జలె, జా నాడి బార్ జా, అయ్యున్తె గెచ్చు, “ఆవ్ కిచ్చొ నజుక?” మెన పుసితికయ్, అయ్యుసి, “బాప్తిసుమ్ దెతో యోహానుచి బోడి అంక దే మెన సంగు” మెన దువిన్క సంగిలి. 25 సంగిలి బేగి, జా నాడి హేరోదుతె నిగ జా, “బాప్తిసుమ్ దెతో యోహానుచి బోడి ఏక్ పలెరుమ్తె అంక దే” మెన సంగిలి.

26 నాడి ఇసి సంగితికయ్, జో రానొ బలె దుకుమ్ జలెకి, జో గలన తిలి ఒట్టుచి రిసా, విందుతె బుకార్లనచి మొక్కె

జాక సంగిలిసి పిట్టవుక నెన కెర, 27 బేగి, “జోచి బోడి ఆను” మెన జమాను ఎక్కిలోక తెద్రయ్లన్. జో జమాను గెచ్చు, జేల్తె యోహానుచి బోడి గండ కెర, 28 పల్లెరుమ్తె ఆన, జా నాడిక దెతికయ్, జా నాడి అయ్యున్క నా దిలి. 29 జలె, యోహానుచ సిస్సుల్ నూన కెర, జా కెర, పీనుమ్ నజన ఉక్కుల నా, మెన్నె రోవిల.

బారజిన్ సిస్సుల్ యేసుతె అన్నె ఉట్ట అయ్లిసి

(మత్త 14:13-21; లూకా 9:10-17; యోహా 6:1-14)

30 యేసు తెద్రయ్ల జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ బోదన కెర కెర మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర కెర, జోతె అన్నె బుల జా, జేవ్ కెర తిలిసి, బోదన కెర తిలిసి ఎత్తి జోక సంగిల. 31 జలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జోవయింతె జెంక గెచ్చుక జతె తిలి రిసా, అన్నిమ్ కంక కి పుండితి సమయుమ్ దొర్కు నెంజితికయ్, యేసు సిస్సుల్క “జొమ్మ, తుమ్ గడియ పుండితి రిసా, కేనెగె, మాన్సుల్ నెంజిలి టాన్తె బెద గెచ్చుమ” మెన సంగిలన్. 32 జేవ్ బార్ జా దోనితె వెగ, అన్నె కోయి నెంజిలి టాన్తె గెచ్చుక బార్ జల. 33 గని, జేవ్ బార్ జా ఉట్ట గెలిసి ఒగ్గర్జిన్ దెక, జోవయింక చిన, వేర వేర పట్టులె గవ్వెలె తెంతో బార్ జా నిగ, నిగ జోవయించి తొల్లితో జేవ్ గెతె తిలిన్తె పావిల.

పావ్ వెయిల్జిన్ మాన్సుల్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

34 యేసు జా ఒడ్డుతె పావ, దోనితె తెంతో ఉత్త, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ బెర అయ్లిసి దెక, ‘గొవుడు నెంజిల మెండల్ కీసి జా కేనె తెర్లె ఒత్తలి ఉట్ట గెతె తవుల గే దస్సి, ఈంజేవ్ ప్రెజల్ అస్సి’ మెన యేసు కన్కారుమ్ జా, ఈంజ ఎత్తి బోదన జోవయింక సికడుక దెర్లన్.

35 సాంజ్ జంక దెర్తికయ్, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “ఈంజ డొంగుర్ దేసిమ్. పొర్దు ఒగ్గర్ జలి, తొక్కి అస్సె. 36 ఈంజేవ్ ప్రెజల్ ఎత్కి ఈంజ పల్లల్చ గవ్విలె గెచ్చు, కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ గెనన్తి రిసా ఇన్నెక తెద్రవు.” మెన సంగిల. 37 ఇసి సంగితికయ్, యేసు సిస్సుల్క కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తూమ్ జోవయింక కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ దాస”. ఇసి యేసు సంగితికయ్, జేవ్ జోక, “జోవయింక అన్నిమ్ దెంక మెన †దొన్ పుంజొ వెండ్లుచ పోడియెు గెనుక అమ్ గెచ్చుక గే?” మెంతికయ్, 38 యేసు జోవయింక, “తుమ్తె కెత్తి పోడియెు అస్తి గే, గెచ్చు దెక” మెలన్, చి జేవ్ గెచ్చు దెక జా కెర, “పాచ్ పోడియెు చి దొన్ని మొస్సు అస్తి” మెన జోక సంగిల. 39 జో, జేవ్ జనాబ్క దెక, జోవయింక “తుమ్ ఎత్కిజిన్ వర్చవర్చల్ తెన్ బుయ్యె వెన” మెన జా చివ్వర్ బుయ్యె వెనడ్లన్. 40 జాకయ్ జేవ్ ఎక్కెక్ వర్చల్తె పుంజెక్ జిన్, యాబయ్జిన్ వెసితికయ్, 41 యేసు జేవ్ పాచ్ పోడియెు దొన్ని మొస్సు దెర, ఆగాసుమ్ పక్క దెక, ‘ఈంజ తూయి దిలది’ మెన దేముడు జలో అబ్బొన్క జొకర కెర, జేవ్ పోడియెు మోడ కెర, “ఎత్కిజిన్క వంట దాస” మెన సిస్సుల్చి అత్తి సార్చు కెర దా, జేవ్ దొన్ని మొస్సుక కి ఎత్కిజిన్క వంట దిలన్.

42 జేవ్ జనాబ్ ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్దు కతికయ్, 43 సేంసిల పోడి గండలు, మొస్సు గండలు బార గంపల్తె సిస్సుల్ గుడ్డ బెరయ్ల. 44 జా దీసి పోడియెు కయ్లన, పాచ్ వెయిల్జిన్ †ముస్సుబోదల్ జల.

యేసు పానిచి ఉప్పిరి ఇండిలిసి

† 6:37 6:37 నెంజెలె, దొన్ పుంజెజిన్ మాన్సుల్క ఏక్ దీనిచి కూలి డబ్బుల్ దెతి ఎదిలి డబ్బుల్. † 6:44 6:44 తేర్బోదల్ బాలబోదల్ కి తిల, గని మత్తయి 14:21తె రెగిడ్లి రితి, తేర్బోదల్ బాలబోదల్క ఒత్త లెక్క కెర్తి నాయ్.

వాదుక సేంతుమ్ కెర్తిసి
(మత్త 14:22-33; యోహా 6:16-21)

45 తెదొడి బేగి, యేసు ప్రెజల్క నే తెద్రయ్తె తొలితో, “తుమ్ దోని వెగ అంచి కంట తొలితో గాడు జీన, బేత్తుయిదా గవ్వి గెచ్చు” మెన సిస్సుల్క తెద్రవ దా, 46 జేవ్ ప్రెజల్తె సెలవ్ నజన తెద్రవ దా, ప్రార్దన కెర్తి రిసా యేసు డొంగై వెగిలన్.

47 ఒగ్గర్ సాంజ్ జతికయ్, సిస్సుల్ తిలి జా దోని సముద్దుమ్ రితి జా గాడుచి మదెనె పాచ్ తతికయ్, యేసు ఎక్కెలో గట్టుతె తా, 48 కిచ్చొ దెకిలో మెలె, దోనిక వాదు వెలయ్తె తిలి రిసా, దోని ఇండవుక సిస్సుల్ క్కస్టుమ్ జతె అస్తి.

జలె, అందరె, పాసి పాసి కుకుడొ వానెనె, యేసు జా సముద్దుమ్చి ఉప్పిరి ఇండ జా, సిస్సుల్చి పాసి పాచ్ అయ్లో. జోవయింక జిన్తె ఉట్ట గెచ్చుక మెనల్లొ. 49 గని, పానిచి ఉప్పిరి జో ఇండ గెతిసి సిస్సుల్ దెక, “డుంబొ, కిచ్చొగె” మెన ఉచర బమ్మ జా ఒర్చిల.

50 జేవ్ ఎత్కిజిన్ జోక దెక దస్సి పంబ్ర జలి బేగి, జో, “దయిరిమ్ జా. ఆవ్వి, తుమ్ బియ్యె నాయ్” మెన జోవయింక సంగ 51 దోనితె జోవయించి నెడిమి వెగితికయ్, వాదు ముల దిలి. జాచి రిసా జేవ్క జెవ్వి ఆచారిమ్ జా ఒగ్గర్ బమ్మ జల. 52 గని పోడియెుక యేసు జర్లు కెర్తిసి అర్దుమ్ నే కెరన తిలి రిసా, జో కొన్నొగె, జోచి పెట్టి బేడు బందిల్ జోచి నెక్కి అదికారుమ్ కేనెచి గే అర్దుమ్ నే కెరంతె, బలే ఆచారిమ్ తెన్ తిల.

అన్నె ఒగ్గర్జిన్క యేసు చెంగిల్ కెర్తిసి

(మత్త 14:34-36)

53 జేవ్ దోనితె గాడు జీన గెన్నేసరెతు ప్రాంతుమ్తె పాచ్ దోని ఒడ్డుతె బంద

కెర 54 దోని తెంతో ఉత్తిర్లి బేగి, ఒత్త తిల మాన్సుల్ జోక చిన కెర, 55 జబ్బు తిల మాన్సుల్ జా ఒండి పలాన్తె కేనె తిలె ఒత్త గెచ్చు, జేవ్ నిజ తిలి అంతుర్నొ తెన్ ఉక్కుల కెర యేసు కేనె అస్సె గే నూన్లె, ఒత్తయ్ వయ ఆన్తె తిల. 56 జా ప్రాంతుమ్చ పట్టులె గవ్విలె బయిలె, కేన్ జలెకు టాన్తె జో అయ్లో గే, బాద తిలనక కడ ఆన, సంతవీదులె జలెకు ఎంగ్దవ దా, యేసుచో పాలుమ్చి అంచు జలెకు జేవ్ చడుక మెన బతిమాల్పా జా సెలవ్ నజన్తె తిల. కో జలెకు చడిల గే, జేవ్ చెంగిల్ జల.

7

అలవాట్లు చి రిసా వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలి తీర్పు
(మత్త 15:1-20)

1 *యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో సగుమ్జిన్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కి పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్చి ఒత్త జా తా, యేసుతె బెద జా కెర, 2 జోచ సిస్సుల్తె సగుమ్జిన్ గర్బ అత్తో తెన్, మెలె నే దోవన్తె, అన్నిమ్ కెర్తిసి దెక కెర, బమ్మ జల. 3 కిచ్చొక మెలె, పరిసయ్యుల్ కి యూదుల్ ఎత్కిజిన్ కి 'పూర్గుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ సికయ్లిసి కెరుకయ్' మెన, గుర్తు అత్తో దోవన్లెకయ్ కవుల, నెంజిలె నాయ్. 4 అస్సె, సంతయ్ తెంతో గెరి అయ్లె, 'నే దోవన్లె గారు' మెన, ‡పాని చించన్లెకయి కవుల, నెంజిలె నాయ్. దస్సి, గిన్నలు, గేడివో, కంచు సామన్, ఈంజ జా ఎత్కి కెయ్డ దోవుక గే, కీసి దోవుక గే, కిచ్చొ కిచ్చొ అలవాట్లు రితి కెరుక పూర్గుమ్చ జోవయించ వెల్లెల మాన్సుల్ సికడ అస్తి. 5 జాచి రిసా, జేవ్ పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు

దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన యేసుక, "తుచ సిస్సుల్ కిచ్చొక వెల్లెల మాన్సుల్ సంగిలి రితి ఇండుక ముల దా, గర్బ అత్తో తెన్ అన్నిమ్ కతతి?" మెన పుసిల.

6 జలె, యేసు జోవయింక, "తుమ్ ఉప్రమెన్సుచొచి రిసా యెసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు సంగిలి కోడు సత్తిమ్.

ఈంజ ప్రెజల్ అంక గవురుమ్ కెర్త రిత కొడో సంగిలే కి, జోవయించి పెట్టి అంక దూరి అస్తి. 7 మాన్సుల్ అవ్వి ఉచర్ల కొడోక 'దేముడు సంగిలన' మెన ప్రెజల్క సికడ, అంక ఆరిక జోకర్తతి"

మెన తుమ్చి రిసాచి కోడు. 8 "తుమ్, దేముడు దిలి ఆగ్గు ముల దా, మాన్సు అవ్వి ఉచర్లిసి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ కెర్తను" మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగ, 9 జోవయింక అస్సె, "తుమ్చ పూర్గుమ్చ అవ్వి సికయ్ల అలవాట్లు నిదానుమ్ కెర్తి రిసా దేముడుచి ఆగ్గు రితి ఇండుక ముల అస్సున్. కీస మాన్సుల్, తూమ్! 10 తుమ్ ములిలి కేన్ ఆగ్గుచి రిసా అవ్ అప్పె సంగితసి మెలె, తుమ్చ అయ్యుద్ అబ్బొద్క చెంగిల్ దెక, గవురుమ్ కెర"

మెన, పిమ్మట్, "అయ్యున్క జలెకు, అబ్బొన్క జలెకు, కో దూసుప కెరుల గే, కచితుమ్ జోక మొర్పుచి సిచ్చ దెంక"

మెన మోసేచి అత్తి రెగిడ్లి కోడు అస్సె.

11 "గని, తుమ్ జలె ఇన్నె మెంతసు, అంచితె తుమ్క కిచ్చొ కలుగు జతి గే, జయ్యి 'కొర్పాను' మెలె 'ప్రబుక దెంక ఒప్పున అస్సి', మెన కో పుత్తుసి అయ్యున్ అబ్బొన్క సంగిలెగిన, 12 'జా దీసి తెంతో, జో మాన్సుచి పూచి

* 7:1 7:1 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి గుడి తిల పట్టుమ్, జా. † 7:3 7:3 'అంచయ్ ప్రెజల్ జతు' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్గుమ్ నిసాన్లె ప్రెజల్. ‡ 7:4 7:4 నెంజిలె, సంతయ్ తెంతో ఆన్లి సామన్ దోవెలెకయ్ కవుల.

నాయ్' తుమ్ సంగిల్ రితి జా, జో అయ్యన్ అబ్బోనక దెంక తిలి సాయిమ్ జో మాన్సు దెంక తుమ్ ఒప్పున్ నాయ్. 13 తుమ్ దస్సి జా, తుమ్ చ పూర్గుమ్ చ అవ్వి ఉచర్ల అలవాట్లు ప్రెజల్ కెర్తు మెన, 'దేముడు సంగిలి కోడుక అదికారుమ్ నాయ్' మెన సికడ్లి రితి జా, తుమ్ దేముడుచి కోడు మార్పుప కెర్లి రితి కెర్తును. అన్నె దస్సు మాయల్ ఒగ్గర్ కెర్తును." మెన, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ క యేసు గోల కెర్లన్.

మాన్సుక గార్ కెర్తిసి కిచ్చో జయెదె గే యేసు సంగిలిసి

14 తెదోడి యేసు ప్రెజల్ క అన్నె పాసి బుకారా కెర, జోవయింక ఇస్సె మెలన్. ఆవ్ సంగితి కోడు తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఏక్ కోడు నూన అర్దుమ్ కెరన. 15 బయిలె తెంతో మాన్సుచి పేట్ తెడి కిచ్చో వస్తువ పెసిలె, జయ్యి జో మాన్సుక గార్ కెరుక నెత్తె. గని, మాన్సుచి పెట్టి తిలి బుద్ది గార్ జలె, జయ్యి జో మాన్సుక గార్ కెరెదె.

16 కీసూన్ త కంగ్గో కక్క తిలె, సరిగా సూన్ సు!

17 జేవ్ ప్రెజల్ క ముల దా గెరి గెచ్చు తెడి పెసిలి పొది, జోచ సిస్సుల్ ఈంజ టాలిచి రిసా పుసిల. 18 యేసు జోవయింక, "తుమ్ కి అర్దుమ్ నెంతె అస్సున్ గే? మాన్సు కయ్లె, బయిలె తెంతో జో మాన్సుచి పెట్టి కిచ్చో పెన తయెదె గే, జో మాన్సుక గార్ కెరుక నెత్తె మెన అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్? 19 ఈందె, జోచి పేట్ వాట్ గెచ్చు, అన్నె బార్ జయెదె. జోచి పెట్టితె పెనె నాయ్! జాకయ్, జోక గార్ కెరె నాయ్" మెన సంగిలన్. ఇసి మెన యేసు సంగిలిన్ చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, "కిచ్చొక కి కంక గారు మెనుక నెంజె. కిచ్చొక కి కంక జయెదె" మెన సెలవ్ సంగిల్ రితి జతయ్.

20 తెదోడి యేసు సిస్సుల్ క "మాన్సుచి పెట్టితె మొదోల్ జా, కిచ్చో కిచ్చో బార్ జయెదె, జయ్యి జోక గార్ కెరెదె. 21 మెలె, గర్చ ఉద్దెనుమ్ లు, లంజెబుద్ది, చోరు బుద్ది, అత్య కెర్తి బుద్ది, లంజెకమొ, 22 అన్నె మాన్సుల్ చి ఆస్తిక ఆస జతిసి, పాపుమ్ ఇండితి ఆస, మోసిమ్ బుద్ది, గోసలు, మాన్సుల్ క దూసుప కెర్తిసి, గవురుమ్ ఉచరంతిసి, కామ్ క నెంజిత కొడె, దసచ ఎత్తి, మాన్సుచి తెడి జోచి పెట్టితె మొదోల్ జతతి. 23 గర్చ బుద్దుల్ ఎత్తి మాన్సుచి పేట్ తెడి మొదోల్ జా బార్ జతతి. దసచయ్ మాన్సుక గార్ కెర్తతి" మెన అన్నె సంగిలన్.

తేరబోదచి దువిన్ క యేసు చెంగిల్ కెర్తిసి

(మత్త 15:21-28)

24 యేసు ఒత్త తెంతో బార్ జా, తూరు చి సిదోను మెల వట్టుల్ చి ప్రాంతుమ్ తె ఉట్టు గెచ్చు, ఏక్ గెరి గెలన్. జో ఒత్త తిలి రితి కో కి నూనుక జో నెసిలె కి, జో తిలిసి లుంకడుక నెత్తిర్, 25 చి బేగి, బూతుమ్ దెర్లి ఇదిలిన్ దువిసి తిలి ఏక్ తేరబోద, యేసుచి రిసా నూన కెర, జోతె జా కెర, జోచి చట్టె సెర్ను సేడ్డి. 26 జా తేరబోద కేనెచి మెలె, జా *నిరియ దేసిమ్ చి జా పెనికయ ప్రాంతుమ్ తె జెర్మిలి, గ్రీకు మెలి వేర దేసిమ్ చి మాన్సు. జలె, జా తేరబోద యేసుతె జా కెర, "అంచి దూక దెర్లి బూతుమ్ క ఉదడ గెల్తె గె?" మెన యేసుక బతిమాల్పా జా సంగితికయ్, 27 జో జాక, † "సొంత బోదల్ తొలితో కతు. బోదల్ చి వంతు అన్నిమ్ గుడ్డ కెర, నూనకూనర్లు కతి రితి గల దెంక చెంగిల్ నాయ్" మెన సంగిలన్. 28 జా జోక, "నిజామి, ప్రబు, గని నూనకూనర్లు కి అన్నిమ్ కెర్తి బల్లచి ఎట్టో రక తా, బోదల్ సేడయ్ లి ఉస్టా కవుల" మెన

§ 7:16 7:16 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పున్కల్ తె 16 నంబరి చి కోడు తయె నాయ్.

* 7:26 7:26 నెంజెలి 'సురో పెనికయ ప్రదేసిమ్ చి మాన్సు' మెనుల. † 7:27 7:27 దేముడు దెతి వరుమ్ క 'అన్నిమ్' మెన టాలి కెర

సంగిలి. 29 ఇసి సంగితికయ్, తెదొడి యేసు జాక, “ఈంజ తుయి సంగిలి తుచి నముకుమ్చి రిసా, సేంతుమ్ తెన్ గో. బూతుమ్ తుచి దువిద్దక ముల దా గెచ్చు అస్సె” మెన సంగిలన్. 30 ఇసి సంగితికయ్, జా తేర్బోద గెరి గెచ్చు కిచ్చొ దెకిలి మెలె, బూతుమ్ ముల దా గెలి రిసా, జా నాడి మంచుమ్తె నిజ తిలిసి.

తొత్తో జలో బోయ్ రొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

31 ఒత్త తెంతో యేసు తూరు ప్రాంతుమ్ ముల దా సీదోను ప్రాంతుమ్ వాట్ గెచ్చు, దెకపొలి ప్రాంతుమ్ వాట్ కి గెచ్చు. గలిలయ ప్రాంతుమ్చి నముద్దుమ్ రితి గాడు పక్క అన్నె ఉట్ట అయ్లన్. 32 ఉట్ట జెతికయ్, బోయ్ రొ తిలో తొత్తో మాన్సు ఎక్కిలోక మాన్సుల్ యేసుతె కడ ఆన, “ఇన్నెక చడ చెంగిల్ కెర్తె గే?” మెన యేసుక బతిమాల్పా జా పుసిల.

33 జలె, ప్రెజల్తె తెంతో యేసు జోక ఎక్కిలోక పక్క కడన, జో మాన్సుచ కంగ్గొతె ఏక్ ఏక్ ఊంటివొ గల దా తుంక, జో తొత్తోచి జీబు చడ జోచి సొంత లాడు దెరవ దా, 34 ఆగాసుమ్ పక్క దెక, కన్కారుమ్ తెన్ పెట్టి ఏడ్లి రితి జా, ‘ఉగ్గి జా’ మెలి అర్దుమ్ తెన్, ఒత్తచి బాస తెన్ “ఎప్పాతా” మెన సంగ యేసు సంగిలన్. 35 యేసు దస్సి సంగితికయ్, జో బోయ్ రొచ కంగ్గొ ఉగ్గి జలి చి చెంగిల్ జలన్, చి జీబు బులుక దెర్లికయ్, సొస్టుమ్ లట్టబుక దెర్లన్.

36 తెదొడి, “కక్క సంగ నాయ్” మెన ఒత్త తిల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్. గని “సంగుక పొన్” మెన జో కెత్తి సుట్టు సంగిలే కి, జేవ్ అన్నె ఒగ్గర్ జా కేన్ తెన్ సంగితె తిల. 37 జర్గు జలిన్చి రిసా ఎదివాట్ ఆచారిమ్ జా, యేసుచి రిసా “ఈంజొ కిచ్చొ కెర్తె కి జెయిమ్ జతయ్. బోయ్ ర మాన్సుల్ సూన్తి రితి కెరుక జానె, తొత్త మాన్సుల్ సొస్టుమ్ లట్టబ్తి రితి

కెరుక జానె. ఎత్తి చెంగిల్ కెర అస్సె” మెన ఎత్తిజిన్ సంగితె తిల.

8

చెత్తర్ వెయిల్ జిన్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి
(మత్త 15:32-39)

1 జేవ్ దీసలె అన్నెక్ సుట్టు ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ యేసుతె బెర తతికయ్, జోవయింక కతిసి కిచ్చొ నెంజిలి రిసా, యేసు జోచ సిస్సుల్క పాసి బుకారా, జోవయింక 2 “ప్రెజల్ అప్పెక తిర్తతి ఎద అంచి తెన్ అస్తి. జోవయింక కతిసి కిచ్చొ కి నాయ్ చి రిసా జోవయించి ఉప్పిరి ఆవ్ కన్కారుమ్ జా అస్సి. 3 జోవయింక చువ్వెచి పెట్టి గెరి తెద్దయ్లెగిన, వట్ట ఏక్ వేల మొకొమ్ గుంజు సేడుల. జోవయింతె సగుమ్జిన్ ధూర్ తెంతో జా అస్సి.” మెన సంగిలన్. 4 జేవ్ సిస్సుల్ ఆచారిమ్ జా, “ఈంజ బయిలు దేసిమి ఎతివాట్జిన్ మాన్సుల్క అన్నిమ్ దొర్కు కెరుక కీసి?” మెన అన్మానుమ్ జా సంగిల. 5 ఇసి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక “తుమ్తె కెత్తి పోడియొ అస్తి?” మెన పుసిలన్, చి “సత్తు” మెన జబాబ్ దిల.

6 జలె, యేసు జా జనాబ్క “బుయ్యె వెస” మెన ఆడ్ర దా, జేవ్ సత్తు పోడియొ దెర, “తుయి దా దయ కెర్లది” మెన దేముడు అబ్బొన్క ఉచర, జేవ్ పోడియొ మోడ కెర, “ప్రెజల్క వంట దాస” మెన సిస్సుల్క దెతికయ్, ప్రెజల్క వంట దిల. 7 దొన్ని ఇదుద్ల మొస్సు కి తతికయ్, యేసు దేముడు అబ్బొన్క అన్నె దస్సి జోకర, “ఈంజేవ్ మొస్సు కి వంట దాస” మెన ఆడ్ర దెతికయ్, సిస్సుల్ ప్రెజల్క వంట దిల. 8 ఎత్తిజిన్ పేట్ బెర్తు కతికయ్, సేంసిల గండలు సిస్సుల్ గుడ్డిల, చి సత్తు గంపల్తె బెర్ల. 9 అన్నిమ్ కత్తన కెత్తిజిన్ జల మెలె, పాసి పాసి చెత్తర్ వెయిల్జిన్ జల.

10 జలె, యేసు ప్రైజల్క గెరి తెద్రవ దా, సిస్సుల్ తెన్ బేగి దోనితె వెగ, దల్మనూతా ప్రాంతుమ్తె ఉట్ట గెల.

పరిసయ్యుల్ యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్లిసి

11 యేసు ఇసి ఒత్త తిలి పొది, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ జా కెర, యేసు తెన్ జట్టి జతి రితి జా, జోక “తుచి అదికారుమ్ పరలోకుమ్ తెంతో చి జలె, అమ్క రుజ్జు దెకయ్తి రిసా కిచ్చొ జవున్ వెల్లి కామ్ కెరు.” చెంగిల రితి జోక పరిచ్చ కెర్ల.

12 యేసు, జలె, జోచి మెన్సుతె ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా ఏడ్లి రితి జా, “తుమ్ ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ కిచ్చొక అంచి రిసా రుజ్జు దెకయ్త కమొక ఆస జతను? ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ అన్మానుమ్ జల ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్క తుమ్ ఉచర్లి సాచి కామ్ ఎక్కి కి కెర దెంక నెంజె.” మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగ కెర, 13 జోవయింక ముల దా, సిస్సుల్ తెన్ దోని అన్నె వెగ, గాడు జీన ఒత్తల్తో గెచ్చుక మెన బార్ జల.

పండితుల్ సికయ్తి బుద్ధిచి రిసా యేసు జాగర్ల సంగిలిసి
(మత్త 16:5-12)

14 దోనితె ఎక్కి పోడి తిలి, గని అన్నె పోడియె ఆనుక సిస్సుల్ పచ్చ తిల. 15 జలె, యేసు జోవయింక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “తుమ్ దెకన. పరిసయ్యుల్ చి రానొ జలో హేరోదుచి పులయ్తి పీట్చి రగుమ్చి రిసా తుమ్ జాగర్ల తెన్ తా” మెన సంగిలన్. 16 ఇసి సంగితకయ్, జేవ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో “అమ్క పోడి నాయ్. కిచ్చొక ఇసి మెన అమ్క సంగితయ్?” మెన లట్టబంతె తిల.

17 యేసు జేవ్ ఉచర్లిసి జానెచి రిసా, జో “ ‘అమ్క పోడియె నాయ్’ మెన కిచ్చొక లట్టబంతను? తుమ్ అప్పెక అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్ గే? తుమ్క పెట్టి బేడు బంద అస్సె గే, చి అర్దుమ్ కెరనుక ఇస్టుమ్ జను నాయ్ గే? 18 తుమ్క అంకివో తిలె కి దెకున్ నాయ్ గే? తుమ్క కంగ్గల్ తిలె కి సూన్సు నాయ్ గే? అప్పె రితి జర్గు జలిసి కి ఏదస్ట కెర్పు నాయ్ గే? 19 జేవ్ పావ్ వెయిల్జిన్ మాన్సుల్క ఆవ్ పావ్ పోడియె మోడ వంట్లి దీసి, కెత్తి గంపల్తె సేంసిల గండల్ గుడ్డ బెరయ్లదు?” మెన సంగితకయ్, జేవ్ “బార గంపల్తె” మెన జబాబ్ దిల. 20 “అన్నె, జేవ్ చెత్తర్ వెయిల్జిన్ మాన్సుల్ తిలిన్తె జేవ్ సత్తు పోడియె మోడ వంట్లి దీసి, కెత్తి గంపల్తె సేంసిల గండల్ గుడ్డ బెరయ్లదు?” మెన సంగితకయ్, జేవ్ “సత్తు గంపల్తె” మెన జబాబ్ దిల. 21 జాకయ్ జోవయింక “జలె, అప్పెక కి తుమ్ అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్ గే?” మెన యేసు సంగిలన్.

గుడ్డి మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

22 తెదొడి యేసు, సిస్సుల్, బేత్పుయిదా గవ్విచి ఒడ్డుతె దోనితె పావ ఉత్తిర్ల. గుడ్డి మాన్సు ఎక్కిలోక ఒత్తచ మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ యేసుతె కడ ఆన, “దయ కెర, ఇన్నెక చడ చెంగిల్ కెరు” మెన బతిమాల్పా జా సంగిల. 23 జలె, యేసు జో గుడ్డి మాన్సుచి ఆతు దెర, జా గవ్వి తెంతో ఇదిల్ దూరి కడ నా కెర, జోచ అంకివోతె తుంక, చడ, “తుక కిచ్చొ జలెకు డీస్తయ్ గే?” మెన పుసిలన్, చి 24 జో మాన్సు, “మాన్సుల్క దెకితసి, గని జేవ్ రూకుల్ ఇండితి రితి డీస్తతి” మెన సంగిలన్. 25 జలె, జో మాన్సుచ అంకివోతె యేసు అన్నె చడితికయ్, జో చెంగిల్ దెక, ఎత్తి సొస్టుమ్ దెకిలో. 26 ఇసి చెంగిల్ జతికయ్, యేసు జోక,

“తుయి గవ్వొ అన్నె నే పెసితె కి తుచి సొంత గెరి ఉట్ట గో” మెన తెద్రవ దిలన్.

ఈంజొయి ‘క్రీస్తు’ మెలో జెంక తిలో రచ్చించువ కెర్తొసా

(మత్త 16:13-20; లూకా 9:18-21)

27 ఒత్త తెంతో యేసు, జోచ సిస్సుల్ తెన్ కైసరియ పిలిప్పి మెలి ప్రాంతుమ్చ గవ్వొలె ఇండ గెతె తత్తికయ్, “కొన్సొ మెన ప్రెజల్ అంక సంగితతి?” మెన సిస్సుల్క పుసీలన్.

28 జేవ్ జోక “బాప్తిసమ్ దెతో యోహాను జా తయెదె మెన సగుమ్జిన్ తుక స్సంగితతి. అన్నె సగుమ్జిన్ తుక ‘వీలియా పూర్గుమ్చొ జా తయెదె’ మెంతతి. అన్నె సగుమ్జిన్, ‘దేముడుచి కబుర్ పూర్గుమ్ సంగిలో అన్నెజ్జొ జా తయెదె’ మెన తుక సంగితతి” మెన సిస్సుల్ సంగిల.

29 ఇసి సంగితికయ్, జో జేవ్క, “తుమ్, జలె, కొన్సొ మెన అంక సంగితను?” మెన పుసీలన్. జలె, పేతురు, “తెద్రయిందె మెన దేముడు సంగ తిలో *‘క్రీస్తు’ మెలో రచ్చించువ కెర్తొసా, తుయి” మెన ఒప్పున సంగిలన్.

30 పేతురు ఇసి మెన ఒప్పున్తికయ్, యేసు జోక, “అంచి రిసా తుమ్ చినిలిసి కక్క సంగ నాయ్” మెన జాగర్త సంగిలన్.

జో మొర అన్నె జీవ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి

(మత్త 16:21-28; లూకా 9:22-27)

31 †“ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఒగ్గర్ సైమల్ సేడ, వెల్లెల మాన్సుల్చి అత్తి, వెల్లెల పూజర్లుచి అత్తి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డసచి అత్తి, మొరుక అస్సె. గని తిర్రతి గెలె, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె” మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క బోదన కెరుక దెర్లన్.

32 జో ఈంజ కొడ్ ఒండిజిన్క సొస్టుమ్ సంగిలన్. దస్సి సంగితికయ్, పేతురు జోక ఏక్ పక్కయ్ కడ నా కెర, “దస్సి సంగు నాయ్. తుక దస్సిచి పొన్సి!” మైన్ పేతురు జోక గోల కెర్లుక దెర్లన్. 33 పేతురు ఇసి సంగితికయ్, యేసు పస్స, సిస్సుల్క దెక, పేతురుక, “సయ్తాన్, అంచి పడ్డె గో! తుయి దేముడుచి పచ్చెనచి బుద్ది ఉచర్లద్ నాయ్, గని మాన్సుల్ ఉచర్తి రితి ఉచర్లది” మెన యేసు గోల కెర్లన్.

34 తెదొడి జోచ సిస్సుల్క, ప్రెజల్చి జనాబ్క, జోచి పాసి బుకారా కెర, యేసు జోవయింక, “కో నంపజా అంచి పట్టి బులుక ఉచరుల గే, జోచి సొంత ఇస్టుమ్ కెరుక ముల దా, జోచి సొంత సిలువ వయన అంచి పట్టి బులుక అస్సె. 35 కిచ్చొక మెలె, జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించువ కెరనుక కో కోర్ప జవుల గే, జోచి ప్రానుమ్ గెచ్చవనెదె. గని అంచి రిసా, అంచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా, కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్ రచ్చించువ జెయెదె. 36 మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె

* 8:29 8:29 ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ తెంతో “పాపుమ్ గెచ్చయ్తో దొర్కు జలో రచ్చించువ కెర్తొసాక తెద్రయిందె” మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగ రెగ్గవ తిలన్. క్రీస్తు మెలె ఈంజ అర్దుమ్ తయెదె. † 8:31 8:31 ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా’ మెన బయ్బిల్తె రెగ్గ తిలె, జేవ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘తెద్రయిందె’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెద్రయ్లో క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్తొసా. యేసు ‘ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా’ మెన సంగిలె, బయ్బిల్చి పొర్ని ప్రమానుమ్ సదు కెర్ల పండితుల్ జా అర్దుమ్ కెరనుల, గని యేసుక ‘జోయ్యు’ మెన ఒప్పునుక నెన కెర, జోవయింక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుల. ఒగ్గర్ సదు నే కెర్ల ప్రెజల్, సిస్సుల్, జా అర్దుమ్ ఇదిల్ ఆల్నిమ్ కెరనుల. ‡ 8:34 8:34 ‘సిలువ’ మెన కిచ్చొక సంగితయ్ మెలె, యేసుక విరోదుమ్ నుదల్ కీసి మారుల మెలె, జోక ‘సిలువ’ మెలిన్తె అత్తిలె చట్టెలె మేకుల్ పెట బీచడ మొర్తి రితి ములుల. జోక జా సిలువతె నే బీచడ అగ్గె. యేసుచి సొంత సిలువ జోక మార్గిన్తె జో గడియ సొంత వయుక నెతిర్ల: యోహాను 19:17. పడ్డె సిమాను మెలో ఎక్కిలో వయితి రితి తియార్ల: మార్కు 15:21. సిలువ మెలె, ఏక్ డేడిక అన్నెక్ డేడి రితి డండ్ అడ్డుమ్ కెర బుయ్యె రోవ బీచడుల.

తిలిసి ఎత్కి కేన్ మాన్సు జవున్ కలుగు కెరన జోచి ప్రానుమ్ గెచ్చవాలైగిన, జోక కిచ్చొ లాబుమ్? కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్. 37 మెలె, జో మాన్సుచి ఆత్తు గెచ్చవాలైగిన, జోచి ప్రానుమ్ దేముడు తెన్ అన్నె బెదయ్తి రితి కేన్ మాన్సు కిచ్చొ దిలె సరిపుచుప జయెదె గే? 38 మెలె, గర్చ కమె కెర్తి ఈంజ పాపుమ్చి లంజెచి ఉగుమ్తెచి బుద్ది కెరన, అంచి సత్తిమ్ జవున్, అంచ కొడొచి సత్తిమ్ జవున్, కో లాజ్ జా నే ఒప్పన్తె తవుల గే, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా పరలోకుమ్తె గెచ్చ అబ్బొసి జలో దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడ్చి గవురుమ్ తెన్ సుద్ది తిల దూతల్ తెన్ బెద ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెతి దీసిక, జేవ్ మాన్సుల్క 'అంచ' మెన ఒప్పన్తి రితి అమ్చి తెన్ బెదవసుక అంక లాజా తయెదె." మెన సిస్సుల్క ప్రజల్క యేసు సంగిలన్.

9

1 జో ఇసి సంగ, "దేముడుచి రాజిమ్ అదికారుమ్ తెన్ జా అస్సె మెన, ఇన్నె టీవో జా తిల సుదల్తె సగుమ్జిన్ నే మొర్తె అగ్గె దెకుల మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి" మెన సిస్సుల్క ప్రజల్క యేసు సంగిలన్.

యేసు గడియ పరలోకుమ్చి ఉజిడి జలిసి (మత్త 17:1-13; లూకా 9:28-36)

2 సావ్యు దీనల్ గెలి పిమ్మట్, యేసు పేతురుక యాకోబుక, యోహానుక, అన్నె కో నెంజిలి డోక్ తిలి మెట్టయ్ కడ నిలన్. మెట్టయ్ వెగితికయ్, జేవ్చి మొక్కె యేసుచి రూపుమ్ మార్చుప జలి.

3 జోచ పాలల్ కీసి జల మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె కేన్ సార్ కేన్ సబ్బు తెద్ది చోక్ కెరుక నెత్తిర్లి రితి, ఉజిడ్ జా చోక్ జల.

4 తెదొడి, పూర్ముచ దేముడుచి కబుర్లు

సంగిత మోసే చి ఏలీయా దొగుల యేసు తెన్ లట్టబై తా, జేవ్ సిస్సుల్క డీనన్ సేడ్ల.

5-6 ఇసి జతికయ్, జేవ్ సిస్సుల్ బలే బియఁ గెతికయ్, తెదొడి పేతురు, కిచ్చొ మెనుక గే నేన గెచ్చ, యేసుక "గురుబాబు, అమ్ ఇన్నె తంక చెంగిలి. తుక ఏక్, మోసీక ఏక్, ఏలీయాక ఏక్, మొత్తుమ్ తిన్ని కుడియల్ ఇన్నె బందుక అమ్క సెలవ్ దే" మెన సంగిలన్. 7 సంగితె తతికయ్, తెదొడి మబ్బు ఏక్ ఉత్త జా, జోవయింక డంకిలన్, అన్నె, "ఈంజొయి అంచొ పుత్తు, అంచొ ప్రేమ తిలొ పుత్తు. ఇన్నెచి కోడు తుమ్ సూస" మెన, మబ్బు తెంతొ అవాడ్ సంగిలిసి సూన్ల. ఇసి జలి బేగి, 8 సిస్సుల్ సుట్టునంత అంకి గలెకి, యేసుక పిట్టవ జో తెన్ అన్నె కో కీ డీస్తి నాయ్.

9 జేవ్ జా మెట్టయ్ తెంతొ ఉత్త జెతె తతికయ్, "ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా మొర గెచ్చ అన్నె జివ్ జా ఉట్టితి ఎద, తుమ్ అప్పె ఇన్నె దెకిలిసి కక్క కి సంగ నాయ్" మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్. 10 ఇసి సంగితికయ్, జర్లు జలిన్చి రిసా తుక్లె తా గెల, గని "మొర గెచ్చ అన్నె జితిన్చి రిసా సంగిల్ కోడుక కిచ్చొ అర్దుమ్?" మెన ఉచరంతె తిల. 11 తెదొడి జోక కిచ్చొ పుసిల మెలె, "రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రీస్తుచి అగ్గె ఏలీయా పూర్ముచొ జెంక అస్సె, మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కిచ్చొక సంగితతి?" మెన పుసిల. 12 యేసు జోవయింక, "ఎత్కి తెయార్ కెర్తి రిసా *ఏలీయా తొలితో జెంక అస్సె మెలి కోడు సత్తిమ్. జా ఏక్, రచ్చించుప కెర్తొసా, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మిల ఒగ్గర్ స్రెమల్ సేడుక అస్సె

మెన,

* 9:12 9:12 మత్తయ 17:13తె దెకిలె, 'ఏలీయా రిటొసా' మెన బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుచి రిసా సంగిలన్ మెన రుజ్జు జతయ్.

మాన్సుల్ జోక నిస్కారుమ్ దెకుల”
 మెన రెగిడ్డిసి కిచ్చొచి రిసా గే తుమ్
 ఉచర. 13 అన్నె, జలె ఆవ్ తుమ్చి తెన్
 సంగితిన్ కిచ్చొ మెలె, జో ఏలీయా తొలితో
 జా తిలన్ మెన ఆవ్ తుమ్క కచ్చితుమ్
 సంగితన్. జో జా తిలో, అన్నె జోచి రిసా
 రెగిడ్డి కోడు కి నెరవెర్చువ జలి.
 “జేవ్చి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి మాన్సుల్
 జోక కెల
 మెన రెగిడ్డి కోడు” మెన యేసు సంగిలన్.

సిస్సుల్ ఏక్ బూతుమ్క ఉదడుక
 నెత్తిర్లిసి
 (మత్త 17:14-20; లూకా 9:37-
 43)

14 యేసు, జేవ్ సిస్సుల్, మెట్టక
 ఎట్టో తా గెల సిస్సుల్తె పావ కెర,
 జోవయిం చొ సుట్టునంత ఒగ్గర్జిన్
 జనాబ్ బెర అస్తి, చి మోసే తెన్ దేముడు
 దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన జోవయింతెన్ గగ్గోల్
 జతె అస్తి మెన యేసు ఇసి దెకిలో.
 15 జలె, జేవ్ జనాబ్ యేసుక దెకిల్
 బేగి, ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జా, జోతె నిగ జా
 జొకర్ల. 16 యేసు, జలె, “జోవయింతెన్
 కిచ్చొచి రిసా లట్టబ్బను?” మెన పుసిలన్.
 17 జనాబ్తె తిలో ఎక్కిలో, “గురుబాబు,
 గుల్లో కెర్తి బూతుమ్ దెల్లో అంచొ పుత్తుక
 తుచితె కడ ఆన్లయ్. 18 జా బూతుమ్
 జోక కేనె దెరెదె గే, ఒత్త సేడవ దెయెదె.
 సేడయ్లె, ఈంజొ పొగుర్లు బార్ కెరవన,
 దంతొ చప్ల, మోర్పు సేడుక. ‘జా
 బూతుమ్క ఉదడ దాన’ మెన తుచ
 సిస్సుల్క బతిమాల్పా జా సంగిలే కి, జేవ్
 నెత్తిర్ల.” మెన జో నాడుచొ అబ్బొసి
 సంగిలన్.

19 తెదొడి యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్
 మెలె, “నముకుమ్ నెంజిలి కాలుమ్చ,
 తుమ్! తుమ్చి తెన్ ఆవ్ కెత్తి దీసల్
 తంక? కెత్తి దీసల్ తుమ్చి బుద్ది ఆవ్
 ఓర్చువ జంక? జో నాడుక అంచితె కడ

ఆన” మెన సంగితికయ్, 20 నాడుక
 యేసుతె అన్ల. ఆన్తికయ్, జా బూతుమ్
 యేసుక దెకిలి బేగి, జో నాడుక పొర్లు
 కెరవ గెల్లికయ్, నాడు బుయ్యో సేడ
 ఎంగ్ల ఎంగ్ల జా పొగుర్లు కెరవన, పొర్లువ
 జతె తిలన్. 21 దస్సి జతె తతికయ్,
 “ఇన్నెక కెత్తి దీసల్ తెంతొ ఈంజ బాద
 అస్సె?” మెన యేసు నాడుచొ అబ్బొస్క
 పుసిలన్, చి జో “బాల తతె తెంతొ.
 బాల తతె తెంతొ దస్సి జా జా, 22 ఇన్నెక
 నాసినుమ్ కెర్తి రిసా ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ సుట్టు
 ఆగితె పానితె సేడయ్లి. తుయి కిచ్చొ
 జలెకు కెరుక తెర్లెగిన, అమ్చి ఉప్పిరి
 కన్కారుమ్ తియ అమ్క తోడ్ కెరు!”
 మెన సంగ జొకర్తికయ్, 23 తెదొడి యేసు
 జోక, “ ‘తుయి తెర్లెగిన’ మెంతసి అంక,
 కిచ్చొక? కో అంక సంపజలోసొక,
 జోక ఎత్తి జెయిమ్ జయెదె!” మెన
 సంగిలన్. 24 బేగి నాడుచొ అబ్బొసి,
 “ఆవ్ సంపజతస్సి. అంచి నముకుమ్
 తొక్కి చి జలె, ఒగ్గర్ జతి రితి అంక తోడు
 తా!” మెన ఏడ కేక్ గలన్.

25 తెదొడి ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ ఎక్కితె
 బెద పాసి నిగ జెతతి మెన యేసు
 దెక కెర, “ఓ గుల్లో కెర్తి బొయ్ రొ కెర్తి
 బూతుమ్. తుయి ఇన్నెక ముల దా,
 కెయ్యొక కి ఇన్నెక అన్నె దెరు నాయ్
 మెన ఆవ్ తుక ఆడ్ర దెతసి,” మెన
 జా బూతుమ్క యేసు గోల కెర్తికయ్,
 26 బూతుమ్ గట్టిజ కేక్ గల, నాడుక
 గట్టిజ పొర్లు కెరవ బార్ జా ముల దిలన్,
 చి నాడు మొర గెలి రితి జలి. “మొర
 గెలో” మెన ఒగ్గర్జిన్ సంగిల, 27 గని
 యేసు నాడుక ఆతు దెర ఉట్టయ్తికయ్,
 జో చెంగిల్ జా ట్టివో జలన్.

28 జలె, యేసు గెరి గెచ్చు తెడి
 పెసితికయ్, జోచ సిస్సుల్, “ఆవ్ కిచ్చొక
 జా బూతుమ్క ఉదడుక నెత్తిర్లమ్?”
 మెన కో వేర మాన్సుల్ నే సూన్తి
 రితి యేసుక పుసిల. 29 పుసితికయ్,

† 9:29 9:29 ఈంజ మత్తెలి గ్రీకు బాస తెన్ తొలితో రెగిడ్ల పుస్తకల్తె “చువ్వె తా ప్రార్దన కెర్లెకయ్...” మెన రెగ్ల అస్సె.

జో †“ప్రార్థన కెర్లెకయ్ ఇసిచి ఉదడుక జయెదె, నెంజిలె నాయ్” మెన సంగిలన్.

మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె మెన యేసు సంగిలిసి
(మత్త 17:22-23; లూకా 9:43-45)

30 యేసు, సిస్సుల్, ఒత్త తెంతో బార్ జా గలిలయ ప్రాంతుమ్ వాట్ గెల. ‘ఆమ్ ఇన్నె తిలిసి ప్రెజల్ నేన్తు’ మెన గుట్టు తెన్ గెతె తిల. 31 కిచ్చొక మెలె, యేసు జోచ సిస్సుల్క బోదన కెర్లె తిల. “ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసొక మాన్సుల్చి అత్తి దెర దెవుల, చి అంక మార గెలుల. జేవ్ అంక మార గెలె కి, తిర్తత్క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె” మెలన్. 32 గని జో సంగిలిసి అర్దుమ్ నే కెరన్లెకి, పుసుక బియఁ కెర, తుక్లె తిల.

33 తెదొడి యేసు, సిస్సుల్, కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె పాచ గెరి గెచ్చ తెడి పెసిలి పొది, యేసు జోవయింక “వట్టె ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో కిచ్చొచి రిసా వాదెన జతె తిలదు?” మెన పుసిలన్. 34 జేవ్ తుక్లె తిల. కిచ్చొక మెలె, “అమ్చితె కొన్సొ వెల్లో జయెదె?” మెన జేవ్ వట్టె లట్టబన తిల.

35 తెదొడి యేసు వెన, జేవ్ బారజిన్క పాసి బుకారా కెర, జోవయింక, “కొన్సొ జలెకు వెల్లో జంక ఉచరెదె గే, జో గవురుమ్ నే ఉచరంతె తా, ఎత్కిచి కంట దాక్ కెరన, ఎత్కిజిన్క సేవ కెర్లొసా జంక అస్సె” మెన సంగ, 36 ఏక్ బాలబోదక దెర, జోవయించి నెడ్మె టీవొ కెర, ఉక్కుల, జోవయింక అన్నె, 37 †“ఇన బాలబోదల్తె ఎక్కిలోక జలెకు కో అంచి నావ్ తెన్ మరియాద కెరుల గే అంకయ్ మరియాద కెర్లె రితి జవుల. అన్నె,

అంకయ్ కో మరియాద కెర తవుల గే, ఎక్కి అంకయ్ నాయ్, గని అంక తెద్రయ్లోసొకయ్ మరియాద కెర్లె రితి జవుల” మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

38 తెదొడి యోహాను మెలో సిస్సుడు యేసుక కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, “గురుబాబు, ఎక్కిలో తుచి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ్డిసి దెకిలమ్. జో అమ్చి పట్టి జెతోసా నెంజెచి రిసా జోక అడ్డు కెర్లమ్” మెన సంగిలన్. 39 జలె యేసు, “జోక అడ్డు కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, కో జలెకు అంచి నావ్ తెన్ ఏక్ వెల్లి కామ్ కెరెదె గే, జా జర్గు జలి తెంతో అంచి రిసా విరోదుమ్ లట్టబుక నెత్తె. 40 అమ్చి కామ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ నెంజిలోసా అమ్చి పచ్చెన జెతోసా జయెదె.

41 “ఆవ్ క్రీస్తు జలోసా తెన్ తుమ్ బెదిలి రిసా, కో జలెకు తుమ్క బుక్కెక్ పాని జలెకు దెయెదె గే, జో దస్సి కెర్లె రిసా కచితుమ్ జోక బవుమానుమ్ పిట్టె నాయ్, మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

42 “గని అంక నంపజల ఇన బాలబోదల్ రిత జలనతె ఎక్కిలోక కి, కో పాపుమ్ కెరవుల గే, జోక జెతికయ్ సిచ్చుచి కంట, జోక టొట్రయ్ తిర్వేలి రితొ వెల్లో పత్తురు ఒడొవ దా, నముద్రుమ్తె బుడ్డవన్కయ్ జోక చెంగిలి. 43 తుమ్చితె ఎక్కిలోచొ ఆతు జలెకు జోక *పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జో ఆతు జో కండన గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని అత్తో తెన్ తా వెల్లి ఆగి గొయ్తె, కెయఁక నే విజయ్తి ఆగితె, గలి జతి కంట, పాపుమ్ కెరయ్తో ఆతు జలెకు నెంజిలి రితి జా పరలోక్కుమ్తె బెదుక చెంగిలి. 44-45 † దస్సి, తుమ్చితె

‡ 9:37 9:37 నెంజిలె “జో అంక నంపజలి రిసా ఇన బాలబోదల్తె ఎక్కిలోక జలెకు కో మరియాద కెరెదె గే, అంకయ్ మరియాద కెర్లె రితి జయెదె.” § 9:42 9:42 నెంజిలె ‘జోవయించి నముకుమ్ పిట్టవుల గే...’

* 9:43 9:43 పాపుమ్...రిసా నెంజిలె, నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతో అన్నె దస్సి నే జతి రిసాచి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ తొలితో రెగిడ్డిన్ తెన్ బెదెదె. † 9:44-45 9:44-45 గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితో రెగిడ్ల నగుమ్ పుస్తకల్తె 44 నంబర్లవ కొడొ తతి నాయ్. గని తిలె, 44 చి 46 చి కోడు 48 నంబర్చి కోడుచి రితి జవుల.

ఎక్కిలోచొ చాటు జలెకు జోక *పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జో చాటు కండన గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని చట్టో తెన్ తిలి రితి తా వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, పాపుమ్ కెరయ్తి చాటు జలెకు నెంజిలి రితి జా పరలోకుమ్తె బెదుక చెంగిలి. 46-47 కితుమ్తె ఎక్కిలోచి అంకి జలెకు జోక * పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జా అంకి కడ వెంట గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని అంకివొ తెన్ తిలి రితి తా వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, ఎక్కి అంకి తెన్ జలి రితి జా దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక చెంగిలి. 48 వెల్లి ఆగి గొయ్తె కిచ్చొ మొర్తి నాయ్, చి జా ఆగి విజె నాయ్.

49 “ ‘సుద్ది జవున్’ మెన బలి దెతి ఎత్కితె లోన్ దెరవుక అస్సె. దస్సి, లోన్క, ఆగిక మెలి రితి, ఎత్కి మాన్సుక సుద్ది నిదానుమ్ కెరుక అస్సె.

50 “లోన్ చెంగిలిచి. గని జా లోన్చి కారు గెచ్చు చప్పుయ్ జలెగిన, జా అన్నెక్ సుట్టు కిసి కెర కారు కెరుక జయెదె! నెంజె. తూమ్, జలె, తుమ్చి పెట్టి లోన్ దెర్లి రితి జా, చి ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో సేంతుమ్ తెన్ తా” మెన సిస్సుల్క యేసు బోదన కెర్లన్.

10

యేసు తిరిమ్ తిరిమ్ యెరూసలేమ్ గెచ్చుక మొదొల్ కెర్లిన్
(మత్త 19:1-12)

1 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్ తెంతొ ముల దా యూదయ ప్రదేసిమ్ వాట్ గెచ్చు, యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో ఉట్ట గెలన్. ఒత్త తతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ అన్నె జోతె బెర జెతికయ్, జో

అలవాట్ జలి రితి జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్.

పెండ్లి జలన ముల ములి జతినచి రిసా యేసు సంగిలి
(మత్త 19:1-12)

2 జా పొది, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ జోక పరిచ్చు కెర తెర్లె నింద కెరుక మెన, జోతె జా కెర, “మున్నుబోద జోచి తేర్చిక ములుక నాయిమ్ గె?” మెన పుసిల. 3 యేసు “మోసే పూర్గుమ్చొ తుమ్క కిచ్చొ ఆడ్ర దిలన్?” మెన పుసిలన్. 4 ఈంజొ ఇసి సంగితికయ్, జేవ్ “ముల దెతి కాగ్గుమ్ రెగ్ల దిలెగిన ముల దెంక జయెదె మెన మోసే పూర్గుమ్చొ సెలవ్ దిలన్” మెన జబాబ్ దిల.

5 జలె, యేసు జోవయింక, “తుమ్ రాడ్ జివ్చ మాన్సులేచి రిసా మోసే జా ఆగ్గు రెగిడ్లన్. 6 గని లోకుమ్ జెర్మయ్లి మొదొల్ పొది తెంతొ ‘మున్నుబోద తేర్బోద’ మెన దేముడు దొన్ని రగల్ జర్గు కెర్లొ”

మెన, అన్నె

7 “జాకయ్ మున్నుబోద అయ్యున్ అబ్బొన్క

ముల దా జోచి తేర్చి తెన్ బెద తంక అస్సె. 8 అన్నె జేవ్ దొగుల ఎక్కి ఆగ్ జా తవుల

మెన దేముడు రెగ్లయ్లి కోడు అస్సె. జాచి రిసా, పెండ్లి జలి తెంతొ జేవ్ దొగుల నెంజితి. ఎక్కి ఆగ్ జా అస్సి. 9 జాకయ్, దేముడు పెండ్లితె కక్క జట్టు కెరవ తయెదె గే, కేన్ మాన్సు ములవుక జయె నాయ్” మెన జేవ్క సంగిలన్.

10 యేసు, సిస్సుల్, జేవ్ బన జతి గెరి గెచ్చు తెడి పెసీలి వడ్డొ, ఈంజ కొడుచి రిసా సిస్సుల్ అన్నె పుసిల. 11 యేసు సిస్సుల్క, “కో జలెకు జోచి తేర్చిక ముల

‡ 9:44-45 9:44-45 పాపుమ్...రిసా నెంజిలి, నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసాచి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లన్ తెన్ బెదెదె. § 9:46-47 9:46-47 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 44 నంబర్లు వ కొడత తతి నాయ్. గని తిలె, 44 చి 46చి కోడు 48 నంబర్చి కోడుచి రితి జవుల. * 9:46-47 9:46-47 పాపుమ్...రిసా నెంజిలి, నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసాచి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లన్ తెన్ బెదెదె.

దా అన్నెక్లిక పెండ్లి కెరనెదె గే, జో లంజె వంసుమ్చో జా తేర్నిక లంజె కెర్తయ్, 12 అన్నె, మున్నున్క తేర్ని ముల దా అన్నెక్లిక పెండ్లి కెరన్లెగిన, జయ్యి లంజె జతయ్” మెన సంగిలన్.

బాలబోదల్క యేసు చడ చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 19:13-15; లూకా 18:15-17)

13 ఒత్త తిలి పొది, ‘అమ్చ బోదల్క చడ చెంగిల్ జవున్’ మెన, సగుమ్జిన్ జోవయింక యేసుచి పాసి కడ ఆన్తికయ్, సిస్సుల్, ‘పోస’ మెన కడ ఆన్లసక గోల కెర్ల. 14 గని జేవ్ గోల కెర్లిసి యేసు దెక, బాద సేడ, “బోదల్ అంచితె జెతు. జోవయింక అడ్డు కెర నాయ్. దేముడుచి రాజిమ్ ఇన బాలబోదల్ జల సుదల్చియి. 15 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, గవురుమ్ నే ఉచరంతె బాలబోదల్చి రితిచి నముకుమ్ తెన్ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి రితి నజన్లెకయ్, పరలోకుమ్తె గెచ్చుక జయెదె. ఇసి నే జలెగిన, కో కి ఒత్త బెదుక జయె నాయ్” మెన సంగ 16 జేవ్ బోదల్క ఉక్కుల దెర, జోవయింక ఎక్కిక్లక బోడి చడ, ‘చెంగిల్ తత్తు’ మెన యేసు సంగిలన్.

పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కిసి బెదుక గే (మత్త 19:16-30; లూకా 18:18-30)

17 యేసు అన్నె బార్ జా వట్టె గెతె తతికయ్, ఉబెడో ఎక్కిలో నిగ జా, యేసుచి పురెతో సెర్ను సేడ జోకర, “చెంగిల్ తిలో గురుబాబు, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కెయ్క తెయ్క జితి వాట, అంక దొర్కు జంక మెలె, ఆవ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె?” మెన పుసిలన్. 18 పుసితికయ్, యేసు, “చెంగిల్ తిలోసా మెన అంక కిచ్చొక సంగిలది? దేముడు ఎక్కిలోయి

చెంగిలోసా, గని అన్నె కో కి చెంగిలస నెంజితి. 19 జో దిల ఆగ్గుల్ మెలె, తుయి జాన్సి.

‘నరు అత్య కెరుక జయె నాయ్, లంజెకమొ కెరుక జయె నాయ్, చోరుక జయె నాయ్, అబద్దుమ్ సాచి సంగుక జయె నాయ్, మోసిమ్ కెరుక జయె నాయ్, అయ్యద్అబ్బొద్క గవురుమ్ దెకితె తంక అస్సె’

దసచయ్” మెన జోక యేసు సంగిలన్. 20 జో మాన్సు, “గురుబాబు, బాల తెంతో ఈంజేవ్ ఆగ్గుల్ రితి నిదాసుమ్ కెర దెకన్తసి” మెన జబాబ్ దిలన్. 21 యేసు జోక దెక కన్యారుమ్ జా, “తుక ఎక్కి పిట్ట గెచ్చు అస్సె. తుయి గెచ్చు, తుచి ఆస్తి ఎత్తి విక గెల కెర, బీద సుదల్క దేసు. దస్సి కెర్లెగిన, పరలోకుమ్తె తుక ఆస్తి కలుగు జెయెదె. అన్నె, అంచి తెన్ బెద, అంచి పట్టి జే!” మెన యేసు సంగిలన్.

22 జలె, జో ఉబెడొక ఒగ్గర్ సొమ్నారుమ్చి రిసా, దుకుమ్ జా మొకొమ్ ఇదిలిసి కెర ఉట్ట గెలన్.

సొమ్నార్లు పరలోకుమ్తె బెదుక కస్టుమ్

23 జో సొమ్నారుమ్చొ ఉట్ట గెతికయ్, యేసు పన్ల సిస్సుల్క దెక జోవయింక, “సొమ్నార్లు దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక జలె, కస్టనె జలెకయ్ జయెదె” మెన సంగిలన్. 24 జోచ ఈంజేవ్ కొడొక సిస్సుల్ ఎదివాట్ ఆచారిమ్ జతికయ్, జోవయింక అన్నె, “ఓ పుత్తర్లు, *ఈంజ లోకుమ్తెచి ఆస్తిక నముకుమ్ తిల సుదల్ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక కెర్లి కస్టుమ్! 25 ఇసా సొమ్నారి దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి కంట, నూజిబొరో వాట్ ఒంటె గెచ్చుక సుల్లు!” మెన సంగిలన్.

* 10:24 10:24 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తి తోలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ఈంజ...సుదల్చి కొడొ తతి నాయ్.

26 జేవ్ ఎదివాట్ ఆచారిమ్ జా, “దన్ని జలె, కో రచ్చించువ జంక జయెదె?” మెన జోక పుసిల. 27 యేసు జోవయింక దెక, “మాన్సు ఈంజ కెర్క నెత్తిర్లసి, గని దేముడు జా ఎత్తి జర్గు కెరుక తెరె.” మెన సంగిలన్.

28 జలె, పేతురు జోక, “ఈందె, ఆమ్ ఎత్తి ముల దా తుచి పట్టి బులితసుమ్” మెన సంగుక దెర్లన్. 29 జలె యేసు జోవయింక, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంచి రిసా, అంచి సుబుమ్ కబుర్చి రిసా, గేరు జలెకు, అన్యోబావొక జలెకు, †బయిబేనిక జలెకు, అయ్యస్అబ్బొన్క జలెకు, బోదల్క జలెకు, బుయి జలెకు, కో ముల తవుల గే, 30 అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె కి, జోవయింక గెరలు, అన్యోబావొ, బయిబేని, అయ్యసిసి, బోదల్, బుయి, దసచ ఎత్తి జోవయింక దొర్కు జయెదె. అన్నె, జెతి కాలుమ్తె, కెయెక తెయెక పరలోకుమ్తె జెత్తి వాట జోవయింక దొర్కు జయెదె. 31 గని తుమ్ జాగర్ల ఉచరన. అప్పె అగ్గె జలన ఒగ్గర్జిన్ పడ్డొ జవుల. అప్పె పడ్డొ జలన ఒగ్గర్జిన్ అగ్గె జవుల” మెన యేసు సంగిలన్.

మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె మెన యేసు సంగిలిసి (మత్త 17:22-23; లూకా 9:43-45)

32 యేసు, సిస్సుల్, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెతి రిసా వట్టె గెతె తతికయ్, యేసు దయిరిమ్ తెన్ జోవయించి అగ్గెతో ఇండిలిసి సిస్సుల్ దెక, బలె బమ్మ జల. జోచి పడ్డొ గెతె తిలసక కి బలె బిడ్డి దెర గెలి. జలె, యేసు సిస్సుల్క అన్నె పాసి కెరన, జోక జర్గు జంక తిలన్చి రిసా జోవయింక అన్నె సంగుక దెర, 33 “ఈందె నూన, అమ్ యెరూసలేమ్తె గెతసుమ్. ఒత్త గెలమ్ మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక వెల్లెల పూజర్లుతె,

మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనతె దెర దెవుల, చి జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అంక మొర్తి సిచ్చు వయడ దా, యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్తె అంక సార్పు కెర దెవుల. 34 దన్ని కెర్లె, జేవ్ అంక కొంకడ, తుంక దా, కొర్డల్ తెన్ పెట కెర, అంక మారుల. మార్లె కి, తిర్తక అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె” మెన యేసు సిస్సుల్క అన్నె సంగిలన్.

దొగుల సిస్సుల్ వెల్లొ జంక కోర్ప జలిసి (మత్త 20:20-28)

35 తెదొడి యాకోబు, యోహాను మెల జెబెదయి మెలోసాచ దొగుల పుత్తర్పుల్ పురైతో జా, యేసుక “గురుబాబు, కిచ్చొ అమ్ నజుమమ్దె గె అమ్క దెంక” మెన సంగిల. 36 ఇసి సంగితికయ్ యేసు “ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ జర్గు కెరుక మెన తుమ్ కోర్ప జతను?” మెన పుసితికయ్, 37 జేవ్ జోక, “తుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడ్చి రాజిమ్తె తుయి ఏలుప కెర్తి పొదిక అమ్ దొగుల, తుచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలో, తుచి డెబ్లి పక్క ఎక్కిలో వెసితి రితి అమ్క సెలవ్ దే” మెన సంగిల. 38 యేసు జలె, జోవయింక, “తుమ్ కిచ్చొ పుసితను గే తుమ్ నేన్సు. అల్లె, అంచి గిన్నతె బెద పిలి రితి, ఆవ్ సేడుక తిలి దుకుమ్తె బెదుక ఒర్పువ జంక జలెకు, అంచి తెన్ అంచి బాప్తిసుమ్ నజన్లి రితి జా, ఆవ్ సేడుక తిలి సైమతె బెదుక జలెకు తెరితె గే?” మెన జేవ్ దొగులక సంగితికయ్, 39 జేవ్ ‘తెరుమ్’ మెన సంగిల. దన్ని సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ పితి గిన్న దుకుమ్ తుమ్ పిస్తె. ఆవ్ సైమల్ సేడ్డి బాప్తిసుమ్ తూమ్ కి నజన్తె, 40 గని అంచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలో, అంచి డెబ్లి పక్క ఎక్కిలో వెసుక మెన సెలవ్ దెంక అంచి అత్తి నాయ్. పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ దేముడు అబ్బొ కక్క కక్క సెలవ్ దా తయెదె గే,

† 10:29 10:29 అప్పబేనిక

జెచ్చి ఒత్త వెనుల.” మెన జబాబ్ దిలన్. 41 జలె, యాకోబు యోహాను ఎత్కిచి కంట వెల్లో జంక ఉచర్లిసిచి రిసా సేంసిల దెస్సుజిన్ సిస్సుల్ నూన కెర, జోవయించి ఉప్పిరి కోపుమ్ జంక దెర్ల.

సిస్సుల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కిసి దెకుక గే యేసు సంగిలిసి

42 తెదొడ్డి యేసు జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్ క జోతె బుకారా కెర, “యూదుల్ నెంజిల వేర అదికారుల్ అన్నె జోవయించి తెడి తిల వెల్లెల మాన్సుల్ సొంత గవురుమ్ ఉచరన, ప్రెజల్ క జాడ్లు వయడ్లి రితి జోవయింక పోటి తెన్ ఏలుప కెర్తతి మెన తుమ్ జాన్సు. 43 గని తుమ్చి తెన్ దస్సి తంక జయె నాయ్. తుమ్చితె కో వెల్లో జంక ఉచరెదె గే, జొయ్యి తుమ్చొ సేవ కెర్తొసా జా తంక. 44 తుమ్చితె కో ముక్కిమ్ జంక ఉచరెదె గే, జో ఎత్కిజిన్ క గొతిమాన్సు జా తంక. 45 కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా కి మాన్సుల్చి అత్తి సేవ కెరవన్కు జెయ్యి నాయ్, గని మాన్సుల్ క ఆవ్ సేవ కెరుకయ్ అయ్లయ్. మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ క సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ అన్నె గెనన్తి రిసాయి మొర అంచి ప్రానుమ్ దెంక అస్సెచి రిసా ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లయ్” మెన సిస్సుల్ క యేసు సంగిలన్.

గుడ్డి జలొ బర్తిమయిక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మత్త 20:29-34; లూకా 18:35-43)

46 ఒత్త తెంతొ యేసు సిస్సుల్ వట్టె గెచ్చు గెచ్చు యెరికో పట్టుమ్తె జా కెర, సిస్సుల్ తెన్ కి, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ తెన్ కి ఒత్త తెంతొ బార్ జతె తతికయ్, తీమయిచొ పుత్తుసి, బర్తిమయి బిచ్చిమ్ నజితొ గుడ్డి జలొసా, వాట్ సొడి పెన

అస్సె. 47 ఒత్త వెన తా, “జెతోసా నజరేతు గెచ్చిచొ యేసు” మెన జో నూన కెర, “ఒ యేసుప్రబు, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో రచ్చించుప కెర్తొసా, అంచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ, అంక చెంగిల్ కెరు!” మెన కేక గలన్.

48 జలె, పాసి తిలన ఒగ్గర్జిన్ “తుక్లె తా” మెన గోల కెర్లె కి, జో గుడ్డి మాన్సు అస్సె, “దావీదుచి సెకుమ్తె జెర్మిలో రచ్చించుప కెర్తొసా, అంచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ, అంక చెంగిల్ కెరు!” మెన అగ్గెచి కంట గట్టిజ కేకుల్ గలొ.

49 ఇసి జతికయ్, యేసు టీవొ జా కెర, “జోక ఇత్తల్తో బుకారా” మెన సిస్సుల్ క సంగిలన్. జేవ్, జలె, “అల్లె, దయిరిమ్ జా ఉట్టు! యేసు తుక బుకార్తయ్” మెన జో గుడ్డి మాన్సుక బుకార్తికయ్, 50 జో చట్టున ఉట్ట జోచి దుప్పటి పక్కయ్ వెంట గల, యేసుతె అయ్లొ.

51 యేసుతె జెతికయ్, “ఆవ్ తుక కిచ్చొ కెరుక మెన తుయి కోర్ప జతసి?” మెన పుసితికయ్, జో గుడ్డి మాన్సు, “గురుబాబు. ఆవ్ దెకిత్ రితి కెరు.” మెన సంగిలొ. 52 జలె, యేసు జోక “గో, అంచి ఉప్పిర్చి తుచి నముకుమ్ తుక చెంగిల్ కెర అస్సె.” మెన సంగిలన్. బేగి, జో మాన్సుచ అంకివొ డేసిల, చి జో యేసుచి పట్టి వట్టె గెలొ.

11

యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క ఉట్ట అయ్లిసి

(మత్త 21:1-11; లూకా 19:28-40; యోహా 12:12-19)

1 యేసు సిస్సుల్ తెన్ వట్టె గెచ్చు గెచ్చు, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క పాసి అయ్లి పొది, బేత్తుగే బేతనియ మెంత గాచిలెచి పాసిచి * ఒలీవ మెట్టయ్ పాచిలి పొది, యేసు జోచ సిస్సుల్తె దొగులక బుకారా,

* 11:1 11:1 ‘ఒలీవ చెట్లె’ మెలె, జా దేసిమ్క ముక్కిమ్ జలి ఏక రగుమ్ పండ్లు. దస్సి కంక జయెదె, నెంజిలె తేల్ పేడుక జయెదె. జేవ్ రూకుల్ క ఈంజ మెట్టక నావ్ తియ అస్సె.

2 “తుమచి మొక్కె తిలి గెచ్చి గెచ్చు పెన, చి బేగి బంద తిలి గాడ్డె పిల్ల ఏక్ డీసెదె. జాచి ఉప్పిరి కేన్ మాన్సు కెయికి వెనుక నేతయ్. జాక యిప కెర ఉదడ ఆన. 3 కొన్సొ జలెకు తుమ్ కిచ్చొక దస్సి కెర్తను?” మెన సంగిలెగిన, “ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సు. కామ్ జలి బేగి ఇత్తల్తో అన్నె బే బేగి తెద్రయెదె, మెన సంగ” మెన సిస్సుల్ కయేసు సంగ, తెద్రయెలన్.

4 జలె, జో సంగిలిన్తె జేవ్ గెతికయ్, ఏక్ వీదె ఏక్ గుమ్ముమె బంద తిలి ఏక్ గాడ్డె పిల్ల జోవయింక డీసిలి. 5 జేవ్ జాక యిపితె తతికయ్, జా వీదె టీవో జా తిల మాన్సుల్, “తుమ్ కిచ్చొక జా గాడ్డె పిల్లక యిపితను?” మెన జోవయింక పుసిల. 6 జేవ్ పుసితికయ్, యేసు సంగిలి రితి సిస్సుల్ సంగిల. జేవ్ మాన్సుల్, “దస్సి జలె, దెర గెచ్చు!” మెన సెలవ్ దిల.

7 సిస్సుల్ జా గాడ్డె పిల్లక యేసుతె ఉదడ ఆన, జోవయించ దుప్పట్టు గట్ట గాడ్డెచి ఉప్పిరి గలిల, చి యేసు వెగ వెసిలన్. 8 పిమ్మట్ ఒగ్గరజన్ మాన్సుల్ జోవయించ దుప్పట్టు గట్ట వటె వటె అంతిర్ల. అన్నె సగుమ్జన్ వాట్ సొడిచ బట్టిలె తిల చెట్లె కండిల రొడ్డల్ మట్టల్ ఆన, వట్టె అంతిర్ల. 9 దస్సి అంత్ర అంత్ర, పురైతో గెతస పడ్డై గెతస “జోబర, జోబర!” మెలి అర్దుమ్ తెన్ “ఓనన్ను, ఓనన్ను!” మెన, “దేముడు ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతోసొక ఓనన్ను! 10 అమ్చొ దావీదు పూర్గుమ్చొ తెన్ మొదొల్ జలి †రాజిమ్ ముక్కిమ్ జా అన్నె బార్ జతిన్ క జోబర! ఎత్తిచి కంట ఉప్పిర్చి టాన్ తె

తిలోసొక ఓనన్ను!” మెన కేకుల్ గల్తె తిల. 11 జలె, యేసు యెరూసలేమ్తె పాచ, దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, పెన, సుట్టునంత అంకి గల, ఎత్తి దెక, సాంజ్ జలి రిసా అన్నె బార్ జా, బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ బేతనియ గెచ్చి అన్నె ఉట్ట గెల.

అంజూరుమ్ రూకుక యేసు సాపెన గల కెర్రిసి
(మత్త 21:18-19)

12 అన్నెక్ దీసి, జేవ్ బేతనియ గెచ్చి తెంతో యెరూసలేమ్తె అన్నె గెతె తత్తికయ్, యేసుక చూ కెర్రి. 13 జలె అక్కల్ తిలి ఏక్ †అంజూరుమ్ రూకుక దెకిలన్. జలె, జో రూకతె పండ్లు దెర అస్తి గే నాయ్ గే మెన దెకుక గెలో. అక్కుడ్లీ గని అన్నె కిచ్చొయ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా రూకతె జా కాలుమ్ పండ్లు దెర్రి నాయ్. 14 యేసు జలె, జో రూకుక, “అప్పె తెంతో తుచి తెంతో కో కి పండ్లు కతు నాయ్” మెన రూకుక సంగిలన్. జో సంగిలిసి జోచ సిస్సుల్ నూన్ల.

దేముడుచి గుడితె గెచ్చు వికితసక గొల కెర్రిసి
(మత్త 21:12-17; లూకా 19:45-48; యోహా 2:13-22)

15 తెదొడి జేవ్ యెరూసలేమ్తె పాచ కెర, యేసు దేముడుచి గుడితె పెన, దేముడుచి గుడిచి తెడి కిచ్చొ కిచ్చొ వికితసక గెంతసక దెక, జోవయింక ఉదడకుక దెర, ఓడబ్బుల్ పల్లయతనచ బల్లల్, అర్పితుమ్ దెత పార్వ పిట్టల్ వికితసచ బల్లల్ సేడవ దా, 16 కో కి,

† 11:10 11:10 యేసుచి రాజిమిక ‘ఈంజ లోకుమచి రగుమచి’ మెన పైజల్ ఉచర్తె తిల. ఈంజ లోకుమచ జోవయించ బాదల్ తెంతో, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్తన తెంతో రచ్చించుప కెరెదె మెన ఉచర్తె తిల, గని జోవయింక రాజిమ్ జోవయింక రచ్చన ముక్కిమ్క ఆత్మ రగుమచి మెన నేన్తి. † 11:13 11:13 బొడ్డ పండ్లు రిత పండ్లు దసా రూకతె దెరుల. రూకు మాములుమ్ చెంగిలెచి జలె, అక్కల్ దెర్రి పొది పండ్లు కి దెర తంక. § 11:15 11:15 అర్పితుమ్ దెత పిట్టల్ గట్ట గెనుక జలె, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్రి రోమ్ దేసిమచి ప్రబుతుమ్చి డబ్బుల్ దిలె నెంజె. జేక, జోవయించి డబ్బుల్ పల్లవన, దేముడుచి గుడితె కామిక జెతికయ్ రగుమ్ డబ్బుల్ కయ్ పిట్టల్ గట్ట గెనుక, నెంజెలి దేముడుచి గుడిక డబ్బుల్ దెంక. డబ్బుల్ పల్లయతన నాయమ్ నెంజెలిచి ఎదిలి లాబుమ్ కి కెరసుల.

కిచ్చి కి దేవులుమ్ వాటు వయ నెంక కి బప్పె నాయ్. 17 దస్సి కెర తా,

“ ‘దేసిమ్లు ఎత్కిచ మాన్సుల్ అంచితె జెతి రితి, అంచి గేరు ప్రార్దన కెర్తి గేరు జా, దస్సి తవున్.’

మెన దేముడుచి కొడొతె రెద్దవ అస్సి. తూమ్ జలె, జాక చోర్లు జితో గేరు జతి రితి ఈంజో దేముడుచి గుడిక మార్పువ కెర అస్సున్” మెన సంగిలన్.

18 వెల్లెల పూజర్లు, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన సూన కెర, పిమ్మట్ జొయ్యి కెర్తి బోదనక నర్ద తెన్ సూన ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జతతి మెన దెక, జో యేసు వెల్లో జయెదె మెన బియె కెర, “జోక కిసి మారుమ” మెన కుట్ర ఉచరన్ల. 19 సాంజ్ జతికయ్, యేసు పట్టుమ్ తెంతో అన్నె బార్ జలో.

20 పెందలె, యేసు సిస్సుల్ అన్నె యెరూసలేమ్తె గెతె తతికయ్, వట్టి జో అంజూరుమ్ వండ్లు రూకుక దెకిలె, చెర్తో తెంతో మొదోల్ జా ఒండి సుకా గెచ్చు అస్సి. 21 సుకాగెలిన్ దెక, జో రూకుక యేసు సంగిలి కోడు ఏదన్ల కెర, పేతురు, “గురుబాబు, ఆదె! తుయి సాపెన దిలో రూకు సుకా గెచ్చు అస్సి” మెన సంగిలన్. 22 యేసు సిస్సుల్ దెక కిచ్చి సంగిలన్ మెలె, “దేముడుచి ఉప్పిరి తుమ్ నముకుమ్ త్రియన. 23 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఈంజ మెట్టక జవున్ దెక, ‘ఓ మెట్ట, ఉట్టి జా సముద్దుమ్తె గలి జా’, మెన పెట్టితె కిచ్చి అన్యానుమ్ నెంతె తా, పూర్తి నంపజా నెరవెర్పువ జయెదె మెన, కొన్సొ జలెకు సంగెదె గే, జయ్యి జోచి రిసా ప్రబు జర్లు కెరెదె మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి. 24 జాకయ్ తుమ్క ఆవ్ కిచ్చి మెంతసి మెలె, ప్రార్దన కెర్తి పొది తుమ్ కిచ్చి సంగిలే కి, ‘జా అమ్క దొర్కు జలి’ మెన తుమ్ నంపజా, చి కచితుమ్

తుమ్క దొర్కు జయెదె. 25 గని ప్రార్దన కెర్తి పొది తుమ్క కిచ్చి బుద్ది తంక మెలె, తుమ్తె ఎక్కిలో అన్నెక్కోక కిచ్చి జవున్ అల్లర్ కెర తిలెగిన, అల్లర్ కెర్తొసాక, జో అల్లర్ సేడ్డొసా చెమించుప కెరుక అస్సి. తుమ్ దస్సి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెర్తి, పరలోకుమ్ తిలో తుమ్చో అబ్బొ జలో దేముడు తుమ్క చెమించుప కెరెదె. 26 *తుమ్ అన్నెక్కో మాన్సుల్క చెమించుప నే కెర్తిగిన, దస్సి పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొ జలో దేముడు తుమ్క చెమించుప కెరె నాయ్” మెన యేసు సికడ్డన్.

యేసుక అన్నె పరిచ్చు కెర్తిసి

(మత్త 21:23-27; లూకా 20:1-8)

27 జలె, యెరూసలేమ్తె అన్నె పావెలి. యేసు దేముడుచి గుడితె అన్నె గెచ్చు ఒత్త బుల్తె తతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, అన్నె నగుమ్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ కి, జోతె జా కెర, 28 “తుయి కెర్త కమొ కెరుక, తుయి బోదన కెరుక తుక కిచ్చి అదికారుమ్ అస్సి? కొన్సొ తుక అదికారుమ్ దిల్వన్?” మెన జోక పుసిల. 29 జాకయ్ యేసు జోపయింక, “ఆవ్ కి తుమ్క ఏకే కోడో పుసిందె. తుమ్ చెంగిల్ జబాబ్ సంగిలె, ఆవ్ కిచ్చి అదికారుమ్క ఇసి కెర్తసి గే, ఆవ్ కి తుమ్క సంగిందె. 30 జలె, యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిన్చి అదికారుమ్ కేనె తెంతో చి? పరలోకుమ్ తెంతో చి గే, మాన్సు తెంతో చి గే, తుమ్ సంగ” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు పుసిలన్.

31 దస్సి పుసితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ కిసి జల మెలె, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో బమ్మ తెన్ లట్టబన, ఇసి మెంతె తిల, “ ‘పరలోకుమ్ తెంతో చి’ మెన అమ్ సంగిలెగిన, దస్సి జలె, తుమ్ కిచ్చి జోక నంప కెర్పు నాయ్?”

* 11:26 11:26 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్డ సగుమ్ పుస్తకల్తె 26 నంబర్ కోడు తయె నాయ్.

మెన అమ్క సంగదె. ³² “మాన్సు తెంతో చి’ మెన సంగుక నెంజె” మెన ఉచర్లన. కిచ్చొక మెలె, ‘యోహాసు నిజుమి దేముడుచి కబుర్ ఆన్లొసా’ మెన ప్రెజల్ ఎత్కిజిన నంపజా అస్తి మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్క బితె తిల. ³³ జాచి రిసా “నేనుమ్” మెన జబాబ్ సంగిల. జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక “దస్సి జలె, కేన్ అదికారుమ్క ఆవ్ అంచ కమె కెర్తసి గే, ఆవ్ తుమ్క సంగి నాయ్” మెన సంగ ముద్దొ కెర్లన్.

12

ద్రాచతోటచి రిసా యేసు సంగిలి టాలి
(మత్త 21:33-46; లూకా 20:9-19)

1 తెదొడి యేసు వెల్లెల మాన్సుల్క దస్సి సంగ, జోవయింక టాలివొ సంగ అన్నె బోదన కెరుక దెర్లన్. తెదొడి కిచ్చొ టాలి ఏక్ సంగిలన్ మెలె, ఇసి జతయ్; “ఏక్ మాన్సు ద్రాచ తోట రోవడ కెర, జాచి సుట్టునంత కోట గలవడ కెర, ద్రాచ రస్సుమ్ కడ గన్న వెల్లొ పత్తుర్ కూనవ కెర, తోట రకితి మాటు రితిసి బందవ కెర, రకితనక నిసాన, జోవయింక జా తోట గుత్త దా, వేరతె ఉట్ట గెలన్.

2 “పంటొ పికిలి పొది, జేవ్ గుత్త నజీలనతె జా తోటచి పంటొ ఏక్ వాట నజ ఆన్తి రిసా, గొత్తి సుదొ ఎక్కిలోక ఎజొమాని తెద్రయ్లన్. జో ఒత్త పావెతికయ్, ³ గుత్త నజీల జేవ్ రకిత మాన్సుల్ జో గొత్తి సుదొక దెర, పెట, కిచ్చొ నే దెతె ఉదడ్ల. ⁴ ఒత్త తెంతో, అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక జో ఎజొమాని తెద్రయ్లన్, గని జేవ్ రకితన జోచి బోడ్డి పెట కెర దా, మరియాద నెంతె జోక ఉదడ గెల. ⁵ పిమ్మట్ అన్నెక్లొక ఎజొమాని తెద్రయ్తికయ్, జేవ్ రకితన జోక మార గెల. అన్నె ఒగ్గర్జినక తెద్రయ్తికయ్,

జోవయింతె సగుమ్జినక పెట గెల, సగుమ్జినక మార గెల.

6 “జలె, జో ఎజొమానిక అన్నెక్లొ తిలన్, కొన్సొ మెలె, సొంత ప్రేమ తిలొ పుత్తుసి. ‘అంచొ పుత్తుక మరియాద దెకుల, కిచ్చొగ’ మెన, ఆకర్క జోకయ్ తెద్రయ్లన్. ⁷ గని జేవ్ గుత్త నజీలన ‘ఇన్నెకయ్ అబ్బొన్చి దనుమ్ కలుగు జయెదె. అల్లె, ఇన్నెక మారుమ, చి ఇన్నెక కలుగు జతి వాట అమ్కయ్ దొర్కు జయెదె’ మెన జోవయింక జెచ్చి లట్టబల్ల. ⁸ జేవ్ ఎజొమానిచొ పుత్తున్క దెర కెర, మార కెర, పీనుమ్ జా ద్రాచ తోట తెంతో బార్ కెర వెంట గెల. ⁹ జలె, దస్సి కెర్లి రిసా, జా తోటచొ ఎజొమాని కిచ్చొ కెరెదె మెలె, జో జా కెర, జేవ్ గుత్త నజీలనక నానెనుమ్ కెర, జా తోట వేర మాన్సుల్క గుత్త దెయెదె.

10 “అల్లె, ఆవ్ అప్పె తుమ్క సంగితిన్చి రిసా, దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్డిసి తుమ్ కెయ్య నదు కెర్సు నాయ్ గె? ‘కామ్క నెంజె’ మెన ఉచర, గేర్ బందిలన పిటయ్ల పత్తురు, బోడిపత్తురు జలన్. ¹¹ ప్రబు సొంతయ్ ఇసి జర్లు కెర్లొ. జో ఇసి కెర్లి రిసా, అమ్ దెకిలె ఆచారిమ్ జతయి!” మెన జేవ్ కోపుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

12 “అమ్చి రిసాయి యేసు సంగితయ్” మెన వెల్లెల మాన్సుల్చినన కోపుమ్ జా, జోక దెరుక ఉచర్ల, గని ప్రెజల్ కోపుమ్ జా అల్లర్ కెరుల మెన, జోవయింక బియఁ కెర, జోక ముల దా ఉట్ట గెల.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక పరిచ్చ కెరయ్లిసి
(మత్త 22:15-22; లూకా 20:20-26)

13 'యేసుక కొడొతె అడ్డవ నేరిమ్ వయడుమ' మెన, సగుమ్జిన్ పరిసయ్యుల్క కి హేరోదు పచ్చెన జతన సగుమ్జిన్క కి, జేవ్ కోపుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయ్తికయ్, 14 జేవ్ యేసుతె జా కెర, "గురుబాబు, తుయి సత్తిమ్చొ మెన జానుమ్. తుయి మొకమాటుమ్ నే దెకితె, వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ ఉచరుల మెన నే బితె, దేముడు దెకయ్లి వాట్చి రిసా సత్తిమ్ తెన్ బోదన కెర్తసి మెన అమ్ జానుమ్" మెన పులయ్తి రితి సంగ, అన్నె, "రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చొ కైసర్ రానొక అమ్ *సిస్తు దెంక నాయిమ్ గే, నాయ్ గె? అమ్ జా సిస్తు దెంక గే పోని గే? సంగు" మెన యేసుక సంగిల. 15 ఇసి సంగితికయ్, యేసు జోవయించి ఉప్రమెన్సు జాన, "అంక కిచ్చొక పరిచ్చ కెర్తను? డబ్బుల్ కాసు ఏక అంచితె ఆన దెకవ" మెన సంగితికయ్, ఆన్ల. 16 జేవ్ జో తెన్ జా కాసు ఆన్లి పొది, జా కాసు దెకవ, "ఇన్నె కచి పొలిక, కచి నావ్ డిస్తయ్?" మెన జోవయంక పుసిలన్, చి జేవ్ జోక, "కైసర్ రానొచి" మెన సంగిల. 17 యేసు జోవయంక, "కైసర్క దెతిసి కైసర్క, దేముడుక దెతిసి దేముడుకయ్ దెంక అస్సె" మెన, జోవయంక జబాబ్ దిలన్. దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయ్ల మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జల.

సద్దూకయ్యుల్ యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి (మత్త 22:23-33; లూకా 20:27-40)

18 తెదొడి, 'మొర గెలెగిన అన్నె జివ్ జంక నెంజె, అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుక నెంజె' మెన ప్రెజల్క సికయ్త సద్దూకయ్యులు సగుమ్జిన్ యేసుతె జా కెర, 19 "గురుబాబు, ఈందె, 'ఎక్కిలోచొ అన్నొసి బోదల్ నెంతె మొర గెలె, తేర్పిక ఎక్కిల్క ముల దా గెలెగిన, జోచొ బావొసి

అన్నొన్చి తేర్పిక ఆనన, అన్నొన్చి నావ్ తెన్ బోదల్ పాయిక అస్సె' మెన మోసే పూర్లుమ్చొ అమ్ యూదుల్చి రిసా రెగిడ్లె గెద? 20 జలె సత్తుజిన్ బావుడ్లు తిల. జోవయంతె తొల్పుర్ తెర్పి ఆనన, బోదల్ నెంతె మొర గెలన్. 21 ఒత్త తెంతొ, జో మాన్సుచి పట్టి జెర్పిలోసా జా తేర్బోదక ఆనన, జో కి బోదల్ నెంతె మొర గెలన్. జోచి పట్టి జెర్పిలోసా కి దస్సి కెరన దస్సి జలన్. 22 జేవ్ సత్తుజిన్ బావుడ్లు ఎత్తిజిన్ వర్స తెన్ దస్సి కెరన మొర గెల. జేవ్ ఎత్తిజిన్ మొర గెతికయ్, జా తేర్బోద కి మొర గెలి. 23 జలె, మొర గెలన అన్నె జివ్ జతి పొదిక, జోవయంతె కక్క తేర్పి జా తయెదె? జేవ్ సత్తుజిన్ వర్స తెన్ జా తెన్ పెండ్లి జల గెద?" మెన యేసుక పుసిల. 24 ఇసి జతికయ్, యేసు జోవయంక, "తుమ్ పొరపాట్ జా గెతను. కిచ్చొక గే తుమ్ ఉచర. మెలె, దేముడు పూర్లుమ్ రెగ్డయ్లిసి సదు కెర్లె కి, ఒత్త తిలిసి అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్, చి జో కెరయ్త కమొ దెకిలెకి, జోచి నెక్తి అదికారుమ్ చినుస్ నాయ్. 25 మెలె, మొర గెచ్చ అన్నె జివ్ జతిన్తె పెండ్లివొ నే జతె, పరలోకుమ్తె మాన్సుల్ దూతల్చి రితి దస్సి తవుల. 26 పడ్డొ, 'మొర గెలన అన్నె జతి నాయ్' మెన ఉచర, తుమ్ అన్మానుమ్ తెన్ అస్సున్. గని జా సుట్టు, పూర్లుమ్, రూకు తెడి జా ఆగి లగితె తిలిన్చి రిసా రెగిడ్లిన్తె

ఆవ్ అబ్రాహామ్క, ఇస్సాకుక చి యాకోబుక దేముడుయి, మెన దేముడుచి కోడు మోసే రెగిడ్లి పుస్తకుమ్తె సదు కెర్పు నాయ్ గె? 27 జలె, జేవ్ మొర్ల పూర్లల్క మోసేచి కాలుమ్ ఎద కి జోవయంక జో దేముడు తా కామ్క అయ్లిస్ తెన్ జేవ్ అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చ జివ్వి అస్తి మెన రుజ్జు

* 12:14 12:14 ఇన్నె 'సిస్తు' మెలె, జా ఏలువ కెర్లె ప్రబుతుమ్చి సిస్తు.

జతయ్, రితి మొర గెలసక నాయ్, గని జీవ్ తిలసకయ్ జో దేముడు. తుమ్ ఎదివాట్ పొరపాట్ జా అస్సున్” మెన జేవ్ సద్దూకయ్యుల్క యేసు సంగిలన్.

వెల్లి ఆగ్గుచి రిసా యేసుక పుసిలిసి (మత్త 22:34-40; లూకా 10:25-28)

28 ఈంజు కోడుచి రిసా జేవ్ సద్దూకయ్యుల్ తెన్ పరిసయ్యుల్ గగ్గల్ జంక దెర్ల. ఇసి జతికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసా ఎక్కిలో సూన, జోవయించి నెడిమి జా కెర, జేవ్ వెల్లెల మాన్పుల్చ పరిచ్చల్క యేసు చెంగిల్ జబాబుల్ దెతయ్ మెన దెక, జోక, “ఆగ్గుల్ ఎత్తితె ముక్కిమ్చి కేన్?” మెన పుసిలన్. 29 యేసు జోక, “ముక్కిమ్చి ఇసి జతయ్;

‘ఓ అమ్చ ఇస్రాయేలులు, సూన, ప్రబు జలో అమ్చో దేముడు ఎక్కిలో. జో ఎక్కిలోయి అదికారుమ్ తిలో దేముడు. అన్నె కోయి నాయ్’

మెన, అన్నె;

30 ‘తుచొ ప్రబు జలో దేముడుక తుమ్చి ఒండి పెట్టి తెన్, తుమ్చి ఒండి ఆత్మ తెన్, తుమ్చి ఒండి మెన్పు తెన్, తుమ్చి ఒండి బుద్ధి తెన్, తుమ్చి సెక్తి ఎత్తి తెన్ ప్రేమ కెర్తె తంక.’

మెన మోసేచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్తె ముక్కిమ్. 31 పడ్డొ,

‘తుమ్క తుమి కెర్ది ప్రేమ కెరంతసు గే, పక్కయ్చక కి తెర్ది ప్రేమ కెర్తె తంక’

మెన అన్నెక్ ఆగ్గు కి ముక్కిమ్ అస్సె. ఈంజేవ్ దొన్ని ఆగ్గుల్చి కంట కేన్ ఆగ్గుకి జినె నాయ్” మెన జోక యేసు సంగిలన్.

32 జలె, జో మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసా యేసుక “నిజామి, గురుబాబు. ‘జో ఎక్కిలోయి’ మెన, ‘అదికారుమ్ తిలో దేముడు అన్నె కోయి నాయ్’ మెన తుయి సత్తిమ్ సంగిలది.

33 అన్నె, ‘ఒండి పెట్టి తెన్, తుమ్చి ఒండి బుద్ధి తెన్, తుమ్చి ఎత్తి సెక్తి తెన్ జోక ప్రేమ కెరుక’ మెన, అన్నె ‘తుమ్క తుమి కెర్ది ప్రేమ కెరంతసుమ్ గే, పక్కయ్చక తెర్ది ప్రేమ కెర్తె తంక ముక్కిమ్’ మెన తుయి అన్నెమాన్పుల్క సంగిలిసి సత్తిమ్. బలి గట్ట ఎత్తిచి కంట ఈంజేవ్ దొన్ని ఆగ్గుల్ రితి కెరుక విలువ” మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసా ఒప్పున యేసుక జబాబ్ దిలన్. 34 ‘ఇసి సంగ బుద్ధి తెన్ జబాబ్ దిలో’ మెన యేసు దెక, జోక “దేముడుచి రాజిమ్క తుయి ధూరి నాయ్” మెన సంగిలన్. జలె, యేసు బలె బుద్ధి తెన్ ప్రస్నల్ ఎత్తిక బులవ సంగితికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసాక, జో జా కోడు సంగిలి తెంతొ, కో కి కేన్ కోడుక కి యేసుక పుసుక దయిరిమ్ కెర్తి నాయ్.

క్రీస్తు దావీదు పూర్ణుమ్చొక ప్రబు కి పుత్తున్ కి

(మత్త 22:41-46; లూకా 20:41-44)

35 యేసు దేముడుచి గుడితె అన్నె బోదన కెర్తె తత్తికయ్, “రచ్చించుప కెర్తొసా జలో క్రీస్తు దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మ జోక పుత్తుసి జయెదె మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కిసి సంగుక జతయ్? 36 మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దావీదుచి పెట్టి సెకయ్తికయ్

తుచ విరోదుమ్ సుదల్క తుయి సుదితి రితి ఆవ్ కెర్తి ఎద, అంచి ఉజెతో పక్కయ్ తుయి వెన తా, మెన ప్రబు అంచొ ప్రబుక సంగిలన్.

మెన దావీదు రానొ సొంత సంగిలన్. 37 దస్సి దావీదు రానొ క్రీస్తుక ‘ప్రబు’ మెన సంగితయ్ జలె, జో క్రీస్తు కిసి జా జోక పుత్తుసి జయెదె? ఉచర” మెన ఒత్త తిలసక యేసు సంగిలన్. జలె, ప్రెజల్చి

ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ సర్ల తెన్ జోచ కొణ్డో సూన్తె తిల.

38 యేసు అన్నె బోదన కెరె తిలి పొది ఇసి మెలన్. “దిగిల సూటిచ పాలల్ గలంత గవురుమ్ ఉచరంత మోసీ తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తనచి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. జేవ్ సంతవీదులె టీచ, మాన్సుల్ ఎత్తి అమ్క జొకర్తు మెన కోర్ప జతతి. 39 సబ గెరలె ముక్కిమ్చ టాన్లుతె, విందుల్తె ముక్కిమ్చ టాన్లుతె వెసుక కోర్ప జతతి. 40 జేవ్ మోసిమ్లు కెర రండెల్ మాన్సుల్చ గెరల్ విక కతతి, అన్నె ఉప్రమెన్సుక దిగిల ప్రార్దనల్ కెర్తతి. దస్సి, జోవయించి పాపుమ్ ఒగ్గరి, చి వెల్లి సిచ్చ సేడుల” మెన జేవ్చి రిసా యేసు సంగిలన్.

బీద సుద్ది జాక కలుగు జలిసి ఎత్తి దేముడుక దిలిసి (లూకా 21:1-4)

41 తెదొడి యేసు దేముడుచి గుడితె తతి, దేముడుచి కామ్క కాసుక దెతి డబ్బుల్ పెట్టెల్చి మొక్కె వెసిలన్. ఒత్త వెస, బెర అయ్ల మాన్సుల్ ఒత్త డబ్బుల్ గల దెతిసి దెకితె తిలో.

జలె, ఒగ్గర్జిన్ సామ్సార్లు ఒగ్గర్ డబ్బుల్ జేవ్ పెట్టెల్తె గల్తె తతికయ్, 42 ఎద్దరె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు ఎక్కి జా కెర, దొన్ని ఇదుల రాగి కాసుల్ పెటెతె గలిలి. 43 గల్తికయ్, యేసు జోచ సిస్సుల్క పాసి బుకారాన, “ఈందె, జేవ్ సామ్సార్లు ఎత్తిజిన్ మొత్తుమ్ దిలిన్చి కంట ఈంజ ఎద్దరె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు ఒగ్గర్ దా అస్సె” మెన కచితుమ్ సంగితసి. 44 కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఎదివాట్ సామ్సారుమ్ తెంతో సేసిలిసి జా దా అస్సి. ఇన్నెక, కిచ్చొ నెంజిలె కి, కలుగు జలిసి ఎత్తి దా గెల అస్సె” మెన సిస్సుల్క బుద్ది దెకయ్లో.

13

దేముడుచి గుడి నాసెనుమ్ జయెదె మెన యేసు సంగిలిసి (మత్త 24:1-44; లూకా 21:5-33)

1 ఒత్త తెంతో, యేసు దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జతె తతికయ్, జోచ సిస్సుల్తె ఎక్కిలో, “ఈందె, గురుబాబు, ఈంజ దేముడుచి గుడి బందిల పత్తల్, కెద్ది బమ్మ జతి రితి అస్సె!” మెన దెకయ్లన్. 2 దస్సి మెన దెకయ్తికయ్, యేసు జోవయింక “ఈంజేవ్ ఎత్తి దెకితసు, గని అప్పె పత్తుర్చి ఉప్పిర్ పత్తురు దొత్తల్ తిలె కి, ఎక్కి జలెకు నే టీవో నే జతె, గలి జతి దీసి జెయెదె” మెన జబాబ్ దిలన్.

3 తెదొడి దేముడుచి గుడిచి మొక్కె తిలి ఒలీవ మెట్టయ్ యేసు గెచ్చ వెసిలన్, చి పేతురు యాకోబు యోహానుచి అంద్రెయ్ మెల సిస్సుల్ జోతె జా కెర, అన్నె కో నెంతె, 4 “గురుబాబు, తుయి సంగిలిసి కెయ్క జర్లు జయెదె గే అమ్క సంగు. ఈంజ నెరవెర్సుప జతి పొది అయ్లి మెలె, అమ్ చినితి రిసా కిచ్చొ గుర్తు తయెదె?” మెన యేసుక పుసిల. 5 జో జోవయింక “కొన్సొ జలెకు తుమ్క అంచి రిసా మోసిమ్ నే కెర్తి రితి తుమ్ జాగర్త దెకన. 6 కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ జా అస్సి, మెన సంగుక జలెకు, ‘ఆవ్ క్రీస్తు’ మెన సంగుక జలెకు, ఒగ్గర్జిన్క మోసిమ్ కెర, వేర బుద్ది సికడుల. 7 అన్నె, ‘యుద్దుమ్ జతయ్’ మెన జలెకు, ‘యుద్దుమ్ జయెదె’ మెన జలెకు తుమ్ సూన్తె. గని బమ్మ నెంతె తా. ఇనచ ఎత్తి జర్లు జంక అస్సె. గని ఈంజ ఉగుమ్ ఒగ్గర్ బే బేగి పూర్తి జయె నాయ్. 8 అన్నె, దేసిమ్చి ఉప్పిరి దేసిమ్, రాజిమ్చి ఉప్పిరి రాజిమ్ యుద్దుమ్క టీవో జవుల. వేర వేరతె బూకంపల్, కరువుల్ జర్లు జవుల. గని ఈంజ ఎత్తి అంచి రాజిమ్ ఏలుప కెర్తి ఉగుమ్

జెర్మయీత నొప్పుల్ రిత జా, ఇనచ ఎక్కి మొదొల్ జవుల.

9 “తుమ్ మాత్తుమ్, జాగర్త దెకన. కిచ్చొక మెలె, జా పొదిక మాన్సుల్ తుమ్క తీర్పు కెర్త సబల్తె సార్ప దెవుల. అమ్చ యూదుల్చ సబ గెరలె తుమ్క పెట గెలుల. జేవ్ దస్సి విరోదుమ్ కెర్తె, అంచి నావ్చి రిసా, అంచి రిసా సాచి సంగితి రిసా, అదికార్లుచి మొక్కె రాసల్చి మొక్కె తుమ్ టీవో జస్తె. 10 గని తొలితో, ఉగుమ్ నే మార్సుప జతె, అగ్గె, ఒండి లోకుమ్చ కేన్ దేసిమ్చ ప్రజల్క కి సుబుమ్ కబుర్ సూనపుక అస్సె. సూనయ్లెకయ్, ఈంజ ఉగుమ్చి ఆకర్ దీసి జెయెదె.

11 “జలె, తుమ్క మాన్సుల్ నేరిమ్ వయడ అదికారుల్తె సార్ప దెతి పొదిక, ‘కిచ్చొ సంగుక గే?’ మెన తుమ్ చింత గలన నాయ్. తుమ్ సంగుక మెన జయ్యి గడియయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ దెయెదె గే, జయ్యి సంగ. కిచ్చొక మెలె, తుమి లట్టబ్బు నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి లట్టబెదె. తుమ్క తుమి సంగున్ నాయ్.

12 “జా పొదిక అన్నె కిచ్చొ బాద తయెదె మెలె, అన్యోన్క బాహొసి జలెకు, పుత్తున్క అబ్బొసి జలెకు, మొర్తి సిచ్చతె సార్ప దెవుల. అన్నె, అయ్యున్ అబ్బొన్క పుత్తర్లు సగుమ్జిన్ విరోదుమ్ జా, జోవయింక మొరవుల. 13 అన్నె, తుమ్ అంచి నావ్ తెన్ బులితె తత్తెచి రిసా ఎతివాట్జిన్ తుమ్క విరోదుమ్ జవుల. గని ఇన అల్లర్ జలెకి, ఆకర్ ఎద కో నముకుమ్ తెన్ తా ఓర్పుప జవుల గే జెవ్వి రచ్చించుప జవుల” మెన యేసు సంగిలన్.

యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిన్

14 “జలె, *పిమ్ముట్, దేముడుక విరోదుమ్ జా జోక బలె దూసుప కెర నాసినుమ్ కెర్తిక ఏక్, దేముడుచి గుడితె టీవో నే జతి టాన్తె టీవో జంక తుమ్ దెకిలె, ఇన్నెచి అర్దుమ కిచ్చొ మెలె, ఈంజ సదు కెర్తన తుమ్ చెంగిల్ ఉచరన. జా గుర్తు తుమ్ దెకిలె, ఈంజ యూదయ ప్రదేసిమ్తెచ మాన్సుల్ చట్టున డొంగ్రలె ఉట్ట నిగుతు! 15 జా పొదిక కేన్ మిద్దెచి ఉప్పిరి కో తవుల గే, ఉత్త కెర, జోచి గెరి తెంతో కిచ్చొ జలెకు వస్తువ వెంట నెంక జవున్ గెరి పెసుక జయె నాయ్. 16 వెడయ్ గట్ట కో తవుల గే, కామ్చి రిసా కడ్ల జోచ పాలల్ జవున్ వెంట నెంక పస్ల జెంక నాయ్. 17 అయ్యె! జేవ్ దీసల్క వయ తిల తేర్బోదల్, బోదల్ వడ్డివో, ఉట్ట నిగుక నెత్త ఒగ్గర్ సైమల్ జవుల!

18 “ ‘ఈంజ ఎత్తి చల్లి పొది జర్గు జవున్ నాయ్’ మెన తుమ్ ప్రార్లన కెర. 19 కిచ్చొక మెలె, లోకుమ్ జెర్మయీలి తెంతో అప్పె ఎద కలుగు జల సైమల్చి ఒగ్గర్ సైమల్ జేవ్ దీసల్క ఎత్తివాట్ తయెదె. జలి మెలె, ఒత్త తెంతో అన్నె కెయెచ కి తెద్ది సైమ తయె నాయ్. 20 జాచి రిసా, జేవ్ అల్లర్ జత దీసల్ తొక్కి జతి రితి ప్రబు సెలవ్ దెతో నాయ్ జలె, కో కి మాన్సుల్ రచ్చించుప జంక నెత్తిర్ తా. గని నంపజతి రిసా రచ్చనక నిసాన జల మాన్సుల్ పాడ్ నే జతి రిసాయి, ‘జేవ్ సైమల్ తొక్కి దీసల్ తత్తు’ మెన ప్రబు సెలవ్ దా అస్సె. 21 అన్నె తెదొడ్క, ‘ఈందె క్రిస్తు!’, ‘ఓదె క్రిస్తు!’ మెన కో జలెకు తుమ్క సంగిలె, జా నంప కెర నాయ్. 22 కిచ్చొక మెలె, అబద్దుమ్చ జా కెర, ‘ఆవ్ క్రిస్తు’ మెనన జలెకు, ‘ఆవ్ దేముడుచి కబుర్ ఆన్తోసా’ మెనన జలెకు, రచ్చనక నిసాన జలసక మోసిమ్ కెర జోవయించి

* 13:14 13:14 యేసు జెర్మ డబ్బయ్; 70; వెర్సల్ గెలి పడ్డె ఈంజ నస్తుమ్ జర్గు జలి. మెలె యేసు పరలోకుమ్తె గచ్చ అన్నె విస్కెక్ సత్తు; 27; వెర్సల్ గెతికయ్.

నముకుమ్ పిట్టవుక మెన ఉచరన, వెల్లో మాయకమె కెరుల. 23 అల్లె, చెంగిల్ దెకన. ఈంజ ఎత్తి నే జతె అగ్గెయ్ తుమ్క ఆవ్ సంగితసి.

24 “జేవ్ దీసల్క, ఆవ్ సంగిల జేవ్ సైమల్ పూర్తి జలె పిమ్మట్క, పొద్దు అందర్ జయెదె, జోను కి ఉజిడి దెయె నాయ్. 25 ఆగాసుమ్ తెంతో సుక్కల్ గెసురుల, చి ఆగాసుమ్తె ఎత్తి అద్దుర్ జయెదె. 26 తెదొడక ఎదివాట్ అదికారుమ్ తెన్, పరలోకుమ్చి ఉజిడి తెన్, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా మబ్బుల్తె పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త జెయిందె. ఆవ్ దస్సి ఉత్త జెతిసి లోకుమ్ ఎత్తి దెకుల. 27 తెదొడక అంచ దూతల్క తెద్దయిందె, చి జేవ్, చెత్తర్ దిక్కుల్ తెంతో, లోకుమ్చి ఏక్ పక్క తెంతో, అన్నెక్ పక్క ఎద, కేన్ దేసిమ్చక నే పిట్టి, రచ్చునక ఆవ్ నిసాన్ల మాన్సుల్క ఆనవ, ఎక్కితె కుడవనిందె.

అంజూరుమ్ రూకుక టాలి

28 “అంజూరుమ్ రూకుక టాలి కెర అర్దుమ్ కెరన. మెలె, దసా రూక్చ కొమ్మల్ కొవ్ని జా పలోయ్లె ‘వేసెక్ అప్పె పావ జెయెదె’ మెన తుమ్ చినితె. 29 దస్సి, ఆవ్ సంగిల గుర్తుల్ జర్గు జతిసి తుమ్ దెకిలె, జా గుమ్ముమె పావెల్ రితి జా, అన్నె జెతికయ్ నమయుమ్ పాసి జా అస్సె మెన తుమ్ జాన్తె. 30 ఆవ్ సంగిల సైమల్ గుర్తుల్ పూర్తి జలెకయ్ ఈంజ ఉగుమ్ అంతుమ్ జయెదె మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి. 31 జలె, ఆగాసుమ్ బుయి నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల, గని అంచ కొణొ ఎద్దర్ పిట్టితి నాయ్.

32 “జలె, కేన్ దీసిక ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెయిందె గే, జా దీసిక కేన్ గడియక జెయిందె గే, దేముడు జలె అబ్బొక పిట్టవ కేన్ మాన్సు జలెకు, పరలోకుమ్చ దూతల్ జలెకు, దేముడు అబ్బొచొ పుత్తుసి జలెకు, కోయి నేనుమ్. 33 జాకయ్, జాగర్త తెన్ తా, తెలివి తా, ప్రార్దన కెరె తా. జా కాలుమ్ కెయక జెయెదె గే నేన్సు. 34 ఆవ్ అప్పె దేముడు జలె అబ్బొతె గెతిసి, ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెతిసి కీసి మెలె, ప్రయానుమ్ గెతో మాన్సు కెర్తిస్చి రితి జయెదె. జో మాన్సు గెచ్చుక బార్ జతి పొది, జోక కలుగు జతిసి జోచ గొత్తి సుదల్క రకితి రితి జోవయింక అదికారుమ్ దా, జోవయింక ఎక్కిలోక కమె దా, గుమ్ముమ్ రకితోసా ఎక్కిలోక రకవ, ఉట్ట గెచ్చెదె. అంచి తెన్ కి దస్సి.

35 “జలె, తుమ్ జాగర్త తెన్ రకితె తా. కిచ్చొక మెలె, గేర్చొ ఎజోమాని కెర్లి రితి ఆవ్ ఉట్ట గెలె, సంజెక జెయిందె గే, సొక్కుక జెయిందె గే, కుకుడొ వాంసెనె జెయిందె గే, పెందలె జెయిందె గే, కెడ్డొడక జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు. 36 తెలివి తా రకితె తా. నెంజిలె, తుమ్ నే రకితె నిజిల్ రితి బదుకుమ్ జా తిలె పొది ఆవ్ అయ్లె, దెకిలె, తుమ్ కీసి జన్సె! 37 తుమ్కయ్ మెన నాయ్, ఎత్తిజిన్ మాన్సుల్క ఆవ్ కిచ్చొ జాగర్త సంగితసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె ఆవ్ అన్నె జెతిన్క తెలివి తెన్ రకితె తా” మెన సిస్సుల్క యేసు ఈంజ బోదన ఎత్తి సంగిలన్.

14

యేసుక మారుక మెన వెల్లెల

* 14:1 14:1 పూర్ణమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతో ప్రబు రచ్చించువ కెర్లిసి ఏద కెర్లి వండుగు, ఈంజ. ముక్కిమ్క కిచ్చొ ఏద కెరుల మెలె, ‘అమ్చ యూదుల్క విడ్డల్ కెర్త’ మెన ఐగుప్తు దేసిమ్చ కుటుంబల్ ఎత్తిచ తొల్పర్ జల మున్సుబోదల్క దూత మార్గితె యూదుల్చ తొల్పర్ బోదల్ నే మొర్చి రితి ప్రబు జోవయింక పిట్టయిలిసి ఏద కెరుక. తెదొడి, పూర్ణమ్చి జా రాతి కేన్ గెరి యూదుల్ తిల గే, జా గెర్చ దార్ బంద్రల్తె అర్పితుమ్ జలె ఏక్ మెండపిల్లచి లోయి దెరవుల, చి దూత దెకిలె, జా గెర్చొ తొల్పర్ బోదక మారె నాయ్.

మాన్సుల్ కుట్ర కెర్లిసి

(మత్త 26:1-5; లూకా 22:1-2; యోహా 11:45-53)

1 దొరతి గెలి పిమ్మట్ *పస్కా పండుగు, జలె నే పులయల పోడియొ కతి పండుగు, నే జెతె అగ్గె, వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కుట్ర ఉచర ఉచర, “కిసి కెర జలెకు గుట్టు తెన్ యేసుక అప్పొయి దెర మారుమ” మెన ఆస తెన్ తిల. 2 గని, “పండుగు పొది పోని, కిచ్చొక మెలె పండుగక బెర అయల ప్రెజల్ కుమ్మత్ తెన్ గగ్గోల్ జా అమ్క బలే అల్లర్ కెరుల.”

3 యేసు బేతనియ గవ్వి గెచ్చు, సిమోను మెలో వెల్లి రోగుమ్ జా తిలో ఎక్కిలోచి గెరి తా, అన్నిమ్ కంక వెస తతికయ్, ఏక్ తేర్బోద ఒగ్గర్ విలువచి వాసెన తేలుచి బుడ్డి దెరన జా, జా బుడ్డి పుట్టవ కెర యేసుచి బోడి ఉప్పిరి సువిలి.

4 ఒత్త తిలన సగుమ్జన్ కోపుమ్ జా “ఈంజ తేల్ ఇసి పాడ్ కెరుక కిచ్చొక?

5 ఈంజ తేల్ సొప్పు పుంజొ వెండ్లుచి కంట అన్నె డబ్బుల్క వికుక జతి, చి బీద సుదల్క దర్ముమ్ దెంక జతి” మెన లట్టబన, జా తేర్బోదక గోల కెర్ల.

6 జలె యేసు, “ఇన్నెక గోల కెర నాయ్. కిచ్చొక ఇన్నెక ఉన్నర్ కెర్లను? అంచి రిసా ఈంజ కెర్లిసి వెల్లో కామ్. 7 బీద సుదల్ కెయెక కి తుమ్చి తెన్ తవుల చి రిసా తుమ్క కెయెక ఇస్టుమ్ అయలె, జోవయింక దర్ముమ్ దెంక జయెదె. గని ఆవ్ కెయెక తెయెక తుమ్చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె ఇసి తయె నాయ్. 8 ఇన్నెచి అత్తి తిలిసి సర్లక ఈంజ కెర అస్సె. ఆవ్ నే మొర్తె అగ్గె, అంక నే రోవితె అగ్గె, అంచి ఆగ్ తెయార్ కెర్లి గుర్తు రితి కెర అంక ఈంజ తేల్ బోడి సువ దా అస్సె. 9 అన్నె ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ

నిజుమి సంగితసి మెలె, ఒండి లోకుమ్తె కేనె అంచి రిసా సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరుల గే ఒత్తయ్ ఈంజ అప్పె కెర్లిసి సంగ, ఇన్నెచి రిసా ఉచరవడుల” మెన యేసు సంగిలన్.

యూదా మెలో సిస్సుడు యేసుక దెర దెంక ఒప్పన్లిసి

(మత్త 26:14-16; లూకా 22:3-6)

10 యేసుచ బారజిన్ సిస్సుల్తె ఎక్కిలో ఇస్కరియోతు గవ్విచో యూదా మెలోసా, తెదొడి జో, యేసుక దెర వెల్లెల పూజర్లుచి అత్తి దెంక ఉచర, జోవయింతె గెచ్చు, సంగిలన్. 11 జేవ్ సూన సర్ల జా, “తుక డబ్బుల్ దెమ్దె” మెన ఒప్పన్తికయ్, యేసుక కిసి కెర కెయెక దెర దెంక గే, యూదా వాట్ చజితె తిలో.

12 నే పులయల పోడియొ కతి పండుగచి మొదొల్ కెర్లి దీసి, మెలె, ‘పస్కా’ మెన మెండప్పిల్లక అర్పితుమ్ దా †జోచి లోయి సువెతి దీసి, సిస్సుల్ యేసుక “తుయి పస్కా అన్నిమ్ కెర్లి రిసా అమ్ కేన్ టాన్ తెయార్ కెర్లక?” మెన జోక వుసిల. 13 జో సిస్సుల్తె దొగులక పాసి బుకారా, “తుమ్ †పట్టుమ్తె గెచ్చు, చి పట్టుమ్ తెడి పెసిలదు మెలె, పాని వయితోసా ఎక్కిలో తుమ్క దస్సుల్ జయెదె. జోచి పట్టి గెచ్చు, 14 చి కేన్ గెరి జోపెనెదె గే, జా గేర్చో ఎజొమానిక తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, ‘అంచ సిస్సుల్ తెన్ ఆవ్ పస్కా అన్నిమ్ కతి గది కేన్?’ మెన అమ్చో గురుబాబు పుసితయ్ మెన సంగ, చి 15 తెయార్ కెర్లి వెల్లి అంతస్సు గది ఏక్ తుమ్క దెకయెదె. ఒత్తయ్ అమ్చి రిసా పస్కా అన్నిమ్ తెయార్ కెర తా” మెన యేసు సంగిలన్. 16 జేవ్ సిస్సుల్ బార్ జా పట్టుమ్తె గెచ్చు, జో సంగిలి రితి ఎత్తి జర్లు జా అస్సె మెన దెక, జా పస్కా అన్నిమ్క దొర్కు జలిసి తెయార్ కెర్ల.

† 14:12 14:12 యేసు కి ఈంజ పస్కా పండుగు పొది మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయత అర్పితుమ్ జా జోవయింక లోయి సువ దెయెదె. † 14:13 14:13 మెలె యెరూసలేమ్ పట్టుమ్.

17 సాంజ్ జతికయ్, యేసు జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ జా గదితె జా కెర, 18 జేవ్ వెస అన్నిమ్ కెరై తతికయ్, యేసు “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ అంచి తెన్ కతనతె ఎక్కిలో అంక దెర విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దెయెదె” మెన సంగిలన్. 19 ఇసి సంగితకయ్, జేవ్ దుకుమ్ జా, “ఆవ్ గె?” మెన ఎక్కిలోచి పడ్డె ఎక్కిలో ఎత్తిజిన్ సంగుక దెర్ల. 20 జలె, జో జోవయింక, “తుమ్ బారజిన్తె ఎక్కిలో దస్సి కెరెదె. అంచి తెన్ ఆతు తప్పెలయ్ పొడి బెద బుడ్డయ్తో ఎక్కిలో. 21 ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మిలోసాచి రిసా రెగిడ్లి లెక్క ఉట్ట గెచ్చిందె. గని, అయ్యె! ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మిలోసాక కేన్ మాన్సు దెర విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దెయెదె గే, జో మాన్సు జతి సిచ్చుచి రిసా జో నే జెర్మి తిలె జోక చెంగిల్ తత్తి!” మెన సంగిలన్.

22 యేసు, సిస్సుల్ జా పస్కా అన్నిమ్ కెరై తా, యేసు పొడియె దెరన “దయ కెర్లది” మెలి రితి కీదేముడు అబ్బొన్క జోబర సంగ కెర, జా పొడియె మోడ, సిస్సుల్క వంట దా, జోవయింక “తుమ్ ఈంజు కడన కా. అంచి ఆగ్గేక ఈంజు గుర్తు జయెదె” మెన కెర, 23 ఏక్ గిన్నచి ద్రాచ రస్సుమ్ దెర, దేముడు అబ్బొన్క అన్నె ఉచర, సిస్సుల్క దెతికయ్, జేవ్ ఎత్తిజిన్ జా గలన్చి ద్రాచ రస్సుమ్ వర్పు తెన్ ప్పిల. 24 తెదొడి యేసు “ఈంజు రస్సుమ్ కిచ్చొచి గుర్తు మెలె, ఒగ్గరిజిన్ మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా అంచి లోయి సూయి జంక అస్సె మెన అంచి నొవి ప్రమానుమ్. 25 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి సంగితసి మెలె, అబ్బొసి జలో దేముడుచి రాజిమతె ఆవ్ నొవర్ పితె ఎద, ఇసి ద్రాచ రస్సుమ్ పియి నాయ్” మెన సిస్సుల్క సంగిలన్.

బమ్మ జా అంక ములితె మెన సంగిలిసి 26 తెదొడి జేవ్ దేముడుక గ్రనుమ్ గాయ కెర బార్ జా, ఒలివ మెట్టయ్ ఉట్ట గెల. 27 యేసు జోవయింక, “తుమ్ ఎత్తిజిన్ బమ్మ జా అంక ములితె. కిచ్చొక మెలె, మెండల్ రకితోసాక ఆవ్ మొరయిందె, చి జోచ మెండల్ ఎత్తిజిన్ చెదుర్పు జా గెచ్చుల, మెన దేముడు కోడుతె రెగ్గయ్లిసి నెరవెర్పువ జంక అస్సె. 28 గని ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి పిమ్మట్క, తుమ్చి కంట అగ్గ గలిలయ ప్రాంతుమ్తె గెచ్చిందె” మెన ప్రమానుమ్ కెర్లన్.

29 యేసు ఇసి సంగితకయ్, పేతురు జోక “ఎత్తిజిన్ తుక ములిలెకి, ఆవ్ తుక ములి నాయ్” మెన సంగిలన్. 30 జలె యేసు జోక, “తుక ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఆజి రాతిక, కుకుడొ తివ్వెరి నే వాసితె అగ్గ, ‘జోక నేని’ మెన అంచి రిసా తుయి తివ్వెరి సంగితె” మెన సంగిలన్. 31 దస్సి సంగిలే కి, పేతురు బమ్మ తెన్ “ఆవ్ తుచి తెన్ మొరుక అస్సె మెలె కి, ఆవ్ తుక ‘నేని’ మెన కెయ్యెక కి సంగి నాయ్” మెన పేతురు గట్టిజ సంగిలన్. జేవ్ సిస్సుల్ ఎత్తిజిన్ దస్సి సంగిల.

గెత్తేమనే తోటతె
(మత్త 26:36-46; లూకా 22:39-46)

32 ఒత్త తెంతో యేసు సిస్సుల్ గెత్తేమనే మెంతి తోటతె గెచ్చ, జో “ఆవ్ ఒత్తల్తో గెచ్చ ప్రార్లన కెర జెతి ఎది ఎద తుమ్ ఇన్నె వెస తా” మెన జేవ్ సిస్సుల్క సంగ, 33 ఎక్కి పేతురుక, యాకోబుక చి యోహానుక పట్టి కడన ఇదిల్ దూరి గెచ్చ తా, దుకుమ్ జా మెన్సుతె ఒగ్గర్ బాద సేడుక దెర్లొ. దస్సి బాద సేడ, 34 “అంచి పెట్టి తిలి దుకుమ్క

§ 14:22 14:22 ‘దేముడు అబ్బొసి’ మెన కేన్ సుట్టు రెగ్గ తిలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రిసా సంగితయ్.

మొర గెచ్చుక జయెదె. తుమ్ ఇన్నె తెలివి తెన్ రకితె తా” మెన సంగ, ³⁵ సగుమ్ దూరి గెచ్చ కెర, సెర్ను సేడ, దేముడు అబ్బొన్క ఇని మెన ప్రార్దన కెర్లన్. “ఓ బ, తుక జంక తిలెగిన, ఈంజ దుకుమ్ జతి గడియ నెంజిలె, జతి లెక జలె అంక పిట్టవు” మెన అన్నె, ³⁶ “ఓ బ, ఎత్తి తుచి అత్తి అస్సె. ఈంజ గిన్నచి ఆవ్ నే పితి రితి అంక పిట్టవు. గని అంచి ఇష్టుమ్ పొని. తుచి ఇష్టుమ్ జర్గు జవున్” మెన ప్రార్దన కెర, ³⁷ జేవ్ సిస్సుల్తె ఉట్ట జా, జేవ్ నిజ అస్తి మెన దెక కెర, పేతురుక, “ఓ సీమోను, తుయి నిజ అస్సిన్ గే? ఎక్కి గడియ జవున్ రకితె తంక నెత్తిర్ది గే? ³⁸ జెత అల్లరెతె తుయి పాపుమ్ నే కెర్తి రితి జాగర్త తెన్ తా, ప్రార్దన కెరై తా. ‘అత్తు నిదానుమ్ అస్సె’ మెన ఉచరల్లెకి, ఆగ్గెక నెక్తి నాయ్,” మెన పేతురుక యేసు సంగిలన్. ³⁹ అన్నెక్ సుట్టు ఇదిల్ దూరి ఉట్ట గెచ్చ కెర, తొలితో ప్రార్దన కెర్ల కొడె, అన్నెక్ సుట్టు ప్రార్దన కెర్లె.

⁴⁰ దస్సి ప్రార్దన కెర, అన్నె బుల జా, జేవ్ సిస్సుల్ గూన్క నెత్ర కెర నిజ అస్తి మెన దెకిలన్. దెకితికయ్, జేవ్ లాజ్ జా, జోక కిచ్చొ సంగుక గే నేన గెల.

⁴¹ అన్నెక్ సుట్టు కి యేసు దస్సి గెచ్చ అన్నె జా, మొత్తుమ్ తివ్వెరి జేవ్ నిజిలిసి దెక, “అప్పెకయ్ సెలవ్ కడన నే రకితె నిజ అస్సున్ గే? సాలు. ఈందె సమయుమ్ జా గెలి గే. ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా పాపుమ్ కెర్తసచి అత్తి దెర్ను సేడిందె. ⁴² జొమ్మ, గెచ్చుమ! ఓదె, అంక దెర దెతోసా పాసి జా అస్సె” మెన జోవయింక సంగిలన్.

యూదా చి జనాబ్ యేసుక దెరుక అయ్లిసి

⁴³ యేసు దస్సి లట్టబై తతికయ్, జోచ బారజిన్ సిస్సుల్తె అగ్గె బెద

తిలో యూదా పావ అయ్లో. వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనచి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయ్ల జనాబ్ కి, కత్తులు డండల్ దెరన, యూదా తెన్ అయ్ల.

⁴⁴ జలె ఈంజ నే జతె అగ్గె, “కక్క ఆవ్ చుంబిందె గే, జొయ్యి యేసు. జోకయ్ దెరన కో నే పిట్టయ్తి రితి చెంగిల్ రక కడన” మెన యేసుక దెర దెతో యూదా జేవ్ జనాబ్క గుర్తు సంగ తిలన్. ⁴⁵ జో అయ్లి బేగి, యేసుతె జా కెర, “గురుబాబు” మెన సంగ చుంబితికయ్, ⁴⁶ జేవ్ బెద అయ్లన యేసుక దెర్ల.

⁴⁷ జలె, ఒత్త టీవొ జా తిలో ఎక్కిలో కత్తి కడన, ఎత్తిక వెల్లొ పూజరిచొ గొత్తి సుదొక పెట జోచొ కండ్లొ కండ గెలన్. ⁴⁸ తెదొడి జోక దెర్లనక యేసు, “ఆవ్ కిచ్చొగె చొర్లయ్ గే, చి తుమ్ కత్తులు డండల్ దెరన అంక దెరుక తుమ్ అయ్లదు గే? ⁴⁹ ఆవ్ రోజుక తుమ్చి తెన్ దేముడుచి గుడితె తా బోదన కెర్లె కి, జా పొది అంక దెర్పు నాయ్. జలె, దేముడుచి కొడెతె రెగిడ్డిసి ఎత్తి జర్గు జవున్!” మెన సంగిలన్. ⁵⁰ జలె, సిస్సుల్ ఎత్తిజిన్ బమ్మ జా, జోక ముల దా ఉట్ట నిగెల.

⁵¹ జలె, పట్టి బందన తిలో ఏక్ ఉబెడొ యేసుచి పట్టి గెతె తిలన్ యేసుక కడ నెత మాన్సుల్తె సగుమ్జిన్ జో ఉబెడొక దెర్ల. ⁵² గని, జో జా పట్టి సేడవ దా డుమ్డొయ్ ఉట్ట నిగెలన్.

ఎత్తిక వెల్లొ పూజరిచి మొక్కె యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి

⁵³ * యేసుక ఎత్తిక వెల్లొ పూజరితె కడ నిల. ఒత్త కడ నెతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, వెల్లెల మాన్సుల్

* 14:53 14:53 ‘ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి’ మెలి, వెల్లెల పూజర్లు మొత్తుమ్తె ఎక్కిలో ముక్కిమ్చొ పూజరి జయెదె. తెదొడి కయప మెలోసా ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి జా తిలో.

ఎత్తిజిన ఒత్త బెర తిల. ⁵⁴ పేతురు, జలె, దూరి దూరి తా యేసుచి పట్టి జా జా, జో ఎత్తిక వెల్లో పూజరిచి వీదె పెన, ఆగితె తపితి రిసా జమాన్లు తెన్ వెన తిలో.

⁵⁵ వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెలో సబ కెర్తన ఎత్తిజిన్ యేసుక మార గెలుక మెన జోక నేరిమ్ వయడ్డి సాచిక చజితె తిల, గని సరి జతి సాచి దొర్కు జయె నాయ్. ⁵⁶ మెలె, ఒగ్గరిజిన్ జోచి ఉప్పిరి అబద్దుమ్ సాచి సంగిలే కి కచి, కచి సాచి ఎక్కి రితి జయె నాయ్. ⁵⁷⁻⁵⁸ తెదొడి, సగుమ్జిన్ టీవో జా, “మాన్సు బందిలి ఈంజ దేముడుచి గుడి సేడవ కెర తిర్తకయ్ మాన్సు నే బందిలి ఏక్ దేముడుచి గుడి బందిందె, మెన ఈంజో సంగిలిసి నూన్లమ్” మెన అబద్దుమ్ సంగిల. ⁵⁹ గని జేవ్ సంగిలి సాచి కి సరిగా బెదె నాయ్.

⁶⁰ తెదొడి, ఒత్త తిల మాన్సుల్చి నెడమె ఎత్తిక వెల్లో పూజరి టీవో జా కెర, యేసుక “ఈంజేవ్ సంగితిన్క కిచ్చొ జబాబ్ దెంక నెతిర్ని గే? ఈంజేవ్ తుక కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్డతి?” మెన పుసిలన్. ⁶¹ గని యేసు తుక్లె తా, కిచ్చొ జబాబ్ కి సంగె నాయ్. యేసు తుక్లె తతికయ్, ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జోక అన్నె “పరలోకుమ్ తిలో అమ్చో దేముడు ప్రబుచో పుత్తున్ జలో క్రీస్తు తూయి గే?” మెన యేసుక పుసితికయ్, ⁶² జో “అవ్వె. అన్నె, ఆకర్క, ఎత్తి సెక్తి అదిసారుమ్ తిలోసాచి ఉజెతో పక్కయ్ ఆవ్ మాన్సు జా జెర్కున్ అయ్లోసా వెన తతిసి కి, ఆగాసుమ్చ మబ్బుల్ తెన్ ఆవ్ పరలోకుమ్ తెంతో అన్నె ఉత్త జెతిసి కి తుమ్ దెకితె” మెన సంగిలన్.

⁶³ ఇని సంగితికయ్, జో ఎత్తిక వెల్లో పూజరి కోపుమ్ జా, జో గలన్లి దిగిల్ సొక్క చిరన గెల కెర, “అన్నె సాచి సంగితన అమ్క అక్కర్ నాయ్.

⁶⁴ దేముడుక ఆవ్ సమ్మందుమ్ జతసి

మెన ఈంజో సంగ ప్రబుచి విలువ కడ వెల్లి పాపుమ్ కెర్తిసి తుమ్ ఎత్తిజిన్ సొంత నూన్లదు, తుమ్ కిచ్చొ తీర్పు సంగితె?” మెన సబ కెర్తనక పుసితికయ్, “మొర్తి సీచ్చుచి తప్పు కెర అన్నె” మెన జేవ్ ఎత్తిజిన్ తీర్పు సంగిల. ⁶⁵ తెదొడి జోవయింతె సగుమ్జిన్ యేసుక తుంకుర్క దెర, నిస్కారుమ్ కెర్ల. అన్నె, జోచి మొక్కె పాలుమ్ డంక దా జోక పెట, “తుక కో పెట్ల గే, తుయ్ క్రీస్తు గే సంగు!” మెన కొంకడ్ల. అన్నె, జమాన్లు జోక ఎత్తివాట్ దెబ్బల్ పెట గెల.

“జోక నేని” మెన యేసుచి రిసా పేతురు సంగిలిసి
(మత్త 26:69-75; లూకా 22:56-62; యోహా 18:15-18,25-27)

⁶⁶ పేతురు ఎట్టోతో వీదె తతికయ్, జో ఎత్తిక వెల్లో పూజరితెచి తేరబోద గొత్తి నుది ఎక్కిల్ జా కెర, ⁶⁷ పేతురు ఆగితె తపిత్ తిలిసి దెక కెర, “తుయి కి నజరేతు గవ్వెచో యేసు తెన్ తిలది, గెద” మెలి. ⁶⁸ ఇని మెన సంగితికయ్, “నాయ్, గెద. తుయి సంగితిసి కిచ్చొ గే, ఆవ్ నేని. అంక అర్దుమ్ జయె నాయ్” మెన సంగ, జా వీదెచి ఒత్తల్తోచి గుమ్ముమె ఉట్ట గెలన్. ⁶⁹ గని జా గొతిమాన్సు జోక ఒత్త అన్నె దెక, “ఈంజో కి జోచ సిన్సుల్తె ఎక్కిలో” మెన ఒత్త టీవో జల నుదల్క సంగితికయ్, ⁷⁰ పేతురు అన్నె, “ఆవ్ నెంజి” మెన సంగిలన్. అన్నె గడియ గెతికయ్, ఒత్త తిలన పేతురుక దెక, “తుయి, నిజుమి జోతె తిలోసా. తుయి కి గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచో మాన్సు గెద?” మెన సంగిల. ⁷¹ జాకయ్ పేతురు, “తుమ్ సంగిలో మాన్సుక ఆవ్ నేని” మెన సాపెన గల కెరన ఒట్టు గలనుక దెర్తికయ్, ⁷² బేగి కుకుడో వాఁసిలన్. జలె ఇన్నెతెన్ దొవ్వెర్ జలి, చి “కుకుడో తివ్వెరి నే వాఁసితె అగ్గె, తుయి అంక ‘నేని’ మెన తివ్వెరి సంగితె” మెన యేసు అగ్గె

సంగిలినీ ఏదన్న కెర, పేతురు ఎదివాట్ దుకుమ్ జా ఏడ గెలన్.

15

పిలాతు యేసుక పరిచ్చ కెర్లినీ

(మత్త 27:1-2,11-14; లూకా 23:1-5; యోహా 18:28-38)

1 రాత్ వయతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, వెల్లెల మాన్సుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డన, వెల్లి నబ కెర్ల నుదల్ ఎత్కిజిన బెద వెస, యేసుక కిచ్చొ కెరుక గే ఉచర, జోక బంద కడన, * అదికారి జలో పిలాతు మెలోసాతె సార్ప దిల.

2 పిలాతు యేసుక దెక, “తుయి గే యూదుల్చొ రానో?” మెన పుసెలన్, చి యేసు “తుయి సంగిలి రితి” మెన జబాబ్ దిలన్.

3 తెదొడి వెల్లెల పూజర్లు యేసుక ఒగ్గర్ నేరిమ్లు వయడ్డికయ్, 4 పిలాతు మెలో జో అదికారి జోక అన్నె, “తుయి జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దెసి నాయ్ గే? ఈందె, తుక కెత్తి నేరిమ్లు వయడ్డితి గే నూను”, మెన సంగిలన్. 5 గని యేసు అన్నె కిచ్చొ జబాబ్ దిలో నాయ్, చి రిసా పిలాతు ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జలో.

6 జలె, జా వండుగు పొది, ప్రెజల్ కోర్ప జలో కేన్ జలెకు జేలి జలోసాక ముల దెంక పిలాతుక అలవాట్ జా అన్నె. 7 జలె, ప్రబుతుమ్క విరోదుమ్ జా అదికారుల్క విత్తేకుమ్ కెర అత్య కెర్ల మాన్సుల్ సగుమ్జన్ జా పొది జేల్తె తిల. జోవయింతె బరబ్బు మెలో ఎక్కిలో తిలో. 8 జలె, ఒత్త తిల జనాబ్ పిలాతుచి పాసి బెర జా కెర, “తుయి ఈంజ వండుగ్క అలవాట్ జల్లి రితి అమ్క కెరు!” మెన బలవంతుమ్ కెర్ల. 9 జాకయ్ జో పిలాతు జోవయింక “తుమ్ యూదుల్క †రానో జలోసాక తుమ్క ఆవ్ ముల దెంక తుమ్చి ఆన గే?” మెన పుసెలన్. 10 కిచ్చొ మెలె, ఎక్కి గోనకయ్

వెల్లెల పూజర్లు యేసుక జో తెన్ ఆన అస్తి మెన జో జానె.

11 గని, “ ‘యేసుక పోని. బరబ్బుక ములు!’ మెన సంగ” మెన వెల్లెల పూజర్లు జేవ్ బెర తిల జనాబ్ సికయ్తె తిల.

12 తెదొడి పిలాతు జేవ్క అన్నె, “దస్సి జలె, తుమ్ యూదుల్చొ రానో మెలోసాక ఆవ్ కిచ్చొ కెరుక?” మెన పుసెలన్, 13 చి జేవ్ జనాబ్ “జోక సిలువతె గల మొర్తి సిచ్చ కెరు!” మెన ఒర్నిల. 14 జేవ్ ఇసి జతికయ్, పిలాతు అన్నె, “కిచ్చొ? కిచ్చొ నేరిమ్ కెర అన్నె?” మెన పుసెలన్. గని జేవ్, అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్ విస్సుమ్ తెన్ “సిలువతె గల మొర్తి సిచ్చ కెరు!” మెన గట్టిజ కేకుల్ గలిల. 15 జాకయ్ పిలాతు, ప్రెజల్క ముద్దొ కెరుక మెన, జేవ్ సంగిలో బరబ్బుక ముల కెర, యేసుక కొర్తల్ తెన్ పెటవడ, ‘జోక సిలువతె గల్లు, జలె’ మెన సార్ప దిలన్.

జమాన్లు యేసుక కొంకడ్లినీ

16 తెదొడి అదికారితెచ జమాన్లు నుదల్ యేసుక ‘ప్రేతోరియమ్’ మెంతి అదికారి గేర్చి తెడిచి గదితె కడ నా కెర, సయ్న్యమ్ ఎత్కిజినక ఒత్త బుకారా కెర, 17 ‡ఊద రంగుచొ ఏక్ పాలుమ్ జోక గల దా, కంటక ఏక్ కిరిటుమ్ గంచ కెర, జోచి బోడితె గల దా కెర, 18 యూదుల్చొ రానో, తుక జెయ్యి, జెయ్యి! మెన కొంకడ కొంకడ జోకర, 19 ఏక్ డండొ తెన్ జోక బోడి పెట, జోక తుంక కెర, సెర్ను సేడ జోకర కొంకడ్. 20 దస్సి దూసుప కెర్లె పిమ్మట్, జోక గల తిలి ఊద రంగుచొ పాలుమ్ కడ గెల కెర, జోచొ సొంత పాలుమ్ జోక అన్నె గల కెర, జోక సిలువతె గలుక మెన కడ నిల.

* 15:1 15:1 రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ జా దేసిమ్ ఆక్రమించుప కెర ఏలుప కెర్ల తతికయ్, జా రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్నె పిలాతు అదికారి జా అన్నె. † 15:9 15:9 యేసుక ‘యూదుల్చొ రానో’ మెన సంగిలె, వెల్లెల పూజర్లు కోపుమ్ జవుల మెన జోవయింక కొంకడ్లి రిసా దస్సి మెలన్. ‡ 15:17 15:17 ఎరన చి నిలిమ్ రంగుల్ బెదయెలె, ఊద రంగు జయెదె.

యేసుక సిలువతె టీవడ మార్గిసి
(మత్త 27:32-44; లూకా 23:26-39; యోహా 19:17-19)

21 వట్టె గెతె తతికయ్, కురేనియు దేసిమ్చొ సీమోను మెలో ఎక్కిలో పాసిచి బయిలె తెంతో జా, ఒత్త పావెలన్. జో, అలెక్కంద్రు రూపు మెల దొగులక అబ్బొసి జయెదె. జలె, జోకయ్ “యేసుచి సిలువ తుయి వయు” మెన జమాన్లు సుదల్ బలవంతుమ్ కెర్ల.

22 జలె, యేసుక గొల్లొతా మెలి మెట్టయ్ కడ నిల. ‘గొల్లొతా’ మెలె, ‘గిడ్డి పొలికచి టాన్’. జలె, జోక ఒత్త కడ నా కెర, 23 నొప్పి తొక్కి కెర్తి ఓస్తు బెదయ్లి ద్రాచ రస్సుమ్ యేసుక సయ్న్యుమ్ సుదల్ “పి” మెన దిలెకి, పియె నాయ్. 24 తెడొడ జోక ఏక్ కీసిలువతె గల టీవడ సిలువక బుయ్యె రోవ కెర, “జోవ పాలల్ వంటనుమ” మెన చీటి గల వంటన్ల.

25 జోక సిలువతె గలిలి సమయమ్ కెద్ది జలి మెలె, పెందలె నొప్పు గంటల్ జలి. 26 “* యూదుల్చొ రానొ, ఈంజొ” మెన జోచి నేరిమ్ రెగిడ్డి దార్చిగండ యేసుచి బోడిచి ఉప్పిరి సిలువతె ఒడొవ దిల. 27 అన్నె, ఉజెతొ పక్క ఎక్కిలోక, డెబ్బి పక్క ఎక్కిలోక, దొగుల చొర్లుక ఎక్కెక్ సిలువల్తె గలిల. 28 †జేవ్ తెన్ దేముడు పూర్లుమ్ రెగ్గయ్లి ఏక్ కోడు నెరవెర్పువ జలి.

“జో పాపుమ్ నెంజిలోసొ జలెకి, నేరిమ్ వయడ, జోక ‘పాపుమ్ కెర్లొసొ’ మెన పాపుమ్ కెర్లస తెన్ బెదవ సిచ్చ కెర్ల.”

సిలువతె తతికయ్ జోక మాన్సుల్ కొకడ్డిసి

29 జా వాట్ గెతె తిల మాన్సుల్ యేసుక ఆన, ఆన బోడి దున్నొవ, “దేవులుమ్ సేడవ తిరత్తక అన్నె బందితోసొ, తుయి. 30 జలె, తుక తూయి రచ్చించువ కెరన, జా సిలువ తెంతో ఉత్తు!” మెన జోక కొకడ దూసువ కెర్ల.

31 దస్సి, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన తెన్ బెద జా, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ఆన, ఆన “ఈంజొ వేర సుదల్క రచ్చించువ కెర్లన్, గని జోక జొయ్యి రచ్చించువ కెరసుక నెత్తె. 32 ఆమ్ దెక నంప కెర్తి రిసొ, ఈంజొ క్రిస్తు, ఇస్రాయేలు ప్రెజల్చొ రానొ జలె, సిలువ తెంతో ఉత్త జెవును!” మెన యేసుక దూసువ కెర్ల.

జో తెన్ బెదవ సిలువల్తె గలిల దొగుల చొర్లు కి జోక దూసువ కెర్ల.

యేసు మొర గెలిసి
(మత్త 27:45-56; లూకా 23:44-49; యోహా 19:28-30)

33 బార గంటల్ మెద్దెన్ జలి తెంతో, మొదొల్ కెర తిన్ని గంటల్ ఎద జా ఒండి దేసిమి అందర్ డంక తిలి. 34 జలె, తిన్ని గంటల్క యేసు, “ఏలీ, ఏలీ, లామా నబక్తానీ” మెన అరమయ్ బాస తెన్ “అంచొ దేముడు ప్రబు, అంచొ దేముడు ప్రబు, అంక కిచ్చొక ఆతు ముల దా అస్సిని?” మెన గట్టిజ ఒర్లు దిలన్. 35 జలె, ఒత్త టీచొ జా తిలనతె సగుమ్జన్ జా కోడు సూన కెర, “అదె, ఏలీయా పూర్లుమ్చొక బుకార్తయ్, కిచ్చొగె” మెల. 36 జోవయింతె ఎక్కిలో నిగ గెచ్చు, బూంజు రితి తిలి ఏక్ వస్తువ వెంట, అమ్డి ద్రాచ రస్సుమ్తె బుడ్డవ కెర, ఏక్ రివ్వతె బంద, చాంప కెర, జోక

S 15:24 15:24 ‘సిలువ’ కిసి తయెది మెలె, ఏక్ టీవ్తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డండల్ బెదవుల. సిచ్చ జతొ మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్గవ కెర, జోవ అత్తొ చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తొచట్టొతె మేకుల్ పెట సిలువ బుయ్యె టీవ రోవ కెర దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతొసొ దస్సి ఒడొయ్ జా మొదె. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా. * 15:26 15:26 రోమ్ దేసిమ్చి నావ్ తెన్ ఏలువ కెర్లె పిలాతు ఈంజ దార్ గండ రెగ్గ తిలన్; యూదుల్క కొకడ్డి రితి. యోహాను 19:19. † 15:28 15:28 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్డ సగుమ్ పుస్తకల్తె 28 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

“పి” మెన దా, “అల్లె, ఇన్నెక సిలువ తెంతో ఉత్తవుక మెన ఏలీయా తోడ జా ఉత్త జెయెదె గే, నాయ్ గే దెకుమ!” మెన కొంకడ్లన్. 37 జలె, యేసు గట్టిజ కేక గల దా, ప్రానుమ్ ముల దిలన్.

38 మొర గెలి గడియయ్, దేముడుచి గుడితె ఒడొవ తిలి తేర, ఉప్పిర్ తెంతో ఎట్టో ఎద చిరి జా దొన్ని గండల్ జా గెలి. 39 తెదొడి, యేసుక మొక్కా రక తిలొ పుంజెకజీన్ జమాన్లుక వెల్లో యేసుక మొర గెలొ మెన దెక కెర, “నిజుమి, ఈంజొ మాన్సు దేముడుచొ పుత్తుసి జా తిలొ” మెన సంగిలన్.

40 యేసు మొర్లి పొది, సగుమ్జిన్ తేరబోదల్ దూరి తెంతో దెకితె తిల. జోవయింతె సగుమ్జిన్ కొన్న మెలె, మగ్దలేనే పట్టుమ్చి మరియు మెలి ఎక్కి, దకిలొ జలొ యాకోబు అన్నె యోసే మెల ఉబెడల్చి కీమరియ మెలి అయ్యసి, పడ్డొ సలోమే మెలి ఎక్కి తిల. 41 యేసు తిలి ప్రాంతుమ్తె బుల్తె తిలి పొది, ఈంజేవ్ తీగ్గ జోవయించి పట్టి గెచ్చు సవైచన కెర్తె తిల. యేసు యెరూసలేమ్తె ఉట్ట అయ్లి పొది అన్నె ఒగ్గర్జిన్ తేరబోదల్ కి జా తిల. జో మొర్లి పొది, జేవ్ కి సిలువ తిలిన్తె రకితె తిల.

యేసుచి పీనుమ్ వెంట గెలిసి (మత్త 27:57-61; లూకా 23:50-56; యోహా 19:38-42)

42 యూదుల్క బక్కి కెర్తి సెలవ్ కడన్సి దీసి జయెదె, జలె జా దీసి సెలవ్ కడన్సి దీన్క అగ్గెచి దీసి. 43 జలె సాంజ్ జలి పొది, యూదుల్చి వెల్లి సబతె బెదితో ‘చెంగిలొ మాన్సు’ మెన ఎత్కిజిన్ జాన్తో, అరిమతయ్ గవ్విచొ యోసేపు, దయిరిమ్ కెరన, పిలాతుతె గెచ్చు, “యేసుచి పీనుమ్ జోక దా” మెన వెంట గెల్తి రిసా నజీలొ. జో యోసేపు,

‘దేముడుచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలుప కెర్తి కాలుమ్ కెయ్క జెయెదె.’ మెన, నిదానుమ్ తెన్ రకితె తిలొ.

44 జలె, పిలాతు “జో తెద్ది బేగి మొర గెలన్ గె?” మెన అన్యానుమ్ జా, పుంజెకజీన్ జమాన్లుక వెల్లోక బుకారా, “నిజుమి జో తెద్ది బేగి మొర గెచ్చు అస్సె గె?” మెన పుసిలన్. 45 “నిజుమి మొర గెచ్చు అస్సె” మెన జో పుంజెకజీన్ జమాన్లుక వెల్లోచి అత్తి నూన, యోసేపు పీనుమ్ వెంట గెల్లుక మెన పిలాతు సెలవ్ దిలన్. 46 జాకయ్, జో ఏలువచి బట్ట ఆన, యేసుచి పీనుమ్ సిలువ తెంతో ఉత్తవ దా, జో పాలుమ్ పంగ్రవ దా, రంగ్ని పత్తుర్ డొల్మి కెరయ్లి బొరొచి మెస్సున్తె ఎంగ్రవ దా, జా బొరొచి గుమ్ముమె వెల్లో పత్తురు ఒన్కువ కెర డంకిలన్. 47 కేనే ఎంగ్రవ దా వెంట గల గే, మగ్దలేనే పట్టుమ్చి మరియు మెలిసి కి, యోసే మెలొసొచి *మరియ మెలి అయ్యసి కి దెకిల.

16

యేసు జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె

(మత్త 28:1-8; లూకా 24:1-12; యోహా 20:1-10)

1 సెలవ్ కడన్సి దీసి కేడ గెలి రాతి, మగ్దలేనే పట్టుమ్చి మరియు, యాకోబుచి అయ్యసి మరియు, సలోమే తెన్, యేసుక గాంసుక మెన, చెంగిల్ వాసిన తేల్ గెనన్ల, చి 2 జా *అయ్తర్ దీసి ఒగ్గర్ పెందలి ఉట్ట, బార్ జా, పొద్దు బార్ జలి సమయమి జా మెన్నె పాచ, 3 “మెన్నె డంపిలొ పత్తుర్ అమ్చి రిసా కో ఒన్కువ దెవుల గె?” మెన ఎక్కి తెన్ ఎక్కి †లట్టబై తిల. 4 ఇసి లట్టబ లట్టబ, ఉప్పిరి దెక, పత్తురు ఒన్కు జా అస్సె మెన దెకిల. జో పత్తుర్ ఒగ్గర్ వెల్లోచొ.

‡ 15:38 15:38 ఎక్కి ఎత్కిక వెల్లో పూజరి వెర్కిక ఎక్కి సుట్టు పెన అర్పితుమ్ దెతి గదిక అడ్డు కెర్తి తెర, ఈంజ.

§ 15:40 15:40 ఈంజ మరియు యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మార్కు 6:3. * 15:47 15:47 ఈంజ

మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మార్కు 6:3. * 16:2 16:2 సత్తు పొదుల్తె అగేచి దీసి † 16:3

16:3 ఎక్కిల్ తెన్ ఎక్కిల్

5 తెదొడి, మెన్నె గెచ్చు పెన, కిచ్చొ దెకిల మెలె, జా మెన్నె తెడిచి ఉజెతో పక్క, చొక్కెల పాలల్ గలన తిలొ ఉబెడొ రితొ దేముడుచి దూత వెన అస్సె. జోక దెక, ఆచారిమ్ జా పంబ్ర జల. 6 జేవ్ ఇసి జతికయ్, జో దేముడుచి దూత జోవయింక “పంబ్ర జా నాయ్. సిలువతె గల మొర తిలొ నజరేతు గచ్చొచొ యేసుక తుమ్ చజితను. జో జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె. జో ఇన్నె నాయ్. ఈందె జోక ఎంగ్లవ తిలి టాన్క అంకి గల.” 7 అన్నె, సిస్సుల్క, పేతురుక “తుమ్చి కంట అగ్గెతో, యేసు గలిలయతె ఉట్ట గెతయ్. తుమ్క జో అగ్గె సంగిలి రితి, జోక ఒత్త దెకితె మెన తుమ్ గెచ్చు సంగ” మెన దూత సంగిలన్. 8 జేవ్ తేర్బోదల్ బమ్మ తెన్ మెన్నె తెంతొ బార్ జా, సిస్సుల్క జా కబుర్ సంగుక ఉట్ట నిగ గెల. గట్టిజ ఆచారిమ్ జా, అద్దుర్ జా గెచ్చు తిల, చి బియకెర, సిస్సుల్క పిట్టవ, కక్క కి కిచ్చొ సంగితి నాయ్.

మగ్గల పట్టుమ్చి మరియక యేసు డీసిలిసి

9 యేసు †అయ్తర్ దీసి జీవ్ జా ఉట్ట, జా దీసి పెందలి మగ్గల పట్టుమ్చి మరియక తొలితో డీసిలన్. ఒగ్గర్ అగ్గె, జాచిక దెర్ల బూతల్క యేసు ఉదడ గెల తిలన్. జా తేర్బోద ఈంజయి. 10 జలె, యేసు జాక డీస్తికయ్, జా జో తెన్ బుల్తె తిల సిస్సుల్ జిచ్చి అస్సె మెన నేన కెర దుకుమ్ జా ఏడ్తె అస్తి, మెన జా జాన కెర, జా మాన్సు జోవయింతె గెచ్చు కెర, “జీవ్ జా అస్సె. ఆవ్ సొంత దెక అస్సి” మెన సాచి సంగిలి. 11 గని జో జీవ్ జలిసి జా దెకిలిసి సూన్లె కి, తెదొడి నంప కెర్తి నాయ్.

12 ఒత్త తెంతొ, బయిలుచి పట్టె దొగుల సిస్సుల్ ఇండ గెతె తతికయ్, యేసు, జోచి పొలిక ఇదిల్ వేర మార్కువ జా తా, జోవయింక డీసిలన్. 13 తెదొడి జేవ్ దొగుల అన్నె బుల గెచ్చు, అన్నె సిస్సుల్క

సంగిల. గని జేవ్ అన్నె సిస్సుల్ తెదొడి నంప కెర్తి నాయ్.

ఎగరజిన్ సిస్సుల్క యేసు డీసిలిసి (మత్త 28:16-20; లూకా 24:36-49; యోహా 20:19-23; బారి కమ్మొ 1:6-8)

14 జాచి పిమ్మట్, ఎగరజిన్ సిస్సుల్ అన్నిమ్ కంక వెన తిలి పొది, యేసు జోవయింక డీసిలన్, చి గోల కెర్లన్. జో జీవ్ జలి పిమ్మట్ జోక దెక తిలస, జోక సాచి సంగ తిలె కి, జేవ్ రాడ్ జీవ్ తెన్ తిలి రితి అన్మానుమ్ జా నంప నే కెర్తి రిసా గోల కెర్లన్.

15 తెదొడి యేసు సిస్సుల్క, “తుమ్ దేసిమ్లు ఎత్తితె గెచ్చు, లోకుమ్చ ఎత్తిక అంచి రిసా సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర. 16 కో నంపజయి గెచ్చులచి బాప్తిసుమ్ నజనుల గే, జేవ్ రచ్చించువ జవుల. గని కో నంప నే జవుల గే, మొర గెలె, సిచ్చతె గెచ్చుల.

17 “అంక నంపజతస తెన్ అంచి అదికారుమ్ అస్సె మెన కీస గుర్తులు తయెదె మెలె, అంచి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ గెలుల, జేవ్ అగ్గె నే సీకిల బాసల్ తెన్ లట్టబుల, 18 అయివొక ఉక్ల దెర్లె జవున్, మొర్తిసి పిల్లె జవున్, జోవయింక ప్రమాదుమ్ జయె నాయ్. అన్నె, జోర్టొ జబ్బుల్ తెన్ తిల మాన్సుల్క అంచి నావ్ తెన్ బోడి చడిలె, చెంగిల్ జవుల.”

19 ప్రబు జలొ యేసు, జలె, సిస్సుల్ తెన్ లట్టబ బోదన కెర కేడయ్లి ఇదిల్ పడ్డొ, జోవయించి మొక్కె ఆగాసుమ్తె వెగ, పరలోకుమ్తె దేముడు అబ్బొన్చి ఉజెతో పక్కయ్ వెసిలన్.

20 అన్నె, జో సంగిలి రితి, సిస్సుల్ కేనె ఒత్త గెచ్చు బోదన కెర్తె తతికయ్, ప్రబు జోవయింక తోడ్ తా జేవ్ సిస్సుల్చి అత్తి

† 16:9 16:9 సక్తు పొదుల్తె అగేచి దీసి

వెళ్లో కమొ కెరవ కెరవ, జేవ్ సంగిలి చి
 సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయ్లన్కీ.

§ 16:20 16:20 మార్కుచి అత్తి రెగిడ్లి ఈంజ పుస్తకుమ్తె, ఈంజ అద్యయిమ్చి నొవ్వు సంబర్ తెంతొచ కొడొ ముల, ఆకర్చి కోడు కొత్తు జప్పన్ మెలి రితి ఇదిలిసి కోడు కెయగె గలిల. గని దూతల్చి అత్తి సంగిలి కబుర్ ఎత్తి పేతురుక చి జీవయింతెన్ తిల సిస్సుల్క జేవ్ తేర్బోదల్ సంగిల. ఒత్త తెంతొ, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసొ యేసు జేవ్ సిస్సుల్క చెత్తర్ దిక్కుల్తె తెద్రవ దిలన్. యేసు తెన్ రచ్చన వాట్ దొర్కు జలి, చి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద కెయక తెయక ఒత్త చెంగిల్ తంక జయెది చి సుబుమ్ కబుర్, గెద. జొ సుబుమ్ కబుర్ పరలోకుమ్చి సత్తిమ్ తెన్ అస్సె. కో పాడ్ కెరుక నెత్తిర్తి. తెద్దిలి.

లూకా సుబుమ్ కబుర్ లూకా రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

1 యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లీసి, జో ఇన్నె తిలి పొది అమ్చితె ఎత్కి జర్గు కెర్ల కమొ ఎత్కి మొదొల్ తెంతో * సగుమ్జిన్, సొంత దెక సాచుల్ జా, జా ఎత్కిచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్త సేవ కెర్తన జల. 2 జలె, జో యేసుక్రీస్తు అయ్లీసి తెన్ †నెరవెర్చుప జలిసి ఎత్కిచి రిసా జేవ్ సాచుల్ అమ్క జాన కెర అస్తి, అమ్చి అత్తి జా సుబుమ్ కబుర్ దా అస్తి, చి యేసు తెన్ జర్గు జలిన్ ఎత్కిచి మత్తెలితెచ బెదవ ఒగ్గర్జిన్ రెడ్ల అస్తి. 3-4 జలె, ఓ వెల్లొ దెయొపిలా, ఈంజ ఎత్కి సూన ఆవ్ సరిగా పరిచ్చ కెర అస్తి, చి తుక 'జో సూన్లీన్చి రిసా సత్తిమ్ చినున్' మెనయ్, తుచి రిసా ఈంజ ఎత్కి వర్స తెన్ ఆవ్ రెగుడుక అంక చెంగిల్ డీస్తయ్, చి ఇన్నె రెగ్గితసి.

క్రీస్తు రిసా సాట్టు కెర్తొ యోహాను జెర్మెదె

5 హేరోదు రానొ ‡ యూదుల్చి ఒండి దేసిమి ఏలుప కెర్తె తిలి పొది, ఏదేముడుచి గుడితె జోచి సేవ కెర్తొ పూజరి జలొ జెకర్యా మెలొ ఎక్కిలొ తిలన్. పూజర్లుతెచొ అబీయా పూర్గుమ్చొచి *తెగచొ జో. జోచి

తేర్చి, †అహరోసు పూర్గుమ్చొ జలొ యూదుల్చొ తొలితొచొ ఎత్కిక వెల్లొ పూజరిచి సెకుమ్తెచి తేర్బొద జా తిలి. జాచి నావ్ ఎలీసబెత్తు. 6 జేవ్ దొగుతెర దేముడుచి కోడు తెన్ సత్తిమ్ ఇండితె తిల. నే పిట్టయ్తె నెంతె దేముడు దిల ఆగ్గుల్ ఎత్కి తెన్ నాయిమ్ ఇండితె తిల.

7 గని ఎలీసబెత్తు గొడ్డు జా తిలి రిసా జోవయింక బొదల్ నాయ్. జేవ్ ఒగ్గర్ వెర్చుల్ వయసుచ మంత్రొ మంతిరి జా తిల.

8 జెకర్యా తిలి తెగచ పూజర్లు దేముడుచి గుడితె సేవ కెర్తి కాలుమ్ జా తిలి, చి జెకర్యా దేముడుచి జా సేవ కెర్తె తిలి పొది, 9 దేముడుచ పూజర్లుతె కీసి కెర్తతి గే, దస్సి జొయ్యి జో ప్రబు జలొ దేముడుచి గుడితెచి దూపుమ్ డయ్యుక మెన చీట్లు గల్క జోచి నావ్ ‡నీడ్లి. 10 దూపుమ్ డయిలి పొది ప్రెజల్ ఒండిజిన్ దేముడుచి గుడిచి కోటచి తెడి బయిలె ప్రార్దన కెర్తె తిల.

11 తెదొడి దేముడు ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలొ జా దూపుమ్ డయితి టాన్చి ఉజెతో పక్క టీచ డీసిలన్. 12 జెకర్యా జో దూతక దెక కెర బేగి బమ్మ జా బియఁ గెలన్, 13 గని దూత జోక, "జెకర్యా, తుయి బి నాయ్. తుయి కెర్తి ప్రార్దన దేముడు సూన అస్సె. చి తేర్చి ఎలీసబెత్తు తుక పుత్తు పాయ దెయెదె. జోక 'యోహాను' మెన నావ్ తిన్సె.

14 జో బొద జెర్మెలె తుయి సర్దనంతోసుమ్ జస్సె. అన్నె ఒగ్గర్జిన్ కి జా సర్ద

* 1:1 1:1 జోవ బారజిన్ బారికుల్ చి అన్నె ఒగ్గర్జిన్. † 1:2 1:2 'నెరవెర్చుప జలిసి' మెలి కోడు కిచ్చొక ఒత్త అస్సె మెలె, పూర్గుమ్ తెంతో 'దొర్చు జలొ రచ్చింమప కెర్తొసొ జతొ క్రీస్తుక తుమ్తె తెర్చయిందె, ఇసి దస్సి కెరెదె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు నంగ తిలన్, చి దేముడుచి కొడెతె రెడ్లప తిలన్, చి యేసు అయ్లీసి, బులిలిసి, మొర్గిసి, అన్నె జలిసి చి పరలోకుమ్తె అన్నె వెగ గెలిసి తెన్ జా ఎత్కి నెరవెర్చుప జలి. ‡ 1:5 1:5 నెంజలె 'ఒండి యూదయ దేసిమి' మెనుక జయెదె, రోమ్ దేసిమిచి ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ జో హేరోదు ఏలుప కెర్తె తిలన్. 4:44 చి ఎట్టొచి కోడు దెక. § 1:5 1:5 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక ఈంజ లోకుమ్తె ఎక్కి దేముడుచి గుడి తయెదె. కెనె మెలె; యెరూసలేమ్తె, యూదుల్చి వెల్లె పట్టుమ్తె. యెరూసలేమ్ యూదయ ప్రదేసిమ్ తిలి. * 1:5 1:5 పూర్గుమ్ జా అలవాట్ దిలి తెంతో, యూదుల్చ పూజర్లుతె విస్సెక చెత్తర్జిన్ తిల. జోవయంతె ఏక జట్టుచొ వెల్లొ మాన్సు అబీయా. † 1:5 1:5 అహరోసు మోసే పూర్గుమ్చొ అస్సిన్. ‡ 1:9 1:9 కేనె పూజరిచి జివితముతె ఎక్కి సుట్టుచి సేవతె జో జా దూపుమ్ డయ్యుక జయెదె. జేక జా సమయమ్ జెకర్యాక ఒగ్గర్ ముక్కిమ్చి.

జవుల.

15 వడ్డో, ప్రబుచి కామ్ కెర్తనతె జోక 'వెల్లో' మెన ప్రబు దెకెదె.

అంబడ్డో ద్రాచ రస్సుమ్ కి, కిచ్చొ మచ్చితి సూరు కి

జో పియె నాయ్. చి జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ

జోచి పెట్టి బెర తయెదె; అయ్యునిచి పెట్టి జో తిలి మొదోల్ తెంతో కి.

16 ప్రబు జలో జో జోక దేముడుక జేవ్ అన్నె సత్తిమ్ కెరుక దెర్తి రితి

జో యోహాను ఒగ్గర్ జిన్ ఇస్రాయేలుల్క దేముడుచి పక్క పస్యెదె,

17 చి ఏలీయా పూర్లుమ్ చొక తిలి ఆత్మసెక్కి,

ప్రబుచ కబుర్లు సంగితి ఆత్మసెక్కి, యోహానుచి పెట్టి తయెదె చి,

ప్రబుచి పురె జో గెచ్చెదె.

పురె గెచ్చు

అబ్బదింసి జోవయించ బోదల్క అన్నె చెంగిల్ దెకిత్ రితి

జోవయింక పసులవెదె, అన్నె బుద్ది సుదల్చి గ్యానుమ్ జేవ్ సూన్ తి

రితి దేముడుచి నీతి కోడు తెన్

అగ్గె నెసిలసక పసులవ దెయెదె. కిచ్చొక మెలె, ప్రబుచి సేవ జేవ్ కెర్తి

రితి మాన్సుల్క తెయార్ కెర్తి రిసాయి”

మెన దూత జెకర్యాక సంగిలన్.

18 గని, “ఈంజ కోడుచి సత్తిమ్క అంక కిచ్చొ రుజ్జు? ఆవ్ మంత్రో మాన్సు, చి అంచి తెర్ని ఒగ్గర్ వెర్సుల్చి మంతిరి”

మెన జెకర్యా అన్మానుమ్ సంగిలన్.

19 దూత జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి

పురెతో టీవ్తో జోచి సేవ కెర్తొసా ఆవ్. అంచి నావ్ గబ్రియేలు. తుక ఈంజ కోడు ఆవ్ సంగుక మెన, తుక ఈంజ

సర్దచి కబుర్ అనుక మెన, దేముడు అంక

తెద్రయ్లో. 20 ఈందె, సూను, ఆవ్ సంగిల కొడో తుయి నంప కెర్లది నాయ్

చి రిసా, జా ఎత్కి జర్లు జతి ఎద తుయి గుల్లో జా తస్తె. జేవ్ కొడో కచితుమ్

దేముడు దిలి కాలుమ్కయ్ ఎత్కి జర్లు జయెదె” మెన దూత జబాబ్ దిలన్.

21 జలె, మదెనె, జెకర్యా అన్నె బార్ జతిన్క పైజల్ రకితె తిల. దేవులుమ్తె

జో అల్నిమ్ తా గెలి రిసా ఆచారిమ్ జల. 22 జలె, జో బార్ జలె, జోవయింతెన్

లట్టుబుక నెత్తిర్లి రిసా, ‘దేముడుచి గుడితె కిచ్చొ జవున్ డీసన్ సేడ్డిన్ దెకిలన్’ మెన

చినిల, అన్నె, గుల్లో జా తా అత్తో తెన్ జోవయింక సయ్నల్ కెర్లన్. 23 అన్నె,

జోచి సేవచ దీసల్ బెర జోచి సేవ కెర కేడవ కెర, గెరి ఉట్టు గెలన్.

24 సగుమ్ దీసల్ గెలి వడ్డో, జోచి తేర్ని ఎలీసబెతు అంగి జలి, అన్నె పావ్

జొన్నొ ఎద లుంకిల్ రితి జా గెరి తాఁ గెలి. 25 “ఆవ్ మంతిర్ జా అయ్లి

పొది ప్రబు అంక చెంగిల్ దెక చెంగిల్ వరుమ్ దా అస్సె. అంక ‘గొడ్డు జా

అస్సె’ మెన మాన్సుల్ అగ్గె ఆస్టె తిల, గని అప్పె అంగి జా అస్సిచి మరియాద

అయ్లి. దేముడుచి దయక అంక మరియాద దిలో. అంచి అవమానుమ్ కడ గెలో.” మెన ఎలీసబెతు సర్ల తెన్

తిలి.

యేసుచి జెర్మున్ రిసా దూత మరియక సంగిలిసి

26 ఎలీసబెతు అంగి జా సొప్పు జొన్నొ జతికయ్, దేముడు జో గబ్రియేలు

మెలో దూతక గలిలయ ప్రొంతుమ్చి నజరేతు మెలి గవ్వి కబుర్ తెద్రయ్లన్.

27 యూదుల్చొ *దావీదు పూర్లుమ్చొచి సెకుమ్చొ యోసేపు మెలో ఎక్కిలోక

పెండ్లి కెరుక మెన అయ్యుసిసి సంగ తిలి విడ్డి బోదతె తెద్రయ్లన్. జా విడ్డి బోదచి

నావ్ మరియ.

§ 1:23 1:23 సత్తరెక్ చి సేవ, బెర్తె, కెర తయెదె. * ముక్కిమ్చొ రానొ జా తిలన్.

1:27 1:27 పూర్లుమ్ పొది జేవ్ యూదుల్క దావీదు

28 జలె, జో దూత జాతె జా కెర, “ఓ మరియ, తుక జోబర, తుయి సంతోసుమ్ జా. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తుక చెంగిల్ దెక అస్సె. తుక చెంగిల్ వరుమ్ దెతయ్. జో తుక తోడు అస్సె” మెన సంగిలన్. 29 గని జా నాడి ఈంజు కోడు సూన బలే ఆచారిమ్ జా ఇదిల్ బాద సేడ కిచ్చొ కెరుక గే నేన కెర, “ఈంజు కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ?” మెన ఉచరన బియఁ గెలి. 30 “మరియ, తుయి బి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తుక దయ దెక అస్సె. 31 ఈందె, సూను, తుయి అంగి జస్సె. పుత్తు పాయితె, చి జో బోదక ‘యేసు’ మెన నావ్ తిస్సె. 32 జో ముక్కిమ్ జయెదె, చి ‘ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలోసాచొ పుత్తుసి’ మెన జోచి రిసా సంగుల. అస్సె, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్తెదె, చి జో ఒగ్గర్ పూర్లుమ్ తిలో ముచ్చొతాతోన్ జలో రిసా †దావీదుచి సింగాసనుమ్తె జో వెసయెదె జోచి రాజిమ్క జో ఏలువ కెర్తి రితి ప్రబు జలో దేముడు దెయెదె. 33 ‡యాకోబు పూర్లుమ్చొచి సేకుమ్చచి ఉప్పిరి జో కెయఁక తెయఁక ఏలువ కెరెదె. జోచి రాజిమ్ కెయఁక కి అంతుమ్ జయె నాయ్” మెన మరియక జో దూత సంగిలన్. 34 దూత దస్సి సంగితికయ్, మరియ జోక, “ఈంజు కిసి అంక జర్గు జయెదె? ఆవ్ మున్సుక నే గెలి మాస్సు, గెద” మెన సంగిలన్. 35 దూత జాక,

దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి తుచి పెట్టి జెయెదె. జో ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలోసాచి ఆత్మసెక్తి తుచి సుట్టునంత జోచి నీడ సెక్తి డంక తయెదె. జాచి రిసా, తుచి పెట్టి జెర్తుక తిలో బోదక “పూర్తి దేముడుచి సుద్ది తిలోసా, జోచొ సొంత పుత్తుసి” మెనుల. 36 అస్సె, “ఈందె, అన్నెక్ కోడు కి సూను. తుమ్చి కీమాస్సు జతి ఎలీసబెతు కి మంతిరి జలి పొది అంగి జా అస్సె, చి పుత్తు పాయెదె. జా అగ్గె గొడ్డు జా తిలిసి అంగి జా అప్పె సొవ్వు జోన్నొ జా అస్సె. 37 జలె, *కిచ్చొచి రిసా కి ‘జో జర్గు కెరుక నెత్తె’ మెన అమ్చొ దేముడుచి రిసా సంగుక నెంజె, గెద. జో ఎత్కి తెరె” మెన దూత సంగిలన్. సంగితికయ్, 38 మరియ, “ఆవ్, ప్రబుచి సేవ కెర్తొ సుది, తుయి సంగిలిసి అంక జర్గు జప్పన్” మెన సంగిలి చి దూత జాచి తెంతో బార్ జా ఉట్ట గెలన్.

మరియ ఎలీసబెతుతె గోత్ గెలిసి 39 జలె, ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె అగ్గె ఏక్ దీసి, మరియ బార్ జా, బే బేగి గెచ్చు యూదయ ప్రదేసిమ్చి డొంగుర్ దేసిమ్ పక్కచి ఏక్ గవ్వి పాఁచిలన్. 40 జెకర్యాచి గెరి గెచ్చు ఎలీసబెతుక దస్సుల్ జా జోకర్లన్. 41 మరియ జోకర్లి కోడు ఎలీసబెతు సూన్లి బేగి, జాచి పెట్టి తిలో బోద డేఁచిలన్. తెదొడి జాచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ బెర్తికయ్, 42 జా ఆత్మసెక్తిక కిచ్చొ మెన గట్టిజ

† 1:32 1:32 యూదుల్క ఒగ్గర్ పూర్లుమ్ సొంత రానల్ తిల, చి జేవ్ రానల్తె దావీదు ముక్కిమ్చొ జలొ. “తుచి సెకుమ్తె దొర్కు జలొ రచ్చొంచువ కెర్తొసొక జెర్తొయిందె” మెన జో దావీదుక దేముడు సంగ తిలన్. దావీదుచి సెకుమ్తె జో జెర్తొ ఏలువ కెరుక తిలిన్చి రిసా ‘మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి అప్పెచి రగుమ్చి రాజిమ్తె ఏలువ కెరెదె’ మెన యూదుల్ ఉచర్తి తిల, గని ఆత్మయి రగుమ్చి రాజిమ్చి అర్దుమ్ ఇస్సె ముక్కిమ్ తయెదె. ఆకర్కయ్, దేముడు ఈంజ లోకుమ్క మార్పువ కెర్తి వడ్డొకయ్, జోచి రాజిమ్ డీసెదె. ‡ 1:33 1:33 యాకోబు పూర్లుమ్చొ కి యేసు జెర్తిలి వంసుమ్చొ జయెదె జోక ‘ఇస్రాయేలు’ మెన అన్నెక్ నావ్ తయెదె, చి జోచి సెకుమ్చక ‘ఇస్రాయేలులు’ మెన కి యూదుల్ సంగుల. § 1:36 1:36 అప్పసి జయెదె గే, అత్తసి జయెదె గే, పాపసి జయెదె గే, కిచ్చొ జయెదె గే నేన్ తి. * 1:37 1:37 నెంజెలె, జో సంగిలి కోడుక ‘జో జర్గు కెరుక నెత్తె’

అవాడే తెన్ ఎలీసబెతు కేక్ గలిలన్ మెలె,
 “తేర్బోదల్ ఎత్తిచి కంట

దేముడు తుకయ్ దీవెన దిలన్ అస్సె, చి
 తుచి పెట్టి జెర్మితో బోద చెంగిల్చో!

43 అంచొ ప్రబుక పాయితి అయ్యసి
 అంచితె జెంక
 దేముడు కిచ్చొక వరుమ్ దా అస్సె?

44 ఈందె,
 తుయి జొక్కర్ల కోడు అంచి కంగ్డల్ సూన్లి
 బేగి

అంచి పెట్టి తిలో బోద సర్దక
 అంచి పేట్ తెడి డేవిలన్.

45 ఒహో, దేముడు
 జాక సంగ తెద్రయలి కోడుక
 ‘నిజమి జర్గు జయెద’ మెన
 నంప కెర్లి తేర్బోదక చెంగిలి!”

మెన ఎలీసబెతు కేక్ గల్తికయ్,
 46 మరియ జా ఇసి మెలి.

దేముడుచి గవురుమ్ మరియ
 గాయిలీసి
 అంచి జీవు ప్రబు జలో దేముడుచి
 గవురుమ్ కెర్లసి.

47 అంచొ రచ్చించువ కెర్లొసా జలో
 దేముడు జర్గు కెర్లినచి రిసా
 అంచి ఆత్తుతె సర్ద జతసి.

48 ఆవ్ జోచి సేవ కెర్తొ సుది ఒగ్గర్ దాకు
 జలెకి,
 అంక జో చెంగిల్ దెక అస్సె.

మెలె, ఈందె, “జాక చెంగిలి” మెన
 అప్పె తెంతో యుగల్చి ఉప్పిరి యుగల్చ
 మాన్సుల్

అంచి రిసా దీవెన పాయిలీసి మెన
 సంగుల.

49 ఒండి సెక్తి తిలో దేముడు జోచి దయక
 అంక గొప్ప కామ్ కెర అస్సె,
 జోచి నావ్ పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలిసి.

జో సుద్ది తిలిన్క జోచి నావ్ కెర్లి గవురుమ్
 కెర్లక జయెద!

50 యుగుమ్చి ఉప్పిరి యుగుమ్చ జోక
 బిత మాన్సుల్క

జో కన్యారుమ్ దెకితె తయెదె.
 51 †జో అప్పె జర్గు కెర్లిన తెన్ కచితుమ్

జోచి ఆతుచి ఒగ్గర్ సెక్తి కమొ కెర కెర,
 జోచి సెక్తి దెకవ అస్సె.
 వెల్లో మెనన్లనచి పెట్టిచ ఆలోసుమ్లు

పాడే కెర,
 జోవయింక చెదుర్ప కెర అస్సె,
 52 ఏలుప కెర్లనక జోవయించ సిజాననల్

తెంతో
 సేడవ గెల కెర,
 విలువ నెంజిల రిత మాన్సుల్క

జో విలువ దా అస్సె.

53 చూ జలనక చెంగిల్ అన్నిమ్ దొర్కు
 కెర అస్సె, చి
 సామాన్లుక కిచ్చొ నే దెతె

రితి తెద్రవ దా అస్సె.

54-55 అమ్చ పూర్లుల్క, ముక్కిమ్క
 అబ్రాహామ్ పూర్లుమ్చొక,
 “తుక, చి యుగుమ్చి ఉప్పిరి

యుగుమ్చ తుచి సంతాసుమ్
 జతనక
 తోడు తయిందె” మెన

జో ప్రమానుమ్ సంగిలన్, గెద,
 జలె, జా రచ్చనచి రిసాచి ప్రమానుమ్చి
 జోవయించి కన్యారుమ్ నే పచ్చితె.

56 మరియ ఎలీసబెతు తెన్
 తిన్ని జొన్నొ తా కెర గెరి అన్నె
 ఉట్ట గెలి.

57 జలె, ఎలీసబెతుచి కంట్లు పాచ
 అయ్లి, చి మున్సుబోద జెర్మిలన్.

58 జెర్మితికయ్, దేముడు జాచి ఉప్పిరి
 కన్యారుమ్ జా అస్సె మెన, జేవ్చి
 గేర్ పాసిచ గెరల్చ మాన్సుల్చి

జేవ్చ అన్నొబాచొ చి బందుగులు
 ఎత్తిజిన్ సూన కెర, జేవ్ తెన్ ఒగ్గర్
 సర్దసంతోసుమ్ జల.

59 జలె, బోద జెర్మ అట్టు పొదుల్
 జతికయ్, యూదుడు కెర్లి సున్నతి జో
 బోదక కెరుక చి, జోక నావ్ తింక మెన

† 1:51 1:51 51-53 ఈజిప్ట్ కొడొ ముక్కిమ్క జర్గు జంక తిలిన్చి రిసాచ కొడొ జప్పల, గని జా ఎత్తిక
 ‘కచితుమ్ జర్గు జయెద’ మెలి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోచి సెక్తిక దిలి దయిరిమ్కయ్ జా ఎత్తిక అప్పె
 కి జర్గు జలి రితి సంగితయ్.

ఎత్కిజిన్ బెద అయిల. 'జెకర్యా' మెన అబ్బొన్చి నావ్ జో బోదక తిల. 60 గని అయ్యసి కిచ్చొ మెలి మెలె, "పోన. జోక ‡ 'యోహాను' మెన నావ్ తింక అస్సె" మెలన్. 61 దస్సి మెంతికయ్, "జేవ్ తుమ్చ మూస్సుల్తె కక్కయ్ జా నావ్ నాయ్. జా నావ్ కిసి తితె!" మెన ఒత్త బెర్లన సంగ కెర. 62 "బోదక కిచ్చొ నావ్ తింక?" మెలి రితి అబ్బొన్చి కాయన కెర్ల. 63 రెగిడ్డి ఏక్ బల్ల జో నజన, "జోచి నావ్ యోహాను" మెన జా బల్లయ్ రెగ్ల దెతికయ్, జేవ్ ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జల. 64 జా నావ్ జెకర్యా రెగ్ల దెకయిల బేగి, జోక చోడి పుట్టి చి జిబు బులిలి, లట్టుబుక దెర తోలితో దేముడుచి గవురుమ్ సంగిలన్.

65 జలె, జా జర్గు జలిసి ఎత్కిచి రిసా జా పల్లెల్చ మూస్సుల్ ఎత్కిజిన్ బియి, గెల, చి జర్గు జలిన్ ఎత్కిచి రిసా, జా యాదయ ప్రదేసిమ్చి డొంగుర్ దేసిమ్చ మూస్సుల్ గావ్యో ఎత్కితె లట్టబై తిల. 66 అన్సె, జర్గు జలిన్చి రిసాచ కొడొ నూన్లన ఎత్కిజిన్ మెన్ను చెంగిల్ ఉచర, 'జో నాడు దేముడుచి అత్తి అస్సె. జోయ్యి జోక తోడు' మెన చిన కెర, "ఈంజో బోద వడ్డిలె కిచ్చొ కామ్ కెరెదె, కిసాచో జయెదె?" మెన ఉచర్తె తిల.

67 జలె, యోహానుక నావ్ తిలి గడియ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జెకర్యాచి పెట్టి బెర, దేముడు దెతి రచ్చన తెదొడి తెంతో ఎత్కి జర్గు జంక దెరుక తిలిన్చి

రిసా చోడి పుట్టవ జెకర్యా ఇసి మెలన్; 68 "ప్రబు జలొ అమ్చ ఇస్రాయేలుల్చ దేముడుక జోబర! కిచ్చొక మెలె, జోచయ్ ప్రెజల్ జల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్క అన్నె కిగనన రచ్చించుప కెర్తి రిసా జో ఉత్త జా అస్సె.

69 జోచొ సేవ కెర్తొసా జలొ దావీదు పూర్గుమ్చోచి సెకుమ్తె సెక్తి తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసాక జో జెర్మవ అస్సె;

అమ్క రచ్చించుప కెర్పు మెన. 70 దస్సి కెరిందె, మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్చి చోడి పుట్టవ సంగిలన్, గెద.

71 అమ్క విరోదుమ్ జల మూస్సుల్ తెంతో అమ్క విరోదుమ్ కెర్తన ఎత్కిజిన్చి అత్తి తెంతో అమ్క రచ్చించుప కెరుక మెన జో సంగ అస్సె.

72-73 ఒగ్గర్ అగ్గెచ అమ్చ పూర్గుల్క ప్రమానుమ్ సంగిలి కోడు జర్గు కెరుకయ్ మెన, జేవ్ పూర్గుల్తె అమ్చో అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చోక ఒట్టు గలన దేముడు సంగిలి నిజమ్ కోడు నే పచ్చితె జర్గు కెరుకయ్ మెన జో ఒప్పన అస్సె, జర్గు కెరెదె!

‡ 1:60 1:60 యోహాను మెలి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రబు దయ కెర్తొసా జయెదె' మెలి అర్దుమ్ తయెదె. § 1:68 1:68 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కక్క డబ్బుల్ గట్ట దెంక నాయ్, గని కేన్ జప్పన మూస్సు గొతిమాన్సు జా తిలె, కో జప్పన డబ్బుల్ దా, జో గొతిమాన్సుక విడ్డల్ కెరవుక జయెదె. దస్సి, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు రచ్చించుప కెర్తొసాక తెర్వవ అమ్క అమ్చ బాదల్ తెంతో, అమ్క ఆక్రమించుప కెర్లన తెంతో విడ్డల్ కెరెదె' మెన యూదుల్ ఆన జా నంప తెన్ అస్సి. 'క్రీస్తు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసాక తెర్వయిందె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు నిజమ్ పూర్గుమ్ తెంతో ప్రమానుమ్ సంగ తిలొ, గని 'జా రచ్చన ముక్కిమ్క అమ్ కెర్తె పాపల్చి నిచ్చ తెంతో చి రచ్చన' మెన అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. ఆకర్కయ్, ఉగుమ్ జో మార్పుప కెర్తి పొదికయ్, గర్చి ఎత్కి బాదల్ ఎత్కి పూర్తి గెచ్చవ గెల కెర, నొవ ఆగానుమ్ నొవ బూలోకుమ్ జతి రితి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు మార్పుప కెరెదె. జలె, పాపుమ్ గెచ్చయతి రిసా, ఆకర్క గర్చి ఎత్కి బాదల్ ఎత్కి గెచ్చయతి రిసా, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలిసి కిచ్చొ మెలె, యేను అర్చితమ్ జలిన్ తెన్ చి జో సుపడ్డి లోయి. జో అన్నె గినంతిన్, జలె, ఈంజ ఎత్కిక టాలి జయెదె.

74-75 ప్రమానుమ్ జర్గు కెర్తినతె అమ్కజో
కిచ్చొ గుర్తు దెతయ్ మెలె.

అమ్క విరోదుమ్ సుదల్ జలనచి అత్తి
తెంతో అమ్ ములవుక జలె,
బయిమ్ నెంతె పూర్తి జోచయ్ జా జో దెతి
సుద్ది సత్తిమ్ ఇండ
అమ్చి జీవితమ్ పూర్తి జోచి నేవ అమ్
కెర్తె తంక

వాటు జెయెదె.
76 తుయి, పుత్త, తుయి వడ్డిలె
తుకయ్ కిచ్చొ మెనుల మెలె,
ఎత్కిచి కంట వెల్లో తిలోసాచి కబుర్
సంగితోసా జో
మెన సంగుల. కిచ్చొక మెలె,
ప్రబు జెతికయ్ జోక వాటు తెయార్
కెరవుక

తుయి జోచి పురైతో బులై తస్సె;
77 జోచ ప్రజల్క జో ప్రబు రచ్చన దెతిన్చి
కోడు
జాన కెర, కేన్ రచ్చన మెలె,
జోచ పాపల్ చెమించుప కెర్తినె.

78 దేముడుచి పెట్టిచి కన్కారుమ్చి
జోచి దయచి రిసాచి రచ్చన. ఈంజ
రచ్చనచి రిసా,
పరలోకుమ్ తెంతో ఉజిడి అమ్చి ఉప్పిరి
లగిలి,
నావి దీసి అయ్లి రితి అమ్క ఉజిడి
దెయెదె.

79 అందరితె వెసిల, మొర్నుచి నీడతె
వెసిల రిత మాన్సుల్క
దొర్కు జలి ఉజిడి దెతి రిసాయి.
జో దెతి రచ్చనచి సేంతుమ్ వాటు అమ్
ఇండితి రితి
అమ్క వాటు దెకయ్తి రిసాయి
అమ్చొ దేముడు ఈంజ ఉజిడి అమ్చి
ఉప్పిరి దెకయెదె.”

మెన జెకర్యా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ
తెన్ చోడి పుట్టవ సంగిలన్.

80 జలె, జో బోద యోహాను వడ్డ
ఆత్మక డిట్టుమ్ జలన్ అన్నె, జోచ
ఇస్రాయేలుల్తె జో బార్ జా, జోక దిలి

కామ్ మొదొల్ కెరుక మెన దేముడు
సంగిలి క్కాలుమ్ ఎద జో బయిలు దేసిమి
తాఁ గెలన్.

2

యేసు జెర్మిలిసి
(మత్త 1:18-25)

1 జేవ్ పొదులె, ఔగుస్తు మెలో *కైసర్
రానో రోమ్ దేసిమ్ తెంతో ఒగ్గర్ దేసిమ్లు
ఏలుప కెర్తె తిలి పొది, “ఒండి లోకుమ్తె
కెత్తిజిన్ ప్రజల్ జవుల గే తుమ్ లెక్క కెర
రెగుడ” మెన మాన్సుల్క ఆత్త దిలన్.

2 జేవ్ పొదులె కురేనియు మెలోసా
సిరియ దేసిమి అదికారి జా తిలి పొద్ది
జా ప్రజల్ లెక్క కెర్ల. ఇన ప్రజల్ లెక్కల్
రెగుడుక ఈంజ తిలితోచి. 3 జలె, ప్రజల్
ఎత్కి కేనెచ మాన్సుల్ ఒత్త జేవ్చ సొంత
టాన్లుతె జేవ్చ నవ్వొ రెగ్గవనుక గెల.

4 దస్సి, యోసేపు దావీదు పూర్లుమ్చొచి
వంసుమ్చొ జోచి తెగచొ మాన్సుచి
రిసా, గలిలయ ప్రాంతుమ్చి జో జితె
తిలి నజరేతు గఁవ్వి తెంతో బార్ జా,
యూదయ ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ మెంతి
గఁవ్వి ఉట్ట గెలన్. 5 తేర్ని జతి మరియు
తెన్ ప్రజల్ లెక్కతె ఒత్త జోవయించ నవ్వొ
రెగ్గవనుక మెన గెల. జా జలె, అంగి జా
తిలి.

6 జలె, జేవ్ ఒత్త తిలి పొది జాచి
కంట్లు పాచ అయ్లి, చి 7 తొల్పుర్
మున్సుబోద లడెన్ జలన్. జోక పాలల్
గుడియవ, జేవ్ తిలి సొమ్ముల్ సాడె
తిలి సొమ్ముల్ దొవ్వొ పితి దోనెతె పెటెతె
నిజవ తిల. ఒత్తయ్ కిచ్చొక మెలె, జా
గఁవ్వి జేవ్ తంక, కేనె టాన్ విడి నాయ్.

గొవుడ్డుక దూతల్ డీన యేసు
జెర్మిలిన్చి రిసా సంగిలిసి

8 జలె, జా రాతి జా గావ్క పాసి,
మెండల్ రకిత గొవుడ్డు సగుమ్జిన్
బయిలె మెండల్ రకితె తిల. 9 రకితె
తిలె, దేముడుచొ, దూత ఎక్కిలో

* 2:1 2:1 'కైసర్' మెలె, గ్రీకు బాస తెన్ బెదితయ్. నెంజిలె 'సీజరు' కి మెనుల. 'సీజరు' మెలె, ఇంగ్లీస్ తెన్
బెదితయ్. తెలుగు తెన్ 'వెల్లో రానో' మెన అస్సె.

జోవయింక డీసిలన్, చి జో ప్రబుచి పరలోకుమచి ఉజిడి జోవయించి సుట్టునంత లగిలి, చి ఒగ్గర్ బియఁ గెల. 10 తెదొడి దూత జోవయింక, “తుమ్ బియఁ నాయ్. తుమ్క చెంగిల్ కబుర్ ఆన్తసి. ప్రెజల్ ఎత్తిక ఒగ్గర్ సర్దనంతోసుమ్ ఆన్తి కబుర్, ఈంజ.

11 ఆజి దావీదు పూర్ణుమచొచి గవ్వి తుమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ జెర్మ అస్సె. కొన్సొ మెలె, †క్రీస్తు జలొ ప్రబుయి.

12 జోక తుమ్ చినితి రిసొ తుమ్క కిచ్చొ గుర్తు దెతసి మెలె, జో బోదక పాలల్ గుడియవ తా జోక ఏక సొమ్మూల్ సాడె తిలి సొమ్మూల్ దొప్పొ పితి దోనెతె నిజవ తవుల” మెన దూత కబుర్ సంగిలన్.

13 సంగిలి బేగి, పరలోకుమ్ తెంతొ ఒగ్గర్జిన్ దూతల్ ఉత్త జొ కిచ్చొ మెన దేముడుచి గవురుమ్ గాయిల మెలె,

14 “పరలోకుమ్తె దేముడుక జొఒర! చి బూలోకుమ్తె జో దయ దెకిత మాన్సుల్తె

జో దెతి సేంతుమ్ ఏలువ కెర్న!” మెన గనుమ్ గాయిల.

15 జలె, దూతల్ జొ గనుమ్ గాయ ఉట్ట గెల. చి మెండల్ రకిత జేవ్ గొవుడ్లు “బేత్లెహేమ్తె గెచ్చుమ, చి ‘జర్గు జలి’ మెన దేముడు అమ్క జానయ్లిసి దెకుమ. జొమ్మ!” మెన ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సంగన్ల. 16 గవ్వి బే బేగి నిగ గెచ్చు, మరియక, యోసేపుక, చి సాడెచి సొమ్మూల్ దొప్పొ పితి దోనెతె నిజ తిలొ బోదక చజ దెకిల.

17 జొ రుజ్జు దెకిల్ రిసొ, జో బోదచి రిసొ దూత జేవ్క జానయ్లి కోడు ఎత్తి కక్క కక్క, 18 జేవ్ గొవుడ్లు సంగిలిసి సూన్ల ఎత్తిజిన్ ఆచారిమ్ జొ గెల.

† 2:11 2:11 ‘క్రీస్తు’ మెలె ‘తెద్రయందె’ మెన ఎత్తి, అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రమాసుమ్ సంగ తిలొ రచ్చించుప కెర్తొసొ. ‡ 2:21 2:21 జొ నావచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె. యెహోవ రచ్చించుప కెర్తొసొ జొ అస్సె.

‘యెహోవ’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి నావ్. § 2:22 2:22 బోద జెర్మ దొన్సి విసొ పొదుల్ జలె జొ సుద్ది కామ్క దేముడుచి గుడితె గెచ్చుల. * 2:23 2:23 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రద్దయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రద్దయ్ జొ అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుమియ బాసతె నొయి ప్రమాసుమ్తె మోసే పూర్ణుమచొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రద్దవ అస్సె. † 2:23 2:23 తొల్పూర్ పుత్తుక ‘దేముడుక దిలొసొ. అమ్ అన్నె గెనసుక’ మెనయ్, బోదవ అయ్యసిసి దేముడుచి గుడితె ఇదిల్ డబ్బుల్ దెప్పల.

19 మరియు మాత్రమ్ ఈంజేవ్ కొడొ ఎత్తి జొచి పెట్టితె తియఁ జోచి అర్దుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే ఉచర్తె తిలి.

20 జలె, మెండల్ రకితసక దూత సూనయ్లిసి చి జేవ్ సాడె దెకిలిసి ఎక్కి రితి బెదిలి రిసొ దేముడుక జొకర, గవురుమ్ గాయ గాయ, జేవ్ రకిత మెండల్తె అన్నె ఉట్ట గెల.

యేసుక నావ్ తిలిసి
21 బోద జెర్మ అట్టు పొదుల్ జతికయ్, జోక యాదుడు కెర్తి సున్నతి కెర దిల, చి జోక ‡ ‘యేసు’ మెన నావ్ తిల. అయ్యసి అంగి నే జతె అగ్గె ‘యేసు’ మెన నావ్ తిత్తు మెన దూతచి అత్తి దేముడు ఈంజ నావ్ దా తిలన్.

యేసుక దేముడుచి గుడితె కడ నిలిసి

22 మోసే పూర్ణుమచొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచి ఆగ్గుల్ రితి మరియుక అన్నె సుద్ది కెర్తి కామ్చి ఏదీసి అయ్లి పొది, జొ కామ్క మెన అన్నె యేసుక దేముడుచి టాన్తె జోవయించి పురె టీవడుక మెన యోసేపు జోక యెరూసలేమ్తె దేముడుచి గుడితె కడ నిలన్. 23 కిచ్చొక మెలె, మోసే పూర్ణుమచొచి అత్తి దేముడు రెద్దయ్ల * ఆగ్గుల్చి రిసొ,

“తొల్పూర్ బోద పుత్తు జలె, జోక ‘ప్రబుకయ్ † అర్చితుమ్ దిలొసొ’ మెనుక అస్సె”

మెన రెగిడ్లి కోడు. 24 జలె, మోసే పూర్ణుమచొచి అత్తి దేముడు రెద్దయ్ల ఆగ్గుల్తె రెద్దయ్లి రితి,

“పూజరించి అత్తి దొన్ని పన్నో పిట్టల్ జలెకు, దొన్ని పార్వ పిట్ట పిల్లల్ జలెకు దెంక”
 మెన రెగిడ్లిసి జర్గు కెరుక మెన, అయ్యన్క సుద్ది కెర్తి రుజ్జుక దనచ దెంక జేవ్ దేముడుచి గుడితె గెల.

25 జలె, జా కాలుమ్ యెరూసలేమ్తె ఏక్ మాన్సు తిలన్. జోచి నావ్ సుమెయోను. జో మాన్సు సత్తిమ్ ఇండితోసా. దేముడుక నిదానుమ్ బక్తి కెర్తొసా. ‘అమ్చ ఇస్రాయేలుల్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా కెయెడ జెయెదె గె,’ మెన జో దెకితె తిలన్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జో తెన్ తిలి. 26 “దేముడుచొ క్రిస్తుక తుయి దెకిలెకయ్ మొర గెతె” మెన జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జో సుమెయోనుక నూనవ తిలన్.

27 జలె, ‘క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జాఁ అస్సె’ మెన జో జాన్లి రితి, జయ్యి దీసి జో సుమెయోను దేముడుచి గుడితె గెతి రితి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోక వెలవ నెతికయ్, ఒత్త గెలన్. ‘తొల్పుర్ బోద’ మెన మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్తె రెగిడ్లి రితి యేసుచి రిసా కెరుక మెనయ్, జోక అయ్యసిని దేముడుచి గుడి తెడి పాయ ఆన్తికయ్, 28 జో సుమెయోను జోక దెర పాయ దేముడుచి గవురుమ్ సంగ ఇసి మెన జోబర కెర్లన్:

29 “ఓ ప్రబువ, ఆవ్ తుచొ గొత్తి సుదొ, అప్పె సేంతుమ్ తెన్ మొర గెతి సెలవ్ తుయి దెతసి, తుయి అంక సంగిలీసి ఎత్తి జర్గు కెర అస్సిన్,

30 తుయి తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తొసాక దెక అస్సి.

31 ఈంజ లోకుమ్ ఎత్తిచ ప్రెజల్ దెకిత్ రితి ఈంజ రచ్చన తుయి తెయార్ కెర్లది.

32 యూదుల్ నెంజిలన సత్తిమ్ ఇండితి రితి ఈంజో రచ్చించుప కెర్తొసాచి ఉజిడి వాట్ దెకయెదె, చి తుచయ్ ప్రెజల్ జల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్క జోవయించి ఉజిడి

‡అన్నె గవురుమ్ ఆనెదె.”
 మెన, సుమెయోను దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మనిక్తిక చోండి పుట్టవ సంగిలన్.

33 జలె, యేసుచి రిసా సంగిలీన్చి రిసా అయ్యన్ కీఅబ్బొన్ ఆచారిమ్ జా గెల. 34 తెదొడి “దేముడుచి దయ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్” మెన సుమెయోను జేవ్క దీవెన సంగిలన్, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ యేసుచి అయ్యన్ మరియక జో సుమెయోను అన్నె ఇసి మెలన్.

“ఈందె, ఈంజో బోదచి రిసా అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె ఒగ్గర్జిన్ నంపజా రచ్చించుప జవుల. గని ఒగ్గర్జిన్ అన్మానుమ్ జా పాడ్ జవుల, దేముడుచి గుర్తుక ఈంజో టీవ్దె, చి ఇన్నెచి ఉప్పిరి ఒగ్గర్జిన్ విరోదుమ్ లట్టబుల,

35 ఒగ్గర్జిన్చి పెట్టిచి బుద్దిక ‘కిసిచి గే’ చినుక జయెదె. ఈంజ ఎత్తిచి రిసాయ జో ఈంజ లోకుమ్తె జా అస్సి, తుచి పెట్టి ఏక్ కండా బూసి జయెదె తుక దుకుమ్ జెయెదె,” మెన సుమెయోను మరియక సంగిలన్.

అన్నామెలి మంతిరి కి యేసుచి రిసా ఒత్త సర్ల లట్టబ్లిసి

36 జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగితి ‘అన్నా’ మెలి మంతిరి దేముడుచి గుడితె తిలి. జా ఆసీరు పూర్ణుమ్చొచి తెగచి మాన్సు. పనూయేలు మెలొసాచి

‡ 2:32 2:32 నెంజెలె, ‘తుచి ఉజిడి అన్నెసొమ్మమ్ దెకయెదె’. § 2:33 2:33 యోసీపు నిజామి అబ్బొసి నెంజె. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సొంత అబ్బొసి జయెదె, గని మరియ యోసీపుక పెండ్లి జా అస్సె చి దస్సి మెన్తయ్.

దువినీ జయెదె. జా ఒగ్గర్ వెర్పుల్ వయసుచి మంతిరి. జా బాల తతె పెండ్లి జా సత్తు వెర్పుల్ మున్నున తెన్ తిలన్, 37 చి రండెలి జా అప్పె చెత్తర్ విస్సా చెత్తర్ వెర్పుల్ జా తా, దేవులుమ్ నే ముల్లె, చువ్వె తా, రాతి మెద్దెనె ప్రార్దన కెరై తా బక్తి కెరై తయెదె. 38 తెదొడి జయ్యి గడియయే మరియయింసితె జా కెర, యేసుచి రిసా దేముడుక “ఇన్నెక తెద్రవ తుయి దయ కెర్లది” మెన ప్రార్దన కెర్లన్. అన్నె తెదొడి * “రచ్చించుప కెర్లొసా కెయెక జా కెర యెరూసలేమ్క విడ్డల్ కెరెదె” మెన రకిత మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క “ఈంజొయి జో” మెన యేసుచి రిసా సంగిలి.

39 మోసే పూర్ముచొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గులతె రెగ్గయలిన్తెచ జేవ్ కెరుక తిల కమె ఎత్తి కెర కేడవ కెర, గలిలయ ప్రాంతుమ్చి జోవయించి సొంత గావ్ జలి నజరేతు గవ్వె మరియయింసి అన్నె ఉట్ట గెల. 40 జో బోద వడ్డ డిట్టుమ్ జలో, ఒగ్గర్ బుద్ది సుదొ జలో, దేముడుచి దయ జోచి ఉప్పిర్ తిలి.

యేసు యెరూసలేమ్తె పండుగక గెలిసి

41 యేసుచ అయ్యసిని వెర్పు వెర్పు †పస్కా పండుగక యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె దేముడుచి గుడితె గెచ్చుక అలవాట్. 42 జలె, యేసుక బార వెర్పుల్ జా తిలి పొది జోవయించి అలవాట్క పండుగక ఒత్త గెల. 43 జలె, పండుగు కేడ జేవ్ గెరి గెచ్చుక బార్

జలె, యేసు యెరూసలేమ్తె తా గెలన్, గని అయ్యసిని నేన్తె. 44 ‘యేసు అమ్చి తెన్ జెతన తెన్ అస్సె’ మెన ఉచర తా, ఏక్ ఒండి మెద్దెన్చి ఎదిలి ప్రయాసుమ్ గెలి పడ్డొ, జోవయించ మాన్సుల్తె చి గోతుసుదల్తె చజిల.

45 గని డీసె నాయ్, చి జోక చజన చజన యెరూసలేమ్తె అన్నె గెల. 46 ‡ఒత్త పావెలె, అన్నెక్ దీసి యేసు దేముడుచి గుడితె ఒత్త పండితుల్చి నెడిమి పెన తిలొ డీసిలన్. జో జేవ్చ కొడొ సూన, జేవ్క ప్రన్నల్ కి పుసితె తిలన్. 47 ఒత్త తిలన ఎత్తిజిన్ యేసుచ కొడొ, చి జోచ ప్రన్నల్ సూన, జోచి బుద్ది గ్యాసుమ్చి రిసా పండితుల్క జో దెత జబాబుల్చి రిసా బలె ఆచారిమ్ జతె తిల. 48 జలె, దస్సి జతె తతికయ్, అయ్యసిని జోక దెక, జేవ్ కి బలె ఆచారిమ్ జల, చి అయ్యసి జోక కిచ్చొ పుసిలి మెలె

“కిచ్చొక, పుత్త, అమ్క ఇసి అల్లర్ కెర్లది? ఈందె, అబ్బొది ఆవ్ గొప్ప దుకుమ్ నేడ ఒండి చజితె తిలమ్” మెన సంగిలన్. 49 యేసు జేవ్క కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “అంచి రిసా కిచ్చొక చజుక? ఆవ్ అంచొ అబ్బొచి గెరి తంక మెన తుమ్ నేన్పు గె?” మెలన్. 50 జలె, జో సంగిలి కోడు జేవ్క అర్దుమ్ జయె నాయ్.

51 జలె, జోవయింతెన్ యేసు నజరేతు గవ్వె అన్నె ఉట్ట గెలన్. చి జోవయింతెన్ జియె జేవ్ సంగిల్ కోడు రితి ఇండితె తిలొ. అయ్యసి, జలె, దేముడుచి గుడితె జో సంగిలిసి పెట్టి తియన, ఒత్త జర్గు జలిసి ఎత్తిచి రిసా

* 2:38 2:38 యూదుల్ మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ తెంతొ చి రచ్చనక రకితె తిలె, చి ఆకర్క జయి ఎత్తి కి మార్పువ జయెదె, గని అప్పెచి మట్టుకచి రచ్చనక ‘అత్తుయ రగుమ్’ మెన నేన కెర, యేసుక ‘ఈంజ లోకుమ్తె ఎదార్దుమ్ ఏలువ కెరె నాయ్’ మెన, జోవయింక ‘జొయ్యి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్లొసా’ మెన జోవయింక ఒగ్గర్జిన్ చినితె నాయ్. ‘యెరూసలేమ్’ మెలె, ఇన్నె యూదుల్ ఎత్తిచి రిసాచి టాలి జయెదె. జా మదెనె, రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ జోవయింక ఏలువ కెరై తిల, చి ‘జా బాద తెంతొ కి రచ్చించుప కెర్లొసా అమ్క విడ్డల్ కెరెదె’ మెలి రితి ఉచర్తె తిల. † 2:41 2:41 ‘పస్కా పండుగు’ మెలె, పూర్ము యూదుల్ ఐగుప్తు (ఐగుప్తు) దేసిమి గొతిమాన్సుల్ జా విడ్డల్ జా జా దేసిమ్ తెంతొ బార్ జా సొంత దేసిమి అయ్యలిసి ఏద కెరై పండుగు. ‡ 2:46 2:46 నెంజలె, ‘తిరత్తి గెతికయ్, డీసిలన్’. ఇసి మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్తె: జేవ్ అయ్యసిని దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ జా ప్రయాసుమ్ గెలిసి ఏక్ దీసి దెర్లి, దేముడుచి గుడితె జేవ్ అన్నె గెచ్చుక చి అన్నెక్ దీసిచి ప్రయాసుమ్ తెన్ దొరతి జలి, చి అన్నెక్ దీసి డీసిలన్.

జూచి పెట్టి ఉచర్తె తిలి.

52 జలె, యేసు ఆగ్గక కి బుద్దిక కి వడ్డిలన్, చి మాన్సుల్ జోక మెన్సితె తిల, చి దేముడుచి దయ జోచి ఉప్పిర్ తిలి.

3

దేముడు దెతి రచ్చనక యోహాను సాట్టు కెర్లిసి

(మత్త 3:1-12; మార్కు 1:1-8; యోహా 1:19-28)

1 తిబెరియ మెలో క్షెనర్ రానొ పనర వెర్గుల్ రోమ్ పట్టుమ్ తెంతో ఒగ్గర్ దేసిమ్లు ఏలుప కెర్తె తిలి పొది, జోవయించి తెడి పొంతి పిలాతు యూదయ ప్రదేసిమి అదికారి జా తా, హేరోదు మెలోసా గలిలయ ప్రాంతుమ్తె అదికారి జా తా, జోచొ బావొసి పిలిప్ ఇతూరయ అన్నె త్రకోనీతి మెల ప్రాంతుమ్లుతె అదికారి జా తా, లుసానియ అబిలేనే ప్రాంతుమ్తె అదికారి జా తా, 2 అన్నా మెలోసా ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తా, దూజాంవొన్ జలో కయవ తెదొడి ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తిలి పొది, జెకర్యాచొ పుత్తుసి యోహాను బయిలు దేసిమి *బుత్తె తిలి పొది, దేముడుచి జో సంగుక తిలి కబుర్ జోక అయ్లి. 3 జలె, జోచి కబుర్ జో సంగుక దేముడు తియార్తికయ్, “తుమ్చి పాపల్చి రిసా తుమ్ దుకుమ్ జా, అమ్చొ దేముడు తుమ్చి పాపుమ్ చెమించుప కెర్తె గుర్తుక తుమ్ బాప్తిసుమ్ నజన” మెన యోర్దాను గాడు పాసి ఒండి బుల బుల సాట్టు కెర్తె తిలన్. 4 దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయాచ కోడు రెగిడ్లి పుస్తకుమ్తె రెగిడ్లి రితి;

“ఎక్కిలో అంచొ బారికి జా, అంచి అవాడ్ రితో జా, ప్రబు జెతికయ్ వాటు తిన్నగ కెర్తె రితి తుమ్ ఎత్కిజిన్ బుద్ది జా

మెన, బయిలె ప్రదేసిమి తా కేక్ గల సాట్టు కెరెదె.

5 ఎత్కి డొంగుర్, ఎత్కి మెట్ట, ఎత్కి లోయ సదూనుమ్ జవుల, వంకుడ వట్టో తిన్నగ జవుల, చి గర్కు తిల వట్టో మిన్న జవుల,

6 దేముడు మాన్సుల్క కిసి రచ్చించుప కెరెదె గే ఎత్కిజిన్ దెకుల.” మెన రెగిడ్లి కోడు.

బాప్తిసుమ్క అయ్లసక యోహాను గిల కెర బుద్ది సంగిలిసి

7 జలె, జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజనుక మెన బార్ జల ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్క దెక కెర, యోహాను జోవయింక ఇసి మెలన్: “అయివొచి రితి విన్నుమ్ పెట్టి తిలన, తుమ్! దేముడు కెర్తె సిచ్చ పిట్టవనుక ఉచరుక మెన తుమ్క సికణ్ణోసా కొన్సొ? 8 తుమ్ కెర్తె పాపల్ ముల దా, చెంగిల్ బుద్ది ఇండ, ఆత్మపలితుమ్ దెర. పడ్డె, ‘అబ్రాహామ్ అమ్క అబ్బొ జయెదె చి రిసా, దేముడు తెన్ బెద అస్సుమ్’ మెన తుమ్క తూమ్ ఉచరన సొంత గవురుమ్ సంగుక నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుక ఇన్నెచ పత్రల్ తెన్ అబ్రాహామ్చి రిసా బోదల్క జెర్తువుక తెరె, మెన తుమ్క ఆచ్ సంగితసి. 9 ఈందె, అప్పె ప్రబు కురాడు వాండి కెర, రూకుక బుంది కండుక, కుర్తడి దెర టీచ అస్సి, జలె, చెంగిల్ పలితుమ్ నే దెర్తొ ఎత్కి రూకుక కండ కెర ఆగితె గలుల,” మెన యోహాను జాగర్త బుద్ది సంగిలన్.

10 జో ఇసి సంగితికయ్, “దస్సి జలె, అమ్ కిచ్చొ కెరుక గే అమ్క సంగు” మెన జనాబ్ పుసిల, 11 జో జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “కక్క దొన్ని సొక్కల్ తవుల గే, ఎద్దెరె సొక్క నెంజిలోసొక ఏక్ దెంక. కక్క అన్నిమ్ తిలె, జో అన్నిమ్ నెంజిలోసొక అన్నిమ్ దెంక.” మెలన్. 12 జలె, బాప్తిసుమ్ నజనుక మెన సిస్తు నజితె సుంకర్లు కి యోహానుతె

* 3:2 3:2 1:80 దెక.

అయ్యల, చి “గురుబాబు, ఆమ్ కిచ్చొ కెరుక?” మెన పుసిల. 13 జో జోవయింక, “తుమ్ కెద్ది సిస్తు నజుక నాయిమ్ తయెదె గే, తెద్దిలి నజ. అన్నె ఒగ్గర్ నజ నాయ్” మెలన్. 14 “ఆమ్, జలె, కిచ్చొ కెరుక?” మెన సయన్యుమ్ సుదల్ పుసిలె, యోహాను జోవయింక, “బియడ జవున్, ఆరిచ నిందల్ కెర జవున్, కచి అన్సి దొర్కు కెరన నాయ్. దన్ని కెర్లె చొర్లి రితి జయెదె. జా పోన, గని తుమ్చి నాయిమ్ తెన్ చి జీతుమ్ నజన, ‘సాలు’ మెన సర్ల తెన్ జియ,” మెన యోహాను సంగిలన్.

క్రీస్తుచి రిసా యోహాను బోదన కెర్లసి

15 ‘జెత్తో క్రీస్తు జా తయెదె’ మెన ప్రెజల్ ఎత్తి అజ్జ కెరన, యోహానుచి రిసా “ఈంజొ ఏక్ వేల క్రీస్తు జా తయెదె” మెన పెట్టి ఉచరంతె తతికయ్, 16 జో ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్. “ఆద్ పానితె తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెతసి, గని అంచి కంట అదికారుమ్ తిలోసా జెతయ్. జోచ చట్టోతచ జోడ్లచ వాలివో యిపుక జలెకు అంక విలువ నాయ్. జో, జలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్, †ఆగి తెన్ తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెయెదె. 17 జోచి పూనితి సూపు జోచి అత్తి అస్సె. జోచి కెల్ని సుబుమ్ కెర జోక కామ్క జెతి పంటొ గుడ్డ కెర కొట్టుతె కుడవ, కో విజవుక నెత్తిర్లె ఆగితె పోటు గల డయ గెలెదె,” మెన యోహాను సంగిలన్. 18 ఒగ్గర్ దస దయిరిమ్ కొడొ సంగిత జాగర్ల సంగిత కొడొ తెన్ ప్రెజల్క దేముడు దెతి రచ్చనచి రిసా యోహాను సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్లన్.

19 గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ అదికారి జలొ హేరోదు, జలె, బావొన్చి తేర్చి హేరోదియక ఆనన తిలన్, చి అన్నె కిచ్చొ

కిచ్చొ గర్చ కమె ఒగ్గర్ కెర్లె తిలన్. జాచి రిసా యోహాను జోవయింక గోల కెర్లె తిలన్, చి రిసా 20 అన్నెక్ పాపుమ్ కి కెర్లన్. కిచ్చొ మెలె, యోహానుక జేలి కెర జేల్తె గలిలన్.

యేసు బాప్తిసుమ్ నజన్లసి

21 జా నే జతె అగ్గె, జలె, ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ బాప్తిసుమ్ నజన్తికయ్, యేసు కి బాప్తిసుమ్ నజన ప్రార్లన కెర్లె తతికయ్, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జలి. 22 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పార్ల పిట్టచి రితి ఉత్తజా, జోచి ఉప్పిరి టీవెలి, చి “తుయి అంచొ ప్రేమ తిలొ పుత్తు. తుచి రిసా అంక సర్లసంతోసుమ్” మెన, పరలోకుమ్ తెంతొ అవాడ్ అయ్లి.

యేసుచి వంసుమ్ వర్చ తెన్ రెగిడ్లిసి

23 యేసు సేవ మొదొల్ కెర్లి పొది, జోచి వయసు పాసి పాసి ముప్పుయ్ వెర్చుల్ జా తిలి. †యేసుక యోసేపుచొ పుత్తుసి మెంతె తిల. యోసేపు హేలీచొ పుత్తుసి, 24 హేలీ మత్తతుచొ పుత్తుసి, మత్తతీయ లేవీచొ పుత్తుసి, లేవీ మెల్కీచొ పుత్తుసి, మెల్కీ యన్నుచొ పుత్తుసి, యన్ను యోసేపుచొ పుత్తుసి, 25 యోసేపు మత్తతీయచొ పుత్తుసి, మత్తతీయ ఆమోసుచొ పుత్తుసి, ఆమోసు నాహాముచొ పుత్తుసి, నాహాము ఎస్లిచొ పుత్తుసి, ఎస్లి నగ్గయిచొ పుత్తుసి, 26 నగ్గయి మయతుచొ పుత్తుసి, మయతు మత్తతీయచొ పుత్తుసి,

† 3:16 3:16 బారికుల్ 2:3-4 దెక. అన్నె అన్నె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ఆగిక బజార్ గర్చ సుబుమ్ కెరుక జయెదె, నెంజలె, ఆగితె అర్చితుమ్ దెతసి సుబుమ్ జయెదె. దన్ని, ఆగిచి బాప్తిసుమ్ మాన్చుచి అత్తక ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సుబుమ్ కెర్లన్క టాలి గుర్చు జయెదె. † 3:23 3:23 గని ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి పరలోకుమ్చి సుద్ది అత్తకయ్ మరియ యేసుక అంగి జా తిలి, గెద.; 1:26-38.

మత్తతీయ సిమియచో పుత్తుసి, సిమియ
 యోశేకుచో పుత్తుసి,
 యోశేకు యోదాచో పుత్తుసి, ²⁷ యోదా
 యోహాన్నుచో పుత్తుసి,
 యోహాన్ను రేసాచో పుత్తుసి, రేసా
 జెరుబ్బాబెలుచో పుత్తుసి,
 జెరుబ్బాబెలు సయల్తీయేలుచో పుత్తుసి,
 సయల్తీయేలు నేరిచో
 పుత్తుసి, ²⁸ నేరి మెల్తీచో పుత్తుసి, మెల్తీ
 అద్దిచో పుత్తుసి,
 అద్ది కోసాముచో పుత్తుసి, కోసాము
 ఎల్మాదాముచో పుత్తుసి,
 ఎల్మాదాము ఏరుచో పుత్తుసి, ²⁹ ఏరు
 యెహోసువచో పుత్తుసి,
 యెహోసువ ఎలీయెజెరుచో పుత్తుసి,
 ఎలీయెజెరు యోరీముచో
 పుత్తుసి, యోరీము మత్తతుచో పుత్తుసి,
 మత్తతు లేవీచో పుత్తుసి,
³⁰ లేవీ సిమ్యోనుచో పుత్తుసి, సిమ్యోను
 యూదాచో పుత్తుసి,
 యూదా యోసేపుచో పుత్తుసి, యోసేపు
 యోనాముచో పుత్తుసి,
 యోనాము ఎల్యాకీముచో పుత్తుసి,
³¹ ఎల్యాకీము మెలెయాచో
 పుత్తుసి, మెలెయా మెన్నుచో పుత్తుసి,
 మెన్ను మత్తతాచో పుత్తుసి,
 మత్తతా నాతానుచో పుత్తుసి, నాతాను
 దావీదుచో పుత్తుసి,
³² దావీదు యెస్సయిచో పుత్తుసి,
 యెస్సయి ఓబేదుచో పుత్తుసి,
 ఓబేదు బోయజుచో పుత్తుసి, బోయజు
 నల్మానుచో పుత్తుసి,
 నల్మాను సయస్సోనుచో పుత్తుసి,
³³ సయస్సోను
 అమ్మినాదాబుచో పుత్తుసి, అమ్మినాదాబు
 అరాముచో పుత్తుసి,
³⁴ అరాము ఎస్రోనుచో పుత్తుసి,
 ఎస్రోము పెరెసుచో పుత్తుసి, పెరెసు
 యూదాచో పుత్తుసి,

³⁴ యూదా యాకోబుచో పుత్తుసి,
 యాకోబు ఇస్సాకుచో పుత్తుసి,
 ఇస్సాకు అబ్రాహామ్చో పుత్తుసి,
 అబ్రాహామ్ తెరహుచో పుత్తుసి,
 తెరహు నాహోరుచో పుత్తుసి, ³⁵ నాహోరు
 సెరూగుచో పుత్తుసి,
 సెరూగు రయూచో పుత్తుసి, రయూ
 పెలెగుచో పుత్తుసి,
 పెలెగు హెబెరు పుత్తుసి, హెబెరు షేలహు
 పుత్తుసి, ³⁶ షేలహు
 కేయినానుచో పుత్తుసి, కేయినాను
 అర్పక్షదుచో పుత్తుసి,
 అర్పక్షదు సేముచో పుత్తుసి, సేము
 నోవహుచో పుత్తుసి,
 నోవహు లెమెకుచో పుత్తుసి, ³⁷ లెమెకు
 మెతూసెలచో పుత్తుసి,
 మెతూసెల హనోకుచో పుత్తుసి, హనోకు
 యెరెదుచో పుత్తుసి,
 యెరెదు మహాలలేలుచో పుత్తుసి,
 మహాలలేలు కేయినానుచో
 పుత్తుసి, ³⁸ కేయినాను ఎనోషుచో
 పుత్తుసి,
 ఎనోషు సేతుచో పుత్తుసి, సేతు
 ఆదాముచో పుత్తుసి,
 ఆదాము దేముడుచో *పుత్తుసి.

4

సయతాన్ యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
 (మత్త 4:1-11; మార్కు 1:12-13)

¹ దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ యేసుచి
 పెట్టి బెర తా, జో యోర్దాను గాడు పక్క
 ముల దా, జా ఆత్మ జోక పెలవ నెతికయ్,
 ఒత్తల్తోచి బయిలు దేసిమి గెచ్చ, ఒత్త
 బుల్తె తిలన్. ² జా డొంగుర్ దేసిమి
 దొన్ని విస్సా దీనల్ తిలన్క సయతాన్
 జోక పాపుమ్ కెరవుక మెన ఉచర, జా
 దొన్ని విసా దీనల్ అల్లర్ కెర్తె తిలన్. జేవ్
 దొన్ని విసా పొదుల్ గెతికయ్, యేసుక
 చూ కెర్లి.

§ 3:33 3:33 నెంజిలె, అరాముచి కోడు సగుమ్ పుస్తకల్తె తయె నాయ్. * 3:38 3:38 మెలె, మాస్సుల్
 ఎత్తితె జోకయ్ దేముడు తొలితొ జెర్మయలన్.

3 తెదొడి సయ్తాన్ యేసుతె జా కెర జోక, "తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, ఈంజొ పత్తురు పోడియొ జతి రితి సంగు" మెలన్. 4 యేసు జోక ఇసి సంగిలన్,

"*మాములుమ్ పోడిచి సెక్తి తెన్ మాన్సుల్ జితి నాయ్. †:దేముడుచి కొడొతె రెగ్గ అస్సె."

మెలన్.

5 తెదొడి సయ్తాన్ యేసుక ఒగ్గర్ డొంకుతె కడ నా కెర, ఎక్కి నిమ్ముమ్కయ్ జోక ఒండి లోకుమ్చ రాజిమ్లు దెకవ కెర, 6 "ఈంజ ఎత్తిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తి అదికారుమ్, ఈంజేవ్ రాజిమ్లు ఎత్తితె తిలిన్చి గవురుమ్ తుక దెయిందె. ఈంజ ఎత్తి అంచి అత్తి అస్సె, కక్క దెయిందె గే అంచి ఇష్టుమ్. 7 జాక, తుయి అంక జొకర్లెగిన, తుకయ్ దెయిందె" మెన సయ్తాన్ సంగిలన్. 8 దస్సి సంగితికయ్, యేసు ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్,

"ప్రబు జలో తుమ్చొ దేముడుకయ్ తుమ్ జొకర. జో ఎక్కిలోచి సేవ తుమ్ కెరుక అస్సె. మెన †దేముడుచి కొడొతె రెగ్గ అస్సె."

9 తెదొడి సయ్తాన్ యేసుక యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె కడ నా కెర, దేముడుచి గుడిచి వెన్లోపుచి ఉప్పిరి జోక టీవడ కెర, ఇసి మెలన్,

"తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, ఎట్టొతొ డేవు. 10 కిచ్చొక మెలె, తుయి ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి

10 కిచ్చొక మెలె,

తుయి ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి

* 4:4 4:4 మత్తయి 4:4 దెక. † 4:4 4:4 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి కోడు రితి ఇండితిసి.

‡ 4:4 4:4 ద్విత్తియొపదేశ కాండుమ్ 8:3. § 4:8 4:8 ద్విత్తియొపదేశ కాండుమ్ 6:13. * 4:11

4:11 కీర్తనలు 91:11, 12. † 4:12 4:12 ద్విత్తియొపదేశ కాండుమ్ 6:16. ‡ 4:16 4:16 యూదుల్చి అలనాట్ తెన్, సత్తెక్క, సత్తు దీనల్ కిచ్చొ కామ్ నే కెర్తె దేముడుక జొకర్తి దీన్. సెలవ్ కడన్ల దీసి-తెలుగు. ఎత్తి సెన్వర్ల యూదుల్క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయింప సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ సూస కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తెన్చి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అవిద్వి ఉచర అస్తి. ఇస్సె, దొస్సి ఎమ్ములు కోడ్లిన్క 'కామ్' మెన నింద కెర్తెతి.

జోచ దూతల్క దేముడు అడ్ర దా తెద్రయెదె

11 తుచ చట్టొ పత్తె నే లయితి రితి జేవ్ దూతల్

జోవయింప అత్తో చంపొ కెర తుక ఉక్కులనుల,

మెన *దేముడుచి కొడొతె రెగ్గ అస్సె" మెన సయ్తాన్ సంగిలన్. 12 యేసు జోక,

"ప్రబు జలో తుమ్చొ దేముడుక పరిచ్చు కెరుక నాయ్ మెన †దేముడుచి కొడొతె సంగ అస్సె" మెన యేసు జబాబ్ దిలన్.

13 జలె, సయ్తాన్ జేవ్ అల్లర్ కెర్త, పరిచ్చు కెర్త కొడొ సంగ కేడవ కెర, 'అన్నె కెయక గే అవ్కానుమ్ అయ్లె, అన్నె దస్సి అల్లర్ కెరిందె' మెనయ్ ఉచర, ఉట్ట గెలన్.

యేసు తొల్లితొ గలిలయతె బోదన కెర్లిసి

(మత్త 4:12-17; మార్కు 1:14-15)

14 జలె, అబ్బొన్చి జోచి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు వెలవ నెతికయ్ యేసు జో వడ్డిలి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె అన్నె గెలన్, చి జా ప్రాంతుమ్ ఎత్తితెచ సుట్టునంతచ గెవ్విలె జోచి రిసొ ఎత్తిజిన్ నూన్ల. 15 అన్నె, జా ప్రాంతుమ్చ యూదుల్చ సబ గెరల్ ఎత్తితె బోదన కెర్తె తిలన్, చి ఎత్తిజిన్ జోచి గవురుమ్ సంగితె తిల.

16 జో బాల తతె తెంతొ వడ్డిలి ఒత్తచి నజరేతు గెవ్వి యేసు అయ్లన్, అన్నె, †సెలవ్ కడన్ల దీసి యూదుల్చి సబ

గెరలె గెలన్. రోజుక సెలవ్ కడ దీస్సి దస్సి సబగేరి గెచ్చుక జోక అలవాట్. జలె, జయ్యి దీసి ఒత్తచి సబగేరి గెచ్చు కెర, దేముడుచి కొడొ సదు కెరుక మెన టీవెలన్. 17 జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయా పుస్తకుమ్తెచి కొడొ సదు కెర్పు మెన జోచి అత్తి దిల, చి జా ఉగ్గ కెర, సదు కెర సూనయ్లన్.

18 “దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అంచి పెట్టి అస్సె.

బీద సుదల్క సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్తి రిసా జో జోవయించి ఆత్మస్కె అంచి బోడి సువ ద్దా

అదికారుమ్ దా అస్సె.

జేలి జలన విడ్డల్ జతిసి

ఆవ్ సాట్పు కెర్తి రితి, పడ్డొ

గుడ్డి జలన అన్నె దెకితిసిచి రిసా

ఆవ్ సాట్పు కెర్తి రితి,

అన్నె మాన్సుల్ నిస్సారుమ్ కెర్త

మాన్సుల్చ బాదల్

ఆవ్ పిట్టవ దన బాదల్ తెంతో విడ్డల్ కెర్తి

రిసా,

19 ‘ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు

ప్రబు

జోచి దయ మాన్సుల్క దెకయెదె’ మెన

ఆవ్ సాట్పు కెర్తి రిసాయి

జో అంక తెద్రవ అస్సె”

మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో

యెసయాచి అత్తి రెగిడ్డి కోడు యేసు సదు

కెర సూనవ కెర, 20 జా పుస్తకుమ్ డంప

కెర, జా సబగేరిచో సేవ కెర్తోన్క అన్నె దా

కెర, అన్నె వెసిలన్. జా సబగేరి తిలన

ఎత్కిజిన్ జోక చెంగిల్ దెకితె తిల.

21 తెదొడి జోవయింక, “దేముడుచి

కొడొతెచ ఆవ్ అప్పె తుమ్క సూనయ్ల

కొడొ ఆజి ఎత్కి జర్లు జంక దెర అస్తి”

మెన సంగిలన్. 22 తెదొడి, “చెంగిలో

మాన్సు, ఈంజో సంగిల కొడొ నిజుమి సత్తిమ్చ” మెన జేవ్ ఆచారిమ్ సంగ తా, “గని ఈంజో యోసేపుచొ పుత్తుసి, నెంజె గె?” మెన అన్నె ఇదిల్ అన్మానుమ్ జా సంగిల.

23 జలె, యేసు జోవయించి బుద్ది జాన కెర, జోవయింక అన్నె, “డాక్టర్, తుకయ్ తూయి చెంగిల్ కెరను” మెంతె అంక, అన్నె కి “కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె ఇస దన వెల్లెల కమె కెర్లన్ మెన తుచి రిసా సూన అస్సుమ్. ఇన్నె కి తుచి సొంత దేసిమి దన కమె కెరు మెన అంక సంగితె, కిచ్చెగె?” 24 అన్నె, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగితో కేన్ మాన్సుక కి జోచి సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్ ఇస్టుమ్ జతి నాయ్” మెలన్.

25 గని తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఏలీయా పూర్గుమ్చొ తిలి పొది, తిన్ని వెర్పుల్ నర పూర్తి కిచ్చొ పాని పెటె నాయ్. చి ఒండి దేసిమి ఒగ్గర్ కరు జా గెలి. జలె, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ అమ్ యూదుల్ మొత్తుమ్తె జా పొది ఒగ్గర్జిన్ రండెలివొ తిల. 26 గని జేవ్ మొత్తుమ్జిన్తె ఎక్కితె కి దేముడు ఏలీయాక తోడు తెద్రయె నాయ్. సీదోసు ప్రాంతుమ్చి సారెపతు గవ్వెచి *రండెలి ఎక్కితె జోక తోడు తెద్రయ్లో. 27 పడ్డొ, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో ఏలీషాచి కాలుమ్ అమ్చ †ఇస్రాయేలుల్తె వెల్లి రోగుమ్ దెర్ల మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ తిల. జలె, జోవయింతె కో కి చెంగిల్ జతి నాయ్. గని సిరియ దేసిమ్చొ అమ్చొ యూదుడు నెంజిలో ‡నయమానుయి చెంగిల్ జలో; యేసు సంగిలన్. 28 జలె, యూదుల్క నాయ్, గని వేర దేసిమ్చక దేముడు చెంగిల్ కెరయ్లిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి సూన కెర, జా సబ

§ 4:23 4:23 కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్ కి జోవయించి దేసిమ్చి పట్టుమ్, దస్సి లట్టబ్తతి. * 4:26 4:26 జా రండెల్ మాన్సుక కతిసి నెంజికయ్, ఏలీయా ప్రార్దన కెర్లె, చి సరిపుచువ జతిసి ఒత్త తెంతో జేక దొర్పు జతె తిలి, చి పుత్తుసి మొర్తికయ్, ఏలీయా ప్రార్దన కెర్తికయ్, జిలన్. 1 రాసల్ పుస్తకుమ్ 17 అద్యయమ్. † 4:27 4:27 మెలె ‘యూదుల్తె’. ‡ 4:27 4:27 రాసల్ దొస్సిచి పుస్తకుమ్ 5 అద్యయమ్.

గెరితె తిల యూదుల్ ఎత్తిజినక ఒగ్గర్ కోవుమ్ అయిలి. 29 జేవ్ ఉట్ట జా, యేసుక పట్టుమ్ తెంతో ఉదడ కెర, జోవయించి పట్టుమ్ టీవిలి మెట్టచి కొసా ఎద ఉదడ; 'ఒత్త తెంతో గలి జవున్' మెన సేడయ్తి రిసా, 30 గని యేసు ప్రమాదుమ్ నే జతె జోవయించి నెడిమి తెంతో బార్ జా జో గెచ్చుక ఉచర్లి వాట్క గెలన్.

కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్చి సబగేరిత యేసు
(మార్కు 1:21-28)

31 తెదొడి జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చి కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె యేసు ఉట్ట గెచ్చు, సెలవ్ కడన్లి దీసి మెన, సబగేరి గెచ్చు జా పట్టుమ్చ యూదుల్క బోదన కెర్లన్. 32 దేముడు దిలి అదికారుమ్ కొల్లి బోదన కెర్తె తతికయ్, జనాబ్ ఆచారిమ్ జల.

33 జలె, జేవ్ తిలి సబ గెరి బూతుమ్ దెర్లొ ఎక్కిలో తిలో. జో జలె, గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చి మెన కేక్ గలన్ మెలె, 34 "ఓ నజరేతు గవ్విచో యేసుప్రబు, అమ్చి తెన్ తుక కిచ్చి? అమ్క పాడ్ కెరుక జా అస్సిన్ గె? తుయి కొన్సొ గే ఆవ్ జాని. తుయి దేముడుచి కిసుద్ది తిలోసా తుయి, అమ్క ములు" మెన కేక్ గల సంగిలో. 35 యేసు, జలె, "తుక్కె తా ఇన్నెక ముల దా గో!" మెన జో మాన్సుక దెర్లి బూతుమ్క గోల కెర్లన్. గోల కెర్తికయ్, ఎత్తిజించి నెడిమి బూతుమ్ జో మాన్సుక సేడవ దా, జోక ప్రమాదుమ్ నే కెర్తె జోతె తెంతో బార్ జలన్. 36 జర్లు జలిసి ఎత్తిజిన్ దెక ఎక్కిలోక ఎక్కిలో, "ఇన్నెచి కోడు కిచ్చి అదికారుమ్చి? బూతల్క గో! మెన ఆడ్ర

దెతయ్, చి జేవ్ బార్ జా గెతతి" మెన ఆచారిమ్ జా సంగిల. 37 జా దీసి తెంతో ఒండి ప్రాంతుమ్తె జో కెర్ల కమొచి రిసా జాన్ల.

పేతురుచి అత్తన్క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 8:14-17; మార్కు 1:29-34)

38 జలె, యేసు ఉట్ట సబ గెరి తెంతో బార్ జా సీమోనుచి గెరి గెలన్. జలె, సీమోనుచి అత్తన్క జొర్లొ తా ఆగ్ ఒగ్గర్ తాత్ తతికయ్, జాక "చెంగిల్ కెరు" మెన జేవ్ బతిమాల్పా జా సంగిల, చి 39 యేసు జాచి పాసి టీవ జొర్లొక గోల కెర్తికయ్, జొర్లొ చట్టున గెలి, చి బేగి జా ఉట్ట కెర, జేవ్క సప్రెచన కెర్లి.

40 జా సంజె పొద్దు గెతె తతికయ్, కచ మాన్సుల్క కిచ్చి కిచ్చి జొర్లొల్ తిల గే, యేసుతె జోవయింక కడ ఆన్ల, చి జోవయింతె ఎత్తి మాన్సుక చడ, చెంగిల్ కెర్లన్. 41 అన్నె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ తెంతో బూతల్ బార్ జా, "తుయి, దేముడుచో పుత్తసి." మెన కేక్ గల. గని జేవ్ బూతల్క యేసు గోల కెర్లన్, అన్నె జేవ్ లట్టబుక సెలవ్ దెయె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జోక *'క్రీస్తుయి' మెన జేవ్ జాన్లి రిసా.

యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్ ములిలిసి
(మార్కు 1:35-39)

42 రాత్ పాయితికయ్, యేసు బార్ జా కోయి నెంజిలి టాన్తె గెలన్, గని ప్రెజల్ జోక చజన జోతె అయ్ల, చి "అమ్క ముల దా గో నాయ్" మెన జో ఉట్ట గెచ్చుక అడ్డు కెర్క దెకిల. 43 జో జోవయింక, "దేముడుచి †రాజిమ్చి

§ 4:34 4:34 దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు, రచ్చించువ కెర్లొసా * 4:41 4:41 'క్రీస్తు' మెలె, 'దొర్కు జలో రచ్చించువ కెర్లొసాక తెద్రయిందె' మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్తుమ్ తెంతో సంగ తిలోసా.

† 4:43 4:43 'ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్' మెలె, 'పరలోకుమ్' ఏక్ అర్దుమ్, గని అన్నె కిచ్చి మెలె, జో పరలోకుమ్ తెంతో ఏలువ కెర్లిసి. జో ఏలువ కెర్లిసి మెలె, ఉగ్గమ్ మార్కువ జలెకయ్ ఎదార్దుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలువ కెరెదె, గని మదెనె కి 1. జోక సంపజల మాన్సుల్చి పెట్టి ఏలువ కెర్తయ్, చి 2. జోచి నెక్కి ఈంజ లోకుమ్తె కామ్ కెర్తయ్.

రిసాచి †నుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ అన్నె తిల పట్టాలతె కి నూనపుక అస్సె. ఈంజయ్ కామ్కయ్ దేముడు అంక తెద్రవ అస్సె.” మెన జబాబ్ దిలన్. 44 జలె, యూదయ దేసిమ్చ నబ గెరలె బుల బుల యేసు బోదన కెర్తె తిలన్.

5

యేసు ప్రెజల్క బోదన కెర్లిసి (మత్త 4:18-22; మార్కు 1:16-20)

1 జలె ఏక్ దీసి కిచ్చొ జలి మెలె, యేసు *గెన్నేసరెతు మెంతి గాడు పాసి టీచ తతికయ్, దేముడు దిలి †కోడు నూనుక జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్లి రిసా, ప్రెజల్ బెర జా జోచి ఉప్పిరి డంకి జల. 2 జలె, గాడు సాడి దొన్ని దోనివో తిలిసి యేసు దెకిలన్. జాలర్లు జోవయించ జేవ్ దోనివో తెంతో ఉత్త్రజాత జోవయించ వలల్ దోవెతె తిల. 3 జేవ్ దోనివోతె ఏక్ సీమోను మెలోసాచి, జో సీమోనుచి దోనితె యేసు వెగ కెర, జోక “ఒడ్డు తెంతో దోని ఇదిల్ పెలవ దేను” మెన సంగిలన్, చి పెలవ దెతికయ్, యేసు వెస కెర, దోని తెంతో ప్రెజల్క బోదన కెరుక మొదోల్ కెర్లన్.

సీమోనీసి ఒగ్గర్ మొస్సు దెర్తి రితి యేసు కెర్లి వెల్లి కామ్

4 యేసు బోదన కెర కేడయ్లి పడ్డా, “దీగు తిలిన్తె తుమ్చ వలల్ గల చి మొస్సు దెర్తి” మెన సీమోనుక సంగిలన్.

5 దస్సి సంగితికయ్, “గురుబాబు, ఒండి సరారాతి వలల్ గల తిలమ్, గని కిచ్చొ దెరుమ్ నాయ్. గని తుయి సంగిలె, అమ్చ వలల్ గలుమ్దె”

‡ 4:43 4:43 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచి మెలె, జోచి రాజిమ్ పావ జా అయ్లిన్చి కబుర్, మత్తయి 12:28, మార్కు 1:15, పడ్డా జో పాపల్ చెమించువ కెర్లిన్చి కబుర్, యేసుయ దొర్కు జలొ రచ్చించువ కెర్తెసా జలిన్చి కబుర్, పడ్డా పరలోకుమ్తె గెతి అవ్కానుమ్ జో దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి రిసాచి కబుర్.

§ 4:44 4:44 ఇన్నె ‘యూదయ దేసిమ్’ మెలె, యూదుల్చి ఒండి దేసిమ్. మెలె యూదయ ప్రదేసిమ్ కి, సమరయ ప్రదేసిమ్ కి, గలిలయ ప్రాంతుమ్ కి మొత్తుమ్ బెదయ్లిసి. జా మొత్తుమ్ బెదయ్లిన్కయ్ ‘యూదయ దేసిమ్’ మెన ఇన్నె సంగితయ్ మెన సగుమ్జెన్ ఉచర్తతి. మత్తయి 4:23-25 దెక, చి మార్కు 1:39, 3:7-10

* 5:1 5:1 ఈంజ గాడుక మత్తయి చి మార్కు రెగిడ్డిన్తె ‘గలిలయ ప్రాంతుమ్చి గాడు’ మెంతతి. † 5:1 5:1 నెంజిలె ‘నుబుమ్ కబుర్’; మార్కు 1:14. నెంజిలె ‘యేసుచి బోదన’; మత్తయి 4:7.

మెన సంగ 6 గలిల, చి ఒగ్గర్ మొస్సు వలతె సేడ్డికయ్, వలల్ కుట్టిత్ రితి జల. 7 అన్నెక్ దోనితె తిల జోవయించ గోత్తుసుదల్క “తుమ్ తోడు జా” మెన సయ్న కెర్ల. జేవ్ తోడు అయ్ల, చి జేవ్ దొన్ని దోనివో బెర్తు బెరయ్ల, చి దోనివో బుడ్డుక దెర్ల.

8 జర్లు జలిసి జో సీమోను పేతురు దెక కెర, యేసుచి చట్టె సెర్ను సేడ, “ప్రబువ, అంక ముల దా ఉట్ట గో, ఆవ్ పాపుమ్ నుదో” మెన సంగిలన్. 9 కిచ్చొక మెలె, జేవ్ దెర్ల మొస్సుచి కొట్టె ఎదివాట్ మెన దెక కెర, జో కి, జో తెన్ తిలన ఎత్తిజిన్ కి ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జల. 10 దస్సి సీమోను మొస్సు దెర్ల జట్టుచ జెబెదయిచ పుత్తర్లు యాకోబు చి యోహాను కి, జో తెన్ ఆచారిమ్ జల. యేసు, జలె, “తుమ్ బియఁ నాయ్. అప్పె తెంతో, మాన్సుల్ అంక నంపజతి రితి జోవయింక కడ ఆన్త జాలర్లు తుమ్ జస్తె” మెన సీమోనుక సంగిలన్, 11 జలె, దోనివో ఒడ్డుతె ఒగ్గడ ఆన కెర, ఎత్తి ముల దా, యేసుచ సిస్సుల్ జంక జోచి పట్టి గెచ్చ, జో తెన్ బులుక దెర్ల.

వెల్లి రోగుమ్ తిలోసాక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 8:1-4; మార్కు 1:40-45)

12 యేసు ఏక్ గవ్వి తిలి పొది, వెల్లి రోగుమ్ బెర్తు తిలో ఎక్కిలో ఒత్త అయ్లో, అన్నె, యేసుక దెక సెర్ను సేడ,

“ప్రబు, తుక ఇస్తుమ్ తిలె, †తుయి అంక చెంగిల్ కెర సుద్ది కెరుక తెర్ని” మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్. 13 దస్సి సంగితికయ్, యేసు ఆతు చంపొ కెర జోక చడ, “తుయి చెంగిల్ జంక, అంక ఇస్తుమి. తుచి వెల్లి రోగుమ్ గెచ్చు సుద్ది జా” మెన సంగిలన్, చి బేగి జోచి వెల్లి రోగుమ్ గెలి. 14 యేసు జోక కిచ్చొ ఆత్త దిలన్ మెలె, “కక్క సంగు నాయ్, గని దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, ఒత్త సేవ కెర్తొ పూజరితె గెచ్చు, తుచి ఆగ్ చెంగిల్ జలిసి జోక దెకవ, మోసే పూర్ణుమ్ సంగిలి రితి, తుయి చెంగిల్ సుద్ది జలిసి ఎత్తిజిన్క రుజ్జు దెకయ్తి రితి, ఒత్త కానుక దేను.”

15 “కక్క సంగు నాయ్” మెన జో మాన్సుక యేసు సంగ తిలె కి, అగ్గెచి కంట అప్పె అన్నె ఒగ్గర్జిన్ యేసుచి రిసొ కీసూన్ల, చి ఒగ్గర్జిన్ “యేసుచి బోదన సూనుమ్దె” మెన, “అమ్చ జొర్జొల్ గెచ్చువెదె” మెన బెర జెతె తిల. 16 గని ఎక్కెక్ సుట్టు యేసు కో నెంజిలి టాన్తె గెచ్చు* ప్రార్దన కెరెదె.

ఉట్టుక నెత్తిర్లొ రోగిక చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 9:1-8; మార్కు 2:1-12)

17 ఏక్ దీసి యేసు బోదన కెరె తతికయ్, పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన పాసి వెన తిల. ఈంజేవ్ గలిలయ ప్రాంతుమ్చ చి యూదయ ప్రదేసిమ్చి గావ్వొ ఎత్తి తెంతో చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో జా తిల. అన్నె, మాన్సుల్చ జొర్జొల్ బాదల్ జో గెచ్చువుక మెన యేసు

దేముడుచి నెక్తి తెన్ తిలొ. 18 జలె, కిచ్చొ జర్లు జలి మెలె, ఓదె, వాతుమ్ జొర్జొ తెన్ తిలొసొ ఉట్టుక నెత్తిర్లొ మాన్సు ఎక్కిలోక అన్నె మాన్సుల్ అంతుర్నొ తెన్ వయ ఆన, యేసుతె ఆన కెర జోచి చట్ట తియ్య దెంగ మెన వాట్ చజిల. 19 గని జనాబ్ ఒగ్గర్జిన్ బెర తిలి రిసొ యేసు తిలి గెరి పెనుక వాట్ నాయ్ మెన, ఒర్నె వెగ కెర, జో తిలి గదిచి ఉప్పొర్ ఒర్నెచి వెల్లి బొరో కెర, జా బొరో వాట్ ప్రైజల్చి నెడిమి యేసుచి పుర్రెతోక జో మాన్సుక అంతుర్నొ తెన్ ఉత్తవ దిల.

20 జలె, జేవ్ కడ ఆన్ల మాన్సుల్చి జో ఉట్టుక నెత్తిర్లొ మాన్సుచి నముకుమ్ యేసు దెక కెర, “నేస్తము, తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి” మెన జో ఉట్టుక నెత్తిర్లొ మాన్సుక సంగిలన్. 21 జో దస్సి సంగితికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్ బమ్మా జా, “ఈంజో మాన్సు కొన్సో? ఇసి లట్టబ దేముడుచి విలువ కడ పాపుమ్ కెర్తయ్. దేముడుక పిట్టవ కో కి పాపల్ చెమించుప కెరుక నెత్తిర్లొ!” మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబన్ల.

22 జలె, జేవ్ అన్మానుమ్ జా లట్టబంతె తిలిసి యేసు పూర్తి జాన కెర, జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొక దస్సి అన్మానుమ్ తియంతను? 23 ‘తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి’ మెనుక సుల్లు గే, ‘ఉట్ట ఇండు’ మెనుక సుల్లు గే తుమ్ ఉచర. 24 జలె, †మాన్సు జా జెర్నున్ అయ్లయ్ అంక, ఈంజయి

‡ 5:12 5:12 జా దేసిమి వెల్లి రోగిచి వెల్లి రోగుమ్ గెలె, సుద్ది జలన్ మెన తెదేవ్చ యూదుల్ సంగితి తిల. కిప్పొక మెలె, ఏక్ మాన్సుక వెల్లి రోగుమ్ తిలె, ‘జో గవ్వొ తంక గారు’ మెలి రితి ‘జీచి జబ్బు దేవ అమ్కయ్ దెరెదె’ మెలి రితి బియ కెర, గవ్వొ తెంతో ఉడడుల. దేముడుచి దయచి రిసొ వెల్లి రోగుమ్ పూర్తి గెలె, ‘అన్నె సుద్ది జలొ’ మెన గవ్వొ అన్నె పెనడుల. 17:14చి ఎట్టెచి కోడు కి దెక. § 5:15 5:15 జొయ్యి మాన్సు సూసయ్తె తిలొ.

మార్కు 1:45. * 5:16 5:16 దేముడు అబ్బొన్చి ఇస్తుమ్ సూనుక మెన, జోచి నెక్తిక అన్నె నెక్తి జంక మెన. † 5:24 5:24 ‘మాన్సు జా జెర్నున్ అయ్లొసొ’ మెన బయ్బిల్తె రెర్ తిలె, జేవ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెర్తయ్లొ క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్తొసొ. పూర్ణుమ్ పొది క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్తొసొక తెర్తవుక జో సంగ తిలొ, చి నగుమ్తె జయి టాలిక జోవయింక ‘మాన్సు జా జెర్నున్ అయ్లొసొ’ మెన పూర్ణుమ్ తెంతో రెర్లె అస్తి. దానియేలు 7:13 దెక.

లోకుమతె కి పాపల్ చెమించువ కెర్రి అదికారుమ్ అస్సె మెన రుజ్జు దెకయిందె, మెన జేవ్క సంగ కెర, ఉట్టుక నెతిర్లో జో మాన్సుక అన్నె దెక కెర, అల్లె, తుయి ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండ గెరి గో మెన తుక ఆవ్ సంగితని!" మెన యేసు సంగిలన్. 25 బేగి జో మాన్సు, జో ఎంగ్ల తిలిసి ఉక్కుల వయన, దేముడుచి గవురుమ్ సంగ, సంగ గెరి ఉట్ట గెలన్. 26 దస్సి జర్లు జతికయ్, ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జేవ్ ఎత్తిజిన్క దెర్లి, చి "ఆజి బలే ఆచారిమ్చి కామ్ దెకిలమ్" మెన దేముడుక గవురుమ్ కెర్ల, చి జోచి సెక్తిచి ఉప్పిరిచి బయిమ్ జోవయించి పెట్టి బెర్లి.

లేవీ మెలోసొక యేసు బుకార్లిసి
(మత్త 9:9-13; మార్కు 2:13-17)

27 ఇన్నెచి పడ్డె, యేసు బార్ జా ఒత్త తెంతో గెచ్చ, సిస్తు నజితో సుంకరో ఎక్కిలోక దెకిలో. జోచి నావ్ †లేవీ. జో సిస్తు నజితె టాన్తె వెస తిలన్, చి "అంచి పట్టి జా అంచో సిన్సుడు తుయి జా" మెన యేసు జోక బుకార్లన్. 28 బుకార్లికయ్, సుంకరో జలో జో లేవీ, ఉట్టజోచి కామ్ ఎత్తి ముల దా, యేసుచి పట్టి ఉట్ట గెలన్.

29 లేవీ యేసుక గెరి కడ ఆన కెర, జోక వెల్లి విండు దిలన్. సిస్తు నజితన చి వేర మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కంక వెసిల. 30 జలె, పరిసయ్యుల్ చి జోవయింతెన్ బెదిత మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన జా దెక కెర, "కిసిస్తు నజితన

తెన్ *పాపుమ్ కెర్ల సుదల్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొక వెస అన్నిమ్ కత్తసు?" మెన యేసుచ సిన్సుల్క గోల కెర్ల. 31 దస్సి జతికయ్, యేసు జేవ్క కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, "జబ్బు తెన్ అస్సుమ్ మెన చినన్లన డాక్టర్ అవ్సురుమ్, గని జబ్బు నెంజిలసక డాక్టర్ అవ్సురుమ్ నాయ్. 32 జలె, 'పాపుమ్ కెర్లొసా అమ్' మెన చినంతసక 'జోవయించి పాపుమ్చి రిసా దుకుమ్ జా ముల దెతు', మెన జోవయింకయ్ బుకారుక మెన అయ్లయ్ గని 'పాపుమ్ కెర్లొసా నెంజుమ్, అమ్క పున్నిమ్' మెన ఉచరంతసక బుకారుక నాయ్" మెన జోవయింక యేసు సంగిలన్.

చువ్వె తతిన్చి రిసా యేసుక పుసిలిసి
(మత్త 9:14-17; మార్కు 2:18-22)

33 జలె, సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ యేసుక, "యోహానుచ సిన్సుల్ చువ్వె తా ప్రార్లన కెరుక అలవాట్. పరిసయ్యుల్చ సిన్సుల్ కి దస్సి కెరుల, గని తుచయ్ సిన్సుల్ కంక పింక జతతి" మెన అన్మానుమ్ తెన్ పుసిల. 34 యేసు జోవయింక ఇసి సంగిలన్. "కేన్ పెండ్లితె, జోవయించి నెడిమి పెండ్లిఉబేడో తిలె పొది పెండ్లి విందుక బుకార్లన చువ్వె తతి రితి కెరుక జయెదె గె? 35 జలె, పెండ్లిఉబేడోచి పచ్చెన జలనచి నెడిమి తెంతో జోక †దెర వేరతె కడ నిలె, జేవ్ దీసల్క జోచ మాన్సుల్ ఏడ ఏడ చువ్వె తవుల" మెలన్.

‡ 5:27 5:27 మార్కుతె కి జోక 'లేవీ' మెన రెగ్ల అస్సె. జోచి అన్నెక్ నావ్ 'మత్తయి'; మత్తయి 10:3. § 5:30 5:30 సిస్తు నజితనక, అన్నె యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకితె తిల. కిచ్చొక మెలె, జోవయింక ఆక్మించువ కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి సీవ కెర్లె తిల, పడ్డె సిస్తుచి డబ్బుల్ నజితె పొది, నాయిమ్చి కంబ అన్నె నజితె తిల. తెదోడేచ యూదుల్ 'అమ్క సితి, చి వేర జాతివొక నాయ్' మెనుల. రోమ్ దేసిమ్చ మాన్సుల్ యూదుల్ నెంజితి, చి సిస్తు నజిత సుంకర్లు యూదుల్ నెంజిలనచి సీవ కెర్లె తిల. జాకయ్ యూదుల్ జోవయింక నిస్కారుమ్ దెకితె తిల. * 5:30 5:30 'పాపుమ్ సుదల్' మెన కిచ్చొక సంగిల మెలె, జేవ్ పండితుల్ సికడ్డి సితి నే కెరంతసక దస్సి నిస్కారుమ్ దెకుల. జోవయింతె సగుమ్జిన్ నిజామి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు 'పాపుమ్' మెంత కమొక అలవాట్ జా తవుల, గని సగుమ్జిన్ ఎక్కి పండితుల్చి కోడు పిట్టయతతి. † 5:35 5:35 'పెండ్లిఉబేడో' మెన జోవయించి రిసా జొయ్యి టాలి సంగితయ్. జోవయింక పడ్డొక విరోదుమ్ సుదల్ దెర మారుల, గెద.

36 యేసు జోవయింక అన్నెక్ టాలి కి సంగిలన్. కిచ్చొ మెలె, “నొవి పాలుమ్ తెంతొ గండ చిర పొర్ని పాలుమ్తె మాసిక గల్తి నాయ్. దస్సి కెర్లె, జా నొవి పాలుమ్ చిరి జా తయెదె, చి జా గండ పొర్ని పాలుమ్ తెన్ బెదె నాయ్. 37 పడ్డొ జలె, ఒత్త నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ పొర్నిచి కాయ తెన్ కో సువితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా కాయ పొర్ని జలి రిసా దస్సితె నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ సువిలెగిన, జా కాయ పులుక నెత్తెచి రిసా జా రస్సుమ్ పొంగుప జలె పొది జా కాయ పుట్టెదె. పుట్టిలె, జా రస్సుమ్ నూయి జయెదె, చి కాయ కి పాడ్ జా గెచ్చెదె. 38 నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ నొవి కాయల్తె సువుక అస్సె. 39 అస్సె, తొలితో పొర్ని ద్రాచ రస్సుమ్ పియ తిలె, నొవి ద్రాచ రస్సుమ్క కోర్ప జతి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ‘నొవిచి కంట పొర్నిచి చెంగిలి’ మెనుల” మెన యేసు టాలి సంగ బోదన కెర్లన్.

6

విస్తాంతి దీసి సిస్సుల్ కెర్లన్చి రిసా పండితుల్ గోల కెర్లన్

(మత్త 12:1-8; మార్కు 2:23-28)

1 ఏక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, *యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ పంటొ పికిలి బుయి వాట్ గెతె తా, వాట్ సొడి తిల ఎన్నులు దొన్ని జోవయించ సిస్సుల్ కోడ అత్తో తెన్ రెగ్గ చొప్ప జేడవ కతె తిల. 2 జలె, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ పాసి తా యేసుచ సిస్సుల్ కెర్లన్ దెక కెర, “జేవ్ దస్సి కెర్లెసి ‘కామ్ కెర్లె రితి జతయ్’ మెన, ఈందె, సెలవ్ కడన్లి దీసి కెరుక నాయిమ్ నెంజిలిసి తుమ్ కిచ్చొక కెర్లను?” మెన

జోవయింక గోల కెర్ల. 3 జలె యేసు జేవ్ కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “పూర్లుమ్ తిలొ దావీదు రానొ, జోక, చి జో తెన్ తిలసక కి చూ కెర్లెకయ్, జాచి రిసా కిచ్చొ కెర్ల గే, కెయ తుమ్ సదు కెర్సు నాయ్ గే? 4 కిచ్చొ కెర్లెసి మెలె, దావీదు దేముడుచి గుడితె పెస కెర, ఒత్త తిల పూజర్లు దేముడుక అర్పితుమ్ దిల పొడియె వెంటన, జేవ్ పొడియె పూజర్లుయి కంక జయెదె గని అన్నె కో కంక జయె నాయ్ మెన జాన్లె కి, జేవ్ పొడియె వంట దా, దావీదు కి జో తెన్ తిలస కి నాయిమ్ నెంతె కి కయ్ల.” మెలన్. 5 తెదొడి జోవయింక అస్సె, “సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఉప్పిరి †అవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక అదికారుమ్ అస్సె” మెన జేవ్ పరిసయ్యుల్క సంగిలన్.

అతు లంబ గెలో మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లెసి

(మత్త 12:9-14; మార్కు 3:1-6)

6 అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు జా పట్టుమ్తెచి యూదుల్చి సబ గెరి గెచ్చు పెస బోదన కెర్లె తతికయ్, ఒత్త ఉజిల్ అతు లంబ గెలో మాన్సు ఎక్కిలో తిలొ. 7 జలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్ యేసుక చెంగిల్ దెకితె తిల. కిచ్చొక మెలె, “సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు జో మాన్సుక చెంగిల్ కెరెదె గే నాయ్ గె” మెన దెకుక మెన, రకితె అస్తి. “జోక చెంగిల్ కెర్లెగిన, సెలవ్ కడన్లి దీసి కామ్ కెర్లె రితి జయెదె, చి యేసుక నేరిమ్ వయడుక జయెదె” మెన ఉచర అస్తి. 8 గని జేవ్చి మెన్సుతె ఉచర్లెసి యేసుక ఎర్కె, చి అతు లంబ గెలో జో మాన్సుక కిచ్చొ మెలొ మెలె, “ఇత్తల్ జా ఎత్కిజిన్

* 6:1 6:1 యూదుల్చి అలవాట్ తెన్, సత్తరెక్క సత్తు దీసల్ కిచ్చొ కామ్ నే కెర్లె దేముడుక జోకర్లె దీన్. విస్తాంతి దీసి-తెలుగు. ఎత్కి సెన్గర్లె యూదుల్క బక్తి కెర్లె సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరెలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడొ నూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలెన్క యూదుల్చ వైల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్లెసిచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అయ్యె ఉచర అస్తి. ఇస్సె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్లతి. † 6:5 6:5 5:24చి ఎట్టొచి కొడు దెక.

దెకిత్ రితి నెడిమి టీచ. మెలన్, చి జో ఉట్ట ఒత్త టీచిలన్.

9 తెదొడి యేసు జేవ్క, “సెలవ్ కడన్లి దీసి ఎక్కిలోక చెంగిల్ కెరుక గే కస్తుమ్ కెరుక నాయిమ్? జోవయించి ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరుక గే పాడ్ కెరుక నాయిమ్?” మెన సంగిలన్.

10 సుట్టునంత అంకి గల జోవయింతె ఎత్తి మాన్సుక చెంగిల్ దెక కెర, ఆతు లంబ గెలో మాన్సుక దెక, “తుచొ ఆతు చంపొ కెరు” మెన సంగిలన్, చి యేసు సంగిల్ రితి జో మాన్సు కెర్తికయ్, జోచొ ఆతు చెంగిల్ జలి.

11 పరిసయ్యుల్ చి మోసి తెన్ దేముడు దిలి అగ్గుల్ సికడ్డన జర్గు జలిసి దెకిలె, జోవయింక ఒగ్గర్ కోపుమ్ అయ్లి, చి “యేసుక కీసి కెరుమ?” మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబన్.

యేసు బారజిన్ సిస్సుల్క నిసాన్లిసి (మత్త 10:1-4; మార్కు 3:13-19)

12 జలె, కిచ్చొ జలి మెలె, జేవ్ పొదులె ఏక్ దీసి, ప్రార్దన కెరుక మెన యేసు బార్ జా డొగై గెలన్. జో ఒండి సరాతాతి ఒత్త ప్రార్దన కెరై తిలో. 13 జలె, రాత్ పాయితికయ్, యేసు జోవయించ సిస్సుల్క బుకారా కెర, జోవయింతె బారజిన్క నిసాన, ఈంజేవ్ బారజిన్క ‘శిబారికుల్’ మెన న్నావ్ తిలన్. 14 జేవ్ కో కో మెలె, ఎక్కిలో సీమోసు మెలోసా. జోక ‘పేతురు’ మెన యేసు అన్నాక్ నావ్ తిలన్. పడ్డె పేతురుచొ బావొసి అంద్రెయ. ఒత్త తెంతొ యాకోబు చి యోహాను. ఒత్త తెంతొ పిలిప్ చి బర్తోలోమయి. 15 పడ్డె *మత్తయి చి తోమా. ఒత్త తెంతొ అల్ఫయిచొ పుత్తుసి యాకోబు, పడ్డె †సాంత దేసిమ్ ఏలుప

కెరంతి ఆస తిలో సీమోసు మెలో అన్నెక్కో, 16 యాకోబుచొ పుత్తుసి యూదా, పడ్డె ఇన్కురియోతు మెలి గెవ్విచొ యూదా మెలోసా. ఈంజొ యూదా పడ్డె యేసుక దెర విరోదుమ్ నుదల్చి అత్తి దిలో.

యేసు బోదన కెర కక్క చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 4:23-25; 5:1-12)

17 జలె, యేసు జో నిసాన్ల బారజిన్ తెన్ డొగై తెంతొ ఉత్త జా, సదూనుమ్ తిలి ఏక్ ట్రాన్తె టీచిలె. చి జోచొ అన్నె సిస్సుల్ జో తెన్ తిల, చి †ఒండి యూదయ దేసిమ్చ మాన్సుల్, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్, వెల్లి సముద్రుమ్చి పాసి తిల తూరు చి సీదోను పట్టల్చ మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ ఒత్త తిల. ఈంజేవ్ జోచి బోద నూనుక చి “అమ్చ జొర్జొల్ గెచ్చువెదె” మెన జా తిల. 18 యేసు బూతల్ ఉదడ, బూతల్ దెర్ల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్లొ. 19 ప్రెజల్ ఎత్తి యేసుక చడుక మెన అత్తో చంపొ కెరై తిల. కిచ్చొక మెలె, జోక చడిలె, జోతె తెంతొ సెక్తి జెయెదె, చి జా సెక్తిచి రిసా చెంగిల్ జవుల. జోక చడ్డన ఎత్తిజిన్ దన్సి చెంగిల్ జల.

కీన బుద్ధుల్చ మాన్సుల్క చెంగిల్ తయెదె

20 యేసు జోచ సిస్సుల్ జల మాన్సుల్క చెంగిల్ దెక ఇసి మెన సంగిలన్.

“బీద నుదల్ తుమ్క చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె,

దేముడుచి రాజిమ్తె తుమ్క శివాట తయెదె.

21 తుమ్ అప్పె చూ జలసక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, పడ్డెక

‡ 6:11 6:11 నెంజెలి ‘మారుమ’. మార్కు 3:6, చి మత్తయి 12:14 దెక. § 6:13 6:13 నెంజెలి ‘ఆవ్ తెద్రయలన’. గ్రీకు మెలి ఈంజ ఎత్తి తొలితొ రెగిడ్డి బాస తెన్ ‘తెద్రయలన’ మెలి అర్దుమ్ తయెదె. * 6:15 6:15 జోవయించి అన్నెక్ నావ్ ‘పేవి’ గెద. 5:27 దెక. † 6:15 6:15 రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ తెదెడి జోవయింక ఏలుప కెరై తిలన్, గెద. ‡ 6:17 6:17 ఇన్నె ‘ఒండి యూదయ దేసిమ్’ మెలె, ఏక్ వేల యూదుల్చి ఒండి దేసిమ్క సంగితయ. మెలె, గెలిలయ ప్రాంతుమ్, సమరయ ప్రదేసిమ్, చి యూదయ ప్రదేసిమ్ మొత్తుమ్ బెదయేలిసి. § 6:20 6:20 లూకా 22:29, 30 దెక.

తుమ్క సరిపుచుప జతిసి దొర్పు.
 జయెదె.
 తుమ్ అప్పె ఏడ్తనక చెంగిలి. కిచ్చొక
 మెలె,
 పడ్డొక సర్లక ఆస్తె.

22 “పడ్డొ, *ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్
 అయ్లోసాక తుమ్ నంప కెర్లి రిసా
 మాన్సుల్ తుమ్క విరోదుమ్ దెకిలె,
 తుమ్క అమ్చి తెన్ బెదుత్ నాయ్
 మెన సంగిలె, తుమ్క దూసుప కెర్లె,
 పడ్డొ జోవయింక నంపజా గార్ జల,
 చి జోవయించి నావ్ కి సంగుక నెంజె,
 మెన తుమ్చి రిసా మాన్సుల్ సంగిలె,
 తుమ్క చెంగిలి. 23 దస్సి జర్లు జతి దీసిక
 సర్ల సంతోసుమ్క తుమ్ నచ్చ. కిచ్చొక
 మెలె, ఈందె, పరలోకుమ్తె తుమ్క
 వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్పు జయెదె.
 తుమ్కయ్ మాన్సుల్ కీస అల్లర్ కెరుల
 గే అగ్గెయ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలసక
 కి, జేవ్క అబ్బుదింసి దనయ్ అల్లర్ కెర్లె.”
 మెన యేసు సంగిలన్.

ఆకర్క కక్క నస్తుమ్ తయెదె గే
 యేసు సంగిలిసి
 తెదొడి యేసు అన్నె,

24 “అబ్బువోమ్మ! తుమ్ అప్పె
 సామ్సారుమ్ తిలసక
 కెద్ది నస్తుమ్ జెయెదె!
 కిచ్చొక మెలె, ఈంజయ్ లోకుమ్చి
 రగుమ్చి సుక్కుమ్
 పూర్తి దొర్పు కెరన అస్సున్
 ఈంజయ్ లోకుమ్తె.

25 అబ్బువోమ్మ, తుమ్ అప్పె ఈంజ
 లోకుమ్తె పెట్టి బెరవన్లన,
 తుమ్ కెద్ది నస్తుమ్ జస్తె!
 తెదొడ్క చూ జస్తె.

అబ్బువోమ్మ, తుమ్ అప్పె ఈంజ
 లోకుమ్తె ఆన్లన,
 తుమ్ కెద్ది నస్తుమ్ జస్తె!
 తెదొడ్క ఏడ్తె, ఏడుకుడు జస్తె.

26 అబ్బువోమ్మ,

ఈంజేవ్ చెంగిల మాన్సుల్ మెన తుమ్చి
 రిసా ఎత్తిజిన్ సంగిలె,
 తుమ్క కెద్ది సంతోసుమ్ జెయెదె! కిచ్చొక
 మెలె,
 తుమ్క ఈంజేవ్ కీసి అప్పె దస్సి
 సంగితతి గే,
 దేముడుచ కబుర్లు సంగితసుమ్
 మెన అబద్దుమ్క సంగిల పూర్లుల్క
 ఇనయించ అబ్బుదింసి దస్సి కెర,”
 మెన సంగిలన్.

విరోదుమ్ సుదల్క ప్రేమ కెర్తినచి
 రిసాచి తీర్పు

(మత్త 5:38-48; 7:12)

27 ఒత్త తెంతో యేసు అన్నె, “తుమ్
 సూన్తనక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
 తుమ్చ విరోదుమ్ సుదల్క తుమ్
 ప్రేమ కెర్లె తా, చి తుమ్క విరోదుమ్
 కెర్తనక చెంగిల్ దెకితె తా. 28 తుమ్క
 సాపెనల్ దెతనక, దేముడు జోవయింక
 చెంగిల్ దెకున్.” మెన తుమ్ ఇస్తుమ్
 జా, చి తుమ్క దూసుప కెర్తనచి రిసా
 ‘చెంగిల్ తత్తు’ మెన తుమ్ ప్రార్లన కెర.
 29 తుమ్చితె ఎక్కిలోక జవున్ కో జలెకు
 అన్నెక్లో గలి పెల్లెగిన, దెబ్బు కయ్లోసా
 తుక్లె తా, జోచి అన్నెక్ గలి కి జో అన్నెక్లో
 పెటతి రితి, జోచి పక్క పసులవున్.
 అన్నె, తుమ్చితె ఎక్కిలోచి కోటు జవున్
 కో జలెకు అన్నెక్లో దెరన గెలె, జోచి సాక్క
 కి ఈంజో అన్నెక్లో దెర గెతి రితి జో అడ్డు
 కెర్పు నాయ్. 30 తుమ్చితె కో జలెకి కిచ్చొ
 జవున్ నజెలి, దెంక. అన్నె, తుమ్చితెచొ
 కేన్ జవున్ మాన్సుచి సామన్ అన్నెక్లో
 దెర గెలె, జో సంతోసుమ్ జలోసా “అంచి
 వస్తువ అంక దె” మెన జోచి సామన్ అన్నె
 నజన్సు నాయ్. 31 మాన్సుల్ తుమ్క కీసి
 కెరుక మెన తుమ్ ఇస్తుమ్ జస్తె గే, తూమ్
 కి జోవయింక దస్సి చెంగిల్ కెర.

32 “ఎక్కి తుమ్క ప్రేమ కెర్తనకయ్
 తుమ్ ప్రేమ కెర్లెగిన, అన్నె మాన్సుల్క

* 6:22 6:22 5:24చి ఎట్టచి కోడు దక.

నాయ్ మెలె, తుమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్ జా? పాపుమ్ సుదల్ కి జోవయింక ప్రేమ కెర్తనక ప్రేమ కెరుల. ³³ తుమ్కయ్ చెంగిల్ దెకితనకయ్ చెంగిల్ కెర్తనక, అన్నె వేర మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, జయి తుమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్? పాపుమ్ సుదల్ కి దస్సి కెరుల, గెద. ³⁴ తుమ్క పూర్తి అన్నె దెంక సెక్తి తిలసకయ్ తుమ్ కిచ్చొ జవున్ తోడు దిలె, అన్నె మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, జయి తుమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్? తెద్దిలి అన్నె నజితి రితి పాపుమ్ సుదల్ కి ఒప్పన పాపుమ్ సుదల్క తోడు దెవుల.

³⁵ “తుమ్, జలె, తుమ్చ విరోదుమ్ సుదల్క ప్రేమ కెర, చి ఎత్కిజిన్క చెంగిల్ దెక, చి కిచ్చొ అన్నె దొర్కు కెరనుక ఆన నే జతె, మాన్సుల్క తోడు దాస. తుమ్ ఇసి బుద్ది ఇండిలె, తుమ్క వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె, చి ‘ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలో దేముడుచ పుత్తర్లు ఈంజేవ్’ మెన తుమ్చి రిసా రుజ్జు జెయెదె. కిచ్చొక మెలె, ఎత్కి జోచి దయ ఒప్పనతనకయ్ మెన నాయ్, గని అన్నె జో కెర్తి దయ నే ఒప్పన్సక కి, ఏక్ జోవయింకయ్ జెచ్చి దెకితనక కి, జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సొంత దయ దెకితయ్. ³⁶ జో పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొసి జలో దేముడు మాన్సుల్క కిసి కెర్ది కన్కారుమ్ దెకితయ్ గే, తుమ్ కి అన్నె మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెక.

మాన్సుల్క తీర్పు కెర్తిచి రిసా సంగిలిసి
(మత్త 7:1-5)

³⁷ “అన్నె మాన్సుల్క కుస్సిదుమ్చ తీర్పుల్ తుమ్ ఉచర నాయ్, చి దేముడు తుమ్కయ్ తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక నాయ్. అన్నె మాన్సుల్క నేరిమ్లు వయడ నాయ్ చి, దేముడు తుమ్కయ్ నేరిమ్ వయడుక నాయ్. అన్నె మాన్సుల్క

చెమించుప కెర చి, దేముడు తుమ్కయ్ చెమించుప కెరెదె. ³⁸ అన్నె మాన్సుల్క తోడు దాస చి, దేముడు తుమ్కయ్ తోడు దెయెదె. కిసి దెయెదె మెలె, చెంగిల్ మీన, గట్టిజ వెల, దున్నొవ, పూర్తి బెరవయ్, తుమ్చి ఒట్టి సువ దెయెదె. తూమ్ అన్నె మాన్సుల్క కిసి మీన తస్తె గే, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తుమ్కయ్ దస్సి మీన దెయెదె.” మెన యేసు ఒత్త బెర తిలసక సంగిలన్.

³⁹ తెదొడి యేసు ఈంజు టాలి సంగిలో. కిచ్చొ మెలె, “కేన్ జవున్ గుడ్డి సుదొ అన్నెక్లో గుడ్డి సుదొక వాట్ దెకవుక నెత్తె, గెద! వాట్ దెకవుక దెర్లె, జేవ్ దొగుల కి కేన్ జవున్ గొయితె సేడుల. ⁴⁰ సిస్సుడు జోచొ గురుచి కంట వెల్లి నెంజె, గని జో గురుచి లెక పూర్తి సికిలో సిస్సుడు, జోచొ గురుచొ రితో జా తయెదె.

⁴¹ “తుమ్చితె ఎత్కిలోచి అంకితె ఏక్ చిల్ప బెర తిలెగిన, బావొచి అంకితె ఇదిదిదిల్ తొక్కు సేడ తిలెగిన, అంకితె చిల్ప తిలోసా కిచ్చొక జోచి బావొచి అంకితె తిలి ఇదిదిదిల్ తొక్కు దెకితసి, గని సొంత అంకితెచి చిల్పక ‘అస్స’ మెన దెకిన్ నాయ్? ⁴² నెంజెలె, అంకితె చిల్ప తిలోసా కో జలెకు, జోచి సొంత అంకితెచి చిల్ప నే దెకిలె, బావొ, తుచి అంకితెచి తొక్కు కడిందె మెన తుచొ బావొక తుయి కిసి సంగుక జయెదె! తుయి ఉప్తమెన్నుచొ, తొలితొ తుచి సొంత అంకితెచి చిల్ప కడను, చి తెదొడకయ్ తుచొ బావొచి అంకితెచి తొక్కు కడితి రితి టేంట దెకితె.

చెంగిలో రూకు మెన చి గర్చొ రూకు మెన టాలి

⁴³ “కేన్ చెంగిలో రూకు జలెకు గర్చు పండ్లు దెరె నాయ్, చి గర్చొ రూకు చెంగిల్ పండ్లు దెరె నాయ్. ⁴⁴ రూకుక చెంగిలోచొ గే గర్చొ గే చినుక జలె, జో దెర్త పండ్లుక దెకిలె డిసెదె. కంట రూక్తె† అంజూరుమ్

† 6:44 6:44 అంజూరుమ్ పండ్లు బొడ్డ పండ్లు రిత జవుల

పండ్లు కోడుక నెంజె, దుబ్బుల్తె ద్రాచ పండ్లు కోడుక నెంజె, గెద! 45 చెంగిలో మాన్సు జోవయించి పెట్టిచి చెంగిల్ బుద్ది బెర్తుచి కెద్ది చెంగిల్ బుద్దిచ కొణ్ణో లట్టబెదె. గర్పొ మాన్సు, జలె, జోచి పెట్టిచి విస్సుమ్చి బెర్తుచి గర్ప కొణ్ణో లట్టబెదె. జోచి పెట్టి కేన్ రగుమ్చి బెర్తు జా తిలె, జయ్యి జోవయించి చోడి లట్టబెదె.

చెంగిల్ పునాదితె బందిలో గేరుక టాలి (మత్త 7:24-27)

46 “ప్రబు, ప్రబు’ మెన అంక కిచ్చొక సంగితను? అంక దస్సి సంగితను, గని అంచి కోడు రితి ఇండున్ నాయ్. 47 కో అంచితె †జా కెర అంచ కొణ్ణో సూన అంచి కోడు రితి ఇండుల గే కీస జవుల గే ఏక్ టాలితె సంగిందె. 48 దసా మాన్సు కీసా జయెదె మెలె, గేరు బందిలో ఏక్ మాన్సు దీగుక గొయి కూన కెర, రెంగ్గిచి ఉప్పిరి పునాది గల కెర జా పునాదిచి ఉప్పిరి గేరు బందిలో. జలె, పాని గట్టిజ పెట, బూరుమ్ జా జో గేరుచ కుడ్డిలె జా బూరుమ్ కెర్తల్ జా గట్టిజ లయితె తిలె కి, జా గేరు చెంగిల్ డిట్టుమ్చి పునాదితె తిలి రిసా, ఎదిలి కి కదుల్ జయె నాయ్. 49 గని అంచి కోడు సూన్లె కి కో కెర్తి నాయ్ గే కీసి జవుల మెలె, జో మాన్సు పునాది నే కెర్తి, రితి మత్తిచి ఉప్పిరి గేరు బందిలో, చి పాని పెట బూరుమ్ జా అయ్లె, గేరుచి కుడ్డి బూరుమ్ కెర్తల్ జా అయ్లి బేగి జా గేరు సేడ్లి, చి జా గేరు పూర్తి నాసెనుమ్ జా గలి” మెన యేసు బోదన కెర్తన్.

7

*పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లోచొ గొత్తి సుదొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 8:5-13; యోహా 4:43-54)

1 ఈంజేవ్ కొణ్ణో ఎత్కి ప్రెజల్ సూన్తి రితి సంగ కేడయ్లి పణ్ణో, యేసు కపెర్నూహూమ్ పట్టుమ్తె అన్నె గెచ్చు పెసిలన్.

2 జలె, ఒత్త రోమ్ దేసిమ్చి పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో ఎక్కిలో తిలో. జోక ఒగ్గర్ ప్రేమ తిలో గొత్తి సుదొ ఎక్కిలో తిలన్. జో గొత్తి సుదొ గట్టిజ జొణ్ణో సేడ మొర్తి రితి జా తిలన్.

3 జలె, జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో యేసుచి రిసా సూన కెర, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్తె సగుమ్జీన్క యేసుతె తెద్దయ్లన్; యేసుక “జెవున్ చి అంచొ గొత్తి సుదొక చెంగిల్ కెర్పు” మెనయ్ జోవయించి అత్తి కబుర్ తెద్దయ్లన్.

4-5 జలె, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర, “జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లోచొ గొత్తి సుదొక తుయి చెంగిల్ కెరుక జో తగుప జలొసా. కిచ్చొక మెలె, అమ్ యూదుల్చ ప్రెజల్క జో ప్రేమయ్ అస్సె, చి అమ్చి సబగేర్ జొయ్యి బందిలో” మెన, యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిల.

6 జలె, యేసు జోవయింతెన్ బార్ జా గెలాఁచి. జో గెరి నే పావితె అగ్గె ఇదిల్ దూరి తిలి పొది, జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో మాన్సు, జోచ మితర్పుల్ సగుమ్జీన్క యేసుతె కబుర్ తెద్దయ్లన్. కిచ్చొ మెలె, “ప్రబు, అమ్చి రిసా తుయి అన్నె అల్లర్ సేడు నాయ్. తుయి అంచి గెరి జెంక మెలె, ఆవ్ తగుప జలొసా నెంజి. 7 అంక విలువ నాయ్ చి రిసా తుచితె సొంత జా దస్సుల్ జంక నిసాని నాయ్. గని ఒత్త తెంతొ కి తుయి సెలవ్ కోడు సంగిలె, అంచొ గొత్తి సుదొ చెంగిల్ జయెదె. 8 ఆవ్ కీసి జాని మెలె, అవ్ కి అదికారుమ్క బితొసా, అంచి తెడి జమాన్లు అస్తి. ఆవ్ ఎక్కిలోక ‘గో’ మెలె, గెచ్చెదె. అన్నెక్కోక ‘జె’ మెలె, జెయెదె. అంచొ గొతిమాన్సుక ‘ఈంజ కామ్, జా కామ్ కెరు’ మెలె,

† 6:47 6:47 మెలె, ‘కో అంక నంప కెర...’ * 7: 7:1 పుంజెక్జీన్ చి ఉప్పిర్ అదికారి జా తిలొసా

కెరెదె” మెన. జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్చి అత్తి సంగ తెద్రయ్లన్.

9 జలె, ఈంజ కోడు నూస కెర, జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లోచి నముకుమ్చి రిసా యేసు ఆచారిమ్ జలన్. అన్నె జోచి పట్టి జెత ప్రజల్చి పక్క పసుల జోవయింక, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె ఎదిలి నముకుమ్ తిలసక అప్పె ఎద కి ఆవ్ దెకుక నాయ్” మెన సంగిలన్. 10 తెదొడి, కబుర్ అయ్లస జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లోచో గెరి అన్నె కిచ్చో దెకిల మెలె, జో గొత్తి సుదో చెంగిల్ జా చెంగిల్ తిలిసి.

రండెల్ మాన్సు ఎక్కిలోచో మొర గెలో పుత్తున్క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

11 ఒత్త తెంతో అన్నె కిచ్చో జర్గు జలి మెలె, యేసు నాయీసు మెలి పట్టుమ్తె గెచ్చుక మెన బార్ జలన్, చి జోవయించ సిస్సుల్ చి ఒగ్గర్జిన్ ప్రజల్ జోవయింతెన్ గెల. 12 జా పట్టుమ్చి కోటచి గుమ్ముమ్ పాసి పాచిలె, ఈందె, ఒత్త మాన్సుల్ ఏక్ పీనుమ్ జా గుమ్ముమ్ వాట్ బయిలె వయ నెతె తిల. జా పీనుమ్ కచి మెలె, రండెల్ మాన్సు ఎక్కిలోచి ఎక్కిలో పుత్తుసి. జా పట్టుమ్చ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జా రండెలి తెన్ ఒత్త తిల.

13 జలె, ప్రబు జా రండెలిక దెక జాచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జలో, చి “ఏడు నాయ్, అమ్మ” మెన సంగ కెర, 14 పీనుమ్క పాసి జా, పీనుమ్ వయిలి కట్టి చడిలన్, చి ఒత్త జేవ్ వయ నెతె తిలస టీవెల. తెదొడి “నాడు, ఉట్టు మెన తుక ఆవ్ సంగితసి” మెన సంగిలన్. 15 జలె, జో మొర్లో †ఉబెడో జీవ్ జా వెస కెర లట్టబుక మొదోల్

కెర్లన్, చి యేసు అయ్యన్క బుకారా కెర, “ఈందె, తుచో పుత్తుది” మెన జోక జాచి అత్తి అన్నె దిలో.

16 ఇసి జర్గు జతికయ్, ఒత్త తిల జనాబ్ ఎత్కిజిన్ బియ, యేసుచి రిసా “అమ్చి నెడిమి దేముడుచ కబుర్లు సంగితో గొప్పుకమొ కెర్లొసా బార్ జా అస్సె. వెల్లోచో, ఈంజో” మెన, అన్నె “ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు అమ్తె ఉత్త జా అస్సె” మెన, దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల. 17 ఒత్త తెంతో, జా దీసి యేసు జర్గు కెర్లిన్చి రిసా ‡యూదుల్ జతి ఒండి దేసిమి, చి సుట్టునంతచ ఎత్కి గెచ్చిలె ఎత్కిజిన్ సూన్.

బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను యేసుతె కబుర్ తెద్రయ్లిసి
(మత్త 11:2-19)

18 జలె, బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుచ సిస్సుల్ జోతె గెచ్చు, యేసు జర్గు కెర్ల కమొ జోక సంగిల. 19 యోహాను, జోచ సిస్సుల్తె దొగులక బుకారా కెర, “దేముడు తెద్రవుక సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్లొసా నిజమి తుయి గే, అమ్ అన్నెక్లొక రకుక గె? తుమ్ పుస” మెన కబుర్ తెద్రయ్లన్. 20 జలె, జేవ్ మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర, “దేముడు తెద్రవుక సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్లొసా నిజమి తుయి గే, అమ్ అన్నెక్లొక రకుక గె?” మెన సంగ మెన “బాప్తిసుమ్ కీదెతో యోహాను అమ్క తుచితె తెద్రవ అస్సె.” మెన జా కబుర్ సంగిల.

21 జలె, జయ్యి గడియయ్ ఒగ్గర్జిన్ జబ్బుల్ బాదల్ తిలసక చి బూతల్ దెర్లసక యేసు చెంగిల్ కెర్లన్, చి ఒగ్గర్జిన్ గుడ్డి జలసక చెంగిల్ కెర్లన్. 22 తెదొడి యేసు జేవ్ కబుర్ అయ్లసక కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తుమ్ యోహానుతె గెచ్చు కెర, తుమ్ దెకిలిసి, సూన్లిసి ఎత్కి

† 7:15 7:15 జోవయించి వయసు విస్సెక్ చెత్తర్ వెర్కుల్క తకు నాయ్, దొన్ని విసా వెర్కుల్క ఒగ్గర్ నాయ్ బెర్. ‡ 7:17 7:17 నెంజెలె ‘ఒండి యూదయ దేసిమి’. § 7:20 7:20 గసి జా మదనె యోహాను జేతె తిలన్. మత్తయి 11:2 దెక.

జోక నంగ. గుడ్డి జా తిల మాన్సుల్ దెకితతి, సొట్ట జా తిల మాన్సుల్ ఇండితతి, వెల్లి రోగుమ్ సేడ తిలన చెంగిల్ జతతి, బోయ్‌రల్ జా తిల మాన్సుల్ సూన్‌తతి, మొర గెలస జివ్ జతతి, చి నుబుమ్ కబుర్ బీద మాన్సుల్‌క ఆవ్ సూనయ్‌తసి. ²³ జలె, కో జలెకు అంచి రిసా అన్మానుమ్ నెంతె తవుల గే, జోవయింక చెంగిలి.” మెన యేసు యోహానుచ సిస్సుల్‌క సంగిలన్.

యోహానుచి రిసా ప్రెజల్‌క యేసు సంగిలిసి

²⁴ యోహాను కబుర్ తెద్రవ తిలన ఉట్ట గెలి బేగి, జో యోహానుచి రిసా ఒత్త తిల ప్రెజల్‌క యేసు ఇసి మెన సంగుక దెర్లన్. “జేవ్ పొదులె తుమ్ కిచ్చో దెకుక జా బయిలె గెచ్చు తిలదు? వాదుతె చివ్వర్ పెల్లి జతిసి దెకుక గెచ్చు తిలదు గె? ²⁵ నాయ్ మెలె, కిచ్చో వేరచి దెకుక గెలదు? సొమ్నార్లు గలంత పాలల్ గలన్లో మాన్సుక దెకుక గెలదు గె? ఈందె, చెంగిల పాలల్ గలంత సుక్కుమ్ తెన్ జితస రానల్‌చ మేడల్‌తె తవుల. ²⁶ జలె, కిచ్చో దెకుక గెలదు? దేముడు తెద్రయ్‌లి కబుర్ సంగితో ఎక్కిలోక దెకుక గెలదు గె? నిజుమి, గని జో ప్రబుచ మాములుమ్ కబుర్లు సంగితసచి కంట యోహాను అన్నె ముక్కిమ్‌చో జయెదె మెన, తుమ్‌క ఆవ్ సంగితసి. ²⁷ కిచ్చోక మెలె,

ఈందె, అంచి కబుర్ సంగితో బారికి జతి రితి ఎక్కిలోక తుచి పురె తెద్రయ్‌తసి. తుచి కంట అగ్గె గెచ్చు, తుయి జెతిసి సొట్ట కెరెదె మెన రెగిడ్డి కోడు అస్సె. జా కోడుతె ‘అంచి కబుర్ సంగితోసా’ మెన ఈంజ యోహానుచి రిసాయి రెగ్గి జా అస్సె.

²⁸ తుమ్‌క ఆవ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, తేర్‌బోదల్‌క జెర్లిలనతె, యోహానుచి కంట వెల్లిచో కోయి నాయ్. జలెకి, దేముడుచి రాజిమ్‌తె కో ఎత్కిచి కంట దాక్ జవుల గే, జో యోహానుచి కంట వెల్లి జవుల” మెన యేసు ప్రెజల్‌క సంగిలన్.

²⁹ జలె, ఈంజ కోడు మాములుమ్ ప్రెజల్ ఎత్కిచి సిస్తు నజీత సుంకర్లు సూన కెర, “ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ తీర్పుల్ సత్తిమ్‌చ” మెన ఒప్పున్. జేవ్, అగ్గె యోహానుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన తిల. ³⁰ గని పరిసయ్యుల్ చి మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డోసా సికడ్డన జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజీత్ నాయ్. యోహానుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ జేవ్ నజుక నెసిలిన్ తెన్ జోవయించి రిసాచి దేముడుచి *ఇష్టుమ్ జేవ్ నెసిలిన్‌చి రుజ్జు దెకవ తిల. అప్పె కి యేసుచి కోడు నెసిల.

అన్మానుమ్ జతసచి రిసా యేసు గోల కెర్రిసి

³¹ యేసు అన్నె, “ఈంజ ఉగుమ్‌చ మాన్సుల్‌చి బుద్ధిక కిచ్చో టాలి సంగుక జయెదె? జేవ్ కీసి జతతి? ³² వీధులె వెస కెల్ల బోదల్‌చ రిత జతతి. జేవ్ బోదల్ ఎక్కిలోచి ఉప్పిరి ఎక్కిలో అన్మానుమ్ జా, తుమ్‌క ‘నచ్చుత్’ మెన బచ్చి పుంగిలెకి నచ్చున్ నాయ్.

అమ్ ఏడ్లెకి, తుమ్ బెద ఏడ్లు నాయ్” మెన దస బోదల్ కీసి సంగుల గే, దస్సి ఆవ్ చి యోహాను కిచ్చో కెల్లె కి, తుమ్ మెన్సున్ నాయ్. ³³ కిచ్చోక ఆవ్ ఇసి టాలి కెర్తసి మెలె, బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను కిచ్చో అన్నిమ్ నే కతె చువ్వె తతోసా, కిచ్చో ద్రాచ రస్సుమ్ గట్ట నే

* **7:30** 7:30 మెలె, “క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్తొసా జితయ్‌చి రిసా తుమ్ కెర్ల పాపల్‌క దుకుమ్ జా ఒప్పున ముల దా బుద్ధి జా, చి జా గుర్తుక బాప్తిసుమ్ నజన” మెనయ్ యోహాను బోదన కెర కెర బాప్తిసుమ్ దెతె తిలన్. పరిసయ్యుల్ గట్ట దస్సి దాక్ కెరన బుద్ధి జంక నెసిల. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెద్రయ్‌లో రచ్చించువ కెర్తొసాక సంప కెరుక నెసిల.

పితె తన్నె తతోసా తుమ్తె అయ్లో, చి జోచి రిసా “జోక బూతుమ్ దెర అస్సె.” మెంతసు. 34 ఆవ్ జలె, †మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా, మాములుమ్ కతె పితె తతినీచి రిసా తుమ్ కిచ్చో మెంతసు మెలె, “ ఆదె, కయ్ రొ మత్వాలో ఈంజో. సిస్తు నజీత సుంకర్లు తెన్ పాపుమ్ సుదల్ తెన్ బెదితోసా’ మెన, అంచి రిసా సంగితసు. 35 ‡గని కచి కచి పెట్టి దేముడుచి బుద్ది తిలె, జేవ్ ఎత్కిజిన్చ కమొచి పలితుమ్తె రుజ్జు జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

పరిసయ్యుడుచి గెరి యేసు అన్నిమ్ కంక గెతికయ్

36 పరిసయ్యుడు జలొ ఎక్కిలొ యేసుక అన్నిమ్క బుకార్లన్, చి జో పరిసయ్యుడుచి గెరి గెచ్చు. జా దేసిమ్చ సామ్సార్లుచ గెరలె అన్నిమ్క కీసి ఒర్లు జా బల్లయ్ కవుల గే, దస్సి, అన్నిమ్ కతన ఎత్కిజిన్ తెన్ యేసు కి ఒర్లు జలన్. 37 జలె, ఈందె, లంజె జితె తిలి జా పట్టుమ్చి తేర్బోద ఎక్కి యేసుక ‘జో పరిసయ్యుడుచి గెరి అన్నిమ్ కంక గెచ్చు అస్సె’ మెన సూన కెర, ఏక్ బుడ్డితె కి అత్తర తేల్ దెరన అయ్లి. 38 యేసుచి పడ్డొ జోచ చట్టొక పాసి టీవ వంపొ జా ఏడుక దెర్రి, చి జాచి ఆనునొ సుచి జతికయ్ యేసుచ చట్టొ తిమిలచి, జాచి సెండి తెన్ జా తేర్బోద జోచ చట్టొ వుంచ, జోక చుంబ కెర, జా అత్తర తేలు గాసిలి.

39 జలె, యేసుక బుకారా తిలొ పరిసయ్యుడు జా ఎత్కి దెక కిచ్చొ ఉచర్లన్ మెలె, “ఈంజో నిజామి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితోసా జలె, జోక చడితి తేర్బోద

కొన్ని జయెదె, కీసిచి జయెదె గే జాన్తో. ఇన్నెక ‘పాపుమ్ సుది’ మెన జాన్తో.” 40 జలె, జో ఉచర్లిసి జాన కెర, యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఓ సీమోను, తుక ఏక్ కోడు సంగిందె” మెన సంగిలన్, చి “కిచ్చొ, గురుబాబు? సంగు” మెన సీమోను సంగిలన్. 41 సంగితికయ్, యేసు ఏక్ టాలి సంగిలన్. “ఏక్ సావుకారితె దొగుల రునుమ్ జా తిల. జేవ్ దొగులతె ఎక్కిలొ పాచ్ వుంజో *పొదుల్చి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్క బాకి జా అస్సె, అన్నెక్కో యాబయ్ పొదుల్చి కూలిచి ఎదిలిక బాకి జా అస్సె. 42 జేవ్ జోవయించి రునుమ్ కుట్టవుక నెత్తిరి రిసా, సావుకరి దొగులచి రునుమ్కి ముల దా చెమించుప కెర్లన్. జలె, తుయి సంగు, ఈంజేవ్ దొగులతె కేన్ మాన్సు జో సావుకరిక ఒగ్గర్ ప్రేమ జయెదె?” మెన యేసు జో సీమోనుక పరిచ్చ కెర్లన్, చి 43 జో కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఒగ్గర్ బాకి జా తిలొసా, కిచ్చొగె” మెలన్, చి “తుయి సరిగా ఉచర్లది” మెన యేసు జోక సంగ కెర, 44 జా తేర్బోదచి పక్క పసుల సీమోనుక అన్నె ఇసి మెలన్: “ఈంజ తేర్బోదక దెకితసి గె? జలె, ఆవ్ తుచి గెరి అయ్లయ్, గని ఆవ్ చట్టొ దొవన్తి రిసా తూయి పాని దెసి నాయ్. ఈంజ, జలె, ఇన్నెచి ఆనునొ తెన్ అంచ చట్టొ దొవ అస్సె, చి ఇన్నెచి సెండి తెన్ వుంచ అస్సె. 45 తూయి అంక చుంబిన్ నాయ్, గని ఆవ్ ఈంజ గెరి అయ్లి తెంతో ఈంజ అంచ చట్టొ చుంబుక దెర ములె నాయ్. 46 అంచి బోడి తూయి తేల్ కి సువిన్ నాయ్. గని ఈంజ అంచ చట్టెలె అత్తర తేలు గాన దా అస్సె. 47 జాచి రిసా తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఇన్నెచ పావల్ ఒగ్గర్ జా తిలె కి,

† 7:34 7:34 దేముడుచి కొడొతె అన్నె పూర్ణుమ్ రెగిడ్లిన్తె ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా’ మెన సంగిలె, ‘తెద్రయిందె’ మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలొ రచ్చించుప కెర్లొసా మెలి అర్థుమ్ తయెదె. దానియేలు 7:13 దెక. ‡ 7:35 7:35 నెంజలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి బుద్ది కచి కచి పెట్టి తిలె,

జా బుద్ది అన్నె మాన్సుల్తె దెకిలె, జాక జో దిలి బుద్ది మెన ఒప్పుసుల. మత్తయి 11:19చి కోడు దెక. **S 7:37** 7:37 పిరీమచి చెంగిల్ వాసిన తేలు, జా. * **7:41** 7:41 ఎక్కి దేనారము ఎక్కి పొదుల్చి కూలి

చెమించుప జా అస్తి. ఈంజ చెమించుప జలిన్ కిచ్చొ రుజ్జు మెలె, ఇన్నెచి ఒగ్గర్ ప్రేమయ్ జా రుజ్జు దెకయ్ తయ్. గని కక్క తొక్కి పాపుమ్ చెమించుప జా తయెదె గే, జోచి పెట్టి తొక్కి ప్రేమ తయెదె” మెన యేసు జో పరిసయ్యుడుక సంగ కెర, 48 జా తేర్బోదక, “తుచ పాపల్ చెమించుప జా అస్తి” మెలన్. 49 జో దస్సి మెంతికయ్, జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కెరై తిలస జోవయించి పేట్ తెడి కిచ్చొ మెల మెలె, “ఈంజో పాపల్ చెమించుప కెరైయ్ జలె, ఈంజో కొన్నో?” మెన పేట్ తెడి ఉచరన్.

50 జలె, “తుయి అంచి ఉప్పిరి తుచి నముకుమ్ తిలి రిసా రచ్చించుప జా అస్సిసి. సేంతుమ్ తెన్ గో.” మెన యేసు జా తేర్బోదక సంగిలన్.

8

యేసు తెన్ బుల సగుమ్ జిన్ కెరై సావైచన

1 ఈంజ ఎత్తి జర్గు జా ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె అగ్గె, యేసు బార్ జా పట్టలె గెవ్వలె బుల బుల, దేముడుచి *రాజిమ్చి రిసాచి †స్తుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరై తిల. జో తెన్ జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ బుల్తై తిల. 2 అన్నె కొన్న మెలె, యేసు అగ్గె సగుమ్ జిన్ జబ్బుల్ తిల తెర్బోదల్చ జబ్బుల్ గెచ్చవ చెంగిల్ కెర తిలన్, సగుమ్ జిన్ తేర్బోదల్చ బూతల్ దెర్తికయ్ ఉదడ జోవయింక కి చెంగిల్ కెర తిలన్. జేవ్ తెర్బోదల్తె సగుమ్ జిన్, జలె, యేసు తెన్ సిస్సుల్ తెన్ బుల్తై తిల. జోవయింతె ఎక్కి కొన్ని మెలె, మగ్గల పట్టుమ్చి మరియి, జాక దెర్ల సత్తు

బూతల్చ యేసు ఉదడ తిలన్. 3 అన్నె కొన్న మెలె, హేరోదు రానొచి గేరక దెకితో కూజా మెలోసాచి తేర్ని యోహన్న, పడ్డో సూసన్న చి అన్నె ఒగ్గర్ జిన్, జోవయింక తిలి సొంత డబ్బుల్చ యేసుక చి సిస్సుల్చ సావైచన కెరై తిల.

ఉంపిలి బీక టాలి

4 ఒగ్గర్ జిన్ జనాబ్ కుప్పల్ కుప్పల్ బెర జా, పట్టల్ ఎత్తి గావ్వొ ఎత్తి తెంతో యేసుతె అయ్లి. జో ఏక్ టాలి జోవయింక సంగిలన్. 5 “ఎక్కిలో జోచి బీ ఉంపుక బార్ జలన్. ఉంపితె తతికయ్, సగుమ్ బీ బయిలె వట్టె సేడ్లన్, చి వట్టె జెతన గెతన జా బీ సుదెల, చి పిట్టల్ జేవ్ దాన్ వెంట కాఁ గెల. 6 అన్నె సగుమ్ బీ పత్తురు బుయ్యె సేడ్లన్ చి, తెడి సాల్వ నాయ్ చి రిసా గజ్జల్ జలెకి, డడ్డ మొర గెల. 7 అన్నె సగుమ్ బీ కంట దుబ్బుల్తె సేడ్ల చి, కంట దుబ్బుల్ తెన్ వడ్డితికయ్, కంట మొక్కల్ ఈంజేవ్ మొక్కల్ పెల గెల్లికయ్, ఈంజేవ్ మొక్కల్ పలితుమ్ దెర్తి నాయ్. 8 అన్నె సగుమ్ బీ చెంగిల్ బుయ్యె సేడ్లన్ చి, వడ్డ పంటో పికిలె, పుంజెక్ వంతుల్ పలితుమ్ దిలి” మెన సంగ యేసు అన్నె, “సూన్త కండ్లి తిలస సూస!” మెన కేక్ గలన్.

9 జలె, వేర మాస్సుల్ ఉట్ట గెతికయ్, “ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ?” మెన యేసుక సిస్సుల్ పుసిల చి, 10 జోవయింక, “దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచ గుట్టుల్ జాన్సుప మెన, అంచ సిస్సుల్ జతి తుమ్క సెలవ్ దా అస్సి, గని వేర మాస్సుల్చి రిసాయి టాలివో

* 8:1 8:1 ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్’ మెలె, ‘పరలోకుమ్’ ఏక్ అర్దుమ్, గని అన్నె కిచ్చొ మెలె, జో పరలోకుమ్ తెంతో ఏలుప కెర్తిసి. జో ఏలుప కెర్తిసి మెలె, ఉగుమ్ మార్పుప జలెకయ్ ఎదార్దుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలుప కెరెదె, గని ముదెన్ కి 1. జోవయింక సంపజల మాస్సుల్చి వెట్టి జో ఏలుప కెర్తయ్, చి 2. జోవయింక ఆత్మసెక్తి ఈంజ లోకుమ్తె కామ్ కెర్తయ్. † 8:1 8:1 ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్’ మెలె, జోవయింక రాజిమ్ పాచ జా అయ్లిన్చి కబుర్, మత్తుయ 12:28, మార్కు 1:15, పడ్డో జో పాపల్ చెమించుప కెర్తిన్చి కబుర్, యేసుయ దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జలిన్చి కబుర్, పడ్డో పరలోకుమ్తె గెతి అవ్కాసుమ్ జో దొర్కు కెర్తి రచ్చనచి రిసాచి కబుర్. ‡ 8:10 8:10 యెసయా 6:9.

తెన్ సంగితసి. కిచ్చొక మెలె, పూర్ణమ్ దేముడుచి కొడొతె †రెగిడ్డి రితి.

తుమ్ దెకుతను, గని అర్దుమ్ చినుతు

నాయ్,

ఆవ్ సంగితి బోదన సూన్తు, గని అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్.” §

ఉంపిలి బీచి టాలిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలిసి

11 “జలె, జా టాలిచి అర్దుమ్ సంగిందె. తుమ్ సూన, బీ మెలె, దేముడు దిలి *కోడు. 12 వట్టె

సేడ్ల గిడ్డల్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, సగుమ్జిన్చి బోదన సూన అస్తి, గని సయతాన్ జా కెర, జోవయించి పెట్టి తెంతో జా బోదన ఉర్ల కెర, పచ్చుడ్డయ్;

‘నంపజా †రచ్చించుప జతు నాయ్’ మెన. 13 వత్తురు బుయ్యె సేడ్లి బీ జలె, సగుమ్జిన్ సుబుమ్ కబుర్ సూన్లి

పొది సర్దసంతోసుమ్ తెన్ సూన్తతి గని, జోవయించి పెట్టి సుబుమ్ కబుర్చ

చెర్రో నెంజిలి రిసా గడియ నంపజలి రితి జలెకి, జోవయించి నముకుమ్

పిట్టయ్తి రితి కిచ్చొ జవున్ అల్లర్ అయ్లె, నముకుమ్ ముల దెతతి. 14 జలె, కంట దుబ్బుల్తె సేడ్లి బీ

కిచ్చొ మెలె, సగుమ్జిన్ సూన్తతి గని, జేవ్ జోవయించి వట్టి గెతె తా, ఈంజ

లోకుమ్చి జీవితమ్చ బాదల్, సొమ్మారుమ్, సుక్కుమ్ జోవయింక పెల్లితయ్ చి, జోవయించి పంటో పికె

నాయ్. 15 జలె, చెంగిల్ బుయ్యె ఉంపిలిన్ కిచ్చొ మెలె, సగుమ్జిన్ సుబుమ్ కబుర్ చెంగిల్ నిదానుమ్

పేట్ తెన్ సూన, దెరన, జా కోడ్ రితి నిదానుమ్ ఇండ బాదల్ ఓర్పువ జా ఆత్మవలీతుమ్ దెరుల.

దీవు లగితిన్క టాలి కెర యేసు సంగిలి బోదన (మార్కు 4:21-25)

16 “ఏక్ దీవు లంబడ తిలె, జా దీవుక ఆరి లంబడ్డి రితి నాడిచి తెడి జవున్ కో

డంకితి నాయ్, మంచుమ్చి తెడి జవున్ కో లుంకడ్డి నాయ్. జా దీవుకంబుమ్చి ఉప్పిరి తివుల; ‘ఒత్త తిలె, గెరి జెత

ఎత్తిజిన్క, జా ఉజడి కామ్క జెవున్’ మెనయ్. 17 లుంకాడ తిలిసి ఎత్తి వడ్డొక డీనెదె, అప్పె గుట్టు తిలిసి ఎత్తి జాన్తి

రితి జా బార్ జయెదె. 18 “జలె, తుమ్ కిసి సూన్తె గే జాగర్ దెకన. కిచ్చొక మెలె, తిలోసాక † అన్నె

దెంక జయెదె, గని నెంజిలోసా జలె, ‘అంక అస్సి’ మెన జో ఉచరంతిసి కిజోతె తెంతో క్రడ నెంక జయెదె” మెన యేసు

సంగిలన్.

“దేముడు దిలి కోడు నంపజా కో ఇండుల గే జెచ్చి అంచి కుటుంబుమ్” (మత్త 12:46-50; మార్కు 3:31-35)

19 ఏక్ దీసి యేసుచి అయ్యసి జోవయించ ఏబావుడ్డివో జోతె అయ్ల, గని యేసు తిలి గదితె ఒగ్గర్జిన్

జనాబ్ బెర తిలి రిసా, జోతె పావుక నెత్తిర్ల. 20 జలె, “తుచి అయ్యది, తుచ బావుడ్డివో తుక దెకుక మెన జా కెర,

వీదె టీవ అస్సి” మెన కో గే యేసుక సంగిలన్. 21 గని జో జోవయింక, “అంచి అయ్య, అంచ బావుడ్లు కో

§ 8:10 8:10 మత్తుయ 13:13, 15 దెక. జేవ్ మాస్సుల్ దెకిలెకి సూన్లె కి జోవయింక ఇస్టుమ్ నాయ్; జోవయించి పెట్టి బేడు బందెల్ రితి, చి “జోవయింక ఇస్టుమ్ నెంజిలె, కిచ్చొక జోవయింక రితి సంగుక?” మెలి

రితి సంగితయ్. * 8:11 8:11 నెంజిలె ‘సుబుమ్ కబుర్’; మార్కు 1:14. నెంజిలె ‘యేసుచి బోదన’; మత్తుయ 4:17. † 8:12 8:12 మెలె, నయతాన్ తెంతో, పాపుమ్ తెంతో. ‡ 8:18 8:18 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, అంచితె సిక కో బుద్ది దెరసుల గే, జోవయింక అన్నె ఒగ్గరి సికడిందె. గని సూన్లె కి కో బుద్ది అనన్ నాయ్ గే, చి అర్దుమ్ కెరన అస్సి మెన జో ఉచర్లె కి, జోవయింక కామ్క నెంజె మెన, జా కి జోతె తెంతో కడ

నెంక జయెదె. § 8:19 8:19 మెలె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్కిక మరియ యేసుక అంగి జా పాయిలెకి, వడ్డొ మాములుమ్ మున్నున్ జలో యోసేపు తెన్ అన్నె బోదల్ పాయ తిలి.

జవుల మెలె, దేముడుచి కోడు సూన జయ్యి రితి కెర్తనయ్” మెన సంగిలన్.

దోనితె గెతికయ్ ఒగ్గర్ వాదు కెర్తల్ కెర్లిన్క యేసు సేంతుమ్ కెర్లిసి (మత్త 8:23-27; మార్కు 4:35-41)

22 ఏక్ దీసి యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ దోనితె వెగ కెర, “గాడు ఒత్తల్తో గెచ్చుమ, జోమ్మ” మెన సంగిలన్, చి జినుక దెర్ల. 23 జలె, నెడిమి గడ్డె పావెలి యేసు నిజ గెలన్. తెదొడి వాదు పాని గట్టిజ కెర, జేవ్ తిలి పక్క ఉడ్డ అయ్లి చి, కెర్తల్క దోనితె ఒగ్గర్ పాని బెర్తికయ్, ప్రమాదుమ్ జతి.

24 జేవ్, యేసుక పాసి జా “*ప్రబు, ప్రబు, అమ్ మొర గెచ్చుమ్దే!” మెన సిస్సుల్ కేక్ గల ఉట్టయ్తికయ్, జో ఉట్ట వాదుక చి కెర్తల్క గోల కెర్తన్, చి వాదు ముల దిల, చి ఎత్తి అన్నె సేంతుమ్ జా గెలి.

25 తెదొడి యేసు జోవయింక, “తుమ్చి నముకుమ్ కేతె?” మెలన్, చి బియఁ గెచ్చ, ఆచారిమ్ జా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కిచ్చొ మెల మెలె, “ఈంజొ కొన్నొ జయెదె, చి వాదుక పానిక ఆడ్రల్ దిలె ఇన్నెచి కోడుక లొంగుప జా కెర్తతి?” మెన జేవ్ ఆచారిమ్ జల.

బూతల్ దెర్లొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మత్త 8:28-34; మార్కు 5:1-20)

26 జలె, యేసు సిస్సుల్ తెన్ గాడు జిన గలిలయచి మొక్కాచి గాడు ఒత్తల్తోచి గెరాసినుల్చి ప్రాంతుమ్తె పావెల. 27 యేసు దోని తెంతొ ఉత్త కెర ఒడ్డుతె టీవెతికయ్, జా గవ్వెచొ ఎక్కిలో జోవయింక దన్నుల్ జలన్. జో మాన్సుక బూతల్ దెర తిల. ఒగ్గర్ దీసల్ జలి జో కిచ్చొ పాలల్ గలనె నాయ్, చి

కేనె జితె తిలన్ మెలె, గెరి నాయ్, గని మెస్సున్తె. 28-29 జో బూతుమ్ జో

మాన్సుక ఒగ్గర్ సుట్టు దెర తిలన్, చి అగ్గె గవ్వెచ జోక చట్టెలె అత్తిలె గొల్పుల్ బంద రకితె తిల, గని జేవ్ గొల్పుల్ కుట్టవనెదె, చి జో బూతుమ్ జోక బయిలు టాన్తె వెలవ నెయెదె. జలె, బూతుమ్ దెర్లొ జో మాన్సు అప్పె యేసుక దెక కెర, కేక్ గల జోచి చట్టె నెర్ను సేడ్లన్, చి “ఓ బూతుమ్, ఈంజొ మాన్సుచి తెంతొ బార్ జా తుయి ఉట్ట గో!” మెన యేసు ఆడ్ర దిలన్. జో మాన్సు గట్టిజ అవాడ్ కెరన, “ఓ యేసుప్రబు, ఎత్తిచి ఉప్పిరి తిలొ దేముడుచొ పుత్తుసి తుయి, అంచి తెన్ తుక కిచ్చొ కామ్? అంచి ఉప్పిరి దయ తియ అంక అల్లర్ కెరు నాయ్!” మెన కేక్ గలన్. 30 తెదొడి, “తుచి నావ్ కిచ్చొ?” మెన యేసు బూతుమ్క పుసిలన్, చి † “ఎతివాట్జిన్” మెలన్. కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్జిన్ బూతల్ జోక దెర తిల. 31 “జా వెల్లి ‡గొయ్యితె అమ్క తెద్రవు నాయ్” మెన యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిల.

32 జలె, జా మెట్టయ్ వెల్లి మంద అండ్రుల్ కతె తిల, చి “అండ్రుల్చి తెన్ అమ్ పెసిత్ రితి అమ్క సెలవ్ దె.” మెన యేసుక జేవ్ బూతల్ బతిమాల్ప జా సంగితికయ్, జో సెలవ్ దిలన్. 33 తెదొడి జో మాన్సుచి తెంతొ బూతల్ బార్ జా ముల దా, అండ్రుల్ తెన్ పెసిల, చి జా అండ్రుల్ మంద మొత్తుమ్ ఒత్తచి గాటిక నిగ ఉత్త గెచ్చ, గడ్డె సేడ డుజ మొర గెల.

34 జా అండ్రుల్ మంద రకితస జర్గు జలిసి దెక కెర, బమ్మ జా నిగ గెచ్చ, ఒండి పట్టుమ్తెచి సుట్టునంతచ గవ్వొ ఎత్తితె సూనయ్ల. 35 తెదొడి జర్గు జలిసిచి రుజ్జు సొంత దెకుక మెన ప్రెజల్ ఎత్తి బార్ జల, చి యేసుతె జా కెర కిచ్చొ దెకిల మెలె, బూతల్ ముల దిలొ

* 8:24 8:24 నెంజలె ‘బాబు, బాబు’. † 8:30 8:30 నెంజలె, ‘జమాన్సుచ ఎత్తయ్జిన్’. ‡ 8:31 8:31 డీసయ్లిసి 9:1, 20:3 దెక. ఆగి గొయి తెన్ బెదితి మాటు నెంజలి గొయి, జా.

మాన్సు యేసుచి చట్ట వెన అస్సె. పాలల్ గలన తా అప్పె వెర్రి నెంతె మాములుమ్ చెంగిల్ బుద్ది తెన్ అస్సె, మెన దెక కెర, బియఁ గెల. ³⁶ అన్నె, జర్గు జలి పొది దెక తిల మాన్సుల్, జలె, బూతల్ దెర తిలొ మాన్సుక యేసు కిసి చెంగిల్ కెర్లొ గే జేవ్ పడ్డొ అయ్లనక సంగిల.

³⁷ తెదొడి జేవ్ గెరాసినుల్చి ప్రాంతుమ్ ఎత్కిచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ “అమ్చి దేసిమ్ తుయి ముల దా ఉట్ట గొ” మెన యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిల. కిచ్చొక మెలె, జోవయింక ఒగ్గర బయిమ్ దెర తిలి. జాకయ్ యేసు దోనితె వెగ ఉట్ట గెలన్. ³⁸ బూతల్ ముల దిలొ మాన్సు, జో నే గెతె “అవ్ కి తుచి తెన్ బెద జెంక అంక సెలవ్ దె” మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్. గని యేసు జోక, ³⁹ “తుచి గెరి గో చి, దేముడు తుక చెంగిల్ కెర ఎదివాట్ దయ కెర్లిసి ఒత్త సంగు” మెన యేసు తెద్రవ దిలన్ చి, జో ఉట్ట గెచ్చు, యేసు జోక ఎదివాట్ దయ కెర్లిన్చి రిసా జా ఒండి పట్టుమ్తె సూనయ్లన్.

యాయారు మెలొ అదికారి యేసుచి తోడు నజీలిసి

⁴⁰ యేసు గాడు అన్నె జిన గట్టుతె పాచితికయ్, జో అన్నె జెతిన్క రక తిల చి రిసా ప్రెజల్ ఒగ్గరజిన్ జోక దస్సుల్ జల. ⁴¹ జలె, యాయారు మెలొ ఎక్కిలొ ఒత్త అయ్లొ. జో యూదుల్చి సబగేర్చొ అదికారి జయెదె. జో యేసుచి చట్టె నెర్ను సేడ్లన్, అన్నె “అమ్చి గెరి జె” మెన యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిలన్. ⁴² కిచ్చొక మెలె, జాక బార వెర్సుల్ వయసుచి ఎక్కి దువిసి, మొరెదె గే జయెదె గే, దస్సి జాఁ తిలి.

జలె, యేసు జో అదికారి తెన్ గెల, చి వట్టె ఒగ్గరజిన్ ప్రెజల్ జోచి సుట్టునంత తా పెలపులి జతె తిల. ⁴³ జలె, బార వెర్సుల్ తెంతొ లొయి గెతి బాద

తిలి తేర్బోద ఎక్కి ఒత్త తిలి. కో కి జాచి బాద గెచ్చువుక నెత్త గెచ్చు తిల. ⁴⁴ జా, జలె, యేసుచి పడ్డొ జా పాసి జా, జోచి పాలుమ్చి కొంగు చడిలి చి, బేగి జా లొయి గెతిసి బందు జా గెలి. ⁴⁵ దస్సి జతికయ్, “కో అంక చడిలన్?” మెన యేసు పుసిలన్ చి, పేతురు యేసుక “గురుబాబు, జనాబ్ ఎత్కి తుచి సుట్టునంత బెర పెలపులి జతతిచి లయ్డ జతతి, గెద” మెలన్, ⁴⁶ “గని అంక చడుక మెన, కో గే అంక చడిలన్. అంచి తెంతొ అత్మసెక్కి బారొ జా గెచ్చు అస్సె.” మెన యేసు సంగిలన్.

⁴⁷ జలె, జా కెర్లిసి గుట్టు తయె నాయ్, మెన జా తేర్బోద చిన కెర, అద్దుర్ జా యేసుచి చట్టె నెర్ను సేడ్లన్, అన్నె “అంచి బాద గెస్సు” మెన తుక చడిలయ్ చి, చడిల్ బేగి చెంగిల్ జలయ్” మెన ఎత్కిజిన్ ప్రెజల్చి మొక్కి ఒప్పున్లన్. ⁴⁸ ఒప్పన్తికయ్, యేసు జాక, “పుత్త, అంచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసా, తుయి కిచెంగిల్ జా అస్సిసి. సేంతుమ్ తెన్ గొ” మెలన్.

⁴⁹ జా తేర్బోదక యేసు దస్సి సంగితె తిలి పొది, దువిన్చి రిసా యేసుతె జా తిలొ అదికారిచి గెర్చ సగుమ్జిన్ జా కెర, జో అదికారిక “తుచి నాడి మొర గెచ్చు అస్సె. ఈంజొ గురుబాబుక బుకార్లె లాబుమ్ నాయ్. జోక జా బాద పొని” మెన సంగిల. ⁵⁰ యేసు ఈంజు కోడు సూన, “జేవ్ సంగిలిన్క కాతర్ నే కెర్లె, తుయి బి నాయ్. నంపజా దయిరిమ్ తెన్ తా చి, తుచి నాడి చెంగిల్ జయెదె.” మెలన్.

⁵¹ జలె, యాయారుచి గెరి పాచిలె, పేతురుక యోహాసుక చి యాకోబుక, చి నాడిచి అయ్యన్అబ్బొన్క పిట్టవ, అన్నె కోయి జో తెన్ జా నాడి తిలిన్తె గెచ్చుక యేసు ఒప్పె నాయ్. ⁵² నాడి మొర గెలి రిసా ఎత్కిజిన్ ఏడుకుడు జతె తిల, గని “తుమ్ ఏడ నాయ్. ఈంజు మొర గెచ్చె నాయ్. జా నిజ అస్సె.” మెన సంగిలన్.

53 జాకయ్ జా నాడి 'నిజుమి మొర గెచ్చు అస్సె' మెన జాన కెర, జోక జేవ్ ఆస గెల. 54 గని జో, జా నాడి తిలిన్తె గెచ్చు కెర, జాచి ఆతు దెర, "నాడి, ఉట్టు!" మెలన్. 55 జాచి జివ్, జాచి పెట్టి అన్నె అయ్లిచి, బేగి ఉట్టి. తెదొడి "ఇన్నెక తుమ్ కిచ్చో జలెకు కవడ" మెన యేసు సంగిలన్.

56 జా నాడిచ అయ్యుసిసి బలే ఆచారిమ్ జల, గని "జర్గు జలిసి కక్క సంగ నాయ్" మెన యేసు ఆడ్ర దిలన్.

9

బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు అదికారుమ్ దా బులుక తెద్రయ్లిసి

(మత్త 10:5-15; మార్కు 6:7-13)

1 పడ్డె, యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క ఎక్కితె బుకారా కెర, ఎత్కి రగల్ బూతల్క జేవ్ ఉదండి రిసా, జబ్బుల్ జేవ్ గెచ్చయ్తి రిసా జోవయింక సెక్కి అన్నె అదికారుమ్ దిలన్. 2 అన్నె,

"దేముడుచి *రాజిమ్ పావ జా అయ్లిన్చి రిసా తుమ్ బోదన కెర చి, మాన్సుల్చ జబ్బుల్ గెచ్చవ" మెన తెద్రయ్లన్. 3 తెద్రయ్తె పొది ఇసి మెలన్:

"ప్రయానుమ్చి రిసా కిచ్చొ దెరన గెచ్చు నాయ్. టెక్కి ఉండొ జలెకు, సెంచె జలెకు, అన్నిమ్ జలెకు, డబ్బుల్ జలెకు, దొన్ని సొక్కల్ జలెకు దెరన గెచ్చు నాయ్. 4 పడ్డె కేన్ గెరచ తుమ్క టాన్ దెవుల గే, తుమ్ జా గావ్ జవున్ ముల్తై ఎదక, జయ్యి గెరి బస జా తా. 5 అన్నె, కేన్ పట్టుమ్తె జవున్ తుమ్క †మరియాద కెర్తి నాయ్ గే, జా పట్టుమ్ తెంతో బార్ జతె పొది 'జేవ్ దస్సి జలి

రిసా దేముడుచ †నెంజితి' మెన గుర్తుక తుమ్చ చట్టిచి దూడి వండ్లన గెల" మెన యేసు సంగిలన్. 6 తెదొడి జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్ బార్ జా గావ్వొ ఎత్కితె బుల బుల, చి రిసా బోదన కెర్తె తా, మాన్సుల్చ జబ్బుల్ గెచ్చయ్తె తిల.

హేరోదు అదికారి చి ప్రెజల్ సగుమ్జిన్ యేసుచి రిసా ఉచర్లిసి

(మత్త 14:1-12; మార్కు 6:14-29)

7 జా పొది, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె ఏలుప కెర్తొ అదికారి హేరోదు, యేసు జర్గు కెర్ల కమె ఎత్కిచి రిసా నూన్లి రిసా, కిచ్చొ ఉచరుక నేన కెర బాద సేడ్డె. కిచ్చొక మెలె, యేసుక "యోహాను మొర తా అన్నె జివ్ జా అస్సె" మెన సగుమ్జిన్ సంగితె తిల, 8 గని అన్నె సగుమ్జిన్ "పూర్లుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో కివలియా అన్నె జా అస్సె" మెల, చి అన్నె సగుమ్జిన్ "పూర్లుమ్ దేముడుచి కబుర్లు సంగిలో అన్నెక్కో మొర, అన్నె జివ్ జా అన్నె జా అస్సె" మెన ఉచర్తె తిల. 9 జా ఎత్కి నూన కెర, హేరోదు, "యోహానుక *బోడి గండల్ కెర గెలయ్, గని ఈంజేవ్ కమె కెర్తొసాచి రిసా ఆవ్ ఒగ్గర్ నూన్తసి. ఈంజో కొన్సొ జయెదె?" మెన, యేసు తెన్ దస్సుల్ జంక మెన నాటు చజితె తిలో.

యేసుచ బారజిన్ బారికుల్ అన్నె ఉట్ట అయ్లిసి

(మత్త 14:13-21; మార్కు 6:30-44; యోహా 6:1-14)

10 యేసుచ బారజిన్ †బారికుల్, జలె, జేవ్ బులుక మెన జో తెద్రయ్లిన్ తెంతో

* 9:2 9:2 మత్తయి 10:7. యేసు అయ్లిన్ తెన్ జా రాజిమ్ పావ జా అస్సె మెనుక జయెదె. ఈంజ మదెనె డీసె నాయ్, గని జోవయింక నంపజల మాన్సుల్చి పెట్టి జో ఏలుప కెర్తయ్, చి అప్పె కి ఈంజ లోకుమ్తె జోవయించి ఆత్మసెక్కి కామ్ కెర్తయ్. ఉగుమ్ మార్పుప జలె, జోవయించి రాజిమ్ పూర్తి డీసెదె. † 9:5 9:5 నెంజిలె 'బెదవంతి నాయ్'. ‡ 9:5 9:5 నెంజిలె, 'జోవయించి కోపుమ్ జోవయించి ఉప్పిల్ అస్సె' § 9:8 9:8 ఏలియా పూర్లుమ్చొ మొరె నాయ్, గని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోవయింక దస్సి పరలోకుమ్తె కడ నిలన్. రానల్ దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 2:11. * 9:9 9:9 మత్తయి 14:10, మార్కు 6:27, 28. † 9:10 9:10 లూకా 6:13-16 దెక. సగుమ్తె 'బారజిన్ సిస్సుల్' మెన అస్సె. జేవ్ ఈంజేవ్ ఎక్కి. తెలుగు-అపోస్తలు

అన్నె ఉట్ట జా, జేవ్ జర్గు కెర్లిసి ఎత్తి జోక సంగిల చి, జో వేరతె జోవయింతెన్ గడియ తతి రితి, బేత్నయిదా మెంతి గవ్వి జోవయింక కడ నిలన్.

పాచే వెయిల్జిన్ మాన్సుల్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

11 జలె, జోవయింక 'ఒత్త బేత్నయిదాతె గెతయ్' మెన యేసుచి రిసా ప్రెజల్ జనాబ్ నూన కెర, జోచి పట్టి గెల. జోతె పాచితికయ్, జో జోవయింక పాసి కెరన్లన్ చి, దేముడుచి ఃరాజిమ్చి రిసా జోవయింక బోదన కెర, జోవయింతె జొర్జొల్, బాదల్ తిలసక చెంగిల్ కెర్లన్.

12 జలె, పొద్దు గెచ్చుక దెర్లి చి, యేసుచ బారజిన్ సీసిన్సుల్ జోతె జా కెర, "ఈంజేవ్ జనాబ్ అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి రితి, నిద్ర తతి రిసా ఇన్నెక నుట్టునంతచ గవ్విలె తెద్రపు బయిలు దేసిమి అస్సుమ్, గెద. ఇన్నె కిచ్చొయ్ దొర్కు జయె నాయ్" మెల, 13 గని జో జోవయింక, "తుమి జోవయింక కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ దాస" మెలన్. దస్సి మెంతికయ్, జేవ్ "అమ్చితె ఎక్కి పాచే పోడియె చి దొన్ని మొస్సు అస్తి. నెంజిలె, అమ్ గెచ్చు ఈంజేవ్ ఎత్తిజిన్క అన్నిమ్ గెన ఆనుక గె?" మెల. 14 జా జనాబ్తెచ మున్సుబోదల్ కెత్తిజిన్ జవుల మెలె, పాచే వెయిల్జిన్. గని యేసు సిస్సుల్క "యాబయ్ జిన్క ఏక దవుని, యాబయ్ జిన్క అన్నెక్ దవుని, దస్సి దవుని దవునివొ తెన్ జేవ్ ఎత్తిజిన్క వెసడ" మెన సంగిలన్. 15 జేవ్ దస్సి కెర ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్క వెసడ్ల. 16 తెదొడి యేసు జేవ్ పాచే పోడియె చి దొన్ని మొస్సు దెర, ఆగాసుమ్ పక్క దెక, 'ఈంజ తూయి దిలది' మెన దేముడు అబ్బొన్క

జోబర సంగ కెర, జేవ్ పోడియె మోడ కెర, "ఎత్తిజిన్క వంట దాస" మెన సిస్సుల్చి అత్తి సార్పు కెర దిలన్. 17 జేవ్ ఎత్తిజిన్ పేట్ బెర్దు కయ్ల చి, సేంసిల పోడియె గండల్ మొస్సు గండల్ బార గంపల్తె బెర్దు జల.

యేసుక 'క్రీస్తు' మెలో జెంక తిలో రచ్చించుప కెర్టొసా

(మత్త 16:13-19; మార్కు 8:27-29)

18 ఏక నుట్టు, యేసు ఎక్కిలోయి ప్రార్దన కెర్తె తిలన్, గని జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క ఒత్తయ్ తిల, చి "కొన్సో మెన ప్రెజల్ అంక సంగితతి?" మెన యేసు సిస్సుల్క పుసిలన్. 19 పుసితికయ్, "బాప్తిసమ్ దెతె తిలో యోహాను" మెన సగుమ్జిన్ తుక సంగితతి. అన్నె సగుమ్జిన్ తుక "దేముడుచి కబుర్లు సంగిలో ఏలీయా జాఁతయెదె" మెంతతి చి, అన్నె సగుమ్జిన్ "దేముడుచి కబుర్లు సంగిలో అన్నెక్షో పూర్లుమ్చొ జివ్ జా అమ్చితె జా అస్సె." మెంతతి మెల. 20 జేవ్ దస్సి మెంతికయ్, యేసు "తుమ్, జలె, కొన్సో మెన అంక సంగితసు?" మెన జోవయింక పుసిలన్ చి, "తెద్రయిందె' మెన దేముడు సంగ తిలో క్రీస్తు మెలో రచ్చించుప కెర్టొసా తుయి" మెన పేతురు జబాబ్ దిలన్. 21 గని "జా కోడు అన్నె కక్క కి సంగ నాయ్" మెన జోవయింక యేసు కచితమ్ తెన్ ఆడ్ర దిలన్. 22 అన్నె జో, "ఆచ్ *మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఒగ్గర్ సైమల్ సేడుక అస్సె. †వెల్లెల సుదల్, వెల్లెల పూజర్లు చి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస అంక 'జవున్ నాయ్' మెనుక అస్సె చి, ఆచ్ మొరుక అస్సె. గని తిర్త్రేక ఆచ్ అన్నె

‡ 9:11 9:11 4:43చి ఎట్టెచి కోడు, చి 9:2 దెక. § 9:12 9:12 నెంజిలె 'బారికల్'. * 9:22 9:22 5:24చి ఎట్టెచి కోడు దెక. † 9:22 9:22 వెల్లెల మాన్సుల్, వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస మొత్తము యూదుల్చి వెల్లి నబ వెసితన జవుల. వెల్లెల మాన్సుల్తె పరిసయ్యుల్ చి సద్దాకయ్యుల కి తవుల.

జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె” మెన యేసు సంగిలన్.

దేముడుచి రాజిమ్
(మత్త 16:21-28; మార్కు 8:30-9:1)

23 తెదొడి ఎత్తిజిన్క యేసు, “కో అంక నంపజా అంచి పట్టి బులుక ఉచరుల గే, జోచి సొంత ఇస్టుమ్ కెరుక ముల దా, రోజుక జోచి సొంత †సిలువ వయన అంచి పట్టి బులుక అస్సె. 24 కిచ్చొక మెలె, జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరనుక కో కోరప జవుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చాదె. గని అంచి రిసా కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జయెదె. 25 మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కేన్ మాన్సు జవున్ కలుగు కెరన జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ కెరన్లెగిన, జేవ్క సిచ్చు జలెగిన, జోక కిచ్చొ లాబుమ్? కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్. 26 కో జలెకు అంచి రిసాచి అంచ కొడొచి రిసా లాజ్ జా సత్తిమ్ నే ఒప్పునుల గే, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్నున్ అయ్లోసా పరలోకుమ్ గెచ్చు అంచి అన్నె అబ్బొసి జలొ దేముడుచి దూతల్చి పరలోకుమ్చి ఉజిడ్చి గవురుమ్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్ర జెతి దీసిక, జేవ్ మాన్సుల్క ‘అంచ’ మెన ఒప్పున్తి రితి అంచి తెన్ బెదవనుక అంక లాజ్ తయెదె. 27 గని తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఇన్నె టీచ తిలస నగుమ్జిన్ నే మొరై అగై దేముడుచి కొరాజిమ్ దెకుల” మెన యేసు సంగిలన్.

త్తిగ్గ సిస్సుల్చి మొక్కె యేసు గడియ పరలోకుమ్చి ఉజిడి జలిసి
(మత్త 17:1-8; మార్కు 9:2-8)

28 జలె, యేసు ఈంజేవ్ కొడొ సంగ పాసి పాసి అట్టు దీనల్ గెతికయ్, ప్రార్దన కెరుక మెన, పేతురుక యోహానుక చి యాకోబుక వట్టె కడ దెరన, యేసు డొంక్ తిలి మెట్టయ్ గెచ్చు వెగిల. 29 యేసు ప్రార్దన కెరై తతికయ్, జోచి *మొక్కొమ్ మార్పున జలన్ చి, జోచ పాలల్ చొక్కెల జా దగదగాల్ మెర్పున జల. 30 అన్నె, ఈందె, దొగుల మున్నబోదల్ డీన యేసు తెన్ లట్టబ్బ. కొన్న మెలె, పూర్ణుమ్చ దేముడుచి కబుర్లు సంగిత మోసే అన్నె ఏలీయా త్తిల. 31 జేవ్ పరలోకుమ్చి ఉజిడ్ తెన్ డీసిల చి, కిచ్చొచి రిసా లట్టబ్బై తిల మెలె, దేముడుచి కొడు తెన్ రెగిడ్డి రితి యేసు †మొరుక తిలిన్చి రిసా, జో మొర్దిసి †ఉట్టు గెతిసి యెరూసలేమ్తె జర్లు జంక తిలిన్చి రిసా. 32 పేతురు చి జోవయింతెన్ తిల దొగుల గూన్క నిజ తిల గని, అన్నె చెద్దొయి జలె. యేసు పరలోకుమ్చి ఉజిడి జలిసి చి, జో తెన్ జేవ్ దొగుల పూర్ణుమ్చ టీవెలిసి దెకిల.

33 జలె, జేవ్ పూర్ణుమ్చ యేసుక ములుక దెర్లి పొది పేతురు యేసుక “గురుబాబు, అమ్ ఇన్నె తతిసి చెంగిలి. తుక ఏక్, మోసేక ఏక్, ఏలీయాక ఏక్ మొత్తుమ్ తిన్ని కుడియల్ బందుమ్దె” మెలన్, గని జో కిచ్చొ సంగితయ్ గే నేనె. 34 జలె, జో ఇసి సంగితె తతికయ్, మబ్బు ఏక్ ఉత్ర జా జోవయింక డంకిలన్ చి, డంకి జతికయ్, సిస్సుల్ బియ్ గెల. 35 మబ్బు తెంతొ “ఈంజొ అంచొ పుత్తు,

‡ 9:23 9:23 ‘సిలువ’ మెన కిచ్చొక సంగితయ్ మెలె, యేసుక విరోధుమ్ నుదల్ కీసి మారుల మెలె, జోవయింక ‘సిలువ’ మెలిన్తె అత్తిలె చట్టెలె మేకుల్ పెట టీచడ మొర్తి రితి ములుల. జోవయింక జా సిలువతె నే టీచడై అగ్గ, వట్టె గెతె తిలి పొది, జోవయింకి సొంత సిలువ జోవయింక మార్పిన్తె యేసు గడియ సొంత వయక తియార్ల; యోహాను 19:17. పడ్డొ సిమాను మెలొ ఎక్కిల్ వయతి రితి తియార్ల; మార్కు 15:21. సిలువ మెలె, డేడిక అన్నెక్ డేడి రితి డండొ అడ్డుమ్ కెర బుయ్యె రొవ టీచడుల. § 9:27 9:27 మత్తయి 16:28, చి మార్కు 9:21 దెక. * 9:29 9:29 మత్తయి 17:2. † 9:31 9:31 ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్చ పాపల్ వయన గెచ్చయ్తి రిసా. ‡ 9:31 9:31 మొర్దె, అన్నె జివ్ జా, పరలోకుమ్తె కి ఉట్టు గెచ్చాదె. § 9:35 9:35 నెంజెలె, ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్డ తొలితొవ నగుమ్ పుస్తకల్తె ‘ఆవ్ ప్రేమ తిలోసా’ మెన రెగ్గ అన్నె.

అవ్ కినిసాన్లసా. ఇన్నెచి కోడు తుమ్ సూన” మెన జా మబ్బు తెంతో అవాడ్ సంగిలిసి సూన్ల. ³⁶ జలె, జా కోడు సంగ కేడయిల బేగి, యేసు ఎక్కిలోయి జేవ్ తీర్ల సిస్సుల్ తెన్ తిలో. జలె, జర్లు జలిన్చి రిసా సిస్సుల్ తుక్లె తా, జేవ్ పొదులె కక్క కి జేవ్ దెకిలిన్చి రిసా ఎక్కి కోడు కి సంగితి నాయ్.

మోర్లు సేడ్తె తిలో బూతుమ్ దెర్లొ నాడుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 17:14-18; మార్కు 9:14-27)

³⁷ అన్నెక్ దీసి, జేవ్ మెట్టయ్ తెంతో ఉత్త జెతికయ్. ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ యేసుక దన్సుల్ జల. ³⁸ ఈందె, జేవ్ జనాబ్తెచొ మాన్సు కేక్ గలో. “గురుబాబు, అంక ఎక్కిలో పుత్తు. జోక దెకు, మెన తుక ఆవ్ బతిమాల్పా జతసి! ³⁹ ఈందె, ఏక్ బూతుమ్ జోక దెరుక అలవాట్ అస్స చి, కెయ దెర్లె, ఈంజొ కేక్ గలన ఒర్నెదె చి, బూతుమ్ జోక పొర్లుప కెరెదె చి, చోడివాట్ ఈంజొ పొగుర్లు బార్ కెరవంతయ్ చి, ఇన్నెక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర పూర్తి అల్పు కెర కస్టనె ముల ఉట్ట గెతయ్. ⁴⁰ అన్నె బూతుమ్క ఉదడ దాస మెన తుచ సిస్సుల్క బతిమాల్పా జా సంగితె తిలయ్, గని జేవ్ నెత్తిర్ల” మెన జో మాన్సు యేసుక సంగిలన్. ⁴¹ సంగితికయ్, యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “నముకుమ్ నెంజిలి వెర్రి బుద్దిచి కాలుమచ, తుమ్. తుమ్చి తెన్ ఆవ్ కెత్తి దీసల్ తంక? కెత్తి దీసల్ తుమ్క ఆవ్ ఒర్లుప జంక? అల్లె, జో నాడుక అంచితె కడ ఆను!” మెన సంగిలన్.

⁴² జలె, జో నాడు పాసి జెతె తతికయ్, బూతుమ్ జోక పొర్లు కెరవ గిజ్జిగిజ్జిల్ కెరయలన్. గని యేసు జో బూతుమ్క గోల కెర్లన్ చి, జో నాడుక చెంగిల్ కెర, అబ్బొన్చి అత్తి జోక అన్నె సార్లు

కెర్లన్, ⁴³ “దేముడు అమ్చొ కెద్ది సెక్తి అదికారుమ్చొ!” మెన ఎత్తిజిన్ జోచి ఆచారిమ్ సంగితె తిల చి, యేసు జర్లు కెర్లిన్చి రిసా ఎత్తిజిన్ జోచి ఆచారిమ్ సంగితె తతికయ్, యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క, ⁴⁴ “ఆవ్ అప్పె సంగితిసి తుమ్ చెంగిల్ సూన. మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్యన్ అయ్లోసాక విరోదుమ్ సుదల్ అన్నె మాన్సుల్చి అత్తి సార్లు కెర దెంక అస్స” మెన సంగిలన్. ⁴⁵ గని జా కోడుచి అర్దుమ్ జోవయింక జయె నాయ్. జేవ్ జా అర్దుమ్ నే కెరంతి రితి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు లుంకడ్లన్ చి, యేసుక పుసుక బియఁ తుక్లె తిల.

“అమ్చితె కో వెల్లొ జయెదె?”

(మత్త 18:1-5; మార్కు 9:33-37)

⁴⁶ జలె, “అమ్చితె కో వెల్లొ ముక్కిమ్ జయెదె?” మెన సిస్సుల్ లట్టబన ఇదిల్ గగ్గోల్ జల. ⁴⁷ గని జోవయించి పెట్టి ఉచర్లిసి యేసు చిన కెర, ఏక్ బాలబోదక దెర, జోచి పక్క టీవడ, ⁴⁸ జోవయింక ఇసి మెలన్. “*ఈంజొ బాలబోదక జవున్ అంచి నావ్ తెన్ కో జలెకు మరియాద కెరెదె గే, అంకయ్ మరియాద కెర్లి రితి జయెదె. అన్నె, కో జలెకు అంకయ్ మరియాద కెరుల గే, అంక తెర్దయ్లో దేముడు అబ్బొక కి మరియాద కెర్లి రితి జయెదె. తుమ్ ఎత్తిజిన్తె కో దాకు కెరనెదె గే, జోయ్యి వెల్లొ జయెదె” మెన జోవయింక సంగిలన్.

బూతల్క ఉదడ్లొ ఎక్కిలోచి రిసా సిస్సుల్ ఆచారిమ్ జలిసి

(మార్కు 9:38-40)

⁴⁹ తెదొడి యోహాను మెలో సిస్సుడు యేసుక కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, “గురుబాబు, ఎక్కిలో తుచి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ్లిసి దెకిలమ్. జో అమ్చి

* 9:48 9:48 మార్కు 9:37 దెక.

తెన్ తుచి పట్టి గెతోసా నెంజెచి రిసా జోక ఆటంకుమ్ కెర్లమ్” మెన సంగిలన్. 50 గని యేసు జోవయింక, “జోక ఆటంకుమ్ కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, కో తుమ్చి కామ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెరె నాయ్ గే, తుమ్చి పచ్చెన జతోసా జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

సమరయ ప్రదేసిమ్చి ఏక్ గవ్వెచ మాన్సుల్ యేసుక టాన్ నే దిలిసి

51 ఒత్త తెంతో కిచ్చొ జర్లు జలి మెలె, యేసు మొర్తి పరలోకుమ్తె అన్నె గెతి సమయుమ్ పాసి జా అయ్లి పొది, ‘యెరూసలేమ్తె అప్పె ఉట్ట గెచ్చుక అస్సె’ మెన జాన కెర బార్ జలన్, అన్నె వట్టి గెతె తా, 52 ‘అంక టాన్ తెయార్ కెర్లు’ మెన, సగుమ్జిన్క యేసు పురై కబుర్ తెద్రయ్లన్. దస్సి మెన జేవ్ గెచ్చు, సమరయ సుదల్చి ఏక్ గవ్వె గెల. 53 గని జా గవ్వెచ ప్రెజల్ యేసుక టాన్ దెంక నెసిల. కిచ్చొక మెలె,† యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక జోచి ఉద్దెనుమ్. 54 ‘జా గవ్వెచ దస్సి బుద్ది తెన్ అస్తి’ మెన యేసుచ సిస్సుల్ యాకోబు చి యోహాను దెక కెర, కిచ్చొ మెల మెలె, “ప్రబువ, ఇన్నెక డయ గెలి రితి ఆగాసుమ్ తెంతో ఆగి ఆనవుమ గె?” మెన పుసిల. 55 గని యేసు వసుల జోవయింక ‡గోల కెర్లన్. 56 జోచ సిస్సుల్ తెన్ తోడ్ అయ్ల తేర్బోదల్ తెన్ వట్టి గెచ్చు, అన్నెక్ గవ్వె గెల.

యేసు తెన్ బుల్తన ఎక్కి మెన్సు తెన్ తంక మెన సంగిలిసి (మత్త 8:19-22)

† 9:53 9:53 యెరూసలేమ్తె యేసు గెలె కిచ్చొక జేవ్ సమరయ సుదల్ కోపుమ్ జతతి మెలె, “ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుక మెలె, ఎక్కి అమ్చి యెరూసలేమ్చి దేముడుచి గుడితె సత్తిమ్ బక్తి కెరుక జయెదె” మెన యూదుల్ సంగతతి, అన్నె సమరయ సుదల్క సిస్సారుమ్ ఉచర్తతి, చి రిసా జా కోవుమ్క యెరూసలేమ్తె గెతనక మరియాద దెతి నాయ్. ‡ 9:55 9:55 ఈంజ మత్తెలి తోలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ఇసి అస్సె: గోల కెర, తుమ్చి బుద్ది కేనె తెంతో చి గే నేన్సు. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లిసా కిచ్చొక అయ్లయ్ మెలె, మాన్సుల్చ జివితుమ్క పాడ్ కెరుక నాయ్, గని జోవయింక రచ్చించువ కెరుకయ్ అయ్లయ్ మెలన్. * 10:1 10:1 సగుమ్తె ‘డబ్బుయ్ దొన్నిజిన్’ మెన రెగ్ల అస్సె.

57 యేసు సిస్సులీసి తెన్ వట్టి గెతె తతికయ్, ఏక్ మాన్సు యేసుతె జా: కెర, “తుయి కేనె గెలె కి, అవ్ కి తుచి తెన్ బెద జెయిందె” మెన యేసుక సంగిలన్ చి, 58 యేసు జోక, “నక్కల్క పార్లు, ఆగాసుమ్చ పిట్టల్క గూడలు, గని అవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లిసాక బోడి వంపా కెర్రి టాన్ నాయ్” మెన జబాబ్ దిలన్. 59 అన్నెక్కోక, “అంచి పట్టి జె” మెలన్, గని “ప్రబు, అవ్ తుచి తెన్ నే జెతె అగ్గె గెచ్చు కెర, అంచో అబ్బొ మొర గెతె ఎదక జోక పోస కెర, జో మొర్లె జోక రోవ గెలుక మెన, అంక సెలవ్ దె” మెన సంగిలన్. 60 యేసు జోక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె కి, “మొర్లన జోవయించ సొంత మొర్లనక రోవ గెల్లు, గని తుయి కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, ‘దేముడుచి రాజిమ్ పావ జా అస్సె’ మెన, తుయి గెచ్చు, జా రాజిమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరు” మెన ఆడ్డ దిలన్.

61 ఒత్త తెంతో అన్నెక్కో “తుచి పట్టి జెయిందె, ప్రబు. గని తోలితో అవ్ గెరి గెచ్చు, గెర్చ మాన్సుల్క అవ్ సంగ జెతి రితి సెలవ్ దె” మెన యేసుక సంగిలన్. 62 జోక యేసు, “కో జలెకు నాజల్ దెర కేసుక మొదోల్ కెర పడ్డో దెకితె తిలె, జో మాన్సు దేముడుచి రాజిమ్చి కామ్క నెంజె” మెన జబాబ్ దిలన్.

10

డబ్బుయ్ జిన్ మాన్సుల్ దొగుల దొగులక యేసు తెద్రయ్లిసి

1 ఇన్నెచి పడ్డో యేసు అన్నె *డబ్బుయ్ జిన్ మాన్సుల్క నిసాన, జేవ్ దొగుల దొగుల బార్ జా, జో గెచ్చుక తిలి ఎత్తి పట్టుమ్, ఎత్తి టాన్తె జేవ్ పురై

గెచ్చుక మెన జోవయింక తెద్రయ్లన్. ² తెద్రయ్లి పొది జోవయింక, “గట్టిజ పంటొ పిక †లాయితి కాలుమ్ జా అస్సె. పంటొ బలేగ ఒగ్గర్ అస్సె, గని పికిల్ పంటొ లాయ ఆన్తి రిసా దస్సి ఆన్త మాన్సుల్ తొక్కిజిన్ అస్తి. జాకయ్, ఈంజ పంటొ లాయితనక భార్ కెర తెద్రవు” మెన ఈంజ పంటొ పికడ్డె ఎజోమానిక తుమ్ ప్రార్దన కెర. ³ అల్లె, బార్ జా గెచ్చు. ఈందె, నక్కల్చి నెడిమి మెండ పిల్లల్క తెద్రయ్లి రితి తుమ్క ఆవ్ తెద్రయ్తసి. ⁴ డబ్బుల్ సెంచె జవున్, జోడ్డు జవున్ దెరన గెచ్చు నాయ్, అన్నె వట్టె సమయుమ్ పాడ్ కెర్రి రితి కచి తెన్ లట్టబా నాయ్. ⁵ అన్నె, కేన్ గెరి తుమ్ గెతె గే బేగి, “ఈంజ గేరుచి ఉప్పిరి దేముడుచి సేంతుమ్ తవున్!” మెన తుమ్ సంగ. ⁶ జా గెరితె సేంతుమ్చొ మాన్సు తిలె, తుమ్ సంగిలి సేంతుమ్ జోవయించి ఉప్పిరి తయెదె. గని దసా మాన్సు నెంజిలె, తుమ్ ఆన్లి సేంతుమ్ ఒత్త నే తయెదె, పసుల తుమ్చితె అన్నె బుల జెయెదె. ⁷ జలె, కేన్ సేంతుమ్ గెరచ తుమ్క టాన్ దిలె జయ్యి గెరి తా, వేరచితె ఉట్ట గెచ్చు నాయ్. అన్నె, తుమ్ ఒత్త తిలె పొది, జేవ్ దెతిసి కతె పితె తా జా గెరి తా, కిచ్చొక మెలె కామ్ కెర్రిసా జోచి జీతుమ్ నజనుక నాయిమ్. గేర్ గేర్ బుల నాయ్.

⁸ తుమ్ కేన్ పట్టుమ్ గెలె కి, జేవ్ తుమ్క మరియాద కెర, జేవ్ తుమ్క కిచ్చొ దిలెకి జా కా. ⁹ అన్నె, జా పట్టుమ్చ జొర్లొల్ జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర చి, “దేముడుచి రాజిమ్ తుమ్క పాసి జా అస్సె.” మెన జోవయింక భోదన కెర. ¹⁰ గని కేన్ పట్టుమ్ తుమ్క కిచ్చొ మరియాద కెర్రి నాయ్ గే, జా పట్టుమ్చ వీదులె తుమ్

గెచ్చు, ఇసి మెన సంగ. ¹¹ “అమ్చ చట్టలె లంబిలి తుమ్చి పట్టుమ్చి దూడి కి తుమ్చి బుద్దిచి ఉప్పిరి సాచి తతి రితి పండ్ల దా ఉట్ట గెతనుమ్. గని కిచ్చొ కోడు తుమ్ ఉచరన మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె మెన తుమ్ సాచి సంగ. ¹² తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క వెల్లి తీర్పు కెర్రి దీసి అయ్లె, సాదొమ మెలి పూర్గుమ్ కుడ్డె కీ నాసెనుమ్ జలి పట్టుమ్చి గత్తిచి కంట, తుమ్క మరియాద నే కెర్రి కేన్ పట్టుమ్చచి ఉప్పిర్ ఒగ్గర్ సిచ్చు జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

తిన్ని పట్నల్క యేసు గట్టిజ గోల కెర్రిసి

(మత్త 11:20-24)

¹³ “అయ్యె! కొరాజినా పట్టుమ్చ చి బేత్తయిదా పట్టుమ్చ, తుమ్చి సిచ్చ కెర్రి! తుమ్చి నెడిమి ఆవ్ కెర్ల కమ్మె అమ్చ యూదుల్ నెంజిలె తూరు చి సీదోను మెల పట్నలె ఆవ్ కెర్లయ్ జలె, జేవ్ పట్నల్చ మాన్సుల్, జేవ్ కెర్ల పాపల్క రిసా అగ్గెయి దుకుమ్ జా ములిత, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసాచి దుకుమ్క బస్తల్ బందన, సార్ గాంసన వెస తా జేవ్ జోవయించి పాపుమ్క దుకుమ్ జలిన్చి రుజ్జుల్ దెకయ్త.

¹⁴ గని పూర్గుమ్ జేవ్ తూరు పట్టుమ్చ కి సీదోను పట్టుమ్చ కి ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్రి తిలె కి, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిజిన్క వెల్లి తీర్పు కెర్రి జా దీసి తుమ్క జతి సిచ్చ జేవ్ పట్నల్ జతి సిచ్చచి కంట ఒగ్గర్ జయెదె. ¹⁵ పడ్డె తూమ్, కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్,

† 10:2 10:2 యోహాను 4:35-38 దెక. ‡ 10:2 10:2 మాన్సుల్ సుబుమ్ కబర్ సూన అంక సంపజా దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి కాలుమ్ జా అస్సె. § 10:12 10:12 సాదొమ పట్టుమ్ పూర్గుమ్ కీసి నాసెనుమ్ జలి మెలె, ఎత్కి ఆదికారుమ్ తిలొ దేముడు జా పట్టుమ్చి ఉప్పిరి ఆగి నువ దిలన్. ఆదికాండుమ్ 13:12, చి 18:20-19:29.

తుమ్ *పరలోకుమతె ఉక్కిల్ జస్తె గె? నాయ్, గెద, తుమ్ †వెల్లి ఆగి గొయ్తె ఉత్త గెతె” మెన యేసు సంగిలన్.

16 తెదొడి యేసు జోచ సిస్సుల్క, “తుమ్చి కోడు కో నూనుల గే, అమ్చి కోడు నూన్లి రితి జయెదె. తుమ్కయ్ కో మరియాద కెర్లి నాయ్ గే, అంకయ్ కి మరియాద నే కెర్లి రితి జయెదె. కో అంకయ్ మరియాద కెర్లి నాయ్ గే, అంక తెద్రయ్లో దేముడు అబ్బొక కి మరియాద నే కెర్లి రితి జతయ్” మెన సంగిలన్.

యేసు గవ్విలె అగ్గె తెద్రయ్ల డబ్బయ్జిన్ ఉట్ట అయ్లిసి

17 యేసు అగ్గె గవ్విలె తెద్రయ్ల ‡డబ్బయ్జిన్ జోవయించి కామ్ కెర కేడవన, సర్దసంతోసుమ్ తెన్ యేసుతె అన్నె ఉట్ట జా కెర, “ప్రబు, గెచ్చు మెన బూతల్కతుచి నావ్ తెన్ ఉదడ్లె, అమ్చి కోడు జేవ్ కి నూన ఉట్ట గెతతి” మెన జోవయించి సర్ద సంగిల. 18 యేసు జోవయింక, “సయ్తాన్ పరలోకుమ్ తెంతో, జోచి టాన్ తెంతో బిజిలి మొల్కీలి రితి. డీస నేడ గెలిసి ఆవ్ దెకిలయ్. 19 ఈందె, తుమ్క కెర్లి అదికారుమ్ దా అస్సి మెలె, తుమ్ అయివొక, పొట్టల్క సుదిలె జవున్ తుమ్ కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ జసు నాయ్, సయ్తాన్చి నెక్కి తిలస ఎత్కిచి ఉప్పిరి తుమ్ ప్రమాదుమ్ నెంతె జిన్తె. తెద్ది నెక్కి అదికారుమ్ తుమ్క దా అస్సి. 20 గని ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొచి రిసా సర్దసంతోసుమ్ తంక మెలె, బూతల్ గట్ట తుమ్క బియ్ ఉట్ట గెతినచి రిసా నాయ్, గని ‘ఇన్నె జెవుల’ మెన తుమ్చ నవ్వొ పరలోకుమతె రెగిడ్లిన్చి రిసాయి

* 10:15 10:15 నెంజిలె ‘ఉప్పిర్ గెచ్చు గవురుమ్ జస్తె గె? నాయ్, గెద, ఎట్టో గెచ్చు నిస్కారుమ్-జస్తె’ మెలి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ ‘అమ్ యూదుల్ జమ్దెచి రిసా ఆమ్ చెంగిల్ జమ్దె. తూరు చి సీదోసుచ మాన్సుల్ యూదుల్ నెంజితిచి రిసా గార్ జవుల’ మెన ఉచరుల. † 10:15 10:15 నెంజిలె ‘వెల్లి ఆగి గొయ్తె’. ‡ 10:17 10:17 నెంజిలె ‘డబ్బయ్దొన్నిజిన్’.

తుమ్ సర్దసంతోసుమ్ జా” మెన యేసు జోవయింక సంగిలన్.

దేముడు అబ్బొన్చి రిసా సిస్సుల్క సంగిలిసి (మత్త 11:25-27; 13:16-17)

21 జయ్యి గడియయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మనెక్కిక యేసు ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జా దేముడు అబ్బొన్క కిచ్చొ మెన ప్రార్దన కెర్లన్ మెలె, “పరలోకుమ్క కి బూలోక్కుమ్క కి అదికారుమ్ తిలో ఓ బ, ‘జానుమ్’ మెన జోవయింక జెవ్వె గవురుమ్ ఉచరంతనక చి ఒగ్గర్ నదు కెర్లనక ఈంజ జర్లు జతిసి ఎత్కిచి అర్దుమ్ లుంకడ, బాలబోదల్ జల రిత గవురుమ్ నెంజిలనక అర్దుమ్ దెకవ అస్సిసి మెన తుక జోబర, మెన అంచి సర్ద ఆవ్ సంగితసి. తుచి దయతె ఇసి కెర్లది, గెద” మెన ప్రార్దన కెర్లన్.

22 “అంచొ అబ్బొ ఎత్కి అంచి అత్తి సార్పు కెర దా అస్సె. అన్నె, ఆవ్ పుత్తుసి కొన్సో జయిందె గే అబ్బొ ఎక్కిలోయి జానె, చి అబ్బొ కొన్సో జయెదె గే, ఎక్కి ఆవ్ పుత్తుసి జాని, చి అన్నె కక్క జోవయింక దెకయిందె గే, జెవ్వె జాన్తి” మెన సంగిలన్.

23 తెదొడి యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ తిలి పక్క పనుల ఎక్కి జోవయింకయ్, “తుమ్ దెకితిసి దెకిత మాన్సుల్క చెంగిలి! 24 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, పూర్లుమ్చక చి కంట తుమ్క ఒగ్గర్ చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, పూర్లుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన ఒగ్గర్జిన్, రానల్ ఒగ్గర్జిన్ తుమ్ దెకితిసి దెకుక జేవ్ కోర్ప జలెకి, దెకుక నెతిర్ల. తూమ్ సూన్తిసి నూనుక జేవ్ కోర్ప జలెకి, నూనుక నెతిర్ల. జా

అవ్కాసుమ్ జోవయింక దొర్కు జయె నాయ్” మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

ప్రేమబుద్ధి తిలో సమరయ సుదొచి రిసా సంగిలి టాలి

25 ఏక్ సుట్టు యూదుల్చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డోసా ఎక్కిలో టీఁవ కెర, యేసుక పరిచ్చ కెరుక ఉచర ఇసి పుసిలన్. “గురుబాబు, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె ఆవ్ బెద కెయఁక తెయఁక జితి వాట్ అంక దొర్కు జంక మెలె, ఆవ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె?” మెన పుసిలన్. 26 జో దస్సి పుసితికయ్, యేసు జోక, “మోసే పూర్ముచొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్నల్తె కిచ్చొ మెన రెగ్గ అస్సె? ఒత్త కిచ్చొ సంగితయ్?” మెన పుసిలన్. 27 జో యేసుక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,

*“తుమ్చొ ప్రబు జలో దేముడుక తుచి ఎత్తి పెట్టి తెన్, తుచి ఎత్తి మెన్సు తెన్,

తుచి ఎత్తి సెక్తి ఎత్తి తెన్, తుచి ఎత్తి బుద్ధి తెన్ నిదానుమ్ ఎక్కి ప్రేమ కెర్తె తంక. అన్నె,

తుమ్క తుమి కెర్తి ప్రేమ కెరంతసు గే, తుచి పక్కయ్చక కి తెడ్ది ప్రేమ కెర్తె తంక” నేన దేముడు మోసేచి అత్తి దిలి ఆగ్నల్చి కొడు సంగిలన్. 28 జో దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, యేసు జోక “తుయి సరిగా జబాబ్ దిలది. తుయి సంగిల్ రితి కెర్తె తిలె, పరలోకుమ్తె తుయి బెద కెయఁక తెయఁక జితి వాట తుక దొర్కు జయెదె” మెలన్.

29 జో మాన్సు, జలె, జో అన్నె సగుమ్జినక చెంగిల్ నే దెకితిన్క, ‘తప్పు నెంజె’ మెన రుజ్జు దెకుక ఉచర, “జలె, అన్నె మాన్సుల్క మెలె, కక్క?”

S 10:26 10:26 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయలి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడె ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పున్కుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ముచొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్గవ అస్సె. * **10:27** 10:27 ద్విత్వీయాపదేశ కాండుము 6:5 చి లేవీయకాండుమ్ 19:18. † **10:32** 10:32 మెలె, లేవీ పూర్ముచొచి సెకుమ్చొ. ‡ **10:33** 10:33 సమరయ సుదల్క యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకితతి.

మెన పుసిలన్. 30 పుసితికయ్, యేసు ఏక్ టాలి సంగ జబాబ్ దిలన్. ఇసి మెన; “అమ్చొ యూదుడు ఎక్కిలో యెరూసలేమ్ తెంతో యెరికో పట్టుమ్తె గెచ్చుక మెన వట్టె గెతె తిలన్, చి చోర్లుచి అత్తి దెర్కు సేడ్లన్క, జేవ్ జోచ పాలల్ కడ కెర జోక పెట గెల కెర, జోక ఇదిలిదిల్ జీవ్ తతె, జో మొర్తి రితి ముల దా ఉట్ట గెల.

31 “జలె, కీసి గే పూజరి ఎక్కిలో జయి వాట్ అయ్లన్, అన్నె, జో మాన్సుక దెక పాసి నే గెతె వాట్చి ఒత్తల్తో పక్క ఉట్ట గెలన్. 32 దస్సి, దేముడుచి గుడితెచి సేవ కెర్తొ †లేవీయుడు ఎక్కిలో కి జా టాన్తె అయ్లె, జో కి దెక కెర, వాట్చి ఒత్తల్తోచి పక్క ఉట్ట గెలన్.

33 “గని ‡సమరయ సుదొ ఎక్కిలో జా వట్టె ప్రయానుమ్ గెతె తా, జో మాన్సు సేడ తిలిన్తె అయ్లన్, అన్నె జోక దెక కెర, యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకితో ఈంజొ సమరయ సుదొ, జో సేడ తిలో యూదుడుచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, 34 పాసి గెచ్చ దెబ్బల్ లయిలిన్తె తేలు చి ద్రాచ రస్సుమ్ ‘ఓస్సు’ మెన సువ దా, కట్టు బందిలన్ చి, ఇన్నెచి సొంత గాడ్డెచి ఉప్పిరి వెగడ దా, ఏక్ అద్దె గెరితె న కెర, జోవయింక దొర్కు జలి సావైచన కెర్లన్.

35 అన్నెక్ దీసి, దొరత్ చి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్ జేబితె తెంతో వెంట కెర, జా అద్దె గెరిచొ సావుకరిక దా, ఈంజొ మాన్సుక చెంగిల్ దెకితె తా, ఇన్నెచి రిసా అన్నె కిచ్చొ కర్కు సేడ్డె గే, ఆవ్ అన్నె అయ్లి పొది తుక దెందె మెన ఈంజొ సమరయ సుదొ ఒప్పున్.

36 “జలె, చోర్లుతె దెర్కు సేడ్డె జో అన్నెక్లొక ఈంజేవ్ తీగ్లతె కేన్ మాన్సు ప్రేమ కెర్లొసా జలొ? కిచ్చొ ఉచర్తసి?

సంగు” మొన జోక యేసు పరిచ్చ కెర్లన్. 37 “జోక కన్నారుమ్ దెకిలోసా” మొన జబాబ్ దిలన్చి, రిసా యేసు జోవయింక, “తుయి గో, చి అన్నె మాన్సుల్క దస్సి ప్రేమ కన్నారుమ్ దెకితె తా” మొన సంగిలన్.

మార్త మరియచి గెరి యేసు గోత్ గెలిసి

38 జలె, యేసు అన్నె సిన్సుల్ వట్టె గెతె తతికయ్, ఏక్ గవ్వి పాచ అయ్లక, మార్త మెలి తేరబోద జోవయింక మరియాద కెరుక మొన గెరి బుకార్లన్.

39 జాక మరియ మెలి బేన్సి తిలి. జా, జలె, ప్రబుచి చట్టె వెన జో సంగితె తిలి బోదన నూన్తె తిలి. 40 మార్త, కిగెర్చి కామ్ కెరుక మొన బమ్మ జతె తిలి, అన్నె, యేసుతె గెచ్చ కెర, “ప్రబు, ఆవ్ ఎక్కిలి ఈంజ కామ్ కెర్తి రితి అంచి బేని బద్దుకుమ్ జా ములితయ్ మొన దెకిన్ నాయ్ గె? జా అంక తోడు కెర్చు. సంగు” మెలన్. 41 గని ప్రబు జేవ్క కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “మార్త, మార్త, తుయి ఒగ్గర్ కమొ తియన బమ్మ జా పంబ్ర జతసి. 42 ఎత్కి కమొతె ఎక్కి ముక్కిమ్చి నుబుమ్ కబుర్ నూన్తి జయ్యి వాట మరియ నజన అస్సె, జా జాచి తెంతో క్షడుక జెయె నాయ్.” మొన జాక సంగిలన్.

11

ప్రార్థన కెర్తినచి రిసా యేసు బోదన కెర్తిన

(మత్త 6:9-15)

1 ఏక్ దీసి కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, యేసు ఏక్ టాన్తె ప్రార్థన కెర్తె తిలన్, అన్నె, ప్రార్థన కెర కేడయ్లె, జోచ సిన్సుల్తె ఎక్కిలో జోక “ప్రబు, బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను జోచ

సిన్సుల్క ప్రార్థన కెరుక సికడ్లి రితి, అమ్క కి ప్రార్థన కెరుక తుయి సికడ.” మొన సంగిలన్. 2 దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్. “తుమ్ ప్రార్థన కెర్తె పొది ఇసి మెన;

* ఓ బ, తుచి నావ్ గవురుమ్ జవున్.

తుచి రాజిమ్ అమ్చితె జెవున్.

3 సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ అమ్క రోజుక దొర్కు కెర దె.

4 పడ్డొ, అమ్క పాపుమ్ కెర్తె మాన్సుల్క ఆమ్ † చెమించుప కెర్తసుమ్, చి ఆమ్ కెర్తె పాపల్ తుయి అమ్క చెమించుప కెరు.

అమ్ పాపుమ్ నే కెర్తి రితి, సయ్తాన్ పాపుమ్ కెరయ్తిన్ తెంతో దయ కెర అమ్క పిట్టపు, మొన తూమ్ ప్రార్థన కెర” మొన యేసు సిన్సుల్క సికడ్లన్.

లాజ్ నెంతె పునితో మింతు (మత్త 7:7-11)

5 తెదొడి జోవయింక అన్నె, “తుమ్తె కో జలెకు ఎక్కిలో మితుసి జలె, అందరె సొక్కుక మింతున్చి గెరి గెచ్చ, ఓ నేస్తము, అంక తిన్ని పోడియొ బదుల్ దె.

6 అంచొ అన్నెక్లో మిత దూరి ప్రయానుమ్ జా అస్సె చి, జోక అన్నిమ్ దెతిసి అమ్తె కిచ్చొ కి నాయ్”. 7 పోడియొ సంగుక గెలి గెర్చొ ఎజొమాని, జలె, గేర్ తెడి తెంతో “అంక ఇసి అల్లర్ కెరుక పోని. కెచ్చి డంక అస్సి చి, ఆవ్ అంచ బోదల్ నిజ అస్సుమ్. అప్పె ఉట్ట దెంక నెతిరి” మెనెదె, 8 జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జో జోక మింతున్ జయెదె చి రిసా నాయ్; మింతున్ జలెకి నెనె, గెద; గని జో లాజ్ నెంతె పునితె తత్తయ్చి రిసా, జో ఉట్ట కెర జోక దొర్కు జలిసి ఎత్కి దెయెదె.

9 జాకయ్ తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, దొర్కు జలిసి ఎత్కి, దేముడుతె

§ 10:40 10:40 నెంజెలె, ‘అన్నిమ్ తెయార్ కెరుక మెన’. * 11:2 11:2 నెంజెలె ‘ఓ వరలోకుమ్ తిలో అమ్చొ దేముడు అబ్బొ’. † 11:4 11:4 మెలె, జేవ్ అమ్క పాపుమ్ నే కెర్తి రితి అమ్ దెకితసుమ్.

తుమ్ సంగితె తా, తుమ్క దెయెదె. ఎక్కి మెన్ను తెన్ చజిలె దొర్కు జయెదె. కెప్పితె ఉంక్రయ్తె తిలె, తుమ్క కెప్పి ఉగ్గ దెయెదె. 10 కో నజిలె, జోక దొర్కు జయెదె, చజిలోసాక, దొర్కు జయెదె. కెప్పితె కో ఉంక్రయ్లె, జోచి రిసా ఉగ్గ దెయెదె.

11 తుమ్తె సగుమ్జినక బోదల్, తుమ్తె కేన్ జవున్ మాన్సుచొ పుత్తుసి †“మొస్సా రోన్ దె” మెలె, అబ్బొసి అయి దెయెదె గె? నాయ్, గెద. 12 నెంజిలె “అండొ దె” మెలె, పొట్టె దెయెదె గె? నాయ్, గెద. 13 జలె, తుమ్ మాన్సుల్ పాపుమ్ సుదల్ తిలె కి తుమ్చ బోదల్క చెంగిల్చి దెంక జాన్సు జలె, పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొతె కో జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మక నజిలె దెయె నాయ్ గె? కచితుమ్ దెయెదె.

14 ఏక్ సుట్టు యేసు గుల్లో కెర్తొ ఏక్ బూతుమ్క ఉదడ్డె తిలొ. జో బూతుమ్ జో మాన్సుక ముల దిలె, జో మాన్సు లట్టబుక మొదొల్ కెర్లొ, చి దెకిల పైజల్ ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జల. 15 గని జోవయింతె సగుమ్జిన కీపండితుల్ నూన కెర కిచ్చొ మెల మెలె, “బూతల్క రానొ జలొ *బయెల్జబూల్చి నావ్ తెన్ ఈంజొ బూతల్క ఉదడ్డయ్” మెన సంగిల.

16 అన్నె సగుమ్జిన, జోక పరిచ్చు కెరుమ మెన ఉచర, “తుచి సెక్తి పరలోకుమ్చి అదికారుమ్చి తిలె, జా రుజ్జు దెకయ్తి కిచ్చొ జవున్ వెల్లి కామ్ అమ్చి మొక్కె కెర్రు” మెన సంగిల. 17 గని యేసు జోవయించి మెన్నుతె తిలిసి జానె చి, జోవయింక, “కేన్ జవున్ రాజిమ్తెచ మాన్సుల్ జోవయింక జెవ్వి విరోదుమ్ జా వర్న వర్న జా యుద్దుమ్ కెరన్లె, జా రాజిమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె, అన్నె, †కేన్ గేరు జవున్ మాన్సుల్ వర్న వర్న

జా జోవయింక జెవ్వి విరోదుమ్ కెరన్లె, జా గేరు జవున్ సెడెదె. 18 దస్సి, సయ్తాన్ సయ్తాన్చి ఉప్పిరి జొయ్యి యుద్దుమ్ కెర్లె, జోచి రాజిమ్ కిసి టీవెదె, టీవుక నెత్తె మెలె, అంక బయెల్జబూల్ జోవయింక సాయిమ్ తత్తికయ్ బూతల్క ఉదడ్డయ్” మెన తుమ్ సంగితను. 19 జలె, ఏక్ కోడు తుమ్ ఉచర. ఆవ్ ఏక్ వేల బయెల్జబూల్చి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ్డెగిన, తుమ్చయ్ సిస్సుల్ కచి నావ్ తెన్ ఉదడ్డతి? బూతల్క ఉదడ్డ తుమ్చయ్ సిస్సుల్ అంచి రిసా తుమ్క తీర్పు సంగుతు! 20 గని దేముడుచి ఆతుక మెలి కోడు జోచి సెక్తికయ్ ఆవ్ బూతల్క ఉదడ్డె గెల్లసి జలె, కచితుమ్ దేముడుచి రాజిమ్ తుమ్తె అప్పె పాచ జా అస్సె.

21 కేన్ జవున్ †బలుమ్ నుదొ, జోచ అయ్దల్ ఎత్కి దెరన జోచి సొంత గేరు రకితె తిలె, కో నే దెర గెతి రితి జోచ ఆస్తుల్ చెంగిల్ తవుల. 22 గని జోచి కంట ఒగ్గర్ కీసెక్తి తిలొసా అయ్లె, జోక పెటజీన్లె, జో మాన్సు నంప కెర్లె అయ్దల్ ఈంజొ అన్నె సెక్తి తిలొసా వెంట గెల కెర, జోచ ఆస్తుల్ దెర గెచ్చు జోచ మితర్పుల్ తెన్ వాటల్ కెరన వంటనుల.

23 “జలె, కో అంచి పచ్చెన జయె నాయ్ గే, అంక విరోదుమ్ జా అస్సె, చి అంచి రాజిమ్తె జేవ్ బెదితి రితి కో అంచి తెన్ మాన్సుల్క అంచితె ఆనె నాయ్ గే, అంచి మందక చెదుర్చు కెర్తయ్.” మెన యేసు సంగిలన్.

బూతుమ్ ముల దిలి గెరి అన్నె ఒగ్గర్ బూతల్ ఉట్ట జా బన జతిన్చి టాలి (మత్త 12:43-45)

24 తెదొడి యేసు అన్నెకోడు సంగిలొ, “ఏక్ మాన్సుక బూతుమ్ దెర తిలెగిన,

‡ 11:11 11:11 నెంజిలె ఈంజ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె అన్నె కిచ్చొ బెద తిలి మెలె, “పోడియొ దె” మెలె, అబ్బొసి పత్తురు దెయెదె గె? నెంజిలె “మొస్సా రోన్...”... § 11:15 11:15 మత్తయి 12:24, మార్కు 3:22. * 11:15 11:15 మెలె, నయ్తాన్. † 11:17 11:17 మత్తయి 12:25, మార్కు 3:25. ‡ 11:21 11:21 నయ్తానుక టాలి జయెదె. § 11:22 11:22 యేసుక్రీస్తుక టాలి జయెదె.

జో బూతుమ్ జో మాన్సుచి తెంతో ముల దా తత్తిచి రిసా టాన్ చజన బయిలె గెచ్చు బుల్తె తయెదె, గని టాన్ నే దొర్కు జలి రిసా, ఉచరన, ఆవ్ ముల దిలో గెరి అన్నె గెచ్చిందె మెన ²⁵ జో గెరి అయ్లె, జో గెర్చో మాన్సు వడ్డవ కెర సుబ్రుమ్ కెర అస్సె మెన దెక కెర ²⁶ గెచ్చు, అన్నె జాచి కంట గర్చు నత్తు బూతల్క పట్టి కడ ఆనెదె చి, జేవ్ ఎత్తి జో మాన్సుతె పెన కెర, ఒత్తయ్ బన జవుల. జాచి రిసా, పట్టో జో మాన్సుక అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్ అల్లర్ జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

కక్క ఒగ్గర్ చెంగిల్ గే యేసు సంగిలీసి

²⁷ యేసు ఈంజ కోడు సంగితికయ్, కిచ్చో జర్గు జలి మెలె, ఒత్త బెర తిల జనాబ్తె ఏక్ తేర్బోద “తుక పాయిలి దూదు పియడ్లి అయాద్క ఒగ్గర్ చెంగిలి!” మెన కేక్ గలిలి. ²⁸ జలె, యేసు కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, “నాయ్, గెద. కక్క ఒగ్గర్ చెంగిల్ మెలె, దేముడుచి కోడు సూన, జయ్యి కోడ్ రితి ఇండితనకయ్” మెలన్.

జేవ్ యూదుల్చి అన్మానుమ్ బుద్దిచి రిసా సంగిలీసి

(మత్త 12:38-42; మార్కు 8:12)

²⁹ అన్నె ఒగ్గర్జన్ ప్రెజల్ బెర జెతె తతికయ్, యేసు ఇసి మెన బోదన కెరుక దెర్లన్. “ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్చ. అంచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త వెల్లెల కమొక కోర్ప జతను, గని అంచి అదికారుమ్ దెకయ్తి రిసా ఎక్కిక పిట్టవ, కేన్ వేర కామ్ కెర దెంక నెంజె. కేన్ మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యోనా పూర్గుమ్చొక జర్గు జలిసి జా వెల్లి కామ్ టాలి జయెదె.

³⁰ * యోనా పూర్గుమ్చొ తిర్రతి వెల్లో

మొస్సాచి పెట్టి తా బార్ జలిసి నీనెవె పట్టుమ్చ మాన్సుల్క ఏక్ రుజ్జు జలి, గెద. దస్సి, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ అంక † జర్గు జతిసి దొర్కు జలి రుజ్జు జయెదె.

³¹ “జలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసిక, తుమ్ ఈంజ కాలుమ్చ అన్మానుమ్ జల యూదుల్ కి, యోనా బోదన కెర్ల నీనెవె పట్టుమ్చ ప్రెజల్ కి, బెద టీచితె. జేవ్ తుమ్క ‘గర్చు’ మెన రుజ్జు దెకవుల. కిచ్చొక మెలె, జా దేసిమ్చ మాన్సుల్ యోనా కెర్లి బోదన సూన కెర, జేవ్ కెర్ల పావల్చి రిసా దుకుమ్ జా, మెన్సు మార్పువ, నంపజా బుద్ది జల గని తూమ్ నాయ్. ఈందె, యోహానుచి కంట వెల్లో తుమ్చి నెడిమి ‡ అస్సె. ³² పడ్డో, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా దీసిక, సీసిబా మెలి దచ్చెన దేసిమ్చి పూర్గుమ్ తిలి రాని ఎక్కి, ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ తెన్ టీవ, తుమ్క ‘గర్చు’ మెన రుజ్జు దెకయెదె. కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్ జా రాని ‘సాలోమోను రానో సంగితి బుద్ది సూనిందె’ మెన, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దూరి తెంతో అయ్లి. గని, ఈందె, సాలోమోనుచి కంట వెల్లో తుమ్చి నెడిమి * అస్సె.

మాన్సుచి పేట్ తెడి చెంగిల్ ఉజిడి కావలె మెలిసి

³³ “కేన్ జవున్ మాన్సు ఏక్ దీవు లంబడ తిలె, జా దీవుక ఆరి లంబడ్లి రితి గెర్చి మజ్గెర్తె కూన్లి గొయితె జవున్ తితి నాయ్, నాడిచి తెడి జవున్ డంకితి నాయ్, గని గెరి జెత ఎత్తిజిన్క జా ఉజిడి దెతి రిసా దీవుకంబుమ్చి ఉప్పిరి తివుల.

* 11:30 11:30 యోనా 1-4 అద్యయల్. † 11:30 11:30 మెలె, యేసు మొర తిర్రతక అన్నె జివ్ జా ఉట్టితిసి. లూకా 23, 24 అద్యయల్. ‡ 11:31 11:31 సొంతచి రిసా సంగితయ్. § 11:32 11:32 సొంతచి రిసా సంగితయ్. * 11:32 11:32 రానల్ మొదోల్ పుస్తకుమ్ 10 అద్యయమ్.

34 “తుమ్చి ఆగుక తుమ్చ అంకివో దీవు జలె, తుమ్చ అంకివో †బేంట తిలె, తుమ్చి ఒండి ఆగ్ ఉజిడ్ తెన్ తయెదె. గని తుమ్చ అంకివో మయల జా తిలె, తుమ్చి ఆగ్ ఎత్కి ఆమన్ రితి అందర్ తెన్ తయెదె. 35 జాకయ్, తుమ్చి పెట్టి తిలి ఉజిడి అందర్ నే జతి రితి జాగర్త తెన్ తా. 36 జలె, తుమ్చి ఒండి అగ్ కేన్ పక్క కి అందర్ నెంజితె రితి ఉజిడి బెర తిలె, దీవుచి ఉజిడి కిసి తుమ్క ఉజిడి దెకయెదె గే, దస్సి, తుమ్చి పెట్టిచి ఉజిడి సొస్టుమ్ డీసెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

పరిసయ్యుల్క చి దేముడుచి కొడో సికడ్డసక యేసు తీర్పు సంగిలిసి (మత్త 23:1-36; మార్కు 12:38-40; లూకా 20:45-47)

37 యేసు జా బోదన సంగ కేడయ్ తికయ్, పరిసయ్యుడు ఎక్కిలో యేసుక జోచి గెరి అన్నిమ్ కా జె మెన బుకార్లన్, చి యేసు జో తెన్ గెరి గెచ్చు అన్నిమ్ కంక వెసిలన్. 38 జలె, యేసు అత్తో నే దొవన్ తె అన్నిమ్ కతయ్ మెన దెక కెర జో ఆచారిమ్ జలో. 39 యేసుప్రబు జోక, “తుమ్ పరిసయ్యుల్ గలస్సు గిన్నలు ఉప్పిర్ పక్క దోవ, తుమ్చి ఆగుచి ఉప్పిరి దొవన్ తను, గని గలసు గిన్న తెడి ముర్కి తా గెలి రితి, తుమ్చి పేట్ తెడి కిచ్చో అస్సె మెలె, ఆస బుద్ది పాపుమ్ బుద్ది బెర అస్సె. 40 తుమ్ బుద్ది నెంజిలస, ఉప్పిరి తిలిసి జెర్మయ్ లో దేముడు, తెడి తిలిసి కి జెర్మయ్ లోసా నెంజె గె? కెర్లొ, గెద! 41 జలె, తెడి తిలిసి దర్ముమ్క దాస, చి ఈందె, తుమ్క ఎత్కి సుద్ది జయెదె.

42 “అయ్యో తుమ్ పరిసయ్యుల్, తుమ్క సిచ్చు పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, తుమ్ పొచ్చెన్ రొడ్డె తె చెరమల్లి తె దసచ

ఎత్కి తె దెస్సు వంతుల్ కెర, ఏక్ వంతు ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక దెతను. గని మాన్సుల్ చి ఉప్పిరి సత్తిమ్ తీర్పు కెరుక చి, దేముడుక ప్రేమ కెరుక తుమ్ పచ్చితను. జలె, కిచ్చొ కిచ్చొ వస్తువల్ తె దెస్సు వాటల్ కెర ఏక్ వాట జోవయింక దెంక తప్పు నెంజె, గని ముక్కిమ్క సత్తిమ్ తీర్పు కెర్తె తత్తదు జలె, దేముడుక ప్రేమ కెర్తె తత్తదు జలె, తుమ్క చెంగిల్ తత్తి!

43 “అయ్యో, తుమ్ పరిసయ్యుల్, తుమ్క సిచ్చు పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, సబ గెరిచ ముక్కిమ్ టాస్లు తె వెసుక కోర్ప జతను, సంతవీదులె ఎత్కి జిన్ అమ్క జొకర్తు మెన కోర్ప జతను.

44 అయ్యో, తుమ్క సిచ్చు పిట్టె నాయ్! తుమ్ కిసి జతను మెలె, బయిలె తతా నే డీస్త మెస్సల్ రిత అస్సున్. ‘మెస్సల్’ మెన నేన కెర, మాన్సుల్ ఒత్త సుదితతి” మెన యేసు టాలి కెర సంగిలన్.

45 తెఱిడి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డసా ఎక్కిలో యేసుక, “గురుబాబు, తుయి ఇసి సంగిలె, †అమ్క కి మరియాద కడ్డసి” మెలన్.

46 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తుమ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస, అయ్యో! తుమ్క కి సిచ్చు పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, కూలి మాన్సుల్క సావుకర్లు కిసి కంది వయితి జాడు వయడుల గే, దస్సి తూమ్, ఒగ్గర్ ఆడ్ర రితి కెరుక అస్సె మెన, ప్రెజల్క జాడు వయడ్డి రితి కెర్తను. గని తుమ్ వయడ్డ జాడ్లు రిత ఆడ్ర సుల్కన కెర్తి రిసా తుమ్చి కిడి ఊంటి కి నే చంపా కెర్తి రితి, జేవ్ ప్రెజల్క కన్కారుమ్ జసు నాయ్. 47 అయ్యో, తుమ్చి సిచ్చు పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక

† 11:34 11:34 ‘బేంట అంకివో’ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెన్ యేసు తెన్ బెద జోవయించి బుద్ది దెరన జయ్యు బుద్దిక సత్తిమ్ ఇండితసి. ‘మయల అంకివో’ మెలె, నయ్ తాన్ తెన్ బెదిలిసి; జోవయించి పొరపాట్ బుద్ది, పాపుమ్ బుద్ది దెరన పాపుమ్ ఇండితె తా గార్ జతిసి. † 11:45 11:45 కిచ్చొక మెలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస పరిసయ్యుల్ తెన్ బెదితన జవుల.

మెలె, తుమ్చ పూర్ణుమ్చ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలసక మార్ల, చి జా టాన్క జోవయించి రిసా కీచెంగిల మెస్సున్లు తుమ్ బందయ్తను. 48 దస్సి, జోవయించి పాపుమ్తె తుమ్ బెదిలిన్చి రిసా తుమ్చి ఉప్పిరి జోవయించి ఉప్పిరి సాచుల్ జతను. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ జోవయింక మార్ల, చి తూమ్ జోవయింక మెస్సున్లు బందయ్తను. 49 జాకయ్ దేముడుచి గ్యానుమ్ సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె, అంచ కబుర్లు సంగితన సగుమ్జినక, అంచ బారికుల్ జతన సగుమ్జినక, జా కాలుమ్క అమ్చ యూదుల్తె తెద్రయింది, చి జా కాలుమ్క అమ్చ యూదుల్ జోవయింతె సగుమ్జినక మారుల, సగుమ్జినక వేర సిచ్చల్ అల్లర్ కెరుల” మెన అస్సి. 50 దస్సి, బూలోకుమ్ జెర్మయిలి తెంతొ అప్పె ఎద అబ్బదింసి తూమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలసచి లోయి సువిలి పాపుమ్ తుమ్ ఈంజయ్ కాలుమ్చ వయితె. కెయ్ తెంతొ సూయి జలిసి మెలె, 51 *హేబెలు అన్నొసి అత్య కెర్లి తెంతొ మొదొల్ కెర, †దేముడుచి గుడిచి నెడిమి బలి దెతి స్తంబుమ్ సాడి మాన్సుల్ మార్లొ జెకర్యాచి లోయి సువిలి ఎద్రచి లోయి. నిజుప్పి తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితని, జేవ్ ఎత్కిజినచి లోయి సువిలి పాపుమ్చి సిచ్చ ఈంజయ్ కాలుమ్చక లయెదె.

52 “అయ్యో, తుమ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన, తుమ్క సిచ్చ పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, దేముడు రెగిడ్లిన్తెచి బుద్ది గ్యానుమ్చి †గేరుచి తాలల్ కడి తుమ్ దెర గెచ్చు లుంకాడ అస్సున్. తూమ్ కి ఒత్త పచ్చు నాయ్, చి ఒత్త పెనుక గెల అన్నె మాన్సుల్క కి అడ్డు

కెర, ఒత్త పెనడ్పు నాయ్” మెన యేసు సంగిలన్.

53 యేసు ఒత్త తెంతొ ఉట్ట గెతికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన చి పరిసయ్యుల్ జోచి ఉప్పిరి ఒగ్గర్ కుస్సిరుమ్ జా, కిచ్చొ కిచ్చొచి రిసా జోవయింక పున లట్టబడ పరిచ్చ కెర్లి రితి జతె తిల. 54 ‘ఏక్ వేల జో కిచ్చొ జవున్ తప్పు సంగిలె జోక దెరుక జయెదె’ మెన, రకితె తిల.

12

మాయబుద్దిచి రిసా యేసు సంగిలిసి

1 తెదొడి *ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జన్ మాన్సుల్ యేసుతె బెర జా ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సుద సుది జతె తతికయ్, యేసు తొలితో జోచ సిన్సుల్ తెన్ లట్టబుక దెర, “పరిసయ్యుల్ జేవ్ సొంత సికడ్డి బుద్ది ఇండితి నాయ్. పోడియొ కెర్లి పీట్తె కిసి జా పోడియొ కెర్లిసి ఎత్కిక పులయెదె గే, దస్సి పరిసయ్యుల్ చి జా మాయబుద్ది దెకిలె, అన్నె మాన్సుల్ కి దస్సి మాయబుద్ది సికుక జయెదె. జాకయ్ తుమ్ జాగర్త దెకన. 2 డంకి జలిసి కిచ్చొ జలికి కెయ్క తెయ్క నే డీస్తె తయె నాయ్. లుంకడ్లిసి కిచ్చొ జలికి కెయ్క తెయ్క ఎత్కిక నే జాన్తి రితి జెయె నాయ్. ఆకర్క డీసెదె, ఆకర్క జానుప జయెదె. 3 అందర్తె తుమ్ కిచ్చొ సంగ తస్తె గే, ఉజిడతె సూనయ్ జయెదె, చి అన్నె కోయి నెంతె కెచ్చివొ డంకన కిచ్చొ కచి కండయి సంగ తస్తె గే, మేడల్చ ఒర్నెల్ తెంతొ సాట్ట జయెదె.

కక్క బింక గే నే బింక గే యేసు సంగిలిసి (మత్త 10:28-31)

§ 11:47 11:47 మత్తయి 23:29-30. * 11:51 11:51 ఆదికాండుమ్ 4:8. † 11:51 11:51 2 దిన: పుస్తకుమ్ 24:20-22. యేసు నే జెతె అగ్గె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ ఆకర్చొ మాన్సు ఈంజొ జెకర్యా మెలొసొ. ‡ 11:52 11:52 మత్తయి రెగిడ్లిన్తె, మత్తయి 23:13తె కిచ్చొ అస్సి మెలె, “మాన్సుల్చి మొక్కె తుమ్ పరలోకుమ్చి కెచ్చివొ డంకితను....”. * 12:1 12:1 నెంజెలి, జా అర్దుమ్క ‘లచ్చుజిన్ మాన్సుల్’ మెన రెగ్గె అస్సి.

4 “జాకయ్, గోతుసుదల్, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, తుమ్చి ఆగ్రుక మారుక తెరితనక తుమ్ బియఁ నాయ్. జేవ్చి పడ్డో తుమ్క అన్నె కిచ్చో అల్లర్ కెరుక నెత్తిర్తి ⁵ నాయ్, గని తుమ్ కక్క బింక గే తుమ్క సంగితసి. కక్క మెలె, మాన్సుచి ఆగ్రుక మార్లి పడ్డో జోవయింక వెల్లి ఆగి గోయ్తె గల దెతి అదికారుమ్ త్రిలో ధేముడుకయ్ తుమ్ బియఁ. తుమ్ జోక్యం బియఁ మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి.

6 “ఈంజ దేసిమ్చ మాన్సుల్ పాచ్ గెర్పిట్టల్ దొన్ని కాసుక వికుల, గెద. జలె, దసచక ‘విలువ’ మెన మాన్సుల్ నే దెకిలెకి, దేముడు జోవయింతె ఎక్కిక కి పవ్నె నాయ్. ⁷ దేముడు తుమ్చి ఉప్పిర్ కెద్ది ప్రేమ అస్సె మెలె, తుమ్చి బోడిచ నెండి వాడల్ ఎత్తి మొత్తుమ్ కెత్తి అస్తి గే, జోయ్యి జానె. జాచి రిసా తుమ్ బియఁ నాయ్. తుమ్ పిట్టల్చి కంట ఒగ్గర్ విలువ అస్సున్.

యేసుక సంపజలెగిన, మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పన సంగుక అస్సి (మత్త 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 “జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, కో అంక సంపజా యేసుక్రీస్తుకయ్ ఆవ్ సంపజా అస్సి, మెన మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పనుల గే, అంచయ్ మాన్సుల్, మెన, పరలోకుమ్తె దేముడుచ దూతల్చి మొక్కె ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఒప్పనిందె. ⁹ గని, మాన్సుచి మొక్కె కో అంచి రిసా జోచో నెంజి మెనుల గే, దస్సి, ఒత్త దూతల్చి మొక్కె జోవయించి రిసా ‘అంచ నెంజితి’ మెన ఆవ్ సంగిందె.

10 “అన్సె, కో గడియ బమ్మ జా కెర ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి రిసా అన్మానుమ్ కోడు లట్టబుల గే,

జోవయింతె ఎత్తి మాన్సుచి జా పాపుమ్ చెమించుప కెరుక జయెదె. గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కో దూసుప కెరుల గే, జోవయింతె కచి పాపుమ్ చెమించుప జయె నాయ్.

11 “అన్నె కిచ్చో మెలె, తుమ్చి ఉప్పిర్ కోపుమ్ జల యూదుల్ తుమ్క నిందల్ కెర జోవయించ సబ గెరల్ నెంజిలె అదికార్లుచి మొక్కె, నెంజిలె రాసల్చి మొక్కె పరిచ్చ కెరుల, గని తుమ్ కిసి రుజ్జు నజనుక గే, కిచ్చో జబాబ్ దెంక గే, తుమ్ కిచ్చో సంగుక గే, తుమ్ బియఁ నాయ్. ¹² కిచ్చోక మెలె, తుమ్ కిచ్చో సంగుక గే తెదొడ్క, జయి గడియయ్ పరలోకుమ్చో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్క సికడెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

సామ్సారుమ్ జతి ఆసక జతిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి

13 తెదొడి ప్రెజల్తె ఎక్కిలో యేసుక ఇసి మెలన్: “ప్రబు, అమ్చి అస్తితెచి అంచి వాట దెవున్ మెన అంచో అన్నొక సంగు” మెలన్. ¹⁴ యేసు, జలె, జోక, “ఓ మాన్సు, జోక చి తుక నెడిమి తీర్పు దెత్తోసా ఆవ్ జతి రితి, జోచి తుచి అస్తి వంటితి రితి, దస్సి కెరిందె మెన కో అంక టీచ అస్తి?” ¹⁵ జనాబ్క అన్సె, “తుమ్ సూన. సామ్సారుమ్ దొర్కు కెరంతి ఆస నే జతి రితి తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. మాన్సుక కెద్ది సామ్సారుమ్ తిలె కి, †జోవయించి ఆత్మక జియడ్డిసి నెంజె, జా” మెలన్.

బుద్ది నెంజిలో సామ్సారిచి టాలి

16 తెదొడి జనాబ్క యేసు ఏక్ టాలి సంగిలన్. కిచ్చో మెలె, “సామ్సారి ఎక్కిలో తిలన్. జోచి బుయింతె చెంగిల్ పంటో పికడ్లన్. ¹⁷ గట్టిజ పంటో పికిత్కయ్ కిచ్చో ఉచర్లన్ మెలె, ‘అంచి దాను సువుక టాన్ దెరె నాయ్. కీన్

† 12:15 12:15 నెంజిలె, ‘జో ఒగ్గర్ దీసల్ జతి రితి సెలవ్ దెతిసి నెంజె’. నెంజిలె ‘జోవయింక జియడ్డిసి నెంజె, జోవయించి జిబతుమ్క నిజమ్ ముక్కిమ్ తిలిసి నెంజె’.

కెరుక?' మెన ఉచర, అస్సె, 18 ఒహో, జాని. దాన్ కొట్టు తియంత గెరల్ సేడవ కెర, అన్నె వెల్లెల్చ బందయిందె, చి ఒత్తయ్ అంచ దాన్ చి అంచి సామన్ ఎత్కి తియనిందె. 19 అన్నె, కిచ్చొ మెననిందె మెలె, తుయి అద్రుస్తుమ్చో! కెత్తిగే వెర్పుల్ తుక కామ్క జెతిసి తుక సామ్సారుమ్ అస్సె. సుక్కుమ్ తెన్ తా, చి ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి కా పియ నర్ద కెరంతె తా జి మెననిందె మెలన్. 20 గని దేముడు జో మాన్సుక, 'తుయి బుద్ది నెంజిలో వెర్రి సుదో, తుచి. జీవు ఆజి రాతికయ్ కడ నెంక జెవుల. జయి అంచి ఆడ్ర. తుకయ్ తుయి కుడవన్సి తెదోడక కచి జయెదె?' మెలన్. 21 జలె, కో ఈంజ లోకుమ్చి ఆస్తి కుడవన సామ్సారుమ్ కెరనుల చి దేముడుక పచ్చ జో దెతి ఆత్మ సామ్సారుమ్ జోక తయె నాయ్ గే, జోచి గత్తి ఈంజ టాలిచో మాన్సుచి గత్తి ఎక్కి" మెన యేసు సంగిలన్.

'కిసి జా జిమ్దె?'
(మత్త 6:25-34; 6:19-21)

22 "జాకయ్, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, 'కిచ్చొ కమ్దె గే, కిచ్చొ గలనుమ్దె గే, కిసి జా జిమ్దె' మెన తుమ్చి మెన్సుతె చింత గలన నాయ్. 23 కిచ్చొక మెలె, అన్నిమ్చి కంట మాన్సుచి †ఆత్మ ముక్కిమ్ గెద, పాలల్చి కంట ఆగ్ విలువ గెద? 24 కాడల్చి రిసా తుమ్ ఉచర. జేవ్ ఉంపితి నాయ్, పంటో లాయితి నాయ్, చి జోవయింక కొట్టు నాయ్ కొట్టు గెరల్ నాయ్ జలెకి, దేముడు జోవయింక అన్నిమ్ దెతయ్. జలె, పిట్టల్చి కంట తుమ్ ఒగ్గర్ విలువ అస్సున్ గెద? కచితుమ్ తుమ్క దొర్కు జలిసి జో దొర్కు కెరెదె. 25 పడ్డె, తుమ్చితె కో కెద్ది చింత గలన్లెకి, కిజోచి బత్కుక కొల్క అత్తెక్ జవున్ ఒగ్గర్

కెరనుక తెరె గే? నెత్తె. 26 దన్న ఇన ఇదుద్ల కమె జర్గు కెరుక నెతుర్పు జలె, అన్నె తిల కమె జర్గు కెరుక కిచ్చొక బమ్మ జతను?

27 "డెంగెచ పుల్లొ కిసి వడ్డితతి గే, తుమ్ ఉచర. జేవ్ కామ్ కెర్రి నాయ్, పాలల్ వీంతి నాయ్. జలెకి, ఎదివాల్ సామ్సారుమ్ కలుగు జలొ పూర్గుమ్చో రానొ సాలొమోను కి ఈంజేవ్ పుల్లొచి రితి సూటి కెరనుక నేన్లొ. 28 తుమ్ తొక్కి నముకుమ్ తిలన, ఏక్ కోడు ఉచర. ఆజి బట్టి వడ్డితి, గని కలిక డయ దెతి వెర్రి చివ్వర్క దేముడు ఎదిలి సూటి కెర్తయ్, జలె, కచితుమ్ తుమ్ మాన్సుల్క అన్నె చెంగిల్ గలంతిసి దొర్కు కెరెదె. 29 అన్నె, 'అన్నిమ్ కిసి దొర్కు జయెదె, పితిసి కిసి దొర్కు జయెదె?' మెన తుమ్ బమ్మబుద్ది తెన్ తా నాయ్. 30 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కి మాన్సుల్ ఇన వస్తువల్ దొర్కు కెరనుక ఆన జతతి. ఇన సామన్లు తుమ్క కి దొర్కు జతతి మెన తుమ్క అబ్బొది జతో దేముడు జానె. 31 తూమ్, కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, *జోచి రాజిమ్తె బెద, జోక గవురుమ్ కెర్రి బుద్ది ఇండుక ఆన జా, చి దొర్కు జల ఈంజేవ్ అన్నె వస్తువల్ కి తుమ్క జో దొర్కు కెరెదె.

పరలోకుమ్తెచి ఆత్మ సామ్సారుమ్క ఆన జతిన్చి కోడు

32 "అంచి ఇద్దిలిసి మంద జల అంక నంపజలన, తుమ్ బియనాయ్. కిచ్చొక మెలె, †జోచి రాజిమ్తె తుమ్ బెద జో తెన్ ఏలువ కెర్రి రితి అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి ఉద్దెనుమ్. 33 తుమ్చ అస్తుల్ విక గెల కెర, బీద సుదల్క జా డబ్బుల్క తుమ్ దర్ముమ్ దాన. పరలోకుమ్తెచి పొర్కు నే జతి రగుమ్ పాడే నే జతి రగుమ్ నెంచెల్ కోడు దొర్కు

‡ 12:23 12:23 నెంజిలె 'జివు'. § 12:25 12:25 నెంజిలె, 'జోవయింక దిల దీసల్చి కంట జోవయింక ఇస్తుమ్క అన్నె దీసల్ జింక జయెదె గే?' * 12:31 12:31 నెంజిలె 'జోచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఎదార్దుమ్ బార్ జతిన్క ఆన జాచి జోక గవురుమ్ కెర్రి బుద్ది ఇండ'. † 12:32 12:32 లూకా 22:29-30, దీసయ్లిసి 5:10, 20:4, 6 చి తిమోతిక రెగిడ్డి దొన్ని నెంబర్ ఉత్తుమ్ 2:12 దెక.

కెరన తా. జేవ్ సెంచెల్తె కిచ్చొ తంక మెలె, పాడ్ నే జతి, కేన్ చోరు జా దనుమ్క పాసి గెచ్చుక నెత్తిర్తి, చి కేన్ కీచ్చు జాక కంక నెత్తిర్తి. 34 తుమ్ కేన్ లోకుమ్తె దనుమ్ సంపాదన కెరన తన్నె గే, ఒత్త తిలిన్చి రిసా తుమ్చి పెట్టి ఉచర్తె తన్నె.

యేసు అన్నె ఉత్త జెతిన్క తెయార్ జా (మత్త 24:42-51)

35-36 “పెండ్లి విందు తెంతో బుల జెతో కేన్ ఎజొమాని గెరి అన్నె జెతిన్క జోచ సేవ కెర్తన జోచ పాలల్ చెంగిల్ కుంచన దీవు లంబడ తా, జో అయ్లె కెప్పితె ఉంక్యలె కెప్పి ఉగ్గ దెంక మెన, రకితె తవుల, గెద. తుమ్, జలె, దస్సి తెయార్ జా తా. 37 ఆవ్ ఎజొమాని అన్నె ఉట్ట అయ్లె, అంచ సేవ కెర్తన రితనతె కో చెదోయ్ తా రకితె తిలె, జోవయింకయ్ చెంగిలి. తుమ్క కిచ్చొ కచితుమ్ మెంతసి మెలె, ఆవ్ అంచి పాలుమ్ కుంచన జోవయింక అన్నిమ్క వెసడ దా, జోవయించి రిసా జోగుడ దెయిందె. 38 అన్నె అల్నిమ్ అయ్లి రితి సొక్కుక నెంజిలె కుకుడో వాంసెనె అయ్లె, తెద్ది గడియ గెలె కి కో దస్సి చెద్దోయ్ తా రకితె తవుల గే, జోవయింక చెంగిలి!

39 “గని ఏక్ టాలి తుమ్ చెంగిల్ అర్దుమ్ కెరన. కిచ్చొ మెలె, కేన్ సమయుమ్క చోరు జెయెదె మెన గెర్చొ ఎజొమాని కో జలెకు జాన్తో జలె, †జో చెదోయి తత్తో, అన్నె చోరు జోచి గెరి పెసీతి అవ్కాసుమ్ తతి రితి గేర్ ములితో నాయ్. 40 జలె, తుమ్ తెయార్ జా తా రకితె తంక అస్సె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ నే ఉచర్లి సమయుమ్క ఆవ్ మాన్పు జా జెర్కున్ అయ్లోసా అన్నె జెయిందె” మెన యేసు సంగిలన్.

41 తెదొడి పేతురు “ప్రబు, ఈంజ టాలి కీఅమ్కయ్ సంగితసి, గే ఎత్కిజిన్చి రిసా గె?” మెన యేసుక పుసిలన్. 42 యేసుప్రబు జోక, “ప్రయానుమ్ గెచ్చుక మెన ఎజొమాని బార్ జంక జలె, జోచ గేర్చక దెక సమయుమ్క అన్నిమ్ దెంక మెన జో నిసాన నిదానుమ్చొ గొత్తి సుదొ కో జవుల? 43 జో ఎజొమాని అన్నె ఉట్ట అయ్లె, జో గొత్తి సుదొ జో ఎజొమాని తియార్లి కామ్ కెర్తె తిలె, గొత్తి సుదొక చెంగిలి. 44 దస్సి నిదానుమ్ కెర తయెదె మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ మెంతసి మెలె, జో ఎజొమాని అయ్లె, జోచి ఆస్తి ఎత్కిచి ఉప్పిరి జో చెంగిల్ రకిలో గొత్తి సుదొక అదికారుమ్ దెయెదె. 45 గని జో గొత్తి సుదొ ఏక్ వేల ఎజొమాని ఆల్నిమ్ కెర్తయ్ మెన ఉచర, జోచి జత జల అన్నె మున్పుబోద గొత్తి సుదల్క జలెకి, తేర్బోద గొత్తి సుదల్క జలెకి, పెటుక చి కంక పింక సూరు పియ మచ్చుక దెర్లె, 46 ‘ఎజొమాని ఆజ జెయె నాయ్’ మెన గొత్తి సుదొ ఉచర నే రకితె దీన్క, గడియక జో ఎజొమాని ఉట్ట జెయెదె చి, జోక *మొర్తి సిచ్చు తియడ కెర, జోక †నంప నెంజిలెన సిచ్చు జతిన్తె జో గలెదె.

47 “జో కిచ్చొ కామ్ కెరుక మెన జోచొ ఎజొమాని తియార అస్సె గే కేన్ గొత్తి సుదొ జానె గని జోచొ ఎజొమానిచి ఇస్టుమ్ జర్గు కెరె నాయ్ అన్నె జా జర్గు కెరుక తెయార్ కి జయె నాయ్ గే, జోవయింక ఎజొమాని గట్టిజ పెటయెదె. 48 జోచొ ఎజొమానిచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే నేన కెర, పెట్టి సిచ్చుచి ఎదిలి తప్పు కేన్ గొత్తి సుదొ కెరెదె గే, జోక ఎజొమాని తొక్కి పెటయెదె. కక్క దేముడు ఒగ్గర్ బుద్ది గే, సెక్తి గే, ఆస్తి గే, కిచ్చొ గే దా తయెదె గే, జో మాన్పు

‡ 12:39 12:39 ఈంజ మత్తలి తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ‘జో చెద్దోయి తత్తో, అన్నె’ చి కోడు తయె నాయ్. § 12:41 12:41 ఏక్ వేల సిన్పుల్కయ్ పేతురు ఉచర్చయ్. * 12:46 12:46 నెంజిలె టాలిల ‘కండ గెలెదె’. † 12:46 12:46 నెంజిలె ‘నిదానుమ్ నెంజిలెనక’.

నిదానుమ్ తెన్ జా వాడిక కెర ప్రబుచి సేవ కెరుక అస్సె, చి అమ్క 'దస్సి నిదానుమ్ కెర్ల గే, నాయ్ గే' జో ప్రబు దెకెదె. దస్సి, కచి అత్తి జో ఒగ్గర్ సార్పు కెర తయెదె గే, జో మాన్సు అన్నె లాబుమ్ తెన్ అన్నె దెంక అస్సె.

యేసు అయ్లీసి ఎక్కి సేంతుమ్ కెరయ్తీసి నెంజె
(మత్త 10:34-36)

49 "బూలోకుమ్చి ఉప్పిరి ఆగి సువుక అయ్లయ్, చి జా ఆగి అప్పె లంబ తత్తి జలె ఆవ్ 'చెంగిల్' మెన్తయ్. 50 ఏక్ మాన్సు మాములుమ్ పానిచి బాప్తిసుమ్ నజనుక జలె, కీసి పానితె డుజుక తయెదె గే, దస్సి ఆవ్ సైమల్తె డుజ మొరుక అస్సె, చి జా పూర్తి జర్గు జతె ఎదక అంచి పెట్టి కెద్ది బాద సేడ్డసి!

51 "జలె, అంక 'జో బూలోకుమ్తె అయ్లీసి మాన్సుల్తె ఎక్కి సేంతుమ్ కెరెదె' మెన తుమ్ ఉచర్తసు గే? ఆవ్ అయ్లీసి సేంతుమ్ దెయె నాయ్, గని ఆవ్ అయ్లీ రిసా మాన్సుల్ జట్టు జవుల. 52 మెలె, అప్పె తెంతో ఎక్కి గెరి పాచ్జెన్ తిలె, జట్టు జవుల. దొగుల ఏక్ జట్టు జా, తీగ్ల ఏక్ జట్టు జా, దొగులచి ఉప్పిరి తీగ్ల విరోదుమ్ జవుల. నెంజిలె, తీగ్లచి ఉప్పిరి దొగుల విరోదుమ్ జవుల. 53 దస్సి, పుత్తున్చి ఉప్పిరి అబ్బొసి విరోదుమ్ జయెదె, అబ్బొన్చి ఉప్పిరి పుత్తుసి విరోదుమ్ జయెదె, దువిన్చి ఉప్పిరి అయ్యసి చి, అయ్యన్చి ఉప్పిరి దువిసి విరోదుమ్ జవుల, చి సూనున్చి ఉప్పిరి అత్తన్, చి అత్తన్చి ఉప్పిరి సూనుసి విరోదుమ్ జవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

కాలుమ్ కీసిచి గే చినితిన్చి రిసాచి కోడు
(మత్త 16:2-3)

54 యేసు ప్రైజల్క, "పడమర పక్క పాని దెతి మబ్బు అయ్లె, 'పాని పెటెదె', మెన తుమ్ బేగి సంగితసు గెద, కచితుమ్ జర్గు జతయ్. 55 పడ్డో దచ్చెన పక్క తెంతో వాదు వీర్లె, 'ఆజి గట్టిజ వేడి కెరెదె' మెన చినితె చి, దస్సి జర్గు జయెదె గెద? 56 తుమ్ ఉప్రమెన్సుచో మాన్సుల్! తుమ్ చినితిన్క 'నేనుమ్' మెంతసు. బుయ్క చి ఆగాసుమ్క దెకిలె కీసి కెరెదె గే చినితసు జలె, ఈంజ కాలుమ్తె జర్గు జతిసి దెకిలె ఈంజ కాలుమ్క కీసిచి గే చినుక నెతుర్పు గే? చినుక తెరితసు, గెద" మెన సంగిలన్.

నేరిమ్ వయడ్డొసా తెన్ నేరిమ్ జలోసా సేంతుమ్ కెరంతిన్చి టాలి
(మత్త 5:25-26)

57 యేసు అన్నె కిచ్చొ బుద్ది జోవయింక ఉచరయ్లన్ మెలె, "తుమ్ కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్ తయెదె గే, కిచ్చొక చినున్ నాయ్? 58 తుచి తగు సూనితో తీర్పు కెర్లొన్తె గెచ్చుక మెన తుక నేరిమ్ వయడ్డొసాచి తుయి నేరిమ్ జలోసా వట్టె గెతె తిలె పొది, జోవయింతెన్ తుయి సేంతుమ్ జంక దెకను. నెంజిలె, తీర్పు కెర్లొసాతె తుక ఒగ్గొడ తిలె, తుచి తగు సూన్లె, తీర్పు కెర్లొసా తుక జమాన్లుచి అత్తి సార్పు కెర దెయెదె, చి జమాన్లు తుక జేల్తె గల దెయెదె. 59 †ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుయి తుచి సిచ్చచి ఆకర్ కాసు ఎద కి తుయి పూర్తి తీర్పువ కెర్లె ఎదక, తుక ములుక నెంజె."

† 12:59 12:59 ఈంజ కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 59. తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్చి పాపుమ్చి రిసా తుమ్క నేరిమ్ వయడ్డొ అత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెన్ తుమ్చితె కో మదెనె సేంతుమ్ జసు నాయ్ గే, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్లె పొదిక, సిచ్చ జస్సె, చి జా సిచ్చచి రునుమ్చి ఆకర్చి కాసు ఎద కి పూర్తి తీర్పువ కెర్లె ఎదక మెలి కోడు, తుక ములుక నెంజె. జా తీర్పువ కెరుక నెతుర్పుచి రిసా జా సిచ్చ కుట్టె నాయ్. కీసి సేంతుమ్ జంక మెలె, అమ్చి పాపుమ్ ఒప్పున యేసుక నంపజా పాపుమ్బుద్ది ముల జోచి ఇస్సుమ్ కెరుక దెరుక.

13

సగుమ్జిన్ ప్రమాదుమ్ జా మొర్లిన్చి రిసా సంగిలీసి

1 యేసు జేవ్ కొడ్రొ సంగిలి సమయుమ్ తిలస సగుమ్జిన్ జోక, సగుమ్జిన్ గలిలయుల్ మొర్లిన్చి రిసా సంగిల. “జేవ్ * గలిలయుల్ యెరూసలేమ్తె దేముడుక బలి దెతె తతికయ్, పిలాతు అదికారి జోవయింక † కండయలన్, చి జేవ్ అర్పితుమ్ దిలిన్తె జోవయించ్చి లోయి కలోయ్ జలి” మెన సంగిల. 2 యేసు జోవయింక కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఈంజేవ్ గలిలయుల్ ఇసి మొర గెలి రిసా, తిల గలిలయుల్చి కంట ఒగ్గర్ పాపుమ్చ జవుల మెన ఉచర్తసు గె? 3 నాయ్, దస్సి నాయ్, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. గని తుమ్క కిచ్చో ఆవ్ సంగితసి మెలె, తుమి పాపుమ్ ఇండుక ముల దెంకయ్, నెంజిలె తూమ్ కి ఇసి మొర గెతె.

4 “నెంజిలె, అమ్చి యెరూసలేమ్తె సిలోయము పక్కచి గోవురుమ్ సేడ గెలి పొది జాచి తెడి తిల అట్టర జిన్ మాన్సుల్ తెడి తా మొర్లిన్క ఉచర్లె, అన్నె యెరూసలేమ్తె తిల మాన్సుల్చి కంట, జేవ్ అన్నె పాపుమ్చ జా తిల మెన తుమ్ ఉచర్తసు గె? 5 దస్సి నాయ్ మెన ఆవ్ సంగితసి గని, తుమ్క ముక్కిమ్క ఆవ్ కిచ్చో సంగితసి మెలె, తుమి పాపుమ్ ఇండుక ముల దెంకయ్, నెంజిలె తూమ్ కి ఇసి మొర గెతె” మెన యేసు సంగిలన్.

పలితుమ్ నే దిలి అంజూరుమ్ రూక్చి టాలి

6 తెదొడి యేసు ఈంజ టాలి సంగిలన్: “ఎక్కిలోక ఏక్ అంజూరుమ్ రూకు అస్సి. తిన్ని వెర్చుల్ జలి జో రూకు జోచి ద్రాచ తోటతె రోవ అస్సి. జలె, జో ఎజొమాని

‘జా రూక్తె పండ్లు అస్తి కిచ్చోగె. దొన్ని కోడిందె’ మెన రూక్తె అయలె, ఎక్కి పండు కి నాయ్. 7 తెదొడి జా తోటక దెకితో గొత్తి సుదొక ఎజొమాని, ఈందె, పండ్లు చజ కోడుక మెన † తిన్ని వెర్చుల్ జలి ఆవ్ జెతసి, గని కేన్ పండు కి దెరె నాయ్. ఈంజొ రూకు కండ గెలు. ఆరి ఈంజ టాన్క పాడ్ కెర్తయ్” మెలన్. 8 జో ఎజొమాని దస్సి సంగితికయ్, జా తోట రకితోసా, “బాబు, ఏసుమ్ జవున్ దెకుమ. రూకుక మత్తి వెగవ కెర, సావును సువ దెకిన్దె, 9 పొరుమ్క పండ్లు దెర్లె రూకు తవున్, నే దెర్లె, కండ గెలుమ” మెలన్.

సోగ టీవ్క నెత్తి తేర్బోదక విస్త్రాంతి దీసి యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

10 జలె, ఏక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, యేసు సబగెరి బోదన కెర్లె తతికయ్, 11 బూతుమ్ చి రిసాచి జబ్బు తిలి తేర్బోద ఒత్త తిలన్. జా తేర్బోదక జా జబ్బు జా అట్టర వెర్చుల్ జా తిలి. జా కుబ్బి జా, వంపొ జా ఎద్దర టీవ్క నెత్తె. 12 జలె, యేసు జాక దెక కెర, “పాసి జె” మెన జాక బుకారా కెర, “అమ్మ, తుచి జబ్బు తెంతో చెంగిల్ జా అస్సిన్” మెన సంగ, 13 జేవ్క చడిల్ బేగి సోగ జా టీవెలన్, అన్నె దేముడుచి గవురుమ్ సంగిలన్.

14 గని సెలవ్ కడన్లి దీసి జా తేర్బోదక చెంగిల్ కెర్లి రిసా జేవ్ యూదుల్చి జో సబగెర్చొ అదికారి కోపుమ్ జా, వైజల్క, “సత్తెర్క మాన్సుల్ కామ్ కెర్లి రిసా సావ్వు పొదుల్ అస్తి. తుమ్క జొర్టొల్ గట్ట తిలె, సెలవ్ కడన్లి దీన్ నాయ్, గని తిల సావ్వు పొదుల్తె జా” మెన సంగిలన్. 15 దస్సి సంగితికయ్,

* 13:1 13:1 గలిలయుల్ మెలె, గలిలయ ప్రాతుమ్చ యూదుల్. † 13:1 13:1 గలిలయుల్తె సగుమ్జిన్, బెర్తె, జోవయింక ఆక్మించువ కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్క ఉదడుక ఉచర కిచ్చో కిచ్చో అల్లర్ కెర్లె తిల. ఏక్ వేల ఈంజేవ్ మాన్సుల్క ‘అమ్చి ప్రబుతుమ్క అల్లర్ దెతెతి’ మెన ఉచరయ్ పిలాతు కండయలన్. ‡ 13:7 13:7 యేసు తిన్ని వెర్చుల్ బుల బుల బోదన కెర్లె తిలన్, జొర్టొ బాదల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్లె తిలన్, గని ఒగ్గర్ బుద్ది పలితుమ్ జేవ్ ప్రజెతె నే దెర్లి రితి తిలి, చి “తుమ్చి బుద్ది నే మార్చువ జలె, తుమ్చి పాపుమ్ నే ములిలె, చెంగిల్ బుద్దివంబో” నే దెర్లి, తుమ్చి సిచ్చ వయితె” మెన ఈంజ టాలి తెన్ జాగర్ల సంగితయ్.

యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తుమ్ ఉప్రమెన్సుచ, సెలవ్ దీన్ కామ్ కెరుక నెంజె మెంతసు, గని సెలవ్ కడన్లి దీసి కి తుమ్చ బెయిలల్ కి గాడ్డెల్ కి కిచ్చొ సొమ్ముల్ జలెకి యిప జేవ్ పాని పింక మెన గడ్డె ఉదడ నెసు నాయ్ గె? దస్సి కెర్తసు, గెద. 16 జలె, ఈంజ తేర్బోద, అమ్ యూదుల్చి అబ్రాహామ్చి నెకుమ్చి తేర్బోదక సయ్తాన్ బంద, అట్టర వెర్నుల్ జా అస్సె. జలె, తుమ్చ సొమ్ముల్క సెలవ్ కడన్లి దీసి యిపుక జతయ్ జలె, సెలవ్ కడన్లి దీసి జలెకి ఈంజ తేర్బోదక బందిలిన్ తెంతొ ఇన్నెక యిప, విడ్డల్ కెరుక అన్నె ముక్కిమ్ నాయ్ గె?” మెన యేసు సంగితికయ్, 17 జోక ‘తప్పు కెర్తయ్’ మెన ఉచర్లన ఎత్కిజిన్ ‘అమ్చి తప్పు’ మెన లాజ్ జల చి, జోచి అత్తి జర్గు జల వెల్లెల కమె ఎత్కిచి రిసొ ప్రెజల్ ఎత్కి సర్దసంతోసుమ్ జా గెల.

దేముడుచి రాజిమ్క చి సొర్పు గిడ్డక సంగిలి టాలి
(మత్త 13:31-33; మార్కు 4:30-32)

18 జో జర్గు కెర్లిన్క ప్రెజల్ దస్సి సర్దసంతోసుమ్ జతికయ్, యేసు, “దేముడుచి రాజిమ్ కిసి జతయ్ గే ఉచరుమ. జాక కిచ్చొ టాలి ఉచరుమ? 19 ఈందె, సొర్పు గిడ్డక జలిన్చి రితి జతయ్. ఏక్ మాన్సు సొర్పు గిడ్డ ఆన, జోచి పట్టయ్ రోవిలన్, చి మొక్క వడ్డ రూకు జా గెలన్, చి జేవ్చ కొమ్ముల్తె

పిట్టల్ గూడల్ బంద జిల” మెన కిటాలి బెదవ సంగిలన్.

పులయ్తి పిట్చి రిసొచి టాలి
(మత్త 7:13-14, 21-23)

20 ఒత్త తెంతొ యేసు అన్నెక్ కోడు పుస *కిచ్చొ టాలి సంగిలన్ మెలె, “దేముడుచి రాజిమ్క కిచ్చొ అన్నెక్ టాలి ఉచరుమ? 21 ‘పోడియె కెర్తి పిట్ ఎత్కి పొంగువ జా పులున్’ మెన, ఏక్ తేర్బోద తీనడి పిట్తె పులయ్తి పిట్ గలిలి. గల జా పాకుమ్ పులితి రితి తియ దిలి, చి జా పులయ్తి పిట్ ఇదిలిదిల్ జలెకి. జా కలొయ్లి పాకుమ్ తిరిమ్ తిరిమ్ పుల, ఒగ్గర్ జా గెలి” మెన సంగిలన్.

పరలోకుమ్తె పెసితి గుమ్ముమ్చి రిసొచి బోదన

22 జేవ్ పొదులె యేసు †యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక మెన ప్రయానుమ్ గెతె తిలన్. జలె, వట్టి అన్నె ఒగ్గర్ పట్టలె గవ్వెలె గెలన్.

23 జేవ్ పొదులె కో గే జోక కిచ్చొ మెన పుసిలన్ మెలె, “ప్రబు, పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించువ జా పరలోకుమ్తె గెతస తొక్కిజిన్ జవుల గె?” మెన పుసిలన్, చి యేసు ఒత్త తిలనక, 24 “పరలోకుమ్చి గుమ్ముమ్ ఇర్కు జయెదె. జా ఇర్కు గుమ్ముమ్ తుమ్ పెసితి రితి ‡దొర్కు జలిసి కెరనుక దెకన. కిచ్చొక మెలె, జా గుమ్ముమ్ పెసుక మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్లె కి, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ నెతిర్తి.”

25 “పరలోకుమ్క ‘గేరు’ మెనుమ. జో గేర్చొ ఎజొమాని ఉట్ట తెదొడక కెప్పి డంక దెయెదె, చి తెదొడక తుమ్ జా కెప్పి ఇత్తల్తో బయిలె టీవ ఉంక్రవుక

§ 13:19 13:19 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిల్ దేముడుచి రాజిమ్ మొదొల్క తొక్కిజిన్ మాన్సుల్ తిలెక, జా రాజిమ్ వడ్డెదె, చి ఆకర్క ఒగ్గర్జిన్ జేవ్తె బెద తవుల, చి పిట్టల్ రూకెతె గూడల్ బందిలిసి అమ్ ఉచర్లె, జా రాజిమ్తె బెదిల మాన్సుల్క జా రాజిమ్ నీడ, చెంగిల్ తతి టాన్, దిలి రితి జయెదె.

* 13:20 13:20 ఈంజ టాలితె దొన్నె ఉచరుక జయెదె. తొత్తో తొక్కిజిన్ జా రాజిమ్తె తిలె కి, వడ్డె తిరిమ్ తిరిమ్ ఒగ్గర్జిన్ జా రాజిమ్తె బెదిలిసి ఉచరుక జయెదె. వడ్డె జా ఒప్పు కిసి జా కలొయ్లి పిట్టుచి రూపుమ్ జేవ్చి వాసిన గట్టక మార్పువ కెరెదె గే, దస్సి ఎత్కి అదికారుమ్ తిల్ దేముడుచి రాజిమ్ ఒగ్గర్జిన్క మార్పువ కెరెదె, చి జోవయింతె బుద్ధిక మార్పువ కెర చెంగిల్ కెరెదె. † 13:22 13:22 9:51, 53 దెక. ‡ 13:24 13:24 బారికుల్ 4:12, 16:31, యోహాను 3:15, 16 చి లూకా 10:25-28.

దెర, 'ప్రబువ, అమ్క కెచ్చి ఉడ్డ దె' మెంతె, చి జో తుమ్క కిచ్చొ జబాబ్ దెయెదె మెలె, 'తుమ్ కేనె తెంతొచ గే నేని' మెనెదె. ²⁶ తెదొడ్క తుమ్ కిచ్చొ మెంతె మెలె, 'తుచి తెన్ బెద అన్నిమ్ కయలమ్ పిలమ్, చి అమ్చి వీదులె తుయి బోదన కెర్లదె' మెంతె, ²⁷ గని జో తుమ్క కిచ్చొ మెనెదె మెలె, 'నాయ్, తుమ్ కేనె తెంతొ జెతను గే నేని. తుమ్క కచితుమ్ నేని. తుమ్ గార్ కమొ కెర్లసొ అంచి తెంతొ దూరి ఉట్ట గెచ్చు' మెనెదె. ²⁸ జలె, అమ్చ పూర్గుల్ అబ్రాహామ్, ఇస్సాకు, యాకోబు తెన్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుమ్చ జోచ్చి రాజిమ్తె పరలోకుమ్తె తిలిసి తుమ్ తెదొడ్క దెకితె, గని తుమి ఒత్త పెసుక సెలవ్ తయె నాయ్ చి రిసొ ఏడుకుడు జస్తె, దంతొ చప్లన్తె తస్తె. ²⁹ తుమ్ నంప నెంజిలన ఒత్త పెసున్ నాయ్, గని తూర్పు పక్క తెంతొ, పడమర పక్క తెంతొ, ఉత్తర పక్క తెంతొ చి దచ్చెన పక్క తెంతొ యూదుల్ నెంజిల ఒగ్గరిజిన్ మాన్సుల్ జొ కెర, దేముడుచి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె వెన, జో తెన్ అన్నిమ్ కవుల. ³⁰ అన్నె, అప్పె పడ్డొ జలన జొ అగ్గె జవుల, చి అగ్గె జలన *పడ్డొ జవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

యేసుక పరిసయ్యుల్ బియడ ఉదడుక ఉచర్లసి
(మత్త 23:37-39)

³¹ జయి గడియయ్ పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ యేసుతె జొ కెర జోక కిచ్చొ మెల మెలె, "తుయి కేనెగె వేరతె గో. హేరోదు అదికారి తుక మారుక ఉచర్తయ్" మెల. ³² జేవ్ దస్సి

మెంతికయ్, యేసు జోవయింక, "తుమ్ గెచ్చు, జో †నక్కొ రితొ మాన్సుక కిచ్చొ మెన మెలె, 'ఈందె, ఆజి చి కలిక ఆవ్ బూతల్క ఉదడ్డసి చి, జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్లసి చి, పేర్క అంచి కామ్ పూర్తి జయెదె. ³³ జలెకి, ఆజి కలికచి పేర్క ఆవ్ అంచి ప్రయాసుమ్ గెచ్చు గెచ్చు యెరూసలేమ్తె పావుక అస్సె. మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగితొ మాన్సు యెరూసలేమ్క వేర టాన్తె మొరుక బెదె నాయ్' మెన జోక తుమ్ సంగ" మెన పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలన్.

³⁴ తెదొడి యేసు కిసి జలన్ మెలె, "ఓ యెరూసలేమ్చ, అమ్చి యెరూసలేమ్చ మాన్సుల్! అమ్ తెద్రయ్ల కబుర్ ఆన్లసక చి బోదన కెర్లసక పత్రల్ గల మార్తసు! కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ తుమ్క నే లయితి రితి కుకిడి జాచ పిల్లల్క రెప్పల్ తెడి కిసి ముద్దొ కెరన తయెదె గే, దస్సి, ఆవ్ తుమ్క కెత్తిగి సుట్లు ముద్దొ కెరంతి రితి తుమ్క చెంగిల్ కెర్తయ్, గని తుమ్ నెసిలదు. ³⁵ ఈందె, తుమ్చి గేర్ కో నెంజితె రితి తుమ్క తూమి ముల దెస్తి. అన్నె అప్పె తెంతొ మొదొల్ కెర †'ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతోసొక జెయ్యి! జెయ్యి! మెన తుమ్ కేక్ గల్తి దీసి ఎద అంక అన్నె దెకున్ నాయ్ మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి." మెన యేసు సంగిలన్.

14

విస్రాంతి దీసి అత్తో చట్టొ వుల తిలో మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లసి

§ 13:25 13:25 జానె. జేవ్ యూదుల్ జవుల చి "అమ్కయ్ రచ్చన దొర్పు జయెదె. ఆమి పరలోకుమ్తె గెచ్చుమేద" మెన జేవ్ ఉచర్లె కి జేవ్ నంపనెంజిలి రిసొ దస్సి సంగితయ్. * 13:30 13:30 జొ కాలుమ్క అగ్గెచ బూలోకుమ్ గెచ్చవ గెల కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు నొచి బూలోకుమ్ జర్గు కెరెదె, చి రచ్చించువ జల పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదిల జోచయ్ జల మాన్సుల్ తెన్ జయెదె, డిసయ్లిసి 21:1-8, చి జోవయింతెన్ బెద ఏలువ కెరుల, లూకా 22:29-30. † 13:32 13:32 'నక్కొ రితొ మాన్సు' మెలె, జోక తెల్వెచ మోసిమ్ కెర్ల ఉద్దెసుమ్లు తవుల. పడ్డొ యూదుల్ తెన్ ఇదిల్ దకిలో రితొ సిన్కొరుమ్ జలో మాన్సుక దస్సి మెనుల. జెతె. జో హేరోదు అదికారి జయెదె, గని జోచి బుద్ధికయ్ యేసు దస్సి సంగితయ్. ‡ 13:35 13:35 ఈంజ కోడు ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెద్రయ్తో రచ్చించువ కెర్లొసొక సంగితి కోడు.

1-2 అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, సెలవ్ *కడ దీసి, అన్నిమ్క మెన యేసు పరిసయ్యుల్చొ అదికారి ఎక్కిలోచి గెరి గెచ్చు తతికయ్, అత్తో చట్టో పుల తిలో మాన్సు ఎక్కిలో యేసుచి మొక్కె తిలన్, చి “యేసు కిచ్చొ కెరెదె గే దెకుమ” మెన ఒత్త తిల మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్ చెంగిల్ దెకితె తిల. 3 జలె, జేవ్ పరిసయ్యుల్చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనచి మెన్సుతె తిలి జోవయించి ఉప్పిర్చి కుస్సిదుమ్ యేసు జాన కెరె, జోవయింక, “సెలవ్ కడన్లి దీసి జబ్బు తిలసక చెంగిల్ కెరుక అమ్చి మోసేచి అత్తి దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితయ్ గే నాయ్? గె? తుమ్ సంగ” మెన పుసిలో. 4 గని జేవ్ ఎత్తిజిన్ తుక్లె తిల. తెదొడి జో అత్తో చట్టో పుల తిలో మాన్సుక యేసు పాసి బుకారా కెరె జోక చెంగిల్ కెరె “గో” మెలన్.

5 తెదొడి యేసు జేవ్ పండితుల్క అన్నె కిచ్చొ పుసిలన్ మెలె, “తుమ్చి తెన్ ఎక్కిలోక పుత్తున్ జలెకు, బెయిలు జలెకు తిలె, జో పుత్తున్ జలెకు బెయిలు జలెకు సెలవ్ కడన్లి దీసి కుండితె సేడ తిలె, జయ్యి దీసి, సెలవ్ కడన్లి దీసి జలెకి, బేగి జోక జా కుండితె తెంతో కడె నాయ్ గె? కడెదే, గెద” మెలన్. 6 “జో సంగిలిసి సత్తిమ్” మెన జేవ్ కిచ్చొ జబాబ్ దెంక నెతిర్ల.

గవురుమ్ నే ఉచరంతిన్చి రిసాచి కోడు

7 జలె, జా అన్నిమ్క జో పరిసయ్యుడు బుకార్లసతె సగుమ్జిన్ వెసుక మెన

గవురుమ్చ టాన్లు నిసాన, యేసు జోవయింక ఇసి మెన ఏక్ టాలి సంగిలన్. 8 “కో జలెకు తుమ్చితె కక్క జలెకు పెండ్లి విందుతె బుకార్లెగిన, విందుతె అయ్లోసా తుయి గవురుమ్చి టాన్తె వెసు నాయ్, నెంజిలె తుచి కంట వెల్లో మాన్సుక జో బుకారా తిలె, 9 జో వెల్లో మాన్సు అయ్లె, తుక చి జోక బుకార్లెసా తుచితె జా: కెరె ‘ఈంజో మాన్సుక జా టాన్ దేసు’, మెన సంగిలె, తుయి లాజ్ జా ఎత్తిచి కంట తొక్కి గవురుమ్చి టాన్తె తుయి తిరిమ్ గెచ్చు వెసిన్తె. 10 తుక కో జలెకు బుకార్లె, ఎత్తిచి కంట తొక్కి గవురుమ్చి సాడిచి టాన్తె గెచ్చు వెసు, చి తుక బుకార్లెసా అయ్లె తుక ‘మిత, అన్నె చెంగిల్తె వెసు’, మెన సంగిలెగిన, జా విందుక తుచి తెన్ వెస తిల ఎత్తిజిన్చి మొక్కె తుయి గవురుమ్ జన్తె. 11 కిచ్చొక మెలె, కో జోవయింక జోయ్యి గవురుమ్ కెరెనెదె గే, దేముడు జోవయింక దాక్ కెరెదె, గని కో జోవయింక జోయ్యి దాక్ కెరెనెదె గే, దేముడు జోవయింక వెల్లో కెరెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

విందుల్తె ముక్కిమ్క కక్క బుకారుక గే యేసు సంగిలిసి

12 తెదొడి జా అన్నిమ్క బుకార్లె పరిసయ్యుడుక యేసు, “తుయి మెద్దెన్చి జవున్ సంజెచి జవున్ అన్నిమ్క మాన్సుల్క బుకారుక ఉచర్లె, ముక్కిమ్క మితర్లుల్క జవున్, బావొదింసిక జవున్, తుమ్చ బందుగుల్క జవున్, నెంజిలె అన్నె సామ్నార్లుక జవున్ బుకారా నాయ్.

* 14:1-2 14:1-2 యూదుల్చి అలవాట్ తెన్, సత్తరెక్క, సత్తు దీసల్ కిచ్చొ కామ్ నే కెరె దేముడుక జొకర్తి దీన్. విస్తాంతి దీసి-తెలుగు. ఎత్తి సెన్యర్ల యూదుల్క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయింక సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడె సూన కెరె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరులె. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తెయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెరె నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెరె కామ్ నే కెర్తినచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అచ్చొ ఉచర అన్తి. ఇన్నె దొన్ని ఎన్నులు కొడ్డిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తతి. † 14:12 14:12 అన్నెక్ అర్థమ్ కి ఇన్నె ఉచరక జయెదె. కిచ్చొ మెలె, తుమ్క అన్నె బుకారుక సక్తి తిలసక బుకార్లె గని నెంజిలె మాన్సుల్క నాయ్ మెలెగిన, జా కిచ్చొ ఒగ్గర్ ప్రేమ? మత్తయి 5:46, 6:2-4, 16-18 దెక.

కిచ్చొక మెలె, †జేవ్ జోవయించ అన్నిమతె తుమ్క అన్నె బుకారుక జోవయింక నెక్తి అస్సె, చి తుమ్క జేవ్ బుకార్లె, ఈంజయ్ లోకుమతె తుమ్చి బవుమానుమ్ సంగుక తస్సె. 13 తుమ్ ‡అన్నిమక మాన్సుల్క బుకారుక మెలె, కక్క బుకారా మెలె, బీద సుదల్క, మొండివొ మాన్సుల్క, సొట్ట మాన్సుల్క, గుడ్డి మాన్సుల్క, చి 14 జేవ్ తుమ్క అన్నె బుకారుక నెతిరితన్చి రిసా తుమ్క చెంగిల్ జయెదె. కిచ్చొక మెలె, సత్తిమ్ ఇండిలస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి పొదిక తుమ్క ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు బవుమానుమ్ దెయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

వెల్లి విందుచి టాలి
(మత్త 22:1-10)

15 జా అన్నిమక యేసు తెన్ వెస తిలో మాన్సు ఎక్కిలో జోచి జా కోడు సూన కెర, “దేముడుచి రాజిమతె, కో జో తెన్ బెద అన్నిమ్ కవుల గే, జోక ఒగ్గర్ చెంగిలి!” మెలన్. 16 యేసు టాలిక కిచ్చొ మెలన్ మెలె, “ఏక్ మాన్సు వెల్లి విందు తెయార్ కెర, ఒగ్గర్జిన్క బుకార్లన్. 17 జలె, విందు ఫంటితి సమయుమ్ జా అయ్లి పొది, తుమ్ జా, విందు తెయార్ జా అస్సె” మెన బుకార్ల సుదల్క సంగు మెన ఎజొమాని జోచొ గొత్తి సుదొక తెద్రయలన్. 18 గని జేవ్ బుకార్లన్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కి బుద్ది జా, జోవయింతె ఎత్తి మాన్సు జెంక నెతిరి మెల. జోవయింతె తొలితోచొ జో ఎజొమాని తెద్రయలో గొత్తి సుదొక, ఆవ్ బుయి గెన అస్సి, చి జా దెకుక మెన గెచ్చుక అస్సె. దయ కెర, ఆవ్ నే జెతిసి చెమించుప కెరు’ మెలన్. 19 పడ్డొ అన్నెక్లొ, ‘ఆవ్ పాచ్ జతల్ బెయిలల్ గెన అస్సి చి, జేవ్ చెంగిల్ కామ్ కెరుల

గె నాయ్ మెన దెకుక గెతసి. దయ కెర, ఆవ్ నే జెతిసి చెమించుప కెరు’ మెలన్. 20 పడ్డొ అన్నెక్లొ, ‘ఆవ్ అస్సె పెండ్లి జలయ్ చి, జాకయ్ ఆవ్ జెంక నెతిరి’ మెలన్.

21 “జాకయ్ జో గొత్తి సుదొ ఎజొమానితె అన్నె ఉట్ట జా కెర, జేవ్ మాన్సుల్ సంగిలిసి ఎత్తి జో ఎజొమానిక సంగిలన్, చి జో ఎజొమాని ఒగ్గర్ కోవుమ్ జా, జోచొ గొత్తి సుదొక, ‘తుయి బేగి గో, చి పట్టుమ్చ వీదులె వట్టలె కో బీద సుదల్, మొండివొ మాన్సుల్, గుడ్డి మాన్సుల్చి సొట్ట మాన్సుల్ తవుల గే, జోవయింక అంచి విందుతె కడ ఆను’ మెన సంగిలన్. 22 సంగితికయ్, జో దస్సి గెచ్చు దస్సి కెర, అన్నె జా కెర ఎజొమానిక బాబు, తుయి సంగిల్ రితి కెర అస్సి, గని విందుతె అన్నె టాన్ అస్సె, మెలన్, 23 జో గొత్తి సుదొక ఎజొమాని అన్నె, జలె, పట్టుమ్ ఒత్తల్తోచి బయిలె తుయి గెచ్చు ఒత్తచ వట్టలె కో తిలె, ఏడెల్చి తెడి కో బిచ్చిమ్ నజీతస జవున్ వెస తిలె, జేవ్ ఎత్తిజిన్క బలవంతుమ్ కెర కడ ఆను. అంచొ గేరు కిబెరుకయ్ మెలన్. 24 జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జేవ్ తొలితో బుకార్లనచ రిత జల మాన్సుల్తె కో కి *అంచి విందు కంక ఆవ్ సెలవ్ దెయి నాయ్.” మెన యేసు సంగిలన్.

యేసు సిస్సుడు జంక కో ఉచర్లె,
చెంగిల్ ఉచరుక
(మత్త 10:37-38)

25 జలె, యేసు యెరూసలేమ్తె గెతి రిసా వట్ట గెతె తతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జో తెన్ బెద గెతె తిల. తతికయ్, యేసు పసుల జోవయింక, 26 “అంచొ సిస్సుడు జంక మెన కో అంచితె జెయెదె గే, అంక ప్రేమ కెర్తి కంట అబ్బొన్క, అయ్యన్క, తేర్చిక, జోవయించ బోదల్క,

‡ 14:13 14:13 నెంజలె ‘విందుతె’. § 14:23 14:23 నెంజలె బెరుక. 24. తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జేవ్ ఆవ్ తొలితో బుకార్ల మాన్సుల్తె కో కి అంచి విందు కంక ఆవ్ సెలవ్ దెయి నాయ్ మెన జో ఎజొమాని సంగిలో మెన యేసు టాలి సంగిలన్. * 14:24 14:24 యేసు దెతి విందు కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమతెచి విందు మెలి రితి మెలె, పరలోకుమతె గెచ్చు కెయక తెయక ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెన్ యేసు తెన్ జెతిసి.

అన్నసీంసిక, అప్పసీంసిక చి జోకయ్ తొక్కి ప్రేమ నే కెర్తె, నెంజె. 27 జోచి సొంత †నిలువ వయన, కో అంచి పట్టి జెయె నాయ్ గే, జో, అంచొ సిస్సుడు జంక నెత్తె.

28 “తుమ్చితె కో జలెకు ఉప్పిర్ గేర్ బందుక ఉచర తిలె, జా పూర్తి బందితి రిసా డబ్బుల్ సరిపుచుప జయెదె గే నాయ్ గే దెకుక మెన, లెక్క కెరుక మెన వెసెదె. 29 జో తొల్లితొ జా లెక్క నే కెర్తె జా ఉప్పిర్ గేర్చి పునాది గలిలె పడ్డొ డబ్బుల్ సరిపుచుప నే జతిసిచి రుజ్జు పడ్డొ దెక పూర్తి బందుక నెత్త ముల దిలె, దెకితన ఎత్కిజిన్ జోక ఆసుల. 30 ‘ఈంజొ మాస్సు ఉప్పిర్ గేర్ బందుక మొదొల్ కెర్తె, గని పూర్తి బందుక నెత్’ మెన ఆసుల. ‡

31 “అన్నె, ఏక్ రానొ అన్నెక్లో రానొచి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక ఉచర్తయ్. ఈంజొ రానొక దెస్సు వెయిల్ జిన్ సయన్యుమ్ సుదల్ తిలె, గని జో అన్నెక్లో రానొక విస్సెక్ వెయిల్ జిన్ సయన్యుమ్ సుదల్ తిలె, ఈంజొ తొక్కి సయన్యుమ్ తిలొసా తొలితొ వెస, ‘జో అన్నెక్లోచి ఉప్పిరి జీనుక సెక్తి అస్సె గే, నాయ్ గే’ మెన ఉచరెదె. 32 ‘జీనుక సెక్తి నాయ్’ మెన డీసిలె, ఈంజేవ్ జోక దూరి తా పాసి నే జతె అగ్గె, ‘అమ్ కట్టు జమ. తుమ్క అమ్ కిచ్చొ దెంక గే తుమ్ సంగ’ మెన ఈంజొ రానొ జో అన్నెక్లో రానొక కబుర్ తెద్రయెదె. §

33 “దస్సి, తుమ్చితె కో జోక తిలిసి ఎత్కి ములె నాయ్ గే, అంచొ సిస్సుడు జంక నెత్తె” మెన యేసు సంగిలన్.

కామ్క నెంజిలి లోన్చి కోడు (మత్త 5:13; మార్కు 9:50)

† 14:27 14:27 లూకా 9:23 దెక, అన్నె జా 9:23 కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. ‡ 14:30 14:30 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘అంచొ సిస్సుడు జంక ఉచర్తె, ఆకర్ ఎద అంచి కామ్ కెర కెడవుక తుమ్క సెక్తి అస్సె గే నాయ్ గే తుమ్ చెంగిల్ ఉచర’ మెన యేసు సంగితయ్.

§ 14:32 14:32 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘అంక దొర్కు జలి సేవ నే కెర్తె ఓడువ జస్సె గే నాయ్ గే తుమ్ చెంగిల్ ఉచర’ మెన యేసు సంగిల్ రితి జతయ్.

* 15:1 15:1 ‘సిస్సు సంగిత సుంకర్లు’ చి ‘పాపుమ్ సుదల్’ మెలిసిచి అర్దుమ్క 5:30చి ఎట్టొచ జాచి కవ కోడు దెక.

34 “లోన్ చెంగిల్ అన్నె, గని లోన్చి కారు గెలెగిన, జా లోన్ కిసి అన్నె కారు జయెదె? జయె నాయ్. అన్నె 35 జా కారు గెలి లోన్క ‘ఎరు’ మెన బుయ్యె సువుక కి కామ్క నెంజె. ఆరి వెంట గెలుక జయెదె. నూన్త కండ్లో కక్క తిలె, నూన్తు!”

15

నెన గెలి మెండపిల్లచి టాలి (మత్త 18:12-14)

1 ఏక్ సుట్టు *సిస్టు నజిత సుంకర్లు చి ‘పాపుమ్ సుదల్’ మెన యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకిత అన్నె ఒగ్గర్ జిన్ యేసుచి బోదన నూనుక మెన పాసి జెతె తిల, చి 2 పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన దెక కెర, “ఈంజొ మాస్సు పాపుమ్ సుదల్ బెదవన జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కతయ్” మెల. 3 జాకయ్ జోవయింక ఈంజ టాలి యేసు సంగిలన్. ఇస్ జతయ్: 4 “తుమ్తె, మెనుమ, ఎక్కిలోక పుంజెక్ మెండల్ తిలె, చి జోవయింతె ఏక్ నెన తిలె, జేవ్ తిలి బయిలె తిల ఏక్ తకు పుంజెక్ మెండల్క ముల దా కెర, జో నెన తిలొ మెండపిల్ల చజనుక గెచ్చెదె. 5 గెచ్చు చజ, డీసిల్ బేగి సర్దసంతోసుమ్ జా కందిగొడొ కెరన 6 గెరి దెరన జయెదె, అన్నె, గోతుసుదల్క చి పాసి గెరల్చ మాస్సుల్క బుకారా కెర, ‘అంచి సంతోసుమ్తె తుమ్ బెద. కిచ్చొక మెలె, నెన తిలి అంచి మెండపిల్ల అన్నె దొర్కు జా అస్సె’ మెనెదె. 7 దస్సి తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్చి తెన్ పుంజెక్ మెండల్తె ఏక్ నెన తిలె, జా ఏక్ అన్నె దొర్కు జలె కిసి సర్దసంతోసుమ్ జస్సె గే, దస్సి, పుంజెక్ జిన్ మాస్సుల్తె

ఏక్ తకు పుంజెక్ జిన్ 'పాపుమ్ నుదల్ నెంజుమ్' మెన ఉచరన్లన తిలె, గని అన్నెక్ జో కెర్ల పాపల్ చినన దుకుమ్ జా పాపుమ్ ముల దిలె, జేవ్ ఏక్ తకు పుంజెక్ జిన్ చి రిసాచి కంట జోవయించి పాపుమ్ ముల మార్పున జలోసాచి రిసా పరలోకుమ్తె ఒగ్గర్ సర్దనంతోసుమ్ జవుల.

నెన గెలి వెండి కాసుచి టాలి

8 "అన్నెక్ టాలి ఉచరుము. ఏక్ తేర్బోదక దెన్ను †వెండి కాసుల్ తిలె, జోవయింతె ఏక్ సేడ గెలె, జా కిచ్చొ కెరెదె? దీవు లంబడ, గేరు వడ్డవ, జా డీస్టె ఎదక సరిగా చజెదె, గెద! 9 జలె, జా డీసిలె, బేగి జేవ్ చ గోత్తుసుదల్ క చి జేవ్ చి గేర్ క పాస్తి తిల గెరల్ చ మాన్సుల్ క బుకారా కెర, 'అంచి సంతోసుమ్తె తుమ్ బెద. కిచ్చొక మెలె, నెన తిలి అంచి వెండి కాసు అన్నె డీన అస్సె' మెనెదె. 10 దస్సి, తుమ్ క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, కో జలెకు ఎక్కిలో కి జో కెర్ల పాపల్ చినన దుకుమ్ జా పాపుమ్ బుద్ది ముల దిలె, పరలోకుమ్తె దేముడుచ దూతల్ సర్దనంతోసుమ్ జవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

నెన గెలో పుత్తున్ చి రిసాచి టాలి

11 తెదొడి యేసు అన్నె, "ఏక్ మాన్సుక దొగుల పుత్తర్లు తిల. 12 జేవ్ పుత్తర్లుల్తె దకిలో పుత్తుసి అబ్బొన్ క ఇసి మెన సంగిలో. 'ఓ బ, తుచి ఆస్తితె అంక జెతి వాట అప్పె దె' మెలన్. జలె, జో అబ్బొసి జోచి ఆస్తిక దొన్ని వాటల్ కెర, జేవ్ దొగుల ఎక్కిక్ల జత వాటల్ జోవయింక వంట దిలన్.

13 "జలె, ఒగ్గర్ దీనల్ నె గెతె అగ్గె, జో దకిలో పుత్తుసి జోచి వాట సామన్లు ఎత్తి కి ‡బెదవన కెర, ఏక్ దూరి దేసిమి గెచ్చుక

మెన బార్ జలన్. జా దూరి దేసిమి గెచ్చు తా, ఈంజో కిచ్చొ కెర్లన్? బుద్ది నెంజిల కమొతె జోక దిలిసి ఎత్తి పాడ్ కెర గెలన్.

14 జా పూర్తి కేడ్డికయ్, జా దేసిమి వెల్లి గార్ జా గెలి, చి జింక అల్లర్ జలన్.

15 జింక అల్లర్ జా, జా దేసిమ్ చొ మాన్సు ఎక్కిలోతె కామ్ నజనుక గెలో, చి 'అంచ అండ్రుల్ కతిన్తె గెచ్చు జేవ్ క రక్కు' మెన కామ్ దిలన్, చి యూదుల్ తెన్ జా కామ్ నిస్కారుమ్ చి జలెకి, కెర్లన్. 16 జలె చూ బమ్మక జో ఉబెడొ కిసి జలొ మెలె, జేవ్ అండ్రుల్ *కతిసి జో కి సర్ద తెన్ కతో, గని జోక కో దెతి నాయ్.

17 "దస్సి, జోక కొవ్ ని నాయ్, తోడు నాయ్ చి రిసా సగుమ్ దీనల్ గెతికయ్, జోక బుద్ది అయ్ లి, చి కిచ్చొ మెన ఉచరన్లన్ మెలె, 'అబ్బొచ గొతిమాన్సుల్ క సరిపుచువ జతి అన్నిమ్ అస్సె, గని ఆవ్ పుత్తుసి ఇన్నె చుక మొర గెతసి. ఈంజ అల్లర్ ఆవ్ కిచ్చొక సేడుక? 18 అబ్బొతె గెచ్చొందె, చి ఓ బ, దేముడుక అన్నె తుక విరోదుమ్ జలి రితి, ఆవ్ పాపుమ్ కెర అస్సి.'

19 'అంచొ పుత్తు' మెన తుయి అంక సంగుక జలె, అంక విలువ నాయ్, గని అంక 'అంచొ గొతిమాన్సు' మెన తుయి అంక తియన కామ్ దె" మెన సంగిందె మెన జో ఉబెడొ ఉచరన, 20 ఉట్ట, అబ్బొన్తె అన్నె గెచ్చుక బార్ జలొ. జలె, అబ్బొన్ చొ గేరుక అన్నె దూరి తిలి పొది, అబ్బొసి జోవయింక దెక కెర, జో బుద్ది నెంజ తిలో గని అప్పె ఇదిల్ బుద్ది జలొ పుత్తున్ చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా నిగ జా కెర, జోక అమ్డ చుంబిలన్.

21 "తెదొడి జో పుత్తుసి జోక 'ఓ బ, దేముడుచి ఉప్పిరి, అన్నె తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలి రితి, ఆవ్ పాపుమ్ కెర అస్సి. అంచొ పుత్తు మెన తుయి అంక

† 15:8 15:8 జా దేసిమి ఏక్ వెండి కాసు కెడ్డి విలువ జయెదె మెలె, ఏక్ దీసిచి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్.

‡ 15:13 15:13 నెంజిలె 'ఏక కెర, డబ్బుల్ దెరన,....' § 15:15 15:15 యూదుల్ అండ్రు ముక్కల్ కతి నాయ్.

* 15:16 15:16 ఏక్ రగుమ్ రూక్ చ కాయల్, బెర్తె, అండ్రుల్ క ఒత్తవ కవడల.

సంగుక అంక విలువ నాయ్,' మెలన్. 22 గని అబ్బొసి జోవయించ గొత్తి సుదల్క బుకారా కెర, 'అమ్చ పాలల్ ఎత్తితె చెంగిల్చి బే బేగి ఆన ఇన్నెక గల దాస, చి ఇన్నెచి ఊంటితె ఉంగారుమ్ చి చట్టెలె జోడ్డు గల దాస. 23 దస్సి కెర్లదు మెలె, అమ్ బల్సుప జలో పోతుపిల్ల తుమ్ ఆన కండ, చి ఈంజో గెరి ఉట్ట అయ్లి సర్లక విందు కెరుమ. 24 కిచ్చొక మెలె, ఈంజో అంచొ పుత్తు మొర గెచ్చ అన్నె జియ అస్సె. నెన తిలో, చి అన్నె దొర్కు జలో' మెన అబ్బొసి సంగిలో, అన్నె, ఎత్తి తెయార్ జతికయ్, సర్ల కెరనుక దెర్ల.

25 "జలె, ఈంజో గెరి ఉట్ట అయ్లో ఉబెడొచొ అన్నొసి జోవయించి బుయియె కామ్ కెరె తిలో, చి గెరి అన్నె ఉట్ట జెతె తిలి పొది పాసి అయ్లె, బాజె నచితి అవాడ్ సూన్లన్. 26 సూన కెర, గొత్తి సుదొ ఎక్కిలోక బుకారా కెర, 'కిచ్చొక బజయితతి, సర్ల కెరంతతి?' మెన పుసిలన్, 27 చి గొత్తి సుదొ జోక, 'బావొది గెరి అయ్లన్ చి జో జీవ్ తా గెరి ఉట్ట జా అస్సెచి రిసా అబ్బొది బేడు తిలో పోతుపిల్ల కండయ్లన్.'

28 "జలె, జో మాన్సుచొ ఈంజో వెల్లో పుత్తున్క కోపుమ్ అయ్లి, చి గెరి పెసుక కి జోక ఇన్సుమ్ నాయ్. జాకయ్ అబ్బొసి బార్ జా, తెడి జె మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్, గని 29 అబ్బొన్క జో, 'ఈందె, ఎత్తి వెర్సుల్ తుచి సేవ కెర్లయ్, తుయి సంగిలిసి నిదానుమ్ కెర, కెయ్యకి పిట్టవి నాయ్. జలెకి, అంచ గోతుసుదల్ తెన్ ఆవ్ సర్ల తెన్ విందు కెరంతి రితి కెయ్య కి ఏక ఇదిలిసి గొరె కి దెస్సి నాయ్. 30 గని సానివొ తెన్ బెద తుచి † అస్తి పాడ్ కెర్లొ ఈంజో పుత్తుది గెరి జెతికయ్, తుయి బేడు తిలో పోతు కండయ్లది! కిచ్చొ సత్తిమ్, జా!' మెన జో వెల్లో పుత్తుసి సంగిలన్, చి 31 అబ్బొసి జోక, 'ఓ పుత్త,

తుయి కెయ్క కి అంచి తెన్ అస్సిని, చి అంచి అస్తి ఎత్తి తుచి. 32 జలెకి, ఈంజో తుచొ బావొది మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జలన్. నెన తిలన్, గని అన్నె దొర్కు జలోచి రిసా ఇసి విందు దా సర్ల కెరనుక చెంగిలి' మెన సంగిలన్, మెన సిస్టు సంగిత సుంకర్లక చి 'పాపుమ్ సుదల్' మెన అన్నె మాన్సుల్ నిస్సారుమ్ సంగిలన జోవయింక నంప కెర్లిన్చి రిసా యేసు వండితుల్క టాలి సంగ జేవ్ వండితుల్చి తప్పచి రిసా ఉచరయ్లన్."

16

తెల్వి తిల గొత్తి సుదొచి టాలి

1 తెదొడి యేసు జోచ సిస్సుల్క, "సామ్సారి ఎక్కిలో తిలన్. జోచి గెరెచి కామ్ ఎత్తి దెకుక చి జోచి అస్తి ఎత్తి దెకుక జోతె ఏక మాన్సు తిలో. జలె, 'తుచి అస్తి దెకితోసా జా అస్తి పాడ్ కెర్లయ్' మెన జో ఎజొమానిక కబుర్ అయ్లి. 2 జో జోచి అస్తి దెకితోసాక బుకారా కెర, 'తుచి రిసా ఆవ్ సూన్లసి కిచ్చొక? అప్పె తెంతో తుక ఇన్నె కామ్ నాయ్. తుచి అత్తి ఆవ్ సార్ప కెర్లిన్క కిచ్చొ కెర అస్సిన్ గే కక్క కెర్లి దా అస్సిన్ గే లెక్కల్ కెర రెగుడ అంక దెకవు' మెన ఎజొమాని సంగిలో.

3 "జలె, ఎజొమానిచి అస్తి దెకితో ఈంజో మాన్సు కిచ్చొ తెలివి ఉచరన్లన్ మెలె, అంచొ ఎజొమాని అంక కడ గెలెదె జలె, ఆవ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? కూలి కామ్ కెరుక అంక సత్తు నాయ్, అవ్ నెతిరి. బిచ్చిమ్ నజుక లాజు, మెన ఉచర అస్సి. 4 ఎజొమాని అంక కడ గెలె పొది మాన్సుల్ అంక సినేతుమ్ జా తా జోవయించ గెరలె బుకార్లె బాద తయె నాయ్ మెన ఉచరన కెర, 5 ఎక్కిలోకచి పడ్డె అన్నెక్కిలోక వర్స తెన్ జోచొ ఎజొమానితె రునుమ్ జల

† 15:30 15:30 నెంజెలె 'డబ్బుల్'.

ఎత్తిజిన్క బుకారా కెర, తొలితొచొక అంచొ ఎజొమానిక తుయి కెద్ది బాకి జా అస్సిసి? మెన పుసిలన్. ⁶ జొరునుమ్ జలొసా చెత్తర్ వెయిల్ కాయల్ తేలు మెలన్, చి ఈంజొ జలె తుచి బాకి నజ తిలి పుస్తకుమ్ బేగి చజన వెన 'దొన్ని వెయిలు' మెన రెగుడు మెలన్.

⁷ "తెదొడి ఎజొమానిచొ గేర్ దెకితోసా అన్నెక్లొక బుకారా కెర, 'తుయి కెద్ది బాకి జా అస్సిన్', మెన పుసిలన్, చి జొ 'వెయి నాడివొ గోదుమ్' మెంతికయ్, 'దన్ను జలె, తుచి బాకి కాగుమ్ వెంట అట్టు పుంజొ' మెన రెగ్గును మెలన్.

⁸ "జలె, జొచి అస్తిక దెకితో జొ అబద్దుమ్ కెర్లొ మాన్సుచి తెలివి దెక, తెలివి కామ్ కెర్లది మెన జొ ఎజొమాని సంగిలొ. ఈందె, దేముడుచి ఉజిడ్ బుద్ది జలనచి కంట ఈంజ లోకుమ్చి బుద్ది తిలస జొవయించి ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ తెన్ బలె తెలివి దెకన్తతి.

⁹ "జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి? * ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్ తెన్ తుమ్క నేస్తమ్ కెరన, చి జా డబ్బుల్ కేడ్లె పరలోకుమ్తె ఎల్లకాలుమ్ జియఃతస్తితె తుమ్క †బెదవనుల.‡ ¹⁰ ఈందె, కో జలెకు ఇదిలీన్ కామ్తె నిధానుమ్ కెరెదె గే, వెల్లి కామ్తె కి నిధానుమ్ కెరెదె. గని కో జలెకు ఇదిలీన్ కామ్తె అబద్దుమ్ కెరెదె గే, వెల్లి కామ్తె కి అబద్దుమ్మి కెరెదె. ¹¹ జాకయ్, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి డబ్బుల్ వాడిక కెర్తినతె తుమ్ నిధానుమ్ నే కెర తిలెగిన, పరలోకుమ్చి దనుమ్ తెన్ తుమ్ కామ్ కెర్తి రితి దేముడు కీసి తుమ్చి అత్తి జా సార్ప కెర దెయెదె! తుమ్క జొ

కీసి నంప కెరుక జయెదె! ¹² అన్నె, జొవయించి అస్తిక తుమ్ దెకుక మెన అన్నెక్లొ తుమ్చి అత్తి సార్ప కెర తిలె, గని తుమ్ జా అస్తిక నిధానుమ్ నే కెర్లె, తుమ్క జెతికయ్ తుమ్చి సొంత అస్తి కో తుమ్క దెవుల! దిలె, పాడ్ కెరుల మెనుల. ¹³ కేన్ గొతిమాన్సు ఎక్కె దడి దొగుల ఎజొమాన్సుచి సేవ కెరుక నెత్తె. కిచ్చొక మెలె, ఎక్కిలొక విరోదుమ్ కెర, అన్నెక్లొక ప్రేమ కెరెదె, నెంజిలె జొ అన్నెక్లొక నిధానుమ్ కెర, తొలితొచొక నిస్సార్గుమ్ దెకెదె. జలె, దేముడుక చి ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్క ఎక్కె దడి సేవ కెరుక నెతుర్పు" మెన యేసు జొచ సిస్సుల్క సంగిలన్.

యేసు సంగిల దొన్ని కొడొ
(మత్త 11:12-13)

¹⁴ ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్చి రిసా యేసు తెదొడి సిస్సుల్క సంగిలిసి పరిసయ్యుల్ నూన కెర జొక కొంకడ్లె. కిచ్చొక మెలె దేముడుచి సేవ కెర్తనుమ్ మెనన్లె కి, డబ్బుల్క జొవయింక ఒగ్గర్ ప్రేమ. ¹⁵ యేసు జొవయింక, "మాన్సుల్చి మొక్కె పున్నిమ్ తిలి రితి డీసుక ఆన జతన తుమ్చి. గని తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొ బుద్ది అస్సె గే దేముడు జానె. జలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ కిచ్చొచి రిసా 'ముక్కిమ్చి' మెనుల గే, దన్నుచిక దేముడు వెట్టార్గుమ్చి మెనెదె.

¹⁶ "బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహాను బార్ జలి ఎదక మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్, అన్నె పూర్గుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ

* **16:9** 16:9 ఎజొమాని మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక టాలె జతయ్. † **16:9** 16:9 నెంజిలె, ఎజొమాని, మెలె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు బెదవనెదె. ‡ **16:9** 16:9 నెంజిలె గ్రీకు తెన్ చి ఈంజ 9 నంబర్ కోడు తొలితొ రెగిడ్లీన్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెన అన్నె సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి మెలె, 9. జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్చి డబ్బుల్ పాపుమ్చి జలెకి, తుమ్ బుద్ది తెన్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సేవ కెర్తి రితి జా డబ్బుల్ వాడిక కెరన నేస్తమ్ కెరన, చి జా కేడ్లె తుమ్ ముర గెలె, పరలోకుమ్తె తుమ్క బెదవనుల నెంజిలె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు బెదవనెదె. గ్రీకు బాస తెన్ తిలిసి కీసి జతయ్ మెలె, 'పాపుమ్చి డబ్బుల్క నేస్తమ్ కెరన, చి జా డబ్బుల్ కేడ్లె, పరలోకుమ్తె తుమ్క బెదవనుల. గని ఉప్పిరి జా మత్తెలి రెగిడ్లీన్తె రెగిడ్లీ రితి అర్దుమ్ అన్నె సంగితయ్' మెన ఉచర్తనుమ్.

కబుర్లు రెగిడ్డిసి ముక్కిమ్ జా తిల. గని యోహాను అయ్లి తెంతో, దేముడుచి రాజిమ్ పాచ జా అయ్లిన్చి రిసొచి, సుబుమ్ కబుర్ సూనయి జతయ్, జో సూనయ్లో, ఆవ్ సూనయ్తసి, చి పాచ జా అయ్లి ఈంజ రాజిమ్తె బెదితన ఎత్కిజిన్ బెదుక మెన బమ్మ జతతి. 17 మోసే పూర్లుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్ల ఆగ్గుల్చి ఎక్కి అచుమ్చి విలువ గెచ్చె నాయ్, జెతె కేన్ అచుమ్ కామ్క నెంజతి రితి జతి కంట, పరలోకుమ్ బూలోకుమ్ కేడ గెచ్చుక సుల్లు.

18 “కో జలెకు జో జోచి తేర్చిక ముల దా అన్నెక్కిక పెండ్లి కెరన్లె, లంజె వంసుమ్చొ జతయ్, చి జాకయ్ పెండ్లి ముల దిలి కేన్ తేర్బోదక కో పెండ్లి జయెదె గే, జో కి లంజె వంసుమ్చొ జతయ్.

లాజర్ మెలో బీద సుదొ చి సొమ్మారుమ్ తిలోన్చి రిసొ టాలి

19 “సొమ్మారి ఎక్కిలో తిలన్. జో రోజుక చెంగిల చెంగిల సొమ్మార్లు గలంతి ఊద రంగుచ ఒగ్గర్ కరీద్చ పాలల్ గలనెదె, చి రోజుక ఇస్టుమ్ అయ్లి సర్ల కెరన సుక్కుమ్ తెన్ జితె తిలో. 20 జలె, జో సొమ్మారొచి మేడచి గుమ్ముమె లాజర్ మెలో బీద సుదొ ఎంగ్డ తయెదె. జోచి ఆగ్ గ్ బెర్లు గావ్వో తిల. 21 జో సొమ్మారొ అన్నిమ్ కెర్తి బల్లయ్ తెంతో నేడ్డ చింబొ గిడ్డల్ జో బీద సుదొక దొర్కు జలె, సర్ల తెన్ కతో, తెద్ది మాలజ్ జా తెద్ది చూ జా తిలో, అన్నె సూనర్లు జోచ గావ్వో లేంవితె తిల.

22 “జలె, ఏక్ దీసి జో బీద మాన్సు మొర గెలో, చి పరలోకుమ్తె అబ్రాహామ్ పూర్లుడు తెన్ తతి రితి దూతల్ జో బీద జలో లాజర్క వయ కడ నిల. జలె, జో సొమ్మారొ కి మొర గెలన్, చి జోక మాన్సుల్ రోవ గెల. 23 అన్నె జో వెల్లి ఆగ్

లగితి గొయితె ఒగ్గర్ సిచ్చల్ జతె తా, ఉప్పిరి దెకిలె, దూరిక అబ్రాహామ్క చి జోచి పాసి వెన తిలో లాజర్క దెకిలన్.

24 దెక కెర, ‘ఓ అమ్చొ అబ్రాహామ్ తాతో, అంచి ఉప్పిరి కన్మారుమ్ తీ, చి జోచి ఊంటి పానితె బుడ్డవ అంచి జీబుతె ఇదిల్ లయడ తిమడ్డి రిసొ జో లాజర్క అంచితె తెద్రవు. ఈంజ ఆగి అంక ఒగ్గర్ నొప్పి దెతయ్చి రిసొ’ మెన సొమ్మారొ బతిమాల్లు జా సంగిలన్.

25 గని అబ్రాహామ్ జోక, ‘పుత్త, తుయి బూలోకుమ్తె జితె తిలి పొది కీత్తుక ఇస్టుమ్ అయ్లిసి దొర్కు కెరన సుక్కుమ్ తెన్ జితె తిలది. గని లాజర్ కన్లల్ నేడ్డె తిలన్. గని అప్పె జో ఇన్నె సుక్కుమ్ జా అస్సె, చి తుయి ఒత్త సిచ్చల్ నేడ్డె తత్తసి. 26 అన్నె కిచ్చొ మెలె, తుమ్క అమ్క మదెనె వెల్లి గొయి అడ్డు అస్సె. ఏక్ వేల ఇన్నె తెంతో సగుమ్జిన్ ఒత్త గెచ్చుక ఉచర్లె అడ్డు తవుసు. నెతుర్పు’ చి ‘ఒత్త తిలన కో కి ఇన్నె డేవ జెతు నాయ్ మెన జా గొయి అడ్డు అస్సె’ మెన

27 అబ్రాహామ్ సంగితికయ్, సొమ్మారొ అన్నె, దస్సి జలె, తాతో, అంచి ఏక్ మనవి సంగిమ్దె. దయ కెర, అంచొ అబ్బొచి గెరి జో లాజర్క తెద్రవు. 28 అంక పాచ్ జిన్ బావుడ్లు అస్తి, చి జేవ్ కి ఈంజ సిచ్చ జతి లోకుమ్తె నే ఉత్త, నేడ్డి రితి జోవయింక బుద్ది నీకడ్పు మెలన్.

29 గని అబ్రాహామ్ జోక అన్నె, ‘మోసేచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచి ఆగ్గుల్, అన్నె దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్లుల్ రెగిడ్ల పున్లకల్ ఎత్కి జోవయింక అస్సె. ఒత్త తిలిసి సరిగా సూన్తు, చి జేవ్ బుద్ది జంక జయెదె’ మెన అబ్రాహామ్ సంగిలన్. 30 గని జో అన్నె అబ్రాహామ్ తెన్, ‘నాయ్, ఒత్త తిలిసి సూన్లె కి కెర్తి నాయ్, గని మొర గెలోసొ కో జలెకు జేవ్తె గెచ్చ బుద్ది సంగిలె, జేవ్ కెర్ల

పాపల్ చినన దుకుమ్ జా పాపుమ్బుద్ది ముల మార్పుప జవుల' మెలన్. 31 చి ఆకరక అబ్రాహామ్ జోక కిచ్చి జబాబ్ దిలన్ మెలె, 'మోసేచి అత్తి దేముడుచి ఆగ్గుల్ రెగిడ్డి కొడొ కి, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్ రెగిడ్డి కొడొ సూన నంప నే కెర్లె, కో జవున్ మొర్లొ మాన్పు అన్నె జివ్ జా ఉట్లెకి నంప కెర్తి నాయ్.' ", మెన పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలన్.

17

పాపుమ్ కెరయ్తినచి రిసాచి కోడు (మత్త 18:6-7,21-22; మార్కు 9:42)

1 తెదొడి యేసు జోవయింప సిస్సుల్క, "పాపుమ్ కెరయ్త అల్లర్ కచితుమ్ జెయెదె, గని కచి అత్తి దన అల్లర్ జెవుల మెలె, అయ్యె, జోవయింక సిచ్చ పిట్టె నాయ్! 2 అంక నంపజల ఇన బాలబోదల్ జలసతె ఎక్కిలోక కి, కో పాపుమ్ కెరయెదె గే, జోచి బొత్తయ్ తిర్నేలి పత్తురు. ఒడొవ దా జోవయింక సముద్దుమ్తె బుడ్డవ గెలుక చెంగిలి. 3 తూమ్ జాగర్త తా. తుమ్చితె కో గే మెనుమ. తుచొ కేన్ జవున్ బాచొ పాపుమ్ కెర్లెగిన, జోవయింక బుద్ది సంగు, చి జోవయించి తప్పుక దుకుమ్ జా బుద్ది జెలిగిన, జోవయింక చెమించుప కెరు. 4 అన్నె, రోజుక సత్తు సుట్టు కి తుక పాపుమ్ కెర జేవ్ సత్తు సుట్టు తుచి పక్క పసుల 'అంచి తప్పు. చెమించుప కెరు' మెన జో సంగిలెగిన, తుయి జోక చెమించుప కెరుక అస్సె" మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క బుద్ది సంగిలన్.

నముకుమ్చి రిసాచి కోడు 5 తెదొడి యేసుచ జేవ్ బారజిన్ బారికుల్ యేసుప్రబుక కిచ్చి మెలన్

మెలె, "అమ్క అన్నె ఒగ్గర్ నముకుమ్ దె" మెల చి, 6 యేసు జోవయింక, "సార్పుగిడ్డిచి ఎదిలి నముకుమ్ తుమ్క తిలె, ఈంజొ కీమారోడు రూకుక 'ఉట్కి జా సముద్దుమ్తె గెచ్చ రోవి జా' మెలె, తుమ్ సంగిలె, జా కోడు సూన్లె జా దన్నె జయెదె."

సేవ నిదానుమ్ కెరుక తిలిన్చి కోడు 7 "తుమ్చితె ఎక్కిలోక గొత్తి సుదొ తయెదె మెనుమ, చి జో గొత్తి సుదొ కేస్సొతో జవున్, మెండల్ రక తా జవున్ గెరి అన్నె అయ్లె, 'తుయి బేగి గెచ్చ అన్నెమ్ కెరు' మెన ఎజోమాని సంగెదె గె? 8 నాయ్, గెద. 'తొలితో అంచి రిసా అన్నెమ్ తెయార్ కెర తుచొ పాలుమ్ కుంచన అంక జోగుడ దె, చి ఆవ్ అన్నెమ్ కెర పాని పిలి పడ్డె తుయి కా, పి' మెన ఎజోమాని సంగెదె. 9 అన్నె, జో గొత్తి సుదొ జోక దిలి కామ్ కెర జోచి పూచి తిలిసి కెర్లె రిసా జో ఎజోమాని జోక 'తుయి దయ కెర్లెదె' మెనెదె గె? నాయ్, గెద. 10 జలె, తుమ్చి పూచి తెన్ కి దన్నె, దేముడు తుమ్క సంగిలిసి ఎత్కి కెర తుమ్చి పూచి కెర తిలె, తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, 'అమ్ రితయ్ గొత్తి సుదల్. అమ్ గవురుమ్క విలువ నాయ్. అమ్క పూచి తిలిసి కెర అస్సుమ్. తెద్దిలి' మెన తుమ్" మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

వెల్లి రోగుమ్ దెర్ల దెస్సుజిన్క యేసు చెంగిల్ కెర్లెసి

11 ఒత్త తెంతొ అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చుక మెన సమరయ ప్రదేసిమ్క చి గలిలయ ప్రాంతుమ్క మదెనె గెతి వట్టె గెతె తా, 12 ఏక్ గావ్క పాసి అయ్లె, వెల్లి రోగుమ్ దెర్ల దెస్సుజిన్ మాన్సుల్ జోక దస్సుల్ జంక మెన అయ్లె, అన్నె, ఇదిల్ దూరి తా 13 కేక్ గల. కిచ్చొ

* 17:1 17:1 నెంజెలి, 'నముకుమ్ పిట్టయ్త...' పిట్టయెదె గె,.... † 17:5 17:5 6:13 దెక.

† 17:2 17:2 నెంజెలి, 'జోవయించి నముకుమ్ జోవయించ బారజిన్ సిస్సుల్ బారజిన్ బారికుల్ ఎక్కి..

మెన కేక్ గల మెలె, “యేసువ్రబు, బాబు, అమ్చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తీ” మెన కేక్ గల. ¹⁴ జలె, యేసు జోవయింక దెక కెర “దేముడుచి గుడితె తుమ్ గెచ్చ, ఒత్తచ *పూజర్లుతె దెకవన” మెన సంగిలన్, చి ఒత్త యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక మెన వట్టె గెలె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, జోవయించి ఆగ్ చెంగిల్ జా సుద్ది జల.

¹⁵ జలె, జోవయింతె ఎక్కిలో జో చెంగిల్ జలిసి దెకన, గట్టిజ అవాడ్ కెరన దేముడుచి గవురుమ్ సంగ సంగ, యేసు తిలిన్తె ఉట్ట అయలన్. ¹⁶ ఉట్ట జా, “అంక రచ్చించువ కెర దయ కెర్లది” మెన యేసుక జోచి నర్ల సంగ యేసుచి చట్టె సెర్పు సేట్టె. జో మాన్సు †నమరయ సుద్ది.

¹⁷ జలె, యేసు తెదొడి, “దెస్సుజిన్క చెంగిల్ కెర్లయ్, గెద. జేవ్ అన్నెక్ నొవ్యుజిన్ కేతె? ¹⁸ ఈంజొ యూదుడు నెంజిలోసొక పిట్టవ, జేవ్ అమ్చ యూదుల్తె అన్నె కో జోవయించి నర్ల సంగుక జెతి నాయ్ గె?” మెన పున కెర, ¹⁹ జో చెంగిల్ జలోసొక అన్నె, “తుయి ఉట్ట, గెరి గో. అంచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసొ †చెంగిల్ జా అస్సిసి” మెన యేసు జో మాన్సుక సంగిలన్.

దేముడుచి రాజిమ్చి రిసొచి కొడె (మత్త 24:23-28,37-41)

²⁰ జలె, “దేముడుచి రాజిమ్ కెయక జెయెదె?” మెన సగుమ్జిన్ పరిసయ్యుల్ యేసుక పుసిల చి, జో, “దేముడుచి రాజిమ్ డిస్టిసి నెంజె. కెయక గే డీన జెయెదె మెన నాయ్.

* **17:14** 17:14 యూదుల్ తెన్ వెల్లె రోగుమ్ ఏక్ మాన్సుక ముల తిలె, జో మాన్సుక ‘చెంగిల్, సుద్ది జలె’ మెన రుజ్జు సంగుక ఎక్కి పూజర్లుకయ్ అదికారుమ్, 5:12చి ఎట్టొచి కొడు దెక. † **17:16** 17:16 నమరయ సుదల్క యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల, గని జేవ్ యూదుల్ ఇన్నె బుద్ది ఉచర్తి నాయ్. ఎక్కి, నమరయ సుదె బుద్ది ఉచర్తి.

‡ **17:19** 17:19 నెంజెలి ‘రచ్చించువ జా అస్సిసి’. **S 17:21** 17:21 కిచ్చొక దస్సి మెన్తయ్ మెలె, జో యేసు అయ్లిన్ తెన్ జా రాజిమ్ అయ్లి, చి ఎత్తి, అదికారుమ్ తిలె దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తి జోవయించి అత్తి, అన్నె జోవయించ సన్సుల్చి అత్తి జా రాజిమ్చి రచ్చించువ కెర్తి కామ్ జో కెర్తయ్. ‘తుమ్చి నెడిమి అస్సె’ మెలె కొడుక సగుమ్జిన్ ‘తుమ్చి వెట్టి అస్సె’ మెన రెర్ల అస్సి, గని నంపతిలనచి వెట్టి జా రాజిమ్ తయెదె, గని నంపనెంజిలనచి వెట్టి నాయ్. జేవ్ పరిసయ్యుల్తె బగ్గర్జిన్ యేసుక నంప కెర్తి నాయ్. * **17:24** 17:24

లూకా 1:32-33, డిసయ్లిసి 5:10, చి 20:4-6 దెక. † **17:25** 17:25 లూకా 9:22 దెక.

²¹ ‘ఈందె, ఇన్నె అస్సె’ జలెకు, ‘ఓదె, ఒత్త అస్సె’ జలెకు మెనుక బెదె నాయ్. కిచ్చొ మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ అప్పెయి కి కీతుమ్చి నెడిమి అస్సె” మెన సంగిలన్.

యేసు ఎదార్డుమ్ ఏలుప కెరుక మెన అన్నె జెతిన్చి రిసొచి కొడు

²² జోచ సొంత సన్సుల్క యేసు, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొక “ఏక్ దీసి గడియ జవున్ డిసన్” మెన తుమ్ ఒగ్గర్ ఆన జత దీనల్ జెవుల, గని జా మదెనె అంక దెకుక నెతుర్పు. ²³ అన్నె, “ఓదె, ఒత్త అస్సె. ఓదె, ఒత్తయ్ అస్సె” మెన సగుమ్జిన్ తుమ్క సంగుల, గని జోవయించి పట్టి తుమ్ గెచ్చ నాయ్.

²⁴ కిచ్చొక మెలె, బిజిలి మొల్కొలె, కిసి ఆగాసుమ్ పూర్తి ఏక్ పక్క తెంతొ అన్నెక్ పక్క ఎద ఉజెడి దెయెదె, దస్సి, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొ *ఏలుప కెరుక మెన ఉత్త జెతి దీసిక కేన్ పక్క కి డిసిందె. ²⁵ గని జా నే జతె అగ్గె తొలితొ ఆవ్ ఒగ్గర్ బాదల్ సైమల్ సేడుక అస్సె, ఈంజ కాలుమ్చ †మాన్సుల్ అంక “అమ్క నాయ్. మొర్పు!” మెనుక అస్సె.

²⁶ నోవహు పూర్ణుమ్చొచి కాలుమ్ మాన్సుల్ కీన్ జతె తిల గే, దస్సి, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొ అన్నె నే జతె అగ్గెచి మదెనె ఆవ్ జెతె ఎదక మాన్సుల్ దస్సి జతె తవుల. ²⁷ మెలె, ‘జోవయించి పాపుమ్చి రిసొచి సిచ్చక’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలె దేముడు

వెళ్లి వర్షలీచి పాని గెడ్డుప కెరయ్లి గడియ ఎద, నోవహు జోచి కుటుంబుమ్ తెన్ జా వెళ్లి ఓడతె పెన కెడ్డి డంకిల్ ఎద, నే నంప కెరై మాన్సుల్ కతె తా, పితె తా, పెండ్లివో కెరై తా, పెండ్లివో జతె తా జితె తిల, చి †జేవ్ ఎత్తిజినక వర్షలీచి పాని గీడ గెలి. 28 పడ్డై లోతు పూర్ణుమ్చోచి కాలుమ్ కి జో జితె తిలి సాదోమ పట్టుమ్చ దస్సి జతె తిల. పైజల్ కతె తా, పితె తా, బియ్యారి కెరై తా, పంటో పికయతె తా, గెరల్ బందితె తిల. 29 గని కీలోతు జా సాదోమ పట్టుమ్ తెంతో బార్ జా ముల దిలి దీసి, ఎత్తి అదిసారుమ్ తిలో దేముడు పరలోకుమ్ తెంతో జా పట్టుమ్చి ఉప్పిరి ఆగిచి ఎడ్డి రితి ఇంగుడు నువ దిలన్, చి జా పట్టుమ్చ ఎత్తిజిన్ మొర గెల. 30 అన్నె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఏలుప కెరుక మెన అన్నె ఉత్త జా డీస్తి దీసి జెతి ఎద దస్సి మాన్సుల్ అంక నే ఉచర్తై, బుద్ది నే ఉచర్తై ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జితె తవుల, చి తెదోడ్క *తీర్పు జా సిచ్చ జవుల.

31 “జా దీసిక జోచి గేరుచి ఒర్నై కో తవుల గే, జోచి సామన్ గెరి తిలె కి, జా వెంట నెంక మెన ఉత్తుతు నాయ్, అన్నె కో జోచి బట్టి జవున్ తిలె, కిచ్చో వెంటుక పసుల్తు నాయ్, †గని బే బేగి ఉట్ట గెతు. 32 లోతుచి తేర్పి జా సాదోమ పట్టుమ్క ఇదిల్ ఇస్టుమ్ జా జాక దెకుక మెన పసుల లోన్చి †పత్తురు మర్లు జా గెలి, గెద. జలె, జాక దస్సి జర్లు జలిసి తుమ్ పచ్చ నాయ్. 33 కిచ్చోక మెలె, సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరనుక కో ఉచరుల గే, జోవయించి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె, గని దేముడు దిలి వాటు ఎక్కి సత్తిమ్ ఇండుక మెన జోవయించి

ప్రానుమ్ కో దెవుల గే, జోవయించి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జయెదె.

34 “జా రాతిక దొగుల ఎక్కితె నిజ తిలె, ఎక్కిలోక ముల దా, అన్నెక్కోక కడ నెవుల. 35 దస్సి, దొగుల తేర్బోదల్ రోడ్డై తిలె ఎక్కిక ముల దా, అన్నెక్కిక కడ నెవుల, 36 కీఅన్నె, దొగుల మున్నుబోదల్ బట్టి తిలె, ఎక్కిలోక ముల దా, అన్నెక్కోక కడ నెవుల” మెన యేసు సంగిలన్. 37 దస్సి సంగితికయ్, “కేనె కడ నెవుల, ప్రబు?” మెన సిస్సుల్ పుసిల, చి జోవయింక, “పీనుమ్ కేనె తయెదె గే, ఒత్త గిద్దుల్ బెరుల.” మెన సంగిలన్.

18

తీర్పు కెర్తి టాన్తె తోడు సంగితో ఎక్కిలోచి టాలి

1 తెదోడి యేసు జేవ్ సిస్సుల్క ఈంజ టాలి సంగిలన్. కిచ్చోక మెలె, *జో తీర్పు కెర ఏలుప కెరుక మెన అన్నె జెతె ఎదకచి మదెనె జేవ్ బద్దుకుమ్ గే అన్మానుమ్ గే నే జతె ప్రార్దన కెరై తంక మెన జోవయింక సికడ్డి రిసా సంగిలన్. 2 ఇసి జతయ్ “ఏక్ పట్టుమ్తె తీర్పు కెర్తి టాన్తె తీర్పు దెతోసా ఎక్కిలో తిలో. జో అన్నె మాన్సుల్క బియె నాయ్, దేముడుక బియె నాయ్. 3 పడ్డై, జయి పట్టుమ్తె రండెల్ మాన్సు ఎక్కి తిలి. ఈంజ జలె, రోజుక జో తీర్పు దెతోసాతె గెచ్చు కెర, ‘విరోదుమ్ నుదో ఎక్కిలో అంచి ఉప్పిరి దావ దా అన్నె. అంచి సంగిలీన్ నూన్లై జో మాన్సు సంగిలి నిందక ఆరిచి మెన రుజ్జు దెకయ్తీసితె అంక తోడు తా’ మెన పుసితె తిలన్. 4 ఒగ్గర్ దీసల్ జో ఒవునె నాయ్, గని పడ్డై కిచ్చో బుద్ది జోక అయ్లి మెలె, ఆవ్ దేముడుక బితోసా, మాన్సుక బితోసా నెంజి, గని 5 ఈంజ

‡ 17:27 17:27 అదికాండుమ్ 7 అద్యయమ్.

* 17:30 17:30 లూకా 21:34-36 దెక. † 17:31 17:31 మత్తయ 24:15-18. ‡ 17:32 17:32 అదికాండుమ్ 19:26.

§ 17:36 17:36 ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 36 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

* 18:1 18:1 లూకా 21:5-36.

§ 17:29 17:29 అదికాండుమ్ 18:16-19:29.

రండెలి అంక అల్లర్ దా పునుక ములె నాయ్ చి రిసా, జాచి సంగిలీన్ సూన్ తిన్తె తోడు సంగిమ్ దె. నెంజిలె, జా రోజుక జెతె తతిన్ క అంక పూర్తి అల్పు కెరెదె మెలన్” మెన యేసు ప్రబు టాలి సంగిలన్. ⁶ కిచ్చొ అర్దుమ్ సంగిలన్ మెలె, “అదె, జో బుద్ది నెంజిలో తీర్పు దెతోసా కీన్ సంగిలో! ⁷ జలె, రాతి మెద్దెనె జాక జాచి బాదల్ కర్ణల్ సంగిత జో నిసాన్ల జోచయ్ జల మాన్సుల్ చ ప్రార్దనల్ దేముడు సూనె నాయ్ గె? జోవయింక తోడు జెయె నాయ్ గె? కచితుమ్ సూనెదె, తోడు జెయెదె. అన్నె జా తోడు జెంక ఆల్పిమ్ కెరెదె గె? నాయ్ గెద. ⁸ బే బేగి తోడు జెయెదె. గని, జాగర్, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా ఈంజ లోకుమ్ తె అన్నె ఉత్త జెతి పొదిక మాన్సుల్ †నిదానుమ్ నముకుమ్ తవుల గే నాయ్ గె?” మెన యేసు సంగిలన్.

పరిసయ్యుడుచి సుంకరోచి రిసా సంగిలి టాలి ⁹ పడ్డొ ‘అమ్క పున్నిమ్’ మెనన అన్నె మాన్సుల్ క నిస్కారుమ్ ఉచర్ల మాన్సుల్ క ‘సూన్తు’ మెన యేసు అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. ¹⁰ “ప్రార్దన కెరుక మెన దొగు మాన్సుల్ అమ్చి దేముడుచి గుడితె గెల. జోవయింతె ఎక్కిలో పరిసయ్యుడు, ఎక్కిలో సిస్టు నజితో సుంకరో. ¹¹ జలె, పరిసయ్యుడు పురెతో టీవ, జోచి పెట్టి ఉచరన ఇసి ప్రార్దన కెరన్లన్, ‘ఓ అమ్చొ దేముడు, ఆవ్ జేవ్ అన్నె మాన్సుల్ చి రితి నెంజిల్ రిసా తుక అంచి సర్ల ఆవ్ సంగితసి. జేవ్, జలె, మాన్సుల్ క బియండ, జోవయించి అస్తి దొర్కు కెరంతతి, కిచ్చొ కిచ్చొ నాయిమ్ నెంజిల కమె కెర్తతి, లంజెకమె కెర్తతి, చి సగుమ్ జిన్ కి జో ఒత్తల్తోచొ సిస్టు నజితోసాచి రితి జతతి. ¹² గని అవ్ సత్తరక్క తివ్వెరి చువ్వె తత్తసి, చి అంక దొర్కు జతిన్ ఎత్కితె

దెస్సు వాటల్ తె ఏక్ వాట తుక దెతసి’ మెన దేముడుక ప్రార్దన కెర్లన్.

¹³ “గని, జో సిస్టు నజితోసా, ఇదిల్ దూరి టీవ తా, మాములుమ్ జేవ్ యూదుల్ కెర్తి రితి నే కెర్తె, ఉప్పిరి నే దెకితె, లాజుక మొకొమ్ లుంకడ గుండెతె పెటన ‘ఓ దేముడు, ఆవ్ పాపుమ్ చొ మాన్సు. అంచి ఉప్పిరి కన్యారుమ్ జా అంచ పావల్ చెమించుప కెర్లు!’ మెన ప్రార్దన కెర్లన్. ¹⁴ జలె, జేవ్ దొగులతె కక్క ‘సత్తిమ్ జలో’ మెన దేముడు దెకిలన్? జో గవురుమ్ ఉచరన్లొసాక, నాయ్, గని పాపుమ్ ఒప్పన్లొ ఈంజొ సుంకరోకయ్, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. జోచి పాపుమ్ చెమించుప జా గెరి ఉట్ట గెలన్. కిచ్చొక మెలె, కో జోక జొయ్యి గవురుమ్ కెరనెదె గే, జోక దేముడు దాక్ కెరెదె, గని కో జోక జొయ్యి దాక్ కెరనెదె గే జోక దేముడు వెల్లొ కెరెదె” మెన సంగిలన్.

బాలబోదల్ క యేసు చడ వరుమ్ దిలిసి (మత్త 19:13-15; మార్కు 10:13-16)

¹⁵ జలె, జా దీసి ‘యేసు జోవయింక చడ చెంగిల్ వరుమ్ దెవుసు’ మెన, సగుమ్ జిన్ ప్రెజల్ జోవయించ బాలబోదల్ క జోతె కడ ఆన్ తె తిల. గని జేవ్ జెతె తిలిసి యేసుచ సిస్సుల్ దెక కెర, జేవ్ బోదల్ క కడ ఆన్ల మాన్సుల్ క “పోన” మెన గోల కెర్ల. ¹⁶ గని యేసు జా దెక కెర, జోవయింక పాసి బుకారా కెర, “బోదల్ అంచితె జెతు. జోవయింక ఆటంకుమ్ కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ ఇన బాలబోదల్ జల సుదల్ చియి. ¹⁷ తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, మాన్సు గవురుమ్ నే ఉచరంతె బాలబోదల్ చి రితిచి నముకుమ్ తెన్ దేముడుచి రాజిమ్ తె బెదితి వరుమ్ నజన్లెకయ్, పరలోకుమ్ తె గెచ్చుక జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

† 18:8 18:8 నెంజిలె, ‘నిదానుమ్ ప్రార్దన కెర్తి నముకుమ్ తెన్ తవుల గే నాయ్ గె?’

సామ్సారుమ్ తిలో ఉబెణొ ఎక్కిలో దేముడుచి రాజిమ్చి రిసా యేసుక పుసితికయ్ (మత్త 19:16-30; మార్కు 10:17-31)

18 యూదుల్చొ అదికారి ఎక్కిలో యేసుతె జా కెర, “చెంగిల్ తిలో గురుబాబు, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె ఆవ్ కెయఁక తెయఁక జితి వాట అంక దొర్కు జంక మెలె, ఆవ్ కిచ్చొ కామ్ కెరై జయెదె?” మెన పుసిలన్. 19 పుసితికయ్ యేసు, “ ‘చెంగిల్ తిలోసా’ మెన అంక కిచ్చొక సంగిలది? చెంగిలోసా దేముడు ఎక్కిలోయి, గని అన్నెకో కి చెంగిలోస నెంజితి. 20 జో దిల ఆగ్గుల్ మెలె తుయి జాన్సి. లంజెకమొ కెరుక జయె నాయ్, నరు అత్య కెరుక జయె నాయ్, చోరుక జయె నాయ్, అబద్దుమ్ సాచి సంగుక జయె నాయ్, అయ్యద్అబ్బొద్క గవురుమ్ దెకితె తంక అస్సె.

దసచయ్” మెన జోక యేసు సంగిలన్. 21 సంగితికయ్ జో మాన్సు, “బాల తతె తెంతో ఈంజేవ్ ఆగ్గుల్ రితి ఆవ్ నిదానుమ్ కెర దెకన్తసి” మెన జుబాబ్ దిలన్. 22 జా కోడు సూన కెర యేసు, జోక, “అప్పొక తుక ఎక్కి పిట్ట అస్సె. తుచి ఆస్సి ఎత్తి. తుయి విక కెర, జా వికిలి డబ్బుల్ బీద నుదల్క దేను, దస్సి కెరైగిన పరలోకుమ్తె తుక ఆస్సి కలుగు జెయెదె. అన్నె అంచి తెన్ బెద అంచి పట్టి జె!” మెన సంగిలన్.

23 గని ఈంజ కోడు సూన కెర, జోక ఒగ్గర్ సామ్సారుమ్ తిలిచి రిసా జో మాన్సు ఒగ్గర్ విసారుమ్ జలో.

24 తెదొడి, జో మాన్సు దస్సి విసారుమ్ జలిసి దెక కెర యేసు, “సామ్సార్లు దేముడుచి రాజిమ్తె గెచ్చుక జలె, కెద్ది గే క్షుమ్ జలెకయ్ జయెదె. 25 కిచ్చొక మెలె, ఇస సామ్సార్లు దేముడుచి

రాజిమ్తె బెదితి కంట, నూజిబొరో వాట్ ఒంటె గెచ్చుక నుల్లు!” మెన సంగిలన్.

26 జలె, జా కోడు సూన్లన “దస్సి జలె, కో ిరచ్చించువ జంక జయెదె?” మెన బమ్మ జల. 27 గని యేసు, “మాన్సు కెర్క నెత్తిర్లిసి కి, దేముడు జర్గు కెరుక తెరె” మెలన్.

28 తెదొడి యేసుచ బారజిన్ బారికుల్తె తిలో పేతురు మెలో సిన్సుడు “ఈందె, అమ్చ గెరల్ ఎత్తి ముల దా ఆమ్ తుచి పట్టి బులితనుమ్” మెలన్. 29 యేసు జేవ్ బారికుల్క, నిజమి, అన్నె తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ మెంతసి మెలె, దేముడుచి రాజిమ్చి కామ్ కెరై రిసా గేరు జలెకు, తేర్లిక జలెకు, అన్నొబావొక జలెకు, అయ్యన్అబ్బొన్క జలెకు, బోదల్క జలెకు కో ముల తవుల గే, 30 అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజ కాలుమ్తె కి జోక దసచ అన్నె ఒగ్గర్ వంతుల్ రితి దొర్కు జయెదె, అన్నె, జెతి కాలుమ్తె, కెయఁక తెయఁక పరలోకుమ్తె జితి వాట జోక దొర్కు జయెదె.

జో మొరుక తిలిన్చి రిసా యేసు అన్నెక్ నుట్టు సంగిలిసి

31 తెదొడి జేవ్ యెరూసలేమ్తె గెత్తె తిలి వట్టె యేసు జోచ బారజిన్ సిన్సుల్క పక్క కడన ఇసి మెలన్. “ఈందె, అమ్ యెరూసలేమ్తె గెతనుమ్, చి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్సున్ అయ్లోసాచి రిసా దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన రెగిడ్డిసి ఎత్తి కచితుమ్ పూర్తి జర్గు జయెదె. 32 కిచ్చొక మెలె, యూదుల్ నెంజిలనచి అత్తి అంక సార్లు కెర దెవుల, చి అంక కొంకడుల, అంచి మరియాద కడుల, చి అంక తుంక్ర దెవుల. 33 అంక కొర్తల్ తెన్ వెటుల, చి అంక మారుల, తిర్తతక అన్నె జివ్ జా ఉట్టిందె” మెలన్. 34 గని ఇన్నెచి కిచ్చొ అర్దుమ్ కి కెరంతి నాయ్.

‡ 18:26 18:26 మెలె, పాపుమ్ తెంతో రచ్చించువ జంక, చి ఎత్తి. అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక.

జా అర్దుమ్ లుంకిల్ రితి తిలి, చి జో కిచ్చొచి రిసా సంగిలో గే నేన్.

ఈంజ ఎత్తి దెక తా, జేవ్ కి దేముడుచి గవురుమ్ సంగిల.

గుడ్డి జలో మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 20:29-34; మార్కు 10:46-52)

35 యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక మెన యేసు వట్టె గెతె తా యెరికో పట్టుమ్క పాసి అయిలి పొది, గుడ్డి జలో మాన్సు ఎక్కిలో వాట్ సొడి వెన తా, బిచ్చిమ్ నజీతె తిలో. 36 ఒగ్గర్జిన మాన్సుల్ జా వాట్ గెతె తిలిన్చి అవాడ్ సూన కెర, “కిచ్చొక ఒగ్గర్ జనాబ్ ఈంజ వాట్ గెతతి?” మెన పుసిలన్. 37 పుసిలె, జేవ్ “నజరేతు గవ్విచొ యేసు ఈంజ వాట్ గెతయ్” మెన జోక సంగిల, 38 చి సూన, జో “ఓ యేసుప్రబు, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్లిలో రచ్చించుప కెర్లిసా, అంచి ఉప్పిరి కన్యారుమ్ తియ, అంచ చెంగిల్ కెరు!” మెన కేక్ గలన్.

39 తెదొడి పురైతో ఇండితె తిలన సగుమ్జన్ జో గుడ్డి మాన్సుక “తుక్కెతా” మెన గోల కెర్ల, గని జో అన్నె, “దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్లిలో రచ్చించుప కెర్లిసా, అంచి ఉప్పిరి కన్యారుమ్ తియ చెంగిల్ కెరు!” మెన అగ్గెచి కంట గట్టిజ కేకుల్ గలో. 40 ఇసి జతికయ్, యేసు టీచ కెర, “జోక ఇత్తల్ కడ ఆన” మెన ఆడ్ర దిలన్, చి జోక జోచితె కడ ఆన్లన పాసి జెతికయ్, 41 “ఆవ్ తుక కిచ్చొ కెరుక మెన తుయి కోర్వ జతసి?” మెన పుసితికయ్, జో గుడ్డి మాన్సు, “ప్రబు, ఆవ్ దెకిత్ రితి కెరు” మెలన్. 42 యేసు జోక, “ఈందె తుచ అంకివొ డీస్తు. అంచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసా తుయి సీచెంగిల్ జా అస్సిసి” మెన సంగితికయ్, 43 బేగి జో మాన్సుచ అంకివొ డీనిల చి, దేముడుచి గవురుమ్ సంగ యేసుచి పట్టి గెలన్. అన్నె, ప్రెజల్

19

జక్కయ్య మెలో సిస్తు నజీతో సుంకరో

1 జలె, యేసు యెరికో పట్టుమ్ పెన జా పట్టుమ్ వాట్ గెచ్చ ముల్లి పొది, 2 ఒత్త జక్కయ్య మెలో మాన్సు తిలన్. జో సిస్తు నజీతె సుంకర్లుచొ అదికారి, చి జో ఒగ్గర్ సామ్సారుమ్ తిలో. 3 జలె, ‘యేసు కిసాచొగ దెకిన్దె’ మెన ఇస్టుమ్ జలన్, గని జో పాట్టిమాన్సు, చి యేసుచి సుట్టునంత బెర్ల జనాబ్ అడ్డు జా అస్సి. 4 జాకయ్ జో కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె, యేసు జా వాట్ గెచ్చెది, చి జో పురైతో నిగ గెచ్చ, ఏక్ బొడ్డ రూకతె వెగిలన్.

5 జలె, యేసు ఒత్త పాచ కెర, ఉప్పిరి రూకతె దెక, “జక్కయ్య, బే బేగి ఉత్తు. ఆజి ఆవ్ తుచి గెరి తంక అస్సె” మెలన్. 6 దస్సి మెంతికయ్, జక్కయ్య బమ్మ తెన్ జా రూకతె తెంతో ఉత్త జా, సర్ల తెన్ యేసుక గెరి కడన, మరియాద ఎత్తి కెర్లన్. 7 ఇసి జర్గు జలిసి దెక కెర ప్రెజల్ ఎత్తి కుసుమ్కసుమ్ లట్టబ్బ. “పాపుమ్ సుదొచి గెరి జో గోత్ గెచ్చుక కిచ్చొక?” మెల.

8 జలె, యేసు ఒత్త తిలి పొది, జక్కయ్య పురై జా టీచ ప్రబుక కిచ్చొ కోడు సంగిలన్ మెలె, “ఈందె, ప్రబు, అంచి ఆస్తితెచి ఏక్ వంతు బీద సుదల్క దా గెలిందె. అన్నె, డబ్బుల్క ఆవ్ కక్క మోసిమ్ కెర తిలె, జోవయింక ఆవ్ మోసిమ్ కెర నజీలి కంట అన్నె అన్నె చెత్తర్ వాటల్ జోవయింక అన్నె దెయిందె” మెన ఒప్పున్లన్. 9 దస్సి జతికయ్, యేసు జోక, “దేముడు పాపల్ చెమించుప కెర్లి రచ్చన ఆజి ఈంజ గెరి పాచ అస్సె. పాపుమ్

§ 18:42 18:42 నెంజలె ‘రచ్చించుప జా అస్సిసి’. పూర్ణుమ్చొ జా తిలో.

* 19:9 19:9 యూదుల్క అబ్రాహామ్ ముక్కిమ్చొ

ఇండితె తిలె కి ఈంజో కి * అబ్రాహామ్ చి నెకుమ్ చొ, గెద. 10 మెలె, ఆత్మక నెన గెలసకయ్ చజన జోవయించ పాపల్ తెంతో రచ్చించుప కెరుక మెనయ్ ఆచ్ మాన్సు జా జెర్నున్ అయ్లోసా ఈంజ లోకుమ్ తె అయ్లయ్”.

బజర్చ కాసుల్ చి టాలి
(మత్త 25:14-30)

11 యేసు సంగిలి కోడు ప్రెజల్ సూన్ తె తిలి పొది, యెరూసలేమ్ క పాసి జెతె తిల, చి ప్రెజల్ జేచ్ చి పెట్టి కిచ్చొ మెన ఉచర్తె తిల మెలె, “యేసు అమ్ చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తె పాచిలె, దేముడు చి రాజిమ్ ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరుక మొదోల్ జయెదె.” మెన ఉచర్తె తిల. 12 జాకయ్ యేసు జోవయింక ఏక్ టాలి సంగిలన్. “వెల్లో మాన్సు ఎక్కిలో తిలో. ఈంజ దేసిమ్ క రానో జంక మెన, రానల్ క టీచడ్డెసా తిలి దూరి దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ జెంక మెన, ఈంజో బార్ జలో. 13 గని, నే గెతె అగ్గె, జోచ దెస్సుజిన్ గొత్తి సుదల్ క బుకారా కెర, జోవయింక ఎక్కెక్లొక ఎక్కెక్ † బజర్చ కాసుల్ దా కెర, ‘ఆచ్ జెతె ఎదక ఇన్నెతెన్ బియ్యారి కెరె తా’ మెలన్. 14 గని జోవయించ ప్రెజల్ జోక ఒగ్గెరి విరోదుమ్ జా అస్తి, చి ‘ఈంజో మాన్సు అమ్ చి ఉప్పిరి ఏలుప కెరుక మెలె, అమ్ క ఎద్దెరె ఇస్టుమ్ నాయ్’, మెన జో మాన్సు చి పట్టి కబుర్ తెద్రయ్ లన్.

15 “గని, జో మాన్సు రానో జా బుల అయ్లన్, చి జో డబ్బుల్ దా తిల గొత్తి సుదల్ బియ్యారి కెర కెద్ది లాబుమ్ కెర అస్తి సూసుక మెన జేచ్ క బుకార్లన్. 16 తొలితొచొ జా కెర, రానోచి పురెతో టీచిలన్ అన్నె, ‘బాబు, తుయి దిలి బజార్ కాసుక అన్నె దెస్సు బజార్ కాసుల్ లాబుమ్ దొర్కు జా అస్సె’ మెలన్, చి 17 ‘బొల్లొయ్ కెర్లది, తుయి చెంగిలో

గొత్తి సుదొ. ‡ ఇదిలిసి కామ్ దెతికయ్ తుయి నిదానుమ్ కెర్లది, చి తుయి దెస్సు పట్టల్ చి ఉప్పిరి ఏలుప కెరుక మెన తుక ఆచ్ అదికారుమ్ దెతసి’ మెన రానో సంగిలన్. 18 తెదొడి అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొ అయ్లో, అన్నె, ‘బాబు, తుయి దిలి బజార్ కాసుక అన్నె పాచ్ బజార్ కాసుల్ లాబుమ్ దొర్కు జా అస్సె’ మెలన్, చి 19 ‘బొల్లొయ్ కెర్లది, తుయి చెంగిలో గొత్తి సుదొ, పాచ్ పట్టల్ చి ఉప్పిరి ఏలుప కెరుక మెన తుక ఆచ్ అదికారుమ్ దెతసి’ మెన రానో సంగిలన్.

20 “తెదొడి అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొ అయ్లో అన్నె, ‘బాబు, ఉంద, తుచి బజార్ కాసు. ఇన్నెక మూటో బంద తియ దిలయ్’. 21 కిచ్చొక మెలె, తుయ్ ‘కన్కారుమ్ నెంజిలోసా’ మెన బిలయ్. తుయి కామ్ నే కెర్లిసి నజన్ తసి, తుయి నే ఉంపిలిసి లాయితసి మెలన్. 22 జలె, జోక జో రానో కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, ‘తుయి గర్చొ గొత్తి సుదొ! తుయి సొంత సంగిలిసి తుకయ్ నేరిమ్ వయడ్డయ్. అంక కన్కారుమ్ నెంజిలోసా, సొంత కామ్ నే కెర్లిసి నజిత్ సా, సొంత నే ఉంపిలిసి లాయిత్ సా’ మెన తుయి జాన్సి. 23 జలె, ‘అంచి డబ్బుల్ కిచ్చొక సావుకర్తె జవున్ తిసి నాయ్? సావుకర్తె జవున్ తితది జలె, ఆచ్ బుల అయ్లొ పొది సర్ల తెన్ వడ్డి నజన్ తయ్’ మెన జో గర్చొ గొత్తి సుదొక సంగ కెర, 24 పాసి టీచ తిల మాన్సుల్ క, జా బజార్ కాసు జోతె నజన, దెస్సు బజార్ కాసుల్ తిలో జో అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక దాస, మెలన్. 25 జో దస్సి మెంతికయ్, జేచ్ తిల గొత్తి సుదల్ గోస జా, గని బాబు, జోక దెస్సు బజార్ కాసుల్ అస్తి! జోక అన్నె కాసుల్ కిచ్చొక దెంక! మెల. 26 గని జో రానో కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, ‘తుమ్ క కిచ్చొ మెంతసి మెలె,

† 19:13 19:13 ఏక్ బజార్ కాసుచి ఏలుప కెద్ది మెలె, పుంజెక్ పొదుల్ చి కూలి డబ్బుల్ చి వదిలి. ‡ 19:17 19:17 లూకా 16:10 దెక.

కీకక్క తిలె, జోక అన్నె దెంక జయెదె. కక్క నెంజలె, జోక తిలిసి కి జోతె తెంతో అన్నె కడ గెలక జయెదె. ²⁷ జలె, అంక అమ్చి ఉప్పిరి జో ఏలుప కెరుక మెలె, అమ్క ఎద్గెరె ఇస్టుమ్ నాయ్' మెల అంచ విరోదుమ్ సుదల్క కిచ్చొ కెరుక? జోక ఇన్నె కడ ఆన, చి అంచి మొక్కె కండ గెల మెన రానొ సంగిలన్' మెన యేసు * టాలి సంగిలన్.

యేసు గాడ్డె పిల్లతె వెగ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క అయ్లిసి
(మత్త 21:1-11; మార్కు 11:1-11; యోహా 12:12-19)

²⁸ యేసు ఈంజ టాలి సంగ కేడవ కెర, యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక మెన జోచ సిస్సుల్చి పురె గెలన్. ²⁹ జలె, బేత్తుగే చి బేతనియ మెల గవ్వొక పాసిచి † ఒలీవ మెంతి మెట్టయ్ పాచిలి పొది, యేసు జోచ సిస్సుల్తె దొగులక పాసి బుకారా కెర, ³⁰ "తుమ్చి మొక్కె తిలి గవ్వొ తుమ్ పెన, చి గవ్వొ పెసిలదు మెలె, బంద తిలి ఏక్ గాడ్డె పిల్ల బేగి తుమ్క డీసెదె. జాచి ఉప్పిరి అప్పె ఎద కో కి వెగుక నేతయ్. జాక యిప కెర ఉదడ ఆన. ³¹ అన్నె, 'కిచ్చొక యిపితసు?' మెన తుమ్క కో జవున్ పుసిలె, తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, 'ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె' " మెన సంగ, మెన యేసు జేవ్ దొగుల సిస్సుల్క సంగ జా గవ్వొ తెద్రయ్లన్.

³² జలె, జో తెద్రయ్ల దొగుల గెచ్చు కెర, యేసు సంగిల్ రితి జలి మెన దెకిల. ³³ జేవ్ జా గాడ్డె పిల్లక యిపుక దెర్తికయ్, "గాడ్డె పిల్లక కిచ్చొక యిపితసు?" మెన జేవ్చ సావుకర్లు

§ 19:26 19:26 మత్తయి 25:29 దెక. ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె 'ఇదిల్ జవున్ బుద్ది తిలొసాక అన్నె బుద్ది సికడుక జయెదె, గని బుద్ది నెంజిలొసాతె తెంతో జోసిక తిలిన్ కికడ గెలక జయెదె'. * 19:27 19:27 ఈంజ టాలితె రాన్ కో మెలె, యేసు. జోవయించ విరోదుమ్ సుదల్ కో మెలె, యూదుల్చ వెల్లెల మాస్సుల్. గొత్తి సుదల్ మెలె, జోక నంపజలన. డబ్బుల్ వాడిక కెర్తిన్ మెలె, జో దిలి కామ్. డబ్బుల్ మెలె, జో దిల నెక్కివో. † 19:29 19:29 'ఒలీవ మెట్ట' మెన కిచ్చొక నావ్ తియ అస్సి మెలె, ఒత్త ఒలీవ పండ్లు రూకుల్ తిల. ‡ 19:36 19:36 మత్తయి 21:8, చి మార్కు 11:8 దెక.

పుసిల. ³⁴ పుసితికయ్, "ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె" మెల.

³⁵ జలె, జేవ్ సిస్సుల్ జా గాడ్డె పిల్లక యేసుతె ఉదడ ఆన కెర, జోవయించ దుప్పట్లు గాడ్డెచి ఉప్పిరి గల దా, యేసుక వెగడ్ల, ³⁶ అన్నె, యెరూసలేమ్తె జో గెతె తతికయ్, జో గెతి వట్టె ‡ జనాబ్ జోవయించ పాలల్ అంతిర్ల. ³⁷ అన్నె, యేసు జా ఒలీవ మెట్టచి కొన్న జీన యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ పక్క ఉత్త పాసి పాచిలి పొది, జోక నంపజల ప్రెజల్ ఎత్తిజన్ సర్దసంతోసుమ్ జా గట్టిజ అవాడ్ కెరన, ³⁸ "దేముడుచి నావ్ తెన్ జెతో రానొక జోబర, జోబర! పరలోకుమ్తె సేంతుమ్, చి ఎత్తిచి ఉప్పిర్ టాన్తె తిలొసాక జోబర!" మెన కేకుల్ గల, యేసుచి అత్తి కెర్ల జేవ్ దెకిల కమ్మెచి రిసా దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల.

³⁹ తెదొడి జేవ్ జనాబ్తె బెద తిల సగుమ్జిన్ పరిసయ్యుల్ యేసుక "గురుబాబు, తుచ సిస్సుల్ తుక్లె తతి రితి సంగు" మెలె, ⁴⁰ గని యేసు జేవ్క కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, "తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజేవ్ తుక్లె తత్త జలె, ఈంజేవ్ పత్రల్ కేక్ గలుల" మెలన్.

యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క జెంక తిల అల్లరిచి రిసా యేసు ఏడ్డిసి

⁴¹ యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క అన్నె పాసి జా జాక దెక కెర, జాచి రిసా ఏడ్లన్. ⁴² కిచ్చొ మెన ఏడ్లన్ మెలె, "ఓ యెరూసలేమ్, దేముడు తెన్ కిసి సేంతుమ్ జుంక తుయి ఆజి జాన్తతి జలె, చెంగిల్ తత్తి! గని నాయ్, అప్పె జా అర్దుమ్ ఎత్తి. తుమ్క లుంకిల్ రితి

అన్నె. ⁴³ ఓ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్, తుయి ఒగ్గర్ సైమల్ సేడ్డి ఏక్ కాలుమ్ జెతయ్. జేవ్ దీసల్క తుక కిచ్చొ జయెదె మెలె, తుచ విరోదుమ్ సుదల్ తుచి సుట్టునంత మత్తి డిబ్బల్ వెగడ, తుచి సుట్టునంత బెర జా, ఎత్తి పక్కల్ తెంతొ పెల జెవుల. ⁴⁴ తుచ కోటల్, తుచ గెరల్ పూర్తి సేడవ గెల కెర, తుచి తెడి తిల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క జేవ్ మారుల, చి తుచితె పత్తురచి ఉప్పిరి పత్తురు తతి రితి ములితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు తుక రచ్చించుప కెర్తి వాటు ఆవ్ దెకయలయ్, గని చినున్ నాయ్” మెన్న యేసు యెరూసలేమ్చి రిసా ఏడ గెలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక మారుక మెన రకితె తిలిసి
(మత్త 21:12-17; మార్కు 11:15-19; యోహా 2:13-22)

⁴⁵ యేసు పట్టుమ్తె పాచ కెర, దేముడుచి గుడితె పెస కెర, ఒత్త * సామన్ వికితసక ఉదడ గెలుక దెర, ⁴⁶ జోవయింక, “అంచి గేరు ప్రార్దన కెర్తి గేరు, జా దస్సే తవున్’ మెన దేముడుచి కొడతె రెడ్డవ అన్నె, గని తూమ్ చోర్లు జితొ రితొ గేరు జతి రితి జాక మార్కుప కెర అన్నున్.” మెన సంగిలన్.

⁴⁷ జలె, జా దొరతి యేసు రోజుక దేముడుచి గుడితె బోదన కెర్తె తిలన్, అన్నె వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస చి, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక మారుక వాట్ చజెజె తిల, గని ⁴⁸ ప్రెజల్ ఎత్తి రోజుక జెతె తా జోవయించ కొడొ ఒగ్గర్ సర్ల తెన్ నూన్తె తిల, చి నెతిర్ల.

§ 19:44 19:44 యేసు జెర్ల ముప్పుయ్ తిన్ని వెర్చుల్క మొర అన్నె జలన్, చి యేసు జెర్ల డబ్బయ్ వెర్చుల్క రోమ్ దేనిమ్చ నయన్ముమ్ సుదల్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క, దేముడుచి గుడిక పాడ్ కెర్ల. జా పట్టుమ్ దస్సి జా పట్టుమ్చ మాన్సుల్ జా సిచ్చ జవుల మెంతి గుర్తుక యేసు ఇని సంగిలన్. * 19:45 19:45 మత్తయ 21:12-13, చి మార్కు 11:15-17 చి యోహాను 12:12-19 దెక.

20

వెల్లెల సుదల్ యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 21:23-27; మార్కు 11:27-33)

¹ తెదొడి ఏక్ దీసి, యేసు దేముడుచి గుడితె ప్రెజల్క బోదన కెర్తె తా సుబుమ్ కబుర్ సంగితె తతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస చి అన్నె సగుమ్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోతె జా కెర, ² “తుయి కెర్త కమొ కెరుక, తుయి బోదన కెరుక, తుక కిచ్చొ అదికారుమ్ అన్నె? కొన్నొ తుక అదికారుమ్ దిలన్?” మెన జోక గోల్ కెర్ల. ³ యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆవ్ కి తుమ్కయ్ ఏక్ కోడు పుసిందె. జలె, అంక తుమ్ సంగ. ⁴ యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిన్చి అదికారుమ్ కేనె తెంతొ చి? పర్లొక్కుమ్ తెంతొ చి గే, మాన్సు తెంతొ చి గే, తుమ్ సంగ” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు పుసిలన్.

⁵ దస్సి పుసితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ కిసి జల మెలె, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో బమ్మ తెన్ లట్టబన, ఇని మెంతె తిల, “పర్లొక్కుమ్ తెంతొ చి మెన అమ్ సంగిలెగిన, ‘దస్సి జలె, తుమ్ కిచ్చొక జోక నంప కెర్చు నాయ్?’ మెన ఈంజొ అమ్క సంగెదె. ⁶ గని, ‘మాన్సు తెంతొ చి’ మెన సంగిలె, జనాబ్ అమ్క పత్తల్ తెన్ పెట మారుల. యోహానుక ‘అమ్చొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసా కచితుమ్ తిలొ’ మెన జేవ్ జనాబ్క నముకుమ్.” ⁷ జాకయ్ జేవ్ యేసుక కిచ్చొ జబాబ్ దిలి మెలె, “జా అదికారుమ్ కేనె తెంతొ గే నేనుమ్” మెల. ⁸ జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, “దస్సి జలె, కేన్ అదికారుమ్క ఆవ్ అంచ కమొ కెర్తసి గే, ఆవ్ తుమ్క సంగి నాయ్” మెన సంగ జేవ్క ముద్దొ కెర్లన్.

ద్రాచ తోటచో ఎజొమానిచో పుత్తునక మార్లినచి టాలి యేసు సంగిలినీ (మత్త 21:33-46; మార్కు 12:1-12)

9 తెదొడి యేసు ప్రైజల్క ఈంజ ఏక్ *టాలి సంగుక దెర్లన్. “ఏక్ మాన్సు ద్రాచ తోట రోవడ కెర, రకితనక నిసాన, జేవ్క జా తోట గుత్త దా, ఇదిల్ ఒగ్గర్ దీనల్ వేర దేసిమి గెచ్చు తంక మెన, ఉట్టు గెలన్. 10 జలె, పంటొ పికిలి పొది, ‘సమయుమ్ జా అయ్లి’ మెన, జేవ్ గుత్త నజీలనతె జా తోటచి పంటొ ఏక్ వాట నజ ఆన్తి రిసా, గొత్తి సుదొ ఎక్కిలోక ఎజొమాని తెద్రయ్లన్. గని జో గొత్తి సుదొ ఒత్త పాచితికయ్, గుత్త నజీల జేవ్ రకిత మాన్సుల్ జోక పెట గెల కెర, కిచ్చొ నే దెతె ఉదణ్ణో.

11 “ఒత్త తెంతొ, అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక జో ఎజొమాని తెద్రయ్లన్, గని జేవ్ రకితన జోక కి పెట కెర జోచి మరియాద కడ, జోక కి కిచ్చొ నే దెతె ఉదడ గెల. 12 ఒత్త తెంతొ అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక ఎజొమాని తెద్రయ్లన్ చి, ఇన్నెక కి బలే అల్లర్ కెర గంటివొ గాయిమ్లు కెర దా ఉదడ గెల.

13 “తెదొడి జా ద్రాచ తోటచో ఎజొమాని, ‘ఆవ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? నాయ్, గెద, ఇని కెరింది. అంచొ ప్రేమ తిలో పుత్తుక తెద్రయిందె. జోకయ్ మరియాద దెకుల, కిచ్చొగె’ మెన ఆకర్క జోకయ్ తెద్రయ్లన్. 14 జేవ్ తోట గుత్త నజీలన జోక దెక కెర, ‘ఇన్నెకయ్ అబ్బొనచి దనుమ్ కలుగు జయెదె. అల్లె, ఇన్నెక మారుమ, చి ఇన్నెక కలుగు

* 20:9 20:9 ఈంజ టాలితె, ‘గుత్త నజ తోట రకితన’ కొన్న మెలె, ముక్కిమ్క యూదుల్క ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెకయ్లి వాట్ సికడ్డ వెల్లెల మాన్సుల్, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, పరిసయ్యుల్, పూజర్లు. ‘ఎజొమాని’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు. ‘ఎజొమాని తెద్రయ్ల గొత్తి సుదల్’ మెలె, జోవయింప కబుర్లు సంగిలన. ‘ఎజొమానిచో పుత్తునీ’ మెలె, యేసు. ‘ద్రాచ తోట’ మెలె, యూదుల్, చి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి బక్తి కెర్లె అన్నె మాన్సుల్. † 20:15 20:15 యేసుక కి పణ్ణె యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతొ బయిలె కడన మార్ల; సిలువతె. లూకా 23:26-33. ‡ 20:18 20:18 ఈంజ టాలితె ‘దేముడుచి గుడి’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్, యేసుక నంపజా జోవయింక నిదానుమ్ జలన మొత్తుమ్ జన్. బోడిపత్తుర్ మెలె, యేసు. ‘బోడిపత్తుర్ నెసిలన’ మెలె, ముక్కిమ్క యూదుల్క వెల్లెల మాన్సుల్. ‘పత్తురు జోవయింపి ఉప్పిరి సేడ బీడయ్తినీ’ మెలె, జేవ్ పూర్తి నంపనెంజిలినీ నెసిలినీచి సిచ్చ.

జతి వాట అమ్కయ్ దొర్కు జయెదె’ మెన జోవయింక జెచ్చొ లట్టబన, 15 జో ఎజొమానిచో పుత్తునక దెర కెర, జోక తోట తెంతొ పెలవ న కెర, †బయిలె మార గెల. జలె, జేవ్ ఎజొమానిచో పుత్తునక దస్సి కెర్లి రిసా, జా తోటచో ఎజొమాని జోవయింక కిచ్చొ కెరెదె? 16 కిచ్చొ కెరెదె మెలె, జా కెర, జేవ్ గుత్త నజీలనక మొరవ కెర, జా తోట వేర మాన్సుల్క గుత్త దెయెదె” మెన యేసు సంగిలన్. ప్రైజల్ జాక నూన కెర, దస్సి కెయ్క జర్లు జంక జయె నాయ్! మెలె. 17 గని యేసు జోవయింపి పక్క పసుల దెక, “జలె, దేముడు దేముడుచ కొడెతె రెగ్గయ్లి ఏక్ కోడు సంగిందె, జాచి అర్దుమ్ కిచ్చొ గే తుమ్ ఉచర.

‘కామ్క నెంజె’ మెన గేరు బందిలన జా ఏక్ పత్తురు పిట్టవుక మెన ఉచర్లె కి,

జయ్యి పత్తురు గేరుక బోడిపత్తుర్ జలన్. మెన రెగిడ్లి కోడు. 18 ఈంజొ పత్తుర్ చి ఉప్పిరి కో సేడుల గే, జేవ్ బద్దల్ జా గెచ్చుల, గని కచి ఉప్పిరి ఈంజొ పత్తుర్ సేడెదె గే, జోక బీడవ గెలెదె.” మెన యేసు ‡ సంగిలన్.

19 పంటొ నజుక గెలనక మార్ల సంగిలన మెన అమ్చి రిసా యేసు సంగితయ్ మెన మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి వెల్లెల పూజర్లు చినన కోపుమ్ జా, జోక జయ్యి గడియయ్ దెరుక ఉచర్లె, గని ‘ప్రైజల్ కోపుమ్ జా అల్లర్ కెరుల’ మెన, జోవయింక బియ్ కెర, తుక్లె తిల.

సిస్టు డబ్బుల్ దెతిన్చి రిసా యేసుక పరిచ్చ కెరయ్లీసి

(మత్త 22:15-22; మార్కు 12:13-17)

20 జలె, 'వాట్ అయ్లె యేసుక దెరుమ్దె' మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి వెల్లెల పూజర్లు దెకితె తిల చి, సగుమ్జినక లంచుమ్ దా కెర, "తుమ్ సత్తిమ్క పుసిల్ రితి డీస" మెన, జేవ్ మాన్సుల్ యేసుక ఏక్ కోడు పుసితి రితి తెద్రయ్లె. జోవయించి ఉద్దెనుమ్ కిచ్చో మెలె, 'యేసు కిచ్చో జవున్ తప్పు సంగిలె, జోక దెర, రోమ్ దేసిమ్చో అదికారితె సార్పు కెర దెంక జయెదె చి, యేసుచి రిసా నూన, సిచ్చ దెయెదె' మెన కోర్వ జతతి.

21 జలె, జేవ్ మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర, "గురుబాబు, తుయి సత్తిమ్ లట్టబ, సత్తిమ్ బోదన కెర్లసి మెన. తుయి మొకమాటుమ్ నే దెకితె, వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చో ఉచరుల గే నే బితె, దేముడు దెకయ్లి వాట్చి రిసా సత్తిమ్ తెన్ బోదన కెర్లసి మెన జానుమ్" మెన పులయ్తి రితి సంగ, 22 అన్నె, "రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చో క్లెనర్ రానొక అమ్ సిస్టు దెంక నాయిమ్ గే నాయ్ గె?" మెన పుసిల.

23 గని యేసు జోవయించి కిఉచరన్ల, జోవయించి ఉప్రమెన్సు చిన కెర, 24 "ఏక్ వెండి *కాసు అంక దెకవ" మెలన్, చి జేవ్ ఆన దెకయ్తికయ్, "ఇన్నెతె కచి బొమ్మ కడ అస్తి? కచి నావ్ డిస్తయ్?" మెన పుసిలన్ చి, "క్లెనర్ రానొచి" మెన జనాబ్ సంగిల. 25 యేసు జోవయింక, "దస్సి జలె, క్లెనర్ దెతిసి క్లెనర్క, దేముడుక దెతిసి దేముడుకయ్ తుమ్ దాస." మెన, జోవయింక జబాబ్

దిలన్. 26 దస్సి, జో సంగిలిన్తె తప్పు నాయ్ చి, ప్రెజల్చి మొక్కె జో కిచ్చో తప్పు సంగితిన్చి రుజ్జు దెకవుక నెతిర్ల, చి దెరుక నెతిర్ల. గని జో దిలి జబాబ్చి తెల్విక ఆచారిమ్ జా, తుక్లె జల.

సద్దూకయ్యులు మెల పండితుల్ యేసుచి తెలివి పరిచ్చ కెరుక

(మత్త 22:23-33; మార్కు 12:18-27)

27 పడ్డె, 'మొర గెలెగిన అన్నె జివ్ జంక నెంజె, అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుక నెంజె' మెన ప్రెజల్క సికయ్త సద్దూకయ్యులు సగుమ్జిన్ యేసుతె జా, కెర, 28 "గురుబాబు, ఈందె, 'ఎక్కిలోచో అన్నోసి పెండ్లి జా బోదల్ నెంతె మొర గెలెగిన, జో బావొసి అన్నోన్చి తేర్పిక ఆనన, అన్నోన్చి నావ్ తెన్ బోదల్ పాయిక అస్సె' మెన, మోసే పూర్గుమ్చో అమ్ యూదుల్చి రిసా రెగ్ల అస్సి. 29 జలె, సత్తుజిన్ బావుడ్లు తిల. జోవయింతె తోల్పుర్ తెర్పి ఆనన, బోదల్ నెంతె మొర గెలన్. 30 జో మాన్సుచి పట్టి జెర్పిలోసా కి జాక ఆనన, బోదల్ నెంతె మొర గెలన్. 31 జోచి పట్టిచో, జోచి పట్టిచో, దస్సి వర్స తెన్ సత్తుజిన్ మొత్తుమ్ జా తెన్ పెండ్లి జా సంతానుమ్ నెంతె మొర గెల. 32 ఆకర్క జా తేర్బోద కి మొర గెలి. 33 జాకయ్, మొర గెలన అన్నె జివ్ జతి పొదిక, జా తేర్బోద జోవయింతె కక్క, తేర్పి జా తయెదె? జేవ్ సత్తుజిన్ వర్స తెన్ జా తెన్ పెండ్లి జల, గెద" మెన యేసుక పుసిల.

34 ఇని జతికయ్, యేసు జేవ్ సద్దూకయ్యుల్క, "ఈంజయ్ కాలుమ్చ మాన్సుల్ పెండ్లి జా పుత్తర్పుల్క పెండ్లివో కెర్తతి, 35 గని 'అన్నె జివ్ జా

§ 20:23 20:23 జోవయించి కిచ్చో ఉచర్ల మెలె, 'అమ్క ఆక్రమించువ కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్క సిస్టు దెంక నెంజె' మెన ఏక్ వేల జో సంగిలె, జా ప్రబుతుమ్చి మొక్కె జోవయింక నేరిమ్ వయడ సిచ్చ కెరవుక జయెదె. గని 'జా సిస్టు దెంక చెంగిల్' మెన జో సంగిలె మాములుమ్ ప్రెజల్ కోపుమ్ జవుల. మెలె, జా వేర దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్క సిస్టు దెంక ఆగ్గు తిలె కి, జేవ్ యూదుల్ నెసితి. * 20:24 20:24 యెరూసలేమ్తె డొన్న రగల్ కాసుల్ తవుల. ఏక్ రగుమ్ దేముడుచి గుడితె దెతిసి, ఏక్ రగుమ్ ప్రబుతుమ్క దెతిసి, మాములుమ్ బియ్యార్కు వాడిక కెర్లసి.

పరలోకుమతే జా కాలుమక జిత్తు' మెన కక్క దేముడు విలువ దెకెదె గే, ఒత్త పెండ్లివో నెంతె దస్సి తవుల. 36 కిచ్చొక మెలె, ఒత్త గెలె దూతల్ కిసి మొర్తి నాయ్ గే, దస్సి, ఈంజేవ్ కి కెయక కి అన్నె మొర్తి నాయ్. అన్నె, జేవ్ మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జలి రిసా, జేవ్ దేముడుచ పుత్తర్లు జా అస్తి.

37 "జలె, 'మొర గెలస అన్నె జీవ్ జవుల' మెన †రూకు తెడి జా ఆగి లగితె తిలిన్చి రిసా జో రెగిడ్డిన్తె అమ్చో మోసే పూర్లుమచో కి దెకయ్తయ్. కేన్ కోడుతె మెలె, దేముడుచి రిసా 'అబ్రాహామచో దేముడు, ఇస్సాకుచో దేముడు, చి యాకోబుచో దేముడు' మెన ఏకతె సంగితయ్, గెద. 38 జలె జేవ్ మొర్ల పూర్లక మోసేచి కాలుమ్ ఎద కి జో దేముడు తా కామ్క అయ్లిన్ తెన్ జేవ్ అన్నెక్ లోకుమతె గెచ్చు జివ్వి అస్తి మెన రుజ్జు జతయ్. రితి మొర గెలసక నాయ్, గని జీవ్ తిలసకయ్ జో దేముడు తయెదె. కో దేముడుచి రిసా జియ మొర అస్తి గే, జోవయించి రిసా జితతి" మెన యేసు సంగిలన్. 39 జలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస కి ఒత్త తిల. జేవ్, జలె, పరిసయ్యుల్ తెన్ బెదితస జవుల చి, మొర్లె జీవ్ జంక జయెదె, అన్నెక్ లోకుమతె గెచ్చుక జయెదె మెన నంప కెర్తతిచి రిసా "గురుబాబు, తుయి చెంగిల్ జబాబ్ దిలది!" మెన సంగిల. 40 ఒత్త తెంతో జోవయింతె అన్నె కో కి యేసుక కిచ్చొ పుసుక కి దయిరిమ్ జతి నాయ్.

దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు
(మత్త 22:41-46; మార్కు 12:35-37)

41 తెదొడి యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్. "దేముడు తెద్రయ్లో

రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రీస్తు అమ్చో దావీదు రానొచి సెకుమతె జెర్మ జోక పుత్తుసి జయెదె' మెన కిసి సంగుక జతయ్?" మెన, అన్నె, 42-43 కీర్తనల్తె దావీదు,

‡ "తుచ విరోదుమ్ సుదల్ తయె సుదితి పొర్తొ జతి రితి ఆవ్

కెర్తి ఎది ఎద

తుయి అంచి ఉజెతో పక్కయ్ వెన తా

అంచి తెన్ ఏలువ కెరు, మెన

ప్రబు అంచో ప్రబుక సంగిలన్

మెన రెగిడ్డన్. 44 దస్సి, దావీదు రానొ

క్రీస్తుక 'ప్రబు' మెన సంగితయ్ జలె,

జో క్రీస్తు కిసి జోక కిపుత్తుసి జయెదె?

తుమ్ ఉచర" మెన ఒత్త తిలసక యేసు

సంగిలన్.

దేముడుచి కొడొ సికడ్డసచి రిసా ప్రెజల్క యేసు జాగర్త సంగిలిసి

(మత్త 23:1-36; మార్కు 12:38-40; లూకా 11:37-54)

45 ప్రెజల్ ఎత్కి నూన్తె తతికయ్, యేసు జోచ సిస్సుల్క ఇసి మెలన్.

46 "దిగిల నూటిచ పాలల్ గలన బులిత

గవురుమ్ ఉచరంత అమ్చ మోసే

తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డసచి

రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. జేవ్

సంతవీదులె టీవ మాస్సుల్ ఎత్కి

అమ్క జొకర్తు మెన కోర్ప జతతి. సబ

గెరలె ముక్కిమ్చ టాన్లుతె, విందుల్తె

ముక్కిమ్చ టాన్లుతె వెనుక కోర్ప

జతతి. 47 జేవ్ మోసిమ్లు కెర రండెల్

మాస్సుల్చ గెరల్ విక కతతి, అన్నె

ఉప్రమెస్సుక దిగిల ప్రార్దనల్ కెర్తతి. దస్సి,

జోవయించి పాపుమ్ ఒగ్గరి, చి వెల్లి సిచ్చ

సేడుల" మెన యేసు సంగిలన్.

† 20:37 20:37 నిర్గమకాండుమ్ 3:1-6. ‡ 20:42-43 20:42-43 కీర్తన 110:1. § 20:44 20:44 కిసి మెలె, యేసు ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచో పుత్తున్ జయె దేముడి జతయ్. గని మాస్సు జా దావీదు రానొచి సెకుమతె జెర్మ జోవయింక పుత్తున్ రితో జతయ్. సగుమ్జన్ ప్రెజల్ జా కోడు ఒప్పన్; మత్తయి 9:27, 21:9. 'మాస్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా' మెలి జో యేసు సంగిల్లి నావ్తె కి జా అర్దుమ్ ఇదిల్ లుంకీల్ రితి అస్సి.

21

బీద జలి రండెల్ మాన్సు ఎక్కి జాక కలుగు జలిసి ఎత్తి దేముడుక దిలిసి (మార్కు 12:41-44)

1 దేముడుచి గుడితె డబ్బుల్ దెతి కానుక పెటె ఏక్ తయెదె. దేముడుచి కామ్క మెన మాన్సుల్ ఒత్త డబ్బుల్ గలుల. జలె, యేసు జా వక్క అంకి గల, సామ్నార్లు జోవయించి డబ్బుల్ జా పెట్టెతె గల్తె తిలిసి దెకిలన్. 2 తెదొడి ఎద్దరె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు జా డబ్బుల్ దెతి కానుక పెట్టెతె దొన్ని ఇదుల రాగి కాసుల్ గలిలిసి యేసు దెకిలన్. 3 జా దెక కెర, యేసు, "నిజమి తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జేవ్ సామ్నార్లు ఎత్తిజిన్ మొత్తుమ్ దిలిన్చి కంట ఈంజ ఎద్దరె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు ఒగ్గర్ దా అస్సె. 4 జోవయించి ఎదివాట్ సామ్నారుమ్ తెంతొ సేంసిలిసి జేవ్ దా అస్తి. ఇన్నెక, మాత్తుమ్, కిచ్చొ నెంజిలె కి, కలుగు జలిసి ఎత్తి దాఁయి గెల అస్సె" మెన యేసు సంగిలో.

దేముడుచి గుడి పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా సంగిలిసి

5 దేముడుచి గుడి "చెంగిల్ పత్తల్ తెన్ కెద్ది నూటి తెయార్ కెర అస్తి, *కెద్ది తమ్మన వస్తువల్క నూటి కెర అస్తి!" మెన †సిస్సుల్ యేసుక దెకయ్ల. 6 యేసు, "తుమ్ దెకితిసి ఎత్తి జలె, నగుమ్ దీసల్ గెలె కిసి జయెదె మెలె, అప్పె పత్తుర్చి ఉప్పిరి పత్తురు దొంత్రల్ తిలె కి, ఎక్కి జలెకు నే టీచెతె గలి జతి ‡దీసి జయెదె" మెన సంగిలన్.

ఉగుమ్ మార్కుప జతిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి

7 తెదొడి యేసుక, జోవ బారజిన్ సిస్సుల్ "గురుబాబు, తుయి సంగిలిసి కెయ్క జర్లు జయెదె? ఈంజ జర్లు జతి

పొది అయ్లి మెలె, అమ్ చినితి రిసా కిచ్చొ గుర్తు తయెదె?" మెన పుసిల. 8 జో జోవయింక, "కొన్సొ జలెకు తుమ్క అంచి రిసా మోసిమ్ నే కెర్తి రితి తుమ్ జాగర్త దెకన. కిచ్చొక మెలె, 'ఆవ్వి క్రిస్తు' మెనన జలెకు. క్రిస్తు జెతి సమయుమ్ జా అయ్లి మెన జలెకు, కో కో మాన్సుల్ బార్ జవుల. జోవయించి పట్టి తుమ్ గెచ్చు నాయ్. 9 అన్నె, దేసిమ్చి ఉప్పిరి దేసిమ్ యుద్దుమ్ కెర్తినెచి రిసా జలెకు, ఏక్ దేసిమ్చ జోవయించి ఉప్పిరి జెవ్వి యుద్దుమ్ కెర్తినెచి రిసా జలెకు తుమ్ సూన్జె, తుమ్ బమ్మ జా నాయ్. దసచ ఎత్తి జర్లు జంక అస్సె, గని ఈంజ ఉగుమ్ తెద్ది బేగి పూర్తి జయె నాయ్" మెన సంగ కెర 10 జోవయింక అన్నె, దేసిమ్చి ఉప్పిరి దేసిమ్, రాజిమ్చి ఉప్పిరి రాజిమ్ యుద్దుమ్క టీవ్ల. 11 వేర వేరతె బూకంపల్ కరువుల్ చి, కిచ్చొ కిచ్చొ కన్టల్ నన్టల్ జర్లు జవుల చి, ఆగాసుమ్ తెంతొ జెత ఒగ్గర్ బయిమ్ దెత వెల్లో గుర్తులు జెవుల.

12 "గని ఈంజ ఎత్తి జర్లు నే జతె అగ్గె, మాన్సుల్ తుమ్క దెర, జోవయించి కోపుమ్క తుమ్క కిచ్చొ కిచ్చొ అల్లర్ కెర, 'అదికారుల్ జోవయింక సిచ్చు కెర్త' మెన అమ్క యూదుల్చ సబ గెరలె జోవయించి అత్తి సార్ప కెర దెవుల, చి తుమ్క జేతెతె గల దెవుల. అంచి నేవ తుమ్ కెర్తనుచి రిసా, రానల్చి మొక్కె అదికార్లుచి మొక్కె తుమ్ తీర్పు జతి రిసా సిచ్చల్ జతి రిసా తుమ్క టీచడుల. 13 జేవ్ దస్సి కెర్తి పొదిక, అంచి రిసా తుమ్ సాచి సంగితె. 14 తుమ్ అప్పె మెన్సుతె కిచ్చొ బుద్ది దెరన మెలె, మాన్సుల్చి మొక్కె తుమ్ పరిచ్చు జంక జలె, జా నే జతె అగ్గె, జేవ్ పరిచ్చు కెర్తె

* 21:5 21:5 ఇస్టుమ్ తిల సామ్నార్లు బజార్ వస్తువల్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక దెతికయ్, దసచక దేముడుచి గుడి నూటి కెర తిల. † 21:5 21:5 మార్కు 13:1, మత్తయి 24:1 దెక. ‡ 21:6 21:6 యేసు జెర్లు డబ్బుయ్ వెర్పుల్ గెతికయ్, రోమ్ దేసిమ్చ సయన్యుమ్ పాడ్ కెర్ల.

కిచ్చొ జబాబుల్ దెమ్దె?, మెన తుమ్ ఉచరంతె తా నాయ్. 15 కిచ్చొక మెలె, తుమ్క చోడి దెయిందె, తుమ్క దొర్కు జలి బుద్ది గ్యానుమ్ దెయిందె. తుమ్చ జబాబుల్చి తెల్వచి ఉప్పిరి జేవ్ అల్లర్ కెర్తనతె వెల్లెల మాన్సుల్తె కో జీసుక నెత్తిర్తి, తుమ్క కిచ్చొ జబాబ్ సంగుక నెత్తిర్తి.

16 “అదికారుల్చి అత్తి తుమ్క సార్ప కెర దెతనతె సగుమ్జిన్ కొన్స జవుల మెలె, తుమ్చ అయ్యుదింసి, అన్సొబావొదింసి, తుమ్చ బందుగులు, తుమ్చ సినేతులు. అన్నె, తుమ్తె సగుమ్జిన్క మాన్సుల్ మారుల. 17 అన్నె, తుమ్ అంచి నావ్ తెన్ బులితె తత్తెచి రిసా, ఎతివాట్జిన్ తుమ్క విరోదుమ్ జవుల. 18 గని, కిపరలోకుమ్తె తుమ్ జెతిన్క ఉచర్లె, తుమ్చ నెండివాడల్తె ఎక్కి కి నాసెనుమ్ జా గెచ్చె నాయ్, ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజ ఆగ్క మాల్లె కి, తుమ్ పరలోకుమ్తె గెతిసి అడ్డు కెరుక నెత్తిర్తి. 19 తుమ్ ఎక్కి నిదానుమ్ ఓర్పువ జా, చి పరలోకుమ్తె గెతి రితి తుమ్చి జీవు దొర్కు కెరన తా.

యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి (మత్త 24:15-21; మార్కు 13:14-19)

20 “గని యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క నయన్యుమ్ ఒండి సుట్టునంత బెర తతిసి తుమ్ కెయచ దెకితె గే, ‘పట్టుమ్ పాడ్ జంక తిలి సమయుమ్ పాచ జా అస్సె’ మెన చినితె. 21 జా గుర్తు దెకిలె, తుమ్చితె కో ఈంజ యూదయ ప్రదేసిమి తవుల గే, చట్కున డొంగ్రెల ఉట్ట నిగుతు చి, పట్టుమ్చి తెడి తిలన బార్ జా ఉట్ట గెతు, చి పట్టుమ్ ఒత్తల్తోచి

బయిలె గెవ్విలె జవున్ కో తవుల గే, పట్టుమ్తె అన్నె పెసుత్ నాయ్. 22 కిచ్చొక మెలె, జోవయింక పచ్చిల్ రితి ఇండిల జోవయింక అమ్చ యూదుల్క దేముడు సిచ్చ దెత దీసల్ జవుల, జేవ్. జో అగ్గె రెగిడ్లిసి దస్సి జర్గు జా పూర్తి జంక అస్సె.

23 “అయ్యె! జేవ్ దీసల్క వయ తిల తేర్బోదల్, బోదల్ వడ్డివొ ఉట్ట నిగుక నెత్త ఒగ్గర్ సైమల్ జవుల! ఈంజ దేసిమి ఒగ్గర్ కస్టల్ సిచ్చల్ జవుల! 24 అమ్చ యూదుల్తె సగుమ్జిన్క కండ గెలుల, సగుమ్జిన్క దెర వేర దేసిమ్లుతె కడ నెవుల. అన్నె యూదుల్ నెంజిలన ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి ఉప్పిరి, ఈంజ దేముడుచి గుడిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తి కాలుమ్ కేడ్డె ఎదక జేవ్ ఈంజ ఎత్కి సుంద గెలుల.

దేముడుచి రాజమ్ ఎదార్తుమ్ ఏలుప కెరుక దెర్తిసి చి రిసా యేసు సంగిలిసి (మత్త 24:29-35; మార్కు 13:24-31)

25 “పడ్డొక, పొద్దుతె, జోనుతె, చి సుక్కల్తె కిచ్చొ కిచ్చొ గుర్తుల్ డీసుల చి, తుపాన్ కెర్లె నముద్దుమ్చ కెర్లల్ ఎదిలి డొంకక జా, బుయ్యె ఉట్ట జా గెరల్ గుడ్డ దెర గెలె, జా అల్లర్ జా అవాడ్ కీన్ తయెదె గే, దస్సి జయెదె చి, ద్దనచచి రిసా ఒండి లోకుమ్తె వేర వేర దేసిమ్లుచ మాన్సుల్ సైమల్ సేడుల చి, కిచ్చొ ఉచరుక గే నేన గెచ్చుల. 26 ఈంజ లోకుమ్తె జెంక తిల అల్లర్చి రిసాచి జోవయించి బయిమ్క మాన్సుల్చి మొకోమ్ గుంజు సేడుల. కిచ్చొక మెలె, ఆగాసుమ్తె సెక్కి తిలిసి ఎత్కి అద్దుర్ జా గెచ్చెదె. 27 తెదొడ్క, ఎదివాట్ అదికారుమ్ తెన్, పరలోకుమ్చి ఉజిడి తెన్ ఆవ్ మాన్సు జా జెర్కున్ అయ్లోసా

§ 21:18 21:18 నెంజిలె, ‘ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సెలవ్ నెంతె తుమ్చ నెండివాడల్తె ఎక్కి కి నాసెనుమ్ జా గెచ్చె నాయ్’. * 21:27 21:27 మత్తయి 24:30.

మబ్బుతె పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త జెతిసి * ఎత్తిజిన్ దెకుల.

28 “జలె, ఈంజ ఎత్తి జర్గు జంక దెర్లె పొది, అమ్చి రచ్చన పాసి జా జెతయ్ మెనన, తుమ్ సోగ టీవ దయిరిమ్క ఉప్పిరి దెక, నర్లసంతోసుమ్ జా” మెన యేసు సంగిలన్.

29 తెదొడి యేసు జోవయింక అన్నె కిచ్చో టాలి సంగిలన్ మెలె, “అంజూరుమ్ రూకుక చి అన్నె రగల్ రూకుల్క ఉచరుమ. 30 జేవ్ పలోయిలె బేగి, వేసెగు అప్పె పావ జెయెదె” మెన తుమ్ చినితను, జాన్సు. 31 దస్సి, ఆవ్ సంగిల గుర్తుల్ జర్గు జతిసి తుమ్ దెకిలె, †దేముడుచి రాజిమ్ పావ జా అన్నె చి జెయెదె” మెన జాన్తె.

32 “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఆవ్ సంగిల నైమల్ గుర్తుల్ పూర్తి జర్గు జతి ఎద ఈంజ ఉగుమ్ అంతుమ్ జయె నాయ్. 33 ఆగాసుమ్ బుయి నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల, గని అంచ కొడె †ఎద్దెరి పిట్టితి నాయ్.

‘తెలివి తా పాపుమ్తె దెర్ను నే సేడ్డి రిసా ప్రార్లన కెర్తె తా’

34 “తుమ్ మెన్సుతె కిచ్చో బుద్ది ఇండితె గే తుమ్ జాగర్త దెకన! నెంజిలె, తుమ్ ఓడుప జతి రితి ఒగ్గర్ నూరు పియ మచ్చితిన్ గట్ట, దస్సి మచ్చితిన్క వెర్రి రితి ఇండితిన్ గట్ట చి, ఈంజ లోకుమ్చ రోజుకచ బాదల్ చి రిసా ఉచర్రిసి తుమ్క వెల గెలెదె. తుమ్ దనచతె అలవాట్ జా తిలె, ఈంజ ఉగుమ్చి జా ఆకర్ దీసి అయ్లె, బోసుక

‘అన్నె’ మెన జంతు నేన్లె కీసి చట్టున దెర్ను సేడుక జయెదె గే, దస్సి తుమ్ చట్టున లాజ్ బెట్టుక జయెదె. 35 కిచ్చోక మెలె, బూలోకుమ్ తిలస ఎత్తిజిన్క జా దీసి లయెదె. 36 ఈంజేవ్ నైమల్తె జా దీసి జెతికయ్ గుర్తుచ అల్లర్ ఎత్తితె తుమ్ ఓర్పుప జా జీనతి రితిచి, జిన ఆవ్ మాన్సు జా జెర్నున్ అయ్లోసా ఏలుప కెరుక మెన అన్నె జెతి పొదిక అంచి మొక్కె తుమ్ టీవ్తి రితి, తుమ్ జాగర్త దెకన, జా ఎత్తిక దొర్కు జలి సెక్తి తుమ్క తవున్ మెన తుమ్ ప్రార్లన కెర్తె తా” మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

37 జలె, జా దొరతి యేసు రోజుక మెద్దెన్ పొది దేముడుచి గుడితె గెచ్చు బోదన కెర్తె తయెదె చి, రోజుక నంజె పట్టుమ్ తెంతో బార్ జా కీలీవ మెట్టయ్ నిద్ర తయెదె. 38 రోజుక పెందల్ పొది ప్రెజల్ ఎత్తి బే బేగి బార్ జా జోచి బోదన నూసుక మెన దేముడుచి గుడితె గెచ్చుల.

22

జా దేసిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక దెర మారుక మెన కుట్ర కెర్లెసి (మత్త 26:1-5,14-16; మార్కు 14:1-2,10-11; యోహా 11:45-53)

1* పస్కా వండుగు, జలె నే పులయ్ల పొడ్డియె కత్తి వండుగు పాసి జా అయిలి. 2 తెదొడి “కెయ్క కీసి ప్రెజల్క బమ్మ నే కెర్తె యేసుక మారుమ?” మెన వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు

† 21:31 21:31 మత్తయి 24:33 అన్నె మార్కు 13:29 తె యేసు అన్నె ఉత్త జెతిసి చి రిసాచి కోడు అన్నె. మెలె, జో అన్నె ఉత్త జెతిసి తెన్సి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్ ఎదార్లుమ్ ఏలుప కెరుక దెరెదె. జా రాజిమ్ ఏలుప కెర్తెనె యేసుయి రాసో జయెదె, చి ఎత్తిచి ఉప్పిరి జీన్లొ మెలె, దేముడు అబ్బినెచి అత్తి జో ఎత్తి సార్లు కెర దెయెదె, చి అబ్బినె కెయ్క తెయ్క ఎత్తిచి ఉప్పిరి పూర్తి ఏలుప కెరెదె. ఇన్నెక కొందియిల్క పవులు రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 15:24-28 నదు కెర. యేసు ఏలుప కెర్తె పొదిక, జోవయించి తెడి జోవయింక నంపజా జోవయించయ్ జల మాన్సుల్ కి ఏలుప కెరుల. ఇన్నెక డీనయ్లెసి 5:10 నదు కెర. ‡ 21:33 21:33 నెంజిలె ‘నెరవెర్పుప జంక ఎద్దెరి పిట్టితి నాయ్’. § 21:37 21:37 మార్కు 11:11-12, చి 19-20 తె దెకిలె, ‘ఒలీవ మెట్టయ్’ మెన నాయ్, గని ‘బేతనియ గచ్చి’. బేతనియ గావ్ ఒలీవ మెట్టయ్ పాసి తయెదె. * 22:1 22:1 ‘ఇసి దస్సి వండుగు కెర’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిసి కెనె నదు కెరుక జయెదె మెలె, నిర్లమకాండుమ్ 12 అద్యయ్మతె.

దిలి ఆగ్గుల్ సీకడ్డన కుట్ర ఉచర్తె తిల. కిచ్చొక మెలె, ప్రజల్క †బితె తిల.

యూదా యేసుక దెర దెంక ఒప్పన్సిసి
 3 తెదొడి, యేసుచ బారజన్ సిస్సుల్తె తిలో †ఇస్కరియోతు మెలో యూదాక నయ్తాన్ దెర్లన్. 4 యూదా వెల్లెల పూజర్లుతె చి దేముడుచి గుడిచ జమాన్లు సుదల్చ అదికారుల్తె గెచ్చ కెర, “యేసుక తుమ్చి అత్తి ఆవ్ దెర దెయిందె. కీన్ కెరుమ?” మెన జోవయింతెన్ లట్టల్లు, 5 జేవ్ సర్ద జా “తుక డబ్బుల్ దెవ్దె” మెన ఒప్పన్. 6 జో కి ఒప్పన్లొచి, జనాబ్ నెంజలిన్తె యేసుక దెర దెంక మెన వాట్ చజితె తిలో.

పస్కా పండుగచి అన్నిమ్ యేసుచ సిస్సుల్ తెయార్ కెర్లిసి
 (మత్త 26:17-25; మార్కు 14:12-21; యోహా 13:21-30)

7 తెదొడి నే పులయ్ల పొడియొ కతి దీసి అయ్లి. జా దీసి పస్కా పండుగచి రిసాచి క్షిమెండపిల్ల కండ అర్పితుమ్ దెవుల. 8 జాకయ్ యేసు పేతురుక చి యోహానుక “తుమ్ గెచ్చ, చి పస్కా పండుగు అన్నిమ్ అమ్ కతి రిసా దొర్కు జలిసి తెయార్ కెర” మెలన్. 9 “అమ్ కేనె తెయార్ కెరుక తుచి ఆస?” మెన జేవ్ పుసిల. 10 జోవయింక, “ఈందె, పట్టుమ్చి తెడి పెసిలదు

మెలె, పాని వయితోసా ఎక్కిలో తుమ్క దస్సుల్ జయెదె. జోచి పట్టి తుమ్ గెచ్చ చి, కేన్ గెరి జో పెనెదె గే, 11 జో గెర్చో ఎజ్జిమానిక తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, ‘అంచ సిస్సుల్ తెన్ ఆవ్ పస్కా అన్నిమ్ కతి గది కేన్ మెన అమ్చొ గురుబాబు సంగితయ్’ మెన తుమ్ సంగ, 12 సామన్ తెయార్ కెర్లి వెల్లి అంతస్తు గది ఏక్ తుమ్క జా దెకయెదె. ఒత్తయ్ అమ్చి రిసా పస్కా అన్నిమ్ తుమ్ తెయార్ కెర తా” మెన యేసు సంగిలన్. 13 జేవ్ గెచ్చ కెర, ‘జో సంగిల్ రితి ఎత్తి జర్లు జా అన్స’ మెన దెక కెర, జా పస్కా అన్నిమ్క దొర్కు జలిసి ఎత్తి తెయార్ కెర్.

యేసు సిస్సుల్ తెన్ పండుగ అన్నిమ్ కంక

(మత్త 26:16-30; మార్కు 14:22-26; 1 కొరి 11:23-25)

14 పండుగ అన్నిమ్ కెర్లి సమయుమ్ పాచ జెతికయ్, యేసు సిస్సుల్ తెన్ జా అన్నిమ్ కంక మెన వెసిల. 15 తెదొడి యేసు జోవయింక, ఆవ్ సేడుక తిల సైమల్ నే జితె అగ్గె తుమ్చి తెన్ ఈంజ పస్కా అన్నిమ్ కంక మెన ఆవ్ ఒగ్గర్ ఆస జలయ్. 16 కిచ్చొక మెలె, దేముడు ఎదార్లుమ్ ఏలువ కెరుక అయ్లె పొదిక, జోచి రాజిమ్తె ఈంజ పస్కా పండుగు *గుర్తు జతి రచ్చనచి ముక్కిమ్చి

† 22:2 22:2 ‘ప్రజల్క బితె తిల’ మెలె, దొన్నిచి రిసా ఉచరుక జయెదె. యోహాను 11:48తె దెకిలె, ‘యేసుక కిచ్చొ నే కెర్లె దస్సి బోదన కెర్లె తయెదె, చి ప్రజల్క పూర్తి జోవయింక నంపజా గెచ్చుల, చి రోమ్ దేసిమ్చ దయన్యుమ్ అమ్చి దేముడుచి గుడి పాడ్ కెరల, అమ్చి అదికారుమ్ కుడ్లె గెచ్చుల’, మెన బితె తిల. జా ఏక్, గని అన్నె కిచ్చొ మెలె, మత్తయ్ 26:5 చి మార్కు 14:2తె దెకిలె, పండుగు పొది జోవయింక మారుక పోసి, నెంజలి పండుగక బెర అయ్లె ప్రజల్ అల్లర్ దెవుల మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ బితె తా అల్లర్ జలిన్చి రిసా సంగితయ్. † 22:3 22:3 జోవయింక ‘ఇస్కరియోతు’ మెన కిచ్చొక జోవయింక నావ్ తిలి మెలె, జో ఇస్కరియోతు గవ్వెవో మాన్సు జయెదె.

§ 22:7 22:7 యేసు కి జయి పండుగు కెర్లి పొది అర్పితుమ్ జలన్. జో, జలె, కెయ్లె తెయెక సరిపుచువ జలి అర్పితుమ్ జలన్. జ్యెయ్య అర్పితుమ్ జలిసి తెంతో అన్నె అర్పితల్ నాయ్. ఎబ్రియుల్ 9:28, 10:10.

* 22:16 22:16 జా పస్కా పండుగు మెన మాములుమ్ యూదుల్ కిచ్చొక కెరల మెలె, పూర్ణమ్ పొది జేవ్ బగుప్పు దేసిని తా గొతిమాన్సుల్ జలిసి తెంతో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోవయింక రచ్చించువ కెర్లిసి ఏద కెరక. నిర్లముకాండుమ్ 3 అద్యయిమ్ తెంతో యోహానువ ఎద ఈంజ మత్తెలి పూర్తి తయెదె. ముక్కిమ్క అప్పె నిర్లముకాండుమ్ 12, 13 అద్యయిల్ దెకిలె సగుమ్ అర్దుమ్ జయెదె. గని ‘పస్కా పండుగచి గుర్తు జతి ముక్కిమ్చి రచ్చన’ మెలె, పాపుమ్ తెంతో, పాపుమ్చి ఉగుమ్ తెంతో, పాపుమ్చి లోకుమ్ తెంతో మాన్సుల్ రచ్చించువ జా పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితెసి, పరలోకుమ్తె గెతిసి.

అర్దుమ్చి కామ్ పూర్తి జర్గు కెర్తె ఎదక ఈంజ మదెనె, ఈంజ పండుగ్ అన్నిమ్ ఆవ్ అన్నె కయి నాయ్ మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. 17 జా పండుగ్ అన్నిమ్ పితి డొమ్మ ద్రాచ రస్సుమ్ యేసు తెదొడి దెర కెర, 'ఈంజ తుయి దా దయ కెర్లది' మెన దేముడు అబ్బొన్క సంగ కెర, సిస్సుల్క "ఉంద, ఇన్నె తిలిసి తుమ్ వర్స తెన్ పియ వంటన. 18 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెర్తి రితి జెతె ఎదక ఈంజ మదెనె ఆవ్ ద్రాచ రస్సుమ్ పియి నాయ్ మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి" మెన యేసు సంగ కెర, 19 పొడి వెంట 'తుయి ఈంజ దయ కెర్లది' మెన దేముడు అబ్బొన్క సంగ కెర, జా పొడి మోడ కెర, సిస్సుల్క దా "ఉంద, ఈంజ అంచి ఆగ్. †అంక తుమ్ ఏద కెర్తి గుర్తుక తుమ్ ఇసి కంక అలవాట్ జా. ఉంద కా," మెన దిలన్. 20 దస్సి, జా అన్నిమ్ కా కేడయలి పొది ‡గలన్ అన్నె దెర, "ఈంజ గలన్ ద్రాచ రస్సుమ్, ఆవ్ దెతి నొవి ప్రమానుమ్. తుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయతి రిసా సువ దెతి అంక లోయి. జా లోయిచి గుర్తు ఈంజ ద్రాచ రస్సుమ్.

21 "ఈందె, అంక దెర, సార్పు కెర దెతోసా ఈంజ బల్లతె వెన అంచి తెన్ అన్నిమ్ కెర్తయ్. జోచి ఆతు అంచి ఆతు తెన్ ఈంజ బల్లచి ఉప్పిరి అస్సె. 22 కిచ్చొక మెలె, 'జర్గు జంక అస్సె' మెన దేముడు అగ్గె తెంతో రెగిడ్లి రితి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా కీగెచ్చుక అస్సె, గని అయ్యె! కేన్ మాన్సు అంక దెర విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర

దెయెదె గే, జో మాన్సు జతి సిచ్చ కెడ్లి!" మెన సంగిలన్. 23 జోదస్సి సంగితికయ్, 'ఆవ్ గె? ఆవ్ గె?' మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబుక దెర్ల.*

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సేవ కెర్తి బుద్ది తెన్ తతిసి చి కోడు

24 జలె, జోవయింతె కొన్సొ వెల్లో జయెదె గే సిస్సుల్ లట్టబనుక దెర్ల. 25 జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, "యూదుల్ నెంజిల వేర రానల్ సొంత గవురుమ్ ఉచరన ప్రెజల్క జాడ్లు వయడ్తె తిలి రిత జోవయింక పోటి తెన్ ఏలుప కెర్లతి, అన్నె ప్రెజల్చి ఉప్పిర్చ అదికారుల్ 'దర్ముమ్ కెర్తన' మెనంతతి. 26 గని తుమ్చి తెన్ దస్సి తంక జయె నాయ్. తుమ్చి తెన్ వెల్లో జతోసా ఎత్కిచి కంట దకిలో రితో జవున్ చి, తుమ్క ఏలుప కెర్లొసా సేవ కెర్లొసా రితో జవున్. 27 మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్ ఉచర్లె, కొన్సొ వెల్లో జయెదె? అన్నిమ్క బల్లతె వెసితోసా గే జోవయించి అన్నిమ్ వంట దెతో గొత్తి సుదొ గె? బల్లతె వెసితోసా వెల్లో జయెదె, గెద. జలె, ఆవ్ తుమ్చి నెడిమి తా వంట దెతో †గొత్తి సుదొచొ రితో జతసి. ఈంజ అర్దుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే తుమ్ ఉచర్.

28 "‡తుమ్ అంచ సిస్సుల్ ఆవ్ సేడ్ల బాదల్ ఎత్కితె బెద నిదానుమ్ తా అస్సున్, 29 అన్నె, జోచి రాజిమ్చి ఉప్పిరి ఆవ్ ఏలుప కెర్తి రిసా కిసి అంచొ దేముడు అబ్బొ అంక అదికారుమ్ దా అస్సె గే, దస్సి 30 తుమ్ అంచి రాజిమ్తె అంచి బల్లతె వెన కంక పింక

† 22:19 22:19 ఈంజ ఎత్కి తోలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 'తుమ్చి' తెంతో 20 నంబర్చి కోడు పూర్తి తెన్ చ కొణొ తయె నాయ్. ‡ 22:20 22:20 దన పండుగ్ అన్నిమ్తె బెర్తె, చెత్తర్ సుట్టు ద్రాచ రస్సుమ్ పిపుల. § 22:22 22:22 మెలె, 'మెరుక అస్సె'. * 22:23 22:23 ఒత్త తెంతో యేసుక దెర దెతో యూదా బార్ జా అదికారుల్తె గెలో. యోహాను 13:30. † 22:27 22:27 యోహాను 13:2-16. ‡ 22:28 22:28 యూదా జోవయింతె నాయ్. 23నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. § 22:30 22:30 'తుమ్ బారజిన్' మెలె, జో యూదా పిట్టొ, గెద-యేసుక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దిలోచి రిసా. గని యేసు జీవ్ జా పరలోకుమ్తె వెగ గెలి వట్టొ, తిల సిస్సుల్ ప్రార్దన కెర అన్నెకోక, మెలె మత్తీయ మెలోసాక నిసాన బెదవన్, చి అన్నె బారజిన్ జా గెల. బారికల్ 1:15-26.

చి, **శ్రీ**తుమ్ బారజిన్ బార సిజాననల్తె వెస, ఇస్రాయేలుల్చ బార సెకుమ్లుచక అంచి తెడి ఏలుప కెరుక మెన తుమ్క ఆవ్ నిసాన అస్సి” మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క సంగిలన్.

పేతురుక “జోక నేని” మెన అంచి రిసా తుయి తివ్వెరి సంగితె”
(మత్త 26:31-35; మార్కు 14:27-31; యోహా 13:36-38)

³¹ పడ్డె, పేతురుచి అగ్గెచి నావ్ దెర, “సిమోను, సిమోను, ఈందె, తేరబోద కిసి తందుడు పూన నిసెది గే, దస్సి తుమ్క నిసెతి రితి అల్లర్చి పరిచ్చ కెరుక మెన సయేతాన్ సెలవ్ నజన అస్సి. ³² గని తుచి నముకుమ్ పాడ్ జా గెస్సు నాయ్ మెన ఆవ్ ప్రార్దన కెర అస్సి. అన్నె, తుమ్ అన్నె బుద్ది జా అంచి పచ్చెన అన్నె జెతి రితి తుమ్ మార్కుప జలదు మెలె, తుమ్చ బావుడ్లు జల అంక నంపజల అన్నె మాన్సుల్చి నముకుమ్ తుమ్ డెట్టుమ్ కెర” మెన యేసు పేతురుక చి, అన్నె సిస్సుల్క సంగిలన్.

³³ తెదొడి పేతురు “ప్రబు, తుయి జేల్తె జేలి తంక జలెకి, మొరుక జలెకి, తుచి తెన్ బెద జేలి జయిందె జవున్, మొరిందె జవున్, అంక బి నాయ్” మెలన్. ³⁴ జలె, పేతురు దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోక, “ఓ పేతురు, తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జోక ఆవ్ నేని మెన, తుయి తివ్వెరి అంచి రిసా సంగితె ఎదక కుకుడొ వాన్ నాయ్”.

డబ్బుల్, సామనచి కడ్డుమచి రిసా యేసు సంగిలిసి

³⁵ తెదొడి యేసు సిస్సుల్క అన్నె, “జా సుట్టు దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా

అయ్లిన్చి రిసాచి నుబ్బుమ్ కబుర్ సంగ సంగ మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర కెర తుమ్ బుల” మెన తుమ్క ఆవ్ తెద్రయ్లి పొది “సెంచె నెంతె, డబ్బుల్ సెంచె నెంతె, చి జోడ్లు నెంతె గెచ్చు మెన *సంగిలయ్ గెద. జలె, దసచ నెంతె గెతికయ్, తుమ్క కిచ్చొ జలెకు కొత్తు. తిలి గె?” మెన పుసిలన్, చి “కిచ్చొయ్ కొత్తు నాయ్” మెల. ³⁶ †దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, జోవయంక అన్నె, “అప్పె జలె, కక్క సెంచె గే డబ్బుల్ సెంచె గే అస్సి గే, దెర తంక, చి కక్క కండా తయె నాయ్ గే, జోవయించి కోటు విక కండా గెననుక. ³⁷ కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె,

‡క కి ‘నేరిమ్ కెల్లొసా’ మెన తీర్పు కెరు మెన దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి కోడు అంచితె పూర్తి జర్గు జంక అస్సి. కిచ్చొక మెలె, అంచి రిసా రెగిడ్డిసి ఎత్తి కచితుమ్ జర్గు జయెదె” మెలన్. ³⁸ శ్రీతెదొడి సిస్సుల్, “ఈందె, ప్రబు, అమ్చితె దొన్ని కడ్డుమలు అస్సి” మెల, చి “సాలు” మెలన్.

యేసు మొరుక తిలిన్చి రిసా జో ప్రార్దన కెర్లిసి

(మత్త 26:36-46; మార్కు 14:32-42)

³⁹ యేసు ఒలీవ మెట్టయ్ గెచ్చుక అలవాట్ తిలి చి, తెదొడి బార్ జా ఒత్తయ్ గెలన్. జోచ సిస్సుల్ కి జో తెన్ బెద గెల. ⁴⁰ జలె, ‘గెత్తేమనే’ మెంతి జో గెతి ఒత్తచి తోటతె పాచ కెర, సిస్సుల్క యేసు, “అప్పె జెత అల్లర్ తుమ్క ఏక్ పరిచ్చ రితి జయెదె. ఈంజ ఎత్తితె తుమ్ పాపుమ్ నే కెర్తి రిసా ప్రార్దన కెర్తె తా” మెన యేసు సంగ కెర, ⁴¹ పత్తురు

* **22:35** 22:35 లూకా 10:4, 9:3. † **22:36** 22:36 ఈంజ 36నంబర్చి కోడు కిచ్చొక సంగితయ్, బెర్తి, ‘అల్లర్ జెవుల చి తుమ్ డిట్టుమ్ తతి రిసా తెయార్ జా’ మెలి అర్దుమకయ్. గని ‘మాములుమ్ అయ్దల్క యుద్దుమ్ కెరుక తెయార్ జా’ మెలి అర్దుమక యేసు సంగి నాయ్. పడ్డె పేతురు జో మాన్సుచి కండ్లి కండా తెన్ సిందతికయ్ యేసు గేల కెర్లన్. మత్తయి 26:52, యోహాను 18:11, లూకా 22:51. ‡ **22:37** 22:37 యెనయా 53:12. § **22:38** 22:38 నెంజలె కడ్డుమలుచి రిసాచి టాలి సిస్సుల్ అర్దుమ్ నే కెర్లి రిసా “ఈందె ప్రబు, అమ్చితె దొన్ని కడ్డుమలు అస్సి” మెల, చి “సాలు, అన్నె దస్సి లట్టబా నాయ్” మెలన్.

గల్గి ఎదిలి దూరి గెచ్చు కెర, మొగ్రల్ టిక, 42 “ఓ బ, తుక ఇస్టుమ్ తిలె, ఈంజ గిన్నుచి ఆవ్ నే పితి రితి అంక పిట్టవు, గని అంచి ఇస్టుమ్ పోని. తుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవున్” మెన దేముడు అబ్బోన్క ప్రార్దన కెర్లన్. 43 *పరలోకుమ్ తెంతొ దూత ఎక్కిలో డీస జోక డిట్టుమ్ కెర్లన్. 44 †తెదొడి జోచి పెట్టి ఒగ్గర్ బాద దుకుమ్ సేడ, అన్నె ఒగ్గర్ ఆస తెన్ ప్రార్దన కెర్లన్ చి, జోచి గాము కిసి పుట్టిలి మెలె, సుక్కల్ లోయి జా బుయ్యె సేడ గెలన్.

45 జలె, యేసు ప్రార్దన కెరుక ముల ఉట్ట కెర సిస్సుల్ తిలిన్తె అయ్లె, జేవ్ ఒగ్గర్ దుకుమ్క అల్పు జా నిజ గెల అస్తి. 46 అన్నె, జోవయింక “తుమ్ కిచ్చొక నిజుక? ఉట్ట, చి ఈంజ జెతి అల్లర్చి పరిచ్చుతె తుమ్ పాపుమ్ నే కెరె రితి ప్రార్దన కెరె తా” మెలన్.

యేసుక దెరుక మెన యూదా చి జనాబ్ జట్టు తెన్ అయ్లిసి (మత్త 26:47-56; మార్కు 14:43-50; యోహా 18:3-11)

47 యేసు జా కోడు సంగితె తతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ మాన్సుల్ జట్టు తెన్ అయ్ల, చి కో జోక పురై గెచ్చు వాట్ దెకయ్తె తిలన్ మెలె, యేసుచ బారజిన్ సిస్సుల్తె తిలో ఇస్సురియోతు యూదా. జో యూదా, జలె, యేసుక చుంబుక మెన జోచి పాసి అయ్లన్, 48 గని యేసు జోక, “ఓ యూదా, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొక దెర దెతి పొది ఉప్రమెన్నుక చుంబ దెతె గె?” మెన జోక పుసిలన్.

49 జలె, ‘జోక దెరుల’ మెన యేసు తెన్ తిల జోచ సిస్సుల్ దెక కెర, “ప్రబు, అమ్చ కథ్ఠమ్లు తెన్ జోవయింక కండుమ గె?” మెన పుసిల.

50 జోవయింతె †ఎక్కిలో కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, కీఎత్తిక వెల్లొ పూజరిచొ గొత్తి సుదొక కండుక గెచ్చు, జోచొ ఉజిలో కంర్లొ సింద గెలన్. 51 జలె యేసు “అన్నె దన కమొ పోన” మెన సంగ కెర, జో గొత్తి సుదొచొ కంర్లొ చెంగిల్ కెర్లన్.

52 తెదొడి జోక దెరుక మెన బార్ జా అయ్ల వెల్లెల పూజర్లుక, దేముడుచి గుడిచ సయ్సుమ్ సుదల్చ అదికారుల్క చి వెల్లెల సుదల్క యేసు, “ఆవ్ కిచ్చొ చోర్లయ్ గే, చి కత్తులు *డండల్ దెరన తుమ్ అయ్లదు? 53 ఆవ్ రోజుక దేముడుచి గుడితె గెతె తిలె కి, తెదొడి తుమ్ అంక దెర్లద్ నాయ్. గని తుమ్చి కామ్ తుమ్ జర్గు కెర్తి గడియ ఈంజ, అందర్ లోకుమ్చి సెక్తి ఏలుప కెర్తి గడియ ఈంజ” మెన సంగిలన్.

యేసుచి రిసా ‘జోక నేని’ మెన పేతురు తివ్వెరి సంగిలిసి (మత్త 26:57-58,69-75; మార్కు 14:53-54,66-72; యోహా 18:12-18,25-27)

54 తెదొడి యేసుక దెర ఎత్తిక వెల్లొ పూజరిచి మేడతె కడ నిల. కడ నెతె తిలి పొది పేతురు, జలె, దూరి దూరి యేసుచి పట్టి గెతె తిలన్, అన్నె, 55 ఎత్తిక వెల్లొ పూజరిచి మేడచి వీదిచి నెడిమి సగుమ్జిన్ చల్లిక ఆగి లావ తవుక మెన వెస తతికయ్, పేతురు జోవయింతెన్ వెసిలన్.

56 పేతురు దస్సి ఆగిచి ఉజిడతె వెస తతికయ్, తేరబొద్ గొత్తి సుదొ ఎక్కి జోక దెక కెర, చెంగిల్ దెక కెర, “ఈంజొ మాన్సు యేసు తెన్ బుల్తె తిలో” మెలి. 57 గని పేతురు “అమ్మ, జోక ఆవ్ నేని” మెన సంగిలన్.

* 22:43 22:43 ఈంజ ఎత్తి రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 43 చి 44నంబర్లుచ కొడొ తయె నాయ్. † 22:44 22:44 ఈంజ ఎత్తి రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 43 చి 44నంబర్లుచ కొడొ తయె నాయ్. ‡ 22:50 22:50 కొన్నె మెలె, పేతురు. యోహాను 18:10 దెక. § 22:50 22:50 ‘ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి’ మెలె, మొత్తుమ్ వెల్లెల పూజర్లుతె ఎక్కిలో ‘ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి’ జయెదె. దేముడుచి గుడిచ సగుమ్ కమొ జో ఎక్కిలోయి కెరెదె. జేవ్ ఎత్తిక జో వెల్లొ జయెదె. * 22:52 22:52 నెంజిలె ‘బెడ్డివ’.

58 పడ్డో అన్నె గడియ గెతికయ్, అన్నెక్లో పేతురుక దెక కెర, “తుయి కి జో తెన్ తిలోసా” మెలన్, గని “బాబు, ఆవ్ నెంజి” మెన పేతురు సంగిలన్.

59 అన్నెక్ గంట గెతికయ్, అన్నె అన్నెక్లో పేతురుచి రిసా “నిజుమి, ఈంజో మాన్సు కచితుమ్ జో యేసు తెన్ తిలన్. ఈంజో కి †గలిలయ సుదొ గెద!” మెలన్. 60 పేతురు “బాబు, తుయి సంగితిన్చి అర్దుమ్ ఆవ్ నేని” మెలన్, జో అన్నె లట్టబై తతికయ్, బేగి కుకుడో వాసేలన్.

61 తెదొడి యేసుప్రబు పసుల పేతురుక చెంగిల్ దెకిలన్ చి, “కుకుడో ఆజి నే వాసితె అగ్గె తుయి తివ్వెరి అంచి రిసా ‘జోక నేని’ మెంతె” మెన యేసుప్రబు సంగిలిసి పేతురు ఏదప్ప కెర్లను, చి 62 జా వీదె తెంతో బార్ జా బయిలె గెచ్చు కొక్క కొక్క ఏడ్లన్.

యేసుక రకితె తిలన జోక కొకడ పెట్టిసి

(మత్త 26:59-68; మార్కు 14:55-65; యోహా 18:19-24)

63 తెదొడి యేసుక రకితె తిల మాన్సుల్ యేసుక కొకడ కెర దెబ్బల్ పెల్ల చి, 64 జోచ అంకివొతె కచ్చల్ బంద కెర, “తుక కో పెల్ల గే †తుయ్ క్రీస్తు గద, అమ్క సంగు!” మెల, అన్నె 65 జోక దూసుప కెర్త అన్నె ఒగ్గర్ కొడో సంగిల.

66 రాత్ పాయితికయ్, యూదుల్చ వెల్లెల సుదల్, జోవయించ వెల్లెల పూజర్లు చి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన తగు కెరుక మెన వెసిల చి, జా తగు కెర్తినతె యేసుక కడ ఆన్ల. 67 “‘తెద్రయిందె’ మెన దేముడు సంగిలో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా తుయి గే?” మెన అగ్గెతె వెసిలన పుసిల. యేసు కిచ్చో సంగిలన్ మెలె,

“ఆవ్ తుమ్క సంగిలె, అంక నంప కెర్పు నాయ్, 68 అన్నె, తుమ్క ఆవ్ ఏక్ కోడు పుసిలె, అంక జబాబ్ దేసు నాయ్, 69 గని ఇన్నెచి పడ్డో ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా ఎత్త్రి సెక్తి అదికారుమ్ తిలో అమ్చో దేముడుచి ఉజెతో పక్క వెన తతిసి దెకితె” మెలన్.

70 “దస్సి జలె, అమ్చో దేముడుచో పుత్తుసి తుయి గె?” మెన పుసిల, చి జో జోవయంక “తుమ్ స్సాంత్ర సంగిల్ రితి జోయ్యి ఆవ్” మెలన్. 71 యేసు దస్సి సంగితికయ్, ‘దేముడుచో పుత్తుసి ఆవ్’ మెన యేసు ఒప్పున్సి జో దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ సంగన్లి రితి జతయ్. జా తప్పు మెన ఉచర, “అమ్క అన్నె సాచి అవ్సురుమ్ నాయ్. జో సాంత్ర సంగితికయ్ సూన్లమ్.”

23

పిలాతు అదికారిచి మొక్కె యేసుక నింద సంగిలిసి

(మత్త 27:1-2,11-14; మార్కు 15:1-5; యోహా 18:28-38)

1 తెదొడి తగుతె వెసిల వెల్లెల సుదల్ ఎత్త్రి ఉట్ట యేసుక పిలాతు *అదికారితె కడ నిల చి, 2 జోచి మొక్కె జోక టీవడ కెర, కిచ్చో నేరిమ్ సంగిల మెలె, “†కైసర్ రానొచి అమ్క ఏలుప కెర్తొ ప్రబుతుమ్క సిస్తు దాస నాయ్” మెన. “ఆవ్ క్రీస్తు, ఆవ్ రానొ మెనన, ఈంజో మాన్సు అమ్చ పైజల్క వెర్రి సికడ్తయ్”. 3 పిలాతు అదికారి యేసుక కిచ్చో పుసిలన్ మెలె, “తుయి యూదుల్చో రానొ గె?”. “తుయి సంగిల్ రితి మెన”, యేసు జబాబ్ దిలన్.

4 తెదొడి వెల్లెల పూజర్లుక చి జనాబ్క “ఈంజో మాన్సు కిచ్చో నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్” మెన పిలాతు అదికారి

† 22:59 22:59 యేసు యూదయ ప్రదేసిమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమతె జెర్మిలెకి గలిలయ ప్రాతుమతె వడ్డిలన్. ‡ 22:64 22:64 మత్తయి 26:68 దెక. * 23:1 23:1 పిలాతు అదికారి రోమ్ దేసిమ్చి నాన్ తెన్ యూదయ ప్రదేసిమ్చి ఉప్పిరి చి సమరయ ప్రదేసిమ్చి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తొ తిలన్. † 23:2 23:2 కైసర్ రానొ రోమ్ దేసిమ్చి ఉప్పిరి జేవ్ ఆకమించుప కెర్ల దేసిమ్లచి ఉప్పిరి వెల్లొ రానొ జా తిలో.

తీర్పు సంగిలన్. ⁵ జేవ్ కిచ్చొ మెల మెలె, గలిలయతె మొదొల్ కెర ఈంజ యెరూసలేమ్ ఎద కి “అమ్చ యూదుల్ జితిన ఎత్తితె, ఈంజొ కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ, ప్రబుతుమ్చి ఉప్పిరి ప్రెజల్చి సేంతుమ్ పిట్టయతయ్” మెన యేసుచి రిసా పిలాతుక బియడకు ఉచర అబద్దుమ్ సంగిల.

హేరోదుతె పిలాతు యేసుక తెద్రయలినె

⁶ గలిలయచి కోడు పిలాతు అదికారి సూన కెర, యేసుచి రిసా “దస్సి జలె, ఈంజొ మాన్సు గలిలయుడు గె?” మెన పుసిలన్ ⁷ హేరోదు ఏలుప కెర్రి గలిలయతె తెంతొ యేసు బార్ జల్తో మెన సూన కెర, జోక జో హేరోదు రానొతె తెద్రయలన్. జా పొది హేరోదు యెరూసలేమ్తె జా తిలన్.

⁸ జలె, హేరోదు యేసుక దెక కెర, సర్లసంతోసుమ్ జలొ. కిచ్చొక మెలె, జోచి రిసా అగ్గెయ్ తెంతొ సూన తిలొ చి, ‘జో కెర్రి కిచ్చొ జవున్ వెల్లి కామ్ దెకిన్దె’ మెన హేరోదు జోక దెకుక ఒగ్గర్ ఆస జా తిలొ.

⁹ జాకయ్, యేసుక జేవ్ మాన్సుల్ ఒత్త కడ నెతికయ్, హేరోదు ఒగ్గర్ కొడొల్ జోక పుసిలన్, గని యేసు ఎక్కి కోడు కి జబాబ్ దెయె నాయ్.

¹⁰ తెదొడి వెల్లెల పూజర్లు చి మోసె తెన్ దేముడు దిలి అగ్గల్ సికడన పురె బీచ కెర, ఒగ్గర్ విస్సుమ్ తెన్ యేసుచి ఉప్పిరి నేరిమ్లు వయడుక దెర్ల. ¹¹ అన్నె హేరోదు అదికారి జోచి నయన్యుమ్ తెన్ జోక నిస్కారుమ్ దెకిత్ రితి మార్పుప జా, కొంకడ్ల చి, చెంగిల పాలల్ జోక గల దా, పిలాతుతె అన్నె తెద్రయలన్. ¹² చి హేరోదు చి పిలాతు అగ్గె తెంతొ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ విరోదుమ్ జా తిలె కి, జయ్యి దీసి తెంతొ సినేతుమ్ బందిల.

పిలాతు యేసుక జోవయించి అత్తి సార్పు కెర్రిసి

(మత్త 27:15-26; మార్కు 15:6-15; యోహా 18:39-19:16)

¹³ తెదొడి పిలాతు వెల్లెల పూజర్లుక చి యూదుల్చ అదికారుల్ ఎత్తిక బుకారా కెర, ¹⁴ జోవయింక, “ప్రెజల్ ప్రబుతుమ్చి తెడి సేంతుమ్ నే తతి రితి ఈంజొ సికడ్లయ్” మెన సంగ తుమ్ ఈంజొ మాన్సుక అంచితె కడ ఆన్లదు, అన్నె, తుమ్చి మొక్కె ఆవ్ పరిచ్చ కెర్రి, ఈందె, ఇన్నెక ఉప్పిరి తుమ్ సంగిల నేరిమ్లుతె కేన్ కి ‘కెర్రి’ మెన రుజ్జు డీసె నాయ్. ¹⁵ హేరోదు కి పరిచ్చ కెర్రి చి, జోక అమ్తె అన్నె తెద్రయలొ, గెద. ఈందె, మొర్రి సిచ్చ జతి కిచ్చొ నేరిమ్ కి కెరె నాయ్. ¹⁶ జాకయ్, ఇన్నెక ఇదిల్ బుద్ది సికడ్లి రితి అంచ నయన్యుమ్లు కొర్లల్ తెన్ పెటుతు చి, ఇన్నెక విడ్డల్ కెరిందె” మెలన్. ¹⁷ కిచ్చొక మెలె, యూదుల్క సర్ల కెర్రి రితి వెర్రి వెర్రి జా పండుగు పొది జేలి జలొ కేన్ జవున్ మాన్సుక విడ్డల్ కెరుక జో అదికారిక అలవాట్.

¹⁸ గని “జో మాన్సుక పొని. జోక మారు చి, బరబ్బుక ములు. జోకయ్ అమ్క కావలె” మెన ఎక్కి జట్టు జా కేక్ గల. ¹⁹ బరబ్బు, జలె, కొన్నొ మెలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ప్రబుతుమ్చి ఉప్పిరి ప్రెజల్ విరోదుమ్ కెర్రి రితి జో అల్లర్ కెర తిలి రిసాచి, నరు అత్యజో కెర తిలి రిసా జోక జేలి కెర జేల్తె గల తిల.

²⁰ తెదొడి కిచ్చొ జలి మెలె, యేసుక విడ్డల్ కెరుక మెన తెదొడి ఎద పిలాతుక ఇష్టుమ్ తిలి రిసా, దస్సి మెన కేక్ గల బెర తిలసక అన్నెక్ సుట్టు సంగుక దెర్రికయ్,

²¹ జేవ్ ఎత్తిజిన “జోక కిసిలువతె గల

‡ 23:17 23:17 ఈంజ ఎత్తి రెగిడ్ల తొలితెచ సగుమ్ పుస్తకల్తె 17నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. § 23:21 23:21 ‘సిలుచ’ మెలె, ఏక్ టీవ్ తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతో మాన్సుక జా సిలువతె అంగ్ల కెర, జోవయించ అత్తె చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తెచట్టొతె మేకుల్ పెట, సిలువ బుయ్యొ టీచ రోవ కెర, దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతో మాన్సు దస్సి ఒడయ్ జా మెరెదె. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా.

టీచడ మొర్తి సిచ్చ కెరు! మొర్తి సిచ్చ కెర!" మెన కేక్ గల.

22 తెదొడి అన్నెక్ సుట్టు, ఇన్నెతెన్ మొత్తుమ్ తివ్వెర్ జలి, పిలాతు "కిచ్చొక? ఈంజొ కిచ్చొ నేరిమ్ కెర అన్నె? మొర్తి సిచ్చ జతి ఎదిలి కేన్ నేరిమ్ ఈంజొ కెర్లినచి రుజ్జు అంక డీసి నాయ్. జాకయ్ ఇన్నెక్ కొర్డల్ తెన్ పెట బుద్ది సికడ్డు చి, విడ్డల్ కెరిందె" మెలన్.

23 గని బెర తిల జనాబ్ "జొక సిలువ గలు! మొర్పు!" మెన కేకుల్ గల గల, బలవంతుమ్ కెర జిన్ల. 24 జాకయ్

"జేవ్ బలవంతుమ్ కెర సంగిలి రితి జర్లు జవున్" మెన పిలాతు తీర్పు దిలన్, 25 అన్నె, ప్రబుతుమ్చి ఉప్పిరి ప్రెజల్క విరోదుమ్ సికడ్డొ నరు అత్య కెర తిలో బరబ్బుకయ్ ముల దిలన్; బెర తిల జనాబ్ బలవంతుమ్ కెర తిలి రిసా-చి "యేసుక కిచ్చొ కెర్లె గే కెర తుమ్చి ఇస్టుమ్ తుమ్చి పూచి" మెన, జోవయించి అత్తి జోక సార్పు కెర దిలన్.

యేసుక సిలువతె టీచడుక మెన కడ నిలిసి

(మత్త 27:32-44; మార్కు 15:21-32; యోహా 19:17-19)

26 జలె, యేసుక పట్టుమ్ ఒత్తల్తోచి బయిలె కడ నెతె తా, 'యేసుక టీచడ్డి సిలువ వయన జోవయించి పట్టి ఇండున్' మెన, కేనె గే బయిలు దేసిమ్ తెంతొ జా వాట్ జెతె తిలో సీమోను మెలో కురేనియు ప్రాంతుమ్చొ మాన్సుక దెర కెర, జోక జా సిలువ వయడ్ల. 27 అన్నె, యేసుచి పట్టి ఒగ్గరజిన్ జనాబ్ జెతె తిల, అన్నె జోవయింతెన్ ఒగ్గరజిన్ తేరబోదల్ గుండెతె పెటన ఏడుకుడ్డు జతె తిల. 28 గని యేసు పసుల జోవయింక, "ఓ యెరూసలేమ్చ తేరబోదలు, అంక జెతి బాద చి రిసా తుమ్ ఏడ నాయ్, గని

తుమ్ కిచ్చొచి రిసా ఏడుక మెలె, తుమ్క చి తుమ్చ బోదల్క రిసాయ్ ఏడ. 29 మెలె, ఈందె, 'గొడ్డు జలనక, బోదల్ నే పాయిలనక, దూద్ నే పియడ్లనక చెంగిలి!' మెన తుమ్ సంగిత దీనల్ జెవుల. 30 కిచ్చొక మెలె, జేవ్ దీనల్కచ సిచ్చల్ దెక కెర, 'అమ్చి ఉప్పిరి నేడ అమ్క డంక గెల' మెన డొంగ్రల్క చి మెట్టల్క సంగుల. 31 * అచ్చి తిలి మట్టుక మాన్సుల్ ఇసి కెర్లె, సుకా గెలి మట్టుక కిచ్చొ కెరులగే?" మెన జేవ్క సంగిలన్.

32 యేసు తెన్ మొర్తి సిచ్చ జతి రిసా అన్నె దొగులక కి ఒత్త కడ నిల. జేవ్ నిజుమి నేరిమ్లు కెర్లన.

యేసుక సిలువతె టీచడ్డిసి

33 జలె, 'గిడ్డి రితి పోలికచి మెట్ట' మెలిన్తె జేవ్ ఎత్తిజిన్ గెచ్చ పాచ కెర, యేసుక జోచి సిలువతె టీచడ్ల చి, జో డెత్తి పక్క ఎక్కిలోక చి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలోక జేవ్ దొగుల నేరిమ్ కెర్లనక కి ఎక్కెక్ సిలువల్తె టీచడ్ల. 34 † అన్నె, జోక దస్సి కెర్లనచి రిసా యేసు "ఓ బ, ఇన్నెక్ చెమించువ కెరు. కిచ్చొ కెర్లతి గే నేన్తి" మెన దేముడు అబ్బొనక ప్రార్దన కెర్లన్.

జోక సిలువతె టీచడ్ల †జమాన్లు సుదల్ జోచ పాలల్ వంటనుక మెన చీటి గలిల. 35 ప్రెజల్ పాసి టీచ తా దెకితె తిల, "జో అన్నె మాన్సుల్క రచ్చించువ కెర్లొ, గెద. దేముడు 'తెద్రయిందె' మెన సంగ తిలో రచ్చించువ కెర్లొసా క్రిస్తు జయెదె జలె, జొయ్యి నిసాన్లొసా జయెదె జలె, జోక జొయ్యి రచ్చించువ కెరన్ను!" మెన యూదుల్చ అదికారుల్ జోక ఆసిల.

* 23:31 23:31 నెంజలె, 'అవ్ తిలో దారు జలొసాక మాన్సుల్ ఇసి కెర్లె, తుమ్ సుకా గెలి దారు జతనక కిచ్చొ కెరుల?' † 23:34 23:34 ఈంజ అత్తి తొలితొ రెగిడ్డి గ్రీకు బానచ సగుమ్ పున్కల్తె ఈంజ 'అన్నె' తెంతొ 'ప్రార్దన కెర్లన్' ఎదచి కొడు తయె నాయ్. ‡ 23:34 23:34 యోహూను 19:23. § 23:36 23:36 రాసల్, సామ్మార్లు నెంజిల మాములుమ్ మాన్సుల్ పితి రగుమ్ అమ్డి తిలి ద్రాచ రన్నుమ్

36 జమాన్లు సుదల్ కి జోక కొకడ్ల. జోచి పాసి జా కెర, సీఅమడి తిలి ద్రాచ రన్నుమ్ చంపొ కెర దా, 37 “తుయి యూదుల్చొ రానొ జలె, తుకయ్ తుయి రచ్చించువ కెరను!” మెన కొకడ్లె తిల. 38 పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ కెర్ల మెలె, *“యూదుల్చొ రానొ ఈంజొ” మెన రెగిడ్లి దార్చిగండ యేసుచి బోడిచి ఉప్పిరి ఒడాయ్ల.

యేసు తెన్ సిలువల్తె ఒడాయ్ జా తిల దొగుల చొర్లు

39 ఒత్త అన్నె సిలువల్తె ఒడాయ్ జా తిల నేరిమ్ కెర్ల దొగులతె ఎక్కిలో, జలె, “‘తెద్రయిందె’ మెన దేముడు సంగిలో క్రిస్తు రచ్చించువ కెర్తొసా నెంజిన్ గె? జలె, తుకయ్ తుయి రచ్చించువ కెరను చి అమ్క కి రచ్చించువ కెరు!” మెన యేసుక దూసుప కెర సంగిలన్. 40 జలె, జో ఎక్కిలో దన్సి లట్టబ్బికయ్, అన్నెక్లొ జోక “ఇన్నెతెన్ తుయి ఎక్కి రితి సిచ్చు జలెకి, దేముడుక బిస్సి నాయ్ గె? 41 అమ్ జలె, అమ్ నేరిమ్లు కెర్లి రిసాయి నాయిమ్ తెన్ అమ్క సిచ్చు కెర అస్తి, అమ్ కెర్ల కమొక జెతి సిచ్చుతె అమ్క గల అస్తి. గని ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొ ఇదిలిన్ తప్పు కి కెరె నాయ్” మెన ఈంజొ అన్నెక్లొ †చొరు తొల్లితొచొక గోల కెర. 42 జో యేసుక, “ఓ యేసుప్రబు, తుయి రానొ జా ఏలుప కెర్లి తుచి అదికారుమ్ తెన్ అన్నె జెతి పొదిక అంక ఉచర దయ దెకు” మెన సంగిలన్. 43 యేసు జోక, “తుక ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఆజి కి చెంగిల్ తోట రితి ‡పరదైసుతె అంచి తెన్ తస్త” మెన సంగిలన్.

* 23:38 23:38 యోహాను 19:20తె దెకితె, పిలాతు అదికారి జా దార గండ సొంత రెర్ల తిలన్. తిన్ని బాసల్ తెన్ రెర్ల తిల; గ్రీకు బాస తెన్, రోమ్ దేసిమ్చి లాటిన్ బాస తెన్, చి జీవ్ యూదుల్చి సొంత ఎల్లి బాస తెన్.

† 23:41 23:41 మత్తయి 27:44. ‡ 23:43 23:43 నెంజిలె ‘పరలోకుమ్తె’. § 23:44 23:44

నెంజిలె ‘ఒండి బూలోకుమ్తె’. * 23:45 23:45 ఎక్కి ఎత్తిక వెల్లొ వూజరి వెర్నెకెక ఎక్కి నుట్టు పెన అర్చితుమ్ దెతి గదిక అడ్డు కెర్లి తెర, జా. జా చిరి జా దొన్ని గండల్ జలిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, యేసు మొర్లిన్ తెన్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక చి మాన్సుల్క అడ్డు తిల పాపుమ్ జో యేసు గెచ్చయలిన్చి అర్దుమ్. ఏల్లియలుక రెగిడ్లి ఉత్తుమ్ 10:19, 20. † 23:47 23:47 జో రోమియుడు జయెదె జలెకి. ‡ 23:49 23:49 లూకా 8:1-3 దెక.

యేసు మొర గెలిసి (మత్త 27:45-56; మార్కు 15:33-41; యోహా 19:28-30)

44 మెద్దెనె, బార గంటల్ జలి పొది తెంతొ, జలె, తిన్ని గంటల్ ఎద, పొద్దు అందర్ జా గెలి చి, సీజా దేసిమి ఒండి అందర్ జా గెలి. 45 అన్నె కిచ్చొ జర్లు జలి మెలె, దేముడుచి గుడితె ఒడొవ తిలి *తెర ఉప్పిర్ తెంతొ ఎట్టొ ఎద చిరి జా దొన్ని గండల్ జా గెలి. 46 తెదొడి యేసు గట్టిజ అవాడ్ కెరన “ఓ బ, తుచి అత్తి అంచి జివు ఆవ్ సొర్పు కెర దెతసి” మెన సంగ ప్రానుమ్ ముల దిలన్.

47 జలె, యేసుక దెకితె తిలో †పుంజెకజిన్ జమాన్లుక వెల్లొ, జర్లు జలిసి ఎత్తి దెక కెర, దేముడుక గవురుమ్ కెర్లొ చి, “ఈంజొ మాన్సు కచితుమ్ పున్నిమ్చొ!” మెన సంగిలన్. 48 అన్నె, కిచ్చొ జర్లు జయెదె గే దెకుమ్ మెన ఒత్త గెచ్చు తిల మాన్సుల్ ఎత్తిజిని, జర్లు జలిసి దెక కెర, గుండెతె పెటన గెరి ఉట్ట గెల. 49 అన్నె యేసుచ గోతుసుదల్, చి గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతొ జోచి పట్టి జా ‡సవైచన కెర తిల తేర్బోదల్ కి సిలువల్క ఇదిల్ దూరి టీచ తా జర్లు జలిసి ఎత్తి దెకితె తిల.

యేసుచి పీనుమ్ ఎంగ్రవ దిలిసి (మత్త 27:57-61; మార్కు 15:42-47; యోహా 19:38-42)

50 అరిమతయ్ మెంతి ఏక్ గవ్విచొ యోసేపు మెలో ఎక్కిలో తిలో. యూదుల్చి వెల్లి తగుతె వెసితొసా జయెదె, జో, చెంగిలో సత్తిమ్చొ మాన్సు జయెదె. 51 జీవ్ అన్నె వెల్లెల సుదల్

యేసుచి ఉప్పిరి కుట్ర కెర్లిన్తె జో బెదె నాయ్, జోక ఇస్లమ్ నాయ్ చి, 'ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్ కెయ్క ఎదార్దుమ్ డీసెదె, జా రాజిమ్చో క్రిస్తు రానొ ఏలువ కెరెదె?' మెన జో రకితె తిలన్. ⁵² ఈంజో మాన్సు, జలె, పిలాతు అదికారితె గెచ్చు కెర, "యేసుచి పీనుమ్ అంక దె" మెన జా ఉత్తవ వెంట గెల్లి రిసా సెలవ్ నజిలన్, ⁵³ అన్నె, ఉత్తవ కెర, జోచి ఉప్పిరి చెంగిల్ విలువ కిబట్ట గండ పంగ్రవ కెర, కక్క అగ్గె నే రోవ తిలి సాప్రయ్ డొల్లి కెర్లి మెన్సున్తె రోవ దిలన్. ⁵⁴ *కేన్ దీసి దస్సి కెర్లన్ మెలె, యూదుల్చి సెలవ్ కడన్లి దీసిక బోగి జయెదె.

⁵⁵ యేసుక †నవ్రెచన కెరుక మెన అగ్గె గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతో జో తెన్ బెదె జా తిల తేర్బోదల్ జలె, †యోసేపుచి పట్టి జా తిల, మెన్సున్ దెక, యేసుచి పీనుమ్ కిసి ఎంగ్రవ దిల గే దెకిల. ⁵⁶ దెక కెర, జేవ్ తతా గెరలె గెచ్చు కెర, జోక పడ్డె గానుక మెన చెంగిల వాసిన తేల్లు తెయార్ కెర్ల. అన్నె దేముడు మోసె తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె రెగిడ్లి రితి సెలవ్ కడన్లి దీసి తుక్లె తిల.

24

యేసుక 'జీవ్ జా అస్సె' మెన రుజ్జు అయ్లీసి
(మత్త 28:1-10; మార్కు 16:1-8; యోహా 20:1-10)

¹ సెలవ్ కడన్లి దీసి రాత్ పాయితె తతికయ్, జేవ్ తేర్బోదల్ జేవ్ తెయార్ కెర్ల వాసిన తేల్లు దెరన మెస్సె గెల. ² జలె,

ఒత్త పాచిలె, కిచ్చొ దెకిల మెలె, జా సాప్రయ్ డొల్లి కెర్లి మెన్సున్ పెసితి పాల్క డంక తిలో వెల్లి పత్తురు ఒన్సుల్ జా అస్సె మెన దెకిల, ³ పెసిలె, యేసుచి పీనుమ్ జేవ్క డీసె నాయ్.

⁴ జలె, యేసుచి పీనుమ్ అస్సె నెంజిలిన్చి రిసా కిచ్చొ ఉచరుక గే జేవ్ నేన తతికయ్, ఈందె, దగదగాల్లు మెర్సుప జల పాలల్ గలన్ల దొగుల ఉబెడల్ రిత దూతల్ జోవయించి పాసి టీచిల. ⁵ ఈంజేవ్ తేర్బోదల్ బియ్క గెచ్చు బుయి పక్క దెకితె తతికయ్, జేవ్ దూతల్ జోవయింక కిచ్చొ మెల మెలె, "జీవు తిలోసాక కిచ్చొక మెన్సు చజితను? జో ఇన్నె నాయ్. జో జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె. ⁶ ఈందె, జో తెదొడి గలిలయతె తా ఒత్త తెంతో నే బార్ జతె అగ్గె తుమ్క సంగిలిసి తుమ్ ఏద కెర."

⁷ కిచ్చొమెలె, " *ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక విరోదుమ్ సుదల్ అన్నె పాపుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దెంక అస్సె చి, జేవ్ అంక సిలువతె టీవడ మారుక అస్సె, చి తిర్తెక ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె, మెన సంగిలన్, గెద" మెన దూతల్ సంగిల. ⁸ జేవ్ తేర్బోదల్ యేసుచ తెదొడెచ కొడొ ఏదస్ట కెర్ల, ⁹ అన్నె, మెన్నె తెంతో పసుల ఉట్ట గెచ్చు, †ఎగరజిన్ యేసుచ సిన్సుల్క చి జోవయింక నంపజల అన్నె ఎత్తిజిన్క జా కబుర్ సంగిల.

¹⁰ జేవ్ ఎగరజిన్ యేసుచ †బారికుల్క జో జీవ్ జా ఉట్టిన్చి రుజ్జు సంగిల జేవ్ తేర్బోదల్ కొన్న మెలె, మగ్గల గవ్విచి మరియు, యోహాన్సు,

§ 23:53 23:53 యూదుల్ తెన్ బట్టక దిగిల గండల్ కెర గుడియపుల, పీనుమ్క. * 23:54 23:54 'సాంజ్ జలె అన్నెక దీసి మొదొల్ జా తయెదె-సెలవ్ దీసి; చి రిసా, తెదొడెక వెంట గెలుక నెంజె' మెన జేవ్ యూదుల్చి రితి ఉచర, సాంజ్ సరిగా నే జతె అగ్గె వెంట గెల. † 23:55 23:55 లూకా 8:1-3 దెక.

‡ 23:55 23:55 యోసేపు తెన్ నీకొదేము మెలో బెదె వెంట గెల. యోహాను 19:39-40. * 24:7 24:7 లూకా 9:22, 24. † 24:9 24:9 యేసుక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి దెర దిలో యూదా మదెనె అత్య కెరన తిలో. మత్తయి 27:5, బారికుల్ 1:18. ‡ 24:10 24:10 ఒగ్గెరతె 'సిన్సుల్' మెన అస్సె. 'బారికుల్' మెలి పుస్తకమ్తె పూర్తి 'బారికుల్' మెంతె తయెదె.

§ 24:10 24:10 ఈంజ మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మార్కు 6:3. * 24:10 24:10 జోవయింతె ఎక్కి 'సలోమే' మెలిసి; మార్కు 15:40.

సీయాకోబుచి అయ్యసి మరియు, చి జోవయింతెన్ తిల *అన్నె తేర్బోదల్. 11 జేవ్ సంగిలిన్క 'వెర్లి కోడు' మెన ఈంజేవ్ ఎగరజిన్ ఉచర నంప కెర్తినాయ్. 12 †గని పేతురు ఉట్ట కెర, మెస్సునతె నిగ గెలో, అన్నె ఒత్త పాచ వంపొ జా తెడి దెకిలె, యేసుచి పీనుమ్క అగ్గె వంగ్రవ తిలి బట్టయ్, గని పీనుమ్ నాయ్, కిచ్చొ నాయ్. జలె, జర్గు జలిన్క ఆచారిమ్ జా ఉచరన ఉచరన, గెరి ఉట్ట గెలన్.

ఎమ్మాయు గవ్వె దొగుల సిస్సుల్క యేసు దస్సుల్ జా బెద గెలిసి (మార్కు 16:12-13)

13 జయ్య దీసి, యేసుచ సిస్సుల్ జల దొగుల ఎమ్మాయు మెంతి గవ్వె గెతె తిల. జా గావ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క ఎగర కిలోమిటర్లు దూరి తయెదె. 14 జర్గు జలిన్ ఎత్తిచి రిసా జేవ్ దొగుల లట్టబై తిల, 15 జలె, జేవ్ దస్సి లట్టబై తతికయ్, యేసు సొంత జా వాట్ జా జోవయింతె పాచ కెర, జోవయింతెన్ బెద ఇండుక దెర్లన్. 16 జలె, జోక దెకిలెకి, జోక జేవ్ చినుక ‡అడ్డు కెర్తె తిలన్, చి చినితి నాయ్.

17 తెదొడి యేసు జోవయింక “తుమ్ ఇండ ఇండ, కిచ్చొచి రిసా ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబై అస్సన్?” మెన పుసిలన్ చి, జేవ్ ముసుర్లు జా ఇదిలిన్ మొకొమ్ కెరన అస్తి. 18 జోవయింతె ఎక్కిలో క్లెయొపా మెలోసా. జో, జలె, “ఈంజ మదెనె యెరూసలేమ్తె జర్గు జలిసి ఒత్త అయ్లన ఎత్తిజిన్ జాన్తి. ఎక్కి

తుయి నేన్ని గె?” మెన జోచి ఆచారిమ్ సంగిలో. 19 యేసు జోవయింక “కిచ్చొ జర్గు జలిసి?” మెలన్, చి జేవ్ జోక నజరేతు గవ్వెచొ యేసుచి రిసా జర్గు జలిసి. జో దేముడుచ కబుర్లు సంగితోసా జా తిలో. జో కెర్లి బోదన, జో కెర్ల వెల్లెల కమె, దేముడు దిలన చి, జోచి బోదన జోచ కమొక ఎత్తిజిన్ ప్రెజల్ నంప కెర తిల. 20 గని అమ్చ వెల్లెల పూజర్లు చి అమ్చ అదికారుల్ 'జో మొర్తి సిచ్చ జవున్ తుమ్ మొర్తి సిచ్చ తియ' రోమ్ దేసిమ్చ అదికారుల్చి అత్తి సార్లు కెర దిల చి, సిలువతె టీవడ మార్ల. 21 ఆమ్, జలె, జోక “ 'అమ్చ ఇస్రాయేలుల్క కిరచ్చించువ కెరుక తిలోసా జొయ్యి' మెన ఆస జా తిలమ్. అన్నె, అమ్ సంగిలిసి జర్గు జలి తెంతో, జో మొర్లి తెంతో, అప్పె తిర్రతి జా అస్సె. 22 అన్నె కిచ్చొ మెలె, అమ్చి తెన్ బెదిత సగ్రుమ్జిన్ తేర్బోదల్ ఆజి అమ్క ఆచారిమ్చి కోడ్లు సంగిల. రాత్ పాయితె తతికయ్. జేవ్ మెస్సు గెల చి, 23 ఒత్త యేసుచి పీనుమ్ డీసె నాయ్, చి అమ్తె జా కెర అన్నె కిచ్చొ మెల మెలె, దూతల్ అమ్క డీసెన్ సేడ్ల చి, యేసుక 'జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె' మెన అమ్క సంగిల మెల. 24 అమ్చితె తిలస సగ్రుమ్జిన్ మెస్సు గెచ్చొ దెకిల చి, జేవ్ తేర్బోదల్ సంగిల్ రితి తిలి. గని యేసుక, దెకితి నాయ్” మెన జేవ్ దొగుల సంగిల. 25 యేసు జోవయింక, “కిచ్చొ గ్యానుమ్ నెంజిలన, తుమ్! దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్చ కొడొ అర్దుమ్ కెరనుక

† 24:12 24:12 ఈంజ ఎత్తి తోలితో రెగిడ్ల సగ్రుమ్ పుస్తకల్తె 12 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. ‡ 24:16 24:16 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి నెలవ్కయ్ జా అడ్డు తయెదె. మార్కు 16:12తె దెకిలె, యేసుచి పొలిక ఇదల్ మార్కువ జా తిలి. § 24:21 24:21 నెంజిల 'అన్నె గెనన విడ్డల్ కెరుక తిలోసా'. మాములుమ్ యూదుల్ జోవయింక ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ తెంతో వడ్డె జోవయింక ఆక్రమించువ కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ తెంతో చి రచ్చనక ఉచర్తె తిల. బారికుల్ 1:6-8 కి దెక. ఈంజేవ్ సిస్సుల్ కి జా రగ్రుమ్ రచ్చనచి రిసా ఉచర్తె తిల, కిచ్చొగె. అప్పెచి మట్టుక ముక్కిమ్క పాపుమ్ తెంతో చి రచ్చన దొర్లు కెరుక యేసు అయ్లో, చి జాచి రిసా దొర్లు జలి అర్పితుమ్ జలె. లూకా 5:24 యోహాను 3:16-18 దెక. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఆకర్కయ్ ఆగానుమ్ బూలోకుమ్ మార్కువ కెరెదె, చి తెదెడకయ్ యేసు ఎదార్కుమ్ ఏలువ కెరెదె, చి ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ పూర్తి గెచ్చుల. డీసయ్లిన్ 21:3-5, కొరిందిల్క రెగిడ్ల ఏవ్ నంబర్ ఉత్త్రమ్ 15:24-28.

నంప కెరుక అల్సిమ్ కెర్తను, కిచ్చొక? 26 క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా దన బాదల్ సేడ జో గవురుమ్ జతిన్తె గెచ్చుక దొర్కు జలి, గెద” మెన, 27 మోసే చి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్, అన్నె దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్తులచి అత్తి రెగిడ్లి, జోచి రిసాచ దేముడుచ కొడొతె రెగిడ్లి ఎత్కిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలన్.

28 జలె, జేవ్ గెతి గావ్ పాసి జా జెతికయ్, యేసు అన్నె దూరి గెచ్చుక మెలి రితి జలొ, 29 గని, “సాంజ్ జలి. పొర్దు గెతయ్. అమ్చి తెన్ ఇన్నె తుయి నిద్ర తా” మెన జోక బతిమాల్పా జా సంగిల, చి జేవ్ తతిన్తె బెద గెలన్.

30 జలె, జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కంక మెన వెసిలొ, అన్నె, ఏక పొడి అత్తి దెరన ‘ఈంజ తుయి దా దయ కెర్లది’ మెన దేముడు అబ్బొన్క జోబర సంగ కెర, జా పొడి మోడ కెర, జోవయింక వంట దిలన్.

31 దస్సి కెర్లికయ్, జోవయించ అంకివొ టేంట జల చి, అర్దుమ్ అయ్లి చి జోక చినిల. చినిలి బేగి, యేసు మాయ జా ఉట్ట గెలొ.

32 దస్సి జర్గు జతికయ్. “నిజుమి, అమ్ వట్టె జో తెన్ జెతె తిలి పొది, దేముడుచ కొడొచి అర్దుమ్ అమ్క జో దెకయ్తె తిలి పొది అమ్చి పెట్టి డడ్డిల్ రితి సర్ల తిలి, గెద” మెన లట్టబల్ల.

33 జోవయించి ఒగ్గర్ సర్లక బేగి ఉట్ట జయ్యి గడియయ్ బార్ జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె అన్నె గెల. ఒత్త పాచ కెర, ఎగరజిన్ యేసుచ నిస్సుల్క చి జోవయింతెన్ తిలసక చజల చి, 34 జేవ్ ఈంజేవ్ దొగులక కిచ్చొ మెల మెలె, “ప్రబు నిజుమి జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె.

*సీమోనుక్ డీసిలన్!” మెన జేవ్ సంగితికయ్, 35 యేసు ఎమ్మాయున్తె గెతి వట్టె దస్సుల్ జలిసి అన్నె పొడి మోడ్డికయ్ ఈంజేవ్ జోక చినిలిసి ఈంజేవ్ జోవయింక సంగిల.

జోచ ఎగరజిన్ నిస్సుల్క యేసు డీసిలిసి (మత్త 28:16-20; మార్కు 16:14-18; యోహా 20:19-23; బారి కమ్మొ 1:6-8)

36 జేవ్ దస్సి లట్టబంతె తతికయ్, యేసు డీస జోవయించి నెడిమ్మి టీవిలన్, అన్నె, †“తుమ్క సేంతుమ్ తవున్. తుమ్ బమ్మ జా నాయ్. ఆవ్వి, గెద” మెలన్. 37 గని జేవ్ బియఁ గెచ్చ బమ్మ జల. జోక ‘డుంబొ’ మెన ఉచర్ల. 38 జో, జలె, జోవయింక “తుమ్ కిచ్చొక బమ్మ జతను? తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొక అన్మానుమ్ జతను? 39 అంక నిలువతె గలిలి పొది జేవ్ అంచ అత్తిలె చట్టలె పెట్ల మేకుల్చ మచ్చల్ దెక అంక తుమ్ చిన. ఆవ్వి గెద. అంక చడ దెక. డుంబొక ఆగ్గే తయె నాయ్ అడ్డొ తయె నాయ్, గెద, గని అంక అస్సె.” 40 ‡మెన జోచ అత్తో చట్టొ జోవయింక దెకయ్లన్.

41 జలె, జోవయించి సర్లసంతోసుమ్, జోవయించి ఆచారిమ్క జేవ్ తెదొడి ఎద నంప కెరుక ఇదిల్ అల్లర్ జలి రిసా, “ఇన్నె కిచ్చొ జలెకు కతిసి అస్సె గె?” మెన పుసిలన్. 42 మొసొ గండ దిల, 43 జో డుంబొ నెంజిలిన్చి రుజ్జుక జో నజన జోవయించి మొక్కె కయ్లన్.

44 తెదొడి జోవయింక, “ఆవ్ తుమ్చి తెన్ తిలి పొది, ‘మోసే పూర్దుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్తె అంచి రిసా మోసే పూర్దుమ్చొచి అత్తి

* 24:34 24:34 ‘సీమోను’ మెలె, పేతురు. † 24:36 24:36 “తుమ్క” తెంతొ 36నంబర్ కోడుచి ఆకర్ కోడు ‘మెలన్’ ఎదచి కోడు ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్లి సగుమ్ పుస్తకల్తె తయె నాయ్. ‡ 24:40 24:40 ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్లి సగుమ్ పుస్తకల్తె 40నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. § 24:44 24:44 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్ల ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్తె ఆగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమాసుమ్తె మోసే పూర్దుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె.

రెగిడ్లి దేముడుచ అగ్గుల్, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్ణమచచి కోడు, చి *క్రీస్తునల్తె †రెగిడ్లిసి ఎత్కి కచితుమ్ పూర్తి జర్గు జంక అస్సె' మెన సంగిలయ్, గెద" మెన సంగ కెర, 45 దేముడుచ కొడొతె తిలిసి జేవ్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ‡అర్దుమ్ దెకయ్లన్. 46 జోవయింక కిచ్చొ మెలన్ మెలె, "దేముడుచి కోడుతె రెగ్గయ్లిసి కిచ్చొ మెలె, 'దొర్కు జలో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా ఒగ్గర్ బాదల్ సేడ మొర తిర్తక అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె' మెన కీఅస్సె. అన్నె, 'కచితుమ్ జర్గు జయెదె' మెన దేముడుచి అప్పెచి సెలవ్ కిచ్చొ మెలె, 47 మాన్సుల్ జేవ్ కెర్ల పాపల్ చినన జేవ్ పాపల్క దుకుమ్ జా ఒప్పన ములిలె, క్రీస్తు దొర్కు జలి అర్చితుమ్ జలిన్చి రిసా అప్పె జేవ్ కెర్ల పాపల్ చెమించుప జతి వాటు దొర్కు జా అస్సె మెన ఆవ్ క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తొలితొ యెరూసలేమ్తె పడ్డె ఒండి లోకుమ్చ ప్రెజల్ ఎత్కిచ మాన్సుల్తె తుమ్ బోదన కెరుక అస్సె. 48 ఈంజ ఎత్కిచి రిసా సాచుల్ జా అస్సున్, చి తుమ్ బుల సాచి సంగుక అస్సె. 49 ఈందె, అంచొ దేముడు అబ్బొ 'జోవయించి పెట్టి *తెద్రయిందె' మెన సంగ తిలి జోచి పరలోకుమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి తెద్రయిందె, గని పరలోకుమ్ తెంతొ చి జా ఆత్మసెక్తి తుమ్చి పెట్టి జా తుమ్క తెయార్ కెరె ఎదక, ఈంజ మదెన ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె తుమ్ రకితె తా" మెన యేసు జేవ్ ఎగరజిన్క చి ఒత్త తిల జోక నంపజల అన్నె మాన్సుల్క

సంగిలన్.

యేసు పరలోకుమ్తె వెగ గెలిసి (మార్కు 16:19-20; బారి కమ్మొ 1:9-11)

50 తెదొడి యేసు జోవయించ సిస్సుల్క కడన, †బేతనియ గావ్ పక్క గెల చి, అత్తో ఉక్కుల జోవయింక దీవెన దిలన్. 51 జో దస్సి జా దీవెన దెతె తా, జోవయించి నెడిమి తెంతొ ముల ఉక్కిల్ జా పరలోకుమ్తె ఉట్ట గెలన్. 52 తెదొడి జేవ్ సెర్కు సేడ జోక బక్తి కెర తా ఒగ్గర్ సర్దనంతోసుమ్ తెన్ యెరూసలేమ్తె అన్నె గెల. 53 రోజుక దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, యేసుచి రిసా జో దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల.

* 24:44 24:44 జేవ్ క్రీస్తునల్తె దావీదు రాన్ జలో పూర్ణమచొ ఒగ్గర్ రెగిడ్లిన్. † 24:44 24:44 లూకా 18:31, 22:37, క్రీస్తునలు 20:42. ‡ 24:45 24:45 నెంజలె 'సెక్తి తిలన్'. § 24:46 24:46 యెసయా 53:1-9 ఎద జో బాదల్ సేడ మొర్తినచి రిసాచి టాలి అస్సె, చి దెస్సు నంబర్ తెంతొ బార నంబర్ ఎద జో అన్నె గవురుమ్ జతినచి రిసాచి కోడు అస్సె. జో తిర్తకయ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టినచి రిసా జా నే జతె అగ్గె అన్నె పూర్ణమచి వాల్ దేముడుచి కొడొతె, 'జా జర్గు జయెదె' మెన కేనె టాలి డీస్తుయ్ మెలె, యానా పుస్తకుమ్తె. యానాక వెల్లో మొస్సా గీడ తిర్తక జోవయింక ఒక్క విడ్డల్ కెర్తొసి. యేసు మొర తిర్తక అన్నె జీవ్ జంక తిలిచి రిసాచి టాలి జా. * 24:49 24:49 యోషేలు 2:28, 29 దెక. † 24:50 24:50 బేతనియ గావ్ ఒలివ మెట్టయ్ అస్సె; ఎట్టొ పక్కయ్. బారికుల్ 1:6-12చి దెకిలె, జో పరలోకుమ్తె వెగ గెలిన్చి రిసా ఒత్తయ్ కి అస్సె.

యోహాను సుబుమ్ కబుర్ యోహాను రెగిడ్డి సుబుమ్ కబుర్

యేసుక్రీస్తు కొన్నొ

1 * మొదొల్ తెంతొ కి దేముడుచి †కోడు తిలో. కిచ్చొ జెర్మన్ నెంజిలి పొది తెంతొ కి జా కోడు దేముడు తెన్ తిలో. జా కోడుయి దేముడు జా తిలో. ‡ 2 జొయ్యి కిచ్చొ నెంజిలి జా పొది దేముడు తెన్ తిలో. ఎత్తి జోచి అత్తి కల్లప జలి. 3 తిలిసి ఎత్తి జో నెంజితె జెర్మన్ జయె నాయ్. 4 జోచితె జివు తిలి, జా జివు మాన్సుల్ క ఉజిడి జా అస్సె. 5 జా ఉజిడి అందర్తె ఉజిడి దెతె అస్సె గని అందర్ జా ఉజిడిక చినన్క నెతిర్తయ్కి.

6 దేముడు తెద్రయ్తికయ్, ఏక్ మాన్సు బార్ జలన్. జోవయించి నావ్ యోహాను, 7 జో సాచి సంగుక అయ్లన్. ఎత్తిజిన్ క్రీస్తుక నంపజా పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జతు మెన, 'దొర్కు జలి * ఉజిడి యేసుక్రీస్తుయి' మెన సాచి సంగుక అయ్లన్. 8 యోహాను, జలె, జా ఉజిడి నెంజె, గని 'క్రీస్తుయి దొర్కు జలి జా ఉజిడి' మెన సాచి సంగుక అయ్లన్. 9 ఈంజ లోకుమ్తె జెర్మిత ఎత్తి మాన్సుక ఉజిడ్డి దెతి నిజుమ్ జలి ఉజిడి ఈంజ లోకుమ్తె జెతె అస్సె.

10 జలె, ఈంజ లోకుమ్తె జో తిలో. ఈంజ లోకుమ్ జోచి అత్తి జెర్మన్ జలి, గని ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ జోక చినితి నాయ్. 11 జోచి సొంత గేర్చి

మాన్సుల్తె జో అయ్లన్, గని జోచి సొంత మాన్సుల్ జోక ఒప్పన్తి నాయ్, నంపజతి నాయ్. 12 దస్సి జలి పొది సగుమ్జిన్ జోక ఒప్పన బెదవన నంపజా గెల. జోవయింకయి, జలె, 'తెదొడి తెంతొ దేముడుచ బోదల్ తుమ్ జలదు' మెన సెలవ్ దిలన్. 13 జోచ బోదల్ జతి జెర్మన్, జలె, కేన్ సెకుమ్తె జెర్మిలి రిసా జర్గు జలిసి నెంజె, కేన్ తేర్చి మున్సుసి ఆగ్గక ఆనచి రిసా జెర్మన్ జలిసి నెంజె. ఈంజ దేముడుచి దయచి రిసా జోచి ఆత్మన్కి దిలి రిసాచి జెర్మిలన.

14 జలె, దేముడుచి కోడు ఈంజ లోకుమ్తె మాన్సు జా జెర్మన్ జా అమ్ మాన్సుల్ తెన్ బెద జలన్. పూర్తి దయ, పూర్తి సత్తిమ్ తా అమ్చి తెన్ జిలన్, చి జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి దెకిల్ రితి జలమ్, చి 'దేముడు తెంతొ అయ్లో దేముడుచొ ఎక్కి పుత్తుసి ఈంజొయి' మెన అమ్క నిజుమి రుజ్జు అయ్లి. 15 జోచి రిసా " 'అంచి కంట పడ్డె జెతోసా అంచి కంట వెల్లో. కిచ్చొక మెలె, అంచి కంట జో అగ్గయ్ తిలోసా' మెన ఇన్నెచి రిసాయి స్సంగిలయ్" మెన యోహాను సాచి జా కేక గల సాట్ట కెర్తె తిలో.

16 జోచి ఎదివాట్ బెర్తుతె తిలి దయ తెంతొ అమ్ ఎత్తిజిన్ దయ పడ్డె దయ పాయ అస్సుమ్. 17 మోసి పూర్తుమ్చొచి అత్తి దేముడుచ ఆగ్గల్ అగ్గె తెంతొ అమ్క దా అస్సె, గని దేముడుచి దయ, నిజుమ్ యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దొర్కు జలి. 18 కేన్ మాన్సుకి కెయ్య కి దేముడుక దెకిత్ నాయ్. మాన్సు జోక దస్సి దెకుక నెంజితయ్. జాకయ్, జోచి పక్కయ్ తిలో దేముడుచొ ఎక్కి పుత్తుసి, ఈంజ

* 1:1 1:1 సముద్రమ్ బుయి లోకుముల్ కిచ్చొయ్ నెంజిలి పొది † 1:1 1:1 మెలె, ఎక్కిలోచి పెట్టి తిలిసి జోవయించి కోడుతె కిసి చినుక జయెదె గే, దస్సి, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కిసా అస్సె గే చినుక జలె, యేసుక్రీస్తుక దెకుక. పడ్డె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి పెట్టి తిలిసి యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జర్గు జయెదె. ‡ 1:1 1:1 'ప్రబు' మెలె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ఎత్తిక విలువ కెర్తె దేముడు, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు. దేముడు అబ్బొన్క కి దేముడు పుత్తున్క కి 'ప్రబు' మెనుల. బయిబిల్చి ఈంజ వాటతె ముక్కిమ్క క్రీస్తుకయ్ 'ప్రబు' మెనుల. § 1:5 1:5 ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్ ఆమన్ అందర్ రితి జలెకి, ఉజిడిక అందర్ కిసి విజుక నెత్తె గే, క్రీస్తుచి సత్తిమ్చి ఉప్పిరి పాపుమ్ జినుక నెత్తె. * 1:7 1:7 సత్తిమ్, నెక్కి.

లోకుమతె జెర్మ అమ్చి తెన్ జియ, అబ్బొసి కీసాచో గే అమ్క దెకవ అస్సె, చి అబ్బొన్క దెకిల్ రితి జా అస్సుమ్.

బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుక పరిచ్చ కెర్రిసి (మత్త 3:1-12; మార్కు 1:1-8; లూకా 3:1-9,15-17)

19 †యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ ియూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ 'తుయి కో?' మెన పుసితి రిసా, జోపయించ పూజర్లుక చి దేముడుచి గుడిచి సేవ కెర్రి లేవీ పూర్ణుమ్చోచి సెకుమ్చ మాన్సుల్ సగుమ్జీక బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుతె తెద్రయెల. 20 జేవ్ జోక 'తుయి కో' మెన పుసితికయ, జో అబద్దుమ్ జయె నాయ్. జో కీసి సాచి జలో మెలె, "ఆవ్ క్రీస్తు నెంజి" మెన సత్తిమ్ ఒప్పున్లన్. 21 దస్సి ఒప్పున్తికయ, "దస్సి జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో ఏలీయా పూర్ణుమ్చో ఏక్ వేల జస్తె గే?" మెన పుసిల. పుసిలె, "నెంజి" మెన సంగిలన్, చి "దస్సి జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగుక జెంక తిలో జో అన్నెక్టో జస్తె గే?" మెన పుసిల, గని అన్నె "నెంజి" మెన యోహాను సంగిలన్. 22 జోక జేవ్ అన్నె, "దస్సి జలె, తుయి కొన్నో? అమ్క తెద్రయెల వెల్లెల మాన్సుల్క అమ్ సంగుక అస్సె. కొన్నో మెన తుయి సంగితసి?" మెన జో తెన్ పుసిల. 23 జో జోపయింక, "యెసయా పూర్ణుమ్చోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలి

'ప్రబు జెంక వాట్ సోగ కెర!' మెన బయిలె ప్రదేసిమి కేక్ గల ప్రబుచి అవాడ్ ఆవ్.

మెన రెగ్గ అస్సె, గెద. ఆవ్ ఎక్కి జో" మెన యోహాను సంగిలన్.

24 పిమ్మల్ యోహానుక జేవ్ పరిచ్చ కెర్లస, జలె, కీపరిసయ్యుల్ తెంతో జా అస్సి, 25 "తుయి క్రీస్తు నెంజిలె, ఏలీయా నెంజిలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో అన్నెక్టో కి నెంజిలె, తుక కిచ్చో అదికారుమ్ తయెదె, చి *బాప్తిసుమ్ దెతసి?" మెన జేవ్ పుసిల. 26 యోహాను, జలె, "ఆవ్ జలె, మాన్సుల్క పానితె బాప్తిసుమ్ దెతసి, గని తుమ్చి నెడిమి తుమ్ నేన్లొ ఎక్కిలో టీవ అస్సె. 27 జో అంచి కంట పడ్డె జెంక తిలోసా. జో అంచి పడ్డె అయ్లె కి, జో కెద్ది ముక్కిమ్చో మెలె, జోచ జోడ్లుచ వాలివో యిప్పుక అంక విలువ నాయ్!" మెన జేవ్క ఇసి సంగిలన్. 28 ఈంజ ఎత్తి యోర్దాను గాడుక తూర్పు పక్కచి ఒడ్డుతెచి బేతనియ మెలి ఏక్ టాన్తె జర్లు జలి.

ప్రైజల్చి మొక్కె క్రీస్తుచి రిసా యోహాను సంగిలిసి

29 అన్నెక్ దీసి, యేసు పాసి తతికయ, యోహాను జోక దెక, "ఈంజ లోకుమ్చ చి పాపుమ్ వయ గెచ్చయతో అమ్చో దేముడు దిలో మెండపిల్ల జలోసా ఓదె!" మెన సంగిలో. అన్నె, 30 "ఇన్నెచి రిసాయి ఆవ్ సంగిలి, 'జో అంచి పడ్డె జెర్మిలెకి, అంచి కంట అగ్గెయ్ తెంతో తిలోసా, చి రిసా అంచి కంట వెల్లో జయెదె' మెలయ్. 31 ఈంజో కొన్నో

† 1:19 1:19 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి ఎక్కి దేముడుచి గుడి తయెదె. యూదుల్క జయి పట్టుమ్ ముక్కిమ్ జయెదె. ‡ 1:19 1:19 'యూదుల్' మెలె, 'అంచయ మాన్సుల్ జా అంకయ జోకర్లు' మెన పూర్ణుమ్ తెంతో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు నిసాన్సు ప్రైజల్. § 1:24 1:24 పరిసయ్యుల్ మెల వండితుల్, సద్దూకయ్యుల మెల వండితుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి అగ్గెల్ సికడ్డన చి వెల్లెల పూజర్లు యూదుల్చి వెల్లి సబతె వెనుల. * 1:25 1:25 'బాప్తిసుమ్' మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు మాన్సుచి పాపుమ్ చెమించువ కెర్రి గుర్తుక కెర్రిసి. కీసి ఎక్కిలో బాప్తిసుమ్ సజనుక మెలె, "ఆవ్ పాపుమ్ సుదె" మెన జో మాన్సు ఒప్పున, పాపుమ్ దోయ జా గతి గుర్తుక పానితె డుజ తా, అన్నె బార్ జంక. ఉపదెసిమ్ దెతోసా బాప్తిసుమ్ దెంక. † 1:31 1:31 'ఇసాయేలులు' మెలె, యూదుల్క అన్నెక్ నావ్ జయెదె.

గే ఆవ్ కి అగ్గె నేన్లయ్, గని ఆవ్ అయ్లిసి జోచి రిసాయి. †ఇస్రాయేలులు ఇన్నెక ‘అమ్చో రచ్చింఱుప కెర్తొసా’ మెన చినుతు మెన, పాపుమ్ జో గెచ్చయ్తి రిసా పానితె మాన్పుల్క బాప్తిసుమ్ దెత్తసి.”

32 తెదొడి యోహాను అన్నె కిచ్చొ సాచి సంగిలన్ మెలె, †“దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ పార్వ పిట్టచి రితి జా, ఆగాసుమ్ తెంతో ఉత్త్ర జా, జోచి ఉపీర్ టీవిలిసి ఆవ్ దెకిలయ్. 33 ఆవ్ జోక ‘జొయ్యి’ మెన నేన్లయ్. నేన్తయ్, గని పానితెచి బాప్తిసుమ్ ఆవ్ దెంక మెన అంక తెద్రయ్లో జో అమ్చో దేముడు కిచ్చొ గుర్తు సంగ తిలొ మెలె, ‘అంచి ఆత్మ ఉత్త్ర జా ఎక్కిలొచి ఉప్పిర్ టీవెదె, కచి ఉప్పిరి ఉత్త్ర జా టీవెదె గే, అంచి పరలోకుమ్చి నుద్ది తిలి ఆత్మక జోక నంపజలనక జొయ్యి బాప్తిసుమ్ దా కెరెదె.’ 34 జలె, జోక ‘దేముడుచొ పుత్తుసి ఈంజొయ్’ మెన ఆవ్ రుజ్జు దెక అస్సి, సాచి జా అస్సి” మెన ఒత్త తిలనక యోహాను సాచి సంగిలన్.

యోహానుచ సిస్సుల్తె దొగుల యేసుచి పట్టి గెలిసి

35 అన్నెక దీసి, యోహాను జోచి దొగుల సిస్సుల్ తెన్ టీవ తతికయ్, 36 యేసు జా వాట్ ఇండ గెతె తతికయ్, యోహాను జోక దెక, “పాపుమ్ గెచ్చయ్తో దొర్కు జలి దేముడుచి మెండపిల్ల, ఓదె!” మెన సంగిలన్. 37 యోహానుచ జేవ్ దొగుల సిస్సుల్, జలె, నూన కెర, యేసుచి పట్టి గెచ్చుక దెర్ల.

38 జలె, యేసు పస్ల, జేవ్ పట్టి జెతె తిలిసి దెక కెర, జోవయింక “కిచ్చొ చజితను?” మెన పుసిలన్, చి జేవ్ ‘గురుబాబు’ మెలి అర్దుమ్

తెన్ జోవయింబి అరమయ్ బాస తెన్ “రబ్బీ” మెన సంగ, “కేసె బస జా అస్సిసి?” మెన జోక పుసిల. 39 జో “జొమ్మ. జా, దెక” మెన సంగిలన్, చి జేవ్ జో తెన్ గెచ్చ, జో బస జలి టాన్ దెకిల. జలె, పాసి పాసి చెత్తర్ గంటల్ సంజె జలి రిసా, జా దీసి జేవ్ దొగుల యేసుతె తా గెల.

అంద్రెయ పేతురు మెలొ అన్నొన్క యేసుతె బుకారా ఆస్సిసి

40 యోహానుచి జా కోడు నూన యేసుచి పట్టి గెల జేవ్ దొగులతె ఎక్కిలొ అంద్రెయ మెలొసా జయెదె. జో కొస్సె మెలె, సీమోను పేతురుచొ బావొసి. 41 జో జలె, అన్నెక దీసి పెందలె కిచ్చొ తొలితో కెర్లన్ మెలె, సీమోను మెలొ జోచొ అన్నొన్క చజ కెర, “మెస్సుయక జలె క్రీస్తుక చజ దెక అన్నుమ్!” మెన సంగిలన్. †‘మెస్సుయ’ మెన జా బాస తెన్ సంగిలె, గ్రీకు బాస తెన్ ‘క్రీస్తు’ మెలి అర్దుమ్ తయెదె. 42 దస్సి సంగ, సీమోనుక అంద్రెయ యేసుతె కడ ఆస్సె. కడ ఆన్తికయ్, యేసు సీమోనుక చెంగిల్ దెక, “యోహాను మెలొ ఎక్కిలొచొ సీమోను మెలొ పుత్తుసి, తుయి. జలె, అప్పె తెంతో తుక ‘కేపా’ మెన నావ్ తితసి” మెన సంగిలన్. *‘కేపా’ మెన అరమయ్ బాస తెన్ సంగిలె, గ్రీకు బాస తెన్ ‘పేతురు’ జయెదె.

అన్నె దొగులక యేసు సిస్సుల్ కెరస్సిసి

43 అన్నెక దీసి, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె ఉట్ట గెచ్చిందె మెన యేసు ఉట్ట గెలన్. ఒత్త పావ కెర, పిలివ్ మెలొ ఎక్కిలొక చజ కెర, “అంచి పట్టి జా అంచొ సిస్సుడు జా” మెన, యేసు జోక బుకార్లన్.

† 1:32 1:32 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మక తెలుగు తెన్ సగుమ్తె ‘పరిశుద్ధాత్మ’ మెంతతి నెంజలె ‘చెంగిల్ ఆత్మ’ మెంతతి. § 1:41 1:41 ‘క్రీస్తు’ మెలె, మెస్సీయ మెలె, ‘దొర్కు జలొ రచ్చింఱుప కెర్తొసాక తెద్రయిందె’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు పూర్ణమ్ తెంతో సంగ తిలొసా. అన్నె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ‘రానొ’, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఏలుప కెరయ్లోసా’ మెలి అర్దుమ్. * 1:42 1:42 ‘కేపా’ మెలె, ‘పేతురు’ మెలె, ‘పత్తర్’ మెలి అర్దుమ్ తయెదె.

44 పిలిప్ బేత్సయిదా పట్టుమచొ. అంద్రెయ పేతురు కి జయ్యి పట్టుమచ.

45 జలె, నతనియేలు మెలో ఎక్కిలోక పిలిప్ చజ కెర, "అమ్చొ, మోసే పూర్గుమచొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలి †ఆగ్గుల్తె, క్రీస్తుచి రిసా రెగిడ్లొ, గెద. ‡అమ్చొ దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుమచ కి జోవయించి రిసా రెగిడ్లొ, గెద. జలె, జోక్రీస్తుక అమ్ చజ అస్సుమ్. జో కొన్సొ మెలె, నజరేతు గవ్వొచొ యోసేపుచొ యేసు మెలో పుత్తుసి. జొయ్యొ" మెన నతనియేలుక సంగిలన్.

46 సంగిలె నతనియేలు అన్యామమ్ జా "నజరేతు గవ్వొ తెంతొ కిచ్చొ జలెకు చెంగిల్ తిలిసి బార్ జయెదె గే?" మెన పుసెలన్, గని పిలిప్ జోక "తుయి జా కెర, సొంత దెకు!" మెన జోక యేసుతె కడ అన్సొ.

47 జలె, నతనియేలు పాసి జెతె తతికయ్, యేసు జోక దెక జోచి రిసా "ఈందె, సత్తిమ్ తిలో ఇస్రాయేలుడు, ఈంజొ. ఇనాచితె కిచ్చొ ఉప్పుమెన్ను నాయ్!" మెన సంగిలన్. 48 దస్సి సంగితికయ్, నతనియేలు ఆచారిమ్ జా "తుయి కీసా మాన్సుచి అంచి బుద్ది చినిలది?" మెన యేసుక పుసెలన్, చి యేసు జోక "పిలిప్ తుక నే బుకార్తె అగ్గె, తుయి జో రూక్ మొదొలె వెస తిలి పొది తుక ఇన్నె తెంతొ దెకిలయ్" మెన జబాబ్ దిలన్, చి 49 నతనియేలు జోక "గురుబాబు, దేముడుచి పెట్టిచొ దేముడు పుత్తుసి, తుయి! అమ్చ

ఇస్రాయేలులుచొ రానొ, తుయి!" మెన సంగిలన్. 50 యేసు జోక "ఆవ్ తుక రూక్ మొదొలె దెకిలయ్" మెన సంగిలి రిసా తుయి అంక సంప కెర్లది, గెద. ఇన్నెచి కంట అన్నె వెల్లెల కమొ దెకితె" మెన సంగ యేసు అన్నె, 51 "జలె, ఆవ్ తుక కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జతిసి, చి ఆవ్ కీమాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి ఉప్పిరి దేముడుచి దూతల్ పరలోకుమ్తె వెగితిసి చి పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త జెతిసి దెకితె" మెన యేసు సంగిలన్.

2

పానిక యేసు ద్రాచ రస్సుమ్ కెర్లిసి

1 దొరతి గెతికయ్, గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచి కానా మెంతి గవ్వొ ఏక్ పెండ్లి జలి. యేసుచి అయ్యసి ఒత్త జా పెండ్లితె అస్సె. 2 యేసుక, జోచి సిస్సుల్క కి పెండ్లితె బుకారా అస్తి.

3 జలె, పెండ్లి విందుతె అయ్లన పితి *ద్రాచ రస్సుమ్ ఎత్కి కేడ గెలి. యేసుచి అయ్యసి జోతె జా కెర, "విందుక అన్నె ద్రాచ రస్సుమ్ నాయ్" మెన సంగిలి.

4 యేసు జాక "అంచి తెన్ తుక కిచ్చొ కామ్, అయ? అంచి సమయమ్ అప్పెక కి జెంక నేతయ్" మెన అయ్యన్క సంగిలన్. 5 తెదొడి అయ్యసి, జా గెర్చ గొత్తి సుదల్క "తుమ్ కెరుక మెన ఈంజొ కిచ్చొ సంగెదె గే, జయ్యి కెర" మెన సంగిలి.

† 1:45 1:45 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకపుక మెన కుపియి బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమచొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె. ‡ 1:45 1:45 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుమచ' మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు నగుమ్జిన్చి పెట్టిజోచి అత్తి దా జోచ కబుర్లు సంగయ్లో, చి రెగ్గయ్లో. మెలె, జోచి అత్తి జోవయించి వోడి పుట్టువ జోచ కబుర్లు లట్టబడ్డొ, చి జోవయించి మెన్సుతె సికయ్తికయ్ రెగిడ్లొ. § 1:51 1:51 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా' మెన బయిబిల్తె రెగ్గ తిలె, జేవ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెర్దుయ్లో' క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్తొసా.' పూర్గుమ్ తెంతొ దస్సి మెన జోవయించి రిసా ప్రబుచ కబుర్లు సంగిలన రెగిడ్లిన్తె 'మాన్సు జా జెర్మున్

జెంక తిలోసా' మెన రెగ్గ తిలిన్చి అర్దుమ్ ఒగ్గర్ నదు కెర్ల యూదుల్ అర్దుమ్ కెరనుల, ఇస్టుమ్ తిలె. * 2:3 2:3 మాములుమ్ ద్రాచ రస్సుమ్ మెలె, ఓస్సు నే గలిలి ద్రాచ రస్సుమ్ జీర్ల సూరుచి రితి తియన తయెదె. ఒగ్గర్ పిలకయ్ మచ్చుక జయెదె. పెండ్లివొతె యూదుల్ దస్సిచి పివుల.

6 జలె, ఒత్త పాని దెర్త పత్తుర్ బానల్ సొప్పు అస్తి. ఏక్ బానో, జలె, పుంజెక్ నెంజెలె పుంజెక్ యాబయ్ కాయల్ పాని దెరెదె. ఇన బానల్తె పాని కిచ్చొక ఒత్త తయెదె మెలె, యూదుల్ సుద్ది కెరంత అలవాట్లు చి రిసా. 7 యేసు, జలె, కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె, “తుమ్ ఈంజేవ్ బానల్తె బెర్తు పాని సువ” మెన, కామ్ కెర్లనక సంగిలన్. సంగితికయ్, జేవ్ బానల్తె పాని బెరయ్ల. 8 తెదొడి జో “అప్పె, బానల్తె తిలిసి తుమ్ డుంబ కెర, విందు వంటితో మాన్సుతె నా దాస” మెన సంగిలన్, చి జోక నా దిల.

9 జలె, జా పాని ద్రాచ రస్సుమ్ మార్లుప జా అస్సె. ద్రాచ రస్సుమ్ మార్లుప జలి జా పానిచి రుసి జో విందు వంటితో మాన్సు చక దెకిలన్. జా ద్రాచ రస్సుమ్ కేనె తెంతో అయ్లి గే పాని డుంబిలనక ఎర్కె, గని విందు వంటితో మాన్సుక ఎర్కె నాయ్. తెదొడి జో, ఆచారిమ్ జా, †పెండ్లిబూలోక బుకారా కెర, జోక 10 “అమ్చి తెన్ ఇన విందుల్తె కో కి చెంగిలి రస్సుమ్ తొలితో వంట దెవుల. మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పిలి వడ్డొ, గర్చి రస్సుమ్ బార్ కెరుల. గని చెంగిల్చి ఆకర్క పితి రితి తుమ్ తియ తిలదు. కిసి?” మెన పుసిలన్.

11 గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచి కానా మెంతి గెవ్వి, యేసు ఈంజ వెల్లి కామ్ జర్గు కెర్లొ. జోవయించి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లెల కమె ఎత్తితె ఈంజయి తొలితో చి. జోచ సిస్సుల్ జోచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిల.

12 ఒత్త తెంతో యేసు, జోచి అయ్యసి, జోచ బావుడ్పుల, సిస్సుల్, ఇదిల్ ఉత్తర పక్కచి కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె ఉట్ట

గెచ్చ, ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తా గెల.

దేముడుచి గుడితె సామన్ వికితనక యేసు ఉడడ్డిసి

(మత్త 21:12-13; మార్కు 11:15-17; లూకా 19:45-46)

13 యూదుల్చి †పస్కా పండుగు పాసి అయ్లి. ఈంజ పండుగ్చి రిసా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె యేసు ఉట్ట గెలన్. 14 జలె, దేముడుచి గుడితె పెన కిచ్చొ దెకిలన్ మెలె, ‘అర్పితల్క’ మెన, బెయిలల్, గొర్రెలు, పార్వ పిట్టల్, దనచ వికుక బెర తిల మాన్సుల్క దెకిలన్. †డబ్బుల్ పల్లయ్తనచి కామ్ కి దెకిలన్. 15 తెదొడి, వాలివొ తెన్ కొర్ల తెయార్ కెర, జేవ్ ఎత్కిజినక, సామ్ముల్క, గొర్రెల్క, ఎత్కి, దేముడుచి గుడి తెంతో ఉడడ గెలన్, అన్నె డబ్బుల్ పల్లయ్తనచి డబ్బుల్ ఎత్కి విచ గెల కెర, జోవయించ బల్లల్ సేడవ దిలన్. 16 దస్సి కెర, పార్వ పిట్టల్ వికితనక ఇసి మెన సంగిలన్: “ఈంజేవ్ ఎత్కి బయిలె దెర గెచ్చ! అంచొ దేముడు అబ్బొచొ గేర్క బియ్యార్ కెర్తి సంత రితి కెరుక జయె నాయ్!” మెన గోల కెర్లన్.

17 జో దస్సి కెర్తికయ్, దేముడు పూర్గుమ్ రెర్లయ్లి ఏక్ కోడు యేసుచ సిస్సుల్ ఏదస్ట కెర్ల.

“తుచొ గేరు జతి దేముడుచి గుడి సుద్ది తా తుకయ్ తవుసు మెన అంచి జివ్ డడ్డెదె”

మెన దేముడు రెగిడ్లి కోడు.

18 తెదొడి, దేముడుచి గుడిచ అదికారుల్ జల యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర, “తుయి అప్పె కెర్లి రితి కెరుక తుక కిచ్చొ

† 2:9 2:9 పెండ్లి ఉబెడొ † 2:13 2:13 పూర్గుమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సు జలిన్ తెంతో ఎత్కి అదికారుమ్ తిల్ దేముడు రచ్చించుప కెర్లిసి ఏద కెర్తి వండుగు, ఈంజ. § 2:14 2:14 జోవయింక ఆకమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి డబ్బుల్ దేముడుచి గుడితె దెంక నెంజె. జేక, జోవయించి డబ్బుల్ దేముడుచి గుడితె కామ్క జెతికయ్ రగుమ్ డబ్బుల్తె పల్లవన, వేర వేర తెంతో అయ్ల బక్తల్ అర్పితుమ్ దెత గొర్రెల్ పిట్టల్ గట్ట గెనసుల, నెంజెలి దేముడుచి గుడిక డబ్బుల్ దెవుల. జేవ్ డబ్బుల్ పల్లయ్తన నాయిమ్ నెంజెలి ఎదిలి లాబుమ్ కి కెరసుల.

అదికారుమ్? తుక అదికారుమ్ తిలె, అమ్మక రుజ్జు దెకయ్తి రిసా కిచ్చొ వెల్లి కామ్ కెర్తె?” మెన కోప్పుమ్ తెన్ సంగిల. 19 యేసు, జలె, జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఈంజ దేముడుచి గుడి తుమ్ సేడవ గెల, చి తిర్రతి తెడి ఆవ్ అన్నె బందిందె” మెన సంగిలన్. 20 యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ “అప్పెక ఈంజ దేముడుచి గుడి బందుక దొన్ని విసా సొవ్వు వెర్పుల్ దెర అస్సె. సేడయ్లెగిన, తుయి తిర్రతక బందుక కిసి? నెత్తిర్!” మెన ఆసెల. 21 గని, ‘దేముడుచి గుడి’ మెన జో కిచ్చొ అర్దుమ్ తెన్ సంగిలన్ గే, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ నేన్. జోచి సొంత ఆగుచి రిసా సంగ తిలో. 22 జలె, పడ్డొ, మెలె జో మొర గెచ్చు తిర్రతి తెడి అన్నె జీవ్ జలి పడ్డొ, జో ఇసి సంగ తిలో మెన జోచ సిస్సుల్ ఉచార కెరుల. ఉచార కెర్లె, క్రీస్తు “మొర అన్నె జీవ్ జా ఉట్టెదె” మెన దేముడు పూర్దుమ్ రెగ్గయ్లి కోడు, చి క్రీస్తు అప్పె సంగిలి కోడు నంప కెరుల. 23 జా పస్కా పండుగు పొది, యేసు యెరూసలేమ్తె తా, కిచ్చొ కిచ్చొ వెల్లెల కమె కెర్తె తిలన్, చి జేవ్ కమె దెకితె తా, జోవయింక ‘క్రీస్తు జా తయెదె’ మెన ఒగ్గరజిన్ మాన్సుల్ నంప కెర్లె. 24-25 గని మాన్సుచి పెట్టి తిలి ఉప్రమెన్నుక యేసు జానె. మాన్సుచి బుద్ది కిసి గే కో జోక సాచి సంగుక నాయ్, జానెచి రిసా, జోవయింక నంప కెరె నాయ్.

3

* 3:3 3:3 నెంజెలి, ‘ఉప్పిర్ తెంతొ చి జెర్దున్ జలెకయ్’. † 3:5 3:5 1. ‘పానిక’ మెలె, బాప్తిసుమ్చి కోడు మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి. పరిసయ్యుల్ యోహాను దెతె తిలి, కెర్లె పాపల్ పున్నన చెమించుప జతి గుర్తుచి బాప్తిసుమ్ నజనుక ఎర్దెరె నెసెల. పానికచి బాప్తిసుమ్ జలె, సుద్ది జతినెచి గుర్తుయి జయెదె. ఆత్మచి కామ్ జలె, సుద్ది జతిసి జయెదె. 2. ‘పానిక’ మెలె అన్నె సగుమ్జిన్ కిచ్చొ అర్దుమ్ ఉచర్తతి మెలె, మాన్సు మాములుమ్ అయ్యెన్చి పెట్టి జెర్దున్ జతినెచి రిసా సంగితయ్ మెన ఉచర్తతి. ఈంజ అర్దుమ్ ఉచర్లె, దొన్నె రగల్ జెర్దున్ కావల్సుపచి కోడు జయెదె; మెలె, ఆగుకచి కి ఆత్మకచి కి. ‡ 3:6 3:6 మత్తయి మెలొ సిస్సుడు రెగిడ్డి సుబుమ్ కబురెతె ఎత్తి, అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్క ‘పరలోకుమ్చి రాజిమ్’ మెనెదె; మత్తయి 3:2, 13:24. ఎక్కిలో పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె నెదితిసి కెయెడ మెలె, జో మాన్సు నంపజా ప్రబుచి ఆత్మక నొవర్ జెర్దున్ జలి గడియ తెంతొ. § 3:7 3:7 నెంజెలి, ‘ఉప్పిర్ తెంతొ చి జెర్దున్ జంక అస్సె’.

నీకోదేమొ యేసుతె అందరె అయ్లిసి

1 యూదుల్చొ అదికారి ఎక్కిలో, జో పరిసయ్యుల్ మెంత పండితుల్తె ఎక్కిలో, జోచి నావ్ నీకోదేమొ. 2 జో ఏక్ దీసి అందరె యేసుతె అయ్లన్, అన్నె, “గురుబాబు తుయి బోదన కెర్తి రిసా అమ్చొ దేముడు తుక తెద్రవ అస్సె మెన జానుమ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు తోడు నెంజెలి, తుయి కెర్తె వెల్లెల కమె కెరుక కో కి నెత్తిర్” మెన యేసుక సంగిలన్.

3 యేసు, జలె, జోక, “తుక ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి కచితమ్ సంగితసి మెలె, * నొవర్ నే జెర్మిలె దేముడుచి రాజిమ్ దెకుక నెత్తిర్.” మెన సంగిలన్. 4 ఇసి సంగితికయ్, నీకోదేమొ జోక “మంత్రొ జలో మాన్సు అన్నెక్ దప్ప జెర్దుక కిసి? అన్నెక్ సుట్టు అయ్యెన్చి పెట్టి పెన గెచ్చు జెర్దుక జయెదె గె? నెంజె!” మెన సంగిలన్. 5 యేసు జోక, “దేముడుచి రాజిమ్తె మాన్సు బెదుక జలె, † పానిక చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకచి జెర్దున్ జంకయ్. ఈంజ ఆత్మతె జెర్దున్ కో జతి నాయ్ గే, దేముడుచి రాజిమ్తె జో బెదుక నెంజె. 6 ఈంజ లోకుమ్తె ఆగ్తె జెర్దున్ జలె, ఆగ్చి జెర్దున్ జయెదె. ‡ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక జలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్దున్ జంక అస్సె. 7 ‘ఇసి కి నొవర్ జెర్దుక అస్సె’ మెన తుక ఆవ్ సంగిలి రిసా తుయి బమ్మ జా నాయ్. 8 ఇసిచి రిసా వాదుక చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక టాలి కెరుమ. వాదు, జలె, ఇస్టుమ్ అయ్లి పక్క వీర్తి రితి జతయ్.

వీరితి నప్పుడు మాన్సు నూన్లె కి, కేనె తెంతో జెతయ్ గే, కేనె గెతయ్ గే, మాన్సుల్ నేన్తి. జలె, కేన్ మాన్సు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి జెర్మన్ జలె, దస్సి. జా కీసి జర్గు జతయ్ గే కో నేన్తి, గని జర్గు జా అస్సె మెన జో మాన్సుచ కొడొతె కమొతె రుజ్జు జతయ్.”

9 నీకొదేమొ, జలె, యేసుక అన్నె “తుయి సంగిలి జెర్మన్ కీసి జర్గు జంక జయెదె?” మెన పుసిలన్. 10 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఇస్రాయేలులుక తుయి సికడ్డొసా జలెకి, ఇన్నెచి అర్దుమ్ కెరన్సి నాయ్ గె? 11 తుక ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అమ్ జాన్తిసి తుమ్క సంగితసుమ్, అమ్ దెకిలిసి తుమ్క సాచి సంగితసుమ్, గని అమ్చి సాచి తుమ్ వెల్లెల మాన్సుల్ నంప కెర్పు నాయ్. 12 మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె జర్గు జతిన్క తుమ్క సంగిలే కి తుమ్ నంప నే కెర్లె జలె, దస్సి, పరలోకుమ్చి రిసాచి తుమ్క సంగిలే కి, కీసి నంప కెర్లె! 13 కో మాన్సుయి పరలోకుమ్తె వెగ గెతి నాయ్, చి తుమ్క సికడుక నెతిర్లి, గని ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా ఒత్త తెంతో ఉత్త జా అస్సి, చి ఒత్తయ్ అన్నె వెగ గెచ్చిందె. 14 నూను, పూర్గుమ్ ‘అయివొ చడితిన్ తెంతో ప్రెజల్ రచ్చింపుప జా జితు’ మెన జా బయిలు దేనిమి మోసే కంచుక తెయార్ కెర్లె *అయిచి బొమ్మక కీసి ఉక్కుల టీచడ్లన్ గే, దస్సి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసాక ఉక్కుల †టీచడ్డుక అస్సె. 15 కిచ్చొక మెలె, అంచి ఉప్పిరి కో, జోచి నముకుమ్ తివుల గే,

‡పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద, మొర్లె పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయ్క తెయ్క జివుల” మెన జోక యేసు సంగిలన్.

16 జలె, దేముడు ఈంజ లోకుమ్చక ఎదివాట్ ప్రేమ కెర్లి రిసా, జోచొ సొంత ఎక్కి పుత్తుసి ఈంజ లోకుమ్చ చి పాపుమ్ వయితి రితి జోవయింక తెద్రవ దిలన్. కిచ్చొక మెలె, కోయి జోక నంపజా గెచ్చుల గే, ఎత్తిక నాసెనుమ్ నే జతె, సిచ్చతె నే గెతె పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తా జివుల. 17 దేముడు జోచొ సొంత పుత్తున్క ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లిసి కిచ్చొక మెలె, లోకుమ్చక పాపుమ్ వయడ సిచ్చతె తెద్రయె నాయ్, గని జోచి ఎత్తి పాపుమ్ తెంతో జోవయింక రచ్చింపుప కెర్లి రిసా తెద్రయిలో. 18 కో జోక నంపజా గెచ్చుల గే, జోవయించి పాపుమ్ జేవ్ వయింక నాయ్. గని కో జోవయింక నంపజతి నాయ్ గే, జోవయించి పాపుమ్ అప్పి కి వయ అస్తి, చి దేముడుచొ సొంత ఎక్కి దేముడు పుత్తున్క నంపజతి నాయ్ చి రిసాయి సిచ్చ జతి మొర్నుతె గెచ్చుల.

19 జేవ్ కిచ్చొక జోవయించి పాపుమ్ వయ సిచ్చతె గెచ్చుక మెలె, ఉజిడి ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లె కి, గర్పు కమొ కెరుక ఒగ్గర్జిన్ అలవాట్ జా అస్తిచి రిసా, అందర్ రితి పాపుమ్తె ఇండుక ఆస జా, జా ఉజిడి నెసితి. 20 పాపుమ్ కెరుక ఓజ జల మాన్సుల్, జలె, జా ఉజిడి ఎద్దరె నెన కెర, జోవయించ కమొ బయిలె దెకవనుక నెన కెర బియ్, జా ఉజిడెతె జెతి నాయ్. 21 గని కో సత్తిమ్ ఇండుల గే, జా ఉజిడెక బింక నాయ్, చి జేవ్ కెర్త కమొక ‘దేముడుచ కమొ, జోచి ఆత్మన్కిక సత్తిమ్క కెర్త కమొ’ మెన

* 3:14 3:14 ప్రెజల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్లి రిసా, ఏక సిచ్చక ప్రబు ఒగ్గర్ అయివొ తెద్రయలన్. చడిలె, మొరుక జయెదె, గని ‘అంచి కోడు నంప కెర్పన రచ్చింపుప జతు’ మెన “మోసి తెయార్ కెర్లె కంచుచి అయింకో దెకుల గే రచ్చింపుప జా జివుల” మెన ప్రబు సంగిలన్, చి జాక దెకిలన చెంగిల్ జా జలె. † 3:14 3:14 యేసుక కీసి టీచడ్డుక మెలె, జోవయింక నిలువతె గల టీచడ్డుక. కో జోవయింక నంపజతి, జోవయించి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా. ‡ 3:15 3:15 ఎక్కిలో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితిసి కెయ్క మెలె, జో మాన్సు నంపజా ప్రబుచి ఆత్మక నొవర్ జెర్మన్ జలి గడియ తెంతో.

రుజ్జు జతి రితి, దయిరిమ్ తెన్ జోచి జా ఉజిడతె జెవుల.

క్రీస్తు వెల్లో జతిసి యోహాను దాక్ జతిన్చి కోడు

22 ఒత్త తెంతో, యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ బార్ జా, యూదుయ ప్రదేసిమ్చి బయిలె ఉట్ట గెల. జా పొది యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ తా, జోవయించి అత్తి మాన్సుల్క బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో, 23 అన్నె, ఒత్త తెంతో ఇదిల్ దూరిక, సలీము మెలి గచ్చిచి పాసి తిలి అయ్నోను మెలి టాన్తె ఒగ్గర్ పాని తతికయ్, యోహాను కి బాప్తిసుమ్ దెతె తతికయ్, మాన్సుల్ జోతె జా కెర బాప్తిసుమ్ నజన్తె తిల. 24 జా పొది యోహానుక హేరోదు రానో జేలి కెరుక నేతయ్.

25 జలె, యోహానుచ సిస్సుల్ సగుమ్జిన్, సుద్ది కెరంత అలవాట్లు చి రిసా యూదుల్చో వెల్లో మాన్సు ఎక్కిలో తెన్ లట్టబుక దెర్ల. 26 తెదొడి జేవ్ యోహానుతె జా కెర, జోవయింక “గురుబాబు, ఈంజ యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తె జా పొది తుచి తెన్ తిలోసా, తుయి సాచి సంగిలోసా, జోకి ఇన్నె తుచి రితి బాప్తిసుమ్ దెతయ్, చి ఎత్కిజిన్ జోతె గెతతి” మెన సంగిల. 27 యోహాను జోవయింక కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, “పరలోకుమ్చో దేముడు జా దిలెకయ్ మాన్సుక జా అదికారుమ్ తయెదె. జో కెర్చిసి తప్పు నెంజె. 28 తుమ్క అగ్గె సంగిలయ్, గెద. ‘క్రీస్తు నెంజి, గని ఆవ్ జోచో బారికి జా జో జెతిసి సాట్టు కెరుక మెన దేముడు అంక జోచి పురెతో తెద్రవ అస్స’ మెన తుమ్క ఆవ్ తెదొడి సంగిలయ్. ఆవ్ దస్సి సంగిలినక తుమి సాచి జా అస్సున్. 29 జలె, కేన్ జలెకు పెండ్లితె, పెండ్లిబూలి పెండ్లిబూలొకయ్ గెచ్చెదె, గెద. బూలొచో మింతుసి జోచి పచ్చెన జా అయ్లె కి, జో ఒత్త టీవ, బూలొక దెక, జోచి అవాడ్ సూన,

సర్దనంతోసుమ్ జయెదె. జలె, పెండ్లితె బూలొయి కిసి ముక్కిమ్ జయెదె గే, దస్సి, క్రీస్తు ముక్కిమ్ జా అస్సె, చి అంక సర్దనంతోసుమ్. 30 జో వెల్లో జంక, ఆవ్ దాక్ జంక” మెన యోహాను సంగిలన్.

క్రీస్తుచి అదికారుమ్చి రిసా సంగిలిసి

31 పరలోకుమ్ తెంతో అయ్లోసా ఎత్కిచి కంట వెల్లో. మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్, జలె, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి రగ్గుమ్ తా, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె తిలిన్చి రిసా లట్టబుల. గని యేసుక్రీస్తు పరలోకుమ్ తెంతో అయ్లోచి రిసా, జో ఎత్కిచి కంట వెల్లో. 32 ఒత్త దేముడు అబ్బొన్తె సొంత దెకిలిసి సొంత సూన్లిన్చి రిసా జో సాచి సంగిలే కి, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి బుద్ది తిల మాన్సుల్ కోయి జోచి సాచి నంప కెర్చి నాయ్. 33 గని, జోచి సాచి కో సూన నంప కెర్తతి గే, ‘దేముడు సత్తిమ్చో’ మెన పూర్తి దయిరిమ్ జా జోచి సాచి దెతతి. 34 దేముడు తెద్రయ్లోసా జా, జో దేముడుచ కబుర్లు నిదానుమ్ తెన్ సంగితయ్, అన్నె జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఎదివాట్ దెతయ్. 35 జలె, దేముడు అబ్బొసి దేముడు పుత్తున్క పూర్తి ప్రేమ అస్సె, చి అదికారుమ్ ఎత్కి జోచి అత్తి సార్చ కెర దాయి గెల అస్సె. 36 దేముడు పుత్తున్క కో నంపజా గెచ్చుల గే, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కచితుమ్ బెద, మొల్ల ఒత్త గెచ్చు కెయక తెయక జివుల. గని, దేముడు పుత్తున్చి కొడో రితి కో కెర్చి నాయ్ గే, జోచి జా పాపుమ్ వయ అస్తి, చి దేముడు దిలి సిచ్చ జోవయింక కెయ్యక కి పిట్టె నాయ్.

4

సమరయ ప్రదేసిమ్చి తేర్బోదక యేసు బోదన కెర్చిసి

1 యోహానుచి కంట యేసు అప్పె ఒగ్గర్ సిస్సుల్ కెరన బాప్తిసుమ్ దెతయ్ మెన పరిసయ్యుల్ నూన్ల. 2 యేసు మాత్తుమ్ సొంత బాప్తిసుమ్ దెయె నాయ్, గని జోచ సిస్సుల్చి అత్తి దెతె తిలన్, 3 జలె, “బాప్తిసుమ్క ఎత్తిజిన్ అంచితె జెతిన్చి రిసొ పరిసయ్యుల్ నూన అస్తి” మెన యేసు చిన కెర, “జోవయించి కోపుమ్చి రిసొ అప్పెచి మట్టుక ఇన్నె తంక బెదె నాయ్” మెన, యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల దా, జోవడ్డిలి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె గెచ్చుక మెన అన్నె బార్ జలన్.

4 అప్పె యేసుక సమరయ ప్రదేసిమ్చి వాట్ గెచ్చుక జంకయ్. 5 జలె, సిస్సుల్ తెన్ బార్ జా సమరయ ప్రదేసిమ్చి నుకారు మెంతి ఏక్ గావ్ సొడి అయ్ల. జా గావ్ కేనె మెలె, యాకోబు మెలో పూర్గుమ్చొ జోచొ యోసేపు మెలో పుత్తున్క దిలి బుయి పాసి అస్సె. 6 ఊంటక యాకోబు కూనయ్లి కుండి ఒత్త అస్సె. జలె, యేసు ప్రయానుమ్చి రిసొ అల్పు జా, జా కుండి సొడి వెసిలన్. పాసి పాసి మెద్దెన్ జా అస్సె. 7 తెదొడి, అన్నిమ్ గెన ఆన్తి రిసొ యేసుచ సిస్సుల్ జా గవ్వి పెన గెల. యేసు ఎక్కిలో ఒత్త వెన అస్సె 8 జా సమరయ ప్రదేసిమ్చి తేర్బోద ఎక్లి పాని కడన్తి రిసొ అయ్లి. యేసు జాక “పాని దె, పియిందె” మెన సంగిలన్.

9 జలె, యూదుల్ సమరయ సుదల్ తెన్ బెదితి నాయ్ చి రిసొ, జా తేర్బోద ఆచారిమ్ జా, “ఆవ్ ఈంజ సమరయతెచి తేర్బోద, తుయి యూదుడు. జలె, ‘పాని దే’ మెన కిచ్చొక అంచి అత్తి తుయి సంగితసి?” మెన యేసుక సంగిలి. 10 యేసు జాక, “మాన్సుల్క దేముడు దిలి వరుమ్ తుయి చినితది జలె, అన్నె, ‘పాని దే,

పియిందె’ మెన తుక సంగితొసొ కొన్నొ జయిందె గే తుయి చినితది జలె, ‘జీవ్ దెతో పాని అంక దే’ మెన తుయి అంకయ్ సంగితది,” మెన యేసు జాక జబాబ్ దిలన్.

11 జలె, జా తేర్బోద అర్దుమ్ కెరనె నాయ్ చి రిసొ, “బాబు, ఈంజ కుండి దీగ్ అస్సె. పాని కడన్తి సామన్ కిచ్చొ నాయ్, తుక. జీవ్ దెతో జో పాని కేనె తెంతొ తుక దొర్కు జయెదె? 12 అమ్చొ యాకోబు పూర్గుమ్చొ, జోచ పుత్తర్పులు, జోచ సొమ్ముల్ ఎత్తి ఈంజయ్ ఊంటచి పాని పితె తిల. జొయ్యి అమ్క ఈంజ కుండి దిలన్. తుయి అమ్చొ యాకోబు పూర్గుమ్చొచి కంట వెల్లో గే?” మెన సంగిలి.

13 జా తేర్బోద దస్సి సంగితికయ్, యేసు జాక, “ఈందె, ఈంజ పాని కేన్ మాన్సు పిలెకి, జోక అన్నె తాన్ కెరెదె.

14 గని ఆవ్ దెతిసి * ‘పాని’ కో పివుల గే, జోక కెయ్క కి అన్నె తాన్ కెరె నాయ్. ఆవ్ దెతో పాని జోచి పెట్టి ఊంట పుట్టి రితి జతె తయెదె, చి †కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తతి జిపుమ్ జోక దొర్కు జయెదె.”

15 జలె, జా తేర్బోద అర్దుమ్ కెరనుక నేతయ్చి రిసొ, “అప్పె తెంతొ అంక తాన్ నే కెర్తి రితి, పానిక ఆవ్ అన్నె ఇన్నె నే జెతె తతి రిసొ, తుయి సంగిలో పాని అంక దె” మెలి. 16 యేసు జాక, “తుయి గెచ్చ, తుచొ మున్సుద్క కడ ఆను” మెన సంగిలన్. 17 జా తేర్బోద జోక “అంక మున్సు నాయ్” మెన సంగిలి, చి యేసు జాక “‘అంక మున్సు నాయ్’ మెన తుయి సంగిలి కోడు సత్తిమ్. 18 తుక అప్పె ఎద పావ్జిన్ మున్సుర్లు అస్తి, చి అప్పె తిలోసొ తుచొ మున్సుది నెంజె. సత్తిమ్ సంగిలది” మెన యేసు సంగిలన్.

* 4:14 4:14 ఇన్నె ‘పాని’ మెలి, జా టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలి, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి ఆత్మతె జెర్కున్ దెతి జోవయించి సుద్ది తిలి ఆత్మ. † 4:14 4:14 ‘కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తతి జిపుమ్’ మెలి, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి, మొద్దె ఒత్త గెచ్చ జితి, సెక్కి. ‡ 4:19 4:19 నెంజెలి, “తుక ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసొ ఎక్కిలో’ మెన ఆవ్ అప్పె చినితసి”.

19 యేసు ఇసి సంగితికయ్, జా తేర్బోద, “బాబు, †దేముడు తుక కిచ్చొ కిచ్చొ దెకయ్తయ్ మెన అప్పె ఆవ్ చినితసి. జొయ్యి తెద్రయ్లో మాన్సు, తుయి. 20 అమ్చ పూర్గుమ్చ తెంతొ అమ్ సమరయ సుదల్ ఈంజ అమ్చి మొక్కె తిలి డొంగురె దేముడుక బక్తి కెర్తనుమ్, గని ‘యెరూసలేమ్తె దేముడుచి గుడితె జోక బక్తి కెరుక అస్సె’ మెన తుమ్ యూదుల్ సంగితసు” మెన జా సంగిలి. 21 యేసు జాక, “అమ్మ, ఇదిల్ పడ్డొక, ‘దేముడు అబ్బొక బక్తి కెర్తి రిసా ఈంజ డొంగుర్ జవున్, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ జవున్ ముక్కిమ్ మెనుక నాయ్’ మెన మాన్సుల్క అర్దుమ్ జయెదె. 22 తుమ్ సమరయ సుదల్, దేముడుక బక్తి కెర్తి కి, జోవయింక అప్పెక ఏదూరి అస్సెన్. అమ్ యూదుల్క మాత్రుమ్, జో నిసాన అస్సె. మాన్సుల్క దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా అమ్ యూదుల్తె జెర్కుక జోచి సెలవ్. 23 జలె, ఇదిల్ పడ్డొక, అప్పె రితి కి, జో దేముడు అబ్బొక నిజామి నంపజల మాన్సుల్ కో జవుల గే, జోవయింకి ఆత్తుతె నిదానుమ్ జా జోవయింక సత్తిమ్ తిలి బక్తి కెరుల. దేముడు అబ్బొన్ దస్సు మాన్సుచి రిసా రకితయ్. 24 దేముడు డీస్తాసా నెంజె, గెద. ఆత్తుయి, జో. జాకయ్, కో జోక బక్తి కెరుక ఉచరుల గే, జోవయించి ఆత్తుయి నిదానుమ్ తెన్ జోక సత్తిమ్ తిలి బక్తి కెరుక అస్సె” మెన యేసు జా తేర్బోదక సంగిలన్. 25 జో ఇసి సంగితికయ్, జా తేర్బోద, “‘దేముడు తెద్రయిందె’ మెన సంగ తిలో* ‘మెన్సుయ మెలో రచ్చించుప కెర్తొసా జెయెదె’ మెన జాని. జో అయ్లి పొది, జొయ్యి అమ్క ఎత్తి దెకయెదె” మెన సంగిలి†. 26 జలె, జా దస్సి

సంగితికయ్, యేసు జాక “ఆవ్ తుచి తెన్ లట్టబ్బొసా జొయ్యి” మెన సంగిలన్.

27 యేసు ఇసి సంగిలి బేగి, జోచ సిస్సుల్ జా గెచ్చి తెంతొ బుల అయ్ల. తేర్బోద తెన్ యేసు లట్టబ్తయ్ మెన దెక ఆచారిమ్ జల, గని ‘తుక కిచ్చొ కావలె?’ జలెకు, ‘జాచి తెన్ కిచ్చొక లట్టబ్బసి?’ జలెకు మెన కో పుసితి నాయ్.

28 తెదొడి జా తేర్బోద, జాచి గేడి ముల దా నిగ గెచ్చ, జా గావ్ తెడి పెన, 29 “తుమ్ బేగి జా ఎక్కిలోక దెక! ఈంజొ మాన్సు కక్క నే పుసితె, ఆవ్ అగ్గె కెర్తిసి ఎత్తి అంక సంగ దిలో. ఈంజొయి క్రీస్తు జయెదె, కిచ్చొగె” మెన ప్రెజల్క బుక్కార్తి, 30 చి జా తెన్ ఒగ్గర్జెన్ యేసుతె జెంక బార్ జల.

31 జా తేర్బోద గెచ్చి పెన ప్రెజల్క బుక్కార్తి మెద్దెనె, యేసుచ సిస్సుల్ జోక “గురుబాబు, అన్నిమ్ కెరు!” మెన బలవంతుమ్ కెర్త. 32 గని జో “తుమ్ నేన్లి ఏక రగుమ్ అన్నిమ్ అంక అస్సె” మెన జబాబ్ దిలన్. 33 జో ఇసి సంగిలి రిసా, జోచ సిస్సుల్ “ఇన్నెక కో జలెకు కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ ఆన దా అస్తి గే?” మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబుక దెర్త. 34 జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, “అంచి అన్నిమ్ కిచ్చొ మెలె, అంక తెద్రయ్లోసాచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుకయ్. జోచి కామ్ పూర్తి జర్గు కెరుకయ్.

35 “ఈందె, ‘అన్నె చెత్తర్ జొన్నొ గెలెకయ్ పంట్లో లాయ్ ఆనుక జయెదె’ మెన మొక్కల్ రోవితె పొది సంగితసు. జలె, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఆదె! అంకివొ ఉగుడ దెక! బట్టిలె పంట్లో అప్పె పిక తెయార్ జా రితి, అంక నంపజంక ఎతివాట్జెన్ మాన్సుల్ తెయార్ జలి రితి సమయుమ్ జా

§ 4:22 4:22 నెంజెలె, “నేన్సు. అమ్ యూదుల్ మాత్రుమ్, జోవయింక జానుమ్.” * 4:25 4:25 ‘మెస్సియ’ మెలె, ‘క్రీస్తు’ మెలె, అన్నె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ‘రాన’, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలి దేముడు ఏలువ కెరయ్లోసా’ మెలి అర్దుమ్. † 4:25 4:25 అరమయ్ బాన తెన్ ‘మెస్సియ’ మెలె, గ్రీకు బాన తెన్ ‘క్రీస్తు’ జయెదె.

అన్నె. 36 ప్రజలక దేముడుచి రాజిమ్తె బెదయ్తెి ఈంజ ఆత్మపంటో లాయితితె కో లాయ ఆన్తన జవుల గే, జోవయింక ఆత్మజీతుమ్ దొర్కు జయెదె. జాచి రిసా, అంచి నుబుమ్ కబుర్ తిలి బి గలిలస కి, జా ఆత్మపంటో లాయ ఆన్తన కి, నర్లసంతోసుమ్ జవుల. 37 అంచి ఆత్మపంటోచి కామ్తె, జలె, 'ఎక్కిలో బి గలెదె, అన్నెక్లో పంటో లాయ ఆనెదె' మెలి కోడు సత్తిమ్ జయెదె. 38 అల్లె, తుమ్ మొదోల్ నే కెర్లి ఈంజ కామ్తె బెదుక తుమ్క ఆవ్ తెద్రవ అన్నె. కో కో కస్తుమ్ జా అగ్గె తెంతో ఈంజ కామ్ కెర తతికయ్, తుమ్ కి అప్పె ఈంజ కామ్తె బెద అన్నున్" మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క సికయ్లన్.

నమరయచ మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంపజలిసి

39 జలె, 'ఆవ్ కెర్లిసి ఎత్తి అంక సంగ దిలో' మెన యేసుచి రిసా జా తేర్బోద సంగిలి సాచి నూన కెర, జా గవ్వెచ నమరయ నుదల్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంపజల. 40 జాకయ్, యేసుతె జా కెర, "అమ్చి గవ్వె జా తా" మెన జేవ్ నమరయ నుదల్ బతిమాల్పా జా సంగిల, చి దొరతి తా గెలన్. 41 జో సొంత బోదన కెర్లికయ్, అన్నె ఒగ్గర్జిన్ జోక నంపజల, 42 చి జా తెర్బోదతె జా కెర, "తుక 'జయ్యి సంగిలి రిసా నంపజలమ్' మెన అప్పె తెంతో సంగుమ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అమ్ అప్పె జోచి కొడొ సొంత నూన్లి రిసా, 'ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్తిక దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా ఈంజోయి' మెన పూర్తి దయిరిమ్ జా అన్నుమ్" మెన సంగిల.

గలిలయచ మాన్సుల్ యేసుక మరియాద దెకిలిసి

(మత్త 8:5-13; లూకా 7:1-10)

43 జా దొరతి గెలి పడ్డొ, యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త బార్ జా గెచ్చ, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె పాచిల.

44 'దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసా కో జలెకు సొంత టాన్తె తిలె, సొంత టాన్చ మాన్సుల్ జోక గవురుమ్ దెకితి నాయ్' మెన జాన కెర, యేసు సొంత సంగితె తిలన్. జాకయ్ యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల తిలో.

45 గలిలయ ప్రాంతుమ్చ ప్రజల్ ఒగ్గర్జిన్, జలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె పండుగక జేవ్ కి గెచ్చ తా అన్నె ఉట్ట జా అన్తి. జేవ్ యెరూసలేమ్తె తిలి పొది, యేసు కెర్ల కమొ ఎత్తి దెక తిల. జేవ్, జలె, జేవ్ గలిలయులు, నర్ల తెన్ జోక మరియాద కెర్ల.

46 జలె, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచి కానా మెంతి గవ్వె యేసు అన్నె ఉట్ట అయ్లన్. జా సుట్టు, ఒత్తయ్ పానిక ద్రాచ రన్నుమ్ మార్పుప కెర తిలో. జలె, యేసు అప్పె కానాతె తతికయ్, ఇదిల్ దూరి తిలి కపెర్నహూమ్ మెంతి గవ్వె హేరోదు రానొచొ వెల్లో అదికారి ఎక్కిలోచొ పుత్తుసి జొర్జొ సేడ అన్నె.

47 యేసు యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల దా గలిలయ ప్రాంతుమ్తె జా అన్నె మెన జో వెల్లో మాన్సు నూన్లి బేగి, బార్ జా, యేసుతె అయ్లన్. జోచొ పుత్తుసి మొర గెచ్చెదె గే జయెదె గే, దస్సి జా అన్నెచి రిసా, "బేగి జా అమ్చొ పుత్తుక చెంగిల్ కెరు" మెన యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిలన్. 48 జలె, యేసు జోక, "దేముడు దిలి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త కమొ నే దెకిలె, తుమ్ నంప కెర్ను నాయ్" మెన సంగిలన్. 49 యేసు ఇసి సంగితికయ్, జో "బాబు, అమ్చొ బోబొ నే మొర్తి రితి బే బేగి జె" మెన జో అన్నె బతిమాల్పా జా సంగిలన్. 50 తెదొడి యేసు జోక, "గో, తుచొ పుత్తుది జయెదె!" మెన సంగిలన్. యేసు సంగిలి కోడు జో మాన్సు నంప కెర, గెరి గెచ్చుక బార్ జలన్.

51 జో వట్టె గెతె తతికయ్, జోచ గొత్తి సుదల్ జో తెన్ దస్సుల్ జల. “తుచొ పుత్తుది జిలో!” మెన జోక సంగిల. 52 “కెత్తి గంటల్క చెంగిల్ జిలో?” మెన జో పుసిలన్, చి జేవ్ జోక “కాలి ఒంటి గంటక జోర్ణొ గెలి!” మెన సంగిల. 53 జలె, “తుచొ పుత్తుది జియెదె” మెన యేసు సంగిలి గడియ జయ్యి మెన జొణ్ణొ సేణ్ణొ నాడుచొ అబ్బొసి చిననలో. జాకయ్, జోచి గెర్చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ యేసుక నంపజా గెల.

54 యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల గలిలయ ప్రాంతుమ్తె తొలితొ ఉట్ట అయ్లి జా సుట్టు తెంతొ, ఈంజొ నాడుక చెంగిల్ కెర్లిసి తెన్ జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త కమొ దొన్ని జల.

5

యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఉట్ట గెలిసి

1 ఈంజ జర్గు జలి వడ్డొ, యూదుల్చి పండుగు అన్నెక్ అయ్లిచి రిసా దేముడుచి దేవులుమ్ తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె యేసు ఉట్ట గెలన్.

2 జలె, జా పట్టుమ్తె ‘మెండల్ వీది’ మెన ఏక్ టాన్ అస్సె. ఒత్త ఏక్ వెల్లో కుండి అస్సె. ఎబ్రీ బాస తెన్ జా కుండిచి నావ్ ‘బేతెస్థ’. జా కుండిచి సుట్టునంత, పాచే గుమ్మల్ తిలి టాన్ ఏక్ అస్సె. 3 ఒత్త రగరగాల్ రోగల్చ బెర అస్తి, గుడ్డి మాన్సుల్, సొట్ట మాన్సుల్, అత్తో చట్టొ లంబ గెల మాన్సుల్, దనచ అస్తి. 4 *కిచ్చొక ఒత్త అస్తి మెలె, గడియ గడియక ఏక్ దూత జా గడ్డె ఉత్త జా కెర, పాని కదుల్ కెరెదె, చి జో పాని కదుల్ జలి బేగి కో జిలకు రోగి తొలితొ పానితె ఉత్తెదె గే, జోవయించి జబ్బు గెచ్చ, చెంగిల్ జయెదె.

5 జలె, ముప్పుయ్ అట్టు వెర్సుల్చి జబ్బు తిలో ఏక్ మాన్సు ఒత్త అస్సె. 6 యేసు జా వెల్లి కుండి తిలిన్తె గెచ్చ, జో రోగిక దెక, ‘ఒత్త ఎత్తివాల్ దీసల్ తెంతొ జోచి అంతుర్వొతె నిజ తా మాలజ్ జా అస్సె’ మెన చిన కెర, “తుక నిజమి చెంగిల్ జంక ఇస్టుమ్ అస్సె గే?” మెన జోక పుసిలన్. 7 జో రోగి “బాబు, పాని కదుల్ జలి బేగి అంక పానితె ఉత్తయ్తొసా కో నాయ్, చి ఆవ్ ఉత్తిర్తి ఎద అన్నె కో గే అంచి కంట అగ్గె ఉత్తెదె” మెన సంగిలన్. 8 యేసు జోక “తుయి ఉట్ట, తుచి అంతుర్వొ వయన ఇండు!” మెన సంగిలన్. 9 సంగిలి బేగి, జో మాన్సు చెంగిల్ జా జోచి అంతుర్వొ వయన ఇండిలన్.

10 జా దీసి, యూదుల్చి బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి. జలె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ చెంగిల్ జిలో జో మాన్సుక దెకిల. దెక, “ఈంజ సెలవ్ కడన్లి దీసి. తుచి అంతుర్వొ వయక గారు!” మెన సంగిల. 11 దస్సి సంగితికయ్, చెంగిల్ జిలో జో మాన్సు “‘తుచి అంతుర్వొ వయన ఇండు’ మెన, అంక చెంగిల్ కెర్లిసా సంగిలన్, చి వయన ఇండిలయ్” మెన జోవయింక జబాబ్ దిలన్. 12 “‘తుచి అంతుర్వొ వయన ఇండు’ మెలొసా కో?” మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ పుసిల. 13 జో కొన్సొ జయెదె గే చెంగిల్ జిలో జో మాన్సు నేనె. కిచ్చొక మెలె, ఒత్త ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ తతికయ్, యేసు, కో నే దెకితె, ఉట్ట గెచ్చ తిలో.

యేసు జో మాన్సు తెన్ అన్నె దస్సుల్ జా జాగర్త సంగిలిసి

14 వడ్డొ, చెంగిల్ జిలోసొక యేసు దేముడుచి గుడితె చజ కెర, జోక “ఈంది, అప్పె తుయి చెంగిల్ అస్సిసి. అన్నె కిచ్చొ జవున్ వెల్లి బాద నే నేడ్డి రిసా అన్నె పాపుమ్ కెరు నాయ్” మెన

* 5:4 5:4 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్డ సగుమ్ పున్సకల్తె 4 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

జాగర్త సంగిలన్. 15 జో మాన్సు ఒత్త తెంతో గెచ్చు, “అంక చెంగిల్ కెర్లోసా యేసుయి” మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్. 16 జలె, సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు ఈంజ కామ్ కెర్లి రిసా, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక అల్లర్ కెరుక దెర్త. 17 దస్సి జుతికయ్, యేసు జోవయింక, “అగ్గె తెంతో ఎద కి అంచో దేముడు అబ్బో కామ్ కెర్తె తత్తయ్. ఆవ్ కి జోచి కామ్ కెర్తె అస్సి” మెన సంగిలన్. 18 జలె, ‘సెలవ్ కడన్లి దీసి పిట్టవన కామ్ కెర్తయ్’ మెన, అన్నె, దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ మెనన్లొ జోక ‘అబ్బో’ మెన యేసు సంగిలిన్చి రిసా, యేసుక మారుక మెన అన్నె ఒగ్గర్ ఉచర జల.

యేసుచి అదికారుమ్ కేనె తెంతో జెతయ్

19 జలె, కోపుమ్ జల జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు ఇసి మెన సంగిలన్. “ఆవ్ తుమ్క కిచ్చో నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, దేముడు అబ్బో కెర్లిసి కేన్ జలెకి ఆవ్ పుత్తుసి దెకిలె, జయ్యి దస్సి కెర్తె తయిందె, వేరచి కిచ్చో కెరుక నెంజె. అబ్బో కిచ్చో కెర్లి, ఆవ్ పుత్తుసి జయ్యి కెర్తెసి. 20 ఆవ్ పుత్తున్క దేముడు అబ్బో ప్రేమ కెర్తయ్. దేముడు అబ్బో కెర్లిసి ఎత్తి ఆవ్ జోచో పుత్తున్క దెకయ్తె తత్తయ్. తుమ్ దెకిల ఈంజేవ్ కమొచి కంట అన్నె జీన్ల కమొ ఆవ్ పుత్తున్క దేముడు అబ్బో దెకయెదె. తుమ్ ఆచారిమ్ జస్తె. 21 కీస కమొ మెలె, మొర గెలసక ఉట్టవ దేముడు అబ్బో జోవయింక కీసి అన్నె జయడ్డయ్ గే, దస్సి, కక్క జయడుక సర్ల జయిందె గే, జోవయింక జయడ చెంగిల్ కెరిందె. 22 పడ్డో, దేముడు అబ్బో కక్క సొంత తీర్పు కెరె నాయ్. తీర్పు కెర్లి అదికారుమ్ ఆవ్ జోచో పుత్తున్క సార్పు కెరె దా అస్సె. 23 దేముడు అబ్బోక మాన్సుల్ కీసి

గవురుమ్ కెర్తెతి గే, దస్సి ఎత్తిజిన్ ఆవ్ జోచో పుత్తున్క కి గవురుమ్ కెర్తు మెన, జో సెలవ్ దా అస్సె. ఆవ్ పుత్తున్క కో గవురుమ్ కెర్తె నాయ్ గే, అంక తెద్రయ్లో దేముడు అబ్బోక కి గవురుమ్ కెర్తె నాయ్.

24 “తుమ్క కిచ్చో నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, అంక తెద్రయ్లోసాక నంప కెరె కో అంచి కోడు సూన కెరుల గే, పరలోకుమచి రాజిమ్తె బెదితి వరుమ్ జోవయింక దొర్కు జా అస్సె. పాపుమ్చి రిసా జేవ్ మొర గెల రిత జా తిలె కి, జేవ్ కెర్లె పాపల్ చెమించుప జా సిచ్చతె గెతి నాయ్, గని జివ్వి జా అస్తి.

25 “తుమ్క నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ కిచ్చో సంగితసి మెలె, మొర గెలస ఆవ్ దేముడు పుత్తున్చి అవాడ్ సూన్తి సమయుమ్ జెతయ్, అప్పె కి జా అస్సె, కో సూన నంపజవుల గే, నొవర్ జిలి రితి జా, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుల. 26 జీవ్ కెర్లి సెక్తి జో అబ్బోసి జలొ దేముడుచి అత్తి అస్సె, జలె, దొర్కు జలి జయ్యి సెక్తి ఆవ్ జోచో అబ్బో జలొ దేముడు పుత్తున్క దా అస్సె. 27 అన్నె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్పున్ అస్సిచి రిసా అంక మాన్సుల్క తీర్పు కెరె సిచ్చ కెరుక, చెమించుప కెరుక, అదికారుమ్ దా అస్సె. 28 ఇన్నెచి రిసా తుమ్ కిచ్చో ఆచారిమ్ సేడ నాయ్, కిచ్చొక మెలె, మొర గెల మాన్సుల్, మెస్సున్లెతె తిలస ఎత్తి, అంచి అవాడ్ సూన బార్ జతి సమ్మయుమ్ జెయెదె. 29 తెద్రొడెక జేవ్ బార్ జా, సత్తిమ్ కెర్లెన్ అన్నె జివ్ జా ఉట్ట పరలోకుమతె గెచ్చు చెంగిల్ జితె తవుల, సత్తిమ్ నే కెర్లెన ఉట్ట, సిచ్చతె గెచ్చుల.

30 “జలె, కిచ్చో అవ్వి కెరుక అంక అదికారుమ్ నాయ్, దేముడు అబ్బోతె ఆవ్ సూన్లి రితి ఆవ్ తీర్పు కెర్తెసి ఆవ్ కెర్తి తీర్పుతె కిచ్చో తప్పు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ కిచ్చో వేర ఉచరి నాయ్, గని అంక ఎక్కి ఆస. కిచ్చో మెలె, అంక

తెద్రయ్లోసాచి ఇస్టుమ్ తిలిసి పూర్తి జర్గు కెరుక.

యేసుచి రిసా సాచి

31 “అంచి రిసా ఆవ్ ఎక్కిలో సాచి సంగనై, అంచి సాచి సత్తిమ్చి గే అబద్దుమ్చి గే రుజ్జు నాయ్. 32 అంచి రిసా సాచి సంగితోసా అన్నెక్లో అస్సె. జో అంచి రిసా సాచి సంగిలిసి సత్తిమ్ మెన జాని. 33 మెలె, యోహానుక ‘కిచ్చొ సాచి సంగెదె?’ మెన సూన్తి రిసా తుమి జా సుట్టు సగుమ్జిన్చి అత్తి కబుర్ తెద్రయ్లదు, చి ఆవ్ కొన్సొ గే జో సాచి సంగిలన్. 34 అంచి రిసాచి ముక్కిమ్ జలి సాచి మాన్సు సంగిలిసి నెంజె, గని తుమ్క ‘నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెన, యోహానుచి సాచిచి రిసా తుమ్క ఆవ్ ఉచరయ్తసి. 35 దొర్కు జలిసి మాన్సు చినితి రిసా దీవు లగితె తిలె కీసి తమ్మన ఉజిడ్ దెతయ్ గే, దస్సి, ఉజిడ్ రితో జా, అంచి రిసా యోహాను సాచి సంగితె తిలో. జో సంగిలి సాచి సూన, తుమ్ కి గడియయ్ నర్ల తెన్ తిలదు.

36 “గని, యోహానుచి సాచిచి కంట అంక జిన్లి సాచి అస్సె. ఆవ్ కెరుక మెన దేముడు అబ్బొ దిల కమొ, ఈంజేవ్ ఆవ్ కెర్ల కమొయి దెకిలె, జొయ్యి అంక తెద్రయ్లో మెన ఈంజేవ్ కమొయి అంచి రిసా సాచి సంగితతి.

37 “పడ్డె, అంక తెద్రయ్లో అబ్బొయి అంచి రిసా సొంత సాచి సంగిలన్. తూమ్ కెయ్ జోచి అవాడ్ సూన్సు నాయ్, జోచి రూపుమ్ తుమ్ కెయ్ దెకున్ నాయ్. 38 జోచి కోడు తుమ్చి పెట్టి నాయ్ మెన కిచ్చొ రుజ్జు తత్తయ్ మెలె, జో తెద్రయ్లోసాక తుమ్ నంప కెర్పు నాయ్. 39 దేముడుచి రాజిమ్తె బెద పరలోకుమ్తె గెతి రిసా దొర్కు జలి గ్యానుమ్ పున్నిమి దెతిసి దేముడుచ కొడెతె తయెదె మెన దేముడుచ కొడె తుమ్ రోజుక దెకితను. జలె, జెవ్వి అంచి రిసా సాచి సంగితతి. 40 జేవ్ కొడె అంచి రిసా సాచి సంగిలే కి, అంచితె

దొర్కు జతి పరలోకుమ్చి జీవ్ సంగితి రిసా తుమ్ అంచితె జెంక ఎద్దె నెనుసు. అంక నంపజలె, తుమ్క దొర్కు జతి.

41 “మాన్సు దెతి గవురుమ్ అంక నాయ్. 42 గని దేముడుచి ప్రేమబుద్ది తుమ్చి పెట్టి నాయ్ మెన జాని. 43 అంచొ అబ్బొసి జలో దేముడుచి నావ్ తెన్ ఈంజు లోకుమ్తె ఆవ్ జా అస్సి, గని తుమ్ అంక నంప కెర్పు నాయ్. గని, కో జలెకు వేర మాన్సు అవ్వి కెర అయ్లె, జోకయ్ నంప కెర్లె. 44 మాన్సు సంగితి గవురుమ్ ఎక్కిలోతె ఎక్కిలో తుమ్ సంగితను, గని ఎక్కిలో దేముడు దెతి గవురుమ్క తుమ్ కోర్ప జను నాయ్. జాకయ్ తుమ్ కీసి నంప జస్సె, నెతుర్పు.

45 “జలె, అబ్బొసి జలో దేముడుచి మొక్కె తుమ్క నేరిమ్ వయడ్తొసా ఆవ్ మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. ‘మోసేచి అత్తి ప్రబు రెగిడ్లి ఆగ్గుల్ నంపజలమ్, చి జాకయ్ రచ్చించుప జమ్దె.’ మెన, తుమ్క తుమి ఉచర్లను. గని జయి బోదన తుమ్క నేరిమ్ వయడ్తె అస్సె. 46 మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగిడ్లిసి కోడు తుమ్ నంప కెర్లదు జలె, అంకయ్ నంప కెర్లదు! కిచ్చొ మెలె, అంచి రిసాయి జో రెగిడ్లె. 47 గని మోసే రెగిడ్లిసి తుమ్ నంప నే కెర్లె, ఆవ్ సంగిత కొడె కీసి నంప కెర్లె!” మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

6

పావ్ వెయిల్ జిన్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

(మత్త 14:13-21; మార్కు 6:30-44; లూకా 9:10-17)

1 ఇన్నెచి పడ్డె యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్తె అన్నె గెచ్చు, జా గలిలయచి సముద్రుమ్ గాడు జిన ఒత్తల్తో గెలన్. జా గాడుక ‘తిబెరియ గాడు’ కి మెనుల. 2 జలె, జబ్బుల్క జో యేసు చెంగిల్ కెర్ల

దేముడు అబ్బొసి దిలి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయత కమొ జేవ్ దెక తిలి రిసా, ఒగ్గరజిన్ జనాబ్ గాడుచి ఒడ్డువాట్ ఇండ యేసుచి పట్టి గెచ్చుక బార్ జల. ³ జలె, యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ ఏక్ మెట్టయ్ వెగ, వెన అస్తి. ⁴ యూదుల్చి *పస్కా మెంతి వండుగు అన్నెక్ సుట్టు పాసి జెతయ్. ⁵ యేసు దెకిల్ పొది, ప్రెజల్ జట్టు జట్టు తెన్ జోతె జెతిసి దెక, పిలివ్ మెలో సిస్సుడుక “ఈంజేవ్ ప్రెజల్ కతి రిసా అమ్ కీసి అన్నిమ్ గెనుక?” మెన పుసిలన్. ⁶ కిచ్చొ కెరుక గే యేసు జానె, గని, జోచి రిసా పిలివ్ కెద్ది దయిరిమ్ తెన్ నంపజతయ్ గే దెకితి రిసా దస్సి మెన యేసు పుసిలన్.

⁷ జలె, పిలివ్ జోక, “ఈంజేవ్ మాస్సుల్ ఎత్కిజిన్క ఇదిల్ ఇదిల్ జవున్ దెంక జలె, †వెయి వెండ్లుచ పోడియొ జలెకు నే బెరె” మెన సంగిలన్. ⁸ గని సీమోను పేతురు మెలో సిస్సుడుచొ అంద్రెయ మెలో బావోసి జేవ్ సిస్సుల్తె అస్సె. ⁹ ఈంజో, జలె యేసుక “ఓదె, ఇన్నె తిలో ఇదిలోసా నాడు ఎక్కిలోక పాచే పోడియొ చి దొన్ని ఇదుర్ల మొస్సు అస్తి, గని ఎత్కిజిన్క తెద్దిలి కీసి వంట దెంక జయెదె!” మెన సంగిలన్. ¹⁰ యేసు “ఎత్కిజిన్క వెనవ దాస” మెన సిస్సుల్క సంగిలన్. జలె, ఒత్త చెంగిలి వెసితి రితి గర్చి చివ్వర్ తిలి టాన్ ఒగ్గర్ అస్సె, చి ఎత్కిజిన్ ప్రెజల్ వెసిల. ఎక్కి మున్సుబోదల్క లెక్క కెర్లె, జేవ్ మొత్తుమ్ పాసి పాసి పాచే వెయిల్జిన్ జలె.

¹¹ జలె, యేసు జేవ్ పోడియొ నజన, “తూయి ఈంజ అన్నిమ్ దా దయ కెర్లెది” మెన దేముడు అబ్బొస్క ఉచర, వెన తిలస ఎత్కిజిన్క పాచితి రితి వంట దిలన్. మొస్సుతెన్ కి దస్సి కెర, జేవ్ పేట్

బెర్తు కతి రితి వంట దిలన్.

¹² ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్తు కయలి పడ్డె, “ఆరి పాచ్ జవున్ నాయ్ మెన, సేంసిల గండల్ గుడ్డ అన” మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్. ¹³ జలె, ఎత్కిజిన్ కయల జేవ్ పాచే పోడియొచ సేంసిల గండల్ సిస్సుల్ గుడ్డెల. గుడ్డెల, బార గంపల్ బెర్తు జలె.

¹⁴ జలె, దేముడు అబ్బొసి దిలి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయలి ఈంజ కామ్ ప్రెజల్ దెక కెర, “ఒహో, ‘అంచి కబుర్ సూనయ్తోసాక బూలోకుమ్తె బార్ కెరిందె’ మెన దేముడు సంగిలోసా ఈంజోయి” మెన సంగితె తిల. ¹⁵ తెదొడి, జోక రానొ కెర్లి రిసా దెరుక మెన ప్రెజల్ కోర్వ జల, గని జోవయించి ఉద్దెసుమ్ చిన కెర, యేసు జోవయింక ముల దా, ఎక్కిలో గెచ్చ, మెట్టయ్ అన్నె గెలన్.

యేసు పానిచి ఉప్పిరి ఇండితయ్

(మత్త 14:22-27; మార్కు 6:45-52)

¹⁶ సాంజ్ జతికయ్, అందర్ జంక దెర తిలి, చి యేసు జోవయింతె అన్నె ఉత్త జెంక నేతయ్చి రిసా సిస్సుల్ “గెరి గెచ్చుమ!” మెన గడ్డె గెచ్చ, ¹⁷ జోవయించి దోనితె వెగ, గాడు ఒత్తల్తో తిలి కవెర్సూహామ్ పట్టుమ్తె గెచ్చుక మెన, దోని జినవుక దెర్ల.

¹⁸ ఇదిల్ దూరి జినయ్లి పొది, వాదు ఒగ్గర్ కెర్లి, చి వెల్లెల కెర్లల్ కెరుక దెర్లి. ¹⁹ దస వెల్లెల కెర్లల్ కెర్లెన్తె జేవ్ పాసి పాసి దొన్ని కోసుల్ దూరిక దోని ఇండయ్తికయ్, యేసు పానిచి ఉప్పిరి ఇండ జా, దోనిక పాసి పాచిలన్. జో దస్సి పాసి ఇండ జెతె తతికయ్, సిస్సుల్ దెక, “డుంబో, కిచ్చొ గే!” మెన, బియఁ గెల. ²⁰ యేసు జోవయింక “తుమ్ బియఁ నాయ్. ఆవ్వి జెతసి” మెన

* **6:4** 6:4 పూర్ణమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గెతిమాస్సుల్ జలిన్ తెంతో ప్రబు రచ్చింఛువ కెర్లిసి ఏద కెర్లి వండుగు, ఈంజ. జా పండుగ్క నే పులయల పోడియొ రిత పోడియొ కవుల. † **6:7** 6:7 నెంజెలె, దోని పుంజోజిన్ మాస్సుల్క ఏక్ దీనిచి కూలి డబ్బుల్ దెతి ఎదిలి డబ్బుల్.

దయిరిమ్ సంగిలన్. ²¹ తెదొడి నర్ల తెన్ జోకయి దోనితె వెగయల, చి బేగి జేవ్ గెతి ఒడ్డుతె దోని పావ గెలి.

ప్రజల్ యేసుక చజలిసి

²² జలె, జా గెలి దీసి పోడియొ మొస్సు కయల ప్రజల్ సగుమ్జిన, అన్నెక్ దీసి ఎద గాడు ఒత్తల్తో రకితె అస్తి. 'గెలి దీసి ఎక్కి దోని తిలి' మెన, 'యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ దోనితె వెగె నాయ్, చి జో నెంతె సిస్సుల్ ఉట్ట గెచ్చ తిల' మెన, జేవ్ ప్రజల్ ఉచార కెర అస్తి. జాకయ్, యేసుచి రిసా 'మెట్టయ్ తెంతో ఉత్త జెంక నేతయ్. కిచ్చొగె' మెన రకితె అస్తి. ²³ రకితె తిలె, తిబెరియి పట్టుమ్ తెంతో, వేర దోనివొ అయ్ల. గెలి దీసి యేసు దేముడు అబ్బొనక ఉచర వంట దిల పోడియొ కయల జేవ్ ప్రజల్ తిలిన్తె, జలె, జేవ్ దోనివొ అయ్ల. ²⁴ జెతికయ్, జోచ సిస్సుల్ కి యేసు కి ఇన్నానాయ్ మెన ప్రజల్ దెక, జేవ్ అప్పె అయ్ల దోనివొతె వెగ, యేసుక చజాక మెన, కపెర్నూహూమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చ పావెల.

పరలోకుమ్తె బెదితి సెక్తి దెతి పోడియొ

²⁵ ప్రజల్ గాడు జిన, యేసుక చజ, జో తిలిసి జానన "గురుబాబు, కెయ ఉట్ట అయ్లది?" మెన పుసిల. ²⁶ యేసు జోవయింక, "తుమ్ ఆవ్ నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్ ఒత్త పేట్ బెర్తు పోడియొ కా కెర సుకుమ్ జలి రిసా అంక చజాక అయ్లదు, గని అంచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లి జా కామచి గుర్తు అర్దుమ్ కెరన్లి రిసా నాయ్. ²⁷ ఆగ్ సుకుమ్ కెర్తి అన్నిమ్ గట్టచి రిసా తుమ్ ఉచర్తె తా నాయ్. జా ఎత్తి పాడ్ జతిసి. అన్నిమ్, మెన పరలోకుమ్తె బెదితి సెక్తి దెతిన్క టాలి కెర్తి, జయ్యి అన్నిమ్క కోర్ప జా. జయ్యి

అన్నిమ్, జలె, కెయక తెయక తా గెతిసి. జయ్యి అన్నిమ్. జలె, ఆవ్ మాస్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా తుమ్క దెయిందె. జయ్యి తుమ్క ముక్కిమ్. జా దెంక అంక అదికారుమ్ కిసి తంక మెలె, దేముడు అబ్బొ, దేముడు, అంచి అదికారుమ్చి రిసా సాచి సంగ జోచి ముద్ద దా అస్సి," మెన ప్రజల్క యేసు సంగిలన్.

²⁸ తెదొడి జేవ్ ప్రజల్ జోక "దేముడుచ కమె అమ్ కెరుక మెలె, అమ్ కిచ్చొ కెర్తి జయెదె?" మెన పుసిల. ²⁹ యేసు జోవయింక "దేముడు తుమ్క కిచ్చొ పూచి తియార్తయ్ మెలె, ఆవ్ జో తెద్రయ్లోసాక తుమ్ పూర్తి నంపజంకయ్" మెన సంగిలన్. ³⁰ సంగితికయ్, జేవ్ జోక "జలె, 'జో తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తొసా తుయి' మెన అమ్ దయిరిమ్ తెన్ నంపజతి రిసా తుచి అదికారుమ్క కిచ్చొ గుర్తు అమ్క దెకయ్తె? కిచ్చొ వెల్లి కామ్ కెర అమ్క రుజ్జు దెకయ్తె? ³¹ అమ్చ పూర్గుమ్చ వెల్లి బయిలె బుల్తె తిలి పొది, †'మన్నా' మెలి పోడియొ రితిసి కతె తిల. జాకయ్, పరలోకుమ్తె తెంతో చి పోడియొ రితిసి జోవయింక జో దిలో మెన దేముడుచ కొడొతె రెగ్ల అస్సి, గెద" మెన సంగిల.

³² ప్రజల్ యేసుక దస్సి సంగితికయ్, జో జోవయింక, "తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, తుమ్చ పూర్గుల్క పరలోకుమ్ తెంతో చి పోడియొ మోసే దిలిసి నెంజె. దేముడు అబ్బొయి దిలిసి. జలె, తుమ్క నిజుమ్ జలి పోడి రితి, నిజుమ్ జలి పోడి దేముడు అబ్బొ అప్పె పరలోకుమ్ తెంతో తెద్రవ దా తుమ్క దెతయ్. ³³ దేముడు అబ్బొ దిలి జయ్యి పోడియొ, కిచ్చొ జయెదె మెలె, పరలోకుమ్ తెంతో అప్పె

† 6:31 6:31 జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది కిచ్చొ కతిసి యూదుల్క నాయ్, చి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు రోజుక ఆగాసుమ్ తెంతో జా 'మన్నా' మెలిసి సువెతె తిలన్. ఏక రగుమ్ పిట్టె కి సేడయ్తె తిలన్; 'పోడ కతు' మెన. నిర్గమకాండుమ్ 16:1-36.

రితి ఉత్త్ర అయ్యలినీ. జయ్యి పోడి ఒండి లోకుమ్చక సరి జతి జీవ్ దెతిసి” మెన యేసు సంగిలన్.

34 యేసు దస్సి సంగితికయ్, “బాబు, జయ్యి పోడి అమ్క దెతె తా” మెన ప్రజల్ సంగిల. 35 జలె, యేసు జోవయింక, “సరి జతి జీవ్ దెతి జా పోడి ఆవ్వి. కో అంక పూర్తి నంపజా కీఅంచితె జెవుల గే, జోవయింక చూ, తాన్ కెయ్క అన్నె కెరె నాయ్. 36 గని, ‘అంక దెకిలెకి తుమ్ నంప కెర్చు నాయ్’ మెన తుమ్క అగ్గె తెంతో సంగితసి.

37 “‘నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెన కక్క దేముడు అబ్బో అంచితె తెద్రయెదె గే, జెవుల, చి కో అంక నంపజా జెవుల గే, జోవయింక కెయ్క కి ‘తుమ్క నెసి’ మెన ఉదడి నాయ్. 38 ఆవ్ పరలోకుమ్ తెంతో అయ్యలినీ కిచ్చొక మెలె, అంచి సొంత ఇష్టుమ్ అయ్యలి రితి కెరుక నాయ్, గని, అంక తెద్రయ్లోసా సంగిలినీ నెరవెర్చుప కెరుకయ్. 39 అంక నంపజతి రిసా కక్క జో అంచితె తెద్రయెదె గే, జోవయింతె కక్క నే పిట్టయ్తె, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక, జోవయింక జియడ పరలోకుమ్తె బెదవుక అస్సె. 40 మెలె, అంచో అబ్బోసి జలో దేముడుచి ఇష్టుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘దేముడు ప్రబుచో ఎక్కి పుత్తుసి ఈంజొయి’, మెన ‘ఈంజొయి అమ్క దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తోసా’ మెన, కో అంక చిన పూర్తి నంపజవుల గే, పరలోకుమ్తె బెదితి జీవ్ జోవయింక దొర్కు జయెదె, చి వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక జోవయింక జియడ పరలోకుమ్తె బెదయిందె. ఈంజయ్ అబ్బోసి జలో దేముడుచి ఇష్టుమ్” మెన యేసు సంగిలన్.

యేస్తుచి రిసా యూదుల్ అన్మానుమ్ జలిసి

41 ‘పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త్ర అయ్యలి పోడి ఆవ్వి’ మెన యేసు సంగిలి

రిసా, ఒత్త తిల జేవ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోచి రిసా కోపుమ్ జా, 42 ఇసి మెన లట్టబన్. “ఈంజొ యేసు యోసేపుచో పుత్తుసి, గెద. జోచ అయ్యన్అబ్బొన్క జానుమ్, గెద. దస్సి జలె, ‘పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త్ర అయ్యలయ్’ మెన కిచ్చొక సంగితయ్?” మెన ఆన్సిల.

43 జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆవ్ సంగిలినీచి రిసా అన్మానుమ్ జా లట్టబన నాయ్. 44 అంక తెద్రయ్లో దేముడు అబ్బో మాన్సుచి పెట్టి జోవయింక సికడ బుకార్లెకయ్ జేవ్ అంక నంపజా జెవుల. అయ్యలె, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక జోవయింక జియడ పరలోకుమ్తె బెదయిందె. 45 పూర్తులచి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లుచ కొడొతె రెగ్గ అస్సె.

దేముడు జేవ్ ఎత్కిజన్క సొంత సికడెదె” మెన రెగిడ్లి కోడు. దేముడు అబ్బొ జోవయింక సంగిలినీ కో నూన సికుల గే, అంక నంపజా జెవుల.

46 “జోతె తెంతో అయ్యలోసాక పిట్టవ, కోయి దేముడు అబ్బొక కెయ్ దెకితి నాయ్. ఎక్కిలోయి జోక దెక అస్సె. 47 జలె, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంక కో సత్తిమ్ తెన్ నంపజవుల గే, జేవ్ నంపజలి తెంతో, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదయ్ అస్సి. 48 సరి జతి జీవ్ దెతి పోడి, ఆవ్వి.

49 “తుమ్చ పూర్తుమ్చ జా వెల్లి బయిలె బుల్తె తిలి పొది ‘మన్నా’ మెలి జా పోడి కయ్లెకి, మాములుమ్ మొర్తి సమయుమ్ జా అయ్యలె పొది, మొర గెల. 50 ఆవ్ అప్పె సంగితిసి, జలె, పరలోకుమ్ తెంతో దొర్కు జతి ఈంజయ్ పోడి, జలె, కిచ్చొక ఉత్త్ర జా అస్సె మెలె, ఈంజయి పోడి, కో కవుల గే, మొర్తి

పోది సిచ్చ తిలి మొర్నుతె గెతి నాయ్. 51 పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్ర అయ్లి జివ్ దెతి పోడి ఆవ్వి. ఈంజయ్ పోడి కో కవుల గే, పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ జివుల. జలె, 'జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చ జతి మొర్నుతె గెతు నాయ్, గని అంచి వరుమ్ నజ రచ్చించుప జతు' మెన ఆవ్ కిచ్చో పోడి దెయిందె మెలె, అంచి *ఆగ్" మెన సంగిలన్.

52 యేసు జా సంగితికయ్, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ బమ్మ జా, "అమ్ కతి రిసా ఈంజో మాన్సు జోచి ఆగ్ అమ్క క్రిసి దెంక జయెదె?" మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టజ్జె తిల. 53 జాకయ్ యేసు జోవయింక, "తుమ్క ఆవ్ నిజమి కచితుమ్ కిచ్చో సంగితసి మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి ఆగ్ తుమ్ నే కయ్లె, అంచి లోయి తుమ్ నే పిల్లె, తుమ్చి పెట్టి కిచ్చో జివ్ తయె నాయ్. 54 అంచి ఆగ్ కో కవుల గే, అంచి లోయి కో పివుల గే, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి జివ్ జోవయింక దొర్కు జా అస్సె, చి వెల్లి తిర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక, జోవయింక జియడ, పరలోకుమ్తె బెదయిందె. 55 జాకయ్, అంచి ఆగ్ ముక్కిమ్ జలి అన్నిమ్, అంచి లోయి ముక్కిమ్ జలి పితిసి జయెదె. 56 కో అంచి ఆగ్ కతి రితి అంచి లోయి పితి రితి జతతి గే, జో అంచి పెట్టి తత్తతి, చి ఆవ్ జోచి పెట్టి తయిందె.

57 "జివ్ తిలో దేముడు అబ్బొ అంక ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లో. జోచి జివ్ అంచి పెట్టి అస్సె, చి జోచి జివ్కయ్ ఆవ్ జితసి. దస్సి అంకయ్ కో కయ్లి రితి జా అంక జోచి పెట్టి తియనుల గే, అంచి జివ్చి రిసా జేవ్ కి జివుల. 58 పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్ర అయ్లి పోడి ఈంజయి. తుమ్చ పూర్గుమ్చ కయ్లి రగుమ్ నెంజె. గని, ఈంజయ్ పోడియె

కో కవుల గే, పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయ్క తెయ్క జివుల" మెన యేసు సికడ్లన్. 59 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్చి జేవ్ యూదుల్చి సబ గెరి ఇసి మెన సికడ్లన్.

యేసు సంగిలి బోదనచి రిసా జో తెన్ బులుక ములిలిసి

60 యేసుక ఇదిల్ నంపజా సిస్సుల్ జంక దెర్ల మాన్సు, జలె, జో సంగిలిసి సూన కెర, జోవయింతె సగుమ్జిన్ బమ్మ జా, "జా కోడు అల్లర్చి! జా కోడు కో సూనుల!" మెన సంగిల. 61 జో నిసాన్ల సిస్సుల్ కి అన్మానుమ్ లట్టబతతి మెన యేసు పెట్టి జానిలన్, చి "ఆవ్ అప్పె సంగిలిన్చి రిసా తుమ్ అన్మానుమ్ జతను గే? 62 జలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఆవ్ అగ్గె తిలిన్తె అన్నె వెగ గెతిసి తుమ్ దెకిలె, కీన్ జన్! 63 జివ్ తిలెకయ్ మాన్సు జయెదె. జివ్ నెంజిలె, ఆగ్ కామ్క నెంజె. ముక్కిమ్ జలి ఆవ్ సంగిలి జివ్ కిచ్చితె మెలె, ఆవ్ తుమ్క సంగిల కొడెతయ్ అస్సె. 64 గని తుమ్చితె సగుమ్జిన్ నంపజతి నాయ్" మెన జోవయింక సంగిలన్. జోవయింతె కో నంపజతి నాయ్ గే, అన్నె పడ్డొక జోక మార్తనచి అత్తి కో దెర దెయెదె గే, యేసు అగ్గె తెంతో జానె. 65 తెదొడి అన్నె, "జాకయ్ 'దేముడు అబ్బొ జా సెక్తి దిలెకయ్, నెంజిలె కో కి అంక నంపజంక, అంచితె జెంక నెతిర్లి' మెన తెదొడి సంగిలయ్" మెన సంగిలన్. 66 జలె, జా దీసి జో సంగిలిసి ఓర్చుప జంక నెత్త కెర, జోవయించి పట్టి గెతె తిలసతె ఒగ్గర్జిన్ సిస్సుల్ అన్మానుమ్ జా, ఒత్త తెంతో జో తెన్ బుల్లి నాయ్. 67 జేవ్ దస్సి జతికయ్, జో నిసాన్ల బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు, "తుమ్ కి అంక ముల దా ఉట్ట గెతె గే?" మెన పుసిలన్. 68 "ప్రబు, అమ్ అన్నె కత్తెయ్ గెచ్చుమ్దే? దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక

* 6:51 6:51 ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా జో అర్చితుమ్ జంక తిలిన్చి రిసా 'అంచి ఆగ్ దెయిందె' మెన యేసు టాలి సంగితయ్.

కీసి గే తుచయ్ కొడొతె నూనుక జతయ్, గని అన్నె కత్తెయ్ నాయ్. 69 జాకయ్ 'దేముడుచి సుద్ది తిలోసా† క్రీస్తు తుయి' మెన తుకయ్ అమ్ నంపజా అస్సుమ్, కచితుమ్ జానుమ్" మెన సీమోను పేతురు దయిరిమ్ తెన్ సంగిలన్.

70 తెదొడి యేసు జేవ్ బారజిన్ క కిచ్చొ జాగర్త సంగిలన్ మెలె, "తుమ్ బారజిన్ ఎత్కిక ఆవ్ నిసాస్థయ్, గెద. గని, తుమ్చితె కి సయ్తాన్చొ సేవ కెర్తొసా ఎక్కిలో అస్సె" మెన సంగిలన్.

71 కచి రిసా దస్సి సంగిలో మెలె, సీమోను ఇస్కరియోతు మెలో ఎక్కిలోచొ యూదా మెలో పుత్తున్చి రిసా. కిచ్చొక మెలె, పడ్డొ, జేవ్ జోక మార్తి రిసా, విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి యూదా యేసుక దెర దెయెదె మెన తెదొడి కి యేసు జానె.

7

1 జా మదెనె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక మారుక కోర్ప జా అస్తి మెన యేసు జానెచి రిసా జోవయింక ముక్కిమ్ తిలి యూదయ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చె నాయ్, గని గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బుల్తె తిలో. 2 జలె, యూదుల్చి అన్నెక్ పండుగు పాసి జా అయ్లి. జాక 'కుడియల్ పండుగు' మెనుల్.

3 జలె, యేసుచ బావుడ్లివొ జోక కిచ్చొ మెల మెలె, "ఒత్త తిల తుచ సిస్సుల్ జల మాన్సుల్ దెకితి రిసా, ఈంజ డొంగుర్ దేసిమ్ ముల దా, *యూదయ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చె, తుచ వెల్లెల కమె ఒత్తయ్ కెరు. 4 మెలె, 'అంచి అదికారుమ్ మాన్సుల్ చినుతు' మెన ఎక్కిలోచి ఆస జలె, జోచ కమె కో నెంజిల్తె కెరె నాయ్. ఒగ్గర్జిన్ తిలిన్తె కెరెదె. తుయె వెల్లెల కమె కెర్తసి జలె, ఎత్కిజిన్ దెకితి రితి ఒత్త కెరు" మెన సికడుక దెర్ల. 5 జోచి అయ్యున్చి పెట్టి జెర్మిల ఈంజేవ్ బావుడ్లివొ కి జోక

'దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్తొసా' మెన నంప కెర్తి నాయ్.

యేసు దిలి జబాబ్ 6 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, "ఆవ్ గవురుమ్ జతి సమయుమ్ జెంక నేతయ్. తూమ్, మాత్రుమ్, కెర్డొడ్ తెదొడ్ గవురుమ్ జంక జతయ్. 7 జేవ్ కెర్తి రితి తూమ్ కి కెర్తసుచి రిసా, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ తుమ్క విరోదుమ్ దెకుక నెత్తిర్తి, గని జోవయింక కమెుక 'గర్చ' మెన ఆవ్ తీర్పు సంగితసిచి రిసా అంక విరోదుమ్ దెకితతి. 8 తుమి ఒత్త గెచ్చె పండుగు కెర. ఆవ్ అప్పెచి మట్టుక ఈంజ పండుగ్క గెచ్చె నాయ్. ఆవ్ గెతి సమయుమ్ పూర్తి జెంక నేతయ్" మెన సంగ, 9 యేసు గలిలయతె తా గెలో.

కుడియల్ పండుగు కెర్తినతె యేసు గెలిసి

10 జలె, జోవయింక బావుడ్లివొ పండుగ్తె ఉట్ట గెలి ఇదిల్ పడ్డొ, యేసు కి గెలన్. ఎత్కిజిన్ దెకిత్ రితి నాయ్, గని కో నేస్సి రితి గెలన్. 11 జా మదెనె, పండుగ్తె గెల యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ 'యేసు కేతె?' మెన జోక చజితె తిల. 12 పైజల్ కి జోచి రిసా జోవయింతెన్ ఇనయింతెన్ లట్టబై తిల. "జో చెంగిలో మాన్సు" మెన సగుమ్జిన్ సంగితె తిలె, "నాయ్, పైజల్క మోసిమ్ కెర్తయ్" మెన అన్నె సగుమ్జిన్ సంగితె తిల. 13 గని వెల్లెల మాన్సుల్క బియఁ కెర, జోచి రిసా కో ఎదార్దుమ్ లట్టబ్బి నాయ్.

దేముడుచి గుడితె యేసు బోదన కెర్తిసి

14 జలె, సగుమ్ పండుగ్ కేడ్డి పొది, యేసు దేముడుచి గుడితె గెచ్చె, తెడి పెన, బోదన కెరుక దెర్లన్. 15 జోచి

† 6:69 6:69 దేముడు తెద్రయ్లో రచ్చించువ కెర్తొసా జలోసా, * 7:3 7:3 'యూదయ ప్రదేసిమ్తె గే' మెన కిచ్చొక సికడ్తతి మెలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ చి దేముడుచి గుడి జయ ప్రదేసిమి తవుల, చి పండుగ్క మాన్సుల్ ఒత్తయ్ బెర తవుల.

బోదన నూన కెర, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ “అమ్చి తెన్ ఈంజొ మాన్సు కెయ నే సదు కెర్లె కి, బలే తెలివి తెన్ బోదన కెర్తయ్, కీసి?” మెన ఆచారిమ్ తెన్ లట్టబన్ల. 16 జాచి రిసా యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆవ్ కెర్లి బోదన ఆవ్ ఉచర్లిసి నెంజె. ఈంజ అంక తెద్రయ్లోసాచి బోదన. 17 అంక తెద్రయ్లోసాచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుక కో కోర్ప జవుల గే, జెచ్చి అంచి బోదన నూన్లె, జేవ్ ‘దేముడు సికడ్లిసి జయెదె గే, నాయ్ మెలె, ఆవ్ ఉచర్లిసి జయెదె గే’ జోవయించి పెట్టి చినుల. 18 గవురుమ్ ఆననుక ఆన జలస, జలె, జేవ్ జేవ్చి ఉచర్లిసి సికడుల. గని, జోక తెద్రయ్లోసాచి గవురుమ్ దెకవుక ఆన జలోసా జలె, సత్తిమచో జయెదె, జోతె కిచ్చొ అబద్దుమ్ తయె నాయ్.

19 “మోసే పూర్గమ్చొ దేముడుచ ఆగ్గుల్ తుమ్చి రిసా దేముడుచ ఆగ్గుల్ రెగ్గ దిలన్. గని ఒత్త తిల ఆగ్గుల్ రితి తుమ్చితె కో కి నిదానుమ్ కెర్పు నాయ్. నెంజెలె, కిచ్చొక అంక మారుక కోర్ప జతసు?” మెన సంగిలన్. 20 యేసు దస్సి సంగితికయ్, ప్రెజల్ తుక “బూతుమ్ దెర అస్సె, కిచ్చొగె, చి దస్సి సంగితసి! కో తుక మారుక కోర్ప జతతి?” మెన సంగిల.

21 జలె, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ జా సెలవ్ కడన్లి దీసి జో రోగిక చెంగిల్ కెర్లి కామ్ కెర్లయ్, చి ‘కామ్ కెర సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఆగ్గు పిట్టయ్లో’ మెన తుమ్ ఎత్కిజిన్ అంచి రిసా బమ్మ జతసు. 22 తుమ్ ఉచర. ‘తుమ్ యూదుల్క మున్సుబోద జెర్మిలె, జోవయింక దేముడుచొ మాన్సు జవున్’ మెన సున్నతి కెరనుక, జో బోదక ఇదిలిన్ సుద్ది కెర† మెన మోసే పూర్గమ్చొ రెగిడ్లె,

గెద. జా కారిమ్, జలె, మోసే తెన్ మొదొల్ జలిసి నెంజె. జోచి కంట అగ్గెచ పూర్గుల్ కి దస్సి కెర్లె తిల. గని సున్నతి కెర మెన ఆగ్గుల్తె రెగిడ్లెన్. జాకయ్, ఏక్ నాడు జెర్మ అట్టు పొదుల్ జలిసి సెలవ్ కడన్లి దీసి సేడ్లె, జా ఆగ్గు పిట్టున్ నాయ్ మెన, జయ్యి దీసి, సెలవ్ కడన్లి దీసి జలెకి, జా కామ్ కెర్లసు. 23 జలె, ‘మోసే రెగిడ్లి దేముడుచి ఆగ్గుల్ తెన్, ఈంజ ఏక్ ఆగ్గు పిట్టున్ నాయ్’ మెన సెలవ్ కడన్లి దీసి కి ఏక్ మాన్సుకి సున్నతి కెరుక జయెదె జలె, సెలవ్ కడన్లి దీసి కి ఏక్ ఒండొయి మాన్సుచి ఆగ్గె చెంగిల్ కెరుక నెంజె గె? 24 జలె, కిచ్చొ జవున్ జర్గు జా తిలె, ఇసి గే దస్సి గే డీసిలి రిసా ‘ఆగ్గు పిట్టి’ జవున్, నాయ్ మెలె, ‘ఆగ్గు పిట్టె నాయ్’ రిత ఆగ్గుల్క నంపజా అస్సున్. దస్సి, అర్దుమ్ నెంతె, కనూరుమ్ నెంతె తీర్పు కెరుక పోన. ఆగ్గుచి అర్దుమ్, జర్గు జలిన్చి అర్దుమ్, సరిగా ఉచర తీర్పు కెర” మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

యేసుచి రిసా ఈంజొయి క్రీస్తు గే

25 యేసు దస్సి బోదన కెర్లికయ్, యెరుసలేమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ “ ‘జోక మూరుమ’ మెన వెల్లెల మాన్సుల్ కోర్ప జలోసా ఈంజొయి, కిచ్చొగె. 26 గని, ఈందె, జోవయించి మొక్కె దయిరిమ్ తెన్ బోదన కెర్తయ్, గని జోక ‘పోసి’ కి మెంతి నాయ్. జలె, జోక ‘తెద్రయిందె’ మెన దేముడు సంగిలో ‘దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్లొసా జతో క్రీస్తు ఈంజొయి’ మెన ఏక్ వేల అదికారుల్క రుజ్జు జా అస్సె గె? 27 నాయ్, కిచ్చొగె. మెలె, ఈంజొ మాన్సు కేనె తెంతొ అయ్లో గే ‡జానుమ్. గని క్రీస్తు అయ్లెగిన, కేనె

† 7:22 7:22 సున్నతి ‡ 7:27 7:27 ‘నజెతె గచ్చి తెంతొ అయ్లో’ మెన ఉచర్తతి. నేన కెర ‘జానుమ్’ మెంతతి గని వరలోకుమ్ తెంతొ అయ్లో గెద.

తెంతో జెతయ్ గే కక్క నేన్తె జయె నాయ్” మెన ఉచర లట్టబన్.

28 జేవ్ ఉచర్లిసి యేసు జాన్లి రిసా, దేముడుచి గుడితె బోదన కెర్తె తిలి పొది, ఇసి మెన కేక్ గలన్. “‘జోక జానుమ్! జో కేనె తెంతో అయ్లో గే అమ్ జానుమ్!’ మెన, అంచి రిసా తుమ్ ఉచర్తను జలె. గని నేన్సు. ఆవ్ అచ్చి జెంక నాయ్. అంక తెద్రయ్లోసా సత్తిమ్ తిలోసా. జోక తుమ్ నేన్సు. 29 ఆవ్ మాత్రుమ్, జోక జాని. కిసి మెలె, ఆవ్ జోతె తెంతో ఉత్త అయ్లయ్. జోయ్యి అంక తెద్రయ్లన్” మెన సంగిలన్.

30 యేసు దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ “జోక జేలి కెరుమ్!” మెన ఉచర్ల, గని జోక కో దెర్తి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అబ్బొన్తె జో గెతి సమ్మయమ్ తెదొడి జెంక నేతయ్.

31 యేసుక వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి విరోదుమ్ జలెకి, మాములుమ్ ప్రెజల్, జలె, ఒగ్గర్జిన్ జోక నంపజల. “ఈంజో మాన్సు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లెల కమె కెర్తయ్. క్రీస్తు మెలో అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా అయ్లె ఇసి తయెదె. అన్నె వెల్లెల కమె కెరుక కో తెరితి గే? ఈంజో జోయ్యి, కిచ్చొగె” మెన నంపజల.

32 ప్రెజల్ యేసుక నంపజలి రితి జా ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ఇసి తిరీమ్ లట్టబంతిసి పరిసయ్యుల్ సూన్లచి రిసా “జోక జేలి కెరుక దెర జా!” మెన దేముడుచి గుడితెచ జమాన్లుక వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ తెద్రయ్ల.

33 జలె, జా మదెనె యేసు అన్నె బోదన కెర్తె తా, “అన్నె సగుమ్ దీసల్ తుమ్చి తెన్ తయిందె, చి తెదొడక అంక తెద్రయ్లోసాతె అన్నె ఉట్ట గెచ్చిందె.

34 ఆవ్ ఉట్ట గెలి పడ్డె తుమ్ అంక చజితె, గని అంచితె పాచ్చుక నెతుర్పు. ఆవ్ కేనె తయిందె గే, తుమ్ ఒత్త జెంక నెతుర్పు” మెన సంగిలన్. 35 జాకయ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కిలోక

ఎక్కిలో “అమ్ నే పాచితి రితి ఈంజో కేనె గెచ్చెదె? గ్రీకు దేసిమి తిల చెదుర్పు జల అమ్చ యూదుల్తె గెచ్చ, గ్రీసు దేసుమ్చ నుదల్క బోదన కెరెదె గే? 36 నాయ్ మెలె, ‘తుమ్ అంక చజిలె కి అంచితె పాచ్చుక నెతుర్పు’ మెన ‘కేనె తయిందె గే, తుమ్ ఒత్త జెంక నెతుర్పు’ మెన కిచ్చొక సంగిలన్?” మెన లట్టబనుక దెర్ల.

37 జా పండుగ్చి ఆకర్ దీసి అయ్లి. జాక ‘వెల్లో దీసి’ మెనుల. జా దీసి, ఎత్తిజిన్ బెర తిలిన్తె యేసు టీచ జా, ఇసి మెన కేక్ గలన్. “కక్క జలెకు తాన్ కెర్తె, అంచితె జా పివుసు. 38 కో అంక పూర్తి నంపజవుల గే, దేముడుచి కొడొతె రెగ్గయ్లి రితి,

జోచి పెట్టి తెడి ఊంట పుట్టి రితి జా, జివ్ దెతో పాని జోచి ఆత్మచెంగిల్ కెర్తె తయెదె”

మెన, ఎత్తిజిన్ సూన్తి రితి యేసు సంగిలన్.

39 ‘జీవ్ దెతో పాని’ మెన కిచ్చొచి గుర్తుక సంగిలన్ మెలె, దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మచి గుర్తుకయ్. యేసు మొర దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె గెలె, జోక కో నంపజా తవుల గే, జోచి జా ఆత్మ జోవయించి పెట్టి జెయెదె. జలె, యేసు తెదొడి అబ్బొన్తె అన్నె గెచ్చుక, గవురుమ్ జంక, నేతయ్చి రిసా, జో సంగిలి జా ఆత్మ తిలిసి తెదొడి జర్గు జంక నేతయ్.

40 యేసు దస్సి బోదన కెర్తికయ్, సూన కెర జోచి రిసా ప్రెజల్ సగుమ్జిన్ కిచ్చొ మెల మెలె, “‘తెద్రయిందె’ మెన దేముడు సంగిలో జోచ కబుర్లు సంగుక జెంక తిలోసా ఈంజో నిజుమ్ జా తయెదె” మెన సంగిల. 41 గని అన్నె సగుమ్జిన్ “తెద్రయిందె మెన దేముడు సంగిలో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జా తయెదె” మెల, గని “నెంజె. ఈంజో గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ మాన్సు. క్రీస్తు, జలె, గలిలయతె జెర్కుక నెంజె.

42 ఈంది, దేముడుచి కొడతె రెగిడ్లి రితి, అమ్చొ రానొ జలో దావీదు పూర్ణమచొచి సెకుమతె క్రీస్తు జెర్పెదె. దావీదుచి గావ్ బేత్లెహేమ్. ఒత్తయ్ జో జెర్ముక అస్సె. దస్సి జలె ఈంజొ క్రీస్తు జయె కీనాయ్” మెన సంగిల. 43 దస్సి జతికయ్, జోచి రిసా ప్రెజల్ దొన్ని మెన్ను జల. 44 జోవయింతెన్ సగుమజిన్ “జోక జేలి కెర్తు!” మెన కోర్ప జల. గని జోక దెరుక మెన కో చడితి కి *నాయ్.

దేముడుచి గుడిచ అదికారుల్ కోపుమ్ జలిసి

45 తెదొడి, జోక దెర్లి రిసా గెచ్చ తిల జమాన్లు వెల్లెల పూజల్లు చి పరిసయ్యుల్ తిలిన్తె అన్నె అయ్ల. జెతికయ్, జేవ్ పరిసయ్యుల్, పూజల్లు, “కిచ్చొక జోక దెర ఆస్సు నాయ్?” మెన గోల కెర్ల. 46 గోల కెర్తికయ్, జేవ్ జమాన్లు, “కేన్ మాన్సు కెయ తెద్ది చెంగిల్చి బోదన సంగె నాయ్” మెన సాచి సంగిల. 47 పరిసయ్యుల్ కోపుమ్ జా జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిల మెలె, “తూమ్ కి జోప్త కొణొక మోసిమ్ జలదు గే? 48 అమ్ పరిసయ్యుల్తె జవున్, అమ్చ అదికారుల్తె జవున్ కో జలెకు జోక నంపజా అస్సుమ్ గే? నాయ్, గెద. దస్సి జలె, తూమ్ కిచ్చొక జోక నంప కెరుక? 49 మాములుమ్ ఈంజేవ్ ప్రెజల్ నంప కెర అస్సి, గని మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ నేన్తి జేవ్క కిచ్చొ పున్నిమ్ నాయ్, దేముడుక నేన్తి” మెన ప్రెజల్ నంపజలిన్క వెల్లెల మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ సంగిల.

S 7:42 7:42 నిజమి బేత్లెహేమతె, దావీదు రానొచి సెకుమతె జెర్పిలన్; మత్తయి 1:1, 2:1; గని నేన కెర దస్సి మెల. * 7:44 7:44 జో అబ్బొన్తె అన్నె గెతి సమయ్యుమ్ జంక నేతయ్చి రిసా దెరుక నెతిర్ల. అన్నె సగుమ్ సుట్టు కి వెల్లెల మాన్సుల్ అల్లర్ కెరుక ఉచర్లె కి, నెతిర్ల; లూకా 4:29-30, యోహాను 7:30, 8:20. జోవయించి సమయ్యుమ్ జా అయ్లి పొది జేవ్ దెరుక జో బప్పణ్ణొ, మత్తయి 26:53-54, మార్కు 14:41, యోహాను 18:4, 6. † 7:52 7:52 గని గలిలయతె జెర్పి నాయ్, యూదయ ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ వట్టుమతె జెర్పిలన్, గెద. * 8:1 8:1 యోహానుచి సాచి రెగిడ్లి గ్రీకు బాస తెన్ తొలితో రెగిడ్లి సగుమ్ పుస్తకల్తె ఈంజ మత్తెలి తయె నాయ్. నెంజిలి, వేరతె తయెది. సగుమతె యోహాను 2:25చి వడ్డె తయెది. † 8:1 8:1 ఒత్త ఒలివ వండ్లు రూకుల్ తవుల, చి ఇసి నావ్ తయెది.

50 యేసుతె అగ్గె రాతి లుంకచోరు కిచ్చొగె పుసుక గెచ్చ తిలో నీకొదేమొ మెలో పరిసయ్యుడు, జలె, జో వెల్లెల మాన్సుల్తె అస్సె. 51 అన్నె తిల జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క జో, జలె, “కేన్ జలెకు మాన్సుక నేరిమ్ వయడ తిల, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె రెగ్గయ్లి రితి జో మాన్సు సంగన్తి సాచి నే నూన్తె అగ్గె, జో కిచ్చొ కెర్లొ గే నాయ్ గే, రుజ్జు నే దెకయ్తె అగ్గె జోక తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక అమ్చి తెన్ నాయిమ్ గే? నాయ్, గెద” మెన జాగర్ల సంగిలన్. 52 జేవ్ అన్నె పండితుల్ నీకొదేమొక కిచ్చొ జబాబ్ దిల మెలె, “తూయి కి గలిలయచొ గే, చి జోచి వచ్చెనచి కోడు తూయి సంగితసి? దేముడుచి కొణొ సరిగా నదు కెరు, చి దేముడుచ కబుర్లు సంగితస కో కి గలిలయతె జెర్పితి నాయ్ మెన దెకితె” మెన సంగిల.

53 తెదొడి ఎత్తిజిన్ జోవయించ గెరలె ఉట్ట గెల.

8

వెల్లెల మాన్సుల్ తేర్బోదక దెర యేసుతె కడ ఆన్లసి

1 *యేసు, దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ జా, జేవ్చి మొక్కె తిలి †ఒలివ మెట్టయ్ ఎక్కిలో గెలన్. 2 చి రాత్ పాయితికయ్, దేముడుచి గుడితె అన్నె ఉట్ట అయ్లో. అయ్లె, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ అయ్ల, చి జో వెస కెర, జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్. 3 యేసు బోదన కెర్తె తతికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్

1 *యేసు, దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ జా, జేవ్చి మొక్కె తిలి †ఒలివ మెట్టయ్ ఎక్కిలో గెలన్. 2 చి రాత్ పాయితికయ్, దేముడుచి గుడితె అన్నె ఉట్ట అయ్లో. అయ్లె, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ అయ్ల, చి జో వెస కెర, జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్. 3 యేసు బోదన కెర్తె తతికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్

సికడ్డన, పరిసయుల్, బెద జా, ఏక్ తేర్బోదక కడ అన్ల. జా తేర్బోద లంజె జతె తతికయ్, దెర తిల. జలె, బెర తిల మాన్సుల్చి నెడిమి జాక టీవడ్ల. 4 యేసుక కిచ్చో మెల మెలె, “గురుబాబు ఈంజ తేర్బోద లంజె జతె తతికయ్, దెర్ల. 5 ‘ఇన లంజె జలనక పత్రల్ తెన్ పెట మారుక అస్సె’ మెన అమ్చో మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి రెగిణ్ణి దేముడుచి ఆగ్గుల్తె అమ్క ఆగ్గు దిలన్. జలె, ఈంజ తేర్బోదచి రిసా తూయి కిచ్చో తీర్పు సంగితె?” మెన యేసుక పుసిల. 6 కిచ్చోక దస్సి పుసిల మెలె, జో కిచ్చో జవున్ తప్పు సంగిలె, నేరిమ్ వయడుమ! మెన దస్సి కెర్ల. యేసు మాత్రుమ్, వంపా జా, బుయ్యో ఊంటి తెన్ కిచ్చోగి రెగిణ్ణన్.

7 జేవ్ జోక పుసుక ములితి నాయ్ చి రిసా యేసు టీవ, జోవయింక, “తుమ్చితె కో కిచ్చో పాపుమ్ నే కెర తయెదె గే, జొయ్యి తొలితో చి పత్తురు జాక గలుకజయెదె” మెన సంగిలన్. 8 చి అన్నె వంపా జా, బుయ్యో అన్నె కిచ్చోగి రెగిణ్ణన్.

9 జలె, జో సంగిలిసి ఎత్తిజిన్ సూన అర్దుమ్ కెరన, తొలితో వెల్లెల మాన్సుల్, పడ్డో ఎత్తిజిన్ ఎక్కిలోచి పట్టి ఎక్కిలో వర్న తెన్ బార్ జా, ఉట్ట గెల, చి టీవ తిలి జా తేర్బోదక పిట్టవ, యేసు ఎక్కిలో ఒత్త తిలో. 10 జలె, యేసు అన్నె ఉప్పిరి దెక, జా తేర్బోదక, “అమ్మ, కేతె జేవ్ ఎత్తిజిన్? కో తుక నేరిమ్ వయడ్డి నాయ్?” మెన సంగితికయ్, 11 జా తేర్బోద యేసుక, “బాబు, కోయి నాయ్!” మెన సంగిలి. తెద్దోడి యేసు జాక, “ఆవ్ కి తుక నేరిమ్ వయడి నాయ్. తుయి గో, చి అప్పె తెంతో పాపుమ్ నే కెర్లె జి!” మెన సంగ తెద్దవ

దిలన్.

“ఈంజ లోకుమ్చక దొర్కు జలి ఉజిడి ఆవ్వి”

12 అన్నెక్ సుట్టు యేసు బోదన కెర్లె తత్తికయ్ కిచ్చో మెన సంగిలన్ మెలె, “ఈంజ లోకుమ్చక దొర్కు జలి ఉజిడి ఆవ్వి. కో అంచి పట్టి ఇండుల గే, అందర్తె తిలి రితి అందర్బుద్ది ఇండితి నాయ్, గని జివ్ దెతి ఉజిడి జోవయింక దొర్కు జా జోవయించి పెట్టి తయెదె” మెన సంగిలన్. 13 జో దస్సి సంగితికయ్, పరిసయుల్ జోక, “తుచి రిసా తుయి సాచి సంగితసి; తుచి సాచి సత్తిమ్చి నెంజె” మెన సంగిల.

14 జలె, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ సొంత సాచి సంగనై కి, అంచి సాచి సత్తిమి. కిచ్చోక మెలె, ఆవ్ కేనె తెంతో అయ్లయ్ గే, కేనె అన్నె గెతసి గే, ఆవ్ జాని గని కేనె తెంతో ఆవ్ అయ్లయ్ గే, కేనె గెతసి గే, తూమ్ నేన్సు. 15 తూమ్ అవ్వి కెర మాన్సు ఉచ్చర్ రగుమ్ తీర్పు కెర్లను, గని ఆవ్ అప్పెచి మట్టుక కక్క తీర్పు కెరి నాయ్. 16 గని ఆవ్ తీర్పు కెరుక జలె, అంచి తీర్పు సత్తిమ్ జయెదె. కిచ్చోక మెలె, ఆవ్ అవ్వి కెర కి ఎక్కిలో కి తీర్పు కెరి నాయ్. ఆవ్, అంక తెద్దయ్లోసా తెన్ని తీర్పు కెరుమ్దె.

17 “కో దొగుల ఎత్తి రితి సాచి సంగుల గే, జా సాచి సత్తిమ్చి జయెదె’ మెన తుమ్చి మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల †ఆగ్గుల్తె రెగ్గ అన్సు. 18 జలె, ఆవ్ సొంత సాచి సంగితసి, చి అంక తెద్దయ్లో అబ్బొ కి అంచి రితి ఎక్కి రితి సాచి సంగితయ్” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు జబాబ్ దిలన్.

19 జేవ్ జోక, “అబ్బొది కేతె?” మెన పుసిల. పుసితికయ్, యేసు జోవయింక, “తుమ్ అంక నేన్సు. అంచో అబ్బొక కి

† 8:17 8:17 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్ల ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కోడో ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పున్కుమ్తె రెగ్గయ్ జా అన్సు. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాపితె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి రెగిణ్ణి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అన్సు.

నేన్ను. అంకయ్ జాన్తదు జలె, అబ్బొక కి జాన్తదు” మెన సంగిలన్.

20 బోధన కెర కెర ఇసి సంగిలి పొది యేసు కేనె తిలన్ మెలె, దేముడుచి గుడితెచి డబ్బుల్ పెట్టల్ తిలి గదితె తిలన్. గని జోక జేలి కెర్తి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జో దేముడు అబ్బొన్తె గెతి సమయుమ్ జంక నేతయ్.

21 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు అన్నె, “ఆవ్ ఉట్ట గెచ్చింది. ఉట్ట గెలె, తుమ్ అంక చజిలె కి, తుమ్చ పాపల్ తెన్ని మొర గెతె. మొర గెలె, ఆవ్ గెతిన్తె తుమ్ జెంక నెతుర్పు” మెన సంగిలన్.

22 యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో కిచ్చొ మెల మెలె, “ ఆవ్ గెతిన్తె తుమ్ జెంక నెతుర్పు’ మెన జో సంగిలిసి కిచ్చొక? జో అత్య కెరన ఎట్టొతో గెచ్చెదె గే?” మెన లట్టబన్, 23 జలె, యేసు జోవయింక, “తుమి ఎట్టొచ మాన్సుల్, ఆవ్ ఉప్పిర్ తెంతొచొ మాన్సు. తూమ్ ఈంజ లోకుమ్చ కమొ కెర్తన, ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్చొ మాన్సు నెంజి. 24 ‘తుమ్చ పాపల్ తెన్ని మొర గెతె’ మెలయ్. కిచ్చొక మెలె ‘దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు, రచ్చించుప కెర్తొసొ, ఈంజొయి’ మెన అంక తుమ్ నే నంపజలె, నిజుమి తుమ్చ పాపల్ తెన్ మొర గెతె, పాపుమ్తె గెతె” మెన సంగిలన్.

25 జోక, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక “తుయి కొన్సొ?” మెన పుసిల. యేసు జోవయింక, “ఆవ్ కొన్సొ జయిందె గే ఆవ్ తుమ్క అగ్గె తెంతొ సంగితసి గెద, జొయ్యి ఆవ్. 26 తుమ్చి రిసొ, తుమ్ కెర్త కమొచి రిసొ ఆవ్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ తీర్పు సంగుక జయెదె. గని అంక తెద్రయ్లోసొ సత్తిమ్చొ, చి లోకుమ్చక ఆవ్ సూనయ్తిసి కిచ్చొ మెలె, అంక తెద్రయ్లోసొతెయి ఆవ్ సూన్సి” మెన సంగిలన్.

27 గని, ‘తెద్రయ్లోసొ’ మెన దేముడు అబ్బొన్చి రిసొ సంగితయ్ మెన వెల్లెల మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్, చి రిసొ 28 యేసు అన్నె, “ఆవ్ మాన్సు జొ జెర్పున్ అయ్లోసొక తుమ్ టీవడ్డె. టీవడ్డె, అంక ‘జొయ్యి’ మెన పడ్డొక చినితె. తెదొడ్క అంక ‘జో అవ్యొ కెర్తిసి కిచ్చొయ్ నాయ్, గని దేముడు అబ్బొసి సికడ్డి రితి కెర్తె తత్తయ్’ మెన అంచి రిసొ అర్దుమ్ కెరంతె. 29 అంక తెద్రయ్లోసొ అంక తోడు అన్నె, అంచి తెన్ అన్నె. జో కెయ్ అంక ములె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ కెయ్క తెయ్క జోచి ఇస్తుమ్ రితి కెర్తసి” మెన సంగిలన్. 30 జో దస్సి సంగితె తతికయ్, ఒత్త తిలసతె ఒగ్గర్జిన్ జోవయింక నంపజొ గెల.

జోక నంప కెరుక దెర్లనక యేసు బోధన కెర్తిసి

31 జోక నంపజంక దెర్ల వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు తెదొడి, “ఆవ్ సంగిలి రితి ఇండితె తస్తె జలె, నిజుమి అంచ సిస్సుల్ జస్తె. 32 చి సత్తిమ్ జాన్తె, చి జొ సత్తిమ్ తుమ్క విడ్డల్ కెరెదె” మెన సంగిలన్. 33 గని, విడ్డల్ జతిసిక మామ్ముల్పు ఈంజ లోకుమ్తె జతిన్చి అర్దుమ్ జేవ్ కెరన, జోక “ఆమ్ అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చొచి సేకుమ్తెచ మాన్సుల్చి రిసొ, కక్క కి కెయ్ కి గొతిమాన్సుల్ జము నాయ్. జొకయ్ ‘విడ్డల్ జస్తె’ మెన తుయి కిచ్చొక అమ్క సంగిలది?” మెన బమ్మ జొ పుసిల. 34 యేసు జోవయింక, “తుమ్క ఆవ్ నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, కో కిచ్చొ పాపుమ్ కెరుల గే, పాపుమ్క గొతిమాన్సుల్ జొ అస్తి. 35 గొతిమాన్సుల్, జలె, సాపుకరిచొ గేరు కెయ్క తెయ్క తంక జోవయింక సెలవ్ నాయ్. గని, సాపుకరిచొ సొంత పుత్తుసి జలె, కెయ్క తెయ్క అబ్బొన్చి గెరి తయెదె.

36 తుమ్ కెర్త పాపల్క తుమ్ దెర్ను సేడ్డిసి తెంతో దేముడుచో పుత్తుసి తుమ్క విడ్డల్ కెర్లెగిన, నిజుమి విడ్డల్ జస్తె.

37 “అబ్రాహామ్ పూర్ణుమ్చొచి సెకుమ్తె తుమ్ జెర్మ అస్సున్ మెన జాని, గని జోచి సెకుమ్తె తుమ్ జెర్మిలెకి, అంచి కొణ్ణో తుమ్చి పెట్టి తియనుక నెనున్చి రిసా, అంక మారుక కోర్ప జా అస్సున్.

38 అంచో అబ్బొతె ఆవ్ దెకిలిన్క ఆవ్ సాచి సంగితసి. తుమ్ మాత్తుమ్, తుమ్చోయ్ అబ్బొది సంగిలిసి కెర్తసు” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

39 యేసు ఇసి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక, “అబ్రాహామ్ అమ్చో అబ్బొ!” మెన సంగిలచి రిసా యేసు జోవయింక అన్నె, “తుమ్ అబ్రాహామ్చ బోదల్ జతదు జలె, అబ్రాహామ్ కెర్ల కమె తుమ్ కి కెర్తదు.

40 దేముడుతె ఆవ్ సూన్లి సత్తిమ్ తుమ్క ఆవ్ సంగ అస్సి, గని అప్పె అంక మారుక తుమ్ కోర్ప జా అస్సున్. అబ్రాహామ్ దస్సి కెరె నాయ్. 41 గని తుమ్చో సొంత అబ్బొది కెర్ల కమె తుమ్ కెర్తసు” మెన సంగిలన్. జేవ్ జోక “ఆమ్ లంజెపెట్టి జెర్మిలస నెంజుమ్. అమ్క ఎక్కిలో అబ్బొ జయెదె, మెలె, దేముడు” మెన సంగిల.

42 యేసు జోవయింక, “దేముడు తుమ్చో అబ్బొది జతో జలె, తుమ్ అంకయ్ ప్రేమ కెర్తదు. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ జోచి పెట్టి తా జోతె తెంతో బార్ జా ఉట్ట అయ్లయ్. ఆవ్ అచ్చి జెంక నాయ్, జోయ్యి అంక తెద్రయ్లో.

43 ఆవ్ సంగితిసి తుమ్ కిచ్చొక అర్దుమ్ కెరన్ను నాయ్? కిచ్చొక మెలె, అంచ కొణ్ణోతెచి సత్తిమ్ తుమ్క అల్లర్ కెర్తయ్, చి నూనుక ఓర్పువ జంక నెతుర్పు.

44 తుమ్చో అబ్బొది సయ్తాన్. తుమ్

జోచ మాన్సుల్ జా, జో కిసాచో గే, తుమ్ కి దస్పచ. తుమ్చో అబ్బొద్చ ఆసల్ తీర్పువ కెరుక తుమ్ కోర్ప జా అస్సున్. మొదోల్ తెంతో జో కూని కెర్తొసా. సత్తిమ్, జోతె, ఎదిలి కి బెదితి నాయ్. జోతె కిచ్చొ సత్తిమ్ కి నాయ్. జో అబద్దుమ్ సంగుక, జోచి సొంత అబద్దుమ్ జోయ్యి లట్టబెదె. జో పూర్తి అబద్దుమ్చో. జో అబ్బొదల్క అబ్బొసి. 45 జాకయ్, ఆవ్ సత్తిమ్ సంగితసిచి రిసా, ఆవ్ సంగితిసి తుమ్ నంప కెర్పు నాయ్. 46 ఆవ్ కెయ్యి కేన్ పాపుమ్ కెర్లయ్ గే, చి తుమ్తె కో అంక ‘అబద్దుమ్చో’ మెన

సాచి సంగుక జయెదె? కెయ్యి కేన్ పాపుమ్ కెరె నాయ్, చి కో కి దస్సి సాచి సంగుక నెతుర్పు. జలె, ఆవ్ సత్తిమ్ సంగితసి జలె, తుమ్ అంక కిచ్చొక నంప కెర్పు నాయ్? తుమ్ ఉచర.

47 దేముడుచ మాన్సుల్ కో జవుల గే, జో దేముడుచ కొణ్ణో సూనుల. తుమ్ కిచ్చొక జోవయింక కొణ్ణో సూన్సు నాయ్ మెలె. తుమ్ జోవయింక మాన్సుల్ నెంజును” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక వత్తల్ గల మారుక ఉచర్లిసి

48 యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్, జలె, జోక “కినమరయ సుదొ జస్తె, చి తుక బూతుమ్ దెర అస్సి మెన అమ్ ఉచర్లిసి సత్తిమ్, కిచ్చొగి” మెన సంగిల.

49 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అంక బూతుమ్ దెరె నాయ్. ఆవ్, మాత్తుమ్, దేముడు అబ్బొక గవురుమ్ కెర్తసి, గని తుమ్ అంకయ్ గవురుమ్ కెర్పు నాయ్. 50 అంచి రిసా అంక గవురుమ్ నాయ్. గని అంక గవురుమ్ కెర్తొ ఎక్కిలో అస్సి. జోయ్యి అంచి రిసా

§ 8:48 8:48 యూదుల్ తెన్ ఎక్కిలోక ‘సమరయ సుదొ’ మెలె, ‘నూనొ’ మెలి రితి నిస్కారుమ్ కోడు జయెదె. సమరయ సుదొ మెలె సమరయ ప్రదేసిమ్చో మాన్సు.

తుమ్చి రిసా తీర్పు కెర సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయెదె.

51 “జలె, తుమ్క ఆవ్ నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, అంచ కొణొ కో నిదానుమ్ కెరుల గే, కెయెడ కి *మొర్తి నాయ్” మెన సంగిలన్. 52 దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక కిచ్చొ మెల మెలె, “అప్పె రుజ్జు అయ్లి. నిజుమి తుక బూతుమ్ దెర అస్సె. అబ్రాహామ్ మొర గెలన్. దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్ణుమ్చ కి మొర గెల, గని ‘అంచ కొణొ కో నిదానుమ్ కెరుల గే, కెయెడ ‘మొర్తి నాయ్’ మెన తుయి సంగితసి! 53 అమ్చొ పూర్ణుమ్చొ అబ్రాహామ్చి కంట తుయి వెల్లి గే? జో మొర గెలొ. దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన్ కి మొర గెల. తుయి కొన్సొ మెన సంగితసి? సంగు!” మెన యేసుక పుసెల.

54 జలె, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ సొంత గవురుమ్ సంగన్గెగిన, అంచి గవురుమ్ ఆరిచి. జలె, ‘అమ్చొ దేముడు’ మెన అంచొ అబ్బొచి రిసా తుమ్ సంగితను. జొయ్యి అంక గవురుమ్ కెర్తయ్. 55 గని జోక తుమ్ అగ్గె తెంతొ నేన్సు. ఆవ్, మాత్రుమ్, జోక జాని. ‘జోక నేని’ మెన ఆవ్ ఏక్ వేల సంగితయ్ జలె, తుమ్చి రితి అబద్దుమ్చొ జతయ్. గని, నిజుమి జోక జాని, చి జోచి కోడు నిదానుమ్ కెర్తసి. 56 ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె జెర్మ తతి దీసి దెకుక మెన తుమ్చొ పూర్ణుమ్చొ అబ్రాహామ్, జలె, ఆస తెన్ తిలన్. జలె, అబ్బొసి జలొ దేముడుచి నెలవ్ తెన్ ‡దెకిలన్, చి సర్దసంతొసుమ్ జలన్” మెన యేసు సంగిలన్.

57 యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక, “తుక యాబయ్ వెర్సుల్ జంక నేతయ్. దస్సి జలె, తుయి పూర్ణుమ్చొ

అబ్రాహామ్క కిసి దెక తస్సె! §నెంజెలె జో తుక దెక తయెదె గే? బెదె నాయ్!” మెన సంగిల, 58 చి యేసు, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అబ్రాహామ్ నే జెర్మితె అగ్గె తెంతొ ఆవ్వి తిలయ్, అస్సి” మెన సంగిలన్. 59 జో దస్సి సంగితికయ్, ‘దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ సంగితయ్, జా వెల్లి పాపుమ్’ మెన ఉచర, యేసుక పత్రల్ తెన్ పెట మారుక మెన, వెల్లెల మాన్సుల్ పత్రల్ వెంట్ల, గని యేసు నే దెకయ్ జతె, దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ జా, ఉట్ట గెలన్.

9

గుడ్డి జా జెర్మిలోసొక యేసు చెంగిల్ కెర్తిసి

1 వడ్డొ యేసు జోచ సిన్సుల్ తెన్ వట్ట గెతె తిలి పొది, జెర్మన్ తెన్ గుడ్డి మాన్సు ఎక్కిలోక దెకిల. 2 జోక దెక కెర, యేసుచ సిన్సుల్ కిచ్చొ పుసెల మెలె, “గురుబాబు, ఈంజొ మాన్సు గుడ్డి జెర్మిలిసి జోచి పాపుమ్చి రిసా గే, అయ్యన్అబ్బొన్చి పాపుమ్చి రిసా గే?” మెన పుసెల. 3 యేసు జోవయింక, “ఈంజొ పాపుమ్ కెర్తిసి నెంజె, అయ్యన్ అబ్బొన్ పాపుమ్ కెర్తిసి కి నెంజె. జలె, ఇన్నెక చెంగిల్ కెర్తిస్ తెన్ దేముడుచి గవురుమ్ జోచితె దెకయ్ జతి రిసాయి దస్సి జెర్మిలన్. 4 మెద్దెన్ తిలి రితి మదెనె, అంక తెద్దయ్లోసొచ కమొ ఆమ్ కెర్తె తంకయ్. కిచ్చొక ‘మెద్దెన్’ మెలయ్ మెలె, అందర అయ్లె, కో కి కామ్ కెరుక నెంజె. 5 ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఇసి బుల్తె తిలి మదెనె ఈంజ లోకుమ్చక దొర్కు జలి ఉజిడి ఆవ్వి జతసి” మెన యేసు బోదన కెర్తన్.

* 8:51 8:51 నెంజెలె ‘మొర్తు దెకితి నాయ్’. † 8:52 8:52 నెంజెలె ‘మొర్తు చకితి నాయ్’. ‡ 8:56

8:56 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దెకయ్లి సివ్తె దెకిలన్, కిచ్చొగె. § 8:57 8:57 ఈంజ మత్తెలి గ్రీకు బాస తెన్ తొలితొ రెగెడ్ల సగుమ్ పున్కతతె ‘నెంజెలె’ తెంతొ ‘తయెదె గే?’ ఎదచి కోడు తయె నాయ్.

6 యేసు దన్ని సంగితే తా కిచ్చొ గుర్తు కెర్లన్ మెలె, బుయ్యె తుంక బుర్ల కెర, జా బుర్ల జో మాన్సుచ అంకివొతె గాఁన దా, 7 జోక “తుయి గెచ్చు సిలోయమ్ మెంతి వెల్లో కుండితె దోవను” మెన సంగిలన్. జా సిలోయమ్ మెంతి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘తెద్రయ్లిసి’. జలె, యేసు సంగిలి రితి జో మాన్సు ఒత్త గెచ్చు, దోవన కెర, అంకివొ దెకయ్ జా, ఉట్ట అయ్లన్.

8 జో దన్ని చెంగిల్ జా ఉట్ట జెతికయ్, జోచి గవ్విచ మాన్సుల్, జో అగ్గె బిచ్చిమ్ నజీతె తిలిసి దెక తిల అన్నె సగుమ్జిన్ కిచ్చొ మెన లట్టబన్ల మెలె, “ఈంజొయి అగ్గె బిచ్చిమ్ నజ నజ రోజుక వట్టె వెన తిలోసా, కిచ్చొగె” మెన లట్టబంతె తిల. 9 సగుమ్జిన్ “జొయ్యి” మెన సంగిల. అన్నె సగుమ్జిన్ “నెంజె, గని జోచి పోలికచొ మాన్సు” మెన సంగిల. గని జో “ఆవ్ జొయ్యి!” మెన సంగిలన్.

10 జేవ్ ప్రెజల్, జలె, జో మాన్సుక, “జలె, కిసి జా అప్పె దెకితసి?” మెన ఆచారిమ్ జా పుసిల. 11 జో మాన్సు జోవయింక, “యేసు మెంతొ జో మాన్సు బుర్ల కెర అంచ అంకివొతె గాఁన దా, తుయి గెచ్చు సిలోయమ్ వెల్లో కుండితె దోవను! మెన అంక సంగిలన్. ఆవ్ గెచ్చు దోవన్లయ్, చి అంకివొ డిసిల!” మెన సాచి సంగిలొ. 12 “జో అప్పె కేతె?” మెన జేవ్ జోక పుసిల, చి “ఆవ్ నేని” మెన జో సంగిలన్.

పండితుల్ గుడ్డి మాన్సుక పరిచ్చు కెర్లిసి

13 జో గుడ్డి జా జెర్మిలోసాక ప్రెజల్ పరిసయ్యుల్తె కడ నిల. 14 జలె, యేసు బుర్ల కెర జోచ అంకివొతె గాఁన చెంగిల్ కెర్లి దీసి కేన్ దీసి మెలె, జోవయించి బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడన్లి దీసి. 15 జాకయ్, పరిసయ్యుల్ కి “తుక అంకివొ డిసయ్లిసి కిసి జర్గు

జలి?” మెన పరిచ్చు కెర్ల. చి జో మాన్సు జోవయింక, “జో బుర్ల అంచ అంకివొతె గాఁసిలన్, చి ఆవ్ దోవన్లయ్, చి అప్పె దెకితసి” మెన సంగిలన్. 16 పరిసయ్యుల్తె సగుమ్జిన్ “జో మాన్సు దేముడుతె తెంతొ అయ్లోసా నెంజె. కిచ్చొక మెలె, సెలవ్ కడన్లి దీసి పిట్టవన్తయ్” మెన యేసుచి రిసా తీర్పు సంగిల. గని అన్నె సగుమ్జిన్ “పాపుమ్ కెర్తొ మాన్సు, జలె, దేముడుచి అదికారుమ్ దెకయ్త గుర్తుల్ కెరుక నెత్తిర్తొ” మెల, చి దొన్ని జటుల్ జల. 17 జాకయ్, జో గుడ్డి మాన్సుక కిచ్చొ మెన అన్నె పరిచ్చు కెర్ల మెలె, “జో తుక అంకివొ డిసయ్లి రిసా, తుయి జోచి రిసా కిచ్చొ ఉచర్తసి?” మెన పుసిల. జో జోవయింక “దేముడుచ కబుర్లు సంగితొ ఎక్కిలో జయెదె” మెన జబాబ్ దిలన్.

18 జో ‘నిజమ్ అగ్గె గుడ్డి తిలొ, చి చెంగిల్ జలొ’ మెన, యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ మొదొల్క నంప కెర్లి నాయ్ చి రిసా జోచ అయ్యున్ అబ్బొన్క బుకార్ల. 19 బుకారా కెర, జోవయింక “ఈంజొ తుమ్చొ పుత్తుది గే? జెర్మిల్ తెంతొ గుడ్డి తిలొ గే? దన్ని జలె, కిసి జా అప్పె దెకితయ్?” మెన పుసిల. 20 అయ్యున్ అబ్బొసి కిచ్చొ జబాబ్ దిల మెలె, “ ‘ఈంజొ అమ్చొ పుత్తు’ మెన, ‘ఈంజొ గుడ్డి జా జెర్మిలన్’ మెన జానుమ్. 21 గని అంకివొ అప్పె డిసిలిసి కిసి జర్గు జలి గే, కో జోచ అంకివొ చెంగిల్ కెర్లన్ గే, నేనుమ్. జోక తుమ్ పున దెక. జో ఉబెడొబోద గెద? జొయ్యి సంగెదె” మెన జబాబ్ దిల. 22 అయ్యుసి అబ్బొసి కిచ్చొక దన్ని మెల మెలె, వెల్లో మాన్సుక బితె తిల. కిచ్చొక మెలె, యేసుక ‘దేముడు తెద్రయ్లొ క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా’ మెన కో జలెకు ఒప్పనై, జోవయింక సబగేర్ తెంతొ ఉదడ

గెలుక అన్నె, చి అన్నె కెయడ కి పెనడుక జయె నాయ్ మెన వెల్లెల మాన్సుల్ అగ్గె తెంతో ఉచర అస్సి. ²³ జాకయ్, “జో ఉబెడోబోద. జోకయ్ పున!” మెన అయ్యన్ అబ్బోసి సంగ తిల.

²⁴ జాకయ్ తెదొడి, గుడ్డి జా జెర్త తిలో జో మాన్సుక జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నెక్ సుట్టు బుకారా కెర జోక కిచ్చొ మెల మెలె, “జో యేసు పాపుమ్ కెర్లొసా మెన ఆమ్ జానుమ్. జాకయ్, తుయి చెంగిల్ జలిన్చి రిసా దేముడుక గవురుమ్ కెరు, గని జో యేసుక ఫొన్సి” మెన ఆటంకుమ్ కెర్ల. ²⁵ గని జేవ్ దస్సి సంగిలే కి, జో జోవయింక, “జో పాపుమ్ కెర్లొసా గే నెంజె గే ఆవ్ నేని, గని కిచ్చొ కచితుమ్ జాని మెలె, ఆవ్ అగ్గె గుడ్డి జా తిలె కి, అప్పె దెకితసి” మెన సాచి సంగిలన్.

²⁶ దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ జోక “తుక జో కెర్లొసి కిచ్చొ? తుచ అంకివో కిసి చెంగిల్ కెర్లన్?” మెన అన్నెక్ సుట్టు పుసిల. ²⁷ చి జో అన్నె జోవయింక, “ఆవ్ తెదొడి సంగిలయ్, గని తుమ్ సూన్సు నాయ్. కిచ్చొక అన్నెక్ సుట్టు సూనుక కోర్ప జతను? త్తూమ్ కి ఏక్ వేల జోచ సిస్సుల్ జంక కోర్ప జతను గే?” మెన పుసిలన్.

²⁸ జో దస్సి పుసితికయ్, జేవ్ “తుయి జోచొ సిస్సుడు. తుచి ఇస్టుమ్! ఆమ్, మాత్తమ్, మోసే పూర్గుమ్చొచ సిస్సుల్! ²⁹ మోసేచి అత్తి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోచ కబుర్లు సంగ అస్సె మెన జానుమ్. జో యేసు జలె, కేనె తెంతో అయ్లో గే, నేనుమ్” మెన సంగిల.

³⁰ జాకయ్, చెంగిల్ జలొ జో మాన్సు జోవయింక అన్నె కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అబ్బవోమ్మ! అంచ అంకివో జో అన్నె డీనయ్లెకి, కేనె తెంతో అయ్లో గే తుమ్ నేన్ను గే? ³¹ ‘కో పాపుమ్ కెర్లొసా జవుల గే, దేముడు జోక దెకె నాయ్ గని, కో జలెకు జోవయింక సత్తిమ్ కెరెదె గే,

జోకయ్ జో ప్రబు దెకెదె’ మెన ఎత్తిజిన్ జానుమ్. ³² లోకుమ్ జెర్తయ్లి తెంతో, కేన్ జెర్తున్ గుడ్డి జా తిలో మాన్సుక కో చెంగిల్ కెర్లొసి కో సూనుక నాయ్. ³³ దేముడు తెంతో ఈంజొ మాన్సు జెతో నాయ్ జలె, అంచి బాద గెచ్చవుక ఎద్గెరె నెత్తిర్తొ” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క బుద్ది సంగిలన్.

³⁴ జో దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “నిజుమి రితి పాపుమ్ తెన్ జెర్తిలోసా, తుయి అమ్క సికడుక జయె నాయ్” మెన, జో కెయడ కి అన్నె నే జెతి రితి సబగేర్ తెంతో జోక ఉదడ గెల.

చెంగిల్ జలొ మాన్సుక యేసు దయిరిమ్ కెర్లొసి

³⁵ జో మాన్సుక వెల్లెల మాన్సుల్ ఉదడ్డి సిచ్చ కెర్లొచి రిసా యేసు సూన కెర, జోక చజ దెక, “మాన్సు జా జెర్తున్ అయ్లోసాక తుయి నంపజా అస్సిసి గే?” మెన పుసిలన్. ³⁶ జో మాన్సు యేసుక “బాబు, ఆవ్ జోక నంపజంక ఇస్టుమ్ జా అస్సి. జో కేతె?” మెన పుసిలన్, చి ³⁷ యేసు జోక, “తుయి జోక దెక అస్సిసి. తుచి తెన్ అప్పె లట్టబ్బొసా జొయ్యి” మెలన్. ³⁸ జో మాన్సు “ప్రబు, ఆవ్ నంపజతసి” మెన జొకర బక్తి కెర్లొ.

³⁹ తెదొడి యేసు ఒత్త తిల మాన్సుల్క, “ఆవ్ ఈంజు లోకుమ్తె అయ్లిసి లోకుమ్చక తీర్పు కెర్లి రితి జతయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ జెతికయ్, గుడ్డి జల మాన్సుల్ దెకితతి, చి గుడ్డి నెంజిల మాన్సుల్ గుడ్డి రితి జతతి” మెన సంగిలన్. ⁴⁰ జలె, జోచి పాసి తిల పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ ఈంజు కోడు సూన కెర “అమ్క కి ‘గుడ్డి మాన్సుల్’ మెన తుయి సంగితసి గే?” మెన యేసుక పుసిల. ⁴¹ యేసు జోవయింక, “తుమ్ నిజుమి గుడ్డి జా తత్తదు జలె, తుమ్క కిచ్చొ పాపుమ్ తత్తి నాయ్. గని ‘అమ్

దెకితనుమ్' మెన తుమ్ సంగితనుచి రిసా తుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్.

10

మెండల్సాడు అన్నె గొవుడు రకితిసి

1 "తుమ్క కచితుమ్ నిజుమి ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, మెండల్సాడు ఏక్ తిలె, ఎక్కిలో జా కెర గుమ్ముమ్ వాట్ నే గెతె, కూడ్ డేవ పెసిలె, జో చోరు జయెదె. 2 గని గుమ్ముమ్ వాట్ కో పెనెదె దే, జోయ్యి గొవుడు జయెదె. 3 జా సాడుక గుమ్ముమ్ రకితోసా ఎక్కిలో తిలె, గొవుడుక వాట్ తయెదె. జో గొవుడుచి అవాడ్ జో రకిత మెండల్ కి చినుల, చి జో రకిత మెండల్ జో నవ్వొ తియె తయెదె, చి జోవయింక జో రోజుక బార్ కెరెదె. 4 జోయ్యి సొంత రకిత మెండల్క బార్ కెరె, జో కేనె ఉదడెదె గే, జేవ్ గెచ్చుల. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ నంపజలొ గొవుడుచి అవాడ్ జేవ్ చినితతి. 5 వేర మాన్సు అయ్లె, జోవయించి అవాడ్ నేన్తి, చి నంపజతి నాయ్, చి ఉట్ట నిగుల" మెన యేసు సంగిలన్. 6 *జలె, యేసు జా సంగిలే కి, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్.

పరలోకుమ్చి రాజిమ్క దొర్కు జలి గుమ్ముమ్ ఆవ్

7 జాకయ్ యేసు జేవ్క అన్నె, "ఆవ్ తుమ్క నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఆవ్ సంగిలి మెండల్సాడె పెసితి గుమ్ముమ్ ఆవ్వి. 8 అంచి కంట అగ్గె అయ్ల గొవుడ్లు ఎత్కిజిన్ చోర్లు, చోర్లన జల. మెండల్ జోవయింక అవాడ్ సూన్తి నాయ్. 9 దొర్కు జలి గుమ్ముమ్ ఆవ్వి. ఆవ్ తిలి గుమ్ముమ్ వాట్ కో పెనుల గే, రచ్చించుప జవుల, చి జా సాడు జోవయించి సొంత టాన్ జయెదె, చి పెనుక బార్ జంక జతె తవుల, చి చెంగిల్

అన్నిమ్ జోవయింక దొర్కు జతె తయెదె. 10 చోరు, జలె, ఆరి మెండల్క చోరుక, కండ గెలుక, పాడ్ కెరుక జెయెదె. ఆవ్, మాత్తుమ్, కిచ్చొక అయ్లయ్ మెలె, అంచ మెండల్ జల మాన్సుల్క 'జతు, ఎదిలి చెంగిల్ †జివ్ జోవయింక దొర్కు జవున్' మెనయ్ అయ్లయ్.

11 "ఆవ్వి చెంగిలో గొవుడు జయిందె. గొవుడు చెంగిలోచొ జలె, మెండల్ కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ జతి రితి జలె, జోవయింక 'మొర్తు నాయ్. జతు' మెన జోయ్యి అడ్డు జా, జోవయింక రచ్చించుప కెర్తి రిసా జోచి జివ్ దా మొరెదె. ఆవ్ కి దస్సి జయిందె. 12 ఎక్కిలో జవున్ నిజుమ్ తిలో గొవుడు నెంజితె, ఆరి డబ్బుల్క జవున్ మంద రకిలె, జేవ్ మెండల్ జోచ సొంత మెండల్ నెంజిలి రిసా, మెండల్క మారితొ కిచ్చొ జవున్ జంతు అయ్లె, కూలిక రకితో జో మాన్సు ఉట్ట నిగ, మెండల్ నస్తుమ్ జతి రితి ముల దెయెదెచి. ఉట్ట నిగిలె, జో జంతు కేన్ మెండక దెర, తిల మెండల్క చెదుర్ప కెరెదె. 13 జో వేర మాన్సు కిచ్చొక దస్సి ఉట్ట నిగ మెండల్క మాలజ్ కెర ములెదె మెలె, ఆరి డబ్బుల్కయ్ రకితయ్చి రిసా. జోచ సొంత మెండల్ నెంజితి, చి మొర్తె కి జిలె కి, జోక బాద నాయ్.

14 "ఆవ్ జలె, చెంగిలో గొవుడు. 15 అంచొ అబ్బొ అంక జానె, ప్రేమ కెర్తయ్. ఆవ్ కి అబ్బొక జాని ప్రేమ కెర్తసి. దస్సి, అంచ మెండల్క ఆవ్ జాని, ప్రేమ కెర్తసి. జేవ్ కి అంక జాన్తి, ప్రేమ కెర్తతి. అన్నె, జేవ్ అంచ మెండల్ జల మాన్సుల్క 'మొర్తు నాయ్, గని జతు' మెన ఆవ్ మొర గెచ్చిందె.

16 "అన్నె, వేర దేసిమ్లుచ వేర ప్రెజల్చ మాన్సుల్ అంక నంపజా అంచ మెండల్ జవుల. జోవయింక కి అంచి మందయ్ బెదవనుక అన్నె. జేవ్ కి

* 10:6 10:6 జేవ్ వెల్లొ మాన్సుల్కయ్ 'చోర్లు' 'వేర మాన్సుల్' మెన్తయ్. జోకయ్ 'గొవుడు' మెనంతయ్.
 † 10:10 10:10 'చెంగిల్ జివ్' మెలె, పరలోకుమ్తె బిదితి జివు. యోహాను 3:15.

అమ్మచి అవాడ సూన జెవుల. అయ్యలె, జేవ్ కి ఈంజేవ్ కి ఎక్కి మంద జవుల, చి జేవ్ ఎత్తిక ఆవ్ ఎక్కిలో గొవుడు జయిందె. 17 జలె, అంచ మెండల్ జలసక రచ్చించుప కెర్తి రిసా మొర గెచ్చిందె చి రిసా అబ్బొ అంక ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకితయ్, చి మొర గెలి కి, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె. 18 మాన్సుల్ అంక మార గెలి కి, ఆవ్ నే ఒప్పిలె నెత్తిర్. గని, అంచి ఇస్టుమ్కయ్ మొరిందె. అంచి ఇస్టుమ్క మొరుక అదికారుమ్ అస్సె, అన్నె, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక కి అంక అదికారుమ్ అస్సె. జా ఎత్తి ఆవ్ నెరవెర్చుప కెరుక మెన అంచొ అబ్బొ తియార్లొ కామ్” మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

యేసుచి రిసా వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నె దొన్ని జట్టు జలిసి

19 యేసుచ ఈంజేవ్ కొణొచి రిసా యూదుల్చ ఒత్తవ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నె దొన్ని జట్టు జల. 20 జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్, “జోక బూతుమ్ దెర్లి రిసా వెర్రి జా అస్సె. జోచ కొణొ అమ్ కిచ్చొక సూనుక?” మెన సంగిల. 21 అన్నె సగుమ్జిన్ “ఇన కొణొ బూతుమ్ దెర్ల కొణొ నెంజితి. అన్నె, గుడ్డి జల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెరుక బూతల్ దెర్లసక నెక్తి తయెదె గే? నాయ్, గెద?” మెన సంగిల. 22 ఇదిల్ పణ్ణొ, అన్నెక్ పండుగు అయ్లి. ‘ఎక్కి దేముడుకయ్ తవున్’ మెన పూర్లుమ్ పొది దేముడుచి గుడి సుద్ది కెర్లి ఏక్ కామ్చి గుర్తుచి పండుగు, జా. 23 చల్లి పొది జా, జలె, దేముడుచి గుడితెచి రానొ జలొ సొలోమోను పూర్లుమ్చొచి నావ్ తిలి వెల్లి పేడితె యేసు బుల్లి తతికయ్, 24 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోచి సుట్టునంత బెర జా, జోక అన్నె పరిచ్చ కెరుక దెర్ల. కిచ్చొ మెన పుసిల మెలె, “అన్నె కెత్తి దీసల్ అమ్ నేన తతి రితి కెర్తి? తుయి రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రిస్తు

జలె, అమ్క సొస్టుమ్ సంగు!” మెన సంగిల. 25 జలె, యేసు జోవయింక, “తుమ్క అగ్గె సంగిలయ్, గని తుమ్ నంప కెర్చు నాయ్. అబ్బొసి జలొ దేముడుచి నావ్ తెన్ ఆవ్ కెర్త కమొ కి అంచి రిసా ‘జొయ్యి’ మెన సాచి సంగితతి. 26 గని, అంచి మెండల్ మందతెచ తుమ్ నెంజున్చి రిసా తుమ్ నంపజంక నెతుర్చు. 27 అంచ మెండల్ జలె, అంచి అవాడ సూనతతి. ఆవ్ జోవయింక జాని, సైమ కెర్తసి, చి అంచి పట్టి జెతతి. 28 దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి, మొర్లె పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయక తెయక జితి పరుమ్ జోవయింక ఆవ్ దెతసిచి రిసా, జేవ్ కెయక కి సిచ్చ జతి మొర్లుతె గెతి నాయ్, అన్నె, కో కి జోవయింక అంచి అత్తి తెంతొ ఉర్లుక నెత్తిర్. 29 అంచొ దేముడు అబ్బొ జోవయింక అంచి అత్తి సొర్ప కెర దిలన్. జొయ్యి ఎత్తిచి కంట వెల్లొచి రిసా, జో అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి అత్తి తెంతొ జోవయింక కో కి ఉర్లుక నెత్తిర్. 30 ఆవ్ అంచొ అబ్బొ ఎక్కి” మెన యేసు వెల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్.

31 యేసు ఇసి సంగితికయ్, ‘జోక పత్రల్ తెన్ పెట మార గెలుమ’ మెన, జా దీన్చి రితి వెల్లెల మాన్సుల్ పత్రల్ వెంట్ల. 32 యేసు జోవయింక, “దేముడు అబ్బొ కెరయల చెంగిల్ కమొ ఒగ్గరి తుమ్క దెకవ అస్సి. జేవ్ కమొతె కేన్ కామ్క ‘గర్చి’ మెన తుమ్ అంక పత్రల్ గల మారుక ఉచర్లను?” మెన పుసిలన్, చి 33 వెల్లెల మాన్సుల్ జోక, “కిచ్చొ చెంగిల్ కామ్ కెర్లి రిసా పత్రల్ గల మారుమ్ నాయ్, గని తుయి రితొయి మాన్సు దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ సంగుక, జోచి విలువ కణ్ణి రిసాయి, జా వెల్లి తప్పుకయ్” మెన సంగిల.

34-35 జాకయ్ యేసు జోవయింక ఇసి మెన జబాబ్ సంగిలన్,

“తుమ్క దేముడ్లు జన్మె మెన సంగిలయ్

మెన జోవయించ కబుర్లు నూన సికడ్ల మాన్సుల్చి రిసా తుమ్చి మోసే పూర్లుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల అగ్గుల్తె రెగ్గయ్లో, గెద? జో దేముడు రెగ్గయ్లిసి కో మాన్సు పిట్టవుక నెతిర్రి, గెద. ³⁶ జలె, జో దేముడు అబ్బొ అంక జోవయించి కామ్కయ్ నిస్తాన అదికారుమ్ దా అంక ఈంజ లోక్కుమ్తె తెద్రయ్లో. తెద్రయ్లో జలె, ఆవ్ దేముడుచొ పుత్తుసి” మెన ఆవ్ సంగిలి రిసా ‘జోచి విలువ కడ్లయ్’ మెన తుమ్ కిసి సంగుక జయెదె! ³⁷ ఆవ్ దేముడు అబ్బొచ కమె కెర్తసి నాయ్ జలె, అంక నంపజంక పోన. ³⁸ గని దేముడు అబ్బొచ కమె ఆవ్ కెర్తసి జలె, అంకయ్ తుమ్ నే నంప కెర్తె కి, జేవ్ కమె దెక జేవ్ కమెకయ్ నంపజా. జేవ్ కమెక నంపజలె, దేముడు అబ్బొ అంచి వెట్టి తిలిసి, ఆవ్ జో అబ్బొచి పెట్టి తిలిసి చినితె, చి తుమ్క అర్దుమ్ జెయెదె” మెన యేసు సంగిలన్. ³⁹ యేసు దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక దెరుక దెకిల, గని జోవయించి అత్తి దెర్లు నే సేడ్తె బార్ జా ఉట్ట గెలన్.

⁴⁰ యేసు ఉట్ట గెచ్చు, యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో గెచ్చు, అగ్గె యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిన్తె టాన్తె సగుమ్ దీసల్ ఒత్త తిలన్. ⁴¹ ఒత్త తతికయ్, మాన్సుల్ ఒగ్గర్జన్ జోతె జా కెర, కిచ్చొ మెన సంగితె తిల మెలె, “దేముడుచి అదికారుమ్క గుర్తు దెకయ్త కమె కేన్ కి యోహాను కెరె నాయ్, గని ఈంజొ యేసుచి రిసా జో సంగిలిసి ఎత్తి సత్తిమ్!” ⁴² ఒత్త తిలన బలెగ జీన యేసుక ఒత్త తెన్ నంపజల.

11

లాజర్ మెలో మాన్సు మొర గెలిసి

1 లాజర్ మెలో ఎక్కిలో జొణ్ణ సేడ్లన్. జో కేన్ గవ్విచొ మెలె, మరియ మార్త మెల దొగుల బేన్సివొ చి బేతనియ గవ్విచొ. ² వడ్డె తేర్బోద ఎక్కి యేసుక తేల్ గాన, జాచి నెండి తెన్ జోచ చట్టొ పుంచెదె. జయ్యి ఈంజ మరియ జయెదె. జొణ్ణ సేడ్లొసా జేవ్చొ అన్నొసి జయెదె.

³ జలె, లాజర్చ బేన్సివొ “ప్రబువ, తుయి ప్రేమ కెర్తెసా జబ్బు నేడ అస్సె” మెన యేసుతె కబుర్ తెద్రయ్ల. ⁴ గని యేసు ఈంజ కబుర్ నూన, “ఈంజ జబ్బు సేడ్లిసి జో మొర్రి రిసాయి నాయ్, గని దేముడుచి నావ్ గవురుమ్ జతి రిసాయి, ఆవ్ జోచొ పుత్తున్చి అదికారుమ్ దెకయ్తి రిసాయి” మెన, సిస్సుల్క సంగిలన్. ⁵ మార్తక, జాచి బేన్సిక, లాజర్క, యేసు బలె ప్రేమ తిలో, ⁶ గని లాజర్ ‘జబ్బు తెన్ అస్సె’ మెన సూన్లె కి, జో తిలి టాన్తె యేసు అన్నె దొరతి తా గెలో.

⁷ జా దొరతి గెతికయ్, జోచ సిస్సుల్క, “యూదయ ప్రదేసిమి అన్నె గెచ్చుమ!” మెన యేసు సంగిలన్. ⁸ జేవ్ సిస్సుల్ జోవయింక “గురుబాబు, ఈంజ మదెనె యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తుక పత్రల్ గల మారుక ఉచర్తె తిలి కి, తుయి అన్నె ‘ఒత్త గెచ్చిందె’ మెన ఉచర్తెసి గే?” మెన బియఁ గెచ్చు జోక సంగిల. ⁹ యేసు జోవయింక, “ఒండి మెద్దెనె పాసి పాసి బార గంటల్చి ఉజిడి తయెదె, గెద? దస్సి జలె, జా బార గంటల్చి ఉజిడి తిలె పొది మాన్సు ఇండిలె, ఈంజ లోకుమ్చి ఉజిడిచి రిసా జోక వాట్ డీస్తయ్, చి నేడె నాయ్. ¹⁰ గని, జేవ్ అందరె ఇండిలె, ఉజిడి నెంజిలి రిసా జేవ్ సేడుల” మెన సంగిలన్.

‡ 10:34-35 10:34-35 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్లి అగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడె ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ వున్సుకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాన్తె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్లుమ్చొచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ అగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె.

11 యేసు జోవయింక దస్సి సంగ అన్నె, “ఆవ్ ప్రేమ కెర్లొ లాజర్ నిజ అన్నె, గని జోవయింక ఉట్టవుక గెతసి” మెలన్, చి 12 సిస్సుల్ “దస్సి జలె, ప్రబు, జో నిజ తిలెగిన, చెంగిల్ జయెదె. కిచ్చొ బాద నాయ్” మెలె. 13 జలె, ‘నిజ అన్నె’ మెన జో మొర్లిన్చి రిసా యేసు సంగ తిలన్. గని, ‘మాములుమ్ నిజ తతిన్చి రిసా సంగితయ్’ మెన సిస్సుల్ ఉచర్తతి. 14 తెదొడి “లాజర్ మొర గెచ్చు అన్నె” మెన యేసు జోవయింక సొష్టుమ్ సంగ, 15 అన్నె, “జో మొర గెలి షొది ఆవ్ ఒత్త నెంజిలిసి చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి రిసాయి. మెలె, అంచి రిసా తుమ్ దయిరిమ్ తెన్ నంపజతి రిసా ఈంజ ఎత్తి జర్గు జతయ్. అల్లె, జోతె గెచ్చుమ!” మెన సంగిలన్.

16 ‘కల్వల్ జెర్లిలోసా’ మెలి ఆసిమ్ నావ్ తిలో తోమా మెలో సిస్సుడు, జలె, తిల సిస్సుల్క, “జొమ్మ, ఆమ్ ఇన్నెతెన్ మొర గెచ్చుక గెచ్చుమ!” మెన సంగిలన్, చి జేవ్ బార్ జలె.

యేసు లాజర్చ బేన్నివొ తెన్ సంగిలిసి

17 జేవ్ బేతనియ గవ్వి పాసి అయ్లె, యేసు కిచ్చొ కబుర్ సూన్లొ మెలె, ‘లాజర్క మెన్నె రోప చెత్తర్ షొదుల్ జా అన్నె’ మెన సూన్లన్. 18 జలె, జా గావ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతొ పాసి పాసి ఎక్కి దొన్ని మయిలు దూరి అన్నె. ఒగ్గర్ దూరి నాయ్, 19 చి జేవ్చి అన్నొసి మొర్లి రిసా మార్తక చి మరియక బురియవుక మెన, యెరూసలేమ్చ యూదుల్ ఒగ్గర్జిన్ జా అన్తి. 20 జలె, యేసు జెతయ్ మెన మార్త సూన కెర, జోక దస్సుల్ జంక మెన వాట్ ఎదక అయ్లి, గని మరియ గెరి తా గెలి. 21 మార్త జోక దస్సుల్ జా జొకర, యేసుక, “ప్రబు, తుయి ఇన్నె తత్తది జలె, అంచొ అన్నొ మొర్లి నాయ్. 22 గని అప్పె కి

తుయి దేముడుతె కిచ్చొ సంగిలే కి తుక దెయెదె మెన జాని” మెన సంగిలి.

23 యేసు జాక, “తుచొ అన్నొది అన్నె జివ్ జా ఉట్టెదె” మెలన్. 24 మార్త జలె, జోక “ఈంజ లోకుమ్ ఇసి తతిన్చి ఆకర్ దీసిక, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ అన్నె జివ్ జా ఉట్టితి దీసిక, అన్నొ అన్నె ఉట్టెదె మెన జాని” మెన సంగిలి. 25 చి యేసు జాక, “మొర గెలసక ఉట్టయ్లోసా, దొర్కు జలి జివ్ దెతోసా ఆవ్వి. అంక కో నంపజా గెచ్చుల గే జోవయించి ఆగ్ మొర గెలి కి, జివుల. 26 చి, కో అంక నంప తెన్ జతతి గే, సిచ్చు జతి మొర్నుతె కెయెక కి గెతి నాయ్. అమ్మ, ఈంజ కోడు తుయి నంపజతసి గే?” మెన పుసిలన్. 27 మార్త యేసుక “నంపజా అన్నె ప్రబు. ఈంజ లోకుమ్తె జెంక తిలో రచ్చించుప కెర్లొసా జతో క్రిస్తు తుయి మెన, దేముడుచొ పుత్తుసి తుయి మెన నంప తెన్ అన్నె” మెన ఒప్పన సంగిలి.

28 జలె, మార్త ఇసి సంగిలి బేగి, యేసుక ఒత్త ముల దా గెరి గెచ్చు, “గురుబాబు జా అన్నె. తుక బుకార్తయ్” మెన బేన్ని జలి మరియక తిరీమ్ సంగిలన్. 29 మరియ ఈంజ కోడు సూన, చట్కున ఉట్ట, యేసుతె గెచ్చుక బార్ జలి. 30 ఈంజ మదెనె, యేసు కేనె అన్నె మెలె, మార్త జోక దస్సుల్ జా ముల దిలి టాన్తె రక అన్నె. గవ్వి జెంక నేతయ్.

31 మరియ చట్కున బార్ జతికయ్, జాతె జా తా జాక బురియయ్తె తిల యూదుల్ దెక, “మెన్నె ఏడుక గెతయ్, కిచ్చొగె” మెన ఉచర, జాచి పట్టి గెల.

32 జలె, యేసు తిలిన్తె మరియ పాచ కెర, జోక దెక జోచి చట్టె సెర్ను నేడ, “ప్రబు, తుయి ఇన్నె తత్తది జలె, అంచొ అన్నొ మొర గెతో నాయ్” మెన సంగిలి.

33 జా ఏడ్డిసి, జేవ్ తెన్ అయ్ల యూదుల్ ఏడ్డిసి దెక, యేసు కన్కారుమ్ జా జోచి ఆత్మతె బాద నేడ, 34 “జోక కేనె

రోవీలదు?” మెన పుసిలన్, చి జేవ్ జోక “జా దెకు, ప్రబు!” మెన సంగిల.

35 యేసు ఆనుమ్ గేడవ ఏడ్లన్.

36 జో ఏడ్లిసి దెక, ఒత్త తిల యూదుల్ సగుమ్జిన్ “అదె, జోవయింక కెద్ది ప్రేమ తిలో, ఈంజో!” మెన దెకయల.

37 జోవయింతె అన్నె సగుమ్జిన్, మాత్తూమ్, “జో గుడ్డి మాన్సుచ అంకివో డీసయ్లో, గెద. జలె, లాజర్ నే మొర్తి రితి కెర్తొ జలె”, మెన సంగిల.

యేసు లాజర్ క జియడ్లిసి

38 తెదొడి యేసు జోచి ఆత్మతె అన్నె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ కన్యారుమ్ జా, మెన్నె పావెలన్. ఈంజ మెన్సున్ కీసిచి మెలె, మెట్టయ్ తిలి సాప్రయ్ డొల్లి కెర్లి గది. జా డొల్లి కెర్లిన్ క డంక తిలిసి వెల్లో పత్తురు.

39 యేసు, “పత్తురు కడ గెల!” మెలన్.

దస్సి మెంతికయ్, మొర గెలోసాచి మార్త మెలి బేన్సి జోక “ప్రబు, జో మొర గెచ్చు చెత్తర్ పొదుల్ జలి! పీనుమ్ వాసిన పెట్టె తయెదె!” మెన సంగిలి. 40 యేసు జాక “ఆవ్ తుక కిచ్చొ సంగిలయ్ గే, తుయి నంప తెన్ తిలెగిన, దేముడుచి గవురుమ్ సెక్తిచి రుజ్జు దెకితె.” మెన ఇదిల్ గోల కెర్లన్.

41 జలె, పత్తురు కడ గెల, చి యేసు ఆగాసుమ్ పక్క దెక “ఓ బ, తుయి అంచి ఆస సూన్లది మెన అంక సర్ల. 42 తుచి తెన్ ఆవ్ లట్టబ్బిసి తుయి కెయెక తెయెక సూన్తసి మెన ఆవ్ పూర్తి జాని, గని తుయి అంక తెద్రయిలిన్ చి రుజ్జు దెక నంపజతు మెన, ఇన్నె టీచ తిల ప్రెజల్చి రిసా ఇసి చోండి పుట్టవ సంగితసి” మెన సంగ, గట్టిజ ఒర్న,

43 “లాజర్, బార్ జా!” మెన బుకార్లన్.

44 చి జో మొర గెలోసా, జోచ అత్తో చట్టో బందున్ తెన్ తతె, జోచి మొక్కె తువ్వల్ గుడియవ తతె, బార్ జా అయ్లో, చి తిల మాన్సుల్ క యేసు “కట్లు యిప, జోక విడ్డల్ కెర!” మెన సంగిలన్.

యేసుక మారుక మెన యూదుల్ అన్నె కుట్ట కెర్లిసి

(మత్త 26:1-5; మార్కు 14:1-2; లూకా 22:1-2)

45 మ్రియ తెన్ జా తిల యూదుల్ తె ఒగ్గర్ జిన్ జలె, యేసు కెర్లిసి దెక, జోక నంపజల. 46 గని జోవయింతె అన్నె సగుమ్జిన్, పరిసయ్యుల్ తె గెచ్చు, యేసు కెర్లిసి జోవయింక సంగిల.

47 వెల్లెల పూజర్లు పరిసయ్యుల్ నబ కెర్లనక వెనవ దా, “అమ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? ఈంజో మాన్సు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లెల కమె కెర్తయ్, చి 48 అమ్ జోక నే ములయ్లె, ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ జోక నంపజా గెచ్చుల. చి రోమ్ దేసిమ్ చ సయ్న్యమ్ జా కెర, అమ్చి దేముడుచి గుడి కి అమ్చి ఒండి దేసిమ్ కి పాడ్ కెరుల” మెన సంగిల.

49 జలె, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ తె కయప మెలో ఎక్కిలో తిలో. జా వెర్ని జోయ్యి ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తిలో. సబతె తిలనక జో కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, “తుమ్ కిచ్చొయ్ నేన్సు. 50 ఏక్ కోడ్డు తుమ్ ఉచర, అమ్చ యూదుల్ అమ్చి దేసిమ్ పాడ్ నే జతి రితి ఎక్కిలో మొర్లి తుమ్క చెంగిలి” మెన సంగిలో.

51 జలె, జోక జోయ్యి ఈంజ కోడు సంగె నాయ్. గని జా వెర్ని జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తిలి రిసా, దేముడు జోచి చోండి పుట్టవ సంగయ్లో. జా కబుర్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, యూదుల్ తెచ మాన్సుల్ క పాపుమ్ తెంతో రచ్చించువ కెర్తి రిసా యేసు మొరుక తిలి. 52 ఎక్కి యూదుల్ తెచ మాన్సుల్ క నాయ్. గని జోవయింక బోదల్ జల జోక నంపజల మాన్సుల్ ఎత్కిక, జేవ్ కేన్ దేసిమ్ చ జలెకి, జేవ్ క ఎక్కితె జోవయించి బెదవంతి రిసాయి మొరుక తిలి. 53 జలె జా దిసి తెంతో, ‘యేసుక కీసి మారుము’ మెన, వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ట ఉచరై తిల.

54 జలె, జో మొర్తి సమయమ్ జెంక నేతయ్చి రిసా యేసు, యూదుల్ చ

వెల్లెల మాన్యుల్ తిలిన్తె నే బుల్తె, ఒత్త తెంతో వెల్లి బయిలు పక్క, ఎప్రాయిమ్ మెంతి గవ్వి ఉట్ట గెచ్చు, జా మదెనె జోవయించ సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త తా గెల.

55 యూదుల్చి జా వెర్చిచి *పస్కా పండుగు పాసి జా అయ్లి. జా పండుగు నే జెతె అగ్గె, సుద్ది కెరనుక మెన, యూదుల్ ఎత్తిజిన్ జోవయించ జోవయించ గవ్విలె తెంతో యెరూసలేమ్తె జా అన్తి. 56 దేముడుచి గుడితె గెలస యేసుక రకితె అన్తి. ఒత్త రకితె తా కిచ్చి మెన లట్టబంతె అన్తి మెలె, “తుమ్ కిచ్చి ఉచర్తను? ఏక్ వేల పండుగక్ జెయ్యె నాయ్ గే?” మెన లట్టబంతె అన్తి. 57 కిచ్చొక మెలె, జా మదెనె వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ జోక జేలి కెరుక మెన ఉచర “జో కేనె తయెదె గే కో జానై, అమ్క సంగ!” మెన పైజల్క ఆడ్ర దా అన్తి.

12

యేసుక వాసెన తేల్ గాస దిలిసి (మత్త 26:6-13; మార్కు 14:3-9)

1 *పస్కా పండుగక్ సాప్పు పొదుల్ అగ్గె, యేసు బేతనియ గవ్వి అన్నె ఉట్ట అయ్లన్. జా గవ్వి యేసు జియడ్లొ లాజర్ అస్సె. 2 జలె, యేసు ఒత్త తతికయ్, జోచి రిసా విందు దిల. మార్త జోగిడ్లి, చి యేసు తెన్ అన్నిమ్ కయ్లనత్తె లాజర్ తిలన్. 3 జేవ్ ఎత్తిజిన్ వెన తిలిన్తె, జలె, మరియు ఒగ్గర్ విలువ తిలి ఏక్ ఎదిలి చెంగిల్ వాసెన తేల్ ఆన్లి. ఆన, యేసుచ చట్టతె గాస, జాచి నెండి తెన్ పుంచిలి, చి ఒండి గెరి జా తేల్చి వాసెన బెర్లి.

4 జలె, ఇస్కరియోతు యూదా మెలొ యేసుచ సిస్సుల్తె తా, జో కి ఒత్త అస్సె. కొన్నె మెలె, జో పడ్డె విరోదుమ్ సుదల్తె

యేసుక దెర దెయెదె. జలె, యేసుక మరియు జా తేల్ గాస్తికయ్, జో యూదా జాక, 5 “ఈంజ తేల్ సాప్పు పుంజో వెండ్లుక విక గెల్దె జలె, బీద సుదల్క జా డబ్బుల్ దర్ముమ్ దెంక జతి!” మెన గోల కెర్తన్. 6 గని ఆరిక సంగిలొ, బీద సుదల్చి ఉప్పిర్చి కన్కారుమ్క నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జో చోరు. సిస్సుల్చి డబ్బుల్ పెట్టె జోచి అత్తి తిలి, చి జా డబ్బుల్ జో చోర కంక అలవాట్ జా తిలొ.

7 జలె, యూదా జా కోడు సంగితికయ్, యేసు జోక, “జాక గోల కెరు నాయ్. అంక †రోవితి దీసికచి కామ్క ఈంజ గుర్తు తతి రితి జా, జా తేల్ తియ దా తిలి. తవును. 8 బీద సుదల్ కెయ్క తెయ్క తుమ్చి తెన్ తవుల చి రిసా ఇస్సుమ్ అయ్లి పొది జోవయింక దర్ముమ్ దెంక జయెదె. ఆవ్, మాత్తుమ్, కెయ్క తెయ్క తుమ్చి తెన్ ఇసి తయె నాయ్” మెన సంగిలన్.

9 యెరూసలేమ్తె ‡పండుగక్ బెర తిల యూదుల్, జలె, యేసుచి రిసా, జో ‘బేతనితె లాజర్తె అస్సె’ మెన సూన కెర, యేసుక దెకుక మెన, చి జో జియడ్లొ లాజర్క దెకుక మెన ఒత్త ఉట్ట అయ్ల.

10-11 జాకయ్, ‘లాజర్క జియడ్లిసిచి రుజ్జు దెక ఒగ్గర్జన్ అమ్చి ఆచారిమ్ ముల దా యేసుక నంపజతతి’ మెన వెల్లెల పూజర్లు బియ్ కెర, లాజర్క కి మారుక ఉచర్త.

యేసు యెరూసలేమ్తె ఉట్ట అయ్లొ (మత్త 21:1-11; మార్కు 11:1-11; లూకా 19:28-40)

12 ‘యేసు యెరూసలేమ్తె జెత్తయ్’ మెన పండుగక్ బెర తిల మాన్యుల్ అన్నెక్ దీసి సూన కెర, 13 ‘జో తెన్ దస్సుల్ జమ్దె’ మెన, పట్టుమ్ తెంతొ బార్ జా కజారుమ్ రూకుల్చ మట్టల్

* 11:55 11:55 పస్కా పండుగచి రిసా 2:13చి ఎట్టాచి కోడు దెక. * 12:1 12:1 పస్కా పండుగచి రిసా 2:13చి ఎట్టాచి కోడు దెక. † 12:7 12:7 పస్కా పండుగక్ కిసి మెండపిల్లక అర్చితుమ్ దెవుల గే, దస్సి, ఈంజ జెతె తిలి పస్కా పండుగక్ యేసుయి పావల్ గెచ్చయ్తి అర్చితుమ్ జయెదె. ‡ 12:9 12:9 2:13చి ఎట్టాచి కోడుక దెక.

మోడ దెరన వట్టె జా తా, యేసు పాసి అయ్లీ పొది “అమ్చో ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతో రచ్చించుప కెర్తొసాక జోబర, జోబర! అమ్చి ఇస్రాయేల్ చ ప్రెజల్ చో రానొక ఓసన్న, ఓసన్న!” మెన జోచి రిసా కేకుల్ గల్తె తిల.

14-15 జలె, ‘జర్గు జయెదె’ మెన దేముడుచి కొడొతె పూర్గుమ్ దేముడు రెగ్డయ్లి తిలిసి జర్గు జలి. కీసి మెలె, యేసు ఏక గాడ్డె పిల్ల దొర్కు కెరన, వెగ, పట్టుమ్తె అయ్లీ.

“ఓ కీసిమోసుచి దువిసి, తుయి అన్నె బి నాయ్!
గాడ్డె పిల్లతె వెగ, తుమ్చో రానొ జెతయ్!”
మెన రెగిడ్డి కోడు.

16 ఈంజ ఎత్కి జర్గు జతె తిలి పొది యేసుచ సిస్సుల్ కి అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. గని యేసు దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె వెగ గెలి పడ్డె, యేసుక ఇసి జలి, చి జోచి రిసా దేముడు అబ్బొసి జా కోడు రెగ్డవ తిలన్ మెన ఉచార కెర్ల.

17 జలె, యేసు జో లాజర్ క మెస్సున్ తెంతో బుకారా జియడ తిలిన్తె బెర తిల మాస్సుల్ జేవ్ జా ఇసి సొంత దెకిలిన్క అప్పె సాచి సంగితె తిల.

18 యెరూసలేమ్తెచ ప్రెజల్ కిచ్చొక యేసు తెన్ దస్సుల్ జంక బార్ జా తిల మెలె, లాజర్ క యేసు జియడ జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లిన్చి రిసా నూన తిల. 19 ప్రెజల్ యేసుక నంపజతతి మెన పరిసయ్యుల్ దెక, “అయ్యొ, జోవయింక పిట్టయ్తిసి అమ్ అన్నె కిచ్చొ కెరుక కామ్క నెంజె. ఆదె, లోకుమ్ ఎత్కిచ మాస్సుల్ జోచి పట్టి గెచ్చ అస్తి” మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబన్ల.

20 పండుగు పొది బక్తి కెరుక అయ్లనతె సగుమ్జిన్ గ్రీసు దేసిమ్చ

మాస్సుల్ ఒత్త అయ్ల. 21 జేవ్ జలె, గలిలయతె తిలి బేత్సయిదా గెవ్విచో పిలివ్ మెంతో యేసుచో సిస్సుడు ఎక్కిలోక చజ కెర జోక “బాబు, యేసు తెన్ లట్టబుక మెన అయ్లమ్” మెన సంగిల. 22 చి పిలివ్ అంద్రెయ మెలో సిస్సుడుక సంగ, జేవ్ దొగుల యేసుతె జా, జోక సంగిల.

యేసు మొర గెచ్చుక తిలిన్చి రిసా సంగిలిసి

23 యేసుక జేవ్ దొగుల సిస్సుల్ జా కబుర్ సంగితెకయ్, జో జోవయింక, “ఆవ్ మాస్సు జా జెర్మన్ అయ్లీసా గవురుమ్ జతి సమయ్యుమ్ జా అస్సె. 24 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ నిజామి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, గోదుమ్ గిడ్డ జవున్ పంటో దెరుక జలె, బుయ్యె సేడ చొప్పొ కునుడ గెలెకయ్ జయెదె. దస్సి తొలితో మొర్లి రితి నే జలెగిన, ఎక్కి గిడ్డయ్ తాఁ గెచ్చెదె. గని దస్సి మొర్లి రితి జలె, ఒగ్గర్ పంటో దెరెదె.

25 “జోచి జివుక జో కో ప్రేమ కెర రచ్చించుప కెరనుక ఉచరుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె, గని ఈంజ లోకుమ్తె కో జోచి సొంత జివుక విలువ నే దెకితె దేముడుక నిదానుమ్ కెరుల గే, జోచి జివు జోక దొర్కు జా, పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయడ తెయడ ఒత్త జివుల.

26 అంచి సేవ కో కెరుల గే, అంచి పట్టి అయ్లీ రితి ఆవ్ కెర్తి రితి కెరుక, చి ఆవ్ కేనె తయిందె గే, అంచో సేవ కెర్తొసా ఒత్తయ్ తంక. కో అంచి సేవ కెరుల గే, జోక కచితుమ్ దేముడు అబ్బొ గవురుమ్ కెరెదె.

27 “ఓ బ, అప్పె అంచి పెట్టి ఒగ్గర్ బాద జతసి. ఆవ్ తుక కిచ్చొ సంగుక? ‘ఓ బ, ఈంజ సమయ్యుమ్చి కామ్ అంక పిట్టవు’ మెన సంగుక గే? నాయ్, నెంజె. ఈంజ కామ్చి రిసాయి, సమయ్యుమ్చి రిసాయి ఈంజ లోకుమ్తె ఆవ్ అయ్లయ్, గెద?

28 ఓ బ, తుచి నావ్ క గవురుమ్ కెరను” మెన దేముడు అబ్బొన్ క ప్రార్దన కెర్లన్, చి బేగి, ఆగాసుమ్ తెంతో జో దేముడు జోచి అవాడ్ సూనయలన్. కిచ్చొ మెన సూనయలన్ మెలె, “అంచి నావ్ క గవురుమ్ కెర అస్సి, చి అన్నె గవురుమ్ కెరనిందె” మెన సంగిలన్.

29 పాసి టీచ తిల జనాబ్ సూన్ల, చి “ఉర్ముల్ కెర్లి” మెన జోవయింతె సగుమ్జిన్ సంగిల. అన్నె సగుమ్జిన్, మాత్త్రమ్, “దేముడుచి దూత ఎక్కిలో జో తెన్ లట్టబ్లన్” మెన సంగిల.

30 యేసు జోవయింక, “ఈంజ అవాడ్ సూనయలిసి అంక దయిరిమ్ కెర్తి రిసా నాయ్, అంక దయిరిమ్ అస్సె. గని త్తుమ్కయ్ ‘నంపజతు’ మెన సూనయలన్. 31 కిచ్చొక మెలె,

అప్పె జర్లు జంక తిలిన్చి రిసా ఈంజ లోకుమ్చ తీర్పు జవుల. అప్పె జర్లు జంక తిలిన్చి రిసా, ఈంజ లోకుమ్క అప్పెచి మట్టుక ఏలుప కెర్తో సయితానుక బార్ కెర పెలవ దెయెదె. 32 అన్నె,

మాస్సుల్ అంక బుయి తెంతో ఉక్కుల టీచడ్డి పొదిక దేసిమ్లు ఎత్తి తెంతోచ మాస్సుల్క అంచితె బుకారా ఆనిందె” మెన ఒత్త తిలసక యేసు సంగిలన్.

33 ‘ఉక్కుల టీచడ్డి పొదిక’ మెలి కోడుతె కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, ఏక్ *సిలువతె మాస్సుల్ యేసుక టీచడ్డె, మొరెదె. జో సంగిలిన్తె జయ్యి అర్దుమ్.

34 జలె, యేసు జా కోడు సంగితికయ్, జనాబ్తెచ మాస్సుల్ ఆచారిమ్ జా కిచ్చొ మెల మెలె, “ ‘రచ్చించుప కెర్తోసా జతో క్రీస్తు నే మొరై కెయడ తెయడ తా గెచ్చెదె’ మెన † మోసా పూర్గుమ్చొచి అత్తి

దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్తె తిలిసి సూన అస్సుమ్. గని తూయి జలె, ‘ఆవ్ మాస్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొక ఉక్కుల టీచడుక అస్సె’ మెన తుయి సంగితసి. దస్సి జలె మాస్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొ క్రీస్తు జయెదె గే, నెంజె గే?” మెన అన్నానుమ్ జల.

35 జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, “అన్నె సగుమ్ దీసల్ అంచి ఉజిడి తుమ్చి తెన్ తయెదె. తుమ్ అందరబుద్దిక దెర్ను నే సేడ్డి రిసా, ఈంజ ఉజిడి తతె తుమ్ ఈంజ ఉజిడతె ఇండ్ల. కిచ్చొక మెలె, అందరితె కో ఇండుల గె, కేనె గతతి గే నేన్తి. 36 తుమ్ ఉజిడచ పుత్తర్లు జతి రిసా, ఈంజ ఉజిడి తుమ్తె తతె ఎద ఈంజ ఉజిడక పూర్తి నంపజంక దెర” మెన బోదన కెర్లన్. యేసు ఇసి సంగ కేడయ్లి పడ్డె, ఒత్త తెంతో బార్ జా, యూదుల్ నే చజితి రితి లుంకిల్ రితి తిలో.

యూదుల్ నే నంపజలిన్చి రిసాచి కోడు

37 యేసు జోవయించి మొక్కె జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త ఎత్తివాట్ కమొ కెర తిలె కి, జోక జేవ్ నంపజతి నాయ్. 38 జేవ్ నే నంపజతిసి కిచ్చొక మెలె, యెసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగిడ్డి కోడు నెరవెర్చుప జతి రిసాయి.

“ఓ ప్రబువ, అమ్ సంగిలి తుచి కబుర్ సూన్లె కి, కో నంపజా అస్సి? కోయి నాయ్. తుచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త కమొ దెకిలెకి, జోవయించి జా నెక్తి కో చిన అస్సి? కోయి నాయ్”

* 12:33 12:33 ‘సిలువ’ కిసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీచేతి చి ఏక్ అర్దుమ్ జతి దొస్సి డేడివొ రిత డండల్ బెదవుల జా సిచ్చ జతో మాస్సుక జా సిలువతె ఎంగ్గవ కెర, జోవయింక అత్తొ చట్టొ చంపా కెరవ, అత్తొవట్టొ మేకుల్ పెట, నెంజెలి వాలివొ తెన్ బంద దా, సిలువ బుయ్యె టీచ రొవ కెర దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతోసా దస్సి ఒడెయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా. † 12:34 12:34 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసాచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుక్కుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సి. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసా పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సి.

మెన రెగిడ్లి కోడు. ³⁹ జాకయ్ యేసుక నంపజంక నెతిర్ల. ⁴⁰ పడ్డొ జోవయించి సిచ్చుచి రిసా యెసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి జో ప్రబు రెగ్గియ్లిసి అన్నెకతె కి జయ్యి అర్దుమ్.

“జోవయించ అంకివో గుడ్డి కెర్లి రితి కెర, జోవయించి పెట్టి బేడు బందిలి రితి దేముడు కెర అస్సె.

‡ ‘జోవయించ అంకివో దెకుత్ నాయ్, జోవయించి పెట్టి అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్, ఆవ్ దెతి వర్దుమ్ నజనుక బుల జెతు నాయ్’ మెన అంచి సెలవ్”
మెన ప్రబు రెగ్గియ్లి కోడు.

⁴¹ యెసయా పూర్గుమ్చొ కిసి ఇసి మెలన్ మెలె, దేముడు దెకయ్లి సివ్వుతె యేసుచి గవురుమ్చి గుర్తు దెక తిలో, చి జోచి రిసా రెగిడ్లన్.

⁴² యూదుల్తె ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నే నంపజలెకి, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ కి నంపజల. గని మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పన్తి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ‘వరిసయ్యుల్ నూన్లె, అమ్క సబ గెరలె అన్నె పెసయితి నాయ్’ మెన బిల. ⁴³ కిచ్చొక దస్సి బిల మెలె, దేముడు దెతి గవురుమ్చి కంట, మాన్సు దెతి గవురుమ్కయ్ ఆస జా తిల.

⁴⁴ జలె, ఎత్తిజిన్ సూన్తి రితి కేక్ గల యేసు కిచ్చొ మెన బోదన కెర్లన్ మెలె, “కో అంకయ్ నంపజతతి గే, ఎక్కి అంకయ్ నాయ్, గని అంక తెద్రయ్లోసాక నంపజతతి. ⁴⁵ అంకయ్ కో దెకితతి గే, అంక తెద్రయ్లోసాక దెకితతి.

⁴⁶ “ఈంజ లోకుమ్తె కిచ్చొక అయ్లయ్ మెలె, అందర్బుద్ది ఇండిత ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క ‘దస్సి తత్తు నాయ్, గని అంక నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెన దొర్కు జలి ఉజిడి తా ఈంజ

లోకుమ్తె అయ్లయ్. ⁴⁷ అంచ కొడొ కో సూన్తతి గని కెర్లి నాయ్ గే, జోవయింక ఆవ్ తీర్పు కెరి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లిసి ఈంజ లోకుమ్చక తీర్పు కెర సిచ్చ కెర్లి రిసా నాయ్, గని జోవయింక రచ్చించుప కెర్లి రిసాయి అయ్లయ్.

⁴⁸ “గని జాగర్ల తా. కిచ్చొక మెలె, కో అంక నంప కెర్లి నాయ్, చి అంచ కొడొ సూన కెరుక నెసితి గే, జోవయింక తీర్పు కెర సిచ్చతె తెద్రయ్లిసి అస్సె. మెలె, ఈంజ లోకుమ్చక తీర్పు కెర్లి జా ఆకర్ దీసిక, ఆవ్ అప్పె సంగిల కొడొ జోవయింక కచితుమ్ తీర్పు కెర సిచ్చతె తెద్రవుల. ⁴⁹ కిచ్చొక మెలె, అవ్వి కెర ఆవ్ కిచ్చొ సంగి నాయ్. ఆవ్ కిచ్చొ మెన లట్టబుక గే, కిచ్చొ సంగుక గే, అంక తెద్రయ్లో దేముడు అబ్బొయి అంక ఆడ్ర దా అస్సె. ⁵⁰ అన్నె కేనే నాయ్, గని జోచి కోడు కెర్లిన్తెయ్ పరలోకుమ్తె బెదితి కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తతి సెక్తి అస్సె మెన కచితుమ్ జాని. జాకయ్ ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి గే, దేముడు అబ్బొయి సంగిల్ రితి ఆవ్ సంగితసి.”

13

యేసు జోచ సిస్సుల్క చట్టా దోవిలిసి

1 ఈంజ లోకుమ్ ముల దా దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె ఉట్ట గెతి సమయుమ్ అయ్లి మెన యేసు జానె. జో ఈంజ లోకుమ్తె నిసాన్ల బారజిన్ సిస్సుల్క అగ్గె తెంతో ప్రేమ కెర్తయ్, గని అప్పె, *పస్కా పండుగక ఏక్ దీసి అగ్గె, ఆకర్ ఎదచి జోచి ఎదివాట్ ప్రేమ సొస్టుమ్ దెకయ్లో.

2 జా సంజె, యేసు జోవయించ బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ ఎక్కితె అన్నిమ్ కెర్తతి. ఇస్కరియోతు సీమోనుచొ యూదా మెలొ పుత్తుసి జోవయింతె అస్సె. జలె, యేసుక విరోదుమ్ సుదల్చి

‡ 12:40 12:40 నెంజిలె. “నెంజిలె జోవయించ అంకివో దెకిత, జోవయించి పెట్టి అర్దుమ్ కెరంత, చి ఆవ్ చెంగిల్ కెర్లి వరుమ్ నజనుక పసుల జెత”. * 13:1 13:1 పస్కా పండుగక కిసి మెండపిల్లక అర్పితుమ్ దెవుల గే, దస్సి, ఈంజయ్ పండుగు దీసి యేసుయి పావల్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జయెదె.

అత్తి దెర దెంక మెన నయ్తాన్ యూదాక సికడ అస్సె. ³ గని, 'దేముడు అబ్బొ అంచి అత్తి ఎత్తి సార్లు కెర దా అస్సె, చి దేముడు అబ్బొ తెంతో ఉత్త అయ్లయ్, చి దేముడు అబ్బొతెయి ఆవ్ అన్నె ఉట్ట గెతసి' మెన యేసు జానె.

⁴ జలె, అన్నిమ్ కెర్తె తిలి పొది యేసు ఉట్ట, జో గలన తిలి దిగిల్ సొక్క రితిసి తియ దా, జోవయించ సిస్సుల్క, జో గొత్తి సుదొ జతి రితి గుర్తుక, ఏక్ తువ్వల్ కెరంటి బందన్లన్. ⁵ తెదొడి తప్పెలయ్ పాని సువ కెర, సిస్సుల్చ చట్టో దోవ జో బందన్లి తువ్వల్ తెన్ పుంచుక దెర్లన్. నగుమ్జినచ చట్టో దోవ పుంచ తా, ⁶ సీమోను పేతురుచ చట్టో దోవుక మెన జోతె పావలన్. గని పేతురు జోక, "ప్రబు, తుయి అంచ చట్టో దోవుక గే? పోని!" మెన బమ్మ తెన్ సంగిలన్. ⁷ 'పోని' మెన సంగితికయ్, యేసు జోక "ఆవ్ అప్పె కెర్తెసి తుక అప్పె అర్దుమ్ నాయ్. గని పడ్డొక అర్దుమ్ కెరంతె" మెన సంగిలన్. ⁸ పేతురు జోక అన్నె, "ప్రబు, తుయి అంచయ్ చట్టో కెయ్చ కి దోవుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్" మెన ఒగ్గర్ జా సంగిలన్. యేసు జోక, "ఆవ్ తుక నుబ్రుమ్ నే కెర్లె, అంచి రాజిమ్తె తుక కిచ్చొ వాట తయె నాయ్" మెన సంగిలన్. ⁹ పేతురు జోక, "ప్రబు, దస్సి జలె, అంచ చట్టో అత్తో బోడి కి, ఎత్తి దోవ గెలు!" మెన సంగిలన్.

¹⁰ తెదొడి యేసు జోక, "కో పాని నాయ తవుల గే, జోచ చట్టొక పిట్టవ, పూర్తి సుబ్రుమ్ జా తవుల. దస్సి, ఎక్కిలోక పిట్టవ, తుమ్ ఎత్తిజిన్ సుబ్రుమ్ జా అస్సున్" మెలన్. ¹¹ యేసు కిచ్చొక దస్సి మెలన్ మెలె, కో జోక విరోదుమ్ సుదల్తె దెర దెయెదె గే జో జానె. జాకయ్ 'ఎక్కిలోక పిట్టవ తుమ్ ఎత్తిజిన్ సుబ్రుమ్ జా అస్సున్' మెన సంగ తిలొ.

¹² సిస్సుల్చ చట్టో దోవ కేడయ్లి

పడ్డొ, జోచ పాలల్ అన్నె గలన, అన్నె అన్నిమ్తె వెన, యేసు జోవయింక, "ఆవ్ తుమ్క కెర్లి గుర్తుచి రిసా తుమ్క అర్దుమ్ జలి గే నాయ్ గే? ¹³ అల్లె, అంక 'గురు', 'ప్రబు' మెన తుమ్ సంగితసు. బాద నాయ్. ఆవ్ నిజుమి తుమ్చొ గురు, తుమ్చొ ప్రబు. ¹⁴ ఆవ్ జలె, తుమ్చొ ప్రబు తుమ్చొ గురు జలెకి, తుమ్క సేవ కెర్తె ఏక్ గుర్తుక తుమ్చ చట్టో దోవితసి జలె, తూమ్ జా గుర్తుచి అర్దుమ్ కెరన తూమ్ కి ఎక్కిలోచ చట్టో ఎక్కిలో దోవలి రితి జా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సేవ కెర్తె తంక. ¹⁵ ఆవ్ అప్పె కెర్లిసి జా గుర్తుకయ్, తుమ్క ఆవ్ కెర్లి రితి తుమ్ ఎక్కిలోక ప్రేమ కెర్తె తంకయ్. ¹⁶ తుమ్క నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, సేవ కెర్తొసా జోచొ ఎజొమానిచి కంట వెల్లొ నెంజె. దస్సి, తెద్రయ్ జలొసా, జలె, జోక తెద్రయ్లోసాచి కంట వెల్లొ నెంజె. ¹⁷ జలె, ఈంజ ఎత్తిచి అర్దుమ్ కెరన్లదు మెలె, జా బుద్ది ఇండితె తిలె తుమ్క చెంగిలి.

విరోదుమ్ సుదల్తె దెర దెయెదె
(మత్త 26:20-25; మార్కు
14:17-21; లూకా 22:21-23)

¹⁸ "గని, ఆవ్ అప్పె సంగిలి బుద్ది తుమ్ ఎత్తిజిన్ జసు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ నిసాన్లసచి బుద్ది ఆవ్ జాని. అప్పె జర్గు జతిసి కిచ్చొక జయెదె మెలె, అంచి తెన్ అన్నిమ్ కెర్లొ ఎక్కిలో అంక తాప్ దిలి రితి కెరెదె

మెన రెగిడ్లి కోడు అప్పె నెరవెర్చువ జంకయ్. ¹⁹ ఈంజ ఎత్తి జర్గు నే జతె అగ్గె ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొక సంగితసి మెలె, జా జర్గు జలి మెలె, జా రుజ్జు దెక, 'నిజుమి దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా' మెన అంచి రిసా తుమ్ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ నంప జస్సె. ²⁰ తుమ్క అన్నె కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, ఆవ్ తెద్రయ్త

మాన్యులక కో నంపజా మరియాద కెరుల గే, అంకయ్ నంపజా మరియాద కెర్లి రితి జయెదె, అంకయ్ నంపజా కో మరియాద కెరుల గే, అంక తెద్రయ్లోసొక నంపజా మరియాద కెర్లి రితి జయెదె” మెన సంగిలన్.

21 ఈంజేవ్ కొణొ సంగ కెర, యేసు జోచి మెన్సుతె బాద సేడ, సిన్సుల్క కిచ్చొ సాచి సంగిలన్ మెలె, “తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, తుమ్చితె ఎక్కిలో అంక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సొర్పు కెర దెయెదె” మెన సంగిలన్.

22 జలె, కిచ్చొ రిసొ సంగితయ్ గే నేన్తి, చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో అన్యానుమ్ తెన్ దెక దుకుమ్ జల.

23 గని యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లి సిన్సుడు ఎక్కిలో యేసుచి †గుండెచి ఉప్పిరి పెల వెస అస్సె.

24 జాకయ్, సీమోను పేతురు జో సిన్సుడుక సయ్న కెర, “కచి రిసొ సంగితయ్ గే, నూన అమ్క సంగు” మెన సంగిలన్.

25 జాకయ్, యేసుచి గుండెచి ఉప్పిరి పెల తిలో జో సిన్సుడు “ప్రబు, కచి రిసొ దస్సి సంగిలది?”

మెన పుసిలన్, చి 26 యేసు పొడి గండ దెర, “ఈంజ పొడి గండ రొన్తె బుడ్డవ కక్క దెయిందె గే, జొయ్యి” మెన సంగిలన్.

సంగ, జా గండ బుడ్డవ కెర, ఇన్కరియోతు సీమోనుచొ పుత్తున్ జలొ యూదాక దిలో.

27 యూదా జా గండ నజన్లి బేగి, సయ్తాన్ జోక దెర్లన్. యేసు జానె, చి “తుయి కెరుక తిలిసి బే బేగి జర్గు కెరు!” మెన యూదాక సంగిలన్.

28 యేసు యూదాక కిచ్చొక దస్సి సంగిలన్ గే జా అన్నిమ్ కెర్లి తిలసతె కోయి నేన్తి.

29 గని జోచి డబ్బుల్ పెటె యూదాచి అత్తి తిలి, చి ‘పండుగు అన్నిమ్క దొర్కు జలిసి గెన ఆను’ జలెకు,

‘బీద సుదల్క కిచ్చొ జవున్ దర్ముమ్ దేను’ మెన యేసు జా కోడు సంగ తయెదె మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్ల.

30 జలె, జా గండ నజన్, యూదా చట్టున్ బార్ జా ఉట్ట గెలన్. తెదొడి అందర్ జా తిలి.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లి తా 31 యూదా బార్ జతికయ్, తిల సిన్సుల్క యేసు, “అప్పెయి జర్గు జతిసి తెన్ ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి గవురుమ్ డీసెదె, చి అంక జర్గు జతిన్చి రిసొ దేముడు ప్రబుచి గవురుమ్ డీసెదె.

32 అంచితె జర్గు జతిన్తె దేముడుక గవురుమ్ జెయెదె, చి జా కామ్తె అంక కి జో గవురుమ్ కెరెదె. బేగి గవురుమ్ కెరెదె.

33 “ఓ పుత్తర్లు, అప్పె ఏక్ గడియయ్ తుమ్చి తెన్ ఇసి తయిందె, చి ఉట్ట గెచ్చిందె. ఆవ్ గెలె, అంక చజితె, గని యూదుల్క ఆవ్ సంగిలి రితి, ఆవ్ కేనె గెచ్చిందె గే, తుమ్ అప్పె ఒత్త జెంక నెతుర్పు.

34 “జలె, తుమ్క ఏక్ నొవి ఆగ్గు దెతసి. కిచ్చొ ఆగ్గు మెలె, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లి తా. ఆవ్ తుమ్క కెర్లి ప్రేమ దెకవ అస్సి గే, దస్సి తూమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లి తంక.

35 తుమ్చితె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దస్సి ప్రేమ కెర్లి తిలె, తుమ్క ‘అమ్చ సిన్సుల్’ మెన ప్రెజల్ ఎత్తి చినుల. జయ్యి జోవయింక రుజ్జు తయెదె” మెన బోదన కెర్లన్.

36 తెదొడి సీమోను పేతురు “ప్రబు, కేనె గెతి రిసొ తుయి సంగితసి?” మెన యేసుక పుసిలన్, చి యేసు జోక, “ఆవ్ కేనె గెతసి గే, తుయి అప్పె అంచి పట్టి జెంక నెతిర్ని, గని ప్లొక జెస్తె” మెన సంగిలన్.

37 జాకయ్ పేతురు జోక, “ప్రబు, ఆవ్ కిచ్చొక అప్పె తుచి పట్టి జెంక నెతిరి? తుచి రిసొ ఆవ్ మొర కి గెచ్చిందె!” మెన సంగిలన్.

38 యేసు జోక, “అంచి రిసొ తుయి మొర గెచ్చుక దయిరిమ్ గే? తుక కిచ్చొ నిజుమి

† 13:23 13:23 జోవయింక విందుల్ రిత అన్నిమ్తె బల్లచి సుట్టునంత బెంచెచి చి ఉప్పిరి ఇదిల్ ఎంర్ల తిలి రితి ఒర్గు జా అన్నిమ్ కెరుల.

కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె. ఆజి రాతిక, కుకుడో నే వాస్తె అగ్గె, 'జోక నేని' మెన తుయి తివ్వెరి అంచి రిసా సంగితె" మెన సంగిలన్.

14

యేసు సిస్సుల్క దయిరిమ్ సంగిలిసి

1 తెదొడి యేసు సిస్సుల్క, "ఆవ్ ఉట్ట గెలె, తుమ్చ పెట్టి చింత గలన నాయ్. దేముడుక నంపజా దయిరిమ్ తెన్ తా. అంక కి నంప తెన్ తా. 2 జో అంచొ అబ్బొసి జలో దేముడుచి గెరి ఒగ్గర్ గదివొ అస్తి. తుమ్క కి ఒత్త టాన్ అస్సె. నెంజిలె తుమ్క సంగితయ్. తుమ్క జా టాన్ తెయార్ కెరుకయ్ ఆవ్ గెతసి. 3 ఆవ్ గెచ్చు తుమ్ తతి టాన్ తెయార్ కెర్లయ్ మెలె, తుమ్ కి అంచి తెన్ తంక మెన, అంచితె కడ నెతి రిసా అన్నె జెయిందె. 4 ఆవ్ గెతి టాన్చి వాట్ తుమ్ జాన్సు" మెన సంగిలన్.

5 జాకయ్ తోమా మెలొ సిస్సుడు జోక, "ప్రబు, తుయి కేనె గెతసి గే నేనుమ్. జా వాట్ అమ్ కిసి జానుక జయెదె?" మెన పుసిలన్, 6 చి యేసు జోవయింక, "ఒత్త గెతి వాట్ ఆవ్వి. ఒత్త గెతి రిసా దొర్కు జలి సత్తిమ్ ఆవ్వి. ఒత్త గెతి రిసా దొర్కు జలి జీవు ఆవ్వి. అంక నంపజలెకయ్ మాన్సు దేముడు అబ్బొతె జెంక జయెదె. నెంజిలె కో జెంక నెతిర్తి. కేన్ వేర వాట్ నాయ్. 7 అంక తుమ్ నిజుమి జాన్తను జలె, అంచొ దేముడు అబ్బొకయ్ జాన్తను. అప్పె తెంతొ తుమ్ జోక జాన్సు, జోక దెక అస్సున్" మెన సంగిలన్.

8 జలె, పిలివ్క అర్దుమ్ నాయ్ చి రిసా, "ప్రబు, దేముడు అబ్బొద్క అమ్క దెకవు, చి అమ్క అన్నె కిచ్చొ నాయ్" మెన సంగిలన్. 9 యేసు జోక, "ఓ పిలివ్, తుమ్చి తెన్ ఆవ్ ఎత్తి దీసల్ తిలె కి, అప్పెక అంక చినిన్ నాయ్

గే? కో అంకయ్ దెక అస్తి గే, దేముడు అబ్బొన్క కి దెక అస్తి. జాకయ్, దేముడు అబ్బొద్క అమ్క దెకవు మెన తుయి కిచ్చొక పుసుక? 10 ఆవ్, అబ్బొసి జలో దేముడుచి పెట్టి తిలిసి, దేముడు అబ్బొ అంచి పెట్టి తిలిసి, తుయి నంప కెర్ని నాయ్ గే? తుమ్క ఆవ్ సంగితిసి సికడ్డిసి ఆవ్ అవ్వి ఉచర్లిసి నెంజె. అంచి పెట్టి తిలొ దేముడు అబ్బొ అంచి అత్తి జోచ కమె కెర్లయ్. 11 ఆవ్ అబ్బొసి జలో దేముడుచి పెట్టి అస్సి, దేముడు అబ్బొ అంచి పెట్టి అస్సె. ఈంజ కోడు నంప కెరు. నెంజిలె, ఆవ్ సంగిలి రిసా నే నంప కెర్లె, అంచి అత్తి జర్లు జత కమెక ఉచర్ నంప కెరు. 12 తుమ్క నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, అంక కో నంపజవుల గే, ఆవ్ కెర్ల కమె జేవ్ కి కెరుల. ఆవ్ కెర్లనచి కంట జిన్లన కెరుల. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ దేముడు అబ్బొతె ఉట్ట గెతసి. 13 అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొ నజీతె గే, ఆవ్ పుత్తుసి కెర్లిన్తె అబ్బొసి జలో దేముడుచి గవురుమ్ డీసున్ మెనయ్, జయి ఆవ్ జర్లు కెరిందె. 14 అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొ జలెకి నజీలె కి, జర్లు కెర దెయిందె.

దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెద్రవుక తిలిన్చి యేసు సంగిలిసి

15 "తుమ్ అంచి ఉప్పిరి ప్రేమ తెన్ తిలె, అంచ *కొడె రితి ఇండితె తస్సె. 16 తుమ్ దస్సి జలె, దేముడు అబ్బొన్క సంగిమ్దె, చి అన్నెక్లొ తోడు కెర్లొసాక తుమ్తె తెద్రయెదె. జో తుమ్చి పెట్టి తా, కెయ్చక తెయ్చక తుమ్క తోడు తయెద్దె. 17 జో కొన్సొ మెలె, పరలోకుమ్చి సత్తిమ్ తిలి సత్తిమ్ దెకయ్తి ఆత్మ. ఈంజ లోకుమ్చి బుద్ది తిల మాన్సుల్ జోక నంపజంక నెతిర్తి. కిచ్చొక మెలె, జో డీస్త్రాసా నెంజె, చి జోక చినితి నాయ్,

* 14:15 14:15 నెంజిలె, 'అంచ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితె తస్సె'. † 14:17 14:17 నెంజిలె, "చి తుమ్చి పెట్టి అస్సె".

నేనీతి. తూమ్ మాత్రమ్, జోక జాన్సు. కిచ్చొక మెలె, జో తుమ్చి తెన్ తత్తయ్, †చి వడ్డొక తుమ్చి పెట్టి తయెదె.

18 “తుమ్క ములిలె, తుమ్ పొరబోదల్ తతి రితి కెరి నాయ్. తుమ్తె జెయిందె. 19 గడ్డియ్యయ్ తిలె, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ అంక అన్నె దెకితి నాయ్, గని తూమ్ అంక అన్నె దెకితె. మెలె, ఆవ్ జితసిచి రిసా తూమ్ కి జిస్తె. 20 ఆవ్ అబ్బొసి జలో దేముడుచి పెట్టి తిలిసి, తూమ్ అంచి పెట్టి తిలిసి, చి ఆవ్ తుమ్చి పెట్టి తిలిసి, తెదొడకయ్ తుమ్క అర్దుమ్ జెయెదె. 21 అంచ †కొడొ కో సూన కెరుల గే, జెవ్వి అంక ప్రేమ కెర్తనయ్. కో అంకయ్ ప్రేమ కెర్తతి గే, అంచో దేముడు అబ్బొ జోవయింకయ్ ప్రేమ కెరెదె. ఆవ్ కి జోక ప్రేమ కెర, అంచి నత్తిమ్చి రిసా జోక రుజ్జుల్ దెకయిందె, జోక ఆవ్ సొస్టుమ్ సొంత డీసిలి రితి” మెన యేసు సంగిలన్.

22 తెదొడి యూదా మెలో ఎక్కిలో, ఇన్సురియోతు యూదా నెంజె, వేరచో జో, జలె, యేసుక “కిచ్చొక ఈంజ లోకుమ్చ మాములుమ్ మాన్సుల్క నాయ్, గని ఎక్కి అమ్కయ్ డీస్తె, తుచ రుజ్జుల్ దెకయ్తె?” మెన పుసిలో. 23 పుసిలె యేసు జోక, “అంచి ఉప్పిరి కో ప్రేమ తెన్ తవుల గే, అంచి కొడొ రితి కెరుల, దస్సి జలనకయ్ దేముడు అబ్బొ ప్రేమ కెరెదె. దస్సి జలనతెయి దేముడు అబ్బొ ఆవ్ జెమ్దె, చి జోచి తెన్ బన జా జో తెన్ తా గెచ్చుమ్దే. 24 అంచి ఉప్పిరి కో ప్రేమ తెన్ తతి నాయ్ గే, జెవ్వి అంచ కొడొ రితి కెర్తె నాయ్. తుమ్ సూన్తి ఈంజ కోడు, జలె, కచి మెలె, ఆవ్ అవ్వి ఉచర్లిసి నెంజె. అంక తెద్రయ్లో అబ్బొసి జలో దేముడుచి కోడు.

25 “జలె, ఆవ్ తుమ్చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె తతె, ఆవ్వి ఈంజ బోదన

ఎత్తి తుమ్క సూనవ అస్సి. 26 గని, ఆవ్ దేముడు అబ్బొతె గెలె, దేముడు అబ్బొ అంచి నావ్ తెన్ తుమ్క తోడు తతోసొక తెద్రయెదె. జో తోడు తతోసొ కొన్సొ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి అబ్బొసి జలో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి. జో అమ్చి ఆత్మయి తతోసొ తుమ్క ఎత్తి సికడెదె. ఆవ్ తుమ్క సంగిలిసి ఎత్తి తుమ్క ఉచార కెరయెదె.

27 “జలె, ఆవ్ తుమ్క సేంతుమ్ దా కెర ఉట్ట గెతసి. అంచి సేంతుమ్ తుమ్క దెతసి. ఈంజ లోకుమ్చ దెతి రగుమ్చి నెంజె. జాకయ్ కిచ్చొ బాదల్ అల్లర్ అయ్లె కి, తుమ్చ పెట్టి చింత గలన నాయ్, బయిమ్ తియన నాయ్. 28 ‘ఆవ్ ఉట్ట గెలె కి, తుమ్తె అన్నె జెయిందె’ మెన సంగిలిసి సూన్లదు. తుమ్ అంచి ఉప్పిరి పూర్తి ప్రేమ తత్తదు జలె, ఆవ్ దేముడు అబ్బొతె గెతినచి రిసా సర్ద జతదు. కిచ్చొక మెలె, దేముడు అబ్బొ అంచి కంట వెల్లో. ఒత్త గెలె, ఇన్నె తతి కంట అంక చెంగిలి, తుమ్క చెంగిలి. 29 జలె, జా ఎత్తి జర్గు నే జతె అగ్గ తుమ్క కిచ్చొక సంగితసి మెలె, తుమ్క ‘జా జర్గు జతి పొదిక, పూర్తి నంప తెన్ తా, బమ్మ నెంతె దయిరిమ్ తత్తు’ మెనయ్ అంచి ఆన.

30 “తుమ్చి తెన్ అన్నె ఒగ్గర్ లట్టబుక సమయమ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్ ఈంజ మదెనె ఏలువ కెర్తొసొ, సయ్తాన్ జెతయ్. అంచి ఉప్పిరి జోక కిచ్చొ అదికారుమ్ నాయ్, 31 గని దేముడు అబ్బొ అంక తియార్లి కామ్ ఆవ్ కెరుక అన్నె. జో సంగిలి రితి ఆవ్ కెర్తె, అంక ‘నిజమి, దేముడు అబ్బొన్క ప్రేమ కెర్తయ్’ మెన లోకుమ్ ఎత్తిచ చినుల. అల్లె, జొమ్మ, గెచ్చుమ!” మెన సంగిలన్.

15

ద్రాచ రూక్చి టాలి

1 తెదొడి యేసు ఇసి మెన టాలి సంగిలన్. "ఆవ్ నిజుమ్ జలొ ద్రాచ రూకు జయిందె. అంచొ దేముడు అబ్బొ రూకుక పోస్తాసా జయెదె. 2 జలె, అంచ కొన్నుతె కేన్ కొన్నుతె పంటొ దెరె నాయ్ గే, ఈంజొ రూకు పోస్తా దేముడు అబ్బొ జా కొన్ను గెచ్చువ గెలెదె. గని కేన్ కొన్నుతె పంటొ దెరెదె గే, 'అన్నె ఒగ్గర్ పంటొ దెర్ను' మెన, కొన్నుల్ కుట్టవ గెలెదె.

3 "తుమ్క ఆవ్ నూనయ్లి కొణొ నూన్లదుచి రిసొ, తుమ్ సుద్ది జా అస్సున్. 4 జలె, ఆత్మక అంచి తెన్ బెద తా అంచి తెడి తుమ్ జియె అంచి సెక్తిక ఇండ, అంచి పెట్టి తా. ఆవ్ కి తుమ్చి పెట్టి తయిందె. తీగెచి కొన్ను అజ జలె, ఒత్త కిచ్చొ పంటొ దెరుక నెత్తె. తీగె తెన్ ఎక్కి తిలెకయ్ ఒత్త పంటొ దెరెదె. దస్సి, తుమ్ ఆత్మక అంక ముల అజ జలె, తుమ్తె కిచ్చొ *పంటొ దెర్తి రితి జంక నెతుర్ను. అంచి తెన్ ఎక్కి తిలెకయ్ †పంటొ తుమ్తె దెరెదె.

5 "ద్రాచ రూకు అవ్వి, రూక్చి జీవు అంచి పెట్టి అస్సె. తూమ్ అంచ కొన్నుల్. ఆత్మక అంచి తెన్ బెద తా అంచి తెడి జియె అంచి సెక్తిక కో ఇండ అంచి పెట్టి తవుల గే, జోచి పెట్టి ఆవ్ తయిందె, చి జో తెన్ ఒగ్గర్ ‡పంటొ దెర్తె తయెదె. ఆవ్ నెంజిలె, తుమ్ కిచ్చొ కెరుక నెతుర్ను. 6 కో ఆత్మక అంచి తెన్ బెద నే తతె అంచి తెడి నే తతె అంచి సెక్తిక నే ఇండితె అంచి పెట్టి తతి నాయ్ గే, కామ్క నెంజిలి కొన్ను కుట్టవ వెంట గెలి రితి జయెదె, కొమ్మ జా మొర గెచ్చెదె. కొన్నుల్ దస్సి జలె, జోవయింక గుడ్డ కెర ఆగితె గల డయిల. కో ఆత్మక అంచి తెన్ బెద

నే తతె అంచి తెడి నే తతె అంచి సెక్తిక నే ఇండితె అంచి పెట్టి తతి నాయ్ గే, దస్సి జవుల. 7 గని ఆత్మక అంచి తెన్ బెద తా అంచి తెడి జియె అంచి సెక్తిక తుమ్ ఇండ అంచి పెట్టి తా అంచి కోడు రితి తుమ్ కెర్తె తిలె, తుమ్ అంచితె కిచ్చొ నజీతె గే, తుమ్చి రిసొ జర్గు జయెదె. 8 తుమ్ దస్సి జా చెంగిల్ కిపంటొ ఒగ్గర్ తుమ్తె దెర్తె, చి దేముడు అంచొ అబ్బొన్క మాన్సుల్ గవురుమ్ కెరుల. జయ్యి పంటొ జోవయింక గవురుమ్ ఆనెదె, అంచ సిన్సుల్ తుమ్ కచితుమ్ జలిన్క రుజ్జు డీసెదె.

9 "దేముడు అంచొ అబ్బొ అంకయ్ కిసి ప్రేమ కెర్తయ్ గే, ఆవ్ కి తుమ్క దస్సి ప్రేమ కెర అస్సి. అంచి ప్రేమ తెడి తుమ్ తా. 10 దేముడు అంచొ అబ్బొచ *కొణొ ఆవ్ కెర్తె తా జోచి ప్రేమచి తెడి తా జోచి ప్రేమ తెన్ ఇండితసి. దస్సి, అంచయ్ కొణొ తూమ్ కెర్తె తిలె, అంచి ప్రేమచి తెడి తుమ్ తా అంచి ప్రేమ ఇండితె. 11 'అంచి సంతోసుమ్ తుమ్చి పెట్టి తవున్' మెన, తుమ్క 'పూర్తి సంతోసుమ్ జా తత్తు' మెనయ్, ఈంజేవ్ కొణొ ఎత్కి ఆవ్ సంగ అస్సి.

12 "ఆవ్ తుమ్కయ్ కిసి ప్రేమ కెర అస్సి గే, తూమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తె తా, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. ఈంజయి తుమ్క ఆగ్గు జా అస్సె. 13 'జిత' మెన, జోవయించ మింతర్నులచి రిసొ కో జలెకు మొర్తి కంట, కిచ్చొ జీన్సి ప్రేమ నాయ్. 14 ఆవ్ తుమ్క సంగిల్ రితి తుమ్ కెర్తె, అంచ గోతుసుదల్ జా తస్తె. 15 తుమ్క 'గొత్తి సుదల్' రితి అప్పె తెంతొ దెకి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జోవయించొ ఎజొమాని కిచ్చొ కెర్తె తయెదె గే గొత్తి

* 15:4 15:4 'పంటొ' నెంజిలె 'అత్తుపంటొ'. † 15:4 15:4 'పంటొ' నెంజిలె 'అత్తుపంటొ'. ‡ 15:5

15:5 'పంటొ' నెంజిలె 'అత్తుపంటొ'. § 15:8 15:8 'పంటొ' నెంజిలె 'అత్తుపంటొ'. * 15:10 15:10 నెంజిలె 'ఆగ్గుల్' నెంజిలె 'అద్దల్'.

నుదల్ నేనీతి. ఆవ్, మాత్రుమ్, అంచొ అబ్బొనీతె సూన్లసి ఎత్తి తుమ్క సంగ అస్సి. జాచి రిసా తుమ్క 'గోతుసుదల్' రితి దెకితసి.

16 "తూమ్ అంకయ్ నిసాన్సు నాయ్. ఆవ్ తుమ్కయ్ నిసాన్లయ్. ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొక నిసాన అంచి కామ్ తియార్ అస్సి మెలె, తుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జతు, చి అంచి ఆత్మపంటో జోవయింతె దెర్తె తవున్ మెన 'జోవయింతె దెర్తి ఈంజ పంటో కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తా కామ్క జెతె తవున్'. తుమ్ అంక నిదాసుమ్ తిలెగిన, అంచి నావ్ తెన్ దేముడు అంచొ అబ్బొతె తుమ్ కిచ్చొ నజీలె కి, తుమ్క దెయెదె. 17 తుమ్క కిచ్చొ ఆగ్గు దెతసి మెలె, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తుమ్ ప్రేమ కెర్తె తంకయ్.

నంప్రజలసక ఈంజ లోకుమ్ విరోదుమ్ జవుల

18 "ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ తుమ్క విరోదుమ్ జతతి జలె, అంక కి అగ్గె తెంతొ విరోదుమ్ జా అస్తి. 19 ఈంజ లోకుమ్చ కమె కెర్తన తుమ్ జతదు జలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ తుమ్క ప్రేమ కెర్త. గని, ఈంజ లోకుమ్చ తెంతొ తుమ్క ఆవ్ నిసాన్లయ్, చి ఈంజ లోకుమ్చ కమె తుమ్ కెర్పు నాయ్ చి రిసా ఈంజ లోకుమ్చ తుమ్క విరోదుమ్ జా అస్తి.

20 "జలె, ఆవ్ తుమ్క సంగిలి కోడు తుమ్ పచ్చ నాయ్. కేన్ కోడు మెలె, 'నేవ కెర్తొసా జోచొ ఎజొమానిచి కంట వెల్లో నెంజె' మెలిసి. ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ అంకయి అల్లర్ కెర అస్తి జలె, తుమ్క కి అల్లర్ కెరుల. జేవ్ అంచయ్ కొణ్ణె రితి కెర్తతి జలె, తుమ్చయ్ కొణ్ణె సూన కెరుల. 21 అంచి రిసాయి తుమ్క

అల్లర్ కెరుల మెలె, కిచ్చొక మెలె అంక తెద్దయ్లో దేముడుక జేవ్ నేనీతి.

22 "ఆవ్ జెతయ్ నాయ్ జలె, జోవయింక సుబుమ్ కబుర్ సంగితయ్ నాయ్ జలె, జా పాపుమ్ జేవ్ వయిత నాయ్. గని, అయ్లయ్, సంగిలయ్, చి అప్పె, 'నేన కెర దస్సి కెర్తమ్' మెన జేవ్ సంగుక నెత్తిర్తి. జా పాపుమ్ వయ అస్తి. 23 మెలె అంకయ్ కో విరోదుమ్ జవుల గే, దేముడు అబ్బొనీక విరోదుమ్ జా అస్తి. 24 అన్నె, కేన్ మాన్సుకి కెయ్ కి నే కెర్త కమె ఆవ్ జోవయించి మొక్కె కెర్తయ్ నాయ్ జలె, జా పాపుమ్ వయిత నాయ్. గని అంక దెకయ్ అంక విరోదుమ్ జా అస్తి. జేవ్ అంకయ్ దెక విరోదుమ్ జలిసి జలె, అబ్బొక దెక విరోదుమ్ జలిసి జయెదె. దస్సి జా, అబ్బొనీక కి విరోదుమ్ జా అస్తి. 25 జోవయించి †మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్తె పూర్గుమ్ దేముడు అబ్బొ రెగ్గయ్లిసి నెరవెర్పుప జంకయ్ ఇసి జా అస్తి. కేన్ కోడు మెలె, 'ఆరిక అంక విరోదుమ్ జలె.'

26 "దేముడు అంచొ అబ్బొతె తెంతొ ఆవ్ సంగిలో తోడ్ కెర్తొసాక తుమ్ సిస్సుల్తె తెద్దయిందె. జో అబ్బొచి పెట్టి తెంతొ బార్ జా జెత్తోసా. నిజుమ్ జలి ఆత్మ, జో. జో తుమ్తె జా కెర, అంచి రిసాయి సాచి సంగెదె. 27 తూమ్ కి అంచి రిసా సాచుల్ జా అస్సున్. కిచ్చొక మెలె, అంచ కమె మొదోల్ కెర్తి తెంతొ అంచి తెన్ని అస్సున్."

16

1 "ఆవ్ కిచ్చొక తుమ్క ఈంజ ఎత్తి సంగ అస్సి మెలె, తుమ్క 'తెదోడ్క బమ్మ జా అన్మానుమ్ జతు నాయ్' మెన జేవ్ అల్లర్ నే జతె అగ్గె తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. 2 జేవ్ దీసల్క తుమ్క

† 15:25 15:25 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొణ్ణె ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సి. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిణ్ణి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గప అస్సి.

జోవయించ నబ గెర్రల్ తెంతో ఉదడ అన్నె పెసయ్తి నాయ్. అన్నె, ఇన్నెక మార్లె చెంగిలి, మార్లె దేముడుచి సేవ కెర తమ్దె' మెన సగుమ్జిన్ ఉచర తుమ్క మారుల. ³ కిచ్చొక దస్సి కెరుల మెలె, జేవ్ అంక నేన్తి. ⁴ జా నే జతె అగ్గె తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొక సంగ అస్సి మెలె, జా సమయుమ్ జా అయ్లె, 'ఇసి జయెదె మెన సంగిలో' మెన తుమ్ ఉచార కెరై. జలె, తుమ్ అంచ సిస్సుల్ జలి మొదొల్ తెంతోయ్ ఈంజ ఎత్తి తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొక సంగుక నాయ్ మెలె, తుమ్చి తెన్ తిలయ్, చి సంగుక నాయ్.

తుమ్క తోడ తతి రిసా అమ్చి ఆత్మ తుమ్చితె తెద్రయిందె

⁵ "అప్పె, అంక తెద్రయ్లోసాతె ఆవ్ అన్నె గెతసి. గని 'కేనె గెతసి?' మెన అప్పె తుమ్చితె కో అంక పుసున్ నాయ్. ⁶ ఆవ్ ఈంజ ఎత్తి తుమ్క సంగిలి రిసా దుకుమ్ జా అస్సున్. ⁷ జలెకి, తుమ్క కిచ్చొ సత్తిమ్ సంగితసి మెలె, ఆవ్ గెలెకయ్ తుమ్క చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ నే గెలె, అమ్చి ఆత్మ జతో ఆవ్ సంగిలో తోడ కెర్రొసా తుమ్క తోడ జెయె నాయ్. గని ఆవ్ గెలె, తుమ్తె జోక తెద్రయిందె.

⁸ "జో అయ్లో మెలె, పాపుమ్చి రిసా, సత్తిమ్చి రిసా, తీర్పు కెర్రొసిచి రిసా ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క రుజ్జుల్ దెకయెదె. ⁹ లోకుమ్ అంక సంపజయె నాయ్ చి రిసా పాపుమ్ వయ అస్తి మెన అంక సంపనెంజలసక రుజ్జు దెకయెదె. ¹⁰ అంచొ దేముడు అబ్బొన్తె ఆవ్ ఉట్ట గెచ్చొందె, అంక అన్నె తూమ్ ఇసి దెకున్ నాయ్. అంచి పున్మిమ్చి రిసా ఈంజ లోకుమ్చక జో రుజ్జు దెకయెదె. ¹¹ జాచి రిసా ఈంజ లోకుమ్క అప్పెచి మట్టుక ఏలుప కెర్రొ సయ్తాన్ తీర్పు జా, జోచి పాపుమ్ వయ సిచ్చతె గెచ్చుక అస్సి మెన రుజ్జు దెకయెదె.

¹² "ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కెత్తిగే అస్సె. గని, అప్పె సంగిలె తుమ్ ఓర్పువ జంక నెతుర్పు. ¹³ జలె జో, సత్తిమ్ జలి ఆత్మ జలోసా తుమ్చి వెట్టి అయ్లె, జోయ్యి సత్తిమ్తె తుమ్క ఇండయెదె. జోక, జోయ్యి కిచ్చొ సంగె నాయ్. జో ఒత్త అమ్తె కిచ్చొ నూనెదె గే, జయ్యి తుమ్క సంగెదె. ¹⁴ జో అంచితె తిలిసియ కడన తుమ్క నూనెదె. జాచి రిసాయి అంక గవురుమ్ కెరెదె. ¹⁵ అబ్బొసి జలో దేముడుచి ఎత్తి అంచి, జాకయ్ 'జో తుమ్క సంగితిసి ఎత్తి అంచి' మెన తుమ్క సంగిలయ్.

పడ్డొక తుమ్క సంతోసుమ్ జెయెదె

¹⁶ "ఇదిల్ కాలుమ్ గెలి పడ్డొ అంక తుమ్ దెకుక నెతుర్పు, అన్నె, ఇదిల్ కాలుమ్తె అంక దెకితె మెన సంగిలన్. ¹⁷ జోచ సిస్సుల్తె సగుమ్జిన్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబ, గడియ గెలె, అంక దెకున్ నాయ్. ఒత్త తెంతో అన్నె గడియ గెలె, అంక అన్నె దెకితె మెన కిచ్చొక సంగిలన్. ఆవ్ 'దేముడు అబ్బొతె ఉట్ట గెచ్చొందె' మెన కిచ్చొక సంగిలన్?" మెన సంగితె తిల, ¹⁸ "గడియ గెలె మెన కిచ్చొ అర్దుమ్ తెన్ సంగితయ్? జో కిచ్చొచి రిసా సంగితయ్ గే నేనుమ్" మెన లట్టబన్.

¹⁹ జేవ్ జోయ్యి పుసితతి మెన, నా యేసు జానయ్ జేవ్చి తెన్ ఇసి సంగిలో. అన్నె గడియ గెలె, తుమ్ అంక దెకున్ నాయ్. ఒత్త తెంతో. అన్నె గడియ గెలె, తుమ్ అంక అన్నె దెకితె మెన ఆవ్ సంగిలయ్, గెద. ఇన్నెచి రిసా ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబ్బును, నాయ్ గే? ²⁰ తూమ్ దుకుమ్ జా ఏడ్తె. గని, లోకుమ్చ సర్ద జవుల తుమ్చి దుకుమ్ సర్దతెను తయెదె మెన తుమ్క కచితుమ్ సంగితసి.

²¹ లడెన్ జతి తేర్బోద, జలె, జాచి కంట్లు పాచ జా అయ్లి మెలె, ఏడెదె, గెద. గని, లడెన్ జలి మెలె, ఈంజ

లోకుమతె ఏక 'బోద జెర్మిలో' మెన జాచి సర్లక బేగి దుకుమ్ ఎత్తి పచ్చ గెలెదె.

22 దస్సి, ఆవ్ అప్పె గెలె, తుమ్క గడియ దుకుమ్ తయెదె. గని, ఆవ్ తుమ్చి తెన్ అన్నె దస్సుల్ జయిందె, చి తుమ్చి పెట్టి సంతోసుమ్ జా గెతె, చి కో కి తుమ్చితె తిలి సంతోసుమ్ కడుక నెతిర్తి.

23 జేవ్ దీసల్తె అంక తుమ్ కిచ్చొ కి పుసితిసి నాయ్. తుమ్ దేముడు అబ్బొతె కిచ్చొ సంగిలేకి, అంచి నావ్ తెన్ దొర్కు జయెదె మెన తుమ్క కచితుమ్ సంగితసి. 24 అప్పె ఎద అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొ నజుక నాయ్. తుమ్చి సంతోసుమ్ పూర్తి జతి లెక నజ, దొర్కు జయెదె.

25 "ఈంజ సంగతి ఒండి కి అర్దుమ్ లుంకయ్ జలి రితి సంగ అస్సి. జలె ఆవ్ కెయ్యక జలెకి అర్దుమ్ లుంకయ్ జలి రితి తుమ్చి తెన్ నే లట్టబై, అబ్బొన్చి రిసా తుమ్క సొస్టుమ్గ సూనయ్తి గడియ జెతయ్. 26 జా దీసల్ అయ్లి పొది అంచి నావ్ తెన్, తుమ్ నజీతె. గని, దేముడుక తుమ్చి తెన్ ఆవ్ నెడిమి జా ప్రార్దన కెర్రిసి నెంజె మెన సంగుక నాయ్. 27 కిచ్చొక మెలె అబ్బొ తుమ్క ప్రేమించుప కెర్తయ్. తూమ్ అంక ప్రేమించుప కెర, అంక అబ్బొ జలో దేముడు తెంతో బార్ జా అయ్లన్ మెన నంపజలదు. 28 దేముడు అబ్బొ తెంతో ఆవ్ బార్ జా ఈంజ లోకుమతె అయ్లయ్. అన్నె, అప్పె ఈంజ లోకుమ్ ముల దా, ఒత్త జోతె అన్నె గెతసి" మెన సంగిలన్.

29 జోచ సిస్సుల్, జలె, "ఈందె, అర్దుమ్ లుంకయ్ జలి రితి కిచ్చొ కి నే సంగితె సొస్టుమ్గ లట్టబ్బసి. 30 తుయి ఎత్తి జాస్సి, చి అమ్ నే పుసిలేకి, అమ్చి మెన్ను తిలిసి తుయి జాస్సి మెన అప్పె జానుమ్. దేముడుతె తెంతో తూయి బార్ జా అయ్లదు మెన నంపజా సంగితి కాయ్. 31 యేసు జోవయింక దెక, అప్పె తూమ్ నంపజతసు గే?

32 ఈందె తుమ్చితె ఒండిజిన్క కి కచి గెరి జోయ్యి సెదుర్ప జా అంక ఎక్కిలోకయి ముల దెతి గడియ జెతయ్, జా అస్సి. జలె అబ్బొ అంచితె అస్సి చి రిసా ఆవ్ ఎక్కిలోయి నెంజి.

33 "ఈంజ ఎత్తి కిచ్చొక తుమ్క సంగ అస్సి మెలె, 'అంచి తెడి తుమ్క సేంతుమ్ తవున్' మెనయ్. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమతె అల్లర్ సేడ్డె, గని దయ్రిమ్ తెన్ తా. ఈంజ లోకుమతెచ అల్లర్చి ఉప్పిరి ఆవ్ జిస అస్సి" మెన సంగిలన్.

17

యేసు ప్రార్దన కెర్రిసి

1 యేసు ఈంజ ఎత్తి సంగ కేడవ, ఆగాసుమ్ పక్క దెక, పరలోకుమ్ తిలో దేముడు అబ్బొన్క ప్రార్దన కెర్లన్.

"ఓ బ, అంచి సమయుమ్ జా అయ్లి మెన జాని. ఆవ్ తుచొ పుత్తుది తుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి, ఆవ్ పుత్తున్ తా గవురుమ్ కెరు. 2 ఈంజ లోకుమ్ ఎత్తిచ మాన్సుల్చి ఉప్పిరి ఆవ్ పుత్తుక తుయి అదికారుమ్ దా అస్సిన్. కో అంక నంపజంక తుయి సెలవ్ దా అస్సిన్ గే, జెవ్వి తుచి రాజిమతె బెదితి, మొర్లె పరలోకుమతె గెచ్చు కెయక తెయక జితి రితి ఆవ్ దెంక మెన, తుయి అంచి అత్తి సొర్ప కెర దా అస్సిన్. 3 తుయి ఎక్కిలోయి నిజుమ్ జలో దేముడు తుక, తుయి తెద్రయ్లో అంక, జేవ్ నంపజతిసి, అమ్క జేవ్ జాన్తిసి, ఆవ్ యేసు తుయి తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్రిసా జతో క్రిస్తు. 4 తుయి అంక తియార్లి కామ్ ఆవ్ పూర్తి నెరవెర్పుప కెర, ఈంజ లోకుమతె తుక గవురుమ్ ఆస అస్సి. 5 ఓ బ, ఈంజ లోకుమ్ నే జెర్కున్ జతె అగ్గె తెంతో తుచి తెన్ ఆవ్ ఒత్త తతె అంకకిసి గవురుమ్ తిలి గే, అప్పె తుచితె

పరలోకుమతె అన్నె దన్ని గవురుమ్ జతి రితి కెరు.

6 “అంచ సిస్సుల్ జతి రితి, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్తె సగుమ్జన్క తుయి నిసాన, అంచి అత్తి సార్ప కెర దా అస్సిన్. తుయి కీసాచో గే ఈంజేవ్ దెకిత్ రితి ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె జియ్య అస్సి. తుచయ్ మాన్సుల్ ఈంజేవ్, చి ఇన్నెక అంచి అత్తి తుయి సార్ప కెర దిలది, చి తుచి కోడు రితి ఈంజేవ్ నిదానుమ్ ఇండ అస్సి. 7 తుయి అంక దిలిసి ఎత్తిచి రిసా ‘వేరచి నెంజె, గని తుయి దిలిసి’ మెన అప్పె జాన్తి. అంక తుయి తెద్రయ్లోసా నిజుమ్ మెన చినిల. 8 ‘సంగు’ మెన తుయి సంగిలి కొడె ఎత్తి ఇన్నెయింక ఆవ్ సంగ అస్సి, చి ఈంజేవ్ సూన, నంపజా, ఆవ్ తుచితె తెంతో ఉట్ట అయ్లిన్క ‘నిజుమ్’ మెన జాన్తి. తుయి అంక తెద్రవ అస్సిన్ మెన నంపజా అస్సి.

9 “ఇన్నెచి రిసాయి ఆవ్ అప్పె ప్రార్దన కెర్తసి. ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్తిజన్చి రిసా ఇసి మెన ప్రార్దన కెరి నాయ్, గని ఈంజేవ్ తుయి అంచి అత్తి సార్ప కెర దిలనయ్చి రిసా ప్రార్దన కెర్తసి. ఈంజేవ్ తుచయ్ మాన్సుల్. 10 అంచి ఒండి తుచయ్, తుచి ఒండి అంచయ్, చి ఈంజేవ్ నిదానుమ్ జలిన్ తెన్ అంక గవురుమ్ జెతయ్.

11 “ఆవ్ తుచితె అప్పె అన్నె జెతసి చి అప్పె తెంతో ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె తయె నాయ్. గని ఈంజేవ్, మాత్రుమ్ తవుల. సుద్ది తిలో ఓ బ, ఈంజేవ్ చెంగిల్ తతి రితి, *తుయి అంక దిలి తుచి నావ్చి సెక్కి ఇన్నెక రక్క, చి ఆవ్ తుయి కీసి †ఎక్కి జా అస్సుమ్ గే ఈంజేవ్ కి ఎక్కి జా తంక తుచి నావ్ తెన్ ఇనయింక దెకు. 12 ‡ఆవ్ ఇనయింతెన్ బుల్తె తిలి పొది, తుయి అంక దిలి

తుచి నావ్ తెన్ ఇన్నెక రకితె తిలయ్. ఆవ్ జేవ్క జాగరిత తెన్ రకిలయ్ చి, ఇనయింతె కో నాసెన్సుమ్ జతి నాయ్. నాసెనుమ్తె గెతో జో ఎక్కిలో పిట్టవ, జలె, తుయి పూర్గుమ్ రెగ్గయ్లి రితి నాసెనుమ్ జా అస్సె, దేముడుచి కొడెతె తిలి జాకోడు అప్పె నెరవెర్చుప జతి రిసా.

13 “అప్పె, జలె, ఆవ్ తుచితె జెతసిచి రిసా, ‘అంచి సంతోసుమ్ ఇన్నెచి పెట్టి నెరవెర్చుప జా కామ్ కెర్చు’ మెన ఈంజ ఎత్తి, అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె ఆవ్ తతె, ఇన్నెచి మొక్కె తుక సూనయ్తసి.

14 “ ‘సంగు’ మెన తుయి సంగిలిసి ఎత్తి ఇన్నెయింక ఆవ్ సంగ అస్సి. ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్చో నెంజి, చి అంచ సిస్సుల్ ఈంజేవ్ జలి తెంతో, ఈంజేవ్ కి ఈంజ లోకుమ్చ నెంజితిచి రిసా, ఈంజ లోకుమ్చ వైజల్ ఇన్నెయింక విరోదుమ్ దెకితతి. 15 జలె, తుక ‘ఈంజ లోకుమ్తె తెంతో ఇన్నెయింక కడ నెవుసు’ మెన అంచి ఆస నాయ్, గని ‘ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజేవ్ తా గెలె, సయ్తాన్క, జోచి సేవక, ఈంజేవ్ దెర్చు నే సేడ్డి రితి రక్క’ మెన తుక ప్రార్దన కెర్తసి.

16 “ఆవ్ కీసి ఈంజ లోకుమ్చో నెంజి గే, అంక నంపజలి తెంతో ఈంజేవ్ కి ఈంజ లోకుమ్చ నెంజితి, 17 ఈంజేవ్ పూర్తి తుచయ్ జా తుచి సేవ నిదానుమ్ కెర్తె తతి రితి, తుచి సత్తిమ్తె ఇన్నెక సుద్ది కెరు. తుచి కోడు సత్తిమ్. 18 తుయి కీసి అంకయ్ ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లది గే, మాన్సుల్క ఈంజేవ్ సత్తిమ్ వాట్ దెకయ్తి రితి, ఆవ్ ఇన్నెక తెద్రవ దా అస్సి. 19 ఈంజేవ్ కి తుచి సత్తిమ్తె తుచయ్ జా, తుచి సుద్ది జా తుక నిదానుమ్ తత్తు మెనయ్, అంచి జీవ్ తుచి అత్తి ఆవ్ సార్ప కెర దెతసి.

* 17:11 17:11 నెంజిలె, ‘తుయి అంచి అత్తి సార్ప కెర దిల ఈంజేవ్ సిస్సుల్క తుచి నావ్చి సెక్కి రక్క.’
 † 17:11 17:11 నెంజిలె, ‘ఎక్కి ప్రేమయ్ అస్సుమ్ గే, ఈంజేవ్ కి ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ఎక్కి ప్రేమయ్ తెన్ తవుల.’
 ‡ 17:12 17:12 నెంజిలె, తుయి అంచి అత్తి సార్ప కెర దిల ఈంజేవ్ సిస్సుల్ తెన్ ఆవ్ బుల్తె తిలి పొది తుచి నావ్ తెన్ ఇన్నెక రకితె తిలయ్....

20 “ఎక్కి ఈంజేవ్ అంచ సిస్సుల్ చి రిసా ఇసి ప్రార్దన కెరి నాయ్. ఈంజేవ్ అంచి రిసా సాచి సంగిలె, ఇన్నెయిం చి కోడు సూన అన్నె కో అంక నంపజా గెచ్చుల గే, జోవయిం చి రిసా కి ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తసి. 21 ఓ బ, తుయి కిసి అంచి పెట్టి అస్సిన్ గే, చి ఆవ్ కిసి తుచి పెట్టి అస్సి గే, దస్సి ఈంజేవ్ కి, జేవ్ కి, అమ్ చి పెట్టి తా కి ఎక్కి జతు, చి దస్సి ఎక్కి జల మెలె, ఈంజ లోకుమ్ చ అన్నె మాన్సుల్ దెకిలె, తుయి అంక తెద్రయ్ లిసి జేవ్ కి నంపజవుల. 22 తుచి గవురుమ్ తె అంక కిసి తుయి టీవడ అస్సిన్ గే, అంచి గవురుమ్ తె ఆవ్ ఇన్నెయింక టీవడ అస్సి, చి ఆవ్, తూయి, కిసి ఎక్కి జా అస్సుమ్ గే, ఈంజేవ్ కి * ఎక్కి జతు మెనయ్ అంచి ఆన. 23 దస్సి, ఆవ్ ఇన్నెయిం చి పెట్టి, తుయి అంచి పెట్టి తమ్ దె, చి ఈంజేవ్ పూర్తి † ఎక్కి జవుల. దస్సి జలె, ఈంజ లోకుమ్ చ మాన్సుల్ కిచ్చొ దొన్ని చినుల మెలె, అంక తెద్రయ్ లిసా తుయి మెన చినుల, చి తుయి అంకయ్ కెద్ది ప్రేమ కెర అస్సిన్ గే, ఇన్నెయింక కి తుయి తెద్ది ప్రేమ కెర్తసి మెన చినుల.

24 “ఈంజ లోకుమ్ నే జెర్మన్ కెర్తె అగ్గె తెంతో అంచి ఉప్పిరి చి తుచి ఎదివాట్ ప్రేమక అంక ఒగ్గర్ గవురుమ్ దా అస్సిన్. జలె, ఓ బ, తుయి అంక దిల సిస్సుల్ కి ‡ ఆవ్ తిలిన్ తె అంచి తెన్ తత్తు, చి తుయి అంక దిలి గవురుమ్ దెకుతు, మెన అంచి ఆన. 25 పున్మిమ్ తిలొ ఓ బ, ఈంజ లోకుమ్ చ తుక నేన తిలె కి, ఆవ్ తుక జాని, చి కచితుమ్ తుయి అంక తెద్రయ్ లిసి ఈంజేవ్ సిస్సుల్ జాన్ తి. 26 తుయి అంక ప్రేమ కెర్లి ప్రేమ ఇన్నెయిం చి పెట్టి తవున్ మెన, ఆవ్

ఇన్నెయిం చి పెట్టి తంక మెన, తుయి కిసాచొ జా అస్సిన్ గే, ఇన్నెయింక ఆవ్ దెకవ అస్సి, దెకయ్ తె తయిందె” మెన దేముడు అబ్బొన్ క యేసు ప్రార్దన కెర్లన్.

18

యేసుక విరోదుమ్ సుదల్ దెర్లిసి
(మత్త 26:47-56; మార్కు
14:43-50; లూకా 22:47-53)

1 యేసు ఈంజేవ్ కొడొ సంగ కేడవ, జోచ సిస్సుల్ తెన్ బార్ జా, కెర్తొసు మెంతి లోయ ఒత్తల్ తొచి ఒడ్డుతె జిన గెచ్చు, సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త తిలి తోటతె పెసిల. 2 పుండితి రిసా యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త గెచ్చుక అలవాట్ చి రిసా, అప్పె ఒత్త గెచ్చు తవుల మెన, జోక విరోదుమ్ సుదల్ తె దెర దెంక గెలొ యూదాక అజ్జు. 3 జో యూదా జలె, వెల్లెల పూజర్లు తె చి పరిసయ్యుల్ తె గెచ్చు, జోచ జమాన్సు సగుమ్ జిన్ క, సయ్ న్యుమ్ సుదల్ సగుమ్ జిన్ క కడ ఆన, జేవ్, లాంతర్లు దిచ్చొ, అయ్ దల్ దెరన, యేసు తిలిన్ తె ఉట్ట అయ్ ల.

4 జోక జర్గు జంక తిలిసి ఎత్తి యేసు జానె చి, జేవ్ దెర్తన ఒత్త పావ జెతికయ్, జో పురెతో జా, “కక్క చజితను?” మెన జోవయింక పుసిలన్. 5 జేవ్ జోక, “నజరేతు గవ్విచొ యేసుక చజితనుమ్” మెన జబాబ్ దిల, చి యేసు జోవయింక “అవ్వి జో!” మెలన్. జోవయిం చి అత్తి జోవయింక దెర దెంక ఒప్పణ్ణొ యూదా జోవయిం తెన్ ఒత్త టీవ అస్సి. 6 జలె, “ఆవ్వి జో” మెన యేసు సంగితికయ్, జోక దెరుక మెన అయ్ ల జనాబ్ పడ్డొ గుంచ బుయ్యె నేడ గెల.

7 పడ్డొ, “కక్క చజితను?” మెన యేసు జోవయింక అన్నెక్ సుట్టు పుసిలన్, చి “నజరేతు గవ్విచొ

§ 17:21 17:21 ఎక్కి ఉడ్డెసుమ్ ఎక్కి ప్రేమచి కోడు. 11 నంబర్ కోడుచి ఎట్టాచి కోడు దెక. * 17:22 17:22 ఎక్కి ఉడ్డెసుమ్ ఎక్కి ప్రేమచి కోడు. 11 నంబర్ కోడుచి ఎట్టాచి కోడు దెక. † 17:23 17:23 ఎక్కి ఉడ్డెసుమ్ ఎక్కి ప్రేమచి కోడు. 11 నంబర్ కోడుచి ఎట్టాచి కోడు దెక. ‡ 17:24 17:24 నెంజిలి ‘ఆవ్ గెతిన్ జె, అంచి తెన్ తత్తు’.

యేసుక" మెన అన్నెక్ సుట్టు సంగిల. 8 సంగిలె, యేసు జోవయింక " 'అవ్వి జో' మెన తుమ్క సంగిలయ్, గెద. అంకయ్ చజితను జలె, అంకయ్ దెర, గని అంచి తెన్ తిలసక పోన" మెన జబాబ్ దిలన్. 9 చి యేసు అగ్గి సంగ తిలి ఏక్ కోడు ఇన్నెయితెన్ *ఏక్ రగుమ్క నెరవెర్చుప జలి.

"తుయి అంచి అత్తి సొర్ప కెర దిలసతె కో నాసెనుమ్ జతి నాయ్" మెన దేముడు అబ్బొనక తెదొడి సంగ తిలి కోడు.

10 జలె, సీమోను పేతురుక ఏక్ కండా తిలి. జో పేతురు జా కండా కడన, ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచొ గొతిమాన్సు ఎక్కిలోక కుంద, జోచి ఉజిల్ కండ్లి సింద గెలన్. జో గొతిమాన్సుచి నావ్ 'మల్కు'. 11 పేతురు దస్సి కెర్తికయ్, "కండా తియ దేన్! దేముడు అబ్బొ అంక తియార్లి కామ్ దుకుమ్ సైమల్ జతిసి జలెకి, ఆవ్ జా కామ్ కెరుకయ్, జా దుకుమ్, జా సైమ ఓర్చుప జంకయ్" మెన పేతురుక యేసు సంగిలన్.

12 జలె, జేవ్ జమాన్లు, జోవయించొ అధికారి చి దేముడుచి గుడిచ సయన్యమ్ సుదల్ యేసుక దెర, బంద గెల. 13 తొలితో †'అన్నా' మెలోసాతె కడ నిల. జో కొన్సొ మెలె, కయప మెలో జా వెర్చిచొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచొ మామొసి. ‡ 14 'అమ్చ యూదుల్ నస్టుమ్ నే జతి రిసొ ఎక్కిలో మొర్లె చెంగిలి' మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్క, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కి అగ్గె సంగ తిలొ. ఈంజొ కయప జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి.

జోచొ సిస్సుడు నెంజి మెన పేతురు సంగిలిసి
(మత్త 26:69-70; మార్కు

14:66-68; లూకా 22:55-57)

15 యేసుక జేవ్ మాన్సుల్ దెర ఎత్కిక వెల్లో పూజరితె కడ నెతె తిలి పొది, సీమోను పేతురు, అన్నెక్సొ సిస్సుడు, దొగుల, జేవ్ దెర్లనచి పట్టి గెల. ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జో అన్నెక్సొ సిస్సుడుక జానె, చి జో సిస్సుడు కి యేసు తెన్ ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచి గెరి తెడి పెసిలన్. 16 గని, పేతురు గుమ్ముమ్ పాసి, బయిలె టీచ జా తిలొ. జలె, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జాన్లొ జో అన్నెక్ సిస్సుడు అన్నె బార్ జా, గుమ్ముమె రకితి తేరబోద గొత్తి సుదొక సంగ, పేతురుక తెడి కడ ఆన్లన్. 17 జా తేరబోద గొత్తి సుదొ పేతురుక దెక, "తుయి కి జో మాన్సుచొ సిస్సుడు, కిచ్చొగె" మెలన్, గని "నెంజి" మెన పేతురు సంగిలన్.

18 జలె, 'చల్లి' మెన, ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచ గొత్తి సుదల్ దేముడుచి గుడిచ సయన్యమ్ సుదల్ తెన్ మెసి బొగుల్చి ఆగి లావ తపితె తిల. పేతురు కి, తప్పక మెన గెచ్చ, ఒత్త జోవయింతెన్ అస్సి.

ఎత్కిక వెల్లో పూజరి యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి

(మత్త 26:59-66; మార్కు 14:55-64; లూకా 22:66-71)

19 మదెనె ఎత్కిక వెల్లో పూజరి యేసుక పరిచ్చ కెర్లన్. జోచొ సిస్సుల్చి రిసొ, జోచి బోదనచి రిసొ పరిచ్చ కెర్లన్. 20 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "అంచి బోదన, జలె, ఈంజి లోకుమ్చ ఎత్కిజిన్ సూనీతి రితి ఎదార్లుమ్ సంగ అస్సి. అమ్చ యూదుల్చ నబ గెరలె బోదన కెర్తె తిలయ్, చి దూరి పాసి తెంతొ ఎత్కిజిన్ యూదుల్ బెర జెతికయ్ అమ్చి దేముడుచి గుడితె కి బోదన కెర్తె తిలయ్. ఆవ్ కెయ్య కి, కిచ్చొ కి

* 18:9 18:9 17:12చి కోడు దెక. అన్నెకిచ్చొ రగుమ్క నాసెనుమ్ జతి నాయ్ మెలె, జేవ్ మొర్లె ఎదక యేసుక నిదానుమ్ తా. గెల. † 18:13 18:13 'అన్నా' అగ్గె ఎత్కి వెల్లో పూజరి జా తిలొ. ‡ 18:13 18:13 13-14 ఈంజి మత్తెలి తొలితో రెగిడ్ల పుస్తకల్తె ఏక్ పుస్తకుమ్తె 13 నంబర్చి కోడు కిడ్లి బేగి 24 నంబర్చి కోడు గల అస్సి; 14 నంబర్చి కోడుచి కంబి అగ్గె. § 18:14 18:14 11:50చి కోడు దెక.

లుంకచోరు సంగి నాయ్. 21 జాకయ్, కిచ్చొక అంకయ్ పుసుకు? కిచ్చొ కిచ్చొ సంగ అస్సి గే, అంక నూన్లసకయ్ పుస” మెన యేసు జబాబ్ దిలన్.

22 యేసు దస్సి సంగితికయ్, పాసి టీవ తిలో సయ్న్యమ్ సుదొ ఎక్కిలో యేసుక పెట, “ఎత్కిక వెల్లో పూజరిక తుయి దస్సి జబాబ్ దెంక బెదెదె గే? పోని!” మెన గోల కెర్లన్. 23 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆవ్ సంగిలిసి తప్పు తిలెగిన, రుజ్జు దెకవ సాచి సంగ, గని, ఆవ్ సంగిలిసి సత్తిమ్ జతయ్. జాక, కిచ్చొక అంక పెటుక?” మెన సంగిలన్.

24 *తెదొడి అన్నా, యేసుక బందున్ తెన్ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జలో కయవతె తెద్రయ్లన్.

యేసుచొ సిస్సుడు నెంజి మెన పేతురు అన్నె సంగిలిసి

(మత్త 26:71-75; మార్కు 14:69-72; లూకా 22:58-62)

25 సీమోను పేతురు ఒత్త ఆగి తపితె అస్సె, జలె, ఒత్త తిల మాన్సుల్ జోక “తుయి కి యేసుచొ సిస్సుడు, నెంజిన్ గే?” మెంతికయ్, జో “ఆవ్ నెంజి” మెలన్. 26 గని ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచొ గొతిమాన్సుచి కండొ పేతురు అగ్గె సింద తిలో. జలె, జో మాన్సుచొ సొంత మాన్సు ఎక్కిలో ఒత్త తిలో. జో, జలె, పేతురుక “అప్పె తూయి జోవయింతెన్ తోటతె తిలది. తుక దెకిలయ్, గెద?” మెలన్. 27 గని, “నాయ్, జో మాన్సుక నేని!” మెన పేతురు సంగిలన్, చి జో సంగిల్ బేగి కుకుడొ వాసిలన్.

రోమ అదికారి యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి (మత్త 27:1-2,11-31; మార్కు 15:1-20; లూకా 23:1-25)

28 తెదొడి, యేసుక కయవ మెలో జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి పున కెర కేడయ్తికయ్, జా రోమ దేసిమ్ తెంతొచొ అదికారిచి మేడతె జోక వెల్లెల మాన్సుల్ కడ నిల. గని, జోక కడ నిలన జా మేడ తెడి పెసితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ యూదుల్ జవుల, చి పస్కా మెలి జోవయించి పండుగు తిలి, చి ‘యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్చ గెరలె పెసిలె గార్ జమ్దె, చి గార్ జలె పండుగ్ అన్నిమ్ కంక గారు. పండుగు పిట్టెదె’ మెంతతి.

29 జాకయ్, పిలాతు మెలో జో అదికారి బార్ జా, జోవయింతెన్ జా కెర “కిచ్చొ నేరిమ్ కెర్లొ మెన ఈంజొ మాన్సుచి రిసా తుమ్ సంగితసు?” మెన యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క పుసిలన్. 30 జేవ్ జోక “ఈంజొ నేరిమ్ కెర్లొ నాయ్ జలె, ఇన్నెక తుచితె సార్పు కెరుక మెన కడ ఆన్తమ్ గే? నాయ్” మెన జబాబ్ దిల.

31 దస్సి సంగితికయ్, పిలాతు జోవయింక, “తుమ్ ఇన్నెక కడన, తుమి, దేముడు మోసే తెన్ దిలి తుమ్చ సొంత ఆగ్గుల్ రితి ఇన్నెక తీర్పు కెర!” మెలన్. దస్సి మెంతికయ్ జేవ్ జోక “ఆమ్ కెర్తి రితి పత్రల్ గల మార్తి సిచ్చ కెరుక జలె, ‘నాయిమ్ నాయ్’ మెన, తుమ్ రోమియులు ఒప్పున్ నాయ్” మెన జబాబ్ దిల. 32 జేవ్ దస్సి జబాబ్ దిలి తెంతొ ‘సిలువతె మొర గెచ్చిందె’ మెలి అర్దుమ్ తెన్, జో మొర్తిసి కిచ్చొ రగుమ్ జర్లు జతినచి రిసా యేసు అగ్గె సంగ తిలి కొడు నెరవెర్చువ జలి.

33 పడ్డొ పిలాతు, మేడచి తెడి అన్నె పెన, యేసుక బుకార్లన్. యేసుచి రిసాచ కొణొ సూన తిలో, చి “తుయి యూదుల్చొ రానొ గే?” మెన జోక పుసిలన్. 34 ఇని పుస పరిచ్చ కెర్తికయ్,

* 18:24 18:24 13 నంబర్చి కొడుచి ఎట్టొచి కొడుక దెక. † 18:32 18:32 12:32, 33క దెక. ‘సిలువ’ కిసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీవేతి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్నె డేడివొ రిత డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతొ మాన్సుక జా సిలువతె ఎగ్గువ కెర, జోవయించ అత్తొ చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తొచట్టొతె మేకుల్ పెట, నెంజిలె వాలివొ తెన్ బంద దా, సిలువ బుయ్యొ టీవ రోవ కెర, దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతొనా దస్సి ఒడయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా.

యేసు జోక, “తుయి అజ్జ కెర అంక దస్సి సంగితసి గే? నాయ్ మెలె, కో జలెకు వేర మాన్సు తుక †దస్సి మెన అంచి రిసా సంగ అస్తి గే?” మెన పుసిలన్. 35 జాచి రిసా, పిలాతు జోక “ఆవ్ యూదుడు గే, చి దస్సి మెనిందె? నెంజి, తుచ సొంత యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, వెల్లెల పూజర్లు, తుక అంచితె సార్పు కెర అస్తి. కిచ్చొ కెర అస్సిన్, చి తుక దస్సి కెర్తతి?” మెన పిలాతు పుసిలన్.

36 యేసు, జలె, కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అంచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్చి నెంజె. అంచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్చి జతి జలె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్చి అత్తి ఆవ్ దెర్పు నే సిడ్డి రితి అంచ గొత్తి సుదల్ యుద్దుమ్ కెర్త. గని అంచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్చి నెంజె” మెన జబాబ్ దిలన్.

37 యేసు దస్సి సంగితికయ్, పిలాతు జోక “దస్సి జలె, ‘రానొ’ మెన తుయి నిజుమ్ సంగితసి గే?” మెన అన్నె పరిచ్చు కెర్లన్, చి యేసు జోక, “ ‘రానొ’ మెన తుయి అంక సంగితసి. ఆవ్ కిచ్చొక జెర్మిలయ్, కిచ్చొక ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లయ్ మెలె, సత్తిమ్ దెకవుక, సత్తిమ్చి రిసా సాచి సంగుక అయ్లయ్. జయ్యి అంచి కామ్. కో సత్తిమ్తె బెదితన జవుల గే, అంక నంపజవుల” మెన సంగిలన్. 38 యేసు దస్సి సంగితికయ్, పిలాతు మెలో జో అదికారి, “కేతె, సత్తిమ్?” మెన సంగిలో.

పిలాతు దస్సి సంగ కెర, మేడ తెంతో బార్ జా, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిన్తె అన్నె గెచ్చు, “ఈంజొ కిచ్చొ నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్.

39 తుమ్చి కీపస్కా, పండుగక మాత్తుమ్, జేల్తె తిలో కేన్ జవున్ జేలి జలోసాక తుమ్చి రిసా ఆవ్ విడ్డల్ కెరుక అంక అలవాట్. జలె, కక్కు ఆవ్ ముల దెంక? తుమ్చ యూదుల్చొ ఈంజొ రానొక ముల దెంక?” మెన పిలాతు పుసిలన్. 40 గని జేవ్ కిసి జల మెలె, “ఈంజొ మాన్సుక పోని! బరబ్బుక ములు!” మెన ఒర్పు దిల. బరబ్బు, జలె, మాన్సుక మొరయ్తెసా.

19

యేసుక సిలువ గల్లి రిసా సిచ్చు కెర్లిసి

1 జలె, పిలాతు తెదొడి కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె, *‘పెట్టె సాలు కిచ్చొగె’ మెన ఉచర, కొర్డల్ తెన్ పెటులులన్.

2 ఒత్త తెంతో, సయ్న్యమ్ సుదల్ సగుమ్జిన్, యేసుక †మేడచి తెడి కడ నా కెర, ఆరి కొంకడ్డి రితి ‘రానొ’ మెన కంటకంపల్ తెన్ ఏక్ కిరీటుమ్ గంచ, జోచి బోడితె గల, †ఊద రంగుచొ పాలుమ్ జోక గల దా తెయార్ కెర, 3 పాసి జా జోకర, “యూదుల్చొ రానొ, తుక జెయ్యి!” మెన మొక్క పెట్ట.

4 తెదొడి, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిన్తె పిలాతు అన్నె బార్ జా, జోవయంక “ఓదె, జో కిచ్చొ నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్, చి జయి గుర్తుక, తుమ్క రుజ్జు దెకయ్తి రితి, తుమ్ తిలిన్తె ఆవ్ జోక బార్ కెర్లసి” మెన సంగితికయ్, 5 కంట కంపల్చి కిరీటుమ్ జోచి బోడి తతె, ఎరన పాలుమ్ జో గలన తతె, యేసుక బార్ కెర్ల, చి “ఈందె జో మాన్సు!” మెన, పిలాతు దెకయ్లన్.

6 యేసుక దెకిల్ బేగి, వెల్లెల పూజర్లు చి దేముడుచి గుడిచ సయ్న్యమ్

† 18:34 18:34 యూదుల్చొ రానొ మెనంతయ్ మెన యేసుచి రిసా పిలాతుక సంగిలె, అంచి రోమ్ దేసిమ్చి అదికారుమ్ యేసు పిట్టవుక ఉచర్తయ్ మెన పిలాతు కోపుమ్ జా మొర్లి సిచ్చు దెయెదె మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ట కెర తిల. లూకా 23:2. § 18:39 18:39 పూర్ణమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు విడ్డల్ కెర్లిసి ఏద కెర్లి రిసా యూదుల్ ఈంజ వస్కా. పండుగు కెరుల. ఈంజయి వెర్సి యేసు పాపల్ తెంతో విడ్డల్ కెర్లొనా జయెదె మెన నేన్తి. * 19:1 19:1 లూకా 23:16, 22క దెక. † 19:2 19:2 మత్తయి 27:27, మార్కు 15:16. ‡ 19:2 19:2 ఎరన చి సిలిమ్ రంగు బెదయ్లె, ఊద రంగు జయెదె. సార్ రంగు,

సుదల్ కీసి జల మెలె, “జోక సిలువతె గల మొర్తి సిచ్చ కెరు! సిలువతె గలు!” మెన ఒర్నిల. జేవ్ దస్సి జతికయ్, “తుమి కడన సిలువతె గల! ఈంజో కిచ్చో నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్. జా పూచి నెసి!” మెన పిలాతు సంగిలన్.

7 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక కిచ్చో జబాబ్ దిల మెలె, “అమ్క దేముడు మోసి తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ అస్సె. జా ఆగ్గు కీసిచి మెలె, అమ్చో దేముడు తెన్ కో జెలెకు సమ్మందుమ్ సంగన్లె, ‘వెల్లి పాపుమ్ కెర అస్సె’ మెన, జో మాన్సు మొర్తి సిచ్చ జంక అస్సె. ఈంజో, జలె, ‘దేముడుచో పుత్తుసి ఆవ్’ మెనన, జయ్యి పాపుమ్ కెర అస్సె, చి మొర్తి సిచ్చ జో జంక అస్సె!” మెన వెల్లెల మాన్సుల్ సంగిల.

పిలాతు యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్లిసి

8 పిలాతు, జలె, జేవ్ కొడొ నూన, బలే కీబియఁ గెచ్చ, యేసుక అన్నె కడన, 9 జా మేడచి తెడి అన్నె పెన, జోక, “తుయి కేనె తెంతో అయ్లది?” మెన పుసిలన్. గని యేసు తుక్లె తా జబాబ్ దెయె నాయ్. 10 తుక్లె తతికయ్, పిలాతు జోక, “తుయి కిచ్చోక అంచి తెన్ లట్టబ్బి నాయ్? తుక విడ్డల్ కెరుక జవున్, నెంజెలి మొర్తి సిచ్చ దా సిలువతె గలుక జవున్, అంక అదికారుమ్ అస్సె మెన తుయి నేస్సి గే?” మెన సంగిలన్. 11 జో దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోక కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, “జా అదికారుమ్, జలె, దేముడు తుక దెతో నాయ్, జలె, అంచి ఉప్పిరి తుక కిచ్చో అదికారుమ్ తత్తి నాయ్. గని, తుయి ఇన్నె ఏలుప కెరుక నాయిమ్. జాకయ్, తూయి అప్పె కెర్లిన్చి పాపుమ్ తోక్కి. తుచి అత్తి అంక

సొర్పు కెర్లనచి పాపుమ్ ఒగ్గరి!” మెన పిలాతుక యేసు సంగిలన్.

యూదుల్చ అత్తి పిలాతు యేసుక సొర్పు కెర్లిసి

12 తెదెడి, యేసుక విడ్డల్ కెరుక మెన పిలాతు ఇస్టుమ్ జా, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిన్తె అన్నె బార్ జా, జోవయింక సంగిలన్, గని జేవ్ పిలాతుక కిచ్చో మెన బియడ్ల మెలె, “ఎక్కిలో ‘రానో’ మెనన్లె, జో తుచో అదికారి జలో రోమ్ దేసిమ్చో *కైసర్ రానోక యుద్దుమ్ కెర్లి రితి జయెదె, చి దసా మాన్సుక తుయి విడ్డల్ కెర్లె, ‘కైసర్క విరోదుమ్ జలో’ మెన తుచి రిసా కి నేరిమ్ వయడుక జయెదె” మెన పిలాతుక బియడ్ల.

13 జేవ్ కొడొ సంగ పిలాతుక దస్సి బియడ్డికయ్, ఒత్త జేవ్ తిలిన్తె పిలాతు యేసుక అన్నె బార్ కెరవ, మేడచి పురెచి సదె తిలి తీర్పు కెర్లి టాన్తె వెసిలన్. సద్దుర్క ‘గబ్బుతా’ మెన యూదుల్చి ఎబ్బీ బాస తెన్ సంగుల. 14 ఈంజ కెయ జర్గు జలి మెలె, యూదుల్చి పస్కా పండుగ్కచి సిలవ్ కడన్లి తెయార్ కెర్లి అగ్గె దీసి, పాసి పాసి మెద్దెనె. పిలాతు, జలె, యేసుక అన్నె దెకవ, “అల్లె, తుమ్చో రానో, ఈంజో!” మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్. 15 జేవ్, “జోక అమ్చో రానో మెంతసి గె? జో గెన్ను! మొర్పు! సిలువతె గలు!” మెన ఒర్నిల. జేవ్ దస్సి జతికయ్, పిలాతు జోవయింక అన్నె, “తుమ్చో రానోక ఆవ్ సిలువతె గల్ల మారుక గే?” మెన జోవయింక కొంకడ్లన్. చి వెల్లెల పూజర్లు కిచ్చో మెల మెలె, “ఎక్కి కైసర్ అమ్క రానో. అన్నె కో నాయ్!” మెన

S 19:8 19:8 పిలాతుచో అదికారి జలో రోమ్ దేసిమ్చో కైసర్ రానో, జలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక సమ్మందుమ్ సంగితయ్ కి, చి ‘జేక అమ్చి రోమ్చి అదికారుమ్చి ఉప్పిరి అన్నె విరోదుమ్ దెకవుల’ మెన, ‘అంక కి జా విరోదుమ్ దెకవుల’ మెన జో పిలాతు బియఁ తయెదె. * 19:12 19:12 ‘కైసర్’ నెంజెలి ‘వెల్లి రానో’ మెనుల. ‘సిజరు’ మెలె, ఇంగ్లీస్ తెన్ బెదితి కోడు, ‘కైసర్’ మెలె, గ్రీకు బాస తెన్ బెదితి కోడు, ‘వెల్లి రానో’ మెలె, తెలుగు తెన్ బెదితి కోడు.

సంగిల. 16 జేవ్ దన్ని సంగితికయ్, యేసుక సిలువతె గల మొర్తి సిచ్చ కెర్తి సెలవ్ దా, జోక జోవయించి అత్తి పిలాతు సార్పు కెర దిలన్. తెదోడి జమాన్లు యేసుక దెర నిల.

యేసుక సిలువతె గల మార్గిసి
(మత్త 27:32-44; మార్కు 15:21-32; లూకా 23:26-43)

17 తెదోడి, సిలువతె గల మారుక మెన, యేసుక దెర్ల, చి జోక గల్తి సిలువ జోయ్యి వయన బార్ జా, 'గొల్లోతా' మెలి మెట్టయ్ ఉట్ట గెల. ఎబ్బీ బాస తెన్ జా నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'గిడ్డి పోలికచి టాన్'. 18 ఒత్త, జా †సిలువతె జోక గల, జోచి ‡అత్తివట్టోతె మేకుల్ పెట, సిలువతె టీవడ రోవెల. యేసుచి సిలువ నెడిమి రోవ, జోచి డెబ్బి పక్క ఎక్కిలోక, ఉజెతో పక్క అన్యెక్కోక, దొగుల చోర్లక కి దస ఎక్కిక్ సిలువల్తె గల, దన్ని టీవడ్డ.

19 'యేసుచి సిలువచి బోడి గల' మెన పిలాతు ఏక్ దార్చిగండతె రెగ్గయిలన్. కిచ్చొ రెగ్గయిలన్ మెలె, "నజరేతు గవ్విచొ యేసు, ఈంజొ యూదుల్చొ రానొ జయెదె" మెన రెగ్గయిలన్. 20 యేసుక సిలువతె గలిలి టాన్, జలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి పాసిచి రిసా, యూదుల్ ఒగ్గరజిన్ జా వాట్ గెచ్చుక జెంక జతె తిల, చి జా దార్చిగండతె కొడె సదు కెర్ల. తిన్ని బాసల్ తెన్ కి పిలాతు జా దార్చిగండతె రెగ్గవ తిలొ, జోవయించి సొంత ఎబ్బీ బాస తెన్ కి, రోమ దేసిమ్చి లాటిన్ బాస తెన్ కి, పడ్డొ ఒగ్గర్ బియ్యారి కెర్తి గ్రీకు దేసిమ్చి గ్రీకు బాస తెన్ కి, రెగ్గవ తిలన్. దన్ని తిలె, కో అయిలె కి అర్దుమ్ కెరనుల, గెద, 21 చి 'జా దార్చిగండ దెకితస

అమ్క ఆనుల' మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్పుల్క లాజా, కోపుమ్, చి రిసా, జోవయించ వెల్లెల పూజర్లు పిలాతుతె గెచ్చ, " 'యూదుల్చొ రానొ జయెదె' మెన రెగుడుక కిచ్చొక? జా పోని, గని 'యూదుల్చొ రానొ ఆవ్ మెన ఈంజొ మాన్పు సంగన్లొ' మెన రెగుడు!" మెన పిలాతుక సంగిల. 22 గని పిలాతు, "ఆవ్ రెగ్గయిలిసి ఆవ్ రెగ్గవ అస్సి. దన్ని తవును" మెన, మార్కుప కెరె నాయ్.

యేసుచ పాలల్ సయన్యమ్ సుదల్ వంటన్లిసి

23 సయన్యమ్ సుదల్, జలె, యేసుక సిలువతె గల టీవడ్డి పడ్డొ, జోచ పాలల్క చెత్తర్ వాటల్ కెర, వంటన్ల. జోచి దిగిల్ సొక్క కి తిలి, గని కుటు నెంతె వీన్లొ పాలుమ్ జా, చి దన్ని వంటనుక నెంజిలి.

24 జాక, "జా పాలుమ్ చిరుక పోని. చీటి గలుమ, చి కక్క సేడెదె గే, దెకుమ" మెన చీటి గలిల. కిచ్చొక ఇని జర్లు జలి మెలె, దేముడు పూర్లుమ్ రెగ్గయిలి కోడు నెరవెర్పువ జంకయ్ ఇని జలి.

"అంచ పాలల్ వంటనుల, చి అంచొ ఏక్ పాలుమ్క చీటి గలుల" మెన రెగిడ్డి కోడు.

25 సయన్యమ్ సుదల్, జలె, యేసుచ పాలల్క ఆస జా దన్ని కెర్ల, గని యేసుచి అయ్యసి, పడ్డొ క్లోప మెలొ ఎక్కిలోచి తేర్చి మరియ, యేసుచి అయ్యన్చి అప్పసి జయెదె, యేసుక పెద్దయసి జయెదె, పడ్డొ మగ్గల పట్టుమ్చి మరియ కి, జేవ్ తేర్బోదల్ యేసుచి సిలువచి పాసి టీవఁ అస్తి.

26 జలె, యేసు అయ్యన్క దెకిలన్, చి జో ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిన్పుడు కి ఒత్త టీవ అస్సె మెన దెకిలన్, చి జో సిన్పుడుక

† 19:18 19:18 'సిలువ' కిసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీవ్తె చి ఏక్ అర్దుమ్ జతి దొన్ని డేడివొ రిత డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతో మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్గవ కెర, జోవయించ అత్తో చట్టొ చంపా కెరవ అత్తోవట్టోతె మేకుల్ పెట, నెంజిలె వాలివొ తెన్ బంద, సిలువ బుయ్యె టీవ రోవ కెర, దన్ని ములుల. జో సిచ్చ జతోసా దన్ని ఒడొయ్ జా మొదె. ‡ 19:18 19:18 యోహాను 20:20, 25. లూకా 24:39.

దెకవ అయ్యున్ క “ఓదె, తుచొ పుత్తుది!” మెన సంగ, 27 అయ్యున్ క దెకవ, జో సిస్సుడుక “ఈందె, తుచి అయ్యుది!” మెన సంగిలన్. జాక జయి గడియ తెంతో జో సిస్సుడు దెకిత్ తంక మెన, సార్ప కెర దిలో, చి జయి గడియ తెంతో జో సిస్సుడు జాక గెరి కడన, ‘అయ్యు’ మెన జాక పోసిలో.

యేసు మొర గెలిసి
(మత్త 27:45-56; మార్కు
15:33-41; లూకా 23:44-49)

28 తెదొడి ‘అంచి కామ్ ఎత్తి కేడ గెలి’ మెన యేసు జానన, “అంక తాన్ కెర్తయ్” మెన సంగిలన్. ఇన్నెతెన్ కి, దేముడు పూర్ణమ్ రెగ్గయ్లి కోడు నెరవెర్పువ జలి. 29 జలె, ఒత్త ఏక్ తప్పలయ్ అమ్డి ద్రాచ రస్సుమ్ తిలి, చి ఏక్ బూంజు రితిసి జా రస్సుమ్తె బుడ్డవ కెర, ఏక్ రివ్వతె దెరవ కెర, యేసు చుప్పిర్తి రితి ఒత్తవ సయ్న్యుమ్ సుదల్ చంపొ కెర్ల. 30 జలె, యేసు జా రస్సుమ్ చుప్త కెర, “కిఅంచి కామ్ పూర్తి జలి” మెన సంగ, బోడి వంపొ కెర, జోచి ప్రానుమ్ దేముడు అబ్బొన్చి అత్తి సార్ప కెర దా, మొర గెలన్.

31 జా దీసి తెయార్ జతి దీసి, అన్నెక్ దీసి, సెలవ్ కడన్లి దీసి, ‘మొర్త పీనుమ్లు సిలువల్తె తా గెలె గారు’ మెన, ‘బేగి మొర్తి చి అగ్గెయ్ ఉత్తవ వెంట గెలుక జయెదె’ మెన, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్యుల్ పిలాతుతె గెచ్చ కెర, “సిలువల్తె గలిలనచ చట్టో బగయ్తు, చి పీనుమ్ల్క ఉత్తవ దా బేగి వెంట గెల్తు” మెన సెలవ్ నజీల, చి పిలాతు సెలవ్ దిలన్.

32 జాకయ్, సయ్న్యుమ్ సుదల్ గెచ్చ కెర, తొలితో ఎక్కిలోచ వడ్డో అన్నెక్కోచ, యేసు తెన్ బెద సిలువల్తె గలిల దొగుల

చోర్లుచ చట్టో బగవ గెల. 33 గని, యేసుతె అయ్లె, ‘నాయ్, అగ్గెయి మొర గెచ్చ అస్సె’ మెన దెక, జోక చట్టో బగయితి నాయ్. 34 గని, జోవయింతె ఎక్కిలో యేసుక ఈంటె తెన్ వక్కయ్ బూసిలన్. బూసిల్ బేగి, లోయి కి పాని కి సూయి జలి.

35 తుమ్ ఈంజ సదు కెర్తన కి సూన్తన కి, తుమ్క ‘జేవ్ కి పూర్తి నంపజతు’ మెనయ్ జా ఎత్తి *దెకిలోసా జోచి సాచి సంగ అస్సె. జో సంగిలి సాచి సత్తిమ్, చి ‘సత్తిమ్’ మెన జో కచితుమ్ జానె. 36 ఈంజ కిచ్చొక ఇసి జర్లు జలి మెలె, ఇన్నెతెన్ దేముడు పూర్ణమ్ రెగ్గయ్లి కోడు నెరవెర్పువ జలి.

“జో అర్పితుమ్ జలోసాతె కేన్ ఆడు కి బగయితి నాయ్”

మెన రెగిడ్డి కోడు, చి

37 “జేవ్ బూసిలోసాక జేవ్ దెక ఉచరుల” మెన అన్నెక్ కోడు అస్సె.

యేసుచి పీనుమ్ మెన్యుతె ఎంగ్డవ దిలిసి

38 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్యుల్తె ఎక్కిలో, అరిమతయ్ మెలి గవ్వెచొ యోసిపు మెలోసా, జో, జలె, యేసుచ సిస్సుడు, గని అన్నె వెల్లెల మాన్యుల్క బియఁ కెర, ఎదార్లుమ్ ఒచ్చనె నాయ్. లుంకచోరు యేసుక సిస్సుడ్ రితి జా అస్సె. జో, జలె, అప్పొ పురె జా పిలాతుతె గెచ్చ కెర, “యేసుచి పీనుమ్ కావలె. దెర గెచ్చుమదె” మెన సంగితికయ్, పిలాతు సెలవ్ దిలో, చి పీనుమ్ దెర గెచ్చుక మెన, సిలువ తిలిన్తె అయ్లో. 39 అన్నెక్కో కి అయ్లో. కొన్నె మెలె, నీకోదేమొ మెలో పరిసయ్యుడు. యేసుచి బోదన సూనుక మెన, ఒగ్గర్

§ 19:30 19:30 జో ఈంజ లోకుమ్తె బుల బుల దేముడు అబ్బొన్చి ప్రేమ అదికారుమ్ దెకయ్లిన్చి కామ్ ఇన్నెతెన్ కేడ్డి, గని అన్నె కిచ్చొ ముక్కిమ్చి జోవయించి కామ్ ఇన్నెతెన్ కేడ్డి మెలె, జో పావల్ గెచ్చయతి దొర్లు జలి అర్పితుమ్ జలిసి, పస్కా వండుగిచొ వండప్పిల జలిసి. * 19:35 19:35 ‘జా ఎత్తి దెకిలోసా’ మెన ఏక్ వేల ఈంజ పుస్సుకుమ్ రెగిడ్డో యోహాను సొంతచి రిసా సంగితయ్.

అగ్గెయ్ రాతి, లుంకచోరు యేసుతె జా తిలోసా జోయ్యి. జో, జలె, అప్పె ఒగ్గర్ విలువ తిలి వాసెన సామన్ దెరన అయ్లో. జా వాసెన సామన్ కెద్ది జాడుచి మెలె, పాసి పాసి యాబయ్ కేజిల్ చి జాడు.

40 జేవ్ దొగుల, జలె, యూదుల్ కెర్తి అలవాట్ కెర, వెల్లో గండల్ విలువ బట్ట తెన్ జా వాసెన సామన్ బెదవ బెదవ, పీనుమ్క గుడియవ బందిల. పీనుమ్క దస్సి తెయార్ కెర మెస్సి వయ నిల.

41 యేసుక సిలువతె గలిలి టాన్చి పాసి, జలె, ఏక్ తోట అస్సె. జా తోటతె సాప్రయ్ డొల్మి కెర్లి గది తిలి రితి నవి మెస్సున్ అస్సె. కక్క నే రోవిలిసి.

42 నెలవ్ కడల్లి దీసిక చి పండుగు దీసిక జా దీసి తెయార్ జతి దీసి రిసా 'దూరి వయ్యుక గారు' మెన యూదుల్ సంగులచి రిసా, జా మెస్సున్ పాసి తతికయ్, యేసుచి పీనుమ్ ఒత్తయ్ తెడి ఎంగ్డవ దిల.

20

మెస్సున్ డంపితి పత్తురు ఒస్సుల్ జా తిలిసి

(మత్త 28:1-10; మార్కు 16:1-8; లూకా 24:1-12)

1 యేసుక విరోదుమ్ సుదల్ మార తిర్రత్క, *అయ్తర్ దీసి పెందలె, మగ్గల పట్టుమ్చి మరియు మెస్సి అయ్లి. అయ్లె, కిచ్చి దెకిలి మెలె, సాప్రయ్ డొల్మి కెర్లి మెస్సున్క డంక తిలో పత్తురు కిసి గే ఒస్సుల్ జా అస్సె. 2 ఇసి జా అస్సె మెన దెక, బమ్మ జా, సీమోను పేతురు చి యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ జో అన్నెక్లొ సిస్సుడు దొగుల ఎక్కితె తిలిన్తె మరియు నిగ గెచ్చ, "యేసు ప్రబుచో పీనుమ్ మెస్సున్ తెంతో ఉక్లన అస్తి, చి జోక కేసె అన్నె ముల దా అస్తి గే నేనుమ్"

మెన జోవయింక సంగిలి.

యేసు జివ్ జా ఉట్టిన్చి రుజ్జు అయ్లిసి

3 జా మరియు దస్సి సంగితికయ్, పేతురు, జో అన్నెక్లొ సిస్సుడు మెస్సి గెచ్చుక మెన బార్ జల. 4 జేవ్ దొగుల నిగ గెలె, జో అన్నెక్లొ సిస్సుడు బేగి నిగ, పేతురుచి కంట తొలితో మెస్సి పావిలన్.

5 ఈజో తొలితో పాచ, వంపొ జా తెడి ఒయర దెకిలె, రితయ్ బట్ట గండల్ ఒత్త సేడ అస్తి మెన దెకిలన్, గని తెడి పెసె నాయ్.

6 తెదొడి, జోవయించి పడ్డో సీమోను పేతురు నిగ జా పావిలన్, చి మెస్సున్ తెడిక పెసిలన్. రితయ్ బట్ట గండల్ ఒత్త సేడ అస్సె. 7 చి జేవ్ గండల్క ఇదిల్ దూరిక, యేసుచి బోడి బంద తిలి బట్ట గండ, గుడియయ్ జలి రితి జా, అజ సేడ అస్సె. 8 తెదొడి, జో అన్నెక్లొ సిస్సుడు కి, మెలె, మెస్సి తొలితో పావిలోసా, మెస్సున్ తెడి పెన దెక, యేసుక 'జివ్ జా ఉట్ట అస్సె' మెన, నంపజలన్.

9 యేసుక "మొర జివ్ జా ఉట్టుక అస్సె"

మెన అగ్గెయ్ తెంతో దేముడు రెగ్డవ తిలిసి సిస్సుల్ తెదొడి ఉచార అర్దుమ్ కెరసుక నేతయ్.

10 జలె, దెక కెర, యేసుక 'జివ్ జా ఉట్ట అస్సె' మెన నంపజా, జేవ్ దొగుల సిస్సుల్ జోవయించ గెరలె ఉట్ట గెల.

మగ్గల పట్టుమ్చి మరియు యేసు డీసిలిసి

(మార్కు 16:9-11)

11 మదెనె మగ్గల పట్టుమ్చి మరియు, ఏడ ఏడ మెస్సిచి బయలె టీచ అస్సె. తెదొడి, ఏడ ఏడ, మెస్సిచి తెడి ఒయర్తి రిసా వంపొ జలి. 12 ఒయర్లె, కిచ్చి దెకిలి మెలె, చొక్కిల పాలల్ గలన తిల దొగుల దూతల్ యేసుచి పీనుమ్ అగ్గె ఎంగ్డ తిలిన్తె దెకిలి. యేసుచి బోడి

* 20:1 20:1 సత్తు పొదుల్తె అగేచి దీసి

అగ్గె తిలిన్తె ఎక్కిలో, చట్టో అగ్గె తిలిన్తె ఎక్కిలో వెన అస్తి. 13 ఈంజేవ్ జాక “అమ్మ, కిచ్చొక ఏడ్డసి?” మెన సంగిల. చి జా జోవయింక “అంచొ ప్రబుక దెర గెచ్చు అస్తి, చి జోక కేనె అన్నె ముల దా అస్తి గే నేని” మెన సంగిలి. 14 దస్సి మెన సంగ, కీసిగె పడ్డొ పసిలి, చి యేసు ఒత్తయ్ టీచ తిలిసి దెకిలి. గని ‘జొయ్యి’ మెన చినుక నెత్త గెలి.

15 యేసు జలె, జాక “అమ్మ, కిచ్చొక ఏడ్డసి? కక్క చజితసి?” మెన సంగిలన్. జా, జోక ‘తోట రూకుల్ పొస్తాసా’ మెన ఉచర, జోక “బాబు, తూయి జలెకు జోక ఉక్కుల వేరతె నిలది జలె, జోక కేనె ముల దా అస్సిన్ గే, అంక సంగు, చి ఆవ్ జోచి పీనుమ్ దెర గెచ్చు రోవిందె” మెన సంగిలి. సంగితికయ్, 16 యేసు జాక “మరియ!” మెన, ఎక్కి జాచి నావ్ సంగిలన్. సంగిల్ బేగి జా, జోక చిన పసుల, “రబ్బోనీ!” మెన సంగిలి. అరమయ్ బాసతె ‘రబ్బోనీ’ మెలె, ‘గురు’ మెలి అర్దుమ్ తయెదె.

17 యేసు, జలె, జాక, “అంక చడు నాయ్. ఆవ్ అన్నె దేముడు అబ్బొతె వెగ గెచ్చుక నేతయ్. గని, తుయి కిచ్చొ కెరుక జయెదె మెలె, అంచ బాపుడ్లు జలె అంచ సిస్సుల్తె గో, చి పరలోకుమ్ తిలొ తుమ్చొ దేముడు తుమ్చొ అబ్బొది జలొ అంచొ దేముడు అంచొ అబ్బొతె ఆవ్ ఉట్ట గెతసి మెన యేసుప్రబు సంగిలన్ మెన సంగు” మెన, జాచి అత్తి జోచ సిస్సుల్తె కబుర్ తెద్రయ్లన్.

18 జాకయ్, మగ్గల పట్టుమ్చి జా మరియ, యేసుచ సిస్సుల్తె గెచ్చు, “యేసుప్రబుక దెక అస్సి!” మెన సంగ, జో సంగిలి కబుర్ ఎత్తి జోవయింక సంగిలి.

యేసు జోచ సిస్సుల్తె డీసిలిసి

† 20:19 20:19 సత్తు పొదుల్తె అగ్గెచి దీసి

19 జా దీసి సంజె, సత్తరెక్క తొల్లి దీసి, మెలె యేసు జీవ్ జలి జా †అయ్తర్ దీసి సంజె, సిస్సుల్ ఎక్కితె బెర తిల. గని యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్క బియఁ కెర, కెప్పివొ డంపన లుంకీల్ రితి తిల. జేవ్ దస్సి బిలి రితి జా ఒత్త కెప్పివొ డంపన తతికయ్, యేసు జా కెర, జోవయించి నెడిమి టీచ, “తుమ్క సేంతుమ్ తవుసు!” మెన ఉంక్రయ్లన్. 20 దస్సి ఉంక్రవ కెర, ‘అవ్వి’ మెన దెకయ్తి రిసా, సిలువతె గలిలి పొది మేకుల్ అత్తితె పెట్టిన్చి మచ్చల్, పక్కయ్ బూసిలిన్చి మచ్చు, జోవయింక దెకయ్లన్, చి జేవ్, ‘యేసుప్రబు’ మెన జోక చిన, సర్దసంతోసుమ్ జల.

21 యేసు, జలె, జోవయింక అన్నె, “అంచి సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి తవుసు. పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొ ఈంజ లోకుమ్తె అంక కీసి తెద్రయ్లన్ గే, దస్సి ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్తె తుమ్క ఆవ్ తెద్రయ్తసి” మెన సంగిలన్. 22 ఇసి సంగ కెర, జోవయించి ఉప్పిరి పుజ దా, “దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు తుమ్క ఆవ్ దెతసి. నజనా. 23 కచ పాపల్ తుమ్ చెమించుప కెరై గే, చెమించుప జా అస్తి. కచ పాపల్ చెమించుప నే జతి రితి తుమ్ కెరై గే, జా పాపుమ్ జోవయింక తయెదె” మెన సంగ యేసు ఉట్ట గెలన్.

24 యేసు జా సుట్టు సిస్సుల్క డీసిలిసి, జలె, ‘కల్వల్తె జెర్లిలొసా’ మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలొ తోమా మెలొసా ఒత్త నాయ్. 25 చి జో తెన్ దస్సుల్ జలి పొది “యేసుప్రబుక దెకిలమ్!” మెన తిల సిస్సుల్ సంగిల. గని, తోమా జోవయింక, “జో జీవ్ జా తిలె, అంక రుజ్జు దెకాయితు. జోచ అత్తితె దెకిలె, ఒత్త మేకుల్ పెట్ల మచ్చల్ తిలెకయ్, జేవ్ మచ్చల్ ఆవ్ చడ దెకిలెకయ్, పడ్డొ జేవ్ జోక పక్కయ్ బూసిలిన్ తెడి ఆవ్

సొంత ఆతు గల దెకిలెకయ్, 'జొయ్యి' మెన నంపజయిందె" మెలన్.

26 జలె, ఒత్త తెంతొ అన్నె అట్టు పొదుల్ గెతికయ్, యేసుచ సిస్సుల్ జా గెరి అన్నె అస్తి. గని, ఈంజ నుటు తోమా కి జోవయింతెన్ అస్సె. జా సుట్టుచి రితి జేవ్ కెద్దివొ డంపన తిలె కి, యేసు జా జోవయించి నెడిమి టీచ, జోవయింక "తుమ్క సేంతుమ్ తవును!" మెన ఉంక్యలన్.

27 తెదొడి, తోమాక దెక, "తుచి ఉంటి చంప కెర, అంచ అత్తో చడ దెకు! తుచి ఆతు చంప కెర, అంచి పక్కయ్ బూసిలిన్చి తెడి గల దెకు! అన్మానుమ్ జా నాయ్. నంపజా దయిరిమ్ జా!" మెన, యేసు జోక సంగిలన్. 28 తోమా సర్దనంతోనుమ్ జా, "అంచొ ప్రబు, అంచొ దేముడు!" మెన పూర్తి నముకుమ్ జా సంగిలన్.

29 జాకయ్ యేసు జోక, "అంక దెకిలి రిసా తుయి నంపజలద్ది. అంక నే దెకిలెకి కో అంక నంపజవుల గే, జోక చెంగిలి!" మెన సంగిలన్.

30 ఇన్నె రెగిడ్డసచి కంట, జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లెల కమొ ఒగ్గరి యేసు జోచ సిస్సుల్చి మొక్కె కెర్లన్, గని మొత్తుమ్తె ఎత్లయి రెగ్గ అస్సి. 31 ఈంజేవ్, జలె, కిచ్చొక రెగ్గ అస్సి మెలె, యేసుక 'నిజుమి దేముడు తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తొసా క్రిస్తు జో' మెన తుమ్క 'నంపజతు' మెనయ్ రెగ్గ అస్సి. తూమ్ కి సదు కెర్తన సూనతన నంపజలె, తూమ్ కి యేసుప్రబుచి దయచి రిసా జోచి జీవక జియ, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితె.

21

యేసు సిస్సుల్క అన్నె డీసిలిసి

1 యేసు సిస్సుల్క డీస అన్నె సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్డొ, తిబెరియ నముద్దుమ్తె, మెలె గలిలయతెచి నముద్దుమ్ రితి గడ్డె, జోచ సిస్సుల్

సగుమ్జిన్ తతికయ్, యేసు జోవయింక అన్నె డీస జో జీవ్ జలిన్క జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లన్. ఇసి జర్గు జలి.

2 ఏక్ దీసి, సీమోను పేతురు, 'కల్వల్తె జెర్మిలోసా' మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలో తోమా, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చి కానా గవ్విచొ నతనియేలు, జెబెదయి మెలోసాచ దొగుల పుత్తర్పుల్, చి అన్నె దొగుల సిస్సుల్, మొత్తుమ్ సత్తుజిన్, ఎక్కితె తిల, చి 3 "ఆవ్ మొస్సు దెరుక గెత్తసి" మెన సీమోను పేతురు సంగ బార్ జంక దెర్దికయ్, తిల సిస్సుల్ "ఆమ్ కి బెద జైవ్దె!" మెన సంగిల. జేవ్ ఎత్తిజిన్ బార్ జా, జోవయించి దొనితె వెగ, మొస్సు దెరుక గెల. గని జయి రాతి ఎక్కి మొస్సా కి దెర్ది నాయ్.

4 గని, రాత్ పయతె తతికయ్, ఒత్త ఒడ్డుతె యేసు టీచ అస్సె. గని 'యేసు' మెన సిస్సుల్ చినితి నాయ్. 5 జో, జలె, జోవయింక కేక్ గల, "ఓ గోతుసుదల్, మొస్సు దెర అస్సున్ గే?" మెన పుసిలన్. చి "నాయ్, బాబు, కిచ్చొయ్ నాయ్!" మెన జబాబ్ దా కేక్ గల.

6 యేసు, జలె, జోవయింక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, "దోనిచి ఉజెతో పక్కయ్ వల గల, చి దొర్కు జవుల!" మెన కేక్ గలన్, చి జో సంగిల్ రితి జయ్యి పక్క వల గలిల. గలిలె, ఎత్తివాట్ మొస్సు బెర తిలి రిసా వల కడుక నెత్తిర్.

7 దస్సి జతికయ్, యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిస్సుడు జోక చిన కెర, "అమ్చొ యేసుప్రబు, జో!" మెన పేతురుక సంగిలన్. జోక 'అమ్చొ యేసుప్రబు' మెన సీమోను పేతురు సూన్లి బేగి, కామ్చి రిసా జో కడ తిలి సొక్క అన్నె గలన, నముద్దుమ్తె డేచ, యేసుతె గెలన్. 8 గని, తిల సిస్సుల్ దొనితె తా, మొస్సు బెర తిలి వల ఒగ్గొడ ఆన, పడ్డొ అయ్ల. ఒగ్గర్ దూరి జెంక నాయ్. ఒడ్డు

తెంతో పాసి పాసి ఎక్కి పుంజెక్ గజాలు దూరి తిల.

9 జలె, ఒడ్డుతె అయ్లె కిచ్చొ దెకిల మెలె, ఒత్త మెసి బొగుల్చి ఆగి తిలి, చి ఆగితె మొస్సు సిజితె తిల. పోడియె కి తిల. 10 తెదొడి యేసు జోవయింక “తుమ్ అప్పె దెర్ల మొస్సు నగుమ్ ఆన” మెలన్, 11 చి సీమోను పేతురు దొనితె అన్నె వెగ, వల ఒడ్డుతె ఒర్గొడ ఆన్లన్. ఆన్లె, వెల్లెల మొస్సు బెరయ్ అన్తి. కెత్తి మెలె, పుంజెక్ యాబయ్ తిన్ని వెల్లెల మొస్సు. గని, ఎత్తివాల్ తిలె కి, వల చిరి జయె నాయ్.

12 “అల్లె, కంక జా,” మెన యేసు సిస్సుల్క బుకార్లన్. జేవ్ సిస్సుల్తె జలె, “తుయి కో?” మెన కో కి జోక పుసుక దయిరిమ్ నాయ్. జోక ‘యేసుప్రబు’ మెన జాన్తి. 13 జేవ్ దస్సి ఇదిల్ బితె తతికయ్, యేసు పురె జా, పోడియె వెంట, వంట దిలన్. దస్సి మొస్సు కి వెంట, వంట దిలన్.

14 యేసు మొర జీవ్ జా ఉట్ట సిస్సుల్క డీసిలిసి ఇన్నెతెన్ తివ్వెర్ జలి.

పేతురుక యేసు చెమించుప కెర్లిసి

15 జేవ్ * అన్నిమ్ కెర కేడయ్లి పడ్డొ, సీమోను పేతురుక యేసు బుకారా, ఇదిల్ దూరి కడన, జోక ఇసి మెలన్. “ఓ సీమోను, యోహానుచొ పుత్తుసి, ఇన్నెచి కంట అంక తుయి ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తసి గే?” మెన పుసిలన్. పుసిలె, పేతురు “ఒయ్యి, ప్రబు, ఆవ్ తుక ప్రేమ కెర్తిసి తుయి జాన్సి” మెలన్. యేసు జోక “దస్సి జలె, విలువ జల మెండ పిల్లల్క చెంగిల్ అన్నిమ్ గొవుడు దొర్కు కెర్తె తతి రితి తా!” మెన సంగిలన్.

16 పడ్డొ అన్నెక్ నుట్టు, “ఓ సీమోను, యోహానుచొ పుత్తుసి, అంక ప్రేమ కెర్తసి గే?” మెన పుసిలన్. పుసిలె, పేతురు

జోక అన్నె, “ఒయ్యి, ప్రబు, ఆవ్ తుక ప్రేమ కెర్తిసి తుయి జాన్సి” మెన సంగిలన్. యేసు జోక అన్నె, “దస్సి జలె, విలువ జల మెండల్క చెంగిల్ రక్తిత్ రితి తుయి దెకితె తా!” మెన సంగిలన్.

17 తెదొడి అన్నెక్ నుట్టు కి, పేతురుక యేసు పుసిలన్. “ఓ సీమోను, యోహానుచొ పుత్తుసి, అంక ప్రేమ కెర్తసి గే?” మెన అన్నె పుసితికయ్, ‘అంక ప్రేమ కెర్తసి గే?’ మెన యేసు పుసిలిసి అప్పె తివ్వెర్ జలి రిసా, పేతురు మెన్ను ఒగ్గర్ దుకుమ్ జలన్, చి “ప్రబు, తుయి ఎత్తి జాన్సి. ఆవ్ తుక ప్రేమ కెర్తిసి తుయి దెకితసి!” మెన అన్నె సంగిలన్, చి యేసు జోక “విలువ జల మెండల్క సరి జతి అన్నిమ్ దొర్కు కెర్లి రితి తుయి తా.”

18 “తుక ఆవ్ అన్నె కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితిసి మెలె, తుయి ఉబెడొబొద తిలి పొది, తుకయ్ తూయి తెయార్ కెరన, ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి బుల్లె తిలది, గని తుయి మంత్రొ జలె పొది కీసి జస్తె మెలె, తుచ అత్తొ చంపొ కెర్తె, చి వేర సుదొ తుక తెయార్ కెరెదె. చి తుయి ఇస్టుమ్ నెంజిలిన్తె తుక వయ నెయెదె” మెన పేతురుక యేసు సంగిలన్. 19 కిచ్చొక దస్సి సంగిలన్ మెలె, పేతురు మంత్రొ జలె పొది, విరోదుమ్ సుదల్ జోక † మారుల. దస్సి జయెదె మెలి గుర్తుకయ్ యేసు దస్సి మెలన్. జలె, ఒత్త తెంతో యేసు పేతురుక, ‡ “అంచి పట్టి జే!” మెలన్.

20 తెదొడి పేతురు పన్ల, యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిస్సుడు జోచి పట్టి జెతిసి దెకిలన్. కక్క మెలె, యేసు సిస్సుల్ తెన్ ఆకర్ అన్నిమ్ కెర్లి పొది, యేసుచి గుండెతె పెల వెన తిలొ సిస్సుడు. జొయ్యి, జా నుట్టు ‘తుక విరోదుమ్ సుదల్తె దెర దెతోసా కొన్సొ?’ మెన యేసుక పున దిలన్.

* 21:15 21:15 యూదుల్ చింబొ కతి నాయ్. ముక్కిమ్క పోడియె కవుల. † 21:19 21:19 వేర పుస్తకల్తె కిచ్చొ అన్నె మెలె, పడ్డొ పేతురుక కీసి మార్ల మెలె, జోవయింక బోడి ఎట్టొ చట్టొ ఉప్పిరి ఒడొవ సిలువతె మార్ల. ‡ 21:19 21:19 క్రీస్తుచి రితి నిదానుమ్ ఇండితిన్చి కోడు, పడ్డొ సిలువతె జొ కి మొర్చిన్చి అర్దుమ్ కి ఇన్నె తయెదె.

21 పేతురు, జలె, జో సిస్సుడుక దెక కెర, “ప్రబు, ఈంజో మాన్సుక కిచ్చో జయెదె?” మెన పుసిలన్.

22 పుసితికయ్, యేసు జోక, “ఆవ్ దేముడు అబ్బోతె పరలోకుమ్తె గెచ్చు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెతె ఎదక ఈంజో తా గెచ్చుక అంచి ఇస్టుమ్ జలె, తుక కిచ్చో బాద? అంచి పూచి, జా. తుచి పూచి కిచ్చో మెలె, ఆవ్ తియార్లి కామ్ కెరుక. అంచి పట్టి జె!” మెలన్.

23 జో అన్నెక్కో సిస్సుడుచి రిసా యేసు సంగిలి జా కోడుచి రిసా సగుమ్జిన్ పడ్డో కిచ్చో సంగితె తిల మెలె, ‘ఈంజో అన్నెక్కో సిస్సుడు మొరె నాయ్’ మెంతె తిల. గని జో ‘మొరె నాయ్’ మెన యేసు సంగె నాయ్. ఎక్కి “ఆవ్ అన్నె జెతె ఎదక ఈంజో తా గెచ్చుక అంచి ఇస్టుమ్ జలె, తుకయ్ కిచ్చో బాద?” మెనయ్ సంగ తిలో.

24 ఈంజ ఎత్కిచి రిసా సాచి జలొసా, ఈంజ ఎత్కిచి రిసా రెగిడ్డొసా కొన్సొ మెలె, జొయ్యి సిస్సుడు. యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొసా. జోచి సాచి సత్తిమ్ మెన జాన్సుమ్.

25 యేసు కెర్ల కమొ అన్నె ఒగ్గర్ అస్తి. జేవ్ కమొ ఎత్కిచి రిసా రెగుడుక జలె, జేవ్ కమొ ఎత్తివాట్ జవులచి రిసా జోవయించి రిసా రెగిడ్ల పుస్తకల్ ఈంజ బూలోకుమ్ దెరుక నెత్తె. తెద్దిలి.

బారికుల్ కెర్ల కమొ యేసుక్రీస్తుచ బారికుల్ కెర్ల కమొ

యేసు సుద్ది తిలి ఆత్మ దెతి రిసా సంగిలిసి

1 ఓ దెయిపిలా, ఆవ్ తొలితొ రెగిడ్లి *పున్దుకుమ్తె కిచ్చొచి రిసా రెగిడ్లియ్ గె జాన్సి. యేసు కెర్ల కమొ, యేసు కెర సికడ్లిసి రిసా రెగిడ్లిసి. 2 మొదొల్ తెంతొ, యేసు పరలోకుమ్తె తిలో దేముడు జలో అబ్బొన్తె అన్నె వెగ గెలి ఎదకచి రిసా ఎత్తి. జా పున్దుకుమ్తె రెగిడ్లియ్. పడ్డొ, జో దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె వెగ నే గెతె అగ్గె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్, జో అగ్గె నిసాన్ల సిస్సుల్ క ఆడ్ర దా, జోచి †సుబుమ్ కబుర్ కామ్ జేవ్ కెర్లి రిసా, జో ఆగ్గు దా తిలో. 3 జో మొర గెచ్చు అన్నె జివ్ జలి పడ్డొ, జా అన్నెక్ దొన్ని విసా పొదుల్చి తెడి, జో జోవయింక సగుమ్ సుట్లు డీనయ్ జా, జో అన్నె జివ్ జలిన్ క జోవయింక ఒగ్గర్ రుజ్జుల్ దెకవ, ‡దేముడుచి రాజిమ్చి రిసా జోవయింక అన్నె సికడ్లి తిలో.

4 జేవ్ దొన్ని విసా పొదుల్చి తెడి ఏక్ సుట్టు, జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కత్తె తా, జేవ్ క కిచ్చొ ఆడ్ర దిలన్ మెలె, “తుమ్ కిచ్చొక రకుచ మెలె, తుమ్ ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతొ నే గెతె, ఇన్నె తా. అంచి రిసా సూన్లిసి, అబ్బొ

* 1:1 1:1 ‘లూకా’, మెలె యేసుక్రీస్తుచి రిసా లూకా రెగిడ్లి సాచిచి పున్దుకుమ్. † 1:2 1:2 ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దొర్కు. కెర్లి రచ్చునచి కోడు. జో పాపల్ చెమించువ కెర్లిచి రిసాచి కబుర్. యేసుయి దొర్కు జలో రచ్చించువ కెర్లిసా జలిన్చి కబుర్. జో అర్బొతుమ్ జా పాపల్ గెచ్చయిలి రిసా మాన్సుల్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలిన్చి కబుర్. ‘సుబుమ్ కబుర్ కామ్’ మెలె, ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ ఎత్తిచి రిసా సాచి జా జా బుల్లిసి, నెంజిలి సొంత టాన్తె కి సాచి సంగితె తతిసి. ‡ 1:3 1:3 ‘ఎత్తి. అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్’ మెలె, 1 జోవయింక సంపజల మాన్సుల్చి పెట్టి జో ఏలువ కెర్లిసి, 2 జోవయించి ఆత్మసిక్తి ఈంజ లోకుమ్తె కామ్ కెర్లిసి, 3 ఈంజ ఉగుమ్ మార్పువ జలె జో ఏదార్దుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలువ కెర్లిసి, చి 4 పరలోకుమ్తె జో ఏలువ కెర్లిసి.

§ 1:5 1:5 యూదా అత్య కెరన మొర తిలన్ గెద. * 1:6 1:6 ‘ప్రబు’ మెలె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెది మెలె, ఎత్తిచి కంట వెల్లో తిలోసా, ఎత్తిక ఏలువ కెర్లిసా. ఒగ్గర్ సుట్లు యేసుకయ్ ‘ప్రబు’ మెనుల, గని ఎత్తి. అదికారుమ్ తిలో దేముడు అబ్బొన్ కి ‘ప్రబు’ మెనుల.

జలో దేముడు తుమ్క దెయిందె మెన అగ్గె తెంతొ కోడు దిలిసి దొర్కు. జతి ఎద రకితె తా. 5 యోహాను జలె, అగ్గె పానితె మాన్సుల్ క బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో, గని తుమ్క అప్పె కిచ్చొ జర్లు జయెదె మెలె, అన్నె ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె అగ్గె, జా అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె తుమ్క బాప్తిసుమ్ దొర్కు. జయెదె” మెన యేసు కిజోచ సిస్సుల్ క సంగిలన్.

6 యేసు సిస్సుల్ తెన్ బెద తిలి పొది, జేవ్ జోక, “*ప్రబువ, అప్పె జలె, తుచి తెడి అమ్క అచి ఏలువ కెరంతి రితి కెర, అమ్చి ఇస్రాయెల్ దేసిమ్క జోవయింక అన్నె దెస్సెగె?” మెన పుసిల.

7 పుసితికయ్, జోక సిస్సుల్ క, “కేన్ కాలుమ్క, కేన్ సమయిమ్క, కిచ్చొ జర్లు జంక అస్సె గే, మెన ఎత్తిచి ఉప్పిరి తిలో దేముడు అబ్బొక అదికారుమ్తె తియె అస్సె. 8 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయిలి మెలె, తుమ్ సెక్తి జస్సె, అంచి రిసా సాచి జతి రితి, తుమ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె, ఈంజ ఒండి యూదయ ప్రదేసిమ్తె, పడ్డొ సమరయ ప్రదేసిమ్తె, పడ్డొ ఒండి లోకుమ్చ దూరి దేసిమ్లుతె కి సాచి దెకయ్తె” మెన సంగిలన్.

యేసు పరలోకుమ్తె వెగ గెలిసి 9 యేసు ఇసి సంగ కేడయిలి పడ్డొ, జేవ్ సిస్సుల్ దెకితె తతికయ్, జో పరలోకుమ్తె అన్నె గెచ్చుక మెన ఉక్కిల్ జలో. జో వెగ గెతె తతికయ్, ఏక్ మబ్బు జోక లుంకడ్లి, చి సిస్సుల్ జోక అన్నె

దెకుక నెతిర్ల. 10 జో పరలోకుమ్తె వెగ గెతె తతికయ్, సిస్సుల్ ఆగాసుమ్ పక్క ఆచారిమ్ తెన్ దెకితె తతికయ్, ఆదె, చొక్కిల పాలల్ గలన తిల దేముడుచ దూతల్ దొగుల జోవయించి నెడిమి ఉత్ర జా టీవోజ జల, 11 “ఓ గలిలయ ప్రాంతుమ్చ మాన్సుల్, కిచ్చొక దస్సి ఆగాసుమ్ పక్క దెక దెక టీవోజ జా అస్సున్? తుమ్చి నెడిమి తెంతో ఉక్కిల్ జా పరలోకుమ్తె వెగ గెలో ఈంజో యేసు, పడ్డొక అన్నె ఉత్ర జెయెదె. జో కిసి పరలోకుమ్తె వెగ గెలో గే దెకిల్ రితి, దస్సెయి అన్నె ఉత్ర జెయెదె” మెన జేవ్క సంగిల.

సిస్సుల్ యెరూసలేమ్తె ప్రార్దన కెర్రిసి

12 తెదొడి జేవ్ జా † ఒలీవ మెట్ట తెంతో ఉత్ర జా, యేసుచ సిస్సుల్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఉట్ట అయ్ల. మెట్టక పట్టుమ్ పాసి తయెదె. కెర్ది దూరి మెలె, ‡ నెలవ్ కడన్లి దీసి యూదుల్ ఇండితి ఎదిలి దూరి. 13 పట్టుమ్తె పాచ కేనె గెల మెలె, జేవ్ సంగ తిలో ఒత్తచొ గేరుచి అంతస్తుమ్తెచి గదితె గెల. కొన్న మెలె, పేతురు, యోహాను, యాకోబు, అంద్రెయ, పిలిప్, తోమా, బర్తోలోమయి, మత్తయి, అల్ఫయిచొ యాకోబు మెలో పుత్తున్, పడ్డొ సొంత దేసిమ్ ఏలుప కెరంతి ఆస తిలి మందతె తిలో సీమోను, పడ్డొ యాకోబు మెలో ఎక్కిలోచొ పుత్తున్ మెలో యూదా; మొత్తుమ్ ఎగరజిన్ సిస్సుల్. 14 జో గెరి తా కిచ్చొ ఎక్కి నిదానుమ్ కెర్తె తిల మెలె, ప్రార్దన కెర్తె తిల. ప్రార్దన కెరుక మెన జోవయింతెన్ అన్నె కో కో జేవ్ పొదులె బెదితె తిల మెలె, యేసుచి అయ్యసి మరియ తెన్, జోక బావుడ్సొ, జోవయింక అన్నె నంపజల తేర్బోదల్ తిల.

15 జేవ్ దస్సి ప్రార్దన కెర్తె తిల పొదులె, ఏక్ దీసి, రమారమి కిసాపు విస్సాజిన్ మాన్సుల్ ఒత్త బెర తతికయ్, జేవ్ ప్రబుక నంపజలనచి నెడిమి పేతురు టీవోజ జా, ఇసి మెన సంగిలన్. 16 “ఓ బావుడ్లు, అమ్చొ యేసుక జేలి కెర్క దెరప దిలో యూదాచి రిసా, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సికయ్ తికయ్, దావీదు మెలో పూర్లుమ్చొచి అత్తి సంగిలిసి కోడు జా, కచితుమ్ నెరవెర్పుప జంక అస్సె. జాకయ్, యూదాచి రిసా సంగిల్ రితి నెరవెర్పుప జలి. 17 మెలె, యూదా అమ్చి తెన్ యేసు నిసాన్లొసా జలో, చి ఆమ్ కెర్రి సేవతె జో బెదుక ప్రబు నెలవ్ దా తిలో.”

18 మదెనె యూదాక కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, జో యేసుక విక పావుమ్ కెర్రి డబ్బుల్ తెన్ బుఁయి గెన్లొ. జా బుఁయి తిలిన్తె నేడ గెలన్, చి పెట్టి బద్దల్ జతికయ్, పెట్టిచి అంతున్ ఎత్కి సూఁయి జా గెలి. 19 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ జాన్లి దీసి తెంతో, జా బుఁయిక ‘అకెల్దామ’ మెన జోవయించి అర్దుమయ్ బాస తెన్ సంగితతి. జా నావచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘లోయి సూఁయి జా తిలి బుఁయి*’.

20 జాకయ్ యూదాక జర్గు జలిసి తెన్, కిర్తన పుస్తకుమ్తె రెగిడ్లి కోడు నెరవెర్పుప జలి. “జోవయించి టాన్ పాడ్ జలి బయలు రితి జవున్,

చి ఒత్త తెంతో కో ఒత్త జితు నాయ్” మెన రెగ్గ అస్సె. అన్నెక్ కోడు కి రెగ్గ అస్సె. కేన్ కోడు మెలె, “జోవయింక ధా తిలి టాన్ జోవయింక పిట్టున్,

చి వేర మాన్సుక దొర్కు జవున్.” మెన రెగిడ్లిసి మెన, బెర తిలనక పేతురు సంగిలన్. 21-22 అన్నె కిచ్చొ మెలన్

† 1:12 1:12 ‘ఒలీవ మెట్ట’ మెలె, ఒలీవ పండ్లు రూకూల్ జా మెట్టయ్ తవుల చి జా నావ తయెదె. ‡ 1:12 1:12 రమారమి తిన్ని పావ్ కిలోమిటర్లు దూరి జయెదె § 1:15 1:15 జలె పుంజెక్ విస్సాజిన్ * 1:19 1:19 నెంజిలె ‘లోయిచి బాటి’.

మెలె, “జా కోడుచి రిసా, యేసుప్రబు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిన్క అమ్చి తెన్ సాచి జా జోచి గవురుమ్ దెకయ్తి రిసా, అన్నెక్లో అమ్చి తెన్ బెదుక అస్సె. కొన్నొ మెలె, యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలి, యేసుప్రబు అమ్చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె బుల్తె తిలి మొదోల్ తెంతో, యేసు పరలోకుమ్తె వెగ గెలి ఎదక అమ్చి తెన్ బుల్తె తిలొసా ఎక్కిలో అమ్చి తెన్ బెదుక అస్సె” మెన పేతురు సంగిలన్. ²³ సంగితికయ్, జేవ్తె తిల దొగులక టీవోజ కెల. జేవ్ దొగుల కొన్న మెలె, ‘బర్గుబా’ మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలొ యోసేపు మెలొ యూస్తు మెలొ ఎక్కిలో, చి మత్తియ మెలొ అన్నెక్లో.

²⁴ జేవ్ దొగులతె ప్రబు కక్క నిసాన్దె గే, జానుక జతి రిసా, సిస్సుల్ ప్రార్దన కెర్ల. “ఓ ప్రబు, మాన్సుచి పెట్టి తిలి బుద్ది ఎత్తి తుయ్ జాన్సి. ²⁵ తుయి దిలి సేవ, తుచొ బారికి జతి తుయి దిలి టాన్, యూదా నిస్కారుమ్ కెర్లి రితి జా నెన కెర, జోచి టాన్తె జో గెచ్చు అస్సె. జోక తుయి దా తిలి కామ్ కెర్లి రిసా, ఈంజేవ్ దొగులతె కక్క నిసాన అస్సిన్ గే, దయ కెర అమ్క రుజ్జు దెకవు” మెన ప్రార్దన కెర్ల. ²⁶ ప్రార్దన కెర, చీటి గల్లిక మత్తియచి నావ్ సేడ్డి. జా రుజ్జు జతికయ్, ‘అమ్చి తెన్ ప్రబుచొ బారికి జవున్’ మెన, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్త ఎగరజిన్ †బారికుల్ జో మత్తియక బెదవన్ల, చి బారజిన్ అన్నె జా గెల.

2

నంపజలసచి పెట్టి దేముడు జోచొ ఆత్మ దిలిసి

¹ యేసు మొర అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట సత్తు సంతల్ గెతికయ్, ‘వెంతెకొస్తు’ మెన యూదుల్చి పండుగు దీసి,

యేసుక నంపజలస ఎత్తిజిన్ ఎక్కితె బెద అయ్ల. ² జేవ్ ఒత్త ఎక్కితె బెద తతికయ్, ఆగాసుమ్ పక్క తెంతో, వెల్లొ వాదు గట్టిజి వీర్లి రితి వెల్లి అవాడ్ అయ్లి, చి గేర్ ఒండి జా అవాడ్ నప్పుడు బెర్లి. ³ తెదొడి, కిచ్చొ దెకిల మెలె, ఆగి లగితి రితిసి డీన ఉత్త జా చెదుర్పు జా, జోవయింక ఎక్కెళ్లచ బోడివొచి ఉప్పిరి ఆగివొ లగిల్ రితి జలి. జోవయింతె కక్క నే పిట్ట దస్సి జలి. ⁴ దస్సి జతికయ్, కక్క నే పిట్ట, దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మసెక్కి జోవయించి పెట్టి బెర అయ్లి, చి జోవయించి ఆత్మచి సెక్కి తెన్ దొర్కు జలి ఎదిలి, వేర వేర అగ్గ నేన్ల బాసల్ తెన్ జేవ్ లట్టబుక దెర్ల.

⁵ జేవ్ పొదులె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దేసిమ్లుతె చెదుర్పు జా తిల దేముడుక నిదానుమ్ తెన్ జోకర్ల యూదుల్ అన్నె ఉట్ట జా *యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె జితె తిల. ⁶ జలె, యేసుక నంపజలసచి పెట్టి అబ్బొన్చి జోచి ఆత్మ బెర్లి జా అవాడ్ సూన, కేనె కేనె తెంతో నిగ జా, ఒగ్గర్జిన్ జేవ్ యూదుల్ జా గెరి అయ్ల. అయ్లె, ఆచారిమ్ జల. కిచ్చొక మెలె, జోవయించ సొంత వేర వేర బాసల్ తెన్ యేసుచ సిస్సుల్ లట్టబై తిల; జేవ్ బాసల్ కెయ నే సిక తిలె కి, ⁷ ఆచారిమ్ జా ఎక్కిలోక ఎక్కిలో, “వేర వేర అమ్చ సొంత బాసల్ తెన్ ఈంజేవ్ లట్టబ్బన గలిలయులు జవుల గెద? ⁸ అమ్చ బాసల్ నేన్తి దస్సి జలె, కిసి జా అమ్చ బాసల్ తెన్ లట్టబ్తతి” మెన జేవ్ ఆచారిమ్ సంగితె తిల. ⁹ “అమ్ పార్తి దేసిమ్చ, మాదీయులు, ఏలామియుల్, పడ్డొ మెసొపొతమియ తెంతో చి, యూదయ్

† 1:26 1:26 మత్తయి, మార్కు, లూకా, యోహాను రెగిడ్ల అగ్గెచ పుస్తకల్తె జేవ్ బారజిన్క ‘సిస్సుల్’ మెన రెర్ల తిల, గని యేసు జోవయించి ఆత్మసెక్కి దా అదికారుమ్ దిలి తెంతో జోవయించి రిసా రెగిడ్లన ‘బారికుల్’ మెంతతి.

* 2:5 2:5 ఒండి లోకుమ్క ఎక్కి జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి గుడి తిలిచి రిసా ఒత్త గెచ్చు తిల.

తెంతోచ, కప్పుదొకియ తెంతోచ, పొంతు తెంతోచ, ఆసియా తెంతోచ, 10 పుగియ తెంతోచ, పంపూలియా తెంతోచ, ఐగుప్తు దేసిమ్చ, పడ్డో కురేనియు పట్టుమ్చి సుట్టునంత తిలి లిబియ దేసిమ్ తెంతోచ. పడ్డో అన్నె కి అమ్తె సగుమ్జిన్ రోమ్ దేసిమ్ తెంతో ఆజి కాలి ఉట్ట జా అస్తి. జోవయింతె సగుమ్జిన్ యూదుల్ జెర్మిలన. సగుమ్జిన్ అగ్గె యూదుల్ నెంజిలె కి, దేముడుక నంపజా మార్చుప కెరన్లన కి అస్తి. 11 పడ్డో, క్రేతు దేసిమ్చ, అరేబియ దేసిమ్చ కి ఇన్నె అస్తి. ఆమ్ ఎత్తివాబ్ దేసిమ్లు తెంతో ఉట్ట అయ్లె కి, అమ్చ సొంత బాసల్ తెన్ ఈంజేవ్ లట్టబ, ఈంజెవు దేముడుచ ఆచారిమ్చ కమె అమ్క సూనయ్తతి!” 12 జోవయించి ఆచారిమ్చి రిసా అన్నె కిచ్చొ మెన ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సంగితె తిల మెలె, “అప్పె జర్గు జలిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ?” మెన పుసుక దెర్ల. 13 గని ఒత్త బెర అయ్లనతె అన్మానుమ్ జల మాన్పుల్ సగుమ్జిన్ కి తిల, జేవ్ కిచ్చొ మెల మెలె, “ఈంజేవ్ మచ్చ అస్తి” మెన జేవ్చి రిసా ఆస్తి తిల.

పేతురు లట్టబ్లిసి

14 జలె తెదొడి పేతురు, ఎగరజిన్ సిస్సుల్చి నెడిమి టీవోజ జా, బెద తిల మాన్పుల్క సూన్తు మెన, గట్టిజ అవాడ్ కెరన, సంగుక దెర్లన్. జో ఇసి మెన సంగిలన్, “ఓ అమ్చ యూదుల్, ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తిలన ఎత్తిజిని, ఆవ్ అప్పె సంగితిసి సరిగా సూన, అర్దుమ్ కెరన. 15 ఈంజేవ్ తుమ్ దెకిల మాన్పుల్క ‘మచ్చ అస్తి’ మెన తుమ్ మెన్పుతె ఉచర్లి రిసా మచ్చితి

నాయ్. అప్పె పెందలె నొవ్వు గంటల్ జా అస్సె! 16 అప్పె జర్గు జలిన్చి రిసా దేముడు పూర్గుమ్ †జోచ కబుర్లు సంగిలో యోవేలు మెలోసాచి అత్తి సంగిలన్.

17 దేముడు కిచ్చొ సంగితయ్ మెలె, ‘ఆకర్ దీసల్క దేసిమ్లు ఎత్తితె తిల మాన్పుల్చి పెట్టి అంచి ఆత్మ సువ దెయిందె. తుమ్చ పుత్తర్లు, దువిద్దుచి అత్తి అంచ కబుర్లు సంగిమ్దె. పడ్డో తుమ్చ ఉబెడ్డు, జలె, ఆవ్ దెకయ్త సిప్పల్ దెకుల, తుమ్చ మంత్రమాన్పుల్ కి ఆవ్ దెకయ్త సిప్పల్ దెకుల. 18 కచితుమ్, మున్పుబోదల్ జలెకి, తేర్బోదల్ జలెకి, అంచ సేవ కెర్తన ఎత్తిజిన్చి పెట్టి అంచి ఆత్మ సువ దెయిందె, చి అంచ కబుర్లు సంగితె తవుల.

19 ఆగాసుమ్తె కి, బూలోకుమ్తె కి, వెల్లెల వెల్లెల కమె కెర, అంచి అదికారుమ్క రుజుల్ దెకయిందె. లోయి సూయి జతిసి, ఆగి లగితిసి, చి దుమ్మొ జతిసి. 20 ప్రబు అన్నె ఉత్త జతి జా వెల్లి దీసి నే జెతి అగ్గె పొద్దు అందర్ జయెదె, జోసు లోయి రంగు జయెదె. 21 గని, తూయి నిజుమి †పరలోకుమ్చొ దేముడు, తుక నంపజతసి, అంక రచ్చించుప కెరు! మెన జోవయించి పెట్టి కో అంక ఎక్కి నిదానుమ్ నంపజవుల గే, జోవయించి పాపుమ్ చెమించుప కెర, జోవయింక రచ్చించుప కెరిందె.’”

22 “దస్సి ఉచర కెర, ఒత్త బెద

† 2:16 2:16 పూర్గుమ్ పొది ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కక్క గే సిసాన, “ఈంజ జా కబుర్ సంగు” మెన జోవయించి అత్తెన్కి జో మాన్పుచి పెట్టి దా లట్టబడెదె. † 2:21 2:21 ‘పరలోకుమ్చొ దేముడు’ మెన ఇన్నె రెగిడ్డిన్క గ్రేకు బాసతె తొలితొ రెగిడ్డ పుస్తకల్తె ‘ప్రబు’ మెలి అర్దుమచి కోడు అస్సె. ‘ప్రబు’ మెలె, యెనుచి రిసా ఒగ్గర్ సంగితతి, గని దేముడు అబ్బొన్క కి ‘ప్రబు’ మెన సంగుల జా అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె ఎత్తి ఏలుప కెర్తెసా జో దేముడు అబ్బొన్చి నావ్ ‘యెహోవ’ జయెదె, గని జా నావ్ దెరుక యూదుల్ బియె కెర ‘ప్రబు’ మెనుల.

తిల యూదుల్క పేతురు అన్నె కిచ్చొ మెలన్ మెలె, ఓ ఇస్రాయేలులు మెంత అమ్చ యూదుల్, ఏక్ కోడు తుమ్ నూన. నజరేతు గవ్వొచొ యేసు కీసి తిలొ గే, తుమ్ జాన్సు. 'జోక దేముడు దిలి అదికారుమ్ రుజ్జు జవున్' మెన, దేముడు జోచి అత్తి తుమ్చి మొక్కె వెల్లెల వెల్లెల కమొ కెరవ, రుజ్జుల్ డీసయ్లో. 23 జలె, 'జర్గు జతీన్, జర్గు జవున్' మెన దేముడు అగ్గెయి తెంతో రెగిడ్లి రితి, జో యేసుక మూర్కుడ్లుచి అత్తి తుమ్ సార్పు కెర దా, కీసిలువతె గలవ మార్గదు. 24 జోక తుమ్ మార్లె కి, జో మొర్ను తెంతో విడ్డల్ జా, దేముడు జోక అన్నె జియడ్లొ; యేసుచి ఉప్పిరి మొర్నుక అదికారుమ్ నాయ్.

25 "యేసు అగ్గె తెంతో జాన్స్లిన్ కిచ్చొ మెలె అమ్చొ దావీదు పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్లో మెలె;

*దేముడు కెడ్డొడి తెదొడి అంక తోడు అస్సె మెన దెకిలయ్. కిచ్చొ కి అంక బమ్మ నే కెర్తె, జో అంచి ఉజెతో పక్క తా తోడు తత్తయ్ మెన దెకిలయ్ చి ఆవ్ కదుల్ నే జయి. 26 జాక, సర్దసంతోసుమ్ జలయ్, చి జో ప్రబుచి గవురుమ్చి రిసా గనుమ్ గాయ్తోన్ జలయ్. జాకయ్, అన్నె, కిచ్చొ జర్గు జలెకి, అంచి పెట్టి అంచి ఆగ్ కి ఆస తెన్ తయెదె. 27 ఆవ్ మొర్లె కి, ఆవ్ మొర్నుతె గెలె కి, జో అంక ఒత్త ములె నాయ్, తుచి సుద్ది తిలసచి ఆగ్ కుచితి రితి నే ఒప్పన్తె. 28 జితి నెక్తి అంక దా అస్సిన్, చి తుచితె పరలోకుమ్తె తియ్ తా, తుచితె ఆవ్ తతీన్క అంక

పూర్తి సర్దసంతోసుమ్ కెర్తె."†
 పేతురు జేవ్ బెర తిల యూదుల్క ఏర్ద కెరవ, అన్నె కిచ్చొ మెన బోదన కెర్లన్ మెలె, 29 "ఓ బావుడ్లు, అమ్చొ దావీదు పూర్గుమ్చొచి రిసా కిచ్చొ మెన కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, జో మాములుమ్ మాన్సు జా మొర గెలన్, చి జోక మెన్నె రోవ చి అప్పెక మెన్సున్ దస్సే అస్సె. 30 గని మాములుమ్ మాన్సు జలెకి, దేముడు ఒట్టు గలన్ కిచ్చొ మెన నే పిట్టి కచితుమ్ కోడు పూర్గుల్క సూనయ్లీసి కబుర్లు జో జాన అస్సె. దేముడు జోవయింక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె;

తుమ్చి వమ్సుమ్చొ ఎక్కిలోక తుచి సింగాసనుమ్తె వెనడిందె"
 31 జాకయ్, జో దేముడు సికయ్తికయ్, కిచ్చొ అగ్గె తెంతో దెకిలి రితి జా దావీదు రెగ్గ అస్సె మెలె;

"క్రీస్తు మొర్లె కి, మొర్నుతె నే తయెదె, జోచి ఆగ్ నే కుచితె, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టెదె."

32 "జలె, ఈంజొ యేసుకయ్ దేముడు అన్నె జియడ్లొ మెన అమ్ ఇన్నె బెర్లస ఎత్తిజిన్ సాచి జా అన్నుమ్. 33 జో, జలె, అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట దేముడు అబ్బొన్తె పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చు గవురుమ్ జా, జోచి ఉజెతో పక్క వెన అస్సె. చి జో దేముడు అబ్బొసి అగ్గె సంగ తిలి రితి, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ వంట దెతిసి, పూర్తి జో తుమ్ అప్పె దెకిలిసి సూన్సి జర్గు కెర అస్సె.

34 "దావీదు, జలె, పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చె నాయ్, గని జో ఇసి సంగిలన్.

దేముడు ప్రబు అంచొ ప్రబుక సంగిలన్.
 35 'తుక విరోదుమ్ జలస తుచి చాటు సుదెతి పొద్దొ జతి రితి కెర్తె ఎదక, తుయి అంచి ఉజెతో పక్క వెన తా.'

§ 2:23 2:23 మార్కు 15:24చి ఎట్టచి కోడు డెక. * 2:25 2:25 నెజెలె 'ప్రబు'. † 2:28 2:28 యేసుక దేముడు అబ్బొసి అన్నె జియడ్లె మెలన్చి రిసాచి కోడు ఈంజ. యేసు దేముడు అబ్బొన్ తెన్ లట్టల్లి రితి కోడు.

36 “జాకయ్, తుమ్ ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్ ఎత్తిజీనక ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ సిలువ గల మార్లొ యేసు అమ్క దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రీస్తు జా, ఎత్తిక ఏలుప కెర్తొ ప్రబు జవున్” ఇసి పేతురు రుజ్జు కెర్లన్.

37 ఈంజ ఎత్తి నూన కెర, ఒత్త బెర తిల యూదుల్, “నిజుమి దేముడుచొ పుత్తునక మార పాపుమ్ కెర్లమ్ మెన జోవయించి పెట్టి దుకుమ్ తెన్ ఒప్పున, బియఁ గెచ్చ, ఓ బావుడ్లు, అమ్చి పాపుమ్ గెస్సు మెన అమ్ అప్పె కిచ్చొ కెర్లె జయెదె?” మెన పేతురుక చి జోవయింతెన్ తిల యేసుచ అన్నె బారికుల్క పుసిల. 38 జేవ్క, పేతురు, “తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జా పాపుమ్ ముల్లి బుద్ది జా యేసుక్రీస్తుక నంపజా, తుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి గుర్తుక జోచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ కడన్క. దస్సి కెర్లదు మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్క దొర్కు జయెదె. 39 జోచి కక్క ప్రబు జలో అమ్చొ దేముడు నిసాన్ దె గే, ‘జోవయించి పెట్టి అమ్చి సుద్ది తిలి ఆత్మ దెయెదె’ మెన, తుమ్చి రిసా కి, తుమ్చ బోదల్చి రిసా కి, వడ్డెచ మాన్సుల్క కి, వడ్డె దూరి దేసిమ్లుచ మాన్సుల్చి రిసా కి సంగ అస్సి” ఇసి పేతురు జేవ్క సంగిలన్. 40 వడ్డె అన్నె సాచుల్ రుజ్జుల్ బెదవ, జోవయింక కిచ్చొ మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్ మెలె, “పాపుమ్బుద్ది తిల ఈంజ ఉగుమ్చ మాన్సుల్చి బుద్ది ముల, విడ్డల్ కెరన, రచ్చించుప జా” మెన సంగిలన్. 41 జోచి కోడు నూన నంపజలన, జలె, బాప్తిసుమ్ నజన్ల. చి జా దీసి రమారమి తిన్ని వెయిల్జిన్ మాన్సుల్ అగ్గె నంపజల సిస్సుల్ తెన్ బెదిల.

42 జా దీసి తెంతొ, నిదానుమ్ తెన్ యేసుచ బారికుల్చి బోదన నూన్తె తా,

సిస్సుల్ తెన్ సర్ల తెన్ బెద, మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తిన్క యేసు బలి జలోచి జా గుర్తు దెకయ్తి పోడియె, ద్రాచ రస్సుమ్ కంక పింక అలవాట్ జల, జోవయింతెన్ నిదానుమ్ తెన్ ప్రార్దన కెర్లె తిల.

43 ఎత్తిజిన్ ఉచర ఉచర ఆచారిమ్ తెన్ తిల, చి జేవ్ బారికుల్చి అత్తి ప్రబు ఒగ్గర్ వెల్లెల కమొ జర్లు జలి.

44 వడ్డె, నంపజలన ఎత్తిజిన్ సర్ల తెన్ ఎక్కి మెన్సు తెన్ తిల, చి బీద సుదల్, సామ్సార్లు, కోయి మున్కు నే జతె, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తోడు దెతె తిల.

45 అస్తి తిల మాన్సుల్ జోవయించి వికన, నెంజిల మాన్సుల్క తోడు దెతె తిల.

ఎక్కిలోక కొత్తు తిలెగిన, అన్నెక్కో జోక తోడు దెంక. 46 దేముడుచి గుడితె బెద, ప్రబుక ఉచరుక మెన రోజుక గెతె తిల, చి జోవయించి గెరలె, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో అన్నిమ్క బుకారా, జా పోడియె కా, జా ద్రాచ రస్సుమ్ పియఁ, సర్లనంతొనుమ్ తెన్ కట్టు తెన్ తిల. 47 దేముడుచి

గవురుమ్ సంగితె తిల, చి ఎత్తిజిన్ జోవయింక మెన్సిత్ తిల, చి ప్రబు రోజుక కక్క కక్క నొవ మాన్సుల్క నిసాన రచ్చించుప కెర నంపజలన మొత్తుమ్చి సంగుమ్తె బెదయ్తె తిలన్.

3

జెర్మిల్ తెంతొ సొట్టొ జలోసా చెంగిల్ జలిసి

1 ఏక దీసి, ప్రార్దన కెరుక బెదుక మెన, పేతురు చి యోహాను దేముడుచి గుడితె గెతె తిల. తెదోడి తిన్ని గంటల్ జా తిలి. 2 దేముడుచి గుడిక పాసి అయ్లె పొది, జెర్మిల్ తెంతొ సొట్టొ జలో ఎక్కిలోక మాన్సుల్ వయ నెతె తిల. రోజుక జోక వయన దేముడుచి గుడిచి కోటచి ‘నూటి’ మెన నావ్ తిలి గుమ్ముమ్ సొడి వెనడ్లె, గుమ్ముమె పెసిత తతె జో మాన్సు దర్ముమ్ నజితె తిలొ. 3 పేతురు చి

యోహాను దేముడుచి గుడి తెడి పెసుక దెర్లిసి, జో దెక, “డబ్బుల్ దా” మెన, దెక నే దెకిల్ రితి జా సంగిలన్. 4 సంగిలె, పేతురు యోహాను జోక చెంగిల్ దెకిల. అన్నె పేతురు జోక, “అమ్క సరిగా దెకు” మెలన్.

5 దస్సి మెంతికయ్, ‘కిచ్చొ జవున్ దెవుల’ మెన ఉచర, జో మాన్సు జోవయింక సరిగా దెకిలన్. 6 గని పేతురు జోక, “అంక వెండి కాసుల్ నాయ్, బజారి కాసుల్ నాయ్, గని అంక తిలిసి తుక దెయిందె. నజరేతుచొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ ఉట్టు ఇండు” మెన సంగిలన్. 7 సంగ, జోచి ఉజిల్ ఆతు పేతురు దెర, జోక ఉట్టవ టీచొ కెలన్. బేగి, జోచ చట్టొ, ఆగ్ అడ్డొ డిట్టుమ్ జల. 8 డిట్టుమ్ జతికయ్, జో చట్టున ఉట్ట అద్దుర్ నెంతె టీచొ ఇండుక దెర, సర్క నచ్చు నచ్చు, దేముడుచి గవురుమ్ సంగ సంగ, దేముడుచి గుడితె పెసిలో.

పేతురు యూదుల్క బోదన కెర్లిసి

9 జో మాన్సు ఇండితె తిలిసి, దేముడుచి గవురుమ్ సర్గ తెన్ సంగితె తిలిసి ఒత్త బెర్లె ప్రెజల్ ఎత్కి దెక కెర, 10 “ఒరె, ఈంజొయి రోజుక దేముడుచి గుడిచి గుమ్ముమె దర్ముమ్ నజ వెస తతోసా, గని చెంగిల్ జా ఇండితయ్” మెన, బమ్మ జా ఆచారిమ్ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సంగితె తిల.

11 జో మాన్సు, జలె, పేతురుక చి యోహానుక ములుక నెత్తిర్లిసి జా జనాబ్ దెక, ఆచారిమ్ జా, జేవ్ తీర్గ దేముడుచి గుడిచి వెల్లి పేడె గెచ్చు తతికయ్, ఈంజెచ్చు జనాబ్ బెద నిగ గెచ్చు, సాలోమోను రానొచి నావ్ తిలి పేడెక జోచి సుట్టునంత బెర గెల. 12 జేవ్ జనాబ్ దస్సి బెర అయ్లిసి దెక, పేతురు జోవయింక ఇసి మెన బోదన కెరుక దెర్లన్. “ఓ ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్, ఈంజొ మాన్సుచి రిసా తుమ్ కిచ్చొక ఆచారిమ్ జతను? అమ్క కిచ్చొక దస్సి ఆచారిమ్ తెన్ దెకితను? అమ్చి

సొంత నెక్తి తెన్, సొంత పున్నిమ్చి రిసా జోక చెంగిల్ కెర ఇండయ్ల మెన తుమ్ ఉచర్తును గె?

13 “అమ్చ పూర్లుల్ జల అబ్రాహామ్క, ఇస్సాకుక చి యాకోబుక దేముడు, జోచొ సేవ కెర్తొసా యేసుకయ్ అన్నె జియడ గవురుమ్ కెర దా అస్సె. తుమి యేసుక దెర పిలాతు అదికారిచి అత్తి సార్ప దిలదు, చి జో పిలాతు ‘జోక విడ్డల్ కెరిందె, జో కేన్ తప్పు కెరె నాయ్’ మెన తీర్పు సంగిలే కి, తూమ్ నే ఒప్పున్తె యేసుచి విలువ కడ్లదు. 14 తుమ్ దస్సి కెర, సుద్ది చి పున్నిమ్ తిలో క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్తొసాచి మరియాద కడ్లదు. అత్య కెర్లొ బరబ్బుక విడ్డల్ కెరు, జోకయ్ కావలె మెన, తుమ్ కోర్ప జా పిలాతుక సంగ. 15 ఎత్కి జీవుల్క జీవు దెతోసా, ఎత్కిక ఆచారుమ్ జలో యేసుక తుమ్ మార గెలదు. గని దేముడు జలొ అబ్బొసి జోక అన్నె జియడ్లొ మెన ఆమ్ దెక, సాచి జా అస్సుమ్. 16 జోచి అదికారుమ్చి రిసా జొయ్యి ఈంజొ సాట్టొ మెన తుమ్ అగ్గె తెంతొ జాన్లొ మాన్సుక చెంగిల్ కెర అస్సె. యేసుకయ్ నంపజా జోచి నావ్ తెన్, ఉట్ట ఇండు మెన ఇన్నెక అమ్ సంగితికయ్, యేసుయి ఇన్నెక చెంగిల్ కెర్లన్. తుమ్చి మొక్కా ఈంజొ మాన్సు పూర్తి చెంగిల్ జలిసి కీసి జర్గు జలి మెలె, యేసుయి దయిరిమ్ కెర, నంప కెరవ, చెంగిల్ కెర్లన్.

17 “జలె, అమ్చ బావుడ్లు, ఉచర, తూమ్, తుమ్చ అదికారుల్, నేన కెర దస్సి కెర్లదు మెన జాని. 18 గని, దేముడు పూర్లుమ్ జో కబుర్ తెద్రయ్లన చి అత్తి సంగ తెద్రయ్లిసి, జో ఏలువ కెరయ్తో క్రీస్తు సేడుక తిల సైమల్ ఎత్కిచి రిసా పూర్లుమ్ కబుర్ సంగ తెద్రయ్లిసి. యేసుక తుమ్ మార్లిసి తెన్ జో దేముడు నెరవెర్చువ కెర అస్సె. 19 జలె, అమ్ కెర్లె పాపల్ వుంచి జతు మెన తుమ్ కోర్ప జలె, తుమ్ కెర్లె పాపల్చి రిసా పెట్టి పూర్తి

దుకుమ్ జా, ఆజి తెంతో ప్రబుచి ఇస్తుమ్ రితి కెరుక పూర్తి కోరప జా మార్పువ జా, చి దేముడు తుమ్క పాసి కెరన, తుమ్క సెలవ్ కడన్లి పొది దిలి రితి, తుమ్చి ఆత్మల్క చెంగిల్ కెరెదె, ²⁰ చి తుమ్క పూర్గుమ్ తెంతో సంగ తిలో రచ్చించువ కెర్టొసా జతో క్రీస్తుక తుమ్తె తెద్రయెదె. క్రీస్తు కొన్సొ మెలె, యేసు. ²¹ జో క్రీస్తుయి పరలోకుమ్తె తంక. కెయ్య ఎద జో ఒత్త తంక అస్సె మెలె, పూర్గుమ్ దేముడుచి కబుర్ సంగిలనచి అత్తి సంగిలిసి ఎత్తి నెరవెర్పువ జతె ఎద.

²² “మోసి పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయేలి కోడు ఏక కిచ్చొ మెలె; అంచ కబుర్లు సంగు మెన పరలోకుమ్చొ ప్రబు జలో దేముడు అంకయ్ కీసి తెద్రయేలో గే, దస్సి, తుమ్ యూదుల్తె జెర్మితో ఎక్కిలోక కబుర్ తెద్రయెదె. తుమ్క జో కిచ్చొ ఆడ్ర దెయెదె గే, జయ్యి తుమ్ కెర్తె. ²³ జో కబుర్ జెతోసాక కో సూన్తి నాయ్ గె. ఆవ్ నిసాన్ల ప్రజల్తె తుమ్ బెదుక విలువ నాయ్’ మెన జోవయింక దేముడు నాసెనుమ్ కెరెదె.

²⁴ పడ్డొ, సమూయేలు పూర్గుమ్చొ తెంతో అప్పెచి కాలుమ్ ఎద దేముడు కబుర్ తెద్రయేలనతె కక్క నే పిట్టి, జేవ్ ఎత్కిజిన్ ఈంజ కాలుమ్ జర్గు జతిసి, ఆజి జర్గు జతిన్చి రిసా అగ్గె తెంతో సంగ అస్తి. ²⁵ జలె, దేముడుచి కబుర్ సంగ తిల జేవ్ పూర్గుల్చ పుత్తర్పులు తూమ్. పడ్డొ తుమ్చి సెకుమ్తె పడ్డొక ఎక్కిలో జెర్మెదె. జోచి రిసా ఈంజ లోకుమ్చ కుటుంబల్ ఎత్కిక దీవెన దొర్కు జయెదె. జోచి అత్తి అంచి వరుమ్ దెయిందె మెన దేముడు తుమ్చొ అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చొచి అత్తి తుమ్చ పూర్గుల్క నే పిట్టి ప్రమానుమ్ కెర సంగిలన్. జా కోడుచి రిసాచి పుత్తర్లు కి తూమ్ జస్తె.

²⁶ జలె, ‘దొర్కు జలో రచ్చించువ కెర్టొసా’ మెన ప్రబు జోచొ సేవ కెర్టొసా జలో యేసుక టీవడ. జో మొర్దికయ్ అన్నె జియడ, కత్తె తొలితె తెద్రవ అస్సె మెలె, తూమ్ యూదుల్తెయి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ‘తుమ్చి పాపుమ్బుద్ది ముల చెంగిల్ జతు’ మెన తుమ్కయ్ తొలితొ చి తెద్రవ అస్సె” మెన పేతురు ప్రజల్క బోదన కెర్లన్.

4

పేతురుక యోహానులుక జేల్తె గలిలిసి

¹ పేతురు చి యోహాను ప్రజల్క దస్సి బోదన కెర్తె తతికయ్, యూదుల్చ పూజర్లు, దేముడుచి గుడిచొ ఎజొమాని, పడ్డొ సద్దూకయ్యులు మెన పండితుల్ జోవయింతె ఉట్ట అయిల. ² యేసు ‘మొర అన్నె జీవ్ జలో’ మెన ప్రజల్క పేతురు చి యోహాను సికయ్తె తిలి రిసా, జేవ్ వెల్లో సుదల్ కోపుమ్ జా అస్తి. ³ జోవయింక దెర్ల, గని సాంజ్ జలి రిసా ‘కలిక తీర్పు కెరుమ’ మెన దస్సి జేల్తె గలిల.

⁴ జేవ్ వెల్లో సుదల్ దస్సి కెర్లె కి, జేవ్ దొగుల కెర్లె బోదన సూన్లన ఒగ్గర్జిన్ యేసుక సంవజయి గెల. ఇన్నెతెన్, సంవజలస కెత్తిజిన్ జల మెలె, తేరబోదల్, బాలబోదల్క పిట్టవ, రమారమి పాచ్ వెయిల్జిన్ మున్నుబోదల్ తిల.

పేతురుక యోహానులుక పరిచ్చ కెర్లిసి

⁵ అన్నెక్ దీసి కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, సబ కెరుక మెన యూదుల్చ అదికారుల్, వెల్లెల మాస్సుల్, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన ఎత్కిజిన్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె బెర జా అస్తి. ⁶ జోవయింతె కో కో ముక్కిమ్ జా సబ కెర్తి రిసా జా అస్తి మెలె, అగ్గె ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తిలో అన్నొన్చి

జావోసి జలో తెదోడిచొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కయప, ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు జతనచ కుటుంబల్చ మున్నుబోదల్ ఎత్కిజిని. ఇనయింతె దొగుల కొన్న మెలె, యోహానుని అలెక్కంద్రు.

7 నబ కెరుక దెర్లి పొది, యోహానుక చి పేతురుక కడ ఆన నెడిమి టీవో కెరన, జేవ్ చెంగిల్ కెర్లొ అగ్గె సొట్టొ జా తిలో మాన్సుక కి టీవో కెర, జేవ్ దొగులక పరిచ్చ కెరుక దెర్ల. “ఈంజొ మాన్సుక కిసి ఇండయలదు? తుమ్చి సొంత సెక్తిక నెతుర్పు! కచి సెక్తి, కచి నావ్ తెన్ ఈంజ కామ్ కెర్లదు?” మెన కోపుమ్ తెన్ పరిచ్చ కెర్ల.

పేతురు జబాబ్ దిలిసి

8 తెదోడి పేతురు దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్మసెక్తి జోచి పెట్టి బెర సెక్తి దెతికయ్, దయిరిమ్ జా, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్; “యూదుల్చ అదికారుల్, వెల్లెల మాన్సుల్, తుమ్క ఆమ్ కిచ్చొ సంగుక? 9 అమ్ సొట్టొ మాన్సు ఎక్కిలోక చెంగిల్ కెర్లి రిసొ ఆజి తుమ్ అమ్క పరిచ్చ కెర్లసు జలె, 10 నజరేతు గెవ్విచొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ని తుమ్చి నెడిమి టీవో జలో ఈంజొ మాన్సు చెంగిల్ జా అస్సె. జో యేసుక్రీస్తు తుమి సిలివ గల మార్లదు, గని దేముడు జోక అన్నె జియడ్లన్, చి జొయ్యి ఈంజొ మాన్సుక చెంగిల్ కెర అస్సె మెన తుమ్క చి అమ్చి ఇస్రాయేలులు ఎత్కిజిన్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

11 “గేరు బంద మాన్సుల్ నెస కెర ములిల పత్తుర్, గేర్ బందత బోడిపత్తుర్ జయెదె. తుమ్ జోక నెసిలె కి, పరలోకుమ్చి రాజిమ్క జొయ్యి వెల్లొ జా అస్సె. 12 పాపుమ్ తెంతొ విడ్డల్ జా పరలోకుమ్తె గెతి రచ్చన కచితె దొర్పు జతయ్ మెలె, యేసుతెయి అన్నె కత్తయ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ ఒండి లోకుమ్తె అన్నె కచి నావ్ తెన్

రచ్చించుప జంక కో కి నెతిర్తి” మెన పేతురు సంగిలన్.

13 పేతురుక చి యోహానుక, “ఈంజేవ్ ఒగ్గర్ నదు కెర్ల మాన్సుల్ నెంజితి రిత జాలర్లు ఈంజేవ్, వెల్లెల మాన్సుల్ నెంజితి, గని తెద్ది దయిరిమ్ తెన్ అమ్క బుద్ది సంగితతి” మెన, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జల. అన్నె, యేసు తెన్ జేవ్ బుల్లె తిలి రిసొయ్ ఇసి తెలివి తెన్ దయిరిమ్ జా అస్సి మెన వెల్లెల మాన్సుల్ చినిల. 14 పడ్డె, అగ్గె సొట్టొ జా తిలో మాన్సు అప్పె చెంగిల్ జా జోవయించి నెడిమి టీవోజ అస్సె మెన దెక కెర, జేవ్ అన్నె కిచ్చొ నింద సంగుక నెతిర్ల.

15 అన్నె కిచ్చొ సంగుక నెత్త కెర, యోహానుక చి పేతురుక నబ తెంతొ బార్ కెర, వెల్లెల మాన్సుల్ లట్టబన్.

16 “ఈంజేవ్ దొగుల మాన్సుల్చి రిసొ అమ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? కిచ్చొ సిచ్చ కెరుక నెత్తుమ్, కిచ్చొగె. కిచ్చొక మెలె, తెద్ది వెల్లి కామ్ ఇన్నెచి అత్తి జర్లు జా అస్సె మెన ఈంజ యెరూసలేమ్తెచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ జాన్తి. ఆమ్ కి దెక అస్సుమ్, చి కిచ్చొ వేర సంగుక నెంజె. 17 గని, ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ అన్నె కో సూన్త నాయ్ మెన, ఈంజేవ్ దొగుల జోచి నావ్ తెన్ అన్నె కక్క కిచ్చొ నే సంగిత్ రితి బియడ ఆడ్ర దెమ” మెన తీర్పు సంగిల. 18 తెదోడి, జేవ్ దొగులక అన్నె బుకారా కెర, “తుమ్ జో యేసుచి నావ్ దెరుక నాయ్. జోచి నావ్ తెన్ అన్నె కక్క బోదన కెరుక నాయ్” మెన పేతురుకచి యోహానులుక ఆడ్ర దిల.

పేతురు చి యోహానులు దిలి జబాబ్

19 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి సంగిలక, పేతురు, యోహాను, నే బితె దయిరిమ్ తెన్ కిచ్చొ సంగిల మెలె, “దేముడు సంగిలి కోడు అమ్ కెర్లె చెంగిల్ గే, తుమ్ మాన్సుల్ సంగిలి కోడు అమ్ కెర్లె చెంగిల్ గే, తూమ్ సరిగా ఉచర.

జేవ్ దొన్నిచి రిసా జో దేముడు సొంత కిచ్చొ మెనెదె గే ఉచర. 20 అమ్ దెకిలిసి నూస్లిసి, అమ్ మాన్సుల్క నే సంగితె తంక నెత్తుమ్, నేన” మెన జేవ్ దొగుల యేసుచ బారికుల్ సంగిల.

21 ‘యేసుచి అదికారుమ్చి తెడి జో సొట్టొ మాన్సు చెంగిల్ జలో’ మెన ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల. జేవ్చి రిసా, ‘జేవ్ దొగులక అమ్ సిచ్చ కెర్లె ప్రెజల్ అమ్క అల్లర్ కెరుల’ మెన కిచ్చొ సిచ్చ కెరుక నెత్త కెర, ఎక్కి కోడకయ్ జోవయింక అన్నె బియడ కెర, వెల్లెల మాన్సుల్ జోవయింక విడ్డల్ కెర్ల.

22 ప్రెజల్ కిచ్చొ దేముడుచి గవురుమ్ ఒగ్గర్ నముకుమ్ తెన్ సంగితె తిల మెలె, జోవయించి గవురుమ్క రుజ్జు దెకయ్లి జా వెల్లి కామ్ జర్గు కెర్లిసి కక్క చెంగిల్ కెర్లిసి జయెదె మెలె, దొన్ని విసా వెర్పుల్ జలో సొట్టొ జెర్మిలో మాన్సుక.

23 పేతురుక యోహానుక వెల్లెల మాన్సుల్ ముల్లికయ్, జోవయించ గోతుసుదల్తె జేవ్ దొగుల గెచ్చు, ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు చి వెల్లెల మాన్సుల్ జోవయింక సంగిలిసి ఎత్కి సంగ దిల.

24 జేవ్ నూన కెర, జేవ్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కి మెన్సు తెన్ బెద దేముడుక ఇసి మెన గట్టిజ అవాడ్ తెన్ ప్రార్దన కెరుక దెర్ల: “ఎత్కిచి కంట వెల్లొ తిలో అమ్చొ దేముడు ప్రబువ, పరలోకుమ్ బూలోకుమ్, నముర్దుమ్, జేవ్ ఎత్కితె తతిసి కిచ్చొ నే పిట్టె జెర్మయ్లోసా తూయి. 25 తుమ్చి సుద్ది తిలి ఆత్మ లట్టబ్బికయ్, తుచొ సేవ కెర్లొసా జలో అమ్చొ పూర్గుమ్చొ దావీదుచి చోడివాట్ తూయి సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె, దేముడుక నేన్ల దేసిమ్లుచ మాన్సుల్ కిచ్చొక జోవయింక నిస్కారుమ్ ఉచర వెల్లెల మాన్సుల్ మెనన్ల?

అమ్చయ్ ప్రెజల్ కి జోవయింక నేన్ల రిత జా, కిచ్చొక కామ్క

నెంజిల కుట్టల్ జోవయించి రిసా ఉచర్ల? 26 ఒండి లోకుమ్చ రానలు, అదికారుల్, కుట్ల కెర్లి రితి ఎక్కితె బెద, దేముడుక కి, జో ఏలుప కెరయ్తో క్రిస్తుక కి యుద్దుమ్ కెర్లి రితి జల

మెన దావీదుచి అత్తి రెగ్ల అస్సి. 27 నిజుమి, ఈంజయి పట్టుమ్తె హేరోదు రానొ, పొంతి పిలాతు అదికారి, యూదుల్ నెంజిలన ఇస్తాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్, ఎత్కిజిని, దేముడుచి సుద్ది తిలో తూయి ఏలుప కెరయ్లో సేవ కెర్లొసా జలో యేసుక కుట్ల కెర, జోవయించి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్లి రితి జల. 28 ‘జర్గు జవున్’ మెన తూయి అగ్గె తెంతో తుచి అదికారుమ్క సెలవ్ దా తిలిసి ఎత్కి, జోవయించి పెట్టిచి విస్సుమ్క జేవ్ జర్గు కెర్ల. 29 అప్పె కి, ప్రబుచ, ఈంజేవ్ తుచ సేవ కెర్లసక బియడ్తె. గని ఇన్నెక కన్కారుమ్ దెక, 30 జొర్జొ తిల మాన్సుల్క ఇన్నెచి అత్తి చెంగిల్ కెర్లె తా, సుద్ది తిలో తుచొ సేవ కెర్లొసా యేసుచి నావ్ తెన్ జోచి అదికారుమ్క గుర్తు జత వెల్లొ కమొ కెరవ కెరవ, ఈంజేవ్ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ తుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగితి రితి ఇన్నెక తోడు తా, మెన ప్రార్దన కెర్లసుమ్” మెన, బెర తిలన ఎత్కిజిన్ ఎక్కి మెన్సు తెన్ ప్రార్దన కెర్ల.

31 దస్సి ప్రార్దన కెర కేడయ్లి బేగి, కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, జేవ్ నబ కెర్లె తిలి గేరు కదుల్ జంక దెర్లి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి బెర పూర్తి సెక్తి దెతికయ్, పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ దేముడు దిలి బోదన కెర్లిసి ఎత్కి సంగుక దెర్ల.

యేసుక సంపజలన కట్టు తెన్ తిలిసి 32 జేవ్ పొదులె, యేసుప్రబుక సంపతిలన ఎత్కిజిని, ఎక్కి ఆత్మ,

మెన్ను, ప్రేమ తెన్ తిల. “అంచయ్” మెన, జోవయింక కలుగు జల ఆస్తుల్చి రిసా జోవయింతె కో కి పోటి సంగితి నాయ్, గని జోవయింక కలుగు జలిన్క ‘అమ్ ఎత్కిజిన్చి’ మెన, సర్ల తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తోడు కెరై తిల. 33 పడ్డై, దేముడు యేసుచి ఆత్మనెక్కి జోవయించి పెట్టి తిలి రిసా, జేవ్ బారజిన్ జోవయించ బారికుల్ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ యేసుప్రబు మొర అన్నె జలిసిచి రిసా సాచి సంగితె తిల. జో ప్రబుచి దయచి ప్రేమ జేవ్ నంపజలస ఎత్కిజిన్చి పెట్టి బెర కామ్ కెరై తిలి. 34 జోవయింతె కక్క కి కొత్తు నాయ్. కిచ్చొక మెలె. జోవయింతె కక్క ఒగ్గర్ బుయి గే గెరల్ గే తయెదె గే, జో ఏక గెలెదె, చి జా వికిలి డబ్బుల్ ఆన కెర, 35 యేసుచ బారికుల్చి చట్టె తివుల. ‘నెంజిలసక దొర్కు జవున్’ మెన, నెంజిలసక వంట దెవుల. జాచి రిసా కక్క కి కొత్తు జయె నాయ్.

సత్తిమ్ జలో బర్నబా

36 యోసేపు మెలో ఎక్కిలో జోవయింతె తిలో. ‘దయిరిమ్ కెర్తొసా’ మెలి అర్లుమ్ తెన్ జోక ‘బర్నబా’ మెన, బారజిన్ బారికుల్ ఆసిమ్ నావ్ తియ తిల. జో, యూదుడు జలో లేవీ మెలో పూర్లుమ్చొచి సెకుమ్చొ జయెదె. జో జెర్మిలి దేసిమ్ కేన్ మెలె, కుప్ర మెలి దీవి దేసిమ్. 37 జో కిచ్చొ కెర్తొ మెలె, జోక కలుగు జలి ఏక్ బాటి జో ఏక కెర, జా వికిలి డబ్బుల్ దెరన, జేవ్ బారజిన్ బారికుల్క చటి తిలన్.

5

అననీయని సప్పీరా

1 అననీయ మెలో ఎక్కిలో, మాన్ను, సప్పీరా మెలి తేర్ని తెన్, దొగుల బెద జోవయించి బుయి ఏక్ ఏక కెర, 2 తేర్ని కి జాన్తె, జా బుయి వికిలి డబ్బుల్ సగుమ్ తియన కెర, ఎక్కి

వాట యేసుచ బారికుల్తె అననీయ ఆన దిలన్. 3 ఆన్తికయ్, పేతురు జోక, “సయ్తాన్ తుచి పెట్టి సికడ అస్సె, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి మొక్కై తుయి అబద్దుమ్ జా, జా బుయి వికిలి డబ్బుల్చి ఏక్ వాట తియన కెర, కిచ్చొక సయ్తానుక సూన జా పాపుమ్ కెర్లది? 4 జా బుయి నే వికితె అగ్గె, జా పూర్తి తుచి ఆస్తి జా తిలి. జా వికిలి పడ్డై కి, జా డబ్బుల్క సత్తిమ్ కెరుక పూర్తి తుచి పూచి. తుయి అప్పె ఉచర్లి మోసిమ్ కిచ్చొక? తుయి కెర్లినచి అర్లుమ్ పూర్తి ఉచరు. తుయి కెర్లసి మాన్సుక అబద్దుమ్ సంగిలిసి, గని అన్నె ముక్కిమ్క కిచ్చొ పాపుమ్ జలది మెలె, తుయి దస్సి కెర, దేముడుకయ్ అబద్దుమ్ సంగ అస్సిసి” మెన, అననీయక పేతురు తీర్పు సంగిలన్. 5 ఈంజేవ్ కొడొ నూన్లి బేగి, అననీయ బుయ్యె సేడ మొర గెలన్. జో తప్పు కెర మొర్లినచి రిసా నూన్లస ఎత్కిజిన్ బియఁ గెల. 6 తెదొడి ఒత్త తిల ఉబెడల్ బట్ట తెన్ జోచి పీనుమ్ డంక, ఉక్కుల వయన, మెన్నె రోప గెల.

7 రమారమి తిన్ని గంటల్ గెతికయ్, అననీయచి తేర్ని జేవ్ బారికుల్ తిలిన్తె అయిలి. మున్సున్క జర్లు జలిసి జా నేనె. 8 జెతికయ్, పేతురు జాక పసుల, జా బుయి వికిలి డబ్బుల్చి రిసా జాక పుసిలన్. అననీయ దిలి ఎదిలి డబ్బుల్చి రిసా సంగ, “తెద్దిలికయ్ జా బుయి వికిలదు గె?” మెన పుసితికయ్, జా “తెద్దిలికయ్” మెన సంగిలి. 9 పేతురు జాక, “తుమ్ దొగుతెర కుట్ర కెర అబద్దుమ్ సంగిలిసి, ప్రబుచి ఆత్మక కొకడ్లి రితి జతయ్ మెన బిన్ను నాయ్ గె? ఆదె! నూను! తుచొ మున్సుద్క రోవిలస అన్నె ఉట్ట జెతికయ్ అవాడ్ జెతయ్. అయ్లె, తుచి పీనుమ్ ఉక్కుల వయన తుక కి మెన్నె రోవుక

గెచ్చుల” మెన సంగిలన్. 10 సంగిల్ బేగి, జా కి జోచి చట్టే సీడ మొర గెలి. ఉబెడల్ గేర్ తెడి జా కెర, జాక, ‘జా కి మొర అస్సె’ మెన దెక కెర, జాక ఉక్కుల వయన మెన్నె గెచ్చు, మున్నున్చి సాడి జాక రోవిల. 11 జా దీసి జర్లు జలిన్చి రిసా, యేసుక సంవజలనచి సంగుమ్చ ఎత్తిజిని, సూన్ల అన్నె మాన్సుల్ ఎత్తిజిని, దేముడు యేసుచి అత్తుసెక్కిచి రిసా బియఁ గెల.

12 జేవ్ బారజిన్ జోచ బారికుల్చి అత్తి ప్రబు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లెల కమొ జర్లు కెరయ్లన్. జేవ్ పొదులె, జేవ్ రోజుక దేముడుచి గుడితె పూర్లుమ్చొచి సాలోమోను న్నావ్ తిలి పేడె సబ కెరుక అలవాట్ జా త్తిల. 13 వేర మాన్సుల్ జోవయింతెన్ ఒత్త బెదుక బియఁ గెల, గని ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ జోవయింక ఒగ్గర్ గవురుమ్ దెకిత్ తిల. 14 అగ్గెచి కంట, అన్నె మున్నుబోదల్ ఒగ్గర్జిన్, తేర్బోదల్ ఒగ్గర్జిన్, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ ప్రబుక పూర్తి సంవజా గెల. 15 ప్రెజల్ అన్నె కిచ్చొ కెర్ల మెలె, పేతురు జోవయించి వాటు జవున్ అయ్లె, “ఎక్కి జోవయించి నీడ అమక సగుమ్జిన్క లయున్, జవున్” మెన, జొర్ణొ తిల జోవయించ మాన్సుల్క వయన, మంచల్తె జవున్, అంతుర్నొతె జవున్, వాటులె నిజవ దిల. 16 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి సుట్టునంతచ గెచ్చెలె తెంతొ కి ఒగ్గర్జిన్ జాఁ కెర, జోవయించ జొర్ణొ తిల మాన్సుల్క, బూతుమ్ దెర్ల మాన్సుల్క, కడ ఆన్ల, చి జేవ్ ఎత్తిజిన్ కి చెంగిల్ జల.

బారికుల్క దెర జేల్తె గలిలిసి

17 ఎత్తిక వెల్లో పూజరి, మాత్రుమ్, జోవయింతెన్ తిలన ఎత్తిజిని, సద్దూకయ్యులు మెల పండితుల్; యేసుచ బారికుల్చి ఉప్పిరి పూర్తి గోస జా బార్ జా, 18 జోవయింక

దెర, మాములుమ్ జేల్తె గలిల. 19 గని, జా రాతి, ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలో జేల్తెచ కెచ్చివొ ఉగుడ కెర, బారికుల్క విడ్డల్ కెర బార్ కెర్లన్. చి జోవయింక, 20 “తుమ్ దేముడుచి గుడితె గెచ్చు పెన, నెడిమి టీవొజ, ప్రబుతె దొర్కు జతి పరలోకుమ్తె బెదితి అత్తుతె జెర్మున్ జా జితి రచ్చునచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ ప్రెజల్క పూర్తి బోదన కెర” మెన, దేముడుచ దూత ఆడ్ర దా సంగిలన్. 21 దూతచి కోడు సూన కెర, జేవ్ పెందలె ఉజిడి జలి పొది, దేముడుచి గుడితె పెన, బోదన కెరుక దెర్ల. దేముడుచి గుడితె బారికుల్ పెన బోదన కెర్తె తిలి మదెనె, ఎత్తిక వెల్లో పూజరి, జోవయింతెన్ బెదిలన, జోవయింక ‘విడ్డల్ జా అస్తి’ మెన నేన కెర, ‘సబ కెరుమ’ మెన ఇస్రాయేలుల సబతె వెసితన ఎత్తిజిన్క బుకారా కెర, బారికుల్క కడ ఆన్తి రిసా, జోవయించ జమాన్లుక జేల్తె తెర్దయ్ల. 22 జేవ్ జేలితె పావెలె, కెచ్చివొ ఉగిడ్లె, జేవ్ బారికుల్ ఒత్త నాయ్, చి వెల్లెల మాన్సుల్తె అన్నె బుల జా సంగిల. 23 “అమ్ జేల్తె గెలమ్, చి ఒత్త పావెలె, జేల్తెచ కెచ్చివొ సంజె తెంతొ డిట్టుమ్ డంక అస్తి. చి అమ్చ జమాన్లు కెచ్చివొ సరిగా రకితె తిల, గని అమ్ కెచ్చివొ ఉగిడ్లె, తెడి కోయి నాయ్” మెన సంగిల. 24 సంగిలె, దేముడుచి గుడిచొ ఎజొమానిచి వెల్లెల పూజర్లు సూన, పూర్తి ఆచారిమ్ జా, “ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ? అప్పె అన్నె కిచ్చొ జర్లు జయెదె?” మెన, బమ్మ జల.

25 తెదొడి కో గే జేవ్ వెల్లో మాన్సుల్తె జాఁ కెర, “తుమ్ జేల్తె గలిలన దేముడుచి గుడితె టీవొజ ప్రెజల్క సికడ్తె” మెన సంగిల. 26 సంగితికయ్, దేముడుచి గుడిచ జమాన్లుచ ఎజొమాని, జోవయించ జమాన్లు తెన్ గెచ్చు, బారికుల్క

దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ కెర్ల. గని జోవయింక కిచ్చొ దెబ్బల్ పెట్టి నాయ్, అల్లర్ కెరుక మెన చడిత్ కి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, 'జోవయింక అల్లర్ కెర్లె ప్రెజల్ అమ్క పత్రల్ గల మార గెలుల' మెన బియగెల.

27 జలె, బారికుల్క దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ కెర, జోవయించి సబ కెర్తి గేరెత కడన, సబ కెర్తనచి మొక్కె టీవో కెలచి ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జేవ్క పరిచ్చు కెర్లె. 28 "ఈంజ జోచి నావ్ తెన్ తుమ్ ప్రెజల్క సికడుక జయె నాయ్, మెన తుమ్క ఆడ్ర దిలమ్, గని ఒండి ఈంజ యెరూసలేమ్తెచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్క తుమ్ సికడ అస్సున్. అన్నె, అమ్క, 'తుమి జోవయింక మార్లదు' మెన, జో మాన్సుచి రిసా అమ్కయ్ నింద కెర, అమ్కయి జా పాపుమ్ వయడుక ఉచర్తను" మెన బారికుల్క తీర్పు సంగిల. 29 పేతురు, బారికుల్ ఎత్కిచి రిసా కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, ఆమ్ కచి కోడు ముక్కిమ్క నూన కెరుక మెలె, మాన్సుచి కోడు నాయ్, గని దేముడుచి కోడు. 30 తూమ్ య్సెసుక సిలువ్తె టీవడ మార్లదు, గని అమ్చ పూర్గులచొ దేముడు ప్రబు జోక అన్నె జియడ్లె.

31 "జలె, యేసుక అన్నె జియడ, అమ్చొ దేముడు కిచ్చొ కెర్లె మెలె, జోక జోచి ఉజెతో పక్క వెనడ, ఇస్రాయేలుల్ మెల యూదుల్క, 'జేవ్ కెర్లె పాపల్క పెట్టి దుకుమ్ జా ముల జోక నంపజా, జోవయించి పాపుమ్ పుంచి జవున్' మెన, యేసుక, రచ్చించుప కెర్లెసా, ఏలుప కెర్పు మెన, జోక గవురుమ్ కెర అన్నె. 32 ఈంజ ఎత్కిచి రిసా ఆమ్ సాచుల్ జా అస్సుమ్. జోచి కోడు రితి కెర్తనక దేముడు దిలి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కి సాచి జతయ్.", మెన పేతురు సంగిలన్. 33 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ నూన ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, జేవ్ బారికుల్క

మారుక కోర్ప జల.

గమలీయేల్ సంగిలి కొణ్ణె

34 గమలీయేల్ మెలొ పరిసయ్యుడు ఎక్కిలో ఒత్త జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్తె తిలొ. జో మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్ణెసా జయెదె. జోక ఎత్కిజిని, 'చెంగిల్ మాన్సు' మెన గవురుమ్ కెరుల. జో మాన్సు టీవ, దేముడుచి గుడిచ జమాన్సుక, 'ఈంజేవ్ మాన్సుల్క గడియ బార్ కెర తా' మెన ఆడ్ర దిలన్. 35 బారికుల్క బార్ కెరవ, బెర తిల వెల్లెల మాన్సుల్క గమలీయేల్ ఇసి మెన సంగిలన్: "అమ్చ ఇస్రాయేలులుచ ఒ తుమ్ వెల్లెల మాన్సుల్, జేవ్ మాన్సుల్క తుమ్ కిచ్చొ కెరుక ఉచర్తె గే, జాగర్త తా. 36 జా సుట్టు జర్గు జలిన్చి రిసా ఏద కెర. జేవ్ పొదులె దూదా మెలొ ఎక్కిలో 'ఆవ్ వెల్లె' మెన సొంత గవురుమ్ సంగుక బుల్తె తిలొ, చి రమారమి చెత్తర్ పుంజొజిన్ మాన్సుల్ జోవయింతెన్ బెదిల. గని మాన్సు జోక మార్తికయ్, జోచ సిస్సుల్ చెదుర్పు జల, చి జా ఎత్కి ఆరి పాడ్ జా గెలి. 37 జాచి పడ్ణె, ప్రెజల్ లెక్క కెర్లె తిల పొదులె, గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ యూదా మెలొ ఎక్కిలో కి వెల్లొ మెనన, సగుమ్జిన్క సికడ సిస్సుల్ కెరణ్ణె. గని జో కి మొర గెలొ, చి జోచ సిస్సుల్ కి చెదుర్పు జా గెల.

38 "జాకయ్, తుమ్ అప్పె దెర్ల మాన్సుల్చ రిసా ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజేవ్ మాన్సుల్క ముల. తుక్లె తా. కిచ్చొక మెలె, ఈంజేవ్ కెర్తిసి, మాన్సుల్ ఉచర్లెసి రిత జలె, జాచి ఇస్టుమ్క పాడ్ జయెదె, చి ఆమ్ పిట్టవుక మెన కిచ్చొ కెరుక నాయ్. 39 గని ఏక్ వేల ఈంజేవ్ కెర్తిసి, దేముడు తియార్లిసి జలె, తుమ్ కెర్ది సిచ్చు కెర్లె కి, పిట్టవుక నెతుర్పు. జాగర్త తా. ఈంజేవ్ కెర్తిసి దేముడు తియార్లిసి జలె, తూమ్ అల్లర్

కెర్లె, జో దేముడుక విరోదుమ్ సుదల్ కి జస్తె” మెన, జాగర్త సంగిలన్.

సిస్సుల్ విడ్డల్ జలిసి

40 జో గమలీయేల్ దస్సి సంగితికయ్, వెల్లెల మాస్సుల్ సూన్ల, చి బారికుల్క అన్నె బుకారా కెర, కొర్లల్ తెన్ పెట, “తుమ్ యేసుచి నావ్ తెన్ కక్క కిచ్చి సికడుక జయె నాయ్” మెన ఆడ్ర దా, విడ్డల్ కెర్లె.

41 బారికుల్, జలె, కిచ్చి బుద్ది తెన్ జా నబ కెర్లిన్ తెంతో బార్ జల మెలె, ‘యేసుప్రబుచి నావ్క గవురుమ్ కెర్తి రిసా జోచి గవురుమ్ దెకయ్లి రిసా, అమ్ నిస్సారుమ్ జంక జలెకి, జోయ్యి అమ్క నిసాన విలువ రితి దెక అస్సె మెన అమ్క పూర్తి సర్ల’ మెన, సర్ల సేంతుమ్ తెన్ తిల. 42 అస్సె, దేముడుచి గుడితె కి, గెరి కి, యేసుక, ‘జోయ్యి దొర్కు జలొ క్రిస్సు రచ్చించువ కెర్తొసా’ మెన, ప్రెజల్క రోజుక సికడుక ములితి నాయ్.

6

నిసాన్ల సత్తుజిన్ సత్తిమ్ తిల మాస్సుల్

1 జా పొదులె, ఒగ్గర్జిన్ మాస్సుల్ యేసుక నంపజా, జోచ సిస్సుల్ జా గెతె తిల. జోవయింతె తిల బీద సుదల్ ఎత్తిజిన్క అన్నిమ్, కిచ్చి కిచ్చి తోడు దెంక ఇస్టుమ్ జలెకి, ఎతివాట్జిన్ జా తిల, చి దొర్కు జలిసి ఎత్తిజిన్క వంటుక నెతిర్ల, చి “ఎబ్రి బాస లట్టబై రండెల్ మాస్సుల్క సరిపుచువ జతిసి దెతతి గని అమ్చక నాయ్” మెన, గ్రీకు బాస లట్టబ్బన గోస కెర్లె. 2 జాకయ్, తెదొడి జేవ్ బారజిన్ యేసుచ బారికుల్ కిచ్చి కెర్లె మెలె, యేసుక నిదానుమ్ నంపజలస

ఎత్తిజిన్క బుకారా కెర, “అము కెడ్డొడి తెదొడి బీద సుదల్క అన్నిమ్ వంటితె తంక జలె, *ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తిసి పిట్ట గెచ్చెదె. పిట్ల చెంగిల్ నాయ్. 3 జాక కిచ్చి కెరుక మెలె, ‘బీద సుదల్క దెకుత్’ మెన, తుమ్చి తెంతో సత్తుజిన్క నిసాన, కీస మాస్సుల్ జేవ్ సత్తుజిన్ తంక మెలె, ‘సరిగా మాస్సుల్ జేవ్’ మెన, ఎత్తిజిన్క జాన్లస జా తంక, చి ప్రబుచి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి జేవ్చి కామ్ పూర్తి కెర్తి బుద్ది తిలస జేవ్ తంక; బుద్ది సుదల్ జేవ్ తంక. దస్స మాస్సుల్క తుమ్ నిసాన, చి జా సేవచి రిసా అమ్ జోవయింక అదికారుమ్ దెమ్దె.

4 “అమ్, కిచ్చి కెరుక అస్సె మెలె, అము ప్రార్దన కెర్తె తంక, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తె తంక” మెన బారజిన్ సంగితికయ్, 5 మొత్తుమ్ నంపజల మాస్సుల్ జా కోడుక సర్ల జల, చి బీద సుదల్క దెకుక మెన కక్క నిసాన్ల మెలె, సైపను మెలొ ఎక్కిలోక; జో బలె నముకుమ్చొ, జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పూర్తి కామ్ కెర్తి బుద్ది జోక తయెదె. అస్సె దస మాస్సుల్తె కక్క నిసాన్ల మెలె, పిలివ్, ప్రొకొరుక, నీకానొరుక, తీమొనుక, పర్మెనాన్క, నీకానొరు, జలె, జెర్మున్క యూదుడు నెంజె, గని దేముడుక నంపజా, యూదుల్చి అలవాట్తె బెద మార్పువ కెరన తిలొ. జో దూరి తిలి అంతియొకయ పట్టుమ్చొ మాస్సు. 6 ప్రెజల్ జేవ్ సత్తుజిన్క నిసాన బారికుల్తె కడ ఆన్తికయ్, జేవ్ ప్రార్దన కెర జోవయించ బోడివొ చడ అదికారుమ్ దిల.

సైపనుక విరోదుమ్ సుదల్ గోస కెర్లిసి

* 6:2 6:2 నెంజెలి ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్’. ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దొర్కు కెర్తి రచ్చనచి కోడు. జో పాపల్ చెమెంచువ కెర్లిచి రిసాచి కబుర్. యేసు దొర్కు జలొ రచ్చించువ కెర్తొసా జలిన్చి కబుర్. జో అర్చితుమ్ జా పాపల్ గెచ్చయ్లి రిసా మాస్సుల్ పరలోకుమ్చి రాజువెతె బెదితి అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలిన్చి కబుర్.

7 జేవ్ పొదులె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ దేముడు దిలి యేసుచి రిసాచి నుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజల, జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ప్రెజల్ ఒగ్గర్జిన్ నంపజల, చి దేముడుచ పూజర్లు కి ఒగ్గర్జిన్ నంపజా నిదానుమ్ జల.

8 పడ్డొ సైపను, ప్రబుచి అత్తు జోచి పెట్టి తిలి ఒగ్గర్ ప్రేమ సెక్తిచి రిసా, ప్రెజల్ తిలిన్తె యేసుచి అదికారుమ్ దెకయ్తి గుర్తుచ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లో కమొ కెర్లన్.

9 గని యూదుల్తెచ నగుమ్జిన్ 'విడ్డల్ జలన' మెన నావ్ తియన్లి గుంపుచ జవుల. జోవయింక సొంత సబగేర్ తయెదె. జేవ్, పడ్డొ లిబియ దేసిమ్చి కురేనియు పట్టుమ్చ, ఐగుప్తు దేసిమ్చి అలెక్సంద్రియ పట్టుమ్చ, కిలికియ ప్రదేసిమ్చ, ఆసియా ప్రదేసిమ్చ తెన్, కోపుమ్ జా, "తుచి బోదన తప్పుచి కిచ్చొగె" మెన, సైపనుక ఆరి నింద కెర్ల.

10 గని ప్రబుచి అత్తు సైపనుచి పెట్టి సికడ్డికయ్, జో బోదన కెర్లిన్తె బుద్ది గ్యానుమ్ ఒగ్గరి. చి జేవ్ కోపుమ్ జలన జినుక నెత్త లాజ్ జల. 11 జాకయ్ జేవ్ జోవయించి లాజ్చి రిసాచి గోసక గుట్టు తెన్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, వేర మాన్సుల్క తోడు దెరన, " 'మోసి పూర్ముచొచి అత్తి దేముడు దిలి ఆగ్గుల్చి రిసా, చి దేముడుచి రిసా ప్రెజల్క కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ, ఈంజొ సైపను మోసేక, దేముడుక, దూసుప కెర అస్సె. ఆమ్ సొంత సూన్లమ్' మెన తుమ్ సంగ" మెన జేవ్ తోడు దెరన్ల మాన్సుల్క అబద్దుమ్ సాచి సికడ్డ.

12 జేవ్ కోపుమ్చ మాన్సుల్ దస్సి ప్రెజల్క, వెల్లెల మాన్సుల్క, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసా సికడ్డన, సికడ్డికయ్, జేవ్ సైపనుతె జా కెర, జోక దెర, సబ వెసిత్సంతె కడ ఆన, 13 అబద్దుమ్ సాచి సంగితనక

టీవొ కెల. "ఈంజొ మాన్సు కెడ్డొడ్ తెదొడి ఈంజ దేముడుచి గుడిచి రిసా, మోసి పూర్ముచొ రెగిడ్డి ఆగ్గుల్చి రిసా, అబద్దుమ్ సికడ్డె తత్తయ్. 14 ఈంజొ సంగిలిన్ కిచ్చొ ఆవ్ సూన అస్సుమ్ మెలె, 'నజరేతు గవ్విచొ యేసు, ఈంజ దేముడుచి గుడిక పాడ్ కెర, మోసేచి అత్తి దిల అమ్చ అలవాట్లు మార్పుప కెరు' మెన ఈంజొ సంగితె తత్తయ్" మెన జేవ్ మాన్సుల్ అబద్దుమ్ సాచి సంగిల.

15 గని ఒత్త సబతె వెసిలన ఎత్తిజిన్ సైపనుక చెంగిల్ దెకిలె, జోచి మొకొమ్ కీసి జా అస్సె మెలె, పరలోకుమ్చొ దూతచి మొకొమ్చి రితి డీసిలి.

7

సైపను సంగిలి బోదన

1 తెదొడి, "జేవ్ సంగిలి సాచి నత్తిమ్ గె?" మెన ఎత్తిక వెల్లో పూజరి సైపనుక పుసిలన్.

2 సైపను కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఓ బావుడ్లు, ఓ వెల్లెల మాన్సుల్, అంచి సాచి తుమ్ సూన. పూర్ము, అమ్చొ అబ్రాహామ్ పూర్ముచొ హారానుతె నే ఉట్ట గెతె అగ్గె, జో మెసాపొతమియతె జితె తిలి పొది, గవరుమ్ తిలో అమ్చొ దేముడు జోక డీన కెర, 3 'తుయి ఈంజ తుచి దేసిమ్ ముల, తుమ్చ సొంత మాన్సుల్క ముల, వేర దేసిమి ఉట్ట గో. *జా దేసిమి పాచితె ఎదక వాట్లు దెకయ్తె తయిందె' మెన సంగితికయ్, 4 అమ్చొ అబ్రాహామ్ మెసాపొతమియ తిలి జా కల్లియచి దేసిమ్ ముల దా ఉట్ట గెచ్చు, హారాను దేసిమి గెచ్చు జితె తిలో. జో అబ్రాహామ్చొ అబ్బొసి మొర గెతికయ్, దేముడు జోక ఒత్త తెంతొ తెద్రయ్తికయ్, తూమ్ అప్పె జితె దేసిమి ఉట్ట అయ్లో.† 5 గని జో ఇన్నె జితె తిలి పొది, ఏక్ అడుగుచి ఎదిలి టాన్క సొంత మెనంతి రితి, జోక ప్రబు సెలవ్ దెయె

* 7:3 7:3 అదికాండుమ్ 11:31, 12:1-3. † 7:4 7:4 అదికాండుమ్ 12:4-8.

నాయ్. గని, అబ్రాహామీక †సంతానుమ్ తెదొడి నెంజిలె కి, దేముడు జోక, పడ్డొక ఈంజ దేసిమ్చి బుయి తుచి స్రాంత ఆస్తి తుకయ్ దా గెలిందె. తుకయ్, చి తుచి పెట్టి జెర్మితనక; తుచి సెకుమ్చక; కెయ్క తెయ్క తతి రితి దా గెలిందె మెన జో ప్రబు సంగిలన్.

6 “దేముడు జోవయింక అన్నె కిచ్చి సంగిలన్ మెలె, తుమ్చి సెకుమ్తె పడ్డొక జెర్మితన ఏక్ కాలుమక, చెత్తర్ పుంజొ వెర్పులు వేరె దేసిమి సైమ తెన్ జితె తవుల, ఒత్త గొతిమాన్సుల్ జా జవుల.

7 గని జా కాలుమక జేవ్క ఏలుప కెర్తి దేసిమ్చక ఆవ్ సిచ్చ కెరిందె. చి సిచ్చ కెర్తి, తుమ్చి సెకుమ్చక ఒత్త తెంతొ విడ్డల్ జా, బార్ జా ఇత్తల్ ఉట్ట జా, జియ అంక బక్తి కెర్తి తవుల మెన ప్రబు వరుమ్ దా, † 8 అబ్రాహామీచి సెకుమ్చ మున్నుబోదల్ ఎత్తిజిన్ జో దేముడుచ మాన్సుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరనుక మెన అన్నెక్ *ప్రమానుమ్ దిలో. † జాకయ్, అబ్రాహామ ఇస్సాకు జెర్మ అట్టు పొదుల్క జా గుర్తు కెర్తి సున్నతి కెర దిలో. పడ్డొ ఇస్సాకు యాకోబుక †పాయిలన్, చి యాకోబు †పుత్తర్పుల్క పాయిలన్. జేవ్ బారజిన్ జలె, అమ్చి సెకుమ్క తొలితొచ వెల్లెల మాన్సుల్ జల.

సైపను సంగిలి యోసేపుచి కత

9 “జలె, జేవ్ బారజిన్తె దెస్సుజిన్ అన్నసీంసి యోసేపు మెలో జోవయించొ బావొన్క గోస జా, జా వాట్ అయ్లచి ఐగుప్తు దేసిమ్చొ మాన్సు ఎక్కిలోతె *ఏక గెల. గని దేముడు జోక తోడు తా, 10 జో సేడ్ల సైమల్ ఎత్తి తెంతొ రచ్చించుప కెర్లన్. చి ఐగుప్తు దేసిమ్చొ పరో రానొ, యోసేపుక దెక, చెంగిలో మాన్సు, బుద్ది తిలోసొ ఈంజొ” మెన,

జోక మెన్సిలన్, చి జోచి గెర్తె ఎత్తిచి ఉప్పిరి, ఒండి రాజిమ్చి ఉప్పిరి కి, ‘ఏలుప కెర్పు’ మెన జోక వెల్లో కెర్లొ. ఒత్త రానొక పిట్టవ యోసేపుక కో వెల్లో జతి నాయ్.

11 “జలె, †యోసేపు ఒత్త ఏలుప కెర్తె తతికయ్, ఒండి ఐగుప్తు దేసిమి, జోచ అన్నసీంసి తిలి కనాను దేసిమి కి కరు అయ్లి. చి ఎత్తిజిన్ గొప్పు సైమల్ జల, చి అమ్చ పూర్గుల్క కతిసి కేన్ కి దొర్కు జయె నాయ్. 12 గని, ‘ఒత్త ఐగుప్తు దేసిమి దాన్ తియ అస్తి’ మెన అమ్చొ యాకోబు పూర్గుమ్చొ సూన తా, దాన్ గెన్న ఆన్తు మెన, పుత్తర్లు జల అమ్చ పూర్గుల్క ఒత్త తెద్రయ్లన్.

13 దొయ్యెరి తెద్రయ్తికయ్, ఆవ్ తుమ్చొ బావొది మెన యోసేపు జోవయింక సంగిలన్. చి జా దీసి తెంతొ యోసేపుచి కుటుంబుమ్చ మాన్సుల్ రానొ జలో పరో రానొ తెన్ అలవాట్ జల, 14 చి అబ్బొసి జలో యాకోబుక, జోచి కుటుంబుమ్చ ఎత్తిక, గెర్చ ఎత్తిక, ‘ఇత్తల్ జా కతు. జితు!’ మెన, యోసేపు సంగ తెద్రయ్లన్. యాకోబుచి కుటుంబుమ్చ, గెర్చ, కెత్తిజిన్ జవుల మెలె, డబ్బయ్ పాచ్జిన్. 15 జలె, †యాకోబు జోచ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ తెన్ ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గెల. యాకోబు ఒత్త జియ, ఒత్త మొర్లన్. జోచ పుత్తర్లు కి ఒత్త జియ మొర్ల, చి 16 జోవయింతె కో మొర్లె, కనాను దేసిమ్చి ‘సెకెము’ మెలి జేవ్ అగ్గె జితె తిలి బయిలు దేసిమ్తె పినుమ్ వయన, రోవిల. కేన్ మెన్నె రోవిల మెలె, జా సుట్టు వెండి కాసుల్క ‘హమోరు’ మెలో ఒత్తచొ మాన్సుతె అబ్రాహామ మెన్సున్ గెన తిలో. జయ్యె మెన్నె రోవిల.

‡ 7:5 7:5 ఆదికాండుమ్ 15:5, 7, 18, 17:8, 16-19. § 7:7 7:7 ఆదికాండుమ్ 15:13-14. * 7:8 7:8 ఆత్త † 7:8 7:8 ఆదికాండుమ్ 17:10-14. ‡ 7:8 7:8 ఆదికాండుమ్ 25:26. § 7:8 7:8 ఆదికాండుమ్ 35:22-26. * 7:9 7:9 ఆదికాండుమ్ 37 అద్యయుమ్. † 7:11 7:11 ఆదికాండుమ్ 41-50 అద్యయల్. ‡ 7:15 7:15 ఆదికాండుమ్ 46 అద్యయుమ్.

మోసేచి మత్తెలి నైవను సంగిలిసి

17 “జలె, జేవ్ ఐగుప్తు దేసిమి బన జా రమారమి చెత్తర్ పుంజో వెర్పుల్ జలి పొది, ‘ఐగుప్తుతే జేవ్ నే ఉట్ట గెతె అగ్గె అబ్రాహామ్ క సంగ తిలి దేసిమి అన్నె ఉట్ట గెతి సమయుమ్ జా అస్సె’ మెన దేముడు దెకిలన్. జా సమయుమ్ జా అయ్లి పొది, అమ్చి సెకుమ్చ జేవ్ బారజిన్ పుత్తర్పుల్చ మాన్సుల్ కెత్తిజిన్ జా తిల మెలె, ఒగ్గర్జిన్ జా జెర్మ అస్తి. 18 జేవ్ దస్సి ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జా గెతికయ్, అగ్గెచ పరో మెల రానల్ మొర్తికయ్, నొవో పరో ఏలుప కెర్తయ్. జో యోసేపుక నేన్లొసా, జోచ మాన్సుల్క విరోదుమ్ జలొస్సా. 19 జో అమ్చ పూర్గుల్క మోసేమ్ కెర్లన్. కీసి మెలె, ‘జేవ్ జలె ఒగ్గర్జిన్ జా అమ్క జీనుల’ మెన, ఎత్కిక మారుక మెన, జోవయించ నొవర్ జెర్మిల బోదల్క ‘దెర్ను సేడ్డు’ మెన, అబ్బదింసిచి అత్తి పరో సైమ కెర దిలన్.

20 “జేవ్ పొదులె *మోసే జెర్మిలన్. దేముడు జోక ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకిలన్, చి తిన్ని జొన్నొ ఎద జోవయించ అబ్బదింసి కీసి గే గెరి లుంకడ పోసిల. 21 గని పడ్డొ, జోక అన్నె లుంకడుక నెత్త కెర, అబ్బదింసి బార్ కెర్తికయ్, పరోచి దువిసి జోక ఉక్కుల గెరి నా, ‘సొంత పూత్తు’ మెలి రితి దెక, జోక పోసిలి. 22 జా పోస, ఐగుప్తు దేసిమ్చ గ్యానుమ్ ఎత్కి పండితుల్చి అత్తి సికడ్డి, చి వడ్డిలె, జో ఒగ్గర్ తెలివి తెన్ లట్టబెదె, కేన్ కామ్ కెర్లె కి, తెలివి నిదానుమ్ కెరెదె.

†మోసే తప్పు కెర బయిలు దేసిమి ఉట్ట నిగిలిసి

23 “జలె, మోసేక దొన్ని విసా వెర్పుల్ జలి పొది, ‘అంచ బావుడ్లు జల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె గెచ్చ దెకిన్దె’

మెన ఉచర్లన్. 24 జో గెలన్, అన్నె, జోవయింతె ఎక్కిలోక ఐగుప్తు దేసిమ్చో ఎక్కిలో పెట్టిసి దెకిలన్. దెక, జో దెబ్బల్ కయ్లోసాక తోడు గెచ్చ, దెబ్బల్ పెట్టోసాక పెట మార్లన్. 25 దస్సి కెర కిచ్చొ ఉచర్లొ మెలె, అంక లోకుమ్ కెర్లొ అమ్చో దేముడు జోచి అత్తి అమ్క రచ్చించుప కెరెదె” మెన అమ్చ ఇస్రాయేలులు అర్దుమ్ కెరనుల, మెన ఉచర్లొ, గని దస్సి ఉచర్తి నాయ్. 26 అన్నెక్ దీసి, మోసే జా వాటు అయ్లె, ఇస్రాయేలులు దొగుల పెట్టపుట్టి జా అస్తి మెన దెక కెర, “సీంతుమ్ కెరయందె” మెన ఉచర పాసి జా, కిచ్చొ మెలొ మెలె, “బావుడ్లు, తుమ్ ఎక్కి నెకుమ్చ మాన్సుల్, తుమ్ కిచ్చొక ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో జట్టి జా అస్సున్?” మెన పుసిలన్. 27 పుసితికయ్, తప్పు కెర్లొసా మోసేక సాడి వెలవ దా కిచ్చొ మెలన్ మెలె, తుయి కొన్నొ? అమ్చి ఉప్పిరి తుక అదికారుమ్ నాయ్, అమ్క తీర్పు కెరుక తుక సెక్తి నాయ్. 28 కాలి జో ఐగుప్తుచో మాన్సుక తుయి పెట మార్ల దెబ్బల్ అంకయ్ ఆజి పెట్టె గె? మెన గగ్గొల్ జలొ. 29 దస్సి సంగితికయ్, ‘అంక మారుల’ మెన, జా ఐగుప్తు దేసిమి తంక బియఁ కెర, మోసే ఉట్ట నిగ, దూరి తిలి బయిలు తిలి మిద్యాను మెలి దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ, ఒత్త జితె తిలన్. ఒత్త తా, పెండ్లి జా దొగుల పుత్తర్పుల్క పాయిలన్.

‡దేముడు మోసేక డీసిలిసి

30 “అన్నెక్ దొన్ని విసా వెర్పుల్ గెతికయ్, ఏక్ దీసి, మోసే జా బయిలు టాన్చి సీనాయి డొంగె తతికయ్, ఒత్త మాములుమ్ కంటొ రూకు అస్సె, రుక్కి ఆగి లగుక దెర్లి. ఆగి లగితో జా రూకు తెడి, దేముడుచ దూత రితో జా మోసేక డీసిలన్. 31 మోసే దెక, ఆచారిమ్

§ 7:17 7:17 17చి ఉప్పిర్చి తత్తి టాన్: నిర్ణమకాండుమ్, లేవీయకాండుమ్ సంక్యాకాండుము,

ద్విత్తియోపదేశ కాండుము (నిర్ణ 1). * 7:20 7:20 నిర్ణమకాండుమ్ 2:1-10. † 7:22 7:23 23చి

ఉప్పిర్చి తత్తి టాన్: నిర్ణమకాండుమ్ 2:11-22. ‡ 7:29 7:30 30చి ఉప్పిర్చి తత్తి టాన్: నిర్ణమకాండుమ్ 2:23, 3 అద్యయిమ్ వద.

జలో. సరిగా దెకుక మెన ఇదిల్ పాసి గెచ్చుక దెర్లె, కిచ్చొ సూన్లొ మెలె, 32 'ఆవ్ తుచ పూర్లుచొ దేముడు. ఆవ్, అబ్రాహామ్చి, ఇస్సాకుచి, పడ్డొ యాకోబుచి, దేముడు.' మెన సంగ, దేముడుచి అవాడ్ అయ్లి. దస్సి జతికయ్, మోసే బియ, అద్దుర్ జా, దెకుక దయిరిమ్ జలో నాయ్. 33 తెదొడి, ప్రబు జోక, 'తుచ జోడ్లు కడను. తుయి టీవొ జలి టాన్ ఒగ్గర్ సుద్ది అస్సె. 34 జేవ్ ఐగుప్తు దేసిమ్చ అంచ ప్రెజల్క కెర్ల అల్లర్ సైమల్ ఆవ్ దెక అస్సి. జేవ్ ఏడ్డిసి సూన అస్సి, చి జోవయింక విడ్డల్ కెర బార్ కెరయిందె మెన, ఆవ్ ఉత్త్ర జా అస్సి. అప్పె, జే! జా కామ్చి రిసా ఐగుప్తు దేసిమి తుక అన్నె తెద్రయిందె.' మెన ప్రబు జలో దేముడు మోసేక సంగిలన్.

35 "జో క్రీమోసేక జోవయించ మాన్సుల్, 'అమ్చి ఉప్పిరి తుక అదికారుమ్ నాయ్. అమ్క తీర్పు కెరుక తుక సెక్తి నాయ్' మెన అగ్గె సంగ తిల, గెద. గని జోవయింక ఏలుపు కెరుక కి, జోవయింక విడ్డల్ కెర బార్ కెరుక కి మెన, రూక్తె డీసిలో దూత పోలిక జలోసాచి అత్తి దేముడు జోకయి ఆడ్ర దా తెద్రయ్లో. 36 ప్రబుచి అదికారుమ్ తెడి జోవయింక విడ్డల్ కెర, బార్ కెర, వాట్ దెకయ్తె తిలి పొది, ప్రబుచి సెక్తి తెన్ ప్రబు సంగిల కిచ్చొ కిచ్చొ వెల్లొ కమె మోసే కెర్లన్. ఐగుప్తు దేసిమ్క నే ముత్తె అగ్గె కి, పడ్డొ 'ఎరన' సముద్రుమ్తె, పడ్డొ జేవ్ ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ తెన్ జేవ్ దొన్ని విసా వెర్సుల్ జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది కి.

37 "జలె, దేముడు అంకయ్ కిసి తెద్రయ్లన్ గే, జోచ కబుర్లు సూనయ్తి రిసా, జోచి కామ్ జర్గు కెర్తి రిసా, తుమ్చ ఇస్రాయేలుల్తెవొ అన్నెక్లొక పడ్డొక తెద్రవ టీవొ కెరెదె" మెన అమ్చ పూర్లుల్క

సంగ తిలోసా జో మోసేయి. 38 అమ్చ పూర్లుల్ జల ప్రెజల్ ఎత్తి జట్టు తెన్ జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది, దేముడుచొ దూత *సీనాయి డొంగై అన్నె డీన, మోసే తెన్ లట్టుల్లన్. చి దూతక చి అమ్చ పూర్లుల్క జో మోసే మదెనె జా, అమ్క దెంక మెన దేముడు సొంత రెగిడ్ల ఆగ్గుల్, జీవ్ దెత ఆగ్గుల్, జోతె నజస్సన్.

39 "గని అమ్చ పూర్లుమ్చ, జో సంగిలి కోడు సూనుక నెన కెర, జోక దూరి కెర్లి రితి జా, జేవ్ ముల దిలి ఐగుప్తు దేసిమి తిలిన్క అన్నె కోర్ప జల, 40 అన్నె, మోసే డొంగై తెంతొ నే ఉత్త్ర జెతె అగ్గె, అహారోను మెలో మోసేచొ అన్నొంతె గెచ్చు కెర, అమ్క దేముడ్లు జా అమ్చి పురెతో గెచ్చు అమ్క వాటు దెకయ్తి రిసా, అమ్క బొమ్మల్ తెయార్ కెరు. అమ్క ఐగుప్తు తెంతొ కడ ఆన్లొ జో మోసే కేనె ఉట్ట గెచ్చు అస్సి గే, అమ్ నేనుమ్ మెన ప్రెజల్ సంగిల. 41 జేవ్ పొదులె కిచ్చొ కెర్ల మెలె, వస్సా పిల్లచి రితిచి బొమ్మ ఏక్ తెయార్ కెర, జా బొమ్మక జోకర బలి దిల, చి జేవ్ కెర్లిన్చి రిసా సర్ల కెరన్ల. 42 జాచి రిసా, జేవ్ పొద్దుక, జోనుక, సుక్కల్క జోకర్తి ఇస్టుమ్ తిలె, దస్సచక జోకర్లు! మెన దేముడు జోవయింక ముల, సిచ్చు దిలన్. దస్సి జలిన్చి రిసా, జోవయించ కబుర్లు రెగిడ్డి దేముడుచి కొడెతె రెగ్లవ అస్సి.

ఓ ఇస్రాయేలుచి సెకుమ్చ, తుమ్ బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది, అంకయి గొరెల్ గట్ట కండ బలి దెతె తిలదు గె? 43 నాయ్. 'దేముడ్లు' మెన వేరచక జోకరుక కోర్ప జా, 'మొల్లొక' దేముడు మెన, గుడి బంద జోకర్లదు. సుక్కొ గుర్తు తిలో రొంపాయను

§ 7:35 7:35 నిర్గమకాండుమ్ 5-14 అద్యయల్. * 7:38 7:38 నిర్గమకాండుమ్ 19, 20 అద్యయల్, 24:12, 31:18. † 7:39 7:39 నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయమ్.

మెలోసొక దేముడు మెన్ జొకర్లదు. దన్నుచచ బొమ్మల్ కెర జొకర్లదు. తుమ్ దస్సి కెర్లి రిసా, బబులోను దేసిమి ఒత్తల్తో తుమ్ సర్ద నెంతె తతి రితి, తుమ్క ఒత్తచ మాన్సుల్ ఏలుప కెర్లు మెన, జేవ్ కడ నెత్తు, మెన సిచ్చ దెయిందె”

మెన దేముడు రెర్ద సిచ్చ దిలన్.

44 “జలె, జా బయిలు దేసిమి అమ్చ పూర్గుమ్చ బుల్లె తిలి పొది ఇదిలిసి దేముడుచి గుడి తిలి రితి, టంబుగుడ్డక తెయార్ కెర్లి దేముడుచి గుడి ముక్కిమ్క జోవయింతెన్ తిలి. ఇసి తెయార్ కెర” మెన దేముడు మోసేక కిచ్చొ సంగిలన్ గే, జో సంగిలి పోలిక, జో సంగిల సామన్లుక తెయార్ కెర్ల. 45 ఒత్త తెంతో, మోసే కిమొర యెహోసువ మెలోసొ వెల్లో జలి పొది, అమ్చ పూర్గుమ్చ బయిలు దేసిమ్క జిన ఈంజ దేసిమి ఉట్ట అయల.

*దేముడు తోడు తతికయ్, ఒత్త జితె తిల వేర వేర సెకుమ్లుచ మాన్సుల్క అమ్చ పూర్గుమ్చ యుద్దుమ్ కెర ఉదడ గెల. తెదొడి కి, అమ్చ పూర్గుమ్చ జా గుడి వయ ఆన్ల. †ఒత్త తెంతో, అమ్చొ పూర్గుమ్చొ దావీదు రానొ తిలి ఎదక కి జయ్యి గుడితె దేముడుక బక్తి కెర్తె తిల. 46 జో దావీదుక దేముడు ప్రబు ప్రేమ తిలొ, చి యాకోబు బక్తి కెర్తె తిలొ దేముడు ప్రబు కెయడ తెయడ తతి రితి దేముడుచి గుడి ఆవ్ జవున్ బందిందె మెన దావీదు ఆన జా ఉచర తిలొ. 47 దసొచొ బండుక మెన జో ప్రబు సెలవ్ దెయె నాయ్, చి దావీదుచొ పుత్తుసి ‡సొలోమోను రానొ జలి పొది, జొయ్యి బందిలొ.

48 “గని, ఎత్కిచి కంట వెల్లో తిలొ

అమ్చొ దేముడు ప్రబు కేనె జితయ్ మెలె, మాన్సు తెయార్ కెర్ల గుడితె తయె నాయ్. జోచి కబుర్లు సంగిలొ పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి రితి;

49 పరలోకుమ్ అంచి సిజాసనుమ్. బూలోకుమ్ అంచ చట్టొ సుదితి పొద్రొ. జాకయ్, అంచి విలువచి దేముడుచి గుడి త్తూమ్ కిసి బందితె? అంచి రిసొ గేర్ బందిలె, ఎక్కి ఒత్త తయిందె గె? 50 పరలోకుమ్ బూలోకుమ్ ఎత్కి అవ్వొ జెర్మయలయ్,

మెన, ఎత్కిచి కంట వెల్లో తిలొ అమ్చొ ప్రబు రెర్ద అస్సె.” మెన జోవయింక పరిచ్చ కెర్ల వెల్లెల మాన్సుల్క సైవను బుద్ది సంగిలన్.

51 “పడ్డొ జోక పరిచ్చ కెర్ల జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సైవను, తుమ్ రాడ్ జివ్చ మాన్సుల్, దేముడు సంగిలి సుద్ది గుర్తుచి సున్నతి అమ్ కెరన అస్సుమ్ మెన తుమ్ సంగితను, గని జా ఎత్కి తుమ్క కామ్క నెంజె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి పెట్టి సుద్ది జసు నాయ్, తుమ్చ కానొ సూనుక నెసితి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సికడ్డిసి తుమ్ ఒప్పున్ నాయ్. తుమ్చ పూర్గుమ్చ కిసి పాపుమ్ కెర్ల గే, తుమ్ కి దస్సి. 52 జేవ్ పొదులె, దేముడు కచి కచి అత్తి కబుర్లు తెద్రయలె, తుమ్చ పూర్గుమ్చ జోవయింక అల్లర్ కెరుక, జో తెద్రయలనతె కక్క నే పిట్టె. పడ్డొ, ‘పరలోకుమ్చి పున్నిమ్ తిలొ క్రిస్తు రచ్చొంచుప కెర్తొసొ జెంక అస్సె’ మెన జోవయింతె కో సంగిల గే, జేవ్ తుమ్చ పూర్గుమ్చ జోక మారుక. దస్సి కి, జో క్రిస్తు జెతికయ్, తుమి జోక నెన, గోస కెర, జోక మార గెలదు. 53 ‘వైజల్క సికడ్డు’ మెన దేముడు దూతల్చి అత్తి తుమ్కయ్ జోచ ఆగ్గుల్ దిలన్, గని జోచ

‡ 7:44 7:44 నిర్ణయకాండుమ్ 24:10-31 అద్యయిమ్ ఎద. § 7:45 7:45 ద్విస్తీయోపదేశ 34 అద్యయిమ్. * 7:45 7:45 యెహోసువ 1-6 అద్యయల్. † 7:45 7:45 సమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 7:1-17. ‡ 7:47 7:47 రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 6 అద్యయిమ్.

ఆగ్గుల్ రితి తుమ్ ఇండుక నెస, దస్సి కెర్లడు” మెన అన్నె సంగిలన్.

స్టెపనుక పత్రల్ గల మార్లిసి

54 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఈంజేవ్ కొడొ సూన, స్టెపనుచి ఉప్పిరిచి జేవ్చి కోపుమ్క రకుక నెత్త కెర, దంతో చప్లన్. 55 జో, మాత్తుమ్, జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు బెర తతికయ్, ఆగాసుమ్ పక్క చెంగిల్ దెక, కిచ్చొ దెకిలన్ మెలె, దేముడుచి ఉజిడి దెకిలన్, చి జో దేముడుచి ఉజెతో పక్క యేసు టీవోజ దెకిలన్. 56 జా దెక స్టెపను, “అదె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జలి రితి దెకితసి మెలె, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్లొసా దేముడుచి ఉజెతో పక్క టీవోజ అస్సె.” మెన సంగిలన్. 57 జో దస్సి సంగితికయ్, జోవయించి కోపుమ్చి ఒర్న దా, జేవ్చి కంగ్గొ డంకన, జట్టు తెన్ జోచి ఉప్పిరి నిగ జా జోక దెర్ల. 58 జోక పట్టుమ్ తెంతో పెలవ దా బార్ కెర, జోక పత్రల్ గల మారుక దెర్ల. సాచి సంగ తిలస జోక పత్రల్ గలిలీనతె బెదిల. పత్రల్ గలుక మెన, జేవ్చి ఉప్పిర్చ పాలల్ కడన కెర, సావులు మెలో ఉబెడొ ఎక్కిలోచి చట్ట తిల. 59 జేవ్ మాన్సుల్ పత్రల్ గల మార్తె తతికయ్, స్టెపను ఇసి మెన ప్రార్దన కెర్లన్. “ప్రబు జలో ఓ యేసు, అంచి జీవు తూయి తుచితె కడ నే” మెన కెర, 60 మొగ్రల్ టిక, గట్టిజ అవాడ్ తెన్ ఒర్న దా అన్నె, “ప్రబువ, ఈంజేవ్ అప్పె కెర్లి పాపుమ్ ఇన్నెయింక చెమించుప కెరు!” మెన ప్రార్దన కెర మొర గెలన్.

8

1 స్టెపను మొర్లిన్తె సావులు తిలన్. ‘మొర్పు’ మెన జో కి ఒప్పన తిలో.

నంపజలస చెదుర్పు జా వేరతె ఉట్ట గెలిసి

జలె, జా దీసి తెంతో, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె యేసుక నంపజలస మొత్తుమ్క నంపనెంజిల యూదుల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుక దెర్ల. అల్లర్ కెర జోవయింక ఉదడ్డికయ్, నంపజలసతె ఒగ్గర్జిన్ చెదుర్పు జల. చెదుర్పు జా ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి చి నమరయ ప్రదేసిమి గెల. యేసుచ బారికుల్, మాత్తుమ్, యెరూసలేమ్తె తాఁ గెల.

2 జా మదెనె, ప్రబుక సత్తిమ్ తిల యూదుల్ సగుమ్జిన్ స్టెపనుక రోవిల, ఏడుకులు జా ఒగ్గర్ దుకుమ్ తెన్ రోవిల.

నంపజలసక సావులు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తె తిలిసి

3 సావులు, మాత్తుమ్, యెరూసలేమ్తె క్రీస్తుక నంపజలసచి సంగుమ్క పాడ్ కెరుక ఉచర, జోవయింక ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుక దెర్లన్. జోవయించ గెరల్ ఎత్తితె గెచ్చు, పెన, జోవయించ మున్సుబోదల్క తేర్బోదల్క, ఎత్తిక దెర, జేతెత గలయ్లన్.

4 చెదుర్పు జల యేసుప్రబుక నంపజలస, జలె, కిచ్చొ కెర్తె తిల మెలె, జోచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తా బుల్తె తిల.

5 తెదొడి బారజిన్ బారికుల్తె తిలో పిలిప్ మెలోసా, నమరయ ప్రదేసిమ్చి పట్టుమ్ ఏక్తె గెచ్చు, యేసుక్రీస్తు, ‘దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్లొసా జొయ్యి’ మెన ప్రెజల్క బోదన కెర్తె తిలన్. 6 ఒత్తవ ప్రెజల్ జోచి బోదన సూన్ల, అన్నె, జోచి అత్తి జర్గు జల యేసుప్రబుచి నావ్ తెన్ వెల్లో కమొ దెక, ఒగ్గర్జిన్ ప్రెజల్ ఎక్కి ప్రేమ జా, జో సంగిలి బోదనక నంప కెర, యేసుక నంపజా గెల.

7 కీస కమొ పిలిప్చి అత్తి జర్గు జల మెలె, బూతల్క ప్రబుచి నావ్ తెన్ ఉదడ్డె, జేవ్ బూతల్ ఓర్పుప జంక నెత్త కెర, గట్టిజ ఒర్న దా, పూర్తి ఉట్ట గెల. వడ్డొ ఉట్టుక నెత్తిర్ల మాన్సుల్, సొట్ట మాన్సుల్,

చెంగిల్ జల. ⁸ జాకయ్ జా ఒండి పట్టుముతె ఎత్తిజినీ సర్ద జల.

⁹ ఏక పట్టుముతె సీమోను నావ్ తిలో మాన్సు జా. జో అగ్గె, జా పట్టుముతె, మంత్రుమ్ కెర్తన కిచ్చో కిచ్చో మాయచ గారెడ్లు కెర్తె తిలన్. కిచ్చో కిచ్చో వెల్లో కమొ కెర, 'ఆవ్ వెల్లో' మెనన, సమరయ ప్రదేసిమ్చ ఎత్తిజినీక ఆచారిమ్ కెరెదె. ¹⁰ జోచ కమొ దెక, "దేముడుచి వెల్లి సెక్తి తిలోసా ఈంజో" మెన, బాల వెల్లో జా ప్రాంతుమ్చ ఎత్తిజినీ జోక నంపజా తిల. ¹¹ కిచ్చోక జోక దస్సి నంపజా మోసిమ్ జా తిల మెలె, జో ఒగ్గర్ వెర్సులు సయ్తాన్చ దన కమొ కెర కెర జోవయింక ఆచారిమ్ కెర్తె తిలన్.

¹² గని, దేముడుచి *రాజిమ్చి రిసా, యేసుక్రీస్తుచి †అదికారుమ్చి రిసా, పిలివ్ ప్రెజల్క బోదన కెర్తె తతికయ్, జోచ కొడొక నంపజా గెచ్చు కెర, తేరబోదల్ కి మున్నుబోదల్ కి, బాప్తిసుమ్ నజన్. ¹³ సయ్తాన్చ కమొ కెర్తొ జో సీమోను కి నంపజా, బాప్తిసుమ్ నజన, పిలివ్చి పట్టి బులుక దెర్లన్, అన్సె, యేసుప్రబుచి అదికారుమ్ తెన్ కెర్ల వెల్లో కమొ, జొర్జొల్ బాదల్ జల మాన్సుల్ చెంగిల్ జలిసి దెక దెక, జో కి బల్ ఆచారిమ్ జలో.

పేతురు యోహానులుక సమరయతె తెద్రయ్లిసి

¹⁴ జలె, సమరయచ మాన్సుల్ దేముడు దిలి యేసుప్రబుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా అస్సి మెన యెరూసలేమ్తెచ బారజిన్ బారికుల్ సూన కెర, 'జోవయింతె గెచ్చు దెకుత్' మెన, పేతురుక చి యోహానుక తెద్రయ్ల.

¹⁵ జేవ్ దొగుల ఒత్త పాచ కెర, నంపజలనక 'దేముడుచి సుద్ది తిలి

ఆత్మ జేవ్చి పెట్టి దొర్కు జవున్' మెన ప్రార్దన కెర్ల. ¹⁶ కిచ్చోక మెలె, తెదొడి ఎద ఎక్కి యేసుప్రబుచి నావ్ తెన్ పానితె బాప్తిసుమ్ నజన తిల. జోచి ఆత్మచి నావ్ తెన్ నేతయ్, చి ఆత్మసెక్తి జేవ్క దొర్కు జంక నేతయ్. ¹⁷ జలె, తెదొడి పేతురు చి యోహాను జేవ్ నంపజల ప్రెజల్ ఎత్తిజినీ ఎక్కెక్క బోడి చడిల, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి జోవయింక దొర్కు జలి.

¹⁸ జలె, 'యేసుచ బారికుల్ బోడి చడ్డెగిన, నంపజల మాన్సుల్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దొర్కు జతయ్' మెన మంత్రుమ్ కెర్తె తిలో సీమోను దెక కెర, ¹⁹ "అంక కి జా సెక్తి దా, డబ్బుల్ దెయిందె. ఆవ్ కి కక్క బోడి చడిందె గే, జోక కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి దొర్కు జలి రితి, జా సెక్తి అంక దా" మెన పేతురుక చి యోహానుక సీమోను సంగిలన్. ²⁰ సంగితికయ్, పేతురు, జోక " 'డబ్బుల్ దిలె దేముడు దెతి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి వరుమ్ గెనుక జయెదె' మెన తుయి ఉచర్లి రిసా, తుచి డబ్బుల్ తుచి తెన్ నాసెనుమ్తె గెస్సు! ²¹ తుచి పెట్టి దేముడు తెన్ సత్తిమ్ జంక నాయ్, చి జోచి ఈంజ కామ్తె తుయి బెదుక జయె నాయ్. ²² తుయి ఉచర్లి వెల్లి ఈంజ పాపుమ్ చెమించుప జంక తుయి కోర్ప జతసి జలె, జోచి దయ తిలె తుక రచ్చించుప కెర్సు మెన, తుయి కెర్లి గార్ కామ్ ముల దా, పెట్టి పూర్తి దుకుమ్ జా జోక ప్రార్దన కెర సంగు. జో కిచ్చో కెరెదె గే జోచి దయ. ²³ సయ్తాన్చ పాపుమ్బుద్ది అప్పెక తుచి పెట్టి ఏలుప కెర్తయ్, అప్పెక తుచి పెట్టి ఆసల్ గోసల్ అస్తి మెన ఆవ్ దెక్తితసి" మెన పేతురు సీమోనుక సంగిలన్. ²⁴ జలె, సీమోను బియఁ

* 8:12 8:12 'ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్' మెలె, 1 జోవయింక నంపజల మాన్సుల్చి పెట్టి జో ఏలుప కెర్తెసి, 2 జోవయించి ఆత్మసెక్తి ఈంజ లోకుమ్తె కామ్ కెర్తెసి, 3 ఈంజ ఉగుమ్ మార్పుప జలె జో ఎదార్లుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలుప కెర్తెసి, చి 4 వరలోకుమ్తె జో ఏలుప కెర్తెసి. † 8:12 8:12 నెంజెల్ 'నావ్'.

గెచ్చు కిచ్చొ మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్ మెలె, “తుయి సంగిలి సిచ్చ అంచి ఉప్పిర్ నే జెతు మెన తుమి ప్రబుక ప్రార్దన కెరు.” మెన సంగిలన్.

25 పేతురు, యోహాను, జలె, యేసుప్రబుచి రిసా సాచి సంగ, జోచి సుబుమ్ కబుర్ నూనవ కెర, ఒత్త తెంతొ అన్నె బార్ జా, సమరయచ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ గవ్వొలై గెచ్చు, బుల బుల, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగ బోదన కెరై తా, యెరూసలేమ్తె అన్నె పావ అయ్ల.

పిలిప్ ఐతియొపీయు దేసిమ్చొ మాన్సుక బోదన కెర్తిసి

26 మదెనె, ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలో పిలిప్తె జా కెర, “తుయి ఉట్ట ఇన్నె తెంతొ బార్ జా, దచ్చెన వక్కచి వట్టె, మెలె యెరూసలేమ్ తెంతొ గాజా పట్టుమ్ ఎద పావెతి వట్టె గో” మెన సంగిలన్.

27 పిలిప్ నూన, బార్ జా, జా వట్టె గెలన్. జా వట్టె గెతె తతికయ్, ఐతియొపీయు దేసిమ్చొ ఆండెరో జా వాట్ జెతె అస్సె. జో ఐతియొపీయు దేసిమ్చి ‘కంధాకె’ మెలి రానిచొ ఆదికారి, డబ్బుల్ దెకితో ఆదికారి జా అస్సె. దేముడుక బక్తి కెరుక మెన, జో యెరూసలేమ్తె జా తిలో. 28 అప్పె అన్నె జోచి సొంత దేసిమి ఉట్ట గెతె అస్సె. జోచి రదుమ్తె వెన తా, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయా పూర్లుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి పుస్తకుమ్ సదు కెరై అస్సె.

29 జలె, ప్రబుచి ఆత్మ పిలిప్చి ఆత్మతె, “తుయి దెకితి రదుమ్క పాసి గెచ్చు దెకు” మెన సంగితికయ్, 30 పిలిప్ జా రదుమ్తెచొ నిగ గెచ్చు, యెసయా పూర్లుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డిసి పుస్తకుమ్ జో సదు కెర్తిసి నూన కెర, జోక, “తుయి సదు కెర్తిసి తుక అర్దుమ్ జెతయ్ గె?” మెన పుసిలన్. 31 “కో జవున్ అంక అర్దుమ్

సంగిలెకయ్ అంక కీన్ అర్దుమ్ జయెదె?” మెన జో సంగిలన్, చి ‘అర్దుమ్ సంగున్’ మెన, రదుమ్తె పిలిప్క వెగడ వెనడ్లన్.

32 దేముడుచి కేన్ కోడు జో సదు కెరై తిలో మెలె, “మెండక కండ బలి కెర్తి రిసా ఉడడ నెత్తి రితి జోక అన్ల, నెంజిలె రోమల్ కత్తయ్తి మొక్క మెండెప్పిల్ల కిసి జమ్న తయెదె గె దస్సి ఈంజొ కి చోడి డంకన తుక్కె తయెదె. 33 ఇన్నెచి విలువ కడ్ల, చి ఇన్నెచి రిసా సరిగా తీర్పు జతి రితి ఒప్పితి నాయ్. ఇన్నెక ‘బోదల్ పాయ్లన్’ మెన కిసి సంగుక జయెదె? ఇన్నెక ఈంజ బూలోకుమ్తె జేవ్ మార్ల!”

34 జో ఆండెరో, పిలిప్క కిచ్చొ మెన పుసిలన్ మెలె, “దేముడు ప్రబుచ కబుర్లు సంగితొ జో పూర్లుమ్చొ కచి రిసా ఇసి సంగితయ్? జోచి సొంతచి రిసా గే, కేన్ జవున్ వేర మాన్సుచి రిసా గె?” మెన పుసితికయ్, 35 పిలిప్ చోడి పుట్టవ, జో ఆండెరో సదు కెరై తిలి కోడుచి అర్దుమ్ తొలితో సంగ, యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ ఎత్తి జోక బోదన కెర్లన్.

ఆండెరో బాప్తిసుమ్ నజన్నిసి

36 తెదొడి, జేవ్ దొగుల వట్టె గెతె తా పాని గాడు ఏక్ దెకిల. దెక, “అదె, పాని! ఆవ్ బాప్తిసుమ్ నజనుక కిచ్చొ అడ్డు కిచ్చొగె, నాయ్ గడ?” మెన జో ఆండెరో సర్ల జా సంగిలన్.

37 †పిలిప్ జోక “తుయి యేసుప్రబుక పెట్టి పూర్తి నంపజలది మెలె, బాప్తిసుమ్ నజనుక జయెదె.” మెన సంగితికయ్, “యేసుక్రీస్తు దేముడు ప్రబుచొ పుత్తుని, కీజలో దొర్కు జలో రచ్చించువ కెర్తొసా జయెదె మెన ఆవ్ నంపజతని.” మెన ఆండెరో సంగిలన్.

38 తెదొడి రదుమ్క జో టీవొ కెర, పిలిప్ ఆండెరో దొగుల ఉత్త పానితె

‡ 8:37 8:37 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 37 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

§ 8:37 8:37 జలో...రచ్చించువ కెర్తొసాచి కోడు దస్సి తయె నాయ్, గని జా అర్దుమ్ ఒత్త తయెదె.

ఉతిర్ల, చి జో ఆండెరోక పిలివ్ బాప్తిసుమ్ దిలన్.

39 తెదొడి, జేవ్ పానితె తెంతో అన్నె బార్ జతికయ్, *ప్రబుచి ఆత్మ పిలివ్క దెర నిలన్, చి ఆండెరో జోక అన్నె నే దెకిలన్. జో ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ తెన్ సొంత దేసిమి ఉట్ట గెలన్.

40 పిలివ్ ఒత్త తెంతో అజోతు మెలి పట్టుమ్తె డీసిలన్. ఒత్త డీస కెర బార్ జా, ఉత్తర పక్క గెతి వట్టె గెచ్చు గెచ్చు, ఎత్తి పట్టులె గెచ్చిలె ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ సూనవ, క్షేనరియ పట్టుమ్తె పాచిలన్.

9

యేసుక నంపజలసక సావులు అల్లర్ కెరై తిలిసి

1 నైపనుక మార్గ్సితె తెదొడి బెద తిలో సావులు, ఈంజ మదెనె కిచ్చొ కెరై తిలో మెలె, యేసుప్రబుక నంపజా జోవయించ *సిస్సుల్ జలసక 'మారిందె' మెన బియడ్తె తిలో. జలె, కిచ్చొ కెరై మెలె, యెరూసలేమ్తె ఎత్కిక వెల్లో పూజరితె గెచ్చు కెర, 2 "దమస్కు పట్టుమ్తెచ అమ్చ యూదుల్చ సబ గెరల్చ అదికార్లక ఆవ్ దెకయ్తి రిసొ అంక ఉత్తల్ దె, చి ఆవ్ ఒత్త గెచ్చు, 'రచ్చన వాటు యేసుయి' మెన జోవయింక నంపజలసక చజిలె, జేవ్ తేర్బోదల్ జలెకి, మున్నుబోదల్ జలెకి, జోవయింక దెర బంద, ఇత్తల్ అమ్చి యెరూసలేమ్తె సిచ్చు కెరుక మెన కడ ఆనిందె" మెన సెలవ్ సంగిలన్.

3 జలె, సావులు ప్రయానుమ్ గెతె తా దమస్కు పట్టుమ్క పాసి అయిలె పొది, ఓదె, ఆగాసుమ్ తెంతో అంకి అందర్ కెర ఉజిడి జోచి నుట్టునంత జా అడ్డు కెర్లె.

4 చి జో బుయ్యె సేడ నిజ తిలి పొది ఏక అవాడ్, "ఓ సావులు, సావులు, అంక కిచ్చొక సిచ్చుల్ అల్లర్ కెరైసి?" మెన సంగిలిసి సూన్లన్. 5 బియఁ గెచ్చు, "తుయి కో, ప్రబు?" మెన జో పుసిలన్, చి "తుయి గోస కెరై యేసు, ఆవ్. 6 అల్లె, తుయ్ ఉట్ట ఈంజ పట్టుమ్తె గెచ్చు పెను, చి ఒత్త తెంతో తుయి కిచ్చొ కెరుక అస్సి గే, తుక సూనయిందె" మెన యేసు సంగిలన్.

7 సావుల్ తెన్ బెద ప్రయానుమ్ కెరై తిల మాన్సుల్, జలె, జా అవాడ్ సూన్ల, గని కక్క నే దెక, కిచ్చొ మెనుక నెత్త కెర, టక్కున జా తిల. 8 సావులు, మాత్రుమ్, బుయి తెంతో ఉట్ట, టీవోజ, అంకివో ఉగిడ్లె, కిచ్చొ దెకుక నెత్తిర్లె. జాకయ్ జేవ్ జోక ఆతు దెర, దమస్కు పట్టుమ్ తెడి ఇండవ నిల. 9 ఒత్త తిర్తితి, కిచ్చొ నే కతె, కిచ్చొ నే పితె చువ్వె తా గుడ్డి జా తిలో.

అననీయక ప్రబు సావుల్తె తెద్రయ్లిసి

10 జలె, జా దమస్కు పట్టుమ్తె యేసుక నంపజలో నిదానుమ్ తిలో సిస్సుడు ఎక్కిలో తిలో. జోచి నావ్ అననీయ. జలె, యేసు సివ్వుతె జోక డీస కెర, జోచి నావ్ దెరికయ్, జో "అస్సి, ప్రబు" మెన జబాబ్ దిలన్, 11 ప్రబు జోక, "తుయి ఉట్ట, సోగ మెలి వీది గో, చి యూదా మెలో ఎక్కిలోచి గెరి గెచ్చు, 'తార్పు పట్టుమ్తె జెర్మిలో సావులు మెలోసొ తెన్ దస్సుల్ జయిందె' మెన సంగు. జో జా గెరి తా ప్రార్దన కెరై అస్సి. 12 జో ప్రార్దన కెరై తతికయ్, జోక కిచ్చొ సివ్వు దెకవ అస్సి మెలె, అననీయ మెలో ఎక్కిలో జో సావులు తిలి గెరి జా కెర, పెన, జోక 'అన్నె దెకున్' మెన జోచి

* 8:39 8:39 'ప్రబుచి ఆత్మ పిలివ్క దెర నిలన్' నెంజిలె జో మంత్రిచి పెట్టి ప్రబుచి ఆత్మ బెర్తికయ్, జో దెతి

సెక్వివరుమ్ జోవయింక దొర్పు జలి, చి ప్రబుచి దూత పిలివ్క కడ నిలన్, చి.... * 9:1 9:1 మత్తయ, మార్కు, లూకా చి యోహానతె 'సిస్సుల్' మెన ఒగ్గర్ నుట్టు సంగిలె యేసుచ బారజన్ సిసుల్కయ సంగితతి, గని ఈంజ కోడుతెచి రితి, కో జోవయింక నంపజా జోవయింక నిదానుమ్ ఇండుల గే, జేవ్ ఎత్కిజిన్క 'జోవయించ సిస్సుల్' మెనుక జయెదె.

బోడి చడెదె మెన, ఆవ్ సావుల్ క సిమ్మ దెకవ అస్సి” మెన ప్రబు జో అననీయక సంగిలన్.

13 గని అననీయ బియఁ కెర, “జో మాన్సుచి రిసా ఒగ్గర్ జిన్ సంగ అస్సి, యెరూసలేమ్ తె తిల తుచయ్ సుద్ది తిల మాన్సుల్ క జో ఎదివాట్ అల్లర్ కెర అస్సి.

14 జో ఇత్తల్ అయ్ లె, తుచి నావ్ దెర్తస ఎత్కిక దెర, బందుక మెన ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు జోక సెలవ్ దా అస్సి” మెన సంగిలన్.

15 గని ప్రబు జోక, “ఒత్త గో, ‘యూదుల్ నెంజిల వేర దేస్సిమ్ చ మాన్సుల్ క, రాసల్ క, ఇస్రాయేలుల్ క కి, అంచి నావ్ తెన్ అంచి రిసా సాచి జవున్’ మెన ఆవ్ జోక నిసాన అస్సి. 16 జో కి అంచి నావ్ అంచి కామ్ చి రిసా ఎత్తివాట్ అల్లర్ బాదల్ సేడెదె. జోక జా ఎత్కి దెకయిందె” మెన ప్రబు జబాబ్ దిలన్.

17 ప్రబు దస్సి సంగితికయ్, అననీయ బార్ జా గెచ్చ, ప్రబు సంగిలో గెరి పెన, సావుల్ క బోడి చడ, “ఓ సావులు బావో, తుయి వట్టె జెతె తతికయ్ తుక డిసిలో యేసు తుక ‘దెకున్’ మెన, దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు తుచి పెట్టి తతి వరుమ్ తుక దొర్కు జవున్ మెన అంక ఇన్నె తెద్రవ అస్సి” మెన అననీయ సంగిలన్.

18 సంగిల్ బేగి, సావుల్ చ అంకివో తెంతో పొరల్ రితన కుసిడ్ల, చి జోచ అంకివో అన్నె డిసిల. తెదొడి జో ఉట్ట, బాప్తిసుమ్ నజన, 19 అన్నిమ్ కెర, అన్నె సత్తు జలో.

ఒత్త తెంతో, సావులు జా దమన్సు పట్టుమ్ తె యేసుక నంపజల సిస్సుల్ తెన్ సగుమ్ దీసల్ తాఁ గెలో, 20 చి బేగి జోవయించ సబ గెరలె యేసుచి రిసా కిచ్చో సాచి సంగితె తిలన్ మెలె, “నిజుమి, అమ్ చో దేముడుచో ఎక్కిలో పుత్తున్ దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా, జో” మెన సాచి సంగిత్ తిలన్. 21 సావులుక, “జో ఇసి సాచి సంగితయ్” మెన నూన, ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జా, “యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తె ప్రబుచి నావ్

దెర్తస ఎత్కిజిన్ క అగ్గె అల్లర్ కెర్తె తిలోసా ఈంజో, నెంజె గే? ఇన్నెచ నంపజలనక ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లుచి తిర్పు కెర సిచ్చు కెరవుక మెన దెర బందుక ఉచర, ఇత్తల్ అయ్ లో” మెన కిచ్చో ఉచరుక గే నేన గెల. 22 జలె, సావుల్ క రోజుక ప్రబు అన్నె సెక్తి దిలో, చి దమన్సు తె జితె తిల యూదుల్ చ సబ తె జో బోద్న కెర కెర, యేసుక, ‘నిజుమి దొర్కు జలో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జో’ మెన తెలిచి తెన్ రుజుల్ బెదయ్ తె తిలో, చి నంపనెంజిల యూదుల్ కిచ్చో జబాబ్ దెంక గే నేన గెల.

సావుల్ క మారుక మెన యూదుల్ కుట్ట ఉచర్ల

23 ఒగ్గర్ దీసల్ గెతికయ్, సావుల్ క మారుక మెన యూదుల్ చ వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ట ఉచర్ల, 24 గని జేవ్ కుట్ట ఉచర్లించి రిసా సావులు నూన్లొ. జోక మారుక మెన రోజుక అందరె మెద్దెనె పట్టుమ్ చ గుమ్మలె మాన్సుల్ రకితె తవుల, చి రిసా, 25 జోచ సిస్సుల్ కిచ్చో కెర్ల మెలె, ఏక్ దీసి అందరె జోక బొడవ దా, పట్టుమ్ చి డోక్ తిలి కోట తెచి గదితె వెగడ దా, ఏక్ గంప తె వెనడ దా, కిట్కివాట్ వాలివో తెన్ కోట ఒత్తల్ తో ఉత్తవ దిల, చి ఉట్ట నిగిలో.

26 జలె, సావులు, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తె పావ జా, ప్రబుచ ఒత్తవ సిస్సుల్ తెన్ బెదుక ఉచర్లొ, గని జోవయింక “నిజుమి, మార్పువ జా ప్రబుచో సిస్సుడు జా అస్సి” మెన నంప కెర్తి నాయ్, చి బియఁ గెల. 27 గని బర్నబా మెలోసా సావుల్ క తోడు జా, బారికుల్ తె కడ ఆన కెర, సావులు వట్టె గెతె తిలి పొది ప్రబుక దెకిలిసి, ప్రబు జో తెన్ లట్టల్లిసి, వడ్డొ దమన్సు తె సావులు దయిరిమ్ తెన్ యేసుచి నావ్ తెన్ బోద్న కెర్తిసి ఎత్కిచి రిసా బర్నబా బారికుల్ క సాచి సంగిలన్. 28 జాకయ్ జా దీసి తెంతో యెరూసలేమ్ తెచ ప్రబుచ జేవ్ బారికుల్ జోక సర్ద తెన్ బెదవన్ల, చి

జోవయింతెన్ తా, రోజుక 29 ప్రబుచి నావ్ తెన్ దయిరిమ్ తెన్ బోదన కెర్తె తిలన్. పడ్డె, యేసుక నే నంపజల గ్రీకు బాస లట్టబై యూదుల్క ప్రబుచి సాచి సావులు సంగితె తిలన్. రుజ్జుల్ బెదయంతె తిలన్, గని జేవ్ జోక మారుక కోర్ప జా తిల. 30 జోక జేవ్ మారుక కోర్ప జలిన్చి రిసా సిస్సుల్ మెన కెర, జోక కైసరియ పట్టుమ్ ఎదక బొడొవ దా కెర, ఓడతె వెగడ, జో జెర్మిలి తార్చు పట్టుమ్తె తెద్రవ దిల.

31 జలె, సావులు నంపజా మార్చుప జలిన్చి రిసా, జేవ్ పొదులె, ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె చి సమరయ ప్రదేసిమ్తె యేసుక నంపజలసక కో అల్లర్ కెర్తె నాయ్, చి అన్నె డిట్టుమ్ జల. ప్రబుక బియఁ సత్తిమ్ ఇండితె తిల, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయింక దయిరిమ్ కెర్తె తిలి, చి అన్నె ఒగ్గర్జిన్ నంపజా, జోవయింతెన్ బెదిల.

32 జేవ్ పొదులె, పేతురు ఒండి బుల్తె తా, నంపజలన ఎత్తిజిన్క దెకితె తిలో, చి లుద్ద మెలి ఏక్ పట్టుమ్తె ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ జితె తిలిన్తె జో తెన్ అయ్లో. 33 ఐనెయ మెలో ఎక్కిలో అస్సె. జో ఉట్టుక, కదుల్ జంక నెత్త కెర, అట్టు వెర్చుల్ అంతుర్నొతె ఎంగ్ల అస్సె. 34 పేతురు, జలె, జోక దెక, “ఓ ఐనెయ, యేసుక్రీస్తు తుక చెంగిల్ కెర్తయ్. ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ చెంగిల్ కెరను” మెన సంగిలన్. సంగిలి బేగి, జో చెంగిల్ జా ఉట్టో.

35 జో చెంగిల్ జలిసి, లుద్ద పట్టుమ్చ జా సారోను ప్రాంతుమ్చ ఎత్తిజిన్ దెక, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ ప్రబుక నంపజా మార్చుప జల.

36 జలె, యొప్పే మెలి పట్టుమ్తె తబితా, నెంజిలె దొర్కా మెలి నావ్చి తేర్బోద యేసుక సిస్సుడ్డి జా అస్సె. జా కిసి మాన్సు మెలె, మాన్సుల్క ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకితె తయెదె, బీద సుదల్క ఒగ్గర్ తోడు

కెర్తె తయెదె. 37 ఏక్ దీసి, జొర్జొ సిడ మొర గెలి. జాక దోవ కెర సుబ్రుమ్ కెర, గెర్చి అంతస్తుమ్చి గదితె పీనుమ్ నిజడ దిల.

38 యొప్పే మెలి జా మాన్సు మొర్లి పట్టుమ్క పేతురు తిలి లుద్ద పట్టుమ్ దూరి నాయ్, చి పేతురుక ‘ఒత్త అస్సె’ మెన సిస్సుల్ నూన తా, “బే బేగి జె” మెన దొగులచి అత్తి సంగ తెద్రయల. 39 పేతురు బేగి ఉట్ట, జోవయింతెన్ గెలన్. జా గెరి జో పాచిలె, జోక జా ఉప్పిరిచి గదితె బొడొవ దిల. ఒత్త జా పట్టుమ్చ రండెల్ మాన్సుల్ బెర అస్తి. జేవ్ పేతురుచి సుట్టునంత టీచ ఏడ ఏడ, జా మొర గెలి దొర్కా చెంగిల్ తిలి పొది ‘బీద సుదల్’ మెన, జోవయింక తున తిల పాలల్ ఎత్తి పేతురుక దెకయ్ల.

40 పేతురు, జలె, జేవ్ ఎత్తిజిన్క బార్ కెరవ దా, మొగ్గల్ టెక ప్రబుక ప్రార్దన కెర్తన్. తెదొడి, పీనుమ్క దెకిత్ రితి పసుల, “ఓ తబితా, ఉట్టు!” మెన జాక సంగిలన్. సంగితికయ్, అంకివో ఉగిడ్డి, చి పేతురుక దెక, వెసిలి. 41 పేతురు జాక ఆతు దెర టీచడ్డో, చి రండెల్ మాన్సుల్క చి ప్రబుచయ్ జల ఒత్త తిల అన్నె మాన్సుల్క బుకారా కెర, ‘జీవ్ జా అస్సె’ మెన దెకయ్లన్.

42 జా ఒండి యొప్పే ప్రాంతుమ్తెచ మాన్సుల్ జేవ్చి రిసా నూన్ల, చి జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ ప్రబుక నంపజల. 43 పడ్డె పేతురు ఒత్త చమొ పికయ్తో సిమోను మెలో ఎక్కిలోచి గెరి ఒగ్గర్ దీసల్ తా గెలన్.

10

కొర్నేలిక ప్రబు సివ్నతె కబుర్ తెద్రయ్లిసి

1 కైసరియ పట్టుమ్తె కొర్నేలి మెలో మాన్సు ఎక్కిలో తిలో. రోమ్ దేసిమ్చి జమాన్లుతెచి ఇటలీ మెలి జటుచొ

*పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో, జో. ² కీసా మాన్సు మెలె, జో యూదుడు నెంజెలి కి, దేముడుక బియ, నిదానుమ్ తెన్ ఎక్కి జోకయి బక్తి కెరై తిలో. జోకయి ప్రార్దన కెరై తిలో చి యూదుల్చ బీద సుదల్క చెంగిల్ దెక దర్ముమ్ దెతె తయెదె. జోచి గెరీచ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ కి దన్సి తిల.

³ ఏక్ దీసి, రమారమి తిన్ని గంటల్ మెద్దెనె, ప్రబు దెకయ్లి సివ్వు ఏక్ దెకిలన్. కిచ్చో మెన జా సివ్వుతె సొమ్ముమ్ దెకిలన్ మెలె, దేముడుచో దూత ఎక్కిలో జా గెరి పెన, జోక, “ఓ కొర్నేలీ” మెన బుకార్తికయ్, ⁴ కొర్నేలీ అద్దుర్ జా దెక, “ప్రబువ, ఈంజి కిచ్చో?” మెన పుసిలన్, చి దూత జోక “తుచ ప్రార్దనల్ నూన, బీద సుదల్క తుయి దర్ముమ్ దిలిన్ దేముడు దెక, నర్ల జా అస్సె. ⁵ తుయి అప్పె కిచ్చో కెరుక అస్సె మెలె, యొప్పే పట్టుమ్తె మాన్సుల్క కబుర్ తెద్రవ, చి పేతురు మెలో సీమోనుక ఇత్తల్ కడ అను. ⁶ జోక ఒత్త కేనే చజుక మెలె, చమొ పికయ్తో సీమోను మెలో ఎక్కిలోతె తయెదె. జోచో గేరు సముద్రుమ్ సొడి తయెదె” మెన దూత సంగ ఉట్ట గెలన్.

⁷ కబుర్ సంగిలో జో దూత ఉట్ట గెతికయ్, కొర్నేలీ దొగుల జోచ గోతు మాన్సుల్క, చి దేముడుక నిదానుమ్చో జోచి తెడి తిలో జమాను సుదో ఎక్కిలోక బుకారా కెర, ⁸ దూత డీసిలిసి సంగిలిసి ఎత్తి జోవయింక సంగ కెర, యొప్పేతె జోవయింక కబుర్ తెద్రయ్లన్.

పేతురుక ప్రబు దెకయ్లి సివ్వు

⁹ అన్నెక్ దీసి, జేవ్ మాన్సుల్ కొర్నేలీ తెంతో ప్రయానుమ్ జెతె తా యొప్పేక పాసి జా గెతికయ్, పేతురు ఒత్త గెరి తా, ప్రార్దన కెరుక మెన, రమారమి మెద్దెనె ఒర్పి వెగిలో. ¹⁰ ఒత్త ప్రార్దన కెరై తిల, జోక చూ కెర్లె. ‘కిచ్చోగె కతిసి

కావలె’ మెన కబుర్ తెద్రయ్లికయ్, ఎట్టోచ మాన్సుల్ తెయార్ కెరై తతికయ్, ప్రబుతె పేతురుచి మెన్సు పూర్తి తా, ప్రబు దెకయ్లి సివ్వు ఏక్ పేతురు దెకిలన్.

¹¹ కిచ్చో దెకిలో మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జలి, చి ఏక్ వెల్లి తెర జాచ చెత్తర్ కోనల్తె దెరయ్ జా, బుయ్యో ఉత్త జెతె అస్సె. ¹² జా తెరచి ఉప్పిరి కిచ్చో బెర అస్సె మెలె, బూలోకుమ్చ ఎత్తి రకల్ జంతువుల్, సొమ్ముల్, అయివో, ఆగాసుమ్చ పిట్టలు. ¹³ అన్నె, “ఓ పేతురు, ఉట్ట, కండ, పోడుకా” మెన ఏక్ అవాడ్ అయ్లిసి పేతురు నూన్లో. ¹⁴ గని జో, “నాయ్, ప్రబు. నెంజె. ఆవ్ జెర్మిల్ తెంతో కిచ్చో గార్చి ఆవ్ కెయ్యు కయి నాయ్” మెన ప్రబుక సంగిలన్, ¹⁵ జలె, అన్నెక్ సుట్టు ప్రబుచి జా అవాడ్చి జోచి తెన్ ఉంక్రయిలన్. కిచ్చో మెన సంగిలన్ మెలె, “‘సుద్ది అస్సె. కంక జయెదె’ మెన కిచ్చోచి రిసా దేముడు సంగ అస్సె గే, జాక తూయి ‘గారు’ మెన సంగు నాయ్” మెన సంగిలన్. ¹⁶ తివ్వెరి ఇసి జలి, చి పరలోకుమ్తె జా ఎత్తి అన్నె ఉక్కిల్ జలి.

¹⁷ జలె, “ఆవ్ దెకిలి సివ్వుచి అర్దుమ్ కిచ్చో?” మెన, పేతురు కిచ్చో. ఉచరుక గే నేన తతికయ్, ఏదె, కొర్నేలీ తెద్రయ్ల మాన్సుల్, “సీమోనుచో గేరు కేన్ గేరు?” మెన పున నూన తా, ఒత్త గుమ్ముమె టీవోజ తిల. ¹⁸ “పేతురు మెలో సీమోను ఇన్నె జిలె అస్సె గె?” మెన కేక్ గల.

¹⁹ పేతురు, జలె, ‘సివ్వుచి అర్దుమ్ కిచ్చో?’ మెన ఉచరై తతికయ్, ప్రబుచి ఆత్మ జోక, “ఈందె, తీగ్ల మాన్సుల్ తుక చజితతి. ²⁰ తుయి ఉట్ట ఉత్త గో, చి తుక కేనే కడ నెవుల గే, అన్మానుమ్ నెంతె జోవయింతెన్ బెద గో. ఆవ్వి జోవయింక తెద్రవ అస్సి” మెన సంగిలన్.

* 10:1 10:1 పుంజెక్ సయ్న్యుమ్ మాన్సుల్క అదికారి

21 జాకాయ్ పేతురు జేవ్ మాన్సుల్తె ఉత్త్ర జా, “తుమ్ చజితోసా అద్విక్కిచ్చొక జా అస్సున్?” మెన పుసిలన్. 22 జేవ్, “కొర్నేలీ మెలో పుంజెక్జిన్ జమాన్లక వెల్లో మాన్సు అమ్క తెద్రవ అస్సె. జో దేముడుక బితోసా, సత్తిమ్ తిలోసా. తుమ్చ యూదుల్ ఎత్తిజిన్ జోక, చెంగిలో మాన్సు జో, మెన సంగితతి. జోక, జలె, దేముడుచొ దూత ఎక్కిలో డీన కెర, పేతురుక బుకారవన్, చి జో కిచ్చొ సంగెదె గే తుయి సూను, మెన సంగితికయ్, తుక కడ నెతి రిసా అమ్క జో తెద్రవ అస్సె” మెన జేవ్ తీగ్ల పేతురుక సంగిల. తెదొడి “అన్నిమ్ కా కెర, అజిక్ ఇన్నె నిద్ర తా” మెన పేతురు గెరి బుకారా, జేవ్క మరియాద కెర్లన్.

పేతురు కొర్నేలీతె గలిసి

23 అన్నెక్ దీసి పెందలె ఉట్ట, పేతురు, జేవ్ తీగ్ల తెన్, చి యొప్పేతెచ ప్రబుక నంపజల అన్నె సొప్పజిన్ తెన్, కొర్నేలీతె గెచ్చుక బార్ జల. 24 అన్నెక్ దీసి కైసరియ పట్టుమ్తె పావ, పట్టుమ్తె పెసిలె, కొర్నేలీ జోవయింక రకితె తా. ‘పేతురు కిచ్చొ మెనెదె గే నూన్తు’ మెన, జోవయించ మాన్సుల్క, జోచ గోతుల్ ఎత్తిక బుకారా కెర తెయార్ జా అస్తి.

25 జలె, పేతురు జోచి గెరి పాచితికయ్, కొర్నేలీ దస్సుల్ జా జోచి చట్టె సెర్ను సేడ జొకర్లన్. 26 గని పేతురు జోక ఉట్టవ కెర, “తుయి టీవోజ, ఆవ్ కి తుచి రితొ మాన్సు” మెన, జో తెన్ అన్నె లట్టబై తా, 27 గేర్ తెడి పెసిలె, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ ఒత్త బెర అస్తి. 28 జలె, పేతురు జోవయింక తెదొడి, “ఆమ్ యూదుల్, జలె, యూదుల్ నెంజిలసచ గెరలె పెసుక జలె, యూదుల్ నెంజిలస తెన్ బెదుక జలె, అమ్క గారు మెన తుమ్ జాన్సు. గని, ఆవ్ కిచ్చొ గారు

మెనుక జయె నాయ్, కక్క, నిస్కారుమ్ దెకుక జయె నాయ్, మెన దేముడు అంక అప్పె దెకవ అస్సె. 29 జాక, తుమ్ సంగ తెద్రయ్తికయ్, కిచ్చొ అన్మానుమ్ నెంతె అయ్లయ్. జలె, కిచ్చొచి రిసా అంక బుకారా అస్సున్?” మెన పుసిలన్.

30 కొర్నేలీ కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఎదిలి వేలయ్, అప్పెక చెత్తర్ పొదుల్ జయెదె, ఆవ్ తిన్ని గంటల్ మెద్దెనె గెరి ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్, చొక్కిల ఉజిడ్ తిల పాలల్ గలన తిలో ఎక్కిలో అంచి పురె టీవోజ, అంక, 31 ‘ఓ కొర్నేలీ, తుయి ప్రార్దన కెర్తె తతిసి దేముడు సూన అస్సె. తుయి బీద సుదల్క దర్ముమ్ దెతె తతిసి దెక అస్సె. 32 జాకయ్, యొప్పే పట్టుమ్తె, చమొ పికయ్తో సీమోను మెలో ఎక్కిలో సముద్రుమ్ సాడి జితయ్. జోచి గెరి గెచ్చు, ఒత్త తిలో పేతురు మెలో సీమోనుచి రిసా పుసుతు మెన మాన్సుల్క కబుర్ తెద్రవు.’ మెన అంక జో దేముడుచొ దూత సంగిలన్. 33 సంగిల్ బేగి, తుచితె కబుర్ తెద్రయ్లయ్, చి తుయి తుచి దయక అయ్లది. అల్లె, సంగు మెన ప్రబు తుక కిచ్చొ ఆడ్ర దాఁ అస్సె గే, జా సూనుక మెన అమ్ ఎత్తిజిన్ దేముడుచి నావ్ తెన్ బెర అస్సుమ్”.

34 పేతురు చోడి పుట్టవ కిచ్చొ మెన తెదొడి బోదన కెర్లన్ మెలె, “దేముడు తేడల్ దెకె నాయ్ మెన ఆవ్ అప్పె సిక అస్సి. 35 కేన్ దేసిమి కో జోక బితతి, జోచి కోడ్ రితి కెర్తతి గే, జోవయింక తేడల్ నే దెకితె, జో ‘అంచయ్ మాన్సుల్’ మెన చెంగిల్ దెకితయ్ మెన అప్పె దెక అస్సి.

36 “జలె, ఇస్రాయేలులు మెల ఆమ్ యూదుల్తె దేముడు తెద్రయ్లి కబుర్ తుమ్ జాన్సు. యేసుక్రీస్తుచి తెడి పాపుమ్ గెతి వాటు దొర్కు జలి, చి దేముడుక మాన్సుల్క అడ్డు నాయ్ గే,

† 10:36 10:36 ఎత్తిచి ఉప్పిరి వెల్లో తిలోసా, ఎత్తిక ఏలువ కెర్తెసా.

చి నేంతుమ్ దొర్కు జలి మెలి కబుర్ జా, జో యేసుయి ఎత్కిక ప్రబుయి. 37 జలె, తుమ్ కెర్ల పాపల్క పెట్టి దుకుమ్ జా బాప్తిసుమ్ నజన, మెన యోహాను బోదన కెర కెర పాపుమ్ గెతి గుర్తుక బాప్తిసుమ్ దెతె తిలి తెంతో, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె మొదోల్ జా అమ్ యూదుల్చి ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్ జా అస్సె. 38 మెలె, నజరేతు గ.వ్వి వడ్డ తిలో యేసుక 'ఈంజొయి అమ్చొ ప్రేమ తిలో పుత్తు, ఈంజొయి దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తాసా' మెన దేముడు జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి గుర్తు దెకవ సెక్తి అదికారుమ్ దిలిసి జాస్సె. పడ్డో, దేముడు జోవయించి పెట్టి తిలి రిసా, మాన్సుల్క చెంగిల్ దెకితె తా, నయతాన్ అల్లర్ కెర్లస ఎత్కిజిన్క చెంగిల్ కెర్తె తా యేసు బుల్తె తిలిసి తుమ్ జాస్సె.

39 "అమ్ యూదుల్చి ఒండి దేసిమ్ కి, అమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె కి, జో యేసు కెర్లిసి ఎత్కిక అమ్ సాచి జా అస్సెమ్. గని జోక సిలువతె ఃబీవో కెర మార్ల. 40 దేముడు అబ్బొసి తిర్రత్క జోక అన్నె జియడ, జో అన్నె జిలిన్క మాన్సుల్ రుజ్జు దెకిత్ రితి డీసయలన్. 41 కక్క డీసిలో మెలె, ఎత్కిజిన్ ప్రెజల్క నాయ్, గని జో దేముడు నిసాన్ల ఆమ్ కిసాచుల్కయి డీసిలన్. జో జీమ్ జా ఉట్టి పడ్డో, జో తెన్ సగుమ్ సుట్టు అన్నిమ్ కయలమ్. 42 జలె, అమ్క డీస కెర, ప్రెజల్ ఎత్కిక అంచి రిసా బోదన కెర, జితనక మొర్లనక ఆకర్ దీసిక అవ్వి తీర్పు కెరుక మెన దేముడు అబ్బొ అదికారుమ్ దా అస్సె. సంగ మెన, జోచి రిసా ఆమ్ సాచి జంక మెన, జో యేసుయి అమ్క ఆడ్ర దాఁ అస్సె. 43 జోచి రిసా కో జోక నంపజవుల గే,

జోచి న్నావ్ తెన్ జోవయించ పాపల్ కచితుమ్ చెమించుప జవుల మెన కబుర్ తెద్రయలన ఎత్కిజిన్ సాచి జతతి" మెన పేతురు బోదన కెర్లన్.

44 పేతురు దస్సి బోదన కెర్తె తతికయ్, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జా కోడు సూన్లన ఎత్కిజిన్చి పెట్టి బెర్లి.

45 పడ్డో యూదుల్చి గుర్తు తిలి సున్నతి కెరంతి ఆగ్గు నంప కెర్తె, పేతురు తెన్ జా తిల, ప్రబుక నంపజల మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జల. యూదుల్ నెంజిల జేవ్ అన్నె మాన్సుల్చి పెట్టి కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ప్రబు సువ దిలిన్చి రిసా. 46 జా సువ దిలిన్క కిచ్చొ గుర్తు దెకిల మెలె, జేవ్ మాన్సుల్ జేవ్ నే సికిల బానల్ తెన్ లట్టబ, దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల. దస్సి జతికయ్, పేతురు, 47 "అమ్క జా సుట్టు జర్గు జలి రితి, ఇన్నెచి పెట్టి కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దొర్కు జా అస్సె. జాకయ్ ఇన్నెక అమ్ బాప్తిసుమ్ దెంక కిచ్చొ అడ్డు నాయ్. కో 'పోన్' మెనుక బెదె నాయ్" మెన సంగ, 48 "జేవ్ ఎత్కిజిన్ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్తు" మెన ఆడ్ర దిలన్.

ఒత్త తెంతో "సగుమ్ దీసల్ ఇన్నె తా" మెన పేతురుక బతిమాల్పా జా సంగిల.

11

యూదుల్ నెంజిల సుదల్ రచ్చించుప జలిన్

1 యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ కి *యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూన్ల నంపజా మార్పుప జా అస్తి మెన, సిస్సుల్ తెన్ యూదయ ప్రదేసిమ్చి నంపజలన ఎత్కిజిన్ సూన్ల. 2 జలె, సగుమ్ దీసల్ గెతికయ్, పేతురు యెరూసలేమ్తె ఉట్ట అయలన్. యేసుక నంపజల ఒత్తచ మాన్సుల్, యూదుల్ పేతురుక

‡ 10:39 10:39 మత్తయి 27:32. § 10:41 10:41 మత్తయి 28, మార్కు 16, లూకా 24, యోహాను 20, 21 అద్యయల్. * 11:1 11:1 మెలె, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్'. 6:7, 8:14 దెక.

జేవ్ గోల కెర్ల. ³ “అమ్ యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి నే కెరన్లనచ గెరలె కిచ్చొక గెలది? జోవయింతెన్ కిచ్చొక అన్నిమ్ కయలది?” మెన గోల కెర్ల. ⁴ గోల కెర్లకయ్, జర్గు జలిసి ఎత్తి వర్స తెన్ పేతురు సంగిలన్. ⁵ “అవ్ యొప్పే పట్టుమ్తె తా ప్రార్దన కెర్లె తిలయ్. ప్రార్దన కెర్లె తా, ప్రబుతె అంచి మెన్ను పూర్తి తతికయ్, ప్రబు దెకయ్లి సివ్వు ఏక్ దెకిలయ్. జా సివ్వుతె, వెల్లి తెర రితిసి జేవ్చ చిత్తర్ కోనల్తె దెరయ్ జా, పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త జెతె అస్సె. అంచి పాసి ఉత్త అయ్లి. ⁶ అవ్ సరిగా దెకిలయ్, పొస్త మంద, డొంగుర్చ జంతువుల్, అయివో గట్ట, ఆగాసుమ్చ పిట్టల్ జా తెరచి ఉప్పిరి అస్తి.

⁷ “పడ్డొ ఏక్ అవాడ్ సంగిలిసి నూన్లయ్, ‘ఓ పేతురు, ఉట్ట, కండ పోడ కా.’ మెన సంగిలిసి నూన్లయ్. ⁸ గని, ‘నెంజె, ప్రబు. అవ్ జెర్మిలి తెంతో కిచ్చొ గార్చి అవ్ కెయ్య కయి నాయ్’ మెన సంగిలయ్. ⁹ సంగితికయ్, పరలోకుమ్ తెంతో జా అవాడ్ అన్నెక్ సుట్టు లట్టబ, కిచ్చొ మెన జబాబ్ దిలన్ మెలె, ‘సుద్ది అస్సె. కంక జయెదె’ మెన, కిచ్చొచి రిసా దేముడు సంగెదె గే, జాక తూయి గారు మెనుక జయె నాయ్ మెన సంగిలన్. ¹⁰ తివ్వెర్ ఇసి జలి, చి పరలోకుమ్తె జా ఎత్తి అన్నె ఉక్కిల్ జలి. ¹¹ ఉక్కిల్ జలి బేగి, కైసరియ పట్టుమ్ తెంతో అయ్ల మున్నుబోదల్ తీగ్ల అవ్ తిలి గెరి పాచ అయ్ల.

¹² “జోవయింతెన్ బెద గో మెన ప్రబుచి ఆత్మ అంక ఆడ దెతికయ్, జోవయింక తేడ నే దెకితె, బెద గెలయ్. అమ్చి తెన్ బెద అయ్ల సొవ్వుజీన్ ప్రబుక నంపజలన కి, అంచి తెన్ గెల, చి యూదుడు నెంజిలో జో కొర్నేలివ్ గెరి పెసిలమ్. ¹³ ప్రబుచొ దూత జా దీసి జోచి

గెరి టీచ నంగ తిలిసి అమ్క కొర్నేలి సంగిలన్. దూత నంగ తిలిసి కిచ్చొ మెలె, ‘జెవును’ మెన సీమోను పేతురుక కబుర్ తెద్రవు. జో యొప్పేతె అస్సె. ¹⁴ జో అయ్లె, అంచి ఏక్ కబుర్ తుమ్క సూనెదె. జా కోడు సూన నంపజలె, తూయి, తుమ్చి గేర్చ మాన్సుల్, సేవ కెర్లన, ఎత్తిజిన్, పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప జస్సె, మెన జోక దూత నంగ తిలన్.

¹⁵ “ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ అవ్ సంగుక దెర్లికయ్, అమ్ సిస్సుల్క చి అమ్చి తెన్ నంపజల యూదుల్క జా సుట్టు జర్గు జలి రితి, జా గేర్చక కి జర్గు జలి. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి అయ్లి. ¹⁶ దస్సి జర్గు జతికయ్, ప్రబు అగ్గె సంగ తిలి ఏక్ కోడు ఏదస్స కెర్లయ్. ‘యోహాను, పాని తెన్ బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో, గని పడ్డొక దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెమెదె’ † మెన యేసు సంగిలిసి ఏద కెర, ‘ఒహో, ఇన్నెతెన్ నెరవెర్నప జలి’ మెన చినిలయ్.

¹⁷ “జలె, అమ్ యేసు ‡ క్రిస్తు ప్రబుక నంపజతికయ్ దేముడు అమ్చి పెట్టి జోచి ఆత్మ తతి వరుమ్ కిసి దిలన్ గే, జో అప్పె జేవ్ యూదుల్ నెంజిలనక కి దస్సి వరుమ్ దిలన్ మెలె, అవ్ మాన్సు, ప్రబుక, తుచి ఇస్సుమ్ పొని మెనుక బెదెదె గె? బెదె నాయ్!” మెన పేతురు సాచి సంగిలన్.

¹⁸ ఈంజ సాచి నూన తా జేవ్ గోల కెర తిల బారికుల్, చి ప్రబుక అన్నె నంపజలన, అన్నానుమ్ తంక నెతిర్ల, చి “దస్సి జలె, యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ కి పాపుమ్బుద్ది ముల దా ప్రబుక నంపజలె, జేవ్ కి జోచి నావ్ తెన్ రచ్చించుప జవుల” మెన సర్ద తెన్ దేముడుక గవురుమ్ కెర్ల.

† 11:16 11:16 యోహాను 1:5. ‡ 11:17 11:17 ‘క్రిస్తు’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్ణమ్ తెంతో ‘తెద్రయిందె’ మెన టీచణ్ణ దొర్ను జలో రచ్చించుప కెర్లొనా.

యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జలిసి

19 నైపను బోదన కెర్తె తిలి తెంతో గోస జల మాన్సుల్ అల్లర్ కెర్లి రిసా చెదుర్పు జా తిల యేసుక నంపజలన, ఈంజ మదెనె, ఉత్తర పక్క గెచ్చు, నముద్దుమ్చి పాసి తిలి పేనీకే ప్రాంతుమ్ ఎద పడ్డో నముద్దుమ్ ఒత్తల్తోచి కుప్ర, డిబ్బ దేసిమ్ ఎద, పడ్డో సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయ పట్టుమ్ పక్క బుల బుల, తెదొడి ఎద ఎక్కి యూదుల్కయ్ ప్రబుచి నీసుబుమ్ కబుర్ సికడ్తె తిల.

20 గని అన్నె సగుమ్జిన్, కుప్ర డిబ్బ దేసిమ్చ, అన్నె జాక దచ్చెన పక్క తిలి నముద్దుమ్ ఒత్తల్తో తిలి కురెసియ పట్టుమ్చ, జా అంతియొకయ పట్టుమ్తె జాఁ కెర, గ్రీకు బాస లట్టబై యూదుల్ నెంజిలనక కి యేసుప్రబుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తె. 21 జేవ్ బోదన కెర్తెనక ప్రబు తోడు తతికయ, జేవ్ గ్రీసు దేసిమ్చ సుదల్తె ఒగ్గర్జిన్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జల.

బర్నబాక అంతియొకయతె తెద్రయ్లిసి

22 'ఒత్తచ యూదుల్ నెంజిలన కి ప్రబుక నంపజా మార్పుప జా అస్తి' మెన యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి సంగుమ్చ నంపజల యూదుల్ సూన కెర, బర్నబాక ఒత్త జా సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయతె తెద్రయ్ల. 23 జో ఒత్త పాచ కెర, 'జోచి దయచి రిసా దేముడు జేవ్ యూదుల్ నెంజిలనక వరుమ్ ధా ఈంజ ఎత్తి జర్గు కెర అస్సె' మెన రుజ్జుల్ దెక, సర్ద జలొ, అన్నె, "తుమ్ ప్రబుక ఏక్ మెన్ను నిదానుమ్ తా" మెన జోవయింక

దయిరిమ్ సంగ బోదన కెర్తెన్. 24 జో బర్నబా చెంగిలొ మాన్సు. జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పూర్తి కామ్ కెర్తి బుద్ది, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్, బెర తిలి. బర్నబా సగుమ్ దీసల్ ఒత్త తా బోదన కెర్తికయ, అన్నె ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జల.

బర్నబా సావుల్క ఒత్త కడ నిలిసి

25 'తోడు జెవున్' మెన సావుల్క సంగుక మెన, బర్నబా తార్పు పట్టుమ్తె ఉట్ట గెలన్. 26 జోక అంతియొకయ పట్టుమ్తె కడ ఆన్సన్, చి వెర్నెక్ పూర్తి ఒత్త తా, ప్రబుక నంపజలనచి ఒత్తచి సంగుమ్తె బెదితె తా, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్క సరిగా బోదన కెర్తె. ఒత్త, యేసుక నంపజా సిస్సుల్ జలనక తొలితో అంతియొకయతెయి 'నంపజలన' మెన సంగయ్ జల.

27 జేవ్ పొదులె, అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, *ప్రబుచ †కబుర్లు సంగిత నంపజలన సగుమ్జిన్ అంతియొకయతె అయ్ల. 28 జోవయింతె ఎక్కిలొ, అగబు. జోజలె, సబతె టీచ, ప్రబుచి సెక్కిచి రిసా ప్రబుచి కిచ్చొ కబుర్ సంగిలన్ మెలె, 'పలాన్ సమయుమ్క ఒండి లోకుమ్తె ఒగ్గర్ కరువు జెయదె' మెన కబుర్ సంగిలన్. కేన్ కాలుమ్ జో సంగిలి కరువు జర్గు జలి మెలె, క్లాదియ రాన్ ఏలుప కెర్తె తిల పొదులె జర్గు జలి.

29 అంతియొకయతె తిల ప్రబుచ †సిస్సుల్, జలె, జా కరుచి రిసా సూన కెర, సబ కెర కిచ్చొ ఉచర్ల మెలె, "కచి సెక్కి తిలి ఎది, జేవ్ డబ్బుల్ ఉక్కుల్మ, చి యూదయ ప్రదేసిమి తిల

§ 11:19 11:19 'సుబుమ్ కబుర్' మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి కోడు. జో పావల్ చెమించుప కెర్తెనచి రిసాచి కబుర్. యేసుయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తెసా జతినచి కబుర్. జో అర్చితుమ్ జా పావల్ గెచ్చయిలి రిసా మాన్సుల్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలిన్చి కబుర్. * 11:27 11:27 యేసుప్రబు దేముడు అబ్బొనచి ఉజ్జితో పక్క వెన జోవయింతెన్ ఏలుప కెర్తయ్; ఎల్లియల్ 1:13. జాచి రిసా 'ప్రబుచ కబుర్లు' మెలె, అబ్బొనచ యేసుచ కి జవుల. † 11:27 11:27 'ప్రబుచ కబుర్లు సంగితన' మెలె, జోచి ఆత్మ జోవయిం చి చోడి పుట్టయ్లె, జోచ కబుర్లు జేవ్ సంగుల. ‡ 11:29 11:29 బారికుల్ 9:1చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

అమచ నంపజలన బావుడ్డుక తోడు తెద్రవుమదె” మెన, ³⁰ డబ్బుల్ ఉక్కుల, యెరూసలేమ్చి సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్క అంట దెతు మెన, బర్నబా చి సావుల్చి అత్తి ఒత్త యెరూసలేమ్తె తెద్రయేల.

12

హేరోదు రానో నంపజలనక అల్లర్ కెరుక

1 జా కరువు నే జతె అగ్గె, *హేరోదు రానో యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి సంగుమ్చ నంపజలన సంగుమ్జిన్క అల్లర్ కెరుక దెర్లన్. ² జోవయింతె ఏక్ దీసి జేవ్ యేసుచ బారికుల్తె ఎక్కిలోక కండ మార్లన్. యోహానుచో యాకోబు మెలో అన్నోస్క. ³ ‘యాకోబుక మార్గి రిసా మాములుమ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ సర్ల జల’ మెన రానో దెక, “పేతురుక కి మారిందె” మెన ఉచర, జోక కి జేలి కెర్లొ. గని, నే పులయేల పోడియె కతి యూదుల్చి పస్కా పండుగు జా తిలి రిసా ‘అప్పె మారుక నెంజె’ మెన, ⁴ పేతురుక దెర జేలి కెర, ‘పండుగు కేడ్లె, పైజల్ సాచి జతి రితి సబ కెర మారిందె’ మెన, ఉచర, ‘ఎక్కి దడి చెత్తర్జిన్ జమాన్లు జోక రకుత్’ మెన సోడ జిన్ జమాన్లుక నిసాన్లన్. చెత్తర్జిన్ సావుస్ గంటల్ రకిలె అన్నెక్ చెత్తర్జిని సావుస్ గంటల్ రకుక.

5 దస్సి పేతురుక జేల్తె రకితె తిల, గని జా యెరూసలేమ్తెచి సంగుమ్ సుదల్ పేతురుచి రిసా దేముడుక ప్రార్లన కెరుక ములితి నాయ్. జేవ్ దస్సి ప్రార్లన కెరై తతికయ్, ⁶ కలిక జోవయింక బార్ కెర తీర్పు కెర మారిందె, మెన పండుగు కేడ్డికయ్ హేరోదు ఉచర్లన్. మదెనె పేతురుక కీసి అస్సె మెలె, జా రాతి, జోక ఏక్ పక్కయ్ ఎక్కిలోక, అన్నెక్ పక్కయ్

ఎక్కిలోక తా, దస్సి దోగుల జమాన్లుచి నెడిమి జో నిజయి అస్సె. పేతురుచ అత్తిలె గొల్పుల్ బందయ్ తిల. పడ్డొ జేల్ చి కెప్పితె దోగుల జమాన్లు రకితె అస్సి.

7 జలె, పేతురు దస్సి జేలితె తతికయ్, ప్రబుచో దూత ఎక్కిలో జా కెర, జోచి పాసి టీవో జలన్, చి జా ఒండి గదితె వెల్లె ఉజిడి లగిలి. తెదొడి పేతురుక పక్కయ్ పెట, ఉట్టవ, “బేగి ఉట్టు” మెన సంగిలన్. బేగి, జోచ అత్తిచ గొల్పుల్ కున్ల గెల. ⁸ పడ్డొ, “తెయార్ జా జోడ్లు గలన” మెన దూత సంగిలన్. జో సంగిలి రితి పేతురు కెర్లన్, చి “తుచి డుప్పటి పంగుర్చి అంచి పట్టి జె” మెన దూత సంగితికయ్, సంగిల్ రితి పేతురు కెర్లన్. ⁹ దూతచి పట్టి ఇండ బార్ జా గెలన్, గని దూతచి అత్తి జర్గు జలిన్క ‘నిజమి జర్గు జతయ్’ మెన నేనె. ‘ఈంజ సిప్ప దెకితసి’ మెన జో ఉచర్లయ్.

10 జలె, రకితోసా ఎక్కిలోక ఒత్తల్తో జిన, అన్నెక్లొక ఒత్తల్తో కి జిన, పట్టుమ్తె ఉత్తిర్తి గుమ్ముమ్చి ఇనుముచి టట్టతె పాచ అయ్లె, కిచ్చి జర్గు జలి మెలె, జాచి ఇస్టుమ్క జా ఇనుము టట్ట ఉగ్గి జలి, చి పేతురు దూతతెన్ బార్ జా ఏక్ వీది జీనె, బేగి దూత జోక ములిలన్.

11 “సిప్ప నెంజె, నిజమి జర్గు జలి” మెన పేతురు అప్పె పూర్తి అర్దుమ్ కెరన్లన్, చి “హేరోదు జేలి కెర్లసి తెంతొ, గోస జల యూదుల్ ఉచర్లసి ఎత్తి తెంతొ, ఆవ్ విడ్డల్ జతి రిసా ప్రబు జోచో దూతక తెద్రయేలో మెన, అప్పె కచితుమ్ జాని” మెన చెంగిల్ ఉచర. ¹² ఉచర, వట్టె గెచ్చు, మార్కు మెన అన్నెక్ నావ్ తిలో యోహాను మెలోసాచి అయ్యన్ మరియచి గెరి పాచిలన్. ఒత్త ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ బెర, జోచి రిసా ప్రార్లన కెరై అస్సి. ¹³ గుమ్ముమ్చి కెప్పితె

* 12:1 12:1 హేరోదు రానో రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి తెడి ఏలువ కెరై తిలన్.

జో పెట అవాడ్ కెర్లె, రొదే మెలి తేరబోద దాక్ నాడి కెర్లె ఉగుడుక అయిలి. 14 పేతురుచి అవాడ్ నూన, జాచి ఒగ్గర్ సర్ల సంతోసుమ్క ఉగుడుక పచ్చ కెర, గెరి నిగ గెచ్చు, పేతురు కెర్లె పాసి టీచిలిసి మెన సంగిలి. 15 “తుయి వెర్రి జా అస్సిన్” మెన, ఎత్తిజిన్ జాక సంగిల. గని, “నాయ్, నిజుమి, జో జాఁ అస్సె” మెన, జా దయిరిమ్ తెన్ సంగితికయ్, “జోచొ దూత కిచ్చొ గె తయెదె” మెల. 16 గని పేతురు కెవ్డిక పెట అవాడ్ కెరుక ములె నాయ్, చి నూన, ఉగుడ, జోక దెక అచారిమ్ జల. 17 జో, జలె, ‘తుళ్లె తా’ మెల నయ్ గె కెర, జో జేలితె తిలె, జేల్తె తెంతో ప్రబు విడ్డల్ కెర్లెసి ఎత్తి కిసి జర్లు జలి గే పూర్తి సంగ కెర, “యేసుచొ బావొసి జలొ యాకోబుక చి బావుడ్లు జల నంపజలస ఎత్తిక ఈంజ ఎత్తి తుమ్ నూనవ” మెన సంగ, పేతురు వేరతె ఉట్ట గెలన్.

అదికారుల్ పేతురుక నే డిసిలి రిసా జర్లు జలిసి

18 పెందలె, పేతురుక ‘విడ్డల్ జాఁ అస్సె’ మెన జాన్తికయ్, జమాన్లు బమ్మ జా ఒగ్గర్ అల్లర్ జల. 19 “పేతురుక జేల్తె తెంతో బార్ కెర ఆన్తు” మెన హేరోదు ఆడ్ర దిలన్, గని ‘డిసి నాయ్’ మెన నూన, రకితసక పరిచ్చు కెర, జోవయింక మొర్తి సిచ్చు దా, జా యాదయ ప్రదేసిమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ ముల దా సముద్రుమ్ పక్కచి జా ప్రదేసిమ్చి కైసరియ పట్టుమ్తె గెచ్చు, ఒత్త తెంతో ఏలుప కెర్తె తిలొ.

20 ఉత్తర పక్కచ తూరు పట్టుమ్చ, సిదోను పట్టుమ్చచి రిసా హేరోదు ఒగ్గర్ పెట్టపెట్టి జలొ. జాకయ్ జేవ్ పట్టుమ్చ ఒగ్గర్జిన్ బెద జా, హేరోదుచి మేడతె జాఁ కెర, రానొచొ గేరక దెకితో మంత్రి జలొ బ్లాస్తూ మెలొసా తెన్ సినేతుమ్

కెరన, ‘రానొ అమ్క సింతుమ్ దెకున్’ మెన జోవయించి అత్తి సంగ తెద్రయిల. జోవయించి పేసికే ప్రాంతుమ్తె కరువు తతికయ్, జో రానొ ఏలుప కెర్తి గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచ దాన్ జేవ్ కా కా జితతి. జేవ్ జా కంక జో రానొ నే ఒప్పిలెగిన, చూడ మొరుల.

21 జాకయ్, జో సంగిలి ఏక్ దీసి, హేరోదు, రానొ జలి గుర్తు దెకయ్త జోవయించ చెంగిల పాలల్ ఎత్తి గలన, సింగాసనుమ్తె వెన, జోవయింక జోయ్యి గవురుమ్ ఆనన్తి రితి, బెర తిల జేవ్ మాన్సుల్క తెలివి తెన్ బోదన కెర్లెన్.

22 దస్సి జతికయ్, ప్రెజల్, “ఇన్సెక్ మాన్సు మెలమ్, గని మాన్సు నెంజె. ఈంజొ లట్టబ్బె, దేముడు లట్టబ్బె రితి జతయ్!” మెన కేకుల్ గల పులయిల.

23 ‘దేముడు’ మెన పులయిలె, జో ‘నెంజె’ మెనె నాయ్, ‘జోయ్యి దేముడు’ మెన దేముడుక గవురుమ్ కెరె నాయ్, చి బేగి, దేముడుదూత ఎక్కిలొచి అత్తి జోక మొర్తి సిచ్చు దిలన్, చి జో జితె తస్తి, కియ్యోజోచి ఆగ్ కాఁ గెల, చి మొర గెలన్.

24 గని ప్రబుచ సిస్సుల్ జోచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తె తిల, చి అన్సె ఒగ్గర్జిన్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జల.

25 హేరోదు రానొ మొర గెచ్చు సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్డె, క్లొవుదియ రానొ ఏలుప కెర్తె తిల పొదులె, బర్లుబా సావులు యెరూసలేమ్తె గెచ్చు, ‘కరువుక అల్లర్ జల మాన్సుల్క దెంక’ మెన, అంతియొకయతెచ నంపజలొన ఉక్కిలి డబ్బుల్ న దా జోవయించి కామ్ కేడవ కెర, బర్లుబాచొ సల్లొసి జలొ మార్కు మెలొ యోహానుక దెరన, యెరూసలేమ్ తెంతో ఉట్ట అయిల.

13

ప్రబు బర్లుబాక చి సావుల్క తెద్రయిలిసి

† 12:15 12:15 యూదుల్ తెన్ సగుమ్జిన్ కిచ్చొ ఉచ్చర్ల మెలె, ఎత్తి మాన్సుక పరలోకుమ్తె ఏక్ దూత తయెదె.

1 అంతియొకయతెచ సంగుమ్తె ప్రబుచ కబుర్లు సంగితన సగుమ్జిన్చి, ప్రబుచి రిసా బోదన కెర్తన సగుమ్జిన్ తిల. జోవయింతె, బర్నబా, పడ్డో 'నీడొన్లొ' మెలో సుమెయొను, పడ్డో కురేనియు పట్టుమ్చొ లూకియ, చెత్తర్ ప్రాంతుమ్లు ఏలుప కెర్తొ హేరోదు మెలో రానొచి జతతె వడ్డిలో మనయేను, పడ్డో సావులు.

2 ఏక్ దీసి జేవ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కితె తా చువ్వె తా ప్రబుక ప్రార్దన కెర్తె తతికయ, జోవయింక దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇసి సంగిలన్, " 'అంచి ఏక్ వెల్లి కామ్ కెర్తు' మెన, బర్నబాక చి సావుల్క ఆవ్ నిసాన అస్సి. జా కామ్చి రిసా అంచి అత్తి ఇన్నెక తుమ్ సార్పు కెర దెతి గుర్తు కెర" మెన సంగిలన్, చి³ అన్నె చువ్వె తా ప్రార్దన కెర జేవ్ దొగులక బోడి చడ తెద్రవ దిల.

4 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దస్సి తెద్రయ్తికయ, బర్నబా చి సావులు, సముద్దుమ్చి ఒడ్డుతెచి సెలూకయ పట్టుమ్తె ఉట్ట గెచ్చు, ఓడతె వెగ, సముద్దుమ్ జీన, సయప్రన్ కుప్త దేసిమి ఉట్ట అయల. 5 తొలితో జా దేసిమ్చి సలమీ పట్టుమ్తె గెచ్చు, యూదుల్చ సబ గెరలె *యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ, సాచి సంగిల. మార్కు మెలో యోహాను జోవయింతెన్ తోడు అయ్లో.

6 ఒత్త తెంతో జా సయప్రన్ దేసిమ్చి ఒత్తల్తో పక్కచి పాపు మెలి వెల్లి పట్టుమ్తె గెలె, దీసరి జా గార్డేల్ మాయల్ కెర్తొ ఎక్కిలో అస్సె. 'యేసుచొ పుత్తుసి' మెలి అర్దుమ్ తెన్, 'బర్యేసు' మెలి నావ్ జో తియన అస్సె. జో యూదుడు జెర్మిలోసా, గని ఆరిక, 'దేముడుచి కబుర్ ఈంజ' మెన, సయతాన్ సికడ్లి కోడు జో సంగెదె. 7 జా దేసిమి ఏలుప కెర్తొ అదికారితె తయెదె.

జో అదికారిచి నావ్ కిచ్చొ మెలె, 'సెర్గి పవులు'. జో తెలివి మాన్సు జయెదె. జో కిచ్చొ కెర్తొ మెలె, దేముడు దిలి 'సుబుమ్ కబుర్ సూనుక ఇస్తుమ్ జా, బర్నబాక చి సావుల్క బుకార్లన్.

8 జలె, ఎలుమ మెన నావ్ తియన్లొ దీసరిక సంగుల. జా నావ్చి అర్దుమ్, దీసరి. జో అప్పె, 'అదికారి క్రీస్తుక నంపజా మార్పుప జవున్ నాయ్' మెన, సావుల్క చి బర్నబాక అడ్డు కెరుక గెలో. 9 రోమ దేసిమ్చి బాస తెన్ 'పవులు' మెన అన్నెక్ నావ్ తిలో జో సావులు, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తి జోవయించి పెట్టి బెర్తికయ, జో ఎలుమక చెంగిల్ దెక, 10 "సయతాన్చొ పుత్తుసి జస్సె, తుయి. తుచి పెట్టి మాయబుద్ది, ఒగ్గర్ గార్చి, పాపుమ్ తెన్ అస్సిన్. సత్తిమ్ ఎత్తిక విరోదుమ్ జస్సె, తుయి, సోగ తిల ప్రబుచ వట్టో వంకడ కెర్తొ మాయల్ కెయక ములితె? 11 ఈందె, ప్రబు తుక అప్పె సిచ్చ దెతయ. తుయి గుడ్డి జా అప్పెచి మట్టుక పొద్దుక కి దెకిన్ నాయ్" పవులు సంగిలన్. సంగిల్ బేగి, జో మాన్సుక అంకివొతె గాండు డంకిలి రితి జా, పూర్తి గుడ్డి జలో, చి జోక ఎత్తి అందర్ జలి. ఒత్త తెంతో, అంక ఆతు దెర కో జలెకు అంక వాటు దెకయతు ఎక్కిలో ఇండుక నెత్త కెర బతిమాల్పా జా ఏడ్డె తిలన్. 12 అదికారి, మాత్రుమ్, జర్గు జలిసి దెక కెర, ప్రబుచి చి సెక్తిచి రిసా జలె ఆచారిమ్ జా ప్రబుక నంపజలన్.

పవులు పిసిదియ ప్రాంతుమ్చి అంతియొకయతె బోదన కెర్లిసి

13 తెదొడి పవులు, జోవయింతెన్ తిలన, పాపు పట్టుమ్ ముల దా, ఓడతె వెగ సముద్దుమ్ జీన, అన్నె ఇండ గెచ్చు, పంపూలియా ప్రదేసిమ్చి పెర్గె పట్టుమ్తె అయల. జేవ్ ఒత్త తిలి పొది,

* 13:5 13:5 మెలె, 'ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్'. † 13:7 13:7 యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్.

మార్కు మెలో యోహాను జోవయింక ముల దా, యెరూసలేమ్తె అన్నె ఉట్ట గెలన్. 14 పావులీంసి, మాత్రుమ్, ఇండ గెచ్చ పెర్గేక జీన, గలతీయ ప్రదేసిమ్చి పిసిదియ ప్రాంతుమ్చి అంతియొకయ మెలి పట్టుమ్తె పావెల. బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి, యూదుల్చి సబగేరి పెన, వెసిల. 15 †మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్ జలెకు, పూర్ణుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లుచి ఏక్ వాట కో గే వెల్లో మాన్సు సదు కెర్తికయ, “ఓ బావుడ్లు, ప్రెజల్క కిచ్చొ బోదన సంగితె గే సంగ” మెన పావులీంసిక జా సబగేర్చ అదికారుల్ పుర్రె బుకార్ల.

16 జాకయ్, పవులు ఉట్ట, ప్రెజల్క ‘నూన్తు’ మెలి గుర్తుక ఆతు తెన్ సయన కెర, “ఓ ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్, పడ్డె అమ్చొ దేముడుక బిత తుమ్ యూదుల్ నెంజిలన, నూన. 17 ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ పూర్ణుల్క ‘అంచయి మాన్సుల్ జతు’ మెన పరలోకుమ్ తిలో అమ్చొ దేముడు కినిసాన్లన్. సగుమ్ దీసల్ గెతికయ, జేవ్ *ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ ఒత్త అల్లర్ తెన్ తతికయ, జోవయింక చెంగిల్ దెక, జో ప్రబు, జోవయింక సెక్తిక, జోవయింక ఒత్త తెంతో †విడ్డల్ కెర బార్ కెర్లన్. 18 జేవ్ †దొన్ని విసా వెర్నులు బయిలు దేసిమి బుల్లె తిలి పొది, జోవయింక సిద్దు ఓర్పువ జా, జోవయింక నిదానుమ్ దెకితె తిలన్. 19 ఒత్త తెంతో, కికనాను

దేసిమ్తె సత్తు జాతివొచ మాన్సుల్క యుద్దుమ్తె అమ్చ పూర్ణుమ్చ జీన్తి రితి జో జర్గు కెర, ‘ఈంజ దేసిమి ఈంజేవ్ జతు, ఇన్నెచి సొంత టాన్ జవున్’ మెన జోవయింక దొర్కు కెర్లన్.

20 “పడ్డె, రమారమి చెత్తర్ పుంజో యాబయ్ వెర్నుల్ గెతికయ, జోవయింక కబుర్లు సంగితో సమూయేలు మెలో పూర్ణుమ్చొచి కాలుమ్ ఎద, ‘ఇన్నెక ఏలుప కెర్తు’ మెన, నాయిమ్ వాట్ దెకయ్త ఎక్కిలోచి పడ్డె అన్నెక్లొ *తీర్పు కెర్తన రితనక జో దేముడు అదికారుమ్ దిలన్.

21 “పడ్డె, †అమ్క రానొ కావలె’ మెన అమ్చ పూర్ణుమ్చ బతిమాల్ప జా సంగితికయ, రానొక జో ప్రబు టీచడ్లన్. కొన్సొ తొలితో జోవయింక రానొ జలో గే తుమ్ జాన్సు. బెన్యామీను చి వంసుమ్చొ కీషు మెలోసాచొ సావులు మెలో పుత్తుసి అమ్చొ తొలితోచొ రానొ జలో. జో దొన్ని విసా వెర్నుల్ ఏలువ కెర్లన్.

22 “పడ్డె సావుల్క దూర్ కెర కెర, ‘రానొ జవున్’ మెన †దావీదుక నిసాన జో ప్రబు అదికారుమ్ దిలన్. జో దావీదుచి రిసా ఇసి సంగిలన్ ‘యెస్సుయిచొ పుత్తున్ దావీదుక ఆవ్ నిసాన అస్సి. జోచి రిసా అంక సర్ల, అంచి పెట్టిచి ఇస్టుమ్ రితి జో నిదానుమ్ కెరెద్దె.’

23 “అమ్చ ఇస్రాయేలులుతె జెర్మ పాపుమ్ గెచ్చయ్తో రచ్చించువ కెర్తొసా జవున్’ మెన పూర్ణుమ్ తెంతో ప్రమానుమ్ సంగిల్ రితి జర్గు కెర, జో అమ్చొ దేముడు ఈంజొ దావీదుచి

‡ 13:15 13:15 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయలి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సు. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ

బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సు. § 13:17

13:17 ఆదికాండుమ్ 12 అద్యయమ్ తెంతో. * 13:17 13:17 ఆదికాండుమ్ 46 అద్యయమ్. † 13:17

13:17 నిర్గమకాండుమ్ 1 అద్యయమ్ తెంతో. ‡ 13:18 13:18 నిర్గమకాండుమ్, తేవీయకాండుమ్,

సంక్యాకాండుము, ద్వియితోపదేశ కాండుము. § 13:19 13:19 యెహోనువ. * 13:20 13:20

న్యాయాదివతులు. † 13:21 13:21 సమూయేలు మొదొల్ పుస్తకుమ్ 8, 9 అద్యయల్ తెంతో. ‡ 13:22 13:22 సమూయేలు మొదొల్ పుస్తకుమ్ 16 అద్యయమ్ తెంతో.

సెకుమ్తె యేసుకయ్ జెర్మవ టీవడ అస్సె. 24 జో నే బార్ జతె అగ్గె, అమ్చి ఒండి ఇస్రాయేలు ప్రెజల్క, 'తుమ్ కెర్ల పాపల్క పెట్టి పూర్తి దుకుమ్ జా బుద్ది జా, జా గుర్తుక బాప్తిసుమ్ నజన' మెన బోదన కెర యోహాను బుల్తె తిలన్. 25 యోహాను జోచి కామ్ కెర కేడయ్తె తిల పొదులె, జోక 'ఈంజొయి ఏక్ వేల అమ్చో దేముడు పూర్ణుమ్ సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్తొసా జయెదె' మెన సగుమ్జన్ మాన్సుల్ ఉచర్తికయ్, అంక కో మెన ఉచర్తును? దొర్కు జలో జో రచ్చించుప కెర్తొసా ఆవ్ నెంజి. గని అంచి వడ్డొ ఎక్కిలో జెయెదె. జో గలన్ల జోడ్డుచ వాలివొ యిప కడుక కి అంక విలువ నాయ్, మెన యేసుచి రిసా 'యోహాను సాచి సంగిలన్' మెన పవులు సంగిలన్.

26 పడ్డొ పవులు అన్నె ఇసి సంగిలన్, "ఓ అమ్చో పూర్ణుమ్చో అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ అమ్చ బావుడ్లు, అమ్చో దేముడుక బిత తుమ్ అన్నె మాన్సుల్, ఈంజ రచ్చనచి రిసా 'దొర్కు జలి' మెన జో అమ్క కబుర్ తెద్రవ అస్సె. 27 యేసుక 'దేముడు తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తొసా జొయ్యి' మెన యెరూసలేమ్తెచ యూదుల్, జోవయించ అదికారుల్ తెన్ చినితి నాయ్. జోవయించి రిసా పూర్ణుమ్ దేముడు సంగ రెగ్గయ్ల కొడొ అమ్చ యూదుల్ ఎత్తి సెలవ్ కడన్ల దీసి సదు కెర్తతి, గని అర్దుమ్ నే కెరన, 'జోక మొర్తి సిచ్చ దెమ' మెన తీర్పు కెర, జా దేముడుచ కొడొతె రెగిడ్డిసి నెరవెర్పుప కెర్ల. 28 మొర్తి సిచ్చ జతి కేన్ తప్పు జో నే కెర తిలె కి, జోవయింక జేవ్ పాపుమ్ వయడుక నెత్తిర్తి కి, 'మొర్పు' మెన *పిలాతు అదికారిక బలవంతుమ్ కెర, మొరవ. 29 జోచి రిసా పూర్ణుమ్

రెగిడ్డిసి ఎత్తి జేవ్ నెరవెర్పుప కెర, సిలువ తెంతో జోచి పీనుమ్ ఉత్తవ కెర, మెన్నె ఎంగ్లవ దిల. 30 జేవ్ దస్సి మార్లె కి, అమ్చో దేముడు జోక అన్నె జియడ్లె. 31 జలె, యేసు నే మొర్తె అగ్గె, గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతో యెరూసలేమ్ ఎద జోచ సిస్సుల్ జో తెన్ బెద జా తిల. జో †జివ్ జా ఉట్ట, ఒగ్గర్ దీసల్ జోక డీస్సె తిలో. జాకయ్ జేవ్ సిస్సుల్ జోచి రిసా ప్రెజల్ ఎత్తిక సూనయ్త సాచుల్ జా అస్తి. 32 ఆము కి, 'దేముడు అమ్చ పూర్ణుల్క ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జెయిమ్ జా అస్సె', సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా ఇత్తల్ జా అస్సుమ్. 33 జో ప్రబు పూర్ణుమ్ ప్రమానుమ్ సంగిలిసి అమ్చ పూర్ణుల్చ బోదల్ జల ఆమ్ యూదుల్క వరుమ్ దెతి రితి జో కీసి జర్పు కెర అస్సె మెలె, యేసుక అన్నె జియడ అస్సె. దొన్ని కీర్తనుమ్తె అమ్చో జో ప్రబు కిచ్చొ మెన యేసుచి రిసా రెగ్గయ్లో, 'తూయి అంచొ పుత్తు, తుకయ్ ఆజి పాయిలయ్.', మెన రెగ్గయ్లన్. 34 'క్రీస్తుక మారుల, గని మొర్పుతె తయె నాయ్. జియడిందె. మొర్పుతె అన్నె గెచ్చె నాయ్' మెలి అర్దుమ్ తెన్ జో అన్నె కిచ్చొ సంగ రెగ్గయ్లన్ మెలె, దావీద్క అవ్ సజిలి రితి, తుక కచితుమ్ జేవ్ సుద్ది తిలి వరల్ దెయిందె" మెన సంగిలన్. 35 జాకయ్, అన్నెక్ కీర్తనుమ్తె రెగిడ్డి రితి, వరలోకుమ్చి సుద్ది తిలో ఆవ్ పుత్తుచి మొర్పుతె తతి రితి అంచి ఆగు కుప్పక తుయి ఒప్పిసి నాయ్, మెన దావీదు రెగిడ్లన్.

36 "దావీదు, జలె, జోచి కాలుమ్ దేముడు జోక దిలి కామ్ కెర కేడవ మొర్తికయ్, జోచ పూర్ణుల్క రోవెలి రితి జోక కి రోవెల, చి మొర్పుతె తా గెలన్. 37 గని, దేముడు అన్నె జియడ్లొసా, జలె,

§ 13:25 13:25 మత్తయి 3 అద్యయిమ్. * 13:28 13:28 మత్తయి 27 అద్యయిమ్. † 13:31 13:31 మత్తయి 28, లూకా 24, యోహాను 20, 21 అద్యయల్.

ఎద్దరే నే కువితె, మొర్నుతె తత్తి రితి గెచ్చె నాయ్.

38 “జాకయ్, బావుడ్లు, తుమ్క కిచ్చొ మెన ఆవ్ కచితుమ్ సూనయ్తసి మెలె, పాపుమ్ చెమించుప కెర్తి రచ్చున కత్తెయ్ దొర్కు జతయ్ మెలె, మాన్సు జల్ యేసుతెయి. 39 అగ్గె తెంతో అప్పె ఎద, ‘అమచి పాపుమ్ గెన్సు’ మెన, మోసీ పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ రితి కెర, జో సికడ్ల ఆగ్గుల్ బియఁ అమచ యూదుల్ కెర్తి రితి తుమ్ కెర్తసు. గని కెర్తి కెర్తి కి, పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్, గని యేసుక కో పూర్తి నంపజా తత్తి గే, పాపుమ్ తెంతో విడ్డల్ జతి వరుమ్ జోవయింకయి దొర్కు జా అస్సి. 40 జాకయ్, తుమ్ జాగర్త తా, నెంజిలె, పూర్గుల్చి అత్తి అమ్చొ దేముడు సంగిలి కబుర్ తిలిసి తుమ్క లయెదె.

41 ఆదె, తుమ్ నంప నెంజ ఆన్తన తా, తుమ్ దెక బమ్మ జా తుమ్చి పాపుమ్ తెన్ని మొర. తుమ్చి కాలుమ్క ఏక్ వెల్లి కామ్ అవ్ జర్గు కెరిందె. కెర్తి కి, సాచుల్ తుమ్క జా సంగతి సూనయ్లె కి, తుమ్ కెయఁక కి నంప కెర్చు నాయ్, మెన రెగిడ్లిసి” మెన పవులు బోదన కెర కెడయ్లన్.

42 పవులుచి బర్నబా ఒత్త తెంతో బార్ జతె తతికయ్, అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి అమ్క ఇసి బోదన సంగ మెన ప్రెజల్ బతిమాల్పా జా సంగిల. 43 జా సబ కుట్టితికయ్, ఒగ్గర్జిన్ యూదుల్, పడ్డొ దేముడుక నంపజా మార్చుప కెరన నిదానుమ్ తిల జోవయించ అన్నె బక్తుల్ కి, పవులుచి బర్నబాచి పట్టి గెల. జేవ్ దొగుల జలె, దేముడు కెర్తి దయచి తెడి తా, మెన బతిమాల్పా జా బోదన కెర్ల.

44 అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి అయ్లి, జలె, †యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ పాపులీంసిచి అత్తి సూనుక మెన,

ఒండి పట్టుమ్చ నబతె బెర అయ్ల. 45 జలె ఒత్త బెర అయ్ల జనాబ్క దెక, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ తెన్ గోస జా, పవులు సంగిలీన్ ఎత్తిక ‘అబద్దుమ్’ మెన వేర సంగ, జోక దూసుప కెర్ల. 46 తెదొడి పవులు బర్నబా తెన్ దయిరిమ్ తెన్ ఇసి సంగిలన్, “దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ యూదుల్కయ్ తొల్లితో సూనవుక తిలి, గని ‘సత్తిమ్’ మెన తుమ్ ఒప్పునుక నెస కెర వెంట గెలి రితి కెర ‘దేముడుచి రాజిమతె బెద పరలోకుమతె గెతి జీవ్ దెతి వరుమ్ ఆమ్ నజనుక విలువ నాయ్’ మెలి రితి తుమ్ పిట్టవనీతీన్క రుజ్జు జతయ్, చి రిసా యూదుల్ నెంజిలసక సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక దెర్తసుమ్. 47 ప్రబు అమ్క కిచ్చొ మెన ఆడ్ర దా అస్సి మెలె,

ఒండి లోకుమ్చక ‘రచ్చించుప జతు’ మెన, అమచి ఉజిడి దెకయ్తి రితి జతి రితి, యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్క సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా తుమ్క తెద్రవ అస్సి, మెన ప్రబు సంగ అస్సి”.

48 యూదుల్ నెంజిలస, జలె, ఈంజ కోడు సూన, సర్ల జా, దేముడు దిలి జా సుబుమ్ కబుర్క గవురుమ్ కెర్ల, చి ‘పరలోకుమచి రాజిమతె బెదుత్’ మెన జోవయింతె కక్క ప్రబు నిసాన తిలో గే, జెవ్వి నంపజల. 49 జా ఒండి ప్రాంతుమ్తె కి ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్ జలి.

50 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, పట్టుమ్చ వెల్లెల తెరబోదల్తె మున్సుబోదల్తె గెచ్చు సికడ, జోవయించి అత్తి పవులుక చి బర్నబాక అల్లర్ కెర, జా పిసిదియ ప్రాంతుమ్ తెంతో ఉదడ గెల. 51 జేవ్ దొగుల, ‘ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనుక, జేవ్ యూదుల్ అవ్కాసుమ్ పిట్టవన అస్తి’ మెలి గుర్తుక, జేవ్చ చట్టోతెచి దూడి పంప్త గెల

‡ 13:44 13:44 మెలె, ‘ఎత్తి, అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్’.

కెర, ఒత్త తెంతో తూర్పు పక్క తిలి ఈకొనియ పట్టుమీతె ఉట్ట గెల. 52 జా అంతియొకయ పట్టుమీతెచ ప్రబుక నంపజా జోవయించ సిస్సుల్ జలన మాలజ్ జతి నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి బెర తతికయ్, సర్దనంతోసుమ్ జా, నిదానుమీతె తిల.

14

పవులు బర్నబా ఈకొనియతె బోదన కెర్లిసి

1 ఈకొనియతె పవులు బర్నబా తా కెర, జా అన్నెక్ పట్టుమీతె కెర్లి రితి, యూదుల్చి సబగెరి పెస, బోదన కెర్ల. ప్రబుచి ఆత్మనెక్తి తెన్ బోదన కెర్లికయ్, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జన్, యూదుల్ కి, గ్రీసు దేసిమ్చ కి, నంపజల. 2 గని నంప నే కెర్ల యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, నంపజల బావుడ్లుచి రిసా యూదుల్ నెంజిలనక గోస సికడ అల్లర్ కెరయ్ల. 3 దస్స అల్లర్ తిలె కి, దయిరిమ్ తెన్ ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ, పావులీసి ఒగ్గర్ దీనల్ ఒత్త తా గెల, ప్రబు జేవ్చి అత్తి వెల్లెల అద్బుతుమ్ కమె కెర, జోచి దయచి రచ్చనచి రిసా సుబుమ్ కబుర్ 'సత్తిమ్' మెలి గుర్తుక రుజ్జుల్ దెకయ్లన్.

4 గని జా ఈకొనియ పట్టుమీచ మాన్సుల్ దొన్ని జట్టు జల. జోవయింతె సగుమ్జిన్ యూదుల్చ వెల్లొ మాన్సుల్చి పచ్చెన జల, సగుమ్జిన్ పవులుచి బర్నబాచి పచ్చెన జల. 5 యూదుల్ నెంజిలన సగుమ్జిన్, యూదుల్ జలన సగుమ్జిన్, జోవయించ వెల్లెల మాన్సుల్ కి, 'జోవయింక దెర, పత్తల్ గల మారుమ' మెన కుట్ర ఉచర్ల. 6 గని దస్సి కుట్ర ఉచర అస్తి మెన జేవ్ దొగుల జాన్లి పొదిక, బే బేగి ఉట్ట గెచ్చ లుకయొనియ ప్రాంతుమ్చి లుస్త, పడ్డొ దెర్చీ మెంత

పట్టులె, చి సుట్టునంతచ గెచ్చిలె గెచ్చ, 7 ఒత్తయ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తిల.

లుస్తతె ఎక్కిలోక చెంగిల్ కెర్లిసి

8 జలె, పవులు లుస్తతె ఏక్ సుట్టు బోదన కెర్లె తతికయ్, చట్టొ కదుల్ కెరుక నెతిల్లొ మాన్సు ఎక్కిలో వెస తిలొ. జెర్మిల్ తెంతో సొట్టొ జా అస్సి. చట్టొ లంబ అస్తి. 9 పవులు బోదన కెర్లిసి జో సూన్తె తతికయ్, పవులు జోక చెంగిల్ దెక, 'చెంగిల్ జతి నముకుమ్ జోక అస్సి' మెన చిన కెర, 10 అవాడ్ కెరన, "తుయి ఉట్ట సోగ జా టీవెజ" మెన సంగితికయ్, చట్టున ఉట్ట ఇండుక దెర్లొ.

11 పవులుచి అత్తి కెర్లిసి జనాబ్ దెక కెర, జా లుకయొనియ ప్రాంతుమ్చి బాస తెన్, "దేముడ్లు మాన్సుల్చి రితి జా అమ్తె ఉత్త జా అస్తి" మెన కేకుల్ గల. 12 బర్నబాక "ద్యుపతి జయెదె" మెన సంగిల, అన్నె జేవ్ దొగులతె పవులు ఒగ్గర్ సంగితయ్చి రిసా, జోక "హెర్మీ జయెదె" మెన సంగిల. 13 ద్యుపతి, జలె, పట్టుమీచి పురెత్తి గుడి తయెదె. జో పూజరి, జలె, పొతుల్క ఉదడ ఆన, పుల్లొ బంతివొ దెరన, పట్టుమీచి గుమ్ముమె జా కెర, ప్రెజల్ తెన్ జేవ్ దొగులక బలి దెంక ఉచర్ల.

14 దస్సి ఉచర అస్తి మెన ప్రబుచ బారికుల్ జల బర్నబా చి పవులు సూన కెర, దుకుమ్క సొక్కల్ చిరన, జనాబ్ తిలిన్తె నిగ జా, 15 "తుమ్ మాన్సుల్ కిచ్చొక ఇని జతసు? ఆమ్ కి తుమ్చ రితయ్ మాన్సులి. తుమ్క 'ఇన వెర్రి కమె ముల పరలోకుమ్ బూలోకుమ్ సముద్దుమ్, జాతె తిలిసి ఎత్కి జెర్మయిలొ, జివ్ తిలొ దేముడుకయ్ నంపజా చెంగిల్ జతు' మెనయ్, సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక అయ్లమ్" మెన పవులుచి బర్నబా కేక్ గల. 16 "అగ్గెచ ఉగుమ్తె తిల మాన్సుల్

ఇస్టుమ్ అయ్ల రితి కెర జింక జో పరలోకుమ్చొ ప్రబు సెలవ్ దా తిల కి, 17 జోచి అదికారుమ్చ, జోచి ప్రేమచ గుర్తులు దెకవుక జో ములె నాయ్. మెలె, చెంగిల కమొ కెర్తె తిలన్, కెర్తె తత్తయ్. కీసచ మెలె, తుమ్క 'సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ దొర్కు జవున్, తుమ్క పెట్టితె సర్ల తెన్ జితు కతు' మెన, ఆగాసుమ్ తెంతో పాని పెటవ, బుయిచి పలితుమ్ దెరయ్తయ్" మెన సికడ్ల. 18 గని ఇసి బోదన కెర్లె కి, జేవ్ మాన్సుల్ బలి దెంక ఉచర్చిసి కన్వనె పిట్టయ్ల.

ప్రెజల్ పవులుక పత్రల్ గల మార్క దెకిల

19 తెదొడి పిసిదియ ప్రాంతుమ్చ అంతియొకయ చి ఈకొనియ పట్నల్ తెంతో యూదుల్ సగుమ్జిన్ జా కెర, ప్రెజల్క సికడ్లికయ్, పవులుక పత్రల్ గల మార్ల మొర గెలన్ మెన కెర, జోక 'మొరయి అస్సె' మెన ఉచర, పట్నుమ్ తెంతో ఒగ్గొడ నా ములిల. 20 గని ప్రబుచ సిస్సుల్ జలన *అయ్ల అస్సె, జోచి సుట్టునంత బెర్లికయ్, జో చెంగిల్ జా ఉట్ట పట్నుమ్ తెడి అస్సె పెసిలన్. అన్నెక్ దీసి బర్నబా తెన్ బార్ జా, దెర్నే పట్నుమ్తె ఉట్ట గెల. 21 జా పట్నుమ్తె గెచ్చు సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తికయ్, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ నంపజా ప్రబుచ సిస్సుల్ జల, చి ఈంజేవ్ దొగుల బుల జా లుస్తతె, ఈకొనియతె, చి అంతియొకయతె 22 అస్సె బోదన కెర, "తుమ్ నిదానుమ్ తా. దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి వరుమ్ ప్రబు తుమ్క అమ్క దిలెకి, కన్వల్ నెంతె పాచుమ్ నాయ్. కన్వల్ సేడ్తె తమ్దె, గని దయిరిమ్ తెన్ తా" మెన, ప్రబుక నంపజల సిస్సుల్ జలనచి ఆత్మ డిట్టుమ్ కెర్లె. 23 పడ్డె చువ్వె తా ప్రార్దన కెర, సికడ్లె తత్తు మెన, ఎత్తి. సంగుమ్క దెకిత వెల్లెల

మాన్సుల్ జతు మెన మాన్సుల్క నిసాన, జేవ్ నంపజలో యేసుప్రబుచి కామ్ జేవ్ కెర్తి రితి జేవ్చి అత్తి సార్పు కెర్లె.

24 అస్సె ఒత్త తెంతో పావులీంసి పిసిదియ ప్రదేసిమ్ వాట్ గెచ్చు, పంపూలియా ప్రదేసిమ్తె జా కెర, 25 పెర్లె పట్నుమ్తె సుబుమ్ కబుర్ సూనవ, అత్తాలియ పట్నుమ్తె పాచ కెర, 26 ఒత్త తెంతో ఓడతె వెగ, సముద్రుమ్ జీన, సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయతె అయ్ల. ఒత్త అగ్గె, చువ్వె తా ప్రార్దన కెర, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ ఈంజేవ్ దొగుల కెర్తి రిసా ఇన్నెక దేముడుచి అత్తి సార్పు కెర దా బార్ కెర తిల. జా కామ్ అప్పె జెయిమ్ జా అస్సె మెన రుజ్జు దెకయ్తి రిసా, 27 అప్పె ఉట్ట జా ఒత్త పాచ కెర, ఎత్తిజిన్క ఎక్కితె బుకారా కెర, దేముడు జోవయించి అత్తి జర్గు కెర్లిసి ఎత్తిచి రిసా, పడ్డె యూదుల్ నెంజిలన కి నంపజా రచ్చించుప జతి కోడు ప్రబు దిలీన్చి రిసా సాచి సంగిల. 28 ఒత్త తెంతో, ప్రబుచ ఒత్తచ సిస్సుల్ తెన్ ఒగ్గర్ దీసల్ తా గెల.

15

1 పవులు బర్నబా దస్సి సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయతె తిలి పొది, యెరూసలేమ్ పట్నుమ్ తిలి యూదయ ప్రదేసిమ్ తెంతో సగుమ్జిన్ నంపజల యూదుల్ జా కెర, యూదుల్ నెంజిలసా, "అమ్చొ మోసే పూర్గుమ్చొచి అలవాట్ కెర యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెకయ్ పరలోకుమ్తె గెతి రచ్చన తుమ్క దొర్కు జయెదె" మెన సికడ్ల. 2 "జేవ్ నంపజలి పొది కీసి జా సున్నతి నెంతె తిల, దస్సి తత్తు జా సున్నతి నెంతె కి రచ్చించుప జవుల" మెన, పవులుచి బర్నబా జేవ్ మాన్సుల్క జబాబ్ దిల. జేవ్ మాన్సుల్ సికడ్లిసిచి రిసా సగుమ్ దీసల్ బాద

* 14:20 14:20 ఏక్ వేల అంతియొకయ తెంతో జా తిల.

సేడ లట్టబై తిలె కి, జా తగు కుట్టె నాయ్. ప్రబుక నంపజలన “బారికుల్తె చి ఒత్తచి అమ్చి సంగుమ్చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్తె గెచ్చు, ఈంజ తగుచి రిసా పుస నూన్తు” మెన, పవులుక చి బర్నబాక చి జేవ్ నిసాన అన్నె సగుమ్జిన్క యెరూసలేమ్తె తెద్రయల.

3 జా కామ్చి రిసా జా అంతియొకయ పట్టుమ్చి సంగుమ్తెచ మాన్సుల్ పావులీంసిక ప్రబుచి అత్తి సార్పు కెర దా తెద్రయ్తికయ్, పేనేకే ప్రదేసిమ్ వాట్ చి సమరయ ప్రదేసిమ్ వాట్ గెచ్చు గెచ్చు, యూదుల్ నెంజిలన యేసుక నంపజా మార్పుప జలిసేచి రిసా నూనయ్తె తిల చి, ఒత్తచ నంపజలన ఎత్కిజిన్ ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జల.

యెరూసలేమ్తె అగ్గె సబ కెర్రిసి

4 జేవ్ యెరూసలేమ్తె ఉట్ట జా పాచిలి పొది, ఎత్కిజిన్ జోవయించ వెల్లెల మాన్సుల్ తెన్ చి, బారికుల్ తెన్, దస్సుల్ జా జోవయింక మరియాద కెల చి, దేముడు జోవయించి అత్తి జర్గు కెర్రిసి, జోవయింక తోడు దిలిసి ఎత్కి సంగిలిసి. 5 గని యేసుప్రబుక నంపజల ఒత్తచ మాన్సుల్ సగుమ్జిన్, అగ్గె తెంతో పరిసయ్యుల్ మెంత పండితుల్చి జట్టుతె అస్తి, “యూదుల్ నెంజిల జేవ్ మాన్సుల్క అమ్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరుక అస్సె చి, అమ్చొ మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్గుల్ రితి జేవ్ కెరుక అస్సె” మెన, బలవంతుమ్ కెర్ల.

6 ఈంజ తగుచి రిసా సరిగా లట్టబ తీర్పు కెరుక మెన, బారికుల్, వెల్లెల మాన్సుల్ తెన్ వెసిల. 7 జా తగు సరిగా నూన ఉచర కేడయ్లి పొది, పేతురు టీవొజ, ఇసి మెన జోవయింక సంగిలన్. “ఓ బావుడ్లు, అమ్క ప్రబు జోచి ఆత్మనెక్తి దిలి తొలితో చి దొరతి, ‘యూదుల్ నెంజిలన కి సుబుమ్ కబుర్

నూన నంపజతు’ మెన, అంచి అత్తి నూనయ్తి రిసా తుమ్ అమ్చొ దేముడు అంకయి నిసాన్లన్, మెన తుమ్ జాన్సు. 8 జలె, మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి జాన్లొ దేముడు మెన. నిజుమి, జేవ్ కి నంపజా రచ్చించుప జా అస్తి మెన సాచి జా రుజ్జు దెకవ అస్సె. అమ్చి పెట్టి దిలి రితి, జోవయించి పెట్టి కి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దిలన్. 9 అమ్క జోవయింక తేడ నే దెకితె, జోవయించి నముకుమ్చి రిసా, జోవయించి పెట్టి జోవయింక కి సుద్ది కెర్లన్. 10 జలె, దేముడుక సికడుక ఉచర్తసు గే, జోచ సిస్సుల్ రిత జల జేవ్ యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్క దస్సి జాడు వయడుక మెన కిచ్చొక ఉచర్తసు? జేవ్ ఆగ్గుల్ వయతి పూచి అమ్చ పూర్ణుల్ కి, ఆమ్ కి, ఓర్పువ జంక, నెరవెర్పువ కెరుక, నెతిర్లమ్. 11 ‘ఎక్కి అమ్చొ ప్రబు యేసుచి దయచి రిసా జేవ్ కి ఆమ్ కి రచ్చించుప జా పరలోకుమ్తె గెచ్చుమ్దే’ మెన అమ్ నంపజా దయిరిమ్ జా అస్సుమ్” మెన, పేతురు సంగిలన్.

12 పేతురు దస్సి సంగితికయ్, బెర తిల ప్రెజల్ తుక్లె తా, యూదుల్ నెంజిలనతె పావులీంసి గెతికయ్ జేవ్ యూదుల్ నెంజిలనచి రిసా ప్రబు జోవయించి అత్తి కెర్ల వెల్లెల అద్బుతుమ్ కమొ గుర్తులు ఎత్కిచి రిసా బర్నబా చి పవులు సాచి సంగిలిసి నూన్ల. 13 జేవ్ సాచి సంగ కేడయ్లి పడ్డొ, యాకోబు, జేవ్ సబ వెస ఉచర్లిసి బెదవ తీర్పు సంగిలన్. “ఓ బావుడ్లు, నూన, 14 దేముడు యూదుల్ నెంజిలనక ప్రేమ దెక ‘అంచి నావ్చి గవుర్నుమ్ దెకయ్తి రితి, అమ్చ ప్రెజల్ జేవ్ కి జతు’ మెన జేవ్చి తెంతో సగుమ్జిన్క నిసానుక దెర్లిసచి రిసా, సీమోను పేతురు సాచి సంగ అస్సె. 15 దేముడు ప్రబుచ కబుర్లు పూర్ణమ్ రెగిడ్లనచ కొడొ కి జా సాచి తెన్ బెదితయ్.

16 ‘పడ్డొక ఆవ్ అన్నె జెయిందె,

చి దావీదు పూర్ణమచొచి సేడ తిలి టంబుగేరు అన్నె బందిందె. జా పాడ్ జలిసి అన్నె నొవర్ కెర బందిందె. 17 లోకుమ్చ అన్నె మాన్సుల్, అన్నె, యూదుల్ నెంజిలనతె కో అంచి నావ్ తెడి తవుల గే, ప్రబుక చజ నంపజతు' మెన, 18 పూర్ణమ తెంతో ఈంజ కబుర్ సూనయ్లో దేముడు సంగ అస్సె”

19 జాకయ్ ఆవ్ కిచ్చొ తీర్పు సంగితసి మెలె, దేముడుక నంపజా మార్పుప జల, అమ్చ యూదుల్ నెంజిలనక అమ్ బాద సేడవుక బెదె నాయ్. 20 గని అమ్ కిచ్చొ కెరె చెంగిల్ మెన ఆవ్ ఉచర్తసి మెలె, 'దేముడు' మెన బొమ్మల్ గట్టక దిలిసి కతు నాయ్, లంజెకమొ కెర్తు నాయ్, టొట్రొ మోడ మార్తి సిద్ద కతు నాయ్, లోయిఁ కతు నాయ్ మెన ఉత్తమ్ రెగ్గవ తెద్రవుమ. 21 కేన్ పట్టుమ్తె కి, అగ్గెయి తెంతో మోసి పూర్ణమచొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ సూనయ్తతి, ఎత్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి అమ్చ నబ గెరలె సదు కెర్తతి, చి ఈంజేవ్ ఆగ్గుల్చి రిసా సూన తవుల.

ఉత్తమ్ రెగ్గ అంతియొకయతె తెద్రయ్లిసి

22 తెదొడి, బారికుల్క చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ సంగుమ్చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్క, జా సంగుమ్చ మొత్తుమ్క కిచ్చొ అజ్జ అయ్లి మెలె, 'పవులు చి బర్నబా తెన్ అమ్తె సగుమ్జిన్ అంతియొకయతె గెలె చెంగిలి' మెన, బర్నబా మెలో యూదాక చి సీలయుక నిసాన. ఒత్తవ నంపజల సుదల్తె ఈంజెవు ముక్కిమ్ మాన్సుల్ జవుల. 23 ఇన్నెచి అత్తి తెద్రయ్తి ఉత్తమ్తె ఇసి రెగిడ్డ.

“అంతియొకయతె, జా ఒండి సిరియ ప్రదేసిమి, చి కిలికియ

ప్రదేసిమ్తె తిల యూదుల్ నెంజిల నంపజలన్క, బారికుల్, యెరూసలేమ్చి సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జల తుమ్చ బావుడ్లు రెగిడ్డి ఉత్తమ్. తుమ్క 'చెంగిల్ తంక' మెన ప్రబుక రోజుక ఉచర్తసుమ్. 24 కిచ్చొచి రిసా ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్డసుమ్ మెలె, అమ్చితె తెంతో సగుమ్జిన్ బార్ జా తుమ్తె గెచ్చొ కొడొ సంగ తుమ్క మెన్సుతె బాద సేడవ, సిక్కు కెర అస్తి మెన సూన అస్సుమ్, అమ్చి సెలవ్ నెంతె దస్సి కెర అస్తి. 25 జాకయ్ ఆవ్ నబ కెర్లమ్, అన్నె ఎక్కి కట్టు తెన్ ఉచర్లె, 'చెంగిల్' మెన అమ్క కిచ్చొ అజ్జ అయ్లి మెలె, 'అమ్చ ప్రేమ తిల బర్నబాచి పవులు తెన్ కబుర్ గెతు' మెన సగుమ్జిన్క నిసాన తుమ్తె తెద్రయ్లి చెంగిలి మెన అజ్జ అయ్లి. 26 యేసుక్రీస్తు ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా ఈంజేవ్ దొగుల ఎదివాట్ సైమల్ సేడ అస్తి. 27 యూదాక చి సీలయుక ఇనయింతెన్ తెద్రవ అస్సుమ్. ఇన్నె రెగిడ్డి రితి జేవ్ సొంత సంగుల.

28 “దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క కిచ్చొ బుద్ది సంగితయ్ మెలె, అమ్క కి కిచ్చొ చెంగిల్ డీస్తయ్ మెలె, తుమ్క, 'కిచ్చొ కిచ్చొ అమ్చ ఆగ్గుల్ అలవాట్ కెర్తు' మెన అమ్ జాడు వయడ్లి రితి కెరుక బెదె నాయ్. 'ఎక్కి ముక్కిమ్క కెర్తు' మెన తుమ్క ఉచర్తసుమ్. 29 బొమ్మల్క గట్ట దిలిసి కా నాయ్, లోయి కా నాయ్, టొట్రొ మోడ లోయి నే గెచ్చయ్లి సిద్ద కా నాయ్, చి లంజెకమొ కెర నాయ్. ఈంజేవ్ అలవాట్ కెర్లదు మెలె, తుమ్క చెంగిలి. చెంగిల్ తెన్ తా”,

మెన రెగ్ల తెద్రయ్ల.

30 జేవ్ తెద్రయ్తికయ్, జేవ్ అంతియొకయతె ఉట్ట గెల, ఒత్త పాచ కెర, నంపజలన్క ఎక్కితె బుకారా కెర, జా ఉత్తమ్ దిల. 31 జేవ్ యూదుల్ నెంజిలన సదు కెర, బుద్ది సంగితి దయిరిమ్ కెర్తి జా కబుర్చి రిసా సర్దసంతోసుమ్ జల.

32 యూదా చి సీలయు, జలె, ప్రబుచి ఆత్మ సికయ్త కబుర్లు సంగితన జవుల, చి ఒత్తచ నంపజలన్క ఒగ్గర్ బోదన కెర, బుద్ది సంగ, దయిరిమ్ కెర్ల.

33 సగుమ్ దీసల్ ఒత్త తా, ప్రబుచ కొణొ సంగ సంగ, దయిరిమ్ కెర కెర, జోవయించి ఒత్తచి కామ్ కేడయ్తికయ్, 'జోవయింక తెద్రయ్లసతె అన్నె ఉట్ట గెతు' మెన, జా పట్టుమ్చ జోవయింక "సేంతుమ్ తెన్ గెచ్చు" మెన, సర్ద తెన్ యెరూసలేమ్తె అన్నె తెద్రయ్ల.

34 *సీలయు మాత్తమ్, ఒత్త తంక చెంగిల్ మెన ఉచర్లొ. 35 మదెనె, పవులు చి బర్నబా అంతియొకయతె తా, అన్నె ఒగ్గర్జిన్ తెన్ కి, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తిల.

బర్నబా, పవులు వేర వేరతె ఉట్ట గెలిసి

36 సగుమ్ దీసల్ గెలి పణ్ణె, "జోమ్మ, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగ ఆమ్ అగ్గె బోదన కెర్ల ఎత్తి పట్టలె అన్నె గెచ్చు, నంపజలన్తె గెచ్చు, జోవయింక 'కిసి అస్తి గే' దెకుమ" మెన, పవులు బర్నబాక సంగిలన్. 37 బర్నబా, మాత్తమ్, "మార్కు మెలో యోహానుక జేవ్చి తెన్ కడ నెమ" మెన ఇస్టుమ్ జలన్. 38 గని, జా అగ్గెచి సుట్టు మార్కు జేవ్చి తెన్ బార్ జా తిలె కి, జా కామ్తె సరిగా నే బెదితె, జోక †ముల దా అన్నె ఉట్ట గెచ్చు

తిలన్, చి 'అప్పె కడ నిలె, దస్సి అన్నె ములె దిలె కీసి' మెన, పవులు సంగిలో.

39 జాచి రిసా దొగుల దొన్ని మెన్పుల్ జా జట్టి జల చి, దొగుల దొన్ని పక్కలె ఉట్ట గెల. బర్నబా మార్కుక కడన, ఓడతె వెగ, సముద్దుమ్ జీన, కుప్ర, డిబ్బ దేసిమి ఉట్ట గెల. 40 గని 'అంచి తెన్ ఈంజొ జెవున్' మెన, పవులు సీలక నిసాన్లన్. అన్నె, ఒత్తచ నంపజలన ప్రార్దన కెర, చి కామ్చి రిసా జోవయింక ప్రబుచి అత్తి సార్ప కెర దెతికయ్, జేవ్ ఉట్ట గెల. 41 ఒండి సిరియ ప్రదేసిమి, చి ఒండి కిలికియ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చు కేనె నంపజలనచ సంగుమ్లుతె గెచ్చు బోదన కెర డిట్టుమ్ కెర్తె తిల.

16

తిమోతి పవులు బోదన కెర్లిసి

1 ఒత్త తెంతొ, గలతీయ ప్రదేసిమ్చ లుస్త చి దెర్చే మెల పట్టుమ్లుతె పవులు చి సీలయు గెల. తిమోతి మెలో సిస్సుడు తిలన్. జో యూదుడుయి జలి అయ్యన్ తెన్, జోచి పట్టుమ్తె పవులు అగ్గె జా తిలిసి తెంతొ ప్రబుక నంపజా అస్తి. తిమోతిచొ అబ్బొసి, మాత్తమ్, యూదుడు నెంజె, గ్రీకు దేసిమ్చొ, జో. 2 జో తిమోతి చి రిసా, "నిదానుమ్ తిలోసా" మెన లుస్త చి ఈకొనియ పట్నల్తెచ బావుడ్లు ఎత్తిజిన్ సంగితె తిల. 3 జాకయ్, "జో కి అమ్చి తెన్ చి కామ్తె బెదున్" మెన పవులు సంగిలో. జో నాడుచొ అబ్బొన్ 'యూదుడు నెంజె! గ్రీకు దేసిమ్చొ మాన్సు జయెదె' మెన, జో 'పుత్తున్క యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి కెర తయె నాయ్' మెన, ఎత్తిజిన్ జాన్తి రిసా 'జా సున్నతి తిమోతి నే కెరన తిలె, ఆమ్ గెతిన్తెచ యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల' మెన, జోక పవులు జా సున్నతి కెర దిలన్.

* 15:34 15:34 గ్రీకు జాన తెన్ ఈంజ మత్తలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 34 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. † 15:38 15:38 బారికుల్ 13:13.

4 జలె, ఒత్తచ పట్టల్ ఎత్తితె గెచ్చు గెచ్చు, యెరూసలేమతెచ బారికుల్చి ఒత్తచి సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్తి, సంగిలి తీర్పు నెరవెర్చువ కెర, మెన జేవ్ తీర్గ నూనయ్ల. 5 జా ఒండి ప్రాంతుమ్తెచ సంగుమ్లుచ సుదల్ జలె, ప్రబుచి ఉప్పీర్చి నముకుమ్క అన్నె డిట్టుమ్ జల, చి రోజుక అన్నె మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్పువ జా జోవయింతెన్ బెదిల.

పవులు మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్తె తెద్రయ్లిసి

6 ఒత్త తెంతో పవులు సీలయు చి తిమోతి, గలతీయ ప్రదేసిమ్ వాట్ చి ప్రుగియ ప్రాంతుమ్ వాట్ గెల. “ఆసియా ప్రదేసిమ్తె సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక పోన” మెన దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సంగ తిలన్, 7 చి ఉత్తర పక్కచి వాటు గెచ్చు, ముసియ ప్రాంతుమ్తె పావెలె, బితునియ ప్రదేసిమి గెచ్చుక ఉచర్ల, గని జేవ్ ఒత్త గెచ్చుక కి యేసుచి ఆత్మ ఒప్పె నాయ్. 8 జాకయ్, ముసియ ప్రాంతుమ్ జిన, సముద్దుమ్ సొడిచి త్రోయ పట్టుమ్తె అయ్ల. 9 జేవ్ త్రోయతె నిద్ర తిలె, అందరె, ప్రబు దెకయ్లి సిప్ప పవులు దెకిలన్. మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చో మాన్సు ఎక్కిలో టీవోజ, “అమ్చి మాసిదోనియ దేసిమి ఉట్ట జే, చి అమ్క రచ్చించువ కెరు” మెన బతిమాల్పా జా బుకార్లన్. 10 పవులు జా సిప్ప దెకిల్ బేగి, జేవ్తె జర్గు జలిసి

* అమ్క సంగితికయ్, ఒత్తచ మాన్సుల్క సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తి రిసా ప్రబు అమ్క మాసిదోనియతె తెద్రయ్తయ్ మెన అమ్ చిన కెర, బేగి పెందలె మాసిదోనియతె గెచ్చుక బార్ జలమ్.

11 జా పెందలె, త్రోయతె ఓడతె వెగ నముద్దుమ్ జిన, సమొత్తాకె మెలి డిబ్బ

దేసిమి పావ నిద్ర తా, అన్నెక్ దీసి సముద్దుమ్ అన్నె జిన, మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చి నెయపొలి రేవుతె పావ ఉత్తిర్లమ్. 12 ఒత్త తెంతో మాసిదోనియక వెల్లి పట్టుమ్ జలి పిలిప్పితె ఇండ గెచ్చు, ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తా గెలమ్. ముక్కిమ్క రోమ దేసిమ్చి ఒగ్గర్జిన్ తతె తిల. 13 జలె, †యూదుల్చి సెలవ్ కడన్లి దీసి, ‘ఒత్త ప్రార్దన కెర్తతి’ మెన, పట్టుమ్చి గుమ్ముమ్ ఒత్తల్తో బార్ జా, గాడు సొడి తిలిన్తె గెలమ్. గెలె, ప్రార్దన కెరుక మెన, తేరబోదల్ సగుమ్జిన్ జా అస్తి. జేవ్ తిలిన్తె వెన, బోదన కెరుక దెర్లమ్.

లూదియ మెలి తేరబోద ప్రబుక నంపజా మార్పువ జలిసి

14 ప్రార్దన కెరుక గెల జేవ్ తెరబోదల్తె లూదియ మెలి ఎక్లి తిలి. జా సుది బట్టల్ గట్రచి రిసాచి ఊడ రంగుచి బియ్యారి కెరెదె. ఆసియా ప్రదేసిమ్చి తుయత్తెర పట్టుమ్చి తేరబోద, జా. జా అగ్గె తెంతో దేముడుక నిదానుమ్ జా జోక బక్తి కెర్తిసి. నూన్తి బుద్ది తిలిన్చి పెట్టి ప్రబు దెతికయ్, పవులు సంగిలి బోదన నూన, జా నంపజలి. 15 నంపజా, జేవ్చి గెర్చ ఎత్తిజిన్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్ల. “అంక ‘ప్రబుక నిజుమి నిదానుమ్ జా అస్సి’ తుమ్క రుజ్జు అయ్లి జలె, ఇన్నె బోదన కెర్తె తిలె ఎదిలి నంపుక అమ్తె తా” మెన అమ్క బలవంతుమ్ కెర్తి.

గుర్మయ్ని జలి రితి తేరబోద ఎక్లిచి రిసా జర్గు జలిసి

16 జలె, ఏక్ దీసి, ప్రార్దన కెర్తిసితె అమ్ గెతె తతికయ్, గొతిమాన్సు జతి ఉబెడి ఎక్లి దస్సుల్ జలి. జా గుర్మయ్ని జా సివ్వల్ జంక అలవాట్ జలిన్. జాచి జా బుద్దిచి రిసా, జాచ ఎజొమాన్సుక

* 16:10 16:10 ఇన్నె తెంతో లూకా మెలో ఈంజ ‘బారికుల్’ చి పుస్తకుమ్ రెగిస్ట్రాసా పాపులీంసి తెన్ సగుమ్ సుట్టు బులితె తిలె. † 16:13 16:13 ఈంజ పుస్తకుమ్ రెగిస్ట్రా లూకా యూదుడు నెంజె.

ఒగ్గర్ డబ్బుల్ లాబుమ్ దొర్కు జతె తయెదె. 17 జా పవులీసించి పట్టి జెంక దెర, కిచ్చొ మెన కేకుల్ గల, జా తేర్బోద కిచ్చొ మెన సంగిలి మెలె, “ఈంజేవ్, ఎత్కిచి కంట వెల్లో దేముడుచ సేవ కెర్తన. పరలోకుమ్తె గెతి రచ్చన దొర్కు జతి వాట్చి రిసా తుమ్క నూనవుక జా అస్తి” మెన కేకుల్ గల్తె తిలి. 18 ఒగ్గర్ దీనల్ దస్సి పట్టి జా కేకుల్ గల్తె తతికయ్, పవులు, జోచి పెట్టి ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా, జాచి పక్క పసుల, జాక దెర్లి బూతుమ్ తెన్, “ఇన్నెచి పెట్టి తెంతో బార్ జా, ఇన్నెక ములు, యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుక సంగితసి” మెన పవులు జా బూతుమ్క ఉదడ గెలన్. చి జయ్యి తెదొడి బూతుమ్ బార్ జా ముల దా గెలన్.

పవులుక చి సీలయుక జేల్తె గలిలిసి

19 ‘జా తేర్బోద గుర్మయ్ని జతి తిలి పొది అమ్ దొర్కు కెరంతి డబ్బుల్ లాబుమ్ అప్పె తెంతో నాయ్’ మెన జాచి ఎజోమాన్లు దెక కెర, పవులుక చి సీలక దెర, సంతవీది వెసిత పట్టుమ్చ అదికారుల్తె ఒగ్గడ నిల. 20 “ఈంజేవ్ మాన్సుల్, యూదుల్, అమ్చి పట్టుమ్తె జా కెర ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తతి. 21 అమ్ రోమియుల్ జా అలవాట్ కెరుక కమె నాయిమ్ నాయ్ మెలె కి, జోవయించ రితిచ అలవాట్ సికడ్తతి” మెన ఆరిచి నింద గలిల. 22 జునాబ్ ఎత్కి పవులీసించి ఉప్పిరి కొపుమ్ జల, చి అదికారుల్ జేవ్ దొగులచ పాలల్ దెర కడ, జమాన్లు సుదల్ జోవయింక డండల్ తెన్ పెటుక మెన ఆడ్ర దిల. 23 జోవయింక దస్సి ఒగ్గర్ దెబ్బల్ పెట్టికయ్, అదికారుల్ జేల్తె గల, “జేవ్క జాగర్ దెక” మెన, రకితనక ఆడ్ర దిల. 24 రకితన జోవయింక తెడిచి గదితె గల కెర, జేవ్ నే విడ్డల్ జతి రితి,

జోవయించ చట్టోక జాడు తిల బల్లల్క బెదితె డిట్టుమ్ బందిల.

25 జలె నెడుమ్ అందరె, పవులు చి సీలయు ప్రార్దన కెర కెర, దేముడుక గనుమ్ గాయితె తతికయ్, అన్నె జేలి జలన ఎత్కిజిన్ నూన్తె తిల. 26 తెదొడి బుయి కదుల్ జలి, చి వునాది తెంతో ఒండి జేల్ కదుల్ జలి. బేగి కెప్లివొ ఎత్కి ఉగ్గి జల, చి జేలి తిలన ఎత్కిజిన్క బందిల గొల్పుల్ యిపి జల.

27 రకితోసా, జలె, చెద్దొయ్ జా, కెప్లివొ ఉగ్గి జలిసి దెక కెర, ‘జేలి జలన ఎత్కిజిన్ ఉట్ట నిగ గెచ్చ తవుల’ మెన బియఁ కెర, జోచి కత్తి కడన, జోక జోయ్యి అత్య కెరన్క తయార్ జలో. 28 గని “తుయి తుక కిచ్చొ అల్లర్ కెరను నాయ్. ఆమ్ ఎత్కిజిన్ ఇన్నె అస్సుమ్” మెన, పవులు కేక్ గల్లికయ్, 29 జో రకితోసా, దివ్వొ లంబడ ఆన కెర, బమ్మ తెన్ జేవ్ తిలి గదితె పెన, బియఁ అద్దుర్ జా, పవులుచి సీలచి చట్టె నెర్ను సేడ, జోకర, 30 తిల జేలి తిలనక అన్నె డిట్టుమ్ బంద, పవులుక చి సీలక బార్ కెర, “బాబు ఇసి, ఆవ్ రచ్చించుప జా జతి రిసా ఆవ్ కిచ్చొ కెరుక?” మెన బతిమాల్పా జా పునిలన్. 31 తెదొడి పావులీసె, “ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి తూయి నముకుమ్ తియ, తుయి తుచి గెర్చ ఎత్కిజిని, రచ్చించుప జస్త” మెన, 32 ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ జోవయింక బోదన కెర్ల. జోవయింక, పడ్డొ ఒండి జోవయించి గేర్చక సంగిలన్. 33 జేవ్ దొగులక జయి తెదొడి కడన, దెబ్బల్ పెట్టిన్చ గావ్వొ ఎత్కి దోవ సుబ్రుమ్ కెర్లి బేగి, జో, జోచి గేర్చ ఎత్కిజిన్ బాప్తిసుమ్ నజన్. 34 జోచి గెరి కడన, జోవయింక అన్నిమ్ దా కెర, జేవ్ ఎత్కిజిని, దేముడుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిల చి ఒగ్గర్ సర్దనంతోసుమ్ జల.

పవులు చి సీలయు విడ్డల్ జాఁ పట్టుమ్ ములిసి

35 అన్నెక్ దీసి పెందలె, “జేవ్ మాస్సుల్ క విడ్డల్ కెర” మెన, దెబ్బల్ పెట్ల జమాన్లుక సంగ, అదికారుల్ జేల్తె తెద్రయల. 36 అదికారుల్ సంగిలిసి నూన, “తుమ్ క ‘విడ్డల్ జా గెతు’ మెన అదికారుల్ సంగ తెద్రవ అస్తి. జాకయ్, బార్ జా, అల్లర్ నెంతె సేంతుమ్ తెన్ గెచ్చు”, రకితోసా పవులుక సంగిలన్. 37 గని పవులు జమాన్లుక, “ఎత్తిజిన్ చి మొక్కె, రుజ్జుల్ నే నూన్తె, తీర్పు నే సంగితె, అమ్ క పెట, జేల్తె గల అస్తి. ఆమ్ కి రోమియుల్ జా అస్సుమ్ చి రిసా అమ్ క దస్సి, తీర్పు నే కెరై, సిచ్చ కెరుక నాయిమ్ నాయ్. అప్పె, కోయి సాచి నే జతె అమ్ క విడ్డల్ కెరుక ఉచర్లను, నెంజె. జేవ్ అదికారుల్ పూచి తెన్ సొంత జా కెర విడ్డల్ కెర బార్ కెర్తు” మెన, పవులు జబాబ్ దిలన్. 38 జమాన్లు, జలె, అదికారుల్తె అన్నె గెచ్చు, ఈంజేవ్ కొడె ఎత్తి సంగ దిల, చి జేవ్ దొగులక, ‘జేవ్ కి రోమియుల్ జవుల’ మెన నూన కెర, “తప్పు కెర్లమ్” మెన బియఁ గెచ్చు, 39 అదికారుల్ జేల్తె జాఁ కెర, తప్పు ఒప్పున, జోవయింక బార్ కెర, “అమ్ చి పట్టుమ్ ముల ఉట్ట గెచ్చు” మెన బతిమాల్పా జా సంగిల. 40 జేవ్ పవులుచి సీలయు, జలె, జేల్ తెంతో బార్ జా, లూదియచి గెరి గెచ్చు, బెర తిల బావుడ్లుక దస్సుల్ జాఁ, బుద్దిచి దయిరిమ్ సంగ కెర, ఉట్ట గెల.

17

పవులు చి సీలయు దెస్సలొనీక పట్టుమ్తె గెలిసి

1 పవులు, సీలయు, అంపిపొలి పట్టుమ్ వాట్ గెచ్చు, అపొల్లోసియ పట్టుమ్తె గెచ్చు, అన్నె బార్ జా, ఒండి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్ క వెల్లి జలి

దెస్సలొనీక పట్టుమ్తె ఉట్ట అయల. ఒత్త, యూదుల్చి నబగేరు ఏక్ అన్నె. 2 పవులు, కేన్ పట్టుమ్తె అయలె, యూదుల్చి నబగేరి గెచ్చుక అలవాట్ కెరన అన్నె. చి ఒత్త కి, తిన్ని సెలవ్ కడన్లి దీసల్ వర్స తెన్ నబతె గెచ్చు, దేముడుచి కొడెతె తిలిసి రుజువు దెకవ దెకవ బోదన కెర్లన్. 3 కిచ్చొ ముక్కిమ్ క బెదయలన్ మెలె,

“దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా జతొ క్రిస్తుక దేముడు తెద్రయెదె. తెద్రయలె, జో మొర అన్నె జిఁక అన్నె”

దేముడుచి కొడె తెన్ పూర్గుమ్ రెగ్లిలిసి సంగ, “ ‘యేసుయి, దేముడు సంగిలొ క్రిస్తు మెన’ తుమ్ క ఆవ్ సంగితసి” మెన పవులు సంగిలన్. 4 సగుమ్ జిన్ నంపజా, పవులు చి సీలయు తెన్ బెదిల. దేముడుక నంపజా నిదానుమ్ తిల గ్రిసు దేసుమ్ చ ఒగ్గర్ జిన్, పడ్డొ ఒత్తచ వెల్లొ సుదల్ తేర్ బోదల్ కి ఒగ్గర్ జిన్ నంపజల.

5 యూదుల్చ వెల్లెల మాస్సుల్, మాత్తుమ్, గోస జా, పట్టుమ్ చ మూర్కుడ్లు సగుమ్ జిన్ క దెర, జనాబ్ ఒగ్గర్ జిన్ క సికడ, జా ఒండి పట్టుమ్తె గగ్గల్ కెరయల. పావులొసి కచితె జితె తిల మెలె, యాసొను మెలొ ఎక్కిలొతె. తెదొడి, “పావులొనీక దెర బార్ కెర ఎత్తిజిన్ చి మొక్కె తీర్పు కెరుమ” మెన, జేవ్ వెల్లొ సుదల్, జనాబ్, జోచి గెరి గెచ్చు, అల్లర్ కెర్ల, 6 గని పవులొసి డీస్తి నాయ్, చి యాసొనుక చి అన్నె బావుడ్లు సగుమ్ జిన్ క దెర, పట్టుమ్ చ అదికారుల్తె ఒగ్గొడ నిల. “ఒండి బూలోకుమ్ క మార్పుప కెర్ల జేవ్ దొగుల ఇన్నె కి జా కెర, అమ్ కయ్ కి మార్పుప కెరుక ఉచర్తతి. 7 ఈంజొ యాసొను జోవయింతె బెద, జోవయింక టాన్ దా అన్నె. ‘అన్నెక్లొ రానొ జా అన్నె’, ‘యేసు

జో మెన ప్రజల్ క సికడ, అమ్చో *కైసర్ రానోచి విలువ కడ, కైసర్ సంగిల ఆగ్గుల్ క నే బెదిత రకుమ్లు సికడతి” మెన, కేకుల్ గల. 8 ప్రజల్ ఎత్తి, పట్టుమ్చ అదికారుల్ కి, జా కొడో సూన, బమ్మ జా, 9 “జేవ్ దొగుల అన్నె అల్లర్ నే కెర్రి రితి తుయి పూచి జా,” మెన, యాసోసుక బలవంతుమ్ కెర, విడ్డల్ కెర్ల.

బెరయ పట్టుమ్తె పవులు సీలయి బోదన కెర్రిసి

10 తెదొడి, అందర్ జెతికయ్ బావుడ్లు బేగి పవులుక చి సీలయి క ఒత్త తెంతో ఇదిల్ దచ్చెన పక్చి బెరయ పట్టుమ్తె వట్టె తెద్యయల. జేవ్ ఒత్త పాచ, యూదుల్చి సబగేరి గెల. 11 ఒత్తచ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, జలె, దెస్సలోనికతెచ యూదుల్చి కంట అమ్మయికుమ్ మాన్సుల్ జవుల. చి సర్ల తెన్ సుబుమ్ కబుర్ సూన, రోజుక, సత్తిమ్బుద్ది తెన్, ‘పావులీసి సంగితిసి దేముడుచి కొడొతె తిలిన్ తెన్ దస్సె అస్సె గే నాయ్ గె?’ మెన, రుజ్జు కెరంతి రిసా, దేముడుచి కోడు నిదానుమ్ పరిచ్చ కెర్తె తిల. 12 దస్సి కెర, ‘నిజుమ్’ మెన, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ యూదులు యేసుక నంపజల. నంపజలస్ గ్రీకుదేసిమ్చ వెల్లెల సుదల్ చి తేర్బోదల్ సగుమ్జిన్, చి మున్సుబోదల్ కి ఒగ్గర్జిన్ నంపజల.

13 గని, దెస్సలోనిక మెలి పవులీసి అగ్గె గెచ్చ తిలి పట్టుమ్చ కోపుమ్ జల యూదుల్, పవులుక, ‘ఒత్త బెరయ పట్టుమ్తె కి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తయ్’ మెన సూన తా, బెరయతె ఉట్ట జా, జోవయించి సొంత పట్టుమ్తె కెర్రి రితి, ప్రజల్చి జనాబ్ క సికడ అల్లర్ కెరవుక ములితి

నాయ్. 14 ‘అల్లర్ సేడ్సు నాయ్’ మెన, “సముద్రుమ్ పక్క ఉట్ట గో” మెన పవులుక బావుడ్లు తెద్యయల. సీలయి, తిమోతి తెన్ జా పట్టుమ్తె తా గెలో.

15 మదెనె, పవులుక బోడోవ దెతన జోవయింక సముద్రుమ్ సొడిచి ఏదెస్సె మెలి పట్టుమ్ ఎద కడ నిల, చి ఒత్త పాచ, “బే బేగి అంచితె ఉట్ట జా” మెన, పవులు సీలయి చి తిమోతిక కబుర్ రెగిడ్డికయ్, “న దెవ్దె” మెన జోవయింక బోడోవ దా తిలన జా ఉత్తుమ్ నజు, జోవయించి దెస్సలోనిక పట్టుమ్తె బుల గెల.

ఏదెస్సె పట్టుమ్తె పవులు కెర్రి బోదన

16 పవులు ఏదెస్సె తా, సీలయిక చి తిమోతిక రకితె తా, ‘దేముడ్లుచ బొమ్మల్ ఇన్నె ఒగ్గర్ అస్సి’ మెన దెక తా, ‘తప్పు కెర్తెతి’ మెన, పెట్టి ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా, 17 యూదుల్చి ఎత్తి సబగేరి గెచ్చ యూదుల్ తెన్ చి దేముడుక నిదానుమ్ తిల వేర మాన్సుల్ తెన్ లట్టబ లట్టబ బోదన కెర్తె తా. అయ్తర్ తెంతో సుక్తర్ ఎద, రోజుక పట్టుమ్చి సంతవీదె గెచ్చ, ఒత్త దస్సుల్ జల సుదల్ తెన్ లట్టబ లట్టబ బోదన కెర్తె తిలన్.

18 ఒత్త సంతవీదె ఏక్ దీసి, ఎపికూరియు చి స్ట్రాయిక్ మెల అలవాట్చ వండితుల్ సగుమ్జిన్ జో తెన్ దస్సుల్ జల. జోవయింతె సగుమ్జిన్ కిచ్చో మెల మెలి “ఈంజో బుల్తోసా కిచ్చో తెల్విచి సంగెదె గే నాయ్ గే దెకుమ” మెన ఉచర్ల. అన్నె సగుమ్జిన్, “వేర దేసిమ్చ దేముడ్లు చి రిసా సికడయ్” మెల. జేవ్ కిచ్చోక ఇసి మెల మెలి, పవులు యేసుచి రిసా, జో మొర అన్నె జీవ్ జలిన్చి రిసా సికడె తిలో. 19 తెదొడి పవులుక

* 17:7 17:7 ‘కైసర్ రానోక’ ‘సీజరు రానో’ కి ‘వెల్లో రానో’ కి మెనుల; ‘కైసర్’ మెలి గ్రీకు బాస తెన్ బెదితయ్, ‘సీజరు’ మెలి ఇంగ్లీస్ తెన్ బెదితయ్, ‘వెల్లో రానో’ మెలి తెలుగు తెన్ బెదితయ్. † 17:13 17:13 నెంజిలె ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్’.

దెర, 'అరేయొపాగు' మెలి జోవయించి సబ కెర్రి టాన్తె జోవయింక కడన కెర, "తుయి కెర్రి బోదనచి రిసా అమ్క పూర్తి అర్దుమ్ సంగు. 20 ఆమ్ నేన్ల కొడొ అమ్క నూనయ్తసి, చి జా అర్దుమ్ నూనుక ఇస్టుమ్ జతనుమ్" మెన సంగిల. 21 జా ఏదెన్ను పట్టుమ్చ, చి ఒత్త గోతు జెతనచి అలవాట్ కిచ్చొ మెలె, నొవ కొడొ, నొవ కబుర్లు సంగుక జవున్, సూన్తె తంక జవున్, జోవయింక ఆస. ఎత్తి ములుల, గని జయ్యి అలవాట్ జోవయింక ముక్కిమి.

'అరేయొపాగు' సబతె పవులు కెర్రి బోదన
22 పవులు 'అరేయొపాగు' మెలి కెర్రి టాన్తె నెడిమి టీవొజ, "ఓ ఏదెన్ను పట్టుమ్చ మాన్సుల్, దేముడ్లు మెలనచి రిసా తుమ్ ఒగ్గర్ ఉచర్తసు మెన, ఆవ్ దెకితసి. 23 ఆవ్ జెతికయ్ వట్టె తుమ్ జొకర్త గుడివొ గట్ర దెకిలయ్. ఎత్తివాట్ అస్తి. జేవ్ గుడివొ మొత్తుమ్తె కేన్ దేముడుక పూజ కెర్రి టాన్ తిలిసి ఏక్ దెకిలయ్ మెలె, 'అమ్ నేన్లొ దేముడుచి పూజ కెర్రి టాన్ ఈంజ' మెన ఏక్తె రెగ్గ అస్సున్. తుమ్ అర్దుమ్ నేన్తె జొకర్తొ జో దేముడుచి రిసా తుమ్క నూనయిందె.

24 "జో దేముడు కేన్ దేముడు మెలె, ఈంజ లోకుమ్ జెర్వువ కెర, లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కి జెర్మయిలోసా. జో పరలోకుమ్క బూలోకుమ్క వెల్లొ, ప్రబు, చి మాన్సుల్ తెయార్ కెర్ల గుడివొతె జో తయె నాయ్. 25 అమ్ మాన్సుల్ జోక కిచ్చొ తెయార్ కెర్లె జోక లాబుమ్ నాయ్. జోక కిచ్చొ కొత్కు నాయ్. ఎత్తిక జివ్ దెతోసా, ఎత్తిక జియడ్తోసా జో, దొర్కు జతిసి ఎత్తి దొర్కు కెర్లొసా జొయ్యి. 26 ఎత్తి దేసిమ్లుచ మాన్సుల్క ఎక్కి రితి, ఎక్కి మొదొల్ తెంతో జో జెర్వువ అస్సె. జో ఉచర, వేర వేర కాలుమ్లు దా, 'ఈంజేవ్ మాన్సుల్ ఇన్నె జితు,

జేవ్ మాన్సుల్ ఒత్త జితు' మెన, ఈంజ బూలోకుమ్తె ఎత్తిజిన్క జతి టాన్, జొయ్యి దా అస్సె. 27 ఎత్తిజిన్క 'అంక ఆస జా చజుతు, అంచి తెన్ బెదుతు' మెన జో పరలోకుమ్చొ ఎత్తి జెర్వువ కెర్లొ దేముడు అవ్కాసుమ్ దా అస్సె. గని ఎత్తి మాన్సుక జో పాసి అస్సె, జేవ్ నేన్లె కి, జాన్లె కి. 28 ఆమ్ జతి సెక్తి, ఆమ్ ఇండితి సెక్తి, ఆమ్ జెర్మితి సెక్తి, కచితె మెలె, జో తెయి.

'ఆమ్ నిజుమి జోవయించ బోదల్' మెన తుమ్చ సొంత పండితుల్ సగుమ్జిన్ కి రెగ్గ అస్సి.

29 "పరలోకుమ్చొ ఎత్తి జెర్మయిలో దేముడుచ బోదల్ జవ్దె జలె, జో కిసి బజార్ పోలిక గే, వెండి పోలిక గే, పత్తురు పోలిక గే, మాన్సు కెర్లె కేన్ పోలిక గే, మాన్సు తెయార్ కెర్లె కేన్ పోలిక గే, జయెదె? జయె నాయ్.

30 "అగ్గ మాన్సు నేన్లి పొది దన తప్పుల్ కెర్లెన్చి పాపుమ్ జో దేముడు వయడె నాయ్. గని 'ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ అప్పె జోవయించి పాపుమ్ ఒప్పున, జేవ్ కెర్లె పాపల్క పెట్టి దుకుమ్ జా మార్సుప జతు' మెన జో ఆడ్ర దా అస్సె. 31 కిచ్చొక మెలె దేముడు టీవొ కెర్లొ మాన్సుచి అత్తి ఒండి లోకుమ్చ ఎత్తిక 'సత్తిమ్ జా అస్తి గే పాపుమ్ తెన్ని అస్తి గే' మెన జో సత్తిమ్ తెన్ తీర్పు కెరుక ఏక్ దీన్క నిసాన అస్సి. మొర్ల మాన్సు తెంతో జోక ఉట్టయ్లి రిసా జా నంపజంక మెన అమ్క రుజువు దా అస్సె." 32 ఎక్కిలోక 'మొర్లె కి అన్నె జియ అస్సె' మెన నూన, సగుమ్జిన్ ఆసిల. గని అన్నె సగుమ్జిన్, "అన్నెక్ సుట్టు ఇన్నెచి రిసా అమ్క బోదన కెర్లొ జలె, నూనుమ్దె" మెలె.

33 తెదొడి పవులు జేవ్చి నెడ్మె తెంతో ఉట్ట గెలన్. 34 గని సగుమ్జిన్ జోచి పట్టి గెచ్చు ప్రబుక నంపజల. జోవయింతె అరేయొపాగీగు మెలి ఒత్తచి

నబతె వెసితో దియొనూసియు, పడ్డొ, నంపజలి ఎక్కి కొన్ని మెలె, దామరి మెలిసి. జోవయింతెన్ అన్నె నగుమ్జిన్ కి నంపజల.

18

కొరిండ్ పట్టుమ్తె పవులు కెర్తి బోదన

1 ఒత్త తెంతొ ఏదెన్ను పట్టుమ్ తెంతొ బార్ జా, పవులు కొరిండ్ పట్టుమ్తె అన్నె ఉట్ట గెలన్.

2 ఒత్త పాచ, అకుల మెలో యూదుడు ఎక్కిలో తెన్ దన్నుల్ జలో. జో పొంతు ప్రదేసిమి జెర్మిలోసా. జో, ప్రిస్కిల్ల మెలి తేర్చి తెన్, దొగుతెర జా దొరతి ఇటలీ దేసిమచి రోవు పట్టుమ్ తెంతొ ఉట్ట జా అస్సి. యూదుల్ ఎత్తిజిన్ అవ్చి రోమ పట్టుమ్ ముల ఉట్ట గెతు, ఒత్త ఏలుప కెర్తొ క్లొదియ రానొ ఆడ్ర దా అస్సి. పవులు జేవ్ దొగుతెరచి గెరి గెలన్, చి జోవయింతెన్ లట్టబ్బన్.

3 పవులు, అకుల ఎక్కి కామ్ కెర్తన జవుల, చి రిసా, పవులు జోవయింతెన్ బన జలో, చి జేవ్ బెద కామ్ కెర్తె తిల. జేవ్ టంబుగుడ్డల్ తున తెయార్ కెర్తిసి. 4 జా పొదుల్, ఎత్తి సెలవ్ కడన్ల దీసి, పవులు యూదుల్చి నబగేరి గెచ్చ, దేముడుచి కొడొతె తిలిసి రుజు దైకవ యేసుక్రీస్తుచి రిసా యూదుల్క కి గ్రీసు దేసుమచ నుదల్క కి బోదన కెర్తె తిలో.

5 సీలయు చి తిమోతి మాసిదోనియు తెంతొ ఉట్ట అయ్లి పొది, పవులు కిచ్చొ కెర్తె తిలో మెలె, “దేముడు ‘తెద్రయిందె’ మెన సంగిలో రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రీస్తు, యేసుయి.” మెన సాచి జా రుజ్జుల్ బెదవ దస్సి యూదుల్క బోదన కెర్తె తిలో. 6 యూదుల్, మాత్రుమ్, జా బోదన సూసుక నెన కెర, ఒప్పీతి నాయ్, చి జోక దూసుప కెర్త. జేవ్ దస్సి జతికయ్, “తుమ్ నాసెనుమ్తె గెలె తుమ్చి పూచి. తుమ్క సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక అంచి పూచి, కుట్టవన

అస్సి అంచి పూచి నాయ్. అప్పె తెంతొ యూదుల్ నెంజిలసతె గెచ్చ సుబుమ్ కబుర్ సూనయిందె” మెన, ‘ఇన్నెచి దూడి కి లంబున్ నాయ్’ మెలి గుర్తుక, జోచ పాలల్ పంప్ల కెర, 7 నబగేర్ ముల బార్ జా “ఇన్నెయి బోదన కెర్తె తయిందె” మెన, నబగేర్ సాడిచి గెరి గెలన్. జా గేర్, తీతియు యూస్తు మెలో యూదుడు నెంజిలో రోమియుడుచొ గేర్దు. గని దేముడుక జో నంపజా జోకయ్ బక్తి కెర్తయ్. 8 జా పొదులె, యూదుల్చి నబగేర్చొ ఎజొమాని జలో క్రీస్తు యేసుప్రబుక నంపజలో. జో, జోవయించి గేర్చ ఎత్తిజిని, ప్రబుక నంపజల జా కొరిండ్ పట్టుమ్చ యూదుల్ నెంజిల మాన్నుల్ ఒగ్గర్జిన్ కి, నంపజా, బాప్తిసుమ్ నజన్ల.

9 ఏక్ రాతి, ప్రబు సిప్ప తెన్ పవులుక, “తుయి బి నాయ్. అంచి సుబుమ్ కబుర్ తుయి సూనయ్తె తా. తుక్లె తంక నాయ్. 10 ఆవ్ తుక తోడ్ అస్సి, చి కో తుక కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ కెర్తి నాయ్. ఈంజ పట్టుమ్చ మాన్నుల్ ఒగ్గర్జిన్ అంచి రిసా సూన నంపజంక అస్సి” పవులుక ప్రబు సంగిలన్. 11 ఒత్త తెంతొ వెర్నెక్ ఆదు ఎద పవులు జా కొరిండ్ పట్టుమ్తె తా, దేముడు దిలి యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ తిలిసి ఎత్తి ప్రెజల్క సికయ్తె తిలన్.

12 జా ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్క గల్లియోను మెలోసా అదికారి జా తతికయ్. యూదుల్ ఎక్కి గోసతెన్ పవులుక దెర, అదికారిచి గెరి ఆన, 13 “అమ్చొ దేముడు మోసి తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె తిలి రితి దేముడుక బక్తి కెర్తినెతె నాయ్మి నెంజిలి అల్వాట్ బెదయ్తె ప్రెజల్క ఈంజొ సికయ్తయ్” మెన, నింద కెర్త.

14 పవులు జబాబ్ దెంక ఉచర్లొ, గని బేగి గల్లియోను యూదుల్క, “ఈంజొ మాన్ను కిచ్చొ జవున్ నేరిమ్ కెర్తొ జలె, తుమ్ యూదుల్ సంగితి తీర్పు సూసుక

బెదితి, 15 గని, ఈంజ కిచ్చో నేరిమ్చి నెంజె. తుమ్ యూదుల్చో దేముడుక జోకర్తి అలవాట్చి రిసాచి తగు ఈంజ, రిత కొడోవ అర్తల్చి తగు. ఇన తగుల్ అచ్ సూనుక నెసి” మెన, 16 తీర్పు కెర్తి టాన్ తెంతో జోవయింక ఉదళ్లన్. 17 ఒత్త బెర తిల జనాబ్ యూదుల్చి సబక అదికారి జలో సొస్తేనేసుక దెర, తీర్పు కెర్తి టాన్చి పుర్తెతో జోక దెబ్బల్ పెట్ట. గని గల్లియోను అదికారి తుక్తె తిలో.

ప్రిస్కిల్ల చి అకుల తెన్ పవులు ఎపెసు పట్టుమ్ ఎద గెలిసి

18 పవులు అన్నె ఒగ్గర్ దీసల్ ఒత్త తా, బావుడ్లుతె సెలవ్ నజన, సిరియ ప్రదేసిమి గెచ్చుక మెన బార్ జలో. జో తెన్ ప్రిస్కిల్ల చి అకుల, దొగుతెర, గెల. వట్టె గెచ్చ, కెంక్రేయ పట్టుమ్తె పవులు సెండి ఉత్తవన్లో, దేముడుక ఆతు ఉక్కుల గడియ సెండి ముల తిలన్చి రిసా. 19 జలె, కెంక్రేయతె ఓడతె వెగ, సముద్దుమ్ జీన, ఎపెసుచి రేవుతె పాచ, ప్రిస్కిల్లక చి అకులక ముల దిలన్. జో యూదుల్చి నబ గెరి గెచ్చ, యూదుల్ తెన్ లట్టబ యేసుచి రిసా ‘జోయ్యి దేముడు తెద్రయ్లో క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా’ మెన రుజ్జుల్ దెకవ సికణ్ణె. 20 “అన్నె సగుమ్ దీసల్ అమ్చి తెన్ తా”, మెన, జోక బలవంతుమ్ కెర్ల గని “దస్సె నే జయె.” మెలన్. 21 గని, బార్ జలి పొది, “దేముడుచి సెలవ్ తిలె, కెయ్యక జవున్ తుమ్తె అన్నె జెయిందె” మెన సంగ, ఓడతె అన్నె వెగ, ఎపెసు పట్టుమ్ ముల ఉట్ట గెలో. 22 వెల్లి సముద్దుమ్ జీన, యూదయ ప్రదేసిమ్చి కైసరియ రేవుతె బుల జా, ఓడ తెంతో ఉత్త జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఇండ గెచ్చ, ఒత్తచ బావుడ్లు తెన్ దస్సుల్ జా, బుల జా, ఓడతె అన్నె

వెగ, సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయ పట్టుమ్తె ఉట్ట గెలో.

23 ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తా, అన్నె బార్ జా, దూరి దూరి బుల వేర వేర పట్టుమ్లుతె గెచ్చ, జో అగ్గె గెచ్చ తిలి గలతీయ ప్రదేసిమి చి పుగియ ప్రాంతుమ్లుతె గెచ్చ, సిస్సుల్క అన్నె సికడ సికడ బోదన కెర్తికయ్, జేవ్ అన్నె నిదానుమ్ దయిరిమ్ జల.

అపొల్లో ఎపెసుతె బోదన కెర్తిసి

24 మదెనె, ఐగుప్తు దేసిమ్చి అలెక్సంద్రియ పట్టుమ్చో అపొల్లో మెలో యూదుడు ఎక్కిలో, ఆసియా ప్రదేసిమ్చి ఎపెసు పట్టుమ్తె ఉట్ట జా అస్సె. బోదన కెరుక, జలె, కొడో చెంగిల్ బెదఎదె, చి దేముడుచి కొడోతె తిలిసి చెంగిల్ జానె. 25 అగ్గె తెంతో, యేసు ప్రబుతె రచ్చన జతిన్చి బోదన సూన సంపజా అస్సె, చి ‘వేర మాన్సుల్క సూనయిందె’ మెన, ఒగ్గర్ ఆన జా అస్సె. యేసుచి రిసా దేముడుచి కొడోతె సంగిలిసి చెంగిలి సరిగా బోదన కెరెదె. గని బాప్తిసుమ్చి కోడు, జలె, ఎక్కి యోహాను పానితె బాప్తిసుమ్ దెతె తిలి అలవాట్ జో జానె, గని యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ చి జోచి ఆత్మ తెన్ చి బాప్తిసుమ్చి రిసా, కో జోవయింక సంగుక నేతయ్.

26 జో, యూదుల్చి సబగేరి దయిరిమ్ తెన్, యేసుచి రిసా ‘దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో క్రీస్తు జయెదె’ మెన బోదన కెరుక దెర్లన్. గని ప్రిస్కిల్ల చి అకుల సూన కెర, జోవయింక గెరి కడన కెర దేముడు దొర్కు కెర్తి రచ్చన వాటుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్తె జో నేన్లిసి ఎత్తి సొస్తుమ్గ సికణ్ణె. 27 జో అకయ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చుక ఇస్టుమ్ జలన్, చి ‘చెంగిలి’ మెన, ఎపెసుచ బావుడ్లు ఒప్పున, “గో” మెన సంగ, “ఇన్నెక బెదవన” మెన అకయతెచ సిస్సుల్క ఉత్తుమ్ రెగ్గ, జోచి అత్తి తెద్రయ్ల. పడ్డె, జో సముద్దుమ్ జీన ఒత్త పాచ,

దేముడుచి దయచి రిసా యేసుక నంపజలనక జో ఒగ్గర్ తోడు కెర్లన్. 28 యూదుల్ వేర సంగిలే కి, ఎత్తిజిన్ సూన్తి రితి, దేముడుచి కొడతెచ తిలిసి కొడె వెంట కెర, “యేసుయి దేముడు తెద్రయలో దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా” మెన రుజ్జుల్ దెకయలో.

19

పవులు ఎపెనుతె ఉట్ట అయ్లిసి

1 అసొల్లో ఒత్త అకయ ప్రదేసిమ్చి కొరింది పట్టుమ్తె తతికయ్ పవులు, డొంగుర్ దేసిమ్ వాట్ ఉట్ట జా, ఎపెను పట్టుమ్తె అయ్లన్. సగుమ్జిన్ సిస్సుల్ తెన్ పవులు దస్సుల్ జలన్, 2 అన్సె, జోవయింక, “తుమ్ నంపజలి పొది, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి జెతికయ్ నజన్లదు గె?” మెన పుసిలన్. జేవ్, “నాయ్. జో ఆత్మ ‘అస్సె, మాన్సుక దొర్కు జయెదె’ మెన ఆమ్ కెయ్య సూనుమ్ నాయ్” మెన సంగిల. 3 జలె పవులు, “దస్సి జలె, కేన్ బాప్తిసుమ్ నజన్లదు?” మెన పుసిలన్. 4 “యోహాను బోదన కెర్లి బాప్తిసుమ్” మెన, జబాబ్ దిల. జాకయ్, పవులు జోవయింక, “యోహాను బాప్తిసుమ్ కెర్లిసి కిచ్చొచి రిసా మెలె, తుమ్ కెర్లె పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా, అంచి పడ్డె జెతోసాక నంపజా బోదన కెర్తె తిలన్. జా బుద్ది మార్పువ జతి గుర్తుకయ్ బాప్తిసుమ్ దెతె తిలన్. కచి రిసా ‘అంచి పడ్డె జెతోసా’ సంగితె తిలో మెలె, యేసుచి రిసాయి” మెన పవులు సంగిలన్. 5 జేవ్ సిస్సుల్ సూన, యేసుప్రబుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్ల. 6 పడ్డె పవులు జోవయింక ఎక్కెక్క బోడి చడ ప్రార్దన కెర్లన్, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి అయ్లిచి రిసా, జేవ్ అగ్గె నేన్ల వేర వేర బానల్ తెన్ లట్టబ్బ, చి చోండి పుట్టవ,

ప్రబుచి ఆత్మ సికడ్ల కబుర్లు సంగుక దెర్ల. 7 జేవ్ రమారమి బారజిన్ తిల.

8 పడ్డె పవులు యూదుల్చి సబగేరి గెచ్చుక దెర, తిన్ జొన్సొ ఎద దేముడుచి రాజిమ్తె బెదిత్తిన్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సబతె బోదన కెర కెర, దేముడుచి కొడతెచ కొడె రుజ్జుల్క బెదవ, దయిరిమ్ తెన్ బోదన కెర్తె తిలన్. 9 యూదుల్తె సగుమ్జిన్ రాడ్ జివ్చ తిల, చి సత్తిమ్ సూనుక నెస కెర, పట్టుమ్చ పైజల్చి మొక్కె ‘యేసుక్రీస్తు దొర్కు జలి రచ్చన వాట్ జలో’ మెన ఒప్పన్తి చి రిసా ‘అబద్దుమ్’ మెన, సికడ్తె తిల. జాకయ్ యూదుల్క సికడుక ముల దా, యేసుక నంపజత సిస్సుల్క అజయి కడన, తూరన్ను మెలో ఎక్కిలోచి వెల్లి గేరుతె రోజుక గెచ్చు, దేముడుచి కోడు బెదవ బెదవ, పవులు బోదన కెర్తె తిలన్. 10 దొస్సి వెర్పుల్ ఎద, పవులు ఒత్త ఎపెనుతె సికడ్తె తిలో, చి జా ఒండి ఆసియా ప్రదేసిమ్చ మాన్సుల్, ఇస్టుమ్ తిల యూదుల్ కి, గ్రీసు దేసిమ్చక కి, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూన్ల. 11 పడ్డె, పవులుచి అత్తి దేముడు అద్దుతుమ్చ వెల్లెల కమె జర్గు కెర్తె తిలన్. 12 మాన్సుక జొర్జొల్ తిలె, కో గే పవులు దెర తిల రుమాలు జలెకు, కచ్చెలివో జలెకు, జేవ్ జొర్జొ తిల మాన్సుల్క నా దిలె, జొర్జొ తిలె గెచ్చెదె, బూతుమ్ దెర తిలె, ములెదె.

13 జా పొదొలె బుల బుల, బూతల్ ఉదడ్డ యూదుల్ సగుమ్జిన్ అవ్వి కెర యేసుప్రబుచి నావ్ దెరుక దెర, “పవులు బోదన కెర్తొ యేసుచి నావ్ తెన్ బార్ జా గో!” మెన బూతల్క ఉదడుక దెర్ల. 14 జోవయింతె సగుమ్జిన్, స్కెవ మెలో యూదుడు ఎక్కిలోచొ సత్తుజిన్ పుత్తర్పులు. స్కెవ, ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి జయెదె.

15 జేవ్ సత్తుజిన్ జోవయించ పుత్తర్పులు, దస్సి యేసుచి నావ్ దెర ఏక్ బూతుమ్ ఉదడుక దెర్లె, బూతుమ్

జబాబ్ దా జోవయింక, “యేసుక జాని, పవులుక జాని గని తూమ్ కొన్న?” మెలన్. 16 చి బూతుమ్ దెర్లో జోమాన్పు జేవ్ ఉదడుక ఉచర్లనచి ఉప్పిరి నిగ జా, సేడవ, జిన్లన్, చి జేవ్ సత్తుజిన్ దెబ్బల్క, జో గేర్ తెంతో డుమ్డయ్ నిగ గెల.

17 జా ఎపెసు పట్టుమ్చ ఎత్తిజిన్ యూదుల్క, గ్రీసు దేసిమ్చక, జా జర్గు జలిసి జాన్లిసి, చి ‘యేసుచి నావ్ వెల్లి, ఆరి దెరుక నెంజె’ మెన చిన, బియఁ గెల. 18 పడ్డొ, జోవయింతె నొవర్ నంపజలన ఒగ్గర్జిన్ జా కెర, జేవ్ కెర్ల పావల్ ఎదార్లుమ్ ఒప్పున్. 19 జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ అగ్గె తెంతో సయతాన్చ మాయకమె కెర్తస జా తిల. జేవ్ అప్పె జోవయించ పున్లకమ్లు గట్ర ఆన కుడవన, ఎత్తిజిన్చి మొక్కె డయ గెల. జేవ్ డయ గెల పున్లకల్ మొత్తుమ్చి విలువ లెక్క కెర్ల, కెద్దించ జల మెలె, యాబయ్ వెయిలు వెండి బిల్లల్ చి విలువ జల. 20 దస్సి, ఒండి జా ప్రాంతుమ్తె నుబుమ్ కబుర్ నూనయ్ జలి, చి ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్పుల్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జల.

21 ఈంజ ఎత్తి జర్గు జలి పడ్డొ, ప్రబుచి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి సికడ్డికయ్, “మాసిదోనియచి వాటు, పడ్డొ అకయ వాటు గెచ్చె యెరూసలేమ్తె గెచ్చిందె, చి ఒత్త గెలె, రోమ్తె కి ఆవ్ గెచ్చుక అస్సె” మెన పవులు ఒప్పున్.

22 జా పొదులె, పవులుచి కామ్తె బెదితె తిల తిమోతి చి ఎరస్తు జత మాన్పుల్క జోక అగ్గె మాసిదోనియతె తెద్రవ, పవులు ఆసియా ప్రదేసిమ్చి జా ఎపెసు పట్టుమ్తె అన్నె గడియ తా గెలొ.

క్రీస్తుక నంపజతి రిసా అరైమి దేవిక జోకర్తస అల్లర్ జలిసి

23 జా పొదులె, యేసుక్రీస్తుక నంపజా రచ్చన జతి *వాటుచి రిసా తగు జలి. 24 కిచ్చొక మెలె, సరాబు జలొ దేమేత్తి మెలొసా అరైమి దేవిక జోకర్త బొమ్మల్ వెండి సామన్క తెయార్ కెర్తయ్, చి జోవయింక, జోవయించి కామ్తె బెదితి సరాబుల్క లాబుమ్ ఒగ్గర్ దొర్కు జతె తయెదె. 25 జో ఏక్ దీసి జోతె కామ్ కెర్తసక ఎక్కితె బుకారా కెర, అన్నె సరాబుల్క బుకారా, జోవయింక, “ఈంజ అమ్చి కామ్చి రిసా అమ్క లాబుమ్ చెంగిల్ దొర్కు జతయ్, చి చెంగిల్ జితసుమ్. 26 గని అమ్చి ఎపెసుతె కి అమ్చి ఒండి ఆసియా దేసిమి కి, మాన్పుల్ తెయార్ కెర్ల దేముడ్లు బొమ్మల్ దేముడ్లు నెంజితి, మెన, ఈంజొ పవులు సికడ అస్సె, చి అమ్చి అలవాట్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ ముల్లి రితి జో మార్పుప కెర అస్సె మెన తుమ్ దెకితసు, నూన్తసు. 27 జలె, ఈంజ అల్లర్ నే పిట్టయ్లె, అమ్చి కామ్ నిస్టొరుమ్ జయెదె. జా, దస్సి అన్నె, అమ్చి వెల్లి అరైమి దేవిక ఒండి ఈంజ ఆసియా దేసిమ్చ, ఒండి లోకుమ్చ జోకర్తతి. ఇన్నెచి గుడి ఆరి పాడ్ జలె, ఇన్నెచి విలువ గెచ్చెదె” మెన సికడ్లన్. 28 జేవ్ సరాబుల్ నూన, ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, “అమ్చి ఎపెసుచి వెల్లి అరైమి దేవిక జెయ్యి, జెయ్యి!” మెన, కేకుల్ గలిల. 29 దస్సి, ఒండి పట్టుమ్ గగ్గొల్ జా గెలి. జా పట్టుమ్క నచ్చగాచితె టాన్ మెన, వెల్లి నబ తిలి. గాయియు చి అరిస్తొర్కుక మాసిదోనియచ మాన్పుల్, జలె, పవులు తెన్ ఉట్ట జా తిల. జలె, సరాబుల్చి పచ్చన గెల జా పట్టుమ్చి జనాబ్ జేవ్క దెర, జా నచ్చగాచితె టాన్ తెడిక ఒగ్గొడ నిల. 30 “జేవ్క తోడ్ గెచ్చిందె” మెన, పవులు నచ్చగాచితె టాన్ జనాబ్ తిలిసితె పెసుక ఉచర్లన్, గని ఒత్తచ సిస్సుల్ ఒప్పితి నాయ్. 31 పడ్డొ,

* 19:23 19:23 మెలె యేసుక నంపజలెకయ్ వరలోకుమ్తె గెచ్చుక జయెదె మెలి బోదన.

పవులుచ గోతుల్ జల జా ఆసియా ప్రదేశీమచ అదికారుల్ సగుమ్జిన్, “పోని, జా నచ్చగావితె టాన్తె పెసు నాయ్, ప్రమాదుమ్” మెన, బతిమాల్ప జా కబుర్ తెద్రయ్ల.

32 జా ఒండి బెర తిల జనాబ్తెచ, జలె, సగుమ్జిన్ ఏక్ కోడు, సగుమ్జిన్ వేర కోడు, కేకుల్ గల్తె తిల. జోవయింక ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ నాయ్, సిక్కు జా అస్తి. జేవ్ బెర అయ్లిసి కిచ్చొక గే, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ నేన్తి.

33 యూదుల్ జలె, అలెక్సంద్రు మెలో జోవయించొ మాన్సు ఎక్కిలోక పురై తెద్రయ్ల, చి జనాబ్తె అన్నె సగుమ్జిన్ కి జోవయింక సికడ్డికయ్, జో పురై జా, ‘సూన’ మెన సయ్న కెర, దెర్ను సేడ్ల జేవ్ దొగులచి పచ్చెనచి తీర్పు సంగితొ. 34 గని ‘యూదుడుయి జో’ మెన అరైమిక జోకర్తన చిన కెర, ఎక్కి అవాడ్ కెరన, దొన్ని గంటల్ పూర్తి, “అమ్చి వెల్లో దేవిక జెయ్యి, జెయ్యి!” మెన, కేక్ గలుక ములితి నాయ్.

35 పట్టుమ్క అదికారి, కన్టనె జనాబ్క ముద్దొ కెర, “అమ్చి ఎపెసు పట్టుమ్చ పైజల్, తూమ్ సూన. వెల్లి అరైమి దేవిచి గుడి అమ్చి ఎపెసుతె అస్సె మెన ఒండి లోకుమ్చ జాన్తి. పడ్డొ, ఆగాసుమ్ తెంతొ సేడ్లి బొమ్మపత్తుర్ ఇన్నెయి అస్సె మెన ఎత్తిజిన్ జాన్తి. జేవ్ దొన్ని అమ్మి రకితసుమ్. 36 జలె, ఈంజ నత్తిమ్క కో ‘అబద్దుమ్’ మెనుక నెత్తిచి రిసా తుమ్ కిచ్చొక గగ్గోల్ జతసు? బుద్ది నెంజలితె కిచ్చొ బమ్మ కామ్ తుమ్ కెర నాయ్. సేంతుమ్ కెరన. 37 ఈందె తుమ్ కడ ఆన్ల ఈంజేవ్ మాన్సుల్ అమ్చి గుడిచి కిచ్చొ చడితి నాయ్, పాడ్ కెర్తి నాయ్, చి అమ్చి దేవిక దూసుప కెర్తి నాయ్.

38 “జలె, కచి రిసా గే ఈంజొ దేమేత్తి, జోవయింతెన్ తిల సరాబుల్ ‘దావ దెమదె’ మెన ఉచర్తతి, అదికారిచి సబతె సూనవుక జయెదె, అమ్క తీర్పు కెర్తన

అస్తి. ఎక్కిలోచి ఉప్పిరి ఎక్కిలో నాయిమ్ తెన్ని తగు కెర్తు, జలె, 39 గని, అన్నె వేర బాదల్ అస్తి మెలె, మాములుమ్ తీర్పు కెర్తనతెన్, అమ్చి పట్టుమ్చి సబతె తగు సూనవయ్ తీర్పు కెరుక అస్సె.

40 “జాగర్! ఆజి జర్గు జలిన్చి రిసా, ఎపెసు పట్టుమ్చ పైజల్ ఇసి గగ్గోల్ జా ప్రబుతుమ్చి మరియాద కడ్ల, మెన, తుమ్చి రిసా నేరిమ్ వయడుక జయెదె. అమ్క ఎలుప కెర్తన అమ్క పుసిలె, ఆజిచి తగు కిచ్చొ బెదితిసి సంగుక నెత్తుమ్” మెన, పట్టుమ్చొ అదికారి జనాబ్క సంగిలన్. 41 సంగ, బెర తిల జనాబ్ ఎత్తిక గెరి తెద్రయ్లన్.

20

పవులు గ్రీకు దేసిమ్తె కెర్తి ప్రబుచి కమొ

1 జా పట్టుమ్చి గగ్గోల్ కేడ్డికయ్, ఒత్తచ సిస్సుల్క బుకారా, జోవయింక “దయిరిమ్ తా నిదానుమ్ తెన్ తా” మెన సంగ కెర, పవులు జోవయింతె సెలవ్ నజన, మాసిదోనియ ప్రదేశీమి గెచ్చుక, ఓడతె వెగిలన్. 2 నముద్దుమ్ జీన, మాసిదోనియతె పాచ, జా ప్రదేశీమి బుల బుల, ఎత్తిజిన్క బోదన కెర, దయిరిమ్ సంగ, జా ప్రదేశీమ్ ఒత్తల్తొ జీన గ్రీకు మెన అన్నెక్ నావ్ తిలి అకయ ప్రదేశీమి పాచిలన్. 3 ఒత్త తిన్ జొన్నొ తా కెర, “ఓడతె వెగ సిరియ ప్రదేశీమి అన్నె ఉట్ట గెచ్చిందె” మెన సంగిలె, యూదుల్ జోక అల్లర్ కెరుక కుట్ట కెర అస్సి మెన జో సూన తా, జా వాటు గెచ్చుక ముల, అన్నె మాసిదోనియ వాట్ బుల గెలన్. 4 జోచి తెన్ అన్నె, బెరయ పట్టుమ్చొ పుర్తుచొ పుత్తుసి సోపత్తు, పడ్డొ దెస్సలోనిక పట్టుమ్చ, అరిస్తార్కుక, చి సెకుందు. పడ్డొ గలతీయ ప్రదేశీమ్చి దెర్చే పట్టుమ్చ, గాయియు చి తిమోతి, పడ్డొ ఆసియా ప్రాంతుమ్చ తుకికు, చి త్రోపిము

ఈంజేవ్ కి గెల. 5 జేవ్, అమ్క అగ్గె గెచ్చ నముద్రుమ్ జీన, ఆసియా ప్రదేసిమ్చి త్రోయ రేవుతె గెచ్చ, * అమ్చి రిసా రకితె తిల. 6 గని మాసిదోనియచి పిలిప్పి పట్టుమ్తె అమ్ పాచ, నే పులయల పోడియొ కతి పండుగు కేడ్డికయ్, ఓడతె వెగ, పాచ పొదుల్ ప్రయానుమ్ కెర, త్రోయ రేవుతె ఉత్త, నత్తు పొదుల్ ఒత్త జా పట్టుమ్తె తా గెలమ్.

7 జా † అయ్తర్ దీసి, సంజె సంగుమ్ సుదల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ తతి గుర్తుచి అన్నిమ్ బెద కా యేసుచి ఆగ్ బలి జలి గుర్తుచి పోడియొ కా, జా రస్సుమ్ పింక మెన, తిన్ని మెట్లుచి ఏక్ గేరుచి ఉప్పిర్చి మెట్లుచి గదితె బెద తిలమ్, చి 'కలిక ఉట్ట గెచ్చిందె' మెన తా, ఒత్త బెర తిలసక పవులు బోదన కెర కెర, సొక్కు ఎద సికడ్డె తిలన్. 8 అమ్ బెర తిలి జా గదితె, ఒగ్గర్ దివ్వొ లగితె తిల. 9 ఐతుకు మెలో ఉబెడొ ఎక్కిలో కిట్టి ఉప్పిర్ వెన తిలన్. ఒత్త వెసిలె, పవులు అన్నె ఒగ్గర్ సేపు బోదన కెరై తతికయ్, జో ఉబెడొ జుమ కెర, పూర్తి నిజ గెలన్. వెసుక నెత్త కెర, జా ఉప్పిర్ తిలి మెట్లుచి కిట్టివాట్ ఎట్టొ సేడ్లన్, చి జోక ఉక్కుల్క గెలె, మొర గెచ్చ అస్సె.

10 పవులు, ఉత్త గెచ్చ, వంపొ జా అత్తొ తెన్ అమ్డ కెర ఉబెడొక గుండెతె వెలన, తిల మాన్సుల్క దెక, "తుమ్ బియఁ నాయ్. జోచి జీవు జోచి పెట్టి అస్సె" మెన దయిరిమ్ సంగిలన్. 11 తెదొడి పవులు, తిల మాన్సుల్ తెన్ జా గదితె అన్నె వెగ, జా పోడియొ కా జా రస్సుమ్ పియ, జా ప్రేమ అన్నిమ్ కెర తా, కుకుడొ వాసెనె ఎద బోదన కెర్లన్, చి పెందలె ఉట్ట గెలన్. 12 జో ఉబెడొ, మాత్తుమ్, చెంగిల్ జలన్, 'మొర గెలోసా జీవ్ జలన్' మెన, ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్

తెన్ జోక గెరి నిల.

ఎపెసుతెచ సుదల్తె సెలవ్ కడన్లిసి 13 అస్సు రేవు ఎద గెచ్చుక మెన, బార్ జలమ్. పవులు, మాత్తుమ్, "ఇండ గెచ్చిందె" మెంతికయ్, 'ఒత్త అస్సుతె ఓడతె వెగడుమ్దె' మెన, అమ్ ఓడతె వెగిలమ్. 14 పవులు ఇండ జా అమ్చి తెన్ అస్సుతె దస్సుల్ జతికయ్, జోవయింక ఓడతె వెగడ, మితులేనే మెలి వెల్లి డిబ్బతె అయ్లమ్. 15 ఒత్త తెంతొ ఓడతె అన్నె బార్ జా, అన్నెక్ దీసి, కీయెసు మెలి డిబ్బ ఒత్తల్తో పాచ, అన్నెక్ దీసి ఆసియా ప్రదేసిమ్చి మిలేతు రేవుతె ఉత్తిర్దమ్.

16 ఎపెసుతె గెచ్చుమ్ నాయ్, పవులు నెసిలన్. ఒత్త గెలె, జా ఆసియా ప్రదేసిమి సగుమ్ దీసల్ తంక జలె, యెరూసలేమ్తె పాచుక వాయిద జయెదె. తెర్లె, పెంతెకొస్తు పండుగు దీసి యెరూసలేమ్తె పాచ తయిందె మెన, పవులు ఆన జా అస్సె.

17 జాకయ్, మిలేతుతె తా, 'ఎపెసు పట్టుమ్చ సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఇత్తల్ జెతు' మెన, కబుర్ తెద్రయ్లన్. 18 జేవ్ జోచి పుర జెతికయ్ పవులు జోవయింక ఇసి మెలన్. "ఆచ్ తొలితొ ఆసియాతె ఉట్ట అయ్లిసి తుమ్ ఎద కెరై. జా కెర, తుమ్చి తెన్ జితె తాఁ గెలయ్. 19 ఒత్త తా, కిచ్చొ బడాయ్ నే ఉచరంతె, 'ప్రబుక నంపజతు' మెలి ఆసక ఏడ ఏడ, యూదుల్చ కుట్రల్చి రిసా సైమల్ సేడ సేడ ప్రబుచి సేవ కెరై తిలిసి తుమ్ జాన్సు. 20 గని దన బాదల్ సేడ్లె కి, కామ్క జెతికయ్ కిచ్చొ జలెకి, నే ముల్తె నిదానుమ్ తెన్ తుమ్క సికడ్డె తిలయ్, చి సబగెరి ఎదార్దుమ్ కి, గెరల్ గెరల్ బుల కి, బోదన కెరై తిలయ్. 21 దస్సి, యూదుల్క కి గ్రిసు దేసిమ్చ సుదల్క కి, 'తుమ్

* 20:5 20:5 'అంక' మెలి, ఈంజ 'బారికుల్' పుస్తకుమ్ రెగిణ్ణొ లూకా. ఇన్నె తెంతొ పవులు తెన్ జో అన్నె బులుక దెరెదె. † 20:7 20:7 నత్తు పొదుల్తె అగ్గెచి దీసి

కెర్ల పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా, దేముడుక నిదానుమ్ జంక, చి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక సంపజంక ముక్కిమ్' సాచి సంగితె తిలయ్.

22 "అప్పె, ఒత్త కీసి జయిందె గే నేని, గని ప్రబుచి ఆత్మ అంక పెట్టి కచితుమ్ సంగిల్ రిసా, ఆవ్ యెరూసలేమ్తె ఉట్ట గెతసి. 23 గని కిచ్చొ జాని మెలె, ఒత్త గెలె, జేలి జతిసి, సైమల్, అంక పిట్టె నాయ్ మెన, ఆవ్ కేన్ పట్టుమ్తె గెలె కి, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అంక సికయ్తయ్. 24 గని, ఆవ్ జిలె కి మొర్లె కి బాద నాయ్. అంచి జీవుక విలువ దెకి నాయ్. ముక్కిమ్క అంక కిచ్చొ ఆస మెలె, దేముడు కెర్లె దయచి రిసాచి చి సాచి సంగితె తా మెన" యేసుప్రబు అంక కామ్ దా అస్సె. జలె, కెల్క కెర్లెన్తె జీనుక మాన్సుక కీసి పూర్తి ఆస తయెదె గే, దస్సి జో ప్రబు దిలి కామ్ పూర్తి నిదానుమ్ కెర కేడవుక అంచి ఆస.

25 "పడ్డె, ఈందె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ ఆవ్ ప్రలోకుమ్చి రాజిమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ నూనయలస అప్పె తెంతొ అంక అన్నె దెకున్ నాయ్ మెన ఆవ్ జాని. 26 జాకయ్, తుమ్ ఎత్కిజిన్చి మొక్కె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ సాచి జతి రితి, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెన సాచి సంగితసి మెలె, తుమ్చి రచ్చనచి రిసా అంక అన్నె కిచ్చొ పూచి నాయ్. అంచి జా పూచి కుట్టవన అస్సి. 27 దేముడు అంక సికడ్డిసి ఎత్కి తుమ్క బోదన కెర అస్సి, కేన్ కి ఆవ్ లుకడన్క నాయ్.

28 "తుమ్చి పూచి కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచి ఇస్టుమ్ తెన్ జాగర్ల ఇండ, తుమ్ చెంగిల గొవుడ్లు జా, జోచి మంద జల, యేసుక సంపజలస ఎత్కిజిన్క చెంగిల్ దెకితె తా, సికడ్డె తంక. జోచొ సొంత పుత్తున్చి లోయి సువడ, జోవయింక కి ప్రబు గెనన అస్సి. తూమ్ జోక దెకితి రిసా, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి జో దా అస్సి. 29 ఆవ్

ఉట్ట గెలె, క్రూరుమ్చ డుర్కొ జత రిత మాయమాన్సుల్ తుమ్చి నెడ్మె జా కెర, ప్రబుచి మంద జల, జోక నిదానుమ్ తిలసక అల్లర్ కెరుక పిట్టితి నాయ్. 30 'యేసుచ సిస్సుల్ అమ్చి పట్టి జా జోవయింక పచ్చుత్' మెన, తుమ్చితె తెంతొచ సగ్రుమ్జిన్ కి సత్తిమ్ మార్పుప కెర్ల కొడొ సంగ సంగ సికడుల. 31 జాకయ్, జేవ్చి రిసా తుమ్ జాగర్ల తెన్ తా. అచ్చి కిసి జలయ్? కస్టుమ్ సేడ సేడ తిన్ని వెర్సుల్ పూర్తి, రాతి మెద్దెనె, రోజుక నే పిట్టె, తుమ్క జోవయింక సికడ్డె తిలయ్. జా తుమ్ పచ్చు నాయ్. 32 అప్పె దేముడుచి అత్తి తుమ్క ఆవ్ సార్ప కెర దెతసి. జో దయ కెర్లెసి ఎత్కిచ కొడొ ఉచరుక ముల నాయ్. జయ్యి నిదానుమ్ పెట్టి తియన్లదు మెలె, తుమ్క అన్నె డిట్టుమ్ కెరెదె, చి జోచ సొంత మాన్సుల్ జంక జో నిసాన్లసక దిలి వాటచ తుమ్క పిట్టె నాయ్.

33 "ఆవ్ ఇన్నె బుల్లె తిలి పొది, కచి వెండి కచి బజరి, కచి పాలల్క ఆస జయి నాయ్. 34 ఆవ్ అంచ సొంత అత్తో తెన్ కామ్ కెర కెర, అంచి రిసా, అంచి తెన్ కామ్ కెర్తనచి రిసా కి సరిపుచుప జతిసి దొర్కు కెరన జితె తిలయ్, మెన తుమ్ జాస్సు. 35 'నజీతి కంట, దెంక చెంగిలి' మెన, యేసుప్రబు సంగిలి కోడు నే పచ్చితె, దస్సి, సొంత అత్తో తెన్ కామ్ కెరయి, నెత్తిర్లసక తోడు కెర్లె తా, 'దస్సి కెర్లె చెంగిల్' తుమ్క వాట్ దెకయ్లయ్", పవులు బోదన కెర్లన్.

36 ఇసి సంగ కేడవ, పవులు మొగ్గల్ టిక సెర్కు సేడ, జేవ్ ఎత్కిజిన్ తెన్ ప్రార్లన కెర్లన్. 37 జేవ్ ఎత్కిజిన్ దుకుమ్ జల. అంకివోతె ఆసునో సూయి జలి, చి జోవయించి గుండెతె ఎక్కెక్ల పెలన గివెడె దెర అమ్డ చుంబ, 38 కిచ్చొక ఒగ్గర్ దుకుమ్ జల మెలె, "తుమ్ అంక అన్నె దెకున్ నాయ్" మెన జో తెదొడి

సంగిలి కోడుచి రిసా, తెదొడి బార్ జా ఓడతె పాచితి ఎద, జోక వట్టి బొడొవ దిల.

21

1 జేవ్ మాన్సులతె సెలవ్ నజన, ఓడతె వెగ, ఓడ సొగ జీనవ, కోసు మెలి డిబ్బతె పాచ నిద్ర తా, అన్నెక్ దీసి రోడెన్ డిబ్బతె పాచ, ఒత్త తెంతో నముద్దుమ్ జీన, పతర రేవుతె పావెలమ్. 2 ఒత్త పతరతె ఉత్త, పేనికే ప్రదేసిమ్తె గతి ఓడ దొర్కు జతికయ్, వెగ బార్ జలమ్.

3 జా ఓడతె పాచ పొదుల్ గెచ్చు గెచ్చు, కుప్ర డిబ్బ అమ్చి డెబ్లి పక్కయ్ తతి రితి జీన, సిరియ ప్రదేసిమ్ పక్క పాచ, తూరు రేవుతె ఉత్తిర్లమ్. ఓడతె సావుకర్లు దువార్లి సామన్ ఒత్త ఉత్తవుక తిలి. 4 ఒత్తచ నంపజల సిస్సుల్క చజ, సత్తరెక్ జోవయింతె తా గెలమ్. జేవ్, జర్గు జంక తిలిసి ప్రబుచి ఆత్మనెక్కిక చిన కెర, పవులుక, “యెరూసలేమ్తె గెలె తుక ప్రమాదుమ్, పోని” మెన సంగిల. 5 జలె, సత్తు పొదుల్ గెతికయ్, అన్నె బార్ జంక దెర్లమ్. జా తూరు పట్టుమ్చ నంపజలన్ ఎత్తిజిని, తేర్నివొతెన్ బోదల్ తెన్, పట్టుమ్చ గుమ్మల్ ఇత్తల్తో అమ్క బొడొవ దా, నముద్దుమ్చి ఒడ్డుతె పాచడ్డ, చి అమ్ ఎత్తిజిన్ ఒత్త మొగ్రల్ టిక సెర్ను సేడ ప్రార్దన కెర, ఉట్ట, అమ్తె జోవయింతెన్ సెలవ్ నజన, 6 ఆమ్ ఓడతె వెగిలమ్, జేవ్ గెరి ఉట్ట గెల.

కైసరియ పట్టుమ్తె పావెలిసి

7 తూరు పట్టుమ్క ముల అన్నె ప్రయానుమ్ కెర, తొలెమాయి రేవుతె ఉత్త, ఒత్తచ బావుడ్లు తెన్ దస్సుల్ జా జోవయింతె ఎక్కి దీసి తా, 8 అన్నెక్ దీసి ఓడతె గెచ్చు, యూదయ ప్రదేసిమ్చి కైసరియ పట్టుమ్చి రేవుతె ఉత్త, సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తో పిలివ్చి గెరి గెలమ్. ‘బీద సుదల్క దెకుత్’

మెన అగ్గెయి యెరూసలేమ్తెచ యేసుచ బారికుల్ సత్తుజిన్క నిసాన తిల. పిలివ్, జేవ్ సత్తుజిన్తె ఎక్కిలో. జోచి గెరి, సగుమ్ దీనల్ తా గెలమ్.

9 పిలిప్పుక చెత్తరజిన్ పెండ్లి నే జల దువిసివొ తిల. ప్రబుచి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి కిచ్చొ సికడెదె గే, జా కోడు ఈంజేవ్ ఉబెడివొ సంగుల. 10 పడ్డొ, ఆమ్ ఒత్త తిల పొదుల్, ప్రబుచి ఆత్మ సికడ్డ కబుర్లు సంగితో అగబు మెలో యూదయచి అన్నెక్ పక్క తెంతో కైసరియ పట్టుమ్తె ఉట్ట అయ్లో.

11 జో అమ్తె జా కెర, పవులుచి కెరాంట బందంతి వాలి నజ, గుర్తుక జోచ సొంత అత్తొ చట్టొ బందన, “దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ కోడు సంగితయ్ మెలె, ఆవ్ కీసి అప్పె బందన అస్సి గే, దస్సి, ఈంజ వాలిచొ మాన్సుక యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ యూదుల్ బంద, యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్తె సార్పు కెర దెవుల” మెన ప్రబుచి కబుర్ సంగిలన్.

12 జా కోడు నూన, జా పట్టుమ్చ నంపజలన, ఆమ్ కి, “యెరూసలేమ్తెచయి, తుయి గో నాయ్!” మెన బతిమాల్పా జా సంగిలమ్. 13 జలె పవులు జోవయింక, “కిచ్చొక దస్సి ఏడ అంక పెట్టితె దుకుమ్ కెరయ్తన? అంక బందిలె బందుత్, జేలి కెర్తు, అన్నె, ఆవ్ మొర్లె యేసుప్రబుక గవురుమ్ జెయెదె మెలె, మొరిందె కి” మెన సంగిలన్. 14 “ఆమ్ కెద్ది సంగిలె కి, జోక జయి మెన్సు” మెన, ఆమ్ చిన, “దస్సి జలె, ప్రబుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవున్!” మెన, తుక్లె జలమ్.

యెరూసలేమ్తె ఉట్ట గెలిసి

15 జా పడ్డొ, జేవ్ పొదుల్ గెతికయ్, అమ్చి సామన్ సర్దు కెర, దెర, యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక బార్ జలమ్. 16 అమ్చి తెన్, కైసరియ పట్టుమ్చ సిస్సుల్ జల నంపజలన సగుమ్జిన్.

అగ్గెయి తెంతో సిస్సుడు జలో కుప్ర డిబ్బు దేసిమ్చొ మ్మాసానుచి గెరి నిద్ద తతి రిసా ఒత్త అమ్క కడ నిల.

17 ఆమ్ యెరూసలేమ్తె పాచితికయ్, బావుడ్లు సర్ద తెన్ అమ్క బెదవన్ల. 18 అన్నెక్ దీసి, పవులు అమ్చి తెన్ యాకోబుతె గెలమ్. ఒత్త సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ ఒత్త బెర తిల. 19 జోవయింతెన్ దన్నుల్ జా, యూదుల్ నెంజిలసతె జో బుల్తె తిలి పొది జోవయింతెన్ దేముడు జోచి అత్తి జర్గు కెర్లిసి ఎత్తి, వర్స తెన్, పవులు సాచి సంగిలన్.

20 జేవ్, నూన కెర సర్ద జా, “దేముడు జా ఎత్తి జర్గు కెర అస్సె” మెన, జో దేముడుచి గవురుమ్ సంగిల, గని పవులుక కిచ్చొ మెల మెలె, “ఓ, బావొ, ఇన్నె, అమ్చ యూదుల్తెయి, లచ్చల్జీన్ ప్రబుక నంపజా అస్తి మెన తుయి దెకితసి. మోసేచి అత్తి పూర్గుమ్ దిల ఆగ్గుల్ రితి నిదానుమ్ కెర్తతి.

21 తుచి రిసా కిచ్చొ మెన నూన అస్తి మెలె, తుయి యూదుల్ నెంజిలసచ దేసిమ్లుతె గెచ్చ, ‘మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు దిలిసి ఆగ్గుల్ తుమ్ పచ్చ, తుమ్చ పుత్తర్దుక అమ్చి గుర్తుచి సున్నుతి కెరుక ముల, జా అలవాట్ విడ్డల్ ముల’, తుయి అమ్చ యూదుల్క సికడ్తసి. 22 జాకయ్, అమ్క కిచ్చొ బాద మెలె, తుక ‘ఉట్ట జా అస్సె’ మెన కచితుమ్ నూనుల. 23 జాకయ్, తుయి కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్ మెన తుక అమ్ కిచ్చొ సంగితనుమ్ మెలె, అమ్తె చెత్తర్జిన్ ‘సెండి ఉత్తవుమ్దె’ మెన, దేముడుక ఆతు ఉక్కుల అస్తి. 24 జలె, జేవ్ చెత్తర్జిన్ తెన్ తుయి సుద్ది కెరన, దేముడుచి గుడితె గెచ్చ, జేవ్ సెండి ఉత్తయేతి కర్పు ఎత్తి తూయి దేసు. తుయి దస్సి కెర్దది మెలె, తుచి రిసా జేవ్ నూన్లిన్క తప్పు మెన చిన, జో కి అమ్చ ఆగ్గుల్ రితి సత్తిమ్ ఇండితయ్

మెన నంపజలన అమ్చ యూదుల్ ఎత్తిజిన్ దెకుల. 25 గని, యేసుక నంపజల యూదుల్ నెంజిలసక బాద నాయ్. జోవయించి రిసా జోవయింక కిచ్చొ తీర్పు రెర్లె తద్దయలమ్ మెలె, బొమ్మల్క దిలిసి తుమ్ కా నాయ్, లోయి కా నాయ్, బొట్టో మోడ లోయి నే గెచ్చయలి సిద్ద కా నాయ్, చి లంజెకమె కెర నాయ్, మెన, జా ఎక్కి ఆడ్ర దిలమ్” మెన పవులుక యెరూసలేమ్చ సంగుమ్ వెల్లెల మాన్సుల్ సంగిల.

26 జాకయ్, అన్నెక్ దీసి, పవులు జేవ్ సంగిల చెత్తర్జిన్ తెన్ సుద్ది మెన యూదుల్ సంగితి జా కామ్ కెరన, జోవయింక దేముడుచి గుడితె కడన, “సత్తు పొదుల్ గెలె, అమ్చి సుద్ది జతి కామ్ కేడ్లె, దొర్కు జలి అర్పితుమ్ దెమ్దె” మెన, ఒప్పన్ల.

27 జా కామ్చి జేవ్ ఒప్పన్ల సత్తు పొదుల్ కుట్టిసి పాసి జా, పూర్తి నే జతె అగ్గె, ఆసియా ప్రదేసిమ్చ యూదుల్చ వెల్లెల సుదల్ జా కెర, పవులుక దేవులుమ్తె తిలిసి దెక కెర, ప్రెజల్ ఎత్తిక సికడ్ల, చి జోక దెర్ల. 28 “ఓ అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ ఎత్తిజిని, తోడు జా, ఈంజొ మాన్సు కేనె గెలె కి, అమ్ యూదుల్చి రిసా, అమ్చ ఆగ్గుల్చి రితి, ఈంజ దేముడుచి గుడిచి రిసా, విరోదుమ్ సికడ్లయి. అన్నెక్ కిచ్చొ తప్పు కెర అస్సె మెలె, ఈంజ దేముడుచి గుడి తెడి గ్రీసు దేసిమ్చ సుదల్క కడ ఆన, ఈంజ సుద్ది తిలి టాన్ గార్ కెర అస్సె” మెన ప్రెజల్క సికడ్ల. 29 కిచ్చొక ఈంజ ఆకర్చి కోడు సంగిల మెలె, అగ్గె ఏక్ సుట్టు, ఎవెను పట్టుమ్చొ యూదుడు నెంజిలో త్రోపిము మెలోసా తెన్ పవులు పట్టుమ్తె బుల్తె తిలిసి దెక తిల, చి పవులుక, ‘జోవయింక దేముడుచి గుడి తెడికడ నిలో, కిచ్చొగె’ మెన ఉచర తిల.

30 ఆసియా ప్రదేసిమ్చ యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల సుదల్, ప్రెజల్క దస్సి

సికడ్డికయ్, పట్టుమ్చ యూదుల్ ఎత్కిజిన్ కోపుమ్ జా, నిగ జా, పవులుక దెర, దేముడుచి గుడి తెంతో ఒగ్గొడ నిల. చి బేగి అదికారుల్ దేముడుచి గుడిచ కెప్పివో డంకిల. ³¹ పవులుక

బార్ కెర, మార గెల్త, గని ఏలుప కెర్తి రోమ్ దేసిమ్చి జమాన్ సుదల్చి గెరి దేముడుచి గుడిక పాసి తిలి, చి ఒండి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ జనాబ్ గగ్గొల్ జతతి' మెన జమాన్చో అదికారి దెక కెర, ³² సగుమ్జిన్ జమాన్లుక చి జోవయించ పుంజెక్ జిన్క వెల్లోక కడ ఆన, జేవ్ జనాబ్ బెర తిలిన్తె నిగ గెల. జేవ్ జనాబ్, జలి, జమాన్లుక చి జోవయించో అదికారిక దెక కెర, పవులుక పెటుక ముల దిల.

³³ తెదొడి జమాన్లుచో అదికారి పాసి జా, పవులుక దెర, దొన్ని గొల్పుల్ తెన్ జోక బందయ్లన్. "ఈంజో కొన్సో? కిచ్చో కెర అస్సె?" మెన పుసిలన్. ³⁴ జనాబ్చ సగుమ్జిన్ ఏక్ కోడు అన్నె, సగుమ్జిన్ వేర కోడు సంగ, కేకుల్ గల్తె తిల, చి జా గగ్గొల్క జో అదికారి కిచ్చో రుజ్జు సూనుక నెత్త కెర, "అమ్చి గెరితె ఇన్నెక కడన" మెన జమాన్లుక ఆడ్ర దిలన్.

³⁵ పవులుక దెరన జా గెరిచి మేడచి గుమ్ముమె పాచిత పీనెల్తె జమాన్లు వెగుక దెర్లి, జనాబ్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, జోచి ఉప్పిరి వెలవెలి జతె తిల చి రిసా, జమాన్లు పవులుక ఉక్కుల వయిల. ³⁶ జనాబ్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ తెన్ పట్టి జా, "జోక మొరవ, మొరవ" మెన కేకుల్ గల్తె తిల.

పవులు ప్రెజల్ తెన్ కొడో జలిసి

³⁷ పవులుక జమాన్లు జోవయించి మేడతె కడ నెతె తా, పీనెల్ వెగ గుమ్ముమ్ పాసి పాచెలి పొది, "తుక ఆవ్ ఏక్ కోడు సంగుక సెలవ్ దెస్తి గే?" మెన గ్రీకు బాస తెన్ జోవయించో అదికారిక పవులు పుసిలన్. "గ్రీకు

బాస జాన్సి గే? ³⁸ జా పొదులె, ఐగుప్తు దేసిమ్చో ఎక్కిలో ఈంజ దేసిమి జా కెర, ఈంజ దేసిమ్చక ఆక్రమించుప కెరుక ఉచర, చెత్తర్ వెయిల్జిన్ కత్తివో దెరన్త మాన్సుల్క ప్రమతుమ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ సికడ, బయిలు దేసిమి పట్టి కడన తిలో, తూయి జో, కిచ్చోగ" మెన అదికారి సంగిలన్. ³⁹ పవులు జోవయింక జబాబ్ దిలన్, "ఆవ్ యూదుడుయి, కిలికియ ప్రదేసిమ్చి తార్పు పట్టుమ్తె జెర్మిలయ్, చి నాయిమ్క *వెల్లి పట్టుమ్చో జయిందె, ఆవ్ ప్రెజల్క ఏక్ కోడు సంగుక దయ కెర అంక సెలవ్ దె" మెన అదికారిక సంగిలన్. ⁴⁰ జో అదికారి సెలవ్ దిలన్, చి పవులు, పీనెల్చి ఉప్పిరి టీవో జా కెర, ప్రెజల్క సయ్న కెర్లన్. జేవ్ పూర్తి తుక్లె జతికయ్, జోవయించి ఎబ్రీ బాస తెన్ సంగుక దెర్లన్.

22

గగ్గొల్ జల యూదుల్క పవులు సంగిలిసి

¹ కిచ్చో మెన యూదుల్చి ఎబ్రీ బాస తెన్ పవులు యూదుల్క సంగిలన్ మెలె, "బావుడ్లు, వెల్లో సుదల్, తుమ్ కెర్లి నిందక జబాబ్ సంగిందె. సూన" మెన, ² ఎబ్రీ బాస తెన్ సంగిలన్. 'ఆమ్ యూదుల్చి బాస' మెన సూన, అన్నె తుక్లె జల. జాకయ్ జోచి జబాబ్ జో సంగుక దెర్లన్. ³ ఆవ్ యూదుడుయి, కిలికియ ప్రదేసిమ్చి తార్పు పట్టుమ్తె జెర్మిలయ్, గని, ఈంజయి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె వడ్డ, వెల్లో జలో అమ్చో గమలీయేల్తె సదు కెర్లయ్. జో సికయ్తికయ్, అమ్చ పూర్తుల్క ఆగ్గుల్ రితి నిదానుమ్ సిక కెర్తె తిలయ్, చి తూమ్ అప్పెక కిసి అస్సున్ గే, ఆవ్ కి దేముడుచి సేవ నిధానుమ్ తెన్ కెర్తె తిలయ్. ⁴ జాకయ్, యేసుతె

* 21:39 21:39 'వెల్లి పట్టుమ్' మెలె, రోమ్ పట్టుమ్క సంగ తయెదె.

రచ్చన జతి ఈంజ వాట్క నంపజలసక పూర్తి విరోదుమ్ జా, దెర బంద, మున్నుబోదల్క, తేర్బోదల్క జేల్తె గలయ్లయ్. సగుమ్జినక *మార్లిన్తె బెదిలయ్. 5 జా కోడుక ఎత్తిక వెల్లో పూజరి కి, నబతె వెసిత వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ కి సాచి జా అస్తి. 'యేసుక నంపజల ఒత్తచ మాన్సుల్క దెర, బంద, సిచ్చ కెరవుక' మెన సెలవ్ నజన, దమన్సు పట్టుమ్తెచ వెల్లెల మాన్సుల్క దెకయ్తి రిసా, ఇన్నెచ ఎత్తిక వెల్లో పూజరితె ఉత్తల్ నజిలయ్.

6 "ప్రయానుమ్ గెతె తా, దమన్సుక పాసి అయ్లి పొది, రమారమి మెద్దెనె, పరలోకుమ్ తెంతొ చి వెల్లి ఉజిడి అంచి సుట్టునంత డీసిలి. 7 ఆవ్ బుయ్యె సెర్పు సేడ. ఏక్ అవాడ్ అంక సంగిలిసి ఆవ్ సూన్లయ్, 'సావులు, సావులు, అంక కిచ్చొక అల్లర్ కెర్తసి?' మెన సంగిలన్. 8 'తుయి కొన్సొ, ప్రబు?' మెన జబాబ్ దిలయ్, చి జో అంక, 'తుయి అల్లర్ కెర్తొ నజరేతు గవ్విచొ యేసు ఆవ్', మెన అంక సంగిలన్.

9 "అంచి తెన్ తిలన, జలె, జా ఉజిడి దెకిల, గని అంచి తెన్ లట్టబ్బొసాచి అవాడ్ సూన్తి నాయ్. 10 తెదొడి, 'ఆవ్ కిచ్చొ కెరుక, ప్రబు?' మెన, ప్రబుక పుసిలయ్, జో అంక, 'తుయి ఉట్ట, దమన్సు పట్టుమ్తె గో, చి తుయి కిచ్చొ కెరుక అస్సె గే తుక ఒత్త సూనయిందె', మెన, అంక సంగిలన్. 11 జలె అంకి అందర్ ఉజిడిచి రిసా, ఆవ్ గుడ్డి జతికయ్, అంచి తెన్ అయ్లన అంక ఆతు దెర, అంక వాట్ దెకయ్ల, చి దమన్సు పట్టుమ్తె పాచిలయ్.

12 "ఒత్త, అననీయ మెలో ఎక్కిలో తిలో. కీసా మాన్సు మెలె, అమ్చొ దేముడుచ ఆగ్గుల్ రితి నిదానుమ్ కెరెదె, ఒత్తచ యూదుల్ ఎత్తిజిన్ జోక 'చెంగిల్

మాన్సు' మెనుల. 13 జో, అంచితె జా కెర, అంచి పాసి టీవొజ, 'సావులు, బావొ, తుచ అంకివొ డీనుల' మెన సంగిలన్, తెదొడి అంకివొ చెంగిల్ జా జోక దెకిలయ్. 14 తెదొడి, జో, 'అంచి ఇస్టుమ్ జో సికున్, పరలోకుమ్చి పున్నిమ్ తిలో క్రిస్తుక దెకున్, జోచి అవాడ్ సూన్సు.' మెన, అమ్చ పూర్గుల్చొ దేముడు తుకయ్ నిసాన అస్సె. 15 చి తుయి దెకిలిన్, తుయి సూన్లిన్చి రిసా, జోచి రిసా, ఎత్తిజిన్ మాన్సుల్క సాచి సంగెదె. 16 అల్లె, కిచ్చొక రకితసి? ఉట్ట జోచి నావ్ దెర బాప్తినుమ్ నజన, తుయి కెర్ల పాపల్ దోయి జా గెతి రిసా, జోచి రచ్చన నజను., మెన అననీయ అంక సంగిలన్.

17 "ఆవ్ యెరూసలేమ్తె అన్నె బుల అయ్లి పొది, ఏక్ దీసి, దేవులుమ్తె గెచ్చు ప్రార్దన కెర్తె తిలె, ప్రబుతె అంచి మెన్సు పూర్తి తా, 18 'బే బేగి యెరూసలేమ్ ముల ఉట్ట గో. ఇన్నె అంచి రిసాచి తుయి సంగితి సాచి నంప్ కెర్తి నాయ్.', మెన ప్రబు అంక సంగిలన్. 19 ఆవ్ జోక, ప్రబువ, అవ్ అగ్గె అమ్చ యూదుల్చి కేన్ సబగెరి గెలె కి, తుక నంపజలసక చజ, జేల్తె గలిలయ్, పెటయ్లయ్. 20 పడ్డె, తుచి సాచి జలొ సైపనుక మార్లిన్తె అవ్ కి పాసి టీవొజ, 'చెంగిల్' మెంతె తిలయ్, జోక మార్దనచ సొక్కల్ గట్ట దెర తిలయ్. ఈంజ ఎత్తి జేవ్ అదికారుల్ కి జాన్తి. ఆవ్ ఇన్నె తాఁ గెలె చెంగిల్ కిచ్చొగె మెన, ప్రబుక ఆవ్ సంగిలయ్. 21 జలె, అంక జో కిచ్చొ మెలన్, మెలె, ఉట్ట, గో. కిచ్చొక మెలె, తుయి దూరి గెచ్చు యూదుల్ నెంజిలసక సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక మెన, ఆవ్ తెద్రయ్తసి మెన, ప్రబు అంక సంగిలన్.", మెన పవులు జేవ్ యూదుల్క సంగిలన్.

పవులు సంగితికయ్ జనాబ్ కోపుమ్ జలిసి

* 22:4 22:4 బారికూల్ 8:1, 9 అద్యయమ్ తెంతొ.

22 జా కోడు సంగితె ఎద తుక్లె తా, జోవయింక జేవ్ యూదుల్ సూన్తె తిల. గని, యూదుల్ నెంజిలనచి రిసాచి కోడు సూన, కోపుమ్క గట్టిజ ఒర్న, కిచ్చి మెన కేకుల్ గల మెలె, “కిసా మాన్సు, ఈంజో! ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజో కిచ్చొక జింక! ఇన్నెక మార గెల!” మెన జేవ్ కేకుల్ గల. 23 జోవయించి ఒగ్గర్ కోపుమ్క, జోవయించ సాక్యల్ గట్ట కడన దెర పెట్టి రితి నయన కెర, మత్తి కి వెంట కెర గల్తె తతికయ్, 24 జమాన్సుచొ అదికారి కిచ్చొ కెరుక నేన కెర, “జోక కమె కెర్తి గేర్తె కడన కొర్డల్ తెన్ పెట పరిచ్చ కెర, కిచ్చొ నేరిమ్ జోక వయడ్తతి గే చి జోచి రిసా కిచ్చొక దస్సి మెన ఒర్న దిల గే జానుక” మెన, జమాన్సుక ఆడ్ర దిలన్.

పవులు రోమియుడు మెన జాన్సుప జలిసి

25 గని జేవ్ జోవయింక కొర్డల్ తెన్ పెటుక మెన బందితికయ్, పాసి టీవోజ తిలో పుంజెక్జీన్ జమాన్సుక వెల్లోక పవులు ఏక్ కోడు సంగిలన్. “సాచి నే సూన్తె, నే తీర్పు జలో రోమియుడుక పెట్టి సిచ్చ దెంక నాయిమ్ గే?” మెన పుసిలన్. 26 జా కోడు పుసితికయ్, జో పుంజెక్జీన్ జమాన్సుక వెల్లో సూన, వెయి జమాన్సుక వెల్లోతె గెచ్చ, “అమ్ కిచ్చొ కెరుక గే? ఈంజో మాన్సు రోమియుడు” మెన సంగితికయ్, 27 జో అదికారి పవులుతె జా కెర, “తుయి రోమియుడు గే?” మెంతికయ్, “ఆవ్ రోమియుడుయి” మెన పవులు సంగిలన్. 28 జాకయ్, జో అదికారి, “రోమియుడు జతి రిసా ఆవ్ ఒగ్గర్ డబ్బుల్ దిలయ్” మెన పుంజెక్జీన్ జమాన్సుక వెల్లో సంగిలన్. “గని ఆవ్ రోమియుడు జా జెర్మిలయ్” మెన, పవులు జబాబ్ సంగిలన్. 29 బేగి, జోవయింక పెట పరిచ్చ కెరుక ఉచర్లన

బియఁ కెర బార్ జల, చి పవులుక, జో రోమియుడు మెన, చి రుజ్జు నే సూన్తె రోమియుల్క సిచ్చ కెరుక, బందుక, నాయిమ్ నాయ్ మెన, ‘తప్పు కెర్లయ్’ మెన పుంజెక్జీన్ జమాన్సుక వెల్లో బియఁ గెలన్.

యూదుల్చ అదికారుల్క సబ వెస్సయ్లిసి
30 అన్నెక్ దీసి, పెందలె, “యూదుల్ కిచ్చొక జోక నింద కెర అస్తి గే సత్తిమ్ సూనిందె” మెన, జోక బందిల గొల్పుల్ యిప కెర, “వెల్లెల పూజర్లు, యూదుల్చి సబతె వెసితన ఎత్తిజిన్ జెతు, చి సబ వెసయిందె” మెన పుంజెక్జీన్ జమాన్సుక వెల్లో ఆడ్ర దిలన్. జేవ్ యూదుల్ జెతికయ్, పవులుక ఎట్టొతో జోవయింతె కడ ఆన, జోవయించి మొక్కె టీవో కెలన్.

23

1 పవులు, జలె, నే బితె సబ వెసిలనక దెక, “ఓ బావుడ్లు, ఆజి ఎద అమ్చొ దేముడుక సత్తిమ్ ఆవ్ ఇండితసి.”, మెన, మొదొల్ సంగిలన్. 2 అననీయ మెలో ఎత్తిక వెల్లో పూజరి, “జోక చోడి పెట” మెన పవులుక పాసి తిలనక ఆడ్ర దిలన్. 3 తెదొడి, పవులు జోవయింక, “చున్నమ్ దెరవ ముర్కి లుంకడ్లె కూడు జలో రితొ తుయి మాయమాన్సుక దేముడు తుకయ్ పెటెదె! దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి నాయిమ్ తెన్ అంచి రిసాచ రుజ్జుల్ సూన్తి రిసా సబతె వెస అస్సున్, గని నాయిమ్ నెంతె అంక పెటయ్తసి. తుక కిచ్చొ సత్తిమ్?!” మెన, సంగిలన్. 4 పాసి తిలన, “దేముడుచొ ఎత్తిక వెల్లో పూజరిక దస్సి దూసుప కెరుక జయె నాయ్.” మెన సంగిల, 5 చి, “బావుడ్లు, జోక ‘ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జయెదె’ మెన ఆవ్ నేని. జాన్తయ్, జలె, దస్సి లట్టబ్తయ్ నాయ్. ‘తుమ్చ అదికారుల్క దూసుప

† 22:28 22:28 పవులు యూదుల్చి నెకుమ్చొ జలెకి, అబ్బుదినిచి కాలమ్ తెంతొ ‘రోమియులు ఈంజేవ్’ మెన నాయిమ్ తెన్ రుజ్జుల్ దెకయ్త కాగ్లల్ జోవయించి కుటుంబుమ్చక తిల.

కెరుక జయె నాయ్' మెన, దేముడుచి కొడొతె రెడ్లె అస్సి" మెన పవులు జబాబ్ దిలన్.

6 పడ్డె, 'సబ వెసితనతె సద్దుకయ్యలు చి పరిసయ్యుల్ మెల పండితుల్ ఇన్నె అస్సి' మెన పవులు దెక కెర, సబతె కిచ్చొ మెన కేక్ గలో మెలె, "ఓ బావుడ్లు, ఆవ్ పరిసయ్యుడుయి. అంచ పూర్లుల్ కి పరిసయ్యుల్, 'మొర్లె అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుమ్దె' మెన ఆవ్ పరిసయ్యుడు దయిరిమ్ తెన్ అస్సిచి రిసా, అంక నింద కెర పరిచ్చు కెరయ్తతి.", మెన సంగిలన్. 7 జో దస్సి సంగిల్ రిసా, పరిసయ్యుల్ చి *సద్దుకయ్యలు గగ్గోల్ జల. 8 మాన్సుల్ మొర్లె అన్నె జితి నాయ్, దూతల్ తతి నాయ్, ఆత్మల్ బూతల్ డుంబల్ గట్ర తతి నాయ్ మెన సద్దుకయ్యలు సికడ్తతి. పరిసయ్యుల్, 'మొర్లె జిమ్దె, దూతల్, ఆత్మల్ బూతల్, డుంబల్ గట్ర అస్సి' మెన ఒప్పన్తతి, చి రిసా, దొన్ని జట్లు జా ఒగ్గర్ గగ్గోల్ జల. 9 తెదొడి, పరిసయ్యుల్ చి జట్టుతెచ సగుమ్జిన్ మోసా తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన టీవ కెర, "ఈంజొ మాన్సుతె కిచ్చొ తప్పు డిసె నాయ్. ఏక్ వేల కేన్ జవున్ ఆత్మ జవున్, దూత జవున్ ఇన్నెతెన్ లట్టణ్ణ" మెన సంగిల. 10 జా కోడు సూన కెర సద్దుకయ్యలు ఒగ్గర్ కోపుమ్ జల, చి జేవొజ జట్లు జలన అన్నె ఒగ్గర్ గగ్గోల్ జతికయ్, జమాన్లుచొ అదికారి, 'యూదుల్ పవులుక ఎక్కి దడి దొన్ని పక్కలె దెర చిర మారుల' మెన బియఁ కెర "తుమ్ జోవయింతె ఉత్ర గెచ్చు, జోక జోవయించి నెడిమి తెంతొ ఉర్ల కడ దెర జా అమ్చి జమాన్లు గెరిచి మేడతె ఆన జోక రక" మెన, జమాన్లుక ఆడ్ర దిలన్.

పవులుక ప్రబు దయిరిమ్ సంగిలిసి

11 జా రాతి, యేసుప్రబు పవులుచి పాసి టీవొజ కెర, "తుయి బి నాయ్. ఈంజ యెరూసలేమ్తె తుయి కిసి అంచి రిసా సాచి సంగ అస్సిన్ గే, దస్సి, తుమ్క ఏలుప కెర్లె రోమ పట్టుమ్తె కి అంచి రిసా సాచి సంగితె" మెన ప్రబు జోక సంగిలన్.

పవులుక మారుక మెన యూదుల్ కుట్ర కెర్లెసి

12 అన్నెక్ దీసి పెందలె, యూదుల్ కుట్ర కెర, "పవులుక మార్తె ఎదక చువ్వె తన్నె తమ్దె" మెన ఆతు ఉక్కిల. 13 కెత్తిజిన్ జా కుట్ర కెర్లె మెలె, దొన్ని విసాజిన్చి కంట అన్నె ఒగ్గర్జిన్. 14 జేవ్ వెల్లెల పూజర్లు చి సబచ వెల్లెల మాన్సుల్తె గెచ్చు, ఇసి మెల, "పవులుక అమ్ మార్తె ఎదక చువ్వె తన్నె తమ్దె" మెన ఆతు ఉక్కుల అస్సుమ్. 15 జాకయ్, తూమ్, సబ వెసితన ఎత్కిజిన్ తెన్, రోమచ జమాన్లుచొ అదికారితె అప్పె గెచ్చు, 'పవులుక అన్నె సరిగా పరిచ్చు కెర తీర్పు సంగుమ్దె. జోక కడ ఆను' మెన జో అదికారిక సంగ. జో కడ ఆన్లె, జో పవులు తీర్పు కెర్లె గెరి పాసి నే జెతె అగ్గె, మారుమ్దె" మెన, కుట్ర కెర్లె.

16 జలె, పవులుక వట్టె దెర మార్తి కుట్రచి రిసా పవులుచి బేన్సిచొ పుత్తుసి సూన తా, జమాన్లు తతిన్తె గెచ్చు, తెడి పెన, పవులుక సంగిలన్. 17 పవులు పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లొ ఎక్కిలోక బుకారా కెర, "జమాన్లుచొ అదికారితె ఈంజొ నాడుక కడ నే. ఏక్ కబుర్ ఈంజొ ఆన అస్సి" మెన సంగితికయ్, 18 అదికారితె కడన కెర, "జేలి జలొ పవులు అంక బుకారా కెర, అదికారితె ఈంజొ నాడుక కడ నే. జోక కబుర్ ఆన అస్సి, మెన తెద్రయిలన్", మెన, పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లొ సంగితికయ్, 19 అదికారి జో నాడుచి

* 23:7 23:7 మాన్సుల్ మొర్లె అన్నె జితి నాయ్, దూతల్ తతి నాయ్, ఆత్మల్ బూతల్ డుంబల్ గట్ర తతి నాయ్ మెన సద్దుకయ్యలు సికడ్తతి

అతు దెర, జో తెన్ గెర్చి తెడి పెన గెచ్చు, కో నే నూన్తె, “అంక తుయి సంగితి కబుర్ కిచ్చొ?” మెన పుసిలన్. 20 “యూదుల్ కుట్ర కెర అస్తి. ఆరిక, పవులుక అన్నె సరిగా పరిచ్చు కెర తీర్పు కెర్తి రితి జా, తుక, ‘కలిక నబతె కడ అన్ను’ మెన తుక కబుర్ తెద్రవుక ఉచర అస్తి. 21 గని పోని. పవులుక వట్టె దెర మారుమ మెన, దొన్ని విసాజిన్చి కంట అన్నె ఒగ్గరజిన్ రకితతి. జోక మార్తె ఎదక చువ్వె తన్నె తమ్దె మెన జేవ్ అతు ఉక్కుల అస్తి. తుక ‘ఆమ్ ఉచర్లి ఆడ్ర దెవున్’ మెన, రకితె అస్తి”, పవులుచొ బేన్చిచొ పుత్తుసి జమాన్లుచొ అదికారిక సంగిలన్.

22 జాక జో అదికారి, “అంక తుయి ఈంజ కబుర్ సంగిలిసి కక్క సంగు నాయ్” మెన నాడుక ఆడ్ర దిలన్. 23 తెదొడి జమాన్లుచొ అదికారి, దొగుల పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లొక బుకారా కెర, “దొన్ పుంజొజిన్ మాములుమ్ జమాన్లుక, గోడల్తె వెగిత డబ్బయ్జిన్ జమాన్లుక, దొన్ పుంజొజిన్ ఈంటల్ దెర్త జమాన్లుక ఆడ్ర దేసు. నొవ్వు గంటల్ రాతిక తెయార్ జా తత్తు. కైసరియ పట్టుమ్ ఎదక జేవ్క తెద్రయిందె. 24 వడ్డె, పవులు వెగ గెతి రిసా, గోడలు దొర్పు కెరు. జో కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ నే జతె పేలిక్సె తెమ్ జోక బొడొవ దాస” మెన, జేవ్ దొగుల పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లొక ఆడ్ర దిలన్. 25 పేలిక్సె దెతి ఉత్తుమ్ రెగిణ్ణె.

26 “వెల్లొ అదికారి జలొ పేలిక్సె ఆవ్ క్లొదియ లూసియ తెద్రయ్తి ఉత్తుమ్. 27 తుచితె ఆవ్ తెద్రయ్తో ఈంజొ మాన్సుక యూదుల్ దెర, మారిత, గని ఆవ్, అంచ జమాన్లు తెన్ జా కెర, దెక, జోక ‘రోమియుడు’ మెన నూన, రచ్చించుప కెర్లయ్. 28 జోక ‘కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్తతి గే నూనిందె’

మెన, జోవయించి నబతె టీవొ కెలయ్, 29 ‘మొర్తి సిచ్చు జవున్, జేల్తె గల్లి సిచ్చు జవున్ ఆనన్తి కిచ్చొ నేరిమ్ కెరె నాయ్, గని ఎక్కి జోవయించి దేముడుచి నముకుమ్క బెదెతిసి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్చి అలవాట్ పిట్టయ్తయ్ జోక నింద కెర్తతి’ మెన, అంక రుజ్జు అయ్లి. 30 తెదొడి, ‘జోక మారుక కుట్ర కెర అస్తి’ మెన, నూన్లయ్, బేగి తుచితె తెద్రయ్తసి, జోక నింద కెర్లసక, ‘జేవ్ కి తుచి తీర్పు కెర్తి టాన్తె గెచ్చు, జేవ్ వయడ్డి నేరిమ్చి రిసా తుచి మొక్కి జెచ్చి సాచి సంగుత్’ మెన ఆడ్ర దా అస్తి” పేలిక్సె అదికారిక జమాన్లుచొ అదికారి ఉత్తుమ్ రెగిణ్ణన్. 31 జాకయ్, జమాన్లుచొ అదికారి సంగిల్ రితి, జమాన్లు జా రాతి అంతివత్తి మెలి పట్టుమ్ ఎద పవులుక బొడొవ దా కెర, 32 అన్నెక్ దీసి పెందలె ‘జోక కైసరియ పట్టుమ్ ఎద బొడొవ దెతు’ ఎక్కి గోడల్తె వెగిల జమానుక ముల, తిల జమాన్లు యెరూసలేమ్తె అన్నెబుల గెల.

33 పవులుక బొడొవ దిలన, జోవయింతెన్ కైసరియతె పాఁవ కెర, అదికారిక ఉత్తుమ్ దా కెర, పవులుక జోచి పురె టీవొ కెలన్. 34 తెదొడి అదికారి, జా ఉత్తుమ్ సదు కెర, “తుయి కేన్ ప్రదేసిమ్చొ మాన్సు?” మెన పవులుక పుసిలన్. “కిలికియ ప్రదేసిమ్చొ ఆవ్” మెన పవులు జబాబ్ దిలొ. 35 “దస్సి జలె, తుక నింద కెర్లస ఇన్నె పాఁవ అయ్లె, తుచి తగు నూనిందె” మెన సంగ కెర, “హెరోదు రానొచి మేడతె ఇన్నెక కడన రకుత్” మెన పేలిక్సె అదికారి ఆడ్ర దిలన్.

24

1 పాఁవ పొదుల్ గెతికయ్, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి అననీయ, నబతెచ వెల్లెల సుదల్ తెన్, పవులు కెర్తి నింద

వయస్థికయ్ తెర్తుల్లు మెలో ఎక్కిలో తెన్, ఉట్ట అయ్ల. అదికారిచి గెరితె జా కెర, పవులుచి రిసా జేవ్ సంగిలి నింద వయడ్. ² తెదొడి, అదికారి పవులుక కడ ఆనయ్తికయ్, జో కెర్తి నిందచి తగు సంగుక మెన, తెర్తుల్లు సంగిలన్. “తూయి ఏలుప కెర్తికయ్, వెల్లో పేలిక్స్ అమ్చి ఒండి ప్రదేసీమ్క సేంతుమ్, చి తుచి దయచి రిసా, అమ్చి దేసిమ్చ కస్టల్ నస్టల్ మార్పుప జా అస్తి. ³ జాకయ్, తుచి ఎదివాట్ తోడుచి రిసా, అమ్చి సర్లసంతోసుమ్ తుక సూనయ్తనుమ్. ⁴ తుక ఒగ్గర్ కామ్ తయెదె, చి తుక ఒగ్గర్ కొడో సూనవ అల్లర్ కెరుక నెనుమ్, గని దయ కెర దొన్ని కొడో జవున్ సూను. ⁵ ఈంజో మాన్పు బలే అల్లర్ కెర్తయ్. ఒండి లోకుమ్చ అమ్చి యూదుల్తె గెచ్చ, ప్రబుతుమ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్తి రితి సికడ్తయ్. పడ్డో నజరేతు గెచ్చిచో యేసుచి అలవాట్ కెర మార్పుప జలనచి జట్టుతె జో ముక్కిమ్. ⁶ ఈంజ నెంతె అన్నె అమ్చి దేముడుచి గుడిక గార్ కెరుక ఉచర్లో, గని జోక దెర పిట్టయ్లమ్. *అమ్చి ఆగ్గుల్ రితిచి అలవాట్తె కెర్తి రితి జోక తీర్పు కెర్తమ్, ⁷ గని జమాన్లుచో అదికారి జలో లూసియ జా కెర, అమ్చి అత్తి తెంతో జోక ఉర్ల కడన కెర, నేరిమ్ వయడ్తన పేలిక్స్ అదికారిచి తీర్పు కెర్తి టాన్తె గెతు., మెన ఆడ్త దిలన్. ⁸ తూయి సొంత జో మాన్పుక పరిచ్చ కెర్తె, అమ్ వయడ్త నేరిమ్ ఎత్కిచి రిసా తూయి సూన, రుజ్జుల్ దెకితె”. ⁹ యూదుల్ ఎత్కిజిన్ “సరిగా” మెన, జోచి సాచి బెదవ జేవ్ నేరిమ్లు వయడ్త.

పవులు జబాబ్ దిలిసి

¹⁰ తెదొడి, ‘తుయి జబాబ్ దేను’ మెన, పవులుక అదికారి నయ్న కెర్లన్, పవులు సంగిలన్. “తుయి ఒగ్గర్ వెర్సులు ఈంజ దేసిమి ఏలుప కెర్తె అస్సిన్చి రిసా దయిరిమ్ తెన్ ఆవ్ జబాబ్ దెతసి. ¹¹ అప్పొక బార పొదుల్ జంక నేతయ్, దేముడుచి గుడితె బక్తి కెరుక మెన, ఆవ్ యెరూసలేమ్తె గెలయ్. తుక రుజ్జు కావలె మెలె, సాచుల్ అస్తి.

¹² “ఆవ్ ఒత్త తా, దేముడుచి గుడితె జవున్, సబ గెరలె జవున్, పట్టుమ్తె జవున్, ఆవ్ కిచ్చో వేర కొడు సికడ్డిసి దెక అస్తి గె? ఆవ్ ప్రైజల్క అల్లర్ కమె సికడ్డిసి దెక అస్తి గె? నాయ్! ¹³ పడ్డో, అంచి రిసా జేవ్ అప్పె నింద కెర్తిన్క కిచ్చో రుజ్జు దెకవుక నెతిర్తి. ¹⁴ గని తుచి మొక్కె ఆవ్ కిచ్చో ఒప్పన్తసి మెలె, ‘తప్పు’ మెన జేవ్ సంగితి ‘యేసుక్రీస్తు దొర్కు జలి రచ్చున వాట్’ మెన ఒప్పన్తి నాయ్. సుబుమ్ కబుర్క నంపజా ఆవ్ ఇండ, అమ్చి †మోసె పూర్గుమ్చోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్ జలెకు, పూర్గుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లుతె తిలిసి ఎత్కి, జో దేముడుచ కబుర్లు రెగిడ్డిసి ఎత్కి, ఆవ్ నంప కెర్తసి. ¹⁵ ఈంజేవ్ ఒప్పన్తిసి ఆవ్ కి దయిరిమ్ తెన్ పూర్తి నంప కెర్తసి, సత్తిమ్ ఇండిలన అబద్దుమ్ ఇండిలనకి మొర్తె కి, జివ్ జా ఉట్ట గెచ్చుల. ¹⁶ జాకయ్, దేముడుక కి, మాన్పుల్క కి కిచ్చో పావుమ్ నే కెర్తి రిసా, ఆవ్ జాగర్త దెకన్తసి.

¹⁷ “ఒగ్గర్ వెర్సుల్ గెతికయ్, యూదుల్చ బీద సుదల్క తోడు దెక

* **24:6** 24:6 గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ మత్తెలి తోలితో రెగిడ్త సగుమ్ పుస్తకల్తె 6 నంబర్చి ఆకర్ కోడుచి 7 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్; మెలె, ‘అమ్చి’ తెంతో ‘దిలన్’ ఎద. † **24:14** 24:14 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసెచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడో ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బానతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసె పూర్గుమ్చోచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె.

మెన, ఒత్తచ మాన్సుల్ దిలి డబ్బుల్ దెరన అయ్లయ్, చి అమ్చొ దేముడుక కానుక దెంక మెన, దేముడుచి గుడితె గెలయ్. 18 నుద్ది జతి కారిమ్ కెరన ఆవ్ దేముడుచి గుడితె దస్సి బక్తి కెర్తె తతికయ్, ఆసియా ప్రదేసిమ్చ అమ్చ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ అంక దెకిల. గని కేన్ జనాబ్ గగ్గోల్ గుగ్గిల్ జలిసి కిచ్చొయ్ నాయ్. 19 అంచి రిసా ఆసియాచ యూదుల్ కిచ్చొ నేరిమ్ వయడుక ఇస్టుమ్ జతతి, జెద్వి అప్పె ఇన్నె తుచి మొక్కె సాచి జంక జలి చెంగిల్ తత్తి. 20 గని జేవ్ నాయ్, చి ఈంజేవ్ యెరూసలేమ్చ మాన్సుల్ సబ కెర్లిన్తె ఆవ్ నింద జలి పొది, ఆవ్ కిచ్చొ తప్పు కెర్లిన్చి రుజ్జు దెకిల గే, నూన్ల గే, సంగుతు. 21 ఎక్కి కోడుచి రిసా జేవ్ సంగుక జయెదె. జోవయించి నెడిమి ఆవ్ టీచోజ తా, “మొర్లె కి జీవ్ జా ఉట్టుమ్దె” మెన ఆవ్ సంగితసిచి రిసా అంక ఆజి నింద కెర్తెతి.” దస్సి పవులు అదికారిక సంగిలన్.

పవులుక తీర్పు నే జతె జేల్తె రకితె తిలిసి

22 అదికారి జలో పేలిక్స్, యేసుక నంపజతి చి రిసా ఇదిల్ ఒగ్గర్ జానె, చి తీర్పు వాయిద కెర్తి రితి, “జమాన్లుచొ అదికారి జలో లూసియ ఇత్తల్ ఉట్ట అయ్లె, తుక వయడ్డి నేరిమ్చి తగు నూనిందె” మెన, పవులుక సంగిలన్.

23 వడ్డొ, ఒత్త తిలో పుంజెకజిన్ జమాన్లుక వెల్లోక, “ఈంజొ మాన్సుక జేలి కెర, గని బంద గట్ట నాయ్, గదితె డంక నాయ్, చి జోచ గోతుసుదల్తె కో గోత్ అయ్లె కి, జోక దొర్పు జలిసి కిచ్చొ ఆన్లెకి, అడ్డు కెర నాయ్” మెన పేలిక్స్ ఆడ్డ దిలన్.

24 సగుమ్ దీసల్ గెలి వడ్డొ, పేలిక్స్ అదికారి యూదుడుయి జలి ధ్రుసిల్ల

మెలి తేర్నిక కడ ఆన, పవులు జేలి తిలిన్తె అయ్ల. పవులుక “జెప్సన్” మెన పేలిక్స్ సంగ తెద్రయ్తికయ్, అయ్లొ. యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలిన్చి బోదన నూన్ల. 25 పవులు బోదన కెర కెర, కిచ్చొచి రిసా సంగుక దెర్లన్ మెలె, పున్నిమ్చి రిసా, ఆస కెరంతి రిసా, చి ఆకర్ దీసిక లోకుమ్చ మాన్సుల్క యేసుప్రబు పరిచ్చు కెర తీర్పు కెరుక తిలిన్చి రిసా సంగిలన్, చి పేలిక్స్, సొంత కెర్తె తప్పుల్క ఉచర లాజ్ జా బియ్ కెర, “అప్పెచి మట్టుక ఉట్ట గెచ్చు తా. అంక అవ్కానుమ్ తిలె, తుక కెయ్క గే అన్నె బుకారిందె” మెన జోక తెద్రయ్లన్. 26 వడ్డొ, పేలిక్స్ అన్నె కిచ్చొచి రిసా ఉచర్తె తిలో మెలె, ‘విడ్డల్ జతి రిసా ఏక్ వేల పవులు లంచుమ్ దెయెదె’ మెన ఆస జా తిలో. జాకయ్ ఒగ్గర్ సుట్టు జోక బుకారా బుకారా, జో తెన్ లట్టబ్బొ. 27 గని పవులుక ఒత్త జేలి కెర దొన్ని వెర్పుల్ గెతికయ్, పేలిక్స్ అదికారి వేరతె మార్పువ జలో, చి పొర్కియన్ పెస్తున్ అదికారి జలో. మార్పువ జలి పొది, యూదుల్క పులవుక మెన పవులు జేల్తె దస్సి తతి రితి పేలిక్స్ ముల దిలో.

25

పవులుచి రిసా యూదుల్ అన్నె అల్లర్ ఉచర్లిసి

1 ఏలుప కెరుక మెన, పెస్తున్ యూదయ ప్రదేసిమి ఉట్ట జా తిర్తితి గెలి వడ్డొ, జోవయించి మేడ తిలి కైసరియ తెంతొ బార్ జా, యెరూసలేమ్తె గెలో. 2 వెల్లెల పూజర్లుచి యూదుల్చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ జోతె జా కెర, పవులుచి రిసా సంగిల. 3 అన్నె, “దయ కెర పవులుక యెరూసలేమ్తె తెద్రవు” మెన, బతిమాల్పా జా సంగిల. జో అయ్లె,

‡ 24:25 24:25 కిచ్చొ తీర్పు మెలె, జోవయింక నంపజా సత్తిమ్ జలంక పరలోకుమ్తె కడ నెతిసి, గని నంప నెంజ అబద్ధమ్తె తా: గెలసక సిచ్చతె గల్లిసి.

వట్టి లుంక దెర మారుక మెన ఉచర్తతి.
 4 పెస్తున్, “పవులు ఒత్త కైసరియతె జేల్తె అస్సె, చి ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె ఆవ్ ఒత్త అన్నె గెచ్చిందె” మెన సంగ.
 5 “ఆవ్ ఒత్త గెచ్చుక బార్ జలె, తుమ్చ అదికారుల్ అంచి తెన్ బెద జెతు, చి జో మాన్సు కిచ్చో నేరిమ్ కెర తిలె, రుజ్జు దెకవుతు!” మెన సంగిలన్.

పెస్తున్ పవులుచి తగు అన్నె సూన్లిసి
 6 పెస్తున్ ఎక్కి అట్టు గే దెస్సు గే షొదుల్ ఒత్త యెరూసలేమ్తె తా కెర, కైసరియతె అన్నె ఉట్ట అయలన్, చి అన్నెక్ దీసి పవులుచి తగుచ రుజ్జుల్ సూనుక వెస, పవులుక “జెవున్” మెన ఆడ దిలో.
 7 పవులు యెరూసలేమ్ తెంతో అయల, యూదుల్ జోవయించి నుట్టునంత టీవోజె కెర, కిచ్చో కిచ్చో వెల్లెల నేరిమ్లు ఒగ్గర్ సంగిల, గని రుజ్జుల్ దెకవుక నెతిర్ల.
 8 తెదొడి పవులు “యూదుల్చ ఆగ్గుల్ రితి కెర్తినచి అలవాట్ ఉచర్లె కి, కిచ్చో నేరిమ్ కెరి నాయ్, దేముడుచి గుడిచి రిసా కి కిచ్చో నేరిమ్ కెరి నాయ్, చి అమ్క ఏలుప కెర్తొ *కైసర్చి రాజమ్క కి కిచ్చోయ్ ఇదిలిసి నేరిమ్ కి కెరి నాయ్” మెన, జబాబ్ దిలన్.

9 పెస్తున్, మాత్రమ్, యూదుల్క పులవుక మెన, పవులుక, “యెరూసలేమ్తె గెచ్చు ఈంజేవ్ అంక సూనయ్ల నేరిమ్లుచి రిసా తీర్పు కెరవనుక ఇస్టుమ్ జతసి గే?” మెన పుసిలన్.
 10 గని పవులు జబాబ్ దిలన్, “కైసరు వెల్లో రానో ఏలుప కెర్తి రితిచి గెరితె తీర్పు జంక మెన ఇన్నె ఆవ్ టీవోజె అస్సి. ఇన్నెయి అంచి తగు తీర్పు సరిగా జంక. యూదుల్క ఆవ్ కిచ్చో తప్పు కెరి నాయ్. తుయి కి జా కోడు జాన్సి.
 11 ఆవ్ తప్పు కెర్తయ్ జలె, మొర్తి సిచ్చుచి ఎదిలి నేరిమ్

కెర్తయ్ జలె, ఆవ్ మొర్తి కి బాద నాయ్. గని ఈంజేవ్ వయడ్ల నేరిమ్లు ఆరిచ జలె, అంక యూదుల్చి రితి తీర్పు కెర సిచ్చు కెరుక మెన ఇన్నెచి అత్తి అంక కో సొర్పు కెర దెంక నాయిమ్ నాయ్. కైసర్ వెల్లో రానో సొంత అంచి తగు సూన తీర్పు కెర్పు” మెన, సంగిలన్.
 12 తెదొడి, పెస్తున్, జోవయించి సబచ అదికారుల్ తెన్ వెన లట్టల్లు, చి పవులు, “కైసరు సొంత అంచి తగు సూన తీర్పు కెర్పు” మెన ఇస్టుమ్ జలది. ఈంజ తగు జా సెలవ్ దెతయ్. కైసరుచి గెరి గో” మెన తీర్పు సంగిలన్.

పెస్తున్ పవులుచి రిసా పెస్తున్ అగ్రిప్పు రానొక సంగిలిసి

13 సగుమ్ దీసల్ గెతికయ్, ‘పెస్తున్ నొవర్ ఏలుప కెర్తయ్’ మెన, ఇదిల్ ఉత్తర పక్కచో రానో జలో అగ్రిప్పు, బేన్సి జలి బెర్నికే తెన్, కైసరియతె గోత్ అయల.
 14 ఒగ్గర్ దీసల్ ఒత్త తతికయ్, పవులుచి తగుచి రిసా పెస్తున్ జో రానొక సంగిలన్. పేలిక్స్ ఏలుప కెర్తి తెంతో జేలి జలో ఎక్కిలో ఇన్నె అస్సె.
 15 జలె, ఆవ్ యెరూసలేమ్తె గెచ్చు తిలి షొది, ఇన దస నేరిమ్లు కెర అస్సె, మెన వెల్లెల పూజర్లు చి యూదుల్చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ సంగ, తీర్పు కెర సిచ్చు కెరు మెన, అంక సంగిల.

16 “జేవ్ యూదుల్ దస్సి సంగితికయ్. నేరిమ్ వయడ్లన నేరిమ్ వయిలోసా ఎక్కితె తీర్పు కెర్తి టాన్తె జా తగు సూనవుక నే టీవోజెతె అగ్గె, నేరిమ్ వయిలోసా జేవ్ నింద కెర్తినక జబాబ్ సంగుక అవ్కాసుమ్ నే దెతె అగ్గె, అమ్చ రోమియుల్చి అలవాట్ తెన్ జోక కచి అత్తి సొర్పు దెంక జయె నాయ్, మెన, జబాబ్ దిలయ్.
 17 జాకయ్, జేవ్ ఇత్తల్ ఉట్ట అయిలి బేగి, వాయిద నే

* 25:8 25:8 వెల్లో రానొచి, రానొచి. † 25:10 25:10 సిజరు వెల్లో రానొ, మెల వెల్లో రానొ, రోమ్ పట్టుమతె తా ఈంజ ‘బారికుల్’ చి పుస్తకుమతె సంగిల ప్రదేసిమ్లు ఎత్తిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తయ్. రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్క వెల్లో, జో.

కెరై, అన్నెక్ దీసి తగు సూనవుక మెన తీర్పు కెర్నెతె వెన, జోక జెవున్ మెన, కడ ఆనయలయ్. 18 నేరిమ్ వయడ్డన టీవో జలి షొది, కిచ్చో విలువచ నేరిమ్లు వయడ్డి నాయ్. 19 జేవ్ కిచ్చోచ నిందల్ జోక సంగితె తిల మెలె, జోవయింఱో దేముడుచి అలవాట్చి కమొచి రిసా, పడ్డో యేసు మెలో ఎక్కిలోక 'మొర అన్నె జలో' మెన పవులు సంగిలిన్క గగ్గోల్ జతె తిల. 20 జాకయ్, దన్ను తగులు తీర్పు కెరుక నేన కెర, ఈంజేవ్ సంగిత నిందల్చి రిసా యెరూసలేమ్తె గెచ్చు తగు సూనవ తీర్పు కెరవనుక ఇస్టుమ్ జతసి గె? మెన పుసిలయ్. 21 గని, వెల్లో రానో జలో కైసరు సొంత తీర్పు కెర్ను, మెన మదెనె ఇన్నె జేలి తయిందె మెన పవులు ఇస్టుమ్ జతికయ్, కైసర్తె ఆవ్ తెద్రయ్తి ఎదక జోక రకితె తత్తు మెన, జేలితె అన్నె గలిలయ్," మెన పెస్తున్ సంగిలన్.

22 జాకయ్ అగ్రిప్పు రానో, ఆవ్ సొంత జోచి తగు సూనుక అంక ఇస్టుమ్, మెన సంగిలన్, చి "దన్ని జలె, కలిక జోక సూనాతె" మెన, పెస్తున్ సంగిలన్.

అగ్రిప్పు రానో పవులుచి తగు సూన్లిసి 23 జలె, అన్నెక్ దీసి, అగ్రిప్పు రానో, బెర్లిక్ మెలి బేన్ని తెన్ బార్ జా, జమాన్లుచ అదికారుల్ తెన్, చి పట్టుమ్చ వెల్లో సుదల్ తెన్, గెరితె ఒగ్గర్ గవురుమ్ తెన్ జా కెర, వెసిల. పవులుక కడ ఆన మెన పెస్తున్ ఆడ్ర దెతికయ్, కడ ఆన్.

24 తెదోడి, బెర తిలసక పెస్తున్ "ఓ రానో జలో అగ్రిప్పు, ఇన్నె అయ్లస ఎత్కిజిన, ఈంజో మాన్సుక తుమ్ దెకితను. ఇన్నెచి రిసా జా సుట్టు యూదుల్ ఎత్కిజిని, యెరూసలేమ్తె కి ఇన్నె కి, అంక బలవంతుమ్ కెర, జో అన్నెజింక కిచ్చోక? మొర్ను! మెన, కేకుల్ గల్తె తిల. 25 గని, 'మొర్ని సిచ్చు జతి కేన్

నేరిమ్ కెరె నాయ్' మెన అంక డీసిలి, చి ఈంజో, కైసరు వెల్లో రానో సొంత అంచి తగు, సూన తీర్పు కెర్ను, మెన కోర్ప జతికయ్, దన్ని జలె, జో తెయి రోమ్తె తుక తెద్రయిందె మెన, ఇన్నెక ఒప్పున్లయ్. 26 గని, ఇన్నెచి రిసా అంచో కైసరు ప్రబుక దెతి రిసా కిచ్చో నేరిమ్ రెగుడుక నేన అస్సి; కిచ్చో నేరిమ్ వయడ్డిని నాయ్ చి రిసా ఎత్కిచి మొక్కె, ముక్కిమ్క తుచి మొక్కె, ఓ అగ్రిప్పు రానో, జోక టీవో కెర అస్సి. కిచ్చో మెన మెలె, 'జేవ్ జోచి కొడో సూన్లె, ఆమ్ ఇన్నెక పరిచ్చు కెరై, ఇన్నెచి రిసా కిచ్చో జవున్ రుజ్జు అమ్చో వెల్లో రానో కైసరుక రెగుడుక జయెదె'. 27 జలె, జేలి జలో కేన్ మాన్సుక ఆరి, కిచ్చో నేరిమ్ వయడుక నేనేతె తెద్రవుక బెదితయ్ నాయ్, మెన ఆవ్ ఉచర్తసి" మెన ఇసి సంగిలన్.

26

అగ్రిప్పు రానోచి మొక్కె పవులు సాచి సంగిలిసి

1 తెదోడి, అగ్రిప్పు రానో పవులుక, "తుయి సొంత జబాబ్ దెంక తుక సెలవ్ దెతసి" మెలన్, చి పవులు ఆతు తెన్ సయన కెర, ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్.

2 "ఓ అగ్రిప్పు రానో, యూదుల్ కెర్ల నిందల్ ఎత్కిచి రిసా తుచి మొక్కె ఆవ్ జబాబ్ దెంక సెలవ్ దొర్కు జలిచి రిసా అంక సర్ల. 3 యూదుల్ కెర్ల రకల్ ఎత్కి, యూదుల్చ తగుల్ ఎత్కి, తుయి జాన్సి. జాకయ్, తుయి 'బమ్మ నెంతె అంచి సాచి సరిగా సూసుక' మెన, ఆవ్ తుక జోకర్తసి. 4 ఆవ్ బాల తతె తెంతో, అమ్చ సొంత మాన్సుల్తె కి ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె కి, ఆవ్ కీసి జిలయ్ గే యూదుల్ ఎత్కిజిన్ జాన్తి. 5 అమ్చి మొత్తుమ్చ ఆగ్గుల్ ఎత్కిజినిచి కంట నిదానుమ్ కెర్ల ఆమ్ పరిసయ్యుల్ బక్తి కెర్తి రితి ఆవ్ ఇండిలిసి మెన జేవ్ అగ్గయ్ తెంతో జాన్తి. జేవ్

సత్తిమ్ సాచి సంగుక ఇస్టుమ్ ఒత్త జలె, ఇసి సంగిత. ⁶ అప్పె, జలె, కిచ్చొక అంక తగు కెర అస్తి మెలె, అమ్చ పూర్గుమ్చక అమ్చో దేముడు సంగిలి కోడు ఆవ్ నంపజా దయిరిమ్మ తెన్ త్తిలి రిసాయి. ⁷ జా కోడు సంగిలిన్క అమ్క జెయిమ్ జవున్! మెన, అమ్చ బార సెకుమ్లుచ యూదుల్ రోజుక అందరె మెద్దెనె నిదానుమ్ తెన్ బక్తి కెర్తతి. జేవ్ కోర్ప జతిన్చి ఆసచి రిసా మెన ఆవ్ నంపజతసిచి రిసా, ఓ రానొ, అంక నింద కెర్తతి. ⁸ 'మొర్లనక దేముడు జియడ్డయ్' మెన సంగిలె, కిచ్చొక తుమ్ ఎత్తిజిన్ నంప కెరుక నెత్తిర్తును?

⁹ "అగ్గెయి, జలె, నజరేతు గవ్విచో యేసుక 'జొయ్యి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా' మెన మాన్సుల్ సంగిలె, 'అబద్దుమ్' మెన, మెన్సు నిదానుమ్ ఉచర, ఆవ్ అగ్గె నంపజలన్క జలె అల్లర్ కెర్తె తిలయ్. ¹⁰ యెరూసలేమ్తె జోవయింక *అల్లర్ కెర్లయ్. కిసి మెలె, వెల్లెల పూజర్లుచి సెలవ్ నజన, ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్క జేల్తె గలిలయ్, చి 'మొర్తి సిచ్చ జతు' మెన, ఆవ్ ఒప్పున్లయ్. ¹¹ ఎత్తి సబగెరి గెచ్చు జోవయింక సిచ్చల్ కెర్తె తిలయ్, చి 'యేసుక రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రీస్తు నెంజె మెన సంగ జోవయింక దూన్సుప కెర్తు' మెన, జోవయింక అల్లర్ కెర్లయ్. జోవయించి రిసా అంక వెర్రి కోపుమ్చి రిసా, వేర దేసిమ్లుచ పట్నల్తె గెచ్చు కి, జోవయింక అల్లర్ కెర్తె తిలయ్.

¹² "దస్సి, ఏక్ సుట్టు, 'నంపజలన్క అల్లర్ కెరిందె' మెన, వెల్లెల పూజర్లుచి సెలవ్ తెన్ జోవయించి అదికారుమ్ తెన్ ఏక్ దీసి దమన్సు పట్నుమ్తె గెతి వట్టి గెతె తతికయ్, ¹³ ఓ రానొ, మెద్దెనె, పరలోకుమ్ తెంతో చి ఏక్ వెల్లి ఉజిడి దెకిలయ్. పొద్దుచి ఉజిడ్చి కంట వెల్లి ఉజిడి. అంచి సుట్టునంత,

అంచి తెన్ ప్రయానుమ్ కెర్తె తిలనచి సుట్టునంత డీన లగిలి. ¹⁴ జా దెక, ఆమ్ ఎత్తిజిన్ ఎట్టో సేడ్డికయ్, అమ్చి ఎబ్బీ బాస తెన్ ఏక్ అవాడ్ సంగిలిసి సూన్లయ్, 'సాపులు, సాపులు, అంక కిచ్చొక అల్లర్ కెర్తని? ఆవ్ సికడ్డిసి తుయి నెన కెర, తుకయి తూయి నొప్పి కెరంతసి?', మెన సంగిలన్. ¹⁵ 'తుయి కొన్నొ, ప్రబు?' మెన పుసిలయ్, 'తుయి అల్లర్ కెర్తొ యేసు అవ్వి. ¹⁶ తుయి ఉట్ట, టీవోజ. కిచ్చొక తుక అప్పె డీన అస్సి మెలె, అంచ కమె కిచ్చొ దెక అస్సిన్ గే అన్నె కిచ్చొ అంచ కమె తుయి దెకితె గే, జా ఎత్కిచి రిసా తుయి సాచి సంగుక మెన, తుక ఆవ్ నిసాన తెద్రయ్తసి. ¹⁷ యూదుల్చి అత్తి కి, యూదుల్ నెంజిలనచి అత్తి కి, తుయి అల్లర్ సేడ్డె కి, ఆవ్ తుక రచ్చించుప కెరిందె. యూదుల్ నెంజిలనతె తుక తెద్రయ్తసి. ¹⁸ జేవ్ గుడ్డి జల రితె జా తిలె కి, దెక, అందర్బుద్ది ముల, ఉజిడ్ బుద్ది జా, సయ్తాన్చి సేవ కెరుక ముల, దేముడుచి సేవ కెర్తు' మెన, 'జేవ్ కెర్ల పాపల్ పుంచి జతు చి అంక నంపజా సుద్ది జల అన్నె మాన్సుల్ తెన్, జోవయింక కి టాన్ దొర్కు జవున్' మెన తుక 'జొయ్యి అంచి సాచి సంగున్' మెన, తుకయ్ ఆవ్ తెద్రయ్తసి.", మెన అంక ప్రబు తెదొడి సంగిలన్.

¹⁹ "జాక, ఓ అగ్రిప్పు రానొ, పరలోకుమ్చో ప్రబు జా దీసి దెకయ్లిన్క సూనయ్లిన్క నే పిట్టయ్తె నిదానుమ్ కెర, ²⁰ తొలితొ దమన్సుతె, పడ్డొ యెరూసలేమ్తె, పడ్డొ ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి, పడ్డొ యూదుల్ నెంజిలనచ దేసిమ్లుతె గెచ్చు, ఒత్త కి, తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా ముల, దేముడుక తుమ్ నంపజా మార్సుప జలిన్క రుజ్జు జతి రితి సత్తిమ్ ఇండ

* 26:10 26:10 బారికుల్ 9 అద్యయమ్.

మెన, బోదన కెరై తిలయ్. 21 జాకయ్, యూదుల్ దేముడుచి గుడితె అంక దెర, అంక మారుక కుట్ట కెర్ల.

22 “అజి ఎదక కి, దేముడు అంక తోడు తత్తయిచి రిసా, బాల వెల్లో ఎత్కిజిన్చి మొక్కె ఈంజ సాచి ఆవ్ సంగితసి. ‘జర్గు జయెదె’ మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన సంగిలిసి తెన్ మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు సంగిలిన్తెన్ బెదితి సాచి ఆవ్ సంగితసి. కిచ్చో వేరచి నెంజె. 23 జేవ్ కిచ్చో సంగిలిన్చి రిసా ఆవ్ సంగితసి మెలె, సైమల్ సేడ క్రిస్తు మొరుక అస్సె, చి అన్నె జివ్ జా ఉట్టితనక జో మొదోల్ సుదో జయెదె, చి అమ్చ యూదుల్క కి, యూదుల్ నెంజిలనక కి జోచి ఉజిడి జో దెకయెదె, మెన, పూర్గుల్ సంగిలి కోడు” మెన పవులు సాచి సంగిలన్.

పెస్తున్, పవులు, అగ్రిప్ప లట్టబ్లిసి 24 పవులు దస్సి సాచి సంగితె తతికయ్, పెస్తున్ గట్టిజ అవాడ్ కెరన, “పవులు, తుయి వెరై జా అస్సిన్. తుయి ఒగ్గర్ నదు కెర్రిసి తుక వెరై కెర మార్పుప కెర్తయ్” మెన సంగిలన్. 25 “తుక జోఒర, వెల్లో పేస్తన్. ఆవ్ వెరై నెంజి! ఆవ్ సంగితిసి సత్తిమ్. 26 రానొక వును. ఈంజ ఎత్కి జోక ఎర్కె, చి దయిరిమ్ తెన్ జోవయించి మొక్కె ఆవ్ సంగితసి. ఈంజ ఎత్కి కిచ్చో గుట్టుచి నెంజె. జో కి ఈంజ ఎత్కి కచితుమ్ నూన తయెదె” మెన, పవులు సంగ, 27 రానొచి పక్క పల్ల, “రానొ జలో ఓ అగ్రిప్ప, ‘జర్గు జయెదె’ మెన అమ్చొ దేముడుచి కబుర్లు సంగితన పూర్గుమ్ రెగ్గయల కొడో తుయి నంపజతసి గే? తుయి ‘నంపజతయ్’ మెన జాని” మెన, పవులు సంగిలన్. 28 అగ్రిప్ప పవులుక, “అంక బే బేగి మార్పుప జా నంప జవున్, మెన తుయి ఉచర్సి గే?” మెన పుసిలన్, 29 పవులు, “బే బేగి జవున్, అల్నిమ్ జవున్, గని ఎక్కి తుకయి మెని

నాయ్. అజి అంచి కోడు సూన్తన ఎత్కిజిన్ కి ‘ఈంజేవ్ గొల్పుల్క పిట్టవ, అంచి రితి జా మార్పుప జతు!’ మెన ఆన తెన్ దేముడుక ఆవ్ ప్రార్థన కెర్సి” మెన, పవులు రానొక సంగిలన్.

30 తెదొడి రానొ, పేలిక్స్, బెర్రికే, చి జోవయింతెన్ వెన తిలన ఎత్కిజిన్ ఉట్ట, కెర, 31 బార్ జా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కిచ్చో మెల మెలె, “ఈంజో మాన్సు కిచ్చో మొర్రి సిచ్చుచి ఎదిలి తప్పు జవున్, జేలి జతిన్చి ఎదిలి తప్పు జవున్, కిచ్చోయ్ కెరై నాయ్” మెన సంగిల. 32 చి పెస్తున్క అగ్రిప్ప రానొ, “కైనరు వెల్లో రానొ సొంత అంచి తగు సూన్సు మెన ఈంజో మాన్సు సంగితో నాయ్ జలె, ఇన్నెక విడ్డల్ కెరుక జతి!” మెన సంగిలన్.

27

రోమ పట్టుమ్తె పావులీంసి ప్రయానుమ్ గెచ్చుక దెర్రిసి

1 అమ్ ఇటలీ దేసిమి ప్రయానుమ్ గెచ్చుక మెన అదికారుల్ సంగితికయ్, పవులుక చి అన్నె జేలి తిలనక, బెగుస్తు వెల్లో రానొచి మెలి జమాన్లుతె, పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లో యూలి మెలో ఎక్కిలోచి అత్తి సార్ప కెర్ల. 2 తెదొడి, వేర దేసిమ్చి అద్రముత్తియ పట్టుమ్చి ఓడ ఆసియా ప్రదేసిమ్చ రేవుల్ వాట్ గెచ్చెదె మెన, జా ఓడతె వెగ బార్ జలమ్. అన్నె మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చి దెస్సలోనిక పట్టుమ్చొ అరిస్తార్కు అమ్చి తెన్ తిలో.

3 ఉత్తర పక్క గెచ్చ గెచ్చ, అన్నెక్ దీసి సీదోను రేవుతె ఉత్తిర్లమ్, చి యూలి, పవులుక చెంగిల్ దెక, జోచ ఒత్తచ గోతుసుదల్తె జో గోత్ గెచ్చ ఇదిల్ పుండ సుక్కుమ్ జంక మెన, సెలవ్ దిలన్. 4 పుండ, ఓడతె అన్నె వెగ, ఒత్త తెంతో అన్నె ఉత్తర పక్క గెచ్చ, తెదొడి పడమర పక్క గెచ్చ, కుప్ర డిబ్బుక జిన్లమ్. కుప్రక వేర పక్క గెత్తమ్, జలె, వాదు

అల్లర్ కెర్తి. ⁵ ఒత్త తెంతో, కిలికియచి పంపులియా ప్రదేసిమ్లు సాడి ఓడ తెన్ గెచ్చు గెచ్చు, లుకియ ప్రదేసిమ్చి మూర రేవుతె ఉత్తిర్లమ్. ⁶ ఇటలీతె గెతి అలెక్కంద్రియ పట్టుమ్ తెంతో చి ఓడ ఒత్త తతికయ్, జా ఓడతె వెగ గెచ్చుక జయదె మెన పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లో జాన కెర, అమ్క వెగయలన్. ⁷ సగుమ్ దీనల్ తిరీమ్ తిరీమ్ ఓడ తెన్ గెలమ్, గని తెదొడి వాదు అల్లర్ కెర్తి, చి క్షీదు రేవు పాసి అయ్లి పొది, అన్నె పడమర పక్క గెచ్చుక ఉచర్లె వాదు పూర్తి అడ్డు కెర్తికయ్, దచ్చెన పక్క గెచ్చు, క్రేతు డిబ్బుచి సల్కొనే మెలి కొన్నక కన్టనె జిన, ⁸ క్రేతుచి లాసేయ పట్టుమ్చి పాసి తిలి 'నూటి రేవుల్' మెలి టాన్తె పాఁవిలమ్.

వెల్లి వాదు అల్లర్ కెర్తిసి

⁹ ఒత్త సగుమ్ దీనల్ తిలమ్, చి చువ్వె తతి అమ్చి వండుగు కేడ్డికయ్, చల్లి పొది పాసి జెతయ్, చి జా పొదిచి వాదుక ఒత్త ఓడతె గెచ్చుక ప్రమాదుమ్చి రిసా, ¹⁰ "గోతునుదల్, అమ్ అప్పె బార్ జలె, ఓడక, సామన్క, చి అమ్క ప్రమాదుమ్, ఒగ్గర్ నస్టుమ్ జమ్దె మెన దెకితసి" మెన, పవులు జాగర్ల సంగిలన్. ¹¹ గని పవులు సంగిలిన్క పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లో విలువ నే దెకితె, ఓడ ఇండయ్తనచో ఎజొమాని, అన్నె ఓడచో ఎజొమాని దొగులచి కోడు సూన్లన్, చి ¹² "ఈంజ రేవుతె వాదు సరిగా అడ్డు జయె నాయ్ చి రిసా ప్రమాదుమ్" మెన ఓడతె తిల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ సంగ, "ఏక వేల క్రేతు డిబ్బుచి పీనిక్స్ మెలి అన్నెక్ రేవుతె పాఁవిలె, ఇదిల్ వేర దిక్కుక మొక్కె జతయ్ మెలె, నైరుతి దిక్కుకచి వాయవ దిక్కుకచి చల్లి పొది ఒత్త రకిలె చెంగిల్ కిచ్చిగె" మెన సంగిల.

¹³ తెదొడి, దచ్చెన పక్క తెంతో ఉల్లువుల్లుల్లు వాదు కెర్తికయ్, 'అప్పె బార్ జలె చెంగిల్ కిచ్చిగె' మెన, ఓడక

టీవో కెర్తి లంగరు మెలి ఇనుము సామన్ సముద్దుమ్ తెంతో కడ కెర, ఇండవుక దెర, క్రేతు డిబ్బుచి గట్టుక పాసి గెచ్చు తా, ఇండయ్తె తిల. ¹⁴ గని ఈసాన్యమూల పక్క తెంతో జెతికయ్ వెల్లి వాదు బుఁయి పక్క తెంతో వీరుక దెర్లి, ¹⁵ చి జా వాదుక నెత్త కెర, ఓడ పనుల, వాదు గెతి దిక్కుతె వెల్లి జలి. ¹⁶ తెదొడి, కిసి గే, కొద మెలి ఇదిలిసి డిబ్బుచి గట్టుతె జా కెర, ఓడ పడ్డె కడ దొనిక కన్టనె ఓడతె వెగడ్లమ్. ¹⁷ డిట్టుమ్ జవున్ మెన, డిట్టుమ్ వాలివో తెన్ ఒండి ఓడక బందిల. తెదొడి, సూర్తి మెలి ఇన్న డిబ్బుతె ఓడ వెల్లి జలి టక్కున దెరన గెలెదె మెన బియఁకెర, ఓడ తిరీమ్ ఉట్ట గెన్ను మెన, జేవ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తెరల్ గట్ట ఉత్తయ్ల.

¹⁸ గని, వాదు కెర్తల్ ఒగ్గర్ కెర, ఓడక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తికయ్, అన్నెక్ దీసి, ఓడతె దువార్తె తిలి సామన్ సముద్దుమ్తె గలుక దెర్ల, ఓడ సుల్కన జవున్ మెన.

¹⁹ గని వాదు తగుప జయె నాయ్, చి తిర్రత్క ఎత్తిజిని, బాల వెల్లో, సొంతయ్ బెద, ఓడ ఇండయ్తి సామన్ కి ఉక్కుల సముద్దుమ్తె గలిలమ్. ²⁰ ఒత్త తెంతో, వాదు పాసి గట్టిజ జతికయ్, ఒగ్గర్ దీనల్ జలి పొద్దు డీసె నాయ్, సుక్కల్ డీస్సి నాయ్, చి రచ్చించువ జతి దయిరిమ్ ఎత్తిజిన్క పూర్తి గెలి.

²¹ జేవ్ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ దీనల్ చువ్వె తతికయ్, పవులు జోవయించి నెడిమి పురె జా, "ఆవ్ తెదొడి సంగిలిసి సూన్తద్ జలె, క్రేతు తెంతో బార్ జతద్ నాయ్, ఈంజ నస్టుమ్ కన్టుమ్ సేడ్డద్ నాయ్. ²² ఈంజ ఓడ పాడ్ జా గెచ్చెదె, గని కేన్ మాన్సు మొర్పు నాయ్, అప్పె తుమ్ దయిరిమ్ తెన్ తా మెన ఆవ్ తుమ్క సంగితసి. ²³ కిసి జాని మెలె, ఆజి రాతి, ఆవ్ నంపజలొ దేముడుచి దూత ఎక్కిలో జా కెర, అంచి పాసి టీఁద, ²⁴ అంక, 'పవులు, తుయి బి నాయ్.

తుయి కచితుమ్ *కైసర్చి పాసి టీఁద జా జోక తుచి తగు నూనయతె. పడ్డె, ఈందె తుచి తెన్ ఓడతె గెతన కి తుచి తెన్ రచ్చించుప జతు దేముడు తుక వరుమ్ దా అస్సె మెన,' దూత అంక సంగిలన్. 25 జాకయ్, గోతుసుదల్, తుమ్ దయిరిమ్ తా. అంక కబుర్ సంగిల్ రితి కచితుమ్ జర్గు జయెదె మెన ఆవ్ నంపజతసి. 26 గని మదెనె, కేన్ జవున్ డిబ్బతె ఓడ పెల్లి జంక అస్సె" ఇసి పవులు సంగిలన్.

ఓడ డిబ్బచి గట్టుతె పెల్లి జలిసి

27 చొవ్ల పొదుల్ గెతికయ్, అందరె, అద్రియ సముద్రుమ్తె అమ్చి ఓడ ఇండ నే ఇండిలి రితి జా తిరిమి గెతె తతికయ్, 'అమ్ బుయిక పాసి జెతసుమ్ కిచ్చిగె' మెన, ఇండయతనక అజ్జ అయిలి. 28 చి 'సముద్రుమ్ కెద్ది దీగ్ అస్సె గే దెకుమ' మెన కొల్ల దెకిలె, పుంజెక్ విస్సెక్ అడుగుల్ దీగ్ అస్సె. అన్నె ఇదిల్ దూరి గెచ్చు కొల్ల దెకిలె, తొబయ్ అడుగుల్ దీగ్ జా అస్సె. 29 తెదొడి, "పత్రతె పెల్లి జలె అల్లర్ జమ్దె" మెన బియఁ కెర, 'ఓడ టీవో కెర' మెన, ఓడచి పడ్డె పక్క తెంతో చెత్తర్ లంగర్లు సముద్రుమ్తె బుడ్డవ తా, "కెదొడక రాతి పాయదె." మెన ప్రార్థన కెరె తిల. 30 మదెనె, 'ఓడక ముల దోనితె వెగ్ బయిలె బార్ జమ' మెన ఓడ ఇండయతన, ఆరిక "ఓడచి పురైతెచ లంగర్లు బుడ్డయతనుమ్" మెన సంగ, లుంకచోరు ఓడచి దోని ఉత్తవ దిల. 31 జా పవులు దెక కెర, పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లొక చి జమాన్లుక, "ఈంజేవ్ మాస్సుల్ ఓడతె తిలెకయ్ రచ్చించుప జస్సె" మెన సంగిలన్. 32 చి దోనిచ వాలివో జమాన్లు సుదల్ సింద, దోని ములయిల.

33 కుకుడో వానెనె, "అప్పె చొవ్ల పొదుల్ జయెదె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ బియఁ తా చువ్వె అస్సెన్. 34 జాకయ్, అన్నిమ్

కా సత్తు జా. తుమ్ కిచ్చొయ్ నస్టుమ్ నే జస్సె రచ్చించుప జస్సె, చి తుమ్క సెక్కి తయెదె. జేవ్క కి పవులు బలవంతుమ్ కెర, 35 పోడియె దెర, ఈంజ అన్నిమ్ దా దయ కెర్లచి" మెన, దేముడుక జొకర కెర, ఏక్ గండ మోడ కంక దెర్లన్. 36 జేవ్ దెక, దయిరిమ్ జా, జేవ్ కి కంక దెర్ల. 37 జా ఓడతె మొత్తుమ్ దోన్ పుంజో డబ్బయ్ సొవ్వు జిన తిల. 38 జలె, ఎత్తిజిన్ సరిపుచుప జలిసి కయిలి పడ్డె, ఓడక 'అన్నె సుల్కన జవున్' మెన, సేనిలి గోదుమ్ ఎత్తి సముద్రుమ్తె గలిల.

39 †పొద్దు బార్ జతికయ్, 'ఈంజ కేన్ దేసిమ్చి బుయి గె?' మెన చినితి నాయ్, గని ఏక్ రేవు తిలిసిచి ఇస్క తిలి సదూనుమ్చి ఒడ్డు దెకిల, అన్నె, "ఒత్త పాఁదిలె, ఓడ ఒడ్డుతె ఒర్గొడ నెంక జయెదె" మెన, ఉచర్ల. 40 జాకయ్, జేవ్ బుడ్డవ తిల లంగర్లుచ వాలివో యిప సముద్రుమ్తె ముల, దిక్కు దెకయత చట్టుచ వాలివో బొడుగ కెర, ఓడక పురై తతి ఇదిలిసి తెర వెగడ, ఒడ్డు పక్క గెచ్చుక దెర్లమ్. 41 సముద్రుమ్ తెడిచి ఏక్ డిబ్బతె ఓడ పెల్లి జా, దెరన గెలి. పురైతో పక్క టక్కున డిబ్బతె వెన గెలి, పడ్డె పక్క కెర్లల్ పెట్టికయ్, ఓడ బద్దల్ జా గెలి.

42 "ఏక్ వేల ఒడ్డుతె పుంగ్ల ఉట్ట నిగుల" మెన, జేలి తిలసచి రిసా జమాన్లు సుదల్ ఉచర, మారుక ఉచర్ల, గని, 43 'పవులుక మొరుక జయె నాయ్' మెన, పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లొ అడ్డు కెర్లొ. "పుంగ్రితన, సముద్రుమ్తె డేఁద ఒడ్డుతె పుంగ్ల, చి 44 పుంగ్లక నేన్లన ఓడచ డండల్ బల్లలు దెర, ఒడ్డుతె పాఁచ" మెన ఆడ్ర దిలన్, చి కో నే పిట్టె, ఎత్తిజిన్ ప్రమాదుమ్ తెంతో ఒడ్డుతె జిన్లమ్.

* 27:24 27:24 వెల్లొ రాసెచి. † 27:39 27:39 రాతి పాయితికయ్

28

పవులుక అయి చడ్లెకి చెంగిల్ తిలిసి

1 ఆమ్ ఎత్కిజన్ ప్రమాదుమ్ నెంతె బుయ్యో పావెలె, జా డిబ్బుక మెలితే డిబ్బు మెన చినిలమ్. 2 మెలితే డిబ్బుచ మాన్సుల్, జలె, అమ్క ఎత్కిజన్క చెంగిల్ మరియాద కెర, 'పాని జా చల్లి కెర్తికయ్', అమ్క ఆగి లావ దిల.

3 జా ఆగిచి రిసా పవులు దొన్ని దారు కుడవ ఆగితె గల్తె తతికయ్, ఒగ్గర్ విస్సుమ్ దెతి అయి వేడిక బార్ జా, పవులుచి అత్తి చడ టక్కున జలి.

4 జోచి ఆతు తెంతో అయి ఒడోయ్ జా అస్సె మెన జేవ్ మెలితే డిబ్బుచ మాన్సుల్ దెక కెర, "ఒహో, ఈంజో మాన్సు అత్య కెర్తొసా జా తయెదె. సముద్దుమ్తె నే మొర్లె కి, ఇన్నెచి పాపుమ్క మొరుక అస్సె, కిచ్చొగె" మెన సంగిల. 5 పవులు, మాత్తుమ్, ఆతు వీర దెతికయ్, అయి ఆగితె సేడ్లి, చి పవులు కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ జయె నాయ్.

6 "ఈంజో పుల గెచ్చు టక్కున జా సేడ మొర గెచ్చెదె" మెన ఉచర్ల, గని ఒగ్గర్ సేంపు రకిలెకి, కిచ్చొ జయె నాయ్ మెన దెక కెర, "ఒహో, ఈంజో దేముడు జా తయెదె" మెన ఉచర్ల.

7 ఒత్త అమ్ తిలిన్క పాసి, జా డిబ్బు దేసిమ్క వెల్లో జలొ పొప్లి మెలొసొక బుయి తిలి. జో పొప్లి తెన్ దస్సుల్ జతికయ్, అమ్క తిర్రతి ఒగ్గర్ మరియాద కెర్లన్. 8 జోచొ అబ్బొన్క జొర్జొ, చి పెట్టి దెర తిలిచి రిసా పవులు జోతె గెచ్చు ప్రార్దన కెర జోక బోడి చడితికయ్, జో చెంగిల్ జలన్. 9 దస్సి జర్గు జతికయ్, జా డిబ్బు దేసిమ్చ జొర్జొ తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజన్ పవులుతె జా కెర, చెంగిల్ జల. 10 జాకయ్ అమ్క ఒగ్గర్ గవురుమ్ కెర్ల, చి తిన్ని జొన్సొ గెలె, ఆమ్ అన్నె ఓడతె బార్ జంక దెర్లి

పొది, అమ్క దొర్కు జలిసి ఎత్కి ఓడతె బెరయ్ల.

రోమ్ పట్టుమ్తె పావులీంసి పావెలిసి

11 జా తిన్ని జొన్సొ గెతికయ్, ఒండి చల్లి పొది జా డిబ్బుతె తిలి ఏక్ ఓడతె వెగ, బార్ జలమ్. జా ఓడ అలెక్సంద్రియ పట్టుమ్ చి. జా ఓడచి బోడితె 'కల్వల్ దేవతల్' మెన బొమ్మల్ తిల. 12 జలె, జా ఓడతె సురకూసు రేవు ఎద ఉత్త, తిర్రతి తిలమ్. 13 ఒత్త తెంతో ఇదిల్ వంకిడి వాటు బుల, రేగియు మెలి రేవుతె పావెలమ్. ఏక్ దీన్ గెతికయ్, దచ్చెన పక్క తెంతో చి వాదు కెర్లి, చి అన్నెక్ దీసి పొతియొలీ రేవుతె పావెలమ్. 14 ఒత్త ఉత్తిరె, సంజల బావుడ్లు తిల, చి "సత్తు పొదుల్ అమ్చి తెన్ తా" మెన బుకార్ల. జా సత్తు పొదుల్ గెతికయ్, బార్ జా, రోమ్ పట్టుమ్తె గెలమ్.

15 ఒత్త రోమక పాసి అయ్లె, సంజల బావుడ్లు అమ్క "జా అస్సి" మెన సూన తా, దస్సుల్ జంక మెన, రోమక రమారమి దొన్ని విసా తిన్ని మయిలు దూరి తిలి అప్పియా మెలి ఏక్ సంతవీది ఎదక, సగుమ్జిన్ అయ్ల. అన్నె సగుమ్జిన్ తిన్ని నిజతి గేర్లు మెలి రోమక ముప్పయ్ పాచే మయిలు దూరి తిలి గవ్వి ఎదక అయ్ల. జోవయింక దెక కెర, పవులు అమ్చొ దేముడుక జోచి స్తర్ల సంగిలన్, చి దయిరిమ్ జలన్. 16 తెదొడి, ఆమ్ రోమతె పావెలి పొది, పవులుక జేల్తె గల్తె నాయ్, గని ఇస్టుమ్ అయ్లిన్తె జో జింక సెలవ్ దా, జమాన్ ఎక్కిలోక రకయ్ల.

17 తిర్రతి గెతికయ్, పవులు ఒత్తచ యూదుల్చ వెల్లో సుదల్క, అదికారుల్క జోతె బుకార్లొ. జేవ్ ఒత్త ఎక్కితె బెదితికయ్, పవులు జోవయింక, "ఓ బావుడ్లు, అమ్చ యూదుల్క కిచ్చొ అల్లర్ కెరి నాయ్, అమ్చ పూర్గుల్చ విదల్ పిట్టవుక మెన ఆవ్ కిచ్చొ కెరి

నాయ్, గని యెరూసలేమ్తె అంక జేలి కెర, రోమియుల్చి అత్తి అంక సొర్పు కెర దిల. 18 రోమియులు అంక పరిచ్చ కెర, అంచి తగు నూన, 'కిచ్చొ మొర్తి సిచ్చ ఆనన్తి తప్పు కెరె నాయ్' మెన, జోవయింక రుజ్జు అయ్లిచి రిసా, అంక విడ్డల్ కెరుక ఇస్టుమ్ జల. 19 గని ఒత్తచ యూదుల్ ఒగ్గర్ జతికయ్, అంక అన్నె కిచ్చొ వాటు నాయ్, చి కైసరు వెల్లో రానొ సొంత అంచి తగు నూన తీర్పు కెర్పు మెన, ఆవ్ కోర్ప జలయ్. గని అమ్చ యూదుల్చి రిసా అంచి పెట్టి కిచ్చొ విస్సుమ్ నాయ్.

20 "తుమ్క ఆజి కిచ్చొక ఇన్నె బుకార్లయ్ మెలె, తుమ్చి తెన్ దస్సుల్ జంక, చి ఈంజేవ్ గొల్పుల్ తెన్ కిచ్చొక అంక బంద అస్తి మెలె, తెద్దయిందె మెన దేముడు ఆమ్ ఇస్రాయేలుల్క సంగిలో రచ్చించుప కెర్తొసొక, ఆవ్ నంపజా జోవయించి రిసా సాచి సంగిల్, రిసాయి." మెన సంగిలన్. 21 జలె, జేవ్, "యూదయ తెంతో తుచి రిసా కేన్ ఉత్తల్ జెతి నాయ్, చి ఇత్తల్ అయ్ల అమ్చ యూదుల్ కోయి కి, తుచి రిసా కిచ్చొయ్ అల్లర్ సంగితి నాయ్, 22 గని, తుయి ఉచర్తిసి ఆమ్ నూసుక ఇస్టుమ్ జతసుమ్. తుయి బెడితి జట్టుచి రిసా ఎత్మిజిన్ 'తప్పు' మెన సంగితతి" మెన, పవులుక ఒత్తచ యూదుల్చ వెల్లో సుదల్ సంగిల.

23 జాకయ్, జేవ్ సంగిలి దీసి, జోతిలి గెరి ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ యూదుల్ అయ్ల, చి పెందలె తెంతో సాంజ్ ఎద, దేముడుచి రాజిమ్తె మాన్సుల్ బెదుక అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలి చి సాచి సంగ, *మోసే పూర్ముచొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్చ కొడొ, పడ్డొ మోసే పూర్ముచొచి

అత్తి దేముడు రెగ్డయ్ల ఆగ్గుల్, అన్నె పూర్ముచొచి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లుచ కొడొ బెదవ, యేసుక 'జోయ్యి దేముడు సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్తొసొ' మెన, బోదన కెరె తిలన్. 24 జోవయింతె సగుమ్జిన్ జో సంగిలిసి నంప కెర్ల, సగుమ్జిన్ నంప కెర్తి నాయ్. 25 జేవ్ దొన్ని జట్టు జా, ఎక్కి మెన్సు నే జతె ఉట్టు గెల. గని నే గెతె అగ్గెయి, పవులు ఇసి సంగిలన్. "యెసయా పూర్ముచొచి అత్తి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చ పూర్ముల్క సంగిలి కోడు సరిగా అస్సె.

26 'అమ్చ యూదుల్తె గెచ్చ ఇసి మెన సంగ. తుమ్ నూన్తె, గని కచితుమ్ అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్. తూమ్ దెకితె, గని కచితుమ్ నంప కెర్పు నాయ్! మెన సంగు. 27 ఈంజేవ్ అమ్చ మాన్సుల్చి పెట్టి బేడు బంద అస్సె, జోవయించ కండ్లొ బోయ్ర జా అస్తి, జోవయించ అంకివొ జేవ్ డంకన అస్తి. నెంజిలె, అంకివొ దెకిత, కండ్లొ నూన్త, పెట్టి అర్దుమ్ కెరంత, చి ఆవ్ జోవయింక చెంగిల్ కెర్తి రితి అంచితె జెత.' మెన సంగిలి కోడు.

28 "జాకయ్, తుమ్క, అమ్చొ దేముడు దిలి రచ్చన యూదుల్ నెంజిలనక జో దా అస్సె. జెవ్వి నూసుల" మెన, పవులు సంగిలన్. 29 †పవులు ఇసి సంగితికయ్, యూదుల్, ఎక్కి మెన్సు నే జతె, దొన్ని జట్టు జా, ఉట్టు గెల.

30 పవులు, సొంత గేరు నజన అద్దె దా దొన్ని వెర్పుల్ ఒత్త జితె తా, కో అయ్లె కి మరియాద కెర, 31 దేముడుచి రాజిమ్చి

* 28:23 28:23 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్డయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ముచొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్డ ప అస్సె. † 28:29 28:29 గ్రీకు బాస తెన్ 'బారికల్' చి మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్డి సగుమ్ పుస్తకల్తె 29 నంబర్చి కోడు తయి నాయ్.

రిసా, ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి రిసా, కో
అడ్డు నే కెర్తె, ఎదార్లుమ్ సుబుమ్ కబుర్
బోదన కెర్తె తిలన్.

రోమియుల్క రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్. బారిక్ జలో పవులు రోమ్ పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 రోమ్ పట్టుమ్తెచ దేముడు ప్రేమ కెర్ల జోచి సుద్ది జా జోచయ జంక మెన, జో నిసాన బుకార్ల మాన్సుల్క, యేసుక్రీస్తుక * గొత్తి సుదొ జలో పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్. దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్ నూనయతి రిసా ఆవ్ జోచొ బారికి జంక మెన, యేసుక్రీస్తు అంక నిసాన బుకారా అస్సె. ఈంజయి కామ్ అంక సార్పు దా అస్సె. 2 ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ తెద్రవుక మెన అగ్గెయి తెంతొ జోచ కబుర్లు సంగిలనచి అత్తి, జో రెగ్గయలి జో దిలి దేముడుచి కొడొతె ప్రమానుమ్ సంగ తిలన్. 3 సుబుమ్ కబుర్ మెలె, జో దేముడుచొ ఎక్కి పుత్తున్చి రిసాచి కబుర్. జో పుత్తున్క 'మాన్సు' మెన దెకిలె, అమ్ యూదుల్చొ దావీదు పూర్ముచొచి సెకుమ్తె జెర్మిలన్. 4 అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు, జో మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిన్ రిసా దేముడుచి పూత్తు మెన దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ఒగ్గర్ సెక్తి తెన్ రుజు కెరన్. 5 జలె, ఎత్తి దేసిమి జోక నంపజా జోచి కోడు నిదానుమ్ కెర జోచి నావ్ గవురుమ్ కెర్లు మెన మాన్సుల్క సుబుమ్ కబుర్ నూనయత జోచ బారికుల్ అమ్ జంక మెన, జో ప్రబు జోచి దయ అమ్క దా అస్సె. 6 యేసుక్రీస్తుచ సొంత మాన్సుల్

తూమ్ కి జంక మెన, జేవ్ తెన్ బెదుక మెన వేర వేర దేసిమ్లుతె తుమ్క కి దేముడు బుకారా అస్సె.

7 అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

రోమియుల్క దెకుక మెన పవులుచి ఆస్

8 తొలితొ కిచ్చొ మెలె, తుమ్ ఎత్తిజిన్చి రిసా † యేసుక్రీస్తుచి నావ్ దెర అంచొ దేముడుక అంచి నర్ల ఆవ్ సంగితసి. ప్రబుచి ఉప్పిరి తుమ్ రోమియుల్ తుమ్చి నముకుమ్ తిలిన్చి రిసా ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ నూన అస్తి. 9 జోచొ పుత్తున్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ నూనవ నూనవ ఆవ్ సేవ కెర్లొ దేముడు అంచి రిసా సాచి జతయ్. ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తి పొది, కెయెక తెయెక నే పిట్టె తుమ్చి రిసా జోక ఆవ్ సంగితసి. 10 తుమ్చి రిసా ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తిన్తె ఏక్ కిచ్చొ మెలె, జోచి దయ తిలె, కీసి గే తుమ్తె ఆవ్ అప్పె జెంక వాట్ దెవున్ మెనయ్ ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తిసి. 11 తుమ్చి ఆత్మక డిట్టుమ్ కెర్తి రితి తుమ్క కిచ్చొ జవున్ ఆత్మసెక్తి దొర్కు కెర్తి రితి కిచ్చొ జవున్ కామ్క జెతిసి కెరుక మెన, తుమ్క దెకుక తుమ్తె గెచ్చుక అంక ఒగ్గర్ ఆన. 12 తుమ్చి ఆత్మక డిట్టుమ్ కెరుక మెన సంగిలె, తూమ్ కి ఆవ్ కి, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో నముకుమ్ దెకిలె అన్నె నర్ల దయిరిమ్ జమ్దె.

13 ఓ బావుడ్లు, తుమ్ కిచ్చొ జాసుక అంచి ఇస్తుమ్ మెలె, యూదుల్ నెంజిల అన్నె ఒగ్గర్జిన్తె ఆవ్ కీసి గెచ్చ ప్రబు దిలి పంటొ జోవయింతె లాయ అస్సి గే, తుమ్తె గెచ్చ, తుమ్తె కి దస్సి పంటొ లాయిక మెన ఆవ్ ఒగ్గర్ సుట్లు ఉచర

* 1:1 1:1 నెంజిలె 'గొత్తి జలో రిత్', నెంజిలె 'సేవ కెర్లొసా'. † 1:8 1:8 మెలె, యేసుక్రీస్తు జోవయింక నంపజలనచి పాపుమ్ వయ గెచ్చయలి రిసా 'జొయ్యి మదెనె జతికయ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు అబ్బొసి అమ్చ ప్రార్దనల్ నూనెదె' మెనయ్, జయి దయిరిమ్క యేసుక్రీస్తుచి నావ్ దెర పవులు దేముడుక ప్రార్దన కెర్తయ్, అమ్ కి జోవయింక ప్రార్దన కెరుక జతయ్.

అస్సి, గని అప్పెక అంక వాటు అడ్డు తా అస్సె. 14 †గ్రీసు దేసిమ్చక కి, గ్రీసు దేసిమ్చ నెంజిలనక కి, ఒగ్గర్ నదు కెర్లనక కి, నదు నేన్ల మాన్సుల్క కి ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక మెన, ప్రబు అంక పూచి తియార అస్సె. 15 జాకయ్, తుమ్ రోమ్ పట్టుమ్చక కి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరుక మెన అంక ఒగ్గర్ ఇస్టుమ్ అస్సె.

నముకుమ్ వాట్కయ్ రచ్చన దొర్కు జతయ్

16 సుబుమ్ కబుర్చి రిసా అంక కిచ్చొ లాజ్ నాయ్. సుబుమ్ కబుర్చి ఉప్పిరి అంక పూర్తి దయిరిమ్. క్రినంపజతో ఎత్తి మాన్సు పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప కెర్తి రిసా దేముడుచి నెక్తి సుబుమ్ కబుర్ తెయి అస్సె. జా రచ్చన క్రిస్తుక నంపజతన ఎత్తిజినక, * తొలితొ యూదుల్క, వడ్డొ యూదుల్ నెంజిలనక. 17 దేముడుచి పున్నిమ్ సుబుమ్ కబుర్ తెయి డిస్తయ్, దొర్కు జతయ్†. జో దెతి జా పున్నిమ్, జా రచ్చన, అమ్క కిసి దొర్కు జతయ్ మెలె, †పూర్తి నముకుమ్ వాటు. దేముడుచి కొడొతె జో సొంత రెగ్డయ్లి రితి, “ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్క కో పున్నిమ్కీ జవుల గే జెవ్వి జవుల”.

దేముడుచి పున్నిమ్ నెసిలనచి రిసాచి తీర్పు

18 దేముడుక విరోదుమ్ జా మాన్సుల్క పాపుమ్ కెర కెర జోవయించి

పెట్టిచి పాపుమ్తె సత్తిమ్క లుంకడ్డొ, దస్సి ఎత్తి మాన్సుచి ఉప్పిర్ జోచి కోపుమ్ జో దేముడు పరలోకుమ్ తెంతో సుచ దా దెకయెదె, లయడెదె మెన రుజ్జు *డిన అస్సె. 19 దేముడుక జేవ్ విరోదుమ్ జలిసిచి అన్నె మాన్సుల్క జేవ్ కెర్ల పాపల్క ‘జోవయించి పాపుమ్’ మెన కిసి నంగుక జయెదె మెలె, జో దేముడుచి రిసా జేవ్ జానుక జత్తిసి ఎత్తి జోవయించి పెట్టి జాన్తి. కిసి మెలె, జొయ్యి సొంత జోవయింక దెకవ అస్సె. 20 కిసి మెలె, జో నే డిస్తాసా కిసా అస్సె గే, మెలె జోవయింక ‘కెయ్క తెయ్క తా గెతి నెక్తి అదికారుమ్ జోకయ్ అస్సె. జొయ్యి దేముడు’ మెలి రుజ్జు లోకుమ్ జెర్మయ్లి తెంతో, జో తెయార్ కెర్లన్ ఎత్తితె సొస్తుమ్ డిస్తయ్, చి తెదొడి తెంతో మాన్సుల్ పూర్తి చిన అస్తి. జాకయ్, ప్రబుచి మొక్కె “నేనుమ్” మెనుక నెతిరి. 21 దస్సి, జోవయింక ‘జొయ్యి దేముడు’ మెన జేవ్ జాన్లె కి ఒప్పన్తి నాయ్, జోక గవురుమ్ దెకితి నాయ్, జో దిలిన్క ‘తుయి దిలది’ మెన ఒప్పన్తి నాయ్, జోక నర్ల నంగితి నాయ్, గని వెర్తి బుద్ది జల, చి బుద్ది నెంజిల జోవయించ పెట్టి అందర్ జా గెల. 22 ‘జాన్ల మాన్సుల్ ఆమ్’ మెననయి జేవ్ బుద్ది నెంజిలన జా గెల. 23 అన్నె, నే మొర్తో కెయ్క తెయ్క జీవ్ తతో దేముడుక ముల దా, మాములుమ్ మొర్త మాన్సుల్చి రూపుమ్చ, పిట్టల్ రూపుమ్చ, జంతువుల్ రూపుమ్చ,

‡ 1:14 1:14 గ్రీసు దేసిమ్చ మాన్సుల్క మెనుక జతయ్, గని వవులు ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్ల పొదులె, యూదుల్ నెంజిల ఎత్తిజినక కి ‘గ్రీసు దేసిమ్చక’ మెనుక ఏక్ అలవాట్ తిలి. § 1:16 1:16 మెలె, క్రిస్తుకయ్ నంపజతో ఎత్తి మాన్సు. యోహాను 1:12, 3:16, 18, 36. * 1:16 1:16 తొలితొ యూదుల్క అవ్కానుమ్ తంక చి వడ్డొకయ్ యూదుల్ నెంజిలనక అవ్కానుమ్ తంక మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి నెలవ్. లూకా 24:47, బారికుల్ 1:8, 13:46. † 1:17 1:17 జోచి సత్తిమ్ పున్నిమ్ జోవయింక నంపజలనక దొర్కు కెర్నతికయ్ అమ్క అన్నె బెదవంతయ్. ‡ 1:17 1:17 నెంజిల ‘చి జా సత్తిమ్ పున్నిమ్ అమ్క దొర్కు జలె, అన్నె నముకుమ్ పలోయ్తయ్’. § 1:17 1:17 నెంజిలె “ప్రబు దెతి పున్నిమ్ జలన జోవయించి ఉప్పిర్చి నముకుమ్కయ్ ఇండుక” హాబక్కుకు 2:4 దెక. * 1:18 1:18 సిలువతె యేసు మాన్సుచి పాపుమ్ వయ గెచ్చయ్లిన్తె నయ్తానుక మొర్తుక జిన పాడ్ కెర అస్సె; ఎబ్రీయల్ 2:14. నయ్తానుక జిన పాడ్ కెర్లన్ తెన్ నయ్తాను చి సేవ కెర్లసి ఎత్తిచి ఉప్పిరి కి యేసు జిన పాడ్ కెర అస్సె.

అయివో రూపుమీచ బొమ్మలక ఇస్తుమ్ జా, దనచకయ్ జోకరుక దెర్ల.

24 జాకయ్ దేముడు జోవయింక కిచ్చొ సిచ్చ దిలన్ మెలె, “జోవయించి పెట్టిచ ఆసల్ రితి ఇండ లంజె కమొతె పూర్తి గెచ్చ, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జోవయించ ఆగ్గక నిస్కారుమ్ కెరన, జోవయింక జెవ్వి మరియాద కడన్తి సిచ్చ సేడ్డు, కతు” మెనయ్, దస్సితెయ్ జో జోవయింక సార్పు కెర దిలన్.

25 దేముడుచి రిసాచి సత్తిమ్ గ్యానుమ్ జేవ్ నెన కెర అబద్దుమ్క ఇస్తుమ్ జల, చి జో ఎత్తి జెర్మయ్లోసిచి సేవ కెరుక ముల కెర, జో తెయార్ కెర్నెకయ్ జోకరుక దెర, దనచచి సేవ కెర్తతి. గని జెర్మయ్లోసాకయ్ కెయక కి జెయ్యి! ఆమేన్.

26 జలె, ‘జెర్మయ్లోసాక ముల కెర తయార్ జల్నికయ్ జేవ్ కోర్ప జలి రిసాయి, జోవయించి ఆగ్గచి పాపుమ్చ ఆసల్క దెర్పు సేడయ్ తత్తు’ మెన, దసితె జో దేముడు సార్పు కెర దిలన్. దస్సి, మాములుమ్ తెర్నిమున్ను జతిన్ ముల దా, జోవయించ తేర్బోదల్ తెన్ లంజె జంక దెర్ల. 27 జోవయించ మున్నుబోదల్ కి దస్సి, తెర్ని తెన్ చెంగిల్ జితిసి ముల దా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో పూర్తి వెర్రి ఆస జా, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లంజె వెట్టారుమ్ జా, జోవయించ ఆగ్గతె ఆత్మలతె జోవయించి జా పాపుమ్ కెలచి, పాడ్ జల.

28 అన్నె, దేముడుక ‘అస్సె. జొయ్యి దేముడు’ మెన జేవ్ ఒప్పునుక నెన కెర జోక పచ్చిల్ రిసా, కామ్క నెంజిలి బుద్ధితె, పొరపాట్ ఇండితిన్తె జోవయింక జో సార్పు కెర దిలన్. 29 జోవయించి పెట్టి కిచ్చొ బెర్రి మెలె, ఎత్తి రగల్ పాపుమ్బుద్ది, పాపుమ్ కమొ, అన్నె మాన్సులచి ఆస్తిక ఆస జితిసి. కుస్సిదుమ్ కి బెర్రి. జోవయించి

పెట్టి బెర్రు గోసల్, అత్యల్ కెర్రి బుద్ది, కొడె జుజవ జట్టి జితిసి, మోసిమ్ కెర్రిసి, కుస్సిదుమ్ ఉచర్రిసి, దన బుద్దుల్ జల. జేవ్ అన్నె కీసచక జల మెలె, సొండెల్ జలన, 30 మాన్సుల్క ఆరిచ నిందల్ సంగ, జోవయించి నావ్ పాడ్ కెర్తన, పరలోకుమ్చో దేముడుక విరోదుమ్ కెర్తన, అన్నె మాన్సుల్క నిస్కారుమ్ కెర్తన, గపురుమ్ ఉచరంతన, ‘అన్నె కిచ్చొ కిచ్చొ గర్పు కమొ కెరుమ’ మెన ఉచర్త కుట్రల్ కెర్తన, అయ్యన్అబ్బొన్చి కోడు నే నూన్తన జల. 31 జేవ్ బుద్ది నెంజిలన, జేవ్ ఒప్పున్ని కామ్ నే కెర్తన, ప్రేమ నేన్తన, కన్యారుమ్ నేన్తన. 32 “దన కమొ కెర్తన, మొర్తి సిచ్చక విలువ జతతి” మెన దేముడు తీర్పు కెర అస్సె మెన జేవ్ జాన్లె కి, దన కమొ ఇండితతి. చి దన కమొ అన్నె మాన్సుల్ ఇండిలె, మెన్నితతి, ‘చెంగిల్’ మెంతతి.

2

దేముడుచి పున్నిమ్చి తీర్పు

1 జాకయ్, ఓ మాన్సు కొన్సొ జలెకి, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ‘గర్పు’ మెన తీర్పు సంగిలె, తుమ్చ సొంత పాపల్చి రిసా తుమ్క కి జా తీర్పు లయతయ్. మెలె, అన్నెక్కోక ‘గర్పు’ మెన తీర్పు సంగిలె, తుమ్క తుమి పాపుమ్ వయడ్తసు. తూమ్ తీర్పు సంగిలో మాన్సు కొన్సొ జలెకి, జో కెర్త తప్పుల్తె తూమ్ కి ఇండితసు. 2 ఆవ్ అగ్గె రెగిడ్డి జాబిత తప్పు కమొ కో కెరుల గే, దేముడు జోవయింక తీర్పు కెర, సిచ్చ కెరుక ఒప్పున అస్సె మెన జానుమ్. అన్నె, జో సత్తిమ్చో జతయ్చి రిసా జో కెర్రి తీర్పు సరిగచి మెన జానుమ్. 3 ఓ మాన్సు కో జలెకి, దన కమొ కెర్తనక జోవయించి పాపుమ్చి తీర్పు తుమ్ సంగిలె, తూమ్ కి దన కమొ కెర్లె, దేముడు దెతి సిచ్చ తుమ్కయ్ పిట్టెదె మెన ఏక వేల ఉచరంతను గే?

4 నెంజిలె, 'అమ్ కిచ్చొ కెర్లె కి జోచి ఎదివాట్ దయ అమ్చి ఉప్పిరి అస్సె, చి ఒర్పుప జా అమ్క చెమించుప కెరెదె' మెన తుమ్క తూమ్ ఉదరంతను గే? తుమ్క 'జోవయించ పాపల్ ఒప్పున ముల్లు' మెనయ్ జో దేముడు జోచి దయ దెకయ్తయ్ మెన నేన్సు గే?

5 తుమ్చి రాడ్ జివుక తుమ్చ పాపల్ ములుక నెన కెర, జో దేముడు దెతి సిచ్చ తుమ్క తుమి ఆనన్తను. జా సిచ్చ కెయ్క లయెదె మెలె, ఎత్తిజిన్క తీర్పు కెర సిచ్చ గే, బవుమానుమ్ గే దెతి జోచి సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయ్తి వెల్లి దీసికయ్. 6 జోవయించి జివితుమ్క కేన్ మాన్సు కీన్ కమె కెర్లె తవుల గే, జయ్యి దీసిక దనచక సరిజతిసి తీర్పుల్ జో జర్గు కెరెదె. 7 జా దీసి నే జతె అగ్గెచి మదెనె సగుమ్జిన్ పరలోకుమ్చి ఉజిడతె బెదితి, ప్రబు గవురుమ్ జతిన్తె బెదితి ఆస జా, జో దెతి సత్తిమ్క నిదానుమ్ ఇండుల. "జేవ్ పరలోకుమ్తె అంచ్చి తెన్ కెయ్క తెయ్క జితి జీవ్, జో దెయెదె. 8 గ్గని సగుమ్జిన్ జోవయించి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండుక ఆస జా, సత్తిమ్ ఇండితిసి ముల కెర, పాపుమ్ ఇండితతి. జోవయించి ఉప్పిరి, జో దేముడుచి కోపుమ్ తయెదె, చి జో దెతి సిచ్చ కచితుమ్ జోవయింక లయెదె. 9 దేముడు జా సిచ్చ జర్గు కెర్లె, ముక్కిమ్క తొలితో యూదుల్తె, పడ్డొ *గ్రిసు దేసిమ్చతె కి, పాపుమ్ ఇండితో ఎత్తి మాన్సుక బాదల్ దుకుమ్ పిట్టె నాయ్, 10 తొలితో యూదుల్తె, పడ్డొ గ్రిసు దేసిమ్చ మాన్సుల్తె కి, సత్తిమ్ ఇండితో ఎత్తి మాన్సుక 'బవుమానుమ్' మెన దేముడు జోవయింక జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె బెదవ గవురుమ్ దా, సేంతుమ్ దెయెదె."

11 దేముడు తేడల్ దెకె నాయ్. 12 అమ్ యూదుల్క జో దిల ఆగ్గుల్ నేన్తె యూదుల్ నెంజిలనతె కో పాపుమ్

కెర తవుల గే, జేవ్ ఆగ్గుల్ నెంతె తీర్పు జా నానెనుమ్తె గెచ్చుల, అస్సె, అమ్ యూదుల్ జేవ్ ఆగ్గుల్ జానుమ్. జేవ్ ఆగ్గుల్ జాన్ల అమ్ యూదుల్తె కో పాపుమ్ కెర తవుల గే, ఆగ్గుల్చి తెడి అస్తిచి జేవ్ ఆగ్గుల్ జోవయించి ఉప్పిరి సాచి జవుల, చి జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చ జేవ్ వయుల. 13 మోసేచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్గుల్ ఎక్కి సూన్తనయ్ నాయ్, గని జేవ్ ఆగ్గుల్తె బెదితి బుద్ది ఇండితనయి కో జలె, జోవయింకయ్ దేముడు జోవయించి పాపుమ్ నే వయడ్డె జోవయించి దయ్కయ్, 'జోవయింక దొర్కు జలి పున్సిమ్ అస్సె' మెన దెకెదె. దెక జోవయించి సిచ్చ పిట్టయెదె.

14 పడ్డొ, యూదుల్ నెంజిలన, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ నెంతె తిలె కి, ఒత్తచ ఆగ్గుల్ జేవ్ నేన తిలె కి, నేన జాన్ల రిత జా జేవ్ ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితి బుద్ది జేవ్ ఇండిలె, జేవ్ ఆగ్గుల్ జేవ్ కెయ్ నే సూన్లె కి సదు నే కెర్లె కి, జేవ్ ఆగ్గుల్ జోవయించి పెట్టి కామ్ కెర్లె రితి జతయ్. 15 దొర్కు జలి ఇండడి దెకయ్త ఆగ్గుల్ దేముడు కీసి మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె రెగ్గవ అస్సె గే, 'దస్సి ఇండుతు' మెన జేవ్ మాన్సుల్చి పెట్టి రెగ్గ అస్సె మెన రుజ్జు జతయ్, అస్సె, 'సత్తిమ్' మెన జేవ్ సత్తిమ్ చినితిన్తె, 'పాపుమ్' మెన జేవ్ పాపుమ్ చినితిన్తె కి రుజ్జు జతయ్. అస్సె, జోవయింక జెవ్వి పరిచ్చ కెరన నిందల్ వయడ్డె రితి, నెంజిలె చెమించుప కెరన్లి రితి, జోవయించ సొంత కమె 'చెంగిల్' గే 'గా' గే జెవ్వి చినన ఒప్పునుల. 16 అమ్ సూనయ్లి సుబుమ్ కబుర్తె కిచ్చొ ఏక బెదితయ్ మెలె, జేవ్ ఇసి తీర్పు కెరంతిసి కెయ్క పూర్తి జర్గు జయెదె మెలె, క్రిస్తు జలో యేసుచి అత్తి దేముడు మాన్సుల్చి పెట్టివ గుట్టుల్ తిలిసి ఎత్తి తీర్పు కెర్లె జా

* 2:9 2:9 'గ్రిసు దేసిమ్చ' మెన ఇన్సెంగిలె, యూదుల్ నెంజిలనక సంగితయ్.

వెల్లి దీసికయ్, తెదొడకయ్ పూర్తి రుజ్జు జయెదె.

యూదుల్క మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్

17 గని ఒత్తుచ తుమ్ యూదుల్, 'యూదుల్ ఆము' మెనన, 'ఆగ్గుల్ రితి దేముడు అమ్కయ్ దా అస్సెచి రచ్చన జమ్దె' మెన ఆగ్గుల్కయ్ నంప కెర్తసు జలె, 'అమ్ యూదులి దేముడు తెన్ బెద అస్సుమ్' మెన గవురుమ్ ఉచరంతసు జలె, 18 మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్తె తిలిసి ఎత్కి వెల్లెల మాన్సుల్ తుమ్క సికడ అస్సిచి రిసా, దేముడుచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ జతయ్ గే తుమ్ జాన్సు. జలె, చెంగిల్ తిలిన్తె గార్ తిలిసి నిన చెంగిల్చి మెన్సితసు జలె, 19 పడ్డొ 'గుడ్డి జలసక వాట్ దెకయ్తన ఆము' మెన, 'అందర్బుద్దితె తిలసక ఉజిడి దెకయ్తన ఆము' మెన, 20 'బుద్ది నెంజిలసక సికడ్తన ఆము' మెన, 'బాలబోదల్క సికడ్తసా జలమ్ ఆము' మెన, 'గ్యానుమ్ ఎత్కి సత్తిమ్ ఎత్కి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్తె అమ్తెయి, అమ్చ ఆగ్గుల్తెయి అస్సెచి దేముడు జా పూచి ఎత్కి అమ్కయ్ తియార అస్సె' మెన తుమ్ నిజుమి ఉచరె, 21 వేర మాన్సుల్క తుమ్ సికడ్తన తుమ్కయ్ తూమ్ కిచ్చొక సికడన్సు నాయ్! 'చోరుక నాయ్' మెన తుమ్ బోదన కెర్తె కి, చోర్సు నాయ్ గే? 22 'లంజెకమొ కెర నాయ్' మెన సంగిలే కి లంజెకమొ కెర్తసు గే? 'బొమ్మల్క జొకరుక నాయ్, వెట్కారుమ్!' మెన ఒప్పనై కి, గుడివొతెచ బొమ్మల్ తుమ్ చోర దెర గెతసు గే? తుమ్ ఉచర. 23 'దేముడు మోసేచి అత్తి అమ్ యూదుల్కయ్ జోచ ఆగ్గుల్ దా అస్సె' మెన తుమ్ గవురుమ్ ఉచరనైకి, ఆగ్గుల్క నిదానుమ్ నే కెర్తె దేముడుచి మరియాద కడ ఇండితసు గే? 24 తుమ్

అమ్చ యూదుల్ కి దస పాపల్ కెర్తసు. దేముడుచి కొడెతె పూర్గుమ్ తెంతో రెగిడ్డి రితి, † "తుమ్ యూదుల్చ కమొచి రిసా, యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ దేముడుచి నావ్ దూసుప కెర్తతి".

25 దేముడు దిల ఆగ్గుల్ రితి పూర్తి తప్పు నెంతె ఇండిలకయ్ తుమ్ యూదుల్ జోచయ్ మాన్సుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతిక విలువ తయెదె. గని జో దిల ఆగ్గుల్ ఇండితిసి తుమ్ పిట్టవనై, జోచయ్ మాన్సుల్ జతి గుర్తు దెకయ్తి జా సున్నతి తుమ్ కెరన తిలె కి, నే కెరన్లి రితి జయెదె. 26 జలె, జోచి అగి జా సున్నతి నే కెరన్లొ మాన్సు కో జలెకు దేముడుచ ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితిబుద్ది ఇండ ఆగ్గుల్తె సంగిలి దొర్కు జలి సత్తిమ్ నెరవెర్పుప కెర్తె రితి జలె, జో జా సున్నతి నే కెరన్లెకి, ఆత్మకయ్ జో జా సున్నతి కెరన్లి రితి జా అస్సె మెన జో దేముడు దెకె నాయ్ గే? దెకెదె. 27 దస్సి జలె, యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ జోవయించి అగి జా సున్నతి నే కెరన్లెకి, జోవయింతె సగుమ్జిన్ దేముడుచ ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితి బుద్ది ఇండితతి. అన్నె, తుమ్ యూదుల్క మోసే తెన్ జోచ ఆగ్గుల్ దా తిలె కి, తుమ్చితె సగుమ్జిన్ ఆగ్గుల్చి కోడు నే కెర్తె పిట్టయ్తసు. జలె, లోకుమ్చ ఎత్కిజిన్క ప్రబు పరిచ్చ కెర్తి వెల్లి దీసి అయ్లె, ఈంజ మదెనె ప్రబుచి బుద్ది ఇండిల జేవ్ యూదుల్ నెంజిలస తుమ్క నేరిమ్ వయడ్త సాచుల్ జవుల. మెలె, జోవయింక తుమ్క ప్రబు తీర్పు కెర్తె, తుమి తీర్పు సేడ పాపుమ్ వయింతె. 28 మెలె, యూదుడు జెర్మ ఎక్కి ఆగి కెరన్లి గుర్తు తిలోసాక 'నిజుమ్చొ యూదుడు' మెనుక నెంజె. పడ్డొ ముక్కిమ్క కలుసుప జలి సున్నతి అగి కెరంతిసి నెంజె. 29 దస్సి జలె "కో నిజుమ్చ యూదుల్ జవుల?"

† 2:24 2:24 మెనయా పుస్తకుమ్ 52:5, యెహెజ్కేలు 36:22.

మెన పుసిలె, ఆత్మకయ్ సుద్ది జలొ ఎత్కి మాన్సు. సత్తిమ్ దెతి సున్నతి కిచ్చొ మెలె, రెగ్డయ్లి ఆగ్గుల్చి రిసా ఆగి కెరంతిసి నెంజె, గని మాన్సుచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జర్గు కెర్తిసి. జోవయించి ఆత్మతె కో సుద్ది జా జోచయ్ మాన్సుల్ జా తవుల గే, జెవ్వి నిజుమ్చ యూదుల్ జవుల. జోచయ్ జల మాన్సుల్క కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, మాన్సుల్ దెతి గవురుమ్ నాయ్, గని దేముడు దెతి గవురుమ్.

3

దేముడుచి సత్తిమ్ గెచ్చె నాయ్

1 జలె, వేర మాన్సుల్క చి కంట అమ్ యూదుల్క కిచ్చొ జిన్ని వరుమ్ అస్సె గే? నెంజిలె, అమ్ యూదుల్ జలి చినన్తి సున్నతి కెరంతిన్తె కిచ్చొ లాబుమ్, కిచ్చొ విలువ అస్సె గే? 2 అమ్ యూదుల్క లాబుమి, దేముడు తొలి సంగిల ప్రమానల్ దేముడుచ కొడొ అమ్ యూదుల్చి అత్తి జో సొర్పు కెర దా అస్సె, జాక అమ్ చెంగిల్ దెకుక మెన, ఒత్త తిలిన్క అమ్ సాచి సూనవుక మెన.

3 దస్సి జలె, అమ్ యూదుల్తె సగుమ్జిన్ నముకుమ్ నెంజిలె కిచ్చొ జయెదె? జేవ్ నముకుమ్ నెంజిలిన్చి రిసా జోవయించొ అమ్చొ దేముడుక 'నిదాసుమ్చొ నెంజె' మెనుక జయెదె గే? 4 ఎత్కి మాన్సు అబద్దుమ్ జలెకి, దేముడు సత్తిమ్ తయెదె. దేముడుచి కొడొతె పూర్గుమ్ జోవయించి రిసా జొయ్యి రెగ్డయ్లి రితి;

* "తుచ కొడొ నెరవెర్చువ జతిన్తె తుచి సత్తిమ్ రుజ్జు జయెదె, చి మాన్సుల్ తుక పరిచ్చ కెర్లె తుయి జిన్తె".

5 గని అమ్ యూదుల్చి పాపుమ్చి రిసా అమ్ వెట్కారుమ్ నిస్కారుమ్ జా అస్సుమ్. జో దేముడుచి సత్తిమ్, మాత్రుమ్, జోక గవురుమ్ ఆన్తయ్.

జలె, అమ్చి పాపుమ్క దెకిలె, జోచి సత్తిమ్క దెకిలె, జా తేడ డిస్సిన్తె జోకయ్ గవురుమ్ జెతయ్ జలె, అమ్ కిచ్చొ ఉచరుక? 'అమ్ పాపుమ్ కెర్తిన్ చి జో సత్తిమ్ కెర్తిన్చి తేడ దెకిలె జోచి గవురుమ్ డిస్టయ్చి రిసా అమ్చి పాపుమ్తె జోకయ్ లాబుమ్' మెన, జవున్, 'అమ్చి పాపుమ్చి రిసా జో అమ్క సిచ్చ కెరుక బెదె నాయ్' మెన అమ్ ఉచరుక గే? మాన్సుల్చి పాపుమ్ బుద్దికయ్ మాన్సు ఇసి ఉచరుక జయెదె. 6 దస్సి ఉచరుక నాయ్. 'ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్క ఆకర్క పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర సిచ్చల్ దెయిందె, బవుమానల్ దెయిందె' మెన జో ఒప్పున అస్సె. జలె, అమ్ యూదుల్చి పాపుమ్క 'కిచ్చొ నెంజె' మెలి రితి జో దెకితో జలె, ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్క కో కిసి సత్తిమ్చి తీర్పు కెరుక జయెదె! బెదె నాయ్.

7 'దస్సి మెను నాయ్' మెంతె. 'అంచి అబద్దుమ్చి రిసా దేముడుచి సత్తిమ్ సొస్టుమ్ డీస జోచి గవురుమ్ దెకయ్తయ్ జలె, అంచి పాపుమ్చి సిచ్చ ఆవ్ కిచ్చొక వయుక?' మెంతె, ఓ మాన్సు. 8 'చెంగిల్చి జర్గు జవున్ మెనయ్ పాపుమ్ కెరుమ' మెంతె సగుమ్జిన్. అమ్క "జేవ్ కి దస్సి సంగితతి" మెన, అమ్చి మరియాద కడన్తి రితి సగుమ్ జిని అమ్క నింద సంగితతి మెన తుమ్ జాన్సు. జలె, జేవ్ దస్సి సంగితస జోవయించి జా పాపుమ్చి సిచ్చ కి కతి రితి దేముడు లయడెదె. జోచి తీర్పు సరిగా అస్సె.

లోకుమ్ ఎత్కిచ మాన్సుల్ పాపుమ్ కెర్లన

9 జలె, కిచ్చొ ఉచరుక జయెదె? వేర మాన్సుల్చి కంట అమ్ యూదుల్క దేముడుచి సిచ్చ పిట్టయ్తిసి కిచ్చొ జలెకు తయెదె గే? నాయ్, గెద! ఆవ్ జేవ్చి కంట గొప్పు సుదల్ గే, నెంజుమ్

గెద, ఆవ్ ఉప్పిరి రుజ్జు రెగ్గ దెకయ్లి రితి, ఎత్తి మాన్సు. యూదుల్ జలెకి, గ్రీసు దేనిమ్చ జలెకి, కోజలెకి, పాపుమ్క దెర్ను సేడ పాపుమ్ సుదల్ జా అన్సుమ్
 10 దేముడుచి కొడతె పూర్ణమ్ రెగ్గవ తిలి రితి,
 †“సత్తిమ్చో మాన్సు కేనె కి నాయ్. ఎక్కిలో కి నాయ్.

11 కోయి బుద్ది తతోసా నాయ్, జీవ్ తిలో దేముడుక చజతోసా కోయి నాయ్.

12 ఎత్తి మాన్సు సత్తిమ్ ముల, కామ్క నెంజితిన్తె సేడ గెచ్చ అస్తి. కోయి సత్తిమ్ కెర్తి నాయ్, ఎక్కిలో కి నాయ్.”

13 †“జోవయించి డొంగొ ఉగిడ్ల మెన్సున్, జోవయించ కొడొ గని. మోసిమ్ కెర్తి రిసాయి జీబు చోండి బులయ్ తతి. అయివోచి విస్సుమ్ జోవయించ ఒట్టోతెయి అస్సె.”

14 †“జోవయించి చోండి బెర్తు సాపెనల్ మూర్కుమ్ విస్సుమ్ అస్సె.

15 * జోవయించ చట్టో లోయి దెకుక మెన బే బేగి నిగుల.

16 నాసెనుమ్ కన్టుమ్ జోవయించి ఇండితి వట్టె అస్సె.

17 సేంతుమ్ వాట్ ఇండుక ఎధరె నేన్తి.

18 † దేముడుక ఎదిలి కి బితి నాయ్.”

19 మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్తె కిచ్చొ కోడు తిలె కి, కక్క, సంగితయ్ మెలె, జా ఆగ్గుల్చి రితి తెడిచ మాన్సుల్కయ్. కిచ్చొక మెలె, జోవయింతె కోయి దేముడుక జబాబ్ దెంక నెతిర్తి రితి ఎత్తి చోండి ముద్దో జంక, చి యూదుల్ కి నే పిట్టె, ఒండి లోకుమ్చ ఎత్తి మాన్సు దేముడుచి సిచ్చక జలిలెక

జవుల, దేముడుచి పరిచ్చ జోవయించి తీర్పు జంక. 20 మెలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి రితి ఇండితి వాటు దేముడుచి మొక్కె ఈంజ లోకుమ్చొ కేన్ మాన్సుచి పాపుమ్ పుంచె నాయ్, చి ఆగ్గుల్ రితి మాన్సుల్క తీర్పు కెర్లె, జో కక్కయ్ ‘పున్నిమ్చొ’ మెనుక బెదె నాయ్. ఆగ్గుల్ అమ్చి పాపుమ్ పుంచితి నాయ్. అమ్చి పాపుమ్ దెకయ్తతి. జేవ్ ఆగ్గుల్తె తిలిన్చి రిసా అమ్చి పాపుమ్ చినితనుమ్.

యేసుక్రీస్తుక సంపజలె పున్నిమ్

21 ఆగ్గుల్తె నాయ్. గని వేరతెయ్ దేముడు జోవయించి పున్నిమ్ మాన్సుల్క దొర్కు కెర అస్సె. జాకయ్ †మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్, అన్నె పూర్ణల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లు కి అగ్గె తెంతో జా రుజ్జు డీస్తయ్. జలె, జా పున్నిమ్ ఆగ్గుల్ రితి నాయ్, గని వేరతెయ్ దొర్కు జలిసి అప్పెయి మాన్సుల్క జానయ్ జా అస్సె. 22 జా పున్నిమ్ యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి కో జోచి నముకుమ్ తివుల గే, జేవ్ ఎత్తిజిన్కయ్ ‘పున్నిమ్’ మెలి రితి దేముడు దెకెదె, జేవ్ కొన్స జలెకి జోచి పున్నిమ్తె జోవయింక వాట దెయెదె.

మాన్సుల్తె జో తేడల్ దెకె నాయ్.

23 మెలె, కో కి పాపుమ్ కెర దేముడు దెకయ్లి సత్తిమ్ ఇండుక నెత్త కెర, జోచి మొక్కె ఓడువ జా అస్సి. 24 జాకయ్, జో కిచ్చొ వాటు మాన్సుల్చి పాపుమ్ పుంచ అస్సి మెలె, జోచి దయకయ్ ఆరి అమ్క నీతిసుదల్ కెర అస్సి. కీసి మెలె, క్రీస్తు జలో యేసు అమ్చి పాపుమ్ వయిలిన్క జో దేముడు అమ్క సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో నెతోవ గెల అస్సి. 25 అమ్ కెర్ల

† 3:10 3:10 10-12 కీర్తనలు 14:2, 3 చి 53:3. † 3:13 3:13 కీర్తనలు 5:10, చి 139:4. † 3:14

3:14 కీర్తనలు 10:7. * 3:15 3:15 15-17: యెసయా 59:7-8. † 3:18 3:18 కీర్తనలు 36:2.

‡ 3:21 3:21 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసిచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్.

ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పున్కుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సి. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సి.

పాపల్లక ఆమ్ జెతికయ్ సిచ్చ పిట్టయ్తి బలి జో జంక జోచి లోయి నూపుక మెన దేముడు అబ్బొసి జోవయింక టీవణ్ణన్. జా రచ్చన వరుమ్ అమ్ మాన్సుల్లక కి, క్రీస్తుచి ఉప్పిరి అమ్ అమ్చి నముకుమ్ తింక. జో అబ్బొసి జా బలి దిలిసి ఏక్ రుజ్జు దెకయ్తయ్. పాపుమ్క 'పాపుమి. జా పాపుమ్ గెలెకయ్ మాన్సుల్లక అంచి తెన్ అన్నె బెదవనుక జయెదె' మెన జో సత్తిమ్చి తీర్పు కెర్లిన్చి రుజ్జు దెకయ్తయ్. కిచ్చొక మెలె, జోచి పరలోకుమ్చి కన్కారుమ్ బుద్దిక అమ్చ అగ్గెచ పాపల్ సిచ్చ కెరుక వాయిద కెర తిలన్. ²⁶ జో సత్తిమ్చ తీర్పుల్ కెర్టొసా జలిన్చి జా రుజ్జు ఈంజయి కాలుమ్క దెకవుక మెనయ్ వాయిద కెర్లన్. అన్నె కిచ్చొక మెలె, 'కోయేసుకయ్ నంపజవుల గే, జోవయించి పాపుమ్ వుంచి జయెదె, జోవయింకయి పున్నిమ్ దెకిందె' మెనయ్ రుజ్జు దెకయ్తి రిసాయి వాయిద కెర్లన్.

²⁷ జాకయ్, 'అమ్ యూదుల్కయ్ దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె పున్నిమ్' మెన అమ్ కిసి గవురుమ్ ఆననుక జయెదె! నెంజె. కిచ్చొచి రిసా, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి రితి అమ్ మాన్సుల్ కెర్ల కమొ కామ్క నెంజిలిన్చి రిసా నాయ్, కామ్క అయ్లి రిసా నాయ్, గని నముకుమ్ వాటు అమ్క రచ్చన దొర్కు జతయ్. ²⁸ నిజమి, కిచ్చొ ఒప్పన్తసుమ్ మెలె, కేన్ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితిన్తె పున్నిమ్ నాయ్, జా నేన్లిన్చి రిసాయి కో నాసెనుమ్తె గెతి నాయ్, గని, ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలెకయ్ మాన్సుచి పాపుమ్ వుంచి జయెదె, చి దేముడు జో మాన్సుక పున్నిమ్ మెలి రితి దెకెదె మెన ఒప్పన్తసుమ్. జా రచ్చన రితి నముకుమ్ వాటు దొర్కు జతిసి.

²⁹ నెంజిలె, దేముడు ఎక్కి

యూదుల్కయ్ దేముడు జయెదె మెంతె గే? యూదుల్ నెంజిలసక కి జో దేముడు జయె నాయ్ గే? నిజమి, యూదుల్ నెంజిలసక కి జోయ్యి దేముడు. ³⁰ కిచ్చొక మెలె, ఎత్కిక జో దేముడు, జో ఎక్కిలో. ఎక్కిలోతె ఏక్ రగుమ్ అన్నెక్లెతె అన్నెక్ రగుమ్ జతొసా నెంజెచి రిసా వేర వేర రచ్చన కెరె నాయ్, గని యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లసక క్రీస్తుక నంపజా గెలె, జేవ్ నంపజలి రిసాయి జోవయించి పాపుమ్ జో వుంచెదె చి జోవయింక 'పున్నిమ్' మెలి రితి దెకెదె. అన్నె, జా సున్నతి నే కెరన్లస జోవయింక నంపజా గెలె, జోవయించి నముకుమ్చి రిసాయి జోవయించి పాపుమ్ కి, జో వుంచ జోక కి 'పున్నిమ్' మెలి రితి దెకెదె.

³¹ దస్సి జలె, ఎక్కి జోచి ఉప్పిర్చి అమ్చి నముకుమ్చి రిసాయి అమ్క 'పున్నిమ్ జల' మెలి రితి జో దెకెదె మెలె, జో దిల ఆగ్గుల్ అమ్ వెంట గెలుక గే? నెంజె. అమ్చి నముకుమ్చి రిసాయి జో దిల ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితి సత్తిమ్ అమ్ ఇండుకయ్. దస్సి, జేవ్ ఆగ్గుల్తె తిలిసి నెరవెర్చుప కెరుమ్దే.

4

నముకుమ్ వాట్, దేముడుచి దయ వాటు రచ్చన

¹ జలె, అమ్ యూదుల్చొ పూర్గుమ్చొ అబ్రాహామ్చి రిసా కిచ్చొ మెనుమ? ఆగ్ రగుమ్చి అమ్చి జెర్మున్చి రిసా ఉచర్లె, అమ్ యూదుల్చి సెకుమ్క జో అబ్బొ జయెదె. ² జలె, ఏక్ వేల జోచ కమొచి రిసాయి అబ్రాహామ్క పున్నిమ్ కలుగు జతి జలె, జో అబ్రాహామ్ గవురుమ్ ఉచరనుక జతి, గని జోవయించ కమొచి రిసాయి జోవయింక పున్నిమ్ మెన మాన్సుల్ ఉచర్లె కి, దేముడు దస్సి దెకె నాయ్.

* 4:3 ఆదికాండుమ్ 15:6.

3 * “అబ్రాహామ్ దేముడు సంగిలి కోడు నంప కెర్లి రిసాయి ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి జో ప్రబు దెకిలో”

మెన దేముడుచ కొడ్డతె రెగ్గ అస్సి.

4 జలె, కో జలెకు కామ్ కెర్లి ‘కామ్ కెర్లి’ మెన దెతి కూలి దాసుమ్ నెంజె, జా, చి అబ్రాహామ్ “నంప కెర్లి రిసాయి ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి ప్రబు దెకిలో” మెన దేముడుచి కోడు తెన్ రెగ్గవ అస్సి.

5 దస్సి, అబ్రాహామ్ తెన్ కీసి జర్లు జలి గే, అన్నె మాన్సుల్ తెన్ కి దస్సి జయెదె. మెలె, కిచ్చో కామ్క జెతికయ్ కామ్ జేవ్ నే కెర్లి కి, కిచ్చో కామ్ కి కామ్క నెంజిలె కి, పాపుమ్ కెర్లనక జోచి దయకయ్, జోవయించి పాపుమ్ పుంచితో దేముడుకయ్ కో నంప కెర్లి, జోవయించి నముకుమ్చి రిసాయి ‘అంచి పున్నిమ్ జోవయింక దా అస్సి’ మెలి రితి జో పాపుమ్ పుంచితో దేముడు దెకెదె.

6 దస్సి, “జోవయించ కమెచి రిసా నాయ్, గని జోచి దయచి రిసా దేముడు కక్క కక్క ‘జోవయింక పున్నిమ్’ మెలి రితి దెకెదె గే, జోవయింకయ్ చెంగిలి” మెన దావీదు పూర్గుమ్చో ఏక్ కోడు రెగ్గ అస్సి.

7 † “కిచ్చో తప్పుల్ చెమించువ జా అస్తి గే,

కచ పావల్ పుంచి జా అస్తి గే,

జోవయింకయ్ చెంగిలి.

8 కేన్ మాన్సుచి పాపుమ్ ప్రబు జోవయింక వయడె నాయ్ గే, జోకయ్ చెంగిలి” మెన రెగ్గ అస్సి.

9 జలె, ఈంజ చెంగిల్ వరుమ్ కక్క దొర్కు జతయ్? ఎక్కి యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెర్లనకయ్ దొర్కు జతయ్ గే జా సున్నతి నే కెర్లనక కి దొర్కు జతయ్ గే? అబ్రాహామ్ నంపజలిన్కయ్ ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి

రితి ప్రబు జోచి దయక దెకిలన్ మెంతసుమ్. 10 జలె, ప్రబు జోక ‘జోవయింక పున్నిమ్’ మెలి రితి దెకిలిసి

కెయ తెంతో? జా సున్నతి జో నే కెరంతె అగ్గె తెంతో గేర్ కెరన్లి పడ్డె గే? పడ్డె తెంతో నాయ్. అగ్గెయ్ తెంతో.

11 జా సున్నతి నే కెరంతె అగ్గె తెంతో జో నంపజలిన్చి రుజ్జు దెకయ్తి గుర్తుకయ్ పడ్డె జో జా సున్నతి కెరన్లె. దస్సి, జా సున్నతి నే కెరంతె కో నంపజా ప్రబు ఆరి దెతి పున్నిమ్ జా తవుల గే, జోవయింకయ్ అబ్రాహామ్ అబ్బొసి జయెదె. దస్సికయ్, జా సున్నతి నే కెరంతె అగ్గె కి ప్రబు ‘జోవయింక

పున్నిమ్’ మెలి రితి అబ్రాహామ్క దెకిలో. 12 అన్నె, దస్సి కి, కో జా సున్నతి కెరన తిలె కి, జా సున్నతి నే కెరంతె అగ్గె తెంతో దేముడుచి కోడు నంప కెర్లి అబ్రాహామ్చి రితి జవుల గే, మెలె, జోచి రితి నంపజవుల గే, జోవయింకయ్ కి అబ్రాహామ్ అబ్బొసి జయెదె.

13 దస్సి, “ఈంజ లోకుమ్ ఏలువ కెర్లి వాట తుమ్క దొర్కు కెరిందె” మెన అబ్రాహామ్క చి ‘జోచి సెకుమ్తె పడ్డె జెర్కుక తిలనక’ మెలి కోడు, దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ కేన్ వాట్ అయ్లి మెలె, ఆగ్గుల్ రితి వాట్ నాయ్, గని జో దేముడుచి కోడు జో నంపయ్ కెర్లన్చి రిసా ‘జోవయింక పున్నిమ్’ మెలి రితి జో దెకిలన్. 14 ఏక్ వేల దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ రితి కెర్లన, జేవ్ జా ఆగ్గుల్ రితి కెర్లి రిసాయి అబ్రాహామ్చ పుత్తర్లు జా ఏలువ కెరుక తత్తి జలె, దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ కామ్క నెంజిలి, జా ప్రమానుమ్చి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ కామ్క నెంజిలి.

15 అమ్ ఆగ్గుల్ తిలసచి ఉప్పిర్చి తీర్పు కిచ్చో మెలె, ‘పున్నిమ్ జా అస్తి’ మెన కచి రిసా ఆగ్గుల్ సాచి

జతి నాయ్. ఆగ్నల్ తిలె, అమ్చ కమొక 'పాపుమ్చయ్' మెన రుజ్జు దెకవయ్ అమ్చి పాపుమ్చి రిసాచి సిచ్చు ఆన్తతి. అన్నెక్ కిచ్చొ మెలె, ఆగ్నల్ నెంజిలిన్తె, ఆగ్నల్ నేన్సతె కో పాపుమ్ కెర అస్తి గే, నెంజిలె ఏక్ వేల పున్నిమ్ కెరుక జతి జలె 'పున్నిమ్ కెర అస్తి' గే ఆగ్నల్ వాట్ రుజ్జు కెరుక నెంజె. 16 జేవ్ దొన్ని అల్లరచి రిసా మాన్సుచి రచ్చునక దేముడు కిచ్చొ దిలో మెలె, జొయ్యి ఆదారుమ్ కెర్లెసి కిచ్చొ మెలె, కమొ నెంజె, గని రితి నముకుమ్ తెన్. కిచ్చొక మెలె, కమొ నాయ్, గని నముకుమ్ ఆదారుమ్ జలె, జా ప్రమానుమ్ జెయిమ్ జతిన్క దేముడుచి దయయ్ సాలు, అన్నె, జా ప్రమానుమ్ జోచి దయచి రిసా జెయిమ్ జయెదె జలె, అబ్రాహామ్చ పుత్తర్లు జలస ఎత్తిజిన్కయ్ జా ప్రమానుమ్ జెయిమ్ జయెదె. అబ్రాహామ్చ పుత్తర్లు యూదులి, అమ్చి దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్ అమ్చ తిలసయ్ గని అన్నె కోయి నాయ్ మెన నాయ్, పడ్డొ 'అమ్ యూదుల్ ఎత్తిజిని' మెన నాయ్. గని అబ్రాహామ్చి రితి దేముడుచి కోడు నంప కెర్తన ఎత్తిజిని, జేవ్ యూదుల్ జలెకి నెంజిలె కి జోచ పుత్తర్లు జవుల. జోచి రితి నముకుమ్ తిల ఎత్తిజిన్క జో అబ్రాహామ్ అబ్బొ జయెదె. 17 దేముడుచ కొడెతె రెగ్గయ్లి రితి,

§ "ఒగ్గర్ దేసిమ్లుచ సెకుమ్లుచ మాన్సుల్క తూయి అబ్బొసి జతి రితి ఆవ్ నంగ అస్సి."

మెన అబ్రాహామ్క జో సంగిలన్. దస్సి, మొర్లనక జియడ్డొ, అగ్గె నెంజిలిన్క తిలిసి రిత బుకార్తో దేముడుక అబ్రాహామ్

నంప కెర్లొ, దేముడుచి మొక్కె అమ్ జో దేముడుచి కోడు నంప కెర్తన ఎత్తిజిన్క అబ్రాహామ్ అబ్బొ జా అస్సి. 18 ఒగ్గర్ దేసిమ్లుచ సెకుమ్లుచక జో అబ్బొ జతిసి జెయిమ్ జతిసి జో అబ్రాహామ్క రుజ్జు నే డేసిలెకి, జో జా ఆస తెన్ తిలన్, అన్నె,

* "అగాసుమ్చ సుక్కల్ కిసి ఎత్తివాట్ అస్తి గే,

దస్సి తుమ్చి సెకుమ్తె పడ్డొ జెర్మితన ఎతివాట్జిన్ జవుల"

మెన జో దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జో నంప కెర్లన్. 19 అగ్గుక జో మంత్రొ జా పుంజెక్ వెర్పుల్ జా తా మొర్తి వయసు జా తిలె కి, తేర్ని జలి సారా గొడ్డు జా తిలె కి, జో అన్మానుమ్ జయె నాయ్.

20 కేన్ సుట్టు జా ప్రమానుమ్చి ఉప్పిరి అన్మానుమ్ జయె నాయ్, గని దేముడుక 'జా జెయిమ్ కెరెదె' మెన నముకుమ్ తా జోక గవురుమ్ దెతె తిలన్, చి జోచి నముకుమ్ అన్నె డిట్టుమ్ జలి. 21 'జో

సంగిలి రితి దేముడు కెరుక తెరె' మెన పూర్తి నముకుమ్ తెన్ తిలో. 22 జాకయ్, 'జోచి నముకుమ్, జోక పున్నిమ్ జలి రితి జతయ్' మెన దేముడు తీర్పు కెర్లొ.

23 గని 'జోచి నముకుమ్, జోక పున్నిమ్ జలి రితి జతయ్' మెలి కోడు ఎక్కి జోచి రిసా నాయ్, 24 గని అమ్చి రిసా కి. అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక అన్నె జియడ్డొ దేముడు అబ్బొన్చి ప్రమానుమ్ అమ్ నంప కెర్లొ, అన్నె మాన్సుల్క కి 'జోచి నముకుమ్ జోక పున్నిమ్ మెలి రితి జతయ్' మెంత్తి తీర్పు జోచి దయక కెరెదె.

25 అమ్చయ్ పాపల్ వయితి రిసా ప్రబు జలో యేసు అమ్క జెతి సిచ్చు సేడ్లన్. జా

‡ 4:16 4:16 'అబ్రాహామ్క ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలి కోడు' మెలె, జోవయిచి సెకుమ్తె పడ్డొ జెర్మితన పడ్డొక ఏలుప కెర్లెచి రిసాచి కోడు. జేవ్ పడ్డొ ఏలుప కెర్లెన్క యేసుక్రీస్తు ముక్కిమ్చొ జయెదె, చి జోవయింతెన్ ఏలుప కెరల. పడ్డొ జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ కొడె ఎత్తి నంప కెరుక ముక్కిమ్, గని ముక్కిమ్క 'జోవయిచి కోడు' మెలె, యేసుయి; యోహాను 1:1-2, 14; చి యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్, జోవయిచి రిసా దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్ సంగిలిసి ఎత్తి.

§ 4:17 4:17 ఆదికాండుమ్ 17:5. * 4:18 4:18 ఆదికాండుమ్ 15:5. † 4:25 4:25 చి ఒత్త తెంతొ అమ్క జో 'పున్నిమ్' మెలి రితి దెకిలిసి.

సిచ్చ అమక లయితిసి పిట్టవుక మెన. అన్నె, అమచి పాపుమ్ దస్సి పుంచి జలిసి రుజ్జు జవున్ మెనయ్ దేముడు అబ్బొసి జోక అన్నె జియడ్లన్.

5

యేసుక్రీస్తుచి అత్తి అమక సేంతుమ్ జలిసి

1 జలె, నముకుమ్ వాట్ అమచి పాపుమ్ పుంచి జా అస్సె. అమచొ ప్రబు జలో యేసు అమచి పాపుమ్ పుంచిలి బలి జలి రిసా దేముడు తెన్ అమక సేంతుమ్ జలి. 2 దేముడుచి దయచి రిసా నముకుమ్ తెన్, జో అమక రచ్చన దొర్కు కెర అస్సె. ఈంజ రచ్చన అమక కేన్ వాట్ దొర్కు జా అస్సె మెలె, జో యేసుప్రబు అమచి పాపుమ్ పుంచితి బలి జలి వాటు, అన్నె జా రచ్చన అమక దొర్కు జలి తెంతో, దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె అమ్ బెదుమ్దె మెలి ఆస అమక దొర్కు జా అస్సె, చి అమక ఒగ్గర్ సర్దసంతోనుమ్ జతసుమ్.

3 అన్నె కిచ్చొ మెలె, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి ప్రబు అమక దిలి కామ్చి రిసా, అమ్ బాదల్ సేడ్డిన్చి రిసా కి అమక సర్దసంతోనుమ్. బాదల్ సేడ్డె ఓర్పువ జా, నిదానుమ్ సికుక జయెదె.

4 జేవ్ బాదల్ సేడ్డిసి అమక ఏక్ పరిచ్చ కెర్లి రితి జయెదె, చి అమ్ ఓర్పువ జా నిదానుమ్ సికిలె అమక “పరిచ్చతె జిన్ల” మెన దేముడు జోచి సర్ద దెకవ అమచి పెట్టి అమక అన్నె ఆస దెయెదె, అమక అన్నె దిట్టుమ్ కెరెదె, చి 5 జా ఆసచి రిసా అమ్ నంపజలిసి జెయిమ్ జయెదె, లాజు జము నాయ్. దేముడు అమక దిలి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతెన్ జోచి ప్రేమ అమచి పెట్టి సువ బెరవయ్ దా అస్సె. జయి అమక రుజ్జు.

6 అమక కిచ్చొ సెక్తి నెంజిలి పొది, ‘చెంగిల్ సమయుమ్’ మెన అమ్ పాపుమ్ సుదల్క సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో రచ్చించుప కెర్లి రిసాయి క్రీస్తు

మొర అమచి రిసాచి అర్పితుమ్ జలన్.

7 జలె, పున్నిమ్ డీస్తా కేన్ జవున్ మాన్సుక కిచ్చొ జవున్ బాద తెంతో రచ్చించుప కెరుక మెన కో మాన్సుల్ సొంత జివు దెవుల గే? దెతి నాయ్. కేన్ గే ఏక్ సుట్టు కో జవున్ చెంగిలో మాన్సుక రచ్చించుప కెరుక మెన కో జలెకు మాన్సు దయిరిమ్ జా మొరెదె. 8 గని, దేముడుచి ప్రేమ అమక కిసి రుజ్జు జతయ్ మెలె, అమ్ పాపుమ్ కెర్లన జా తతికయ్, అమక రచ్చించుప కెర్లి రిసా క్రీస్తు జోచి జివు దిలన్.

9 జలె, దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జో దిలిన్చి లోయిచి రిసా అమచి పాపుమ్ అప్పె పుంచి జా అస్సెచి రిసా, అన్నె, దేముడు అమక దెంక తిలి సిచ్చ అమక నే లయితి రితి, జో యేసుయి పిట్టవ అస్సె. జా సిచ్చ అమ్ సేడుక నాయ్.

10 మెలె, దేముడుక అమ్ విరోదుమ్ సుదల్ జా తిలి పొది, అమచి పాపుమ్ గెచ్చయితి రిసా జోచొ పుత్తుసి మొర్లిసి, అమక జోతె అన్నె బెదవ దిలన్. కెయ మెలె, జోక అమ్ విరోదుమ్ జా తిలి పొది. జలె, అన్నె, అమ్ అప్పె జో తెన్ అన్నె బెదయ్ అస్సుమ్ జలె, జో అన్నె జీవ్ జా, జీవ్ తతీన్చి రిసా నానెనుమ్తె నే గెతె, పరలోకుమ్తె జోతె గెతి రచ్చన కచితుమ్ జమదె. 11 జో, పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ

మెలె, అమచొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు జర్లు కెర్లిన్చి రిసా దేముడు అమక అన్నె బెదవల్లి రిసా, జో దేముడుచి తెడి అమ్ అప్పె అస్సుమ్చి రిసా, జోచి ఉప్పిరి అమక సర్దసంతోనుమ్ జతసుమ్.

ఆదామ్ తెంతో మొర్ను యేసు తెంతో జివుమ్

12 ఎక్కిలో మాన్సు, తొలితొచొ మాన్సు జలో ఆదాము, పాపుమ్తె సేడ్డిన్ తెన్ ఒండి లోకుమ్తె పాపుమ్ అయ్లి, అన్నె పాపుమ్చి రిసా మొర్ను అయ్లి. జాకయ్ ఒత్త తెంతో ఎత్తి మాన్సు

పాపుమ్ కెర అస్తి, కెర్తతి, చి ఎత్తిజినక మొర్ను అయిలి. ¹³ దస్సి, కచితుమ్, దేముడు ఆగ్గుల్ రితి నే దిలి అగ్గెయి తెంతో ఈంజ లోకుమతె పాపుమ్ అస్సె. 'గని ఆగ్గుల్ రితి నెంజిలిన్తె జా పాపుమ్చి రుజ్జు సరిగా డీసె నాయ్, చి తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక నెంజె'. ¹⁴ జలెకి, ఆగ్గుల్ దిలిన్క *మదెనె జలో మోసే నే జెతె అగ్గె కి, తొలితొచొ ఆదాము తెంతో కి మాన్సుల్క మొర్ను ఏలుప కెర్తె తిలన్. †వేర పాపల్ జేవ్ కెర్తె కి, దేముడుచి కోడు పిట్టవన్లొ ఆదాము కెర్లె రగుమ్ పాపుమ్ నే కెర్లనచి ఉప్పిరి కి మొర్నుయి ఏలుప కెర్తె తిలన్. జలెకి, పడ్డొ జెంక తిలో యేసుక ‡తొలితొచొ ఆదాము అమ్క టాలి జతయ్. ఆదాము ఏక్ కాలుమ్క మొదొల్చొ, కిపాపుమ్చి మొర్ను ఏలుప కెర్తె కాలుమ్. పడ్డొ యేసు అన్నెక్ కాలుమ్క మొదొల్చొ, పాపుమ్ గెచ్చవ పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఏలుప కెర్తె కాలుమ్. ¹⁵ పాపుమ్తె సేడ్లన్క చి రచ్చన దిలిన్క తేడ. మెలె, ఎక్కిలో మాన్సు పాపుమ్ కెర్లినచి రిసా ఒగ్గర్జిన్ మొర్లమ్. గని దేముడుచి దయచి రిసా జో అన్నెక్లొ మాన్సు జలో యేసుక్రీస్తు జోచి ప్రేమక ఆరి దిలి రచ్చనచి ఒగ్గర్జిన్క జో దేముడు నెతోవ కెరయ్ అస్సె. ¹⁶ అన్నె, జోచి దయక దేముడు దిలి వరుమ్క జర్గు జతినక చి జో ఎక్కిలో కెర్లె పాపుమ్క జర్గు జలిన్క ఒగ్గర్ తేడ. జా ఎక్కి పాపుమ్చి రిసాచి తీర్పు కిచ్చొ ఆనలి మెలె, దేముడు దెతి సిచ్చ. గని, పడ్డొ, అమ్ ఎత్తిజిన్ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర కెర అమ్

కెర్ల పాపల్ ఒగ్గర్ నిల్వ జా గెలి పొది, జో దేముడు జోచి దయక దిలి రచ్చన కిచ్చొ ఆనలి మెలె, అమ్చి పాపుమ్ పుంచ దిలిసి. ¹⁷ దేముడు సంగిలి *కోడు జో ఎక్కిలో పిట్టవ పాపుమ్తె సేడ్లసి తెంతో జా పాపుమ్చి సిచ్చ, మెలె మొర్నుయి, ఏలుప కెర్తయ్. జలెకి, అన్నె కిచ్చొ ముక్కిమ్క జర్గు జయెదె మెలె, జో అన్నెక్లొ జలో యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దేముడుచి దయచి రిసాచి, జో ఆరి దిలి పున్నిమ్ కక్క కక్క దొర్కు జయెదె గే, జితిన్తె, మెలె పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె, జేవ్ †ఏలుప కెరుల. ¹⁸ దస్సి జలె, ఎక్కిలో పాపుమ్ కెర్లెసి కిసి ఎత్తిజిన్క సిచ్చతె సేడయిలి గే, దస్సి, జో అన్నెక్లొ పున్నిమ్ కెర్లెసి ‡జోక నంపజల ఎత్తిజిన్చి పాపుమ్ పుంచ జోవయింక జయడ్డయ్. ¹⁹ మెలె, ఎక్కిలో మాన్సు దేముడు సంగిలి కోడు నే కెర్లినచి రిసా కిఎత్తిజిన్ పాపుమ్ సుదల్ జా గెలమ్. దస్సి, జో అన్నెక్లొ, దేముడు అబ్బొన్చి కోడు సూన కెర్లినచి రిసా *ఒగ్గర్జిన్క 'జేవ్ పున్నిమ్ జల రిత జా అస్తి' మెన జో దేముడు కచితుమ్ దెకెదె.

²⁰ ఆగ్గుల్ రితి మదెనె అయిలి, గని కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్ పాపుమ్ ఇండితిన్చి రుజ్జు సొస్తుమ్ డీసున్ మెనయ్ దేముడు జా ఆగ్గుల్ రితి మదెనె దిలన్. గని మాన్సుచి పాపుమ్ దస్సి సొస్తుమ్ రుజ్జు జలెకి, అమ్క కిచ్చొ రుజ్జు అయిలి మెలె, దేముడుచి దయ జా పాపుమ్చి జా ఆగ్గుల్ రితి జిన అన్నెయ్ కామ్ కెర్లె. ²¹ మెలె, పాపుమ్

* **5:14** 5:14 నిర్గుమకాండుమ్ 19, 20 అద్యయల్. † **5:14** 5:14 ఆదాము తెన్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సూత లట్టవ ఏక్ కోడు తిన్నగ సంగ తిలన్. తిన్నగ సంగిలి జా ఆడ్ర ఆదాము పిట్టయలన్. ఆదికాండుమ్ 2:15-17 చి 3 అద్యయమ్. ‡ **5:14** 5:14 1 కొరిందిల్ 15:22, 45 **S 5:14** 5:14 ఆదికాండుమ్ 3 అద్యయమ్. * **5:17** 5:17 14 నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి. 17 నంబర్? కోడు దెక. † **5:17** 5:17 తిమోతిక రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:12. డీసయిలిసి 5:10, 20:4, 6 చి 22:5. ‡ **5:18** 5:18 నెంజిలె 'పాపుమ్ పుంచి జతి అవకాసుమ్, జోవయింక రాజిమ్తె జతి అవకాసుమ్, ఎత్తిజిన్క దొర్కు కెర్తయ్'. గని దొర్కు కెర్లె కి, జా నజిలెకయ్. కిసి నజుక మెలె, యేసుక్రీస్తుకయ్ నంప కెరుకయ్. యోహాను 3:18, 1:12. **S 5:19** 5:19 3:10-12, 23 దెక. * **5:19** 5:19 18 నంబర్ కోడు దెక.

మొర్రు అన, జా పాపుమ్ మొర్రు వాట్ కీసి ఏలుప కెర్తె తీలి గే, దస్సి, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు మొర అమ్చి పాపుమ్ పుంచ, జోచి పున్నిమ్ అమ్క ఆరి దిలిన్కయ్ జోచి దయ ఏలుప కెర్పు మెనయ్, దేముడుచి దయయ్ జీన అస్సె. అమ్క 'పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద పరలోకుమ్చి జీవుక కెయక తెయక జియ ఆకర్కయ్ ఒత్తయ్ గెతు' మెనయ్ జా వరుమ్ దిలన్.

6

నంపజా పాపుమ్ ముల సత్తిమ్ ఇండుక

1 జలె, కిచ్చొ మెనుమ? 'అమ్చి పాపుమ్ దేముడు చెమించుప కెర్తెన్తె జోచి దయ ఒగ్గర్ డీసుక, ఒగ్గర్ అవ్కానుమ్ దెమ' మెన అమ్ పాపుమ్ ఇండితె తంక గే? 2 దస్సి ఉచరుక నాయ్. పాపుమ్ ముల అమ్చి సొంత ఆత్మక మొర్ల రిత జలమ్ మెలె, పాపుమ్తె కీసి అన్నె ఇండుమ్దె? 3 యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ జల అమ్ ఎత్కిజిని, జలె, జో మొర పాపుమ్ గెచ్చయ్లిన్చి గుర్తు జతి బాప్తిసుమ్ కడన్లెన్తె జో మొర్లిన్ తెన్ బెదిల్ రితి, జా మొర్ల రిత జలమ్ మెన నేన్ను గే? 4 జో యేసుచి ఆగ్ మొర్లిన్తె అమ్ బెద, అమ్చి ఆత్మక మొర జో తెన్ రోయి జలి గుర్తుకయ్ అమ్ బాప్తిసుమ్ నజన్లమ్. దస్సి, అబ్బొన్ జలో దేముడుచి నెక్కి క్రీస్తు కీసి మొర్రు తెంతో అన్నె జీవ్ జా ఉట్లన్ గే, దస్సి, అమ్ ఈంజ బత్తుకయ్ నొవర్ జెర్మున్ జోచి ఆత్మతె జెర్మున్ జా సత్తిమ్ ఇండుకయ్ మెన, జో దేముడు అమ్క జియడ అస్సె.

5 జలె, జో మొర్లిన్తె ఆత్మక బెద జో తెన్ అంటుప జలి రితి జలమ్ మెలె, జో అన్నె జీవ్ జా ఉట్లి జీవుక కచితుమ్ ఆమ్ కి జిమ్దె, చి మదెనె ఆగ్క అమ్ మొర్లె, ఆకర్క జోచి రితి ఆమ్ కి జీవ్ జా

ఉట్టుమ్దె. 6 అమ్చి ఆగ్గుతె ఏలుప కెర్తె తీలి అగ్గెచి పాపుమ్బుద్ది పూర్తి గెన్ను మెనయ్, పాపుమ్చి సేప అమ్ అప్పె తెంతో కెరుక నాయ్ మెనయ్, పాపుమ్ అమ్చి అగ్గెచి ఆత్మ జో తెన్ సిలువతె గలి జా మొర్లె మెన జానుమ్. 7 అమ్చి పాపుమ్చి ఆత్మ మొర తిలె, పాపుమ్ అమ్క ఏలుప కెర్తెన్ తెంతో విడ్డల్ జా అస్సుమ్. 8 గని అన్నె, క్రీస్తు తెన్ మొర్లమ్ మెలె, 'జో తెన్ జిమ్దె' మెన కి అమ్క దయిరిమ్ అస్సె. 9 కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తు మొర తా అబ్బొన్ అన్నె జియణ్ణొసా జా కెయక అన్నె మొరె నాయ్ మెన జానుమ్. అప్పె జోచి ఉప్పిరి మొర్రుక కిచ్చొయ్ అదికారుమ్ నాయ్. 10 జో మొర్లిన్, జలె, మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి బలి జలిసి. జా కామ్, జలె, ఎక్కి సుట్టుక పూర్తి జెయిమ్ జలిసి, కేడ్డిసి. గని జో అప్పె జితిసి, జలె, దేముడుచి గవురుమ్ కెయక తెయక దెకయ్తి రితి జో జితయ్. జో మొర్లిన్ ఎక్కి సుట్టుచి కామ్, జోచొ అబ్బొన్చి గవురుమ్ దెకయ్తిసి కెయక తెయక చి కామ్, కేడ్డిసి నెంజె. 11 జాకయ్ తూమ్ కి కీసి దెకనుక మెలె, 'అమ్చి పాపుమ్ గెలి. అమ్చి పాపుమ్చి ఆత్మ మొర్లి' మెనయ్, క్రీస్తు జలో యేసుచి జీవుకయ్ నొవర్ జియ అస్సుమ్, చి దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి అమ్ ఇండితె తంకయ్ మెన అర్దుమ్ కెరన దస్సి ఇండుక.

12 జాకయ్, మొర్ల తుమ్చ ఆగ్తె పాపుమ్ ఏలుప కెర్పు నాయ్, నెంజిలె తుమ్చి ఆగ్చ ఆసల్ జర్గు కెర్తె, పొన. 13 పాపుమ్ కమొ కెర్తె అయ్దల్ జేవ్ జతి రితి, పాపుమ్తె తుమ్చ ఆగ్చ వాటల్ తుమ్ బెదవ నాయ్. గని, 'మొర్రు తెంతో జో అమ్క నెతోవ కెర జో తెన్ బెదవన దేముడు అమ్క జియడయ్ అస్సె, అమ్క జిచ్చొ కెర అస్సె' మెనయ్, జోచి అత్తి తుమ్చి ఆత్మ సొర్ప కెర దా,

జోచి సత్తిమ్ దెకయ్త కమొచి రిసొచ అయ్దల్ జేవ్ జతి రితి, తుమ్చ ఆగ్చ వాటల్ జోచి అత్తి సొర్ప కెర దాస.

14 జోచి అత్తి సొర్ప కెర దిలదు మెలె తుమ్చి ఉప్పిరి పాపుమ్ ఏలుప కెరె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఆగ్గుల్చి రితి తెడి నాయ్, గని జో దేముడుచి దయచి తెడి అస్సున్.

15 జలె, 'అప్పె ఆగ్గుల్ రితి తెడి అమ్ నాయ్ జోవయించి ద్దయక దేముడు అమ్క చెంగిల్ దెకితయ్, చి అమ్ పాపుమ్ కెర్లె బాద నాయ్' మెంతసు గె? దస్సి ఉచరుక నాయ్. 16 జోచి సేవ కెరుక మెన కచి అత్తి తుమ్క తుమ్ ఒప్పన కెరన తస్సె గే, జోచయ్ గొతిమాన్సుల్ జా అస్సున్ మెన నేన్సు గే? పాపుమ్తె సొర్ప కెరల్లె, పాపుమ్చ గొతిమాన్సుల్ జస్సె, చి మొర్నుతె గెతె. దేముడుచి కోడు కెర్తిన్తె ఒప్పన కెరంతె జలె, జో దెతి పున్సిమ్ జస్సె.

17 దేముడుక జెయ్యి! పాపుమ్చి సేవ కెర పాపుమ్చ గొతిమాన్సుల్ తుమ్ అగ్గె జా తిలదు, గని తుమ్క అప్పె సికడ్లి తుమ్క అప్పె దిలి కోడ్ రితి ఇండుక తుమ్చి పెట్టి కోర్ప జా అస్సున్.

18 అన్యె, పాపుమ్ ఏలుప కెర్తిసి తెంతో దేముడు తుమ్క విడ్డల్ కెర, సత్తిమ్ ఇండితిన్క తుమ్ గొతిమాన్సుల్ జతి రితి కెర అస్సె. 19 మాన్సుల్ రోజుక అర్దల్

సంగితి రితి, టాలికయ్ 'గొతిమాన్సుల్' మెంతసి. కిచ్చొక మెలె, ఆత్మకమొచి రిసొచ కొణ్ణె అర్దుమ్ కెరనుక తుమ్క ఇదిల్ బాద, చి 'అర్దుమ్ కెరంతు' మెనయ్ ఇసి టాలి తెన్ సంగితసి. జా అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, లంజె వెట్కారుమ్చ కమొతె, పాపుమ్చి ఉప్పిరి పాపుమ్చ కమొతె తుమ్చ ఆగ్చ వాటల్ అగ్గె బెదవంతె తిలదు, గని అప్పె తెంతో తుమ్ కిచ్చొ కెరుక మెలె, దేముడు తుమ్క దిలి సుద్ది పూర్తి నెరవెర్నుపయ్ జతి రితి, సత్తిమ్ కమొక ఇండితిన్తెయ్,

తుమ్చ ఆగ్చ వాటల్ తుమ్ సొర్ప కెర దాస.

20 పాపుమ్చి సేవ కెర్త పాపుమ్చ గొతిమాన్సుల్ తుమ్ తిలి పొది సత్తిమ్ ఇండితి ముద్దొతెను నాయ్, 'అమ్ సత్తిమ్ ఇండుక నాయ్' మెన ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండితె తిలదు. 21 గని జా పొదిచ తుమ్చ కమొచి రిసొ అప్పె ఉచర్లె తుమ్క లాజు. జేవ్ కమొ తుమ్క కిచ్చొ లాబుమ్ అన్? కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్త? లాబుమ్ నాయ్, కిచ్చొ చెంగిల్ పలితుమ్ నాయ్. దస్సు కమొ మాన్సుక కేనె నెతతి మెలె, నాసెనుమ్తె, మొర్నుతెయి. 22 గని, పాపుమ్ ఏలుప కెర్తిన్ తెంతో విడ్డల్ జా దేముడుచ గొతిమాన్సుల్ తుమ్ జలి తెంతో, అప్పె కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్తయ్ మెలె, జో దెతి సుద్ది జా, తుమ్ సుద్ది రితి ఇండితను, చి జో దెతి సుద్ది తుమ్క పరలోకుమ్తె బెదయ్తయ్, తుమ్క కెయ్క తెయ్క జియడ్డయ్.

23 జలె, పాపుమ్ జేవ్చి సేవ కెర్తసక బట్టాడి మొర్నుయి. గని, దేముడు జోవయించి సర్దక అమ్క ఆరి దిలి వరుమ్, అమ్చొ ప్రబు జలో యేనుక్రీస్తుచి తెడి పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయ్క తెయ్క జితిసి.

7

ఆగ్గుల్ తెంతో విడ్డల్ జా క్రీస్తుచి తెడి తిలిన్

1 జలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ జాన్ల బావుడ్లు, మాన్సు మొర తిలె నాయ్, గని జివ్వి తిలె పొదికయ్ జోచి ఉప్పిరి ఆగ్గుల్క అదికారుమ్ తయెదె మెన నేన్సు గే? 2 గని, కేన్ జవున్ తేర్బోదచొ మున్సుసి జివ్వి తిలి ఎదిలి, ఆగ్గుల్చి రిసొ జోచి తెడి జా తయెదె, జా ఆగ్గు పిట్టవుక నెంజె. గని మున్సున్ మొర గెలె, తెర్విమున్సు చెంగిల్ తతి జా ఆగ్గు జేవ్చి ఉప్పిరి తయె నాయ్.

3 జాకాయ్, మున్నుసి జీవ్ తిలె పొది జా తేర్బోద అన్నెక్లోక గెలె, జాక 'లంజె' మెనుల, గని మున్నుసి మొర గెలె, జా ఆగ్గు ముద్దో కెర్లిన్ తెంతో జా పిట్టవ జా అస్సె, చి అన్నెక్లోక పెండ్లి జలె లంజె నెంజె.

4 దస్సి, బావుడ్లు, క్రీస్తుక నంప కెర జో తెన్ తుమ్ బెదిలి రిసా, జో యేసుక్రీస్తుచి ఆగ్గె మొర్లిన్ తెన్ తుమ్ కి మొర అస్సున్, చి రిసా తుమ్చి ఉప్పిరి ఆగ్గుల్క అదికారుమ్ నాయ్. దస్సి, తుమ్ అప్పె ఆగ్గుల్చి తెడి నాయ్ చి రిసా తుమ్ అన్నెక్లోచి అదికారుమ్చి తెడి తంక వాట్ తవున్ మెనయ్ దేముడు ఇసి జర్గు కెర్లన్. జో దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి అమ్ ఆత్మపలితుమ్ దెరుక మెనయ్, మొర జీవ్ జా ఉట్లో జో క్రీస్తుచి తెడి అమ్ తంకయ్ మెనయ్ ఇసి జర్గు కెర్లన్. 5 ఈంజ ఆగ్గెచ అమ్చి పాపుమ్చ ఆసల్క అమ్ జితె తిలి పొది ఆగ్గుల్ అమ్చి పెట్టిచ ఆసల్క 'పాపుమ్చయ్' మెన దెకయ్తె తిల, చి జేవ్ ఆగ్గుల్ 'దన కమొ పోస' మెన సంగితికయ్, జేవ్ పాపల్ కెర్తె ఆస ఒగ్గర్ జా గెలి. పాపుమ్ కెర్తి జా ఆస ఒగ్గర్ జా అమ్చి ఆగ్గెచ వాటల్తె బార్ జా జేవ్చి కామ్ కెర్తి తా మొర్ను ఆన్తి పలితుమ్ దెర్తె తిలి. 6 గని అప్పె, క్రీస్తు తెన్ బెద అమ్ 'మొర్లి' తెంతో, ఆగ్గుల్ తెంతో పిట్టవ జా అస్సుమ్. అమ్క దెర బంద తిలి జా ఆగ్గుల్క అమ్చి ఉప్పిరి అదికారుమ్ నాయ్ చి రిసా రెగిడ్ల ఆగ్గుల్చి తెడి నాయ్ గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకయ్ నొవర్ జెర్మున్ జా, జయ్యి సెక్తికయ్ జోచి సేవ కెర్తనుమ్.

ఆగ్గుల్తె పాపుమ్ వాట్ చజ ఒగ్గర్ జా గెతిన్

7 జలె, కిచ్చొ మెనుమ? 'ఆగ్గుల్ పాపుమ్' మెనుక జయెదె గే? నెంజె. దస్సి మెనుక జయె నాయ్. గని ఆగ్గుల్

తత్త నాయ్ జలె, 'ఆవ్' మెనుమ, 'ఆవ్ పాపుమ్ కెర్లిసా' మెన ఆవ్ సరిగా చినంతయ్ నాయ్. "అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జా నాయ్" మెన ఆగ్గుల్తె తత్తి నాయ్ జలె, అన్నెక్లోచి ఆస్తిక ఆస జతిన్క 'పాపుమ్' మెన నేన్తయ్, ఆవ్ కి దస్సి పాపుమ్ కెర్లిసి చినంతయ్ నాయ్. 8 గని, పాపుమ్బుద్ది అంచి పెట్టి అగ్గె తెంతో తిలన్, చి "అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జా నాయ్" మెన ఆగ్గుల్తె తతికయ్, అంచి పెట్టిచి పాపుమ్ బుద్దికయ్ "దస్సి జలె, అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జయిందె" మెనయ్ ఆస జలయ్, చి అన్నె ఒగ్గర్ ఆసల్, కిచ్చొ కిచ్చొచ ఆసల్ ఎత్కి జలయ్. ఆగ్గుల్ నేన్లె, అమ్చి పాపుమ్ నిజల్ రితి, జీవ్ నెంజల్ రితి తా కామ్ కెరె నాయ్. 9 'ఆవ్' మెనుమ, అగ్గెయి ఆగ్గుల్చి తెడి నే తస్సె, అంచి పాపుమ్క 'అస్సె' మెన నేన కెర, అంచి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి సర్ల తెన్ జితె తిలయ్, గని జా ఆగ్గు నూన్లి తెంతో పాపుమ్ అంచి పెట్టి అన్నె జీవ్ జలన్, చి ఆవ్ మొర్లయ్. 10 దస్సి, 'జీవ్ దెతి వాట్ దెకయెదె' మెన ఆవ్ నంప కెర్లి ఆగ్గు అంక మొర్తి సిచ్చ ఆన్లన్. 11 కీసి మెలె, పాపుమ్బుద్ది అంక మోసిమ్ కెర, 'చెంగిల్' మెన ఆవ్ నంప కెర్లి ఆగ్గు వాటీ బార్ జలన్. 12 మెలె, దేముడు మోసి తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ సుద్ది అస్తి, ఒత్తచి ఎత్కి ఆగ్గు సుద్ది అస్సె, సత్తిమ్చ తిర్వుల్ దెకయ్తయ్, చెంగిల్ అస్సె.

13 దస్సి జలె, 'ఆవ్' మెనుమ, చెంగిల్చి అంక మార్లన్ గే? నాయ్. ఆగ్గుల్ చెంగిల, గని జా చెంగిల్ తిలిన్చి ఆగ్గు పిట్టవ పిట్టవ, పాపుమీ అంచి పెట్టి జేవ్చి కామ్ కెర కెరయి మార్లి. దేముడుచి సెలవ్ కిచ్చొ మెలె, ఆగ్గుల్ వాట్ పాపుమ్ జేవ్చి కామ్ కెర్తె తతిన్తెయి పాపుమ్క, పాపుమీ మెన

మాన్యుల్ చినుత్ మెనయ్, పాపుమ్ ఆగ్గుల్ వాట్ పుల పుల కెడ్డి మూర్కుమ్ జా గెతయ్ గే చినుక నెంజిలీనచి జేవ్చి కామ్ పూర్తి డీసుకయ్ మెన, దేముడు సెలవ్ దిలన్.

14 జలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకయ్ దిలస, జోచి ఆత్మతెయ్ బెదితస, మెన ఆమ్ జానుమ్, గని ఆవ్ మాన్యుక మాములుమ్ మాన్యుచి ఆగి, మాములుమ్ మాన్యుచి బుద్ది అస్సె, చి ఈంజ ఆగ్గెతె ఆవ్ తతి ఎదిలి సేంపు పాపుమ్ అంక నేన్లి రితి అస్సె. పాపుమ్చి గొతిమాన్యు ఆవ్. 15 ఆవ్ సొంత ఇండితిసి ఆవ్ అర్దుమ్ కెరనుక నెతిరతసి. 'సత్తిమ్ కెరిందె' మెలె కి నెత్త తా, 'గర్చి' మెన ఆవ్ నెసితిసి ఆవ్ జర్గు కెర గెల సిక్కు. జా గెతసి.

16 జలె, 'పాపుమ్' మెన ఆవ్ నెసితిసి ఆవ్ కెర్తసి జలె, జా పాపుమ్ నెసిలిసి తెన్ 'దేముడు దిల ఆగ్గుల్ చెంగిలి' మెన ఒప్పున్లి రితి జతయ్. 17 తెడిక తెడి దేముడుక ప్రేమ కెర్తొ అవ్వి జా పాపుమ్ కెర్తొసా నెంజి, గని ఆవ్ మాన్యుచి ఆగి తిలి పాపుమీ జా కామ్ కెర్తయ్. 18 మెలె, అంచి సొంత సెక్తిక, అంచి ఆగి, అంక కిచ్చొ సత్తిమ్ నాయ్ మెన జాని. 'చెంగిల్చి కెరిందె' మెన ఉచరిందె, గని మాన్యుచి అంచి సెక్తిక జర్గు కెరుక నెతిరి. 19 నెత్త, 'చెంగిల్' మెన ఆవ్ ఇస్టుమ్ జలిసి జర్గు నే కెర్తె, నెసిలి పాపుమ్ జర్గు కెరయ్ గెల్తసి. 20 జలె, 'పాపుమ్' మెన ఆవ్ నెసితిసి ఆవ్ కెర్తసి జలె, దేముడుక ప్రేమ కెర్తొ అవ్వి జర్గు కెర్తసి నెంజె, గని అంచి అగి జేవ్చి ఇస్టుమ్ కెర, పాపుమీ జర్గు కెర్తయ్.

21 దస్సి, కిచ్చొ ఆగ్గు డీస్తయ్ మెలె, 'సత్తిమ్ కెరిందె' మెన ఆవ్ ఉచర్లె పొది, పాపుమ్ పాసి రకితె అస్సె. 22 మెలె, అంచి పేట్ తెడి దేముడు మోసే తెన్

దిలి ఆగ్గుల్ రిసా ఇస్టుమ్ కెరుక ప్రేమయ్ అస్సి, 23 గని అంచి అగి కిచ్చొ ఆగ్గు జర్గు జతిసి ఆవ్ చినితసి మెలె, అంచి మెన్యుతె తిలిన్చి ఉప్పిరి జా వేరచి యుద్దుమ్ కెర, అంచి ఆగెచ వాటల్ తెన్ నెరవెర్చుప జతి పాపుమ్తె అంక దెర్చు సేడయ్తయ్. 24 అయ్యె! కెడ్డి బాద సేడ్డసి, జా ఎత్త్రి రిసా! మొర్చు ఆన్తి ఈంజ పాపుమ్చి ఆగ్గె తెంతొ కో అంక రచ్చించుప కెరుల? 25 అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి రిసా దేముడుక జోబర! జోయ్యి రచ్చించుప కెరెదె! జోయ్యి అమ్క జీనవ అస్సె! జలె, అప్పెచి మట్టుక అంచి మెన్యుక, జో తిలి ఆత్మక, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి రిసా దేముడుచి సేవ ఆవ్ కెర్తసి, గని అంచి ఆగ్గెక పాపుమ్చి సేవ కెర్తసి.

8

యేసు అమ్క పాపుమ్ తెంతొ మొర్చు తెంతొ పిట్టవ కెర్తసి

1 జలె, క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడిచ మాన్యుల్క జో జోచి పాపుమ్ పుంచ అస్సెచి రిసా లోకుమ్చ ఎత్తిక జో తీర్చు కెర్తి పొది జేవ్చి కిచ్చొ సిచ్చ జంక నాయ్. నాసెనుమ్తె జేవ్ గెచ్చుక నాయ్. 2 కిచ్చొక మెలె, అమ్క ఏలుప కెర్తె పాపుమ్ చి మొర్చుచి ప్రమానుమ్చి సెక్తి తెంతొ జీవ్ దెతి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ఆగ్గుతె అమ్క పిట్టవ కెరయ్ అస్సె. జో యేసుచి అత్తి, యేసుతె జర్గు జలి కామ్వాట్ విడ్డల్ కెరయ్ అస్సె. 3 మెలె, మాన్యుచి ఆగి పాపుమ్ ఏలుప కెర్తయ్. అమ్చి ఆగి ఏలుప కెర, ఆగ్గుల్ నెరవెర్చుప కెరుక తిలిసి పాపుమ్ పిట్టయ్లి. జాకయ్ ఆగ్గుల్ అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చువుక అమ్క చెంగిల్ కెరుక నెతిర్తి. జలె, దేముడు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చువ అమ్క సుద్ది కెరుక మెన మాన్యుచి

ఈంజ పాపుమ్చి ఆగ్ రూపుమ్ జోచో సొంత పుత్తున్క ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయలన్. దస్సి పాపుమ్ పుంచితీ బలి జో జతి రిసా అమ్చి అగ్రి కామ్ కెర్తి పాపుమ్ జాక జెతికయ్, జో యేసుచి ఆగ్ వాట్ పాపుమ్క సిచ్చ కెర గెల తీర్పు కెర్లన్*. 4 కిచ్చొక పాపుమ్క తీర్పు కెర్లన్ మెలె, ఆగ్గుల్తె సంగిలి దొర్కు జలి పున్నిమ్ అమ్చితె నెరవెర్పువ జవున్ మెనయ్. కచితె మెలె, అమ్చి ఆగ్చ ఆసల్క నాయ్ గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తికయ్ కో ఇండుమ్దె గే, అమ్మి.

5 మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్దిక, ఈంజ ఆగ్చ అమ్చి పాపుమ్చ ఆసల్క కో జతతి గే, ఈంజయి లోకుమ్తె తిలిన్ ఎత్కిక, ఈంజ ఆగ్చ ఆసల్ తిలిన్ ఎత్కికయ్ కోర్ప జతతి, ఉచర్తె తత్తతి. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక కో జతతి గే, జా ఆత్మయి సికడ్డిన్కయ్ కోర్ప జతతి, ఉచర్తె తత్తతి. 6 ఈంజయ్ లోకుమ్చి, అమ్చి ఆగ్చ ఆసల్ జర్లు కెర్తినక కోర్ప జతిసి మాన్సుక మొర్నుతె నెయదె, గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కోర్ప జతిసి అమ్క జీవు దెతిసి, సేంతుమ్ దెతిసి జా అస్సె. 7 మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ, అమ్చి ఆగ్చ ఆసల్ జర్లు కెర్తినక కో కోర్ప జతతి గే, జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక విరోదుమ్ జా అస్తి, విరోదుమ్ కెర్తతి. దస్సి పాపుమ్చి ఆత్మ తిలన దేముడుచి ఆగ్గుల్ సూన్తి నాయ్, కెర్తి నాయ్. నెత్తిర్తి. 8 మాములుమ్ మాన్సుచి జోచి సొంత బుద్దిక, జోచి ఆగ్చ ఆసల్క ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండితన, దేముడుచి ఇస్టుమ్ కెరుక నెత్తిర్తి, జోక నర్ద కెరుక నెత్తిర్తి.

9 తుమ్, మాత్తుమ్, మాములుమ్ మాన్సుచి పాపుమ్బుద్దిచ నెంజున్, ఈంజ ఆగ్చ ఆసల్క జితన నెంజును,

నాయ్ గెద? దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అస్సె జలె, జోచి ఆత్మకయ్ జితను. కేన్ మాన్సుచి పెట్టి క్రిస్తుచి ఈంజ ఆత్మ తయె నాయ్ గే, జో మాన్సు క్రిస్తుచో నెంజె. 10 తుమ్చి పాపుమ్చి రిసా తుమ్చ ఆగ్ మొర్ల రిత జా అస్తి, గని క్రిస్తు తుమ్చి పెట్టి అస్సె జలె, క్రిస్తుచి పున్నిమ్చి రిసా జోచి ఆత్మక తుమ్ జివ్వి అస్సున్. 11 జో యేసుక అన్నె జియణ్ణో దేముడు అబ్బొన్చి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి జితయ్ జలె, క్రిస్తు జలో జో యేసుక మొర్ను తెంతో విడ్డల్ కెర జియణ్ణో జో అబ్బొసి, మొర్త తుమ్చయ్ ఆగ్క కి జియడెదె. తుమ్చి పెట్టి జతి జోచి ఆత్మవాటు, తుమ్చి పెట్టి జో దెతి జోచి ఆత్మకయ్ జియడెదె.

యేసు తెన్ అమ్ అబ్బొన్చ పుత్తర్లు

12 జాకయ్, బావుడ్లు, అమ్ పూచి జా అస్సుమ్. జా పూచి అమ్ కిసి కుట్టవుక? మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్దిక నాయ్, అమ్చి ఆగ్చ ఆసల్ జర్లు కెర్తినక నాయ్. జా ఎత్కి పోన. 13 కిచ్చొక మెలె, మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్దిక, తుమ్చి ఆగ్చ ఆసల్క, తుమ్ జితను జలె, ఆత్మక మొర్తె. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక ఈంజ ఆగ్చుచ కమె గెచ్చవనయ్ గెల్తె జలె, మార్తె జలె, ఆత్మక జిస్తె. 14 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక ఇండితో ఎత్కి మాన్సు, జో దేముడుచి పుత్తర్లు జవుల. 15 మెలె, జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లిసి తుమ్క గొతిమాన్సుల్ కెర బియడ్డిసి నెంజె. తుమ్చి అగ్గెచి బుద్దిచి రిసాచి బిడ్డి తెన్ తుమ్ అప్పె తంక నాయ్. జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లిసి తుమ్క జోవయించ పుత్తర్లులి కెర్లిసి. అప్పె “అంచ పుత్తర్లు తుమ్” మెన

* 8:3 8:3 యోహాను 12:31-33 దెక, కొలోస్సియూల్ 2:15 దెక.

జో అమ్క దెకితయ్, చి “ఓ బ, ఓ బ” మెన జోక అమ్ ఉంక్రయ్లె, కిచ్చొ సెక్కిక ఉంక్రయ్తనుమ్ మెలె, 16 జోచ బోదల్ అమ్ జలిన్చి రిసా, జోచి సొంత ఆత్మ అమ్చి ఆత్మతె జోచ బోదల్ మెన సాచి దెతయ్చి, దస్సి ఉంక్రయ్తనుమ్. 17 అన్నె, జోవయించ బోదల్ జలమ్ మెలె, జోచి పుత్తున్ జలో క్రిస్తు తెన్ జో దేముడుక తిలిన్తె అమ్క వాట జెయెదె, జా వాట అమ్క కిసి నేడెదె మెలె, జో యేసు నేడ్ల బాదల్తె అమ్ బెద ఓర్పువ జా జీన్లె, జోచి పరలోకుమ్తెచి ఉజిడ్తె జో గవురుమ్ జతిన్తె కి బెదుమ్దె.

18 జలె, బాదల్ సేడ్డిన్చి రిసా, చి యేసు తెన్ అమ్ గవురుమ్ జతిన్చి రిసా కిచ్చొ మెంతసి మెలె, దేముడు జా ఆకర్ దీసిక అమ్క కెర్తి గవురుమ్చి రిసా ఉచర్లె, ఈంజ ఉగుమ్చ బాదల్ కెత్తి జలెకి కిచ్చొ నెంజె. 19 జో దేముడుచ పుత్తర్లు అమ్ జలిసి, జా దీసిక అమ్ గవురుమ్ జతిన్తె పూర్తి రుజ్జు జతె ఎదక జెర్మయ్లిన్ ఎత్కి ఆస తెన్ రకితె అస్సె. 20 కిచ్చొక మెలె, తయార్ జలిన్ ఎత్కి అగ్గె తెంతో కిచ్చొ కిచ్చొ అల్లర్ నేడ సిక్కు జా అస్సె. జాచి ఇస్టుమ్క నాయ్, గని “కచితుమ్ నమయుమ్ జా అయ్లి మెలె చెంగిల్ కెరిందె” మెన దేముడుచి సెలవ్ నెరవెర్పువ జతిన్కయ్ ‘కచితుమ్ జర్లు జయెదె’ మెలి రితి దయిరిమ్ తెన్ తిలి రితి రకితయ్. 21 మెలె, దేముడుచ బోదల్ పూర్తి విడ్డల్ జా గవురుమ్ జతి పొదిక జెర్మయ్లిసి ఎత్కి కి జా పాడ్ జతిన్తె నాసెనుమ్ జతిన్తె నేడ్డిన్ తెంతో విడ్డల్ జయెదె.

22 తేర్బోద లడెన్ జంక మెన కంట్లు పాచ జా అయ్లి పొది కిసి కస్టల్ నొప్పుల్ జా టింకితయ్ గే, దస్సి, జెర్మన్ జలిన్ ఎత్కి మొత్తుమ్ అప్పె ఎద కస్టల్ నొప్పుల్ తెన్ టింకయ్తయ్ మెన జానుమ్. 23 తెద్దిలి నాయ్ అమ్క జెతికయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి

మొదొల్చి వంటొ అమ్చి పెట్టి అస్సె. జలె, “అమ్చ ఆగ్గెక, ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ ఎత్కి తెంతో, దేముడు అన్నె గెనన్లసి, అమ్ జోచ పుత్తర్లు జలిసి, కెయ్క పూర్తి డీసెదె? అమ్ అన్నె కెద్ది రకుక?” మెన ఆమ్ అమ్చి పెట్టి టింక టింకయ్ రకితనుమ్. 24 ‘అమ్చ ఆగ్గెక మార్పువ కెర్తిన్ జో జర్లు కెర్తిన్కయ్ జో అమ్క రచ్చించువ కెర అస్సె’ మెనయ్ ఆస తెన్ రకితనుమ్. జలె, ఉచరుమ్, దెకిలిసి జర్లు జలిన్కయ్ ‘ఆస తెన్ రకితనుమ్’ మెనుక బెదె నాయ్. దెకిలిసి జర్లు జలిన్కయ్ కో ఆస తెన్ రకితి నాయ్. 25 గని అప్పెక నే దెకిలిన్క ‘కచితుమ్ జర్లు జయెదె’ మెన అమ్క ఆస తిలె, నిదానుమ్ తెన్ రకుమ్దె.

అమ్చ ప్రార్దనల్తె కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క తోడ్ తతిన్

26 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క సెక్కి నెంజిలిన్ ఎత్కితె కి అమ్క తోడు తత్తయ్. ప్రార్దన కెరుక జలె, కిసి ప్రార్దన కెర్కగే నేనుమ్, గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సొంత అమ్చి పెట్టి అమ్చ ప్రార్దనల్తె బెద అమ్ లట్టబుక నేన్లిన, సంగుక నెత్తిర్లిన్క తోడు తత్తయ్, అమ్క సికడ్తయ్, చి అమ్ సంగుక నెత్తిర్లిన్క లట్టబుక నేన్లినక అమ్చి పెట్టి అమ్ టింకితిన్చి అర్దుమ్ బెదయ్తయ్. 27 జలె, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్ జోచయ్ జల అమ్చ ప్రార్దనల్తె తోడు తా, దేముడుచి ఇస్టుమ్ తిలిసి ఒత్త బెదయ్తయ్. జోచి ఆత్మ కిచ్చొ అర్దుమ్ బెదయ్తయ్ గే జోయ్యి జానె. దస్సి, అమ్చి పెట్టి తిలిన్ ఎత్కి పరిచ్చ కెర్తొసాచి ఆత్మ సొంతయ్ అమ్చ ప్రార్దనల్తె అమ్క తోడ్ తత్తయ్, బెదితయ్.

దేముడు అమ్క జీనయ్తిసి డిట్టుమ్ కెర్తిసి

28 అన్నె కిచ్చొ దయిరిమ్ జతనుమ్ మెలె, దేముడుక ప్రేమ కెర్లనక, మెలె జోచయ్ జంక మెన దేముడు జోచ్చి ఇస్టుమ్క బుకార్లనక కిచ్చొ బాదల్ అయ్లె కి, జేవ్ బాదల్తె కి చెంగిల్ పలితుమ్ దెర్లి రితి జా ఎత్తి చెంగిల్క బెదిత్ రితి జో నెరవెర్చుప కెర్తయ్ మెన జానుమ్. 29 కో యేసుక్రీస్తుక నంపజా జో దెతి రచ్చున నజనుక గే జో దేముడు అగ్గె తెంతో జానె. జలె, జోచొ సొంత పుత్తున్ యేసుచ రిత అమ్ జంక మెన అమ్కయ్ జో నిసాన, జా జర్గు కెరుక ఒప్పన్. దస్సి, అమ్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ బావుడ్సివో జలనక యేసు తొల్పూర్ జలన్. 30 జలె, 'యేసుచ రిత జతు' మెన జో కక్క కక్క నిసాన్ల గే, జోవయింక బుకార్లన్. కక్క కక్క బుకార్లన్ గే, జోవయించి పాపుమ్ పుంచ 'అప్పె తెంతో పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దెకిలన్, చి కచి కచి పాపుమ్ పుంచ 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దెకిలన్ గే, "జోవయింక పరలోకుమ్తె కడ నెయిందె, అంచి ఉజిడతె అంచి గవురుమ్తె బెదయిందె" మెనయ్ ఒప్పన్, చి జర్గు కెరెదె.

31 జలె, ఈంజ ఎత్తి బెదవ కిచ్చొ మెనుమ? దేముడు అమ్క తోడు అస్సె జలె, కో అమ్క పాడ కెరుక తెరితి! నెత్తిర్లి! 32 జోచొ సొంత పుత్తున్క బాదల్ నే పిట్టయ్తె, అమ్ ఎత్తిజిన్క పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప కెర్లి రిసా జోక బలి కెర మొర్పుతె సార్పు కెర దిలో. అమ్చి ఉప్పిరి జోవయింక తెడ్డి ప్రేమ తిలి జలె, జో పుత్తున్క దెతిసి ఎత్తితె అమ్క కి వాట దెయె నాయ్ గే? దెయెదె.

33 దేముడు నిసాన్లచి ఉప్పిరి కో కిచ్చొయ్ నింద వయడుక తెరితి గే? కోయి నెత్తిర్లి! జో దేముడు సొంతయ్ అమ్చి పాపుమ్ పుంచ అస్సె. అమ్క 'పున్నిమ్' మెలి రితి దెకితయ్. 34 అమ్ జో నిసాన్లనక కో తీర్పు కెర, నాసెనుమ్తె

తెద్రవుక తెరితి గే? కో నెత్తిర్లి! మొర అన్నె ముక్కిమ్క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిలో క్రీస్తు జలో యేసు అబ్బొన్ దేముడుచి ఉజెతో పక్క వెన అస్సె. జోయ్యి అమ్క సిచ్చ దెయెదె గే? నాయ్. జో సొంత అమ్చి పచ్చెనచి తీర్పు సంగితయ్. 35 జలె, క్రీస్తుచి ప్రేమ తెంతో కో జలెకి కిచ్చొ జలెకి అమ్క పిట్టవ కెరుక తెరితి గే? జోవయింక అమ్క వీడుప కెరుక బాద్లల్ జవున్ తెరితి గే? ఇర్పుల్ జవున్ తెరితి గే? మాన్సుల్ కెర్త గోనల్ అల్లర్ తెరితి గే? చువ్వె తతిసి జవున్ తెరె గే? పాలల్ నెంజిలిన్ జవున్ తెరె గే? ప్రమాదల్ జవున్ తెరితి గే? మొర్లి సిచ్చ జవున్ తెరె గే? కిచ్చొయ్ అమ్క జోక వీడుప కెరుక నెత్తిర్లి! 36 దేముడుచ కొడతె పూర్గుమ్ రెగ్గయ్లి రితి,

+ "తుచి నాచి రిసా ఒండి మెద్దెనె అమ్క మార్తతి,

'కండ కత మెండల్ జేవ్' మెలి రితి అమ్క దెకితతి" మెన రెగ్గ అస్సె. 37 జో అమ్క ప్రేమ కెర అమ్చి పాపుమ్ వయిలోసాచి సెక్కిక ఇన బాదల్ ఎత్తితె అమ్ పూర్తి జీన అస్సుమ్, జీనుమ్దె. 38 అమ్క కిచ్చొ పూర్తి దయిరిమ్ మెలె, మొర్పు జవున్, జీవ్ తతిన్ జవున్, కేన్ లోకుమ్చ దూతల్ జవున్, బూతల్ జవున్, అప్పె జర్గు జతిసి జవున్, పడ్డొక జర్గు జతిసి జవున్, కేన్ లోకుమ్చ సెక్కివో జవున్, 39 ఈంజ లోకుమ్క ఉప్పిరి తిలిసి జవున్ ఎట్టో తిలిసి జవున్, జెర్మున్ జలిసి అన్నె కిచ్చొ జలెకి, అమ్చొ ప్రబు జలో క్రీస్తుయేసు అమ్క దొర్కు కెర్లి దేముడుచి ప్రేమ తెంతో వీడుప కెరుక నెత్తె మెన అంక పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె.

9

దేముడు పూర్గుమ్ నిసాన్ల యూదుల్

† 8:36 8:36 కీర్తనలు 44:22.

1-2 అంచి పెట్టి ఒగ్గర్ దుకుమ్ బాద కెడ్డొడే తెదొడే తాఁ గెతయ్. నిజుమి, క్రీస్తుచొ మాన్సు అవ్ సత్తిమ్ సంగితసి. జా దుకుమ్చి రిసా అంచి ఆత్మతే దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ అంక సాచి జతయ్. ³ అంచి దుకుమ్ కిచ్చొక మెలె, జయ్యి సెకుమ్తె అవ్ జెర్మిలి రిసా జేవ్ అంచ సొంత మాన్సుల్ అంచ బావుడ్లు జవుల, చి జోవయింక ‘యేసుక్రీస్తుక నంపజతు’ మెన అంక కెద్ది ఆస మెలె, అవ్ క్రీస్తు తెంతొ పిట్టవ జా నాసెనుమ్తె గెలె జోచి రచ్చన జోవయింక దొర్కు జతి జలె, జోచి ఉప్పిర్చి అంచి ప్రేమక జోవయింతె తెంతొ విడ్డల్ జతయ్. ⁴ జోవయించి రిసా కిచ్చొక అంక తెద్ది ఆస అస్సె మెలె, ‘అంచయ్ మాన్సుల్ జా అంకయ్ బక్తి కెర్లు, అంచి గవురుమ్ దెకయ్తు’ మెన దేముడు పూర్ణమ్ నినాన * ఇస్రాయేలులు జోచ పుత్తర్లులు జతి జోచి †ఉజిడి, జోవయించి నెడిమి తతి వరుమ్ పూర్ణమ్ తెంతొ దేముడు జోవయింక జోచి ‡ప్రమానుమ్ కోడు దిలన్, జోచ [§]ఆగ్గుల్ దిలన్, జోచి * బక్తి కెర్రి ఆగ్గు దిలన్, †రచ్చించుప కెర్రిసా జెంక దిలిన్చి రిసాచ ప్రమానల్ దిలన్. ⁵ అబ్రాహామ్, ఇస్సాకు, యాకోబు జోవయించయ్ పూర్ణమ్చ. అస్సె,

జో మాన్సు జలిన్చి జెర్మిన్క దెకిలె, జోవయించి సెకుమ్తె రచ్చించుప కెర్రిసా జలొ క్రీస్తుయి జెర్మిలన్. †ఎత్తిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక జోబర్! కెయింక తెయింక జోవయింక గవురుమ్ తవున్! ఆమేన్.

⁶ గని యూదుల్ ఒగ్గర్జిన్ అన్మానుమ్ జలిసి దెకిలె ‘దేముడు పూర్ణమ్ సంగిలి ప్రమానుమ్ కోడుక పిట్టి’ మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. పిట్టె నాయ్. కిచ్చొక ఇసి మెంతసి మెలె, ⁷ [§]ఇస్రాయేలుచి సెకుమ్తె జెర్మిలనతె సగుమ్జిన్క ‘ఇస్రాయేలులు’ మెనుక నెంజె, * అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలన సగుమ్జిన్క ‘జోవయించ బోదల్ జవుల’ మెనుక నెంజె. అబ్రాహామ్చి పెట్టిచ సగుమ్జిన్ జోచ నిజుమ్చ బోదల్ నెంజిలిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, పూర్ణమ్ దేముడు అబ్రాహామ్క,

+“తుచి సెకుమ్చ ఎత్తితె ఎక్కి ఇస్సాకుచి తెడి జెర్మిలనకయ్
 ‘తుచయ్’ మెనిందె”
 మెన ప్రమానుమ్ సంగిలన్. ⁸ ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, మాములుమ్ †ఆగ్ జెర్మిన్క జోచి సెకుమ్తె జెర్మిలన నాయ్, గని దేముడుచి [§]ప్రమానుమ్కయ్ జెర్మిలనక

* **9:4** 9:4 ‘ఇస్రాయేలులు’ మెలె, తొత్తో యాకోబు పూర్ణమ్చొక ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జా నావ్ తిలొ, ఆదికాండుమ్ 32:28. † **9:4** 9:4 జోవయించి సెకుమ్ మొత్తుమ్క ‘ఇస్రాయేలులు’ మెన నావ్ తిలన్.
 † **9:4** 9:4 నిర్లమకాండుమ్ 33:18-23. ‡ **9:4** 9:4 ఆదికాండుమ్ 15:18, 17:1-21, 28:13, నిర్లమకాండుమ్ 2:24, 6:2-8, 19:5, 34:10-27, సమాయేలు దొన్సిచి పుస్తకుమ్ 23:5. **§ 9:4** 9:4 నిర్లమకాండుమ్ 20:1-17, ద్వితీయోపదేశ్ కాండుము 5:1-22, 10:1-5. * **9:4** 9:4 నిర్లమకాండుమ్ 25-31 అద్యయల్. † **9:4** 9:4 యెసయా 53 అద్యయమ్, యిర్మియా 23:5-6. ‡ **9:5** 9:5 నెంజిలె, ‘ఎత్తిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోయ్యి, జోవయింక జెయ్యి!...’. **§ 9:6** 9:6 మెలె ‘యాకోబుచి’. * **9:7** 9:7 యాకోబుక అబ్రాహామ్ మంత్రొ అస్సిసి; అప్పిన్చొ అప్పిన్ జయెదె. † **9:7** 9:7 ఆదికాండుమ్ 21:12. అబ్రాహామ్చి తేర్ని సారాక బోదల్ నెంజితికయ్, ‘అంచి గొతిమాన్సు జలి హాగరు తెన్ అంచి నావ్ తెన్ బోద పాయి’ మెన సారా సంగితికయ్, అబ్రాహామ్ దస్సి కెర్లన్, చి ‘ఇస్రాయేల్’ మెన పుత్తు పాయిలన్. ఆదికాండుమ్ 16 అద్యయమ్. ‡ **9:8** 9:8 తేర్ని సారాచి గొతిమాన్సు హాగరు తెన్ అబ్రాహామ్ పాయిలొ పుత్తున్ ఇస్రాయేల్ అంగుతె జెర్మిన్ జలిసా జయెదె. మాన్సుచి ఇస్టుమ్కయ్ పాయిలొసా జోచి రిసా మాములుమ్ అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలనక ఇస్రాయేల్చి పెట్టి జెర్మిలన, ఇస్రాయేల్చి సెకుమ్చ టాలి జయెదె.
§ 9:8 9:8 ఇస్సాకు ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి ప్రమానుమ్కయ్ జెర్మిలొసాచి రిసా ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి ప్రమానుమ్కయ్ జెర్మిలనక యెయ్యి, జోవయింక జెయ్యి!...’

‘అబ్రాహామ్‌చి సెకుమ్‌చ’ మెనుక జయెదె. ⁹ జా ప్రమానుమ్ సంగిలి పొది దేముడు అబ్రాహామ్‌క,

*“సంగిలి సమయుమ్ జా అయ్‌లి మెలె, ఆవ్ అన్నె జెయిందె,

చి సారాక పుత్తుది జెర్మెదె”

మెన ప్రమానుమ్ సంగిలన్.

¹⁰ జా ఏక్, అన్నె, అమ్‌చొ పూర్గుమ్‌చొ ఇస్సాకుచి తేర్చి రిబ్బా జో ఎక్కి మున్నున్ తెన్ కల్వల్‌క అంగి జలి పొది, ¹¹ జేవ్ కల్వల్ ఇన్నె నే జెర్మితె అగ్గె, జోవయింతె కో సత్తిమ్ కో పాపుమ్ కెరుక నేతయ్ జలెకి, ‘కచ కమొచి రిసా నాయ్, గని కక్క నిసాన్ల అంచి ఇస్టుమ్ తయెదె గే, జోవయింకయ్ నిసాన్’ మెన మాన్సుల్‌క నిసాన్ బుకార్తి జోచి ఇస్టుమ్ జెయిమ్ జంక మెనయ్, ¹² రిబ్బాక దేముడు,

+“దకిలొచి సేవ వెల్లొ కెరెదె”

మెన సంగిలన్. ¹³ అన్నె, అన్నెకతె జో,

‡“దకిలొ జలొ యాకోబుక ప్రేమ కెర్లయ్,

గని వెల్లొ జలొ ఏసాపుక విరోదుమ్ జలయ్”

మెన రెగ్గయ్‌లన్.

¹⁴ జలె, అమ్ కిచ్చొ మెనుక? ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కెర్లన్‌క ‘నాయిమ్ నాయ్, సత్తిమ్ నాయ్’ మెనుక జయెదె గే? జయె నాయ్. దస్సి మెనుక నాయ్. ¹⁵ కిచ్చొక మెలె, మోసేక జో,

§“కచి ఉప్పిరి దయ తియిదె గే, తియిదె.

కక్క కనూరుమ్ దెకిన్‌దె గే, దెకిన్‌దె”

మెన సంగిలన్. ¹⁶ కేన్ మాన్సుచి ఇస్టుమ్‌తె నాయ్, కేన్ మాన్సుచ కమొతె

నాయ్, గని దేముడుచి దయతె. ¹⁷ అన్నె, దేముడుచ కొడొతె రెగ్గి రితి,

పడ్డొ ఇస్రాయేలుల్‌క అల్లర్ కెర్తె తిలొ

ఐగుప్తు దేసిమ్‌చొ రాడ్ జివ్ తిలొ పరో రానొక దేముడు,

*“ఒండి లోకుమ్‌తె అంచి నావ్ సాడువ జవున్ మెన,

తుచితె జర్గు జతి కామ్‌తె అంచి సెక్తి దెకయ్‌తి రిసాయి

తుక ఆవ్ టీవడ అస్సి”

మెన సంగ తెద్రయ్‌లన్. ¹⁸ కచి ఉప్పిరి

జోచి దయ తియెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్. కచి జివ్ రాడ్ కెరెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్!

¹⁹ దస్సి సంగిలె, “దస్సి జలె,

దేముడుచి ఇస్టుమ్‌క జో కెర్తిసి జోచి

పూచి. జాకయ్, జో కీసి కక్క పాపుమ్

వయడుక జయెదె! అమ్ రచ్చించుప

జంక జోచి సెలవ్ నెంజిలె, కీసి అమ్‌చి

పూచి జయెదె! జా పాపుమ్ వయుక

కీసి అమ్‌చి పూచి జయెదె!” మెంతె,

²⁰ గని, ఓ మాన్సు, తుయి కొన్సొ, చి

దేముడుచి కోడుక జబాబ్ అన్నె దెతె!

మత్తిక తెయార్ కెర్తి గేడి జాక తెయార్ కెర్తి

కుమ్మరొక +“కిచ్చొక ఈంజయి రూపుమ్

అంక దిలది?”

మెన పునెదె గే? ²¹ నాయ్. జా మత్తిచి

ఉప్పిరి కుమ్మరొక పూర్తి అదికారుమ్.

జయ్యి మత్తిబెండక నూటిచి గవురుమ్‌చి

కెరెదె గే, గవురుమ్ నెంజిలి కామ్‌చి

రిసాచి కెరెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్.

²²⁻²³ జలె, పాపుమ్‌చి ఉప్పిర్‌చి

జోవయించి కోపుమ్ దెకవుక మెన, జోచి

సెక్తిచి రుజ్జు దెకవుక మెన దేముడుక

ఇస్టుమ్ జలెకి, జోచి పరలోకుమ్‌చి

ఉజిడితె, గవురుమ్‌తె పడ్డొక బెదవనుక

మెన జో అగ్గె తెంతొ నిసాన్ల గేడివొక

జో కెర్తి ఎదివాట్ దయ జాన్‌తి ఎదక

జోవయించి సిచ్చు జత నాసెనుమ్‌తె గెత,

గేడివొ ఒండి పాపుమ్ జో మదెని ఒగ్గర్

సేంపు ఓర్పుప జా రకితె తిలె, జోచి దయ!

²⁴ జో ఎదివాట్ దయ కెర్ల నిసాన్ల గేడివొ

కొన్న మెలె, ఆము. అమ్ కొన్న మెలె,

* 9:9 9:9 ఆదికాండుమ్ 17:19-21, 18:10, 14.

† 9:12 9:12 ఆదికాండుమ్ 25:23. ‡ 9:13

9:13 మలాకి 1:2-3. § 9:15 9:15 నిర్గమకాండుమ్ 33:19.

* 9:17 9:17 నిర్గమకాండుమ్

9:13-16. † 9:20 9:20 యెసయా 29:16, 45:9.

యూదుల్ తెంతో ఆమ్ సగుమ్జినక జో బుకారా అస్సె, గని యూదుల్ నెంజిలస తెంతో కి అన్నె మాన్సుల్క బుకారా అస్సె. 25 జోచ కబుర్లు పూర్ణుమ్ సంగితె తిలో హోసెయ అత్తి దేముడుచ కొడతె రెగిడ్లి రితి,

‡“అంచయ్ మాన్సుల్’ మెన ఆవ్ అగ్గె నే సంగిలసక తెదొడక ‘అంచయ్’ మెనిందె. ఆవ్ అగ్గె ప్రేమ నెంజిలిన్క ‘ఆవ్ ప్రేమ కెర్లిసి’ మెనిందె.”

26 §“అన్నె, ‘తూమ్ అంచ మాన్సుల్ నెంజును’ మెన అగ్గె జో సంగిలి టాన్తె తెదొడక ‘జివ్ తిలో, జివ్ దెతో దేముడుచ పుత్తర్లు జేవ్’ మెన మాన్సుల్ సంగుల.”

27 అన్నె, ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్చి రిసా దేముడుచ కబుర్లు సంగితె తిలో యెసయా పూర్ణుమ్చొ కిచ్చొ సాడుప కెర్లి రితి జలన్ మెలె,

*“సముద్రుమచి ఒడ్డుచి ఇస్కచ గిడ్డల్ కెత్తి జవుల గే, ఇస్రాయేలుచ పుత్తర్లు జల యూదుల్ దస్సి ఎత్తివాట్ జిన్ జవుల, గని జోవయింతె సేంసెల రిత ఎక్కి దొన్ని రిత రచ్చించుప జవుల.

28 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్చి ఉప్పిరి కిచ్చొ సిచ్చుచి

తీర్పు ప్రబు ఉచరెదె గే, సత్తు తెన్ తంద్రతెన్ జో జర్గు కెరెదె.” మెన రెగ్గ అస్సె.

29 అన్నె జా నే జతె అగ్గె తెంతో జో యెసయాచి అత్తి జో దేముడు ప్రబు రెగ్గయేలి రితి జర్గు జా అస్సె. కిచ్చొ మెన మెలె,

†“అమ్క సిచ్చ నే జత బోదల్ సగుమ్జిన్ సేన్తి రితి

పరలోకుమ్చ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ప్రబు సెలవ్ దెతో నాయ్ జలె,

‡సాదోమ అన్నె గొమొరా పట్నల్చి రితి సిచ్చ జా కుడ్డె నాసెనుమ్ జతమ్” మెన రెగిడ్లి కోడు.

30 జలె, కిచ్చొ మెనుమ? ఈంజయి. సత్తిమ్ వాట్ నే చజిల యూదుల్ నెంజిలస దేముడు దెతి పున్నిమ్ జా అస్తి. కిసి మెలె, నముకుమ్ వాట్. యేసుక్రీస్తుక నంపజలి వాటు. 31 గని ఆగ్గుల్ వాట్ పున్నిమ్ జంక ఉచర్ల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ మెల యూదుల్ ఆగ్గుల్చ కమ్మొవాట్ పున్నిమ్ ఇండుక నెత్ర ఆగ్గుల్ తిలిసి నెరవెర్చుప నే కెర, ఓడుప జల. 32 నముకుమ్ వాట్ నాయ్ గని కమ్మె వాటి రచ్చన దొర్కు కెరనుక ఉచర్ల. వట్టెచొ పత్తె పిన్ర సేడ్ల రిత జాఁ ఓడుప జా అస్తి. 33 వట్టెచొ పత్తురు మెలె, యేసుక్రీస్తు. యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి నంపజతిసి నే జతినచి రిసా అన్నెక్ కోడుతె తిలి రితి. కేన్ కోడు మెలె, §“ఈందె, ‘సియోను’ మెల అమ్చ యూదుల్చి వట్టె ఏక్ పత్తురు ఆవ్ గల్పసి.

జేవ్ నంప నెంజ జో పత్తె, జో సాప్రయ్ పిసిర సేడుల. గని జోచి ఉప్పిరి కో జో నముకుమ్ తివుల గే, జెచ్చొ కచితుమ్ లాజ్ జతి నాయ్, ఓడుప జతి నాయ్” మెన రెగ్గ అస్సె.

10

యేసుక్రీస్తుకయ్ నంపజలెకయ్ రచ్చించుప జంక జతిన

‡ 9:25 9:25 హోసెయ 2:23. § 9:26 9:26 హోసెయ 1:10. * 9:27 9:27 యెసయా 10:22, 23. † 9:29 9:29 యెసయా 1:9. ‡ 9:29 9:29 అదికాండుమ్ 13:13, 18:20, 19:24-25. § 9:33 9:33 యెసయా 8:14, 28:16, యోవేలు 2:32.

1 బావుడ్లు, సంపనెంజిల అమ్చ యూదుల్చి రిసా "జేవ్ కి సంపజా రచ్చించుప జతు" మెన అంక జీవు డడ్డ దేముడుక ఆవ్ ప్రార్థన కెర్తె తత్తసి. 2 నిజుమి దేముడుచి సేవ కెరుక యూదుల్ ఆస తెన్ అస్తి మెన ఆవ్ సాచి జతసి, గని జో దెతి రచ్చన కిసిచి గే అర్దుమ్ నే కెరన పొరపాట్ జా గెచ్చ అస్తి. 3 మెలె, దేముడు దెతి పున్నిమ్ కేన్ వాటు దొర్కు జతయ్ గే, అర్దుమ్ నే కెరంతె జోవయించి సొంత సెక్తిక పున్నిమ్ జంక ఉచర. దేముడు పున్నిమ్ దెతి వరుమ్ నజన్తి రితి దాక్ కెరంతి నాయ్. 4 మెలె, ఎక్కి క్రీస్తుచి, తెడి ఆగ్గుల్ సికడ్డి పున్నిమ్ దొర్కు జతయ్, ఆగ్గుల్తె కోర్వ జా జలిసి కుట్టయ్తోసొ నెరవెర్పువ కెర్తెసొ జొయ్యి, చి జోచి ఉప్పిరి కోజోవయించి నముకుమ్ తివుల గే, జోవయించి పాపుమ్ జో వుంచెదె.

5 మోసేచి అత్తి రెగిడ్డిసి ఏక్ కిచ్చొ అస్సె మెలె,

*"ఆగ్గుల్తెచి పున్నిమ్ కో పూర్తి నిదానుమ్ ఇండుల గే, జేవ్చి తెన్ జివుల"

మెన రెగ్డ అస్సె. 6 † గని నముకుమ్ వాట్ పున్నిమ్ జతిన్చి రిసాచి ఏక్ కోడు ఉచరుమ్. "పరలోకుమ్తె కో వెగ గెచ్చుల? 'క్రీస్తుక ఉత్తవ కడ ఆన్తి రిసా' మెనుమ్." 7 నెంజిలె, "బూలోకుమ్క ఎట్టొ లోకుమ్తె కో ఉత్త గెచ్చుల?"; 'క్రీస్తుక మొర్ను తెంతొ వెగవ కడ అనుక' మెనుమ్. నాయ్, దస్సి మెన నాయ్. 8 నముకుమ్ వాట్ చి రచ్చనచి కోడు కేనె గెతిసి నెంజె, కిచ్చొ కామ్ కెర్తిసి నెంజె. రచ్చన దూరి నాయ్. రచ్చనచి కోడు పాసి అస్సె. తుమ్చి చోండితె, తుమ్చి పెట్టి అస్సె. మెలె,

క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి రిసా అమ్ సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తెసుమ్. జయ్యి కోడు. 9 మెలె, యేసుక 'పరలోకుమ్చొ ప్రబు జొయ్యి' మెన మాన్సుచి మొక్కె కో సంగ ఒప్పున, 'మొర్ను తెంతొ దేముడు అబ్బొసి జోక విడ్డల్ కెర అన్నె జియడ్లన్' మెన పెట్టి నిదానుమ్ సంపజవుల గే, జెవ్వి రచ్చించుప జవుల. 10 కిచ్చొక మెలె, † మాన్సు జోచి పెట్టి సంపజలె, జోచి పాపుమ్ వుంచి జయెదె. జోచి చోండి ఒప్పునై, జో రచ్చించుప జయెదె.

11 దేముడుచ కొడొతె రెగ్డయ్లిన్ ఉప్పిరి ఏక్ దెకిలమ్. కిచ్చొ మెలె, † "జోచి ఉప్పిరి జోచి నముకుమ్ తిలొ కేన్ మాన్సుకి

కచితుమ్ లాజ్ జతి నాయ్ ఓడుప జతి నాయ్" మెన రెగ్డ అస్సె. 12 కొన్న మెలె, యూదుల్క గ్రీసు దేసిమ్చ సుదల్క కక్కయ్ దేముడు తేడ దెకె నాయ్. జొయ్యి ప్రబు ఎత్తికయ్ ప్రబు, చి జోక సంపజా, జో దెతి రచ్చన నజితొ ఎత్తి మాన్సుక జోచి వరుమ్ జో దెయెదె. 13 దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి రితి;

*"ప్రబుచి రచ్చన నజన్తో ఎత్తి మాన్సు తుచితెయి రచ్చన అస్సె మెన ఒప్పున రచ్చించుప జయెదె" మెన అస్సె.

సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి పూచిచి రిసాచి కోడు

14 జలె, మాన్సుల్ క్రీస్తుక సంప నే జలె, జోవయించి రచ్చన కిసి నజుల! జోచి రిసా నే సూన తిలె, జోక కిసి సంపజవుల! కో బోదన కెరుక నే గెలె, కిసి జోచి రిసా సూనుల! 15 అన్నె దేముడు నే తెద్రయ్లె, మాన్సుల్ కిసి జోచి బోదన కెరుల! దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి రితి;

* 10:5 10:5 లేవీయకాండుమ్ 18:5. † 10:6 10:6-7 ద్విత్తియోపదేశ కాండుము 30:12-14చి కోడు వవులు ఇన్సె బెదయ్తయ్. ‡ 10:10 10:10 నెంజిలె, మాన్సు జోవయించి పెట్టి సంపజా జోవయించి చోండి ఒప్పునై, జోవయించి పాపుమ్ వుంచి జయెదె, జో రచ్చించుప జయెదె. § 10:11 10:11 యోవేలు 2:32, రోమీయల్ 9:33. * 10:13 10:13 యోవేలు 2:32. † 10:15 10:15 యెనయా 52:7.

†“సుబుమ్ కబుర్ కో బోదన కెరుల గే, జోవయించ చట్టొ కెడ్డి సూటి!”

మెన అస్సె. 16 గని సూన్ల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ ఎత్కిజిన్ నంపజా అస్తి మెన ఉచర నాయ్. యెసయాచి అత్తి దేముడు అన్నె రెగ్గయ్లి రితి;

‡“ప్రబు, అమ్ సూనయ్లిసి కో నంపజా అస్తి?”

మెన రెగిడ్లి కోడు.

17 జలె, కొణొ సూనయ్లెకయ్ మాన్సుల్ నంపజవుల. జేవ్ కిచ్చొ సూనుక మెలె, క్రీస్తుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ బోదన కెర్సిసి.

యూదుల్ ఒగ్గర్జిన్ సూనుక నెసిల్స్

18 జలె, అమ్చ యూదుల్క ‘సుబుమ్ కబుర్ సూన తతి నాయ్ గే?’ మెన ఆవ్ పుసితసి. సూనయ్ అస్తి. జా ఒండి లోకుమ్తె సూనయ్ జలిన్చి రిసా దేముడుచి కొణొతె రెగ్గయ్లి ఏక్ కోడు బెదితయ్.

§“జోవయించి అవాడ్ ఒండి లోకుమ్తె సూనయి జా అస్సి,

ఎత్కి దిక్కుతె కెడ్డి దూరి జలెకి, జోవయించ కొణొ సూనయ్ జా అస్తి”

మెన రెగ్గ అస్సె. 19 జలె, ఆవ్ అన్నె పుసితసి; ‘ఇస్రాయేలు ప్రెజల్ అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్ గే?’ మెన పుసితసి జలె, మోసేచి అత్తి దేముడు,

*“అంచ యూదుల్ నెంజిలసక తుమ్ యూదుల్ గోస జతి రితి కెరిందె, బుద్ది నెంజిలి దేసిమ్చచి ఉప్పిరి తుమ్క కోపుమ్ జెతి రితి ఏక్ కామ్ జర్గు కెరిందె”

మెన యూదుల్ నెంజిలస నంపజలిన్చి రిసా యూదుల్ గోస జతిన్చి రిసా రెగిడ్లి కోడు. 20 పడ్డొ, యూదుల్ నెంజిలస క్రీస్తుక నంపజా దేముడు తెన్ బెదితిన్చి

రిసా అన్నె సొస్తుమ్చి కోడు దేముడు యెసయాచి అత్తి రెగ్గ అస్సె.

†“అంక చజుక నే ఉచర్లస, అంక చజ అస్తి.

అంచి రిసా నే పుసిలసక, ఆవ్ డీస అస్సి”

మెన రెగిడ్లి కోడు. 21 గని అమ్చ ఇస్రాయేలుల్చి రిసా జోచి అత్తి కిచ్చొ రెగ్గ అస్సె మెలె,

‡“కోడు నే సూన్త ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి బుల్ల ప్రెజల్క

ఒండి మెద్దెనె అత్తో చంపొ కెర బుకార్తె తిలయ్,

గని ఆవ్ దెతి వరుమ్ నెసిల”

మెన రెగ్గ అస్సె.

11

యూదుల్క దేముడు పూర్తి నే ములిల్స్

1 అప్పె కిచ్చొ పుసితసి? జోవయించ యూదుల్క దేముడు పూర్తి ముల అస్సి గే? నాయ్! ఆవ్ సొంత కి ఇస్రాయేలుడు, అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలోసా, బెన్యామీను చి తెగతె జెర్మిలోసా. 2 జో దెతి రచ్చున తంక మెన జో అగ్గె తెంతో జాన్ల నిసాన మాన్సుల్క దేముడు ములె నాయ్. జా పొదిచ ఇస్రాయేలుల్చి రిసా కిచ్చొ మెన దేముడుచి మొక్కె ఏలీయా పూర్గుమ్చొ ఏడ తీర్పు సంగిలన్ గే దేముడుచి కొణొతె అస్సె.

3 *“ప్రబు, తుచ కబుర్లు సంగితసక మార అస్తి.

తుచి నావ్ తెన్ బందిల గుడివొ బొసుడవ అస్తి.

అప్పె ఆవ్ ఎక్కిలొయి తుచ కబుర్లు సంగితోసా అస్సి,

చి అంక కి మారుక కోర్ప జతతి”

‡ 10:16 10:16 యెసయా 53:1. § 10:18 10:18 కీర్తనలు 19:4. * 10:19 10:19 ద్విత్వియోపదేశ కాండుము 32.21. † 10:20 10:20 యెసయా 65:1. ‡ 10:21 10:21 యెసయా

65:2. * 11:3 11:3 రానల్ మొదోల్ పుస్తకుమ్ 19:10, 14. † 11:4 11:4 రానల్ మొదోల్ పుస్తకుమ్ 19:18.

మెన ఏలీయా ఏడ్లన్. 4 గని దేముడు జోక

†“‘బయలు దేముడు’ మెలోసొక నే జోకర్తె అంకయ్ నిదానుమ్ తత్తు మెన సత్తు వెయిల్జిన్ యూదుల్ జా పాపుమ్తె నే సేడ్డి రితి పిట్టవ అస్సె”

మెన సంగిలన్. 5 అప్పె కి దేముడుచి దయక జో నిసాన సేంసిల యూదుల్ అస్సి. 6 గని జోవయించి రచ్చన

కమ్మొవాల్ నాయ్, గని జోచి దయ వాటు జోవయింక దొర్కు జా అస్సె. కమ్మొవాల్ నాయ్, నెంజిలె దయ మెన సంగితిక, దయ జయె నాయ్.

7 జలె, కిచ్చొ రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, జేవ్ చజుక ఉచర్లిసి అమ్చ ఇస్రాయేలుల్క పిట్ట అస్సె. జోవయింతె కక్క దేముడు నిసాన్లన్ గే, జోవయింక దొర్కు జా అస్సె, గని తిలసక జోవయించి జీవ్ రాడ్ జా గెచ్చ, జా రచ్చన జేవ్ నజనుక నాయ్.

8 దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్లి రితి;

‡“అప్పె ఎద కి ‘దెకుత్ నాయ్, నూన్తు నాయ్’ మెనయ్,

జేవ్ గుడ్డి బొయ్రో తతి రితి, జుమితన తతి రితి,

దేముడు జర్గు కెర అస్సె”

మెన రెగిడ్డి కోడు. 9 వడ్డె, దావీదు పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి రితి కి;

§“జోవయించి విందు అన్నిమ్ జోవయింక బోను జలి రితి జా, జోవయింక దెర్పు సేడవ్సు, సిచ్చ ఆన్సు.

10 జేవ్ గుడ్డి జా దెకుత్ నాయ్, చి

జోవయించి పాటి కుబ్బి జలి రితి జా,

జోవయించి పాపుమ్చి జాడు కెయెక తెయెక వయ్యుతు”

మెన రెగిడ్డి కోడు.

11 జలె, జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ పిసిర్లిసి జలె, ‘పూర్తి సేడయ్ గెతు’ మెలి ఉద్దెసుమ్కయ్ దేముడు జర్గు కెర్లన్ గే? మెన ఆవ్ పుసితసి. నాయ్! గని

జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ నంప నెంజి పొరపాట్ జతికయ్, రచ్చన దొర్కు జతి వాటు యూదుల్ నెంజిలసక దొర్కు జా అస్సె. ‘జేవ్ యూదుల్ నెంజిలస రచ్చించువ జతిసి అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ దెక గోస జా బుద్ది ఉచరంతు’ మెనయ్ దేముడు దస్సి జర్గు కెర అస్సె. 12 జలె, జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ పొరపాట్ జలిసి ఒండి లోకుమ్చక దేముడు దెతి సొమ్మారుమ్ దొర్కు కెర అస్సె జలె, జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ ఓడువ జలిసి యూదుల్ నెంజిలసక సొమ్మారుమ్ కెర అస్సె జలె, జేవ్ యూదుల్ జల ఇస్రాయేలుల్ ఎత్తిజిన్ పడ్డొక రచ్చించువ జలె, లోకుమ్క అస్సె

కెర్లి సొమ్మారుమ్ జయెదె!

13 అప్పె, జలె, ఒత్త తిల తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసక, జలె, ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, తుమ్కయ్ సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక మెన ప్రబు అంక జోచొ బారికి కెర తెద్రవ అస్సె. ఈంజ కామ్చి రిసా ఆవ్ ఒగ్గర్ సర్ల జతసి.

14 తూమ్ రచ్చించువ జతిసి అమ్చ యూదుల్ దెకిలె, ఇదిల్ జవున్ గోస జా, జోవయింతె నగుమ్జిన్ ప్రబుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్క ఇన్లుమ్ జవుల, చి జో దొర్కు కెర్లి రచ్చన నజనుల. దస్సి జలె, జేవ్ కి రచ్చించువ జతి కామ్తె ఆవ్ ఇదిల్ బెద తయిందె. 15 ఈంజ కిచ్చొక అంచి ఆస మెలె, దేముడు అమ్చ యూదుల్క గడియ ములయ్లి రిసా, ఒండి లోకుమ్చ అన్నె మాన్సుల్ కి జోవయింతెన్ బెదుక వాటు అయ్లి. దస్సి కి దేముడు అమ్చ యూదుల్కయ్ అన్నె బెదవన్లె, మొర్ను తెంతొ పిట్టవ జా జేవ్ కి నొవర్ జివుల.

రూకెత్ కొమ్మల్ అంటుప కెర్లిన్

16 ‘నొన్ణా’ మెన తొలితొ బలి దిలి పాకుమ్ దేముడుక దిలి రిసా సుద్ది జా అస్సె జలె, జా ఒండి పాకుమ్ సుద్ది జలి రితి జతయ్. అన్నె, రూకచి చేరు సుద్ది

‡ 11:8 11:8 ద్వితియోపదేశ కాండుము 29:4, మెనయా 29:10. § 11:9 11:9 కిర్తనలు 69:22, 23.

జలె, కొమ్మల్ కి నుద్ది జవుల. 17 జలె, దేముడు నిసాన్ల ఇస్రాయేలుల్క 'ఒలీవ రూకు' మెనుమ. తుమ్ యూదుల్ నెంజిలనక వెర్రి ఒలీవ రూక్చ కొమ్మల్ మెనుమ. జలె, జో చెంగిలో ఒలీవ చెట్టెచ కొమ్మల్ నగుమ్ కండి జా సేడ అస్తి మెనుమ, అన్నె జా రూక్చ కొమ్మల్ గెలిన్తె తూమ్ యూదుల్ నెంజిల జా వెర్రి ఒలీవ రూక్చ కొమ్మల్ అంటుప జలదు, జో చెంగిలో రూక్చి చేరు దెతి సెక్తితె బెద తుమ్ చెంగిల్ జతి రిసాయి, జేవ్చి జివుక తుమ్ జతి రిసాయి. 18 దస్సికయ్, 'జో చెంగిలో రూక్చ కొమ్మల్ జలమ్ ఆము' మెన తుమ్ గవురుమ్ ఉచరన నాయ్. గవురుమ్ ఉచరనుక దెర్లె, తుమ్ కిచ్చొ ఉచార కెర మెలె, తుమ్చి సెక్తిక చేరు జియె నాయ్, గని చేరుచి సెక్తికయ్ తుమ్ జియె అస్సున్.

19 తూమ్ కిచ్చొ ఉచరై మెలె, "ఆము అంటుప జతి రిసాయి ఎజొమాని కొమ్మల్ సేడయలన్". 20 జా కోడు కి నిజుమ్, గని జేవ్ జోవయించి అన్మానుమ్చి రిసా సేడయ్ జల. గని తుమ్ నముకుమ్ వాటు అంచుప జా టీవ్తిసి. జేవ్క ఉప్పిర్ తుమ్చి రిసా తుమ్ గవురుమ్ ఉచరన నాయ్, గని దేముడుచి దయక తుమ్ బియె. 21 కిచ్చొక మెలె, జో రూక్చ సొంత కొమ్మల్ అన్మానుమ్ జలిన్క జో జోవయింక సిచ్చతె గలిలన్ మెలె, తూమ్ దస్సి అన్మానుమ్ జలె, తుమ్క కి కండ వెంట గెలెదె.

22 దేముడుచి దయచి రిసా కి, జో దెతి సిచ్చుచి సెక్తిచి రిసా కి, తుమ్ చెంగిల్ ఉచర. పొరపాట్ జా సేడ్లనక జేవ్ విలువ జలి సిచ్చ జో దెయెదె, గని జోచి దయచి తెడి తుమ్ తా నముకుమ్ వాట్ ఇండితె తిలె, జోవయించి దయ తుమ్చి ఉప్పిరి తయెదె. తుమ్ జా నముకుమ్ వాట్ నే ఇండిలె, తుమ్క కి కండ వెంట

గెలెదె. 23 జేవ్ కి, జోవయించి అన్మానుమ్ ములిలె, జా రూక్తె అన్నె అంటుప జవుల. కిచ్చొక మెలె, జోవయింక అన్నె అంటుప కెర్తి సెక్తి దేముడుచి అత్తి అస్సె. 24 తూమ్ జలె, వెర్రి ఒలీవ రూక్చ కొమ్మల్ కండి జా తుమ్ మాములుమ్ నే బెదితో తోట ఒలీవ రూక్తె అంటుప జా అస్సున్ జలె, అన్నె సొంత జెర్నున్క తోట రూక్తె తా కండి జా తిల కొమ్మల్క జో ఒత్త అన్నె అంటుప కెరుక జయెదె!

25 తుమ్ సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతి రిసా, జో దేముడు బార్ కెర్లి ఈంజ గుట్టు సరిగా అర్దుమ్ కెరన, బావుడ్లు. కిచ్చొ మెలె, 'నంపజంక' మెన జో కెత్తిజిన్ యూదుల్ నెంజిలనక నిసాన్ల గే, జేవ్ ఎత్కిజిన్ ప్రబుతె జెతె ఎదక, ఏక్ వెల్లి వాట ఇస్రాయేలుల్ రాడ్ జివ్ జా అస్తి. 26 గని యూదుల్ నెంజిలనతె కక్క కక్క జో నిసాన అస్సె గే, జేవ్ ఎత్కిజిన్ నంపజల మెలె, ఇస్రాయేలుల్ ఎత్కిజిన్ రచ్చించుప జవుల. దేముడుచి కొడెతె, *†"సీయోనుతె రచ్చించుప కెర్తొసా జెర్మెదె.

'యాకోబు' మెన నావ్ తిల అమ్చ యూదుల్ తెంతో పాపుమ్బుద్ది జో ఉదెదె" అన్నె,

27 ‡"జోవయించి పాపల్ ఆవ్ కెయెక గెచ్చువ గెలిందె గే, తెదొడ్క అంచి ఈంజ నే పిట్టి ప్రమానుమ్ కోడు నెరవెర్చుప జయెదె" మెన రెగ్గ అస్సె.

28 తుమ్కయ్ 'నంపజా రచ్చించుప జతు' మెన, అప్పెచి మట్టుక సుబుమ్ కబుర్చి రిసా దేముడుక జేవ్ యూదుల్ విరోదుమ్ సుదల్ జా అస్తి. గని జో జోవయింక నిసాన దెకిలె, జోవయించ పూర్ణుల్క జో సంగిలి ప్రమానుమ్ కోడుచి రిసా, జో జోవయింక ప్రేమయ్ అస్సె.

* 11:26 11:26 యెసయా 59:20, 21. † 11:26 11:26 'సీయోనుతె' మెలె, యూదుల్తె, ఇస్రాయేలుల్తె. ‡ 11:27 11:27 యిర్మీయా 31:34, యెసయా 27:9.

12

29 కిచ్చొక మెలె, దేముడు దెతి వరుమ్, జో కక్క కక్క నిసాన బుకార్లిసి, జో మార్పున కెరె నాయ్. జో దసాచొ నెంజె.

30 తుమ్ అగ్గె దేముడుచ కొడొ నే నూనతె పాపుమ్ తెన్ తిలదు, గని జేవ్ యూదుల్ జోచి కోడు ములిలి రిసా, జో తుమ్చి ఉప్పిరి దయ తియ తుమ్చి పాపుమ్ పుంచ అస్సె. 31 దస్సి జేవ్ అప్పె జోచి కోడు నే నూనతె పాపుమ్ తెన్ అస్తి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క జో దేముడు రచ్చించుప కెర్లి వాట్కయ్ జేవ్ కి రచ్చించుప జతి రిసాయి. 32 యూదుడు జలెకి, యూదుడు నెంజిలె కి, ఎత్తి మాన్సుక జోచి దయ దెకవుక మెనయ్, ఎత్తిజిన్ ఎక్కి రితి జోచి కోడు నే నూన్చి పాపుమ్తె దెర్పు సేడుక మెనయ్ జో సెలవ్ దా అస్సె.

దేముడుచి గవురుమ్

33 దేముడుచి దయచి సామ్సారుమ్, జోచి బుద్ది, జోచి గ్యానుమ్ కెద్ది తమ్మనచి! జోచ తీర్పుల్ కెద్ది తెలివచ! కెద్ది తెలివి మెలె, అమ్ మాన్సుల్ కోయి అర్దుమ్ కెరనుక నెత్తుమ్, మెనుక నెత్తుమ్! జోచ కమె అమ్ కోయి పరిచ్చ కెరుక నెత్తుమ్! 34 దేముడుచి కొడొతె,

§“ప్రబుచి పెట్టి తిలిసి కో కెయ జాన అస్తి?

జోక కో బుద్ది సంగుక జయెదె? కోయి నాయ్”

35 *“జో రునుమ్ జతి రితి కో కెయ జోక కిచ్చొ దా అస్తి?

కోయి నాయ్, కెయ నాయ్, కిచ్చొయ్ నాయ్”

మెన రెర్ల అస్సె. 36 కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి జోతె తెంతో జెతయ్, జో జెర్మయ్లో. ఎత్తి జోచి తెడి అస్సె, చి జోచి గవురుమ్ దెకయ్తి రిసాయి అస్సె. కెయచ తెయచ జోవయింక జోబర! ఆమేన్.

ప్రబుచి ఆత్మసెక్తిక జియ

1 దేముడు దెతి రచ్చన జోచి దయకయ్ తుమ్క దొర్కు జలి రిసా, బావుడ్లు, అవ్ బతిమాల్పా జా తుమ్క కిచ్చొ సంగితసి మెలె, జేవ్ జోచయ్ తతి రితి, దేముడుక సర్ల కెర్లి రితి, జోక తుమ్చ ఆగ్ జీవ్ తిలి బలి దిలి రితి తుమ్ బుద్ది ఇండ. ఈంజ సేవ తుమ్క సరి జలిసి. 2 ‘ఎత్తిజిన్ ఇన దన కమె కెర్తతి, అమ్ కి కెరుమ’ మెలి రితి ఈంజ కాలుమ్చ కమె రితి తుమ్ ఇండ నాయ్. తుమ్చి ఆత్మతె నొవ మాన్సుల్ జా, చి ప్రబుచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ గే పూర్తి అజ్జ జస్సె. జోచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ మెలె, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్తి, జోక సర్ల కెర్లిసి ఎత్తి, కిచ్చొ పొరపాట్ నెంజిలిన్ ఎత్తి మెన పూర్తి తుమ్ అజ్జ జస్సె.

3 మెలె, దేముడు అంక దిలి దయ తెన్ తుమ్క అవ్ కిచ్చొ బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, తుమ్ కో గవురుమ్ ఉచరన నాయ్, గని తుమ్ ఎత్తి మాన్సు జాగర్ల తెన్ సరిగా పరిచ్చ కెరన, నముకుమ్చి రిసా దేముడు కక్క కిచ్చొ సెక్తివరుమ్ దా అస్సె గే, తుమ్చితె ఎత్తి మాన్సు చినన, తుమ్క దిలి సెక్తి వాడిక కెర. 4 మెలె, ఎక్కి ఆగ్తె ఒగ్గర్ వాటల్ తవుల, అన్నె ఎత్తి వాటల్క ఎక్కి రితి కామ్ తయె నాయ్, గని ఏక్ వాటక ఏక్ కామ్, అన్నెక్ వాటక అన్నెక్ కామ్ తయెదె. 5 దస్సి, అమ్ ఒగ్గర్జిన్ జలెకి, క్రిస్తుచి తెడి ఎక్కి ఆగ్ జా అస్సుమ్, చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో అమ్ తోడు తంక అమ్చి పూచి, 6 జాకయ్, అమ్చితె కక్క ప్రబు కిచ్చొ సెక్తివరుమ్ దా అస్సె గే, అమ్ ఎత్తి మాన్సు బుద్ది తెన్ జా సెక్తి వాడిక కెరుక. ప్రబుచ కబుర్లు సంగితి సెక్తి తిలోసా జలె, ప్రబు దిలి నముకుమ్ తెన్ సంగున్. 7 ప్రబు దిలి కిచ్చొ సేవ

§ 11:34 11:34 మెనయా 40:13, యిర్మీయా 23:18. * 11:35 11:35 యోబు 41:11.

కెర్టోసా జలె, జా సేవ కెర్సు. ప్రబుచి బోదన కెర్తి సెక్తి తతోసా జలె, బోదన కెరుక. ⁸ ప్రబు దిలి సెక్తిక మాన్సుల్క జాగర్తల్ సంగితో దిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్టోసా జలె, జాగర్తల్ సంగుక, దయిరిమ్ సంగుక. మాన్సుల్క తోడు దెంక సెక్తి తిలోసా జలె, దర్ముమ్ తెన్ దెవుసు. సంగుమ్క ఏలువ కెర్తి సెక్తి తిలోసా జలె, జోవయించి జా కామ్ నిదానుమ్ దెకన్సు. బాదల్ సేడ కన్కారుమ్ జలసక దెకితి సెక్తి తిలోసా జలె, సర్లబుద్ది తెన్ దెకున్.

సర్లబుద్ది ప్రేమబుద్ది తెన్ తా

⁹ ఎక్కి మెన్సు మాయ నెంతె మాన్సుల్క తుమ్ ప్రేమ దెకితె తా. గర్చి ఎత్కి దూరి కెర, చెంగిల్ తిలిసి దెరన. ¹⁰ బాబేన్క దెకితి సత్తిమ్ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ దెకితె తా. దాకు కెరన ఎక్కిలోక ఎక్కిలో వెల్లో మెలి రితి దెక. ¹¹ కెయెక బద్దుకుమ్ జా నాయ్, గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ, తుమ్చి ఆత్మతె దీవు లగిల్ రిత తా, కెర్టోడ్ కి ప్రబుచి సేవ కెర్తినె తె తుమ్చి ఆత్మ పూర్తి బెదవ. ¹² పరలోకుమ్తె తుమ్ బెదితి రచ్చన కచితుమ్ నెరవెర్చువ జంక తిలిన్చి దయిరిమ్క సర్లసంతోసుమ్ తా, బాదల్ ఓర్చువ జా, ప్రార్లన కెర్తె తా, ¹³ అన్నె నంపజలసక కొత్కుల్ తిలె, తుమ్క తిలిన్క తోడు దాన, చి అన్నె మాన్సుల్క గెరి బుకారా మరియాద దెక.

¹⁴ “జోక చెంగిల్ దెకు” మెన, తుమ్క అల్లర్ కెర్లసచి రిసా ప్రబుక తుమ్ ప్రార్లన కెర. “జోక ప్రబు సిచ్చ కెర్చు” మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. జా పోన, గని ‘జోక చెంగిల్ దెకున్’ మెనయ్ తుమ్ కోర్ప జా. ¹⁵ అన్నె, సర్ల తెన్ తిలస తెన్ సంతోసుమ్ జా, ఏడ్లన తెన్ ఏడ్లి రితి తోడు తా. ¹⁶ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ఎక్కి మెన్సు తెన్ జియ. * గవురుమ్ జతినక

ఆస నే జతె, బడాయ్ నెంజిలిన్తె బెద, కిచ్చో గవురుమ్ ఉచరన నాయ్. తుమ్క తుమీ బుద్ది తిలస మెన ఉచర నాయ్.

¹⁷ కో తుమ్క కిచ్చో నస్టుమ్ కెర తిలె, జోక తుమ్ కిచ్చో నస్టుమ్ అన్నె కెర నాయ్. † గని కో తుమ్క నింద కెర్చుక నెతిరి రితి, ఎత్కిజిన్ చినితి రితి సత్తిమ్ ఇండ. ¹⁸ ఎత్కిజిన్ తెన్ సేంతుమ్ తెన్ తంక ఆస జా. దస్సి, ఎక్కి మెన్సు తెన్ తతిసి తుమ్ పిట్టవ నాయ్. జేవ్ పిట్టయ్లె, జోవయించి పూచి, గని తుమ్ పిట్టవ నాయ్.

¹⁹ ప్రేమ తిల బావుడ్లు, మాన్సుల్ తుమ్క అల్లర్ కెర్తె, జోవయంకయ్ తుమ్ అల్లర్ కెర నాయ్. పోన, దేముడు సిచ్చ కెర్తె, కెర్చు, గని తుమి తుక్లె తా. దేముడుచి కొడెతె,

‡ “సిచ్చ కెర్తి సెక్తి అంచి. ఏ జేవ్ అల్లర్ కెర్లసక ఆప్వీ సిచ్చ కెరిందె మెన ప్రబు సంగితయ్” మెన రెగ్ల అస్సె.

²⁰ § “తుమ్చో విరోదుమ్ సుదొక చూ తిలె, జోక అన్నిమ్ దాన.

జోక తాన్ తిలె, పితిసి దాన. తుమ్ దస్సి కెర్లదు మెలె, జోచి బోడి ఆగి నువ దిలి రితి జయెదె, చి జో పూర్తి లాజ్ జా తప్పు చినంతిసి జోవయంక నొప్పి దెయెదె.”

మెన దేముడుచ కొడెతె రెగ్ల అస్సె.

²¹ అన్నెక్లొ తుమ్క కెర్లి గార్ తుమ్క జిన్తి రితి తుమ్ కోపుమ్ జా నాయ్, గని జో కెర్లి గార్ ఓడువ జా ప్రేమయ్ జిన్తి రితి, తుమ్చ విరోదుమ్ సుదల్క తుమ్ ప్రేమయ్ దెక.

13

అదికారుల్క బియె కెర ఇండ

¹ దేసిమ్క ఏలువ కెర్తె అదికారుల్క ఎత్కి మాన్సు బితు. కిచ్చోక మెలె,

* 12:16 12:16 సామెతల్ 3:7. † 12:17 12:17 సామెతల్ 3:4. ‡ 12:19 12:19 ద్విత్వియాపదేశ కాండుము 32:35 § 12:20 12:20 సామెతల్ 25:21, 22.

దేముడు సెలవ్ దెతో నాయ్ జలె, అదికారుల్ జా తత్త నాయ్, అన్నె, తిల అదికారుల్ ఏలుప్త కెరుక జో దేముడుచి ఇస్తుమ్. ² జాకయ్, అదికారుల్చి కోడుక కో విరోదుమ్ కెర్తతి గే, దేముడు దిలిన్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్తతి, అన్నె, కో జోచి సెలవ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్తతి గే, జోవయింక జోయ్యి జెతి సిచ్చ కవుల.

³ అన్నెయ్ కిచ్చొక అదికారుల్క మరియాద దెకుక మెలె, చెంగిల్ బుద్ది ఇండితనక నాయ్, గని గర్చ కమొ కెర్తనకయ్ సిచ్చ కెరుల. అదికారి జలో కేన్ మాన్సుక 'సిచ్చ కెరెదె' మెలె బయిమ్ నెంతె జింక ఇస్తుమ్ జతసు జలె, సత్తిమ్ కెర, చి తుమ్క చెంగిల్ దెకెదె. ⁴ తుమ్క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ దేముడు జోవయింక జా సేవ దా అస్సె. గని తుమ్ నేరిమ్లు కెర్తె జలె, తుమ్ బియఁ. కిచ్చొక మెలె, సిచ్చ కెరుక జోక అదికారుమ్ అస్సె. 'నేరిమ్ కో కెరుల గే, సిచ్చ కెర్చు' మెనయ్ దేముడు జోవయించి అదికారుమ్ జోవయింక దా అస్సె.

⁵ జాకయ్, సిచ్చ నే సేడ్డి రిసా కి, గని అన్నెయ్ 'దేముడుచి మొక్కె అమ్ అదికారుల్క దస్సి దెకుక మెనయ్, అమ్చి పెట్టి సేంతుమ్ తంక జలె, దస్సి కెరుక అస్సె' మెనయ్ కి, అదికారుల్చి కోడు అమ్ బింక అస్సె. ⁶ ఇన్నెచి రిసా కి సిస్తు గట్ట దెతను. కిచ్చొక మెలె, సిస్తు నజీత సుంకర్లు చి అన్నె అదికారుల్ ఏలుప్త కెర తుమ్క దెకుక మెన, జోవయించి కామ్ దేముడు జోవయింక దా అస్సె. ⁷ జేవ్ ఎత్తిజిన్క దెతిసి జోవయింక దాన. సిస్తు నజుక అదికారుమ్ తిలనక సిస్తుచి డబ్బుల్ దాన, ప్రబుతుమ్క దెతిసి ప్రబుతుమ్క దాన. గవురుమ్క విలువ తిలనక గవురుమ్ దెక, చి మరియాదక విలువ

తిలనక మరియాద దెక. దస్సి ఎత్తిజిన్క జేవ్చి జేవ్చి మరియాద కెరుక.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తె తతిసి ⁸ ప్రేమ కెరుకయ్, గని వేర రునుమ్ కత్తెయ్ జా నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అన్నె మాన్సుల్క కో ప్రేమ ఇండితయ్ గే, ఆగ్గుల్ ఎత్తితె దొర్కు జలిసి నెరవెర్చుప్ కెర్తయ్. ⁹ * 'లంజెకమొ కెర నాయ్' మెలిన్ జలెకు, 'నరు అత్య కెర నాయ్' మెలిన్ జలెకు, 'చోర నాయ్' మెలిన్ జలెకు, 'అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జా నాయ్' మెలిసి జలెకు, దేముడుచ ఆగ్గుల్ ఎత్తితె తిలిసి కి ఎక్కి ఒడుగుతె బెదితయ్. కేన్ ఒడుగుతె మెలె, † "తుక తూయి కెర్ది ప్రేమ కెరంతసి గే, తుచి పాసిచొ మాన్సుక తెర్ది ప్రేమ తుయి కెరుక" మెన దేముడుచ కొడొతె రెగ్గవ అస్సె. ¹⁰ అమ్చి పెట్టి ప్రేమ తిలె, పాసిచొ మాన్సుక కిచ్చొ అల్లర్ కెరుక నెనుమ్. జాకయ్, ప్రేమతెయి ఆగ్గుల్ ఎత్తి నెరవెర్చుప్ జతయ్.

ప్రబు అన్నె ఉత్త జెతి వెల్లి దీసి పాసి జెతయ్ ¹¹ అన్నె, ప్రబు సంగిలి సమయుమ్ పాసి జా అస్సె మెన జాన్సు. మెలె, అగ్గె నిజ తిలె కి, అప్పె ఉట్ట తెలివి జా తంకయ్ అస్సె. సమయుమ్ జా గెచ్చు అస్సె. అమ్ తొలితో నంపజలి కంట, అమ్చి రచ్చున పాసి జా అస్సె. ¹² రాత్ పాయితి రితి, ఉజిడ్ జయెదె. జాకయ్ అందరబుద్దిచ కమొ వెంట గెల కెర, ఉజిడ్ బుద్దిచ అయ్దల్ గలనుమ్. ¹³ మెద్దెనచి ఉజిడ్తె బెదిత కమొతె ఇండుమ. మెలె, 'సర్ల కెర్తనుమ్' మెన వెట్కారుమ్ జతిసి, మచ్చితిసి పొన. లంజెకమొ, ఆగ్గెచి ఆస ముద్దొ నే కెరంతిసి పొన. కొడొ జుజవ జట్టి

* 13:9 13:9 నిర్దువకాండుమ్ 20:13-15, 17. ద్వితియోపదేశ కాండుము 5:17-19, 21. † 13:9 13:9 లేవీయకాండుమ్ 19:18.

జతిని, గోసల్ కెర్రిసి, పోన. 14 గని ప్రబు జలో యేనుక్రీస్తుచి బుద్ధి గలన, మాన్సుచి ఆగ్చ తుమ్చ ఆసల్ నెరవెర్చుప నే కెరంతి రితి జాగర్త తా, దసచక కిచ్చి వాటు దాస నాయ్.

14

ఇసి కెర్లె గారు దస్సి కెర్లె చెంగిల్

1 నంపజల్లన క్రిసి ఇండుక గే ఇదిల్ నెన్లొ కేన్ నంపజలనక బెదవన, గని ముక్కిమ్ నెంజిలినచి రిసా జోవయింతెన్ క్రామ్క నెంజిల కొడొ జుజవుక పోన. 2 ఏకీచి రిసా ఉచరుమ్. “కిచ్చొ కి కంక జయెదె” మెన, దయిరిమ్ తిలోసా ఉచరెదె, గని “ఈంజ జా గారు” మెంతి అలవాట్ తెంతో పూర్తి విడ్డల్ నే జలోసా కో జలెకు ముక్కల్ గట్ట కయె నాయ్. 3 జలె, తుమ్చితె నే కతోసాక, కతోసా నిస్కారుమ్ దెకున్ నాయ్, చి కతోసాక, నే కతోసా నిస్కారుమ్ దెకున్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు ఇన్నెక కి జోవయింక కి బెదవన అస్సె. 4 అన్నెక్లొచొ సేవ కెర్లెన్చి రిసా తుమ్చితె కో తీర్పు కెరుక కొన్స? జోవయింక ‘చెంగిల్’ మెనుక గే ‘గార్’ మెనుక గే కచి సెక్తి మెలె, జోచొ సొంత ఎజొమానిచి సెక్తి, అన్నె కచి నాయ్. జో నిజుమి నంపజలోన్ జలె, కో వేర ఉచర్లె కి, జో టీవెదె. కిచ్చొక మెలె, జోక టీవెడుక ప్రబుక సెక్తి అస్సె.

5 పడ్డొ, ఏక దీసిచి కంట అన్నెక్ దీసిక ‘ఎల్లకాలుమ్చి రిసా ముక్కిమ్చి’ మెన ఎక్కిలో ఉచరెదె, గని అన్నెక్లొ జలె, ఎత్కి దినాల్క ఎక్కి రితి దెకితయ్. ఎత్కి మాన్సు ఈంజేవె దొన్నితె కేన్ రగుమ్ ఉచర్లెసు గే, సరిగా ఉచర తా. ఎత్కి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండ. 6 దీసిక, “ప్రబుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రిసా ఈంజ జా కామ్ పలాన దీసి కెర్లె చెంగిల్” మెన కో ఉచర్లయ్ గే, ప్రబుచి గవురుమ్ ఉచర్లయ్. దస్సి, ‘తుయి దిలిసి’ మెన

దేముడుక ఉచరయ్ కో ముక్కల్ కతయ్ గే, ప్రబుక గవురుమ్ దెతయ్. దస్సి కి, ముక్కల్ నే కతోసా కో జలె, జో కతిన్క ‘తుయి దిలిసి’ మెన దేముడుక ఉచర్లె, జో కి ప్రబుక గవురుమ్ దెతయ్.

7 అమ్చి రిసా అమ్మి జిము నాయ్, మొరుమ్ నాయ్. 8 ఆమ్ జిలె, ప్రబుచి సేవచి రిసాయి జితసుమ్. అమ్ మొర్లె, జా కి జోచి సేవ. జాకయ్, అమ్ జిలె కి మొర్లె కి, జోచయ్ మాన్సుల్ అమ్. జొయ్యి అమ్చొ ఎజొమాని. 9 ఇసికయ్ క్రీస్తు మొర్లన్ చి అన్నె జిలన్. మెలె, మొర్లుక జీన కెర, మొర్లనక కి, జితనక కి జో ప్రబు జా, ఎజొమాని జా, ఏలుప కెరుకయ్.

10 తుమ్క బావుడ్లు జల అన్నె నంపజలన్ చి రిసా తుమ్ కిచ్చొక అల్లరచ తీర్పుల్ ఉచర్లెసు, నిస్కారుమ్ ఉచర్లెసు? లోకుమ్చక జో పరిచ్చు కెర్రి వెల్లి దీసిక అమ్ ఎత్కిజిన్ ప్రబుచి మొక్క టీవె, జోచి అత్తి తీర్పు జమదె.

11 దేముడుచి కొడొతె,
“ఆవ్ కచితుమ్ జివ్వి అస్సి. దస్సి,
కచితుమ్,
అంచి చట్టె ఎత్కి మాన్సు మొగ్రల్ టొక
సెర్ను సేడుల, చి
‘తుయి దేముడు. తీర్పు కెరుక తుచి అత్తి
అస్సె’

మెన ఎత్కి చోదే ఒప్పునుల మెన ప్రబు సంగితయ్”
మెన రెడ్డవ అస్సె. 12 జలె, ఈంజ లోకుమ్తె అమ్ ఇండిలి బుద్ధిచి రిసా దేముడు సొంతచి మొక్కె తెదొడొక అమ్ ఎత్కి మాన్సు సాచి నజనుక తయెదె.

13 జాకయ్, అప్పె తెంతో ఎక్కిలోచి ఉప్పిరి ఎక్కిలో తీర్పుల్ కెరుమ నాయ్, గని కేన్ బావొ ఆత్మక నే పిసిర్తి రితి, కేన్ పొరపాట్ నే జతి రితి, జో ఆత్మక డిట్టుమ్ జతిసి నే పిట్టి రితి, ఎక్కి మెన్సు

తెన్ ఇండుక అమ్చి పెట్టి ఒప్పునుమ. 14 ప్రబుచి తెడి తా కిచ్చొ జాని, కిచ్చొ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ అస్సి మెలె, జేవ్చి సొంత సెక్కి కిచ్చొ వస్తువచి రిసా 'గార్' మెనుక నెంజె. గని జాక 'గార్' మెన కో దెకితయ్ గే, జోకయ్ జా గారు జయెదె. 15 జాకయ్, తుమ్ కేన్ జవున్ రగుమ్ కతిసి అన్నెక్లొచి ఆత్మతె జోవయింక అల్లర్ కెరెదె మెన తుమ్ జాన జానయ్ కయ్లె, తుమ్ ప్రేమయ్ ఇండుక ముల తస్తె. తుమ్ కేన్ జవున్ రగుమ్ కయ్లె ప్రబు మొర రచ్చించుప కెర్లొ అన్నెక్లొచి ఆత్మతె జోక పాడ్ కెరెదె జలె, జా కంక పోన.

16 జాకయ్, 'చెంగిల్' మెన కేన్ అలవాల్చి రిసా తుమ్ జాన్సు జలెకి, వేర మాన్సుల్చి మొక్కె జా కామ్చి రిసా ప్రబుచి నావ్ నిస్కారుమ్ జయెదె జలె, జా నే కయ్లె చెంగిలి. 17 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితిన్క కతిసి పితిసి ముక్కిమ్ నాయ్, గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దెతి సత్తిమ్ సేంతుమ్ అన్నె సంతోసుమ్, జేవ్ ముక్కిమ్. 18 ఈంజేవ్ వరుమ్ ఇండితి రితి కో క్రిస్తుచి సేవ కెరుల గే, 'చెంగిల్' మెన దేముడు కి మాన్సుల్ కి దెకుల.

19 జాకయ్, ఎక్కి మెన్సు తెన్ తతిన్చి రిసా, ప్రబుచి ఉప్పిరచి అన్నె మాన్సుల్చి నముకుమ్ డిట్టుమ్ కెర్లొచి రిసా కిచ్చొ కిచ్చొ కామ్క జెయెదె గే, జయ్యి ముక్కిమ్ ఉచర్తె తమ. 20 ఎక్కి కతిసి నే కతిన్చి రిసా మాన్సుచి పెట్టి దేముడు కెర్తి కామ్ తుమ్ పాడ్ కెరె నాయ్. నిజుమి ఎత్కిక కి 'కంక జయెదె' మెనుక జయెదె, సుద్ది అస్సె, గని ఆమ్ కతిన్చి రిసా, అన్నెక్లొ జోచి ఆత్మతె తప్పు జలి రితి జయెదె జలె, అమ్చి తప్పు. 21 తుమ్ ముక్కల్ కతిసి జవున్, కేన్ రగుమ్ పితిసి జవున్, కిచ్చొ కామ్ కెర్తిసి జవున్, తుమ్చొ బావొ జతో కేన్ నంపజలనచి ఆత్మతె జోవయింక పాడ్ కెరెదె జలె, జా కామ్

తుమ్ ములిలె చెంగిలి. 22 జలె, 'ఇసి దస్సి కెర్లె చెంగిల్' మెన తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొ నముకుమ్ అస్సున్ గే, తుమ్చి పెట్టి దేముడుకయ్ ఒప్పున. 'ఆవ్ కయ్లె తప్పు నెంజె' మెన కక్క దయిరిమ్ తయెదె చి 'ఆవ్ కయ్లె కచి ఆత్మతె జోవయింక పాడ్ కెరె నాయ్' మెన జో జాన్లె, జో మాన్సుక చెంగిలి. 23 గని 'కయ్లె తప్పు' మెన కో ఉచరయ్ కయ్లె, ప్రబుచి సిచ్చు ఆనన్తయ్. కిచ్చొక మెలె, జో కయ్లిసి జోచి పెట్టి జో ఉచర్లెన్ తెన్, జోవయించి నముకుమ్ తెన్, బెదె నాయ్. 'పలాన కామ్ కెర్లె చెంగిల్' మెలి దయిరిమ్ అమ్చి పెట్టి నెంజిలె, జా కామ్ అమ్ కెర్లె పాపుమ్ జతసుమ్.

15

దేముడుచి గవురుమ్ దెకవుక

1 అమ్ ఆత్మక డిట్టుమ్ తిలన జలె, డిట్టుమ్ నెంజిలనచి జాడు వయిలి రితి జోవయించ అన్మానల్ ఒర్పుప జా అమ్చి ఇస్టుమ్ గడియ ములిలె చెంగిలి. 2 అన్నె మాన్సుల్క 'ఆత్మక డిట్టుమ్ జా చెంగిల్ జతు' మెన, జోవయించి ఇస్టుమ్ తిలిన్క మరియాద్ దెకుమ. 3 కిచ్చొక మెలె, క్రిస్తు ఎక్కి జోచి సొంతయ్ ఇస్టుమ్క కిచ్చొ కెరె నాయ్, గని దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లిసి జొయ్యి సంగిలి

*"దేముడు ఓ బ, తుక మాన్సుల్ కెర్లె నిందల్ అంకయ్ లయ అస్తి"

మెన జో సంగిల్ రితి అస్సె. 4 జలె, పూర్గుమ్ రెగిడ్లిసి కిచ్చొక రెగ్ల అస్సె మెలె, అమ్కయ్ 'సిక్కుత్' మెనయ్ రెగ్ల అస్సె. దస్సి, దేముడుచి కొడొతె రెగ్లయ్లిసి అమ్క నిదానుమ్ దయిరిమ్ సికడ్లె, అమ్ దయిరిమ్ డిట్టుమ్ జమదె.

5 యేసుయి జో ఇండిలిన్క తుమ్క వాట్ దెకయేలి రితి తుమ్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో దస్సి ఎక్కి మెన్సు తెన్ జితి రితి, నిదానుమ్ దెతో దయిరిమ్ దేముడు తుమ్క సెక్తి దెవును, 6 చి తుమ్ ఎక్కి మెన్సు తెన్ ఎక్కి అవాడ్ రితి జా, అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచో అబ్బొస్ జలో దేముడుచి గవురుమ్ దెకయేత తస్తె.

7 జాకయ్, క్రీస్తు తుమ్కయ్ బెదవన్ల సర్ల తెన్, దేముడుచి గవురుమ్ దెకయేతి రిసా తుమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో బెదవన.

8 కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ఆచ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, క్రీస్తు † యూదుల్క సేవ కెర్తొసా రితో జలో. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సత్తిమ్ దెకవుక. క్రీసి

మెలె, జోవయించ పూర్గుల్క దేముడు దిల ప్రమానల్ నెరవెర్చుప కెర్తి రిసా.

9 అన్నె కిచ్చొచి రిసా మెలె, యూదుల్ నెంజిలసక కి జో దెతి రచ్చున జో దొర్కు కెర్లె, జోవయించి దయ కన్యారుమ్చి రిసా జేవ్ కి దేముడుక గవురుమ్ దెతు మెనయ్. దేముడుచి కొడెతె దావీదు పూర్గుమ్చో;

‡“జేవ్ కి, యూదుల్ నెంజిలస తెన్ కి సర్ల జా,

గాయ గాయ తుచి నావ్ గవురుమ్ కెరుమ్దే”

మెన రెగ్ల అస్సె. 10 పడ్డె దేముడుచి కొడెతె,

§“జోవయించ సొంత మాన్సుల్ తెన్ తుమ్ కి, యూదుల్ నెంజిలస, సర్లసంతోసుమ్ జా”

మెన మోసేచి అత్తి రెగ్ల అస్సె. 11 పడ్డె దావీదుచి అత్తి అన్నె రెగిడ్లీసి,

*“యూదుల్ నెంజిల ఎత్తి దేసిమ్చ, ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్, ప్రబుచి గవురుమ్ గాయ”

మెన రెగ్ల అస్సె. 12 పడ్డె అన్నె, యెసయాచి అత్తి దేముడుచి కొడెతె,

†“యెస్సయిచి సెకుమ్తె ఎక్కిలో జెర్మెదె.

జోయ్యి ఉట్ట, యూదుల్ నెంజిలసక ఏలుప కెరెదె, చి

జోచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తియ, జేవ్ యూదుల్ నెంజిలస

రచ్చునచి దయిరిమ్ తెన్ తవుల”

మెన రెగిడ్లీ కోడు.

13 జలె, రచ్చున జతి దయిరిమ్ దెతో దేముడు సొంత తుమ్చి పెట్టి జోచి నముకుమ్చి సర్ల సేంతుమ్ దెవును,

చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తి తుమ్చి ఆత్మతె తా, తుమ్చి ఆత్మ పూర్తి

డిట్టుమ్ దయిరిమ్ జా గెచ్చెదె.

యూదుల్ నెంజిలసతె పవులు ప్రబుచి కామ్ కెర్లిసి

14 ఆచ్, బావుడ్లు, తుమ్చి రిసా కిచ్చొ దయిరిమ్ తెన్ అస్సి మెలె, తుమ్చి పెట్టి ప్రబుచి సత్తిమ్ అస్సె. జో

దెతి గ్యానుమ్ అస్సె, చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో బుద్ది సంగుక తుమ్క సెక్తి అస్సె. జా

ఎత్తిచి రిసా అంక దయిరిమ్. 15 గని, సగుమ్ కమొచి రిసా తుమ్క ఇద్దిల్

గట్టిజ సంగిల్ రితి రెగ్ల అస్సి, తుమ్క పచ్చుత్ నాయ్ మెన. దేముడు అంక

దిలి అదికారుమ్ వరుమ్చి రిసా ఆచ్ జా రెగుడుక జయెదె. 16 జో దిలి

అదికారుమ్ వరుమ్ మెలె, యేసుక్రీస్తుచి రిసాచి

జోచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ సూనవ, జో దేముడుచి సేవ కెర్తొ పూజరి

మెలి రితో ఆచ్ జంక మెన జో నిసాన కామ్ తియార్లి వరుమ్. మెలె, యూదుల్

నెంజిలసక క్రీస్తుక నంపజా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక జేవ్ జోచయ్ జా,

సుద్ది జా దేముడుక సరి జలి బలి జతి రితి, జోచి అత్తి ఆచ్ సార్ప కెర దెంక.

† 15:8 15:8 ఈంజ ఉత్తుమ్ తొలితొ రెగిడ్ల కాగ్లతె కిచ్చొ అస్సె మెలె, ‘యూదుల్ జతి గుర్చుచి సున్నతి కెరన్లసక సేవ కెర్తొసా...’ ‡ 15:9 15:9 సమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 22:50, కీర్తనలు 18:49. § 15:10 15:10 ద్విత్వీయోపదేశ కాండుము 32:43. * 15:11 15:11 కీర్తనలు 117:1. † 15:12 15:12 యెసయా 11:10.

17 జలె, దేముడుచి నేవ ఆవ్ కెర్లిన్చి రిసా 'చెంగిల్చి' మెన క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి అంక దయిరిమ్. 18 మెలె, యూదుల్ నెంజిలస జోవయించి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ ఇండితి రితి క్రీస్తుయి అంచి అత్తి జర్గు కెర్లిన్చి రిసాయి ఆవ్ సంగితసి. జో ప్రబు కీసి ఈంజ కామ్ అంచి అత్తి జర్గు కెర్లిన్ మెలె, ఆవ్ బోదన కెర్లిన్తె, ఆవ్ ఇండిలి బుద్దితె, 19 జో అంచి అత్తి కెర్ల జోచి గుర్తుచ వెల్లో కమెతె, జో దిలి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తికయ్ జర్గు కెర్లిన్. దస్సి, జోచి సెక్తికయ్, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో తుమ్క సముద్రుమ్ ఒత్తల్తోచి ఇల్లారికు ప్రదేసిమ్చి ఎదిలి దూరిక క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ జా ఎత్కితె ఆవ్ నూనవ అస్సి. 20 దస్సి, అంచి ఆస కిచ్చో మెలె, వేర మాన్సు పునాది కెర్లి ఉప్పిరి బందుక నెన, క్రీస్తుక మాన్సుల్ నంపజా తిలిన్తె నాయ్, గని వేరతెయ్, మాన్సుల్ జోక నేన్లిన్తెయ్ సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక అంచి ఆస. 21 దేముడుచి కొడతె;

‡“జోచి రిసా కో అగ్గ నే నూనయలన నూన, జేవ్ గుడ్డి మెలి రితి జలిసి గెచ్చు, దెకుల. జోచి రిసా కెయ్క నే నూన్లస అర్దుమ్ కెర్లనుల” మెన రెగ్డయ్లి కోడు.

రోమ్ పట్టుమ్చ గెచ్చుక మెన పవులు ఉచర్లిసి

22 జలె, సుబుమ్ కబుర్ నే నూన్ల టాన్లుతె గెచ్చు నూనవుక అంచి కామ్ తిలి రిసా, అప్పెక తుమ్తె జెంక అంక వాటు తయె నాయ్. 23 గని అప్పె, ఈంజేవ్ ప్రాంతుమ్లుతె అంక అన్నె కామ్ నాయ్ మెన, ఒగ్గర్ వెర్చుల్ తెంతో తుమ్తె జెంక అంచి ఆసచి రిసా, 24 స్పాయిను దేసిమి ఆవ్ గెతి పొదిక, వట్టి తుమ్తె గోత్ జా

తుమ్క దెకుక ఉచర్లిసి. సర్ల తెన్ గడియ తుమ్చి తెన్ తా పుండిలయ్ మెలె, తుమి అంక బార్ కెర వట్టి తెద్రయ్తె.

25 గని అప్పె యెరూసలేమ్తె ఉట్ట గెతసి; ఒత్తచ నంపజలన్క తోడు న దెంక. 26 మాసిదోనియచ చి అకయచ నంపజలన్క యెరూసలేమ్చ యూదుల్చ బీద జల నంపజలన్క తోడు ఉక్కుల తెద్రవుక ఇస్తుమ్ జల. 27 ఈంజేవ్ ఇస్తుమ్ జల, గని అన్నెజేవ్ యెరూసలేమ్చ నంపజలన్తె రునుమ్ జలి రితి జా అస్సి. మెలె, యూదుల్కయ్ దేముడు దిల ఆత్మవరల్తె ఈంజేవ్ యూదుల్ నెంజిలసక వాట అయ్లి రిసా రునుమ్ జలి రితి జా అస్సి, చి జేవ్ యూదుల్క కిచ్చో జవున్ ఈంజ లోకుమ్తె కామ్క జెతికయ్ తోడు ఈంజేవ్ యూదుల్ నెంజిలస దిలె, చెంగిలి.

28 జాకయ్, ఈంజేవ్ ఉక్కిలి తోడు నా దెతి కామ్ కుట్టయ్లయ్ మెలె, స్పాయిన్తె గెతి వట్టి తుమ్తె జెయిందె, 29 చి తుమ్తె పావ అయ్లె, క్రీస్తు దెతి ఆత్మసెక్తి అంచి పెట్టి బెర తా జా సెక్తి తెన్ని జెయిందె మెన జాని.

రోమియుల్ పవులుచి రిసా ప్రార్లన కెరుక

30 బావుడ్లు, 'అమ్చో ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ప్రేమక, అంచి రిసా దేముడుక తుమ్ ప్రార్లన కెర కెర అంక తోడు తా' మెన తుమ్క ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగితసి. 31 కిచ్చోచి రిసా మెలె, ఆవ్ అప్పె గెతి యూదయ ప్రదేసిమ్చ యేసుచి రిసా అన్మానుమ్ తిలసతె ఆవ్ దెర్చు నే నేడ్డి రిసా, పడ్డొ ఒత్తచి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ నంపజలసచి రిసాచి అంచి నేవ జోవయింక చెంగిల్ నేడ్లు మెనయ్ తుమ్ ప్రార్లన కెర. 32 దస్సి జెయిమ్ జలి మెలె, సర్లసంతోసుమ్ తెన్ ఆవ్ తుమ్తె జెంక జయెదె, చి తుమ్చి తెన్ తా సర్ల తెన్

‡ 15:21 15:21 మెనయా 52:15.

పుండుక జయెదె. 33 సేంతుమ్ దెతో దేముడు సొంత తుమ్చి తెన్ తవున్! ఆమేన్.

16

సర్ల తెన్ సంగుమ్తె బెదవనుక

1 క్రీస్తుచి తెడి అమ్క అప్పు జలి పీబే, కెంక్రేయ పట్టుమ్చి సంగుమ్తె వెల్లో తేర్బోద జా ప్రబుచి సేవ కెర్తయ్. జాక 'సత్తిమ్చి' మెన ఆవ్ సాచి జతసి.

2 తుమ్తె జా అయ్లె, ప్రబుచయ్ జల మాస్సుల్క దెకితి మరియాద తెన్ జాక బెదవన, చి కిచ్చొ కామ్తె జేవ్ కి తోడు కావలె మెలె, తోడు తా. కిచ్చొకమెలె, అగ్గె తెంతో ఒగ్గర్జిన్ సంపజలసక జా తోడు కెర అస్సె, అంక కి.

3 యేసుక్రీస్తుచి కామ్ అంచి తెన్ బెద కెర్ల ప్రీస్కిల్లక చి అకులక అంచి ప్రేమ సంగ. 4 అంక 'మొర్ను నాయ్' మెన జా సుట్టు జెచ్చి ప్రమాదుమ్ జల. ఎక్కి ఆవ్ మెన నాయ్, గని యూదుల్ నెంజిల బావుడ్లుచ సంగుమ్లు ఎత్తి జేవ్ దొగులచి కామ్చి రిసా అంచి తెన్ జోవయించి సర్ల కి సంగితసుమ్. 5 జోచి గెరి సబ కెర్లె సంగుమ్చ ఎత్తిజిన్క అంచి ప్రేమ సంగ. ప్రేమ తిలో ఎవైనెటుక అంచి ప్రేమ సంగ. ఒండి ఆసియా ప్రదేసిమ్తె జొయ్యి తొలితో ప్రబుక సంపజా మార్పువ జలో. 6 తుమ్చితె నిదానుమ్ కామ్ కెర్లె మరియక కి సంగ, 7 పడ్డొ అంచ బందుగుల్ జత అంద్రోనిక చి యూనియక కి. అంచి తెన్ జేవ్ జేలి జా తిల. ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగిత బారికుల్తె జోవయింక గవురుమ్ దెకితతి, చి అంచి కంట అగ్గెయి క్రీస్తుచ మాస్సుల్ జల.

8 పడ్డొ, ప్రబుచి తెడి ఆవ్ ప్రేమ తిలో అంప్లియతునక అంచి ప్రేమ సంగ. 9 పడ్డొ క్రీస్తుచి కామ్తె అమ్చి తెన్ బెదిలో ఊర్బానుక, చి ప్రేమ తిలో స్టాకునక అంచి ప్రేమ సంగ.

10 క్రీస్తుక సత్తిమ్ తిలో అపెల్లెక చి అరిస్టాబూలుచి కుటుంబుమ్చ ఎత్తిజిన్క సంగ. 11 అన్నె, అంక బందుగుడు జతో హెరోద్దియోనుక చి నార్కిస్సు చి కుటుంబుమ్తె ప్రబుక సంపజలసక సంగ. 12 పడ్డొ, ప్రబుచి కామ్ కెర్లె త్రుప్సెనా చి త్రుపోసా మెల తేర్బోదల్క జోబర సంగ. పడ్డొ ప్రబుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్లొ ప్రేమ తిలో పెర్నిసుక జోబర సంగ. 13 పడ్డొ ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ బుద్ది సుదొ జలో రూపుక చి అంక అయ్య మెలి రితి జలి జోచి అయ్యన్క అంచి ముద్దుచి జోబర సంగ. 14 పడ్డొ అనుంక్రితుక, ఫ్లెగోసుక, హెర్మేకుక, పత్రిబక, హెర్మాకుక చి జోవయింతెన్ తిల బావుడ్లు ఎత్తిక అంచి ప్రేమ జోబర సంగ. 15 పడ్డొ పిలోలోగుక, యూలియాక, నేరియక, జోవయించి బేనిక, ఒలుంపాకుక, చి జోవయింతెన్ తిల బావుడ్లు ఎత్తిజిన్క అంచి ప్రేమ సంగ.

16 ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి రితి ప్రబుచి నావ్ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జోకర. ప్రబుచ సంగుమ్లు ఎత్తి తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయతతి.

17 జలె, బావుడ్లు, తుమ్క కిచ్చొ బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, తుమ్క సికడ్లి బోదన నాయ్, గని వేరచి సికడ జట్లు కెర్ల అన్మానల్ కెర్లన కొన్నగె చిన కెర, జోవయింక తుమ్ సూన నాయ్. దూరి కెర. 18 దస మాస్సుల్ అమ్చొ ప్రబు జలో క్రీస్తుక నాయ్, గని జోవయించ సొంత ఆసల్కయ్ సేవ కెర్లతి, అన్నె, తేలిక లట్టబ మాస్సుల్క పులవ, ఒగ్గర్ తెలివి నెంజిల మాస్సుల్క మోసిమ్ కెర్లతి. 19 ప్రబుచి కోడు తుమ్ సొంత నిదానుమ్ కెర్లసి ఎత్తిజిన్ జానీతి, చి తుమ్చి రిసా అంక సర్ల, గని తుమ్క 'చెంగిల్చితె తెలివి తత్తు, గని గర్చి నేన్తు' మెనయ్, తుమ్చి రిసా అంక

అస. 20 దస్సి జలదు మెలె, తుమ్చ చట్టో సయ్తాన్క సుద బీడవ జీన్తి రితి, సేంతుమ్ దెతో దేముడు జీనఎదె. అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవున్!

21 అంచి తెన్ ప్రబుచి కామ్ కెర్తొ తిమోతి తుమ్క జోచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తయ్. దస్సి కి లాకియ, యాసోను చి సోసిపత్తు, అంచ బందుగులు.

22 పవులు సంగితి ఈంజ ఉత్త్రమ్ రెగిడ్డొ తెర్తియు మెలో ఆవ్ ప్రబుచి తెడి అంచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తసి.

23 ఆవ్ ఈంజ ఉత్త్రమ్ సంగ రెగ్లయ్తో పవులుక టాన్ దిలో, ఒండి సంగుమ్క టాన్ దెతో గాయియు తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తయ్. దస్సి కి ఈంజ పట్టుమ్చ కమొచి డబ్బుల్ దెకితో ఎరస్తును, చి అమ్చో బావో జలో క్వర్తును జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తయ్.

24 * అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్ ఎత్కిజిన్ తెన్ తవున్! ఆమేన్.

25 జలె, 'నూనవు' మెన అంక దిలి సుబుమ్ కబుర్ వాటు యేసుక్రీస్తుచి రిసా బోదన కెర్తి వాటు తుమ్క డిట్టుమ్ కెర్తొ దేముడుక జోబర! జా సుబుమ్ కబుర్తె బెదితి గుట్టు జో అప్పె బార్ కెర అస్సె. మదెనె, అగ్గె తెంతో లుంకడ తిలో. 26 జలె, యూదుల్ నెంజిలసక కి జోవయించి రచ్చన దొర్కు జలి రిసాచి, ఈంజ గుట్టు జో అప్పె బార్ కెర అస్సె, చి జోవయించ కబుర్లు పూర్ణమ్ సంగిలస రెగిడ్డిసి నూనయ్ జతిన్తె ఒండి లోకుమ్తె ఎత్కి దేనిమ్చక జాన్సున్ మెన కెయ్క తెయ్క తా గెతో దేముడుచి ఆడ్ర, ఒండి లోకుమ్తె మాన్సుల్ నంపజా జోచి కోడ్ రితి ఇండుత్ మెనయ్. 27 జలె, యేసుక్రీస్తుచి

అత్తి జగ్గు జలి కామ్చి రిసా ఎత్కి గ్యానుమ్ తిలో ఎత్కిలో దేముడుక కెయ్క తెయ్క జోబర!

* 16:24 16:24 ఈంజ ఉత్త్రమ్ రెగిడ్డొ తొలితొచ పుస్తకమ్ సగుమ్తె 24నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

కొరింధియుల్క రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తుమ్ బారిక్ జలో పవులు కొరింధ్ పట్టుమ్చి సంగుమ్చక రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తుమ్

మొదొల్ కోడు

1 యేసుక్రీస్తుచి తెడి సుద్ది జా దేముడచయ్ మాన్సుల్ జల కొరింది పట్టుమ్చి సంగుమ్ సుదల్క పావులు అమ్చొ బావుడు జలో సొస్తానేసు తెన్ రెగిడ్లి ఉత్తుమ్. ² క్రీస్తు జలో యేసుచి రిసా నుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తో జోచొ బారిక్ అవ్ జంక మెనయ్ దేముడు జోచి ఇస్టుమ్క అంక నిసాన అస్సె. అమ్చొ ప్రబు జోచొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుతె 'తుచితెయ్ రచ్చన అస్సె. తుయి ప్రబు' మెన జోచి నావ్ దెరన్తన ఎత్కిజిన్ తెన్ తుమ్క కి 'అంచి సుద్ది జా అంచయ్ మాన్సుల్ జతు' మెనయ్, దేముడు బుకార అస్సె. ³ జలె, అమ్క తుమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

4 తుమ్చి రిసా ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక రోజుక ప్రార్దన కెర అంచి సర్ద జోక నూనయ్తసి. కిచ్చొచి రిసా మెలె, యేసుక్రీస్తుక తుమ్ నంపజా అప్పె జోచి తెడి తిలి రిసా జోచి దయక దేముడు తుమ్క దిలి రచ్చనచి రిసాయి. ⁵ మెలె, జా రచ్చన దిలి తెంతొ క్రీస్తుచి తెడి గ్యానుమ్ ఎత్కి, జా గ్యానుమ్ బోదన కెర్లె నెక్తి ఎత్కి, తుమ్క కలుగు జలి రిసా పూర్తి ఎత్కితె సొమ్మారుమ్ జా అస్సెన్. ⁶ దస్సి, క్రీస్తుచి రిసా అమ్ సంగిలి సాచి తుమ్చి పెట్టి రుజ్జు జా అస్సె.

7 జాకయ్, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు జోచి గవురుమ్ తెన్ అన్నె ఉత్త జెతినక తుమ్ రకితె ఎద, అవ్నురుమ్ జలి కిచ్చొ ఆత్తునెక్తి కి తుమ్క పిట్టె నాయ్. ⁸ ఆకర్ దీనల్క లోకుమ్చక ప్రబు జలో క్రీస్తు వెల్లి పరిచ్చ, వెల్లి తీర్పు కెర్లె ఎదక, తుమ్ పొరపాట్ నే జతి రితి జోయ్యి తుమ్క జా నెక్తి దెతె తయెదె. ⁹ పుత్తున్ జలో అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు తెన్ తుమ్ బెదితి రిసా తుమ్క బుకార్లొ దేముడు నిదానుమ్చొ, జో సంగిల్ రితి కెరెదె, జో సంగిలిసి జర్గు కెరెదె.

గోసల్ పోన మెన పావులు గోల కెర్లిసి

10 ఓ బావుడ్లు, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ కిచ్చొ మెన అవ్ తుమ్క బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, తుమ్ జట్టి నే జతె, ఎక్కి మెన్సు జా, ఎక్కి కట్టు జా, తుమ్ ఎక్కి బుద్ది ఎక్కి మెన్సు జా చెంగిల్ జా. ¹¹ బావుడ్లు, కిచ్చొక ఇసి మెంతసి మెలె, తుమ్తె సగుమ్జిన్ జట్టి జా అస్తి మెన క్లోయెచ గెర్చ సుదల్ అంక సంగ అస్తి. ¹² మెలె, "అవ్ పావుల్చొ సుదొ" జవున్, "అవ్ అపొల్లొచొ సుదొ" జవున్, "అవ్ కేపాచొ సుదొ" జవున్, నెంజెలి "అవ్ క్రీస్తుచొ సుదొ" జవున్ మెన తుమ్ ఎత్కిజిన్ తేడల్ ఉచ్చరన సంగన్తను మెన ఆవ్ జాని. ¹³ క్రీస్తుచి ఆగ్గి సింద వాటల్ కెర అస్సెన్ గే? తుమ్చి పావుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా అవ్ పావులు సిలువతె మొర్లయ్ గే? అవ్ పావులుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్దదు గే? ¹⁴ నాయ్. క్రీస్తుక చి గాయియుక పిట్టవ అవ్ కక్క బాప్తిసుమ్ నే దిలి రిసా అంక చెంగిలి. ¹⁵ కక్క కక్క బాప్తిసుమ్ దెతయ్ జలె, 'పావుల్చి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ సంగిలమ్' మెన ఏక్ వేల తుమ్తె సగుమ్జిన్ సంగిత. ¹⁶ స్తైపనుచి గెర్చక బాప్తిసుమ్ దిలయ్, గని అన్నె కక్క

బాప్తిసుమ్ దిలయ్ గే నాయ్ గే పచ్చు అస్సి. నాయ్, కిచ్చొగె. 17 క్రీస్తు అంక తెద్రయ్ లిసి బాప్తిసుమ్ దెతి రిసా నాయ్, గని సుబుమ్ కబుర్ నూనవ అవ్ బోదన కెర్తి రిసాయి. పడ్డె, ఒగ్గర్ తెల్వీచ కొడొచి ఉప్పిరి కొడొ బెదయ్ తి రితి అవ్ బోదన కెర్తి రితి తెద్రయ్ నాయ్. దస్సి బోదన కెర్తయ్ జలె, క్రీస్తు సిలువతె మొర మాన్సుల్ క పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్లిన ముక్కిమ్ జలిన్ క లుంకడ్డి రితి జతి. రచ్చించుప కెర్తి సెక్తి జో మొర అర్పితుమ్ జలిన్ తెయి అస్సి.

క్రీస్తు దేముడుచి సెక్తి గ్యానుమ్

18 మొర పాపుమ్ తె గెతన, జలె, ప్రబు సిలువతె మొర అర్పితుమ్ జలిన్ చి కోడు సూనై, నాసెనుమ్ జతనక కి వెర్తి గని ఆమ్ రచ్చించుప జతనక, జలె, దేముడుచి సెక్తి మెన జానుమ్. 19 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె, *“పండితుల్ చి గ్యానుమ్ క పాడ్ కెరిందె, తెలివి మాన్సుల్ చి తెలివి పిట్టుండె” మెన రెగ్డవ అస్సి.

20 ఒగ్గర్ బుద్ది తిల సుదొ కేతె? మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కేతె? ఈంజ ఉగుమ్ తె తెలివి తెన్ కొడొ బెదవ రుజ్జుల్ దెకయ్ తన కేతె? ఈంజ లోకుమ్ చి గ్యానుమ్ క ‘గ్యానుమ్ నెంజె’ మెన, దేముడు దెకవ అస్సి.

21 కిసి మెలె, కెర్ది గ్యానుమ్ కలుగు జలెకి, ఈంజ లోకుమ్ చ మాన్సుల్ దేముడుక నేన్ల. ‘మాన్సుచి సొంత గ్యానుమ్ జోవయిం చి సొంత సెక్తిక జేవ్ నెతిర్లెకయ్ చెంగిలి’ మెన, జోచి పెట్టిచి గ్యానుమ్ క దేముడు జానయ్ దస్సి జర్గు కెర్లన్. జాకయ్, అమ్ బోదన కెర్తి సుబుమ్ కబుర్ ‘గ్యానుమ్ నెంజె’ మెన జోవయిం చి సొంత సెక్తి మాన్సుల్ ఉచర్లె కి, జా సుబుమ్ కబుర్ తెయి మాన్సుల్ క

రచ్చించుప కెరుక జో దేముడు సర్ద జల్. గని సుబుమ్ కబుర్ నంప కెర్లినక ‘తెలివి నాయ్’ మెన మాన్సుల్ సంగితతి. 22 మెలె, ‘జోచి సత్త్విక రుజ్జు దెకయ్ తె వెల్లెల కమె దెకయ్ లెకయ్ నంపజమ్ దె, నెంజెలె నాయ్’ మెన యూదుల్ సంగిల. ‘కొడొ తెలివి తెన్ బెదయ్ లెకయ్ జా బోదనక విలువ దెకుక జయెదె’ మెన గ్రీకుల్ సంగిల. 23 గని “క్రీస్తు సిలువతె మొర అర్పితుమ్ జలిన్ తెయి మాన్సుచి రచ్చన” మెన అమ్ బోదన కెర్తనుమ్. ఇసి బోదనక అడ్డు మెన యూదుల్ సంగితతి, ‘తెలివి నాయ్’ మెన యూదుల్ నెంజెలన సంగితతి. 24 గని దేముడు నిసాన బుకార్లనక, జేవ్ యూదుల్ జలెకి, † గ్రీకుల్ జలెకి, జో దేముడుచి సెక్తి కి గ్యానుమ్ కి క్రీస్తుతెయ్ అస్సి. క్రీస్తు దేముడుచి సెక్తి, జొయ్యి జోచి గ్యానుమ్. 25 దేముడు కెర్లినక ‘బుద్దిచి నెంజె’ మెన మాన్సుల్ ఉచర్లె కి, జా కేన్ మాన్సుచి గ్యానుమ్ చి కంట వెల్లి. జో దేముడుచి అప్పు కేన్ మాన్సుచి సెక్తిచి కంట ఒగ్గర్ సెక్తిచి.

26 బావుడ్లు, ప్రబు తుమ్ కయ్ నిసాన బుకార్లొ. జలె, తుమ్ తె తొక్కిజిన్ క ఈంజ లోకుమ్ చి గ్యానుమ్ ఒగ్గర్ కల్గుప జా అస్సి. తుమ్ తె తొక్కిజిని వెల్లెల మాన్సుల్ జా అస్సున్. తుమ్ తె తొక్కిజిని వెల్లెల కుట్టంబల్ తె జెర్పిలరు.

27 గని దేముడు, ఈంజ లోకుమ్ తె తెలివి నెంజెలనకయ్ నిసాన్లన్. కిచ్చొక మెలె, తెలివి తిలనక కి లాజ్ కెరుక మెన. సెక్తి తిలనక కి లాజ్ కెరుక మెన ఈంజ లోకుమ్ తె సెక్తి నెంజెలనక దేముడు నిసాన్లన్. 28 పడ్డె ఈంజ లోకుమ్ తె విలువ జలిన్ క ‘కిచ్చొ నెంజె’ మెన రుజ్జు తంక ఈంజ లోకుమ్ తె విలువ నెంజెలనక, నిస్కారుమ్ జలనక, కిచ్చొ నెంజెలనక జో దేముడు నిసాన్లన్.

* 1:19 1:19 మెనయా 29:14. † 1:24 1:24 ఇన్నె ‘గ్రీకుల్’ మెలె, యూదుల్ నెంజెలన మొత్తుమ్ క సంగితయ్.

29 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి మొక్కె కేన్ మాన్సు గవురుమ్ ఉచరనుక బెదె నాయ్ మెన రుజ్జు దెకవుక. 30 యేసుక్రీస్తుచి తెడి తుమ్క జియడ్లె దేముడు జొయ్యి, అమ్చి గ్యానుమ్, అమ్చి పున్నిమ్, అమ్చి సుద్ది, అమ్చి రచ్చున క్రీస్తుతెయ్ మెన దేముడు అబ్బొసి జోకయ్ అమ్చి రిసా టీవొ కెలన్. 31 జాక దేముడుచి కొడొతె,
 †“మాన్సుల్ గవురుమ్ సంగుక ఇస్తుమ్ జలె,
 కచి రిసా సంగుత్ మెలె, ప్రబుచి రిసాయి”
 మెన రెగ్గవ అస్సె.

2

1 ఓ బావుడ్లు, ఆవ్ తుమ్తె తెదొడి జా కెర దేముడుచి చి సాచి నూనయ్లి పొది ఒగ్గర్ తెలివి గ్యానుమ్ కొడొ బెదవయ్ బోదన కెరి నాయ్. 2 ఆవ్, ‘యేసుక్రీస్తుచి రిసాయి మెలె, సిలువతె మొర జర్లు కెర్లి యేసుక్రీస్తుచి రిసా నెంజిలె, అన్నె కిచ్చొ కి తుమ్చి మదెనె అన్నె కిచ్చొ నేని మెన వేరచి బెదవుక నెంజె’ మెనయ్ దస్సి కెర్లయ్.

3 పడ్లె తుమ్చితె తిలి పొది, ‘సొంత సెక్కిక కిచ్చొ కెరుక నెతిరి’ మెన బయిమ్ తెన్ బలె అద్దుర్ తెన్ తిలయ్. 4 తుమ్చి నముకుమ్ మాన్సుల్చి గ్యానుమ్ తెన్ నే జతె, గని దేముడుచి సెక్కితెన్ ఆదారుమ్ కెరన తంక మెన, 5 ఆవ్ లట్టబ్లె కి చి సాచి నూనయ్లి కి, తెలివి గ్యానుమ్చ తియాన కొడొ నే బెదయ్తె, సుద్ది తిలి ఆత్మచి దేముడుచి సెక్కి దెకయ్తి రిసాయి మెన సంగితసి మెనయ్ ఇసి జర్లు జంక మెన జోచి సెలవ్.

ఆత్మతె వడ్డిలనక ప్రబుచి గ్యానుమ్ సికడ్లిసి

6 ఆత్మతె వడ్డిలనక గ్యానుమ్ తెన్ సికడ్లసుమ్, జా గ్యానుమ్ కేడయ్ గెతి

చి జా ఈంజ ఉగుమ్చి గ్యానుమ్ నెంజె, ఈంజ ఉగుమ్తె ఏలుప కెర్తనచి గ్యానుమ్ నెంజె. 7 అమ్ సికడ్లి గ్యానుమ్ దేముడుచి గుట్టు తెన్ తిలి లుంకడ్లి గ్యానుమ్; ఈంజ గ్యానుమ్ గుట్టు తెన్ లుంకడ తయె నాయ్. ఉగల్ ఎత్కిచి కంట అగ్గెయి దేముడు అమ్చి రిసా ‘పరలోకుమ్చి ఉజిడతె బెదుతు’ మెన ఉచర జర్లు కెర్లి గ్యానుమ్.

8 ఈంజ ఉగుమ్చ అదికారుల్ కోయి ఈంజ గ్యానుమ్క అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్; జా అర్దుమ్ జోక జతి జలె గొప్ప ఉజిడచొ రుపుమ్చొ గవురుమ్ తిలొ ప్రబుక సిలువ గల మారిత నాయ్. 9 గని దేముడుచి కొడొతె,
 “ఇన్నెచి రిసా దేముడు తెయార్ కెర అస్సె”

జోక ప్రేమ కెర్తనక కిచ్చొ దెంక మెన తెయార్ కెర్లిసి

*“జా కేన్ అంకితె డీసె నాయ్, కేన్ కంగ్గొతె సుని జయె నాయ్, కేన్ మాన్సు జోచి పెట్టి ఉచరుక నెతిర్లిసి” మెన రెగ్గవ అస్సె. 10 అమ్క జలె దేముడు ఎత్కి జోచి ఆత్మ తెద్రవ రుజ్జు దెకవ అస్సె; జా ఆత్మ ఒండిక, దేముడు గుట్టుల్చి రుజ్జుల్ కి జోచి ఆత్మ రుజ్జు దెకయెదె. 11 ఏక్ మాన్సుచి ఉద్దెసుమ్ జోచితె తిలి మాన్సుచి సొంత ఆత్మక పిట్టవ, జో మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి కో జాన్తి గే? దస్సి, దేముడుచి ఉద్దెసుమ్లు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక ముల, జోచి ఉద్దెసుమ్ అన్నె కోయి నేన్తి.

12 దేముడు అమ్క దిల ఆత్మ కిసిచి గే అమ్ అర్దుమ్ కెరనుక. అమ్ ఈంజ లోకుమ్చి ఆత్మ నెంజె, గని దేముడు తెంతొ చి జతి సుద్ది తిలి ఆత్మయి అమ్ పాయ అస్సుమ్. 13 మాన్సుచి గ్యానుమ్ సికడ్ల కొడొ తెన్ నాయ్, ఆత్మ

సమ్మందుమ్ జలి కారిమ్చి కామ్ ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలి కారిమ్చి కామ్ సరి కెరన, ఆత్మ సికడ్డి కొడొ తెన్ ఈంజ సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క సికడ్డిసి, అమ్ సికడ్డసుమ్.

14 లోకుమ్చొ సమ్మందుమ్ జల మాన్సు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచ కబుర్లు నెసె, దనచ జోక వెర్రిలెక అస్సు, జో అర్దుమ్ కెరనుక నెత్తె. దనచక ఆత్మతె జెర్నున్ తిలెకయి అర్దుమ్ కెరనుక జయెదె గని జోవయింక జా ఆత్మ నాయ్ చి నెతిర్తి. 15 ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలోసా మాన్సుల్క ఒండి అర్దుమ్ కెరనెదె, గని జోక కేన్ మాన్సు తీర్పు కెరుక నెతిర్తి.

16 †“ప్రబుచి పెట్టి తిలిసి జాన జోక సికడుక తెలిలసకో? అమ్క జలె క్రిస్తుచి మెన్సు అస్సె.”

3

ఆత్మక వడ్డిలస నెంజున్

1 బావుడ్లు, తుమ్చి తెన్ ‘ఆత్మక వడ్డిల మాన్సుల్ తెన్ కొడొ జలి రితి ఆవ్ కొడొ జంక నెతిర్లయి. ఈంజ లోకుమ్చ ఆగ్చ సమ్మందుమ్చ మాన్సుల్ మెనయ్, క్రిస్తుతె బాలబోదలీ’ మెన, తుమ్చి తెన్ కొడొ జంక తిలి. 2 అగ్గె తుమ్క సత్తు నాయ్ చి రిసా రితి దూదు పియడ్లయ్, చి పోసిలయ్ గని చింబొ కవడ తుమ్క పోసి నాయ్. తుమ్ అప్పెక కి ఆగ్చి సమ్మందుమ్చ రితె జా అస్సున్చి రిసా అప్పెక కి తుమ్ వడితన్ నాయ్. 3 తుమ్చితె కుసిదుమ్, గోసల్ తిలె, తుమ్ ఆగ్చి సమ్మందుమ్చ మాన్సుల్చి రితి ఇండితన నెంజున్ గే? 4 ఎక్కిలో ఆవ్ పావుల్చొ సుదొ, అన్యెక్కో ఆవ్ అపొల్లోచొ సుదొ, మెన సంగిలె పొది తుమ్ లోకుమ్చ సమ్మందుమ్ జల మాన్సుల్ నెంజున్ గే?

† 2:16 2:16 యెసయా 40:13.

5 అపొల్లో కొన్సొ? పవులు కొన్సొ? సేవ కెర్నసయ్ గెద. ఎక్కెక్లక ప్రబు దిలిసి తెన్ జేవ్చి తెంతొయ్ తుమ్ నంపజలదు 6 ఆవ్ రోవిలయ్, అపొల్లో పాని సువిలన్, జియడ వడ్డయ్లోసా దేముడి. 7 జాకయ్, జియడ వడ్డయ్లో దేముడుతెయి గని, రోవిలోసాతె జలెకి, పాని సువిలోసాతె జలెకి కిచ్చొ కి నాయ్. 8 రోవిలోసాక పాని నూవిలోసాక ఎక్కి ఉద్దెసుమ్. ఎత్తి జిన జేవ్ కెర్రి కామ్చి కస్టుమ్కయ్ జీతుమ్ నజనుల. 9 అమ్ దేముడు తెన్ బెద కామ్ కెర్నసుమ్; తుమ్ దేముడుచి పంటొ పిక్యేలి బుయి, దేముడుచి గేరు జా అస్సెన్.

ప్రబుచి ఆత్మగేర్చి టాలి

10 దేముడుచి దయక జో అంక దిలి ఇదిలి నెక్కిక, గేర్ బందుక చెంగిల్ జాన్లొ బందితోసాచొ రితొ జా, ఆవ్ పునాది తెయార్ కెర్లయ్, చి జేవ్చి ఉప్పిరి అన్యెక్కో గేర్ బందితయ్. జా పునాదిచి ఉప్పిరి తుమ్ ఎత్తిజిన్ తుమ్చి వాట కిసి బందితె గే జాగర్త తా. 11 ఎక్కి పునాదిచి ఉప్పిరి జా గేర్ బందిలెకయ్ జా గేర్ తయెదె; మెలె, యేసుక్రిస్తు జలి పునాదిచి ఉప్పిరి బందిలెకయ్. వేర పునాది తెయార్ కెరుక కో నెతిర్తి. 12 జలె, జా పునాదితె కో బజార్ తెన్, కో వెండి తెన్, కో వజ్రమానిక్యల్ తెన్, కో దారు తెన్, కో పెయ్యడి తెన్, కో పీరి తెన్ గేర్ బందిలె, 13 జేవ్ ఎక్కిక్ల బందిలిన్క ‘తయెదె గే నాయ్ గే’ ఆకర్కయ్ డీసెదె. ప్రబు సంగిలి వెల్లి దీసికయ్ డీసెదె. కిసి మెలె, ఆగిచి పరిచ్చతె డీసెదె. ఎక్కిక్లచ కమె కిసచగె ఆగితె పరిచ్చ జలి రితి జా డీసెదె. 14 జో పునాది కెలోసాతె బందిలి కేన్ మాన్సుచి కామ్ జా పరిచ్చతె జిన్లె, జో మాన్సుక బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. 15 జో పునాదితె బందిలో కేన్ మాన్సుచి కామ్ డడ్డ గెచ్చెదె గే, జోక

నస్తుమ్ తయెదె, గని జోయ్యి రచ్చించువ జయెదె. గని ఆగి తెంతో కీసి గే ఉర్లి జలి రితి జా జో రచ్చించువ జయెదె.

నంపజలస ప్రబుచి దేముడుచి గుడి జవుల

16 దేముడుచి గుడి తుమ్ జస్సె మెన నేన్సు గే? జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అస్సె మెన నేన్సు గే? 17 జలె, దేముడుచి గుడి కో పాడ్ కెరెదె గే, జోక, జో దేముడుయి పాడ్ కెరెదె. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి గుడి జోకయ్ సుద్ది తంక అస్సె. జా దేముడుచి గుడి తుమి జా అస్సెన్.

18 తుమ్క తుమ్ మోసిమ్ కెర నాయ్. 'ఈంజ ఉగుమ్చి గ్యానుమ్క ఆవ్ తెలివి' మెన కో ఉచరనెదె గే, పరలోకుమ్చి గ్యానుమ్ జో దొర్కు కెరంతి రితి ఈంజయ్ ఉగుమ్చి గ్యానుమ్క గవురుమ్ కెరుక ముల నేన్లొ రితి జవున్. 19 కిచ్చొక మెలె, ఈంజయ్ లోకుమ్చి గ్యానుమ్ దేముడుచి మొక్కె గ్యానుమ్ నెంజె. జో రెగ్డయ్లి కేన్ కోడుతె ఈంజ సత్తిమ్ డీన్దయ్ మెలె,

*"తెలివి తిల జోవయించ మోసిమ్లుతెయి దేముడు జేవ్ తెలివి మాన్సుల్క దెర

జేవ్ ఉచర్లిసి పిట్టయ్తయ్" మెన రెగిడ్లి కోడు. 20 జోచి అన్నెక్ దస్సి కోడు కిచ్చొ మెలె,

†"ఈంజ లోకుమ్చి గ్యానుమ్క నంపజలసచి పెట్టి ఉచర్లసక

కామ్క నే జయె మెన ప్రబు జానె" మెన రెగిడ్లి కోడు.

21 జాకయ్, కేన్ మాన్సుక 'జోయ్యి వెల్లో' మెలి రితి మాన్సుక గవురుమ్ కెర నాయ్. ఎత్తి తుమ్చి జా అస్సె.

22 పవులు కి, అపొల్లో కి, కేపా కి, అమ్ సికడ్లన తుమ్ ఎత్తిజిన్క దొర్కు జా అస్సెమ్. ఈంజ లోకుమ్ కి, జీవు కి, మొర్ను కి, ఈంజ ఉగుమ్ కి, జెతి ఉగుమ్ కి, ఎత్తి తుమ్చి జా అస్సె.

23 వడ్డొ, తుమ్ క్రీస్తుచి తెడి అస్సెన్, తుమ్క జోయ్యి ఏలుప కెర్తయ్; చి క్రీస్తు దేముడు అబ్బొన్చి తెడి అస్సె.

4

అపొల్లోక చి పవులుక కీసి దెకుక

1 తుమ్ అమ్క కీసి దెకుక మెలె, యేసుక్రీస్తుచ సేవ కెర్తన ఆము. తుమ్ 'పాడ్ జంక నాయ్' మెన దేముడుచ గుట్టుల్ రకితన ఆమ్. అమ్ దస్సి జలిన్క తుమ్ మరియాద దెకుక తుమ్చి పూచి, 2 అన్యె, కేన్ జవున్ ఎజొమానిచి ఆస్తిక రకితోసా, జలె, నిదానుమ్ తెన్ నముకుమ్ జతోసా తంక జోచి పూచి. జాక, అమ్ దస్సి నిదానుమ్ తెన్ నముకుమ్ జతన జంక అమ్చి పూచి. 3 గని తుమ్ జవున్, మాన్సుచి కేన్ తీర్పు కెర్తి గేర్ జవున్, అంక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్లె, అంక బాద నాయ్. ఆవ్ కి సొంత తీర్పు కెరనీ నాయ్. 4 దేముడుచి మొక్కె పూచి తెన్ జోచి కామ్ ఆవ్ కెర అస్సి. జా కామ్ కెర్లిన్తె ఆవ్ కిచ్చొ పొరపాట్ కెర్లిసి ఆవ్ నేని. గని అంక 'తప్పు జో నంజె' మెన ఎక్కి అంచి సొంత కోడు రుజ్జు దెకవ నాయ్. జో ప్రబుయి అంక తీర్పు కెర్తొసా. 5 జాకయ్, జా సమయమ్ నే జతె అగ్గె, మెలె, ప్రబు అన్నె నే జెతె అగ్గె, తుమ్ అంక తీర్పు కెర నాయ్. మాన్సుల్క దస్సి తీర్పు కెర్లిసి తుమ్ ముల. అందర్తె లుంకిల్ రితి త్రిలిసి ఎత్తి, మాన్సుచి పెట్టిచ ఉద్దెనుములు ఎత్తి జోయ్యి జోచి ఉజిడతె పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరెదె. తెదొడ్కయ్ దేముడు సొంత ఎత్తిజిన్క జేవ్చ కెర్ల కమె తీర్పుల్ సంగెదె.

6 అంచి రిసాచి అపొల్లోచి రిసా ఆవ్ ఇస టాలివొ కిచ్చొక సంగ అస్సి మెలె, తుమ్చి రిసా, బావుడ్లు, తుమ్క 'సిక్కుత్' మెనయ్, దేముడు రెగ్డయ్లిన్చి కంట కిచ్చొ వేరచి అమ్

దొగుల కిచ్చో బెదవుమ్ నాయ్, దస్సి తుమ్ కి వేరచి జా బోదనతె బెదవు నాయ్. ఆవ్ అపోల్లో, జలె, అమ్ దొగుల సుబుమ్ కబురతె కిచ్చో వేరచి బెదవుమ్ నాయ్, చి అమ్తె కక్క 'వెల్లో' మెన తుమ్ సంగుక నాయ్. 'ఆవ్ వెల్లో' మెన జవున్ ఆవ్ సంగి నాయ్, జో సంగి నాయ్. దస్సి తుమ్చితె కో కిచ్చో వేరచి నే బెదయ్లె, తుమ్చితె కి 'ఆవ్ వెల్లో', జో ధాక్' మెన తేడల్ దెకన బులుక బెదె నాయ్. ⁷ జలె, తుమ్క దెకిలె, కక్క 'వెల్లో' కక్క 'దాకు' మెనుక జతయ్ గే? దేముడు దిలి కంట తుమ్క కిచ్చో అస్సె గే? దేముడు తెంతో పయిలిసి జలె, జా జోయ్యి నే దిలి రితి కిచ్చొక తుమ్ గవురుమ్ సంగితను! ⁸ 'ఎత్కితె సొమ్మారుమ్ జా అస్సుమ్' మెన తుమ్ ఉచరంతసు. అమ్క పడ్డో ముల తుమ్ రానల్ జా అస్సున్, జలె! తుమ్ నిజుమి ఏలుప కెర్తదు జలె, ఆవ్ కి తుమ్చి తెన్ ఏలుప కెరుక జతి! సర్ద జతమ్!

పాపులీంసి నిస్కారుమ్ జలిన్

⁹ అమ్ క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్త బారికుల్క మాస్సుల్ ఎత్కిచి కంట అమి నిస్కారుమ్ డీస్తనుమ్, *మొర్తి సిచ్చ కలుగు జల మూర్కుడ్లు రిత డీస్తనుమ్, మెన దేముడు సెలవ్ దిలి రితి అంక డీస్తయ్. అన్నె మాస్సుల్ జోవయింక దెక ఆన్తతి గే, అమ్ యేసుచ బారికుల్క కి లోకుమ్ ఎత్కిచ, జేవ్ దూతల్ జలెకి మాస్సుల్ జలెకి, ఆసిల్ రితి జతతి. ¹⁰ 'క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక ముక్కిమ్' మెనయ్, ఆవ్ నేన్ల మాస్సుల్ రిత డీస్తనుమ్. తుమ్ మాత్తుమ్, క్రీస్తుచి తెడి బుద్ది సుదల్ జా అస్సున్, కిచ్చో గే! తుమ్క 'దస్సి ఉచరంతతి' మెలి

రితి డీస్తయ్, ఆవ్, జలె, సెక్తి నెంజిల్ రితి డీస్తనుమ్. అమ్కయ్ సెక్తి అస్సె మెన తుమ్క తుమి ఉచర్తను. నిజుమి, మాస్సుల్ తుమ్కయ్ గవురుమ్ దెకితతి, అమ్కయ్ నిస్కారుమ్ దెకితతి. ¹¹ అప్పె ఎద ఆవ్ చువ్వె తన్నె అస్సుమ్. అమ్క సరిపుచుప జత పాలల్ నాయ్, మాస్సుల్ అమ్క పెట్టి తతి, అమ్క గెరల్ నాయ్. ¹² సొంత అత్తో తెన్ కామ్ కెర జితనుమ్. మాస్సుల్ అమ్క దూసుప కెర్లె, చెంగిల్ తత్తు మెన అమ్ ప్రార్దన కెర్తనుమ్. జేవ్ అమ్క అల్లర్ కెర్లె, ఓర్పుప జతనుమ్. ¹³ అమ్చి నావ్ జేవ్ కడ్లె, సీంతుమ్ కెర్తనుమ్. మాస్సుచి మొక్కె ఒండి లోకుమ్చి తొక్కు ఉస్టా జా అస్సుమ్.

¹⁴ ఇసి మెన ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొక రెగిడ్డసి మెలె, తుమ్క లాజ్ కెర్తి రిసా నాయ్, గని తుమ్ అంచ బోదల్ రిత జత, చి తుమ్క 'బుద్ది తిలి' మెనయ్ ఇసి రెగ్గితసి. ¹⁵ కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుచి తెడి తుమ్క సికడ్డన ఒగ్గర్జిన్ తిలె కి, జోవయింక తెడి ఒగ్గర్జిన్క 'అబ్బొ' మెనుక నెతుర్పు. సుబుమ్ కబుర్ అవ్వి తొలితొ నూనయ్లి రిసా, క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి అవ్వి తుమ్క అబ్బొది జా అస్సి. ¹⁶ జాకయ్, 'అంకయ్ దెక సిక అంచి రితి ఇండ' మెన్ల తుమ్క ఆవ్ బతిమాల్పా జతిసి. ¹⁷ జాకయ్ ప్రేమ తిలో నిదానుమ్ తిలో ప్రబుచి తెడి అంక పూత్తు జలో తిమోతిక తుమ్తె ఆవ్ తెద్రవ అస్సి. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ క్రీస్తుచి తెడి కిసి ఇండితసి గే, సంగుమ్లు ఎత్కితె కిచ్చో బోదన కెర్తసి గే, తుమ్క జో ఉచార కెరయ్తి రిసా, తుమ్క 'ఉచార కెర బుద్ది తత్తు' మెనయ్.

¹⁸ ఆవ్ 'అమ్తె అన్నె జెయె నాయ్' మెన తుమ్చితె సగుమ్జిన్ ఉచార పుల

* 4:9 4:9 మొర్తి సిచ్చ కలుగు జల మాస్సుల్ జోవయింక జా సిచ్చతె వట్టె గెతె తిలె పొది కిసి అన్నె మాస్సుల్ జోవయింక దెక ఆన్తతి గే, అమ్ యేసుచ బారికుల్క కి లోకుమ్ ఎత్కిచ, జేవ్ దూతల్ జలెకి మాస్సుల్ జలెకి, ఆసిల్ రితి జతతి.

అన్నున్. 19 గని ప్రబు సెలవ్ దిలె, తుమ్తె బే బేగి జెయిందె, చి జేవ్ పులిల మాన్సుల్చ కొడొచి రిసా రుజ్జుల్ నూనుక నెసి, గని జోవయించి సెక్తిచ రుజ్జుల్ పరిచ్చ కెరిందె. 20 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ మాన్సుచి పెట్టి తిలిన్క కిచ్చొ రుజ్జు జయెదె మెలె, మాన్సుచ కొడొ నాయ్, గని ప్రబుచి అత్తుసెక్తి మాన్సు ఇండితి బుద్దితెయి డీసెదె, జయ్యి రుజ్జు జయెదె. 21 జలె, తుమ్చి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ ఆవ్ అయ్లె, సిచ్చ కెర్తి డండొ దెరన్లె రితి జెంక గే, ప్రేమ ముద్దు తెన్ జెంక గే? ప్రేమ ముద్దు తెన్ ఆవ్ అయ్లె సర్ల జస్తె, జలె, తుమ్ బుద్ది ఇండ.

5

లంజె జలొ ఎక్కిలొచి రిసా పవులు తీర్పు సంగిలీసి

1 తుమ్చితె ఎక్కిలొక, అన్నెక్కిచి ఉపిరి జలె, 'లంజె వంసుమ్చొ జా జితయ్' మెన సంగితతి. అన్నె, జొయ్యి జతి రగుమ్, జలె, ప్రబుక నేన్ల మాన్సుల్ కి తెద్ది పాపుమ్ తెన్ జతి నాయ్! కీసి లంజె జా అస్సె మెలె, అబ్బొన్చి తేర్పి తెన్ లంజె జితయ్! 2 జలెకి, తుమ్ లాజు జసు నాయ్, పుల అన్నున్! కీసి! జా పాపుమ్చి రిసా తుమ్ విసారుమ్ జతదు జలె, జతి! జా పాపుమ్ కెర్తొసొక తుమ్ దూరి కెర తుమ్చి తెన్ అన్నె బెదవన నాయ్.

3 ఆగుక, జలె, ఆవ్ తుమ్చి తెన్ నెంజిలె కి, అత్తుక తుమ్చి తెన్ అస్సి. తుమ్చి తెన్ ఆవ్ పూర్తి తిలి రితి అస్సి. 4 జలె, దస్సి పాపుమ్ కెర్తొ జో మాన్సుచి రిసా ఆవ్ అప్పె కీ తీర్పు ఉచర అస్సి. తుమ్ సంగుమ్తె బెదిలె పొది, అత్తుక ఆవ్ కి తుమ్చి తెన్ బెదిల్ రితి జయిందె, చి యేసుక్రీస్తుచి సెక్తి తుమ్చి

తెన్ తా, 5 జో మాన్సుచి ఆగ్ పాడ్ జతి రితి జోక సయ్తాన్చి అత్తి తుమ్ సార్ప కెర దాస; సిచ్చ జో జలె, ప్రబు జలొ యేసు లోకుమ్చక తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక జో మాన్సుచి అత్తుయి రచ్చించుప జతయి.

అన్నె బుద్దుల్ చి రిసా తీర్పు సంగిలీసి

6 దస్సి పాపుమ్ కెర్లీన్చి రిసా 'అమ్చి సెక్తిక అమ్ ఇండితసుమ్' మెన తుమ్ పులిలీసి చెంగిల్ నాయ్. పోడియె కెర్తి పాకుమ్తె పులయ్తి పీట్ ఇదిదిల్ తిలె కి, ఒండి పాకుమ్ పులెదె మెన నేన్సు గే? 7 అగ్గెచి పాపుమ్ కెర్లి బుద్దిచి తుమ్ గెచ్చవన గెల; తుమ్ సుద్ది జతి రిసా, *పాపుమ్ గెచ్చయ్లి గుర్తుచి పస్కా పండుగు మెండపిల్ల రిత, క్రీస్తు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జలి తెంతొ తుమ్క 'సుద్ది జల' మెన దెకితయ్. 8 జాకయ్, జా పండుగు కెర్లి రితి జా, జో అమ్క సుద్ది కెర్లీన్చి రుజ్జు డీస్తి రితి ఇండుమ. అమ్చి అత్తుక పాడ్ కెర్తి అగ్గెచి బుద్ది, మెలె మూర్కుమ్ బుద్ది, పాపుమ్బుద్ది, అమ్క గార్ కెరెదె, చి జా పొన. జా పులయ్తి పీట్ నెంజిలి పాకుమ్తె బెదితి నిదానుమ్ సత్తిమ్ జా సుద్ది జమ.

9 'లంజెచ మాన్సుల్ తెన్ బెద నాయ్' మెన అగ్గెచి ఉత్తుమ్తె తుమ్క రెగిడ్లయ్. 10 మాములుమ్ ప్రబుక నేన్ల ఈంజ లోకుమ్చ లంజె జలన, ఆసల్ జలన, చోర్లు, బొమ్మల్క జొకర్లనచి రిసా సంగి నాయ్. దస మాన్సుల్ తెన్ ఎద్దరె నే బెదుక జలె, ఈంజ లోకుమ్క పూర్తి ములయ్ తయెదె. 11 కిచ్చొ అర్దుమ్ తెన్ దస్సి రెగిడ్లయ్ మెలె, కో జలెకు 'నంపజలన' మెనన్లొసా లంజె జతొసా, ఆసల్ జతొసా, బొమ్మల్క

* 5:7 5:7 పస్కా పండుగు దీసి యేసు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జలన.

జోకర్లొసా జలె, మాన్సుక దూసెనల్ కెర్లొసా జలె, మత్తిలొసా జలె, చోరు జలె, దసొచొక తుమ్ బెదవన నాయ్. జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కి కెర నాయ్. 12 జలె, నంపజలన్ నెంజిలనక తీర్పు కెరుక అంచి కామ్ నెంజె. గని ప్రబుచి సంగుమ్తె బెదిలనకయ్ తీర్పు కెరుక, మాత్తుమ్, సంగుమ్చ తుమ్ నంపజలనచి పూచి. 13 సంగుమ్తె నే బెదిలనక తీర్పు కెర్లొసా దేముడు, గని
+“తుమ్చి తెన్ బెదిలొ కొన్సొ జలెకు పాపుమ్ కెర్లొసా జలె,

తుమ్తె తెంతొ ఉదడ గెల”
మెన ప్రబు జోచయ్ జల మాన్సుల్చి రిసా పూర్గుమ్ రెగ్గయ్లి తీర్పుకోడు అస్సె.

6

నంపజలన తీర్పు కెర్తి గేర్చ తగు కెరుక పొన్

1 తుమ్చితె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జట్టి జా తిలె, నంపజలనచి ముక్కె నే గెతె, కిచ్చొక ప్రబుక నంప నెంజిలనతె జోవయించి తీర్పు కెర్తి గేర్తె తగు కెర్తను? జా తప్పు. 2 నంపజలన ఒండి లోకుమ్చక తీర్పు కెరుల మెన నేన్సు గే? ఒండి లోకుమ్చక తుమ్ తీర్పు కెరుక అస్సె జలె, ఇన ఇదుద్ల తగుల్ తుమ్ సంగుమ్తె సూసుక నెతుర్పు గే? 3 దూతల్క కి అమ్ తీర్పు కెరుక అస్సె మెన కి నేన్సు గే? దస్సి కెరుమ్దే జలె, ఈంజయ్ లోకుమ్చ తగుల్ సూసుక అమ్క అన్నెయ్ అదికారుమ్ అస్సె.

4 జలె, తుమ్క ఈంజ లోకుమ్తె తగుల్ తిలె, కిచ్చొక ప్రబుచి సంగుమ్క కామ్క జెత మాన్సుల్చి మొక్కె నే సూనయ్తె వేర మాన్సుల్చ తగుల్తె కుట్టయ్తను? 5 తుమ్క లాజ్ నాయ్ గే? ప్రబుక నంపజల తుమ్ బావుడ్లుతె కో బుద్ది మాన్సు తయె నాయ్ గే, చి జోచి మొక్కె సూనయ్లె జో తగు కుట్టవుక

నెంజె గే? 6 జలె, తుమ్ నంపజలన బావొక బావొ తగుల్ కెర్తను, చి ప్రబుక నంపనెంజిలనక వెనడ్డును! 7 అన్నె కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తుమ్ తగు కెర్లె, నంపనెంజిల మాన్సుల్ దెకిలె తుమ్క ఆనుల. తుమ్ నంపజలనచి నావ్ దెకెదె. దస తగుల్ జుతి కంట మాన్సుల్ తుమ్క కెర్త తప్పుల్ ఓర్పువ జంక చెంగిలి, మోసిమ్ జంక చెంగిలి. 8 తుమ్చ సొంత బావుడ్లుక కి తుమ్, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో పాపుమ్ కెర మోసిమ్ కెర్తను.

సుద్ది నెంజిలన దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెంజె

9 సుద్ది నెంజిల మాన్సుల్ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెంజె మెన నేన్సు గే? తుమ్ మోసిమ్ జా నాయ్. పెండ్లి నే జతన, జలన లంజెకమొ కెర్తన, బొమ్మల్క జోకర్తన జలెకు, మున్సుబోదల్ తెన్ మున్సుబోదల్, తేర్బోదల్ తెన్ తేర్బోదల్ లంజె జతన జలెకు, 10 చోర్లు జలెకు, డబ్బుల్క ఒగ్గర్ ఆన జతన జలెకు, మత్వాల్ జలెకు, మాన్సుల్క దూసుప కెర్తన జలెకు, మాన్సుల్క బియడ లాబుమ్ కెరంతన జలెకు, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెత్తిర్తి. 11 తుమ్ అగ్గెయి దస మాన్సుల్ జా తిలదు, గని ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె తుమ్ దొయి జా, ప్రబుచయ్ జా, పాపుమ్ నే కెర తిలి రితి సుద్ది జలదు, చి తుమ్క ‘పున్నిమ్ జల’ మాన్సుల్ జా అస్సున్.

12 జలె, “అంక ఇస్టుమ్ జలిసి కేన్ కి కెరుక అంక అక్కు అస్సె, గని సగుమ్ కమొ కెర్లె చెంగిల్ నాయ్. అంక ఇస్టుమ్ జలిసి కేన్ కి కెరుక అంక అక్కు అస్సె, గని కిచ్చొ అలవాట్క గొతిమాన్సు రితొ అవ్ జా తయిందె.

13 “అన్నిమ్ మాన్సుచి పేట్కయ్, పేట్ అన్నిమ్కయ్” మెన సంగితసుమ్, చి ఆకర్క దొన్ని కి ప్రబుయి గెచ్చవ గెలెదె. గని, మాన్సుచి ఆగ్ లంజె జతి రిసా నెంజె గని ప్రబుచి రిసాయి, దస్సి ప్రబు ఆగ్చి రిసాయి. 14 అన్నె, యేసుప్రబుక దేముడు అబ్బిసి అన్నె జియడ్లె, చి జోచి నెక్తి అమ్క కి జియడెదె. 15 క్రీస్తుచి ఆగ్క తుమ్చ ఆగ్ వాటల్ జవుల మెన తుమ్ నేన్సు గే? జేవ్ దస్సి జలె, క్రీస్తుచ వాటల్ కడ గెల కెర సానిక బెదవుక బెదెదె గే? నెంజె! 16 సాని తెన్ కో బెదెదె గే, జా తెన్ ఎక్కి ఆగ్ జతయ్ మెన నేన్సు గే? కిచ్చొక మెలె,

* “జేవ్ దొగుల ఎక్కి ఆగ్ జా తవుల”

మెన దేముడుచి కొణెతె రెగ్లయిలయ్ అన్నె. 17 గని, ప్రబు తెన్ కో బెద అస్తి గే, జో తెన్ ఎక్కి ఆత్మయి జా తవుల. 18 జాకయ్, లంజెకమె దూరి కెరన. దసితె ఎద్దరె బెద నాయ్. మాన్సుల్ కెర్తి అన్నె ఎత్తి పాపుమ్, జలె, జోచి ఆగ్క దూరి అన్నె, జోచి ఆగ్క బయిలె అన్నె, గని కో లంజె జయెదె గే, జోచి సొంత ఆగుక పాపుమ్ కెర పాడ్ కెర్తయ్.

19 తుమ్చి ఆగ్, తుమ్చి పెట్టి తిలి దేముడు దిలి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మక గుడి జా అన్నె మెన తుమ్ నేన్సు గే? తుమ్క తుమి ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి ఏలుప కెరనుక తుమ్క అదికారుమ్ నాయ్. 20 దేముడు ఒగ్గర్ కరిద్క తుమ్క † గెన అన్నె. జాక, తుమ్చి ఆగ్ తెన్ జోక గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్ సుద్ది తెన్ ఇండ.

7

పెండ్లి జతిన్ చి నే జతిన్

1 జలె, తుమ్ రెగ్ల పునిలిన్క జబాబుల్ రెగిడిందె. పెండ్లి నే జా తిలొ మున్సుబోద, జలె, తేర్బోదక నే చడ్లె

* 6:16 6:16 అదికాండుమ్ 2:24. † 6:20 6:20 మెలె, జోవయింబి లొయి సువ జోవయింబి పాపుమ్ పుంచ నయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ జోవయింక నెతోవన అన్నె. * 7:5 7:5 ఆగ్క ఆనక ఒర్నుప జంక నెత్తిర్లె

చెంగిలి. 2 గని జో మాన్సు పెండ్లి నే జా తిలె, నయ్తాన్ ఉచర్తిసి రితి లంజెకమె నే కెరవుక మెన, ఎత్తి మున్సుబోదక సొంత తెర్తి తిలె, ఎత్తి తేర్బోదక సొంత మున్సుసి తిలె చెంగిలి.

3 మున్సుసి తేర్తిక జోచి పూచి తిలిసి దెంక, తేర్తి మున్సున్క జేవ్చి పూచి తిలిసి దెంక. 4 కిచ్చొక మెలె, జాచి సొంత ఆగ్క ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి ఏలుప కెరుక తేర్తిక అదికారుమ్ నాయ్; మున్సుసి ఏలుప కెర్తయ్. దస్సి, జోచి సొంత ఆగ్క ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి ఏలుప కెరుక మున్సున్క అదికారుమ్ నాయ్; తేర్తి ఏలుప కెర్తయ్.

5 తుమ్తె కేన్ జవున్ దొగుతెర ఎక్కి ఉద్దిసుమ్ ఉచర ప్రార్దన నిదానుమ్ కెర్తి రిసాయి గడియకయ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దూర్ జా తంక జయెదె, నెంజిలె పొన. గని ప్రార్దన కెర్తి జా కామ్ కెర కేడయ్లదు మెలె, అన్నె మాములుమ్ బెద, నెంజిలె తుమ్ * ఆగ్క ఆనక ముద్దొ కెర నెత్తిర్లె, నయ్తాన్ తుమ్క పాపుమ్ కెరవుక ఉచరెదె. 6 ప్రార్దనల్చి రిసా గడియ అంక తంక జయెదె మెన కిచ్చొక సంగితసి మెలె, ఆడ్ర నెంజె, గని దస్సి కెరుక చెంగిల్ జయెదె. 7 అన్నె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ అంచి రితి పెండ్లి నెంతె తత్తుదు జలె, ‘చెంగిలి’ మెన్తయ్, గని ఎత్తి మాన్సుక దేముడు దిలి వరుమ్ జోకయ్ తయెదె; ఎక్కిలోక ఏక్ వరుమ్, అన్నెక్లొక అన్నెక్ వరుమ్ దా అన్నె.

8 పెండ్లి నే జలనక చి రండెల్ మాన్సుల్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ‘అంచి రితి జేవ్ దస్సి తిలె జోవయింక చెంగిలి’. 9 గని, జేవ్ ఒర్నుప జంక నెత్తిర్లె, పెండ్లి జతు. కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్ ఆగ్ ఆనక వడ్డితి కంట పెండ్లి జంక చెంగిలి.

10 పెండ్లి జలసక కిచ్చొ ఆడ్ర దెతసి మెలె; ఆవ్ నాయ్, గని ప్రబుచి ఆడ్ర ఈంజ; తేర్ని మున్నునక ములుక నెంజె. 11 గని ఏకవేల ముల దిలె, దస్సి తవున్, నెంజిలె మున్నున్ తెన్ అన్నె బెదున్. పడ్డొ మున్నుసి తేర్నిక ములవుక పొని.

12 తుమ్తె అన్నె సగుమ్జిసక కిచ్చొ మెంతసి మెలె; ప్రబు సంగిలిసి నెంజె, గని అచ్చి సంగితసి. ప్రబుక నంపజలో కేన్ బావొచి తేర్ని ప్రబుక నంపనెంజిలిసి జయెదె గే, జా 'జో తెన్ జియిందె' మెన్తయ్ జలె, జో జాక ములుక నెంజె. 13 దస్సి, కేన్ నంపజలి తేర్బోదచొ మున్నుసి నంపనెంజిలోసా జలె, 'జా తెన్ జియిందె' మెన జో సంగిలె, జా కి జోక ములుక నెంజె. 14 కిచ్చొక మెలె, నంపజలి తేర్నిచి సుద్దిచి రిసా, నంపనెంజిలో మున్నుసి కి సుద్ది జయెదె, చి నంపజలో మున్నున్చి సుద్దిచి రిసా నంపనెంజిలి తేర్ని కి సుద్ది జయెదె. నెంజిలె, తుమ్చితె దస్సి జల కుటుంబల్చ బోదల్ సుద్ది జత నాయ్. గని అప్పె సుద్ది జా అస్తి.

15 గని జేవ్ దొగుతెరతె నంపనెంజిలో మున్నుసి జలెకు నంపనెంజిలి తేర్ని జలెకు ములుక కోర్ప జతయ్ జలె, ములుసు. దస్సి జా తిలె, నంపతిలోసా జవున్ నంపతిలిసి జవున్ మున్నున్ తెన్ గే తెర్ని తెన్ గే తంక పూచి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, 'సెంతుమ్ తెన్ జితు' మెనయ్ ప్రబు అమ్క బుకారా అస్సి. 16 నంపనెంజిలో మున్నుసి తుచి తెన్ తత్తో జలె, మున్నుది ప్రబుక నంపజా రచ్చించుప జతి రితి తుయి జోక సికడుక తెరితది గే నెతిర్దది గే నేన్సి. దస్సి, నంపనెంజిలి తేర్ని, మున్నుబోద తుచి తెన్ తత్తి జలె, జా నంపజా రచ్చించుప జతి రితి సికడుక తెరితది గే నెతిర్దది గే, నెసి. జాకయ్ తుమ్ సిచ్చ కెరన నాయ్.

ప్రబు బుకార్లి పొది కిసి తిలె, దస్సి తంక

17 ప్రబుచ సంగుమ్లు ఎత్కిచి రిసా కిచ్చొ ఆడ్ర కెర అస్సి మెలె, కేన్ మాన్సుక ప్రబు కిచ్చొ వరుమ్ దా అస్సి గే, జో మాన్సు జయ్యి వరుమ్ రితి జంక. కిసి జంక మెన దేముడు జోక బుకారా అస్సి గే, దస్సి జంక. 18 ప్రబు బుకార్లి పొది కో యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరన తిల గే, జా గుర్తుచ మచ్చల్ గెచ్చవుక పొస. ప్రబు బుకార్లి పొది కో జా గుర్తు కెరన తతి నాయ్ గే, కెరనుక ఉచర్తు నాయ్. 19 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచ కొడె రితి ఇండుకయ్ ముక్కిమ్. 20 ప్రబు బుకార్లి పొది కిసి తిల గే, ఎత్కి మాన్సు దస్సి తంక. 21 ప్రబు బుకార్లి పొది గొతిమాన్సుల్ జా తిలదు గే, బాద నాయ్. విడ్డల్ జంక వాటు తిలె, విడ్డల్ జా. కిసి తిలె కి, బాద నాయ్. 22 కిచ్చొక మెలె, గొతిమాన్సు తిలి పొది ప్రబు బుకార్లిసా జలె, ప్రబుచి తెడి †విడ్డల్ జలోసా జతయ్. దస్సి కి, విడ్డల్ తిలి పొది కక్క ప్రబు బుకారా అస్సి గే, జో క్రిస్తుచొ గొతిమాన్సు జతయ్. 23 క్రిస్తుచి లోయి తెన్ దేముడు ‡తుమ్క గెన అస్సి. జాక, మాన్సుచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండుక నాయ్. 24 జాకయ్, బావుడ్లు, ప్రబు బుకార్లి పొది కిసి ఎత్కి మాన్సు తిలదు గే, దేముడుచి తెడి దస్సి తత్తు.

పెండ్లి నే జలసచి జలసచి రిసా సంగిలిసి

25 పెండ్లి నే జలసచి రిసా, జలె, ప్రబు అంక కిచ్చొ ఆడ్ర దెయె నాయ్, గని ప్రబు అంక నంప అస్సి, జోవయించి దయ అంచి ఉప్పిరి అస్సిచి రిసా నిదాసుమ్ అస్సి, చి ఆవ్ ఉచర్లిసి ఆవ్ సంగిందె. 26 కిచ్చొ ఆవ్ ఉచర్లిసి మెలె, అప్పె జెత అల్లర్చి రిసా దస్సి తంక చెంగిలి.

† 7:22 7:22 సయతాన్చి రాజమ్ తెంతొ విడ్డల్ జలోసా. ‡ 7:23 7:23 నెంజిలె, 'సయతాన్చి రాజమ్ తెంతొ తుమ్క నెతివన అస్సి'.

27 కేన్ మున్నుబోద తెర్ని ఆన తిలె, విడ్డల్ జంక ఉచర్చు నాయ్. తెర్ని నే ఆన తిలె, పెండ్లి జంక ఆన జవున్ నాయ్.

28 గని ఏక్ వేల పెండ్లి కెరన్లె పాపుమ్ నెంజె. దస్సి తేర్బోద కి పెండ్లి కెరన్లె పాపుమ్ నెంజె. గని పెండ్లి జలనక ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ తయెదె. దస బాదల్ తుమ్ సేడుక అంక ఇస్టుమ్ నాయ్.

29 బావుడ్లు, కిచ్చొక ఇసి మెన ఆవ్ సంగితసి మెలె, అప్పె తెంతో ఆకర్ దీసి ఎద తొక్కి సమయుమ్ అస్సె. జాకయ్, తెర్ని ఆన్లన అప్పె తెంతో తెర్ని నే ఆన్లి రితి ప్రబుచి కామ్కయ్ నిదానుమ్ జితు.

30 'కిచ్చొ జలెకి, ప్రబుచి కామ్ ముక్కిమ్' మెనయ్, ఏడ్డన నే ఏడ్డిసి రితి జితు, సర్ద తెన్ తిలన సర్ద నెంజల్ రితి జితు. ఆస్తి గెన్లన కీసి జింక మెలె, కిచ్చొ నెంజలి రితి జితు. 31 అన్యె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి వాడిక కెర్తన కీసి జింక మెలె, దస్సిచిక దెర్చు నే సేడ్డి రితి జితు. అప్పె సంగిలిసి ఎత్తి కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్చి రితి తిలిసి ఎత్తి పూర్తి పాడ్ జా గెతిసి.

32 'తుమ్చి మెన్నుతె ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ తత్తు నాయ్' మెనయ్ తుమ్చి రిసా అంచి ఆన. పెండ్లి నే జలో మున్నుబోద, జలె, ప్రబుచ కమొచి రిసా మెన్ను దెతయ్, ప్రబుచ ఆసల్ కెరుక ఆన జతయ్. 33 పెండ్లి జలో మున్నుబోద ఈంజయ్ లోకుమ్చ కమొచి రిసాచి తేర్చిచ ఆసల్ జర్గు కెరుక అల్లర్ జతయ్.

34 చి జోవయింక దొన్ని మెన్నుల్ తత్తయ్. దస్సి, పెండ్లి నే జలి తేర్బోద గే, ఉబెడి గే జలె, ప్రబుచ కమొచి రిసా మెన్ను దెతయ్, ఆగుక కి ఆత్మక కి సుద్ది తంక, ప్రబుక ఎక్కి నిదానుమ్ తంక ఆన జతయ్. గని పెండ్లి జలి తేర్బోద, జలె, ఈంజ లోకుమ్చ కమొచి రిసా కి, మున్నున్చ ఆసల్ జర్గు కెరుక కి అల్లర్ జతయ్. 35 ఈంజ ఎత్తి తుమ్క కిచ్చొక ఆవ్ సంగితసి మెలె, తుమ్క 'చెంగిల్

తత్తు' మెనయ్ సంగితసి. తుమ్క జాడు వయడ్డి రిసా నాయ్, గని బుద్దివాలు దెకయ్తి రిసాయి. తుమ్క 'ప్రబుక ఎక్కి మెన్ను నిదానుమ్ జితు' మెన అంచి ఆన్.

36 జోక దెంక సంగ తిలి నాడిక ఎక్కిలో నే ఆన్లె, ఆనక ఓర్చువ జంక నెత్తిర్లె, రకనుక నెత్తిర్లె, పెండ్లి జతి జోచి ఇస్టుమ్ కెరన్లు. పెండ్లి జంక పాపుమ్ నెంజె.

37 గని, కక్క మెన్ను డిట్టుమ్ తిలె, జో ఓర్చువ జంక తెర జోచి ఆన రకనుక తెర్లె, జా దుయిన్క మింతున్ జా, నే ఆనుక దయిర్మ్ తిలె, దస్సి తాఁ గెలె, చెంగిలి.

38 జాక, జో సంగ తిలి దుయిన్క కో పెండ్లి జలె చెంగిలి, గని కో పెండ్లి జయె నాయ్ గే, జోక ఒగ్గర్ చెంగిలి.

39 మున్నుసి జీవు తిలె ఎద, తేర్చి జోకయ్ తంక. గని మున్నుసి మొర గెలె, జా ఇస్టుమ్ జలొసాక పెండ్లి జంక జయెదె; గని ప్రబుచి సెలవ్ రితి జలెకయ్. 40 జా దస్సి తాఁ గెలె, జాకయ్ చెంగిలి, మెన ఆవ్ ఉచర్తసి. దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు కి దస్సి మెన అంచి పెట్టి సికడ్తయ్ మెన ఆవ్ ఉచర్తసి.

8

బొమ్మల్క దిలిసి కతిన్చి రిసాచి కోడు

1 జలె, బొమ్మల్క దిలి అన్నిమ్చి రిసా ఉచరుమ్. తుమ్ తుమ్చి ఉత్తుమ్తె రెగిడ్డి రితి 'అమ్ ఎత్తిజిన్క గ్యానుమ్ అస్సె' మెన జానుమ్. గని 'గ్యానుమ్ మాన్నుక పులయ్తయ్' మెన కి జానుమ్. ప్రేమయ్, మాత్తుమ్, మాన్నుక డిట్టుమ్ కెర్తయ్. 2 "అంక గ్యానుమ్ అస్సె" మెన కో ఉచరంతయ్ గే, జో జానుక ముక్కిమ్ తిలిసి జో అప్పెక నేనె. 3 గని, దేముడుక కో ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జో దేముడు జోకయ్ జానె.

4 జాకయ్, బొమ్మల్క అన్నిమ్ దిలిన్చి రిసా ఉచర్లె, ఈంజ లోకుమ్చ 'బొమ్మల్క

కిచ్చొ జీవు నాయ్' మెన జానుమ్, అన్నె, 'జీవ్ తిలో దేముడు ఎక్కిలోయి అన్నె. అన్నె కోయి నాయ్' మెన కి జానుమ్. ⁵ మెలె, అన్నెక్ లోకుమ్తె కి బూలోకుమ్తె కి ఒగ్గర్ వేర వేర వస్తువల్క 'దేముడ్లు జతతి' మెన మాన్సుల్ సంగితతి. నిజామి మాన్సుల్క కిచ్చొ కిచ్చొ 'దేముడ్లు' 'ప్రబులు' ఒగ్గర్ జతతి. ⁶ మాన్సుల్ దస్సి సంగిలే కి, అమ్క ఎక్కిలోయి దేముడు. కొన్నొ మెలె, ఎత్తికయ్ అబ్బొ జలో దేముడు. జో ఎత్తి జెర్మయిలోసా, చి జోచి రిసాయి అమ్ ఎత్తిజిన్ జితసుమ్. పడ్డొ అమ్క ఎక్కిలో ప్రబు. కొన్నొ మెలె, యేసుక్రీస్తు. *జోచి అత్తి ఎత్తి జెర్మయిన్ జలి, జొయ్యి అంక జెర్మయిలన్ చి రిసాయి అమ్ జితసుమ్.

⁷ జలెకి, 'బొమ్మల్క సెక్తి నాయ్' మెన సగుమ్జిన్ అప్పక నేనతి; జా గ్యానుమ్ జేవ్క నాయ్. సగుమ్జిన్ అగ్గె తెంతొ బొమ్మల్క జోకరుక అలవాట్ జా తిల, చి 'బొమ్మల్క దిలిసి అమ్ సంపజలస కయ్లె అమ్క పాడ్ కెరెదె' మెన బితతి, చి జోవయించి మెన్నుతె బమ్మ జవుల. కయ్లె, 'గార్ జలమ్, పొరపాట్ జలమ్' మెన 'మెన్నుక పాడ్ జలమ్' మెన నిస్సారుమ్ దెకనుల.

⁸ అమ్ కతిసి, జలె, దేముడుక పాసి ఆనె నాయ్, దూరి కెరె నాయ్. నే కయ్లె నస్టుమ్ నాయ్ కయ్లె లాబుమ్ నాయ్. ⁹ గని, కిచ్చొచి రిసా తుమ్ జాగర్త తంక మెలె, 'కంక జయెదె' మెన తుమ్ ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి కెరె, ఏక్ వేల †మెన్ను డిట్టుమ్ నెంజిలో అన్నెక్లొ సంపజలస తుక దెక, జో కి పడ్డొ కయ్లె, 'తప్పు కెర్లయ్' మెన ఉచరన ఉస్సుర్ జయెదె, చి జోచి మెన్నుతె జో పొరపాట్ కెర్లి రితి జయెదె. ¹⁰ దస్సి తుమ్చితె

కో జలెకు కేన్ జవున్ బొమ్మచి గుడితె వెస బలి దిలిసి కయ్లె, ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజిలో సంపజలస కో జలెకు జోక ఒత్త దెకిలె, 'జో గ్యానుమ్ తిలోసా కతయ్, ఆవ్ కి కయ్లె బాద నాయ్, కిచ్చొగె' మెన దయిరిమ్ నెంజ, దయిరిమ్ జా జో కి కయ్లె, 'వేర దేముడ్లుక దిలిసి కయ్లయ్. క్రీస్తుక ములిల్ రితి జతయ్' మెన జో పడ్డొ బమ్మ జయెదె. ¹¹ దస్సి జలె, జో మాన్సుక 'పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జవున్' మెనయ్ క్రీస్తు మొర తిలె కి, తుమ్చి 'గ్యానుమ్' చి రిసాయి ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజిలో జో మాన్సు జోచి ఆత్మతె పాడ్ జలి రితి జయెదె. ¹² దస్సి, జేవ్ ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజిలసచి ఆత్మ పాడ్ కెరె తుమ్ పాపుమ్ కెరె, క్రీస్తుక కి పాపుమ్ కెర్లి రితి జతసు. ¹³ జాకయ్, ఆవ్ ముక్కల్ జవున్ కతిసి జలెకు బావొ జలో కేన్ జవున్ సంపజలసక ‡పాపుమ్ కెరయెదె జలె, ఆవ్ ముక్కల్ కయి నాయ్!

9

ప్రబు నిసాన్లోచి రిసా పవులు రుజ్జు జలిన్

¹ అంక పరిచ్చ కెర్తసు జలె, క్రీస్తుచి తెడి ఆవ్ విడ్డల్ జలోసా నెంజి గే? జోచి చి రిసా జోచొ బారికి ఆవ్ జయి నాయ్ గే? అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక ఆవ్ సొంత దెకుక నాయ్ గే? తుమ్ ప్రబుచి తెడి ఆవ్ మార్పుప కెర్లసచి పలితుమ్ తుమ్ నెంజున్ గే? ² ఆవ్, 'ప్రబుచొ బారికి నెంజె' మెన వేర మాన్సుల్ అంచి రిసా ఉచరె కి, దసాచొ ఆవ్ తిలిన్క తుమి సాచుల్ జస్తె. ప్రబుచి బారికి కామ్క జో అంక నిసాన్లిసి. కిచ్చొతె రుజ్జు జతయ్ మెలె, తుమ్ ప్రబుచి తెడి తిలిసి, అంచి అత్తి జోచి రిసా సూన సంపజలదు, అంక

* 8:6 8:6 యోహూసు 1:1-4 దెక. † 8:9 8:9 రోమియల్ 14 అధ్యయిమ్, ముక్కిమ్క 14:13-23 దెక.

‡ 8:13 8:13 8:9 దెక, చి రోమియల్ 14:23.

జో దిలి కామ్ తుమ్చితెయ్ జెయిమ్ జలి.

3 అంక పరిచ్చ కెర్తసక అంచి జబాబ్ ఈంజయి. 4 ప్రబుచి ఈంజ కామ్ కెర్తస, కంక పింక విలువ నాయ్ గే, నాయిమ్ నాయ్ గే, బెదె నాయ్ గే? 5 ప్రబుచ బావుడ్చివో చి *కేపా చి ప్రబుచ అన్నె బారికుల్చి రితి అమ్ తెర్ని ఆన అమ్చి పట్టి కడ నెంక అమ్క విలువ నాయ్ గే? 6 ప్రబుచ బారికుల్ మొత్తుమ్తె ఎక్కి బర్నబా చి ఆవ్, జలె, అత్తో తెన్ కామ్ కెర కెరయ్ జింక ములుక విలువ నాయ్ గే? ఎక్కి అమ్మి కామ్ కెర కెరయ్ జింక ములుక విలువ నాయ్ గే? 7 జమాను సుడొ సొంత గెర్చి డబ్బుల్ ఆనన జమాన్లుచ కామ్ కెరెదె గే? కో ద్రాసణ్ణేట గల కెర ఒత్తచ కాయల్ జో కంక నెంజె గే? మంద రకితో గొవుడు మందచి దూదు నే పితె కో తవుల? 8 ఆవ్ మాన్సు అవ్వి కెరయ్ ఇసి సంగితసి గే? దేముడుచ †మోసే పూర్ముచోచి అత్తి రెగ్గయల దేముడుచ ఆగ్గుల్ కి ఇసి సంగితతి. 9 ‡“గిడ్డల్ కెల్నె సుడయ్తె పొది సుడయ్తె బెయిలుచి మూంతి బందుక పోస” మెన మోసే పూర్ముచోచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచి ఆగ్గుల్తె ఇసి రెగ్గవ అస్సె. జలె, ఎక్కి బెయిలల్ చి రిసా జో ఉచర్తయ్ గే? 10 కచితుమ్ అమ్చి రిసాయ్ ఈంజ కోడు సంగితయ్ మెన ఆవ్ నంపజతసి. కిచ్చొక మెలె, కేస్తాసా కేసిలె, పంటొ లాయితోసా పంటొ లాయిలె, జోకి ఈంజొ కి ‘పంటొచి వాట నజనుక జయెదె’ మెన ఆస తెన్ తవుల, నజనుక విలువ జవుల. 11 ఆమ్, జలె, తుమ్చితె ఆత్మచి బిఁ గల అస్సుమ్ మెలె, అమ్క తుమ్ కిచ్చొ జవున్ దెంక నెంజె గే? అమ్క కిచ్చొ జవున్ వాట జెంక బెదె నాయ్ గే?. 12 ప్రబుచి కామ్ కెర్ల వేర మాన్సుల్ తుమ్చితె వాట నజనుక

విలువ తిలె, అమ్ అన్నె విలువ జము నాయ్ గే? అమ్మి తోలితో తుమ్క సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లమ్, గెద. జలె, జా నజనుక అమ్ విలువ జలెకి, జా అమ్ నజనుక నాయిమ్ తిలె కి, అమ్క జెతిసి నజనుమ్ నాయ్. ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ సూన్తిన్క కిచ్చొ అడ్డు కెరుక నెన కెర, కిచ్చొ కస్టుమ్ కి ఓర్పువ జమ్దె.

13 దేముడుచి గుడిచి కామ్ కెర్ల సేవ కెర్తస, జలె, దేముడుచి గుడిచి జేవ్చి వాట నజ కతతి. బలిచి కామ్ కెర్ల సేవ కెర్తస జా బలి దిలి టాన్తె దెతిసి జోవయించి వాట నజ కతతి మెన నేస్సు గే? 14 దస్సి, “సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తన జోవయించి జా కామ్చి రిసాచి వాటక జెతు కతు” మెన ప్రబు ఆడ్ర దిలన్.

15 జలెకి దస్సి ఆవ్ కిచ్చొ జలెకి నజనుక నాయిమ్ తిలె కి, ఆవ్ నజనుక నాయ్. చి ‘దస్సి తోడు దొర్కు కెరనుక ఉచరయ్ ఉత్తల్ రెగిడ్డయ్’ మెన తుమ్ అంచి రిసా ఉచర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ‘ఆవ్ నజి నాయ్’ మెన ఆవ్ గవురుమ్ సంగితిన్క కో అడ్డు కెర్తి కంట మొరుక కి సర్ల జయిందె.

16 సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా కిచ్చొ గవురుమ్ నజనుక బెదె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా సుబుమ్ కబుర్ నే సూనయ్లె నెంజె, అయ్యె! ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ నే సూనయ్లె, అంక నస్టుమ్! 17 ఎక్కి అంచి సొంత ఇస్టుమ్కయ్ ఈంజ కామ్ కెర్తయ్ జలె, ‘జో కెర్తి రిసా జోవయింక బవుమానుమ్ దెంక అస్సె’ మెనుక జతి. గని ఆవ్ ఈంజ కామ్ కెర్తిసి ఎక్కి ఆవ్ ఇస్టుమ్ జలిసి నెంజె. ఆవ్ ఈంజ కామ్ కెరుక మెన ప్రబు అంక పూచి కెర అస్సె.

* 9:5 9:5 మెలె, ‘పేతురు’. † 9:8 9:8 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసిచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి, బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసి పూర్ముచోచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె. ‡ 9:9 9:9 ద్వితియోపదేశ కాండుము 25:4.

కిచ్చొ దొర్కు జలెకి, నే దొర్కు జలెకి, ఈంజ కామ్ కెరుకయ్ అంచి పూచి. 18 జలె, అంచి బవుమానుమ్ కిచ్చొ మెలె, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా ఆవ్ నజన్కుక విలువ తిలిన్క ఆవ్ ఆస్ నే జతె, 'తుమ్క ఆరి దొర్కు జవున్' మెనయ్ ఆవ్ కిచ్చొ నే నజితె, తుమ్క జాడు వయడుక నెన కెర, డబ్బుల్ గట్ట నే నజితె ఆరి బోదన కెర్తసి.

ఎత్తి రగల్ మాన్పుల్క సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక

19 దస్సి, ఆవ్ కేన్ మాన్పుచొ గొతిమాన్పు నెంజిలె కి, ఒగ్గర్జన్క 'ప్రబుక సంపజా రచ్చించుప జతు' మెనయ్ అంచి సర్దక ఎత్తిజన్క గొతిమాన్పు రితొ జాఁ అస్సి. 20 'యూదుల్ సంపజతు' మెన, యూదుడు రితొ జలయ్. మెలె, పూర్గుమ్ మోసేచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్గుల్క బితసక 'సంపజతు' మెనయ్, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్క బితొసా రితొ జలయ్. ఆవ్ జా అలవాట్ తెంతొ ఆత్మక విడ్డల్ జా తిలె కి. 21 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ రితి నే కెర్తసక, మెలె యూదుల్ నెంజిలసక, జలె, 'జేవ్ కి ప్రబుక సంపజా రచ్చించుప జతు' మెనయ్, యూదుడు నెంజిలొ రితొ జలయ్. మెలె, దేముడుక నిదానుమ్ తా, జోచి కోడ్ రితి నిదానుమ్ ఇండితె తిలయ్, గని క్రిస్తు సంగిలి ఆగ్గుల్చి రితి, క్రి'ప్రేమయ్ ముక్కిమ్' మెనయ్, జోచి ప్రేమ తెడి అమ్చ యూదుల్చ ముక్కిమ్ నెంజిల దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి జాడు యూదుల్ నెంజిలసక వయడి నాయ్. 22 ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజిలసక 'జేవ్ కి ప్రబుక సంపజా రచ్చించుప జతు' మెనయ్, 'బమ్మ కెర్లె అన్మానుమ్ జవుల' మెనయ్, జోపయింక బమ్మ నే కెర్తి రిసా జోపయించొ రితొ జలయ్.

'కిసి జలె సగుమ్జిన్కయ్ జవున్ రచ్చించుప కెరిందె' మెనయ్ జోపయింక విడ్డల్క, ఆత్మల్క నిస్సార్దుమ్ నే దెకితె, ఎత్తిజన్క మరియాద దెక అస్సి. 23 'ఎత్తిజన్ సుబుమ్ కబుర్ సూనతు, సంపజా రచ్చించుప జతి అవ్కాసుమ్ నజన్తు' మెనయ్, పడ్డొ, 'సంపజలస ఎత్తిజన్ తెన్ ఆవ్ కి సుబుమ్ కబుర్ తెచ వరల్తె బెదిందె' మెనయ్.

పరలోకుమ్చి బవుమానుమ్

24 కేన్ జవున్ నిగితి కెల్తితె ఒగ్గర్ జిని నిగుల, గని ఎత్తిచి కంట బే బేగి నిగితొసా ఎక్కిలో జినెదె, చి జోకయ్ బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె మెన తుమ్ నెను గే. పరలోకుమ్చి బవుమానుమ్ దొర్కు కెరంతి రిసా తుమ్చితె ఎత్తి మాన్పుకి నిదానుమ్ నిగ జిన. 25 నిగిత కెర్లయ్తె బెదితన, జలె, జోపయింక ఆగ్ డిట్టుమ్ జతి రితి, ఆగకు ఎత్తి రగల్ కచితుమ్ ముద్దొ కెరుక సికనుల. జేవ్ దస్సి సిచ్చ రితి కెరంతిసి కిచ్చొక మెలె, ఆరి పాడ్ జతి ఈంజయ్ లోకుమ్తె బెదితి బవుమానుమ్ దొర్కు కెరనుక. ఆమ్, మాత్తుమ్, కిచ్చొక కచితుమ్ ముద్దొ కెరంతనుమ్ మెలె, పాడ్ నే జతి పరలోకుమ్చి బవుమానుమ్కయ్. 26 ఆవ్ కేనె గెతసి గే పాచ్చిల్ రితి నిగి నాయ్. వాదు తెన్ పొరాట్టుమ్ జలి రితి నే జయి, దెబ్బ కేనె నే లయితి రితి కెల్లి నాయ్. 27 అంచి ఆగకు ఆవ్ ముద్దొచి బుద్ది సికయ్తసి కెర్తసి, అంచ ఆసల్క ముద్దొ కెరంతసి. నెంజిలె, తొలితొ వేర మాన్పుల్క బోద కెర సికడ తిలె కి, ఏక్ వేల అచ్చి ఓడుప జలె, కెద్ది తప్పు జయిందె. అంక జెతికయ్ జా బవుమానుమ్ నజన్తి అవ్కాసుమ్ అచ్చి పిట్టవనై, కెద్ది పాపుమ్!

10

యూదులచి రితి పొరపాట్ జతినతె తుమ్ కెరుక నాయ్

1 తుమ్ కిచ్చొక జాగర్త తెన్ తంక మెలె, బావుడ్లు, అమ్చ పూర్గుమ్చ కిసి జల గే, ఉచరుమ. తుమ్ పచ్చ నాయ్. ఉచరె, కామ్క జెయెదె. దేముడు జోవయించి పురె ఇండయలి *మబ్బుచి ఎట్టో జేవ్ ఎత్తిజిన్ వెల్లి బయిలె బుల్తె తిల, †సముద్రుమ్చి బుయి వాట్ జేవ్ ఎత్తిజిన్ సముద్రుమ్తె ఇండ గెల.

2 దస్సి, మబ్బుచి పట్టి ఇండ, సముద్రుమ్ దస్సి డేవ, మోసే తెన్ బాప్తిసుమ్ సజ్జి రితి జల. 3 ఎత్తి ఎక్కి ‡ఆత్తు అన్నిమ్ కయల, 4 ఒండిజిన్ †ఆత్తు సమ్మందుమ్ జలి పాని పిల. ఆత్తు సమ్మందుమ్ జలి రంగ్ని తెంతో సుచి జలిసి పాని జేవ్ పిల. జో ఆత్తు రెంగ్ని కొన్సొ మెలె, *క్రిస్తు.

5 దస్సి జలెకి, జోవయింతె ఒగ్గరజిన్చి ఇండిలిసి రిసా అమ్చో దేముడుక సర్త తయె నాయ్. అన్నె, జా వెల్లి బయిలె జేవ్ †పాపుమ్తె గెతికయ్, దేముడు సంగ తిలి దేసిమి జేవ్ నే పాచితె మొరుక మెన జో సిచ్చ దిలన్.

6 జలె, జేవ్ ఆస జలి రితి ఆమ్ ఆస జంక నాయ్ మెల, అమ్క బుద్ది సికితి రితి జా ఎత్తి అమ్క కిచ్చొ కామ్క జెయెదె మెలె, అమ్క జాగర్త దెకయ్తయ్.

7 †“ప్రెజల్ కంక పింక వెన, నచుక ఉట్టిల”

మెన జేవ్ సగుమ్జిన్ పాపుమ్ జా బొమ్మక జొకర్చిన్చి రిసా దేముడుచి కొడెతె రెగ్గవ అస్సె. జా పాపుమ్ తుమ్ కెరుక పొన. 8 పడ్డో, జోవయింతె †ఒగ్గర్ జిని లంజె జా ఎక్కి దీంసి విస్సెక్

తిన్ని వెయిల్ జిని మొర గెల. అమ్ సంపజలన్ జా పాపుమ్ కెరుక నాయ్. 9 పడ్డో, జోవయింతె సగుమ్జిన్ దేముడు ప్రబుక కొంకడ్డి రితి పాపుమ్ కెర్ల, చి జో *అయివొ తెద్రయ్తికయ్, చడ్ల, చి జయ్యి సిచ్చ జల. ప్రబుక అమ్ సంపజలన్ పరిచ్చ కెర్లి రితి కొంకడుక నాయ్. 10 పడ్డో, జో దేముడు ప్రబు తోడు తిలె కి, జోవయించి రిసా కోపుమ్ జతె తిల, చి మొరయ్తొసా దేముడుదూతచి అత్తి జేవ్ మొర గెల.

11 జోవయింతెచ మాన్సుల్క జేవ్ సిచ్చల్ కిచ్చొక కామ్క అయ్లి మెలె, జోవయింక ‘జాగర్త తెన్ తత్తు’ మెన రుజ్జుల్ దెకయ్లి. పడ్డో, జో దేముడు కిచ్చొక జా ఎత్తిచి రిసా దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్లొ మెలె, అమ్ ఉగుమ్చి ఆకర్తె జిత మాన్సుల్క ‘సిక్కుతు’ మెనయ్ రెగ్గవ అస్సె. 12 జాకయ్ కో

‘ఆవ్ చెంగిల్ అస్సి’ మెన ఉచరంతయ్ గే, పాపుమ్తె దెర్పు నే సేడ్డి రితి జాగర్త దెకన్సు. 13 తుమ్క దెరుక జెత పాపల్ అగ్గయ్ తెంతో మాన్సుల్క దెర్తి, కిచ్చొ నొవచ నెంజితి, గని దనచతె తుమ్ దెర్పు నే సేడ్డి రితి తుమ్ కిచ్చొ దయిరిమ్ తంక జయెదె మెలె, దేముడు నిదానుమ్ తతోసా, చి సత్తిమ్ ఇండుక తుమ్క ఇస్టుమ్ తిలె, సయ్తాన్ తుమ్క పాపుమ్ కెరయ్తి రితి దేముడు సెలవ్ దెయె నాయ్. తుమ్ జా పాపుమ్ నే కెర్లి రితి తుమ్క దొర్కు జలి సెక్తి దెయెదె, కేన్ సమయుమ్క సయ్తాన్ దస్సి అల్లర్ కెరుక జెయెదె గే, తుమ్ ఓర్పువ జా జినుక తెరితి రిసా విడ్డల్ జతి వాటు జో దేముడు దెకయెదె.

బొమ్మల్క జొకర్చిన్చి రిసా జాగర్త

* 10:1 10:1 నిర్గమకాండుమ్ 13:21, 14:19. † 10:1 10:1 నిర్గమకాండుమ్ 14:16. ‡ 10:3

10:3 నిర్గమకాండుమ్ 16 అద్యయిమ్. § 10:4 10:4 నిర్గమకాండుమ్ 15:22-25, 17:5-6. * 10:4

10:4 యోహాను 4:10-14. † 10:5 10:5 నిర్గమకాండుమ్ 14:20-24, 28-35, ద్వితీయోపదేశకాండుము

1:34-40. ‡ 10:7 10:7 నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయిమ్. ముక్కిమ్క 32:2-6. § 10:8 10:8

సంక్యాకాండుము 25:1-9. * 10:9 10:9 సంక్యాకాండుము 21:4-9.

సంగిలినీ

14 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, బొమ్మలక జొకర్లినక దూరి తా, దసితె బెద నాయ్.

15 తుమ్క 'బుద్ది తిలస' మెన ఆవ్ తుమ్క ఇసి సంగితసి. ఆవ్ అప్పె సంగితిన్చి రిసా తుమ్ సొంత చెంగిల్ ఉచర. 16 'తుయ్ దిలిసి ఈంజ' మెన ప్రబుచి నావ్ తెన్ అమ్ జొబర కెర ద్రాచ రస్సుమ్ పిలె, జొచి సూయి జలి లొయిచి రిసా దొర్కు జలి రచ్చునతె అమ్ బెదిలిన్చి గుర్తు జయెదె. జొచి నావ్ తెన్ అమ్ పొడి గండల్ కెర కయ్లె, జొచి ఆగ్ మొర అమ్చి పాపుమ్ జొ వయ్లిన్తె అమ్ బెదితి గుర్తు జతయ్. 17 జా ఎక్కి పొడి కతి ఎక్కి గుర్తు అమ్ ఎత్తిజిన్ నంపజలన్క తసుమ్చి రిసా, అమ్ ఒగ్గర్జిన్ జలెకి, జా ఎక్కి పొడి కయ్లి రిసా, అమ్ క్రిస్తు తెన్, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ఎక్కి ఆగ్ జా అస్సుమ్.

18 పూర్ణుమ్చి రితి దేముడుక బలి దెత అమ్చ ఇస్రాయేలుల్చి రిసా ఉచర. జా బలి దిలిసి కయ్లె, జా కతస ఎత్తిజిన్ జా బలి దిలిన్తె బెదిలి గుర్తు జతయ్. 19 జలె, బొమ్మక దిలి కిచ్చొ బలిక కిచ్చొ సెక్తి అస్సె గే? బొమ్మక కిచ్చొ సెక్తి తయెదె గే? కిచ్చొ నాయ్. 20 కిచ్చొ మెంతసి మెలె, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ బలి దెతిసి కక్క దెతతి మెలె, దేముడుక నాయ్, గని బూతల్కయ్. తూమ్ బూతల్క జొకర, జొవయింతెన్ బెదుక అంక ఇస్టుమ్ నాయ్! 21 కిచ్చొక మెలె, ప్రబు తెన్ బెద పిలి వడ్డె, బూతల్ తెన్ బెద పింక ఎద్దర బెదె నాయ్. ప్రబుచి అన్నిమ్ చి బూతల్చి అన్నిమ్ ఎక్కిలో మాన్సు కో జలెకు కంక బెదె నాయ్. దొన్ని బెదితి నాయ్. 22 దస్సి జలె, ప్రబుక అమ్ కొంకడ కోపుమ్ కెరుక జయెదె గే? నెంజె, గెద. జొచి కంట అమ్క సెక్తి గే? నాయ్ గెద.

నంపజలసక అక్కు

23 జలె, "కిచ్చొచి రిసా కి 'గార్' మెనుక నెంజె" మెన సంగితసుమ్. జా నిజుమ్, గని అమ్ సగుమ్ కమె కెర్లె, అన్నె మాన్సుల్క చెంగిల్ తయె నాయ్. "కిచ్చొచి రిసా కి 'గార్' మెనుక నెంజె" మెన అమ్ నంపజలస సంగితసుమ్ గని సగుమ్ కమె కెర్లె, మాన్సుచి నముకుమ్క చెంగిల్ కెరె నాయ్. 24 కో నంపజలస సొంత లాబుమ్క ఆస జతు నాయ్, గని అన్నె మాన్సుల్కయ్ 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్, ఆస తెన్ తంక.

25 తుమ్చి మెన్సు నే కెరతె, నే పుసితె కటికి సుదొతెచి ముక్కల్ గెనుక జలె, 'బలి దిలిసి జయెదె గే నెంజె గే?' మెన నే బితె, లాజ్ నెంతె గెన్న కంక జయెదె. 26 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె రెగ్గయ్లి రితి, "లోకుమ్ కి, లోకుమ్తె తిలిసి కి, ఎత్తి ప్రబుచి" మెన రెగిడ్డిసి సత్తిమ్.

27 వడ్డె, ప్రబుక నంపనెంజిలో కేన్ మాన్సు తుమ్క అన్నిమ్క బుకార్లె, ఇస్టుమ్ తిలె, గెచ్చ, చి కిచ్చొ లాజ్ నెంతె కిచ్చొ నే పుసితె, జొ కిచ్చొ దెయెదె గే, కా. 28 గని "ఈంజ బొమ్మక బలి దిలిసి" మెన తుమ్క కో జాకు సంగిలె, 'జేవ్ జా కయ్లె జొక పాపుమ్ కెరవ తయిందె చి అంక పాపుమ్ అయెదె' మెనయ్ జొ మాన్సు సత్తిమ్క తుమ్క జాగర్ల సంగిలిన్చి, సత్తిమ్ జొక పిట్టున్ నాయ్ మెన, జొ అన్మానుమ్ నే జతి రిసా జా కా నాయ్. 29 తుమ్చి పెట్టిచి సత్తిమ్ తతి రిసా నాయ్, గని సత్తిమ్కయ్ జొ మాన్సు తుమ్క సంగ తయెదె, చి జొ అన్మానుమ్ నే జతి రిసాయి తుమ్ కా నాయ్. 'కంక నెంజె' మెన వేర మాన్సుల్చి మెన్సు తెన్ అంక కిచ్చొక తీర్పు జర్గు జయెదె. 30 'ప్రబు దిలొ' మెన ఆవ్ సర్ల తెన్ జా కయ్లె, కో మాన్సుల్ అంక నింద కెరుక తెరితి గే? నెతిర్తి. ప్రబుచి నావ్ తెన్ జొబర సంగ కెర ఆవ్ కయ్లె, జాచి రిసా అంక కో నింద కెరుల? 31 గని కంక జలెకి, పింక జలెకి, కిచ్చొ కామ్ కెరుక

జలెకి, దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి కెర. ³² యూదుల్ జవున్, గ్రీసు దేసిమచ జవున్, దేముడుచి ఆగ్ జతి సంగుమ్ జత నంపజలన్ పొరపాట్ నే జతి రితి తుమ్ కిచ్చి అడ్డు కెర నాయ్. ³³ అంచి సొంత లాబుమ్ పొని, గని ఎత్కిజిన్క 'జేవ్ రచ్చించుప జా చెంగిల్ జతు' మెనయ్, కిచ్చి కామ్ తిలె కి ఆవ్ ఎత్కిజిన్క మరియాద కెర్తి రితి ఇండితసి.

11

సంగుములుతె కిన్ తంక గే

1 ఆవ్ క్రీస్తుక దెక కిసి ఇండితసి గే, తుమ్ కి అంక దెక దస్సి ఇండ.

2 అంక తుమ్ కెర్దొడి తెదొడి ఉచార కెర్తసు, చి రిసా బావుడ్లు, ఆవ్ నూనయ్లి రితి, అమ్ నంపజలనక దిలిసి తుమ్ కెర్తసు, చి రిసా అంక సర్ద. ³ అవ్చ మున్నుబోదల్ ఎత్కిజిన్క *బోడి కొన్సొ మెలె, క్రీస్తు. పడ్డొ, ఎత్కి తేర్బోదక బోడి కొన్సొ మెలె, మున్నుసి. పడ్డొ క్రీస్తుక బోడి కొన్సొ మెలె, దేముడు మెన తుమ్ జాననుక అస్సె.

4 కేన్ మున్నుబోద బోడి డంకనయ్ ప్రార్దన కెర్లె జవున్, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలె జవున్, జీచి బోడిక నిస్కారుమ్ కెరంతయ్. ⁵ కేన్ తేర్బోద బోడి నే డంకింతె ప్రార్దన కెర్లె జవున్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలె జవున్, జాచి బోడి నిస్కారుమ్ కెరంతయ్; జాచి బోడి బోడన్లి రితి జతయ్. ⁶ కిసి మెలె, తేర్బోద బోడి డంకనుక నెసిలె, జాచి నెండి కత్తవన్లెకయ్ చెంగిలి, గని నెండి బోడనుక జవున్ కత్తవనుక జవున్ నెంజె మెలె, బోడి డంకనయ్ తంక.

7 కిచ్చొక ఇసి సంగితసి మెలె, మున్నుబోదక జెర్మయ్లి పొది, "అంచి పొలిక అంచి గవురుమ్ ఇన్నెతె డీసున్" మెన, దేముడు జెర్మయ్లన్. గని

తేర్బోద జలె మున్నుబోదచి గవురుమ్ దెకయ్తయ్. ⁸ కిచ్చొక మెలె, మొబొల్క మున్నుబోద తేర్బోద తెంతొ జెర్మన్ జయె నాయ్. మున్నుబోద తెంతొ తేర్బోద జెర్మన్ జలి. ⁹ తేర్బోదక తోడు తతి రిసా మున్నుబోద జెర్మయ్ జయె నాయ్, గని మున్నుబోదక తేర్బోద తోడ తతి రిసాయి తేర్బోదక జెర్మవ అస్సె. ¹⁰ జాకయ్, దూతల్ కి దెకితతి రిసా, తేర్బోదచి ఉప్పిర్చొ మున్నున్చి అదికారుమ్చి గుర్తు దెకయ్తి రిసాయి జా తేర్బోద బోడి డంకనుక అస్సె.

11 జలె ప్రబుతె మున్నున్క అంగ తేర్బోద నాయ్, తేర్బోదక అంగ మున్నుబోద నాయ్. క్రీస్తుచి తెడి తేర్పిక మున్నుసి తోడు, మున్నున్క తేర్పి తోడు అస్తి. ¹² తొలితొ తేర్బోద మున్నుబోదచి తెంతొ జెర్మన్ జలెకి, అప్పె తేర్బోదచి పెట్టి మున్నుబోద జెర్మితయ్. మున్నుబోదల్ కి, తేర్బోదల్ కి, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కి కి దేముడు జెర్మయ్లో. ఎత్కిచి మొదొల్ దేముడు. ¹³ తుమ్ సొంత తీర్పు ఉచర. బోడి నే డంకింతె తేర్బోద దేముడుక ప్రార్దన కెరుక సూటి గే? ¹⁴ ఒండి లోకుమ్క దెకిలె, 'మున్నుబోదచి నెండి దీగు జా తిలె నూటి నాయ్' మెన నేనుమ్ గే? ¹⁵ 'తేర్బోదక నెండి దీగు తిలె జాక గవురుమ్' మెన నేనుమ్ గే? కిచ్చొక మెలె, జాక మరియాద తెన్ డంకితయ్. దస్సికయ్ దేముడు జాక దిగిల్ నెండి దా అస్సె. ¹⁶ ఈంజ కొడుచి రిసా కో జలెకు వేర సికడుక ఉచర్తయ్ గే, తుమ్ కిచ్చొ జానుక మెలె, కిచ్చొ వేర రిత కెరుక నెంజె మెన ఒప్పున్, పడ్డొ ప్రబుచ సంగుములు ఎత్కితె ఇసి కెర్తతి.

ప్రబుచి ఆగ్చి లొయిచి గుర్తు తిలి పొడి, ద్రాచ రస్సుమ్

* 11:3 11:3 ఎపెసు 1:22-23, 4:15-16, 5:23. కొలొస్సియుల్ 1:18, 2:10.

17 వేరచి రిసా తుమ్క మెన్సుక జతయ్ జలెకి, ఏక్ కోడుచి రిసా అంచి విసారుమ్ ఆవ్ సంగుక అస్సి. కిచ్చొచి రిసా మెలె, ప్రబుచి నావ్ తెన్ తుమ్ సంగుమ్తె సబ కెరుక బెదిలె, కామ్క జెతికయ్ బుద్ది తెన్ నాయ్, గని కామ్క నెంజలి బుద్ది తెన్ బెదితసు. 18 కిచ్చొ బుద్దిచి రిసా ఆవ్ సంగితసి మెలె, ఎక్కి, 'సంగుమ్' మెన తుమ్ బెదితి పొది ఎక్కి మెన్సు తెన్ నాయ్. జట్లు జలి రితి జతసు, మెన తుమ్చి రిసా ఆవ్ నూన అస్సి. జా కోడు ఇదిల్ నంప కెరుక జతయ్. 19 తుమ్తె కో సత్తిమ్ అస్తి గే, కో నాయ్ గే చినితి రిసా దస జట్లు తంకయ్ మెన ఏక్ వేల తుమ్ ఉచర్తసు గే? దస్సి ఉచరుక పిట్టె నాయ్.

20 తుమ్ బెద సబ కెర్లి పొది పోడి చి ద్రాచ రస్సుమ్ కయ్లె పిల్లె, 'యేసుప్రబు దిలి అన్నిమ్ ఈంజ' మెన తుమ్ సంగిలే కి, దస్సి మెనుక నెంజె. 21 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ సొంత ఆన్లిసి కక్క నే దెతె, సొంత జాయి గెతసు, చి సగుమ్జినక నెంజ తా జోవయింక పెట్టి బెరె నాయ్. చి సగుమ్జిన మచ్చు గెతతి! 22 అబ్బువోమ్మ! తుమ్క గెరల్ నాయ్ గే, చి నే జెతె అగ్గె చూ తాన్ గెచ్చువంతి రితి గెరి కంక పింక నెంజె గే? నెంజెలె, ప్రబుచి సంగుమ్తె బెదిలసక నిస్కారుమ్ ఉచర, జోవయింతె నెంజలసక నిస్కారుమ్ కెరుకయ్ మెన దస్సి కెర్తసు గే? తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ సంగిలె జయెదె? దస్సి కామ్చి రిసా తుమ్క 'చెంగిల్ కెర్తతి' మెన ఆవ్ సంగుక బెదెదె గే? నాయ్, గెద, బెదె నాయ్! నెంజె!

23 ప్రబుతె అంక దొర్కు జలిన్చి రిసా, ఆవ్ తుమ్కయ్ సార్పు కెర దిలిసి కిచ్చొ మెలె, జోక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దిలి జా రాతి, యేసుప్రబు పోడి దెర, 24 దేముడు అబ్బొనక జోబర సంగ ప్రార్దన కెర, మోడ కెర, "ఈంజ,

తుమ్చి రిసా †బలి జతి అంచి ఆగుక గుర్తు. ఈంజ కెర అంక ఉచార కెర కెయ్క కంక, అంచి రిసాయి ఉచర్తె తా" మెన ప్రబు సిస్సుల్క దిలన్. 25 జా అన్నిమ్ కయ్లి పడ్డె, ద్రాచ రస్సుమ్చి గలన్ దెర ప్రార్దన కెర, "ఈంజ గలన్చి రస్సుమ్ కిచ్చొ గుర్తుచి రిసా మెలె, అంక నంపజతసచి పాపుమ్ వుంచితి అంచి లోయిచి గుర్తు ఈంజ. ఈంజ, అంచి నొవి ప్రమానుమ్ జర్లు జతిన్చి గుర్తు. ఈంజ కెర అంక ఉచార కెర కెయ్క పిలెకి, అంచి రిసాయి ఉచర్తె తా" మెన సంగ పియడ్లన్. 26 కిచ్చొక మెలె, జా పోడియె కెయ్క కయ్లె, జా ద్రాచ రస్సుమ్ కెయ్క పిలె, ప్రబు మొర అర్పితుమ్ జలిన్చి గుర్తు దెకయ్తసు, సాడుప కెర్లి రితి జతసు. జో ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెతె ఎదక జయ్యి గుర్తు దెకయ్తె తా.

27 జలె, కిచ్చొ వేర బుద్ది తెన్ కో జా పోడియె కయ్లె, జా ద్రాచ రస్సుమ్ పిలె, ప్రబుచి ఆగుక జోచి లోయిక దూసుప కెర్లి రితి, విలువ నే దిలి రితి, పాపుమ్ వయుల. 28 జాకయ్, కేన్ మాన్సు జా పోడి కయెదె గే, జా లోయి పియెదె గే, తొలితొ జోక జొయ్యి పరిచ్చు కెరన, సిలువతె ప్రబు జర్లు కెర్లి కామ్ ఉచరయ్ కవున్ పివుసు. 29 కిచ్చొక మెలె, 'ప్రబుచి ఆగుచి గుర్తు, జోచి లోయిచి గుర్తు ఈంజ' మెన సరిగా నే ఒప్పున్తె కో ఈంజ కవుల గే, పివుల గే, జో సిచ్చుకయి జాక పియ జా పాపుమ్ వయనుల. 30 దస్సికయ్ తుమ్చితె ఒగ్గర్జిన్ చెంగిల్ నెంతె జబ్బుల్ జా అస్సున్, చి సగుమ్జిన్ కి మొర గెచ్చు అస్సి.

31 అమ్ సొంత పరిచ్చు కెరన బుద్ది కెరంతె తత్తమ్ జలె, ఇన సిచ్చల్ జతె తత్తమ్ నాయ్. 32 గని ప్రబు అమ్క అప్పె సిచ్చ కెర్లి, కిచ్చొక జా సిచ్చ కెర్తయ్

† 11:24 11:24 నెంజెలె, 'గండల్ జలి' బలి జలి

మెలె, అమ్క “అప్పె సిక్కుత్, చి ఈంజ లోకుమ్చి రితి కెర్తనక లయతి జా ఆకర్ దీసిచి జా వెల్లి సిచ్చ జతు నాయ్.” మెనయ్, ప్రబు అమ్క రచ్చించువ కెర్తయ్.

33 జాకయ్, బావుడ్లు, జా పోడి కంక, జా రస్సుమ్ పింక తుమ్ బెదిలె, బమ్మ నే జతె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో రక. 34 నెంజిలె, కిచ్చో ఆస బుద్ది తెన్ కయ్లె పిల్లె, తీర్పు జా ప్రబుచి సిచ్చ జస్సె. కక్క చూ తిలె, గెరి అన్నిమ్ కెర్పు. వేర ఇన ఆడ్రల్, జలె, తుమ్చితె అయ్లె సంగిమ్దె.

12

ప్రబు దెత సెక్తివరల్

1 అన్నె మాన్సుల్చి పెట్టి ప్రబు దిల జోచి ఆత్మ దా సెక్తి వరల్చి రిసా తుమ్ నేన తంక, అంక ఇస్టుమ్ నాయ్. 2 తుమ్ ప్రబుక నేన్సి పొది మోసిమ్ జా, నయ్తాన్ ఉదడ్డి రితి ఇత్తల్ ఒత్తల్ గెతె తా, జివ్ నెంజిల బొమ్మల్క జోకర్తె తిలదు. 3 తుమ్ అన్నె దస్సి మోసిమ్ నే జతి రిసా తుమ్ కిచ్చో అర్దుమ్ కెరనుక అంచి ఆస మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కచి పెట్టి తిలె, జో మాన్సు యేసుక దూసువ కెరుక జోచి పెట్టి తయె నాయ్. జోక సాపెనచి కోడు జో సంగుక నెత్తె. పడ్డె, జో ప్రబుచి ఆత్మ మాన్సుచి పెట్టి తిలెకయ్ “యేసు దేముడు ప్రబుయి” మెన జో మాన్సు ఒప్పునుక తెరె.

4 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఎక్కిలోయి, వేర వేర సెక్తివరల్ దెయెదె. వేర వేర సెక్తివరల్, వేర వేర మాన్సుల్క జో దిలెకి, జో ఎక్కిలోచి ఆత్మయి జేవ్ ఎత్తి సెక్తివరల్ దెతోసా. 5 దేముడు జోచి ఆత్మవాటు వేర వేర సేవల్ వేర వేర మాన్సుల్క జో దెయెదె, గని జా సేవ ఎక్కిలో ప్రబుచి రిసాయి. 6 దేముడు రగల్ రగల్ కమొ కెరెదె, ఎక్కిలో ఇసి కెరెదె, అన్నెక్కో దస్సి కెరెదె, గని జేవ్

కమొ కెర్త సెక్తివరల్ ఎత్తి దెతోసా ఎక్కి దేముడు.

7 దేముడు ఎత్తి మాన్సుక జోచి ఆత్మసెక్తి వరుమ్ దా అస్సె, ఈంజ అమ్ దెకితనుమ్, జోక నంపజల మాన్సుల్ మొత్తుమ్ ‘చెంగిల్ తత్తు’ మెన, ఎత్తి మాన్సుక ఆత్మసెక్తి వరుమ్ దేముడు దెయెదె. 8 కిచ్చో మెలె, సుద్ది తిలి జోచి ఆత్మ ఎక్కిలోచి పెట్టి తా, జో మాన్సు ఒగ్గర్ బుద్ది తెన్ ప్రబుచి బోదన కెరుక జో సెక్తి దెతయ్. అన్నెక్కోచి పెట్టి ప్రబుచి జయ్యి ఆత్మ తా, ఆత్మతె గ్యోనుమ్ జో మాన్సు సంగుక ప్రబు సెక్తివరుమ్ దెతయ్. 9 అన్నెక్కోచి పెట్టి జయ్యి ఆత్మ తా నముకుమ్, సెక్తివరుమ్ దెతయ్. అన్నెక్కోచి అత్తి వేర వేర జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కమొ జర్గు జతు మెన ఒగ్గర్ కెర్త సెక్తివో జో దెతయ్. 10 అన్నెక్కోక జోవయించి అదికారుమ్ దెకయ్త రకుమ్లు అద్దుతుమ్ కమొ కెర్తి సెక్తి, అన్నెక్కోచి చోడి పుట్టవ ప్రబు జోచ కబుర్లు సంగెదె, అన్నెక్కోక వేర వేర బుద్దివొక ‘ప్రబు సికడ్డన గే నెంజితి గే’ చినితి సెక్తివరుమ్ దెయెదె. అన్నెక్కో వేర రగల్ జో అగ్గె నే సికిల బాసల్ తెన్ లట్టబుక సెక్తివరుమ్ దెతయ్. అన్నెక్కోక బాసల్చి అర్దుమ్ సంగుక సెక్తివరుమ్ దా అస్సె. 11 ఈంజేవ్ సెక్తివరల్ ఎత్తి కేనె తెంతో జెతయ్ మెలె, ప్రబుచి ఎక్కి ఆత్మయి, జేవ్ ఎత్తిజిన్చి పెట్టి జేవ్ వేర వేర కమొ కెర్తయ్. కేన్ మాన్సుక కేన్ సెక్తివరుమ్ జో దెయెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్.

ఎక్కి ఆగ్ ఒగ్గర్ వాటల్

12 కేన్ జవున్ ఆగ్క కిసి ఒగ్గర్ వాటల్ తవుల గే, జేవ్ వాటల్ ఒగ్గర్ జలెకి బెద ఎక్కి ఆగ్ కిసి జయెదె గే, దస్సి, క్రీస్తుచి ఎక్కి ఆగ్ జా నంపజలన మొత్తుమ్ బెదిలిసి. 13 అమ్ యూదుల్ జలెకి,

*గ్రీసు దేసిమచ జలెకి, గొత్తి మాన్సుల్ జలెకి, గొత్తి మాన్సుల్ నెంజిలె కి, ఎక్కి ఆగ్నేతె ఎక్కి ఆత్మతె అమ్ నంపజలస జా బాప్తిసుమ్తె బెదిలమ్; అమ్ ఎత్తిజిన్క ప్రబు జోచి ఎక్కి ఆత్మతెయి పియడ్లస జలమ్, అమ్క ఒండిక ఎక్కి ఆత్మయి దా అస్సె.

14 అమ్చి ఆగ్నేక ఎక్కి వాట తయె నాయ్. అమ్చి ఆగ్నేతె ఒగ్గర్ వాటల్ తవుల. 15 “ఏక్ వేల చాటు ఆవ్ ఆతు నెంజి, జలె ఆవ్ ఈంజ ఆగ్నేక వాట నెంజి” మెన సంగిలే కి, ఆగ్నేక జా చాటు కచితుమ్ ఏక్ వాట జా తత్తయ్. 16 “ఆవ్ అంకి నెంజిచి రిసా ఆగ్నేక వాట నెంజి” మెన కండ్లొ జవున్ ఏక్ వేల సంగిలే కి, జా ఆగ్నేక జా కండ్లొ కచితుమ్ వాట జా తత్తయ్. 17 జలె ఆగ్ ఒండి అంకి జలె, కిసి నూనుక జతి? ఆగ్ ఒండి కండ్లొ జలె, కిసి జుంగుక జతి!

18 ప్రబు జాన జానయ్ ఆగ్నేతె కిచ్చొ కిచ్చొ వాటల్ జో ఉచర్లి రితి బెదవ అస్సె. 19 జేవ్ ఎత్తి ఎక్కి వాట జత జలె, ఆగ్ ఒండి కేనె తత్తి? 20 నిజుమి ఆగ్ ఒగ్గర్ వాటల్ తిలె కి ఎక్కి ఆగ్ జతతి. 21 జాకయ్, “తుయి తంక అంక నాయ్” మెన ఆతుక అంకి సంగుక బెదె నాయ్. “తుయి తంక అంక నాయ్” మెన చట్టొక బోడి సంగుక బెదె నాయ్. 22 జలె, నాయ్, ఆగుతెచ అప్పు డీన్ వాటల్ నెంజిలె, జింక నెంజె, 23 చి ఆగ్నేతె గవురుమ్ నెంజిల వాటల్క ‘డిసిలె లాజు’ మెన, గవురుమ్ కెర్త పాలల్ గలంతసుమ్. దెకుక నూటి నెంజిల అమ్చి ఆగుతె వాటల్ ఒగ్గర్ నూటి దెకయ్త. 24 ‘డిసుక నూటి’ మెన, తిల వాటల్క లుంకడుక నాయ్.

25 జలె దేముడు, ఒండి ఆగ్ ఎక్కి సేంతుమ్ తతి రితి, ఆగ్చి వాటల్ ఎత్తి అన్నె ఆగ్ వాటల్క గవురుమ్ దెకిత్ రితి, తొక్కి గవురుమ్చ ఆగ్ వాటల్క

ప్రబు ఒగ్గర్ గవురుమ్ దెతి రితి బెదవ అస్సె. 26 ఒండి ఆగ్చి ఏక్ వాటక నొప్పి అయ్లె, తిల వాటల్ ఎత్తిక బాద. ఒండి ఆగ్నేచి ఏక్ వాటక గవురుమ్ అయ్లె, తిలి ఎత్తి వాటల్క సర్ద.

27 జలె, తుమ్ జోక నంపజలస మొత్తుమ్ క్రిస్తుచి ఆగ్ జా అస్సున్, చి తుమ్చితెచొ ఎత్తి మాన్సు క్రిస్తుచి ఆగ్క వాట జయెదె. 28 పడ్డొ, దేముడు మొత్తుమ్ సంగుమ్తె వేర కమొచి రిసా, ప్రబు వేర వేర మాన్సుల్క నిసాన అస్సె. తొలితొ జోచి నావ్ తెన్ బుల బుల సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్త బారికుల్, పడ్డొ జోచ కబుర్లు సంగితసక, పడ్డొ బోదన కెర్తస, పడ్డొ జోచి సెక్కిక జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లెల కమొ కెర్తస, పడ్డొ జబ్బు తెన్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్తస, పడ్డొ బాదల్ తిల మాన్సుల్క తోడు కెర్తస, పడ్డొ సంగుమ్చ కిచ్చొ కిచ్చొ కమొక ఏలుప కెర్తస, పడ్డొ వేర వేర బాసల్ తెన్ ప్రబుచ కొడొ సంగితసక తిలన్. 29 ఎత్తిజిన్ ప్రబుచ బారికుల్ జవుల గే? ఎత్తిజిన్ జోచ కబుర్లు సంగితస జవుల గే? ఎత్తిజిన్ బోదన కెర్తస జవుల గే? ఎత్తిజిన్ వెల్లెల వెల్లెల కమొ కెర్తస జవుల గే? 30 ఒండి జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్తి సెక్కి ఎత్తిజిన్క తయెదె గే? వేర వేర బాసల్ తెన్ ప్రబుచ కొడొ సంగితి వరుమ్ ఎత్తిజిన్క తయెదె గే? జేవ్ వేర బాసల్ తెన్ కొడొచ అర్దల్ సంగుక ఎత్తిజిన్క సెక్కి తయెదె గే? 31 జలె తుమ్చి పెట్టి ముక్కిమ్చయ్ ఆత్మవరల్క తుమ్ ఆస జా. ఈంజయి నెంజి, అన్నె చెంగిలి వాటు దెకయిందె.

13

ఎత్తిచి కంట ప్రిమయ్ ముక్కిమ్

1 మాన్సుల్చ బాసల్ తెన్ కి, దూతల్చ బాసల్ తెన్ కి ఆవ్ లట్టల్లె

* 12:13 12:13 గ్రీసు దేసిమచ మాన్సుల్క సంగుల, గని ఇన్నె ‘గ్రీసు దేసిమచ’ మెన సంగిలె, యూదుల్ నెంజిలస మొత్తుమ్కయ్ సంగితయ్.

కి, అంచి పెట్టి ప్రేమ నెంజిలె, రితి టమ్ము, జవున్, కంచు గంటో బజయ్లి అవాడ్ రితి జతయ్. ² పడ్డొ, ఏక్ వేల ప్రబుచ కబుర్లు సంగుక అంక సెక్తి తిలె కి, ప్రబుచ గుట్టుల్ ఎత్కి జోచి రిసాచి గ్యానుమ్ ఎత్కి ఆవ్ జాన్లె కి, డొంగ్రల్ ఉట్కువ ఎదిలి నముకుమ్ అంక తిలె కి, అంచి పెట్టి ప్రేమ నెంజిలె, కామ్క నెంజిలోసా జయిందె. ³ అంక కలుగు జలిసి ఎత్కి ఏక్ వేల బీద సుదల్క పూర్తి వంట దిలెకి, 'పున్నిమ్' మెన బలి జతి రితి ఆవ్ ఏక్ వేల అంచి ఆగ్ ఆగితె డయాడ్లెకి. అంచి పెట్టి ప్రేమ నెంజిలె, అంక ఎద్గరె కామ్క నెంజె.

⁴ ప్రేమ, జలె, అమ్చి పెట్టి తిలె, బాదల్ ఓర్పువ జా జినుమ్దె. మెత్తన తా మాస్సుల్క కన్కారుమ్ దెకుమ్దె. ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తిలె, గోసల్ జము నాయ్. అమ్చి సొంత గవురుమ్ సంగనుమ్ నాయ్. సొంత గవురుమ్ ఉచరనుమ్ నాయ్. ⁵ అన్నె మాస్సుల్చి మరియాద కడుమ్ నాయ్. ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తిలె, అమ్చి సొంత ఇస్టుమ్ జర్గువ కెరుక ఆస జము నాయ్. కోపుమ్ దెకవుమ్ నాయ్. పెట్టి కోపుమ్ తియనుమ్ నాయ్.

⁶ అమ్చి పెట్టి ప్రేమ తిలె, పావుమ్ దెకిలె సర్ల జము నాయ్, గని సత్తిమ్ తిలి కిచ్చొ జవున్ కామ్ దెకిలె, సర్లయ్ జమ్దె. ⁷ అమ్చి పెట్టి ప్రేమ తిలె, అన్నెక్ మాస్సుల్చ తప్పుల్క ఓర్పువ జమ్దె. నముకుమ్ తెన్ తమ్దె. 'ఎత్కి చెంగిల్ జయెదె' మెన దయిరిమ్ తెన్ తమ్దె. ఎత్కి బాదల్ ఓర్పువ జా నిదానుమ్ తమ్దె.

⁸ ప్రేమ, జలె, కెయ్క కి కేడె నాయ్. గని ప్రబుచ కబుర్లు సంగితి కాలుమ్, మాత్రుమ్, కేడెదె. వేర వేర బాసల్ తెన్ ప్రబుచ కొడొ లట్టబ్లిసి కి కేడెదె. గ్యానుమ్ సికడ్డిసి కేడెదె. ⁹ కిచ్చొక మెలె, అప్పె ఆవ్ గ్యానుమ్ ఇదిలిన్ జానుమ్. ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిసి

కి ఇదిలిదిల్ సంగితనుమ్. ¹⁰ గని పూర్తి జతిన్చి కాలుమ్ అయ్లె, అమ్ ఇదిలిదిల్ జాన్లిసి కేడెదె. ¹¹ ఆవ్ బాల తిలి పొది బాలబోదచి రితి లట్టబ్లి తిలయ్, బాలబోదచి బుద్ది తెన్ తిలయ్, బాలబోదచి రితి ఉచర్తె తిలయ్. గని వడ్డిలి తెంతో, బాలబోదచి రితి ఇండుక ములయ్.

¹² అప్పెచి మట్టుక ప్రబుచి ఎత్కి కిసి చినితనుమ్ మెలె, గాండు డంకిల్ రితి సొస్టుమ్ డీసె నాయ్; అద్దుమ్తె దెకిలి రితి. గని తెదొడ్కయ్, కిచ్చొ అడ్డు నెంతె, సొస్టుమ్ దెకుమ్దె, అర్దుమ్ కెరనుమ్దె. ఆవ్, జలె, అప్పె ఇదిలిదిల్ జాని. తెదొడ్కయ్ పూర్తి అర్దుమ్ జెయెదె. ప్రబు అప్పె కి అగ్గె తెంతో అంకయ్ కిసి పూర్తి జానె గే, దస్సి, తెదొడ్కయ్ జోక ఆవ్ పూర్తి జానిందె, అంక పూర్తి అర్దుమ్ జెయెదె.

¹³ జలె, తిన్ని పాడ్ నే జతె కెయ్క తెయ్క తా గెచ్చుల. కిచ్చొ కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచి రిసాచి నముకుమ్, పడ్డొ ప్రబుచి తెడిచి ఆస, పడ్డొ ప్రబు దెతి ప్రేమయి. గని, జేవ్ తిన్నితె ప్రబు దెతి ప్రేమయి గొప్పచి.

14

ఎత్కిజిన్ జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిసి

¹ ప్రబుచి ప్రేమ తెన్ తంక తుమ్ ఆస జా, పడ్డొ, జోవయించి ఆత్మచ సెక్తివరల్క ఆస జా. జేవ్ వరల్తె ముక్కిమ్క దేముడుచ కబుర్లు సంగితి సెక్తివరుమ్కయ్ ఆస జా. ² కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవున్ వేర బాస తెన్ ఎక్కిలో లట్టబ్లి, ప్రబు తెన్ని లట్టబ్తయ్, గని మాస్సు తెన్ నాయ్. మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి తెడి ప్రబుచ గుట్టుల్ జో మాస్సు సంగితయ్, గని సూన్తో కేన్ మాస్సుక అర్దుమ్ జెయె నాయ్. ³ గని, తిలస ఎత్కిజిన్ జాన్తి బాస తెన్

ప్రబుచ కబుర్లు కో సంగిలె, నూన్తనక జోవయించి ఆత్మతె డిట్టుమ్ కెరెదె. జేవ్ నేన్లసి జేవ్ సికుక జయెదె, చి నెతిర్లిన్క దయిరిమ్ జంక జయెదె. 4 తిలస నేన్లి బాస తెన్ కో లట్టబ్బె, జో లట్టబ్బొసాకయ్ లాబుమ్, గని తిలస జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు కో సంగిలె, నంపజల సంగుమ్ మొత్తుమ్కయ్ లాబుమ్.

5 జలె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ ప్రబు దెత వేర బాసల్ తెన్ లట్టబ్బె అంక సర్ల, గని అన్నె కిచ్చో ఆస జతసి మెలె, తుమ్క 'మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ప్రబుచ కబుర్లు సంగుతు' మెనయ్ అంచి ఇస్టుమ్. సంగుమ్చ మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి సొంత బాస తెన్ కో జలెకు అర్దుమ్ సంగిలెకయ్, నూన్తనక లాబుమ్, ఆత్మతె వడ్డుల తిలస నేన్లి బాస తెన్ ప్రబుచి కిచ్చో జవున్ కోడు సంగితి కంట, తిలస జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచి కబుర్ సంగిలె చెంగిలి.

6 బావుడ్లు, ఆవ్ తుమ్చితె జా కెర తుమ్ నేన్లి బాస తెన్ లట్టబ్బె, తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ప్రబు దెకయ్లిసి కిచ్చో జలెకు నే సంగిలె తుమ్క కిచ్చో లాబుమ్? ఆవ్ తుమ్చి పాసి జా దేముడుచి సత్తిమ్ నూనవుక నెంజిలె, దేముడుచి రిసా తుమ్క నొచి గ్యానుమ్చి సికణ్ణె జలెకు, జో సంగిలి కబుర్ నే నూనయ్లె జలెకు, జోచి బోద నే సంగిలె జలెకు, అవ్ దస్సి నే కెర్లె తుమ్క కిచ్చో లాబుమ్! కిచ్చో లాబుమ్ నాయ్. 7 మూరి జలెకు, వీన జలెకు జీవ్ నెంజిల రితయ్ బజింత్రలు, కి అవాడ్ జయెదె. బజెనక ఉచర్లె సొస్టుమ్ నే బజిలె, మాన్సుల్ రాగుమ్ కిసి చినుల? 8 పడ్డొ, జమాన్లుచి నప్పిర్మూరి జవున్ సొస్టుమ్ నే బజిలె, యుద్దుమ్ కెరుక మెన జేవ్ జమాన్లుతె కో తెయార్ జవుల? 9 తుమ్చి తెన్ కి దస్సి, తుమ్ సొస్టుమ్

అర్దుమ్ కెరంతి రితి తుమ్చి జీవ్ తెన్ నే లట్టబ్బె, లట్టబ్బె బాస తెన్ తుమ్ కిచ్చో సంగిలిసి కిసి జాననుమ్దె? తుమ్ మాన్సుల్క నాయ్, గని ఆరి వాదు తెన్ లట్టబ్బె రితి తస్సె.

10 నిజుమి, ఈంజ లోకుమ్తె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ బాసల్ తవుల, చి జేవ్ బాసల్ ఎత్కితె అర్దుమ్ నెంజిల కొణ్ణె తయె నాయ్. 11 గని, కేన్ బాస ఆవ్ నేన్లె, జా బాస తెన్ ఎత్కిలో లట్టబ్బె, జో అంక వేరయ్ దేసిమ్చ మాన్సు జయెదె, ఆవ్ కి జోక వేరయ్ దేసిమ్చ మాన్సు జయిందె.

12 తుమ్చి తెన్ కి దస్సి. ప్రబుచ ఆత్మవరల్క తుమ్క ఆస అస్సిచి రిసా, ముక్కిమ్క నంపజలస మొత్తుమ్ ఆత్మక వడ్డితి రితి ప్రబు దిల వరల్ బుద్ది తెన్, నిదానుమ్ తెన్ దెరనుక అస్సె.

వేర బాస తెన్ లట్టబ్బె కిన్ తంక

13 ఎత్కిజిన్క కామ్క జెతి, ప్రబుచి కోడు కో వేర బాస తెన్ లట్టబ్బె, 'జా అర్దుమ్ సంగితి సెక్తి దొర్కు జవున్' మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన కెర. 14 అమ్ నేన్లి బాస తెన్ ఆవ్ జవున్ ప్రార్దన కెర్లె, అంచి ఆత్మయి ప్రార్దన కెర్తయ్, గని అర్దుమ్ నెంజిలి రిసా అంచి బుద్దితె పలితుమ్ దెరె నాయ్. 15 జాకయ్, ఆవ్ కిచ్చో కెరుక? ఆత్మ తెన్ కి ప్రార్దన కెరిందె, మెన్సు తెన్ కి ప్రార్దన కెరిందె. ప్రబుచ గనుమ్లు ఆత్మ తెన్ గాయిందె, చి మెన్సుతె అర్దుమ్ తెన్ కి గాయిందె. 16 నెంజిలె, ఏక్ ఆత్మ తెన్ని తుమ్చితె ఎత్కిలో ప్రబుక కిచ్చో జవున్ సర్ల తెన్ జోబర సంగిలె, జా సెక్తివరుమ్ నెంజిలస జో సంగిలిన్చి కోడుచి అర్దుమ్ నేన కెర, జో మాన్సుచి సర్లచి జా ప్రార్దనతె కిసి జోచి మెన్సు బెదవ *తెద్దిలి* మెన ఒప్పునుల? నెతిర్లి! 17 నిజుమి జో మాన్సు జోచి

* 14:16 14:16 తెద్దిలి మెలె ఆమేన.

సర్దనంగ తయెదె, గని నూన్ తొ మాన్సుక కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్.

18 తుమ్ ఎత్తిజిన్చి కంట ఆవ్ వేర బాసల్ తెన్ ఒగ్గరి లట్టబ్బసిచి రిసా ప్రబుక అంచి సర్ద ఆవ్ సంగితసి. 19 గని, సంగుమ్తె ఆవ్ తిలి పొది అన్నెక్కో అర్దుమ్ నే కెరంతి, జేవ్ నేన్లి బాస తెన్ దెస్సు వెయిలు కొడొ లట్టబ్బి కంట, జేవ్ అర్దుమ్ కెరంత బాసచ పావ్ కొడొ జోవయింక బోదన కెర్ది రితి లట్టబుక అంక ఇస్తుమ్.

నంపజలస ఆత్మక వడ్డిత్ రితి సంగుమ్తె కిచ్చొ కెరుక

20 బావుడ్లు, బాలబోదల్చి బుద్ది తెన్ తుమ్ తా నాయ్. పాపుమ్చి కామ్క జలె, నేన్ల బాలబోదల్ రిత తా, గని బుద్దిచి కామ్క జలె వడ్డిల రిత జా. 21 †మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయిల ఆగ్గుల్తె రెగ్గయిలి కోడు కిచ్చొ మెలె,

‡ “వేర బాసల్ తెన్ వేర దేసిమ్లుచ మాన్సుల్చి చోడివాల్

ఈంజ దేసిమ్చక బోద కెరిందె.

కెర్లె కి, నూన్తి నాయ్’ మెన

ప్రబు సిచ్చుచి తీర్పు సంగితయ్.”

22 జా కోడు సదు కెర్లె, నంపతిలసక నాయ్, గని నంపనెంజిలసకయ్ జేవ్క అన్మానుమ్చి పాపుమ్ లయితి గుర్తుకయ్ జేవ్ నేన్ల బాసల్ తెన్ లట్టబ్బినక ప్రబు సెలవ్ దెతయ్. జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిసి, మాత్తుమ్, నంపనెంజిలసచి రిసా నాయ్, గని నంపజతసకయ్ ‘అర్దుమ్ కెరంతు’ మెనయ్ ప్రబు సెలవ్ దెతయ్.

23 జలె, నంపజలస మొత్తుమ్ సంగుమ్తె బెదితి పొది ఎత్తిజిన్ జేవ్

వేర వేర బాసల్ తెన్ లట్టబ్బె తిలె, వేర మాన్సుల్ జలెకు, ఎద్దరె నంప నెంజిలస జలెకు తెడి అయ్లె, తుమ్ ఎత్తిజిన్క ‘వెర్రి జా అస్తి’ మెనుల. 24 జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు ఎత్తిజిన్ సంగిలె, నంపనెంజిలోసా జవున్, వేర మాన్సు జవున్ తెడి అయ్లె, ఎత్తిజిన్ సంగితిసి నూన, జోవయించి పాపుమ్ చినన, జేవ్ ఎత్తిజిన్చి అత్తి సంగిలిన్క జో మాన్సు పరిచ్చు జలి రితి జతయ్. దేముడు దెతి తీర్పుల్ నూన్తయ్, చి 25 జోవయించి పెట్టి తిల గుట్టుల్ జోవయింక సొస్టుమ్ డీసుల, చి జోవయించి మొక్కె సెర్పు నేడ, ప్రబుక బక్తి కెరెదె, చి దేముడు తుమ్చి తెన్ తిలిసి జో ఒప్పునెదె.

26 జలె, అన్నె కిచ్చొ తుమ్క సంగుక, బావుడ్లు? తుమ్ సంగుమ్తె బెద వెసితి పొది తుమ్చితె ఎత్తి మాన్సుక కిచ్చొ జవున్ ఆత్మసెక్తి తయెదె. ఎక్కిలోక ఏక్ గనుమ్ గయిందె మెన తయెదె, అన్నెక్కోక కిచ్చొ జవున్ బోదన కెరుక మెన తయెదె, అన్నెక్కోక ప్రబు కిచ్చొ జవున్ దెకవ తిలిసి సంగుక మెన తయెదె, అన్నెక్కోకేన్ జవున్ ఆత్మబాస తెన్ కిచ్చొ జవున్ సంగెదె మెన తయెదె, అన్నెక్కోక జా కోడుచి అర్దుమ్ సంగెదె మెన తయెదె. సంగుమ్తె కిచ్చొ కెర్లె కి ఎత్తిజిన్క కామ్క జెతి రితి తుమ్ కెర. 27 కో ఆత్మబాసల్ తెన్ లట్టబ్బన తిలె, ఎక్కి, దొగుల గే తీగ్ల వర్స తెన్ జేవ్ బాసల్ తెన్ లట్టబ్బు, చి ఎక్కిలో జా అర్దుమ్ సంగుసు. 28 గని, అర్దుమ్ సంగితోసా ఒత్త నెంజిలె, వేర వేర బాసల్ తెన్ లట్టబ్బోసా సంగుమ్తె తుక్లె తా. జోక జొయ్యి బాసల్ ప్రబు తెన్ లట్టబుక, గని కో నూన్తి రితి నాయ్. 29 పడ్డొ, ప్రబుచ కబుర్లు సంగితన దొగుల తీగ్ల

† 14:21 14:21 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రెగ్గయిలి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె. ‡ 14:21 14:21 యెసయా 28:11-12, ద్విత్వీయోపదేశ కాండుము 28:49.

జోచ కబుర్లు సంగతు, చి తిల మాన్సుల్ జేవ్ సంగితిన్చి అర్దుమ్ ఉచరంతు.

30 అన్నెక్లొక ఒత్త వెన తిలోసొక ప్రబు కిచ్చొ దెకయ్లె, అగ్గెచొ తుక్లె తంక.

31 కిచ్చొక మెలె, ఎత్కిజిన్ వర్చ తెన్ని ఎక్కిలోచి పడ్డె అన్నెక్లొ ప్రబుచ కబుర్లు సంగుక జయెదె.

దస్సి వర్చ తెన్ లట్టబ్బె, ఎత్కి మాన్సు కిచ్చొ జవున్ సికుక జయెదె, ఎత్కి మాన్సు కిచ్చొ జవున్ అర్దుమ్ సూసుక జయెదె; జాగర్త సంగితిన్ జలెకి, దయిరిమ్ సంగితిన్ జలెకి. 32 ప్రబుచి కబుర్ జో సంగితి నెక్కిక ముద్దొ కెర్తె నెక్కి జోచి అత్తి అస్సె. తుక్లె తంక సూటి తిలె, తెరె. 33 దేముడు జోచి నంగుమ్తె సేంతుమ్ దెతోసొ గని జో అల్లర్లు కెర్తొసొ నెంజె.

34 ప్రబుచ మాన్సుల్చ సంగుమ్లు ఎత్కితె కెర్తె రితి, ఒత్తచి సంగుమ్తె కి తేరబోదల్ తుక్లె తంక. జేవ్ లట్టబుక సెలవ్ నాయ్, దేముడు మోసె తెన్ దిలి ఆగ్గులెత రెగిడ్డి రితి మున్నర్చుల్చి తెడి జేవ్ తంక. 35 జేవ్ కిచ్చొ జవున్ పుసుక మెలె, మున్నర్చుల్క గెరి పుస తంక. తేరబోద సంగుమ్తె లట్టబుక చెంగిల్ నాయ్. 36 తుమ్ వేర ఉచర్చసు జలె, దేముడుచి కోడు తుమ్చితెయ్ మొదొల్ జలి గే? నెంజెలె, ఎక్కి తూమ్ సూన అస్సున్ గే?

37 'ప్రబుచ కబుర్లు సంగితొసొ ఆవ్' మెన అన్నె కో ఉచర్చె, 'ప్రబుచి ఆత్మనెక్కి తతోసొ ఆవ్' మెన అన్నెకో ఉచర్చె, ఆవ్ తుమ్క రెగిడ్డిన్క 'ప్రబుయి దిలిసి ఆడ్డ' మెన జో ఒప్పునుక. 38 జో ఈంజ ఒప్పునె నాయ్ గే, జో మాన్సుక 'ప్రబుచి ఆత్మనెక్కి తిలోసొ' మెన ఆమ్ ఒప్పునుమ్ నాయ్.

39 జలె, బావుడ్డు, ప్రబుచ కబుర్లు సంగిమ్దె మెన తుమ్ ఆన జా, చి జోచి ఆత్మనెక్కిక వేర బానల్ తెన్ లట్టబ్బిన్క అడ్డు కెర నాయ్, 40 గని కిచ్చొ కెర్తె కి,

బుద్ది తెన్ మరియాద్ తెన్ సేంతుమ్ తెన్ కెరసె.

15

యేసుక్రీస్తు మొర కచితుమ్ అన్నె జివ్ జలిన్

1 జలె, అప్పె బావుడ్డు, సుబుమ్ కబుర్ సంగితి రిసొచి తుమ్క ఉచార్ కెరయిందె. ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ తుమ్క సూనయ్లి పొది కిచ్చొ కిచ్చొ సంగిలమ్ గే, తుమ్ ఉచర. జా ఎత్కి తుమ్ సూన నంపజలర్దు. 2 ఆవ్ సంగిలి సుబుమ్ కబుర్చి తుమ్ నే పచ్చితె నిదాసుమ్ జా అస్సున్ జలె, జాచి రిసొ రచ్చించుప జెతె అస్సున్. గని నంపజలన తెన్ తుమ్ బెదిలిసి ఆరిచి జలె, తుమ్క నముకుమ్ నాయ్.

3 జలె, అంక దిలిన్క 'ఎత్కిచి కంట ముక్కిమ్చి, జా' మెనయ్ తుమ్క ఆవ్ అన్నె తిలయ్. కిచ్చొ కోడు మెలె, 'జర్చు జయెదె' మెన పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్లి రితి, అమ్చ పాపల్ గెచ్చయ్తి బలి జతి రిసొ క్రీస్తు మొర, 4 రోయి జా, 'జర్చు జయెదె' మెన దేముడుచి కొడెతె అగ్గె రెగిడ్డి రితి తిర్రత్క అబ్బొసి జోక అన్నె జియడ ఉట్టయ్లన్. 5 *కేపాక, పడ్డె బారజిన్ సిస్సుల్ మొత్తుమ్క డీసిలన్. 6 పడ్డె పాచ్ పుంజో జిన్చి కంట ఒగ్గరజిన్ నంపజలనక ఎక్కి సుటు డీసిలన్. జోవయింతె అప్పెక ఒగ్గరజిన్ జివ్వి అన్నె, గని సగుమ్జిన్ మొర గెల.

7 పడ్డె, యాకోబుక డీసిలన్. పడ్డె సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక మెన జో నిసొన్ల బారికుల్ ఎత్కిజిన్క డీసిలన్.

8 పడ్డె, ఆవ్ అగ్గె జోచొ సిస్సుడు నెంజె తా, ఆవ్ సరి జతి సమయుమ్క నే జెర్మిలోసొ జలె కి, ఆకర్క అంక కి డీసిలన్. 9 జోచ బారికుల్ ఎత్కిచి కంట ఆవ్ దాక్ జయిందె. 'జోచొ బారికి' మెననుక ఆవ్ విలువ కి నాయ్.

* 15:5 15:5 మెలె 'పేతురుక'. † 15:9 15:9 బారికుల్ 9:1-3.

కిచ్చొక మెలె, జో దేముడుచ బక్తుల్ జల సంపజలన్క ఆవ్ అగ్గె †అల్లర్ కెర్తె తిలయ్. 10 గని జో దేముడుచి దయచి రిసా †రచ్చించువ జా జోచో బారికి ఆవ్ జా అస్సి, చి అంక కెర్లి దయ ఆరిచి నెంజె. జేవ్ ఎత్కిజిన్చి కంట ఆవ్ ఒగ్గర్ కామ్ కెర అస్సి, జా అంచి సొంత నెక్తి తెన్ నాయ్, గని అంచి పెట్టి తిలి దేముడుచి దయయ్ అన్నె ఈంజ కామ్ కెరవ అస్సె. 11 ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లె కి, జేవ్ సూనయ్లె కి, అమ్ ఒండి ఈంజయ్ ఎక్కి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తసుమ్చి, తుమ్ సంపజలదు.

క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిసి మాస్సుల్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక

12 జలె, క్రీస్తు 'మొర్తికయ్, దేముడు జోక అన్నె జియడ ఉట్టయ్లన్' మెన సుబుమ్ కబుర్ తిలె, 'మొర్తన అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్' మెన తుమ్చితె సగుమ్జిన్ కీసి సంగుక జయెదె? 13 మొర, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక నెంజె మెలె, క్రీస్తు కి 'జీవ్ జా ఉట్టి నాయ్' మెనుక జయెదె. 14 క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి నాయ్ జలె, ఆవ్ బోద కెర్తిసి, తుమ్చి నముకుమ్ ఎత్కి, ఆరి. 15 అన్నె దస్సి తిలె, దేముడుచి రిసాచి అమ్చి సాచి అబద్దుమ్చి జా తయెదె. కిచ్చొక మెలె, జోక 'క్రీస్తుక అన్నె జీవ్ కెర ఉట్టయ్లన్' మెన సాచి సంగిలమ్. గని 'మొర్తన జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్' మెలిన్ ఏక్ వేల నిజుమ్ జలె, యేసుక కి జో దేముడు జియడ ఉట్టవ తయె నాయ్. 16 కిచ్చొక మెలె, మొర్తన అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ మెలె, 'క్రీస్తు కి అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి నాయ్.' 17 క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా

ఉట్టి నాయ్ మెలె, తుమ్చి నముకుమ్ ఆరి అస్సె మెనుక జతి, చి అప్పొక తుమ్చ పాపల్ తెన్ని అస్సున్ మెనుక జయెదె. 18 జా నిజుమ్ జలె, క్రీస్తుక సంపజలన మొర్తన కి నాసెనుమ్తె గెచ్చ తవుల. 19 ఎక్కి ఈంజ లోకుమ్తెచి అమ్చి జీవితమ్చి రిసా క్రీస్తు అమ్క కామ్క జయెదె మెన అమ్చి నముకుమ్ తిలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాస్సుల్ ఎత్కిచి కంట, అమ్మి నిస్కారుమ్ తిలన జమెదె.

20 గని నిజుమి క్రీస్తు మొర్తు తెంతో జీవ్ జా ఉట్ట కెర, మొర అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక తిలనకతె తొల్గుర్ జా అస్సె. 21 కీతొలితొచో మాస్సు ఆదాము పాపుమ్ కెర్లిన్చి రిసా మొర్తు మొదొల్ జా అయ్లి. గని మొర్తు తెంతో అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అన్నెక్కో మాస్సు తెంతో అయ్లి. 22 ఆదాముచి తెడి ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిజిన్ మొర గెతతి, దస్సి క్రీస్తుచి తెడి తిలన ఎత్కిజిన్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుల.

23 గని ఎత్కిజిన్ సరిగా వర్న తెన్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె. తొలితొ తొల్గుర్ జలొ క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె. పడ్డె, జో ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతి దీసిక జోచయ్ జల మాస్సుల్ కి జీవ్ జా ఉట్టుల. 24 జా జర్గు జలి పడ్డొక, ఆకర్క, *అదికారుమ్ తిలిన్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి, †అదికారుమ్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి, ‡నెక్తివొ ఎత్కిచి ఉప్పిరి జో జిన గెచ్చ కెర, యేసు జోచి రాజుమ్ దేముడు అబ్బొన్చి అత్తి అన్నె సార్పు కెర దెయెదె. తెదొడి ఆకర్ జయెదె. 25 మదెనె, జోచ విరోదుమ్ సుదల్ ఎత్కిక, జో జిన్తె ఎదక, క్రీస్తు సొంత ఏలువ కెరుక అస్సె.

‡ 15:10 15:10 బారికుల్ 9:4-6. § 15:21 15:21 రోమియల్ 5:14-21, ఆదికారుమ్ 3 అద్యయిమ్.

* 15:24 15:24 ఎవెసు 1:21 దెక. జేవ్ పాదులె ఈంజేవ్ తిన్ని కొడె సంగిలె, దూతల్ బూతల్ గట్టచి రిసా సంగితె తిల. కొలోస్సియల్ 1:16 కి దెక. † 15:24 15:24 ఎవెసు 1:21 దెక. జేవ్ పాదులె ఈంజేవ్ తిన్ని కొడె సంగిలె, దూతల్ బూతల్ గట్టచి రిసా సంగితె తిల. కొలోస్సియల్ 1:16 కి దెక. ‡ 15:24 15:24 ఎవెసు 1:21 దెక. జేవ్ పాదులె ఈంజేవ్ తిన్ని కొడె సంగిలె, దూతల్ బూతల్ గట్టచి రిసా సంగితె తిల. కొలోస్సియల్ 1:16 కి దెక.

26 జా ఆకర్క నాసెనుమ్ జలి విరోది, మొర్పు.

27 కొ“జో ఏలుప కెర్తి రిసా, దేముడు ఎత్తి జోచి అత్తి సార్ప కెర దా అస్సె” మెన రెగ్గ అస్సె. మదెనె క్రీస్తుచి అత్తి ఎత్తి సార్ప కెర దిలోసా అబ్బొసి. జో అబ్బొన్కయ్ పిట్టవ, ఎత్తి క్రీస్తుచి అదికారుమ్ తెంతో అస్సె. 28 క్రీస్తు ఎత్తిక జిన కేడయ్లె, ఈంజ మదెనె జోచి అత్తి జా ఎత్తి సార్ప కెర తిలో అబ్బొన్చి అత్తి తెదొడ్కయ్ జొయ్యి అన్నె సార్ప కెర దా, జొయ్యి అబ్బొన్చి తెడి కి తయెదె. దస్సి దేముడు అబ్బొసి ఎత్తిక పూర్తి సొంత ఏలుప కెరెదె.

అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుమ్దెచి రిసా బుద్ది ఇండ

29 మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ మెలె, సగుమ్జిన్ కిచ్చొక మొర్లసచి రిసా బాప్తిసుమ్ నజన్తతి? మొర్లస ఎగ్గరె అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ జలె, జోవయించి రిసా సగుమ్జిన్ కిచ్చొక బాప్తిసుమ్ నజన్తతి? 30 మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ జలె, ‘మొర్లిసి జీవ్ జా ఉట్టుల’ మెన ఆవ్ కిచ్చొక కెర్టొడ్ తెదొడ్ మొర్తి ప్రమాదుమ్ ఆనయ్తసి? జీవ్ జా ఉట్టుక నెంజె మెలె, ఇసి జతె తత్తయ్ గే? 31 నాయ్, బావుడ్లు, తుమ్ నంపజలి రిసా ఆవ్ ప్రబుచి తెడి కెర్తి గవురుమ్ ఉచరంతసి గే, తెర్ది కచితుమ్ ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, రోజుక ఆవ్ మొర్లసి. 32 ఎపెను పట్టుమ్తె, జేవ్ కెల్క కెల్లి రితి ఆవ్ జంతువుల్ తెన్ జుజ్జిల్ రితి జలయ్. ఆవ్ దస్సి జతినెతె ఈంజయ్ లోకుమ్తె అంక కిచ్చొ లాబుమ్! కిచ్చొయ్ లాబుమ్ నాయ్. మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్

జలె, ప్రబుచి రిసా కిచ్చొ అల్లర్ సేడ్లె కక్క. లాబుమ్ నాయ్, చి

† “కలిక ఆవ్ మొరిందె చి రిసా ఆజి కంక, పియ కెర, ఎదిల్ సర్క కెరుమ!” మెన్కుక జతి. 33 తుమ్ మోసిమ్ జా నాయ్! “పాపుమ్బుద్దిచ మాస్సుల్ తెన్ బెదిలె, చెంగిల్ బుద్ది తిలోసా కి పాడ్ జయెదె” మెన సంగితి కోడు నిజామ్. 34 అల్లె, ఉట్ట! బుద్ది జా పాపుమ్ ముల! సగుమ్జిన్ దేముడుక ఎగ్గరె నేన్తి, చి జోవయించ రుజ్జుల్ దెకవుక అస్సె! తుమ్క ‘లాజ్ జా జతు’ మెనయ్ ఆవ్ ఇసి సంగితసి.

మొర, నొవి పొలిక జా పరలోకుమ్తె జెర్మితిన్

35 గని తుమ్చితె కో గే కిచ్చొ పునెదె మెలె, “మొర గెలస కిసి జా అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుల? ఉట్టె, కిచ్చొ రగుమ్ ఆగ్ తెన్ తవుల?” మెన పునెదె. 36 ఓ బుద్ది నెంజొలోసా, తుక వెర్రి! కిచ్చొ జవున్ బి గలిలె, ఉప్పిరచి చామ్ మొర్లెకయ్ జియ మొక్క జయెదె! 37 బీ గలితోసా గోదుమ్ గే, కిచ్చొ జవున్ వేర గిడ్డల్ గే పంటొ జంక జలె, జేవ్చి రూపుమ్ జా గలిలి బీక వేర జతయ్. జా గలిలి బి ఎత్తి గిడ్డయ్, జా ఉట్టితిసి మొక్కయ్. 38 గని జా బి జీవ్ జా ఉట్ట గజ్జల్ జంక జలె, జో నిసాన్లి రూపుమ్ దేముడు దెయెదె. ఏక్ రగుమ్ గిడ్డల్చ మొక్కల్క ఏక్ రూపుమ్, అన్నెక్ రగుమ్ గిడ్డల్చ మొక్కల్క అన్నెక్ రూపుమ్ జో దెయెదె. 39 ఆగ్ తిలసక జలె, వేర వేర రగల్ రూపుమ్లు తవుల. మాస్సుల్క ఏక్ రగుమ్, జంతువుల్క అన్నెక్ రగుమ్, పిట్టల్క అన్నెక్ రగుమ్, మొన్కుక అన్నెక్ రగుమ్. 40 పడ్డా వేర లోకుమ్చ జివుల్క ఏక్ రగుమ్ రూపుమ్లు తవుల, గని ఈంజ లోకుమ్చ జివుల్క వేర రగుమ్ రూపుమ్లు తవుల. వేర లోకుమ్తె

§ 15:27 15:27 కిర్తనలు 8:6. * 15:30 15:30 మెలె, జో దస్సి మెన సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తె తత్తయ్, చి జా కోడు నూనుక నెసిలస కోపుమ్ జా జోవయింక మారుక ఉచర కిచ్చొ కిచ్చొ సిచ్చల్ కెర్తి.

† 15:32 15:32 యెసయా 22:13.

తిలిసించి ఉజిడి ఏక్ రగుమ్ డీసెదె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసించి ఉజిడి అన్నెక్ రగుమ్ డీసెదె. 41 పొద్దుక ఏక్ రగుమ్ ఉజిడి తయెదె, సుక్కల్క ఏక్ రగుమ్ ఉజిడి తయెదె, జోనుక అన్నెక్ రగుమ్ ఉజిడి తయెదె. అన్నె ఏక్ సుక్కొచి ఉజిడి ఏక్ రగుమ్, అన్నెక్ సుక్కొచి ఉజిడి అన్నెక్ రగుమ్ తవుల.

42 మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితిన తెన్ కి దస్సి. బి గలిలి ఈంజ ఆగ్ జలె, మొర్తిసి. అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితిన, జలె, మొర్తిసి నెంజె. 43 బి గలిలి ఈంజ ఆగ్ గవురుమ్ నాయ్. అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి మాత్రుమ్, అమ్చి ఆగ్ పరలోకుమ్చి ఉజిడ్ తెన్ గవురుమ్ తెన్ తయెదె. బి గలిలి ఈంజ ఆగ్ సెక్తి నాయ్, గని అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి, అమ్చి ఆగ్ పరలోకుమ్చి సెక్తి తెన్ తయెదె. 44 బి గలిలి ఈంజ ఆగ్ ఈంజ లోకుమ్చి ఆగుచి జయెదె, గని అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి, పరలోకుమ్చి ఆగ్ రగుమ్ తయెదె. ఈంజ లోకుమ్చి ఆగ్ రగుమ్చ ఆగ్చ అస్తి జలె, పరలోకుమ్చి ఆగ్చ రగుమ్చ ఆగ్లు కితవుల. 45 దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్లి రితి;

‡“దేముడు తొలితో జెర్మయిలో మాన్సు ఆదాము జీవ్ తిలి ప్రాసుమ్ జలన్”

క్రీస్తు జలో ఆకర్చొ ఆదాము, మాత్రుమ్, జీవ్ దెతో ఆత్మయి జలన్. 46 ఆత్మతె జెర్మన్ జలన్ తొలితో జయె నాయ్. తొలితో ఆగ్కయ్ జెర్మన్ జయెదె. పడ్డొకయ్ ఆత్మతె జెర్మన్ జయెదె.

47 తొలితోచొ మాన్సు బుయిచి మత్తి తెంతొ జెర్మిలోసా జలన్. పడ్డొచొ మాన్సు, మాత్రుమ్, పరలోకుమ్ తెంతొ జెర్మిలన్. 48 మత్తి తిలోసా కీసా తిలో గే, జోచి పడ్డొ జెర్మిల మత్తి తెన్ తిలస ఎత్తిజిన్ దస్సయ్. పరలోకుమ్ తిలోసా

కీసా గే, పరలోకుమ్చి జెర్మన్ జలస ఎత్తిజిన్ కి దస్సయ్ జవుల. 49 అప్పె మత్తితె తిలోసాచి పోలికతెన్ అస్సుమ్. దస్సి, పరలోకుమ్ తిలోసాచి పోలిక కి జమ్దె. 50 బావుడ్డు, ముక్కిమ్క తుమ్క ఆచ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్చి ఆగ్ ఈంజ లోకుమ్చి లోయి దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెత్తె. మొర్తిసి నే మొర్తిసెతె గెచ్చుక నెత్తె. మొర్తిసెక ఒత్తయ్ వాట తయె నాయ్. జాకయ్, ఒత్తయ్ గెచ్చుక జలె, మొర్తిసె జతిక నే మొర్తిసెక పాయె నాయ్.

51 ఈందె, దేముడు దెకయ్లి గుట్టు తుమ్క సంగితసి. ఆమ్ ఎత్తిజిన్ మొరుమ్ నాయ్, అమ్ నంపజలస ఎత్తిజిన్ మార్పువ జమ్దె. 52 ఈంజ ఉగుమ్చి ఆకర్క ప్రబు నప్పిర్మూరి పుజిలె, అంకి రెప్ప నే పెడ్తె బేగి మార్పు జమ్దె. జో నప్పిర్మూరి పుజిలె, మొర్లస పరలోకుమ్తె బెదితి నే మొర్తి పోలిక జా అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుల కి, జీవ్ తిలసయ్ కి దస్సి పోలిక జా మార్పువ జవుల. 53 కిచ్చొక మెలె, పాడ్ జతి ఈంజ ఆగ్ పాడ్ నే జతి రగుమ్ జా మార్పువ జంక అస్సె. మొర్తి ఈంజ ఆగ్ నే మొర్తి రగుమ్ జా మార్పువ జంక అస్సె. 54 పాడ్ జతిసి పాడ్ నే జతిసి జా మార్పువ జలి మెలె, దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్లి కోడు తెదొడ్కయ్ నెరవెర్పువ జయెదె.

§“మొర్చుక పాడ్ కెర గెల కెర, పరలోకుమ్చొ దేముడు జిన అస్సె” మెన ఏక్, పడ్డొ,

55 * “ఓ మొర్చు, కేతె జిన్లది?

ఓ మొర్చు, కేతె తుచి విస్సుమ్?!”

మెన అన్నెక్ కోడు నెరవెర్పువ జయెదె.

56 జలె, మొర్చుచి విస్సుమ్ కేతె మెలె, పాపుమ్తె. †దేముడు తొలితో దా తిలి ఆగ్గుల్ పాపుమ్చి సెక్తి. 57 గని, జో

‡ 15:45 15:45 అదికాండుమ్ 2:7. § 15:54 15:54 యెసయా 25:8. * 15:55 15:55 పోషియ 13:14. † 15:56 15:56 రోమియల్ 3:20, చి 7:7-13 దెక.

దేముడుక జెయ్యి! అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జో అమ్క జీనవ అస్సె!

58 జాకయ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, డిట్టుమ్ తా అన్మానుమ్ నే జతె, ప్రబుచి తెడి తుమ్ సైమ సేడ కెర్తి కామ్ ఆరి కామ్క నెంజిలీసి నెంజె మెన జానయ్, జోచి కామ్ తుమ్ నిదానుమ్ తెన్ కెర్తె తా.

16

బీదల్చి రిసా డబ్బుల్ ఉక్కుల్క

1 జలె, యెరూసలేమ్తెచ యూదుల్తెచ బీద జల నంపజలనచి రిసా డబ్బుల్ ఉక్కుల్క రిసా కిచ్చొ మెంతసి మెలె, గలతీయ ప్రాంతుమ్చ సంగుమ్ల్క ఆవ్ సంగిలి రితి, తుమ్కయ్ కి “దస్సి కెర” మెన ఆవ్ సంగితసి. 2 మెలె, ఎత్కి అయ్తరి తుమ్చితె ఎత్కి మాన్సు, గెలి సత్తరెక్క ప్రబు కెర్ది లాబుమ్ జోవయింక దొర్కు కెర తయెదె గే జేవ్ దెక, జాక ఏక్ వాట తియ తంక, చి సత్తరెక్క సత్తరెక్క సర్దు కెర్తె, ఒగ్గర్ జా తయెదె. చి ఆవ్ జెతి పొదిక ఉక్కుల్క తుమ్ బమ్మ జంక నాయ్. 3 పడ్డొ, ఆవ్ అయ్లె, ‘నిదానుమ్ కెరుల’ మెన తుమ్ కక్క కక్క నిసాంతె గే, జా గుర్తుక ఆవ్ ఉత్తల్ రెగ్గ దెయిందె, చి తుమ్ ఉక్కుల దెతి డబ్బుల్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె జోవయించి అత్తి తెద్రయిందె. 4 ఆవ్ కి గెలె చెంగిల్ మెన డీసిలె, అంచి తెన్ జేవ్ జెవుల.

కొరిందిల్తె పవులు గోత్ గెచ్చుక ఉచర్లిన్

5 ఆవ్ మాసిదోనియ వాట్ గెచ్చుక ఉచర అస్సి, చి ఒత్త గెలయ్ మెలె, తుమ్తె గోత్ జెయిందె, 6 చి ఏక్ వేల ఇదిల్ ఒగ్గర్ సేంపు తుమ్చి తెన్ తయిందె, నెంజిలె ఒండి చల్లి పొది కి ఒత్త తంక జయెదె, చి ఒత్త తెంతో ఆవ్ కేన్ ప్రయానుమ్ గెలె కి, తుమి అంక బార్ కెర తెద్రవుక జయెదె. 7 ఆవ్ అప్పె

వాట్ గెతి పొది తుమ్క గడియ దెక ఉట్ట గెచ్చుక నెసి, గని ప్రబు సెలవ్ దిలె, పడ్డొ గెలె, తుమ్చి తెన్ సగుమ్ సేంపు తా గెచ్చుక జయెదె. జయ్యి అంచి ఆన. 8 గని మదెనె, పెంతెకొస్తు పండుగు ఎద ఇన్నె ఎపెసుతె తయిందె. 9 కిచ్చొక మెలె, అప్పె ఇన్నె సుబుమ్ కబుర్ కామ్ ఒగ్గర్ కెరుక అంక వాటు దొర్కు జా అస్సి. గని విరోదుమ్ సుదల్ ఒగ్గర్జిన్ పిట్టవుక ఉచర అస్సి, చి ఆవ్ తిలెకయ్ చెంగిలి.

తిమోతి కొరింద్తె గెచ్చుక తిలిసి

10 తిమోతి తుమ్తె అయ్లె, తుమ్ సర్ల తెన్ బెదవన. ఆవ్ కెర్తి రితి, జో కి ప్రబుచి కామ్ కెర్తయ్. 11 జాకయ్, జో దాకు జలెకి కో జోక నిస్కారుమ్ దెక నాయ్. జో అంచితె అన్నె ఉట్ట జెంక మెన బార్ జతి పొదిక సర్ల తెన్ తుమ్ జోక అన్నె తెద్రవ. ఆవ్ తెద్రయ్ల అన్నె బావుడ్లు తెన్ జో ఉట్ట జెతినక ఆవ్ రకిత్తసి.

12 అన్నె బావుడ్లు తెన్ తుమ్తె గోత్ గెస్సు మెన, అమ్చొ బావొ జలొ అపొల్లోక బలవంతుమ్ కెర్తయ్, గని అప్పె గెచ్చుక జోక సెలవ్ నాయ్. జోక వాటు తిలె, పడ్డొకయ్ తుమ్తె జెయెదె.

13 తుమ్ తెలివి తెన్ జాగర్త తెన్ తా, తుమ్చి నముకుమ్ డిట్టుమ్ దెరన, దయిరిమ్ తెన్ ఇండ, డిట్టుమ్ తా. 14 తుమ్ కిచ్చొ కెరుక జలెకి, ప్రేమయ్ తెన్ కెర.

15 జలె, బావుడ్లు, ఒండి అకయ ప్రాంతుమ్తె స్తైపనుచి గెరచ తొలితొ ప్రబుక నంపజల, చి ఎత్కి నిదానుమ్ తెన్ నంపజలన్క దెక తోడు తా అస్సి. 16 దస మాన్సుల్క చి అమ్చి తెన్ సైమ సేడ ప్రబుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్తె ఎత్కిజిన్క తుమ్ మురియాద దెక.

17 స్తైపను, పొర్కూనాతు, చి అకయక ఇన్నె ఉట్ట అయ్లీన్చి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్ల. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఇన్నె నెంజిలె కి, జేవ్ అయ్లీన్ తెన్ తుమ్ అంచి తెన్

తిలి రితి జతయ్. 18 తుమ్చి ఆత్మక జేవ్ కిసి అన్నె డిట్టుమ్ కెర్ల గే, దస్సి అంకయ్ కి సర్ద కెర అస్తి. దస మాన్సుల్క తుమ్ మరియాద దెక.

కచి కచి ముద్దు సంగ తెద్రయ్లిసి

19 ఆసియా ప్రదేసిమ్చ సంగుమ్లు ఎత్కి తుమ్క జోవయిచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. పడ్డొ అకుల ప్రేస్కిల్ల జోవయిచి గెరి సబ కెర్తి సంగుమ్చ ఎత్కిజిన్ తెన్ ప్రబుచి నావ్ తెన్ చి జోవయిచి ప్రేమ కి సంగ తెద్రయ్తతి. 20 నంపజల ఇన్నెచ బావుడ్లు ఎత్కిజిన్ జోవయిచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి రితి ప్రబుచి నావ్ తెన్ సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జోకర.

ఆకర్ కోడు

21 ఆవ్ పవులు సొంత ఆతు తెన్ ఈంజ ఆకర్ కోడు రెగిడ్తసి. ఆవ్ రెగ్డయ్లిసి తుమ్ జాన్సు. 22 తుమ్చితె కో ప్రబుక ప్రేమ కెరె నాయ్ గే, ప్రబు జోక సిచ్చతె తెద్రవున్. అమ్చొ ప్రబు, తుయి జె!

23 ప్రబుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవున్.

24 యేసుక్రీస్తుచి తెడి అమ్చి ప్రేమ కి తుమ్చి తెన్ తవున్. *తెద్దిలి.

కొరిందియుల్క రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో పవులు కొరిండ్ పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 దేముడుచి సెలవ్చి రిసా, క్రీస్తు జలో యేసుచి రిసా సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్యతో జోచొ బారికి జా అస్సి పవులు రెగిడ్లిసి. కొరిండ్ పట్టుమ్తెచి దేముడుచ సంగుమ్చక, చి ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్తెచ జోచయ జల అన్నె మాన్సుల్క ఆవ్ పవులు తిమోతి తెన్ రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

2 అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్. 3 ఎత్తి దయక అబ్బొ జలో, అమ్చి ఆత్మతె అమ్క డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తొ దేముడు జలో, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుచొ దేముడు అబ్బొస్కయ్ జోబర. 4 అమ్చ బాదల్ ఎత్తితె జో అమ్క డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తయ్, చి జో అమ్కయ్ కెర్తి డిట్టుమ్ దయిరిమ్చి రిసా, అన్నె కీస బాదల్ సేడ్లనక ఆమ్ కి డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెరుక జతయ్. 5 కీసి మెలె, క్రీస్తు సేడ్ల సైమల్తె ఆమ్ కీసి బెదితసుమ్ గే, దస్సి, జోచి తెడి తా, జో దెతి డిట్టుమ్తె దయిరిమ్తె కి అమ్ బెదితసుమ్. 6 తుమ్క 'డిట్టుమ్ దయిరిమ్ జతు, రచ్చించుప జతు' మెనయ్ అమ్ సైమల్ సేడ్లసుమ్. తుమ్కయ్ 'డిట్టుమ్ దయిరిమ్ జతు' మెనయ్ ప్రబుయి అమ్కయ్ డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తయ్. ఆమ్ సేడ్ల అల్లర్ తూమ్ కి సేడ బమ్మ నే జతె ఒర్పుప జలె,

జోచి డిట్టుమ్ దయిరిమ్ తూమ్ కి జస్సె. 7 తుమ్చి రిసాచి అమ్చి నముకుమ్ పిట్టె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆమ్ సేడ్ల సైమల్ తూమ్ కి సేడ్లె, అమ్కయ్ దొర్కు జతి డిట్టుమ్ అస దయిరిమ్ తుమ్కయ్ కి దొర్కు జయెదె.

8 ఓ బావుడ్లు, ఆసియా ప్రదేసిమ్తె అమ్ సేడ్లి బాద కెర్తి గే తుమ్ నే జాన్తి రితి జలె, చెంగిల్ నాయ్ మెన అమ్ ఉచర్తసుమ్. జా బాద కెర్తి మెలె, అమ్క కెర్తి పెల్లెతె తిలి మెలె, 'ఒర్పుప జంక నెత్త్రుమ్ ఒగ్గర్ మొరుమ్దె గె కిచ్చొగె' మెలి రితి అన్మానుమ్ అమ్క పెలితె తిలి. 9 నిజుమి, మొర్తి సిచ్చ అమ్ వయిలి రితి అమ్క పెట్టి డిసిలి; తెద్ది బాద తిలి. గని అమ్ తెద్ది బాద సేడుక ప్రబు కిచ్చొక సెలవ్ దిలన్ మెలె, అమ్చి సొంత సెక్కిక అమ్ నే నంప కెర్తె, మొర్తనక అన్నె జియడ్లొ దేముడుకయ్ అమ్ నంప కెరుకయ్ అస్సిచి రిసాయి జో జా సెలవ్ దిలన్. సొంత సెక్కిక కిచ్చొ నెత్త్రుమ్. 10 తెద్ది ప్రమాదుమ్ తెంతో జో అమ్క రచ్చించుప కెర్లన్, చి అన్నె దస్సి అల్లర్ సేడ్లె, అన్నె అమ్క రచ్చించుప కెరెదె మెన అమ్క దయిరిమ్. 'జొయ్యి అమ్క అన్నె రచ్చించుప కెరెదె' మెన, జోచి ఉప్పిరి అమ్ పూర్తి నముకుమ్ తియ అస్సుమ్. 11 అమ్చి రిసా తూమ్ కి ప్రార్లన కెర కెర అమ్క తోడు తా, చి ఒగ్గర్జన్ ప్రార్లన కెర్లి రిసా ప్రబు అమ్క రచ్చించుప కెర్లొ మెనయ్, ఒగ్గర్జన్ జోచి సర్ల సంగుల.

కొరిందిల్క పవులు నిదానుమ్ కెర్లిసి

12 జలె, సర్ల తెన్ కిచ్చొ సాచి సంగితసుమ్ మెలె, ప్రబుచి సుద్ది తెన్ జోచి ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె, ముక్కిమ్క తుమ్చితెయ్ ఇండ అస్సుమ్; మాన్సుచి సెక్కి గ్యానుమ్క నాయ్, గని దేముడుచి దయచి సెక్కిక. 13 దస్సి, కిచ్చొ లుంకడ్లి

రితి నాయ్, గని ఎత్తి తుమ్ సొస్టుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి జయ్యి అర్దుమ్ అమ్ రెగ్గితనుమ్. ¹⁴ ప్రబు జలో యేను ఈంజ లోకుమ్చక తీర్పు కెర్తి వెల్లి దీసిక 'చెంగిల్ అస్తి' మెన తుమ్చి రిసా అమ్ కీసి సర్ద జమ్దె గే, అమ్చి రిసా తుమ్క దస్సి సర్ద తంక జయెదె మెన తుమ్ అప్పె ఇదిల్ అర్దుమ్ కెరన అస్సున్. తుమ్క 'జా కోడు పూర్తి అర్దుమ్ కెరంతు' మెనయ్ అంచి ఆన.

¹⁵ అంచి ఈంజ దయిరిమ్చి రిసా తుమ్తె తొలితొ జెంక ఉచ్చర తిలయ్. గెచ్చుక జతి జలె, తుమ్క దొవ్వెర్ దెకితయ్, తివ్వెరి సర్ద జతయ్. ¹⁶ తొలితొ మాసిదోనియ ప్రదేసిమి గెతె తిలి వట్టె తుమ్తె గోత్ గెచ్చుక చి జా మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్ తెంతొ అన్నె వట్టె ఉట్ట అయ్లె పొది కి తుమ్తె జెంక ఉచర తిలయ్. దస్సి, ఆవ్ అన్నె యూదయ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చుక బార్ జలె పొది తుమి అంక బార్ కెర తెద్రయ్తదు.

¹⁷ జలె, దొన్ని మెన్సుల్ తా 'జెయిందె' మెలయ్ గే? మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి బుద్ది తెన్ 'జెయిందె' జవున్ మెన దొన్ని మెన్సుల్ తా ఆరి సంగిమ్దె గే? జెంక ఉద్దెనుమ్ నెంజిలె 'జెయిందె' మెనిందె గే? ¹⁸ ఆవ్ దసా మాస్సు నెంజె. కచితుమ్ దేముడు నముకుమ్చొ, జాకయ్ ఆమ్ తుమ్క సంగితి దేముడుచి కొడొ ఆరి నెంజె గని కెయ్యక కి నిజమి. ¹⁹ దేముడుచొ పుత్తుసి జలో యేనుక్రీస్తు; *సిల్వాసు తిమోతి చి ఆవ్ తుమ్తె బోదన కెర్తొ క్రీస్తు; దసాచొ నెంజె. సంగిల్ రితి జో కెరెదె. ఆమ్ కి దస్సి. ²⁰ దేముడు అబ్బొసి సంగ తిలి ఎత్తి కోడు, ఎత్తి ప్రమానుమ్ క్రీస్తుతెయ్ కచితుమ్ నెరవెర్పుప జతయ్. దస్సికయ్, క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ని †తెద్దిలి మెన సంగితనుమ్.

ఇసి ఒప్పునై, దేముడుక గవురుమ్ దెతనుమ్; 'క్రీస్తుతెయ్ ఎత్తి నెరవెర్పుప కెర్తయ్' మెనయ్. ²¹ అన్నె, దేముడు అబ్బొసి సొంత అమ్క తుమ్క క్రీస్తుచి తెడి డిట్టుమ్ కెర్తయ్, చి జోచి కామ్ కెరుక మెన అమ్క నిసాన అదికారుమ్ దా అస్సి. ²² జొయ్యి అమ్క 'అంచయ్ మాన్సుల్' మెన జోచి ముద్ద గల అస్సి, చి జోతె అమ్క దొర్కు జతి వాటక 'కచితుమ్ దెయిందె' మెన అమ్క అప్పె కి రుజ్జు తతి రిసా, అమ్చి పెట్టి జోచి ఆత్మ దా అస్సి.

కొరిందిల్క పవులు దుకుమ్ కెరుక నెసిలిన్చి కోడు ²³ గని దేముడు అంచి రిసా సాచి జవున్! తుమ్తె కొరింద్తె ఆవ్ కిచ్చొక అన్నె జెంక నేతయ్ మెలె, తుమ్క సిచ్చ కెరుక నెసి. ²⁴ తుమ్చి నముకుమ్చి ఉప్పిరి ముద్దొ కెరుక అమ్క అదికారుమ్ నాయ్, తుమ్క ఏలుప కెరుక అమ్క ఇస్టుమ్ నాయ్. నముకుమ్క జలె, డిట్టుమ్ అస్సున్. గని, తుమ్క 'సర్దసంతోసుమ్ తెన్ తత్తు' మెనయ్, తుమ్క తోడ్ తంకయ్ అమ్చి ఉద్దెనుమ్.

2

¹ జాకయ్, జా సుట్టుచి రితి ఆవ్ తుమ్తె జా తుమ్క దుకుమ్ కెరుక నెసి. ² ఆవ్ తుమ్క దుకుమ్ కెర్తె, తుమ్చి దుకుమ్క ఆవ్ దుకుమ్ జతిసి అన్నె కో అంక సర్ద కెర్తొసా తయెదె? తూమ్ కి దుకుమ్ జా తస్తె, ఆవ్ కి దుకుమ్ జా తయిందె.

³ జా ఉత్తమ్తె కిచ్చొక జా ఏక్ కోడు రెగిడ్డయ్ మెలె, ఆవ్ తుమ్తె దస్సి అయ్లె తుమ్ అంక సర్ద తెన్ బెదవంతన అంక దుకుమ్ కెర్తదు. జా ఓర్పుప జంక నెతిర్తయ్. అగ్గె తెంతొ తుమ్క ఆవ్ నంప కెర తిలయ్, చి 'అంక సర్ద తిలె తుమ్కయ్ కి సర్ద తయెదె' మెన ఉచర

* 1:19 1:19 జోవయింది అస్సెక్ నావ్ సీలయ్. బారికుల్ 15:27. † 1:20 1:20 గ్రీకు బాస తెన్ 'ఆమేన్' మెనుల.

తిలయ్. 4 జా నుట్టు తుమ్క ఉత్తమ్ రెగిడ్డిసి, జలె, తుమ్క దుకుమ్ కెరయ్తి ఇస్తుమ్ తెన్ రెగ్గి నాయ్, గని తుమ్క అంచి ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకయ్తి రిసాయి దస్సి రెగిడ్డయ్. పెట్టి ఒగ్గర్ బాద సేడ ఏడ, ఏడయ్ రెగిడ్డయ్.

5 జో మాన్సు అంక దుకుమ్ కెరయ్లిసి, జలె, ఎక్కి అంకయ్ దుకుమ్ కెరయ్లిసి నెంజె. దస్సి కెర తుమ్ ఎత్తిజిన్క కి ఇదిల్ జవున్ దుకుమ్ కెర తయెదె. గని జోక జా పూచి ఒగ్గర్ వయడుక నెసి. 6 ఎత్తిజిన్ జోక సిచ్చ రితి కెర్లిసి సరి జలి. 7 జాకయ్, ఒగ్గర్ దుకుమ్క జో పాడ్ నే జతి రిసా తుమ్ అప్పె జోక చెమించుప కెర బెదవన డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర. 8 'జోచి రిసాచి తుమ్చి ప్రేమ జోక దెకవ' మెన ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగితసి. 9 అంచి కోడు సూన కెర్లుల గే నాయ్ గె మెన రుజ్జు దెకుక 'జోక తుమ్ సిచ్చ కెర' మెన జా తుమ్క ఉత్తమ్తె రెగిడ్డయ్. 10 తుమ్ కక్క చెమించుప కెర్లె, ఆవ్ కి జోక చెమించుప కెర్లెసి. ఆవ్ కిచ్చొ చెమించుప కెరుక తిలి మెలె, తుమ్చి రిసాయి చెమించుప కెర్లయ్ మెలె, క్రీస్తుచి మొక్కె ఆవ్ సంగితసి. 11 కిచ్చొక మెలె, సయ్తాన్ అమ్చి ప్రేమ పిట్టపుక ఉచరెదె. జోచి కుట్రల్ జానుమ్చి రిసా 'జో అమ్చి ఉప్పిరి జీనున్ నాయ్' మెనయ్ ఆవ్ ఇసి తీర్పు కెర అస్సి.

పవులు మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్తె గెలిన్

12 జలె, క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్చి రిసా ఆవ్ త్రోయ పట్టుమ్తె గెచ్చు పావలయ్. సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్తి రిసా ప్రబు అగ్గెచి అవ్కాసుమ్ దిలన్. 13 గని, బావొ జలో తీతు తుమ్చితె తెంతొ ఒత్త బుల జెంక నేతయ్చి రిసా బాద సేడ జా పట్టుమ్చితె నెలవ్ నజన, అన్నె బార్ జా

సముద్రుమ్ జీన, మాసిదోనియ ప్రదేసిమి ఉట్ట గెలయ్.

సుబుమ్ కబుర్ కామ్చి రిసాచి సర్ల 14 గని దేముడుక జోబర, సయ్తాన్ అల్లర్ కెర్లె కి, క్రీస్తుచి తెడి జో దేముడు అమ్క జీనయ్తయ్, చి జీన్లొ క్రీస్తుచి పట్టి అమ్ కెనె గెలె కి, కెయ్క తెయ్క జోక జాన్తిన్చి వాసెన అమ్చి అత్తి జో ఒండి దెకయ్తయ్. 15 కిసి మెలె, రచ్చన జతనక కి, నాసెనుమ్ జతనక కి దేముడు అబ్బొన్క డయిలి దూపుమ్ వాసెన రిత్తొ క్రీస్తుచి వాసెన ఆమ్. 16 జా వాసెనక దెక, జలె, నాసెనుమ్ జతనక కి అమ్ మొర్పుచి వాసెన, గని రచ్చించుప జతనక కి జీవుమ్చి వాసెన జా అస్సుమ్. దస్సి జలె, ఇసి ప్రబుచి కామ్ కెరుక కేన్ మాన్సు విలువ జవుల? 17 ఆమ్, జలె, జేవ్ వేర మాన్సుల్చి రితి లాబుమ్క ప్రబుచి కోడు సికయ్తన నెంజుమ్. అమ్ విలువ నెంజెలె కి, ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్ తిలిసి తిలి రితి, నెంజెలిసి నే తిలి రితి దేముడుచి మొక్కె జోచి అదికారుమ్ తెన్ క్రీస్తుచి తెడి తా జోచి కోడు సూనయ్తనుమ్.

3

అమ్చి సత్తిమ్చి రుజ్జుక ప్రబు సాచి 1 అమ్ అన్నె అమ్చి సొంత గవురుమ్ నజనుక దెర అస్సుమ్ గే? నెంజెలె, అమ్చి సత్తిమ్చి రుజ్జుక తుమ్తె సాచి ఉత్తల్ నజనుమ్దె గే? సగుమ్జిన్క దస సాచి రుజ్జుల్ తంక, గని అమ్క నాయ్. 2 తుమ్కయ్ దెకిలె, అమ్చి సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయ్తి ఉత్తమ్ రితి తుమి జతను; తుమ్చి పెట్టి రెగిడ్డి జా ఉత్తమ్ ఎత్తిజిన్ నదు కెర అర్దుమ్ కెరనుక జయెదె. 3 పడ్డొ, అన్నె కిచ్చొ సొస్తుమ్ డిస్తయ్ మెలె, క్రీస్తు సొంత రెగిడ్డి అమ్చి అత్తి వేర మాన్సుల్తె తెద్రయ్లి ఉత్తమ్, తూమ్ జస్తె మెన డిస్తయ్.

సిర్ర తెన్ రెగిడ్డిసి నెంజె, గని జీవ్ తిలో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి రెగిడ్డిసి జా, పత్రె రెగిడ్డిసి నెంజె, గని మాన్సుచి పెట్టి రెగిడ్డిసి. ⁴ క్రీస్తుచి తెడి, దేముడు అబ్బొన్చి మొక్కె దన్ని మెన అమ్క దయిరిమ్.

దేముడు దిలి అగ్గెచి ప్రమానుమ్

⁵ అమ్చి సొంత సెక్కిక కిచ్చొ కెరుక తెరుమ్ మెన ఉచరుమ్ నాయ్, నెత్తుమ్. అమ్చి సెక్కి కేనె తెంతో జెతయ్ మెలె, దేముడు తెంతోయ్. ⁶ యేసుక నంపజత మాన్సుల్క జో దిలి నొవి ప్రమానుమ్చి రిసా అమ్ సూనవుక మెన జొయ్యి అమ్క సెక్కి దా అస్సె. ఈంజ నొవి ప్రమానుమ్ తిలిసి కిచ్చొ పత్రె గే, పుస్తకుమెత గే రెగిడ్డి కిచ్చొ కిచ్చొ ఆగ్గుల్చి నెంజె, గని జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ మాన్సుచి పెట్టి రెగిల్లిసి. *పత్తల్తె జవున్, కాగ్గల్తె జవున్, రెగిడ్డి ఆగ్గుల్ అమ్ మాన్సుల్చి పాపుమ్ దెకవయ్ అమ్క నింద కెర మార్త, గని మాన్సుచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ రెగిడ్డిసి మాన్సుక †జియడ్డయ్.

⁷ జలె, పత్రె రెగిడ్డి ఆగ్గుల్చి మాన్సుల్క మార్తి సేవ దేముడు మోసి పూర్గుమ్చొచి అత్తి దిలి పొది, జో దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఒగ్గర్ ఉజిడి తెన్ గవురుమ్ తెన్ దొర్కు జలి. కెద్ది ఉజిడి కెద్ది గవురుమ్ మెలె, దేముడు తెన్ జో దన్నుల్ జా తిలిన్చి ఉజిడ్క గవురుమ్క ఇస్రాయేలు ప్రెజల్ మోసేచి మొక్కె దెకుక నెత్తిర్ల. పూర్గుమ్చి జా ఆగ్గుల్ తెన్ చి ప్రమానుమ్చి ఉజిడి గవురుమ్, మాత్తుమ్, తొక్కి జా జా, కేడ గెలి. ⁸ దన్ని కేడయ్ గెతి గవురుమ్ ఉజిడిచి కంట, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్కిచి సేవచి గవురుమ్ ఉజిడి ఒగ్గర్ జయె నాయ్ గె? జయెదె. ⁹ కిచ్చొక

మెలె, మాన్సుక నింద కెద్ది ఆగ్గుల్ సేవచి గవురుమ్ ఉజిడి ఒగ్గర్ తిలె, మాన్సుచి పాపుమ్ పుంచ జోవయింక పున్నిమ్ దెతి సేవక అన్నె ఒగ్గర్ గవురుమ్ ఒగ్గర్ విలువ తయెదె. ¹⁰ ఇన్నెచి రిసా కిచ్చొ మెనుక జయెదె మెలె, జాచి కంట జిన్ని గవురుమ్ జిన్ని విలువ తిలిన్చి రిసా, అగ్గెయ్ గవురుమ్చి విలువ తిలిన్క అప్పెయి కిచ్చొ గవురుమ్ కిచ్చొ విలువ నాయ్. ¹¹ కేడయ్ గెలిన్క గవురుమ్ విలువ తిలి జలె, కెడ్డోడ్ తెదొడ్ తాఁ గెలిన్క అన్నె ఒగ్గర్ గవురుమ్ ఒగ్గర్ విలువ తయెదె.

¹² ఇసి మెన అమ్క దయిరిమ్చి రిసా, దయిరిమ్ తెన్ ఈంజ నొవి ప్రమానుమ్చి రిసాచి సత్తిమ్ సూనయ్తనుమ్. ¹³ మోసిచి రితి అమ్ జము నాయ్. జో, జలె, 'కేడ గెతి జా ఉజిడి కేడ గెతిసి ఇస్రాయేలుల్ మెల అమ్చ ప్రెజల్ దెకుత్ నాయ్,' మెనయ్, దేముడుతె తెంతో ఉట్ట అయ్లి పొది లాజ్ జా మొక్కొమ్ డంకన్లొ.

¹⁴ జలె, జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ కిస జలె మెలె, జోవయించి పెట్టి బేడు బందొల్ రితి జలె, చి ఆజి ఎద కి అగ్గెచి ప్రమానుమ్చి వాట జేవ్ నదు కెర్లె పొది, మొక్కొమ్ డంకన తతి రితి పెట్టి సత్తిమ్ చినితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుచి తెడి మాన్సు తిలెకయ్ జా డంకిలిసి దేముడు కడ వెంట గెలెదె. ¹⁵ నిజుచి, ఆజి ఎద మోసేచి అత్తి రెగిడ్డిసి దేముడుచ కొడో జేవ్ కెయ్యి నదు కెర్లె కి, జోవయించి పెట్టి యేసుక్రీస్తుచి రిసాచి సత్తిమ్ చినుక నెత్తిర్లి. ¹⁶ గని, మాన్సు మార్పువ జా ప్రబుతె అయ్లె, జా డంక అడ్డు జలిసి కడి జతయ్, చి జో ప్రబుచి సత్తిమ్ చినుల.

¹⁷ అన్నె, ప్రబు ఆత్మయి జయెదె, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కేనె తయెదె గే, ఒత్తయ్ రచ్చన తయెదె. ప్రబుచి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి తిలె, ఆగ్గుల్చి సేవచి

* 3:6 3:6 రోమియుల్ 7:5, 8-11, నిర్గమకాండుమ్ 24:12, 31:18. † 3:6 3:6 రోమియుల్ 6:6.

గొతిమాన్సుల్ తము నాయ్, విడ్డల్ జా తమ్దె. ¹⁸ అన్నె, దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్నున్ జల అమ్ ఎత్కిజిని, కిచ్చొ డంకిలిసి అడ్డు నెంతె ప్రబుచి ఉజిడి జోచి గవురుమ్ దెకితె తా, జోచి ఉజిడితె గవురుమ్తె బెద, జోచి పోలిక జతి రితి తిరిమ్ తిరిమ్ మార్పువ జతె అన్నమ్, చి జోచి ఉజిడి జోచి గవురుమ్ తిరిమ్ తిరిమ్ అగ్గెచి కంట అమ్ ఇండితిన్తె అన్నె డీస్తయ్. ఈంజ ఉజిడి ఈంజ గవురుమ్ దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మయి జలో ప్రబు తెంతోయ్ జెతయ్. జోయ్యి జా కామ్ జగ్గు కెర్తయ్.

4

నుబుమ్ కబుర్ కామ్ నిదానుమ్ తెన్ కెర్

¹ జలె, దేముడుచి దయక చి సేవ అమ్క జో సొంత తియార్ అన్నెచి రిసా, అమ్చి నిదానుమ్ దయిరిమ్ పిట్టె నాయ్. ² కిచ్చొ పాపుమ్ తెన్ మాయ్ తెన్ బోదన కెరుక నెసిలమ్, నెసుమ్. కిచ్చొ మోసిమ్ కెరుమ్ నాయ్, ప్రబుచి నుబుమ్ కబుర్తె కిచ్చొ వేరచి బెదవుమ్ నాయ్, గని సొస్టుమ్ సత్తిమ్ సంగితసుమ్. దస్సికయ్ కో సూన్లె కి 'సత్తిమ్' మెన అమ్చి రిసా ఒప్పునుక జయెదె. 'సత్తిమ్' మెన దేముడు కి ఒప్పనెదె.

³ అమ్ బోదన కెర్తిన్ నుబుమ్ కబుర్చి అర్దుమ్ ఇదిల్ లుంకిల్ రితి జలె, కక్కయ్ లుంక తయెదె మెలె, నాసెనుమ్ జతసకయ్. ⁴ జోవయింకయ్, జలె, జేవ్ నంప నే జతసకయ్, ఈంజ లోకుమ్క ఏలువ కెర్తొ సయ్తాన్; నాసెనుమ్ జతస జోక 'దేముడు' మెనుల; జోయ్యి జోవయించి మెన్సుక గుడ్డి కెర్ అన్నె. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడుచి పోలిక పూర్తి తిలొ క్రీస్తుచి గవురుమ్ దెకయ్తి నుబుమ్ కబుర్చి ఉజిడి జతి సత్తిమ్

దెకుత్ నాయ్' మెనయ్ జేవ్ మాన్సుల్క జోసయ్తాన్ జోవయించి మెన్సుతె గుడ్డి కెర్ అన్నె.

⁵ అమ్ బోదన కెర్తసి, జలె, అమ్చి రిసాచి నెంజె, గని యేసుక్రీస్తుక 'ఎత్కిక ఏలువ కెర్న' మెన దేముడు అబ్బొసి జోక ప్రబు కెరయ్ అన్నె మెనయ్ అమ్ బోదన కెర్తసుమ్. జో యేసుచి సేవ చి ప్రేమచి రిసా తుమ్చ *సేవ కెర్తన రిత జా అన్నుమ్. ⁶ కిచ్చొక మెలె,

† "అందర్ తెంతో ఉజిడి జవున్"

మెన సంగిలొ దేముడు అమ్చి పెట్టి జోచి ఉజిడి దా అన్నె. కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుచి మొక్కె డీస్తి ఆవ్ దేముడుచి గ్యానుమ్ ఉజిడి మాన్సుల్ దెక చిన అంక జాన్తు అంచి ఉజిడితె జెతు మెనయ్, జో దేముడు ఈంజ సేవతె అమ్క బెదవ అన్నె.

ప్రబుచ కామ్ జోచి అత్తి జో జోచి సెక్తి తెన్ కెర్తయ్

⁷ దేముడు జోచి ఈంజ ఉజిడ్ సొమ్నారుమ్ రితయ్ గేడివొతె బెరవ అన్నె. కిచ్చొక మెలె, అమ్ గేడివొక సెక్తి నాయ్, విలువ నాయ్ చి రిసా అమ్ సెక్తి నెంజిలసచి అత్తి జో జోచి కామ్ కెర్లె, 'దేముడుచియి, మాన్సుచి నెంజె' మెన జా సెక్తిక మాన్సు చినుక జయెదె.

⁸ రగరగాల్చ బాదల్ అమ్క పెలిలెకి, పెల్లి జా బీడె గచ్చుమ్ నాయ్; జోచి సెక్తిచి రిసా, సగుమ్ బాదల్ కిచ్చొక సేడ్తసుమ్ గే అమ్ అద్దుమ్ కెరనుక నెతిర్లె కి, జో దిలి కామ్చి రిసా ఆస నెంజిలన జమ్ము నాయ్. ⁹ విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి అమ్ అల్లర్ జలెకి ప్రబు అమ్క ములె నాయ్. అమ్చ విరోదుమ్ సుదల్ అమ్క బూసిల్ రితి కెర్లె కి, మొరుమ్ నాయ్. ¹⁰ యేసు కీసి మొర్తి రితి జతె తా బాదల్ సేడ్తె తిలన్ గే, అమ్ కి ఈంజ జీవితమ్క మొర్తె తతి రితి అన్నుమ్. గని అమ్ మొర్తి రితి జా సెక్తి నెంజిలిన్తెయి యేసుచి

* 4:5 4:5 నెంజెలె, 'గొతిమాన్సుల్, గొత్తి మాన్సుల్'.

† 4:6 4:6 ఆదికాండుమ్ 1:3.

సెక్తి డీస్తయ్. యేసు అన్నె జీవ్ జా పరలోకుమతె ఏలుప కెర్తి సెక్తి, అమ్ సెక్తి నెంజిలన రచ్చన జతిన్తె డీస్తయ్. 11 కిచ్చొక మెలె, యేసుచి జీవ్ అమ్చి మొర్తి ఆగ్తె డీసున్ మెనయ్, అమ్చి ఈంజ జీవితమతె యేసుక్రీస్తుచి నావ్చి రిసా అమ్ మొర్తుక దెర్ను సేడ్డనుమ్.

12 జలె, ఆమ్ మొర్తునుమ్, తూమ్ జితసు!

13 గని

‡“నంప జలయ్ చి సంగిలయ్” మెన పూర్గుమ్ సంగిలో రితి ఆమ్ కి నంపజా అస్సుమ్చి రిసా ఆమ్ కి అమ్చి నముకుమ్ తిలిసి సంగితనుమ్. 14 ఇసి దయిరిమ్ తెన్ అమ్ నంపజలిసి కిచ్చొక సంగితె తత్తునుమ్ మెలె, ప్రబు జలొ యేసుక అన్నె జియడ ఉట్టయ్లోసా జోవయించి నావ్ తెన్ అమ్కయ్ కి అన్నె జియడ ఉట్టవ, తుమ్క అమ్క జోతె కడ నెయెదె మెన జానుమ్. 15 కిచ్చొ కిచ్చొ బాదల్ కిచ్చొక ఓర్పుప జతసుమ్ మెలె, తుమ్చి రిసాయి. మెలె, ప్రబుచి రచ్చన అన్నె ఒగ్గర్జిన్క పావెలె, ప్రబుచి దయచి రిసా అన్నె ఒగ్గర్జిన్ జోక జోచి సర్ల తెన్ జోబర సంగ జోక గవురుమ్ కెరుల.

16 జాకయ్ అమ్చి దయిరిమ్ పిట్టె నాయ్. అమ్చి ఈంజ లోకుమ్చి ఆగ్ పాడ్ జతె తిలె కి కువితె తిలె కి, రోజుక అమ్చి ఆత్మ అన్నె నొవర్ జెర్మిల్ రితి జా సెక్తి జతయ్. 17 ఈంజ మదెనె చి ఇదిలిదిల్ అల్లర్ కిచ్చొ కామ్క జెతయ్ మెలె, పరలోకుమతెచి నే కేడ్డి ఒగ్గర్ ఉజిడతె గవురుమ్తె అమ్ బెదితి రిసా అమ్క దొర్కు జయెదె. 18 అప్పె డీస్తిన్చి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిము నాయ్; పరలోకుమతెచి నే డీస్తిన్కయ్ నంప కెర్తునుమ్. కిచ్చొక మెలె, డీస్తిసి పాడ్ జతిసి, నే డీస్తిసి పరలోకుమతెచి జలె, తాఁ గెచ్చెదె.

‡ 4:13 4:13 కీర్తనలు 116:10.

5

పరలోకుమతె ఆమ్ తతిసి

1 అన్నె కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, ఈంజ లోకుమతె అమ్ జతి కుడియ జతి అమ్చి ఆగ్ పాడ్ జలెకి, పరలోకుమతె అమ్క కెయ్క తెయ్క తాఁ గెతి గేర్ అమ్చొ దేముడు అమ్క దా అస్సె. కేన్ మాస్సు తెయార్ కెర్లిసి నెంజె, దేముడు తెయార్ కెర్లిసి, జా. 2 నిజుమి, ఈంజ లోకుమతె తిలె పొది దుకుమ్ జతసుమ్, చి పరలోకుమ్చి అమ్చి గేర్ నజనుక ఆస జతసుమ్. 3 జా గేర్ మెలిసి నజన్లె, పాలుమ్ గలన్లి రితి జయెదె, చి ఆమ్ డుమ్డి తయె నాయ్. 4 ఈంజ అప్పెచి కుడియతె అమ్ తతి పొది, అమ్చ బాదల్ చి రిసా దుకుమ్ తెన్ అస్సుమ్. ఈంజ కుడియ, ఈంజయ్ పాలుమ్, గెస్సు మేనుమ్ నాయ్, గని అన్నె చెంగిల్ గేర్ చెంగిల్ పాలుమ్ గలన్తి రిసా, పరలోకుమ్చి జా గేర్ జయి పాలుమ్ గలన్లమ్ మెలె, అమ్చి ఈంజ లోకుమ్చి మొర్తుక పరలోకుమ్చి నే కేడ్డి జివు తతిసి జీన గెచ్చెదె.

5 పరలోకుమతె జతి రిసా అమ్క తెయార్ కెర్లిసా దేముడుయి, చి ‘జర్గు జయెదె’ మెన అమ్క కిచ్చొ గుర్తు జో దా అస్సె మెలె, దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి జో దా అస్సె. 6 జాకయ్, కిచ్చొ జలెకి అమ్క దయిరిమ్. ఈంజయ్ ఆగ్తె, ఈంజయ్ లోకుమతె అమ్ జతి పొది, ప్రబుక దూరి అస్సుమ్ మెన జానుమ్. 7 పరలోకుమతెచి ప్రబు అమ్క దిలి అప్పె దన్నే డీసె నాయ్, గని జాక ‘అస్సె’ మెలి నముకుమ్ తెన్నె ఇండిత్తునుమ్. 8 ‘అమ్ పరలోకుమతె గెచ్చుమ్దే’ మెన దయిరిమ్ తెన్ అస్సుమ్, చి ‘ఈంజ ఆగ్గుక ముల ప్రబుతె గెచ్చు జిలె చెంగిలి’ మెన జానుమ్.

ప్రబుచి ఇస్టుమ్ రితి కెర్తి ప్రేమ

9 జలె, ఇన్నె ఈంజ అంగి అమ్ జింక తిలె కి, ఒత్త పరలోకుమ్తె గెచ్చుక తిలె కి, అమ్చి ఆన కిచ్చొ మెలె, ప్రబుక సర్ల కెర జోచి ఇస్తుమ్ రితి కెరుకయ్.

10 ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజ అంగి తిలె పొది అమ్చితె కో సత్తిమితె ఇండెల గే పాపుమ్తె ఇండెల గే, క్రీస్తుచి అత్తి అమ్ తీర్పు జంక, అమ్ జోచి మొక్కే టీవో జతి జా దీసిక జలె, ఈంజ జివితుమ్తె కో సత్తిమ్ ఇండ తవుల గే, జోక బవుమానుమ్, కో పాపుమ్తె ఇండ తవుల గే, జోవయింకయ్ సిచ్చు ప్రబు దెయెదె.

11 ప్రబు లోకుమ్చక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరెదె మెన జానయ్, జా బయిమ్ తెన్ మాన్సుల్క సికడ్డునుమ్. అమ్చి సత్తిమ్ జో దేముడు జానె, చి తుమ్చి పెట్టి తూమ్ కి చినితను, కిచ్చొగె. తుమ్క 'చినుత్' మెనయ్ అమ్చి ఆన.

12 తుమ్తె అమ్క గవురుమ్ దొర్కు జెయదె మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. గని, మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి నే చినితె మాన్సు ముక్కిమ్చొ రితో డీసిలెకయ్ గవురుమ్ కెర్లన సగుమ్జిన్ అమ్చి రిసా తుమ్క అన్మానుమ్ సికడ్డుతి. తుమ్క 'జేవ్ అన్మానుమ్ సికడ్డుసక కిసి జబాబ్ దెంక గే జాన్తు' మెనయ్ అమ్ ఇసి సొంతచి రిసొచి సొచి రెగిడ్డునుమ్. అమ్చి సత్తిమ్ జాన్లె, తుమ్ జబాబ్ దెంక జాన్తె, జాకయ్ తుమ్క సంగితనుమ్. గవురుమ్ ఆననుక ఉచర కిచ్చొయ్ కెరుమ్ నాయ్.

13 జలె, అమ్క 'వెర్రి జల' మెన తుమ్ తీర్పు ఉచర్లె జలె, 'అమ్ వెర్రి రితి డీస్సన్తె దేముడుక లాబుమ్ తిలె దస్సి డీసుమ' మెంతనుమ్. జోచి కామ్ కెర్రి ఆసకయ్ ఇసి జతనుమ్. నాయ్ మెలె, 'బుద్దికయ్ దస్సి సంగితతి' మెన అమ్చి రిసా తుమ్ ఒప్పున్లె, చెంగిలి. తుమ్కయ్ 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్ ఇసి జతనుమ్.

14 క్రీస్తు ప్రేమచి రిసా అమ్ తుక్లె తంక నెత్తుమ్. అమ్క జోచి ప్రేమ

పెలయ్తయ్. క్రీస్తు ఎక్కిలో అమ్ ఎత్కిజిన్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా మొర్లన్ మెన అమ్ దెకితనుమ్. జో మొర్లన్ తెన్ అమ్ ఎత్కిజిన్ మొర్లె రిత జా జోక నంపజలి తెంతో సొంత ఇస్తుమ్ జర్గు కెర్రి రితి ఇండుమ్ నాయ్. 15 కిచ్చొక మొర్లన్ మెలె, అమ్ జితన ఎత్కిజిన్క 'సొంత ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి నాయ్, గని జోచి రిసా మొర అన్నె జితోసాక గవురుమ్ కెర్రి రితి జితు' మెనయ్ జో మొర్లన్.

క్రీస్తుచి తెడి నొవ మాన్సుల్

16 అప్పొ తెంతో మాములుమ్ జోచి ఈంజ లోకుమ్చి జెర్మున్క కక్కయ్ దెకుమ్ నాయ్. అగ్గెయ్ క్రీస్తుచి మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి జెర్మున్కయి కిసి తిలో గే, దస్సి జోక దెకిత్ తిలమ్, గని అప్పొయి జోక దస్సి దెకుమ్ నాయ్. జో దేముడు జలిన్ రుజ్జు జలిన్కయ్ జోక దెకితనుమ్. 17 గని, కో క్రీస్తుచి తెడి తవుల గే, జోచి అగ్గెచి జెర్మున్క మొర్లి రితి జా తా జోచి ఆత్మతె జెర్మున్ జా నొవర్ రగుమ్ జా అస్తి. నొవర్ జెర్మున్ జలి రితి జా అస్తి. అగ్గెచి గెచ్చ, నొవిచి బార్ జా అస్సె, చి నొవిచికయ్ దెకితనుమ్.

18 మాన్సు నొవర్ జతి ఈంజ వరుమ్ కేనె తెంతో జెతయ్ మెలె, దేముడు తెంతో. జో క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ అమ్చి పాపుమ్ పుంచ కెర అమ్క జోక అడ్డు తిలి పాపుమ్ గెచ్చవ గెల కెర అమ్క అన్నె బెదవన్లన్, చి 'వేర మాన్సుల్ కి అమ్చొ క్రీస్తుక నంపజలె జోవయింక కి దస్సి అన్నె బెదవనిందె' మెనయ్ జోచి స్సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి సేవ జో దేముడు అమ్క తియార అస్సె.

19 మెలె, క్రీస్తు బలి జలిన్ తెన్ జోవయించి పాపుమ్ పుంచ నే వయడ్డె, దేముడు లోకుమ్చక బెదవంతె అస్సె, చి జో బెదవంతిన్చి కబుర్

నూనయ్యేతిసి అమ్చి అత్తి జో సొర్పు కెర దా అస్సె. 20 జాకయ్, క్రీస్తుచ బారికుల్ జా అస్సుమ్. 'క్రీస్తుక నంపజతు' మెనయ్ దేముడు అబ్బొసి అమ్చి అత్తి మాన్సుల్క బుకార్తయ్. జాకయ్, 'దేముడు తెన్ బెదితి వరుమ్ తుమ్ నజనా' మెనయ్, క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుమ్క అమ్ బతిమాల్పు జా సంగితసుమ్.

21 అమ్క 'అంచి పున్నిమ్ జతు' మెనయ్ పాపుమ్ నెంజిలో పాపుమ్ నేన్లొ జోచొ పుత్తుసి అమ్చి పాపుమ్ రితి దేముడు అబ్బొసి జోక టీవణ్ణె.

6

రచ్చన నజన్తి సమయుమ్ నిజుమి జా అస్సె

1 జలె, "దేముడుచి రచ్చన నజనా" మెన సంగితసుమ్, గని జోచి నావ్ తెన్ అన్నె కిచ్చొ మెంతసుమ్ మెలె, జోచి దయ్ ఆరి నజన తా నాయ్. 2 కిచ్చొక మెలె,

*"చెంగిల్ సమయుమ్క తుమ్చ ప్రార్దన నూన అస్సి, చి ఆవ్ రచ్చన కెర్రి కాలుమ్క తుమ్క తోడు జా అస్సి"

మెన పూర్గుమ్ తంతో దేముడుచి కొణాతె రెగ్గవ అస్సె. అల్లె! 'చెంగిల్' మెలి జా సమయుమ్ అప్పెయి. రచ్చన జతి జా కాలుమ్ అప్పెయి.

సుబుమ్ కబుర్ రిసొ పవులు అల్లర్ జలిసి

3 అమ్ ప్రబుచి సేవ కెర్రిన్తె కేన్ నింద నే జెతె, కో కిచ్చొ సంగుక నెతిర్రి రితి, కచి నముకుమ్ పిట్టయ్తి కిచ్చొయ్ అడ్డు కెరుమ్ నాయ్. 4 ప్రబుచి సేవ పూర్తి నిదానుమ్ కెర్తసుమ్ మెన సాచి సంగన్తసుమ్. ఇన్నెచి రుజ్జు కిచ్చొ మెలె, కిచ్చొ కిచ్చొ ఒగ్గర్ అల్లర్ ఒర్రుప జా

నిదానుమ్ తెన్ అస్సుమ్. కిచ్చొ అల్లర్ మెలె, బాదల్, సైమల్, కస్తల్, ఇర్రులు, 5 కొర్డల్చ దెబ్బలు, జేలి జలిసి, జట్టు తెన్ నిగ జా మాన్సుల్ అమ్క అల్లర్ కెర్రిసి, ఒగ్గర్ కామ్ కెర టక్కిలిన్, గూన్ నెంజిలిసి అందర్లు, చువ్వె తిలిసి; దసచ ఎత్తి నిదానుమ్ తెన్ ఒర్రుప జా అస్సుమ్.

6 పణ్ణె జోచి సేవచి అమ్చి నిదానుమ్ అమ్ ఇండిలి బుద్దితె కి డీస్తయ్. వేర బుద్దుల్ అమ్ నే జలిన్తె, ప్రబుచి ఎత్తి అమ్ జాన్తిన్తె, మాన్సుల్చ తప్పల్ అమ్ ఒర్రుప జతిన్తె, మాన్సుల్క అమ్ మరియాద దెకితిన్తె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి తిలిన్తె, మాయ నెంజిలి అమ్చి ప్రేమతె. 7 సత్తిమ్చి బోదన అమ్ కెర్రిన్తె, దేముడుచి నెక్కి అమ్చ కమొతె డీస్సిన్తె, ఈంజ ఎత్తితె అమ్చి నిదానుమ్ డీస్తయ్. డెబ్రి పక్క కి, ఉజెతో పక్క కి, కామ్క జెత పున్నిమ్చి అయ్దల్ వాడిక కెరన నిదానుమ్ తత్తసుమ్. 8 జాకయ్, గవురుమ్ జలెకి, నిస్కారుమ్ జలెకి, మాన్సుల్ అమ్క 'చెంగిల్చ' మెలె కి, 'గార్చ' మెలె కి, నిదానుమ్ తత్తసుమ్. సగుమ్జిన్ అమ్క 'మాయచ' మెంతతి, గని సత్తిమ్ కెర్తసుమ్. 9 సగుమ్జిన్ అమ్క విలువ దెకిత్ నాయ్, గని సగుమ్జిన్ విలువ దెకిత్తి. 'బే బేగి మొరుల' మెన అమ్క సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి, గని జితసుమ్. దెబ్బల్ కతసుమ్ గని మొరుమ్ నాయ్.

10 అమ్చ బాదల్క దుకుమ్ జంక జతయ్, గని సర్దసంతోసుమ్ తెన్ అస్సుమ్. ఈంజ లోకుమ్చి ఆస్తిక ఉచర్లె బీద అస్సుమ్, గని ఒగ్గర్జిన్క సొమ్మారుమ్ కెర్తసుమ్. అమ్క కిచ్చొ నెంజిలె కి, ఎత్తి కలుగు జలి రితి జా అస్సుమ్.

అమ్క కి తుమ్ ఎదిలి ప్రేమ కెర

11 ఓ తుమ్ కొరిందిలు, కిచ్చో నే లుంకడ్డె ఈంజ ఎత్తి తుమ్క ఎదార్డుమ్ సొస్తుమ్ సంగ అస్సుమ్. అమ్చి పెట్టితె తుమ్క ఒగ్గర్ ప్రేమయ్ అస్సుమ్.

12 అమ్చి రిసొచి తుమ్చి ప్రేమక ఆమి కిచ్చో ఇర్కు కెరుమ్ నాయ్. తుమ్చి సొంత పెట్టి తుమ్ ఇర్కు కెరంతసు.

13 అంచ బోదల్ జల రిత ఓ తుమ్ కొరిందిల్, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, ఆమ్ తుమ్కయ్ కిసి ప్రేమ అస్సుమ్ గే, తూమ్ కి దస్సి అమ్కయ్ ప్రేమ కెర మెన ఆవ్ బతిమాల్ప జా సంగితసి.

14 ప్రబుక నంప నెంజిలస తెన్ తుమ్ లంకె జా నాయ్. పాపుమతె పున్నిమ్ తిలిసి కిసి బెదెదె?! నెంజిలె, అందర్బుద్ది తెన్ ఉజిడ్ బుద్ది కిసి బెదెదె? బెదె నాయ్! 15 'బెలియాల్' మెలొ సయ్తాన్ తెన్ క్రిస్తు కిసి బెదెదె? బెదె నాయ్! నంపనెంజిలోసొ తెన్ నంపజలోసొక కిసి వాట తియిదె? తయె నాయ్! 16 దేముడుచి గుడి, జలె, బొమ్మల్క జొకర్లన్ తెన్ కిసి బెదెదె? నెంజి! కిచ్చొక ఆవ్ ఇసి సంగితసి మెలె, జీవ్ తిలొ దేముడుచి గుడి ఆము. పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్లి రితి,

+ "జోచి పెట్టి ఆవ్ జియిందె,

జోచి తెన్ ఆవ్ బులిందె,
ఆవ్ జోవయించ్చో దేముడు జియిందె.
జెవ్వి అంచ ప్రెజల్ జవుల"

17 † "జొకయ్ 'అంక నంప నెంజిలస తెంతొ తుమ్ బార్ జా' మెన 'సుద్ది నెంజిలిసి తుమ్ చడ నాయ్. దస్సి ఎక్కి నిదానుమ్ జలదు మెలె, తుమ్క బెదవనిందె' మెన ప్రబు సంగితయ్" మెన అన్సె,

18 † "అంచ బోదల్ మెనయ్ తుమ్కయ్ అబ్బొది జియిందె,

చి అంక 'అబ్బొ మెనయ్ అంచ పుత్తర్లు దువొ జస్సె'

మెన ఎత్తి నెక్కి అదికారుమ్ తిలొ ప్రబు సంగితయ్." మెన రెగ్గ అన్సె.

7

సుద్ది జతిన్

1 జొకయ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, దేముడు అమ్క ఈంజేవ్ ప్రమానల్ సంగ అస్సెచి రిసొ, అమ్చి ఆగ్క, అమ్చి ఆత్మక కిచ్చో గార్ కెరెదె గె, జా గెచ్చవన గెల కెరయ్, దేముడు ప్రబుక బియె కెర, అమ్ సుద్ది జంక *దెర్లిసి పూర్తి జతి రితి జోచి సుద్ది ఆననుమ.

2 అమ్క తుమ్చి పెట్టితె బెదవన. అమ్ కక్క తప్పు కెరుమ్ నాయ్, కక్కయ్ పాడ్ కెరుమ్ నాయ్, కక్కయ్ మోసిమ్ కెర లాబుమ్ కెరనుమ్ నాయ్. 3 తుమ్క నింద కెర్తి రిసొ ఇసి సంగి నాయ్, అగ్గె కిచ్చో మెన రెగిడ్లయ్ మెలె, 'అమ్చ జీవుతె తుమ్చి రిసొ ప్రేమయ్ అస్సుమ్' బెద మొరుమ్దె, బెద జిమ్దె. 4 తుమ్చి రిసొ అంక నముకుమ్ ఒగ్గర్ అస్సె, తుమ్ అంచి అత్తి సూన నంపజలదు చి రిసొ ఆవ్ గవురుమ్ సంగితసి, తుమ్చి రిసొ అంచి పెట్టి పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె. అమ్చ బాదల్ ఒగ్గర్ జలెకి, అంచి పెట్టి సంతోసుమ్ బెరయ్ అస్సె.

5 † మూనిదోనియ ప్రదేసిమి అమ్ ఉట్ట అయ్లి పొది అమ్చి ఆగ్క సుక్కుమ్ నాయ్, గని ఎత్తి రగల్ బాదల్ సేడ్డెయ్ తిలమ్; విరోదుమ్ సుదల్ కెర్ల అల్లర్చి రిసొ కి, అమ్చి పెట్టిచి బయిమ్చి రిసొ కి, 6 గని ముసుర్లు జలసక డిట్టుమ్

† 6:16 లేవీయకాండుమ్ 26:12, యిర్మీయా 32:38, యెహెజ్కేలు 37:27. † 6:17 6:17 యెనయా

52:11, యెహెజ్కేలు 20:34, 41. † 6:18 6:18 సమూయేలు డొన్నివి పుస్తకుమ్ 7:14, 7:8. * 7:1

7:1 కొరిందిల్క రెగిడ్లి డొన్ని సంబర్ ఉత్తుమ్ 3:18, దెస్సులోసికుల్క రెగిడ్లి విక్ సంబర్ ఉత్తుమ్ 5:23. † 7:5

7:5 జేవ్ కొరిందిల్ తిలె అకయ ప్రదేసిమ్క మూనిదోనియ ప్రదేసిమ్ ఉత్తర పక్క అస్సె.

దయిరిమ్ కెర్లో దేముడు, జలె, తీతుక అమ్తె తెద్రవ అమ్క దయిరిమ్ కెర్లో. 7 ఎక్కి తీతు అయ్లినీ తెన్ దయిరిమ్ జము నాయ్, గని తుమ్చి నిదానుమ్ దెక జొయ్యి దయిరిమ్ జలిన్క అమ్కయ్ కి జో దయిరిమ్ కెర్లో. మెలె, అంక అన్నె దస్సుల్ జంక చి తుమ్చి ఆస, అంక తుమ్ దుకుమ్ కెర తిలిన్చి రిసొచి తుమ్చి దుకుమ్, అంచి రిసొచి తుమ్చి ప్రేమ నిదానుమ్చి రిసొ అమ్క సంగిలన్, చి అన్నె ఒగ్గర్ సర్ద జలయ్.

8 అంచి ఉత్తమ్తె ఆవ్ రెగిడ్లిన్ తెన్ తుమ్క ఆవ్ దుకుమ్ కెర్లె కి, ఆవ్ ఉచర్క నాయ్. విసార్దుమ్ జొ తిలయ్, గని తప్పు కెరి నాయ్ మెన జాని. జొ ఉత్తమ్ తుమ్క దుకుమ్ కెర్లి, గని గడియకయ్ మెన ఆవ్ దెకితసి. 9 జలె, అంక సర్ద. తుమ్క దుకుమ్ కెర్లి రిసొ నాయ్, గని తుమ్ దుకుమ్ జొ తప్పు ఒప్పన చెంగిల్ జలదు చి రిసొయి. మెలె, తుమ్చి దుకుమ్ ప్రబుచి సత్తిమ్ తుమ్క ఉచరవడ్లిన్చి రిసొయి తుమ్క అమ్ కెర్లిసి కిచ్చొ సంతోసుమ్ కెరె నాయ్. 10 కిచ్చొక మెలె, ప్రబు ఉచర్చిసి దుకుమ్ అమ్ మాన్సుల్చి పెట్టి అయ్లె, అమ్ కెర్ల పాపల్ ఒప్పన బుద్ది జంక ఇస్టుమ్ జమదె, చి ప్రబుచి రచ్చన నజనుమ్దె. జొ రచ్చనచి రిసొ 'చెంగిల్ జలమ్' మెనయ్, అన్నె దుకుమ్ తయె నాయ్. గని ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దిచి దుకుమ్ అమ్ పెట్టి తియన్లె, అమ్క మొర్సు జెయెదె.

11 ఈందె, దేముడు తెద్రయ్లి దుకుమ్ తుమ్చి పెట్టి కెర్లి నిదానుమ్ ఉట్టవ అస్సె! నిజమ్, తుమ్చి సత్తిమ్ దెకయ్తి ఆస ఉట్టవ అస్సె! జొ తప్పుచి రిసొ లాజ్ జొ తుమ్చి ఉప్పిరి తుమి కోపుమ్ జలదు, దేముడుచి తీర్పుక బిలదు, అమ్చి తెన్ అన్నె బెదుక ఆస జలదు, సత్తిమ్ జంక ఆస జలదు.

జొ తప్పుచి రిసొ సరిగా తీర్పు కెర్లదు. జొ ఎత్కితెయి తుమ్ అప్పె సత్తిమ్ జలిసి డీస్తయ్. 12 జొకయ్, ఆవ్ తుమ్క రెగిడ్లిసి దుకుమ్చి తిలె కి, ఒత్త కిచ్చొ లాబుమ్ మెలె, ముక్కిమ్క తప్పు కెర్లొసొక ఉచరి నాయ్, ముక్కిమ్క అల్లర్ సెడ్లొసొక ఉచరి నాయ్, గని జొ ఉత్తమ్చి రిసొ ముక్కిమ్క కిచ్చొచి రిసొ ఉచర్చసి మెలె, అమ్చి రిసొచి తుమ్చి ఒగ్గర్ ఆస, ప్రబుచి మొక్కె తుమ్ అప్పె చినన అస్సున్. 13 తుమ్ చెంగిల్ జలిన్చి రిసొ అమ్క సర్ద, అమ్క అన్నె డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్లి. అమ్ సొంత సర్ద జలిన్చి కంట కిచ్చొక అన్నయ్ సంతోసుమ్ జొ అస్సుమ్ మెలె, తీతు తుమ్తె జొ దెకిలి తెంతొ, తుమ్చి రిసొచి జోచి అగ్గెచి అన్మానుమ్ నాయ్, చి సర్దసంతోసుమ్ జో జొ అస్సె. 14 తుమ్చి రిసొ అంచి సర్ద, ఆవ్ గవురుమ్ ఉచరంతిసి, జోక అగ్గె తెంతొ సంగితె తిలయ్, చి జో తుమ్తె గెలి పొది జోచి మొక్కె కిచ్చొ తప్పుల్ కెర అంక లాజ్ కెరయ్సు నాయ్, అంచి మరియాద కడ్సు నాయ్. అమ్ తుమ్కయ్ సంగిలిసి ఎత్కిచి సత్తిమ్ కిసి రుజ్జు జలి గే, దస్సి తుమ్చి రిసొ ఆమ్ తీతుక సంగిలిసి నిజమ్ జలి. 15 అప్పె జో తుమ్క అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్ ప్రేమ ఉచర్చయ్. ప్రబుచి ఇస్టుమ్ తుమ్ ఎత్కిజిన్ కెర్లిన్చి రిసొ కి, తుమ్ ఎత్కిజిన్ బియి అద్దుర్ తెన్ జోక బెదవన్లిన్చి రిసొ కి జో ఉచార కెర్తయ్. 16 జలె, తుమ్చి రిసొ ఆవ్ పూర్తి దయిరిమ్ జొ అస్సిచి రిసొ అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్.

8

యెరూసలేమ్చి సంగుమ్చ తోడు దెత్తిన్చి రిసొ

1 అప్పె, బావుడ్లు, తుమ్క కిచ్చొ సంగితసుమ్ మెలె, మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చ ప్రబుచ సంగుమ్లుచ

మాన్యులచి పెట్టి దేముడు ప్రేమ సికడ్లసి రుజ్జు జా అస్సె. ² కిసి మెలె, జోవయించి నిదానుమ్ పరిచ్చు జలి రితి జా జేవ్ ఒగ్గర్ కన్టల్ సేడ్తె తిలె కి, జేవ్ ఒగ్గర్ బీద జలెకి, ప్రబుచి, జోవయించి ఎదివాట్ సర్దచి రిసా ఒగ్గర్ దర్ముమ్ తెన్ అన్నె జేవ్ క తోడు దా అస్సి. ³ జేవ్ చి రిసా ఆవ్ కిచ్చొ సాచి సంగితసి మెలె, జోవయించి నెక్తి తిలి ఎదిలి, నాయ్, గని జోవయించి సొంత ఇస్టుమ్ క తెర్లి ఎదిలి కంటయ్ అన్నె జేవ్ ఒగ్గర్ దా అస్సి. ⁴ 'యెరూసలేమ్ చ నంపజలసక తోడ్ దెత్తిసెతె ఆమ్ కి బెదమ్ దె' మెనయ్ అమ్ క బలవంతుమ్ కెర్ల. ⁵ 'ఇసి దస్సి కెరుల' మెన మాములుమ్ అమ్ ఉచర్లి రితి నాయ్, గని 'అమ్ చి అత్తి ప్రబు జోవయించి ఇస్టుమ్ పూర్తి కెర్చు' మెన, తొలితో ప్రబుచి అత్తి జోవయించి జీవ్ సార్చు కెర, పడ్డె జోవయించి తెడి అమ్ చి అత్తి దిల.

⁶ జాకయ్ తుమ్ కొరిందిల్ చి రిసా కి అమ్ ఉచర్లమ్, చి బీద సుదల్ క దెతి దర్ముమ్ తుమ్ ఉక్కిల్ తిసి, తీతు మొదొల్ కెర్లిన్ క 'పూర్తి జర్గు జవున్' మెన, తీతు క బలవంతుమ్ కెర అస్సుమ్. ⁷ జలె, నముకుమ్ క, ప్రబుచి గ్యానుమ్ క, జోచి గ్యానుమ్ సొస్టుమ్ బోదన కెర్లిన్ క, నిదానుమ్ క, చి అమ్ చి ఉప్పొర్ చి తుమ్ చి ప్రేమక, దస్సిచి ఎత్కి తుమ్ కిసి నిదానుమ్ జా అస్సున్ గే, దస్సి ఈంజ దర్ముమ్ దెతిన్ క కి దయ ఒగ్గర్ జతి రితి తుమ్ దెకన.

⁸ ఆవ్ ఇసి సంగితిసి ఆడ్ర దెతిసి నెంజె, గని మాసిదొనియ ప్రదేసిమ్ చ జేవ్ అన్నె మాన్యుల్ తోడు దా సత్తిమ్ కెర్లిన్ క తూమ్ దెక తుమి పరిచ్చు కెరన్లె, బీద సుదల్ క తోడు కెర్తి తుమ్ చి ఉద్దెనుమ్ క 'నిజమ్ చి' మెన తుమ్

రుజ్జు దెకయ్ తి అవ్ కాసుమ్ తుమ్ క దొర్కు జవున్ మెనయ్ ఆవ్ తుమ్ క ఉచరయ్ తసి. ⁹ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు సొంత కి జోచి దయక కిచ్చొ కెర్లిన్ గే జాసుమ్. మెలె, పరలోకుమ్ చి సొమ్మారుమ్ జోక తిలె కి, తుమ్ చి రిసా బీద కెరన్లె; తుమ్ క సొమ్మారుమ్ కెరుక మెనయ్ జో బీద జలన్.

¹⁰ జలె, ఈంజ డబ్బుల్ ఉక్కిల్లి కామ్ చి రిసా కిచ్చొ ఉచర తుమ్ క ఆవ్ సంగితిసి మెలె, వెర్సెక్ అగ్గె తుమ్ ఇస్టుమ్ జా మొదొల్ కెర్లిసి తుమ్ అప్పె పూర్తి జర్గు కెర్లె చెంగిలి. ¹¹ తుమ్ క జా ఇస్టుమ్ అస్సె. జలె, జా జర్గు కెర్లెకయ్ జా ఇస్టుమ్ నెరవెర్చువ జయెదె. తుమ్ తెర్లి ఎదిలికయ్ జర్గు కెర. ¹² ఎక్కిలొ దెంక మెన తెయార్ మెన్సు తెన్ తిలె, జాక నెక్తిక జిస్సిన్ నెంజె గని తిలిస్తయ్ సర్ద తెన్ దిలె ఇస్టుమ్ జయెదె. నెతిర్లిసి నే కెర్లె, మాన్యుక నింద నాయ్.

¹³ వేర మాన్యుల్ క జేవ్ చి పూచి వయడ నాయ్, తుమ్ కయ్ జా జాడు ఎత్కి వయతు మెని నాయ్, ¹⁴ గని, 'ఎత్కిక సమానుమ్ జతిసి తవున్' మెన జోవయింక నెంజిలిసి రిసా తుమ్ చి సొమ్మారుమ్ క తుమ్ అప్పె దాన. ఏక్ వేల పడ్డొక తుమ్ కయ్ కొత్తు తిలె, జేవ్ తుమ్ కయ్ తోడు కెరుక జయెదె, చి ఎత్కిజిన్ క సమానుమ్ జతిసి తయెదె. ¹⁵ పూర్లమ్ దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్ లి ఏక్ కోడుచి అర్దుమ్ తుమ్ ఉచర.

§ "ఒగ్గర్ కుడవన్లొసాక కిచ్చొ సేనె నాయ్, గని తొక్కి కుడవన్లొసాక కిచ్చొ కొత్తు తయె నాయ్" మెన రెగ్గి కోడు.

తీతుక కొరిండ్ పట్టుమ్ తె అన్నె తెద్రయ్ లి

* 8:2 8:2 రోమయుల్ 15:25-27. † 8:4 8:4 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ చి యూదయ ప్రదేసిమి కారు జా తతికయ్, వేర తెంతెవ నంపజలస తోడు తెద్రయ్ ల. బారికుల్ 1:28-30. ‡ 8:6 8:6 కొరిందిల్ క రెగ్గి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 16:1-4. § 8:15 8:15 నిర్ణయకాడుమ్ 16:18.

16 దేముడుక జొబర! తుమ్చి రిసా జో తీతుచి పెట్టి కి జోవయించి ప్రేమ దా అస్సె. 17 “కొరింధ్తె ఈంజ కామ్క గో” మెన అమ్ బతిమాల్ప జా సంగితికయ్, “గెచ్చిందె” మెలన్. గని ఎక్కి ఆమి సంగిల్ రిసా నాయ్, గని అన్నెయ్, తుమ్చి రిసాచి జోచి ప్రేమకయ్ జోచి సాంత ఇస్టుమ్కయ్ జెతయ్.

18 జో తెన్ అన్నె కక్క తెద్రయ్తసుమ్ మెలె, జో సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తనచి రిసా ఎత్తి సంగుమ్లుతె, ఎత్తిజిన్ మెన్నితో బావొక తెద్రయ్తసుమ్. 19 పడ్డొ, ‘ప్రబుచి గవురుమ్ దెకయ్తి అమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి ఈంజ తోడు దెతి కామ్తె అమ్చి తెన్ బులున్’ మెనయ్ సంగుమ్లుచ జోక నిసాన అస్సి. జో, జలె, తీతు తెన్ గెతయ్. 20 అమ్ డబ్బుల్ ఉక్కుల వంట దెతి ఈంజ దర్ముమ్చి సేవచి రిసా కో అమ్క నింద నే కెర్రి రితి, ఈంజ కామ్తె కిచ్చొ పొరపాట్ బెదవుమ్ నాయ్, కిచ్చొ పొరపాట్ బెదయ్లి రితి డీసుక కి నెసుమ్, 21 చి ప్రబుచి మొక్కె కి, మాన్సుచి మొక్కె కి, కిసి సత్తిమ్ కెరుక గే సరిగా ఉచర అస్సుమ్. జాకయ్, సంగుమ్లుచ నిసాన మాన్సుక కి అమ్చి తెన్ ఈంజ తోడు దెతిన్తె బెదవన అస్సుమ్.

22 అన్నె, జేవ్ దొగుల తెన్ అన్నెక్లొ బావొక తెద్రయ్తసుమ్. ఇన్నెక అగ్గె తెంతో కిచ్చొ కిచ్చొ కమొ దా అస్సుమ్ చి కిచ్చొ కామ్తె కి నిదానుమ్ కెర్తయ్ మెన రుజ్జుల్ దెక అస్సుమ్. తుమ్చి రిసాచి జోవయించి ఒగ్గర్ నముకుమ్చి రిసా, వేర కమొచి కంట తుమ్తెయ్ గెచ్చుక అన్నె ఒగ్గర్ ప్రేమ ఈంజొ జా అస్సె.

23 తీతు, జలె, తుమ్చి రిసాచి అంచి సేవతె జో అంచి తెన్ ఎక్కి రితి బెద

అస్సె. జేవ్ అన్నె దొగుల బావుడ్లు, జలె, సంగుమ్లుచి నావ్ తెన్ జోవయించ బారికుల్ జల రిత జా గెతతి, క్రీస్తుచి గవురుమ్ దెకయ్తతి. 24 జాకయ్, తుమ్చి ప్రేమక, చి ఈంజేవ్క ఆవ్ తుమ్చి రిసా నముకుమ్ సంగిలిన్క, ‘నిజామి జో సంగిల్ రితి జా అస్సి’ మెనయ్ సంగుమ్లు రుజ్జు దెకిత్ రితి కెర.

9

దర్ముమ్ ఉక్కుల దెతిన్చి రిసా అన్నె సంగిలిసి

1 జలె, *యెరుాసలేమ్తెచ నంపజలనక దెతి తుమ్ ఉక్కిల్లి డబ్బుల్చి రిసా అమ్ అన్నె రెగుడుక కిచ్చొక? 2 జా ఉక్కుల దెంక తుమ్ కోర్ప జలిసి ఆవ్ జాని, చి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చ నంపజలనక తుమ్చి రిసా ఆవ్ సంగితిసి. కిచ్చొ సంగితసి మెలె, “†అకయ ప్రదేసిమ్చ నంపజలన పూర్గుమ్ తెంతో జోవయించి డబ్బుల్ దెంక తెయార్ జా అస్సి” మెన ఆవ్ సంగితసి. జా దర్ముమ్ ఉక్కుల దెతి తుమ్చి సర్చచి రిసా సూన్లి రిసాయి జేవ్ మాసిదోనియచ ఒగ్గర్ జిని జా కామ్తె బెదుక కోర్ప జా అస్సి.

3 జలె, ఈంజేవ్ బావుడ్లుక కిచ్చొక తుమ్తె తెద్రయ్తసి మెలె, ‘జా డబ్బుల్ ఉక్కుల తెయార్ జా అస్సి’ మెన తుమ్చి రిసా అమ్ సర్చ సంగిలిసి అబద్దుమ్ నే జతి రితి తుమ్క ‘నిజామి తెయార్ జా తత్తు’ మెన ‘తుమ్ దెక’ మెనయ్ ఆవ్ జేవ్క తెద్రయ్తసి. 4 నెంజిలె, పడ్డొ అంచి తెన్ ఈంజ మాసిదోనియచ నంపజలన సగుమ్జిన్ తుమ్తె అయ్లె, తుమ్ తెయార్ నే జా తిలె, అమ్చి మరియాద గెచ్చెదె;

* 9:1 9:1 క్రీస్తు యెరుాసలేమ్తె మొర జివ్ జలన్, గెద, చి తొలితో ఒత్తయ్ మాన్సుల్, క్రీస్తుచ సిస్సుల్ తెన్, జోవయింక నంపజల. యెరుాసలేమ్ పట్టుమ్చి యూదయ ప్రదేసిమి కారు జా తతికయ్, వేర తెంతెచ నంపజలన తోడు తెద్రయ్ల; అకయ ప్రదేసిమ్చ కి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చ కి; బారికుల్ 1:28-30. † 9:2 9:2 ఆజ కాల్ అకయ ప్రదేసిమ్క చి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్క ‘గ్రీకు ప్రదేసిమ్’ మెంతతి.

అమ్చి కి తుమ్చి కి. 'సత్తిమ్ కెరుల' మెన అమ్ దయిరిమ్క సంగిలిసి పిట్ట తయెదె చి రిసా. ⁵ జాకయ్, 'అంచి కంట జేవ్ అగ్గె గెచ్చు తుమ్ సంగిలి దర్ముమ్ దెతిన్కయ్ తుమ్క తెయార్ కెర తత్తు' మెనయ్ జేవ్క బలవంతుమ్ కెర్లయ్. దస్సి, తుమ్ అగ్గెయి జా డబ్బుల్ తెయార్ కెర తిలె, సర్ల తెన్ దెతె, ఆరి ఇష్టుమ్ నెంజిల్ రితి నాయ్.

ముస్సి బుద్దిచి రిసాచి దర్ముమ్ బుద్దిచి రిసాచి కోడు

⁶ ఆవ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, కో ముస్సి తెన్ బి గలెదె గే, తొక్కి పలితుమ్చి పంటొ లాయెదె. కో దర్ముమ్ తెన్ బి గలెదె గే, ఒగ్గర్ పంటొ లాయెదె. ⁷ ఎత్తి మాన్సు సరిగా ఉచర, 'దెంక చెంగిలి' మెన కెదిలిచి రిసా ఉచరై గే, తెద్దిలి దెంకయ్. గని కో బలవంతుమ్ కెర్లి రితి దుకుమ్ తెన్ పొన, సర్ల తెన్ని. సర్ల తెన్ దెతోసాక దేముడు ప్రేమయ్ దెకెదె.

⁸ చెంగిల్ తిలిసి ఎత్తి దయ తుమ్క మొచ్చు తెన్ దెంక దేముడుచి అత్తి అస్సి, చి తుమ్క సరిపుచుప జతిసి కి, పడ్డొ కిచ్చొ కిచ్చొ చెంగిల్ కమొక తుమ్ మొచ్చు తెన్ దెంక తెరితి రిసా కి, సరిపుచుప జతిసి తుమ్క దెంక జోచి ఇష్టుమ్. ⁹ దేముడుచ కొడొతె పూర్గుమ్ రెగ్డయ్లి అస్సి.

‡“జోవయింక తిలిసి జో వంట దెతయ్, బీద సుదల్క జో దర్ముమ్ తెన్ దెతయ్, జోవయించి జా సత్తిమ్ కెయ్క తెయ్క తాఁ గెచ్చెదె.”

¹⁰ తుమ్ బి గల్లి రిసా బి దెతో ప్రబు, తుమ్ కతి రిసా అన్సిమ్ దెతో ప్రబు, సరిపుచుప జతిసి తుమ్క దెయెదె, పలితుమ్ దెయెదె, చి తుమ్ దర్ముమ్ తెన్ బెదయ్తిన్ చి సత్తిమ్చి పలితుమ్ జో ఒగ్గర్ తయెదె. ¹¹ తుమ్ దర్ముమ్ తెన్ దెతి రిసా ఎత్తితె సామ్నారుమ్ రితి

జస్సె. అమ్చి అత్తి తుమ్ జా దిలె, అమ్ బీద సుదల్క దెమదె, చి దేముడుక జేవ్ జోచి సర్ల దెకవ జోక గవురుమ్ కెరుల. ¹² దస్సి, ఈంజ దర్ముమ్చి సేవ కెర్లె, బీద జల నంపజలనక కామ్క జెతిసి దొర్కు జలిసి దా తస్సె, పడ్డొ అస్సె, “దేముడు దొర్కు కెరయ్లో” మెన జోక జోకర జేవ్ ఒగ్గర్ గవురుమ్ కెరుల.

¹³ ఈంజ కామ్ తుమ్క ఏక్ పరిచ్చు రితి జయెదె. ఈంజ సేవ తుమ్ చెంగిల్ కెర్లె, తుమ్చి సత్తిమ్క రుజ్జు జయెదె. చి క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ ఒప్పున జోక బియఁ తుమ్ ఈంజ సత్తిమ్ కెర్లిన్చి రిసా, దేముడుక గవురుమ్ జయెదె. పడ్డొ, జేవ్ బీద జల నంపజలనక చి అస్సె బావుడ్లు ఎత్తిక తుమ్ కోడ్ దిలిన్చి దర్ముమ్చి రిసా గే దేముడుక గవురుమ్ జయెదె. ¹⁴ అస్సె, తుమ్చి పెట్టి దేముడు జోచి దయక దర్ముమ్ బుద్ది దిలి రిసా జేవ్ మాన్సుల్ తుమ్క ఒగ్గర్ ప్రేమ జా, తుమ్క దెకుక మెన ఆస తెన్, తుమ్చి రిసా కి జేవ్ ప్రార్దన కెరుల.

¹⁵ క్రీస్తుచి అత్తి దేముడు అమ్క దిలి వరుమ్ కెర్లి గే కో సంగుక నెతిర్లి. జోచి ఎదివాట్ దర్ముమ్చి రిసా జోక జోబర.

10

బుద్ది నే జా తిలె సిచ్చు కెరుక తయెదె

¹ క్రీస్తు కిసి మెత్తన తా మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితె తిలన్ గే తుమ్ జాన్సు. జలె, ఆవ్ పవులు, క్రీస్తుచి కన్కారుమ్ దెకితి దస్సి బుద్ది తెన్ సొంత తుమ్క బతిమాల్పా జతిసి. అమ్చి రిసా సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ సంగితిన్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్చి మొక్కె మెత్తన అస్సి, గని ఉట్ట గెలె పడ్డొ దయిరిమ్ తెన్ ఆవ్ గోల కెర్లె, బెర్లె! ² జలె, కిచ్చొ అస్సె బతిమాల్పా జా ఆవ్ సంగితిన్ మెలె, ఆవ్ తుమ్తె అస్సె అయ్లె పొదిక

ఆవ్ ఇసి దయిరిమ్ తెన్ గోల కెరుక నెంజితి రితి, జేవ్ అల్లరిచ మాన్సుల్ బుద్దిజా తత్తు, నెంజిలె అప్పె కిసి డీస్తయ్ మెలె, అయ్లె కచితుమ్ జోవయింక గోల కెరుక త్తయెదె. అమ్క 'పూములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చ ఆసల్ ఇండితతి' మెన జేవ్ మాన్సుల్ అమ్క నింద కెర్తతి, గద.

³ జలె, అమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్తె జలె కి, ఆమ్ కెర్తి యుద్దుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి రగుమ్చి యుద్దుమ్ నెంజె. ఆత్మయుద్దుమ్ ఈంజ. ⁴ పాపుమ్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్త అమ్చ అయ్దల్ ఈంజయ్ లోకుమ్చ నెంజితి. అమ్చయ్ అయ్దల్ దేముడుచి సెక్తిచ అయ్దల్, చి సయ్తాన్చి సెక్తి తిలిన్ ఎత్తిచి ఉప్పిరి; కేన్ ఒగ్గర్ సెక్తిచి జలెకి; ఈంజేవ్ అయ్దల్ జీనుల. ⁵ దేముడు దిల ఆత్మఅయ్దల్ తెన్ని జోవయించి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జత కొడొచి ఉప్పిరి జిన్తనుమ్, జోవయింక మాన్సుల్ జాన్తిన్క పిట్టయ్తి బడాయ్ తిల కొడొ ఎత్తిచి ఉప్పిరి జిన్తనుమ్, చి మాన్సుచి మెన్సు తిలి ఎత్తి ఉచరన మార్పువ జా క్రీస్తుక బితి రితి, జోవయించ జేవ్ ఉచరన మార్పువ కెర్తనుమ్. ⁶ అన్నె, దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండితి రితి తుమ్ కొరిందిల్ బుద్ది జలదు మెలె, అమ్ అయ్లె కో సేనిల మాన్సుల్ బుద్ది నే జా తిలె, జోవయించ తప్పుల్క ప్రబుచ అయ్దల్ తెన్ సిచ్చ కెరుక బిము నాయ్.

⁷ తుమ్చి మొక్కె తిలిన్కయ్ తుమ్ దెకితె తత్తుసు. 'క్రీస్తుచ ఆము' మెన తుమ్చితె కో ఉచరంతతి గే, జేవ్ కిసి క్రీస్తుచ జా అస్తి గే, అమ్క 'జేవ్ కి క్రీస్తుచ' మెనయ్ ఒప్పన్తు. ⁸ తుమ్క పాడ కెరుక నాయ్ గని క్రీస్తుచి తెడి డిట్టుమ్ కెరుకయ్ మెనయ్ జోవయించి కామ్చి రిసా ప్రబు అంక అదికారుమ్ దా అన్నె. జా అదికారుమ్చి రిసా ఆవ్ ఏక్ వేల ఇదిల్ ఒగ్గర్ సంగిలె కి,

అంచి మరియాద గెచ్చుక జో సెలవ్ దెయె నాయ్.

⁹ ఆరి బియడ్డి రిసా ఇన ఉత్తల్ రెగ్గి నాయ్. దస్సి ఉచర నాయ్. ¹⁰ "జోవయించ ఉత్తల్తె డిట్టుమ్ డీస్తయ్, గట్టిజ సంగితయ్, గని ఇన్నె తిలె పొది జో బియ: కెర జా కిచ్చి గట్టిజ సంగె నాయ్" మెన అంచి ఉప్పిరి గోస జలన సంగితతి. ¹¹ జలె, జేవ్ మాన్సుల్ కిచ్చి అర్దుమ్ కెరంతు మెలె, అమ్ నెంజిలె పొది ఉత్తుమ్తె కిచ్చి రెగుడుమ్దె గే, అయ్లె పొది కచితుమ్ జర్గు కెరుమ్దె. ¹² జోవయించి సొంత గవురుమ్ సంగనత జేవ్ సగుమ్జిన్క దెకిలె, 'జోవయింతెన్ సమ్మందుమ్ జలన ఆము' మెననుక నెనుమ్, జోవయింక దెక పరిచ్చ కెరనుక నెనుమ్. బెదె నాయ్. జేవ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దెక దస తీర్పుల్ కెరంతిసి వెల్లో మెనంతిసి సూటి నాయ్. దస్సి జా జా, బుద్ది నెంజిల రిత జతతి.

పాపులీంసి సొంత గవురుమ్ సంగన్ని రితి జలిన్

¹³ సత్తిమ్ జతి కంట అన్నె గవురుమ్ సంగనుమ్ నాయ్. గని దేముడు అమ్క వంట దిలి ఎదిలి గవురుమ్ సంగనుమ్దె; సుబుమ్ కబుర్ తెన్ తుమ్చి ఎద అమ్ పావుక మెన జో అమ్క దా అన్నె. చి జాచి రిసా సంగనుమ్దె. ¹⁴ తుమ్తెయ్ గెతి రితి అమ్క దిలి సేవ పావెతి నాయ్ జలె, అమ్ తుమ్కయ్ కిచ్చి సంగుక బెదితి నాయ్. గని దూరి జలెకి, క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తి రిసాయి ఎత్తిచి కంట ఆమి తొలితో తుమ్తె అయ్లమ్మి. ¹⁵ సత్తిమ్చి కంట అన్నెయ్ గవురుమ్ సంగనుమ్ నాయ్. వేర మాన్సు సైమల్ సేడ కామ్ కెర్లిన్క 'అమ్ కెర్లమ్' మేనుమ్ నాయ్. గని అమ్చి ఆస కిచ్చి మెలె, తుమ్చి నముకుమ్ వడ్డిలె, తుమ్చి ప్రాంతుమ్తె అన్నె ఒగ్గర్ గెద్విలె ప్రబుచి కామ్ అమ్ కెర్తి వాల్ దొర్పు జయెదె, ¹⁶ చి

తుమ్చి ఒత్తల్తోచ ప్రాంతుమ్లుతె కి అమ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక జయెదె; వేర మాన్సుల్ కెర్లెన్క 'అమ్ కెర్లమ్' మెన నే సంగితె.

17 జలె,

*“కో కచి గవురుమ్ సంగుక జలె, ప్రబుచి గవురుమ్ సంగుతు”

మెన దేముడుచి కొడెతె రెగ్గ అస్సె, గెద.

18 కిచ్చొక మెలె, సొంత గవురుమ్ సంగన్లె కిచ్చొ గవురుమ్ నెంజె, గని ప్రబు కక్కయ్ గవురుమ్ కెరెదె గే, జో మాన్సు నిజుమి గవురుమ్ జయెదె.

11

తప్పుచి బోద సూన మోసిమ్ జతు నాయ్

1 అవ్ అప్పె ఇదిల్ తెలివి నెంజిల్ రితి లట్టబ్బె, దయ కెర ఓరుసు జా! అంచి రిసా కిసి జలెకి తుమ్ దస్సి కెర్తసు. 2 తుమ్క 'ప్రబుతె పూర్తి నిదానుమ్ జతు' మెనయ్ అంక ఆస. ఎక్కి మున్సున్క నిదానుమ్ తిలి తేర్చి తుమ్ జతి రితి, పెండ్లిక క్రిస్తుక తుమ్క నావ్ కెర సార్ప దిలయ్.

3 గని పూర్ణమ్ అయి రూపుమ్ జా తిలొ సయ్తాన్ జోచి మాయక కిసి *హవ్వక మోసిమ్ కెర్లొ గే, దస్సి తుమ్క 'క్రిస్తుక ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ తత్తు నాయ్' మెన, తుమ్చి చెంగిల్ బుద్ది జో సయ్తాన్ మార్పువ కెరెదె మెన అమ్క బయిమ్.

4 అవ్ కిచ్చొక ఇసి ఉచర్తసి మెలె, కో జలెకు తుమ్తె జా కెర, యేసుచి రిసా అమ్ బోదన కెర్లెసి నాయ్, గని వేరచి సికణ్ణె, తుమ్ బే బేగి జో మాన్సుక నంప కెర్తసు. నెంజిలె, తుమ్క దిలి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ నాయ్ గని వేరయ్ ఆత్మ తుమ్క దొర్కు జలె, నెంజిలె తుమ్ నంపజలి సుబుమ్ కబుర్ నాయ్ గని వేరయ్ కోడు సూన్లె, తుమ్ జా వేరచిక నంపజా తుమ్ బే బేగి మార్పువ జతసు.

5 వేర సికణ్ణ 'ఒగ్గర్ వెల్లొ బారికుల్' మెన తుమ్ సంగిత జేవ్ వేర మాన్సుల్చి కంట అవ్ ఎద్దికి దాక్ జయి నాయ్ మెన అవ్ జాని. 6 లట్టబుక అవ్ తెలివి నెంజిలె కి, ప్రబుచి గ్యానుమ్ అంక అస్సె. కెయ్చ కి కిసి జలె కి ఈంజ గ్యానుమ్ తుమ్క సొస్తుమ్ జానవ అస్సె.

7 తుమ్క 'చెంగిల్ జతు' మెన, తుమ్తె కిచ్చొ తోడు నే నజితె దాక్ కెరన్య దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ అవ్ సికణ్ణిసి పాపుమ్ గే? 8 వేర సంగుమ్లుచి డబ్బుల్ అవ్ నజన చోర్లి రితి జా అస్సె. ప్రబుచి నావ్ తెన్ తుమ్కయ్ సేవ కెర్తి అంచి ఆసచి రిసా జా డబ్బుల్ జోవయింతె నజిలయ్. 9 పడ్డె, తుమ్చి తెన్ అవ్ తిలి పొది అంక కొత్తు తిలె, తుమ్చితె కక్కయ్ కి జా జాడు వయడి నాయ్. మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్ తెంతొ అయ్ల బావుడ్లు అంక కొత్తు తిలిసి ఎత్కి దిల. జాకయ్ తెదొడి తుమ్క జా జాడు వయడి నాయ్, చి అప్పె తెంతొ కి కిచ్చొ జాడు కి తుమ్క వయడుక నెసి.

10 క్రిస్తుచి సత్తిమ్ అంచి పెట్టి కిసి అస్సె గే, ఈంజ ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్తె అవ్ డబ్బుల్ గట్ట నే నజితిన్చి రిసా కో వేరయ్ సంగుత్ నాయ్. జేవ్ వేర సంగుక వాట్ దెయి నాయ్. అవ్ అప్పెక కెర్లి రితి దస్సి కెరై తయిందె. 11 కిచ్చొక? తుమ్క ప్రేమ కెరి నాయ్ గే? తుమ్క అవ్ ప్రేమ కెర్లెసి 'నిజుమి' మెన దేముడు జానె.

మోసిమ్ కెర్త బారికుల్

12 'సుబుమ్ కబుర్ కామ్చి రిసా డబ్బుల్ నజనయ్ అమ్చి రితి జేవ్ కి కెర్తతి' మెన, డబ్బుల్ ఆసక సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్త జేవ్ అన్నె మాన్సుల్ అమ్చి రిసా సంగితతి. ఈంజ కామ్ జేవ్ కెరుక అదికారుమ్ నాయ్. పడ్డె, జోవయించి రితి అమ్ నే కెర్లెన్క రుజ్జు తతి రితి, అవ్ అప్పె ఎద డబ్బుల్

* 10:17 10:17 యిర్షియా 9:24. * 11:3 11:3 ఆదికాండుమ్ 3:1-7.

గట్ట నే నజీతే సుబుమ్ కబుర్ కామ్ ఆరి కెర్తె తయిందె. ¹³ దస మాన్సుల్ అబద్దుమ్కయ్ “ప్రబు అమ్క ఈంజ కామ్ తియార అస్సె. జోచ బారికుల్ ఆమ్” మెనన ఆరి సంగితతి. మోసిమ్ కెర్తస, జేవ్. ఆరిక క్రీస్తుచ బారికుల్ ఆమ్ మెనంతతి. ¹⁴ దస్సి కెర్తతి మెన తుమ్ ఆచారిమ్ జంక నాయ్. సయ్తాన్ కి మోసిమ్ కెర పరలోకుమచి ఉజిడ్చొ దూత రిత్తో డీసుక జానె. ¹⁵ జాకయ్ జోచ సేవ కెర్తస కి ‘పరలోకుమచి సత్తిమ్చ సేవ కెర్తస అమ్’ మెన ఆరి సంగనుల ఆచారిమ్ నెంజె. గని జేవ్ కెర్త కమొ కొల్లి ఆకర్క సిచ్చయ్ జవుల.

¹⁶ జలె, అన్నెక్ సుట్టు ఆవ్ సంగితసి. కిచ్చొ మెలె, అంక వెరి మెన కో ఉచర నాయ్. గని ‘వెరి’ మెన ఉచరై, అంక బెదవన జా, చి అంక ఇదిల్ జవున్ గవురుమ్ తయెదె. ¹⁷ ఆవ్ అప్పె సంగితిసి ప్రబు సంగిలిసి మెన నెంజె, గని దయిరిమ్ తెన్ ఇసి గవురుమ్ సంగుక తెలివి నెంజిల్ రిత్తో జతసి. ¹⁸ ఒగ్గర్జిన్ ఈంజ లోకుమ్చ కమొచి రిసా గవురుమ్ సంగనుల. ఆవ్ కి గవురుమ్ సంగనిందె. ¹⁹ తుమ్క బుద్ది అస్సెచి రిసా బుద్ది నెంజిలసక సర్ల తెన్ ఓర్పుప జతసు! ²⁰ మెలె, ఎక్కిలో తుమ్క దెర్ను సేడయ్లె, నెంజిలె మోసిమ్ కెర తుమ్చి అత్తి లాబుమ్ కెరనై, నెంజిలె బడాయ్ జా వెల్లో మెననై, నెంజిలె తుమ్క మొక్కె పెట్టె, తుమ్ ఓర్పుప జతసు! ²¹ దస అల్లర్ కమొ కెరుక ఆమ్ నెతిర్లమ్ మెన లాజ్ తెన్ ఆవ్ ఒప్పునుక, ఏక్! గని జోవయింతె కో కిచ్చొచి రిసా గవురుమ్ సంగనై; ఆవ్ అప్పె తెలివి నెంజిల్ రితి లట్టబ్బసి; ఆవ్ కి దస్సిచి రిసా గవురుమ్ నజనుక దయిరిమ్ అస్సె. ఆవ్ తెలివి నెంజిల్ రితి కొడొ జతసి. ²² జేవ్ ఎబ్రియుల్ జవుల గే? ఆవ్ కి ఎబ్రియుడు! జేవ్

ఇస్త్రాయేలుల్ జవుల గే? ఆవ్ కి ఇస్త్రాయేలుడు. జేవ్ అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్లిల గే? ఆవ్ కి జోచి సెకుమ్తె జెర్లిలయ్. ²³ జేవ్ క్రీస్తుచ సేవ కెర్తస గే? జలె, జోవయించి కంట ఆవ్ చెంగిల్చి. ఆవ్ అప్పె వెరి రితి లట్టబ్బె తుమ్ చెప్పించుప కెర. జోవయించి కంట ఆవ్ కిసి చెంగిల్చి జోచొ సేవ కెర్తొసా జయిందె మెలె, జోచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా జోవయించి కంట ఆవ్ అన్నె ఒగ్గర్ కామ్ కెర అస్సి, ఈంజ కామ్చి రిసా అన్నె ఒగ్గర్ సుట్టు జేలి జా అస్సి, ఒగ్గర్ సుట్టు దెబ్బల్క సిచ్చ జా అస్సి, ఒగ్గర్ సుట్టు మొర్తి రితి జా తిలయ్. ²⁴ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ పావ్ సుట్టు కొర్డ తెన్ ముప్పుయ్నొప్పు దెబ్బల్చి సిచ్చ అంక పెట అస్తి. ²⁵ తివ్వెరి డండల్ తెన్ అంక పెట అస్తి, ఏక్ సుట్టు పత్రల్ గల అంక మారిత, తివ్వెరి ఓడతె గెలి పొది ఓడ పత్రె లయితయిక్యం డుజ గెతయ్, ఏక్ సుట్టు ఒండి మెద్దెనె ఒండి సరారాతి సముద్దుమ్తె సేడ తిలయ్. ²⁶ ఒగ్గర్ సుట్టు దూరి ప్రయానుమ్ గెచ్చ అస్సి. దసితె గడ్డొ జీసీతి ప్రమాదుమ్, చోర్లచి రిసాచి ప్రమాదుమ్, అంచి సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్చి రిసాచి ప్రమాదుమ్, యూదుల్ నెంజిలసచి అత్తి ప్రమాదుమ్ కి జా అస్సి. పట్టుల్తె, బయిలు దేసిమ్లుతె, సముద్దుమ్తె కి ప్రమాదల్ జా అస్సి. మోసిమ్క ‘నంపజలస ఆమ్’ మెనన్లసచి అత్తి కి ప్రమాదల్ జా అస్సి. ²⁷ ఒగ్గర్ కామ్ కెర కెర సైమల్ సేడ అస్సి. ఒగ్గర్ రాతివొ నిజె నాయ్, ఒగ్గర్ సుట్టు చువ్వె తన్నెతా అస్సి, ఒగ్గర్ సుట్టు అంక అన్నిమ్ దొర్కు జయె నాయ్, ఒగ్గర్ సుట్టు చల్లక, పాలల్ నెంజిలిన్క బాద సేడ అస్సి. ²⁸ జేవ్ ఆవ్ సేడ్ల బాదల్ ఎత్తిక పిట్టవ అన్నె

కిచ్చి మెలె, ప్రబుచ సంగుమ్లు ఎత్కిక 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ ఉచర్తై తతిసి అంక పెల్లితయ్, కామ్ రితి జతయ్. 29 కో డిట్టుమ్ నెంజిలె, ఆవ్ కి డిట్టుమ్ నెంజిలి రితి దుకుమ్ జతసి; జోవయించి జాడు వయిలి రితి. కో పాపుమ్తె దెర్పు సేడ్లె, అంక ఒగ్గర్ దుకుమ్ తయె నాయ్ గే? ఒగ్గర్ దుకుమ్ జతసి.

30 జలె, ఆవ్ గవురుమ్ నజనుక జలె, కిచ్చొచి రిసా గవురుమ్ సంగనిందె మెలె, ఆవ్ అప్పు తిలిన్చి రిసాయి గవురుమ్ సంగనిందె. 31 ఆవ్ సంగిలిన్ ఎత్కిక 'అబద్దుమ్ నెంజె' మెన ప్రబు జలో యేసుక అబ్బొన్ జలో కెయెక తెయెక మెచువ జతోసా మెన దేముడు జానె.

32 పడ్డై, అన్నె ఏక్ బాద ఆవ్ సేడ్డిన్చి రిసా గవురుమ్ నజనుక వచ్చు గెలయ్. కిచ్చొచి మెలె, దమస్కు పట్టుమ్తె అంక 'దెర్పు' మెన జా సుట్టు అరిత రానొచి తెడిచొ అదికారి జా పట్టుమ్చ నయ్న్యుమ్ సుదల్క రకడ్లన్, 33 గని నంపజులన అంక గ్రంపతె వెసడ పట్టుమ్చి కోటచి ఉప్పిరిచి గదితె వెగడ దా, కిట్టివాట్ వాలివొ తెన్ కోటచి ఒత్తల్తొ ఉత్తవ దిల, చి జో అదికారితె దెర్పు నే సేడ్లె ఉట్టు అయ్లయ్.

12

పవులు చి సిచ్చు

1 జలె, ఆవ్ గవురుమ్ నజనుక అస్సె. గవురుమ్ సంగన్లె అంక లాబుమ్ నాయ్, గని ప్రబు దెకయ్ల సిచ్చల్చి రిసా, జో దెకయ్ల రుజుల్చి రిసా ఆవ్ సంగిందె. 2 క్రీస్తుచొ మాన్సు ఎక్కిలోక జాని. అప్పె చొచ్చ వెర్పుల్ జలి, ఈంజొ మాన్సు పరలోకుమ్తె ప్రబు తిలిన్తె ఉక్కిల్ జలో. ఈంజొ మాన్సు ఇన్నెచి ఆగ్ తెన్ని ఒత్త ఉక్కిల్ జలో గే ఎక్కి ఇన్నెచి ఆత్తుయి ఉక్కిల్ జలి గే నేని,

దేముడు జానె. 3 గని పరలోకుమ్చి ఒత్తచి పరదీసుతె నిజుమ్ ఉక్కిల్ జలో మెన జాని. ఇన్నెచి ఆగ్ తెన్ని ఒత్త ఉక్కిల్ జలో గే ఎక్కి ఇన్నెచి ఆత్తుయి ఒత్త గెలి గే నేని, గని దేముడు జానె. 4 ఒత్త కిచ్చొ సూన్లొ గే కేన్ మాన్సుకి అన్నె సంగుక నెత్తై, సంగుక నెంజె. 5 ఈంజొ మాన్సుచి రిసా ఆవ్ గవురుమ్ సంగిందె, గని అంచి నావ్ తెన్, జలె, ఎక్కి ఆవ్ అప్పు తిలిన్చి రిసాయి సంగనిందె. గని వేరచి రిసా, జలె, గవురుమ్ సంగి నాయ్.

6 ఆవ్ గవురుమ్ నజనుక ఉచర్తై, అంక వెర్తి మెనుక, బుద్ది నెంజిలొసా మెనుక నెంజె. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ సంగితిసి సత్తిమ్ గని అంచితె దెకితి కంట సూన్తి కంట కో అంక అన్నె గవురుమ్ ఉచరుక అంక ఆస నాయ్ చి రిసా తుక్కై తయిందె. 7 పడ్డై, ప్రబు అంక ఒగ్గర్ రుజుల్ దెకయ్లిన్చి రిసా ఆవ్ నే పులితి రితి, అంక ఏక్ బాద తంక జో సెలవ్ దా అస్సె. కిచ్చొ మెలె, సయ్తాన్ అంక అల్లర్ కెర్తి రితి అంచి అగి కంటొ బూస్తి రితి ఏక్ బాద దా అస్సె; అంక 'పులున్ నాయ్' మెన. 8 జలె, 'ఈంజు బాద అంక ములున్' మెన, తివ్వెర్తి ప్రబుక బతిమాల్పా జా ప్రార్దన కెర్లయ్, 9 గని జో అంక, "అంచి దయ తుక సరిపుచువ జయెదె. తుయి అప్పు తిలె, తుచి అత్తి ఆవ్ కెర్తినతె అంచి సెక్కి పూర్తి డీసెదె" మెనయ్, ప్రబు సంగిలన్. జాకయ్ ఆవ్ అప్పు తిలిసి అన్నె సర్ల తెన్ ఒప్పునిందె, చి క్రీస్తుచి సెక్కి అంచితె కామ్ కెరెదె. 10 జాకయ్, క్రీస్తు గవురుమ్ జతి రిసా ఆవ్ అప్పు తిలె, మాన్సుల్ అంక నిస్కారుమ్ కెర్తై, ఆవ్ సైమల్ సేడ్లె, విరోదుమ్ సుదల్ అంక అల్లర్ కెర్తై. ఆవ్ కస్తల్ సేడ్లె, అంక సర్ల. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ అప్పు తిలె పొది, ఆవ్ అప్పు తిలిన్తె ప్రబుచి సెక్కి బార్ జా జోచి గవురుమ్ దెకయ్తయ్.

నత్తిమ్ నెంజిల 'బారికుల్'

11 ఆవ్ ఈంజి ఎత్తి సంగిలీసి తెలివి నెంజిల్ రితి, గని ఆవ్ సంగిత్ రితి తుమి పెలయ్లదు. తుమి అంచి రిసా 'నత్తిమ్చొ' మెన సాచి సంగితదు జలె, జతి. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ వేరయ్ మాన్సుల్; 'ఒగ్గర్ వెల్లో బారికుల్' మెన తూమ్ సంగితను; కిచ్చొ నెంజిలె కి ఆవ్ జోవయించి కంట ఇద్దికి దాక్ నెంజి. 12 క్రీస్తుక నత్తిమ్చొ బారికి ఆవ్ జలిన్క రుజ్జుల్ దెకయ్త కమె తుమచి మొక్కె జర్గు జల. మెలె, ఒగ్గర్ బాదల్ సేతుమ్ తెన్ ఓర్పుప జలయ్, చి ప్రబు జోవయించి సెక్తిచ రుజ్జుల్ దెకయ్లో, ఈంజి లోకుమ్తె నెంజిల కమె దెకయ్లో, వెల్లెల వెల్లెల కమె జర్గు కెర్లో.

13 జలె, ప్రబుచ అన్నె సంగుమ్లుచి కంట తుమ్క కిచ్చొ పిట్టి? ఎక్కి పిట్టి మెలె, ఆవ్ జితి డబ్బుల్ తుమ్తె నజీ నాయ్. ఈంజి తప్పు అంక చెమించుప కెర, 'తప్పు' మెంతను జలె!

అమ్తె లాబుమ్ కెరన్లది, అమ్క మోసిమ్ కెర్లది

14 ఈందె, అన్నెక్ సుట్టు తుమ్తె జెంక తెయార్ జా అస్సి. ఇన్నెతెన్ ఆవ్ అయ్లీసి తివ్వెరి జయెదె. అయ్లె, తుమ్క కిచ్చొ జాడు వయడి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమచి ఆస్తి ఆవ్ నెసి, గని తుమచి ప్రేమకయ్ అంచి ఆస. *అయ్యన్క అబ్బొన్క పోస్తి రితి బోదలీ కుడవ్క కెరనుక పూచి నాయ్, గని జోవయించ బోదల్క పోస్తి రిసా అయ్యసి అబ్బొన్ కుడవ్క కెర అస్సె. 15 తుమచ ఆత్మల్క 'చెంగిల్ జతు' మెన ఆవ్ సర్ల తెన్ నస్తుమ్ జయిందె, అంచి జీవు దెయిందె. ఆవ్ తుమ్క ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లె,

తుమి అంక తొక్కి ప్రేమ కెర్లె చెంగిల్ గే? తుమ్ ఉచర.

16 నాయ్, ఆవ్ జితిన్చి జాడు తుమ్క వయడి నాయ్, గని 'జో మోసిమ్చొ, తెలివి తెన్ అమ్క మోసిమ్ కెర్లో' మెన తుమ్ అంక సంగితను.

17 జలె, తుమ్తె ఆవ్ తెద్రయ్లన చి అత్తి తుమ్తె కెయ్ కిచ్చొ లాబుమ్ కెరన్లయ్ గే? నాయ్, గెద. 18 'గో' మెన తీతుక బలవంతుమ్ కెర్లయ్, చి జో తెన్ జో అన్నెక్ బావొక తెద్రయ్లయ్. తీతు జవున్ తుమ్క మోసిమ్ కెర్లో గే? నాయ్, గెద. ఆమ్ కి జోచి బుద్ది తెన్ ఇండుమ్ నాయ్ గే? ఆమ్ కి జోచి రితి జిము నాయ్ గే?

తుమ్తె జెతి పొదిక తుమ్ నత్తిమ్ జా తా

19 అమ్చి నత్తిమ్ సంగితిన్క 'ఎక్కి జోవయించి సొంత నావ్ తతి రిసాయి అమ్చి మొక్కె సంగితతి' మెన ఉచరై తిలదు గే? నాయ్, అమ్చి ఉద్దెసుమ్ దస్సి నాయ్. క్రీస్తుచి తెడి దేముడుచి మొక్కె సంగిలమ్, సంగితనుమ్.

20 కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ తుమ్తె తిలె, తుమ్ వేర మార్పుప జా తస్తె మెన, పడ్డొ తుమ్ అంకయ్ దెకిలె, 'జో దస్సి అస్సె, చి అమ్క ఇస్తుమ్ నాయ్' మెన తుమ్ సంగితె మెనయ్ అంక బయిమ్. అన్నె కిచ్చొ మెలె, తుమ్ జట్లు తెన్, గోనల్ తెన్, కోపల్ తెన్, 'అన్నె మాన్సుల్ కిన్ జలె జతు గని అమ్మి చెంగిల్ కెరనుమ' మెలి రితి బుద్ది తెన్ ఏక్ వేల తస్తె. ఎక్కిలోచి రిసా ఎక్కిలో ఆరిచ నిందల్, సొండెల్ కొడొ సంగితె తస్తె, పుల తస్తె, ముద్దొ నెంతె తస్తె మెన ఆవ్ బితసి.

21 అన్నె కిచ్చొచి రిసా ఆవ్ బితసి మెలె, ఆవ్ తుమ్తె అన్నె అయ్లె, తుమచి రిసా దేముడుచి మొక్కె లాజ్ జయిందె, చి తుమచి తెచ పాపుమ్

* 12:14 12:14 పవులు జేవ్ కొరిందిల్క అయ్యన్ అబ్బొన్ రితి జయెదె, గెద. జొయ్యి జోవయంక తొలితో సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లో, గెద.

కెర అప్పక పాపుమ్ నే ఒప్పున్లనచి రిసా ఆవ్ ఏడుక తయెదె. కేన్ పాప్తల్ మెలె, లంజెబుద్ది, లంజెకమెు, ఆగ్గచ ఆసల్ ముద్దో నే కెరంతిసి, దనచ జేవ్ ఇండితిసి.

13

ప్రబుచి సెక్తి తెన్ తీర్పు కెరుక తయెదె

1 ఆవ్ తుమ్తె అన్నె అయ్లె ఇన్నెతెన్ తివ్వెరి జయెదె. అయ్లె, కక్క తీర్పు కెరుక జలె, దొగుల తీగ్ల సాచుల్చి సాచి బెద, రుజ్జు జంక. 2 అగ్గె పాపుమ్ కెర్లనక చి జేవ్ అన్నె ఎత్తిజిన్క అగ్గె జాగర్ల సంగిలయ్; సిచ్చ కెరుక జయెదె, మెన. ఆవ్ అప్పె ఒత్త నెంజిలె కి, జా సుట్టు ఆవ్ ఒత్త గెచ్చ తిలి పొది; తెదోడి ఆవ్ తివ్వెరి తుమ్తె జా తిలయ్, గెద. జలె, తెదోడి సంగిలి రితి, అప్పె కి కిచ్చో సంగితసి మెలె, ఆవ్ అయ్లె పొది జేవ్ చెంగిల్ నే జా తిలె, కచితుమ్ తీర్పు కెర సిచ్చ దెయిందె.

3 “తుయి సంగితిన్క ‘క్రీస్తు సంగిలిసి’ మెన అమ్ చినితి రిసా రుజ్జు దెకవు” మెన అంక తుమ్ కొంకడ్లసు. ఆవ్ అయ్లె, రుజ్జు దెకితె. తుమ్చి రిసా క్రీస్తు అప్పు జయె నాయ్. తుమ్తె జోచి సెక్తి దెకయ్తయ్! 4 నిజుమి, జో మాన్సు జెర్మున్ జలిన్క అప్పు తతికయ్, సిలువతె జోక మార్ల, గని దేముడుచి సెక్తిక జో జీవ్ జా ఉట్ట జితయ్. అన్నె, జో తెన్ ఆమ్ కి అప్పు అస్సుమ్, గని తుమ్క ‘చెంగిల్ జతు’ మెనయ్ అమ్ తుమ్క బుద్ది సంగుక సిచ్చ కెరుక మెలె, యేసుక జయెడ్ల దేముడుచి సెక్తికయ్ జర్గు కెరుమదె. క్రీస్తు తెన్ జయి సెక్తిక జితసుమ్.

5 తుమ్, తుచి నముకుమ్తె నిదానుమ్ జా అస్సున్ గే నాయ్ గే, తుమ్క తుమి పరిచ్చ కెరన. రుజ్జుల్ దెకన. యేసుక్రీస్తు తుమ్చి పెట్టి అస్సె మెన తుమ్క తుమి నేన్సు గె? గని ఏక్

వేల జో తుమ్చి పెట్టి నాయ్ జలె, చి పరిచ్చతె తుమ్ ఓడుప జా అస్సున్. 6 జా పరిచ్చతె ఆమ్, జలె, ఓడుప నే జలిసి తుమ్క రుజ్జు డీసున్ మెన అంచి ఆస.

7 అమ్చి సత్తిమ్ రుజ్జు జతి రిసా నాయ్, గని ఆమ్ ఓడుప జలి రితి డీసిలెకి నే డీసిలెకి, ‘చెంగిల్ తిలిన్ కెర్లు’ మెన, ‘పాపుమ్ కెర్లు నాయ్’ మెన, తుమ్చి రిసా దేముడుక అమ్ ప్రార్దన కెర్లసుమ్. 8 సత్తిమ్ పిట్టవుక నెత్తుమ్, సత్తిమ్ పిట్టవుక అమ్క ఇస్టుమ్ నాయ్. సత్తిమ్ కెర్లె రిసాయి అమ్చి ఆస. 9 అమ్ అప్పు తిలె, తూమ్ డిట్టుమ్ తిలె, అమ్క సర్ద. అమ్ కిచ్చోచి రిసా ప్రార్దన కెర్లసుమ్ మెలె, తుమ్క ‘అప్పెచి కంట ఆత్మక అన్నె చెంగిల్ జతు’ మెనయ్ ప్రార్దన కెర్లసుమ్.

10 తుమ్క ఆవ్ దూరి తిలి పొది ఆవ్ కిచ్చోక ఇని రెగిడ్లసి మెలె, ఆవ్ అయ్లె పొదిక ప్రబు దిలి అంచి అదికారుమ్క తుమ్క సిచ్చ కెరుక నెంజిలె, అంక సర్దయ్ తయెదె. జా అదికారుమ్ ముక్కిమ్క అంక కిచ్చోక ప్రబు దా అస్సె మెలె, నంపజలనక పాడ్ కెరుక నాయ్, గని జోవయింబి ఆత్మక డిట్టుమ్ కెరుకయ్ దా అస్సె.

ఆకర్ కోడు

11 జలె, బావుడ్లు, తుమ్ చెంగిల్ తా, పూర్తి బుద్ది తెన్ ఇండుక ఆస జా మార్పుప కెరన మెన ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగిలిసి దెరన, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ప్రేమ తెన్ తా. సేంతుమ్ తెన్ బెద కట్టు తెన్ జియ, చి ప్రేమ తిలో సేంతుమ్ తిలో దేముడు తుమ్చి తెన్ తయెదె. 12 ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి రితి ప్రబుచి నావ్ తెన్ సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జొకర. 13 ఇన్నెచ నంపజల బావుడ్లు ఎత్తిజిన్ తుమ్క జోవయింబి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి.

14 ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ,
 దేముడుచి ప్రేమ, అన్నె జోచి సుద్ది తిలి
 ఆత్మ దెతి కట్టు తుమ్ ఎత్కిజిన్చి పెట్టి
 తవున్, తుమ్చి నెడిమి తవున్.

గలతీయుల్క రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో పవులు గలతీయు పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు
1-2 కేన్ మాన్సు నిసాన తెద్రయలిసి నెంజె, కేన్ మాన్సు తెంతో జలిసి నెంజె, యేసుక్రీస్తు, జోక అన్నె జయడ్లొ దేముడు అబ్బొసి తెన్ని, సొంత అంక నిసాన 'అమ్చొ బారికి' మెన యేసుక్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తె రిసొ జో దిలి అదికారుమ్ తెన్ బులితొ జోక్ బారికి జలో పవులు, చి అంచి తెన్ తిల బావుడ్లు, గలతీయ ప్రదేసిమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

3 దేముడు అబ్బొన్చి అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్! 4 అమ్చ పాపల్ వయన గెచ్చయతి రిసొ, ఈంజ పాపుమ్చి ఉగుమ్చి సయతాన్చి తెంతో అమ్క ములవుక మెన మెనయ్, అమ్చొ అబ్బొ జలో దేముడుచి ఇస్తుమ్క, జో క్రీస్తు జోచి సొంత జివు దా మొర గెలన్. 5 జా కామ్చి రిసొ కెయడ తెయడ దేముడు అమ్చొ అబ్బొక జోబర! *ఆమేన్.

సత్తిమ్ బోద సంగితిన్చి రిసొచి కోడు
6 'అంచ మాన్సుల్ జతు' మెన క్రీస్తు కెర్తి దయ వాట్ తుమ్క బుకార్లొ దేముడుక తుమ్ గడియ సంపజలిన్ తెంతో, తెద్ది బే బేగి ముల 'సుబుమ్

కబుర్' మెన వేర మాన్సుల్ సికడ్లిసి తుమ్ సూన్తసుచి రిసొ అంక ఆచారిమ్! 7 జా వేర కోడుక 'సుబుమ్ కబుర్' మెనుక నెంజె, గని సగుమ్జిన్ క్రీస్తుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ † మార్పువ కెరుక ఇస్తుమ్ జా, తుమ్క సిక్కు కెర్తతి. 8 జలె, ఆమ్ కి, పరలోకుమ్చొ కేన్ జవున్ దూత కి, ఆమ్ సూనయలి కంట వేరచి 'సుబుమ్ కబుర్' కో సికడ్లి, జోచి సిచ్చ వయన నానెనుమ్తె గెతు. 9 అమ్ అగ్గె సంగిల్ రితి, అప్పె ఆవ్ అన్నె దన్ని సంగితసి. తుమ్ తెదొడి సంపజలి చి కంట 'సుబుమ్ కబుర్' మెన కో తుమ్క కిచ్చొ వేరచి సికడ్లి, దేముడు దెతి జోచి సిచ్చ వయన నానెనుమ్తె గెతు!

సుబుమ్ కబుర్ క్రీస్తుతెయ్ సికిలిసి
10 జలె, 'వేరచి పొన. ఆవ్ సికడ్లిసి దె' మెన, మాన్సుతె జవున్, దేముడుతె జవున్ గవురుమ్ ఆనన్తి రిసొయి ఆవ్ సంగితసి గే? మాన్సుల్క మెన్స వడంతి రిసొ ఇని జతసి గే? నాయ్, మాన్సుల్క మెన్స వడనుక అప్పక అంక ఆస తత్తి జలె, క్రీస్తుక ‡ గొత్తి సుదొ రితో జతయ్ నాయ్.

11 ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొ జాసుక అస్సె మెలె, అంచి అత్తి సికడ్లి సుబుమ్ కబుర్ మాన్సు అచ్చి ఉచర్లిసి నెంజె. 12 'అమ్క దిలిసి' మెన కేన్ మాన్సు సంగిలి బోదన సూన్లి వాట్ నాయ్, కేన్ మాన్సు అంక సికడ్లి వాట్ నాయ్, గని సుబుమ్ కబుర్ అంక కేన్ వాట్ అయ్లి మెలె, యేసుక్రీస్తు సొంతయ్ అంక డీస దెకయ్లన్.

13 అమ్చ యూదుల్చి రితి ఆవ్ అగ్గె కెర్తె తిలిసి, సంగుమ్లు ఎత్కిక ఆవ్ అగ్గె కిగట్టిజ సిచ్చల్ కెర్తె తిలిసి నూన అన్నున్. దేముడుచ జేవ్ సంగుమ్లు మొత్తుమ్క పూర్తి పాడ్ కెరుక ఆవ్ ఉచర్తె తిలయ్.

* 1:5 1:5 తెద్దిలి మెన ఆమేన్ † 1:7 1:7 బారికుల్ 15:1, 5, 24 'అమ్చొ మోసి పూర్ణుమ్చొచి రితి కెర యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెకయ్ పరలోకుమ్తె గెతి రచ్చున తుమ్క దొర్కు జయెదె' మెన సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయతె కిసి సికడ తిల గే గలతీయుల్క కి మాన్సుల్ దన్ని సికడ తిల. ‡ 1:10 1:10 నెంజెలి 'గొతిమాన్సు రితో' నెంజెలి 'గొతి జలి రితి'. § 1:13 1:13 బారికుల్ 9:1-2.

14 అన్నె, అమ్చ పూర్ణమచ దిలి రితి నెరవెర్పువ కెరుకయ్ మెన అంక ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ ఆస తిలి, చి అమ్ యూదుల్చి గ్యానుమ్ అమ్ యూదుల్చ అలవాట్క దెకిలె, అమ్చ ప్రజల్తెచ అంచి జతచ ఉబెడల్తె అవ్వి ఒగ్గర్ సిక తిలయ్.

15 గని కిచ్చొ జలి మెలె, ఆవ్ నే జెర్మితె అగ్గె తెంతో అంక నిసాన్లో జోచి దయక అంక బుకార్లో దేముడు 16 అంక జోచో దేముడు పుత్తున్క *డినయ్లన్; యూదుల్ నెంజిలనతె ఆవ్ గెచ్చు జో యేసుచి రిసా నూనయ్తి రిసాయి మెన, జో అంక బుకార్తికయ్, మాన్సుక పుసి నాయ్. 17 అన్నె, అంచి కంట అగ్గె యేసు ప్రబుచ బారికుల్ జలనక పుసుక మెన యెరూసలేమ్తె గెచ్చి నాయ్, గని అరేబియ దేసిమ్చి బయలు దేసిమి †ఉట్ట గెలయ్, చి ‡పడ్డో దమన్సుక పట్టుమ్తె అన్నె ఉట్ట అయ్లయ్.

యెరూసలేమ్తె పవులు గెచ్చు తిలిన్

18 ఒత్త తెంతో, అగ్గె నాయ్, గని తిన్ని వెర్పుల్ గెతికయ్, ప్రబుక బారికి జలో కీపేతురు తెన్ దన్నుల్ జంక మెన, *యెరూసలేమ్తె గెలయ్, చి జో తెన్ పనర పొదుల్ తిలయ్. 19 గని ఒత్త తిలి పొది ప్రబుక బావోన్ జలో యాకోబుక దెకిలయ్, గని ప్రబుచ అన్నె బారికుల్ తెన్ తెదొడి దన్నుల్ జయ్యి నాయ్. 20 ఈంజేవ్ ఆవ్ రెగిడ్ల కొడొక 'కిచ్చొ అబద్దుమ్ నెంజితి' మెన, దేముడు సాచి జతయ్.

21 ఒత్త తెంతో కేనె గెలయ్ మెలె, సిరియ చి †కిలికియ ప్రాంతుమ్లుతె

గెలయ్. 22 తెదొడి ఎద కి యెరూసలేమ్తె నాయ్, గని ‡యూదయ ప్రదేసిమ్తెచ అన్నె సంగుమ్లుచ నంపజలన్క అంక దెకిలె, అంక 'జొయ్యి' మెన్న నేన్తి. 23 తెదొడి ఎద్ద అంక జేవ్ దెకుక నేతయ్, గని 'అమ్క అగ్గె అల్లర్ కెర్తె తిలొసా జో. అగ్గె పాడ్ కెరుక జో ఆస తిలి ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ జొయ్యి ఆజి బోదన కెర్తయ్' మెన అంచి రిసా నూన్ల, 24 అన్నె, అంచి రిసా దేముడుక గవురుమ్ సంగితె తిల.

2

యూదుల్ జతి గుర్తుచి తగు

1 ఒత్త తెంతో అన్నెక్ చొద్ద వెర్పుల్ గెతికయ్, ఆవ్ తీతుక కడన బర్నబా తెన్ *యెరూసలేమ్తె అన్నె గెలమ్.

2 'గో' మెన ప్రబుయి అంక జోచి ఇస్టుమ్ దెకయ్తికయ్ గెలయ్, చి 'సుబుమ్ కబుర్' మెన యూదుల్ నెంజిలనతె ఆవ్ కిచ్చొ ఎత్తి బోదన కెర్తె తత్తసి గే, యెరూసలేమ్తెచ సగుమ్జిన్ వెల్లో మాన్సుల్చి మొక్కె †సాచి సంగెలయ్. కచి కచి మొక్కె మెలె, 'సత్తిమ్చ' మెన తుమ్ నంపజలన జాన్తనచి మొక్కె. కిచ్చొక జోవయించి మొక్కె సంగెలయ్ మెలె, ఆవ్ నూనయ్తి సుబుమ్ కబుర్క 'తప్పు నెంజి' మెన జేవ్ రుజ్జు సంగుత్ మెన. నెంజిలె, జేవ్ రుజ్జు నే సంగెలె, సగుమ్జిన్ ఏక్ వేల అన్యానుమ్ తెన్ తత్త, చి అంచి కామ్ పాడ్ కెరుక ఉచర్త.

3 జలె, అంచి తెన్ తీతు ఒత్త తిలొ. గని, జో గ్రీసు దేసిమ్చొ జలెకి, యూదుడు జతి గుర్తుచి సున్నతి జో

* 1:16 1:16 దమన్సుక పట్టుమ్తె పవులు గెతె తిలి వట్ట డీనయ్లన్. బారికుల్ 9:3-9. † 1:17 1:17 ఏక్ వేల ప్రార్దన కెరుక చి జో మార్పువ జలిన్చి రిసా చెంగెల్ ఉచరుక మెన ఒత్త గెలన్. 'బారికుల్' పుస్తకుమ్తె జో ఒత్త గెలిన్చి రిసా సంగె నాయ్. ‡ 1:17 1:17 బారికుల్ 9:22, 23 మొదొల్. § 1:18 1:18 నెంజిలె 'కేపా' మెన, పేతురుక అరముయి బాస తెన్ సంగుల. ఈంజ ఉత్తుమ్ రెగిడ్ల తొలితొచ పుస్తకుమ్ సగుమ్తె 'కేపా' మెన రెగ్ల అస్సి. * 1:18 1:18 బారికుల్ 9:26-29. † 1:21 1:21 జో జెర్మిలి పట్టుమ్ తార్పు కిలికియ ప్రదేసిమి తిలి. తార్పుతె గెలిన్క బారికుల్ 9:30 దెక. జా ప్రాంతుమ్ జేవ్ అన్నె బారికుల్ తిలి యెరూసలేమ్క ఒగ్గర్ దూరి తయెదె. ‡ 1:22 1:22 యెరూసలేమ్ యూదయ ప్రదేసిమ్తె అస్సె. * 2:1 2:1 బారికుల్ 15:1-4. † 2:2 2:2 బారికుల్ 15:4, 12. ముక్కిమ్క పేతురుచి మొక్కె చి యాకోబుచి మొక్కె సంగెలన్. బారికుల్ 15:7, 13.

కెరనుక మెన జేవ్ సత్తిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ బలవంతుమ్ కెర్తె నాయ్.

4 సత్తిమ్ నెంజిల నంపజలసక మాత్తమ్, కో గే లుంకచోరు ఒత్త కడ ఆన తిల. జేవ్ కిచ్చొక ఒత్త పెసిల మెలె, అమ్చ యూదుల్చ పూర్తుల్చ ఆగ్గుల్చి జా సున్నతి కెరంతి జాడు అమ్ నంపజలన నే వయితిసి దెకిలె, జేవ్ †జాడ్లు అమ్ వయితి రితి అమ్క సికడుక మెన ఉచర తిల. జెవ్వి అమ్క అల్లర్ కెర్ల. 5 గని, దేముడుచి దయచి రిసాచి క్రిస్తుచి తెడిచి రచ్చనచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్తె కిచ్చొ కారిమ్లు, యూదుల్చ ఆగ్గుల్చి నే బెదయ్తె తుమ్క దస్సి దొర్కు జస్తె తవున్ మెనయ్, ఎక్కి నిమ్ముమ్ కి జేవ్ సంగిలి కోడుక బియఁ, అమ్ సంగిలి సుబుమ్ కబుర్ మార్పుప కెరుమ్ నాయ్.

6 పడ్డొ 'వెల్లెల మాన్సుల్' మెన ఎత్తిజిన్ సంగితన కి ఆవ్ సంగితి సుబుమ్ కబుర్తె కిచ్చొ వేరచి బెదయ్తి నాయ్. జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జలెకి నెంజిలె కి అంక తేడ నాయ్; దేముడు తేడల్ దెకె నాయ్. జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ మెలసతె కిచ్చొ నొవిచి సిక్కి నాయ్.

7 కియూదుల్తె జో గెచ్చుక సుబుమ్ కబుర్ సాట్ట కెరుక మెన ప్రబు పేతురుక కిసి అదికారుమ్ దా అస్సె గే, దస్సి, *యూదుల్ నెంజిలసతె ఆవ్ గెచ్చుక మెనయ్, ప్రబు తెద్రవ అస్సె మెన జేవ్ యెరూసలేమ్తెచ వెల్లెల మాన్సుల్ దెక ఒప్పున్ల. 8 †యూదుల్ జలసతె పేతురుక తెద్రవ జోచి అత్తి కామ్ కెర్తొ ప్రబు, అంచి అత్తి యూదుల్ నెంజిలసతె కామ్ కెర్తయ్. 9 జలె, జోచొ బారికి

జతి ప్రబు అంక దిలి వరుమ్ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ చిన కెర, యూదుల్చ నంపజలన్క ముక్కిమ్ జలొ యాకోబు, †పేతురు అన్నె యోహాను కిచ్చొ కెర్ల మెలె, కిబర్నబాక చి అంక ప్రేమ తెన్ ఆతు దెర జొకర, యూదుల్ నెంజిలసతె ఆవ్ గెచ్చుక మెన, *యూదుల్తె జేవ్ గెచ్చుక మెన, ఒప్పున్ల. 10 అమ్క ఎక్కి కామ్చి రిసా బలవంతుమ్ కెర్ల. కిచ్చొ మెలె, యూదుల్తెచ బీద్ర జల నంపజలసక ఆమ్మ చి యూదుల్ నెంజిల నంపజలసక నే పచ్చితె తోడు దెంక. జా కోడు, సర్ల తెన్ ఒప్పున్లయ్, దస్సి కెర్తసుమ్.

పేతురు తెన్ తేడల్ దెకిలిన్

11 గని †పేతురు జా సుట్టు అంతియొకయతె ఉట్ట అయ్లి పొది, జోక అడ్డు నెంతె ఎదార్దుమ్ తీర్పు సంగిలయ్. కిచ్చొక మెలె, జో పొరపాట్ జా తిలన్. 12 కిసి మెలె, 'సున్నతి కెరనుక ముక్కిమ్' మెంతన సగుమ్జిన్ యాకోబు తెంతో నే ఉట్ట జెతె అగ్గె, యూదుల్ నెంజిలసతె జో పేతురు కంక అలవాట్ల జా తిలన్. గని జేవ్ జెతికయ్, యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెకయ్ రచ్చించుప జంక జయెదె' మెంతి కోడు బియఁ కెర, గుంచ యూదుల్ నెంజిలసతె కంక ములిలన్. 13 ఒత్తవ యూదుల్ జల నంపజల ఎత్తిజిన్ కి జో తెన్ దస్సి గుంచ దొన్ని మెన్సుల్ ఇండిల, చి బర్నబా కి జోవయించి ఉప్రమెన్సుతె ఇదిల్ బెదిల్ రితి జలొ. 14 దస్సి కెర, 'దేముడుచి దయకయ్ యేసుక్రిస్తు పాపుమ్ గెచ్చయ్లిన్చి రిసాయి రచ్చించుప జమ్దె' మెన జోవయించి

‡ 2:4 2:4 యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతిచి రిసాచి కోడు. బారికుల్ 15:1, 5 దెక. జా సున్నతి కెరన్లె, యూదుల్చ ఆగ్గుల్ ఎత్తి కి జేవ్ నిదాసుమ్ కెరుక మెన బలవంతుమ్ కెరుక ఉచరల. § 2:7 2:7

నెంజిలె, 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెసతె'. * 2:7 2:7 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి నే కెరన్లెసతె'. † 2:8 2:8 నెంజిలె, 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెసతె'. ‡ 2:9 2:9 సగుమ్తె

'కేపా' మెన అరమయ్ బాస తెన్ చి జోవయించి నాన్ రెగ్ల అస్సి. § 2:9 2:9 బారికుల్ 15:22-35. * 2:9

2:9 నెంజిలె 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెసతె'. † 2:11 2:11 సగుమ్తె పేతురుక 'కేపా' మెన జోవయించి అన్యోక్ నాన్ రెగ్ల అస్సి.

పెట్టి జాన్లె కి, 'యూదుల్చ ఆగ్గు కారిమ్లు ముక్కిమ్చి' రితి జేవ్ ఇండిలె, సుబుమ్ కబుర్తె ముక్కిమ్ తిలిన్క అడ్డు కెర్లి రితి జతయ్. దస్సి జతతి మెన దెక కెర, జేవ్ ఎత్కిజిన్చి మొక్కె పేతురుక కిచ్చొ మెలయ్ మెలె, "తుయి యూదుడు జెర్మ యూదుడు నెంజిలో రితో జియ ఎత్కిజిన్ తెన్ బెదితసి జలె, యూదుల్ జతి రితి జేవ్ జంక మెన యూదుల్ నెంజిలసక తుయి కిచ్చొక బలవంతుమ్ కెర్తసు!" మెన గోల కెర్లయ్.

యేసుకయ్ నంపజలిన్తెయి అమ్చి రచ్చున

15 జెర్మన్తె యూదుల్ జల ఆమ్, ఆగ్గుల్ నేన్ల పాపుమ్ కెర్లస జల యూదుల్ నెంజిలస నెంజిలె కి, 16 యేసుక్రీస్తుక నంపజలికయ్ అమ్చి పాపుమ్ పుంచి 'జయెదె' మెన జానుమ్. 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి ప్రబు దెకితి వరుమ్ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితినతె కక్కయ్ దొర్కు జయె నాయ్ మెన అమ్ జాన, ఆగ్గుల్చి ఉప్పిరి నముకుమ్ నే తితె, క్రీస్తుకయ్ అమ్ నంపజలె అమ్చి పాపుమ్ పుంచ అమ్క 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దేముడు దెకెదె మెన జానయ్, ఆమ్ కి క్రీస్తు జలో యేసుక నంపజా అస్సుమ్. 17 యూదుల్ నెంజిలసక 'అమ్చి ఆగ్గుల్ రితి కెర్లి నాయ్ చి పాపుమ్ కెర్లస, జేవ్' మెన అమ్చ యూదుల్ సంగితతి, గెద. జలె, ఎక్కి క్రీస్తుకయ్ అమ్ నంపజలె అమ్చి పాపుమ్ పుంచ అమ్క 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దేముడు దెకెదె, మెలె అమ్ యూదుల్చ నంపజలస ఆగ్గుల్ రితి ములిలి రిసా యూదుల్ నెంజిలస తెన్ ఆమ్ కి పాపుమ్ కెర్లస జతసుమ్ మెనుక జలె, క్రీస్తుక 'జొయ్యి పాపుమ్

కెరయ్లో" మెనుక జతి. దస్సి మెన జోచి విలువ కడ్డిసి ఉచరుక పొన!

18 జలె, సేడ గెలిసి అన్నె ఆవ్ బందిలె అంక అవ్ పాపుమ్ కెర్లొసా జయిందె గెద? 19 కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ ఆగ్గుల్ రితి అగ్గె ఇండ తా, 'రచ్చునక కామ్క నెంజె' మెన, ఆగ్గుల్క నంప కెర్లి రితిచి తెడి జింక ములిలయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రిసా జతసుమ్. 20 క్రీస్తు సిలువతె మొర్లిన్తె ఆవ్ బెద మొర అస్సి. 3 అప్పె అంచి సొంత జీవు జియి నాయ్. క్రీస్తుచి రిసా ఆవ్ జతసి, అన్నె, ఈంజ అగి ఆవ్ అప్పె జతిసి కిచ్చొ సెక్తిచి మెలె, అంక ప్రేమ కెర అంచి రిసా జోక జొయ్యి అర్పితుమ్ జా జోచి జీవు దా రచ్చుంచువ కెర్లొ దేముడు పుత్తున్చి ఉప్పిర్చి నముకుమ్కయ్ ఆవ్ జతసి. 21 దేముడు దయ కెర్లిన్క 'సరిపుచువ జయె నాయ్' మెలి రితి ఇండి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆగ్గుల్ వాట్ తుమ్చి పాపుమ్ పుంచి జా పున్నిమ్ జంక జతి జలె, క్రీస్తు ఆరికయ్ మొర గెలన్.

3

యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ సాలు

1 బుద్ది పిట్టవన్ల ఓ తుమ్ గలతీయుల్, తుమ్క కో ఇసి మోసిమ్ కెర అస్తి? యేసుక్రీస్తు సిలువతె మొర్లిసి తుమ్ సొంత దెకిల్ రితి జతి రితి తుమ్క సొస్తుమ్ దెకవ తిలయ్. మదెనె కిసి జా మోసిమ్ జలదు! 2 తుమ్క ఎక్కి పుసిందె; దేముడుచి యేసుచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లిసి కిచ్చొచి రిసా? ఆగ్గుల్చ కమెచి రిసా గే, యేసుక్రీస్తుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూన జోక నంపజలిన్చి రిసాయి గే? సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజలిన్చి రిసాయి గెద. 3 తుమ్క ఎదిలి బుద్ది కి నాయ్

‡ 2:14 2:14 సగుమ్తె పేతురుక 'కేపా' మెన జోచి అన్యెక్ నావ్ రగ్గ అస్సి. § 2:20 2:20 నెంజిలె, 'అప్పె ఆవ్వి జియి నాయ్, గని క్రీస్తుయి అంచి పెట్టి జతయ్చి రిసా ఆవ్ జతసి', అన్నె...

గే? ప్రబుచి అత్తుకయ్ చెంగిల్ జంక దెర, మాన్సుచి సెక్కిచ కమొ తెన్ పూర్తి కెరనుక ఉచర్తసు గే? ⁴ ప్రబు తుమ్చితె జర్గు కెర్లిసి ఎత్కి ఆరి గే? ఏక్ వేల జా ఆరి జర్గు జంక జతి జలె. ⁵ జోచి అత్తు దా తుమ్తె జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లో కమొ కెర్లొసా, జలె, ఆగ్గుల్చి రిసా జెయిమ్ కెర్తయ్ గే, మాన్సుల్ జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ నూన నంప కెర్లి రిసాయి జర్గు కెర్తయ్ గే, తుమ్ చెంగిల్ ఉచర. జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ మాన్సు నూన నంప కెర్లి రిసాయి.

నముకుమ్ తితసకయ్ దేముడు 'పున్నిమ్' మెన దెకితయ్

⁶ దస్సి అమ్చొ పూర్ణమ్చొ అబ్రాహామ్చి రిసా రెగ్గ అస్సె. కిచ్చొ మెన మెలె, "దేముడు ప్రబుచి కోడు జో నంప కెర్లన్చి రిసా జోక 'పున్నిమ్ జా అస్సె' మెలి రితి జోచి దయక జో దెకిలో" మెన రెగిడ్లిసి. ⁷ జా కోడుతె కిచ్చొ రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, ప్రబుక నంపజతనయ్ అబ్రాహామ్చ పుత్తర్లు జవుల. ⁸ దస్సికయ్, జోవయించి

నముకుమ్చి రిసా యూదుల్ నెంజిలసక దేముడు జోక 'పున్నిమ్ జా అస్సి' మెలి రితి దెకెదె మెనయ్ *మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్తె అగ్గె తెంతొ రెగ్గ అస్సె. అగ్గెయి తెంతొ అబ్రాహామ్క సుబుమ్ కబుర్ సంగిలి కోడుతె,

† "తుచి వంసుమ్ వాట్ దేసిమ్లు ఎత్కిక చెంగిల్ వరుమ్ దొర్కు కెరిందె"

మెన జో దేముడు రెగిడ్లి కోడు. ⁹ జలె, ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ రుజ్జు జతయ్ మెలె, ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తితస కో

జవుల గే, ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలో అబ్రాహామ్ తెన్ జోవయింక కి ప్రబుచి దీవెన దొర్కు జతయ్.

క్రీస్తు జా సిచ్చ తెంతొ అమ్క విడ్డల్ కెర అస్సె

¹⁰ 'ఆగ్గుల్ రితితె అమ్చి రచ్చున' మెన ఉచరంతన జలె, నాసెనుమ్ జతి, సిచ్చచి సాపెనతె దెర్కు నేడ అస్సి. కిచ్చొక మెలె, మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్ రెగిడ్లి రితి,

‡ "మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్తె రెగ్గయలి ఎత్కి ఆగ్గు కో పూర్తి నిదానుమ్ నే కెర్లె, నాసెనుమ్ జతి ఆవ్ దిలి సిచ్చతె గెచ్చుల"

మెన సెలవ్ రెగ్గ అస్సె. ¹¹ జలె, కిచ్చొ రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, ఆగ్గుల్ రితి కెర్లిసి జో దేముడుచి మొక్కె కేన్ మాన్సుచి పాపుమ్ పుంచె నాయ్, జోవయింక పున్నిమ్ దెయె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె కి అన్నెక్తె కిచ్చొ రెగ్గ అస్సె మెలె,

* "కో పున్నిమ్ మాన్సుల్ జవుల గే, జెచ్చి నముకుమ్ జా జివుల"

మెన రెగ్గ అస్సె. ¹² దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ తెన్ తిలి నముకుమ్చి రిసా నాయ్, గని జా ఆగ్గుల్చి కో ఇండుల గే జేవ్ జివుల.

† "జా ఆగ్గుల్ రితి కో జలె పూర్తి నిదానుమ్ కెరుల గే,

జెచ్చి జేవ్ ఆగ్గుల్చి సెక్కిక జివుల" మెన రెగ్గ అస్సె. గని కోయి పూర్తి నిదానుమ్ కెరుక నెత్తిర్.

* **3:8** 3:8 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపెయ్ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రెగ్గవ అస్సె. † **3:8** 3:8 అదికాండుమ్ 12:3, 18:18, 22:18. ‡ **3:10** 3:10 ద్విత్వియాపదేశ కాండుము 27:26. § **3:11** 3:11 హబక్కూకు

2:4. * **3:11** 3:11 ఈంజ కోడుచి అర్దుమ్ దీగు తెన్ సంగిలె, ఇసి జయెదె: ప్రబుచి ఉప్పిరి కో నముకుమ్ తివుల గే, జోవయించి నముకుమ్చి రిసా జోవయించి పాపుమ్ పుంచ జోవయింకయ్ 'పున్నిమ్' మెలి రితి జో దెకెదె, చి రచ్చించువ జా జివుల. † **3:12** 3:12 లేవీయకాండుమ్ 18:5.

13 జలె, క్రీస్తు అమచి పాపుమచి రిసాచి సిచ్చ వయన, ఆగ్నల్ రితిచి జా సిచ్చచి సాపెన తెంతో అమక నెతోవ కెర విడ్డల్ కెర అస్సె. అమచి పాపుమ్ జో వయిలి కోడుక కిచ్చొ రుజ్జు మెలె,

‡“సిలువతె ఒడోయ్ జా మొర్తి సిచ్చ జతో ఎత్తి మాన్సుచి సాపెన వయెదె”

మెన దేముడుచి కొడోతె రెగ్గ అస్సె.

14 జో అమచి పాపుమ్ కిచ్చొక వయిలన్ మెలె, అమచొ అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చొక దిలి రచ్చన వరుమ్ జో క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి నముకుమ్ తెన్ యూదుల్ నెంజిలనక కి దొర్కు జవున్ మెన, దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ నెరవెర్చుప జవున్ మెనయ్.

ఆగ్నల్ వాట్ నాయ్, గని దేముడుచి ప్రమానుమ్ వాట్ రచ్చన

15 ఓ బావుడ్లు, మాముల్ మాన్సుల్ తెన్ జర్లు జతిన్చి ఏక్ టాలి ఉచరుమ. కేన్ జవున్ మాన్సుచి అత్తి దెతిసి కీప్రమానుమ్, సాచుల్చి మొక్కె జలి పిమ్మటి, కోయి వేర మాన్సు జా మార్చుప కెరుక జయె నాయ్. ‘కామక నెంజె’ మెనుక జయె నాయ్, కిచ్చొ వేరచి బెదవుక జయె నాయ్.

16 జలె, అబ్రాహామ్క చి జోచి సెకుమ్తె పడ్డొ జెర్ముక తిలొసాకయ్ దేముడు ప్రమానుమ్ కెర సంగిలన్. ఒగ్గర్జిన్క సంగితి రితి, “తుచి సెకుమ్తె జెర్ముక తిలనక” మెన జో రెగిడ్డిన్తె నాయ్. ఎక్కిలొయిచి రిసా సంగితి రితి; “తుచి సెకుమ్తె జెర్ముక తిలొసాక” మెన రెగ్గ అస్సె. కచి రిసా మెలె, క్రీస్తుచి రిసాయి.

17 జలె, ఆవ్ సంగితి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, అగ్గె అబ్రాహామ్చి మొక్కె దేముడు జేవ్ ప్రమానల్చి కోడు సంగ ముద్ద దిలన్. ఒత్త తెంతో, చెత్తర్ పుంజొ ముప్పుయ్ వెర్చుల్ గెలెకయ్ జో ఆగ్నల్

రితి దిలన్. జో అగ్గె సంగ తిలి ప్రమానుమ్క, కామక నెంజె రితి పడ్డొ అయల ఆగ్నల్ మార్చుప కెరుక నెత్తిర్.

18 జలె, దేముడు దెతి వాట దొర్కు జతి వరుమ్ ఆగ్నల్ వాట్ జెతి జలె, జోచి ప్రమానుమ్ కామక నెంజితి, గని ప్రమానుమ్ వాట్కయ్ అబ్రాహామ్క జోచి దయ తెన్ వరుమ్ దిలన్.

19 దస్సి జలె, ఆగ్నల్ రితి కిచ్చొ కామక జెతయ్? కిచ్చొ మెలె, రచ్చన వరుమ్చి దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ నెరవెర్చుప కెర్తొ జెర్ముక తిలొసా నే అయలి మదెనె కామక అయలి; మాన్సుల్చి బుద్దిక ‘పాపుమచి’ మెన రుజ్జుల్ దెకయ్తె తతి రిసా అయలి. పడ్డొ, మదెనె జతో మాన్సు జలొ మోసేచి అత్తి దూతల్ జేవ్ ఆగ్నల్ దిల. 20 జలె, ఆగ్నల్ దిలిన్తె దూతల్, మోసే, మదెనె జల, గని అగ్గె తెంతో చి ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జలె, దేముడు, సొంత, కోయి మదెనె నే జతె జా ప్రమానుమ్ దిలొ, దేముడు ఎక్కిలొ.

21 జలె, దేముడుచ ప్రమానల్క జో దిల జేవ్ ఆగ్నల్ విరోదుమ్ అస్తి గే? నాయ్. *పరలోకుమ్తె అమ్ బెదితి రచ్చన దెతి సెక్కిచి అగ్న జో దెతో జలె, అమ్ పున్సిమ్ జతి రచ్చన నిజుమి ఆగ్నల్ వాటీ దొర్కు జతి. 22 గని దేముడుచి కొడొ సదు కెర్లె కిచ్చొ రుజ్జు డిస్తయ్ మెలె, ఎత్తి కి పాపుమ్తె దెర్చు సేడయి అస్తి; జేలి జలి రితి; చి ఎత్తి జోవయించి సిచ్చ వయుక అస్సె. కో యేసుక్రీస్తుక నంపజవుల గే, జా పాపుమ్ జా సిచ్చ తెంతో జెవ్వి రచ్చించుప జా మెన దేముడు ప్రమానుమ్ సంగ తిలొ.

23 జలె, యేసుక నంపజతి వాటు నే జెతె అగ్గె, ఆగ్నలి అమక ముద్దొ కెర్తె తిల. యేసుక నంపజా రచ్చించుప జతి జా వాట్ డీసిల్ ఎదక ఆగ్నలి అమక జేలి కెర తిల. 24 దస్సి, క్రీస్తు అయలి సమయుమ్

‡ 3:13 3:13 ద్వితియోపదేశ కాండుము 21:23. దెతి సెక్కిచి అగ్న...

§ 3:15 3:15 అప్ప * 3:21 3:21 నెంజెలి జివు

ఎద ఆగ్గుల్ అమ్క ఇండయ్తోసా జలి రితి జా, అమ్క ముద్దో కెరై తిల; జో అయ్లె, జోచి ఉప్పిరి అమ్చి నముకుమ్ తిలె, దేముడుచి ఆసచి రిసా జా నముకుమ్ వాట్కయ్ అమ్క పున్న్యిమ్ దొర్కు జవున్. ²⁵ గని, యేసుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ వాటు దొర్కు జలి తెంతో, జా ఇండయ్తోసా జతి ఆగ్గుల్చి ముద్దోతె అమ్ నాయ్. ²⁶ కిచ్చొక మెలె, †క్రీస్తు జలో యేసుచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి నముకుమ్చి రిసాయి, జోవయించి తెడి తుమ్ ఎత్తిజిన్ దేముడుచ పుత్తర్లులు జలదు. ²⁷ మెలె, క్రీస్తుచ సొంత మాన్సుల్ జతి గుర్తుక తుమ్తె కో బాప్తిసుమ్ నజన అస్సున్ గే, నొచ పాలల్ గలన్లి రితి క్రీస్తుక గలన అస్సున్. ²⁸ దస్సికయ్, తుమ్చితె ‘యూదుడు’ మెన, ‘గ్రీసుడు’ మెన, ‘గొతిమాన్సు’ మెన, ‘గొతి నెంజిలో మాన్సు’ మెన, ‘మున్సుబోద’ మెన, ‘తేర్బోద’ మెన, తేడల్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి ఎక్కి జా అస్సున్. ²⁹ తుమ్ క్రీస్తుచ మాన్సుల్ జలదు మెలె, ‘ఓగ్గర్జిన్ తుచ పుత్తర్లు రిత జవుల’ మెన దేముడు అబ్రాహామ్క సంగిలన తూమ్ జా అస్సున్, జో అబ్రాహామ్చి వాట తుమ్కయ్ కి నేడ్తయ్.

4

దేముడుచి దయచి రిసా జోచ పుత్తర్లు

¹ జలె, ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఎజొమానిచొ పుత్తుసి బాల తతె, గొతిమాన్సుచి రితి దాకు జా అబ్బొన్చి తెడి తయెదె; అబ్బొన్చి ఆస్తి ఎత్తి జోచి ఆస్తి జయెదె మెలె కి. ² జా మదెనె, అబ్బొసి అగై తెంతో రెగిడ్డి దీసి ఎద, జో ఉబెడో జోక దెకిత వెల్లెల మాన్సుల్చి, ఇండయ్తోసాచి, ముద్దొచి తెడి తయెదె.

³ అమ్చి తెన్ కి దస్సి, ఆత్మక అమ్ బాలబోదల్ రిత తిలె పొది, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి, బాలబోదల్ అద్దుమ్ కెరంతి ఎదిలి గ్యానుమ్క గొతిమాన్సుల్ రిత జా తిలమ్. ⁴ గని కాలుమ్ బెర్తు జా అయ్లి పొది, దేముడు జోచొ సొంత పుత్తున్క తేర్బోదచి పెట్టి జెర్తయ్లి రితి, ఆగ్గుల్ రిత యూదుల్తె జెర్తయ్లి రితి ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లన్. ⁵ కిచ్చొక మెలె, ఆగ్గుల్చి తెడి అమ్ తిలనక జా ఆగ్గుల్ రితి పాపుమ్ వయడ్డిసి తెంతో నెతోవ గెల ములయ్లో మెనయ్, అమ్ ఎత్తిజిన్ నంపజలనక ‘అంచ పుత్తర్లు జతు’ మెనయ్, జో దేముడు అబ్బొసి జోచొ పుత్తున్క తెద్రయ్లన్. ⁶ పడ్డో తుమ్క ‘జేద్ కి నిజాబ్బి జోవయించ పుత్తర్లు జల’ మెన అమ్ జాన్లి రిసా, దేముడు జోచొ పుత్తున్చి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి తెద్రవ అస్సె, చి జా కోడు ఒప్పన్తి సర్దక ‘ఓ బ, ఓ బ’ మెన అమ్ జోక ఉంక్రయ్తనుమ్. ⁷ దస్సి, దేముడుచి దయచి రిసా, తుమ్ అప్పె తెంతో అగైచి రితి గొతిమాన్సుల్ నెంజుసు. జోచ పుత్తర్లు జా అస్సున్, చి జోచ పుత్తర్లు జలదు మెలె, జోచి రాజిమ్తె తుమ్క వాట అస్సె.

గలతీయల్క జాగర్త సంగిలిసి

⁸ అగ్గెయి, దేముడుక తుమ్ నేన్లి పొది, ‘దేముడ్లు’ మెన దేముడ్లు నెంజిలనక గొతిమాన్సుల్ రిత జా తిలదు. ⁹ గని, అప్పె, తుమ్ దేముడు తెన్ బెదిలి తెంతో, మెలె, జో తుమ్క కి బెదవన్లి తెంతో, తుమ్ జోచ గొతిమాన్సుల్ రిత అన్నె జంక ఇన్సుమ్ జలి రితి జా, కిచ్చొక దన ఎధెర్ సెక్తి నెంజిల కమొతె అన్నె బెదిల్ రితి జంక దెర్తును? ¹⁰ దీసిక, జోసుక, కాలుమ్క, వెర్కుక కిచ్చొ కారిమ్లు కెరై కామ్క

† 3:26 3:26 ‘క్రీస్తు’ మెలె, పూర్ణమ్ తెంతో ‘తెద్రయిందె’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలో దొర్కు జలో రచ్చొంచుప కెర్తొసా.

జెయిదె మెన *జాడ్లు వయడ్ల ఆగ్గుల్తె తుమ్ అన్నె దెర్లు సేడ్లసు! 11 జాకయ్, 'దస అల్లర్ తెంతో విడ్డల్ జతు' మెన తుమ్చి రిసా ఆవ్ సైమ సేడ్లిసి ఎత్తి ఆరి పాడ్ జా గెతయ్ మెన ఆవ్ బితసి.

పవులుచి రిసా గలతీయుల్ అన్మానుమ్

12 ఓ బావుడ్లు, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, తుమ్ అంచి రితి జా. ఆవ్ కి తుమ్చొ రితొ జా అస్సి.†

ఆవ్ తుమ్చి తెన్ తిలి పొది, తుమ్ అంక కిచ్చొ పొరపాట్ కెర్పు నాయ్. 13 అంచి అగి ఏక్ బాద తిలి రిసాయ్, తుమ్తె తెదొడి తా సుబుమ్ కబుర్ సూసవుక అంక వాట్ అయ్లి మెన జాన్పు. 14 తెదొడి అంచి బాద తుమ్క అల్లర్ కెర్లె కి, అంక ఆసున్ నాయ్, నిస్కారుమ్ దెకున్ నాయ్, గని దేముడుచొ దూత ఎక్కిలో జో, నెంజిలె 'క్రీస్తుయేసు రితొ' మెలి రితి అంక దెక, మరియాద కెర్లదు. 15 జలె, అంచి రిసాచి తుమ్చి తెదొడిచి సర్ల అప్పె కేతె? తెదొడి అంచి బాద చి రిసా, తెర్లె తుమ్చ సొంత అంకివొ కడ కెర అంక దెతదు మెన ఆవ్ సాచి సంగితసి. 16 దస్సి జలె, మదెనె "ఆగ్గుల్ వయడ్లి జాడు వయ్తినతె తుమ్ అన్నె గెచ్చు పొరపాట్ జతసు" మెన తుమ్క ఆవ్ సత్తిమ్ సంగిలి రిసా 'తుమ్క విరోదుమ్ జా అస్సి' మెన అంచి రిసా ఉచర్లసు గే?

17 ఆగ్గుల్క నంపజా బలవంతుమ్ కెర్లస, జలె, తుమ్క పులయ్తతి; గని బుద్ది నెంజిలి కామ్ ఉచరయ్ దస్సి కెర్తతి. మెలె, జోవయింకయ్ తుమ్ వెల్లో మెన

దెకుక జోవయించి ఆస, చి అంక తుమ్క దూరి కెరుక ఉచర అస్సి. 18 చెంగిల్ కామ్క, జలె, మాన్పు అమ్క మెన్పిలె చెంగిలి. అంక, జలె, ఎక్కి ఆవ్ తుమ్చి తెన్ తిలె పొది నాయ్, గని ఆవ్ ఉట్ట అయ్లె పొది కి సర్ల తెన్ దెకితదు, జలె, సర్ల జతయ్. 19 ఓ పుత్తర్లు, క్రీస్తు తుమ్ ఇండితి రితితె సరిగా డీన్తి ఎదక అన్నె అంక బోద పాయితి తేర్బోదచి రితి నొప్పి! 20 తుమ్చి తెన్ ఆవ్ అప్పె తంక జతి, జలె, తుమ్క 'నాయ్, నిదాసుమ్ అస్సి' మెన ఆవ్ రుజ్జు దెకుక జతి, జలె, సర్ల జతయ్. మదెనె, తుమ్చి రిసా కిచ్చొ కెరుక గే ఆవ్ నేన గెచ్చు అస్సి.

గొతిమాన్పు గొతి నెంజిల్ మాన్పు

21 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి రితిచి తెడి తంక తుమ్ ఇస్టుమ్ జలస అంక జబాబ్ సంగ. దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె తిలిసి సూన్సు నాయ్ గే? 22 ఒత్త రెగిడ్లిసి ఏక్ కిచ్చొ మెలె, అబ్రాహామ్క దొగు పుత్తర్లు తిల. ఎక్కిలో హాగరు మెలి గొతిమాన్పుచి పెట్టి జెర్మిలన్. అన్నెక్కో, జలె, తేర్పి జలి సారాచి పెట్టి జెర్మిలన్. 23 జా గొతిమాన్పు జలి హాగరు చి పెట్టి జెర్మిలోసా, జలె, †మాన్పుచి ఇస్టుమ్కయ్ జెర్మిలన్. గని, తేర్పి జలి సారాచి పెట్టి జెర్మిలోసా, జలె, దేముడు సంగిలి కీప్రమానుమ్చి రిసా జెర్మిలన్.

24 ఈంజ మత్తెలి, జలె, అమ్క టాలి దెకయ్తయ్. ఈంజేవ్ దొగుల తేర్బోదల్క దెకిలె, దేముడు సంగిల దొన్ని ప్రమానుమ్చి రితి జతయ్. ఏక్ ప్రమానుమ్ జో సీనాయి

* 4:10 4:10 జేవ్ యూదుల్ నెంజిలసచ సిస్టల్తె దస ఆగ్గుల్ తవుల, యూదుల్చి అలవాట్తె కి దస ఆగ్గుల్ తిల మెనుక జయెదె. జేక, జేవ్ గలతీయుల్చ నంపజలస యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరంతిసి గల్లవ ఆగ్గుల్క బిలె, జోవయించి అగ్గిచి రితచ ఆగ్గుల్తె, మెలె, ఈంజ జా కెర్లె గార్ మెంత ఈంజ జా కెర్లె పున్సిమ్ మెంత ఆగ్గుల్తె అన్నె దెర్లు సేడ్లి రితి జతయ్. † 4:12 4:12 జో యూదుడు జెర్మిలెకి, జోవయింతెన్ బెద జోవయించి రితి జా తిలన్. జేక, జేవ్ జోవయింక దెక జోతె ఇదెల్ సికుక జయెదె. ‡ 4:23 4:23 ఆదికాండుమ్ 16:1-5. సంతానుమ్ నెంజితికయ్, 'అంచి గొతిమాన్పు హాగరు తెన్ సంతానుమ్ పాయి' మెన సారా మున్పున్ జలొ అబ్రాహామ్క సికడ్లన్, చి హాగరు పుత్తు పాయి సారాక నిస్కారుమ్ దెకుక దెర్లన్. § 4:23 4:23 ఆదికాండుమ్ 17:15-19.

డొంగురతె ఆగ్గుల్ దిలిన్చి ప్రమానుమ్. అన్నెక్ ప్రమానుమ్, హాగరు మెలి జా గొతిమాన్సుచి రితి జా, గొతి జత మాన్సుల్ పాయితయ్. 25 అరేబియ దేసిమ్చి సీనాయి డొంగురతె దిలి ఆగ్గుల్క టాలి జతయ్. జలె, అప్పె ఈంజ లోకుమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క కి టాలి జయెదె. కీసి మెలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్, యూదుల్ జల జేవ్చ బోదల్ తెన్, ఆగ్గుల్క గొతి జా అస్సె. 26 గని సారా టాలి జలి ప్రరలోకుమ్ తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్, జలె, గొతి జలిసి నెంజె. యేసుప్రబుక నంపజలసక జయ్యి అయ్య. 27 సారాక చి హాగరుక జర్గు జలిన్చి రిసా దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్డి రితి,

*“†గొడ్డు జలి తేర్బోద, తుయి సర్ల జా! ‡నొప్పుల్ నే జలి తేర్బోద, తుచి సర్లక కేక్ గలు! కిచ్చొక మెలె, †మున్సున్ తెన్ అగ్గె తెంతో బోద పాయిలి గొతిమాన్సుచి కంట, జా గొతిమాన్సు నిస్కారుమ్ దెకిలి అగ్గె బోదల్ నెంజిలి *తేర్బోదక అన్నె ఒగ్గరజిన్ †పుత్తర్పులు జెర్మ అస్తి.”

28 అబ్రాహామ్చి తేర్ని జతి సారాక “తుచి పెట్టి అబ్రాహామ్క సంతానుమ్ దెయిందె” మెన దేముడు సంగ తిలన్. జా ప్రమానుమ్క జెర్మిలోసా ఇస్సాకు. జలె, బావుడ్లు, ఇస్సాకుచి రితి, అమ్ యేసుక నంపజలస ప్రమానుమ్చి రిసాచ బోదల్ జలమ్. 29 జలె, జా పొది, దేముడుచి నుద్ది తిలి అత్తుచి ఇస్టుమ్క జో జెర్మయ్లో ఇస్సాకుక, మాన్సుచి ఇస్టుమ్క జెర్మిలో హాగరు చి పెట్టిచొ ఇష్టాయేల్ అల్లర్ కెర్తె తిలన్. అప్పె కి,

* 4:27 4:27 యెసయా పుస్తకమ్ 54:1. † 4:27 4:27 సారా. ‡ 4:27 4:27 సారా. § 4:27 4:27 హాగరు. * 4:27 4:27 సారా. † 4:27 4:27 యేసుక్రీస్తుక నంపజలో ఎత్తి మాన్సు అత్తక అబ్రాహామ్చి గొతి నెంజిలి సంతానుమ్ జవుల. జోవయింది రిసా ‘ఒగ్గరజిన్ పుత్తర్పులు’ మెన పవులు ఇన్నె సంగితయ్. ‡ 4:30 4:30 ఆదికాండుమ్ 21:10. § 4:30 4:30 యేసుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలసకచి టాలి. * 4:30 4:30 ఆగ్గుల్చి ఉప్పిరి నముకుమ్ తియ ఆగ్గుల్క గొతిమాన్సుల్క చి టాలి.

ఆగ్గుల్ రితి గొతి జలి రితి జా ఆగ్గుల్చి రితి సేవ కెర్తస జా గొతి ప్రమానుమ్ తెంతో విడ్డల్ జల నంపజలసక అల్లర్ కెర్తతి. 30 గని, దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లిసి కిచ్చొ మెలె,

‡“గొతిమాన్సుక చి జేవ్ తెన్ జేవ్చొ పుత్తున్క ఉదడ గెలు. కిచ్చొక మెలె, గొతి నెంజిలి మాన్సుచొ †పుత్తున్క దొర్కు జతి వరుమ్తె గొతి తిలి మాన్సుచొ *పుత్తున్క వాట నాయ్” మెన రెగిడ్డి కోడు. 31 జలె, బావుడ్లు, అమ్ యేసుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలస గొతిమాన్సుల్చ బోదల్ నెంజామ్. గొతి నెంజిలి మాన్సుల్చ అము.

5

యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి రిసా పవులు తీర్పు సంగిలిసి

1 అమ్క ‘ఆగ్గుల్ ప్రమానుమ్చి గొతి సేవ తెంతో విడ్డల్ జలి రితి ఇండుత్’ మెనయ్, క్రీస్తు అమ్క విడ్డల్ కెర అస్సె. జాకయ్, తుమ్ జోవయింది తెడి డిట్టుమ్ తా, ఆగ్గుల్క గొతిమాన్సుల్ రిత జతిన్తె అన్నె దెర్ను సేడ నాయ్.

2 జలె, ఆవ్ పవులు తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, యూదుల్ జతి గుర్తుచి జా సున్నతి తుమ్ కెరన్లె, క్రీస్తుక విరోదుమ్ జలి రితి, చి క్రీస్తు ఆరి దొర్కు కెర్లె రచ్చసక తుమ్ నే విలువ దిలి రితి జయెదె. 3 జా సున్నతి కెరనుక ఉచర్తో ఎత్తి మాన్సుక ఆవ్ కిచ్చొ రుజ్జు సంగితసి మెలె, యూదుల్చ ఆగ్గుల్చి ఎత్తి కోడు జో మాన్సు నిదానుమ్ కెరుక అస్సె, కెరుక ఒప్పున అస్సె. 4 ‘యూదుల్చ

4:27 4:27 యెసయా పుస్తకమ్ 54:1. † 4:27 4:27 సారా. ‡ 4:27 4:27 సారా. § 4:27 4:27 హాగరు. * 4:27 4:27 సారా. † 4:27 4:27 యేసుక్రీస్తుక నంపజలో ఎత్తి మాన్సు అత్తక అబ్రాహామ్చి గొతి నెంజిలి సంతానుమ్ జవుల. జోవయింది రిసా ‘ఒగ్గరజిన్ పుత్తర్పులు’ మెన పవులు ఇన్నె సంగితయ్. ‡ 4:30 4:30 ఆదికాండుమ్ 21:10. § 4:30 4:30 యేసుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలసకచి టాలి. * 4:30 4:30 ఆగ్గుల్చి ఉప్పిరి నముకుమ్ తియ ఆగ్గుల్క గొతిమాన్సుల్క చి టాలి.

ఆగ్గుల్ వాట్ అమ్క పున్నిమ్ దొర్కు జయెదె, అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చెదె' మెన కో ఉచర్తసు జలె, తుమ్ క్రీస్తుక విరోదుమ్ జలి రితి జా ముల అస్సున్. మెలె, జోచి దయ వాటు దొర్కు జలి రచ్చనచి తెడి తెంతొ ఎట్టొ సేడ అస్సున్.

5 అమ్ ఎక్కి ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తియ, అమ్చి పెట్టి దిలి జోచి ఆత్మ తెన్, జొయ్యి అమ్చి పాపుమ్ పుంచ అస్సె, చి జోచి పున్నిమ్చి రిసా దయిరిమ్ తెన్ రకితనుమ్. 6 క్రీస్తుచి తెడి తిలె, యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరన తిలె లాబుమ్ నాయ్, నే కెరన్లె నస్తుమ్ నాయ్. జా కెరంతిన్తె నే కెరంతిన్తె కిచ్చొ నాయ్. గని కిచ్చొ కామ్క జెతయ్ మెలె, ఎక్కి క్రీస్తుకయ్ నంపజతిసి, చి ప్రేమ ఇండితిన్తె జా నముకుమ్ దెకయ్తిసి.

7 తుమ్ అగ్గెయి నముకుమ్తె ఇండితె తిలదు. ప్రబుచి దయ వాటుచి రచ్చనచి సత్తిమ్ తెన్ బెదితి రితి తుమ్ ఇండితిసి కో అడ్డు కెర్ల? 8 జా సున్నతి కెరంతి ఆగ్గుల్చి రితి అప్పె ఉచర్తి కామ్ తుమ్క బుకార్లొ క్రీస్తు సికడ్లిసి నెంజె. 9 జాగర్త, పాకుమ్తె ఇదిలిదిల్ పులయ్తి పీట్ సేడ తిలె, ఒండి పాకుమ్ పుల గెచ్చెదె, గెద.

10 జలె, తుమ్క 'అంచి కంట వేర ఉచర్తి నాయ్' మెన, ప్రబుచి తెడి అంక దయిరిమ్. అస్సె, తుమ్క సిక్కు కెర్తొసా, జో కొన్సా జలెకి, జోచి పాపుమ్చి నిచ్చ జో వయెదె.

11 బావుడ్లు, ఆవ్ అప్పెక 'యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతితె, యూదుల్ జతిన్తె రచ్చన' మెన సికడ్తొసా ఆవ్ జతయ్ జలె, కిచ్చొక జేవ్ అంక అల్లర్ కెర్తొతి? ఆవ్ అప్పెక దస్సి సికడ్తయ్ జలె, 'యేసు సిలువతె మొర్లిసి అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తిన్క సాలు' మెన ఆవ్ సంగుక నెంజితి,

చి జోవయింక నొప్పి దెతయ్ నాయ్. 12 జలె, తుమ్క సిక్కు కెర్తొన జోవయింక జెచ్చొ ఒండి కుటవన గార్ కెరంతు, మెన ఆవ్ ఉచర్తసి!

యేసుక నంపజలన ప్రబుచి ఆత్మక ప్రేమతె ఇండుక

13 'ఆగ్గుల్చి ప్రమానుమ్క గొతి సేవ తెంతొ విడ్డల్ జలి రితి ఇండుత్' మెన ప్రబు తుమ్క బుకార్లన్, బావుడ్లు. గని 'ఆగ్గుల్చ గొతిమాన్సుల్ నెంజుమ్, చి ఆగ్గెక ఇస్టుమ్ అయిలి రితి ఇండుక జయెదె' మెన తుమ్ ఉచర నాయ్, గని ప్రబుచి ప్రేమ తెన్ తా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సేవ కెర్తె తా. 14 కిచ్చొక మెలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ ఎత్తి ఎక్కి ఈంజ కోడుతె బెదితయ్. కేన్ కోడుతె మెలె,

*"తుమ్కయ్ తూమ్ కెర్ది ప్రేమ కెరంతసు గే,

పక్కయ్చొక తుమ్ తెద్ది ప్రేమ కెరుకయ్" మెన రెగిడ్లి కోడు. 15 గని తుమ్ కుస్సిదుమ్ తెన్ తా ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చప్ల చుప్లి రితి జతసు జలె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కిలోచి అత్తి ఎక్కిలో ఆత్మక నాసెనుమ్ నే జతి రితి జాగర్త తెన్ తా.

16 జలె, ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక ఇండ, తుమ్చి ఆగ్గెచ ఆసల్ జర్గు కెర్తి రితి ఇండుక పోన. 17 కిచ్చొక మెలె, అమ్ మాన్సుల్చి ఆగ్గుచ ఆసల్, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక విరోదుమ్ జతయ్, అస్సె, మాన్సుచి ఆగ్గెచ ఆసల్క జోచి ఆత్మచి ఇస్టుమ్క విరోదుమ్ జతయ్, చి రిసా జేవ్ దొన్ని యుద్దుమ్ రితి కెరంతిన్తె తుమ్ నెడిమి సేడ, తుమ్ ఇస్టుమ్ జలిసి జర్గు కెరుక నెతుర్కు. 18 గని తుమ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక ఇండితసు జలె, దేముడు

* 5:14 5:14 తేపీయకాండుమ్ 19:18, మత్తయి 19:19.

మోసానే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ తెడిచ మాన్సుల్ నెంజున్.

19 జలె, మాన్సుచి ఆగ్గచ ఆసల్ రితి ఇండితిన్తె ఇసచ తయెదె మెన కిచ్చొ కిచ్చొచి రిసా ఎత్తిజన్ చినుక జయెదె మెలె, లంజెకమొ, లంజెబుద్ది, ఆగ్గచి ఆస ముద్దొ నే కెరంతిసి, 20 బొమ్మల్క జొకర్తసి. అన్నెక్ కిచ్చొ మెలె, మెంగిర్తిసి, దోసుమ్ గట్ర కెర్తిసి, గుర్మయ్ గట్ర వెసితిసి, దస్సిచి. పడ్డొ, విరోదుమ్, కొడొ జుజవ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో గగ్గొల్ జతిసి, గోసబుద్ది, కోపుమ్, గార్ ఆసల్, జట్టు జతిసి, ఎక్కిలో ఉచర్తిన్చి ఉప్పిరి అన్నెక్లో నిస్కారుమ్ ఉచర్తిసి, 21 గోసల్ కెర్తిసి, మచ్చితిసి, 'సర్ల కెర్తసుమ్' మెన వెట్కారుమ్ జతిసి, దస్స కమొ. దనచ పోస. ఆవ్ అగ్గె తెంతొ జాగర్త సంగిల్ రితి, అప్పె కి తుమ్క కిచ్చొ జాగర్త సంగితసి మెలె, దన కమొ కెర్తస జలె, దేముడుచి రాజిమ్తె జోవయింక కిచ్చొ వాట తయె నాయ్.

ప్రబుచి ఆత్మపలితుమ్ దెర్త కమొ

22 గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి తిలె, కిచ్చొ పలితుమ్ దెరెదె మెలె, ప్రేమ, సంతోసుమ్, సేంతుమ్, ఒగ్గర్ సేంతుమ్, దయ దర్మమ్, చెంగిల్ బుద్ది, నముకుమ్, ఓర్పువ జా మెత్తన తతిబుద్ది, దర్మమ్ నిదానుమ్ బుద్ది, 23 గవురుమ్ నే దెకన్తె అన్నె మాన్సుల్క మరియాద దెకితిసి, ముద్దొ కెరంతిసి. ఇసచక కేన్ ఆగ్గు కి పోస మెనె నాయ్. 24 అన్నె, క్రీస్తు జలొ యేసుక నంపజా సొంత జల మాన్సుల్, జోవయించ ఆగ్గచ పాపుమ్చి బుద్దిచి సొంత ఆసల్ క్రీస్తు మొర్లి సిలువతె గల ముల దా అస్తి.

25 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ జీవ్ జా అస్సుమ్ జలె, జోచి ఆత్మన్కొక దస్సి ఇండుము. 26 దస్సి, అమ్చి

పెట్టి కిచ్చొ గవురుమ్ ఉచరనుక పోస. ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కోపల్ కెరవుక పోస, ఎక్కిలోచి ఉప్పిరి ఎక్కిలో గోసల్ జంక పోస.

6

ఎత్తిక చెంగిల్ కెర్తిన్చి

1 బాపుడ్డు, తుమ్తె కేన్ మాన్సు కిచ్చొ పాపుమ్తె దెర్ను సేడ అస్సె జలె, జో అన్నె బుద్ది జతి రితి, తుమ్ ఆత్మ వడ్డిలస జోవయింక బమ్మ నే కెర్తి బుద్ది తెన్ జోవయింక చెంగిల్ వాటు దెకవ. పడ్డొ, తుమ్ సొంత పాపుమ్ నే సేడ్డి రితి, జాగర్త దెకన. 2 ఎక్కిలోచ జాడ్లు అన్నెక్లో వయితి రితి, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తోడు తా. దస్సి కెర్తె, ప్రేమచి రిసాచి క్రీస్తు దిలి *ముక్కిమ్ ఆగ్గు నెరవెర్పువ కెర్తె. 3 కిచ్చొక మెలె, కో జలెకు ఆరిచొ జాఁ తా, జోక జొయ్యి నిసాన్లొ మాన్సు మెన ఉచరంతయ్ గే, జోక జొయ్యి మోసిమ్ కెరంతయ్. 4 జాకయ్, ఎత్తి మాన్సు జోవయించి సొంత కామ్ పరిచ్చ కెరన్ను, చి అన్నె మాన్సుల్చ కమొచి రిసా తీర్పు నే కెర్తె, సొంతయ్ కామ్ దెకన జాక 'చెంగిల్' గే 'గార్' గే చిననుక జయెదె, చి 'చెంగిల్' మెలె, జో సర్ల జంక జయెదె. 5 కిచ్చొక మెలె, సొంత కామ్చి రిసా ఎత్తిక మాన్సుక జోచి పూచి.

6 ప్రబుచి కోడు సంగితొసొక సికితస, జోక తిలిన్ ఎత్తికె సికడ్డసక చెంగిల్ వాట దెంక అస్సె.

7 తుమ్ మోసిమ్ కెరన నాయ్. దేముడుక కొంకడ్డి రితి కెర్తె జీనుక నెంజె. కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి మాన్సు కిచ్చొ రగుమ్ బి గలెదె గే, దస్సిచి పంట్ లాయెదె.

8 సొంత ఆగ్గచ ఆసల్ జర్గు కెరంతి రితి బి కో గలుల గే, జా దెర్తి పంట్ొ కిచ్చొ లాయిల మెలె, జోవయించి సొంత నాసెనుమ్. గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి

* 6:2 6:2 మత్తయి 22:37-40, మార్కు 12:28-31.

ఆత్మక చి బి కో గలుల గే, జా దెర్తి వంటొ కిచ్చొ లాయిల మెలె, పరలోకుమ్తె బెద కెయఁక తెయఁక చెంగిల్ జితిస్సి. ⁹ అన్నె, చెంగిల్ కమొ కెరుక బద్దుకుమ్ జమ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, చెంగిల్ కమొ కెరుక మదెనె అమ్చి మెన్సు నే బగిలె, జా చెంగిల్ వంటొ లాయుమ్దె. ¹⁰ జాకయ్, కేన్ వాటు అయ్లె, ఎత్తిజిన్ మాన్సుల్క చెంగిల్చి కెరుమ, తోడు కెర్తె తమ; ముక్కిమ్క, ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలి రిసొ జోవయించి కుటుంబుమ్ జలనకయ్.

సున్నతిచి రిసొ బలవంతుమ్ కెర్తిసిచి రిసొ

¹¹ కెర్తి వెల్లో అలవాట్లు తెన్ ఆవ్ సొంత ఆతు తెన్ తుమ్క రెగిడ్డసి గే చిన.

¹² 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి తుమ్ కెరన' మెన తుమ్క బలవంతుమ్ కెర్తన కిచ్చొక దస్సి జతతి మెలె, జేచి గవురుమ్కయ్ కెర్తతి. 'ఎక్కి క్రిస్తు సిలువతె మొర్లిన్తెయి అమ్చి రచ్చున' మెన ఒప్పునెగిన, అన్నె మాన్సుల్ జేచి అల్లర కెరుల మెనయ్ బియఁ కెర, జేవ్ దస్సి కెర్తతి. ¹³ పడ్డొ, జేవ్ జా సున్నతి కెరన్లనయ్ కి యూదుల్చ ఆగ్గుల్క నిదానుమ్ కెర్తి నాయ్, గని 'జోవయింక కి అమ్మి మార్పుప కెర్లమ్' మెన గవురుమ్ ఆననుక ఉచరయ్, తుమ్క 'సున్నతి కెరంతు' మెన బలవంతుమ్ కెర్తతి.

¹⁴ ఆవ్, జలె, ఎక్కిక పిట్టవ, కిచ్చొ వేరచిచి ఉప్పిరి గవురుమ్ ఉచరనుక నెసి. ఎక్కి అమ్చొ ప్రబు జలొ క్రిస్తు సిలువతె మొర్లిన్కయ్ గవురుమ్ ఉచర్తసి. జో మొర అంక పొపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్లి రిసొ, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి అంక మొర్లి రితి జా అస్సి. ఆవ్ కి ఈంజ లోకుమ్తె తిలిన్కయ్ సిలువ గెలన అస్సి, చి అంచి ఉప్పిరి జా ఎత్తిక కిచ్చొ సెక్తి నాయ్, దస్సిచిక అంక ఆన నాయ్. ¹⁵ యూదుల్చి గుర్తుచి

సున్నతి కెరన తిలె కి లాబుమ్ నాయ్. నే కెరన తిలె కి నన్సుమ్ నాయ్. కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ నొవర్ జెర్మిలిసి. ¹⁶ యేసుక నంపజా నిజుమ్చ ఇస్రాయేలులు జల దేముడు నిసొన్ల జోచయ్ మాన్సుల్క, జోచి ఆత్మక జెర్మ జోచి ఆత్మ నే సెక్తిక ఇండిత మాన్సుల్కయ్ జో సేంతుమ్, కన్కారుమ్ దెకున్.

¹⁷ జలె, ఈంజ తగుచి రిసొ అప్పె తెంతొ అన్నె కో అంక అల్లర కెర్తు నాయ్. అంచి సత్తిమ్క రుజ్జు కావలె మెలె, యేసుచి నావ్చి రిసొ ఆవ్ సైమల్ సేడ్ల మచ్చల్ అంచి అఱి అస్తి.

¹⁸ తుమ్చి ఆత్మ తెన్ ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రిస్తుచి దయ తా తుమ్క తోడు తవుసు, బావుడ్లు. ఆమేన్†.

† 6:18 6:18 తెడ్దిల

ఎపెసియుల్ క రెగిడ్లి

ఉత్త్రమ్

బారిక్ జలో పవులు ఎపెసు పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

మొదొల్ కోడు

1 దేముడుచి సెలవ్చి రిసా క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జలో యేసుచి నుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా, జో దిలి అదికారుమ్ తెన్ జోక బారికి జలో ఆవ్ పవులు, *ఎపెసు పట్టుమ్తెచ †క్రీస్తు జలో యేసుక నంపజా, సుద్ది జా జోచయ్ మాన్సుల్ జా, జోచి తెడి తా నిదానుమ్ జలనక, రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

అగ్గె తెంతో దేముడు ఉచర్లి రచ్చన

2 అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ, సేంతుమ్, తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

3 అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక దేముడు జలో అబ్బొన్ జలో దేముడుక జెయ్యి! క్రీస్తుచి అత్తి జో అమ్క దయ కెర, †జోచి రాజిమ్తె అమ్క బెదవ, ఆత్మవరల్ ఎత్తి అమ్క జో దా అస్సె.

4 దస్సి, అమ్క, 'క్రీస్తుచి తెడి జోచి పరలోకుమ్చి సుద్ది జా అంచి మొక్కె పున్నిమ్ జతు' మెన, లోకుమ్ నే జెర్మితె అగ్గె తెంతో జో అమ్క నిసాన్సన్.

5 అగ్గె తెంతో, జోచి ప్రేమక ఉచర, జోచి సొంత ఇస్టుమ్క, 'అంచొ పుత్తు జలో యేసుక్రీస్తుచి తెడి జేవ్ కి అంచ

పుత్తర్లు జవుల' మెన, అమ్క వరుమ్ దిలన్. 6 పూర్తి ప్రేమ జలో పుత్తున్చి అత్తి గవురుమ్ జలి జోచి ఎదివాట్ నీదయ అమ్చి ఉప్పిరి జో తిలన్; జోచి నావ్ గవురుమ్ జవున్!

7 జో యేసుయి సిలువతె జోచి లోయి గేడవ అమ్చి పాపుమ్ పుంచ, అమ్ కెర్ల పాపల్ చెమించుప కెర, అమ్క *నెతోవ గెల అస్సె; 8 జోచి ఎదివాట్ దయ అమ్చి ఉప్పిరి దేముడు అబ్బొసి తిలి రిసా అమ్క †నెతోవ గెల అస్సె.

9 ఎత్తి అర్లుమ్ చినుత్ బుద్ది తెన్ జో దేముడు అబ్బొసి అగ్గె తెంతో ఉచర్లిసి మదెనె గుట్టు తిలి రితి జా తిలె కి, అమ్ సూన్తి రితి, జో అప్పె బార్ కెర అస్సె.

10 మెలె, క్రీస్తు జలో రచ్చించుప కెర్తొసాక తెద్రవుక మెన, దేముడు ఉచర్ల దీనల్ బెర్లి కాలుమ్క జెయిమ్ కెరిందె మెన జో అగ్గె తెంతో ఉచర్లిసి. కిచ్చొక క్రీస్తు జలో రచ్చించుప కెర్తొసాక జో తెద్రవుక తిలి మెలె, పరలోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కి, బూలోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కి ఎత్తి కి జో క్రీస్తుచి తెడి ఎక్కి-కట్టు జతి రితి బెదవుక.

11 జోచి సొంత ఇస్టుమ్క ఎత్తి జర్లు కెర్తొ దేముడు 'చెంగిల్' మెన కిచ్చొ ఉచర్తయ్ గే, జా ఎత్తి కచితుమ్ జర్లు జయెదె. 'జర్లు జవున్' మెన అమ్చి రిసా జో ఉచర్లిసి కి జో క్రీస్తుచి అత్తి జర్లు జలి. 12 కిచ్చొ మెలె, జో దేముడుచి గవురుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె డీస్తి రితి అమ్ ఇండుక మెన, క్రీస్తుక నంపజా జోవయించి తెడి ద్రయిరిమ్ జలనక అగ్గెయి తెంతో జోవయించి సెలవ్, అగ్గెయి తెంతో జా వరుమ్ దా అమ్క జోయ్యి నిసాన అస్సె.

* 1:1 1:1 బయ్బిల్ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ఈంజ కోడుతె ఎపెసు పట్టుమ్తెచి కోడు తయె నాయ్.
 † 1:1 1:1 'క్రీస్తు' మెలె 'తెద్రయిందె' మెన పూర్లుమ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు యూదుల్క సంగిలో దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా. † 1:3 1:3 పరలోకుమ్తె అమ్క బెదిడి కోడు, ఈంజ. § 1:6 1:6 అమ్క ఎర్లరె పున్నిమ్ నెంజెలి కి జోచి ఎదివాట్ దయ, ఆరి, అమ్క దిలన్; * 1:7 1:7 నెంజెలి 'విడ్డల్ కెర అస్సె', నెంజెలి 'రచ్చించుప కెర అస్సె'. † 1:8 1:8 నెంజెలి 'విడ్డల్ కెర అస్సె', నెంజెలి 'రచ్చించుప కెర అస్సె'. † 1:13 1:13 నెంజెలి 'కబుర్'.

13 సత్తిమ్ తిలి †కోడు, మెలె తుమ్ యూదుల్ నెంజిలస కి రచ్చించుప జతి వరుమ్ దొర్కు జతి సుబుమ్ కబుర్ తూమ్ కి సూస నంపజా అయ్లి రిసా, †జా వరుమ్ దిలి రుజ్జుక అంచ మాన్సుల్చి పెట్టి అంచి ఆత్మ దెయిందె' మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర తిలి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి కి దా తుమ్క 'అంచయ్' మెన జోచి ముద్ద దా అస్సె. 14 అమ్ నంపజలసక కి నెత్తోవ గెల అస్సి, చి పరలోకుమ్తె బెదితి వాట తుమ్క కచితుమ్ దొర్కు కెర అస్సి మెనయ్ జో ప్రమానుమ్ కెర్లిసి పూర్తి జర్గు జతె ఎదక ఈంజ బజాన్ జయెదె. ఈంజ ఎత్కిచి రిసా జోచి గవురుమ్ డేసదె.

పవులు ప్రార్దన కెర్లిసి

15 ఈంజ తుమ్క జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దిలి వరుమ్చి రిసా, ప్రబు జలో యేసుచి ఉప్పిరి తుమ్ నముకుమ్ తిలి రిసా, పడ్డో జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్క తుమ్ ప్రేమ కెర్లిన్చి రిసా అమ్ సూన్లి రిసా, 16 ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తె పొది తుమ్చి రిసా అమ్చో దేముడుక అంచి సర్ద సంగుక ములి నాయ్. 17 తుమ్చి రిసా ఆవ్ కిచ్చొ ఆస జా ప్రార్దన కెర్తె మెలె, అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక దేముడు జలో, పరలోకుమ్చి ఉజిడ జలో అబ్బొన్ జలో, గవురుమ్ తిలో దేముడు, తుమ్చి పెట్టి జోచి ఆత్మ తా కామ్ కెర కెర, జోక తుమ్ పూర్తి జాన్తి రితి తుమ్క బుద్ది గ్యానుమ్ దెవుసు, దొర్కు జలిసి దెకవుసు. 18 తుమ్చ ఆత్మ అంకివో దస్సి చెంగిల్ దెకిత్ రితి జలె, తుమ్ *కిచ్చొ దయిరిమ్ జతి రితి జో తుమ్క నిసాన, దేముడుక నంపజలస తెన్

'తుమ్క దెయిందె' మెన జో ప్రమానుమ్ కెర్లి పరలోకుమ్చి ఎదివాట్ సామ్నారుమ్ వాట కిసిచి గే, కెర్ది విలువచి గే, 19 పడ్డో, అమ్ నంపజలసచి పెట్టి జోచి కామ్ కెర్తి ఆత్మసెక్తి కెర్ది సెక్తి గే, జా ఎత్కి తుమ్ సికితె, జయ్య అంచి ఆస.

యేసుక దేముడు అబ్బొసి అదికారుమ్ దిలిన్

20 క్రీస్తుతెయ్ జోచి జా ఎదివాట్ సెక్తి తిలిసి ముక్కిమ్క కత్తె నెరవెర్చుప కెర్లన్. జోచి సెక్తిచి రిసాచి జా కామ్ ఎత్కి కిసి ముక్కిమ్క జెయిమ్ కెర్లన్ మెలె, క్రీస్తుక అన్నె జియడ ఉట్టవ, పరలోకుమ్తె కడ నా, ఒత్త జోచి సొంత ఉజిల్ పక్కయ్ గవురుమ్ తెన్ వెసవాన అస్సె. 21 ఒత్త జోక అబ్బొసి కెర్ది గవురుమ్ దిలన్ మెలె, †కిచ్చొ అదికారుమ్ తిలిసి ఎత్కిచి ఉప్పిరి, ఎత్కి†అదికారుల్చి ఉప్పిరి, కిసెక్తివోచి ఉప్పిరి, *ఏలుప కెర్తి ఎత్కి సెక్తి అదికారుమ్ తిలసచి ఉప్పిరి, జేవ్ మాయలోకుమ్చ జలెకి, కేన్ లోకుమ్చ జలెకి, కిచ్చొ నావ్ తిలిసి నే పిట్టె ఎత్కిచి ఉప్పిరి, ఈంజ ఉగుమ్తె జర్గు జతిన్చి ఉప్పిరి కి, జెతి ఉగుమ్తె జర్గు జతిన్చి ఉప్పిరి కి, జోక అబ్బొసి ఎత్కిచి ఉప్పిరి వెల్లో కెర అస్సె. 22 జెర్మయ్లి ఎత్కి క్రీస్తుచి చట్టె అబ్బొసి తియ, నంపజలసక కిచ్చొ కామ్చి రిసా జలె కి, క్రీస్తు బోడి జతి రితి జో కెర అస్సె. 23 నంపజలస మొత్తుమ్క 'క్రీస్తుచి ఆగ్' మెనుక జయెదె. జోచి ఆగ్ పూర్తి జంక ఎత్కి పూర్తి కెర్తొసా జొయ్యి.

§ 1:14 1:14 7 నంబర్చి ఎట్టచి కోడు దెక. * 1:18 1:18 రోమియులు 8:18-25, కొలోస్సియుల్ 1:5 దెక. † 1:21 1:21 జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ చెత్తర్ కొడె ఎత్కి నగుమ్ సుట్టు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్టక సంగుల. ‡ 1:21 1:21 జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ చెత్తర్ కొడె ఎత్కి నగుమ్ సుట్టు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్టక సంగుల. § 1:21 1:21 జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ చెత్తర్ కొడె ఎత్కి నగుమ్ సుట్టు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్టక సంగుల. * 1:21 1:21 జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ చెత్తర్ కొడె ఎత్కి నగుమ్ సుట్టు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్టక సంగుల.

2

దేముడుచి దయకయ్ క్రీస్తు తెన్ ఏలుప కెర్రిసి

1 తుమ్ కెర్ల తప్పుల్ పాపల్చి రిసా తుమ్ మొర తతికయ్, తుమ్క జో, క్రీస్తు తెన్ జీవ్ కెర దిలన్. 2 అగ్గె పాపుమ్ ఇండితె తా, ఈంజ లోకుమ్చి బుద్దిచ, ఈంజ ఉగుమ్చ కమొత్తె తుమ్ గెతె తిలదు. పాడ్ జల ఆత్మల్ బూతల్ గట్ట ఎత్తిక ఏలుప కెర్ల సయ్తాన్చి పట్టి గెతె తిలదు. దేముడుచి కోడు కెర్లక నెసిత ఎత్తిజిన్చి పెట్టి జో సయ్తాన్చి ఆత్మ జోవయించి కామ్ కెర్లయ్.

3 దేముడుచి కోడు కెర్లక నెసిత ఎత్తిజిన్చి రితి ఆమ్ కి అగ్గె మొర తా, పాపుమ్చ ఆసల్ జితె తా, అమ్చి ఆగ్చి ఆసల్, అమ్చ సొంత వేర వేర బుద్దుల్చ ఆసల్ రితి ఇండితె తిలమ్చి రిసా, లోకుమ్చ మాములుమ్ ఎత్తిజిన్ కిసి సొంత సెక్తిక దేముడు దెతి సిచ్చతె గెతి జెర్మన్ తెన్ అస్తి గే, ఆమ్ కి దస్సి తిలమ్. 4 గని, దేముడు ఎదివాల్ కన్కారుమ్ దెకితోసాచి రిసా, జోచి ఎదివాల్ ప్రేమ అమ్చి ఉప్పిరి తియ, 5 అమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా, అమ్ ఆత్మక మొర్లస జలెకి, క్రీస్తు అన్నె జిలిన్ తెన్ అమ్క జియడ్లన్. పూర్తి జోచి దయచి రిసా తుమ్ *రచ్చించుప జలదు.

6 జలె, దేముడు అబ్బొసి క్రీస్తు యేసుక జియడ్లన్ తెన్ అమ్క జియడ, జోచి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కిసి వెగడ ఒత్త వెసడ్లన్. ఆమ్ జోచయ్ జలి రిసా, అమ్క కి జా రాజిమ్తె వెగడ, అమ్క కి ఒత్త వెసడ్లి రితి కెర అస్సె. మెలె, ఆమ్ కి జో తెన్ జోచి †రాజిమ్తె ఏలుప కెర్లసుమ్. 7 జో దేముడు కిచ్చొక అమ్క దస్సి దయ కెర అస్సె మెలె,

యేసుక్రీస్తు కెర్లన్ ఎత్తి తెన్ జో అమ్క ఎదివాటు దయ కెర్లసి. పడ్డె జెత ఉగల్తె పలితుమ్ దెర, జోవయించి దయ కెర్లి మొచ్చుచి గే రుజ్జు దెకయెదె. జోచి దయ కెర్లి గే కో మీనుక నెత్తిర్తి.

8 ముక్కిమ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ తుమ్ కెరన మెలె, తుమ్ సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో రచ్చించుప జలిసి తుమ్ కిచ్చొ కెర్లన్చి రిసాచి నెంజె; పూర్తి దేముడుచి దయచి రిసాచి కామ్ జా. పడ్డె, జో దయ కెర్లిసి తుమ్ నంపజా నజన్తికయ్, తుమ్క దొర్కు జలి. 9 కేన్ మాన్సు కెర్ల కిచ్చొ కమొచి సెక్తిక జో మాన్సు రచ్చించుప జంక నెత్త. నెంజిలె, జోవయించ సొంత కమొచి సెక్తిక రచ్చించుప జంక జతి జలె, మాన్సుల్ పులుక జతి. గని జోవయించి సొంత సెక్తిక కో నెత్తిర్తి, చి పులుక నెంజె. 10 అమ్ ఆత్మక జలిసి జొయ్యి అమ్క నొవర్ జెర్మయ్లిసి. యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దేముడు ఆత్మక అమ్క కిచ్చొక నొవర్ జెర్మయ్లో మెలె, అమ్క 'సత్తిమ్ ఇండుతు' మెన, జో అగ్గె తెంతో ఉచర్ల కమొ అమ్ నిదానుమ్ కెరుకయ్ మెనయ్ దస్సి కెర్లె.

యూదుల్ నెంజిలస అప్పె పాసి జా అస్సి

11 జాకయ్, తుమ్ పచ్చనాయ్. కిచ్చొ మెలె, ఆగ్గుక దెకిలె తుమ్ యూదుల్ నెంజిలస జస్సె. తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసక యూదుల్ తిలస అగ్గె, 'దేముడు దిలి అమ్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరంతి నాయ్, చి ఆత్మక సుద్ది జతి నాయ్' మెన, రితి ఆగి మాన్సులి కెర్లి జా గుర్తు కెర్లు నాయ్ చి రిసా తుమ్క నిస్కారుమ్ దెకిత్ తిల. 12 జలె, తుమ్ కిచ్చొ పచ్చ నాయ్. మెలె, జా పొది

* 2:5 2:5 నెంజిలె, పాపుమ్ తెంతో, తుమ్చి పాపుమ్చి రిసాచి సిచ్చ తెంతో, ఆత్మమొర్కు తెంతో. † 2:6 2:6 ఆకర్క పరలోకుమ్తె జోవయింతెన్ ఏలుప కెర్లమదె. పరలోకుమ్ జోవయించి ఆత్మరాజిమ్, చి జా రాజిమ్తె అమ్ బెదయ్ జలి రితి జా బెద అస్సుమ్, చి అప్పె తెంతో కి జోవయింతెన్ ఏలుప కెరుక దెర అస్సుమ్ మెనుక జయెదె. డీసయ్లిసి 5:10, 20:6 కి దెక.

క్రీస్తుక దూరి తిలదు, పడ్డో 'అమ్చి ఇస్రాయేల్చ ప్రజల్' మెలి దేముడుచి రాజిమ్తె తుమ్ బెదుక నెంజిలినీ, అన్నె, జో దేముడు ప్రమానుమ్ కెర్ల తెదొడ్చ నే పెట్ట సరిగచి కోడ్చ వరల్తె తుమ్క వాట తిలి నాయ్, చి జోచి రచ్చన తుమ్క నే దొర్కు జలి రిసా, ఈంజ లోకుమ్తె దేముడు నెంజిలన జా తిల. 13 గని అప్పె, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్చ చి పాపుమ్ వయ జోచి లోయి సువ దా జా పాపుమ్ పుంచిలిన్చి రిసా, తుమ్ అగ్గె జోవయింక దూరి తిలనక దేముడుక జో యేసు పాసి కెర అస్సె.

యూదుల్క యూదుల్ నెంజిలనక కి ఎక్కి రాజిమ్తె బెదయలినీ

14 'ఆమ్ యూదులి' మెన, 'తుమ్ యూదుల్ నెంజిలన' మెన, అమ్ యూదుల్చి దేముడుచి గుడితె అమ్క తుమ్క అడ్డు కెర్తి ఆగ్గుల్ తయెదె. జలె, క్రీస్తుయి మొర అమ్ దొన్ని జట్టుచక మదెనె జా అమ్క దొర్కు జలి సేంతుమ్ జోయ్యి జా, అమ్క తుమ్క అడ్డు తిలి విరోదుమ్ జోయ్యి సేడవ అస్సె. జలె, జో దస్సి సేంతుమ్ కెరవ, ఆము తూమ్ ఎక్కి జట్టుచ జతి రితి కెర అస్సె. 15 కిసి మెలె, పూర్ణుమ్చ ఆగ్గుల్క ఆడ్రల్క నంప కెర్తి రితి పోన, అప్పె తెంతో కామ్క నెంజిలి, అగ్గె దొన్ని జట్టు జల అమ్ మాన్సుల్క సేంతుమ్ కెరయలి రితి, 'అంచి తెడి ఎక్కి జట్టు జతు' మెన, ఈంజ లోకుమ్చ చి పాపుమ్ జోయ్యి జోచి అగి వయన, అర్పితుమ్ జలన్. 16 'జేవ్ దొన్ని జట్టు తెంతోచ మాన్సుల్ అంక నంపజా ఎక్కి ఆగ్ గె జతి రితి దేముడు అబ్బొ తెన్ అన్నె బెదయ్ జతు' మెన యేసు సిలువతె మొర్లి కామ్ తెన్ అమ్చి తుమ్చి అగ్గెచి విరోదుమ్ గెచ్చవ గెలన్. 17 అన్నె, తుమ్

దేముడుక దూరి తిలనక కి, దేముడుక పాసి రిత జల అమ్ యూదుల్క కి, జో సేంతుమ్ దెతిన్చి రిసా బోదన కెరుక కి అయ్లన్. 18 మెలె, యేసుచి అత్తి తుమ్క కి అమ్క కి జోచి అబ్బొన్చి ఎక్కి ఆత్మ దొర్కు జా అస్సెచి రిసా, తూమ్ కి అమ్ కి దేముడు అబ్బొన్ తెన్ బెద ఎక్కి జట్టు జంక వాట్ అయ్లి.

19 జలె, ఈంజ ఎత్కిచి రిసా తుమ్ అప్పె వేర మాన్సుల్ నెంజాన్. తూమ్ కి దేముడుచి గేర్తె బెద, అమ్ నంపజలన్ తెన్ జోచయ్ మాన్సుల్ జా, తూమ్ కి దేముడుచి రాజిమ్చ జా అస్సున్. 20 జోచి గేర్క పునాది కిచ్చొ జయెదె మెలె, సుబుమ్ కబుర్ సంగిత జోచ బారికుల్, చి జోచి ఆత్మనెక్కిక జోచ కబుర్లు సంగితన. జా కెర ఎత్కిక బోడివత్తుర్ కొన్నొ మెలె, యేసుక్రీస్తు. 21 జా గేరు మొత్తుమ్ జోచి నెక్కిక బెద, ప్రబు తెన్ టీవ, దేముడుచి సుద్ది తిలి గుడి జతి రితి వడ్డితయ్. 22 దేముడు జతి జా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ గుడి జతిన్తె తూమ్ కి క్రీస్తుచి తెడి తా వాటల్ జా బెద బందుక అస్సున్.

3

యూదుల్ నెంజిలనతె సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక ప్రబు పవులుక తెద్రయ్లినీ

1 జలె, తుమ్ యూదుల్ నెంజిలనకయ్ సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనవుక మెన యేసుక్రీస్తు అంక తెద్రయ్లో. తుమ్క సూనయ్లి రిసా, అంక, అమ్చ యూదుల్ *జేలి కెరన అస్తి. 2 తుమ్కయ్ 'సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా అంచి ఆత్మగేర్తె జేవ్ కి బెదుత్' మెనయ్. దేముడు జోచి దయచి రిసా అంచి అత్తి జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి కామ్ సార్ప కెర్లెన్చి

† 2:14 2:14 యూదుల్చి దేముడుచి గుడితె నిజుమి దస్సి అడ్డు కెర్తి కోట తిలి. * 3:1 3:1 రోమ్ పట్టుమ్తె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్తుమ్ పవులు రిగిడ్డో, మెన ఒగ్గర్జెన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. కైసరియతె కి జేలి జా తిలో; బారికుల్ 23:25, పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, చి యెరూసలేమ్తె కి; బారికుల్ 21:33 జేలి జా తిలో. ఎపెసతె కి మెన నగుమ్జెన్ ఉచర్తతి, గని రుజ్జు నాయ్. పిలిప్పితె చి యెరూసలేమ్తె జేలి జలిన్ తొక్కి దీసల్చి.

రిసా తుమ్ నూన అస్సున్. ³ పడ్డో, జోచి జా గుట్టు జా తిలిసి ప్రబు సొంతయ్ అంక †దెకయ్ లన్ మెన కి, నూన అస్సున్. ‡ఈంజ గుట్టుచి రిసా ఇదిల్ కొట్టు సంగ ఈంజ ఉత్తుమ్ తె అగ్గె రెద్ద అస్సి. ⁴ ఈంజ తుమ్ నదు కెర్లె, క్రీస్తుచి గుట్టు తిలిసిచి రిసా ఆవ్ జాన్సిసి తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతె.

⁵ జా గుట్టు, జలె, అగ్గెచ ఉగల్ తె ఈంజ లోకుమ్ చ మాన్సుల్ క జాన్ తి నాయ్. గని జోచి సుద్ది తిలి ఆత్ తెన్ దేముడుచి సుద్ది జల కబుర్లు సంగితనక, జోచి రిసాచ బారికుల్ క, క్రీస్తు జా గుట్టు అప్పె జానవ అస్సి. ⁶ జా గుట్టు కిచ్చొ మెలె, క్రీస్తుక నంపజల యూదుల్ నెంజిలన కి అమ్ చి తెన్ దేముడు దెతి రచ్చన వాట నజన్ తి వాటు అయ్ లిసి. సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్ లి తెంతొ, జేవ్ కి క్రీస్తుక నంపజా దేముడుచ పుత్తర్లు జా క్రీస్తుచి కి ఆగ్ జతిన తె బెద, క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి జేవ్ తిలి రిసా, దేముడు ప్రమానుమ్ కెర్లిసి ఎత్తి తె జోవయింక కి వాట దొర్కు జా అస్సి.

⁷ అంచి పెట్టి కమొ కెర్లె జోచి ఆత్మ సెక్తిచి రిసా, దేముడు అంక దిలి జోచి దయక వరుమ్ చి రిసా ఆవ్ ఈంజయ్ సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్ తొ సేవ కెర్లొసా జలయ్.

⁸ జోచయ్ జల మాన్సుల్ మొత్తుమ్ తె తొక్కి విలువచచి కంట ఆవ్ అన్నె తొక్కి విలువచొ జలెకి, జోచి దయక జో అంకయ్ దిలన్. క్రీస్తు తె దొర్కు జతి పరలోకుమ్ చ సొమ్సారుమ్ కెద్ది గే, కేన్ మాన్సు పూర్తి అర్దుమ్ జంక నెత్తిరై కి, తుమ్ యూదుల్ నెంజిలనక ఆవ్ బొదన కెరుక మెనయ్, జో అంక నిసాన్లన్.

⁹ అన్నె, తుమ్ యూదుల్ నెంజిలనక కి జో రచ్చన దొర్కు కెర్లిన్ చి రిసాచి ఎత్తి.

జెర్మయ్ లొ దేముడు అగ్గెచ ఉగల్ తె లుంకడ్డి గుట్టు ఈంజ లోకుమ్ ఎత్తిచ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ఆవ్ నూనవుక నిసాన్లన్. ¹⁰ కేన్ లోకుమ్ చ * ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్, ఎత్తి కి, యేసు ప్రబుక నంపజలన బెదిలిసి మొత్తుమ్ క దెకిలె, దేముడుచి ఎదివాట్ సత్తిమ్ కెద్ది గే, కిసి నెరవెర్చుప జతయ్ గే, చినుతు మెనయ్, జొయ్యి అంక ఈంజ కామ్ దా అస్సి.

¹¹ తుమ్ యూదుల్ నెంజిల నంపజలన కి జోచి ఆత్మ గెర్ తె బెదితినక 'జర్లు కెరిందె' మెన దేముడు అగ్గెయి తెంతొ ఉచర్లిసి అమ్ చొ ప్రబు జలొ యేసు క్రీస్తుచి అత్తి † జర్లు కెర్లొ. ¹² 'ఈంజొ యేసు క్రీస్తు అమ్ చి పాపుమ్ గెచ్చయ్ తి అర్చితుమ్ జలి రిసా, అమ్ జోక నంపజలి రిసా, లాజ్ నెంజి తె దేముడు తె గెచ్చుమ్ దే' మెన అమ్ క పూర్తి దయిరిమ్ అస్సి. ¹³ జాకయ్, తుమ్ క ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్ లి రిసా ఆవ్ అప్పె జేలి జా సెమల్ నెడ్డిన్ చి రిసా తుమ్ బమ్మ జా అన్మానుమ్ జా నాయ్. తుమ్ యూదుల్ నెంజిలనకయ్ 'చెంగిల్ జత్తు' మెనయ్ ఇసి జలయ్. జాకయ్ తుమ్ సర్ద తెన్ తా.

పవులు ప్రార్దన కెర్లిసి

¹⁴ జలె, పరలోకుమ్ తె కి బూలోకుమ్ తె కి కేన్ కుటుంబుమ్ చ జలెకి, దేముడు అబ్బొన్ చి రిసాయి జేవ్ ఎత్తిక నావ్ అస్సి. ¹⁵ మొగ్గల్ టిక జోవయింక ఆవ్ కిచ్చొ మెన ప్రార్దన కెర్లిసి మెలె, ¹⁶ జోచి ‡ ఎదివాట్ సత్తిమ్ క, తుమ్ చ ఆత్మల్ తె జోచి ఆత్మ తా, తుమ్ క పూర్తి డిట్టుమ్ కెర్చు మెన, ¹⁷ అన్నె, తుమ్ చి నముకుమ్ తెన్ చి జోచి ఆత్మ

† 3:3 3:3 బారికుల్ 9:3-6, 15, గలతీయల్ 2:9 దెక. ‡ 3:3 3:3 1:9, 10 చి 2:11-22 దెక.

§ 3:6 3:6 రోమీయల్ 12:4, 5, కొరింధిల్ 1 నంబర్ ఉత్తుమ్ 12 అద్యయమ్, ముక్కిమ్ క 12:12, చి ఎవని 1:23 దెక. * 3:10 3:10 నెంజిలె, 'అదికారుమ్ తిలన, అదికారుల్ ఎత్తి కి'. ఇన్నె 'అదికారుమ్ తిలన', 'అదికారుల్' మెలె, ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్ చి అర్దుమ్ కెరనక జయిందె. 1:21 దెక చి 1:21 చి ఎట్టెచి కోడు దెక.

† 3:11 3:11 మెలె, యేసు అమ్ చి పాపుమ్ వయ గెచ్చవ జీవ జా జోవయింక ఆత్మ దొర్కు కెర్లిన్ తెన్నె జర్లు కెర్లొ. ‡ 3:16 3:16 నెంజిలె 'ఎదివాట్ సొమ్సారుమ్ క'.

తెన్ తుమ్చి పెట్టి క్రీస్తు జివున్ మెన, ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తసి. దస్సి, జోచి ప్రేమతె చెర్లో గలిల్ రితి జస్తె, జోచి ప్రేమతె తుమ్ డిట్టుమ్ జస్తె, 18 చి ప్రబుచొ సుద్ది జలన ఎత్కిజిన్ తెన్ తుమ్క కిచ్చొ సెక్తి జెయెదె మెలె, జోచి ప్రేమ కెద్ది రూండు కెద్ది దీగు గే, తుమ్క అర్దుమ్ జెయెదె. 19 జలె కో జానుక నెతిరి క్రీస్తుచి ఎదివాట్ ప్రేమ తుమ్ జాన్తె, చి దేముడు తుమ్చి పెట్టి బెర, తుమ్క పూర్తి కెరెదె. జయ్యి ఎత్కి అంచి ఆన.

20 అప్పె, జలె, అమ్చొ దేముడుక ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ గవురుమ్ కలుగు జవున్! అమ్ నజిల్ కంట, అమ్ ఉచర్లి కంట, ఒగ్గర్ చెంగిల్ కెరుక తెరితోసా జో. కీసి మెలె, జోవయించి ఆత్మసెక్తి అమ్చి పెట్టి కామ్ కెర కెరయ్ అమ్క చెంగిల్ కెరెదె! 21 జాక, ఉగుమ్చి ఉప్పిరి ఉగుమ్క, కెయచ తెయచ నే పిట్టె, సీక్తిస్తు జలొ యేసుతె, చి జోచి ఆగ్ జల జోక నంపజలన మొత్తుమ్ ఇండితిన్తె దేముడుచి గవురుమ్ డీస్తె తవుసు! ఆమేన్.

4

తుమ్ ఎక్కి ప్రేమతె ఇండ

1 జలె, ఆవ్ పవులు, ప్రబుచి నుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లి రిసా *జేలి జలొసా, తుమ్క కిచ్చొ బలవంతుమ్ జా సంగితసి మెలె, ప్రబు తుమ్క నిసాన తుమ్ జోచయ్ జా సత్తిమ్ ఇండితి రిసా తుమ్క బుకారా అస్సె. జో తుమ్క బుకార్లి వరుమ్క విలువ దెకితి ఎదిలి సత్తిమ్తె తుమ్ జివ. 2 కీసి మెలె, తుమ్క తూమ్ గవురుమ్ నే ఉచరంతె మెత్తన తా, సేంతుమ్ తెన్ అల్లర్ ఓర్పువ జా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ తెన్ తుమ్ జోవయింక ఓర్పువ జా, 3 ఎక్కి ఆత్మ, ప్రబుచి ఆత్మ తా, కట్టు

తెన్ తతి ఆస తెన్ తా, దస్సి కట్టు తెన్ తతి రితి తుమ్ దెకన. ప్రబుచి సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి తిలె, దస్సి ఎక్కి కట్టు తెన్ తస్తె. 4 కిచ్చొక మెలె, ప్రబుక నంపజల అమ్ ఎత్కిజిన్ జోచి ఎక్కి ఆగ్ జా అన్సుమ్, అమ్ ఎత్కిజిన్చి పెట్టి జోచి ఎక్కి ఆత్మ అస్సె, చి అమ్చి తెన్ పరలోకుమ్తె గెతి వరుమ్ తుమ్క దొర్కు జవున్ మెన దేముడు తుమ్క బుకార్లి రిసా అమ్ ఎత్కిక ఎక్కి ఆన. 5 పడ్డొ, అమ్ నంపజలన ఎత్కిజిన్క అన్నె కిచ్చొ మెలె, అమ్క ఎక్కిలో ప్రబు, ఎక్కి నముకుమ్, ఎక్కి బాప్తిసుమ్. 6 అమ్ ఎత్కిజిన్క ఎక్కిలో దేముడు, ఎక్కిలో అబ్బొ. ఎత్కిచి కంట వెల్లో జలొసా, జో. జో ఎత్కితెయి అస్సె, జోచ ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్చి పెట్టి జో జితయ్.

ప్రబుచి ఆత్మ జోచ మాన్సుల్చి పెట్టి తా

7 పడ్డొ క్రీస్తుచి దయచి రిసా జో అమ్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కిక్లక జోచి ఆత్మసెక్తి వరుమ్ దా అస్సె. కెద్ది సెక్తి దెయెదె గే, కీసి సెక్తి దెయెదె గే, జోచి దయ. 8 జాకయ్, పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడొతె రెగ్గయ్లి రితి,

+“జోవయించ విరోదుమ్ సుదల్క జిన జేలి కెర్లి రితి జా,

జో పరలోకుమ్తె గెచ్చు జోవయించ మాన్సుల్క ఆత్మవరల్ దిలన్” మెన అస్సె.

9 జోక ‘ఒత్త వెగ గెలన్’ మెలె, కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, జో తొలితొ జోచి గవురుమ్ ముల పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త జా, బూలోకుమ్చి కంట ఎట్టొక మెలి రితి ఉట్ట జా అయ్లో. 10 ఉత్త జా అయ్లోసా అన్నె ఎత్కిచి కంట ఉప్పిర్ వెగిల్ రితి జా, పరలోకుమ్తె అన్నె వెగ

§ 3:21 3:21 1:1చి ఎట్టొచి కోడు దెక. * 4:1 4:1 3:1చి ఎట్టొచి కోడు దెక. † 4:8 4:8 కీర్తనలు పుస్తకుమ్ 68:18.

గెలన్; జో తిలిన్క జోచి నెక్కిక ఎత్కిక పూర్తి కెర్తి రిసా.

11 జో దిల ఆత్మనెక్కి వరల్ కిచ్చొ కిచ్చొ మెలె, జోచ మాన్సుల్ నగుమ్జిన్ బారికుల్ జంక మెన జో నిసాన, పడ్డొ †జోచి ఆత్మనెక్కిక జోచ కబుర్లు సూన సంగితి రిసా అన్నె నగుమ్జిన్క నిసాన్లన్. పడ్డొ జోక నెన్ల మాన్సుల్క జోచి రిసా సికడ్డి రిసా, అన్నెనగుమ్జిన్క నిసాన్లన్. పడ్డొ, జోక నంపజలనక గొవుడు జా సికడ్డి రిసా అన్నె నగుమ్జిన్క నిసాన్లన్. 12 జేవ్ వేర వేర నెక్కివొ జోచయ్ జల మాన్సుల్క కిచ్చొక జో దా అస్సి మెలె, జోచి జేవ్ కెర్తి నేవక నెక్కి తంక, పడ్డొ, క్రీస్తుచి ఆగ్ పూర్తి జతి రితి నంపజలన మొత్తుమ్ బెదితిసి పూర్తి జంక, చి 13 అమ్ ఎత్కిజిన్ ఎక్కి నముకుమ్ జా దేముడు పుత్తున్చి రిసా ఎక్కి రితి జాన, అమ్ పూర్తి ఆత్మపలితుమ్ దెర్తి రితి ఆత్మక పూర్తి వడ్డిల్ రితి జా, క్రీస్తు కిసి సత్తిమ్క పూర్తి జా అస్సి గే, అమ్ కి దస్సి పూర్తి జంక. 14 ఆత్మక దస్సి వడ్డిలమ్ మెలె, బాలబోదల్చి రితి అమ్ పొరపాట్ జతె తంక నాయ్. క్రొ స్టొచి కోడు సంగిలె నంప కెర, కో వేర కోడు సంగిలె నంప కెరుక జతె తా, మాన్సుల్ అచ్చొ ఉచర్ల మోసిమ్ కొడొ సూన్తె తా, జోవయించ మాయకమొక నంపజా, వాడుక ఇత్తల్ ఒత్తల్ గెతె కెర్తల్ రితి జంక నాయ్. గని, ప్రబుచి తెడి ఆత్మక పూర్తి వడ్డిలమ్ మెలె, ఇత్తల్ ఒత్తల్ గెతె తము నాయ్, గని ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్ తమ్దె.

15 అమ్ దస్సి ఇత్తల్ ఒత్తల్ నే గెతి రితి జంక మెలె, పూర్తి జంక మెలె, పూర్తి ప్రేమ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ఎక్కి సత్తిమ్ సంగితె తంక, చి బోడి జలో క్రీస్తుచి ఆత్మతె బెద, ఎత్కితె బుద్ది జతి రితి ఆత్మక అమ్ వడ్డుక. 16 క్రీస్తు అమ్క బోడి

జయెదె, చి జోచి ఆగ్చ వాటల్ కిచ్చొ జవుల మెలె, అమ్ జోచి ఆగ్చ వాటల్ మొత్తుమ్ జోచి తెడి తా జోచి నెక్కి తెన్ చెంగిల్ కట్టు తెన్ తా అమ్ ఎక్ఎక్ల వాట, అమ్క దిల కమొ నిదానుమ్ కెర్తె తిలె, ఈంజ ఆగ్ ప్రేమ తెన్ వడ్డ తా, పూర్తి డిట్టుమ్ జయెదె.

అగ్గెచ బుద్దివొ తుమ్ పూర్తి ముల

17 జలె, ప్రబుచి కీనావ్ తెన్ ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ ముక్కిమ్క బలవంతుమ్ కెర సంగితసి మెలె, దేముడుక నేన్ల యూదుల్ నెంజిలన క్రీసి జోవయించి మెన్సు చి వెర్తి ఉద్దెసుమల్క ఇండితతి గే, తూమ్ దస్సి ఇండ నాయ్. 18 జేవ్చి ఆత్మతె గుడ్డి జా జోవయించి పెట్టి బుద్ది నెంజిలి రిసా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మజివ్ జతిన్క దూరి అస్తి, జోవయింక వేరయ్ మాన్సుల్ జా అస్తి. కిచ్చొక మెలె, జోవయించి సత్తిమ్ జేవ్ నెన, రాడ్ జివ్చ జా అస్తి. 19 రాడ్ జివ్చ జా, కన్కారుమ్ పచ్చ, ఎధరె ముద్దొ నే కెరంతె లంజె ఆసల్చ కమొతె పూర్తి గెచ్చ, గర్చ కమొ ఎత్కితె ఆస జా గెచ్చ అస్తి. 20 తుమ్ క్రీస్తుచి తెడి సికిలిసి దస్సి నాయ్; 21 తుమ్ జోచి కోడు సూన్లదు మెలె, జోచి తెడి తా జోతెయ్ సికిలదు మెలె. నాయ్, గెద, యేసుతె సత్తిమ్ అస్సి. 22 జలె, జోచి కోడు సూన్లదు మెలె, జోతె సికిలదు మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్చి బుద్ది తుమ్ అగ్గె ఇండితె తిలిసి పోన. ముర్కి పాలుమ్ తుమ్ కడ వెంట గెలి రితి జా, అగ్గెచి బుద్ది ముల. జా ఎత్కి బెర్తు ఆసల్చ మోసిములు జా, పూర్తి నాసినుమ్ కెర్తిసి. 23 జా గర్చి ఎత్కి ముల, తుమ్చి పెట్టి తుమ్చి ఆత్మ తుమ్చి మెన్సుతె నోవర్ జా బుద్ది జా. 24 దేముడు దెతి నోవర్ ఆత్మతె జెర్యన్

† 4:11 4:11 జోవయించి ఆత్మ జోవయించి చొడి పుట్టయ్లె జోవయించ కబుర్లు సంగుల. S 4:17 4:17 నెంజిలె 'ప్రబుచి తెడి తా'.

గలన జయ్యి రితి ఇండ. జో ఆత్మతె జెర్మున్ మెలె, దేముడుచి రితి జతి రితి జోచి సత్తిమ్క జోచి సుద్దిక తుమ్చి ఆత్మతె నొవర్ జెర్మున్ జలి రితి జతిసి.

కిన బుద్దివొ ముల, కిసి బుద్ది జంక

25 తుమ్ సత్తిమ్ జంక మెన జో తుమ్క నొవర్ జెర్ముయ్లో, తుమ్ అబద్దుమ్ ముల ఎత్తిజిన్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో సత్తిమ్ కొణొ జా. కిచ్చొక మెలె, అమ్ ఎత్తిజిన్ యేసుప్రబుచి ఎక్కి ఆగ్గక వాటల్ జా అస్సుమ్. 26 తుమ్ కోపుమ్ జంక జలె, పాపుమ్ జతి రితి నెరవెర్పువ కెర నాయ్. కోపుమ్ జలె, పొద్దు నే గెతె సేంతుమ్ జా, 27 నెంజిలె తుమ్చి కోపుమ్ నెరవెర్పువ కెర తుమ్క పాపుమ్ కెరయ్తి రితి నయ్తానుక వాట్ దా తస్సె, పోన. 28 అగ్గె చోర్తె తిలస అప్పె తెంతో చోర్తు నాయ్, గని బాద సేడ్లసక తోడు నెంజిలసక తోడు దెతి రిసా, జోచి అత్తో సత్తిమ్ కమొ కెర కెర, మాములుమ్ కామ్ కెర కెర జియ కతు.

29 తుమ్ లట్టబ్బిన్తె కిచ్చొ గర్వి బెదవ నాయ్, గని కిచ్చొ కామ్ తిలె, ఒత్త చెంగిల్క కామ్క జెతిసి కిచ్చొ జలె జయ్యి లట్టబ, చి తుమ్ లట్టబ్బిసి నూన్తసతె బుద్ది పలితుమ్ దెరెదె.

30 పడ్డొ, 'సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో తుమ్క ఆవ్ నెత్తొవ గెలిసి కచితుమ్ జెయిమ్ జయెదె' మెన జా రుజ్జుక దేముడు తుమ్చి పెట్టి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దా జోవయించి ముద్ద దా అస్సె. జాకయ్, జా ఆరి తిలి రితి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక దుకుమ్ కెర నాయ్. 31 పెట్టి విస్సుమ్ తతిసి, కోపుమ్ దెకయ్తిసి, కోపుమ్ దెరన్తిసి, గగ్గొల్, దూసనల్, కుస్సిదుమ్ ఎత్తి తుమ్క దూరి కెర. 32 చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో మెత్తన తా, కన్కారుమ్ దెక, యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దేముడు అబ్బొసి తుమ్క కిసి

చెమించుప కెర అస్సె గే, తూమ్ కి దస్సి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెర.

5

ప్రబుచి ప్రేమతె తుమ్ ఇండ

1 దేముడుచ ప్రేమ తిల బోదల్ తుమ్ అప్పె జలి రిసా, జో కిసి కెర్తయ్ గే దెక, తూమ్ కి దస్సి కెర, 2 చి క్రీస్తు కిసి అమ్క ప్రేమ తా దేముడు అబ్బొన్క దెతి దొర్కు జలి చెంగిల్ వాసెన తిలి అర్నితుమ్ జా, అమ్చి పాపుమ్ పుంచితి రిసా జోచి సొంత జీవ్ దా మొర గెలన్ గే, తూమ్ కి దస్సి ప్రేమతె ఇండ.

3 లంజెకమొచి రిసాచ కొణొ జలెకు, లంజెబుద్దిచి రిసాచ కొణొ జలెకు, అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జత కమొచి రిసాచ కొణొ జలెకు తుమ్ లట్టబా కి నాయ్. దనచచి రిసా ప్రబుచ సుద్ది జల మాన్సుల్ లట్టబుక కి బెదె నాయ్.

4 తుమ్ లట్టబ్బిన్తె వెట్కారుమ్చ కొణొ పోన, కామ్క నెంజిత కొణొ పోన, వెర్రి కొణొ పోన; దనచ నూటి నాయ్. దనచ ఎత్తి పోన, గని దేముడు కెర్లి దయచి రిసా జోక తుమ్చి నర్త సంగిత కొణొయ్ లట్టబ.

5 కేన్ కోడు ఏక్ తుమ్ కచితుమ్ దెరన మెలె, కేన్ లంజె ఇండొతొసా, లంజెబుద్ది సికడ్డొసా, అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిచి ఆసక జితొసా కో జలెకు, జోవయించి ఆస జోవయింక దేముడు రితి జా, దేముడుక 'జో అమ్క నాయ్' మెలి రితి విరోదుమ్ కెర్లి రితి జతయ్, గెద; కో దస బుద్దివొచ జలె, క్రీస్తుచి దేముడు అబ్బొన్చి రాజిమ్తె జోవయింక కేన్ వాట కి దొర్కు జయె నాయ్.

ఉజిడబుద్దితె తుమ్ ఇండ

6 కామ్క నెంజిత కొణొ లట్టబ దస పాపుమ్ కమొచి రిసా కో తుమ్క మోసిమ్ కెర్లి రితి తుమ్ దెర్ను నేడ నాయ్. దస పాపల్చి రిసా జోచి కోడు నే నూన్త మాన్సుల్క దేముడు జోచి కోపుమ్చి సిచ్చ దెయెదె. 7 జాకయ్ దస

కమొతె తుమ్ బెద నాయ్. 8 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ అగ్గె అందర్బుద్దితె ఇండిలదు, గని అప్పె *ప్రబుచి తెడి ఉజిడ్ జా అస్సున్. ఉజిడ్చ బోదల్ రితి ఇండ. 9 కిచ్చొక మెలె, ఉజిడ్చి పలితుమ్ దెర్రిసి కిచ్చొతె చినుక జయెదె మెలె, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కితె, పొరపాట్ నెంతె తిలిన్ ఎత్కితె, సత్తిమ్ తిలిన్ ఎత్కితె. 10 పడ్డొ, కిచ్చొ ఎత్కిక చెంగిల్ మెన ప్రబు మెనెదె గే, తుమ్ అజ్జ కెరన.

11 అందర్బుద్దిచ కమొతె తుమ్ ఎద్దరె బెద నాయ్. దస్స కమొ కిచ్చొ చెంగిల్ పలితుమ్ దెర్రి నాయ్. అన్నె మాన్సుల్ దస్సచతె దెర్రు నే నేడ్డి రితి, ఉజిడ్చి పాసిక దస్స కమొ ఆన, జోవయింక 'పాపుమచ' మెన రుజ్జుల్ దెకవ. 12 జేవ్ మాన్సుల్ గుట్టు తెన్ కెర్తె కమొచి రిసా సంగుక కి లాజు. 13 గని, కిచ్చొ జరికు అందర్ తిలిసి ఉజిడ్క పాసి అయ్లె, జాక 'జా పాపుమచి' మెన, రుజ్జు డిస్తయ్. కిచ్చొక మెలె, జా ఉజిడి ఒత్తయ్ దెకయ్ జా దెకయ్తయ్.

14 అమ్ ఒప్పన్తి కోడు ఏక్ ఇన్నె బెదితయ్. కేన్ కోడు మెలె, "ఓ నిజిలోసా, తెలివి జా ఉట్టు!

మొర తిలోసా, జీవ్ జా ఉట్టు, చి క్రీస్తు తుక జోచి ఉజిడి దెకయెదె" మెలిసి.

15 తుమ్ కీసి ఇండితె గే చెంగిల్ ఉచర, జాగర్త తెన్ తా. బుద్ది నెంజలసచి రితి తుమ్ ఇండ నాయ్, గని చెంగిల్ బుద్దితె ఇండ. 16 కిచ్చొ కిచ్చొ చెంగిల కమొ కెరుక వాట్ అయ్లె, తెలివి తెన్, జా వాట్ అడ్డు నే కెర్తె రితి, నే పిట్టయ్తె, చెంగిల్ పలితుమ్ దెర్రి రితి జేవ్ కమొ తుమ్ కెర. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ కాలుమ్ ఒగ్గర్ పాపుమచి, చి చెంగిల కమొక కెర్ది సమయుమ్ తయెదె గే, నేనుమ్. 17 జాకయ్, బుద్ది నేన్ల మాన్సుల్ రిత

తుమ్ జా నాయ్, గని కిచ్చొ బుద్ది తుమ్ ఇండుక ప్రబుచి ఇస్టుమ్ అస్సె గే, తుమ్ అర్దుమ్ కెరన.

18 తుమ్ సూరు పియ మచ్చు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా చెంగిల్చిక పాడ్ కెర నాసెనుమ్ కెర్రిసి. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి వేర జతయ్. 19 ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ప్రబుచి గవురుమ్ సంగిత కిచ్చొ కిచ్చొ రగల్ గనుమ్లు గాయితె తా. జేడ్ గనుమ్లుతె కిచ్చొ ఏక్ రగుమ్ తుమ్ గాయ మెలె, కిర్తనలు. తుమ్చి పెట్టి పూర్తి సర్ల తెన్ ప్రబుచి గవురుమ్ సంగిత గనుమ్లు, బజెన తెన్ కి గాయితె తా, 20 కెయ్క కి, కిచ్చొ జరికి, కిచ్చొచి రిసా కి 'జోయ్యి దిలో' మెన, అమ్చొ ప్రబు జలో యేనుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ అబ్బొన్ జలో దేముడుక తుమ్చి సర్ల తుమ్ సంగితె తా.

తెర్నిమున్ను ప్రేమ దెకితిన్

21 క్రీస్తుక మరియాద దెకితి రితి, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో పోటి నే కెర్తె, ఎక్కిలోతె ఎక్కిలో దాక్ కెరన, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సేవ కెర్తె తా. 22 తుమ్ తేరబోదల్ తుమ్చ మున్నర్లచి తెడి తా, దాక్ కెరన జోవయించి కోడు సూన, ప్రబుకయ్ గవురుమ్ కెర్లి రితి అంపొ జా తంక.

23 కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుక సంపజలస మొత్తుమ్ జోచి †ఆగ్ జతసుమ్. జా ఆగ్క జో క్రీస్తు బోడి. జా ఆగ్క జో సొంత రచ్చించువ కెర్లోసా జయెదె. దస్సి కి, తేర్నిక మున్నుసి బోడి జయెదె. 24 జోచి ఆగ్ జత సంపజలస మొత్తుమ్ క్రీస్తుచి తెడి అస్సుమ్, గెద. దస్సి, ఎత్కిచి రిసా తేర్ని మున్నుచి తెడి అస్సె, జోవయించి కోడు సూనుక అస్సె.

25 తుమ్ మున్నుబోదల్ తుమ్చ తెర్దివొక ప్రేమ కెర్తె తా. కిచ్చొక మెలె,

* 5:8 5:8 నెంజలె ప్రబుచి తెడి అస్సున్ చి జోవయించి ఉజిడి జా అస్సున్. † 5:23 5:23 1:23, 4:4 దెక.

క్రీస్తుచి ఆగ్ జత నంపజలన సంగుమ్క 'చెంగిల్ జతు' మెన, బోడి జలో క్రీస్తు జోచి జీవ్ దిలన్. 26 కిచ్చొక మెలె, †పాని సువ సుద్ది కెర్తి రితి, జా ఆగ్ జోచి కోడు తెన్ దోవతి రితి కెర, జా ఆగ్ జోచి జా గెతి రితి, పూర్తి సుద్ది కెర్తి రిసా దస్సి కెర్లన్.

27 కిచ్చొక మెలె, జోచి ఆగ్ జత అమ్, నంపజలన మొత్తుమ్ జోక పూర్తి సూటి తిలి తెర్ని జతి రితి, జోయ్యి గవురుమ్ తెన్ ఆనన్తి రిసా, జా పూర్తి సూటి జతిసి కీసి మెలె, కిచ్చొ అత్మ మచ్చల్ సర్లల్, దస్సుచ కిచ్చొయ్ నెంతె, జా పూర్తి ప్రబుచి, పూర్తి పొరపాట్ నెంజ, సుద్ది సూటి జతిసి.

28 జలె, జోచి ఆగ్ జల నంపజలన సంగుమ్క ప్రబు కీసి ప్రేమ కెర సుద్ది కెర్తయ్ గే, మున్నుసి కీసి జోవయించి ఆగ్ జోయ్యి కీసి ప్రేమ కెరెదె గే, జో దస్సి జోవయించి తేర్నిక ప్రేమ దెకుకయ్. కో తేర్నిక ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జోకయ్ జోయ్యి ప్రేమ కెరన్లి రితి జతయ్.

29 కేన్ మాన్సుల్ కి జోచి సొంత ఆగుక కెయ్ విరోదుమ్ జతి నాయ్. నాయ్, గెద. పొసనుల, చెంగిల్ దెకనుల. దస్సి, క్రీస్తు జోచి ఆగ్ జత నంపజలన మొత్తుమ్ బెదిలిన్క పొస్తయ్, దెకితయ్.

30 అమ్ జోచి సొంత ఆగ్ జలి రిసా. 31 దేముడుచి కోడుతె రెగ్గయ్లిన్ కీసి అస్సె మెలె,

§“జాకయ్, మున్నుబోద, అయ్యన్ అబ్బొన్క ముల, తెర్ని ఆన, జా తెన్ ఎక్కి నిదానుమ్ జయెదె, చి జేవ్ దొగుతెర ఎక్కి ఆగ్ జా గెచ్చుల” మెన రెగ్గ అస్సె.

32 క్రీస్తుక నంపజలన మొత్తుమ్ బెద జోచి ఆగ్ జతిన్క పెండ్లి జా చెంగిల్

దెకితి ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ వెల్లి. 33 గని మాములుమ్ తెర్నిమున్ను చి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. మెలె, తుమ్చి తెచ మున్నుబోదల్ కో జలెకి, తేర్నివొక ప్రేమ దెకుత్. పడ్డో, తేర్ని మున్నున్క మరియాద దెకుక అస్సె.

6

బోదల్ అయ్యన్ అబ్బొన్

1 తుమ్ బాలబోదలు, *ప్రబుచి తెడి అయ్యన్ అబ్బొన్చి కోడు సూన. ఈంజ ప్రబుచి ఇస్తుమ్. 2 పూర్ణుమ్ దేముడు రెగ్గయ్లి జా కోడు కిచ్చొ మెలె, †“అయ్యన్ అబ్బొన్క గవురుమ్ కెర.

ప్రమానుమ్ తెన్ ఆగ్గల్క ఈంజ తొలితొ చి.

3 మెలె, అయ్యన్ అబ్బొన్క గవురుమ్ కెర్లె, తుమ్క చెంగిల్ తయెదె, చి ఈంజ లోకుమ్తె ఒగ్గర్ దీసల్ జస్తె” మెన రెగ్గ అస్సె.

4 తుమ్ అబ్బదింసి, జలె, ఆరి తుమ్చ బోదల్క కోపుమ్ కెరవ నాయ్, గని ప్రబు దెతి బుద్ది తెన్ జోవయింక ముద్దొ కెర, ప్రబుచి ఎత్తి సికడ పొస.

సేవ కెర్తన ఎజొమాన్లు

5 కో గొతిమాన్సుల్ జలె, క్రీస్తుక గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్చ పెట్టితె ఎజొమాన్లుక బియ, ఎక్కి నిదానుమ్ తా, జోవయించి కోడు రితి కెర.

6 మాములుమ్ మాన్సుల్చి గవురుమ్ ఆనన్తి బుద్ది తిలి రితి, ఆరి డీసుకయ్ నిదానుమ్ తిలి రితి తుమ్ జా నాయ్. గని దేముడుచి ఇస్తుమ్ రితి కెర్తి రిసాయి తుమ్ †క్రీస్తుచ సేవ కెర్తన తిలి రిసా, తుమ్చి పెట్టిచి ప్రేమ తెన్ కెర. 7 మెలె, మాన్సుల్క మెన్న వడంతి రిసా నాయ్,

‡ 5:26 5:26 నెంజెలి, 'బాప్తిసుమ్క చి జోవయించి కోడుక జేక పూర్తి సుద్ది కెర జా జోచి జా గెతి రితి కెర్తి రిసా'.

§ 5:31 5:31 ఆదికాండుమ్ 2:24. * 6:1 6:1 మెలె 'ప్రబుచి తెడి అస్సెచి జోవయించి ప్రేమబుద్ది తుమ్చి పెట్టి తిల జోవయించి ప్రేమకయ్ అయ్యన్ అబ్బొన్చి కోడు సూన్తె'. † 6:2 6:2 ద్వితియోపదేశ కాండుము 5:16. ‡ 6:6 6:6 నెంజెలి 'క్రీస్తుక గొత్తి మాన్సుల్ రిత తిలి రిసా', నెంజెలి 'క్రీస్తుక గొతి రితి జలి రిసా'.

గని ప్రబుక సర్ద తెన్ సేవ కెర్తి రితి, తుమ్చ ఎజొమాన్లుచి సేవ తుమ్ సర్ద తెన్ కెర. ⁸ కేన్ మాన్సు, గొతిమాన్సు జలెకి నెంజిలె కి, కిచ్చొ చెంగిల్చి కెర్లె కి, ప్రబు జోవయింక చెంగిల్ దెక బవుమానుమ్ దెయెదె మెన జాన్సు.

⁹ తుమ్ ఎజొమాన్లు, తుమ్చ గొతిమాన్సుల్క దస్సి ప్రేమ దెక, జోవయింక బియడె నాయ్. జోవయింక తుమ్క ఎజొమాని జతో దేముడు పరలోకుమ్తె అస్సె, చి జో కక్కు మొకమాటుమ్ దెకె నాయ్.

సయతానుక జీన్తి రిసా ఆత్మ డిట్టుమ్ కెరనుక అస్సె

¹⁰ జలె, ఆకర్క కిచ్చొ మెన ఆవ్ రెగిడ్డసి మెలె, ప్రబుచి తెడి డిట్టుమ్ తా, జోచి ఆత్మసెక్తి దెరన ఇండ.

¹¹ సయతానుక తుమ్ జీన్తి రితి, దేముడు దెతి కిచ్చొ నే లయితి ఇనుము సొక్క తుమ్ గలన.

¹² కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్క మాన్సుల్ కెర్తి యుద్దుమ్ నెంజె, ఈంజ, గని కో కో యుద్దుమ్ కెర్తనచి ఉప్పిరి అమ్ జీనుక అస్సె మెలె, కిఏలుప కెర్త గర్చ ఆత్మల్చి ఉప్పిరి,

* జోవయించి తెడి ఏలుప కెర్త ఆత్మల్చి ఉప్పిరి, ఈంజ ఉగుమ్చి అందర్ తిలి సయతాన్చి రాజిమ్తె ఏలుప కెర్త ఒగ్గర్ గార్చి సెక్తిచి ఉప్పిరి, మాన్సుల్క పాడ్ కెర్త బూతల్చి ఉప్పిరి, మాయలోకుమ్చ సెక్తివొ ఎత్కిచి ఉప్పిరి అమ్ జీనుక అస్సె.

¹³ జాకయ్, కేన్ సమయుమ్క సయతాన్చ జేవ్ సెక్తివొ అల్లర్ కెరుక ఉచరుల గే, దేముడు జా యుద్దుమ్క దిలి కిచ్చొ నే లయితి 'ఇనుము సొక్క' మెన టాలిక సంగితిన్ ఎత్కి తుమ్ గలన తెయార్ జా తా, చి జా యుద్దుమ్క టీవ్క తుమ్క సెక్తి తయెదె, చి జీన

టీవ్తె. ¹⁴ కిచ్చొ నే లయితి జా కిచ్చొ కిచ్చొ తుమ్ గలన మెలె, సత్తిమ్ తుమ్క పట్క రితి జయెదె. ప్రబు దిలి వున్సిమ్ తుమ్క ఇనుము సొక్క జయెదె, ¹⁵ మాన్సుల్క దేముడు తెన్ బెదయ్తి సేంతుమ్ దెత్సిచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా తెయార్ జతిసి తుమ్క డిట్టుమ్చ జోడ్లు జయెదె. ¹⁶ పడ్డె అస్సె, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ తుమ్క డాలు జయెదె. జో గలనె, ఆగి లగిత సయతాన్ విందిత

కండె నే లయితి రితి నెతోవ విజయ్తె. ¹⁷ పడ్డె, ప్రబు దెతి రచ్చన తుమ్చి బోడిక ఇనుము టోపి జయెదె. పడ్డె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు రెగ్గయల కొడ్డె జోచి ఆత్మచి కండా దస్సి తుమ్ గలన.

¹⁸ అస్సె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి తుమ్చి పెట్టి తోడు తా, కెడ్డెడ్ కి ప్రార్దన కెర, ప్రబుచి తోడు నజన్తె తా. ప్రార్దన కెర్త తతి రిసా తెలివి తెన్ తా, ఎక్కి నిదానుమ్ తా, దేముడుచి సుద్ది సుదల్ ఎత్కిచి రిసా 'చెంగిల్ తత్తు' మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర. ¹⁹ పడ్డె, † చి గుట్టు ఆవ్ దయిరిమ్ తెన్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రితి ప్రబు అంక సెక్తి దెవున్ మెన, అంచి రిసా కి తుమ్ ప్రార్దన కెర్త తా.

²⁰ జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా ప్రబుచి అదికారుమ్ తెన్ తిలో బారికి రితో జా ఆవ్ ఇసి జేల్తె తా గొల్గుల్ తెన్ బందయ్ జా అస్సి. జలెకి, ప్రబుచి ఇన్సుమ్ కిసి తిలె ఆవ్ దయిరిమ్ తెన్ ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రితి జో ప్రబు సెక్తి దెవున్ మెన, అంచి రిసా తుమ్ ప్రార్దన కెర.

²¹ జలె, ఆవ్ కిసి అస్సి గే కిచ్చొ కెర్తసి గే తుమ్ జాన్తి రిసా, ప్రేమ జలో అమ్క బావో జతో, ప్రబుచి తెడి అంక తుమ్క సేవ నిదానుమ్ కెర్తొ తుకికు

§ 6:12 6:12 నెంజెలె, 'అదికారుమ్ తిలిన్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి'. * 6:12 6:12 నెంజెలె, 'అదికారుల్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి'. † 6:19 6:19 చి రిసాయి 'చి గుట్టు' మెన సంగితయ్, నెంజెలె, యూదుల్ నెంజెలన కి పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప జతి, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెన్ జేవ్ బెదితి వాటు అయలన్చి రిసా సంగితయ్. 1:9-10, 3:1-6.

తుమ్క సంగెదె. ²² జాకయ్ జోక ఆవ్ తెద్రవ అస్సి. అమ్ కీసి సంతోసుమ్ గే తుమ్క జానవుక మెన, తుమ్చి పెట్టి తుమ్ దయిరిమ్ జతి రితి జో తుమ్క దయిరిమ్ సంగెదె.

ఆకర్ కోడు

²³ దేముడు అబ్బొసి దెతి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు దెతి సేంతుమ్, ప్రేమ, నముకుమ్ ప్రబుచి తెడి తిల ఒత్తచ బావుడ్లు ఎత్కిక కలుగు జవున్!
²⁴ అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక కో పూర్తి నే మొర్తి ప్రేమ కెర్తసు గే, జోచి దయ తుమ్చి ఉప్పిరి తవును!

పిలిప్పియుల్క రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో పవులు పిలిప్పి పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 పిలిప్పి పట్టుమ్తెచ *క్రీస్తు జలో యేసుక నంపజా జోచి సుద్ది జా జోచయ్ జా, జోచి తెడి తిల మాన్సుల్క, పడ్డో తుమ్చ సేవ కెర్తొన్క చి జోచి తెడి సంగుమ్చి సేవ కెర్త అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్క, యేసుక్రీస్తుచి సేవ కెర్త జోచ †గొత్తి మాన్సుల్ జల పవులు, అన్నె తిమోతి రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

2 అమ్క అబ్బో జలో దేముడు అన్నె ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తప్పన్!

పిలిప్పియుల్చి రిసా పవులుచి సర్ద

3 తుమ్చి రిసా ఆవ్ కెయ్క ఉచర్లె కి, తుమ్చి రిసా అంచి సర్ద ఆవ్ దేముడుక సంగితసి. 4 తుమ్చి రిసాచి ఎత్తి అంచి ప్రార్దన పూర్తి సర్ద తెన్ కెర్తసి. 5 కిచ్చొక ఒగ్గర్ సర్ద జతసి మెలె, తుమ్ నంపజలి †మొదొల్ తెంతో, అప్పె ఎద కి తుమ్ అంచి తెన్ బెద, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తినతె అంక క్కీతోడు అస్సన్. 6 దేముడు తుమ్చి పెట్టి మొదొల్ కెర్లి చెంగిల్ కామ్, యేసుక్రీస్తు

* 1:1 1:1 'క్రీస్తు' మెలె, 'తెర్దయందె' మెన పూర్ణుమ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు యూదుల్క సంగ తిలో దొర్కు జలో రచ్చింఱువ కెర్తొనా. † 1:1 1:1 నెంజిలె 'గొతిమాన్సుల్ రిత'. ‡ 1:5 1:5 బారికుల్ 16:12-40.

§ 1:5 1:5 పిలిప్పియుల్ 1:19 ప్రార్దన కెర తిల. 2:25-30 ఎవప్రాదితుక పవులుతె తోడు తెర్దవ తిల, చి

4:10-11 చి 14-18 డబ్బుల్ తెర్దవ తిల. * 1:7 1:7 పవులు రోమ్తె జేలి జలి పొది ఈంజ ఉత్త్రుమ్ రెగిడ్లొ మెన ఒగ్గర్జన్ ఉచర్తల. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. పిలిప్పియుల్ 4:22 దెక. కైసర్ రానో రోమ్ పట్టుమ్తె తయెదె. పిలిప్పియుల్ 1:13 దెక. ప్రేతోరియచ అదికార్లు కి రోమ్తె తప్పల. కైసరియ పట్టుమ్తె కి పవులు జేలి జా తిలో; బారికుల్ 23:23-24:27. పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, అన్నె యెరూసలేమ్తె; బారికుల్ 21:33..., గని పిలిప్పితె చి యెరూసలేమ్తె ఒగ్గర్ దీసల్ జేలి తయె నాయ్. ఎపెసుతె కి జేలి జా తిలన్ మెన సగుమ్జన్ ఉచర్తతి, గని రుజ్జా నాయ్.

ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త్ర జెతి దీసి ఎదక, జో దేముడు అబ్బోసి జా కామ్ సొంత పూర్తి జర్లు కెరెదె మెన, అంక దయిరిమ్ అస్సి. 7 తుమ్ ఎత్తిజిన్చి రిసా ఆవ్ ఇసి ఉచరుక చెంగిల్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి రిసా అంక ఒగ్గర్ ప్రేమ, అంక దిలి దేముడుచి దయ్ తెన్ అంచి తెన్ తూమ్ బెద అస్సన్. సుబుమ్ కబుర్చి రిసా ఆవ్ *జేలి జలి సైమతె కి, చి రిసా జబాబుల్ దెతినతె కి, రుజ్జుల్ దెకయ్తినతె కి, తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఆత్మతె అంచి తెన్ బెద తోడు అస్సన్. 8 క్రీస్తు జలో యేసు అమ్క కెర్ది ప్రేమ దెకితయ్ గి, దస్సి ప్రేమ తెన్ తుమ్క ఆవ్ తెర్ది ఉచర్తె తత్తసి మెన, దేముడు సాచి అస్సి.

9 తుమ్చి అప్పెచి ప్రేమ అన్నె ఒగ్గర్ జవున్ మెన అంచి ప్రార్దన. ప్రబుచి రిసాచి గ్యానుమ్చి కిచ్చొ కిచ్చొ ఎత్తి అర్దుమ్ కెరంతి కిచ్చొ కిచ్చొ ఎత్తి చినితి బుద్ది జా ప్రేమతె ఒగ్గర్ జవున్ మెన ప్రార్దన కెర్తసి. 10 ఆత్మక దస్సి వడ్డిలదు మెలె, చెంగిల్ తిలిన్క గార్ తిలిన్క నిసుక జాన, చెంగిల్చిక మెన ఇస్తుమ్ జస్తె, చి క్రీస్తు అన్నె ఉత్త్ర జా తీర్పు కెర్లి జా వెల్లి దీసి ఎదక తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ జస్తె, చి తుమ్క 'పొరపాట్ జల' మెన కో సంగుక నెత్తిర్లి. 11 తుమ్ దస్సి ప్రేమ, ఆత్మచి గ్యానుమ్ జలె, యేసుక్రీస్తుతె దొర్కు జతి పున్నిమ్చి పూర్తి పలితుమ్ తుమ్చి పెట్టి దెర్తె తయెదె, చి దేముడుచి నావ్, జోచి గవురుమ్ టీవెదె.

పవులు జేలి జా చెంగిల్ పలితుమ్ దిలిసి

12 బావుడ్లు, తుమ్ కిచ్చొ జానసుక మెన అవ్ ఆన జతసి మెలె, అంక జర్గు జలి కస్తుమ్ ఆరి తయె నాయ్, గని సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్ తిన్ క కామ్ క జా అన్నె. 13 కిసి మెలె, క్రీస్తుక

ఆవ్ నిదానుమ్ తిలి రిసాయి ఆవ్ జేలి జలిసి మెన వెల్లో అదికారిచి గేర్ జలి అదికారుల్ క, అన్నె ఎత్తిజన్ జాన అన్తి. 14 పడ్డొ అన్నె, ఆవ్ జేలి జలి తెంతొ ఇన్నెచ నంపజలన ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ దయిరిమ్ జా, బయిమ్ నెంతె దేముడుచి క్కోడు ఒగ్గర్ దయిరిమ్ తెన్ నూనయ్ తతి.

15 నగుమ్ జిన్ జోవయిచి పెట్టిచి అంచి ఉప్పిర్చి గోసక, కుస్సిదుమ్ ఉచర సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్ తతి, గని అన్నె నగుమ్ జిన్ అమ్చి తెన్ సర్ల తెన్ తా నూనయ్ తతి. 16 ఈంజేవ్ జలె, ప్రేమకయి నూనయ్ తతి. చి సత్తిమ్ ఆవ్ రుజ్జు దెకయ్ తి రిసాయి ఆవ్ ఇన్నె జేలి తెన్ తంక దేముడుచి సెలవ్ మెన ఈంజేవ్ జాన్ తి. 17 జేవ్ గోసచ, జలె, వెల్లో కెరసుక ఉచర గార్ ఆన తెన్ సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్ తతి. జోవయిచి పెట్టి నిదానుమ్ తతి నాయ్, గని ఆవ్ జేలి జలిసాక అంక నొప్పి దెంక ఉచరయ్ నూనయ్ తతి. 18 జలె, కిచ్చొ? జోవయిచి పెట్టిచి బుద్ది మాయచి జలెకి, సత్తిమ్చి జలెకి, క్రీస్తుచి రిసాయి జేవ్ సాడుప కెర్తతి. జాచి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్ల.

మొల్లె చెంగిల్ గే జలె చెంగిల్ గే

19 పడ్డొ, అన్నె కిచ్చొ సర్ల కచితుమ్ జయిందె మెలె, తుమ్ ప్రార్దన కెర్లి రిసా, యేసుక్రీస్తుచి ఆత్మ అంక తోడు తిలి రిసా, ఈంజేవ్ బాదల్ ఎత్తితె రచ్చించుప జయిందె మెన జాని. 20 కిసి మెలె,

ఆవ్ ఓడుప జయి నాయ్, గని ఆవ్ పూర్తి దయిరిమ్ తయిందె, చి అప్పె కి కెయ్ క కి, ఆవ్ జలె కి మొల్లె కి, అంచి అగి క్రీస్తుచి గవురుమ్ డీసెదె మెన అంచి ఆన, అంచి దయిరిమ్. 21 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ అగి ఆవ్ జలె, క్రీస్తుచి రిసాయి జతసి, జోచి కామ్ కెర్లి రిసాయి జతసి. ఆవ్ మొల్లె, జోతె గెచ్చిందె, చి అంకయ్ లాబుమ్. 22 ఆవ్ ఈంజయ్ అగి జింక జలె, క్రీస్తుచి కామ్ క జెయిందె. గని జతిన్ తె మొర్తిన తె కేన్ నిసానెదె గే, నేని. 23 ఈంజేవ్ దొన్ని మెన్నుల్ తా ఆవ్ అల్లర్ జతసి. అంచి సొంత ఇస్టుమ్ కేన్ మెలె, మొర క్రీస్తుతయ్ గెచ్చుక; ఈంజ లోకుమ్ తె ఆవ్ తతి కంట అంక జయి లాబుమ్. 24 గని తుమ్చి రిసా ఆవ్ ఈంజ అగి జిలె చెంగిలి. జాకయ్ జయి ముక్కిమ్. 25 ఈంజ క్కోడు నిజుమ్ మెనయ్, తుమ్ ఆత్మక అన్నె వడ్డితి రితి క్రీస్తుచి తెడి నముకుమ్ తెన్ తుమ్ సర్లంతోసుమ్ తతి రితి, ఇసి తా తుమ్చి తెన్ తయిందె మెన ఆవ్ కచితుమ్ జాని. 26 దస్సి, తుమ్చి తె ఆవ్ అన్నె అయ్ లె, యేసుక్రీస్తుచి తెడి అంచి రిసా తుమ్క ఒగ్గర్ సర్ల జస్తె.

క్రీస్తుచి తెడి ఎక్కి నిదానుమ్ తా

27 క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ క గవురుమ్ కెర్లి రితి ముక్కిమ్ క బుద్ది ఇండ, చి తుమ్క సొంత దెకిత్ రితి ఆవ్ తుమ్ తె అయ్ లె కి, నాయ్ మెలె నెత్త వేర తె తిలె కి, తుమ్క 'ఎక్కి ఆత్మ నిదానుమ్ తా డిట్టుమ్ టీవ, సుబుమ్ కబుర్ చి సత్తిమ్ వేర మాన్సు నంప కెర్లి రితి ఎక్కి మెన్ను, ఎక్కి కట్టు తెన్ బెద, 28 కిచ్చొచి రిసా కి విరోదుమ్ సుదల్ క నే బితె క్రీస్తుచి పచ్చానచి కామ్ కెర్తతి' మెన తుమ్చి రిసా నూనిందె. తుమ్చి నిదానుమ్ తుమ్చ విరోదుమ్ సుదల్ క కిచ్చొ రుజ్జు దెకయెదె మెలె, జేవ్ నాసెనుమ్ జతిసి,

† 1:14 1:14 మెలె, 'పవులు జేలి జలెకి ప్రబు జోవయింక తోడు అన్నె మెన రుజ్జుల్ దెక దయిరిమ్ జా....'

‡ 1:14 1:14 నెంజలి 'సుబుమ్ కబుర్', నెంజలి 'కబుర్'.

అన్నె తూమ్ రచ్చన జతిసి. కిచ్చొక
మెలె, దేముడు సొంత ఇసి జర్గు కెర్తయ్.
29 మెలె, క్రీస్తుచి నావ్ గవురుమ్ జతి
రిసా తుమ్ జోక సంప కెరుక మెన, గని
అన్నె కిచ్చొ మెలె, అల్లర్ నేడ ఓర్పుప జా
జినుక మెన, దేముడు తుమ్క వరుమ్
దా అస్సె. 30 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ అంచితె
దెకిలి రితి, అంక తిలిసి మెన అప్పె తుమ్
సూన్ల రితి అల్లర్ తుమ్క కి అస్సె.

2

క్రీస్తుచి రితి, దాక్ కెరన

1 జలె, క్రీస్తుతె తిలి పొది తుమ్క
దయిరిమ్ దొర్కు జతయ్ మెలె, ప్రేమ
తుమ్క పెల్లితయ్ మెలె, దేముడుచి
సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అస్సె మెలె,
తుమ్చి పెట్టి ముద్దుచి కన్కారుమ్ అస్సె
జలె, 2 ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ తెన్, ఎక్కి ప్రేమ
తెన్, పూర్తి ఎక్కి కట్టు తెన్, ఎక్కి మెన్సు
తా, చి అంక పూర్తి సర్దసంతోసుమ్
కెర్తె. 3 సొంత గార్ ఆసక, సొంత
గవురుమ్క, తుమ్ కిచ్చొ కెర నాయ్,
గని దాక్ కెరన, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జోచి
కంట వేర మాన్సుల్క గవురుమ్ దెకిత్
తా. 4 తుమ్తె ఎత్తి మాన్సు ఎక్కి
సొంత దెకన నాయ్, గని, ఎక్కిలోచి రిసా
ఎక్కిలో 'చెంగిల్ జతు' మెన తుమ్ వేర
మాన్సుల్క కి చెంగిల్ దెక.

5 క్రీస్తుక తిలి జోచి తెడి దొర్కు జతి
బుద్ది తుమ్చి పెట్టి తుమ్ తియన.
6 కిచ్చొ నే జెర్మయ్లి అగ్గె తెంతో కి
దేముడు తెన్ జో ఎక్కి జలెకి,
'దేముడు' మెనన గవురుమ్ ఆననుక
ఉచరె నాయ్,
7 గని, జొయ్యి దాకు కెరన, మాన్సు జా
జెర్మన్ జా,
గొత్తి నుదొ రితో జలన్.

8 దస్సి, మాన్సు జా జెర్మన్ జా జో జోకయి
దాకు కెరన
దేముడు అబ్బొన్చి సెలవ్ కోడు జర్గు
కెర,
మాన్సు సేడ్డి మొర్ముతె సేడ్డన్;
సిలువతె మొర గెలో.
జలె,
9 దేముడు అబ్బొన్చి సెలవ్ కోడు జర్గు
కెర జో మొర్రి రిసా,
దేముడు అబ్బొన్చి జోక ఎత్కిచి కంట వెల్లో
కెర
జోక ఎత్కి నవ్వొచి కంట వెల్లి నావ్ తియ
అస్సె.

10 'జో యేసుచి నావ్ నూన ఎత్తి మాన్సు
మొగ్రల్ టెక జోవయింక జోకర' మెనయ్.
జేవ్ పరలోకుమ్తె తిలె కి,
బూలోకుమ్తె తిలె కి,
పాతలలోకుమ్తె తిలె కి, కేనె తిలె కి
జోక జోకర్లు మెనయ్
దస్సి కెర అస్సె;
11 చి 'యేసుక్రీస్తు ప్రబుయి' మెన
ఎత్తి చొండి తెనె ఒప్పన్తు మెనయ్, చి
జోకయ్ గవురుమ్ జవున్
దేముడు అబ్బొన్కయ్
గవురుమ్ జెయెదె, దస్సి కెర అస్సె.

బుద్ది ఇండితిన్తె ప్రబుచి సత్తిమచి
రుజ్జు తుమ్ దెకవ

12 జలె, బావుడ్లు, అగ్గె తెంతో ఆవ్
తుమ్చి తెన్ తిలి పొది అంచి కోడు
సూన్లదు. దస్సి అప్పె, ఆవ్ నెంజిలి
పొది ఒగ్గర్ బియ: దేముడు దిలి *రచ్చన
తెన్ బెదితి బుద్ది తుమ్ ఇండితె తా.
13 కిచ్చొక మెలె, జోచి ఇస్తుమ్ రితి కెర్నిక
తుమ్ ఏక్ ఇస్తుమి జతి రితి నాయ్,
గని తుమ్ జర్గు కెరుకయ్ మెన, తుమ్చి
పెట్టి జో కామ్ కెర తుమ్క దేముడు సెక్తి
దెతయ్. 14 తుమ్ మూర్కుమ్ జల వంక్టో
జల మాన్సుచి నెడెమె పాపుమ్ నెంజిలన
రిత, మచ్చల్ నెంజిలన, అన్నె నింద నే

* 2:12 2:12 'రచ్చన', 'రచ్చించువ జతిసి' మెన ఇన్నె సంగిలె, పాపుమ్ తెంతో చి రచ్చనక సంగితనుమ్.
అమ్ కెర్ల పావల్చి రిసా లయితి సిచ్చ తెంతో సయతాన్చి రాజిమ్ తెంతో అమ్క ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు
యేసుచి అత్తి రచ్చించువ కెర్లిసి.

గల్గి రితి దేముడుచి పుత్తర్లులు జతి రితి తంక, ఆగాసుమ్తె జోచి ఉజిడి దెకయ్త సుక్కల్ రిత తుమ్ జన్మ. 15 కిచ్చొ కామ్ తిలె కి, తెడి తెడి నే బాద సేడ, నే అన్యానల్ జా ఎత్తి కమె తుమ్ కెర. 16 వడ్డొ, జివు దెతి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ డిట్టుమ్ దెరన, చి క్రీస్తు అన్నె ఉత్త జా ఈంజ లోకుమ్చక తీర్పు కెర్తి వెల్లి దీసిక, 'అంచి సైమ, అంచి కామ్ ఆరి కామ్క జెతిసి నెంజె' మెన దెక కెర, ఆచ్ సర్ల జయిందె. 17 తుమ్క క్రీస్తు ప్రబుక నంపజా నిదానుమ్ తెన్ జోచి సేవ కెర్తసి చి రిసా ఆచ్ ఏక్ వేల స్తుచ దిలి బలి జతి రితి జంక జలెకి, తుమ్ ఎత్తిజిన్చి సర్లతె ఆచ్ బెదితసి. 18 తుమ్ కి ఇసి సర్ల తెన్ తా, అంచి సర్లతె బెద.

తిమోతిక జోవయింతె తెద్రవుక

19 తుమ్చి రిసాచి కబుర్ సూన్లె సర్ల జయిందె మెన, ప్రబు జలో యేసు సెలవ్ దిలె తిమోతిక తుమ్తె బే బేగి తెద్రవుక మెన అచ్ ఆస జతసి. 20 తిమోతిక ముల అన్నె కో దస మాన్సుల్ అంక తోడు నాయ్. తుమ్క చెంగిల్ జతు మెన జోయ్యి పూర్తి నిదానుమ్ తయ్దె. 21 జేవ్ తిల మాన్సుల్ జలె, యేసుక్రీస్తుచి కామ్ కెరుక పచ్చితె తా, ఎత్తిజిన్ జోవయించి సొంతయ్ లాబుమ్ దెకన్తతి. 22 గని తిమోతి చి నిదానుమ్ జాన్సు. అంక జో అబ్బొ మెన దెకిల్ రితి జా, పుత్తు రితో జా, సుబుమ్ కబుర్చి రిసా అంచి తెడి జో ప్రబుచి సేవ కెర్లిసి జాన్సు. 23 జాకయ్, ఆచ్ కీసి †జయిందె గే తుమ్ సూన్లె, బేగి జోక తుమ్తె తెద్రయిందె. 24 అన్నె, †ప్రబుచి తెడి అంక కిచ్చొ నముకుమ్ మెలె, జో సెలవ్ దిలె, ఆచ్ కి సొంత జెంక వాట్ తయ్దె మెన అచ్ ఉచర్తసి.

ఎపప్రాదితుక జోతె తెద్రయ్లిన్చి

25 ఎపప్రాదితుక తుమ్తె తెద్రయ్లె చెంగిలి మెన ఆచ్ తెద్రయ్తసి. అంక జో బావొ జా అన్నె, అంచి తెన్ బెద సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర అన్నె, అంచి తెన్ జా కామ్చి రిసా బాదల్ ఓర్పుప జా అన్నె, తుమ్ జోచి అత్తి అంక తోడు కెర్లి రితి, తుమ్చి తెంతో కబుర్ జా అంక తోడు కెర అన్నె. 26 కిచ్చొక జోవయింక తుమ్తె అన్నె తెద్రయ్తసి మెలె, ఒగ్గర్ దీసల్ జలి తుమ్క దెకె నాయ్ చి ఒగ్గర్ ఉచర్తయ్. వడ్డొ, జో జొర్లొ సేడ్డిన్చి రిసా తుమ్ సూన్లెచి రిసా చింత గలన తవుల మెన జో దుకుమ్ సేడ అన్నె. 27 నిజామి, జో మొర్తి రితి జలె, గని దేముడు జోక కన్యారుమ్ రచ్చించుప కెర్లన్. జోకయ్ నాయ్ అంక దుకుమ్చి ఉప్పిరి దుకుమ్ నే కలుగు జతి రితి కన్యారుమ్ దెకయ్లో. 28 జాకయ్, జోక అన్నె దెక తుమ్ సర్ల జతి రిసా, జోక తుమ్తె బే బేగి తెద్రవుక ఆచ్ ఆస జా అన్నె. దస్సి, గెలో మెలె తుమ్చి రిసా ఆచ్ ఇసి బాద సేడుక నాయ్. 29 జాకయ్, *ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ సర్ల తెన్ జోక తుమ్ అన్నె బెదవన. అన్నె దస మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క తుమ్ గవురుమ్ దెక. 30 కిచ్చొక మెలె, అంచి రిసా తుమ్ ఉచర కెరుక నెతిర్లి తోడు పూర్తి జర్లు కెరుకయ్ మెన, క్రీస్తుచి కామ్చి రిసా తెదోడి జో మొర గెతో.

3

ప్రబుచి తెడి సర్ల తతిన్

1 అన్నె, ముక్కిమ్క బావుడ్లు, *ప్రబుచి తెడి తుమ్ సర్లసంతోసుమ్ తా. తుమ్క ఈంజ ఎత్తి అన్నె రెగుడుక అంక

† 2:16 2:16 నెంజెల 'సూనయ్తె తా'. ‡ 2:23 2:23 ఏక్ వేల జో జేలి జలిన్క రకుమ్లు జతిన్క ఉచర్తయ్. § 2:24 2:24 మెలె 'ప్రబుచి తెడి ఆచ్ తిలి రిసా' అన్నె 'ప్రబుచి ఒగ్గర్ సెక్కి రిసా'. * 2:29 2:29 మెలె, 'ప్రబుచి తెడి తుమ్ తిలి రిసా, అన్నె ప్రబు సొంత జోవయింక బెదవన అన్నెచి రిసా పూర్తి...'

* 3:1 3:1 మెలె, 'తుమ్ జోవయించి తెడి అన్నెచి జో తెయ్ సర్లసంతోసుమ్ అన్నెచి రిసా, సర్ల...'

బాద నాయ్, చి ఆత్మక తుమ్క చెంగిల్ జర్గు జయెదె.

2 నూనర్లు రిత ప్రబుక విరోదుమ్ జలనచి, చెంగిల్ కెర్తనుమ్ మెన, గార్ కెర్తతి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. మాన్సుచి అగి చి జోవయించి గుర్తుచి †నున్నతిచి రిసా జేవ్ బలవంతుమ్ కెర్తనచి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. 3 ముక్కిమ్క ప్రబుకయి కెర్తి సున్నతి కెరన్లన కొన్స మెలె, ఆము. కీసి మెలె, దేముడుచి సుద్ది తితి ఆత్మచి సెక్కిక జోచి సేవ కెర్తె తా, ఆగుక కమెచి నంప నే కెర్తె, రచ్చించుప జంక జలె క్రీస్తుయి సాలు మెనయ్ ఎక్కి క్రీస్తు జలో యేసుచి ఉప్పిరి అమ్చి నముకుమ్ తియ, జోచి రిసాయి దయిరిమ్ తెన్ సర్ద తెన్ అస్సుమ్.

4 ఆగుక నంప కెర్తినచి రిసా ఉచర్లె జలె, దస్సిచిక నంప కెరుక కామ్క జెతి జలె, అచ్చి పవులు ఒగ్గర్ దయిరిమ్ తంక జతి. 'అగి జర్గు కెర్తినచి రిసా అంక చెంగిలి' మెన కో ఉచరంతతి గే, జోవయించి కంట అంకయ్ చెంగిల్ మెనుక జతి. 5 మెలె, యూదుల్చ ఆగ్గుల్ రితికయ్, ఆవ్ జెర్త అట్టు పొదుల్క అంక జా గుర్తుచి సున్నతి కెర్ల. ఆవ్ †ఇస్రాయేలుడు, బెన్యామీను చి సెకుమ్తె జెర్లిలయ్, †ఎబ్రీయుల్తె జెర్త ఎబ్రీయుడు జా జియ అస్సి. యూదుల్చ ఆగ్గుల్ రితి కెర్తినక దెకిలె, *పరిసయ్యుడు జయిందె. అమ్ పరిసయ్యుల్ చి నిదానుమ్ రితి ఆవ్ కెర్తె తిలయ్. 6 జా రితి అంచి ఒగ్గర్ నిదానుమ్ ఆవ్ కీసి నెరవెర్చుప కెర్తె తిలయ్ మెలె, నంపజలనక సిచ్చల్ కెర్తె

తిలయ్. చి అమ్చ ఆగ్గుల్చి పున్నిమ్చి రితి ఆవ్ కెర్తె తిలిన్క దెకిలె. పొరపాట్ నెంతె తిలయ్.

7 గని, జా ఎత్కితె అంక కిచ్చొ లాబుమ్ తిలి గే, క్రీస్తుకయ్ పూర్తి నిదానుమ్ జంక మెన, ఎక్కి జోచి ఉప్పిరి అంచి నముకుమ్ పూర్తి తింక మెనయ్, జా వేరచి ఎత్కిక 'సంతోసుమ్' మెన దెక, ముల అస్సి. 8 నిజామి 'అంచొ ప్రబు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో క్రీస్తు జలో యేసుక జాన జో తెన్ ఇండితిసి ఎత్కిచి కంట చెంగిలి' మెనయ్, వేరచి ఎత్కిక నస్తుమ్ మెన దెకితసి, క్రీస్తుచి రిసాచి అంచి ప్రేమచి రిసా వేరచి ఎత్కి పిట్టవన అస్సి, వేరచి ఎత్కిక ఉన్టా మెన దెకితసి. కిచ్చొక మెలె, ముక్కిమ్క క్రీస్తుయి అంక కావలె, జోయ్యి అంక లాబుమ్, 9 చి జోచి తెడి తా, అంచి సొంత సెక్కిచి పున్నిమ్, మెలె ఆగ్గుల్ రితి కెర్తె పున్నిమ్ తెన్ తయె నాయ్; కక్క దస్సిచి పున్నిమ్ దెయె నాయ్, గని అంక కిచ్చొ పున్నిమ్ తయెదె మెలె, క్రీస్తుక నంపజలి వాట్క దొర్కు జతి పున్నిమ్. మెలె, జోక కో నంపజా గెలె, 'అంచొ క్రీస్తుచి పున్నిమ్ జోక' మెన దేముడు జోచి సర్దక అమ్క దెకితయ్. 10 వేరచి ఎత్కి ముల ఆవ్ అన్నె కిచ్చొ ఆస జతసి మెలె, జోవయింక జానయ్ జో అన్నె జివ్ జలి సెక్కిచి వరుమ్ నజన, జా సెక్కిక జోవయింతెన్ ఇండుక పూర్తి అలవాట్ జా, జో సేడ్ల స్రెమల్తె బెద, జో మొర్లి పొది కీసి తిలో గే, ఆవ్ కి దస్సి బుద్ది జంక, 11 చి దేముడు అబ్బొన్చి దయ తిలె, ఆవ్ మొర్లె, పరలోకుమ్తె గెచ్చిందె.

† 3:2 3:2 నగుమ్జిన్ నంపజలన జల యూదుల్, చి యూదుల్ నెంజిల నంపజలనతె గెతె తా, జోవయించి సున్నతిచి రిసా బలవంతుమ్ కెర్తె తిల; జా సున్నతి కెర్లెకయ్ పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జంక జయెదె, పరలోకుమ్తె గెచ్చుక జయెదె; మెన సికడ్లి రితి. † 3:5 3:5 'ఇస్రాయేలుడు' మెలె, యూదుడు, 'ఎబ్రీయుల్' మెలె 'యూదుల్'. † 3:5 3:5 'ఇస్రాయేలుడు' మెలె, యూదుడు, 'ఎబ్రీయుల్' మెలె 'యూదుల్'. * 3:5 3:5 'పరిసయ్యుడు' మెలె, యూదుల్తె పరిసయ్యుల్కయ్ ఒగ్గర్ గ్యాగునుమ్ తయెదె, యూదుల్చ ఆగ్గుల్ జెవ్వి ఒగ్గర్ నిదానుమ్ కెరుల, జేవ్ ఆగ్గుల్చి రిసా బలవంతుమ్ కెరుల, చి దూతల్, బూతల్, డుంబల్, ఆత్మల్క 'అస్సి' మెన నంప కెరుల, చి 'మొర్లె అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుమ్దె' మెన నంప కెరుల.

ప్రబు దెతి బవుమానుమ్ నజన్తి రితి నిదానుమ్ నిగుక మెలి టాలి

12 'ప్రబు దెతి బవుమానుమ్ నజన్తి రితి జిన్లయ్' మెని నాయ్, 'ఆవ్ పూర్తి పున్నిమ్ జా అస్సి' మెని నాయ్, గని జోచో సొంత మాన్సు జంక మెన క్రిస్తుయేసు అంక బెదవన అస్సె చి రిసొ, జా బవుమానుమ్ నజనుక మెన ఆవ్ ఒగ్గర్ సెక్తి తెన్ నిగితసి. 13 బావుడ్లు, అంచి సెక్తికయ్ జిన అస్సి మెని నాయ్, గని ఎక్కి కిచ్చో కెర్తసి మెలె, అగ్గెచి ఎత్తి పచ్చు గెల కెర, పురైతో తిలి గురితె దొర్కు జతిసి నజనుక మెన ఎక్కి ఆస జా, 14 యేసుక్రిస్తుచి నావ్ తెన్ దేముడు దెతి బవుమానుమ్ నజనుక మెన, గురి దెక నిగితసి. 15 అమ్తె ఆత్తుక కో వడ్డ అస్తి జలె, ఇసి బుద్ది తెన్ తమ. 'పూర్తి పున్నిమ్ జలమ్' మెన జవున్, 'జా గురితె నిగితి ఆస రితిసి నాయ్' మెన జవున్ తుమచితె కో ఏక్ వేల వేర ఉచర్లె, తుమ్క దేముడు దెకవ సికడెదె. 16 గని ముక్కిమ్క అప్పెక కిచ్చో బుద్ది జో అమ్క సికడ అస్సి గే, జయ్యి నిదానుమ్ ఇండుమ.

17 బావుడ్లు, ఆవ్ కిసి ఇండితసి గే దెక తుమ్ కి ఇసి ఇండ, చి ఆమ్ ఇండితి రితి కో ఇండితతి గే దెక. 18 కిచ్చో జాగర్త ఆవ్ సంగితసి మెలె, ఆవ్ అగ్గె తెంతో తుమ్క సగుమ్జిన్చి రిసొ ఒగ్గర్ సంగ అస్సి, చి అప్పె కి ఏడ ఏడయ్ సంగితసి. కిచ్చోక మెలె, 'పరలోకుమ్చి నుద్ది జా, జా నుద్ది రితి ఇండుతు' మెనయ్, క్రిస్తు సిలువతె మొర జోవయింక రచ్చించుప కెర్లన్, గని జాచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్లి రితి జేవ్ ఒగ్గర్జిన్ తప్పు బుద్దితె ఇండితతి. 19 జేవ్ నాస్సినుమ్తె గెచ్చుల, జోవయించి పెట్టి జోవయింక దేముడు, జోవయించి పాపుమ్చి రిసొ

జోవయింక సర్ద, ఈంజయ్ లోకుమ్తె తతిసి ఎత్తికయ్ జోవయింక ఆస.

20 గని, ఆమ్ జతి రాజిమ్ పరలోకుమ్, చి ఒత్త తెంతో అన్నె జెతో రచ్చించుప కెర్లొసొక, ప్రబు జలొ యేసుక్రిస్తుకయ్ అమ్ రకితసుమ్. 21 కిసి మెలె, ఎత్తి జోచి తెడి తియ్ ఏలుప కెర్లె జోచి సెక్తికయ్ జో అమ్చి ఈంజ మాములుమ్ ఆగ్గ్ మార్పుప కెర, పరలోకుమ్చి ఉజిడ్ తెన్ చి జోచి ఆగ్గ్ ఈంజ జతి రితి తెదొడ్క మార్పుప కెరెదె.

4

ప్రబుచి తెడి తుమ్ డిట్టుమ్ టీచ

1 అంక, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, * ప్రబుచి తెడి తుమ్ డిట్టుమ్ టీచ. తుమ్క ఆవ్ ప్రేమ అస్సి, తుమ్తె గెచ్చుక ఒగ్గర్ ఇన్లుమ్ జా అస్సి. తుమ్ అంచి సర్ద, అంచి బవుమానుమ్.

2 తుమ్ జట్టి జలిసి ముల † ప్రబుచి తెడి ఎక్కి కట్టు తా మెన, యువొదియక చి నుంతుకేక ఆవ్ బతిమాల్పు జా మెన సంగితసి. 3 వడ్డో తూయి, అంచి తెన్ ప్రబుచి కామ్తె బెద అంక సత్తిమ్ కెర్లొ బావో, ఈంజేవ్ తేరబోదల్క సేంతుమ్ కెరవు. అగ్గె తెంతో అంచి తెన్ బెద ప్రబుచి నుబుమ్ కబుర్చి కామ్ కెరుక మెన సైమల్ సేడ అస్తి. అన్నె కచి తెన్ మెలె, క్లెమెంతు తెన్, చి 'పరలోకుమ్తె గెచ్చుల' మెన దేముడు కచ కచ నవ్వొ రెగిణ్ణి జోచి పుస్తకుమ్తె నవ్వొ తిల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ తెన్ కి తోడు కెరవు.

కెర్డాడి కి సర్దసంతోసుమ్ తెన్ ప్రార్దన కెర

4 కెర్డాడ్ తెదొడి ‡ ప్రబుచి తెడి తుమ్ సర్దసంతోసుమ్ తా. అన్నె సంగితసి. 'సర్దసంతోసుమ్ తా' మెంతసి. 5 తుమ్

* 4:1 4:1 మెలె, ప్రబుచి తెడి తా, జోచి డిట్టుమ్క తుమ్ డిట్టుమ్ టీచ. † 4:2 4:2 మెలె, 'జోవయించి తెడి అస్సున్, చి జో కట్టు దెతోసా. జాచి రిసొ తుమ్క కి జా కట్టు బుద్ది తంకయ్'. ‡ 4:4 4:4 మెలె, ప్రబుచి తెడి అస్సున్. జో సర్దసంతోసుమ్ దెతోసా. జేక, జోవయించి సర్దసంతోసుమ్ నజన జోవయించి సర్దసంతోసుమ్ తెంతో జోవయించి తెడి తిల, దస్సి బుద్ది తంక తయెదె.

ఇసి మెత్తన తతిసి ఎత్కిజిన్ దెక చినితి రితి తుమ్ ఇండ. ప్రబు కీపాసి జా అస్సె. ⁶ కిచ్చొచి రిసా కి తుమ్ చింత గలన నాయ్, గని కిచ్చొచి రిసా కి ప్రార్దన కెరై తా తుమ్క కోరప జలిసి సంగ, జో దిలిసి ఎత్కిచ రిసా తుమ్చి సర్ద సంగ, తుమ్చ ఆసల్ దేముడుకయ్ తుమ్ సంగ. ⁷ దస్సి, అమ్ మాన్సుల్ *మీనుక నెత్తిర్ది దేముడుచి ఎదివాట్ సేంతుమ్, చి క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి తా, జా సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి తుమ్చి మెన్సుతె రకితె తయైదె.

⁸ ఆకరక, బావుడ్లు, కిచ్చొ మెంతసి మెలె, సత్తిమ్ తిలిసి ఎత్కి, మరియాద తిల కమె ఎత్కి, నాయిమ్ తిలిసి ఎత్కి, సుద్ది తిలిసి ఎత్కి, నూటి తిలిసి ఎత్కి, 'చెంగిల్' మెన ఎత్కిజిన్ సర్ద జతిసి ఎత్కి, కిచ్చొ జలెకి చెంగిల్చి, 'చెంగిల్' మెన దేముడు ఒప్పునతిసి ఎత్కి, దనచయ్ ఎత్కిక ఉచరై తా, దస్సయ్ కమె తుమ్ కెరై తా. ⁹ అంచితె తుమ్ సికిలిసి, దెకిలిసి, నూన్లిసి, 'సత్తిమ్' మెన ఒప్పున్లిసి, జా ఎత్కి కెర, చి సేంతుమ్ దెతో అమ్చొ దేముడు తుమ్చి తెన్ తయైదె.

తిలె కి నెంజిలె కి ప్రబు సేంతుమ్ దెతిసి

¹⁰ తుమ్ అప్పె అన్నైక్ సుట్టు అంచి రిసా ఉచర్తసు మెన సూన తా ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ సర్ద తెన్ అస్సి. అగ్గె తెంతొ కి అంచి రిసా ఉచర్తె తిలదు, గని అంక తోడు దెంక తుమ్క అగ్గె వాటు తయె నాయ్. ¹¹ అంక నెంజిలిన్చి రిసా ఏడుక మెన సంగి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ కిసి జలెకి, అంక కిచ్చొ జలెకి, చింత నే గలంతె సేంతుమ్ తెన్ ఒర్నుప జంక మెన సిక అస్సి. ¹² ఎక్కైక్ సుట్టు కొత్తుచి రిసా బాదల్ నేడ అస్సి, ఇదిల్ ఒగ్గర్ తిలిన్చి

రిసా కి సర్ద జా అస్సి. దొన్ని కి జాని. కిచ్చొచి రిసా కి, కిచ్చొ జలెకి, తిలె కంక నెంజిలె చువ్వె తంక, సామ్నూరుమ్ తిలె కి, కొత్తు తిలె కి, కిసి ఒర్నుప జంక గే ఆవ్ సిక అస్సి. ¹³ మెలె, క్రీస్తు అంక సెక్తి దెతె తత్తయ్చి రిసా కిచ్చొ జలెకి కెరుక తెరి.

¹⁴ జలెకి, అంచి అప్పెచి బాదతె తుమ్ బెద తోడు దిలిసి చెంగిలి. ¹⁵ ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక దెర్ది మొదొల్క, ఆవ్ తుమ్చి మాసిదొనియ ప్రదేసిమ్ ములిలి పొది, ఎక్కి తుమి గని వేర సంగుమ్లుతె ఎక్కి కి తోడ దెతి నాయ్, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తోడ దెతిన్తె అమ్చి తెన్ ఎక్కి తుమి బెదిలదు. ¹⁶ ఆవ్ దెస్సలోసిక పట్టుమ్తె తిలి పొది కి అన్నై అన్నై తోడు తెద్రయ్లదు. ¹⁷ జలె, తోడుకయ్ అంక ఆస నాయ్, గని అంచి ఆస కిచ్చొ మెలె, కిచ్చొచి రిసా ఆవ్ సర్ద జతసి మెలె, తుమ్ తోడు దిలిసి తుమ్కయ్ లాబుమ్ దెతయ్.

¹⁸ నాయ్, గెద, అంక పూర్తి తోడు దా అస్సున్. నాయ్, దొర్కు జలి కంట అన్నైయ్ తోడు ఈంజ. తుమ్ తెద్రయ్లి తోడు ఎత్కి ఎపప్రాదిత అంక దా అస్సె. జా తోడు దిలిసి కిసి జయెదె మెలె, దేముడుక చెంగిల్ దూపుమ్ డయిలి రితి, బలి దిలి రితి, జోక సర్ద కెరెదె. ¹⁹ జలె, తుమ్క కిచ్చొ కొత్తు గే, బాద గే అయ్లె కి, జోచి పరలోకుమ్చి సామ్నూరుమ్క దేముడు కవలుసుప జలిసి ఎత్కి క్రీస్తు జలో †యేసుచి తెడి తుమ్క దొర్కు కెరెదె. ²⁰ ఉగుమ్చి ఉప్పిరి ఉగుమ్క అమ్చొ దేముడు అమ్చొ అబ్బొక జెయ్యి! †ఆమేన్.

²¹ క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి తిలొ జోవయించి సుద్ది జలో ఒత్తచొ ఎత్కి మాన్సుక తుమ్ అంచి ప్రేమ సంగ. అంచి

§ 4:5 4:5 నెంజిలె, 'అన్నై జతిసి పాసి జా అస్సె'.

* 4:7 4:7 నెంజిలె 'అర్దుమ్ కెరసుక నెత్తిర్ది...'

† 4:19 4:19 యేసుచి తెడి జీవ్ సంపజలన అస్తిచి రిసా, చి జోవయించ వరల్ ఎత్కి యేసుచి అత్తి దెతయ్చి రిసా 'యేసుచి తెడి' మెన రెగ్గ అస్సి. ‡ 4:20 4:20 ఈంజీవ్ పుస్తకుమ్ తొలితె రెగ్గి గ్రీకు బాస తెన్ 'తెద్దిల' మెలిన్క 'ఆమేన్' మెనుల.

తెన్ తిల బావుడ్లు కి తుమ్క జోవయించి
 ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. 22 జో ప్రబుచి
 సుద్ది జా జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్తి
 తుమ్ పిలిప్పి పట్టుమ్చక జోవయించి
 ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. ముక్కిమ్క
 కొన్సు మెలె, స్కైసర్ రానొతె కామ్ కెర్త
 సంపజలసక సంగ.
 23 ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ
 తుమ్చి ఆత్మ తెన్ తవున్.

కొలోస్సియుల్ క రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో పవులు కొలోస్సి పట్టుమ్చ సంగుమ్చక పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 కొలోస్సి పట్టుమ్తెచ క్రీస్తుక సంపజా జోచి సుద్ది జా జోచయ్ జల జోచి తెడి తా నిదానుమ్ జల బావుడ్లుక, ² దేముడుచి నెలవ్చి రిసా *క్రీస్తు జలో యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా జో దిలి అదికారుమ్ తెన్ జోచొ బారికి జలో ఆవ్ పవులు, బావొ జలో తిమోతి తెన్, రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవుసు!

జేవ్ కొలోస్సి పట్టుమ్చచి రిసా పవులు జోవయించి సర్ద సంగ ప్రార్దన కెర్తె తిలిన్చి కోడు

3 తుమ్చి రిసా కెయ ప్రార్దన కెర్తె కి, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచొ అబ్బొన్ జలో దేముడుక తుమ్చి రిసా అమ్చి సర్ద సంగితనుమ్. ⁴ కిచ్చొక మెలె, జో క్రీస్తు యేసుచి ఉప్పిరి తుమ్ సంపతిలిన్చి రిసా, పడ్డొ జోచయ్ జల సంపజలన ఎత్తిజిన్క తుమ్ ప్రేమ కెర్తిన్చి రిసా, అమ్ సూస అస్సుమ్.

5 వరలోకుమ్తె తుమ్చి రిసా తియుఁ తిలిసి ఆసతె దెకితె తిలి రిసా, తుమ్క పెట్టి తిలి నముకుమ్చి ప్రేమచి, రిసా తుమ్ ఇసి జా అస్సున్. జా ఆసతె దెకితె తిలిన్చి రిసా తుమ్ సత్తిమ్చి †కబుర్తె, మెలె సుబుమ్ కబుర్తె, అగ్గె సూన్లదు.

6 సుబుమ్ కబుర్ తుమ్క దొర్కు జా

అయ్లి తెంతొ, ఎక్కి తుమ్కయ్ దొర్కు జలి మెస నాయ్. ఒండి లోకుమ్తె సూసయ్ జతయ్, చి కేసె సూసయ్ జలెకి, ఆత్మపలితుమ్ జెతయ్. దస్సి, తుమ్ తొలితొ సూస ప్రబుచి దయచి వరుమ్చి రిసా పూర్తి అర్దుమ్ కెర్లన్లి దీసి తెంతొ, తుమ్తె కి సుబుమ్ కబుర్ ఆత్మపలితుమ్ జెతయ్. ⁷ ప్రేమ జలో అమ్చి తెన్ ప్రబుచొ సేవ కెర్తొసా జలో ఎవప్రా, జలె, ప్రబుచి ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ సరిగా, కిచ్చొ వేరచి నే బెదయ్తె సికడ్డికయ్, పూర్తి అర్దుమ్ కెర్లన్దు. అమ్ ఒత్త గెచ్చుక నెత్తిర్లి రిసా జోయ్యి అమ్చి నావ్ తెన్ మెలి రితి, క్రీస్తుక నిదానుమ్ తిలో సేవ కెర్తొసా జా ఒత్త తుమ్క సుబుమ్ కబుర్ సూసవ సికడ్డ అస్సె. ⁸ పడ్డొ, ప్రబుచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి దెతి తుమ్చి ప్రేమచి రిసా జో ఎవప్రా అమ్క సంగ అస్సె.

9 జాకయ్, తుమ్చి నముకుమ్చి అన్నె సంపజలనక చి ఉప్పిర్చి తుమ్చి ప్రేమచి రిసా, అమ్ సూన్లి దీసి తెంతొ, తుమ్చి రిసా ప్రార్దన కెరుక ములుమ్ నాయ్. ఆత్మచి బుద్ది, ఆత్మతె గ్యానుమ్ ఎత్తి దేముడు తుమ్చి పెట్టి బెరవుసు, చి అమ్ జోచ మాస్సుల్ జా ఇండుక మెన జోచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ జతయ్ గే, తుమ్ పూర్తి జాన్తు మెనయ్ తుమ్చి రిసా ప్రార్దన కెర్తనుమ్. ¹⁰ జోచి ఇస్టుమ్ జాన్లె, జోచి బుద్ది గ్యానుమ్ తెన్ తిలె, ప్రబుచి విలువ దెకయ్తి రితి తుమ్ ఇండితె. దస్సి, చెంగిల్ కమొ ఎత్తితె ఇండ పలితుమ్ దెర దెర, అగ్గెచి కంట దేముడుక రోజుక ఒగ్గెర జాన జాన, జోచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండ ఇండ, జోక పూర్తి సర్దసంతొనుమ్ కెర్తె. ¹¹ అన్నె కిచ్చొ మెన అమ్ ప్రార్దన కెర్తనుమ్ మెలె, జోచి వరలోకుమ్చి సెక్తిక తుమ్చి పెట్టి

* 1:2 1:2 'క్రీస్తు' మెలె, 'తెద్రయిందె' మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్ణుమ్ సంగిలో దొర్కు జలో రచ్చింఱువ కెర్తొసా. † 1:5 1:5 నెంజలె 'కోడుతె'.

జోచి నెక్తి బెరవ డిట్టుమ్ కెర్ను, చి తుమ్చి వెట్టి జో దెతి సంతోసుమ్క తుమ్ ఎత్తి బాదల్ సేంతుమ్ తెన్ ఓర్పువ జా నిదానుమ్ తా. 12 ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడుక తుమ్చి సర్ద సంగితె. కిచ్చొక మెలె, జోచయ్ సుద్ది జల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ తెన్ జోచి ఉజిడ్ రాజిమ్తెచి సొమ్సారుమ్తె అమ్క వాట సేడ్డి రితి జోవయించి దయక అమ్క విలువ దెక అస్సె. 13 మెలె, సయ్తాన్ ఏలువ కెర్తి అందర్ రాజిమ్ తెంతో అమ్క విడ్డల్ కెర, ప్రేమ తిలో జోచొ సొంత పుత్తున్చి రాజిమ్తె అమ్క జో అబ్బొన్ బెదవ అస్సె. 14 మెలె, జో పుత్తున్తెయి అమ్చి రచ్చన. †అమ్ కెర్ల పాపల్ జోయ్యి చెమించువ కెర, నెతోవ గెల అస్సె.

ఎత్తిక ఆదారుమ్ జలోసా యేసుయి

15 యేసుతె అమ్, నే డీస్తా దేముడుచి పొలిక డీస్తయ్. కీజెర్మన్ ఎత్తిక జో తొల్పుర్, జో వెల్లో. 16 కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి కి యేసు తెన్ జెర్మన్ జలి. కేనె తిలె కి, పరలోకుమ్తె తిలె కి, బూలోకుమ్తె తిలె కి, కేన్ లోకుమ్తె తిలె కి, నే డీస్తిసి జలెకి, డీస్తిసి జలెకి, కేన్ లోకుమ్చ వ సిజానసల్తె తిలస కి, ఏలువ కెర్తి నెక్తి అదికారుమ్ తిలస కి, అదికారుమ్ తిలిసి ఎత్తి, అదికారుల్ ఎత్తి, పరలోకుమ్చ జలెకి, బూలోకుమ్చ జలెకి, ఎత్తి కి జోచి అత్తి జెర్మయ్ జలి. జోచి రిసాయి జెర్మయ్ జలి. 17 * ఎత్తిచి కంట తొలితో తిలో సుదొ జోయ్యి, ఎత్తిక ఆదారుమ్ జలోసా జోయ్యి. జో నెంజిలె, జేవ్ తత్త నాయ్.

18 వడ్డొ, జోచి †ఆగ్ జల నంపజలస బెదితిన్ మొత్తుమ్క జో బోడి, జో మొదోల్. మొర్కుక జిన జితసక జో తొల్పుర్. కిచ్చొక మెలె, కిచ్చొచి రిసా కి జో వెల్లో తంక. 19 క్రీస్తుచి వెట్టి పూర్తి తంక మెన, దేముడుచి ఇస్సుమ్ జలి. 20 వడ్డొ యేసుక్రీస్తు సిలువతె అర్పితుమ్ జా జోచి లోయి సుచిలి వాటు పాపుమ్ పుంచితినచి నెక్తిక †బూలోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి, పరలోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి, కేన్ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి. క్రీస్తుచి తెడి జేవ్ ఎత్తి జో తెన్ కీసేంతుమ్ జతి రితి అస్సె బెదవనుక మెన దేముడుచి సర్ద జలి.

యేసుచి అత్తి దేముడు బెదవనన

21 తుమ్ కొలోస్సియుల్ కి అగ్గె జోక వేరయ్ మాన్సుల్ జా, తుమ్చ ఆత్తుల్తె జోక విరోదుమ్ జా తిలి రిసా వెర్తి వెర్తి కమొ కెర్తె తిలదు. 22 గని, జోచి ఆగ్ మొర్గిన్ తెన్ తుమ్చి పాపుమ్ వయ తుమ్క కి జో బెదవన అస్సె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ జోచి సుద్ది జా, జోచయ్ జా, తప్పు నెంతె, కిచ్చొ గర్చికి నెంతె జా, దేముడు అబ్బొన్చి మొక్కె జో తుమ్క టీవో కెరెదె. 23 గని జా జర్గు జంక మెలె, తుమ్ ఆత్తుక డిట్టుమ్ జా జోయ్యి పునాది జతినతె టీవ, *‘పరలోకుమ్తె గెతి వాటు అమ్క దొర్కు జలి’ మెంతి దయిరిమ్ దెతి తుమ్ సూన్లి సుబుమ్ కబుర్ నే ముల్తె అన్యానుమ్ నే జతె, వేరతె నే గెతె, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముక్కుమ్ తుమ్ నిదానుమ్ తంక. జెర్మయ్లిసి ఎత్తిక ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ ఈంజ ఒండ్డి లోకుమ్తె సూనయ్ జా అస్సె. ఆవ్ పవులు కి ఈంజ

† 1:14 1:14 ఈంజ ఉత్తమ్ తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె కిచ్చొ అస్సె మెలె, జోచి లోయి సువ, అమ్క నెతోవ గెల అస్సె, మెలె, అమ్చి పాపుమ్ చెమించువ కెర అస్సె. § 1:15 1:15 నెంజిలె, ‘జెర్మయ్లిసి ఎత్తిక’. గని జెర్మయ్లిసి జయి నాయ్, జో. దేముడి జా జో ఎత్తిచి కంట అగ్గెయ్ తిలో. యోహాను 1:1-2, 14. * 1:17 1:17 ‘తొలితోవ’ మెలె, జో తొలితో తెంతో అస్సె, చి జోయ్యి ముక్కిమ్చొ. † 1:18 1:18 ఎవెసు 1:22-23, 4:16. ‡ 1:20 1:20 రోమియుల్ 8:20-23. § 1:20 1:20 ఎవెసు 1:9-10. * 1:23 1:23 27 చి కోడు, చి 1:5 చి కోడు దెక. † 1:24 1:24 జో జేలి జా తిలన్. 4:3, 10 దెక.

నుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా, ప్రబుచో సేవ కెర్తొసా జా అస్సి.

24 ఆవ్ జలె, 'తుమ్క లాబుమ్ దొర్కు జవున్' మెన ఆవ్ †అల్లర్ సేడ్డె కి, అంక సర్ద. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ ఇస అల్లర్ సేడ్డిసి కిసి జతయ్ మెలె, క్రిస్తు సేడ్డె అల్లర్తె ఆవ్ బెద ఒత్త సేంసిలిసి ఆవ్ ఓర్పుప జా కుట్టయ్లి రితి జతయ్. కిచ్చొక మెలె, జోచి ఆగ్ జల జోచయ్ సంగుమ్క 'జోచి కబుర్ సూన్తు' మెనయ్, ఆవ్ ఈంజేవ్ సైమల్ సేడ్డిసి. 25 జోచయ్ జల మాన్సుల్ మొత్తుమ్క ఆవ్ ఈంజ ‡సేవ కెర్తి రిసా ప్రబు అంక తెద్రవ అస్సి. దస్సి, తుమ్చి రిసా కి, అంచి కోడు పూర్తి తుమ్ జానుక మెనయ్, జొయ్యి అంక తెద్రవ అస్సి. 26 జా కోడు కిచ్చొ జయెదె మెలె, ఉగల్చి ఉప్పిరి ఉగల్చ మాన్సుల్ నే సూన్తి రితి జో కీలుంకడ తిలి గుట్టు. జా అగ్గె లుంకడ తిలె కి, అప్పెయి జోక నంపజల జోచయ్ జల మాన్సుల్క జో సూనవ అస్సి. 27 తుమ్తె తెద్రయిందె మెన యూదుల్క దేముడు సంగ తిలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలొ క్రిస్తు, ఉజిడ్ తిలి గవురుమ్చి ఆస తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసచి పెట్టి కి అస్సి. పరలోకుమ్తె గెతి వరుమ్చి దయిరిమ్ తుమ్కయ్ కి దొర్కు కెర అస్సి. జయ్యి కోడు జోచి గుట్టు జా తిలి. జా రచ్చన కెత్తిజన్ యూదుల్ నెంజిలసక కెర్తి సొమ్నారుమ్ కెర్తయ్! కెర్తి వెల్లి కోడు, ఈంజ. జయ్యి గుట్టు జోచయ్ జల మాన్సుల్కయ్ జో జానవుక ఇస్టుమ్ జలొ!

28 జలె, ఆకర్క తీర్పు జంక మెన ఎత్తిజిన్ దేముడుచి మొక్కె టీవొ కెరుక మెన, క్రిస్తుక నంపజల మాన్సుల్ ఆత్మ తెన్ పూర్తి వడ్డిల మెలె, జోవయింతె ఎత్తి మాన్సు పూర్తి జా జోవయిం

మొక్కె టీవొ జలె, అమ్ జోవయింక బవుమానుమ్ దిలి రితి జయెదె. జాకయ్, *ఆత్మ తెన్ పూర్తి వడ్డుతు' మెనయ్, క్రిస్తుచి రిసా బాల వెల్లి ఎత్తిజిన్క అమ్ సూనయ్తె తా, వేర బుద్దివొచి రిసా జాగర్త సంగితనుమ్, జోచి రిసాచి గ్యానుమ్ ఎత్తి జోవయింక సికడ్డునుమ్. 29 జోక ఆత్మక పూర్తి వడ్డుత్! మెనయ్, అంచి పెట్టి జో మొచ్చు తెన్ దెతి జోచి ఎదివాట్ సెక్తి ఎత్తి తెన్సి, పూర్తి మెన్సు దా, జోచి కామ్ ఆవ్ కెర్తె తత్తసి.

2

1 తుమ్చి రిసా కి, లవొదికయ పట్టుమ్చ నంపజలసచి రిసా కి, అన్సె, అంక నే దెకిల అన్సె నంపజలసక ఎత్తిజిన్చి రిసా కి, 'ఆత్మతె వడ్డుత్' మెన ఆవ్ కెర్తి ఆస తెన్ ఉచర్తసి గే ప్రార్తన కెర్తసి గే తుమ్ జానుక మెన అంచి ఆస. 2 తుమ్ జేవ్ ఎత్తిజిన్చి రిసా ఆవ్ కిచ్చొ మెన ఆస జతసి మెలె, జేవ్ ఎత్తిజిన్ మొత్తుమ్ ఎక్కి ప్రేమ ఎక్కి కట్టు జా జోవయింక పెట్టి దయిరిమ్ డిట్టుమ్ జతు, చి జోవయింక పూర్తి అర్దుమ్ జయెదె, చి క్రిస్తుచి తెడి అస్సుమ్చి చెంగిల్ తమ్దె మెన పూర్తి దయిరిమ్ జవుల, చి దేముడుచి గుట్టు జానుల, మెలె క్రిస్తుకయ్ జానుల మెన తుమ్చి రిసా ఆవ్ ఆస జతసి. 3 జో క్రిస్తుచి పెట్టి బుద్ది గ్యానుమ్చి సొమ్నారుమ్ ఎత్తి ఒత్తయ్ లుంకిల్ రితి అస్సి. 4 తుమ్క కిచ్చొక ఆవ్ ఇసి సంగితసి మెలె, నూటి డిస్త తెలివి కొణె తెన్ కా తుమ్క మోసిమ్ నే కెర్తి రితి తుమ్ జాగర్త తా. 5 ఆగ్క మెలె, ఆవ్ తుమ్క దూరి అస్సి, గని ఆత్మక తుమ్చి పాసి తా, తుమ్ అప్పె సుద్ది ఇండితిసి, క్రిస్తుచి

ఉప్పిరచి తుమ్చి నముకుమ్ డిట్టుమ్ తిలీసచి రిసా ఆవ్ సూన్లి రిసా, సర్ద తెన్ అస్సి.

6 జలె, ప్రబు జలో క్రీస్తు యేసుక తుమ్ నంపజా తిలదు. 7 జలె, జోచితె *చెర్తొ గల డిట్టుమ్ టీవో జా తిలి రితి, చెంగిల్ గేర్ జా తంక మెన కీసి డిట్టుమ్ పునాదితె జా తంక ముక్కిమ్ మెలె, దస్సి, జో క్రీస్తు పునాది జతిసచి ఉప్పిరి తుమ్ టీవో డిట్టుమ్ జా, చి జోచి తెడి ఆత్మతె వడ్డ, క్రీస్తుచి ఉప్పిరచి నముకుమ్చి రిసా ఎపప్రా తుమ్క సికడ్లిసి ఎత్కి దెరన, అన్నె డిట్టుమ్ జతె తా. జో ప్రబు కెర్లి దయ ఎత్కిచి రిసా జోక తుమ్చి సర్ద దెకయ్తె తా, జోచి తెడి జియ జో దెతి బుద్దితె తుమ్ ఇండ.

8 తెలివి తెన్ కొడొ బెదవ వేర బోదన కెర్లిసి తెన్ రితయ్ కొడొ తెన్ మాన్సుల్ అవ్వె ఉచర్ల అలవాట్ కమె, †ఆగ్గుల్క, ఆత్మల్క, దూతల్క బూతల్క, బిత అలవాట్ కమె మాన్సుల్ సికడ తుమ్క మోసిమ్ కెరుక ఉచరుల. దసితె తుమ్ దెర్ను నే సెడ్డి రితి తుమ్ జాగర్త తా. జా క్రీస్తు సికడ్లిసి నెంజె ఈంజ లోకుమ్తె బెదితిసి. 9 దేముడు కిచ్చొ నే పిట్టె, జొయ్యి పూర్తి ఆగ్ రూపుమ్ తెన్ క్రీస్తుచి పెట్టి జితయ్. 10 చి ‡అదికారుమ్ తిలీస్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి, †అదికారుల్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలొ క్రీస్తుచి తెడి తుమ్ ఆత్మక పూర్తి దా అస్సున్. 11 పూర్ణుమ్చి అలవాట్ తెన్ అమ్చ యూదుల్ 'దేముడుచ మాన్సుల్ ఆము' మెనన, జోచి సుద్ది కారిమ్చి సున్నతి కెరనుల. జా, జలె, ఎక్కి అగి జర్గు జతిసి. తూమ్, మాత్రుమ్, అప్పె క్రీస్తుచి తెడి కీసి జా అస్సున్ మెలె, క్రీస్తుచి తెడి

సుద్ది కెర్తి సున్నతి కెరన్లి రితి జా అస్సున్. మాన్సు అగి కెరన్లి సున్నతి నెంజె, గని ఈంజ ఆగ్చ ఆసల్ బుద్దుల్ సింద వెంట గలిసి. 12 క్రీస్తు మొర్లిన్ తెన్ తుమ్చి ఈంజ ఆగ్చ ఆసల్చి జీవ్ మొర గెలన్, ఈంజ ఆత్మజీవ్ తుమ్క కీసి దొర్కు జలి మెలె, క్రీస్తుక మొర్తన తెంతో జియడ్డో దేముడుక సెక్కిక తుమ్ నంపజలదు. చి జో అన్నె జీవ్ జా ఉట్లీన్ తెన్ జోచి ఆత్మక తుమ్ ఆత్మజీవ్ జా ఉట్లదు. ఇన్నెచి గుర్తుక బాప్తిసమ్ నజన్లదు.

13 పడ్డో, తుమ్ పాపుమ్ కెర్తి తా అగ్గె ఆత్మక మొర్తనయ్ జా తిలదు, ఆగ్చక యూదుల్చి సుద్ది సున్నతి నెంతె తిలదు, తుమ్ దస్సి మొర్తనయ్ జా తతికయ్, దేముడు అబ్బొసి క్రీస్తుక అన్నె జియడ, జో తెన్ కి తుమ్క జియడ్డన్. కీసి మెలె, జోక నంపజల ఎత్కిజినచ పాపల్ ఎత్కి అమ్క చెమించుప కెర్లన్. 14 మెలె, పూర్ణుమ్ తెంతొచ ఆగ్గుల్ అమ్చి ఉప్పిరి దావ రెగిడ్లి రితి జతయ్. గని, జా ఆగ్గుల్చ నిందల్ ఎత్కి జో దేముడు అబ్బొసి పుంచ గెలన్. కీసి మెలె, క్రీస్తు మొర్లి సిలువతె జా ఆగ్గుల్క మేకుల్ తెన్ పెట ముల దిలి రితి పుంచ గెలన్. 15 దస్సి కెర, దస ఆగ్గుల్చ నిందల్చ కోడ్లు వయడ్డ అమ్క పాపుమ్ సికడ్ల ఆత్మల్, దూతల్, బూతల్, గట్టచి సెక్కి పాడ్ కెర గెల కెర, ఎత్కిచి మొక్కె జోవయింక లాజ్ కెరవ, క్రీస్తు జోవయించి ఉప్పిరి జిన్లన్. అమ్ క్రీస్తుక నంపజలసచి ఉప్పిరి దసచక కి కిచ్చొ సెక్కి నాయ్.

16 జాకయ్, కతిసిచి రిసా పితిసిచి రిసా 'ఈంజ గార్, జా గార్' మెన జవున్, నెంజిలె, 'పండుగు దీసి, ఆమస్ దీన్చి రిసా, నెంజిలె బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి

* 2:7 2:7 ఎపెను 3:17 దెక. † 2:8 2:8 నెంజిలె, 'బాలబోదల్ అర్దుమ్ కెరంతి ఎదిలి గ్యూనుమ్చ సిష్టలు'.

‡ 2:10 2:10 ఆత్మల్, దూతల్, బూతల్చి అర్దుమ్ కి ఈంజీవ్ కొడొతె ఉచరుక జయెదె. కొలోస్సియుల్ క్రీస్తుక నే నంపజతె అగ్గె, ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్చి అర్దుమ్ కి ఈంజీవ్ కొడొతె ఉచరుక జయెదె. కొలోస్సియుల్ క్రీస్తుక నే నంపజతె అగ్గె, ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్చి ఎత్కిక బితె తిల.

రిసా, కిచ్చొ కిచ్చొ కెర్లె గార్' మెన తుమ్క కో సంగుత్ అవ్కాసుమ్ దాస నాయ్, సికడ్ల నూన నాయ్. 17 పడ్డొ జర్గు జతినక దనచ ఎత్తి ఎక్కి నీడ. జా నీడ గల్తొసా క్రిస్తు. 18 జాకయ్, "చువ్వె తా దూతల్ గట్టక తుమ్ జొకర" మెన కో సికడ్ల, తుమ్ దెర్ను సేడ నాయ్. "దనచక నే జొకర్లె కిచ్చొగె పిట్టెదె" మెన బియడ్డసక తుమ్ బియఁ నాయ్. దన కమొ సికడ్లొసా కో జలెకు కిచ్చొక నంప కెర్తయ్ మెలె, రిత సివుల్క, దస్సి జోచి సొంత మెన్సు తిలిన్క 'వెల్లిచి' మెన పుల. 19 క్రిస్తుక, మెలె బోడిక, జో మాన్సు అజ జా ముల అస్సె. జో బోడి తెన్ బెద తిలెకయ్ ఆగ్కక పున్జి తా, అత్కుల్ నరల్ ఎత్తి తమ్మస కట్టు తెన్ తా, దేముడు దెతి జీవుకయ్ వడ్డతె తయెదె.

20 క్రిస్తు తెన్ తుమ్ బెద, జో మొర్లిన్ తెన్ బెదిల్ రితి జా, తుమ్చి ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్చి మొర్లి అత్తు మొర, *మాయలోకుమ్చ బూతల్, దూతల్, అత్తుల్, గట్టచి సేవ కెరుక ముల విడ్డల్ జలదు జలె, కిచ్చొక జా పాపుమ్చి అత్తు తెన్ అప్పెక తిలి రితి ఇండితను? 21 మెలె, మాన్సుల్ వాడిక కెర కేడయ్త రిత ఆగ్గుల్చి రిసా, అలవాట్చ కమొచి రిసా 'దెరుక గారు, కంక గారు' నెంజిలె, 'చడుక గారు' మెల వెర్రి ఆగ్గుల్క కిచ్చొక బితను? 22 దనచ ఒండి మాన్సుల్ ఆరి ఉచర సికయ్లిసి. 23 మాన్సుల్ అచ్చొ కెర్ల దన జాడ్లు రిత వయ్లె, సిచ్చల్ కెరలె, ఆగ్కక సిచ్చల్ కెరలె, గ్యానుమ్ రితి పున్నిమ్ రితి డీసెదె, గని అమ్చి పట్టిచి పాపుమ్బుద్దిచ ఆసల్క దన ఆగ్గుల్ ముద్దొ కెరుక నెతిరి, గెచ్చవుక నెతిర్రి.

* 2:20 2:20 నెంజిలె, 'బాలబోదల్చి ఎదిలి గ్యానుమ్చి అలవాట్ ముల....' * 3:6 3:6 'జోపయింది' తెంతొ 'మాన్సుల్క' ఎదచి కోడు ఈంజ ఉత్తమ్ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పున్కల్తె తయె నాయ్.

3

పరలోకుమ్ తిలిన్క ఆస జంక
1 క్రిస్తు తెన్ తుమ్ బెద జో తెన్ జివ్ జా ఉట్ట, జోచి అత్తుతె తుమ్ జివ్ జలదు. జలె, జో జివ్ జా ఉట్ట, ఉప్పిరి, దేముడు అబ్బొనచి ఉజెతో పక్క పరలోకుమ్తె వెస అస్సె. జాకయ్, జో ఉప్పిర్ వెస తిలిన్తెచి ఎత్తిక తుమ్ ఆస జా. 2 ఈంజ లోకుమ్తె తిలిన్క ఆస జా నాయ్. పరలోకుమ్చిక ఆస జా. 3 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తుమ్ మొరయి అస్సెన్, చి దేముడుచి తెడి క్రిస్తుతయ్ తుమ్చి జివు క్రిస్తుతె దేముడుచి తెడి లుంకడ అస్సె. 4 అమ్చి జివు తిలొ క్రిస్తు కెయ్క అన్నె ఉత్త జా డీసెదె గే, తుమ్ కి తెదొడ్క జో తెన్ పరలోకుమ్చి గవురుమ్ తెన్ జతినతె డీసె.

5 జాకయ్, తుమ్చి పెట్టి ఈంజ లోకుమ్చి బుద్దిచి కిచ్చొ జలెకు తయెదె గే, జాక తుమ్ గెచ్చవ గెల; జాక మార. కీన బుద్దివొ మెలె, లంజెకమొ, లంజెబుద్ది, ఆగ్కచి ఆస ముద్దొ నే కెరంతిసి, గార్చిచి ఉప్పిర్చి ఆస, పడ్డొ అన్నె మాన్సుల్చి అస్తి దొర్కు కెరంతి ఆస; ఇసిచి జలె, సత్తిమ్ తిలొ దేముడుక ముల వేర దేముడు మెలొసొక ప్రేమ కెర్లి రితి జతయ్, జాక 'దేముడు' మెలి రితి కెర్లి బొమ్మక జోబర కెర్లి రితి జతయ్.

6 దన కమొచి రిసా *జోచి కోడు రితి కెరుక నెసిల మాన్సుల్క దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చులయెదె.

7 అగ్గె తుమ్ జేవ్చి నెడమె జతి పొది దనచ ఎత్తి కెర ఇండితె తిలదు. 8 గని అప్పె దనచ ఎత్తి కి తుమ్క దూరి కెర. కీసచ మెలె, కోపుమ్ దెకయ్తిసి, కోపుమ్ దెరన్తిసి, కున్సిదుమ్, దూసెనల్, వెట్కూరుమ్చ కొడె. 9 పడ్డొ, ఎక్కిలోక ఎక్కిలొ అబద్దుమ్ సంగ నాయ్, కెర

నాయ్. కిచ్చొక మెలె ఈంజ లోకుమ్చి పాడ జలి ఆగ్చి బెర్మున్ ఇండితిసి కడ వెంట గెల కెర, 10 తుమ్ జేవ్క ముల, నొవి మాన్సుక గలన అస్సున్. ఈంజ గ్యానుమ్ తెన్ జా బెర్ముయ్లో దేముడుచి రూపుమ్ తెన్ నొవి బుద్ది దెరన అస్సున్.

11 ఈంజ నొవి ఆత్మతె బెర్మున్ జల మాన్సులతె కిచ్చొ తేడల్ నాయ్. 'గ్రీసు దేసిమ్చ' మెన దేముడు సంగి నాయ్, 'యూదుల్' మెన నాయ్. 'యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతిచ' మెనె నాయ్, 'జా సున్నతిచ గుర్తు నెంజిలన' మెనె నాయ్, 'నేస్ల మాన్సుల్' మెనె నాయ్, 'డెంగుర్ దేసిమ్చ' మెనె నాయ్, 'గతిమాన్సుల్' మెనె నాయ్, 'గొతి నెంజిలన' మెనె నాయ్. జోచి మొక్కె దస తేడల్ నాయ్, గని ఎత్తిజిన్క క్రీస్తుయి ముక్కిమ్, అన్నె కేన్ రగుమ్చ మాన్సుల్ జలెకి, జోచ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్చి పెట్టి జో అస్సె.

12 జలె, దేముడు నిసాన్ల తుమ్ జోచయ్ సుద్ది జల జో ప్రేమ కెర్లన, తుమ్ ఎత్తిజిన్క కిచ్చొ కిచ్చొ బుద్దివొ గలన మెలె, కన్యారుమ్ దెకితిసి, మెత్తన తతిసి, గవురుమ్ నే ఉచరంతె, అన్నె మాన్సుల్క మరియాద దెకితిసి, సేంతుమ్ తెన్ బాదల్ ఓర్పువ జా 13 ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ఓర్పువ జతిసి. పడ్డె, కిచ్చొ జవున్ తప్పుచి రిసా ఎక్కిలో అన్నెక్లోక నింద కెరుక జతి జలె, చెమించుప కెర. ప్రబు తుమ్క కిసి చెమించుప కెర అస్సె గే, తూమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెరుక అస్సె.

14 ఎత్తిచి కంట ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొ బుద్ది గలన మెలె, ప్రేమయ్. కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి ఎక్కి కట్టు తెన్ తతి రిసా ప్రేమ ఆదారుమ్ జతయ్, జయ్యి బెదవెదె. 15 పడ్డె, క్రీస్తు దెతి సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి ఏలుప కెర్తి రిసా వాట్

దాన. ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో సేంతుమ్ తత్తి రిసాయి జోచి ఎక్కి ఆగ్తె తుమ్ బెదుక మెన జో బుకార్లన్. పడ్డె, జో కెర్తి దయచి రిసా జోక తుమ్చి సర్ద తుమ్ దెకవ.

16 పడ్డె, క్రీస్తుచ కొడె తుమ్చి పెట్టి బన జా కామ్ కెర్తె తతి రితి తుమ్ టాన్ దాన, చి జో దెతి బుద్ది తెన్ నిదానుమ్ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జోచి సత్తిమ్ సికడ్డె తా. తుమ్తె కో పొరపాట్ నే జతి రితి బుద్ది సంగ జాగర్ల సంగితె తా, చి దేముడు కెర్తి దయ ఎత్తిచి రిసా తుమ్చి సర్ద జోక దెకయ్తి రితి, జోచి గవురుమ్ సంగిత గనుమ్లు గాయితె తా. జేవ్ గనుమ్లుతె కిచ్చొ ఏక్ రగుమ్ తుమ్ గాయ మెలె, కీర్తనల్ గట్ట. 17 తుమ్ కిచ్చొ లట్టబుక జలెకి, కిచ్చొ కెరుక జలెకి, ప్రబు జలో యేసుచి నావ్ తెడి లట్టబ జవున్, జర్గు కెర జవున్, చి జోచి నావ్ తెన్ దేముడు జలో జోచొ అబ్బొన్క తుమ్చి సర్ద తుమ్ సంగ.

కేన్ గేరుచ జలెకి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దెకితిసి

18 తేర్బోదలు, జలె, తుమ్చ మున్సర్లుచి తెడి దాక్ కెరన, జోవయించి కోడు సూన్తె తా. ప్రబుచి తెడి అస్సున్చి ఇసి కెర్లె సూటి,† 19 మున్సర్లులు, జలె, తెర్దివొక ప్రేమ కెర, జోవయింక కుస్సిదుమ్ దెక నాయ్. 20 బోదల్ జలె, కేన్ కామ్చి రిసా జలెకి, అయ్యన్అబ్బొన్చి కోడు సూన. 'దస్సి కెర్లెకయ్ తుమ్క చెంగిలి' మెన ప్రబుచి కోడు. 21 తుమ్ అబ్బొదింసి ఆరి తుమ్చ బోదల్క కోపుమ్ కెరవ నాయ్, నెంజిలె అన్మానుమ్ జా సిక్కు జవుల.

22 గొతిమాన్సుల్ జలె, కేన్ కామ్చి రిసా కి, ఈంజ లోకుమ్చ తుమ్చ ఎజొమాన్సుచి కోడు సూన, జేవ్ సంగిల్ రితి కెర. ఆరి డీసుక, మాన్సుల్క

† 3:18 3:18 మెలె, ప్రబుచి తెడి అస్సి, చి మున్సర్లుల్క గవురుమ్ దెకిలె, ప్రబుక గవురుమ్ దెకిల్ రితి జయెదె. కొరిందీల్క రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తుమ్ 11:3, ఎపెసు 5:22-24.

మెన్ను వడంతి రిసా నాయ్, గని ఎక్కి మెన్ను ప్రబుకయ్ గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్చ ఎజొమాన్లుక నిదానుమ్ సేవ కెర. ²³ కేన్ కామ్ కెరుక మెలె కి, ఎక్కి మాన్సుచి సేవ కెర్తి రితి పోన, గని ప్రబుచి సేవ కెర్తి బుద్ది తెన్ని, సర్ద తెన్ కెర. ²⁴ కిచ్చొక మెలె, తుమ్ నిదానుమ్ కెర్తి రిసాచి బావుమానుమ్క ప్రబు సొంత జోచి రాజిమతె వాటల్ తుమ్క దెయెదె మెన జాన్సు, గెద. దస్సి నిదానుమ్ కెర్తిసి జలె, ప్రబు జలో క్రిస్తుచి సేవ కెర్తిసి జయెదె. ²⁵ కో పాపుమ్ కెర్లె, జోచి సిచ్చ జోక లయెదె. జో దాక్ జలెకి, వెల్లో జలెకి, అన్నె, సిచ్చ దెతిన్తె కి దేముడు కక్క మొకమాటుమ్ దెకె నాయ్, ఎజొమాన్లుక చి గొతిమాన్సుల్క జవున్ తేడల్ దెకె నాయ్.

4

‘ప్రార్దన కెర్తె తా’

¹ ఎజొమాన్లు, తుమ్చ గొతిమాన్సుల్క సరిగా చెంగిల్ దెకితె తా, జోవయింక దెతిసి దాన. తుమ్క కి పరలోకుమతె ఎజొమాని అస్సె.

² నిదానుమ్ తెన్ బద్దుకుమ్ నే జతె దేముడుచి దయ ఎత్కిచి రిసా జోవయింక తుమ్చి సర్ద సంగ ప్రార్దన కెర్తె తా. ³ అమ్చి రిసా కి ప్రార్దన కెర. కిచ్చొక మెలె, అమ్ కిసి గే జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ కోడు, మెలె క్రిస్తుచి రిసాచి *గుట్టు, అమ్ సూనయ్తె తతి రిసా, జో అమ్క వాట్ దెవుసు మెన ప్రార్దన కెర. జా సుబుమ్ కబుర్ జా గుట్టు ఆవ్ సూనయ్లి రిసా ఆవ్ †జేలి

* **4:3** 4:3 ‘క్రిస్తుచి రిసాచి గుట్టు’ మెన సంగిలె, క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్తెసా జలినిచి రిసా సంగితయ్, కోలోస్సియులు 2:2. నెంజలె క్రిస్తుతెచి రచ్చన యూదుల్ నెంజలెసక కి దొర్కు జలినిచి రిసా సంగితయ్, కోలోస్సియులు 1:26-27, ఎపెసు 3:3-6. నెంజలె ఎత్కి కి క్రిస్తుచి తెడి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు బెదవంతినిచి రిసా, ఎపెసు 1:9-10. † **4:3** 4:3 రోమ్ పట్టుమతె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్తుమ్ పవులు రెగిణ్ణె, మెన ఒగ్గరిజన్ ఉచ్చర్తి. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. కైసరియతె కి జేలి జా తిలో; బారికుల్ 23:25, పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, చి యెరూసలేమతె; బారికుల్ 21:33. ఎపెసుతె కి మెన సగుమ్జుజన్ ఉచ్చర్తి, గని రుజు నాయ్. పిలిప్పితె చి యెరూసలేమతె జేలి జలిసి తొక్కి దీసల్చి. ‡ **4:10** 4:10 జో అరిస్తార్కుక నిజమి జేలి జా తిలో గే ఎక్కి జో పవులు తెన్ బెద జా బాద ఓర్చుప జలి రిసా దస్సి మెన్తయ్ గే నేనుమ్.

జా అస్సి. ⁴ జా సుబుమ్ కబుర్ జా గుట్టు అన్నె సూనవుక అస్సె, చి ఆవ్ కిసి సంగిలె సొస్తుమ్ జయెదె గే జో అంక సికడ్సు మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర.

మరియాద తెన్ ఇండ, లట్టబా

⁵ తుమ్క దిలి సమయుమ్ పాడ్ నే కెరంతి రితి, దేముడుచి క్రిస్తుచి గవురుమ్ దెకయ్త అమ్కానుమ్ గెనల్లి రితి, వేర మాన్సుల్క తుమ్ మరియాద దెకితె తా. ⁶ తుమ్ లట్టబ్బిసి సూటి తవున్. బమ్మ తెన్ లట్టబా నాయ్, గని సరిగా ఉచర, చెంగిల్ బెదవ, కామ్క జెతిసి లట్టబ, చి కక్క కిచ్చొ జబాబ్ దెంక గే, అజ్జ తయెదె.

⁷ ఆవ్ ఇన్నె కిన్ అస్సి గే, తుకికు తుమ్క జానయెదె. ప్రబుచి తెడి అమ్క జో ప్రేమ జలో బావొ జయెదె, చి నిదానుమ్ సేవ కెర్తెసా జా, అమ్చి తెన్ ప్రబుచొ గొతిమాన్సు రితో జో జయెదె.

⁸ తుమ్తె ఆవ్ జోక కిచ్చొక తెద్రవ అస్సి మెలె, ఇన్నె అమ్ కిసి అస్సుమ్ గే తుమ్క జో ఒత్త సంగితి రిసా, చి తుమ్క మెన్నుతె జో దయిరిమ్ కెర్తి రిసా, ⁹ పడ్డొ, నిదానుమ్ తిలో ప్రేమ తిలో బావొ జలో తుమ్చొ సొంత మాన్సు ఒనేసిముక కి తెద్రయ్తసి. ఇన్నె జర్లు జలిసి ఎత్కి తుమ్క జేవ్ దొగుల సంగుల.

పవులు తెన్ తిలనచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్లిసి

¹⁰ ఇన్నె కో కో తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి మెలె, అంచి తెన్ ‡జేలితె తిలో అరిస్తార్కుక, పడ్డొ బర్నబాచొ సల్లోసి మార్కు ఇన్నెచి

రిసా అగ్గె తుమ్క కబుర్ తెద్రవ అస్సి. తుమ్చి తెన్ తవుసు!
 జో తుమ్తె అయ్లె, టాన్ దాస.
 11 పడ్డొ యూస్తు మెన అన్నెక్ నావ్
 తిలో యేసు మెలోసా కి జోచి ప్రేమ
 తుమ్క సంగ తెద్రయ్తయ్. దేముడుచి
 రాజిమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్
 ఆవ్ కెర్తినె, ఎక్కి ఈంజేవ్ తీగ్లయ్
 యూదుల్ బెద అస్సి. ఈంజేవ్ అంక
 ఒగ్గర్ తోడు జా అస్సి.

12 పడ్డొ, క్రీస్తు జలో కీయేసుక సేవ
 కెర్తొసా జలో తుమ్చొ సొంత మాన్సు
 ఎపప్రా కి తుమ్క జోచి ప్రేమ సంగ
 తెద్రయ్తయ్. తుమ్క 'ఆత్మక పూర్తి
 వడ్డ డిట్టుమ్ టీచ, పూర్తి దయిరిమ్
 తెన్ ప్రబుచి ఇస్తుమ్ రితి ఇండితె తత్తు'
 మెన, తుమ్చి రిసా కెర్తొడ్ తెదొడి జో
 ప్రార్దన కెర్తె తత్తయ్. 13 జోచి రిసా ఆవ్
 కిచ్చొ సాచి సంగితసి మెలె, తుమ్చి రిసా
 కి, లవొదికయ పట్టుమ్చచి రిసా కి, చి
 హియోరాపొలి పట్టుమ్చచి రిసా కి, జో
 ఒగ్గర్ కామ్ కెర్తయ్. 14 పడ్డొ, ప్రేమ
 జలో డాక్టర్ జలో లూకా చి దేమా తుమ్క
 జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి.

15 లవొదికయ పట్టుమ్తెచ బావుడ్లు
 జల నంపజలసక చి నుమ్పాక, చి
 జేవ్చి గెరి సబ కెర్తి సంగుమ్చక అంచి
 ప్రేమ సంగ. 16 పడ్డొ, తుమ్తె ఈంజ
 ఉత్తమ్ సదు కెర నూనయ్లదు మెలె,
 లవొదికయ పట్టుమ్తెచ సంగుమ్తె కి
 సదు కెరవ నూనవ. పడ్డొ, జా లవొదికయ
 పట్టుమ్తె సంగుమ్తె ఆవ్ తెద్రయ్లి
 ఉత్తమ్ తూమ్ కి సదు కెర. 17 పడ్డొ,
 'ప్రబు తుక దిలి కామ్ తుయి నిదానుమ్
 తెన్ పూర్తి కెర కుట్టవు' మెన అర్కిప్పుక కి
 తుమ్ సంగ.

18 ఆవ్ పవులు సొంత ఆతు తెన్
 ఈంజ ముద్దు సంగితి ఆకర్ కొడు
 రెగ్గితసి. ఆవ్ జేలి జలిన్చి రిసా తుమ్
 ప్రార్దన కెరుక పచ్చ నాయ్. ప్రబుచి దయ

దెస్సలొనీయుల్క రెగిడ్లి
మొదొల్చి ఉత్త్రుమ్
బారిక్ జలొ పవులు
దెస్సలొనీక పట్టుమ్చ
సంగుమ్చక రెగిడ్లి
మొదొల్చి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 దేముడు అబ్బొనక చి ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక సంపజా జోచి తెడి తిల దెస్సలొనీక పట్టుమ్చి సంగుమ్చక *సిల్వానన్ చి తిమోతి, పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

†దేముడు అబ్బొనచి యేసుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్.

జేవ్ దెస్సలొనీకుల్ చి రిసొచి సర్ద

2 అమ్ కెయ ప్రార్దన కెర్లె కి, కెయక తెయక దెస్సలొనీకచ తుమ్ ఎత్తిజిన్చి రిసొ దేముడుక అమ్చి సర్ద అమ్ సంగితసుమ్.

3 జో అమ్క అబ్బొ జలొ దేముడుక అమ్చి సర్ద సూనయ్తె తత్తసుమ్.

ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి నముకుమ్, తుమ్చ కమొతె బార్ జతయ్చి రిసొ; సైమల్ సేడుక జలెకి, జోవయించి ఉప్పిర్చి తుమ్చి ప్రేమచి రిసొ తుమ్ ఒగ్గర్ కామ్ కెర్తసు; పడ్డొ, †జోవయించి ఉప్పిర్చి తుమ్చి దయిరిమ్చి రిసొ తుమ్ ఎత్తి బాదల్ ఒర్నుప జా నిదానుమ్ తత్తసు.

* 1:1 1:1 నెంజెలి, సిల్వానన్క 'సీలయ' కి మెనుల. † 1:1 1:1 'ఎత్తి...యేసుచి' ఎదచి కోడు ఒత్త తయె నాయ, గని జా అర్దుమ్ తయెదె. † 1:3 1:3 10 నంబరచి కోడుతె దెకిలి, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె

అన్నె ఉత్త జెయెదె మెనయ్ దయిరిమ్ తెన్ అస్సి, జోవయింక రకితతి. S 1:5 1:5 రోమయల్ 1:16 దెక.

* 1:6 1:6 బారికుల్ 17:1-8 దెక. † 1:7 1:7 ఆజి కాలి ఈంజేవ్ దొస్సి ప్రదేసిమెలు మొత్తుమ్క 'గ్రీకు దేసిమ్' మెనుల. † 1:7 1:7 పావులింసి అకయ ప్రదేసిమ్చి కొరింద పట్టుమ్తె తిలి పొది బెర్తె ఈంజ ఉత్త్రుమ్ రెగిడ్లి.

ఈంజేవ్ రిసొ అమ్చి సర్ద జోవయింక సంగితసుమ్.

దెస్సలొనీకచ దేముడు నిసొస్లిన్చి రుజ్జు

4 జలె, దేముడు ప్రేమ కెర్లె ఓ బావుడ్లు, జోవయించి సేవ తుమ్. కెర్లె రిసొ తుమ్క జోనిసొన అస్సె మెన జానుమ్. 5 అమ్చి అత్తి తుమ్తె అయ్లి సుబుమ్ కబుర్ రిత కొడొయ్ సూనయ్లిసి నెంజె. నాయ్, గెద, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తి జా సుబుమ్ కబుర్తె కితతికయ్,

'పలితుమ్ దెరెదె' మెన అమ్చి పెట్టి దయిరిమ్ తిలి, అన్నె, ప్రబుచి జా ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి సికడ్డికయ్ తుమ్చి పెట్టి ఈంజ చి సత్తిమ్ తుమ్ చిన, పూర్తి దయిరిమ్ జా సంపజలదు. తుమ్చి తెన్ అమ్ తిలి పొది, తుమ్క 'ప్రబుచి సత్తిమ్ దెకుత్' మెన కిచ్చొ బుద్ది ఇండితె తిలమ్ గే తుమ్ దెక అమ్చి సత్తిమ్ రుజ్జుల్ దెకిలదు గెద. 6 దస్సి, అమ్క దెక సిక తుమ్ అమ్చి రితి జలదు, ప్రబుచి బుద్ది దెరల్లదు. మెలె, సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ సర్ద తెన్ సూన్తికయ్ మాస్సుల్

*పిట్టవుక ఉచర అల్లర్ కెర్లె కి, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి సికడ్డికయ్, జో దెతి సర్ద తెన్ తుమ్ సంపజలదు. 7 దస్సి, తూమ్ సంపజలి సర్ద నిదానుమ్ దెకయ్, తుమ్చి ఒండి †మాసిదొనియ ప్రదేసిమ్తె కి, †అమ్ అప్పె తతి ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్తె కి, ప్రబుక సంపజలన సికితతి.

8 ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ మొదొల్క తుమ్తె, పడ్డొ తుమ్చి ఒండి మాసిదొనియతె కి ఈంజ ఒండి అకయతె కి సూనయ్ జా అస్సె, అన్నె దూరితె కి. గని అన్నెయ్ కిచ్చొ సర్ద జతసుమ్

కి. గని అన్నెయ్ కిచ్చొ సర్ద జతసుమ్

మెలె, ప్రబుక తుమ్ సంపజలిసి కేన్ పక్క కి జాన్సుప జా అస్సె, చి తుమ్క సంపజా అస్తి మెన అమ్ కక్కయ్ సాచి సంగుక నాయ్. ⁹ ఎత్కిజిన్ రుజ్జుల్ దెక తా జెవ్వి అమ్కయ్ సాచి సంగితతి. కిచ్చొ సాచి మెలె, అమ్ తుమ్తె గెలిసి తుమ్తె పలితుమ్ దెర్లిసి సంగితతి. మెలె, బొమ్మల్క జొకరుక ముల, నిజామ్ తిలో జీవ్ తిలో దేముడుచి సేవ కెర్మదే మెన తుమ్ మార్పుప జలదు. ¹⁰ జో దేముడుచొ పుత్తుసి యేసు అమ్ మాన్సుల్చి పాపుమ్ వయన సిలువతె మొర, అమ్చి పాపుమ్చి రిసా అమ్ ఆకర్ దీసి జంక తిలి సిచ్చ అమ్క పిట్టయ్లన్. జో యేసుక దేముడు అబ్బొసి అన్నె జియడ్లన్. చి జో పరలోకుమ్తె గెలిన్ తెంతొ బూలోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెంక అస్సె. జో అన్నె ఉత్త జెతిన్క తుమ్ దెస్సలొనీకుల్ నిదానుమ్ తెన్ రకితిన్చి రిసా కి జేవ్ ఎత్కిజిన్ సాచి సంగితతి.

2

*‘అమ్ సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లిసి కిచ్చొ వేర బుద్దిక కెర్లిసి నెంజె’ మెన పవులు జబాబ్ దిలి రితి సంగిలిసి.

¹ బావుడ్లు, అమ్ తుమ్తె గెలిన్క ‘ఆరిచి నెంజె’ మెన తుమ్ సొంత కి జాన్సు. ² అమ్ తుమ్చి దెస్సలొనీకతె నే గెతె అగ్గె పిలిప్పి పట్టుమ్తె ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ నెతికయ్. అమ్క ఒత్తచ మాన్సుల్ కెర్తి అల్లర్ కెర తిలి, కెర్ది నిస్కారుమ్ కెర తిల, తుమ్ జాన్సు. ఒత్త దన అల్లర్ జలెకి, ‘దేముడు అమ్క తోడు తయెదె’ మెన దయిరిమ్ తా, తుమ్తె గెచ్చ జో తెద్దయ్లి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లమ్, ఒత్త కి †మాన్సుల్ పిట్టవుక ఉచర అల్లర్ కెర్తె కి.

* 2: 2:1 సగుమ్జిన్ విరోదుమ్ సుదల్ బెర్తె, ‘కిచ్చొగ్గె మాయకాయ్ బోదన కెర్తయ్’ మెన గోస సికడ తిల.

† 2:2 2:2 బారికుల్ 7:1-8 దెక. ‡ 2:8 2:8 మెలె, పాపుమ్ తెంతొ, నయ్తానచి రాజిమ్ తెంతొ. § 2:9

2:9 బారికుల్ 18:3 దెక. * 2:9 2:9 కిచ్చొగ్గె లాబుమ్ దొర్కు కెరంతి రిసా సుబుమ్ కబుర్క కెర్తయ్ మెన

విరోదుమ్ సుదల్ గోసక సంగ తిల.

³ అమ్ బోదన కెర్లిసి తప్పుచి నెంజె, కిచ్చొ లంజెబుద్ది ఉచర బోదన కెర్లిన్ నెంజె, చి కక్క మోసిమ్ కెరుక ఉచర్లిన్ నెంజె. ⁴ దేముడు అమ్క సంప కెర, జోచి సుబుమ్ కబుర్ అమ్ జాన్సుప కెర్తి రిసా అమ్క నిసాన బులయ్తయ్చి రిసా, ‘సికడ’ మెన జో అమ్క కిచ్చొ సికడెదె, జయ్యి అమ్ బోదన కెర్తసుమ్. మాన్సుల్క మెన్స వడనుక అమ్చి ఆన నాయ్. దేముడు సొంత తియార్లి కామ్ కెరుకయ్ అమ్చి ఆన. అమ్చి పెట్టిచి బుద్ది జోకయ్ ఎర్కె.

⁵ కెయ్ కిచ్చొ పులయ్త కొణ్డె లట్టబుమ్ నాయ్. పడ్డె డబ్బుల్ ఆసక కి, కిచ్చొయ్ ఆసక కి, కిచ్చొయ్ మాయ కెరుమ్ కి నాయ్, తుమ్ జాన్సు. దేముడు కి అమ్చి నత్తిమ్క సాచి జతయ్. ⁶ పడ్డె, తుమ్తె కి కత్తె కి మాన్సుల్తె గవురుమ్ ఆననుక ఉచరుమి నాయ్. క్రీస్తుచ బారికుల్ జా అస్సుమ్చి రిసాచి అమ్చి అదికారుమ్చి రిసా తుమ్ అమ్క విలువ దెకుక కి బెదెదె, గని అమ్క జా ఆన కి నాయ్.

తుమ్క బాద నే సేడయ్తి రితి మెత్తన తా సొంత కామ్ కెర కెరయ్ జిల్మమ్

⁷ తుమ్తె గెచ్చ తా తుమ్క మెత్తన తిలమ్, బోదల్క అయ్యగి కిసి ముద్దు కెర్తె తా పోనెదె గే, ఆము తుమ్కయ్ దస్సి దెకితె తిలమ్. ⁸ అన్నె, తుమ్క దస్సి ముద్దు తా, ‘జేవ్ కి దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ నూన †రచ్చించుప జతు’ మెన ఆస జా సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లమ్. గని, తుమ్క ‘జతు’ మెనయ్ అమ్చి జీవు కి దెతమ్; తుమ్క తెద్ది ప్రేమ జా తిలమ్. ⁹ అమ్ ఒత్త కన్సుమ్ సేడ సేడ కిటంబుగుడ్డల్ తెయార్ కెర కెరయ్ జితె తిలిసి తుమ్ ఏద కెర్తె. రాతి మెద్దెనె

జా *కామ్ కెర్తె తిలమ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తి రిసా తుమ్తె తిలి పొది అమ్క పొస్తి రిసా కక్క నైమ సేడవుక నెన కెర, దస్సి కామ్ కెర కెరయ్ జితె తిలమ్.

పవులీని అబ్బదింసి రిత జా బోదన కెర్తె తిలిచి

10 తుమ్తె అమ్ సుద్ది ఇండిలిసి, సత్తిమ్ ఇండిలిసి, వేర వాట్ నెంతె సరిగా ఇండిలిసి తుమ్ ప్రబుక నంపజలన దెక సాచుల్ జా అస్సున్. దేముడు కి సొంత సాచి అస్సు. 11 బోదల్క అబ్బొసి కో జలెకు దొర్కు జలిసి ఎత్తి కీసి ప్రేమ తెన్ జోవయింక సికడెదె, దస్సి తుమ్క ఎక్కెళ్ళక కి కీసి నిదానుమ్ ఇండుక గే సికడ సికడ ధయిరిమ్ సంగితె తిలమ్. 12 అన్నె, జోవయించి సొంత రాజిమ్తె తుమ్ బెదితి రితి జోవయింతెన్ తుమ్ గవురుమ్ జతి రితి జోవయించి దయ్కు దేముడు తుమ్క నిసాన అస్సు. 'జోవయింక గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్ ఇండ' మెన బతిమాల్వా జా సంగితె తిలమ్, తుమ్ జాస్సు.

సుబుమ్ కబుర్క దెస్సలొనీకుల్ నంపజలిన్చి

13 జలె, అన్నె కిచ్చొచి రిసా దేముడుక రోజుక అమ్చి సర్ద సంగితనుమ్ మెలె, జోవయించి అమ్ నూనయ్లి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ నూన, జాక 'మాన్సు కచి ఉచర్లిసి నెంజె, గని దేముడు సొంతయ్చి కోడు ఈంజ' మెన తుమ్ సత్తిమ్ చిన నంపజలదు. జయ్యి సుబుమ్ కబుర్ అప్పె తుమ్ నంపజలన్ చి పెట్టి కామ్ కెర్తయ్. 14 క్రీస్తు జలొ యేసుక నంపజల దేముడుచి తెడిచ యూదయ ప్రదేసిమ్చ సంగుమ్లచక కీసి జలె గే, తూమ్ కి, బావుడ్లు, దస్సి జలదు. మెలె, తూమ్ తుమ్చి దేసిమ్చచి అత్తి సేడ్ల అల్లర్లు జేవ్ కి జోవయించ సొంత యూదుల్చి అత్తి

జేవ్ సేడ్ల. 15 జేవ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నె అగ్గె ప్రబు జలొ యేసుక మార్ల, చి అన్నె అగ్గె, దేముడు అబ్బొన్చ కబుర్లు సంగిల పూర్లుల్క కి మార్ల. అమ్కయ్ కి జేవ్ అల్లర్ కెర †ఉదడ్ల. 16 యూదుల్ నెంజిలనక 'ప్రబుక నంపజా ‡రచ్చించుప జతు' మెన అమ్ బోదన కెరుమ్దే మెలె, జేవ్ అడ్డు కెరుక ఉచర్తతి. దస్సి కెర, దేముడుక కి ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్తిక కి విరోదుమ్ సుదల్ రిత జతతి. దస్సి కెర, జోవయించి పాపుమ్ పూర్తి బెరవంతతి. గని దేముడు దెతి సిచ్చు కచితుమ్ జోవయింక ఎదిలి కి పిట్టె నాయ్. మొదొల్ జా అస్సు.

దెస్సలొనీకతె గెచ్చుక పవులు ఆస జలిసి

17 ఓ బావుడ్లు, తుమ్చి తెన్ అమ్ అప్పె సగుమ్ దీసల్ నెంజిల్ రిసా, పొరబోదల్ రిత అమ్ జా అస్సుమ్. గని అప్పె దూరి జా తిలె కి, ఆత్మక పాసి అస్సుమ్ మెలి కోడు. తుమ్తె అన్నె బే బేగి గెచ్చు తుమ్క సొంత అన్నె దెకుక జలె ఆస తెన్ అస్సుమ్. 18 గెతమ్, ఆవ్ పవులు సర్ద తెన్ 'బార్ జా గెచ్చిందె' మెన ఒగ్గర్ సుట్టు ఉచర్తయ్, గని నయ్తాన్ అమ్క పిట్టయ్లో.

19 తుమ్ అన్మానుమ్ జా నాయ్. అమ్చి దయిరిమ్, అమ్చి సర్ద, అమ్చి గవురుమ్ కిచ్చొ మెలె, ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతికయ్ దీసిక ఆమ్ జోవయించి మొక్కె టీచిలె, తుమి కి అమ్చి తెన్ ఒత్త టీచితె. 20 తుమ్ అమ్చి బవుమానుమ్ జలి రితి జా అస్సున్, తుమ్ అమ్చి సర్ద.

3

తిమోతిక దెస్సలొనీకతె తెద్రయ్లిన్చి

† 2:15 2:15 బారికుల్ 17:1-13.

‡ 2:16 2:16 మెలె పాపుమ్ తెంతొ, నయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ.

1 జలె, తుమ్క అమ్ దూరి తిలిసి అమ్ అన్నె ఓర్పువ జంక నెత్త కెర, 'అమ్ *విదెన్పుతె మాలజ్ జా తంక జలె తమ, గని తిమోతిక జవున్ దెస్సులోనికతెచ బావుడ్లుతె తెద్రవుమ్' మెన, 2 జోవయింక తుమ్తె తెద్రయలమ్. జో బావో కి క్రిస్తుచి రిసాచి నుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తి రిసా దేముడుచో సేవ కెర్తొసా జా అస్సె, చి ప్రబుచి ఉప్పిరచి తుమ్చి నముకుమ్ అన్నె డిట్టుమ్ కెర్పు, చి కిచ్చోయ్ అల్లర్ తుమ్తె కచి నిదానుమ్ పిట్టయ్తు నాయ్ మెన తుమ్క బుద్ది దయిరిమ్ సంగున్ మెనయ్ తెద్రయలమ్. 3 తుమ్చి నముకుమ్చి రిసా కో కో తుమ్క అల్లర్ కెర్తెతి. అమ్ ప్రబుక నంపజలస దస సైమల్ సేడుక అస్సె మెన తుమ్ కి జాన్పు. 4 తుమ్చి తెన్ అమ్ తిలి పొదికి "అమ్ ఇన సైమల్ సేడుక అస్సె" మెన సంగితె తిలమ్, దస్సి జర్గు జలి జాన్పు. 5 జలె, తుమ్క అమ్ దూరి తిలె, తుమ్క 'కిసి జా అస్తి గ' నేన్లినకచి దుకుమ్ ఓర్పువ జంక నెత్తిర్లయచి రిసా 'ఏక్ వేల సయ్తాన్ కిసిగె జోవయింక అల్లర్ కెర, జోవయించి నిదానుమ్ పిట్టవ తయెదె. పిట్టవ తిలె, ఆరి ఒత్త సైమ సేడ తమ్దె' మెన, 'నంప తెన్ అస్తి గే నాయ్ గే నూనిందె' మెనయ్, తిమోతిక తుమ్తె తెద్రయలయ్.

తిమోతి అన్నె ఉట్ట జా సర్ల కోడు సంగిలిసి

6 దస్సి అప్పె తుమ్తె తెంతో తిమోతి అమ్తె అన్నె ఉట్ట జా, ప్రబుచి ఉప్పిరచి తుమ్చి నముకుమ్చి రిసా, తుమ్చి ప్రేమచి రిసా, సర్లచి కోడు ఆన అస్సి. పడ్డో, అప్పెక అమ్క తుమ్ ప్రేమ తిలిసి, అమ్క నే పచ్చ తిలిసి, ఆము

తుమ్కయ్ దెకుక కెద్ది ఆన తెన్ అస్సుమ్ గే తూమ్ అమ్కయ్ దెకుక తెద్ది ఆన తెన్ అస్సున్ మెనయ్ జో అప్పె అమ్క సంగ అస్సి. 7 బావుడ్లు, ఈంజ మదెనె అమ్ ఒగ్గర్ సైమల్ బాదల్ సేడ్డె తిలె కి, తుమ్క నిదానుమ్ అస్తి మెన తుమ్చి నముకుమ్చి రిసాచి కోడు అమ్ నూన్లి రిసా, అన్నె దయిరిమ్ జా అస్సుమ్. 8 తుమ్ ప్రబుచి తెడి నిదానుమ్ తిలె, అమ్క సరి జతయ్. జా కోడు నూన అన్నె జలి రితి జా అస్సుమ్. 9 తుమ్చి రిసా దేముడు అమ్చి పెట్టి దిలి సర్ల సంతోసుమ్చి రిసా, అమ్చి సర్ల జోవయింక దెకయ్తి రిసా జోవయింక కిచ్చో దిలె జయెదె? 10 తుమ్తె గెచ్చు తుమ్క సొంత దెకుక కి, అన్నె, తుమ్ పూర్తి సికితిన్తె కిచ్చో జలెకు నముకుమ్తె ఇదిల్ పెట తిలె జా చెంగిల్ కెరుక కి, బలే ఆన జా అస్సుమ్ చి రాతి మెద్దెనె ప్రార్దన కెర్తె తత్తనుమ్.

దెస్సులోనికుల్క పవులు ప్రార్దన కెర్లిసి

11 అమ్ తుమ్తె జెతికయ్ రితి అమ్క అబ్బి జలో అమ్చో దేముడు సొంత, అన్నె పుత్తున్ జలో ప్రబు జలో అమ్చో యేసు అమ్క వాట్ దెకయ్ దె. 12 పడ్డో, ఆము తుమ్కయ్ కిసి ప్రేమ అస్సుమ్ గే, దస్సి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో, అన్నె ఎత్కిజిన్క, తూమ్ రోజుక అన్నె ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తి రితి తుమ్చి పెట్టి ప్రబు సికడ్పు. 13 అన్నె, తుమ్చి పెట్టి పూర్తి నిదానుమ్ దెవును, చి ప్రబు జలో అమ్చో యేసు పరలోకుమ్ తెంతో జోవయించయ్ జలస ఎత్కిజిన్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతికయ్ దీసిక, తుమ్క 'పొరపాట్ నెంతె పూర్తి సుద్ది జా, అంచయ్ జా అస్తి' మెన,

* 3:1 3:1 పవులు ఎక్కిలో విదెన్పుతె గెలన్; బారికుల్ 17:14-15. గని ఒత్త తెంతో తిమోతి ఉట్ట అయ్లో కిచ్చోగె, చి ఒత్త తెంతో పవులు జోవయింక దెస్సులోనికతె అన్నె తెద్రయలన్. ఒత్త తెంతో పవులు కొరింద్ పట్టుమ్తె గెలన్; బారికుల్ 18:1. జో కొరింద్తె తిలి పొది; బారికుల్ 18:5; తిమోతి ఉట్ట అయ్లన్, చి తెదెడి, జెతె, పవులు ఈంజ ఉత్తుమ్ రెగిడ్లన్; తిమోతి చి సిల్వాన్స్ తెన్.

అమ్మక అబ్బొ జలొ అమ్మచొ దేముడు బప్పనుక జయెదె.

4

తుమ్ దేముడుక సర్ల కెర్తి రితి ఇండ

1 జలె, తుమ్మక అన్నె కిచ్చొ సంగుక మెలె, బావుడ్లు, దేముడుక సర్ల కెర్తి రిసొ కిచ్చొ బుద్ది రితి ఇండుక గే అమ్మతె తుమ్ సికిలదు. దస్సి సత్తిమ్ ఇండుక దెర అస్సునచి రిసొ అమ్మక సర్ల, జలె.

“సత్తిమ్ ఇండుక అన్నె రోజుక సికితె తా” మెన అమ్మక ప్రబు జలొ యేసు దిలి అదికారుమ్మక అమ్ తుమ్మక ముక్కిమ్మక బతిమాల్పా జా సంగితసుమ్. 2 ప్రబు జలొ యేసుచి నావ్ తెన్ తుమ్మక కిచ్చొ కిచ్చొ ఆడ్రల్ దిలమ్ గే జాస్సు, గెద.

3 దేముడుచి ఇన్టుమ్ ఏక్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్ అగ్గెచ బుద్దుల్ ముల, జోచి సుద్ది జా పూర్తి జోచయ్ మాస్సుల్ తుమ్ జా గెచ్చుక.

జలె, దస్సి పూర్తి చెంగిల్ సుదల్ జంకయ్ జా కెర, కిచ్చొ మెలె, లంజె కమొతె నే కెర్తె, పూర్తి దస బుద్దుల్ ములుక ఈంజ దేముడచి ఉద్దెసుమ్.

4 లంజె పాపుమ్ నే జతి రితి, తుమ్ ఎత్కిజిన్ తుమ్చి ఆగ్గెచ ఆసల్ ముద్దొ కెరస, సుద్ది తెన్ తా మరియాద తెన్ తా, చి వెండ్లి జలె, తెర్పిముస్సు జా సత్తిమ్ తా. 5 దేముడుక నేన్ల మాస్సుల్, జలె, జోవయించి ఆగ్గెచి ఆసల్ జోవయింక ఇండయెదె, తూమ్ దస్సి జా నాయ్.

6 తుమ్చితె కోకి కక్క కి దస్సి పాపుమ్ కెర నాయ్, దస్సి మోసిమ్ తుమ్చి బావుడ్లి కి కెర నాయ్. దస్సి పాపుమ్ కెర్లదు మెలె, ప్రబు పచ్చు నాయ్. కచితుమ్ సిచ్చు దెయెదె. అగ్గె తుమ్మక గట్టిజ సంగిలమ్.

* 4:8 4:8 కొరిందిల్ క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తుమ్ 6:15-20 దెక. అమ్చి ఆగ్గె ప్రబుచి దేముడుచి గుడి. జోవయించి దేముడుచి గుడి లంజెతె బెదయెలె, జోచి మరియాద కడ్లి రితి జతయ్. † 4:13 4:13 ‘ప్రబు బే బేగి అన్నె ఉత్తె జెయెదె, చి అమ్మక జోతె కడ నెయెదె’ మెలి రితి సూస తిల, కిచ్చొగె, చి మదెన జోవయింతె తిలస నగుమ్జిన్ మూర తిల కిచ్చొగె, చి ‘జేవ్ కిసి జవుల గే?’ మెన బియె తిల. కిచ్చొగె.

7 దేముడు కిచ్చొచి రిసొ అమ్మక నిసాన అస్సె మెలె, అమ్మక ‘లంజె జతు’ మెన నాయ్, గని అమ్ జోవయించి పరలోకుమ్చి సుద్ది జా జోచయ్ జతి రిసొయి. 8 దస్సి రిసొ, లంజె నే జతిన్చి ఈంజ ఆగ్గు తుమ్మతె కో పిట్టయ్లె, మాస్సుచి మరియాద కడ్డయ్. గని అన్నె, ముక్కిమ్మక, దేముడుచి మరియాద కడ్లి రితి జతయ్. తుమ్మక ‘సుద్ది జతు’ మెనయ్ దేముడు జోచి సుద్ది తిలి ఆత్తు తుమ్చి పెట్టి దెతయ్.*

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ దెకితిసి

9 ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తెన్చి రిసొ తుమ్ కో కిచ్చొ కబుర్ రెగుడుక నాయ్. ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తెసి దేముడు సొంతయ్ తుమ్చి పెట్టి సికడ అస్సె. 10 అన్నె, ‘ఒండి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్తెచ బావుడ్లుక ప్రేమ కెర్తెతి’ మెన, నిజుమి తుమ్చి రిసొ సంగుక జతయ్. గని, ‘రోజుక అన్నెయ్ ప్రేమ కెరుక తుమ్ సిక్క, బావుడ్లు’ మెన, తుమ్మక బతిమాల్పా జా సంగితసుమ్.

11 పడ్డొ బమ్మ నెంతె జింక ఆస జా, అన్నె మాస్సుల్ క పోటి నే కెర్తె, సొంత కామ్ తుమ్ దెకన్తె తా, అన్నె, అమ్ అగ్గె ఆడ్ర దిలి రితి, బద్దుకుమ్ నే జతె తుమ్ జితి కామ్ నిధాసుమ్ కెర కెర కతె జితి తా. 12 దస్సి సొంత కామ్ కెర కెర జితి తిలె, తుమ్ కత్తె కత్తె నజిత్ తంక నాయ్, చి అన్నె మాస్సుల్చి మొక్కె నిస్కారుమ్ జసు నాయ్, గని తుమ్మక ‘సత్తిమ్ మాస్సుల్’ మెన గవురుమ్ దెకుల.

ప్రబు ఉత్తె జెతిసి

13 ప్రబుక నంపజా మొర గెలనచి రిసొ, బావుడ్లు, తుమ్ † అన్మానుమ్ జా

నాయ్. కీసి జవుల గే తుమ్ నేన తంక అమ్క ఇస్తుమ్ నాయ్.

యేసుప్రబుక నేన్లనచ మాన్సుల్ కో జలె మొల్లె, ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా ఏడుకుడు జవుల, 'యేసుప్రబుక నంపజలె ప్పర్లోకుమ్తె గేతి వాటు తయెదె' మొన నేన్తి చి రిసా జోవయించి ఉప్పిరిచి నముకుమ్చి దయిరిమ్ జోవయింక నాయ్. జలె, తూమ్ దస్సి దుకుమ్ జంక నాయ్. 14 కిచ్చొక మెలె, యేసు మొర అన్నె జీవ్ జా ఉట్లన్ మెన అమ్ నంపజతనుమ్. దస్సి, యేసుక నంపజా మొర్ల మాన్సుల్ జోవయించి తెడి అస్తిచి రిసా, దేముడు యేసుక ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె తెద్రయేతి పొదిక, జోవయింతెన్ జోవయింకయ్ కి కడ ఆనెదె.

15 ప్రబు సొంత జాన కెర ఏక్ కోడు కిచ్చొ మెన తుమ్క అమ్ సంగితనుమ్ మెలె, యేసుప్రబు అన్నె ఉత్త జెతి ఎద ఈంజ లోకుమ్తె కో నంపజలన జితె తమ్దె గే, నంపజా మొర్లనచి కంట అగ్గె జము నాయ్, జోవయించి కంట తొలితో జోవయింతెన్ బెదుమ్ నాయ్.

16 తెదొడ్క కిచ్చొ జర్లు జయెదె మెలె, పరలోకుమ్చ దూతల్తె చొ, వెల్లొ దూత ఎక్కిలో కేక్ గల సాడుప కెర్లె, పరలోకుమ్చి బజెన చి దేముడు బజన నప్పిరమూరి అవాడ్ తెన్, చి యేసుప్రబు అదికారుమ్ తెన్ పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త జెయెదె. నంపజా మొర్లన తొలితో జీవ్ జా ఉట్టుల. 17 పడ్డె, ఆగాసుమ్తె ప్రబు తెన్ దస్సుల్ జతి రిసాయి అమ్ ఈంజ లోకుమ్తె జితన కి, జేవ్ మొర జీవ్ జా అన్నె ఉట్లన తెన్ మబ్బుతె ఎక్కితె ఉక్కిల్ జమ్దె. ఒత్త తెంతొ కెయక తెయక జో తెన్ తమ్దె. 18 జాకయ్, ప్రబుక నంపజా తుమ్చితె కచగి మాన్సుల్ మొర తిలె, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ఈంజేవ్ కొడొ ఉచరవడ దయిరిమ్ సంగితె తా.

5

ప్రబు కెయక అన్నె జెయెదె గే కో మాన్సు నేన్లసిచి

1 గని, బావుడ్లు, ప్రబు కెయక కీసి కాలుమ్క అన్నె జెయెదె గే, జా, జాచి రిసా తుమ్క అమ్ కో అన్నె కిచ్చొ రెగ్గ సికడుక నాయ్. 2 ప్రబు అన్నె ఉత్త జా ఈంజ లోకుమ్చక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్తి జా వెల్లి దీసి చోరు అందరె అయ్లి రితి జెయెదె. కో *నేన్లె పొది జెయెదె.

3 జేవ్ దినాల్క, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ కీసి జతె తవుల మెలె, "ఈంజ లోకుమ్క బాదల్ నాయ్, సేంతుమ్ సుక్కుమ్ తెన్ అస్సుమ్" మెన జేవ్ ఉచరన ప్రబుక పచ్చ తిలె పొది జా దీసిచి జేవ్ నే ఉచర్లి వెల్లి సిచ్చు, నాసెనుమ్ జతిసి, జోవయింక చట్టున లయెదె. తేర్బోదక కంట్లు పావ అయ్లె పొది జేవ్ నొప్పుల్ కీసి పిట్టవనుక నెంజె గే, దస్సి. జా సిచ్చు అయ్లె, పిట్టవనుక నెతిరి.

ప్రబుక నంపజలనక దయిరిమ్ జాగర్త సంగ రెగిడ్డిసి

4 తూమ్, బావుడ్లు, నంపజలన, అందర్బుద్దిచ సయ్తాన్చి రాజిమ్చ మాన్సుల్ నెంజున్చి రిసా, జా దీసి కెయక జెయెదె గే అమ్ నేన్లె కి, అయ్లె, చోరు అయ్లి రితి తుమ్క జా బమ్మ కెరుక నాయ్. 5 కిచ్చొక మెలె, తూమ్ ఆము ప్రబుక నంపజలన ఎత్తిజిన్ జోచి ఉజిడ్ తిలి ఆత్తుక నొవర్ జెర్మిలన జా, మెద్దెన్చి తెలివి తిలి రితి జోవయింక రకుక అస్సె. జోచి ఇస్తుమ్ రితి ఇండుక అస్సె. అందర్బుద్దిచ, సయ్తాన్చి రాజిమ్చ నెంజుమ్. 6 జాకయ్, నిద్రాసుమ్ నెంజిల జుమ నిజల్ రిత జల జేవ్ వేర మాన్సుల్చ రిత అమ్ జంక పొని. ఆము, నే జుమిల రిత తా, నే

* 5:2 5:2 మత్తయి 24:42-44చి కొడొ దెకిలె, యేసు సొంత కి ఇసి సంగిలన్. † 5:3 5:3 అన్నె ఒగ్గర్ పూల్లమ్ రెగిడ్డిసి ఏక్ దెక. యిర్మీయా 6:14-15, 8:11-12.

మచ్చిల రిత తా, బుద్ది తంక. 7 కిచ్చొక మెలె, నిజితిసి, జలె, అందరతె బెదితిసి. మచ్చితిసి అందరతె బెదితిసి.

8 గని జోచి ఉజిడచి ఆత్మ తెన్ అమ్ జెర్మ అస్సుమ్చి రిసా అమ్చి ఆత్మ నే మచ్చిల్ రితి తా అమ్ బుద్ది తంక అస్సె. ప్రబుచి ఉప్పిరి పూర్తి నముకుమ్ తియ, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెరై తా. యుద్దుమ్తె గుండెచి పురైతొ ఇనుము డాలు దెర తిలె కిసి ఈంట గట్ట లయె నాయ్, దస్సి ప్రబుచి ఉప్పిరిచి నముకుమ్చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెరైసి అందరబుద్దిచి ఉప్పిరిచి యుద్దుమ్తె అమ్క కామ్క జెయెదె. పడ్డొ, యేసుప్రబు తుమ్క తుమ్చి పాపుమ్చి సిచ్చ తెంతొ రచ్చించుప కెర్తయ్చి రిసాచి దయిరిమ్ తెన్ తా. అందరబుద్దిచి ఉప్పిరిచి యుద్దుమ్తె అమ్క బోడి కిచ్చొనే లయితి రిసా గలంతి ఇనుము టోప్పిచి రితి జా దయిరిమ్ జయెదె. 9 కిచ్చొక మెలె, ప్రబుక నంపనెంజిల మాన్సుల్ సిచ్చ జతిసి అమ్ సేడుక దేముడు సెలవ్ దెయ్ నాయ్. గని ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుక్రీస్తుక అమ్ నంప కెర్తికయ్, అమ్చి పాపుమ్చి రిసాచి సిచ్చ అమ్క నే లయితి రితి జో యేసుచి అత్తి అమ్ రచ్చించుప జంక మెనయ్ జోచి సెలవ్. 10 జో యేసు అన్నె ఉత్ర జెతికయ్ పొదిక, అమ్ జివ్ తిలె కి మొర తిలె కి, జోవయింతెన్ అమ్ బెద జితి రిసాయి జో యేసు మొర అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్లిసి. 11 ఈంజేవ్ కొడెచి రిసా తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దయిరిమ్ కెరంతను. అన్నె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ పూర్తి కిచ్చొయ్ అన్మానుమ్ నెంతె డిట్టుమ్ జతి రితి, ఈంజి ఎత్కిచి రిసా ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దయిరిమ్ కెరై తా.

బుద్ది ఇండితన్చి రిసా ఆకర్ కొడె

12 ఆకర్చి, బావడ్లు, తుమ్క అన్నె కిచ్చొ ముక్కిమ్క బతిమాలూ జా సంగితనుమ్ మెలె, ప్రబుచి కామ్ తుమ్తె కెరై తా జోచి అదికారుమ్చి తెడి తుమ్క దెకిత బుద్ది సికడ్డనక తుమ్ మరియాద దెకితె తా. 13 జోవయింబి కామ్చి రిసా జోవయింక ఒగ్గర్ ప్రేమ గవురుమ్ దెకితె తా. పడ్డొ, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో తుమ్ కట్టు తెన్ తా. 14 పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ బుద్ది సంగితనుమ్ మెలె, బావడ్లు, బద్దుకుమ్ జలనక బుద్ది సికడ, దయిరిమ్ నెంజిలనక దయిరిమ్ కెర, ఆత్మక తొక్కి సెక్కి తిలనక తోడు తా, చి జోవయింతె కక్క జోవయింబ తప్పుల్క కోపుమ్ నే దెకయ్తె, జేవ్ సికితిసి, డిట్టుమ్ జతిసి పాడ్ నే కెర్తి రితి ఓర్పుప జా. 15 కో తుమ్క అల్లర్ కెరై, జోవయింక తుమి అల్లర్ కెర నాయ్. తుమ్ దస్సి తప్పు నే జతి రితి జాగర్ దెకన. కెడ్డొడి కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కామ్క జెతికయ్ రితి తోడు కెరై తంక అస జా. ఎక్కి ప్రబుక నంపజలనకయ్ మెన నాయ్, కక్కయ్ కి.

16 కిచ్చొ జర్గు జలెకి, సర్ల తెన్ తా. 17 బద్దుకుమ్ నే జెతె ప్రార్దన కెరై తా. 18 కిచ్చొ జర్గు జలెకి 'ఈంజి జర్గు జంక తుయి సెలవ్ దిలది' మెన, దేముడుక సర్ల తెన్ని బప్పన, సర్ల తెన్ తా. క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి అస్సునిచి రిసా కిచ్చొ జలెకి తుమ్ దస్సి బుద్ది తంక దేముడుచి ఇస్టుమ్.

19 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జర్గు కెర్తిసి పిట్టవుక పోన. 20 మాన్సుచి అత్తి ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిన్క నిస్కారుమ్ కెర నాయ్. 21 గని, 'ప్రబుచి కబుర్ ఈంజి' మెన కో జవున్ కిచ్చొ జవున్ కోడు సంగిలె, 'ప్రబు సికడ్డిన్ తెన్ బెదితయ్ గే నాయ్ గే' మెన అజ్జ కెరంతి రిసా జా కోడు తుమ్ పరిచ్చ కెర. ప్రబు సికడ్డిన్

‡ 5:18 5:18 నెంజిలె, కిచ్చొ జలెకి తుమ్ దస్సి బుద్ది తంక మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి ఇస్టుమ్, క్రీస్తుచి అత్తి అమ్క జో దెకయ్లి రితి.

తెన్ బెదితయ్ మెలె, దెరన. 22 గని బెదె నాయ్ జలె, 'గర్చి' మెన దూరి కెర; కిచ్చొ గర్చి కామ్ జలెకి.

23 తుమ్ జోచయ్ జా పూర్తి సుద్ది జతి రితి, మాన్సుల్క నేంతుమ్ ఆన్తో దేముడు సొంత తుమ్క మార్పుప కెరై తవుసు, చి ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతికయ్ ఎద తుమ్ ఎత్కిజిన్క తుమ్చి ఆత్మ జీవు ఆగ్ పూర్తి పొరపాట్ నెంతె తవుసు. 24 తుమ్క బుకార్లొ కెర్లొ అమ్చొ దేముడు నముకుమ్ జలోసొ. ఈంజ ఎత్కి జొయ్యి జర్గు కెరెదె.

25 బావుడ్లు, అమ్చి రిసొ తుమ్ ప్రార్దన కెరై తా. 26 ప్రబుచి ప్రేమచి రిసొచి అమ్చి ముద్దు ఒత్త నంపజల బావుడ్లు ఎత్కిజిన్క దెకయ్లి రితి తుమ్ జోవయింక సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జొకర.

27 ఒత్త నంపజలన ఎత్కిజిన్ సూన్తి రితి ఈంజ ఉత్తమ్ తుమ్ సదు కెర మెన ప్రబుచి నావ్ తెన్ తుమ్క ఆవ్ సంగితన్.

28 ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవున్!

దెస్సలొనీయుల్క రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్తుమ్ బారిక్ జలొ పవులు దెస్సలొనీక పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్తుమ్

మొదొల్ కోడు

1 అమ్క అబ్బొ జలొ దేముడుక చి ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక నంపజా జొచి తెడి తిల దెస్సలొనీక పట్టుమ్చ సంగుమ్చక *సిల్వానస్ చి తిమోతి, పవులు రెగిడ్లి ఉత్తుమ్.

2 దేముడు అబ్బొనచి ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పొరి తవున్!

3 తుమ్చి నముకుమ్ అన్నె ఒగ్గర్ జా గెతయ్, చి తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో రొజుక అన్నె ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తసుచి రిసా, దేముడుక అమ్చి సర్ద నే సంగిలె నెంజె. తుమ్చి రిసా రొజుక అమ్చి సర్ద జొవయింక సంగితసుమ్. 4 అన్నె ప్రబుక విరోదుమ్ జలస, తుమ్క ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తె తిలె కి, తుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ ఒగ్గర్ బాదల్ సేడ్తె తిలె కి, తుమ్ నిదానుమ్ తా ఓర్పువ జతను, చి తుమ్చి నముకుమ్ పిట్టె నాయ్. జాకయ్ దేముడుచ కేన్ సంగుమ్లుతె గెలె జవున్, కబుర్ తెద్రయెలె జవున్, తుమ్చి రిసాయి

దయిరిమ్ తెన్ అమ్చి సర్ద అన్నె నంపజలసక అమ్ సంగితసుమ్.

5 జొచి రాజిమ్తె తుమ్ బెదిల్ రిసా తుమ్ †అల్లర్ సేడుక మెన దేముడు తుమ్క విలువ మెలి రితి దెక అస్సె. 'దస్సి తీర్పు కెర అస్సె' మెన, అన్నె జా తీర్పుక 'సత్తిమ్చి' మెన కిచ్చొతె రుజ్జు జతయ్ మెలె, తుమ్ ఈంజేవ్ బాదల్ ఓర్పువ జా నిదానుమ్ తిలిన్తెయి రుజ్జు జతయ్; ‡జొచి రాజిమ్తె తుమ్ బెదిల్ రిసా తుమ్ జేవ్ అల్లర్ సేడ్తెసు.

6 దేముడు సత్తిమ్ తీర్పు కెర్తొసా జలిన్చి రుజ్జు కిచ్చొతె డీస్తయ్ మెలె, తుమ్క అల్లర్ కెర్తనక జొ సిచ్చ కెరెదె.

7 చి జొచి కామ్క బాధల్ సేడ అమ్ ఎత్తిజిన్క జొ సుక్కుమ్ దెతి పొదిక తూమ్ కి దస బాదల్ సేడ్తనక కి జా సుక్కుమ్ దెయెదె. కెయఁక మెలె, ప్రబు జలొ యేసు కిజొచి అదికారుమ్ దెకయ్త పరలోకుమ్చ దూతల్ తెన్, సుట్టనంత ఆగి లగితి రితి జా జొ ఉత్త్ర జా జొవయించి గవురుమ్ రుజ్జు జతి పొదిక ఈంజ ఎత్తి జర్గు జయెదె.

8 చి దేముడుక నేన్లనక, ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ రితి నే కెర్తనక సిచ్చ కెరెదె. 9 జొవయించి సిచ్చ కిచ్చొ మెలె, *నాసెనుమ్తె గెచ్చు నాసెనుమ్తెయి కెయఁక తెయఁక తాఁ గెచ్చుల, చి ప్రబుతె జేవ్ గెచ్చుక నెతిర్తి, జొవయించి ఒగ్గర్ సెక్తిచి రిసాచి జొచి ఒగ్గర్ ఉజిడ్చి రిసా జేవ్ జొవయింక దెకుక నెతిర్తి. 10 జా కెయఁక జర్గు జయెదె మెలె, జొ అన్నె ఉత్త్ర జెతికయ్ దీసిక. జొ జెతిసి కిచ్చొచి రిసా మెలె, జొక నంపజా జొచి సుద్ది జా జొచయ్ జలస జొ

* 1:1 1:1 నెంజెలె 'సీలయ్య' బారికుల్ 15:22, 16:19, 17:4, వణ్ణొ కొరిందిల్క రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తుమ్ 1:19, చి పేతురు రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్తుమ్ 5:12 దెక. † 1:5 1:5 బారికుల్ 5:41క దెకిలె, జొవయించి నావ్ జొవయించి కామ్చి రిసా, అమ్ అల్లర్ బాదల్ సేడుక జొ సెలవ్ దిలె కిచ్చొ రుజ్జు దెకయ్తయ్ మెలె, జొవయింతెన్ బెదుక జొ అమ్క విలువ మెలి రితి దెకిలిసి. ‡ 1:5 1:5 నెంజెలె, 'అన్నె తుమ్ పరలోకుమ్తె గెతెచి రిసా మదెనె ఈంజేవ్ బాదల్ వాల్ తుమ్క అత్తుక డిట్టుమ్ పూర్తి కెర తెయార్ కెర్తయ్.' యాకోబు 1:2-4 దెక. § 1:7 1:7 నెంజెలె 'జొవయించ ఒగ్గర్ సెక్తిచ పరలోకుమ్చ దూతల్ తెన్ ఉత్త్ర జా....' * 1:9 1:9 నెంజెలె, 'మొర్పుతె'. మెలె, అత్తుమొర్పుతె, ఆకర్చి మొర్పుతె. డీసయ్లిసి 2:11, 20:6, 20:14, 21:8.

తెన్ బెద గవురుమ్ జతిన్తె గవురుమ్ జతి రిసా, చి జేవ్ జోక దెక ఆచారిమ్ చి సర్ల జతి రిసా. జోచి రిసా అమ్ తుమ్క సంగిలి సాచి తుమ్ నంపజలదు, చి తూమ్ కి ఒత్త బెదితె.

దెస్సలొనీకవ పవులీంసి ప్రార్లన కెర్లిసి

11 జెంక తుమ్చి రిసా రోజుక ప్రార్లన కెర్లసుమ్. కిచ్చొ మెన మెలె, తుమ్ జోచయ్ జా, జోచి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె తుమ్ బెదుక మెన దేముడు తుమ్క బుకార అస్సి, చి జో తుమ్క బుకార్లి కెర్లిన్క తుమ్ విలువ జతి రితి కెర్లు. తుమ్ ఉచర్లి కేన్ చెంగిల్ కామ్ కి, తుమ్చి నముకుమ్చి రిసాచి ఎత్కి కామ్ కి జోవయించి ఆత్మసెక్కిక జెయ్యిమి కెర్లు. 12 తుమ్ ఇండితిన్తె అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుచి నావ్ గవురుమ్ జయెదె, జోవయించి తెడి తూమ్ కి గవురుమ్ జస్సె. దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయయ్ ఈంజ ఎత్కి జర్లు జతి రిసా ప్రార్లన కెర్లసుమ్.

2

1 బావుడ్లు, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు అన్నె ఉత్త జెతిన్చి రిసా, జోక నంపజలన ఎత్కిజిన్ జోతె గెచ్చు జో తెన్ ఎత్కితె బెదితిన్చి రిసా, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెన అప్పె బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, 2 జా దీసి నే జెతె అగ్గె, అబర్లుమ్క, “దీసి పాచ అయ్లి గె. సివ్వు దెకిలయ్, ప్రబుచి కోడు, ఈంజ” మెన కో జవున్ కిచ్చొ జవున్ ఆత్తుచి సెక్కిక సంగిలె, నెంజిలె “దీసి పాచ అయ్లి గె” మెన కేన్ జవున్ మాన్సు సొంత సెక్కిక ఉచర సంగిలె, నెంజిలె “దీసి పాచ అయ్లి మెన అమ్చి తెన్ ఉత్తమ్తె అయ్లి” మెన కో జవున్ సంగిలె, తుమ్చి మెన్సు

తుమ్ బమ్మజా నాయ్, నంప కెర నాయ్. 3 కోయి దన కొడె సంగిలె, తుమ్ మోసిమ్ సేడ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు అన్నె జెతికయ్ జా దీసి నే జెతె అగ్గె, తొలితొ, ఒండి లోకుమ్చ ఎతివాట్జిన్ మాన్సుల్ దేముడుక విరోదుమ్ జతి వెల్లి బాద జర్లు జంక అస్సి. దేముడు సంగిలీన్ ఎత్కిక విరోదుమ్ జలో *పూర్తి వెల్లి మూర్కుమ్ బుద్ది జలోసా ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జంక అస్సి, జో పూర్తి నానసుమ్ జా గెతోసా:

4 జో వెల్లి మూర్కుడు కిసి జయెదె మెలె, కేన్ దేముడు మెలోసాక కి కేన్ జోకర్లి వస్తవక కి జో విరోదుమ్ కెర, “ఆవ్ వెల్లి” మెనన, దేముడుచి గుడితెచి ముక్కిమ్ జలి టాన్తె వెన కెర, “ఆవ్ దేముడు” మెనన సంగెదె. 5 తుమ్చి తెన్ ఆవ్ తిలి పొది కి తుమ్క ఈంజ ఎత్కి సంగిలయ్. ఏద కెర్లు నాయ్ గె?

6 జలె, దేముడు సెలవ్ దిలి కాలుమ్కయ్ జో మూర్కుడు బార్ జంక జయెదె. గని అప్పె నే బార్ జంక కిచ్చొ అడ్డు తయెదె గే తుమ్ జాన్సు.

7 మదెనె జో మూర్కుడుచి బుద్ది ఈంజ లోకుమ్తె జేవ్చి పాపుమ్ లుంక, చోరు తిరిమ్ తిరిమ్ కెర్తయ్, గని జోక అడ్డు కెర్తోసా అడ్డు కెరుక ములిలకయ్, జా బాద ఎదార్లుమ్ జా పూర్తి అల్లర్ కెరెదె.

8 తెదొడ్కయ్ జో మూర్కుడు బార్ జా జోవయించి కామ్ ఎదార్లుమ్ కెరెదె. గని ప్రబు జలో యేసు అన్నె ఉత్త జా డిస్టిన్కయ్ జొయ్యి జో మూర్కుడుచి సెక్కి గెచ్చవయ్ గెలెదె. చి రితి జోచి చోడి తెంతొ జెతికయ్ † వాదుకయ్ జోవయించి మారయ్ గెలెదె.

9 జో మూర్కుడు జలోసా కేనె తెంతొ జా తయెదె మెలె, నయ్తాన్చి సెక్కి

* 2:3 2:3 డీనయ్లిన్చి పుస్తకుమ్తె దసా మాన్సుచి రిసాచ కొడెతె ‘జంతు’ మెన టాలి తెన్ సంగితయ్. డీనయ్లిన్ 12:9, చి 13 అద్యయిమ్ తెంతొ 17 అద్యయిమ్ ఎద, చి 19, 20 అద్యయల్ దెక. † 2:8 2:8 నెంజిలె ‘కోడుక’. డీనయ్లిన్ 19:21తె నయ్తాన్చి సివ కెర్లి తిలనవ నయ్స్సుముల్క ప్రబు జోవయించి చోడితెచి కథుమ్క మారెదె. జా కండా జోవయించి కోడుకయ్ టాలి జతయ్. ఇన్నె కోడుచి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె.

తెంతో బార్ జా తయెదె. అయ్లె, జో నయ్తానచి ఒగ్గర్ సెక్తి తెన్ అబద్దుమ్చ మాయల్ జత వెల్లో వెల్లో కమొ గట్టిజ కెర కెర, 10 నాసెనుమతె గెచ్చుక తిలనక మోసిమ్ కెరెదె. కిచ్చొక మెలె, సత్తిమ్ తిలిసి జేవ్ ప్రేమ కెరుక నెసిలచి రిసా రచ్చన జతి నాయ్. 11 సత్తిమ్ జేవ్ నెసిలి రిసా, 'అబద్దుమ్, జలె, నంప కెర్లు' మెన, 'జేవ్ ఆత్మ గుడ్డి జతి రితి జా మోసిమ్తె దెర్లు సేడ్డు' మెన దేముడు సార్ప కెర తయెదె. 12 దస్సి, కో సత్తిమ్ నంప కెర్తి నాయ్, గని పాపుమ్క ఆస జవుల గే, సిచ్చతె గెచ్చుల.

16 ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుక్రీస్తు, అన్నె అమ్క అబ్బొ జలో దేముడు జోవయించి దయక అమ్క ప్రేమ తా, కెయ్క తెయ్క తిలి దయిరిమ్ దెతి పరలోకుమ్తె గెచ్చు జతి దయిరిమ్ కి అమ్ ఎత్తిజినక దా అస్తి. 17 జలె, 'తుమ్చి పెట్టి తుమ్క జోవయించి ఆత్మకచి దయిరిమ్ కెర్తె తా తుమ్ కెయ్క తెయ్క సత్తిమ్ ఇండితి రితి సత్తిమ్ లట్టబ్బి రితి తుమ్క డిట్టుమ్ నిదానుమ్ కెర్తె తత్తు' మెన అమ్ ప్రార్దన కెర్తనుమ్.

3

ప్రబుక నంపజలన రచ్చనతె గెతినచి

13 ప్రబు ప్రేమ కెర్త ఓ బావుడ్లు, తుమ్చి రిసా దేముడుక అమ్చి సర్ద నే సంగిలె నెంజె. రోజుక తుమ్చి రిసా జోవయింక అమ్చి సర్ద సంగితనుమ్. కిచ్చొక మెలె, కీతుమ్ *రచ్చించుప జంక మెన మొదొల్ తెంతో జో నిసాన్లన్. కీసి రచ్చించుప జంక మెలె, తుమ్ జోవయించయ్ జతి రితి జోవయించి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్క సుద్ది కెర్తి వాటు, చి సత్తిమ్ తుమ్ నంప కెర్తి వాటు. 14 ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుచి గవురుమ్తె తుమ్ బెదితి రిసా, తుమ్ ఇసి సుద్ది జంక సత్తిమ్ నంప కెరుక మెన దేముడు తుమ్క బుకార్లన్. కేన్ వాటు బుకార్లన్ మెలె, అమ్ సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లి వాటు. 15 జాకయ్, బావుడ్లు, తుమ్ డిట్టుమ్ టీవ, చి అమ్చి అత్తి దిలిసి ఎత్తి, మెలె, అమ్ ఒత్త తిలి పొది సికడ్డిసి కి ఇన్నె తెంతో ఉత్తుమ్ రెగ్గ సికడ్డిసి కి, తుమ్ డిట్టుమ్ దెరన, జయి రితి ఇండ.

అమ్చి రిసా కి ప్రార్దన కెర

1 వడ్డొ అన్నె కిచ్చొ మెలె, బావుడ్లు. ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్తె నూనయ్తికయ్ జా కీసి తుమ్తె పలితుమ్ దెర్లి గే, అమ్ ఇన్నె సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తిసి కి అడ్డు నెంతె జిన పలితుమ్ దెర్తె తవున్ మెన అమ్చి రిసా తూమ్ ప్రార్దన కెర. 2 బుద్ది నెంజిల కుస్సిదుమ్చ మాన్సుల్ కెర్తె అల్లర్ తెంతో అమ్ రచ్చించుప జతి రితి తుమ్ ప్రార్దన కెర. సగుమ్జిన్ ప్రబుక నంప కెర్తి నాయ్, గెద.

3 ప్రబు, నముకుమ్ జలోసా, చి తుమ్ ఆత్మక డిట్టుమ్ తతి రితి జో సెక్తి దెయెదె, చి నయ్తాన్ కెరయ్త అల్లర్ తుమ్క నే లయితి రితి జోయ్యి అడ్డు దెయెదె. 4 తుమ్చి రిసా 'అమ్ సంగిల్ రితి నిదానుమ్ కెర్తెతి, నిదానుమ్ కెర్తె తవుల' మెన ప్రబుచి తెడి దయిరిమ్ తెన్ అస్సుమ్. 5 జోవయించి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ కెర్తి రితి, దేముడుచి ప్రేమ క్రీస్తు పుత్తున్చి నిదానుమ్, తుమ్చి పెట్టి ప్రబు దెవుసు.

దెస్సులోనికచ రిసా పవులొసి ప్రార్దన

‡ 2:9 2:9 డీనయ్లిసి 12:9, చి 13 అద్యయిమ్ దెక. 13:13తె మాయచ వెల్లో వెల్లో కమొచి కోడు అస్సు. S 2:13 2:13 నెంజిలె, ప్రబుక నంపజతన మొత్తుమ్తె తూమ్ నొవొ జతి రితి తొలితొ నంపజంక మెనయ్ జో నిసాన్ల మెన ఈంజ ఎత్తి తొలితొ రెగిడ్డ సగుమ్ పుస్తకల్తె అస్సు. * 2:13 2:13 మెలె, పాపుమ్తె తెంతో, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి సిచ్చ తెంతో, చి నయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో రచ్చించుప జంక.

కామ్ కెర కెర జితినీచి రిసా

6 బావుడ్లు, ప్రబు జలో అమ్చో యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుమ్క కిచ్చొ ఆడ్ర దెతనుమ్ మెలె, ప్రబుక నంపజలో కేన్ బావో కిచ్చొ కామ్ నే కెర్తె బద్దుకుమ్ జా జితయ్ గే, 'నిదానుమ్ తెన్ కామ్ కెర కెర జియ్' మెన అమ్ సంగిలిసి పిట్టవన్తయ్. దసాచొక తుమ్ దూరి తా. 7 ఆమ్ కెర్తె రితి తుమ్ దెక సికిలి చెంగిలి మెన తుమ్ సొంత జాన్సు. తుమ్చి తెన్ అమ్ తిలి పొది బద్దుకుమ్ జము నాయ్. 8 చి డబ్బుల్ నే దెతె కచి అన్నిమ్ కమె నాయ్, గని కక్క బోద నే కెర్తె రిసా, సైమ సేడ సేడ రాతి మెద్దెనె *సొంత కామ్ కెర కెరయ్ జితె తిలమ్. 9 జితినీ గట్ర తుమ్తె ఆరి నజుక జతి, చి అమ్చి కామ్చి రిసా, గని 'అమ్క దెక జేవ్ కి బుద్ది సిక్కుత్' మెన, దస్సి సొంత కామ్ కెర కెరయ్ జిలమ్. 10 కిచ్చొక మెలె, "కో కామ్ కెరె నాయ్ గే, కవున్ కి నాయ్" మెన ఆడ్ర దిలమ్. 11 తుమ్క కిచ్చొక సంగితసుమ్ మెలె, తుమ్తె సగుమ్జిన్ బద్దుకుమ్ జా కామ్ నే కెర్తె, ఆరి బుల బుల వేర మాన్సుల్చి కామ్ పిట్టయ్తతి మెన నూన అస్సుమ్. 12 దస మాన్సుల్చి రిసా ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ కిచ్చొ ఆడ్ర దెతనుమ్, కిచ్చొ బతిమాల్పా జా సంగితసుమ్ మెలె, "బమ్మ నెంతె పూచి తెన్ తుమ్ సొంత కామ్ కెరనయి జియ్" మెంతనుమ్. 13 బావుడ్లు, చెంగిల్ కామ్క జెతినీ ఎత్కి కెరుక తుమ్ బద్దుకుమ్ జా నాయ్.

14 ఈంజ ఉత్తమ్తె అమ్ సంగిల్ రితి కో కెరె నాయ్ గే, 'జోవయింక బుద్ది జెతికయ్ రితి గడియ లాజ్ జవున్' మెన, జో కొన్సో గే తుమ్ దెక చి జోవయింక జా మదెనె తుమ్తె బైదవన నాయ్. 15 జోవయింక విరోదుమ్ దెక నాయ్, గని జోవయింక 'క్రీస్తుచి తెడి

బావో జయెదె' మెన, జోవయింక బుద్ది జెతె ఎదక జోవయించి పూచి జో కెర్తె రితి జోవయింక సికడ.

ఆకర్చి ప్రార్దన

16 సేంతుమ్ దెతో ప్రబు సొంత తుమ్చి పెట్టి జోవయించి సేంతుమ్ పూర్తి దెతె తవున్. తుమ్ ఎత్కిజిన్క ప్రబు తోడు తవున్.

17 ఆవ్ పవులు సొంత ఆతు తెన్ ఈంజ ఆకర్ కోడు రెగిడ్డసి. అంచి ఎత్కి ఉత్తమ్క 'అంచి' మెన ఆవ్ ఇసి రెగిడ్డిసి గుర్తు జవున్. అంచి రెగ్గుక ఇసి తయెదె.

18 అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్క ఎత్కిజిన్ తెన్ తవున్!

* 3:8 3:8 పవులు టంబుగుడ్డల్ తున తెయార్ కెరెదె.

తిమోతిక రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తమ్ బారిక్ జలో పవులు తిమోతిక రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తమ్

మొదొల్ కోడు

1-2 యేసుక్రీస్తుచి రిసా అంచితె సిక నంపజా నిదానుమ్ జా అంచొ పుత్తు జలో రితొ ప్రేమ తిలో తిమోతిక జో *క్రీస్తు జలో యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా జోచొ బారికి జలో ఆవ్ పవులు రెగిడ్లి ఉత్తమ్.

†సుబుమ్ కబుర్ నూనయతి రిసా ఆవ్ బులుక మెన అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలో ‡దేముడు, పరలోకుమ్తె అమ్ బెదితి దయిరిమ్ దిలో క్రీస్తు జలో యేసు ఆడ్ర దా అస్తి.

§అబ్బొన్ జలో దేముడుచి అమ్చొ ప్రబు జలో క్రీస్తుచి దయ కన్యారుమ్ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

సగుమ్జిన్ వేర కోడు సికడ్డించి రిసా

3 ఆవ్ మాసిదోనియ ప్రదేసిమి గెతె తిలి షొది తుక ఆవ్ బలవంతుమ్ కెర్తిసి కిచ్చొగె జాన్చి. జా కోడు తుయి నిదానుమ్ కెరు. కిచ్చొ మెలె, “ఒత్తవ అమ్చ నంపజలసతెచ జేవ్ సగుమ్జిన్ వేర కోడు నే సికయతి రితి తుయి ఎపెసు పట్టుమ్తె తా జోవయింక ఆడ్ర దా కెరు” మెలయ్. ఆవ్ అన్నె దస్సి సంగితసి. 4 మాన్సుల్ కవి ఉచర్ల రితయ్

మత్తెలివొ, ఉగల్చి ఉప్పిరి ఉగల్చ, పూర్గుల్చ సెకుమ్లుతె జెర్మిలనచి రిసాచ మత్తెలివొచ, కొడెచి ఉప్పిరి కొడెచ తగులు ఉచర్తె తత్తతి. జా కామ్క నెంజె. దసచచి రిసా ఉచర్తె తిలె, ఆరి సత్తిమ్ నెంజిలిన్ కి ఒత్త బెద తయెదె, చి ఆరి లట్టబై తవుల, చి ముక్కిమ్క దేముడు దిలి కామ్క అడ్డు కెరెదె. జోవయించి కామ్ జర్గు కెర్తినక కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్.

5 ఈంజ ఆడ్ర అమ్ కిచ్చొక దెతనుమ్ మెలె, జేవ్ మాన్సుల్ కెర్తి రితి తగుల్ కెరయతి రితి నాయ్, గని తుమ్చి ఉప్పిర్చి ప్రేమయ్చి రిసా. ఈంజ అమ్చి ప్రేమ కిచ్చొ మాయచి నెంజె. అంచి పెట్టిచి సత్తిమ్కయ్, ‘సత్తిమ్ కెర్తసుమ్’ మెన జాన్తి దయిరిమ్ జయి, చి కిచ్చొ మాయ నెంజిలి అమ్చి నముకుమ్కయ్చి ప్రేమయ్ ఈంజ. 6 సగుమ్జిన్ మాన్సుల్, వేర బుద్దుల్తె బెదిత కామ్క నెంజిల కొడె లట్టబ్బిన్తె అలవాట్ జా దనితె గెచ్చు మార్పువ జా అస్తి. 7 ‘దేముడుచ ఆగ్గుల్ సికడ్డస అమ్’ మెనంతతి, గని జేవ్ సొంత సంగితిన్చి అర్దుమ్ నేన్తి, చి ‘ఈంజేవ్ జేవ్ కొడెచ ఆగ్గుల్చ అర్దుల్ ఇని దస్సి’ మెన జేవ్ సంగిలే కి, జేవ్ అర్దుల్ జేవ్ కి నేన్తి.

8 దేముడు మోసె తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి అర్దుమ్ సరిగా నాయిమ్ తెన్ సికడ్డె తిలె చెంగిలి మెన అమ్ జానుమ్. 9 గని తుమ్ ముక్కిమ్క కిచ్చొ ఉచర మెలె, సత్తిమ్ ఇండిత మాన్సుల్చి రిసా నాయ్, గని దేముడు పూర్గుమ్ తెంతొ ఆగ్గుల్

* **1:1-2** 1:1-2 ‘క్రీస్తు’ మెలె, ‘దొర్పు జలో రచ్చించుప కెర్తొసాక తెర్తయిందె చి అంచయ్ జల మాన్సుల్క జో ఏలువ కెరెదె’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్గుమ్ తెంతొ సంగ తిలో. జలె, యూదుల్ తెన్ ‘క్రీస్తు’ మెలె, జో రచ్చించుప కెర్తొసాచి అర్దుమ్ తయెదె. † **1:1-2** 1:1-2 ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె జా అమ్చి పాపుమ్ వయ అమ్క నయతాన్చి రాజిమ్ తెంతొ విడ్డల్ కెర పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదయ్లిన్చి రిసాచి కబుర్. ‡ **1:1-2** 1:1-2 నెంజిల, ‘దేముడు, పరలోకుమ్తె అమ్ బెదితి వాటా జలో క్రీస్తుయేసు; యోహాను 14:4, 6; ఆడ్ర దా అస్తి. పరలోకుమ్తె అమ్ బెదితి వాటా క్రీస్తుచి రిసా జోచి ఉప్పిరి అమ్చి దయిరిమ్ అస్సి, జోయ్య అమ్క దొర్పు జలి దయిరిమ్.’ § **1:1-2** 1:1-2 నెంజిల ‘అమ్క అబ్బొ జలో...’

దా అస్సె మెలె, ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితి బుద్ది నెంజిల చి సొంత ఇష్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండితనచి రిసా, దేముడుక విరోదుమ్ జలి రితి ఇండితన చి పాపుమ్ సుదల్చి రిసా, దేముడుచి సుద్ది బుద్ది నెంజిలన చి జోవయింక ఆన్తనచి రిసా ఆగ్గుల్ దా అస్సె. అన్నె కచి రిసా మెలె, అబ్బుదింసిక జవున్, అయ్యుఅబ్బి అత్య కెర్తనచి రిసా, కేన్ మాన్సుక జవున్ అత్య కెర్తనచి రిసా, 10 లంజెబుద్ది ఇండితనచి రిసా, మున్సుబోదల్ తెన్ మున్సుబోదలీ లంజెకమె కెర్తనచి రిసా, మాన్సుల్క దెర లాబుమ్ కెరంతనచి రిసా కి, అబద్దుమ్బుద్ది ఇండితన చి అబద్దుమ్ సాచి సంగితనచి రిసా కి, మెనయ్ దేముడు ఆగ్గుల్ దా అస్సె. అన్నె, జో దేముడు సికడ్డిన్తె కిచ్చో బుద్ది జలెకి బెదె నాయ్ గే, జా ఎత్తిచి రిసా జో ఆగ్గుల్ దా అస్సె. 11 దేముడు సికడ్డిసి కేనె ముక్కిమ్క డీస్తయ్ మెలె, అంక 'నూనవు' మెన పరలోకుమ్చి సంతోసుమ్ తిలో దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి పరలోకుమ్చి గవురుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ తెయి డీస్తయ్.

దేముడు పవులుక దయ కెర్లన్

12 ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ కామ్తె అంక బుకార్లో అమ్చో ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక అంచి సర్ల ఆవ్ సంగితసి. అంక 'నిదానుమ్ కెరెదె' మెన అంక నంప కెర్లి రితి, ఆవ్ జోవయించి సేవ కెరుక ఆవ్ విలువ తిలి రితి జో దెక, అంక నిసాన ఈంజ సేవక దొర్కు జలి సెక్తి ఎత్తి జో దా అస్సె. 13 అగ్గె, జలె, జోవయింక 'దేముడు నెంజె' మెన ఆవ్ దూసుప్ కెర్తి తిలయ్, జోవయింక విరోదుమ్ జా జోవయించ మాన్సుల్క అల్లర్ కెర్తె తిలయ్, జోవయింక నిస్కారుమ్ దెకితె తిలయ్. గని ఆవ్ నేన కెర అన్మానుమ్ జా దస్సి కెర్లయ్, చి జోవయించి దయక జో అంక చెమించుప కెర్లన్, 14 అన్నె,

అమ్చో దేముడు ప్రబుచి ఎదివాట్ దయక యేసుక్రీస్తుక నంపజతనకయ్ దొర్కు జతి నముకుమ్ ప్రేమయ్ అంచి పెట్టి జెర్తుయ్లన్. 15 కేన్ కోడుచి సత్తిమ్ కచితుమ్ జో దస్సి కెర్లిసి దెకయ్తయ్ మెలె, 'పాపుమ్ సుదల్కయ్ రచ్చించుప కెర్తి రిసాయి యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జలన్' మెలిసి. ఆవ్ కి పూర్తి పాపుమ్చో, ఎత్తిజిన్చి కంట ఆవ్ ఒగ్గర్ పాపుమ్చో. 16 గని జో దేముడు కిచ్చోచి రిసా అంచి ఉప్పిరి జోవయించి దయ తిలన్ మెలె, ఆవ్ పూర్తి పాపుమ్చో కెర్ల అల్లర్ జో ఒర్పుప జా చెమించుప కెర్లిన్ తెన్ జోవయించి ప్రేమ పూర్తి రుజ్జు జంకయ్. దస్సి, జో నిసాన్తనతె కో అంక దెకిలె, ఆమ్ కి రచ్చించుప జా పరలోకుమ్తె గెచ్చుమ్దే మెన దయిరిమ్ జా నంపజవుల. 17 ఎత్తి ఉగలు విలువ కెర్తి రానొ జలొ నే మొర్తో, నే డీస్తా ఎక్కి దేముడుక ఉగల్చి ఉప్పిరి ఉగల్క పరలోకుమ్చి గవురుమ్, మరియాద కలుగు జవున్! ఆమెన్.

తిమోతిక పవులు దిలిసి ఆడ్ర

18 తిమోతి, అంచో పుత్తన్, కిచ్చో ఆడ్ర తుక దెతసి మెలె, కిచ్చో కామ్ తుచి అత్తి సార్ప కెర దెతసి మెలె, తుక 'అంచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్చి రిసా బుల్తు' మెన జా దీసి జోవయించ కబుర్లు సంగితనచి అత్తి దేముడు సంగిలిసి తుయి జర్లు కెరు. పాపుమ్చి ఉప్పిరిచి ఆత్మయుద్దుమ్తె జా దీన్చ జో సంగిల కొడో తుక ఆత్మాయ్దల్ జతు; జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ వేర బుద్దుల్ చి ఉప్పిరి జిన్తి రితి 19 చి సత్తిమ్క నిదానుమ్ తా, పాపుమ్ నే ఇండితె, 'చెంగిల్' మెన తుయి జాన్లిసి పూర్తి మెన్సు నిదానుమ్ కెరయ్ దయిరిమ్ తెన్ ప్రబుచి కామ్ కెరు. సగుమ్జిన్, జలె, 'చెంగిల్' మెన జేవ్ జాన్లిసి నెన ముల కెర, జేవ్ అగ్గె ఒప్పన తిలి

నముకుమ్ జెవ్వి పాడ్ కెరన గెల అన్తి. ²⁰ జోవయింతె కొన్న మెలె, హుమెనెయిను చి అలెక్కంద్రు. దస్సి కెర, దేముడుచి మరియాద కడ అన్తి. 'దస్సి పాపుమ్ ముల సిక్కుతు' మెనయ్, జేవ్ సిచ్చ జతి రితి జోవయింక క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ నయతాన్చి అత్తి ఆవ్ సొర్పు కెర దా అన్తి.

2

డాక్వెల్లో చి రిసా సంగుమ్చ ప్రార్దన కెర్తినచి రిసాచి కోడు

¹ తొలితో తుక ఆవ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, తుమ్ ప్రార్దన కెర్తినచి రిసా కిచ్చో ఏక్ కోడు ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, దాకువెల్లో ఎత్తిజిన్చి రిసా, జోవయింక కామ్క జెతిసి దొర్కు జతి రితి తుమ్ ప్రార్దనల్ కెర. జోవయింక ప్రబు తోడు తతి రితి ప్రార్దనల్ కెర, చి ప్రబు కెర్ల దయ కమెచి రిసా కి జోవయింక తుమ్చి సర్ల సంగ. ² అన్నె కిచ్చో మెలె, దేసిమ్క ఏలుప కెర్ల అదికారుల్ ఎత్తిజిన్చి రిసా అమ్క చెంగిల్ దెకుత్ మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన కెర. అమ్ ఎత్తిజిన్ అల్లర్ నెంతె సెంతుమ్ తెన్ జింక జయెదె, అడ్డు నెంతె ప్రబుక బక్తి కెరుక జయెదె, చి మరియాద తెన్ జిమ్దె.

ఎత్తిజిన్ నంపజా రచ్చించుప జతు మెన ప్రబుచి ఉద్దెనుమ్

³ దస్సి ప్రార్దన కెర్ల చెంగిలి, అన్నె 'చెంగిలి' మెన అమ్చో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో దేముడు ఒప్పునతయ్.

⁴ కిచ్చోక మెలె, 'సత్తిమ్ జాన్తు! రచ్చించుప జతు' మెనయ్ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్చి రిసా జోవయించి ఉద్దెనుమ్.

⁵ కిచ్చో సత్తిమ్ జాన్తు మెన ఇస్టుమ్ జతయ్ మెలె, జో ఎక్కిలోయి దేముడు జలిసి, చి జోవయింక చి మాన్సుల్క మదెనె జతొసా ఎక్కిలోయి తిలిసి, మాన్సు జా జెర్యన్ అయ్లో రచ్చించుప

కెర్తొసా జలో క్రీస్తు జలో యేనుయి. అన్నెయ్ కిచ్చో సత్తిమ్ జేవ్ జానుక జోవయించి ఇస్టుమ్ మెలె, ⁶ జో కెర్ల ముక్కిమ్ కామ్. మెలె, 'నయతాన్చి రాజిమ్ తెంతొ రచ్చించుప జతి వరుమ్ ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ సంగితి అమ్కాసుమ్ తవున్' మెనయ్ జోవయించి సొంత జీవ్ దా మొర గెచ్చ, అమ్క నయతాన్ తెంతొ జో నెతోవ గెలిసి. ఈంజయ్ కోడుచి సత్తిమ్ సరిగా సమయుమ్ దేముడు అమ్క రుజ్జు దెకయ్లో.

⁷ దస్సి, "తుయి అంచో బారికి జా అంచి అదికారుమ్ తెన్ యూదుల్ నెంజిల ఎత్తిజిన్క, మాన్సుల్తె గో, చి జోవయింక సుబుమ్ కబుర్ సూనవ బోదన కెరు" మెనయ్ ప్రబు అదికారుమ్ దా అంక తెద్రవ అస్సె. కో జవున్ వేర సంగిలె, తుమ్ నంప కెర నాయ్. ఆవ్ సత్తిమ్ సంగితసి.

ప్రబుక కిసి మరియాద దెంక గే

⁸ ప్రార్దనల్చి రిసా జలె, అంచి ఇస్టుమ్ కిచ్చో మెలె, తుమ్ కేన్ బెద జెతి పొది మున్సుబోదలి ప్రార్దన కెర్లు. దేముడుక పూర్తి సత్తిమ్ తా, వెట్టి కిచ్చో కోపుమ్ నెంతె, కిచ్చో జట్టి జతిసి నెంతె. సుద్ది తిలి అత్తో ఉక్కుల ప్రార్దన కెర్లు. ⁹ దస్సి, కి, తేర్బోదలు కక్కయ్ లాజ్ నే కెర్తి రితి, బుద్ది తెన్ బడాయ్ నెంతె, చెంగిల్ బందన తంక. నెండి తెన్ బడాయ్చి పోసి. బజార్ గే వెండి గే ముత్యల్ గే తియునుక పోసి. బడాయ్చ పాలల్ కి పోసి. మరియాద తెన్ని తంక. ¹⁰ దేముడుక బక్తి కెర్తి కేన్ తేర్బోదక కి సూటి కెర్తిన కిచ్చో ముక్కిమ్ మెలె, మాన్సుల్క కన్యారుమ్ దెకిత జేవ్చ కమె.

¹¹ తేర్బోదల్, జలె, ప్రార్దనక బెద జెతన, తుక్లె తా వెన కిచ్చో గవురుమ్ నే ఉచరంతె, సూన సూన సికితె తత్తు. ¹² ప్రార్దనక బెద జెతన కేన్ తేర్బోద కి బోదన కెరుక ఆవ్

ఒప్పి నాయ్, మున్నుబోదల్చి ఉప్పిరి అదికారుమ్ జేవ్ ఆననుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్, తుళ్ల తంకయ్. 13 ఆదాము మెలో మున్నుబోదక దేముడు తొలితో జెర్మయ్లన్. పడ్డొకయ్ తేర్చి జలి హవ్వక జెర్మయ్లన్. 14 పడ్డొ, నయ్తాన్చి అత్తి తొలితో మోసిమ్ జలిసొ ఆదాము నెంజె, హవ్వ మెలి జా తేర్బోద నయ్తాన్చి కోడు నూన పూర్తి మోసిమ్ జా గెచ్చు, దేముడుచి సెలవ్కోడు పిట్టవ తొలితో పొరపాట్ జలి. 15 ఒత్త తెంతో, కస్టల్ నొప్పల్ తెన్ తేర్బోదల్, బోదల్ పాయిక మెన దేముడు దా అస్సె. గని జేవ్ కస్టల్ జలెకి, కేన్ తేర్బోద ప్రబుక నంపజా నిదానుమ్ తా ప్రేమ తెన్ ఇండ, వేర బుద్దుల్ నెంతె, ప్రబుచి సుద్ది తెన్ సత్తిమ్ తెన్ ఇండెదె, జయ్య రచ్చించుప జయెదె.

3

కీసా మాన్సు సంగుమ్చొ పాస్టర్ జంక

1 'ప్రబుచి కోడు' మెన ఏక్ కిచ్చొ కచితుమ్ తుమ్ దెరనుక మెలె, సంగుమ్క పాస్టర్ జంక కో ఉచర్తయ్, చెంగిల్ కామ్ ఉచర్తయ్.

2 జలె, పాస్టర్ జతొసొ కీసా మాన్సు తంక మెలె, జోవయింక 'సత్తిమ్చొ మాన్సు' మెన ఎత్కిజిన్ చినితి రితి జో తంక. జోవయింక ఎక్కిలి తేర్చి తంక, *కిచ్చొతె కి నిదానుమ్ బుద్ది ఇండితొసొ జో తంక, బుద్ది సుదొ జో జంక, †జో ఇండితిన్క వేర మాన్సుల్చి మరియాద నే కడ్డాసొ, వేర తెంతో జెత మాన్సుల్క మరియాద కెర్టొసొ జా, జోవయింక అన్నిమ్ గే టాన్ గే దెంక, చి తెలివి తెన్ బోదన కెర్టొసొ జో తంక. 3 నూర్ పితొసొ, బేగి కోపుమ్ జతొసొ పొని,

* 3:2 3:2 గ్రీకు బాన చి జా కోడుతె సూరు గట్ట పితిన్ ముద్దొ కెరంతిన్చి అర్దుమ్ కి, వేర కమె ఎత్కితె ముద్దొ కెరంతిన్చి అర్దుమ్ కి, తయెదె. † 3:2 3:2 నెంజెలె 'ప్రబుచి గవురుమ్ దెకయ్తి సుద్ది తెన్ జతొసొ తంక'.

‡ 3:6 3:6 తొలితో నయ్తాన్ దూత జా తిలన్. § 3:7 3:7 అన్నయ్ సంగుమ్చి మరియాద కి గెచ్చెదె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి మరియాద కి గలి రితి డీసెదె.

మెత్తన మాన్సు కావలె. గగ్గల్ జతొసొ పొని, డబ్బుల్ ఆన జతొసొ పొని.

4 జోవయించి సొంత గేరుక జో బుద్ది తెన్ ఏలుప కెరుక, చి జో సంగిలి కోడు జేవ్ నూన్తి రితి, జోవయించి అన్నె మాన్సుల్క జేవ్ మరియాద దెకిత్ రితి, జోవయించ బోదల్క జో సికడుక. 5 కిచ్చొక మెలె, జోవయించి సొంత గేరిక బుద్ది తెన్ ఏలుప కెరుక జో నేన్లె, దేముడుచి సంగుమ్చ మాన్సుల్క కీసి దెకెదె!

6 నొవర్క నంపజలొసొ పాస్టర్ జంక బెదె నాయ్. దస్సి అదికారుమ్ నొవర్క నంపజలొసొక దిలె, గవురుమ్క పులెదె. ‡నయ్తాన్ మొదొల్క దస్సి పులిలన్, చి జో సిచ్చు జంక అస్సె. జలె, జో మాన్సు దస్సి పులిలె, జో కి జా సిచ్చు సేడుక జయెదె. 7 పాస్టర్ జతొసొక వేర మాన్సుల్ 'సత్తిమ్చొ మాన్సు' మెన చినితి రితి జో ఇండుక. నెంజెలె, †జోవయించి మరియాద గెలె, 'జిస్లయ్' మెన నయ్తాన్ సర్ద జయెదె.

సంగుమ్చి వెల్లెల మాన్సుల్ కీన్ తంక

8 సంగుమ్చి సేవ కెర్త అన్నె వెల్లొ జతన కి దస్సి మరియాద ఆనన్తి సుద్ది ఇండితన తంక. కిచ్చొ మాయబుద్ది నెంజెలన జేవ్ తంక. మాయకొడ్డొ లట్టబ్బన పొని. నూర్ నే పితొసొ, డబ్బుల్ ఆన తిలన పొని. 9 జోవయించి వెట్టి కిచ్చొ మాయ నెంతె ప్రబు సికడ్డిసి, చి ప్రబుక నంప కెర్త ఎత్కిజిన్క రచ్చన దొర్కు జతయ్చి రిసొచి జో బార్ కెర్లి గుట్టు, పూర్తి నిదానుమ్ జేవ్ నంపజా తంక. 10 జా సేవకజోవయింక నే నిసొన్లె, జా కామ్ నే దెతె అగ్గె, జేవ్ నంపజా నిదానుమ్ తతిసి జేవ్ ఇండితిసి సరిగా

పరిచ్ఛ జా రుజ్ఞు డీసుక. జోవయింక 'నిజుమి నంపజా సత్తిమ్ ఇండితతి' మెన రుజ్ఞు అయ్లె, జా సేవతె బెదవుక జయెదె.

11 దస్సి కి, దస్సి కామ్తె బెదిత తేర్బోదలు కి మరియాద ఆనన్తి సుద్ది ఇండితస తంక. సొండెలివొ పోని. కిచ్చొతె కి నిదానుమ్ కెరన బుద్ది ఇండుతు. కిచ్చొ రగుమ్ కామ్ జేవ్ కెర్లె కి, నముకుమ్ జల మాన్పుల్ జతు.

12 జలె, జా సేవ కెర్త మున్పుబోదల్ అన్నె కీస మాన్పుల్ తంక మెలె, ఎక్కి తెర్ని తెన్ తంక, పడ్డొ జోవయించ బోదల్క జోవయించి గేర్క చెంగిల్ ఏలుప కెర్తన జా తత్తు. 13 కిచ్చొక మెలె, కో దస్సు వెల్లెల మాన్పుల్ రిత జా సంగుమ్చి సేవ నముకుమ్ తెన్ నిదానుమ్ కెరుల గే, మాన్పుల్ జోవయింక గవురుమ్ దెకుల, అన్నె యేసుక్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ జేవ్ లాజ్ నెంతె కెరుక ఒగ్గర్ దయిరిమ్ జవుల, అన్నె, జా సుబుమ్ కబుర్క 'సత్తిమ్' మెన మాన్పుల్ దయిరిమ్ జవుల.

ప్రార్థనక బెద జెతి పొది కిసి తంక

14-15 తుమ్చితె బే బేగి గెచ్చుక అంక ఇస్తుమ్, గని 'ఏక్ వేల ఆవ్ అల్నిమ్ జా గెలె, ప్రబుచి కుటుంబుమ్ జల రిత సంగుమ్చి కిసి ఇండుక గే, సంగుమ్తె కిసి నిదానుమ్ తెన్ తంక గే మదెనె సిక తత్తు' మెనయ్ ఈంజేవ్ కొడొ ఆవ్ రెగిడ్డసి. ప్రబుక నంపజలన మొత్తుమ్ జివ్ తిలో ఎక్కిలో దేముడుకయ్ కుటుంబుమ్ రితి గేర్ రితి జయెదె. జా కుటుంబుమ్క గేర్క దెకిలె, దేముడుచి బోదనచి సత్తిమ్క డిట్టుమ్ టీవడ్డి స్తంబుమ్ రితి జయెదె.

16 దేముడుచి గుట్టు కో అగ్గె నేన్లె కి, అప్పె జానయ్ జా గుట్టు కెద్ది ముక్కిమ్చి మెలె, "జో ఈంజ లోకుమ్తె మాన్పు జా జెర్మున్ అయ్లన్, చి

జోవయింక 'అస్సె' మెన మాన్పుల్క రుజ్ఞు అయ్లి.

జోవయించి ఆత్మసెక్కిక 'నిజుమి దేముడుచొ పుత్తుసి జయెదె' మెనయ్ రుజ్ఞు అయ్లి. పరలోకుమ్చ దూతల్ కి జోవయింక దెకితె తిల.

ఒండి లోకుమ్చ దేసిమ్లుతె జోవయించి రిసొ సూనయ్ జతయ్.

ఈంజ లోకుమ్తెచ మాన్పుల్ ఒగ్గర్జిన్ జోవయింక నంపజయి అస్సి.

ఉక్కిల్ జా పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చు గవురుమ్ జయి అస్సె"

మెన ఒప్పన అస్సుమ్ గెద. జా నిజుమ్.

4

తిమోతిక దెతి బోదన

1 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ ఏక్ కోడు కచితుమ్ సంగితయ్ మెలె, పడ్డొక సగుమ్జిన్ క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ పిట్టవన, మోసిమ్ కెర్త ఆత్మల్క చి బూతల్ సికడ్డన్క సూనుల. 2 కిసి దస్సి మోసిమ్ జవుల మెలె, కిచ్చొ చెంగిల్ గే పాపుమ్ గే చినితి నెక్కి పిట్టవన్ల మాన్పుల్ 'సత్తిమ్' మెన జోవయింక అబద్దుమ్ సంగుల. 3 'వెండ్లి జంక గారు' మెనుల, అన్నె, కిచ్చొ కిచ్చొచి రిసొ 'జా కంక గారు' మెన దన అబద్దుమ్చ మాన్పుల్ సికడుల; 'సర్ల తెన్ కతు' మెనయ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జెర్మవ జోవయింక నంపజా సత్తిమ్ జాన్తనక జేవ్ వస్తువల్ దా తిలె కి.

4 నాయ్, గెద, దేముడు జెర్మయ్లిసి ఎత్తి చెంగిలి, చి "తుయి దిలది" మెన సర్ల తెన్ జోవయింక ఒప్పన్లె, కిచ్చొయ్ కి కంక జయెదె. 5 కిచ్చొక మెలె, "కంక జయెదె" మెన దేముడు సంగిలి కోడుచి రిసొ గే, పడ్డొ కతోసొ జోవయింక ప్రార్థన కెర్లి రిసొ కి జా వస్తువ సుద్ది అస్సి.

6 జలె, ఒత్తచ నంపజలనక తుయి ఈంజ ఎత్తి సికడ్డె, క్రీస్తు జతో యేసుక

చెంగిలో సేవ కర్తొసా జస్తె. అన్నె క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి బోదన, సరిగచి బోదన, తుయి అప్పెక నిదానుమ్ ఇండిలి సత్తిమి తుచి పెట్టి పలితుమ్ దెరెదె. 7 మాన్సుల్ అచ్చి ఉచర్లి దేముడుక విరోదుమ్ జతిసి చి మంతిరివొచ వెర్రి వెర్రి కొణొ చి జోవయించ మత్తెలివొక తుక దూరి కెరు.

ప్రబుచి సేవ ఎక్కి నిదానుమ్ కెరుక పూచి తెన్ అలవాట్ కెరను. 8 కిచ్చొక మెలె, కామ్ కెర కెర ఆగ్ డిట్టుమ్ కెరంతి అలవాట్ చెంగిలి, గని ప్రబుచి సేవ కెర్నెత్తె * ఆత్మక నిదానుమ్ కెరనై, ఆత్మకయ్ డిట్టుమ్ జలె, మాన్సుక ఒగ్గర్ చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె కి కామ్క జెతయ్, పరలోకుమ్తె గెలె కి కామ్క జయెదె. 9 'ప్రబుచి కోడు, ఈంజ' మెన కచితుమ్ దెరను. 10 కిచ్చొక మెలె, అమ్ ఆత్మక ప్రబుక పూర్తి నిదానుమ్ జా ఆత్మక డిట్టుమ్ జతి రిసా కిచ్చొక బద్దుకుమ్ నే జతె సైమల్ కెరన్లి రితి ఒత్త అస్సుమ్ మెలె, జివ్ తిలో ఎక్కిలో దేముడుచి ఉప్పిరి అమ్చి దయిరిమ్ తియ అస్సుమ్. జొయ్యి ఎత్తిజిన్క రచ్చించుప కెర్తొసా, అన్నె ముక్కిమ్క జోవయింక సంపజలసకయ్.

11 ఈంజ బోదన ఎత్తిచ కొణొ తుయి అదికారుమ్ తెన్ సికడై తా. 12 తుయి ఉబెణొ రితొ దాక్ జలెకి, తుక జేవ్ నిస్సారుమ్ నే దెకితె తుక దెక సికిత్ రితి తుయి ప్రేమ తా, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్క డిట్టుమ్ నిదానుమ్ తా, ప్రబుచి సుద్ది తా, చెంగిల్ లట్టబై తా, సత్తిమ్ ఇండితె తా. తుయి దస్సి జలె, తుక దెక జేవ్ కి సికుల.

13 ఆవ్ జెతె ఎదక సంగుమ్తె దేముడుచి కొణొ సదు కెర్తె తా, బుద్ది సికడై తా, చి బోదన కెర్తె తా. 14 పణ్ణొ, జా సుట్టు, ప్రబుచి సంగుమ్చ వెల్లొ

మాన్సుల్చి నబతె తిలస తుక †బోడి చడ ప్రార్దన కెర్తెకయ్, జోవయించ కబుర్లు సంగితొ ఎక్కిలోచి అత్తి దేముడు తుచి రిసా కోడు సంగిలన్. జో దేముడు తెద్దొడి దిలి వరుమ్ తుయి పాడ్ కెరు నాయ్; నిదానుమ్ వాడిక కెర్తె తా.

15 జలె, తుచి పూచి తిలి ఈంజ ఎత్తి తుయి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ కెర్తె తా, చి తుక 'ఆత్మక వడ్డ అస్సె, డిట్టుమ్ అస్సె, జోవయింక సంప కెరుక జయెదె' మెన ఎత్తిజిన్ చినుల. 16 తుయి జాగర్ద దెకను. తుయి కిచ్చొ సికడై గే సరిగా ఉచర, సిక్కడు. జా బోదన సరిగా నిదానుమ్ సికడై తా. కిచ్చొక మెలె, జా సుబుమ్ కబుర్ తెయి తుచి రచ్చన కి, సూన్తనచి రచ్చన కి.

5

వేర వేర మాన్సుల్క కిసి దెకుక గే సంగిలిసి

1 కేన్ జవున్ మంత్రొ మాన్సుల్క కిచ్చొ జవున్ కెర తిలె సరి కెర గని, జోవయింక గోల కెర నాయ్. గని అబ్బొద్క కిసి మరియాద తెన్ సంగుక జయెదె, ప్రేమ తెన్ జో మాన్సుల్క సంగు. ఉబెడల్క 'అన్నొబావొ' మెలి రితి దెక. 2 మంత్రొవొ తేర్బోదల్క 'అయ్య' మెలి రితి దెక, ఉబెడివొక 'బేని' మెలి రితి పూర్తి సుద్ది తిలి మెన్సు తెన్ దెక.

3 మాలజ్ జా నిజుమ్ రండెల్ జల తేర్బోదల్క గవురుమ్ దెక తోడ్ కెర చెంగిల్ దెకితె తా. 4 గని, కేన్ రండెల్ మాన్సుక పుత్తర్లు జవున్, దువిసివొ జవున్, నత్తుర్నివొ జవున్, నత్తిన్నివొ జవున్ అస్తి జలె, జెచ్చి ముక్కిమ్క జోవయించి సాంత మాన్సుల్క దెకితి పూచి కెరనుక సిక్కతు, అయ్యసిసి పాయిలి స్రెమ నెతోయిలి రితి. 'దస్సి కెరుక చెంగిలి' మెన దేముడు సంగితయ్. 5 గని కో నిజుమ్

* 4:8 4:8 కొరిందల్క రెగిడ్లి వీక్ నంబర్ ఉత్తమ 9:24-27 దెక. † 4:14 4:14 1:8, చి తిమోతిక రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ 1:6 దెక.

రండెలి జా, జాక కోయి మాన్సు తోడు నెంజిలె, దేముడుక 'జోయ్యి రచ్చించుప కెర్చు' మెన, జా మాన్సు రాతి మెద్దెనె జోవయింక ప్రార్దన కెర్తె తయెదె. జో తెన్ తోడ్ నజీతె తయెదె. 6 గని వేర బుద్దుల్ చి జలె, జేవ్చి ఆసల్ కయ్ సుకుమ్ తెన్ జలె కి, దస్సి జలె జితె పొది ఆత్మక మొర్లి రితి జా తయెదె. 7 జలె, రండెల్ మాన్సుల్ చి మరియాద నే గెతి రితి జేవ్ జితి రిసా, ఇసి ఆడ్ర దేను. 8 కో జలెకు జోవయించ సొంత మాన్సుల్ క, అన్నె ముక్కిమ్ క సొంత కుటుంబుమ్ క చెంగిల్ దెకె నాయ్ గే, పోసె నాయ్ గే, జో మాన్సు ప్రబుక నే నంపజలి రితి జా, నంపనెంజిలొసొచి కంట పాపుమ్ చొ జయెదె.

9 కేన్ రండెల్ మాన్సుచి వయసు అరవయ్ వెర్చుల్ క తొక్కి నెంజిలె, జా ఎక్కిలోక పెండ్లి జా తిలిసి జలె, సంగుమ్ చి సేవ కెర్తెనతె జాక టీవడుక జయెదె. 10 గని జాక కిసి మాన్సు మెన ఎత్తిజిన్ జానుక మెలె, కన్కారుమ్ దెకితి మాన్సు జా తంక, జేవ్చి బోదల్ క చెంగిల్ పోస తంక, వేర తెంతో అయ్ ల మాన్సుల్ క మరియాద కెర తతె తంక, గోత్ అయ్ ల నముకుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్ క చట్టొ దోవ తంక, బాదల్ తిలసక తోడు కెర తంక. కిచ్చొ జలెకి చెంగిల కమొ కెర్తె మాన్సు జా తంక.

11 గని తొక్కి వయసుచ రండెల్ మాన్సుల్ క సంగుమ్ చి సేవతె తుమ్ టీవడ నాయ్. వేర ఆసల్ జా ప్రబుక పచ్చిల్ రితి జలె, అన్నె పెండ్లి జంక ఆస జవుల. 12 జేవ్ "ప్రబుచి సేవ కెర్తె తయిందె, అన్నె పెండ్లి జంక నెసి" మెన తొలితొ సంగ తా, జా సేవతె బెదిలె పడ్డొ అన్నె పెండ్లి జా ములిలె, అబద్దుమ్ జలి నింద సేడుల. 13 పడ్డొ, రండెల్ జల ఉబెడిడి రితసక ఎత్తి తోడు దిలె, బద్దుకుమ్ జా పేడివొ పేడివొ

బుల బుల, సొండెల్ కొడొ సికుల. వేర మాన్సుల్ చి కామ్ చి నెడిమి జా జోవయించి కామ్ పిట్టవుల, నెంజిల కొడొ లట్టబుల. 14 జాకయ్, తొక్కి వయసుచ రండెలివొ అన్నె పెండ్లి బోదల్ పాయ జోవయించి గేర్ తిలిసి ఎత్తి చెంగిల్ దెకుత్, చి జోవయించి రిసా అమ్ కో సయ్ తాన్ చ మాన్సుల్ అమ్ క నింద కెరుక వాట్ తయె నాయ్. 15 రండెల్ జల ఉబెడిడి సంగుమ్ జిన్ ప్రబుచి సేవ ముల దా సయ్ తాన్ సికడ్డి బుద్దితె గెచ్చు అస్తి.

రండెల్ మాన్సుల్ క కో దెకుక

16 జలె, ప్రబుక నంపజలి కేన్ మాన్సుచ మాన్సుల్ తె రండెల్ మాన్సుల్ అస్తి జలె, జా నంపజలి మాన్సు జోవయింక దెకితె తవున్. జేవ్చయ్ రండెలివొక సంగుమ్ పోసుక పోని. చి ఎద్దరె తోడ్ నెంజిల రండెలివొక తోడు కెర్తె డబ్బుల్ సేనండ జోవయింకయ్ తోడ్ దెతె. 17 ప్రబుచి సంగుమ్ చి సేవ కెర్తె వెల్లొ మాన్సుతె కో చెంగిల్ ఏలుప కెర్తెతి, ముక్కిమ్ క జోవయింతె కో నిదానుమ్ బోదన కెర్తెతి బుద్ది సికడ్డతి, వేర వెల్లొ మాన్సుల్ క చి కంట జోవయింక ప్రెజల్ ఒగ్గర్ ఏలువ దెక అన్నెయ్ తోడు దెతు. 18 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కోడు మోసేచి అత్తి రెగిడ్డిన్ తె కిచ్చొ మెన ఏక్ టాలి ఉచరుక జయెదె మెలె,

* "కెల్లె గిడ్డల్ దాన్ సుదయ్ తె పొది సుదయ్ త బెయిలల్ క మూంతి బందుక నెంజె. పోన" పడ్డొ, † "కామ్ కెర్తెసా జోవయించి జతమ్ నజనుక నాయిమ్" మెన సంగిలి కోడుచి అర్దుమ్ తుమ్ కెరన.

19 సంగుమ్ చ వెల్లెల మాన్సుల్ తె కక్క జవున్ కో జలెకు కిచ్చొ జవున్ నింద కెర తిలె, దొగుల తీగ్ల సాచుల్ చి సాచి సూన్లెకయ్, జా సాచి బెదిలెకయ్, జా

* 5:18 5:18 ద్వితియోపదేశ కాండుము 25:4.

† 5:18 5:18 లూకా 10:7.

నింద సూన్తి రితి విలువ దెక్కు. 20 గని కో నంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ పొరపాట్ జస్తె తత్తతి గే, నంగుమ్చ ఎత్కిజిన్చి మొక్కె జోవయింక తీర్పు నంగు, చి దెక తా తిల మాన్సుల్ దన తప్పుల్ కెరుక బియుల.

21 దేముడుచి మొక్కె, యేసుక్రీస్తుచి మొక్కె, పరలోకుమ్చ దూతల్చి మొక్కె, తుక ఆవ్ ముక్కిమ్క సంగితసి మెలె, రుజ్జుల్ సరిగా నే సూన్తె తీర్పుల్ కెరు నాయ్ అన్నెకక్క మొకమాటుమ్ నే దెకితె తీర్పు కెరు.

22 వడ్డె, బమ్మ తెన్ కక్క బోడి చడ ప్రబుచి కామ్క అదికారుమ్ దేసు నాయ్. చెంగిలో నెంజిలో మాన్సుక దస్సి అదికారుమ్ దిలె, జోవయించి పాపుమ్తె తుయి బెదిల్ రితి జయెదె. అన్నెమాన్సుల్చి పాపుమ్తె తుయి బెదు నాయ్. దసితె దెర్ను నే సిడ్డె, ప్రబుచి సుద్ది తెన్ తా.

23 వడ్డె, సుద్ది కావలె మెన తుయి రితి పాని పితసి, కిచ్చొగె. గని అప్పె తెంతొ తుచి పెట్టిచి బాద చి తుచి ఆగ్చ అన్నె బాదల్ చి రిసా ఓస్తు మెన ఇదిల్ ద్రాచ రస్సుమ్ పి.

24 జలె, తీర్పు కెర్తినచి రిసా అన్నె కిచ్చొ మెలె, బమ్మ తెన్ తీర్పు కెరు నాయ్. నగుమ్జిన్ పాపుమ్ కెర్తిన సొస్టుమ్ డీస్తయ్, చి రుజ్జు కెరుక జతయ్. గని అన్నె నగుమ్జిన్ కెర్తె పాపుమ్ లుంక తా, ఎక్కి వడ్డెకయ్ డీసెదె. 25 దస్సి కి, సత్తిమ్ కమొ సొస్టుమ్ డీసుల, గని మొదొల్కయ్ నే డీసిలెకి, ఎల్లకాలుమ్ లుంకడుక నెంజె.

6

ఎజొమాన్సుక గొతిమాన్సుల్, గొతిమాన్సుల్క ఎజొమాన్సు కీసి దెకుక గే సంగిలిసి

* 6:2 6:2 తీతు 2:9-10 దెక.

1 కో నంపజల గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి గే, జోవయించ ఎజొమాన్సుక గవురుమ్ దెకితె తత్తు, చి జేవ్ ఇండితి బుద్దిచి రిసా ప్రబుచి నావ్క జవున్ జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ జవున్ కో నిస్కారుమ్ ఉచరుక నాయ్. 2 జేవ్ గొతి మాన్సుల్తె కచ ఎజొమాన్సు నంపజల జవుల గే, *అమ్చ ఎజొమాన్సు ఆము ఎక్కి రిత జలమ్ గే మెన ఉచరుక జలెకి, జేవ్ గొతిమాన్సుల్ జోవయించ ఎజొమాన్సుక గవురుమ్ దెకుక ముల్తు నాయ్. 'జేవ్ ఎజొమాన్సు కి ప్రబుక నంపజలన' మెనయ్ జయి ప్రేమకయ్ అగ్గెచి కంట అన్నె నిదానుమ్ జోవయించి సేవ కెరుక. ఇన నిదానుమ్ బుద్దుల్ తుయి సికడు.

డబ్బుల్ ఆనక వేర బుద్దుల్ చి రిసా సంగిలిసి

3 జలె, ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచ చెంగిల్ కెర్తె బుద్ది కొడొక చి జోవయింతెన్ బెదితి సుద్దిబోదనక కో నెన కెర వేర సికడ్డె, 4 గవురుమ్క జాని మెనలై కి, జో కిచ్చొయ్ నేనె. ప్రబుచి సర్దబుద్ది జోవయించి పెట్టి నెంజిలి రిసా, ఆరిచ కొడొచి ఉప్పిరి కొడొ తెలివి తెన్ బెదవ జుజయ్తి ఆసయి తెన్ జో మాన్సు తయెదె. కొడొ తెన్ దస్సి జుజయ్తిసి, చి దస్సిచిక జట్టు జతిసి, జలె, కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్తయ్ మెలె, గోసల్, టంటల్లు, దూసెనల్, ఎక్కిలోచి ఉప్పిరి అన్నెక్కో అన్మానల్ జతిసి, 5 నే కుట్టిత తగులు, దసయ్ బాదల్. దసయ్ బుద్దుల్ జత మాన్సుల్చ ఆత్తుల్ పాడ్ జా అస్తి, జోవయించి పెట్టి కిచ్చొయ్ సత్తిమ్ నాయ్. 'దేముడుచి కామ్ కెర్తి రితి అమ్ డీసిలె, డబ్బుల్ లాబుమ్ జయెదె' మెన ఉచర నాయ్ దేముడుచి రిసా దన తెలివి కొడొ మాన్సుల్క సికడ్డతి.

6 నిజుమి దేముడుచి కామ్ కెర్తె లాబుమ్ తయెదె. గని డబ్బుల్చి

లాబుమ్ నెంజె, అన్నె 'జో దిలిసి సాలు' మెలి రితి సేంతుమ్ అమ్చి పెట్టి తిలెకయ్ అమ్క జా లాబుమ్, ఆత్మయి రగమ్ లాబుమ్ తయెదె. 7 'జో దిలిసి సాలు' మెలి బుద్ది తెన్ అమ్ కిచ్చొక తంక మెలె, అమ్ జెర్మ ఈంజ లోకుమ్తె కిచ్చొ ఆనుమ్ నాయ్, చి మొర్లె కచితుమ్ ఈంజ లోకుమ్ తెంతొ కిచ్చొయ్ నెము నాయ్. 8 గని అమ్క కతిసి గలంతిసి తిలె, సాలు. 9 గని ఈంజ లోకుమ్చి సొమ్సారుమ్ జంక ఆస జలస సయ్తాన్చ కమ్మె కెరయ్తినెతె దెర్ను సేడ్తతి, బోనుతె సేడ్త రితి. దస్సి ఆస తిల మాన్సుల్ బుద్ది నెంజిల పాడ్ కెర్త ఆసల్తె దెర్ను సేడ్తతి. దస ఆసల్ మాన్సుల్క పూర్తి పాడ్ కెర నాసెనుమ్ కెర్తతి. 10 కిచ్చొక మెలె, పాపల్ ఎత్కిక డబ్బుల్ ఆస చేరు రితి జా ఆదారుమ్ జయెదె. దస్సి ఆస జలి రిసా, సగుమ్జిన్ నంపజల ప్రబుక ముల, ఒగ్గర్ బాదల్ జా జోవయించి పాపుమ్ కతతి.

నిదానుమ్ తా మెన తిమోతిక పవులు రెగిడ్డిసి

11 తుయి, మాత్తుమ్, దేముడుచొ మాన్సు. దస్సి పాపుమ్చి ఎత్కిక తుయి దూరి తా. కిచ్చొచి రిసా తుయి ఆస జంక మెలె, సత్తిమ్ ఇండితిసి, ప్రబుక పూర్తి నిదానుమ్ తతిసి. నముకుమ్ తతిసి, ప్రేమ, బాదల్ ఓర్పువ జతి సెక్తి, గగ్గోల్ నే జతి సేంతుమ్ బుద్ది మెత్తన బుద్ది తతిసి, దసచకయ్ తుయి ఆస జా. 12 తుచి నముకుమ్చి బవుమానుమ్ దొర్కు జతె ఎదక తుయి పూర్తి నిదానుమ్ ప్రబుచి కామ్ కెర్త తా. ఒగ్గర్జిన్ సాచుల్చి మొక్కె ప్రబుక తుయి నంపజలిసి తుయి ఒప్పున్ది తెంతొ, పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయ్క తెయ్క తా గెతి చి జోవయింతెన్ అప్పె ఇండితి వరుమ్ తుక ప్రబు దిలన్, గెద. జా వరుమ్ దెరను. 13 యేసుక్రీస్తు

ఘోంతి పిలాతు అదికారిచి మొక్కె సాచి సంగ ఒప్పున్దొ, గెద. జలె, ఎత్కిక జివ్ దెతో జివ్ తిలో దేముడుచి మొక్కె పడ్డె జో క్రీస్తుచి మొక్కె 14 తుక కిచ్చొ ఆడ్డ ఆవ్ దెతసి మెలె, ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతి ఎదక, ప్రబుచి నుద్దిచి రుజ్జు తతి రితి, జోవయించి గవురుమ్ నే కడ్డ రిసా, ప్రబు తుక తియార్లి కామ్ తుక దిల ఆడ్డల్ ఎత్కి తుయి నిదానుమ్ కెర్త తా. 15 యేసుప్రబు కెయ్క అన్నె ఉత్త జెయెదె మెలె, దేముడు అబ్బొసి కెయ్క జర్గు కెరెదె గే, తెదొడ్కయ్. జో దేముడు అబ్బొసి ఎత్కిచి కంట వెల్లో తిలో ఎక్కిలో దేముడు, రానల్క రానొ జలో, ఎజొమాన్సుక ఎజొమాని జలోసా. 16 జో దేముడు అబ్బొసి ఎక్కిలో నే మొర్లె ఎల్లకాలుమ్ తతోసా. జో జితి పరలోకుమ్చి ఉజిడి కెర్ది మెలె, కోయి ఇదిల్ పాసి కి గెచ్చుక నెతిరి. కో మాన్సు కెయ్క కి జోవయింక దెకితి నాయ్, దెకుక నెతిర్తి. జోవయింక గవురుమ్ అదికారుమ్ కెయ్క తెయ్క తవున్! ఆమేన్.

సొమ్సార్లుక సంగిలి కొడొ

17 జలె, ఈంజ లోకుమ్చి ఆస్తి కలుగు జల సొమ్సార్లు జల నంపజలన్క తుయి కిచ్చొ ఆడ్డ దేసు మెలె, గవురుమ్ ఉచరంతు నాయ్, పడ్డె, సొమ్సారుమ్క నంప కెర్తు నాయ్. జా ఎత్కి పాడ్ జతిసి. గని దేముడుచి ఉప్పిరి జోవయించి నముకుమ్ పూర్తి తిత్తు. అమ్ మాన్సుల్ సంతోసుమ్ తెన్ వాడిక కెర్తి రితి అమ్క దొర్కు. జలిసి ఎత్కి దెతోసా జొయ్యి, గెద.

18 జేవ్ సొమ్సార్లు, జలె, కిసి తంక మెలె, అన్నె మాన్సుల్క కన్యారుమ్ దెకిత ఒగ్గర్ కమె కెర్తు. దస్సి తిలె, ఆత్మక సొమ్సారుమ్ జవుల. జేవ్ మున్కు నే

జతె, నెంజిలనక సర్ద తెన్ దర్ముమ్ తెన్ దెతు. 19 దస్సి ఇండిలె, జోవయింక కలుగు జతి ఆత్మ సొమ్మారుమ్ పడ్డొక కి జోవయింక కామ్క జెయెదె, మొర్లె పరలోకుమతె గెచ్చు కెయెడ తెయెడ చెంగిల్ జతి వరుమ్ ప్రబు దిలిసి జోవయింక జెయిమ్ జయెదె.

ఆకర్ కోడు

20 ఓ తిమోతి, ప్రబు తుచి అత్తి సొర్పు కెర దిలి, జోవయించి కామ్ తుయి కెర్రి వరుమ్ దెర నాయ్, జోవయించి సత్తిమ్ సికడ్డె తా. సుద్ది నెంజిల ఆరిక ఆరిచ కొడె, దేముడుక దస కొడె విరోదుమ్ జతతి, గెద, దస కొడెక, చి 'గ్యానుమ్' మెన గ్యానుమ్ నెంజిలిన్క, చి మాన్సుల్ కొడె జుజయ్తిన్క తుయి ధూరి కెరు. 21 కిచ్చొక మెలె, 'గ్యానుమ్' మెన గ్యానుమ్ నెంజిలిన్క 'జయ్యి సత్తిమ్' మెన సగుమ్జిన్ సంగ సికడ, నంపజల సుబుమ్ కబుర్తె ముక్కిమ్ తిలిసి పిట్టవన, పొరపాట్ జా అస్తి.

ప్రబుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవున్.

తిమోతిక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పవులు తిమోతిక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్

మొదొల్ కోడు

1-2 పైమ తిలో అంక పుత్తు జలో రిత్తో తిమోతిక, దేముడుచి సెలవ్చి రిసా యేసుక్రీస్తుచి రిసా సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా జోచొ బారికి జలో ఆవ్ పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

“అంచొ పుత్తు జలో యేసుక్రీస్తుక కో నంపజవుల గే, జేవ్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద, మొర్లె అంచి తెన్ జింక ఆవ్ వరుమ్ దెతసి” మెన ప్రమానుమ్ కెలో దేముడు అంక జోవయించి కామ్క నిసాన అదికారుమ్ దా అస్సె.

జలె, దేముడు అబ్బొన్చి అమ్క ప్రబు జలో క్రీస్తు జలో యేసుచి దయ కన్కారుమ్ నేంతుమ్ తుచి ఉప్పిరి తవున్!

తిమోతి చి నముకుమ్చి రిసా పవులు సర్ల జలిసి

3 దేముడుచి సేవ పొరపాట్ నెంతె సత్తిమ్ తెన్ ఆవ్ కెర్తసి మెన అంక దయిరిమ్. అంచ పూర్గుమ్చి కి జోకయ్ జోకర్తె తిల. ఆవ్ కెయ్య ప్రార్లన కెర్లె కి, తుక నే పచ్చితె, తుచి రిసా జో దేముడుక అంచి సర్ల ఆవ్ నంగితసి.

4 తుక అన్నె దెకుక కోర్ప జా, రాతి మెద్దెనె ఉచర్తె తత్తసి. తుక అన్నె దెకిలె, పూర్తి సర్ల జయిందె. తుయి ఏడ్లిసి ఆవ్ ఏద కెర్తసి, 5 చి మాయ నెంజిలి తుచి నిదానుమ్చి నముకుమ్చి రిసా ఉచర్లె, మంతిరఅవుది జలి లోయి చి అయ్యద్ జలి యునీకే చి అగ్గె తెంతొ

చి నముకుమ్ తిలిసి ఆవ్ ఏద కెర్తసి. జోవయించి ఎదిలి నముకుమ్ తుచి పెట్టి కి తయెదె. 6 జాకయ్ తుక ఆవ్ అప్పె కిచ్చొ ఉచరపడ్తసి మెలె, జా సుట్టు ఆవ్ తుక బోడి చడ ప్రార్లన కెర్లెన్ తెన్ దేముడు తుచి పెట్టి దిలి వరుమ్ అన్నె ఒగ్గర్ పలితుమ్ దెర్తి రితి తుయి వాడిక కెర్తె తా. 7 కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి దిలిసి అమ్క బియ్యారల్ తత్తు మెన నాయ్, గని “అంచి పరలోకుమ్చి ఆత్మనెక్కి, అంచి పైమ, అంచి తిరించి బుద్ది జోవయించి పెట్టి కామ్ కెర్తె తా పలితుమ్ దెర్చు”.

8 జాకయ్, పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ తా, అమ్చొ యేసుప్రబుచి రిసాచి సాచి సంగుక తుయి లాజ్ జా నాయ్, గని తుచి పెట్టి తిలి దేముడుచి నెక్కిక సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసాచి అల్లర్ తుయి కి ఓర్చుప జా. పడ్డొ, జోవయించి రిసా ఆవ్ జేల్తె తిలిన్క లాజ్ జా నాయ్. 9 ఈంజొ దేముడు అమ్క నిసాన సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర, జోవయించి సుద్ది అమ్ ఇండిత్ రితి అమ్క బుకారా అస్సె. అమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్ అమ్ కెర్లెన్చి రిసా నాయ్, గని “క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్లెసా జతో యేసుచి అత్తి జోవయించి ఉప్పిరి అంచి దయ తియిదె” మెనయ్, కిచ్చొ నే జెర్తయ్లి అగ్గె తెంతొ సొంత * ఇస్తుమ్ జా అమ్క జా వరుమ్ దిలన్.

10 అమ్చొ రచ్చించుప కెర్లెసా జలో యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జలిసి తెన్ ఈంజ జో దిలి వరుమ్ రుజ్జు జా అస్సె. యేసుప్రబు మొర్చుచి ఉప్పిరి జీన పాడ్ కెర గెల కెర, పరలోకుమ్తె గెతి జీవ్, ‘పరలోకుమ్తె గెతి అవ్కానుమ్ దొర్చు జయెదె’, ‘నాసెనుమ్తె గెచ్చుక పిట్టుక జయెదె’ మెన రుజ్జు దెకవ, జా రుజ్జు జలిన్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ అమ్క దొర్చు కెర అస్సె.

* 1:9 1:9 రోమియల్ 8:29-30, ఎపెసు1:5.

11 జలె, ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనవ బోదన కెర్లి రిసా జోవయించి బారికి జా బులుక మెన, ప్రబు అంక నిసాన అదికారుమ్ దిలన్. 12 ఈంజయి కామ్ ఆవ్ కెర్లి రిసా ఆవ్ ఇన సైమల్ సేడ్లసి. గని అంక లాజ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ సంవజలోసాక జాని, చి †జోచి అత్తి ఆవ్ సార్పు కెర్లిసి కిచ్చొ పాడ్ నే జతి రితి, లోకుమ్చ మాన్సుల్క తీర్పు కెర ఏలువ కెరుక మెన ప్రబు గవురుమ్ తెన్ అన్నె జెతికయ్ జా వెల్లి దీసి ఎదక జో దెకుక జోక సెక్తి అస్సె మెన అంక పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె.

13 జలె, అంచితె తుయి సూన్ల బోదన కొడొ రితి యేసుక్రీస్తుచి తెడిచి నముకుమ్చి ప్రేమ తెన్ తుయి సంవజలన్క సికడుక ములు నాయ్. 14 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి సికడ్లొ ప్రబు తుచి అత్తి సార్పు కెర దిలి సత్తిమ్ కిచ్చొ పాడ్ నే జతి రితి తుయి జాగర్ల దెకితె తా.

15 ఆసియా ప్రదేసీమ్చ ఎత్కిజిన్ అంక ములెల మెన జాన్చి. జోవయింతె పుగెల్లు చి హెర్మొగెనే, గెద. 16 గని ఒనేసిపొరుక, జలె, జోవయించి గెర్చ ఎత్కిజిన్క ప్రబు కన్కారుమ్ దెకితె తవున్. జో ఒగ్గర్ సుట్టు అంక ప్రేమ దెకవయ్ దయిరిమ్ కెర్లన్. ఆవ్ జేల్తె తిలిన్చి రిసా జో లాజ్ జయె నాయ్. 17 జో ఇత్తల్ ఈంజ రోమ్ పట్టుమ్తె జా, సర్ల తెన్ అంక చజ జా తోడు దిలన్. 18 'యేసుప్రబు అన్నె ఉత్త జా లోకుమ్చక తీర్పు కెర్లి జా వెల్లి దీసిక ఒనేసిపొరుచి ఉప్పిరి జో కన్కారుమ్ తితి రితి దేముడు వరుమ్ దెవున్' మెనయ్ అంచి ప్రార్దన ఎపెనుతె జో తోడ్ కెర్లిన్ ఎత్కి తుయి పూర్తి జాన్చి.

2

తిమోతిక పవులు అన్నె నిదానుమ్

† 1:12 1:12 నెంజలె, 'అంచి అత్తి జో సార్పు కెర్లిసి కిచ్చొ...'

సంగిలిసి

1 అంచొ పుత్తు, క్రీస్తు జలో యేసుచి దయక తుక జో దిలి సెక్తిక తుయి డిట్టుమ్ తా. 2 చి ఒగ్గర్ సాచుల్చి మొక్కె తుయి అంచితె సూన్లసి ఎత్కి జేవ్ కి అన్నె మాన్సుల్క సికడ్లి రితి, నిదానుమ్ తిల అన్నె మాన్సుల్క తుయి సికడు. 3 పడ్డొ, చెంగిలో తిలో కేన్ జమాను క్రీసి బాదల్ ఓర్పుప జా నిదానుమ్ కెరెదె గే, తుయి కి ప్రబుచి కామ్చి రిసా బాదల్ సేడ్లిసి తుయి కి ఓర్పుప జా నిదానుమ్ తా. 4 పడ్డొ, జమాన్లుతె బెదితోసా చెంగిలోచొ జలె, కామ్తె తిలె, వేర మాములుమ్ మాన్సుల్చ కమెతె జో బెదె నాయ్, నెంజలె వేరచితె బెదిలె, సిక్కు జా జోవయింక దిలి కామ్ పిట్టయెదె. జోచొ ఎజొమాని మెన్చితి రితి జో తియార్లి కామ్ చెంగిల్ కుట్టవుక మెన మెన్చు దా ఎక్కి నిదానుమ్ కెరెదె. 5 పడ్డొ, నిగితి కెల్క జవున్ బెదితోసా జలె, జేవ్ కెర్లయ్చి బెదితి రితి కెర్లెకయ్ జో జిన గురి నజనుక జయెదె. 6 పడ్డొ, పంటొ లాయిలె పొది, కో తొలితో జోవయించి వాట నజనుక విలువ మెలె, నిదానుమ్ కామ్ కెర్లొ తిలోసా విలువ, బర్దుకుమ్చొ నాయ్, గని నిదానుమ్ కెర్లొసా. 7 ఆవ్ ఇన్నె రెగిడ్ల టాలివొచి రిసా చెంగిల్ ఉచరు. తుయి పూర్తి అర్దుమ్ కెరంతి రితి ప్రబు తుక సికడెదె.

చి సెక్తి

8 యేసుక్రీస్తు దావీదు పూర్లుమ్చొచి సెకుమ్తె జెర్మ మొర అన్నె జిలిసి ముక్కిమ్క తుయి ఉచార కెరంతె తా. జోచి రిసా ముక్కిమ్క ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరుక మెన ప్రబు అంచి అత్తి కామ్ సార్పు కెర దా అస్సె, గెద. 9 జయ్యె సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్తె తిలి రిసా ఇన సైమల్ సేడ అస్సె, కిచ్చొ జవున్ నేరిమ్ కెర్లొసా మెన

దెకిల్ రితి అంక ఈంజేవ్ గొల్పుల్ బంద అస్తి. గని అంక కిచ్చొ దయిరెమ్ మెలె, దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ కోడు బందుక నెత్తిర్తి. ¹⁰ జాకయ్ దేముడు నిస్సాన్లక 'సూన నంపజా క్రీస్తు జలో యేసుచి నావ్ తెన్ పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప జా పరలోకుమతె గెచ్చు కెయడ తెయడ చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్, కిచ్చొ సైమల్ జలెకి ఆవ్ ఓర్పుప జతసి.

¹¹ 'దేముడుచి కోడు ఈంజ' మెన ఏక్ కిచ్చొ కచితుమ్ దెరన్తనుమ్ మెలె, "జోవయింతెన్ మొర్లమ్ మెలె, కచితుమ్ జోవయింతెన్ జిమ్దె.

¹² జోవయించి నావ్చి రిసా బాదల్ ఓర్పుప జలమ్ మెలె, కచితుమ్ జోవయింతెన్ *ఎలుప కెరుమ్దె.

'జోవయింక నేనుమ్' మెలి రితి ఇండిలె, జో కి అమ్క 'జోవయింకయ్ నేన్' మెన జో అమ్క తియనె నాయ్.

¹³ ఆమ్ నిదానుమ్ నెంజెలి కి, జో ఎక్కి నిదానుమ్ తా గెతయ్." జోవయించి సత్తిమ్చి రిసా జో అబద్దుమ్ కెరుక నెత్తె, జోవయించి కోడు పిట్టవుక నెత్తె.

కామ్క నెంజిత కొడొ జుజయ్తినచి రిసా జాగర్త సంగిలిన

¹⁴ ఈంజ ఉప్పిర్చి కోడుచి రిసా ఒత్తచ నంపజలన్క తుయి ఏద కెరవు, చి 'కామ్క నెంజిల రితయ్ కొడొ జుజయ్తిన ముల' మెన ప్రబుచి నావ్ తెన్ జోవయింక జాగర్త సంగు. ¹⁵ తుచి కామ్క 'చెంగిల్ కెర్తయ్' మెన దేముడు ఒప్పున్తి రితి జోవయింక ఎక్కి నిదానుమ్ జంక తుయి ఎక్కి ఆస జా, డొంగై సోగ వాటు గగ్గడ్డి రితి, సూన్తన పూర్తి అర్దుమ్ కెరంతి రితి, దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ సరిగా సిక్కుడు. దస్సి నిదానుమ్ తిలె, తుక జో దిలి కామ్క 'నిదానుమ్ కెర్తయ్' మెనయ్ తుయి లాజ్ జంక నాయ్.

¹⁶ జలె, దేముడుచి మరియాద కడ రితి కామ్క నెంజిల కొడొ లట్టబ్బిసి, కొడొ జుజయ్తినక ధూరి తా. దస కొడొతె బెదిలె, మాన్సుల్ అన్నె ఒగ్గర్ పాడ్ జతి రితి దేముడుక జోవయింక దూరి కెర్తి రితి జయెదె. ¹⁷ కిచ్చొ జలి గావు ఒగ్గర్ జలె, ఒండొయి మాన్సుక కా గెల కిసి పాడ్ కెరెదె గే, దస్సి, దస కామ్క నెంజిల కొడొ లట్టబ్బిసి మాన్సుచి ఆత్మక పాడ్ కెరెదె. దస్సి జల మాన్సుల్, హుమెనైయును చి పిలేతును. ¹⁸ జేవ్ కిచ్చొ ఏక్ తప్పు సికడ్తతి మెలె, "మొర్ల మాన్సుల్క దేముడు జియడెదె మెలిసి పడ్డొకయ్ జర్గు జయెదె మెలిసి అబద్దుమ్. అగ్గెయి తెంతో ఆత్మ రగుమ్క జర్గు జా అస్సి. ఆగ్ రగుమ్క జర్గు జంక నెంజె" మెన జేవ్ సికడ, సగుమ్జినచి నముకుమ్ పాడ్ కెర్తతి. ¹⁹ గని దేముడుచి రాజిమ్క 'గేరు' మెన దెకిలె, జా గేరుచి పునాదితె కిచ్చొ రెగ్ల అస్సి మెలె,

† "కో జోవయింక నిదానుమ్ తా జోచయ్ జా అస్తి గే ప్రబు జానె" పడ్డొ, "ప్రబుచి నావ్ కో దెర్తతి గే, పాపుమతె బెదుత్ నాయ్, గని ముల దెతు!" మెన రెగ్ల అస్సి.

²⁰ జలె, కేన్ జవున్ వెల్లో గెరి ఎత్తి రగల్ గెర్చి కామచ సామన్లు తవుల. సగుమ్ బజర్చ, సగుమ్ వెండిచ, గని దారు తెన్ కి మత్తి తెన్ తెయార్ కెర్తస కి తవుల. జేవ్ సామన్లుతె సగుమ్, జలె, మాములుమ్ మరియాదచ కమొక వాడిక కెర్తస. సగుమ్, జలె, నిస్కారుమ్ కమొక వాడిక కెర్తస. ²¹ జలె కేన్ మాన్సు ఆత్మ నిస్కారుమ్ కెర్తి పాపుమ్ గెచ్చవన గెలె, జలె, మరియాద కామ్ కెర్తి సామన్చి రితి జయెదె. జో దస్సి సుద్ది జలె, కేన్ చెంగిల్ కామ్చి రిసా కి జో గేర్చొ ఎజొమానిక జో కామ్క జెయెదె. ప్రబుచి కామ్క తుయి దస్సి సుద్ది తిలి కామ్క జెతికయ్ వస్తు జా.

* 2:12 2:12 కొరింథిల్ కెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్తమ 4:8, డిసయ్లిసి 5:10, 20:4, 6 చి 22:5. † 2:19 2:19 సంక్యాకాండుము 16:5, 26.

22 జాకాయ్, బుద్ధి నెంజిల ఉబెడల్ జత ఆనల్క తుయి దూరి తా, సుద్ది ఆత్మ తెన్ ప్రబుక ఎక్కి నిదానుమ్ తా జోవయించి నావ్ దెర్తన ఎత్తిజిన్ తెన్, సత్తిమ్బుద్ది, నిదానుమ్చి నముకుమ్, ప్రేమ, సేంతుమ్కయ్, జేవ్ తుయి కోర్వ జతె తా.

23 బుద్ధి నెంజిల కామ్క నెంజిల కొడొ జుజయ్తినక్ దూరి తా. దసవతె బెదిలె మాన్సుల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో గగ్గోల్ జా జట్టి జతతి. 24 పడ్డొ, ప్రబుచి సేవ కెర్తొ కేన్ మాన్సు జలెకి, గగ్గోల్ జతోసా జంక జయె నాయ్. జో కీసా తంక మెలె, మెత్తన తా ఎత్తిజిన్క చెంగిల్ దెకితోసా, తెలివి తెన్ చెంగిల్ బోదన కెర్తొసా, కుస్సిదుమ్ నే జతె బాదల్ ఓర్పుప జతోసా జంక. 25 పడ్డొ, చి బోదనక వేరయ్ సంగిత మాన్సుల్చి ఉప్పిరి గగ్గోల్ నే జతె జో మాన్సు మరియాద తెన్ సరిగా అర్దుమ్ సంగుక సికుక. దస్సి మరియాద తెన్, 'జో మాన్సు తప్పు ఒప్పున విసారుమ్ జా సత్తిమ్ దెరన్ను' మెన ఏక్ వేల దేముడు సెలవ్ దెయెదె, 26 చి సయ్తాన్తె దెర్ను సేడ్డిన్ తెంతో, జోవయించి ఇస్టుమ్ రితి కెర్తె తిలిన్తె తెంతో జో మాన్సు విడ్డల్ జయెదె, చి బుద్ధి జా ప్రబుచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుక దెరెదె.

3

ఆకర్ దినాల్క మాన్సుల్చ బుద్ధి

1 అప్పె, మాత్తుమ్, కిచ్చొ మెన తుయి చిను మెలె, ఈంజ ఉగుమ్చ ఆకర్ దినాల్క నెంజిల బాదల్ జెవుల. 2 తెదొడ్క మాన్సుల్ కీసి జవుల మెలె, వేర మాన్సుల్చ బాదల్క నే ఉచర్తె, 'అమ్మి చెంగిల్ తమ' మెనయ్ ఎక్కి జోవయింకయ్ జెచ్చి ఉచరంతె తవుల, డబ్బుల్ ఆస జయె గెచ్చుల, సొంత గవురుమ్ సంగితె తవుల, బడాయ్ జతె తవుల, మాన్సుల్క చి దేముడుక

దూసుప కెర్తె తవుల, అయ్యసిసెచి కోడు నే సూన్తె, జేవ్ పాయ్ పోసిలి సైమ సేడ్డిన్ నేన్లి రితి జేవ్ అయ్యసిసెక తోడ్ కెరుక ములుల, దేముడుచి సుద్ది నెంజిలన జవుల, 3 కన్కారుమ్ నేన్తె తవుల, మాన్సుల్ కట్టు తెన్ తంక నెసుల, కుస్సిదుమ్క అన్నె మాన్సుల్చి ఉప్పిరి ఆరిచ నిందల్ సంగితె తవుల, నే నేన్లన జవుల, మాన్సుల్క బియడ్డన జవుల, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్తిక విరోదుమ్ సుదల్ జవుల, 4 ఉప్రమెన్ను తెన్ తవుల, 'వేర మాన్సుల్క బాద కెర్తెనుమ్' మెన నే దెకితె ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి కెరుల, పుల తా బులుల, దేముడుక పచ్చ ఇస్టుమ్ అయ్లి సర్ద కెరంతె తవుల, 5 చి 'దేముడుక జొకర్తెనుమ్' మెనన మాన్సుల్చి మొక్కె కిచ్చొ కిచ్చొ కమొ కెర్లె కి, జేవ్ ఇండితిసి దెకిలె, జోవయించి ఆత్మసెక్కిక జితి నాయ్, చి జేవ్ సంగితిన్ తెన్ జేవ్ ఇండితిసి బెదె నాయ్, జోవయించి సెక్కిచి రుజ్జు దెకయ్తి నాయ్. దస మాన్సుల్క తుమ్ బెదవన నాయ్, జోవయింక దూరి తా. 6 ఉప్రమెన్నుక "దేముడుచి కామ్ కెర్తెనుమ్" మెన, దస మున్నుబోదల్తె సగుమ్జిన్ కిచ్చొ కెర్తెతి మెలె, కవ కవ గెరలె సిసేతుమ్ కెరన, తకు బుద్ధిచ తేర్బోదల్క దెర్ను సేడవ, ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి సికడ్డతి. దస తేర్బోదల్ తవుల. జేవ్ కిచ్చొ కిచ్చొ పాపల్ కెర కెర పాపుమ్ వయన తా విడ్డల్ జంక నెత్త కిచ్చొ కిచ్చొ ఆనల్క దెర్ను సేడ. 7 కేన్ వెర్రి కోడు సికడ్డకి సూన, సత్తిమ్ చినుక ఎద్దరె నెత్తిర్తి.

8 పూర్గుమ్, మోసేచి కోడు ఒప్పునుక యన్నేన్ చి యంబ్రే నెన కెర కీసి వేరయ్ సికడ్డ గే, దస్సి ఈంజేవ్ అప్పెచ మాన్సుల్ సత్తిమ్ నెన కెర, వేరయ్ సికడ్డతి. ఈంజేవ్ ఆత్మక పాడ్ జలన, సత్తిమ్చి నముకుమ్ నెంజిలన. 9 గని

జీనుక నెత్తిర్చి. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ పూర్ణుమచ దొగులచి పొరపాట్ బుద్ది కీసి రుజ్జు జలి గే, దస్సి ఈంజేవ్ అప్పెచ మాన్సుల్చి బుద్దిక కి 'పాపుమచి' మెన ఎత్తిజిన్ చినుల.

పవులు తిమోతిక సికడ్డిసి

10 అప్పె, మాత్రుమ్, తుక కిచ్చొ రెగిడ్డిసి మెలె, అంచి బోదన, ఆవ్ ఇండితి బుద్ది, ప్రబుచి కామ్ కెర్తి ఆస తెన్ ఆవ్ జితిసి, అంచి నముకుమ్, బాదల్ ఓర్పుప జా ఆవ్ సేంతుమ్ తతిసి, అంచి ప్రేమ, అంచి నిదానుమ్, 11 మాన్సుల్ అంక కెర్ల అల్లరలు, ఆవ్ సేడ్ల బాదల్, పడ్డె *అంతియొకయ పట్టుమ్తె ఈకొనియ పట్టుమ్తె, చి లుస్త పట్టుమ్తె విరోదుమ్ సుదల్ కెర్ల అల్లర ఓర్పుప జలయ్ గే, తుయి దెక అస్సిన్. గని జేవ్ కెత్తి అల్లర కెర్లె కి, ఎత్తి తెంతో ప్రబు అంక రచ్చించుప కెర్లె. 12 గని ఆవ్వి మెను నాయ్. కో జలెకి యేసుక్రీస్తుచి తెడి సత్తిమ్ ఇండుక మెన్సు దా అస్తి గే, కచితుమ్ విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సైమల్ సేడుల. 13 పాపుమ్ ఇండితన, ఉప్రమెన్సుచి మాన్సుల్, మాత్రుమ్, వేర మాన్సుల్క మోసిమ్ కెర్లె తా, జెవ్వి కి మోసిమ్తె దెర్ను సేడ అన్నె అన్నెయ్ పాడ్ జతె తవుల. 14 తుయి, మాత్రుమ్, తుయి సికిలిసి తుయి దయిరిమ్ జా డిట్టుమ్ నంపజలిసి ఎద్దరె నే ములితె, పూర్తి నిదానుమ్ తా. కత్తె కత్తె తొలితొ సికిలది గే పచ్చు నాయ్. 15 పడ్డె, దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్ల కొడె బాల తెంతో పూర్తి అలవాట్ జా అస్సి. క్రీస్తు జలొ యేసుక నంపజా రచ్చించుప జతిసి జేవ్ కొడెతెయి జానయ్ జతయ్. 16 దేముడుచి కొడె ఎత్తి జోచి అత్తు మాన్సుల్చి అత్తి రెగ్గయ్లొ. ఇసి రెగ్గయ్లొ కొడె ఎత్తి, జో సికడ్డిసి అమ్

ఒత్తయ్ సికుక జయెదె. పాపుమచి రిసా జాగర్త సంగితిసి ఒత్తయ్ తయెదె, పాపుమ్ ముల కీసి బుద్ది జంక గే సికడ్డిసి ఒత్తయ్ తయెదె, చి సత్తిమ్ ఇండుక సికయ్తిసి ఎత్తి ఒత్తయ్ తయెదె. 17 దేముడుచి సేవ కెర్లొ కేన్ మాన్సుకి జేవ్ కొడె పెట్టి నిదానుమ్ తియన్లె, జా కామ్ నిదానుమ్ కెర్తి రితి దొర్కు జలి గ్యానుమ్ ఎత్తి సెక్తి ఎత్తి దేముడుచి కొడు సదు కెర్తిన్తయ్ దొర్కు జయెదె.

4

పవులు తిమోతిక నిదానుమ్ సంగిలిసి

1 మొర్లసక జితసక 'నంపజల గే నాయ్ గే' మెన బవుమానల్ గే సిచ్చల్ గే దెంక మెన క్రీస్తు ఆకర్ దీసిక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరుక అస్సె. పడ్డె జో తెదొడ్క అన్నె ఉత్త జా అయ్లె, జోవయించి అదికారుమ్ నజన ఏలుప కెరుక అస్సె. జలె, దేముడుచి మొక్కె, క్రీస్తు జలొ యేసుచి మొక్కె, జోవయించి నావ్ తెన్ తుక ఆవ్ జాగర్త సంగితసి మెలె, 2 క్రీస్తుచి రిసా తుయి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తా. కెయ్క కి, ఇస్టుమ్ తిలె కి నెంజలె కి, కెద్దెడ్ తెదొడ్ నిదానుమ్ తెన్ జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తా. పాపుమచి రిసా తీర్పుల్ సంగు, పాపుమ్ కెర్తిన్చి రిసా జాగర్తల్ సంగు, బుద్ది సికడ నంపజలన్క డిట్టుమ్ కెరు, చి అల్లర జలెకి, బద్దుకుమ్ నే జతె, బమ్మ నే జతె, బోదన కెర్లె తా.

3 ఏకొ కాలుమ్ జెతయ్. జా కాలుమ్క ఒగ్గరజిన్ మాన్సుల్ కీసి జవుల మెలె, బుద్ది కొడె సూసుక నెన కెర, జోవయించ కండ్లల్క కజ్జర్ తిలి రితి కిచ్చొ కిచ్చొ వేర వేర నొవ కొడె సూసుక ఆస జా, కో జేవ్ సూసుక ఇస్టుమ్ జలిసి సికడుల గే, దన మాన్సుల్క ఎక్కిలొచి పడ్డె అన్నెక్లొక

* 3:11 3:11 బారికత్ 13:50-14:20 డక.

అనవ. ⁴ సత్తిమ్ సూనుక ముల, మాన్సుల్ జెవ్వి ఉచర్ల మత్తెలివో నంప కెరుల. ⁵ తుయి, మాత్రుమ్, మచ్చిల్ రితి బుద్ది నే జతె, తెలివి నిదానుమ్ తెన్ తా, బమ్మ నే జతె బాదల్ ఓర్పుప జా, క్రిస్తుచి రిసాచి దేముడు సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తా, జో దేముడు తియార్లి కామ్ పూర్తి కెరు.

⁶ ఆవ్, జలె, *ప్రబుచి అత్తి అంచి ప్రానుమ్ ఆవ్ సార్పు కెర్తి నమయుమ్, ఆవ్ ఉట్ట గెతి పొది, పాసి జా అస్సె. ⁷ చెంగిలో జమాను యుద్దుమ్తె కిసి నిదానుమ్ కెరెదె గే, కెర్లయ్తె నిగితోసా కిసి ఎక్కి మెన్సు తెన్ నిగెదె గే, ఆవ్ దస్సి నముకుమ్తె నిదానుమ్ కెర అస్సి. ⁸ జాకయ్, ఆవ్ సత్తిమ్ కెర్లిన్చి బవుమానుమ్ అంక రకితయ్. కేన్ బవుమానుమ్ మెలె, సత్తిమ్ తీర్పు కెర్తో తీర్పు కెర్తోసా జతో ప్రబుయి ఉత్త్ర జా జో తీర్పు కెర్తి వెల్లి దీసిక దెతిసి. ఎక్కి అంకయ్ బవుమానుమ్ తయెదె మెను నాయ్, గని జేవ్ ఎత్కిజిన్కయ్ కో జో అన్నె ఉత్త్ర జెతిన్క రక నిదానుమ్ కెర తవుల గే.

పవులు మాలజ్ జా తిమోతిక బుకార్లిసి

⁹ తెర్లె, అంచితె బే బేగి జే. ¹⁰ కిచ్చొక మెలె, దేమా, జలె, ఈంజ లోకుమ్తె తతిన్క ప్రేమ తా, అంక మోసిమ్ కెర ముల దా దెస్సలోనిక పట్టుమ్తె ఉట్ట గెచ్చు అస్సె. క్రేస్సి, జలె, గలతీయ ప్రదేసిమ్తె, తీతు, జలె, దల్యతీయ ప్రదేసిమ్తె ఉట్ట గెచ్చు అస్సి. ¹¹ ఎక్కి లూకా అంచి తెన్ అస్సె. తుయి జెతి పొది మార్కుక కడ అను. జో అంచి కామ్తె అంక జలె తోడ్ తయెదె,

చెంగిల్ నేవ కెరెదె. అగ్గె తెంతో దస్సి అస్సె. ¹² తుకికుక ఎపెనుతె తెద్రవ అస్సి. ¹³ తుయి జెతి పొది, త్రోయ పట్టుమ్తె కర్పుచి గెరి ఆవ్ ములిలి గొగ్గెల, పడ్డో అంచ పుస్తకల్, చి ముక్కిమ్క ఆవ్ రెగిడ్ల పుస్తకుమ్ అను.

¹⁴ సరాబు జలె అలెక్సంద్రు, జలె, అంక ఒగ్గర్ సైమ సేడయ్లో. ప్రబుయి తీర్పు కెర జోవయించ కమొచి రిసాచి సిచ్చు జోవయింక దెయెదె. ¹⁵ తుయి, మాత్రుమ్, జోవయించి రిసా జాగర్ల తా. కిచ్చొక మెలె, అమ్ సంగిలి చి ఉప్పిరి జో బలే విరోదుమ్ కెర్లొ.

¹⁶ †అదికారుల్చి మొక్కె అంక తోలితో పరిచ్చు కెర్లిన్తె కోయి అంక తోడు సంగితి నాయ్. మాయబుద్ది తిలి రితి జేవ్ ఎత్కిజిన్ తుక్లె తా అంక ములిల రితి జల. జోవయించి జా పాపుమ్ జేవ్ నే వయితి రితి ప్రబు చెమించుప కెర్పు! ¹⁷ గని తెదోడి జా అదికారుల్చి మొక్కె ప్రబుయి అంక తోడు తా, ఒత్త బెర తిల యూదుల్ నెంజిలస సూన్తి రితి సుబుమ్ కబుర్ పూర్తి ఆవ్ సూనయ్తి రితి అంక సెక్కి దిలన్. చి జోయ్యి తోడు తతికయ్, ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి రచ్చించుప జలయ్, †, వాగుచి చోండి తెంతో రచ్చించుప జలి రితి. ¹⁸ కచితుమ్, సయ్తాన్ కెరయ్త ప్రమాదల్ ఎత్కి తెంతో ప్రబు అంక రచ్చించుప కెర, పరలోకుమ్తె అంక తియనెదె. జోవయింక కెయ్క తెయ్క ఉగల్చి ఉప్పిరి ఉగల్క గవురుమ్ కెర్లె తత్తు! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

¹⁹ ప్రిస్కిల్లక చి అకులక పడ్డో ఒనేసిపారుచి గెర్చ ఎత్కిజిన్క అంచి

* **4:6** 4:6 నెంజెలె, 'ఆవ్ బలి జతి సమయుమ్...'. జో నిజామి బలి జయె నాయ్, గని జో మొరుక తిలిన్చి టాలిక్య దస్సి సంగితయ్. † **4:16** 4:16 ఈంజ ఉత్తుమ్ రెగిడ్లి పొది పవులు రోమ్తె జేలి జా తిలో, బెర్లె. బారికుల్ 28:16-31 దొన్ని వెర్పుల్ ఒత్త ఒగ్గర్ అల్లర్ నెంతె తిలన్, చి పడ్డో, బెర్లె, జోవయించి తగు సూన్. ‡ **4:17** 4:17 జా సుట్టు పవులుచి తగు సూన్సి విడ్డల్ కెర్లె, బెర్లె, గని పడ్డో అన్నెక్ సుట్టు దెర, తగు కెర, బోడి గండల్ కెర మార్ల మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి.

ముద్దు సంగు. ²⁰ ఎరస్తును కొరింది పట్టుమీతె తా గెలో. త్రోపిముక, జోక జీవ్ చెంగిల్ నాయ్ చి రిసా మిలేతు పట్టుమీతె ముల దిలయ్.

²¹ తెర్లె, చల్లి పొది నే జెతె జే. యుబూలస్, పుదెస్, లీను, క్లాదియ చి ఇన్నెచ నంపజల బావుడ్లు జల రిత ఎత్కిజిన్ తుక జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి.

²² ప్రబు తుచి ఆత్మ తెన్ తవున్! జోవయించి దయ తుమ్ ఎత్కిజిన్చి ఉప్పిరి తవున్!

తీతుక రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పవులు తీతుక రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్

సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా పవులుక ప్రబు నిసాన్లిసి

1 దేముడు నిసాన్లనచి నముకుమ్చి రిసా, 2 నే మొర్తె కెయ్క తెయ్క జితి బత్తుచి రిసా, ఆన తెన్ బక్తిక మూలుమ్ జతి నిజుమ్తి రిసా, “పరలోకుమ్తె మాన్సుల్ బెదితి వాటు ఆవ్ దొర్కు కెరిందె” మెన, అబద్దుమ్ కెయ్య నే జతో దేముడు కిచ్చో నే జెర్తయ్తె అగ్గె తెంతో ప్రమానుమ్ సంగ దిలో. జొయ్యి జా ప్రమానుమ్ సంగిలి రిసా అమ్క పూర్తి దయిరిమ్. 3 “పరలోకుమ్తె మాన్సుల్ బెదితి రచ్చునచి వాటు ఆవ్ దొర్కు కెర్లిన్చి కోడు పలాన్ సమయుమ్క బార్ కెరిందె” మెన జో అమ్చో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో దేముడు అగ్గె తెంతో ఉచరయ్ తిలన్, చి “తుయి సూనవు” మెన ఆడ్ర దా అంచి అత్తి సార్ప కెర దిలి సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్లిన్ తెన్ అప్పె జా కోడు బార్ కెర అస్సి.

4 సొంత పుత్తు జలో రితో తీతుక, అమ్చి ఎక్కి నముకుమ్చి రిసా అబ్బొసి జలో రితో ఆవ్ పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్. దేముడు అబ్బొన్చి అమ్చో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో *క్రీస్తు యేసుచి దయ సేంతుమ్ తుచి తెన్ తవున్.

5 ఒత్త క్రేతు డిబ్బుతె తుక కిచ్చొక ములిలయ్ మెలె, ఒత్తచ సంగుమ్లుతె కిచ్చొ కిచ్చొ పిట్ట అస్సి గే, తుయి చెంగిల్ నెరవెర్పుప కెర్తి రిసా. జేవ్ కమొతె కిచ్చొ

ఏక్చి రిసా సంగిలయ్ మెలె, జాన్సి, గెద. “ఒత్తచ ఎత్కి పట్టుమ్తెచ సంగుమ్ల్క జేవ్ దెకిత్ రిసా వెల్లెల మాన్సుల్క నిసాన్లొ, చి జోవయింక అదికారుమ్ దేసు” మెలయ్. దస్సి కెరు.

6 కీన మాన్సుల్క జా అదికారుమ్ దెంక మెలె, ‘జేవ్ పొరపాట్ ఇండితన నెంజితి’ మెన ఎత్కిజిన్ జానుక. ఎక్కి తెర్పితెన్చొ మాన్సు, చి జోచ బోదల్, యేసుప్రబుక సంపజా తా, ఆరి సొంత ఇస్టుమ్ కెర్తి రితి డబ్బుల్ గట్ట పాడ్ నే కెర్తన జా తంక, చి జోవయించ †అయ్యన్అబ్బొన్చి కోడు సూన్తన జేవ్ బోదల్ తంక. 7 కిచ్చొక మెలె, సంగుమ్క పాస్టర్ జతో కేన్ వెల్లొ మాన్సు దేముడుచి గేరిచి కామ్ దెకితోసా జయెదె. జాకయ్ జో సత్తిమ్ ఇండితోసా తంక, పొరపాట్ ఇండితోసా తంక నాయ్. అన్నె మాన్సుల్క నే సూన్తె సొంత ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి కెర్తొసా జో తంక నాయ్, బేగి కోపుమ్ సేడ్డొసా నే జా జంక, మత్తిలోన్ జవున్, పెట్టొసా బియడ్డొసా జవున్, గార్ వాట్తె డబ్బుల్ ఆన జతోసా జవున్ జో తంక నాయ్. 8 వేర తెంతో అయ్లనక మరియాద దెకితోసా, చెంగిల్ తిలిన్ ఎత్కిక ప్రేమ కెర్తొసా, చెంగిల్ బుద్ది సుదొ, సుద్ది తెన్ సత్తిమ్ నాయిమ్ ఇండితోసా, ప్రబుచి సేవ ఎక్కి సత్తిమ్ తెన్ కెర్తొసా, ముద్దొ కెరంతొసా జా తంక. 9 పడ్డొ, దేముడు అమ్క దిలి జోచి నిదానుమ్ తెన్ చి యేసుచి రిసాచి చి బోదన అమ్ జోచ బారికుల్క సికడ అస్సుమ్. జయ్యి బోదన జో ఎక్కి నిదానుమ్ దెరనుక అస్సి. కల్లి నెంజిలిసి సరి జతి బోద కెరుక జోక సెక్తి తయెదె, చి జా సుబుమ్ కబుర్ నెన వేర సికడ్డనక సరిగా జబాబ్ దెంక జోక సెక్తి తయెదె.

* 1:4 1:4 ‘క్రీస్తు’ మెలె, దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసాక పడ్డొక తెర్తయిందె; మెన పూర్ణమ్ తెంతో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు యూదుల్క ప్రమానుమ్ సంగ దిలో. గ్రేకు బాన తెన్ జో రచ్చించుప కెర్తొసాక ‘క్రీస్తు’ మెనుల, ఎల్లి బాన తెన్ జోవయింక ‘మస్సియస్’ మెనుల. † 1:5 1:5 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జతినెతె వయసు ముక్కిమ్ నాయ్, గని ప్రబుచి బుద్ది జోవయింక తిలిసి ముక్కిమ్. ‡ 1:6 1:6 జా బుద్ది తిలి, అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్చి కోడు కి సూనుల, గెద.

10 సరిగా జబాబ్ దెంక పాస్టర్ క సెక్తి తంక ముక్కిమ్. కిచ్చొక మెలె, కోడు నే నూనీత బుద్ది నెసిత మాన్సుల్ ఒగ్గరజిన్ అస్తి. ఆరిచ కొడొ జేవ్ లట్టబై తవుల. మోసిమ్చి బోదన కెర్తె తవుల. దస్సి కెర కో కో ఒగ్గర అల్లర్ కెర్తతి మెలె, 'యూదుల్చి సుద్ది గుర్తుచి సున్నతి నే కెరన్లై సత్తిమ్ నాయ్' మెన సికడ్డన. 11 జోవయింక ముద్దొ కెరుక అస్సి. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ సికడుక నాయిమ్ నెంజిలి అబద్దుమ్ జేవ్ లాబుమ్ ఆననుక ఉచర సికడ, పూర్తి సగుమ్ కుటుంబల్క సిక్కు కెర, జోవయింకి సీనముకుమ్ పాడ్ కెర్తతి. జెద్వి చోడి డంకవుక అస్సి. 12 జేవ్ మోసిమ్ కెర్తసతెచొ సొంత ఎక్కిలో సొంత కిచ్చొ ఏక్ మెన అస్సి మెలె, "అమ్చ ^{*}క్రీతీయులు అగ్గె తెంతొ అబద్దుమ్చి, మూర్కుడ్లు, బద్దుకుమ్చ, జోవయింకి పెట్టి బెరవంతి ఆసక జితనయ్" మెన సంగ అస్సి. 13 జా సాచి సత్తిమ్. జాకయ్, జోవయింకి తప్పు జేవ్ పూర్తి అర్దుమ్ జతి రితి సొన్టుమ్ గట్టిజ సంగు, చి 14 అమ్చ యూదుల్చ పూర్తుల్ తెంతొచ మాన్సుల్ అచ్చి ఉచర్ల మత్తెలివొ కి, సత్తిమ్ నెసిత మాన్సుల్ సికడ్డ †కొడొ కి బింక పిట్టవన, యేసుప్రబుచి ఉప్పిరిచి నముకుమ్ తెన్ బెదితి బోద జేవ్ ఎక్కి నిదానుమ్ నంప కెర, ఆత్మక చెంగిల్ జంక జయెదె.

15 ఆత్మక సుద్ది జలన, జలె, కతిసి పితిసి చడితిసి చెంగిల్ మెనుల. కిచ్చొ వస్తువ కి జోక ‡సుద్ది తయెదె. గని, జోవయింకి పావుమ్క ఆత్మ పాడ్ జా

ప్రబుచి ఉప్పిరి అన్మానుమ్ జలన, జలె, జోవయింక కిచ్చొ వస్తువ సుద్ది తయె నాయ్. జోవయింకి సొంత మెన్సు కి పూర్తి గార్ జా అస్తి, చి కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్ మెన జాన్లై కి, చెంగిల్ ఇండుక పిట్టవన, జోవయింకి బుద్ది గార్ జా జోవయింకి ఆత్మ పాడ్ కెరన అస్తి. 16 "దేముడుక జానుమ్" మెనంతతి, గని జోవయింకి కమొక దెకిలె, 'దేముడుక నేనీతి' మెన పూర్తి రుజ్జు జతయ్. జేవ్* వెట్కారుమ్ జా అస్తి, ప్రబుచి కోడు నూనీతి నాయ్, జేవ్చి కిచ్చొ చెంగిల్ కామ్క నెంజితన.

2

తీతు కిచ్చొ కిచ్చొ బుద్దుల్ సికడుక గే పవులు రెగిడ్డిసి

1 తుయి, మాత్రుమ్, తీతు, ముక్కిమ్క తుయి కిచ్చొ కెరుక మెలె, సరి జతి బోదనతె బెదితిసి ఎత్కి సికడ్డె తా 2 మంత్రమాన్సుల్క తుయి కిచ్చొ బుద్ది సికడు మెలె, కిచ్చొతె కి ^{*}ముద్దొ కెరన బుద్ది ఇండుతు, మరియాద బుద్ది ఇండుతు, బుద్ది నుదల్ తత్తు, చి ప్రబుచి ఉప్పిరిచి నముకుమ్క, ప్రేమక, చి నిదానుమ్క జోవయింకి ఆత్మతె చెంగిల్ దెరనుక జా తత్తు.

3 పడ్డొ మంతిర్ మాన్సుల్క కిచ్చొ సిక్కుడు మెలె, జేవ్ కి దేముడుక గవురుమ్ దెతి రితి జోచి సుద్ది మరియాద ఇండుతు, †సొండెల్ జతు నాయ్, చి నూరు గట్టక దెర్ను సేడ్డు నాయ్. జేవ్ కిచ్చొ ముక్కిమ్క కెరుక మెలె, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కి సికడ. 4 జోవయింకి ఉబెడివొక బుద్ది ఆనవుక.

§ 1:11 1:11 మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి దయ వాటు, యేసుక్రీస్తుక నంపజతి వాటుయి రచ్చింపవ జంక జయెదె చి నముకుమ్. రోమియల్ 3:23, 24, 28, 30, చి 4 అద్యయిమ్, చి గలతీయల్ 2:16. * 1:12 1:12 మెలె, 'క్రీతు డిబ్బుచ మాన్సుల్'. † 1:14 1:14 తిమోతిక రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్త్రమ్ 4:3-4. ‡ 1:15 1:15 తిమోతిక రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్త్రమ్ 1:4-5. § 1:15 1:15 తిమోతిక రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్త్రమ్ 4:2. * 1:16 1:16 ప్రబుచి మొక్కె చి మాన్సుల్చి మొక్కె. * 2:2 2:2 గ్రీకు బాన చి జా కోడుతె సూర్లు గట్ట పితిసి ముద్దొ కెరంతిన్చి అర్దుమ్ కి వేర కమొ ఎత్కితె ముద్దొ కెరంతిన్చి అర్దుమ్ కి తయెదె. † 2:3 2:3 నెంజిలె, 'జట్టి కెరయత ఆరిచ నిందల్ కెర్తు నాయ్'.

కీస బుద్ధుల్ జోవయింక జేవ్ సికడుక మెలె, జోవయించ మున్నర్పుల్క చి బోదల్క జేవ్ ప్రేమ దెకితె తంక, ⁵ జేవ్ బమ్మబుద్ది ముద్దో కెరన బుద్ది ఇండుక, లంజె కెర్తిన్తె ఉచర్తిన్తె ఎద్దరె నే బెదుక, గెర్చి కామ్ చెంగిల్ నిదానుమ్ కెరుక, మాన్సుల్క చెంగిల్ దెకితె తంక, చి జోవయించ మున్నర్పుల్చి తెడి తా దాక్ కెరన, జోవయించి కోడు సూనుక. సంగుమ్చ తేర్బోదల్ కిచ్చొక ఇస బుద్ధుల్ ఇండుక మెలె, ఇసి ఇండిలె, 'నాయ్ గెద, పొరపాట్ జతి నాయ్' మెన దెక, దేముడు దిలి తుమ్ సూనయ్తి యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్క ఒత్తచ కేన్ మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ ఉచరుక నెత్తిర్.

⁶ దస్సి, ఉబెడల్క కిచ్చొ సిక్కడు మెలె, "ఆసల్ రకన తుమ్ బుద్ది ఇండ" మెన తుయి బలవంతుమ్ కెరు. ⁷ అన్సె, జేవ్ తుచ కమె దెక సికిత్ రితి చెంగిల కమె కిచ్చొ జలెకి నిదానుమ్ కెర్తె తా. అన్సె, తుయి బోదన కెర్తిన్తె సత్తిమ్బుద్ది చి మరియాద దెకవు. ⁸ అన్సె, జా బోదనతె కీస కొణొ కావలె మెలె, నిజుమ్తె వడితె కొణొయ్, 'తప్పు' మెన కో సంగుక నెతిర కొణొయ్. దస్సి తిలె, కో వేర సంగితోసా జలె, కిచ్చొ తప్పుచి రిసా అమ్క సంగుక నెత్త, లాజ్ జా, జోచి తప్పు చినెదె.

⁹ పడ్డొ గొతిమాన్సుల్క తుయి కిచ్చొ బుద్ది సిక్కడు మెలె, †'ఆమ్ కి నంపజలన జా అస్సుమ్ చి వెల్లో జలమ్' మెన నే ఉచరంతె పోటి నే కెర్తె జోవయించ ఎజొమాన్సుచి తెడి తా జోవయించి కోడు సూన, కిచ్చొ కామ్చి రిసా జలెకి, జోవయింక సత్తిమ్ కెర్తె తత్తు. జా కామ్ జేవ్ కీసి కెరుక ఎజొమానిచి ఇస్టుమ్ తయెదె గే, దస్సి కెరుక. పడ్డొ, జోవయించ ఎజొమాన్సుచి కోడు నెత్తోవుక

నాయ్. ¹⁰ పడ్డొ చోరుక నాయ్. గని పూర్తి సత్తిమ్ నిదానుమ్ తత్తు. కిచ్చొక మెలె, దస్సి సత్తిమ్ ఇండిలె, దేముడు అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా దిలి చి బోదనచి సత్తిమ్ జేవ్ ఇండితిన్తె రుజ్జు డీసెదె, చి జాకయ్ 'సత్తిమ్' మెన అన్సె మాన్సుల్ దెక ఒప్పునుల.

¹¹ దస్సి, 'బూలోకుమ్చ కీకేన్ రగుమ్చ మాన్సుల్క కి రచ్చించుప జతి వాటు దొర్కు కెరిందె' మెన దేముడు కెర్లి దయ అస్సె, డీస అస్సె. ¹² జా దయ అమ్క కిచ్చొ సికడ్డయ్ మెలె, దేముడుక విరోదుమ్ జల వెర్రి కమె వెర్రి ఆసల్ ముల మార్పుప జా, బుద్ది జా, సత్తిమ్ ఇండ, జో దేముడుచి గవురుమ్ రుజ్జు జతి రితి ఈంజ లోకుమ్తె జియ. ¹³ 'జర్గు జయెదె' మెన అమ్ పూర్తి దయిరిమ్ నముకుమ్ తిలి జో దెతి సర్దవరుమ్ జెయిమ్ జతిన్క అమ్ నిదానుమ్ రకితె తంక. మెలె, ఎత్తిచి కంట వెల్లో జలో పరలోకుమ్చొ దేముడు అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలో యేసుక్రీస్తు ఉత్త జెతిన్క చి జో అన్సె ఉత్త జెతిన్ తెన్ పరలోకుమ్చి గవురుమ్ డీస్తిన్క అమ్ ప్రేమ తెన్ రకితె తంక. ¹⁴ పాపుమ్ ఎత్తి తెంతో అమ్క *నెత్తోవెతి రిసా, చి 'అంచ సొంత మాన్సుల్ జా సత్తిమ్ కమె కెర్తి ఆస తెన్ ఇండుత్' మెన అమ్క సుద్ది కెర్తి రిసా, అమ్చి రిసా యేసు జోచి జీవ్ దా మొర గెలన్.

¹⁵ జలె, తీతు, ఈంజ ఎత్తి తుయి సికడ్డె తా. ఒత్తచ నంపజలన సత్తిమ్ ఇండుక అన్సె నిదానుమ్ సికిత్ రితి, ప్రబు తుక దిలి అదికారుమ్ తెన్ జోవయించ తప్పుల్ జోవయింక దెకవు, చి జేవ్ బుద్ది జతి రితి జోవయింక

‡ 2:9 2:9 తిమోతిక రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తుమ్ 6:1-2 దెక. § 2:11 2:11 మెలె, మున్సుబోదల్క, తేర్బోదల్క బాల వెల్లోక, గొతిమాన్సుల్క, గొతి నెంజల మాన్సుల్క, ఎత్తి జాతుల్చక, దేసిమ్లు ఎత్తిక, బాసల్ ఎత్తిక. కొరిందల్క రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తుమ్ 12:13, గలతియల్ 3:28, కొలోస్సియల్ 3:11, డీసయ్లిసి 5:9. * 2:14 2:14 నెంజలె 'అమ్క అన్సె గెనన విడ్డల్ కెర్తి రిసా....'

నత్తిమ్ దెకవ దయిరిమ్ నిదానుమ్ సంగు. జా ఎత్తితె తుక కో నిస్కారుమ్ నే దెకిత్ రితి గని తుక మరియాద దెకిత్ రితి తుచి కామ్ కెరు ఇండు.

3

చెంగిల్ కమొ కెరుక

1 ఒత్తచ సంపజలోసక తుయి కిచ్చొ ఉచార కెరవు మెలె, దేసిమ్ ఏలుప కెర్తసచి అదికారుల్చి కోడు సూస, జోవయింక మరియాద కెరుక. ప్రబుతుమ్చ ఆద్రచి రితి జేవ్ ఇండుక. *కేన్ చెంగిల్ కామ్ అయ్లె కి, తోడు కెర్తి బుద్ది తెన్ జా కామ్ కెర్తు. 2 వణ్ణొ, కక్క దూసుప కెర్తు నాయ్, చి జట్టు జతిసి దూరి కెరంతు, మెత్తన తత్తు, కేన్ మాన్సుల్క కి పూర్తి మరియాద కెర్తె తత్తు.

3 అమ్ కి సొంత అగ్గె బుద్ది నెంతె తిలమ్, కోడు నే సూనతన తిలమ్, మోసిమ్ జా పాపుమ్తె గెతె తిలమ్, వేర వేర ఆనల్ ఊసిల్క దెర్పు సేడ తిలమ్, కుస్సిదుమ్ తెన్ గోసల్ తెన్ జితె తిలమ్, అమ్ ఇండిత్ తిలి బుద్ది దెకిలె అన్నె మాన్సుల్ అమ్క 'వెట్కారుమ్చ' మెంతె తిల, చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో విరోదుమ్ కెర్తె తిలమ్. 4 గని దేముడు అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసాచి దయ ప్రేమ †రుజ్జు జా అమ్క డిసిల్ తెంతొ, 5 జో అమ్క రచ్చించుప కెర్లొ, అమ్ కిచ్చొ పున్నిమ్ కెర్లి రిసా నాయ్, గని పూర్తి జోచి పెట్టిచి కన్కారుమ్చి రిసా అమ్క నొవర్ జెర్మయ్లి రితి కెర, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మక అమ్చి పెట్టి దా అమ్క దోవ, సుద్ది కెర, అమ్క మార్పుప కెర్లన్. 6 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి ఎదివాల్ దర్మమ్ తెన్ అమ్చి ఉప్పిరి సుడ దిలన్. అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా

జలో †యేసుక్రీస్తుచి అత్తి సుడ దిలన్. 7 కిచ్చొ దొన్నిచి రిసా మెలె, అమ్ అగ్గె తెంతొ పూర్తి పాపుమ్ సుదల్ జలెకి అమ్ పున్నిమ్ జలి రితి జో దెకుక జోచి సర్ల. జోచి దయ వాటు అమ్ జోచ పుత్తర్లు జా పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి వరుమ్ దొర్కు జలి దయిరిమ్ అమ్క తంక మెనయ్ ఈంజ ఎత్తి జర్లు కెర్లన్. 8 "ప్రబుచి కోడు ఈంజ" మెన కచితుమ్ దెరను. అమ్చొ దేముడుక సంపజలస బుద్ది జా కీచెంగిల కమొ నిదానుమ్ ఇండుక ఎక్కి ఆస జంక సిక్కుత్ మెన ఈంజేవ్ కొడొ తుయి దయిరిమ్ తెన్ గట్టిజ సంగితె తా మెన అంచి ఆస. చెంగిల కమొ ఇండిలె, ఎత్తిజిన్క కామ్క జెయెదె. 9 గని తెలివి డిసుక ఉచర సగుమ్జిన్ కిచ్చొ కిచ్చొ కొడొ పుసితె తత్తి. దన బుద్ది నెంజిల తగుల్ పొస, పూర్లుల్చ సెకుమ్లుతె జెర్మిలసచి రిసాచ ఆరిచ మత్తెలివొ పొస, కొడొ జుజవ జట్టి జతిసి పొస, అమ్ యూదుల్చ ఆగ్గుల్చి రిసాచ కొడొచ తగుల్ పొస. దనచతె లాబుమ్ నాయ్, కామ్క నెంజిలి, కిచ్చొ చెంగిల్ దెర్తి నాయ్ చి రిసా ధనచ దూరి కెరు.

10 కేన్ మాన్సు జలెకు కొడొ జుజయ్తిన్ గట్టక ఒత్తచ సంపజలసక జట్టు జట్టు కెరయ్తి రితి జలె, తోలితో చి సుట్టు జవున్, తివ్వెరి జవున్, జోక జాగర్త సంగ తా, చి ఒత్త తెంతొ జో అన్నె అల్లర్ కెర్లె, జో తెన్ బెద నాయ్. 11 దసా మాన్సు మార్పుప జా గార్ జా అస్సె, పాపుమ్ జా అస్సె మెన తుయి జాస్సి. జోచి పాపుమ్ జోచ కమొతె రుజ్జు జతయ్. జోచి పాపుమ్ జో వయ జోచి సొంత సిచ్చొ ఆనన అస్సె.

తీతుక పవులు బుకార్లెసి

* 3:1 3:1 నెంజిలె, 'దేసిమ్క తోడు కెర్తి కేన్ కామ్....' † 3:4 3:4 యేసు అయ్లిన్ తెన్, జో అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్చితుమ్ జలిన్ తెన్. ‡ 3:6 3:6 జో మొర పరలోకుమ్తె ఉట్ట గెలిన్క చి జో ప్రార్థన కెర్లన్క యేసు అబ్బొన్చి జోవయించి సుద్ది తిలి ఆత్మ జెతికయ్ వాటు దొర్కు కెర్లన్. యోహాను 14:16, 16:17. § 3:8 3:8 నెంజిలె 'చెంగిల్ కామ్ దొర్కు కెరసుక దెకసుక సిక్కుత్' మెన....

12 అర్దెమాక గే, తుకికుక గే తుచితె ఆవ్ తెద్రయ్లె, నికొపొలి పట్టుమ్తె అంచితె బే బేగి జెంక చజు. చల్లి పొది ఒత్తయ్ తంక ఉచర అస్సి. 13 పడ్డొ, ఆగ్గుల్చ తీర్పుల్ రుజ్జుల్ సంగితో జేనాను చి అపొల్లో ప్రయానుమ్క అన్నె బార్ జతి పొదిక ప్రయానుమ్క జోక కిచ్చొ కొత్తు నే తతి రితి, కామ్క జెతిసి ఎత్కి దొర్కు కెరు. 14 పడ్డొ, అమ్చ నంపజలొసక ఆరి పలితుమ్ నే దెర్తి రితి కామ్క నెంజిలి రితి నే జితె, బాద తిల తోడు నెంజిల మాన్సుల్క తోడు దెతి రిసా *చెంగిల్ కమొతె బెద్ద కమొతె నిదానుమ్ కెరుక జేవ్ అలవాట్ జతు.

15 అంచి తెన్ తిలస ఎత్కిజిన్ తుక జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. అమ్చి తెన్ ప్రబుచి ఉప్పిర్చి ఎక్కి నముకుమ్ తా ఒత్త తిల అమ్క ప్రేమ కెర్లసక అమ్చి ప్రేమ సంగు.

తుమ్ ఒత్త తిలస ఎత్కిజిన్చి ఉప్పిరి ప్రబుచి దయ తవున్!

* 3:14 3:14 నెంజిల 'చెంగిల్ కామ్ దొర్కు కెరసుక దెకసుక సిక్కుత్'.

పిలేమోసుక రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పవులు పిలేమోసుక రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్

మొదొల్ కోడు

1-2 ప్రేమ తిలో అమ్చి తెన్ ప్రబుచి కామ్తె బెదిలో *పిలేమోసుక, పడ్డో అమ్చి బేని జలి అప్పియక, చి అమ్చి తెన్ చి కామ్ కెర్తో †అర్కిప్పుక కి, పడ్డో తుచి గెరి సబ కెర్తి సంగుమ్చ ఎత్కిక, క్రీస్తు జలో యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్లి రిసా ఆవ్ ‡జేలి జలో పవులు అమ్చొ బావో జలో తిమోతి తెన్ రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

3 అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి, ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

పిలేమోసుచి రిసా పవులు సర్ల రెగిడ్లిసి

4 ఓ పిలేమోసు, ప్రార్దన కెర్తె పొది తుక కెయక ఉచర్లె కి, అంచొ దేముడుక తుచి రిసా అంచి సర్ల ఆవ్ సంగితసి.

5 కిచ్చొక మెలె, ప్రబు జలో యేసుక తుయి సంపజలిన్చి రిసా, చి జోవయింక సంపజా సుద్ది జా జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్క తుయి ప్రేమ కెర్తె తతిన్చి రిసా ఆవ్ సూన్తె తత్తసి. 6 అన్నె

* **1:1-2** 1:1-2 జో సామ్సారి జా తిలో, కిచ్చొగె, జోవయింక గొతిమాన్సు తిలో, 10-16చి కొడె. అన్నె, మాన్సుల్ గోత అయెలె, జేవ్ తతా గదివో జోవయింబి గెరి తిల, బెర్తె; 22చి కోడు దెక. † **1:1-2** 1:1-2 కొలోస్సియుల్ 4:17 దెక. కొలోస్సియుచి సంగుమ్తె జో అర్కిప్పుక కి ప్రబుచి కామ్ కెరెదె, కిచ్చొగె. ‡ **1:1-2** 1:1-2 రోమ్ పట్టుమ్తె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్త్రమ్ రెగిడ్లి, మెన బగ్గెరజిన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16 దెక. నెంజెలె, కైసరయ్ పట్టుమ్తె, బారికుల్ 23:23-24:27, నెంజెలె ఎవెసు పట్టుమ్తె, గని ఎవెసుతె జో జేలి జలిన్క రుజ్జు నాయ్. పిలిప్పితె; బారికుల్ 16:23; చి యెరూసలేమ్తె; బారికుల్ 21:33; కి జేలి జా తిలన్, గని బగ్గెర్ దీసల్ నాయ్. § **1:10** 1:10 పవులు జోవయింక సికడ్డికయ్, కిచ్చొగె, జో ఒనేసిము క్రీస్తుక సంపజలో, చి

దస్సికయ్, చి జోవయింబి ప్రేమకయ్, దస్సి సంగితయ్. * **1:11** 1:11 కొలోస్సి పట్టుమ్చొ మాన్సు జయెదె. కొలోస్సియుల్ 4:8-9 దెక. † **1:11** 1:11 'ఒనేసిము' మెలి నావ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, 'కామ్క జెతోసా'. బగ్గెరజిన్ గొతిమాన్సుల్క, బెర్తె, జా నావ్ తిలి. జో అగ్గె కిచ్చొక కామ్క నెంజెలో మెలె, జో ఉట్ట నిగ తిలి రిసా; 15చి కోడు, చి ఏక్ వేల చొర తిలో, 18-19చి కోడు.

మాన్సుల్ క్రీస్తుక సంపజతి రితి, జోచి ఉప్పిర్చి తుచి నముకుమ్తె తుయి జోవయింక బెదవంతసి. తుయి దస్సి జతిసి పలితుమ్ దెర్సు చి క్రీస్తుచి తెడి అమ్క దొర్కు జతి చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కిచి రిసా అర్దుమ్ కెరన జేవ్ అన్నె మాన్సుల్ కి దెరన్తు మెన కి ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తెసి.

7 అన్నె కిచ్చొచి రిసా ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తిన్తె అంచి సర్ల సంగితసి మెలె, బావో, తుచి ప్రేమచి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్లసంతోసుమ్ జా అస్సె. కిచ్చొక మెలె తుచి ప్రేమచి రిసా ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్చి పెట్టిచి దయిరిమ్ తుయి అన్నె జియడ్లి రితి కెర అస్సిసి.

ఒనేసిముక పిలేమోసుతె అన్నె తెద్రయ్లిసి

8 జాకయ్, ఏక్ కామ్చి రిసా తుక సంగుక అంక దయిరిమ్ జా కామ్ తుయి జర్గు కెరుక ముక్కిమ్చి రిసా తుక ఆడ్ర దెంక కి క్రీస్తుచి తెడి అంక దయిరిమ్ అస్సె, 9 గని అంచి ప్రేమక తుక ఆడ్ర దెయి నాయ్, గని ఆవ్, మంత్రో మాన్సు, క్రీస్తు జలో యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లి రిసా జేలి జలో పవులు, తుక ఆవ్ ప్రార్దన కెర్లె రితి బతిమాల్పా జా 10 కిచ్చొ సజేతసి మెలె, అన్నె పుత్తు రితో జలో ఒనేసిముచి రిసా తుక ఆవ్ బతిమాల్పా జతసి. ఆవ్ జేలి జలి తెంతో జోవయింక †అబ్బొసి రితో జా అస్సి.

11 అగ్గె, మాత్త్రమ్, జో * ఒనేసిము తుక గొతిమాన్సు జలెకి, తుక †కామ్క

నెంజిలో. గని అప్పె, జలె, తుక కి అంక కి కచితుమ్ కామ్క జెయెదె. 12 జలె, అంచి సొంత జీవు తెద్రయ్లి రితి; తుచితె జోవయింక ఆవ్ అన్నె తెద్రయ్తసి. 13 సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్లి రిసా ఆవ్ జేలి జలిన్తె జో అంక అన్నె తోడు తతి రితి, జోచి అత్తి తుయి అంక తోడు దిలి రితి, జోక ఇన్నె అన్నె సేంపు తియంతయ్, 14 గని, తుచి సెలవ్ నెంతె అన్నె తియంతయ్ జలె, తుక బలవంతుమ్ కెర్లి రితి జయెదె మెన, నెసిలయ్. తుచి ఇస్టమ్క తుయి సొంత తెద్రయ్లె జలె, బాద తయె నాయ్.

15 తుచితె తెంతో జో ఉట్ట నిగ గడియ వేరతె తిలిసి కిచ్చొక గే జర్గు జలి మెన ఆవ్ ఉచర్తిసి కిచ్చొ మెలె, జో అప్పె తెంతో అగ్గెచి బుద్ది నెంతె తుక నిదానుమ్ తా ఒగ్గరి దీసల్చి చెంగిల్ సేవ కెర్లి రిసాయి ఇసి జర్గు జంక ప్రబు సెలవ్ దిలన్. 16 అప్పె తెంతో జో తుక రితియి గొతిమాన్సు నెంజె. †అంక తుక జో గొతిమాన్సు జయెదె, గని అన్నె జో కీప్రబుక నంపజా, బుద్ది మార్పుప జా ఆత్మక తుక ప్రేమ తిలో బావో కి జా అస్సెచి, పూర్తి నిదానుమ్ తయెదె. ఇన్నె అంక దస్సి నిదానుమ్ తిలో. అన్నె తుకయ్ కి దస్సి నిదానుమ్ తయెదె.

17 జాకయ్, 'ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్తె జో అంచి తెన్ బెద అస్సె' మెన తుయి అంక ప్రేమ అస్సెన్ జలె, తుయి అంకయ్ కిసి బెదవంతె గే, జో ఒనేసిముక కి దస్సి బెదవను. 18 జో తుక కిచ్చొ నస్టుమ్ కెర తయెదె గే, జో తుక కిచ్చొ రునుమ్ జా అస్సె మెలె, ఆవ్వి పూచి జా తుక దెయిందె.

19 ఆవ్ పవులు, సొంత ఆతు తెన్ ఇసి మెన రెగిడ్డిసి. ఆవ్ సొంత

పూచి జా, ఒనేసిము తుక దెంక తిలిసి ఆవ్వి దా గెలిందె. తూయి, మాత్తుమ్, తుచి ఆత్మ తెన్ జెర్మన్చి రిసా అంకయ్ రునుమ్ జలి రితి జా అస్సెసి, గని తుక సంగుక నెసి. 20 గని, బావో, *ప్రబుచి తెడి అంక ఇదిల్ జవున్ లాబుమ్ తుచితె దొర్కు జతి రితి, దయ కెర, అంచి పెట్టి ఆవ్ సర్ల జతి రితి, ప్రేమచి రిసా జో మాన్సుక తుయి చెమించుప కెరు. 21 'సంగిలి కోడు సూనెదె. నాయ్, అన్నెయ్ చెంగిల్ కెరెదె' మెన తుచి రిసా అంక దయిరిమ్చి రిసా, ఆవ్ ఇసి మెన తుక కబుర్ రెగిడ్డిసి.

22 మదెనె, అంచి రిసా ఒత్త ఏక్ గది తెయార్ కెర. అంక 'విడ్డల్ జా అమ్తె గోత్ జెవున్' మెన అంచి రిసా ప్రార్థన కెర్తసు. జలె, తుమ్చ ప్రార్థనల్చి రిసా ప్రబు అంక వాట్ దెవున్ మెన అంచి ఆన.

ఆకర్ కోడు
23 క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి అంచి తెన్ †జేలి రితి జలో ‡ఎవప్రా తుక జోచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తయ్. 24 అన్నె కొన్స మెలె, అంచి తెన్ ప్రబుచి కామ్ కెర్తస మార్కు, అరిస్తార్కు, దేమా, చి లూకా, జోవయించి ప్రేమ కి సంగ తెద్రయ్తతి.

25 ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ తిలిసి ఎత్తి తుమ్చి ఆత్మతె తవున్.

‡ 1:16 1:16 నెంజిలె 'తుయి కి జో కి కొలోస్సియూల్చి రిసా ఆగ్నక తుక బావో జయెదె, గని అన్నె....'
 § 1:16 1:16 నెంజిలె 'ప్రబుచి తెడి తుక ప్రేమ తిలో....' * 1:20 1:20 నెంజిలె 'ప్రబుచి తెడి తుయి కి ఆవ్ కి అన్నుమ్, చి....' † 1:23 1:23 జో ఎవప్రా నిజమి జేలి జా తిలో గే ఎక్కి జో పవులు తెన్ బెద జా బాద ఓర్పుప జలి రిసా దస్సి మెన్తయ్ గే నేనుమ్. ‡ 1:23 1:23 జో ఎవప్రా కి కొలోస్సియూడు; కొలోస్సియూల్ 4:12; చి కొలోస్సియూల్చి సంగుమ్ మొదల్ కెర తిలో; కొలోస్సియూల్ 1:7.

ఎబ్రియల్ క రెగిడ్లి

ఉత్తమ్*

ఎబ్రియల్ క రెగిడ్లి ఉత్తమ్

యేసుక్రీస్తు ఒగ్గర్ ముక్కిమ్

1 ఒగ్గర్ వేర వేర రగల్ తెన్ జోచ కబుర్లు సంగిలనచి అత్తి దేముడు అమ్చ పూర్ణుల్క జా పొది జోచ కొడొ లట్టబ్బన్. 2 గని, ఈంజ ఉగుమ్చి ఆకర్చ పొదులె, జోచొ సొంత పుత్తునచి అత్తి అమ్క జోచి †కోడు లట్టబ అస్సె. 'జోచి ఈంజ ఎత్కి' మెనయ్, ఎత్కి కి జోక అక్కునుదొ మెనయ్, దేముడు జో పుత్తునక నిసాన అదికారుమ్ దా అస్సె. జో పుత్తునచి అత్తి ఎత్కి లోకుమ్క జెర్మయ్లన్. 3 జో పుత్తునతె దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి గవురుమ్ పూర్తి డిస్తయ్, చి నిజుమ్ దేముడు కీసా అస్సె గే, పుత్తుని కిచ్చొ నే పిట్టె కీదస్సాయి అస్సె. జో పుత్తుని జోచి నెక్తి కోడుకయ్ లోకుమ్లు ఎత్కి కి జోయ్యి ఏలుప కెర్తయ్. అస్సె, పాపల్ పుంచి జతి మాన్సుల్ నుద్ది జతి వాటు జో తెయార్ కెర తా, పరలోకుమ్తె దేముడుచి ఉజెతో పక్క వెసిలన్. 4 జో ఒత్త నే వెసితె అగ్గె, దూతల్చి కంట జోచి విలువ ఒగ్గర్

* :

1:0 ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్లిసా ఈంజ ఉత్తమ్తె కిచ్చొ ముక్కిమ్ దెకయ్తయ్ మెలె, ఈంజయి లోకుమ్చి యూదుల్చి దేముడుచి గుడి, పరలోకుమ్క, మెలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తతి టాన్క ఎక్కి టాలి జతయ్, నీడయ్ జతయ్. దస్సి, యూదుల్ కెర్తి రితి సేవ కెర్త వెల్లెల పూజర్లుచి కామ్ యేసు పరలోకుమ్తె కెర్తి సేవక ఎక్కి టాలి జతయ్, నీడయ్ జతయ్. 'యేసు జోవయింక నంపజలనచి పాపమ్ గెచ్చవ, పరలోకుమ్తె దేముడు అబ్బొనచి మొక్క అమ్క తోడు తతి తెంతో జా అగ్గెచి రితి నాయ్' మెన ఈంజ ఉత్తమ్తె రెగిడ్లిని రుజ్జా దెకయ్తయ్. † 1:1 1:1 దేముడుచి కబుర్లు సంగిలన మెలె, జా కామ్క కక్క జో నిసాన తయెదె గి, జోవయించి ఆత్మక జోవయించి చోడి పుట్టవ జోవయించి కబుర్లు సంగెదె. జోవయంతె సగుమ్జనచి అత్తి కి జోవయించి కొడొ రెగ్గయ్లన్, పూర్ణుమ్ పొది. † 1:2 1:2 క్రీస్తు సంగిలిన, జో బోదన కెర్తిన, జో కెర్త కమ్మ, జో ఇండిలి బుద్ది, జో మొర అస్సె జలిసి, జా ఎత్కితెయి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోవయించి అత్తి అమ్క జోవయించి కోడు సంగిల్ రితి జతయ్; జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి కోడు జో యేసుక్రీస్తుయ, మెలి రితి. యోహాను 1:1-4, 14 దెక. § 1:3 1:3 కొలోస్సియల్ 1:15-17, 19, చి 2:19 దెక. * 1:5 1:5 కీర్తనలు 2:7 † 1:5 1:5 నమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 7:14. † 1:6 1:6 ద్వితీయాపదేశ కాండుము 32:43, కీర్తనలు 97:7. § 1:7 1:7 కీర్తనలు 104:4. * 1:8 1:8 కీర్తనలు 45:6-7.

తిలినచి రుజ్జా అయ్లి. జోచి నావ్ జోవయించి నావ్చి కంట కెద్ది విలువ జతయ్ గే, తెద్ది వెల్లో జో జా అస్సె.

5 కిచ్చొక జో ఇదిలి వెల్లో జా అస్సె మెన జానుమ్ మెలె, దేముడుచి కోడుతె రెగ్గయ్లి రితి, కేన్ దూతక;

* "తుయి అంచొ సొంత పుత్తు, తుక ఆజి ఆవ్ జెర్మయ్లయ్ అస్సి."

మెన దేముడు కెయ్య సంగిలన్ గె? నాయ్ గెద, కేన్ దూతక జో దస్సి సంగె నాయ్. నెంజిలె,

† "జోక అబ్బొసి జయిందె, చి జో అంక పుత్తు జయెదె"

మెన కేన్ దూతక కెయ్య సంగిలన్ గె? జోవయింక దస్సి సంగె నాయ్. 6 పడ్డె, అస్సె, జో తొల్గుర్ జతో క్రీస్తుక ఈంజ లోకుమ్తె దేముడు జెర్మయ్లి పొది,

† "ఆవ్ దేముడుచి దూతల్ ఎత్కి జోకయ్ బక్తి కెర్తు!"

మెలన్. 7 పడ్డె దూతల్చి రిసా కిచ్చొ మెన్తయ్ మెలె,

§ "జో జోచ దూతల్క వాదుల్ రిత, జోచ సేవ కెర్తనక ఆగివొ లగితి రిత జో జర్లు కెర్తయ్."

మెన సంగితయ్. 8 గని జోచొ సొంత పుత్తుని రిసా కిచ్చొ మెన్తయ్ మెలె,

* "ఓ దేముడు, తుచి సిజాసనుమ్ కెయ్చ తెయ్చ తతిని, సీతి మెల్లో రానొచి డండ్లి తెన్ తుయి ఏలుప కెర్తసి.

9 నీతిచి ఉప్పిరి ప్రేమ తా, గని అబద్ధుమ్ ఎద్గరె నెస అస్సిన్.

జాకయ్ తుయి అన్నె తుచి తెన్ తిలి ఎత్కి జీవుల్చి కంట వెల్లో జంక మెన

దేముడు, తుచో దేముడు, తుచి ఉప్పిరి పూర్తి సర్దనంతోసుమ్ జా తుక నిసాన అదికారుమ్ దా, తుచి బోడితె జోచి తేల్ సువ దా అస్సె.”

10 దేముడు అన్నె కిచ్చో మెన్తయ్ మెలె, †“తుయి, ప్రబు, కిచ్చో నెంజిలి పొది బూలోకుమ్ జెర్మయ్లది, చి

ఆగాసుమ్ తిలిసి ఎత్కి తుచి అత్తిచి కమె.

11 బూలోకుమ్ ఆగాసుమ్ జలె, పాడ్ జయెదె గని తుయి తియొఁ జా తస్సె.

పాలల్చ రిత జేవ్ పోర్న జా పాడ్ జవుల,

12 చి డుప్పటిక కిసి మడ్త కెరక జయెదె గే,

దస్సి జాక తుయి మడ్త కెరె, చి మార్సువ జయెదె.

గని తుయి కిసి అస్సిన్ గే, దస్సి తాఁ జస్సె, కెయఁక తెయఁక తాఁ జస్సె”

మెన దేముడు పుత్తునక సంగితయ్, గని,

13 †“జలె తుచ విరోదుమ్ సుదల్క తుచి సుదితి పొద్రో జేవ్ జతి రితి ఆవ్ జర్గు కెరె ఎదక,

అంచి ఉజిల్ వక్క తుయి వెన తా” మెన కేన్ దూతక కెయ్య జవుకు సంగిలయ్

గె? 14 జేవ్ దూతల్ కిచ్చో జవుల మెలె, రచ్చన దొర్కు జత ప్రబుచ మాన్సుల్క

‘చెంగిల్ తత్తు’ మెనయ్ జోవయింక దెకిత దేముడుచి సేవ కెర్త జీవుల్ మెన

దేముడు జోవయింక జా సేవ దా అస్సె. జేవ్ జోచి సేవ కెర్తనయ్.

† 1:10 1:10 కీర్తనలు 102:25-27. † 1:13 1:13 కీర్తనలు 110:1, మత్తయి 22:44, ఎబ్రియల్ 10:13.

* 2:2 2:2 నిర్ణమకాండుమ్ 20 అద్యయిమ్, 31:18 చి ద్వితీయోపదేశ కాండుము 5:6 దెక. † 2:5 2:5 యెనయా 65:17, 66:22, లూకా 21:33, డీసయ్లసి 5:10, 21:1, తిమోతిక రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:12.

‡ 2:6 2:6 కీర్తనలు 8:4-6.

2

యేసు మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్లిసి

1 జలె, అమ్ జేవ్చి సత్తిమ్ నే పచ్చితి రితి, నే ముల్తి రితి ఆమ్ పెట నే దెర గెతె నూన్లిన్చి చి రిసా చెంగిల్ ఉచర, అమ్ ఏదాన్లు కెరుక. 2 మెలె

పూర్గుమ్చి *ఆగ్గుల్చి ప్రమానుమ్చి రిసా దూతల్ జానవ కెర ఎత్కి కోడు నిజుమ్చి జలె, అన్నె, మాన్సుల్ ఆగ్గుల్చి

కోడు పిట్టయ్లె, దేముడుచి కేన్ జవున్ కోడు నే కెరె, కిసి జేవ్ దూతల్చి అత్తి

జో సంగిలి ఎదిలి సరిగా సిచ్చ జవుల జలె, 3 అప్పెచి ప్రబు దెతి ఈంజ వెల్లి రచ్చనక ఆమ్ విలువ నే దెకిలె, విలువ

నే కెరె, అమ్చి సిచ్చ కిసి పిట్టెదె? పిట్టె నాయ్. ఈంజ రచ్చన, జలె, యేసుప్రబు తొలితో సొంతయ్ జానయ్లి రిసా, జోక

తొలితో నూన్లస అమ్కయ్ సాచి సంగిల. 4 వడ్డో, అన్నె, జో యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జో దెతి రచ్చనచి రిసా దేముడు సొంత వేర

వేరతె రుజుల్ దెకయ్లన్. కిచ్చో కిచ్చోతె జా రచ్చనచ రుజుల్ దెకయ్లన్ మెలె, జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లో కమె

కెర్లిన్తె, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి జోచి అత్తువరల్ జోచి ఇస్తుమ్క కక్క కక్క వంట దిలిన్తెయి ఈంజ రచ్చనచి రిసా జోచి

సాచి దా అస్సె.

5 అమ్ సంగితి †జెతికయ్ లోకుమ్ ఏలువ కెరుక దూతల్చి అత్తి దేముడు సార్ప కెర దెయె నాయ్. 6 కేనె గే రెగిడ్డి

ఇసి సాచి అస్సె. ఇసి మెలిసి;

‡“మాన్సుక తుయి ఉచరన్క జో కిచ్చో ఏలువసా?

నెంజిలె, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక కిచ్చోక తుయి విలువ దెకితసి?

7 దూతల్చి కంట జోక ఇదిలి దాక్ తతి రితి తుయి జర్గు కెర్లది, గని అప్పె జోక గవురుమ్ కెర అదికారుమ్ దా,

జోక ఏలుప కెరవ అస్సిసి.

8 జోచి చాటు సుదితి రితి ఎత్తి జోచి అత్తి తుయి సార్పు కెర దా అస్సిసి”

మెన రెగ్గ అస్సె. జలె, దేముడు ఎత్తి జోచి అత్తి సార్పు కెర దా అస్సెచి రిసా జో ఏలుప నే కెర్సిసి కిచ్చొ కి నాయ్. ఎత్తి జోచి అత్తి తతిన్చి రుజ్జు అప్పెచి మట్టుక అమ్క సరిగా డీసి నాయ్. 9 గని ఇన్నె ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా’ మెన యేసుకయ్ సంగితసుమ్. యేసుకయ్ దెకితసుమ్. జో గడియయ్ దూతల్చి కంట దాకు జలొ, గని దేముడు అబ్బొన్చి దయచి రిసా ఎత్తి మాన్సుచి నావ్ తెన్ అమ్చి సిచ్చ వయంతి రిసా జో బాదల్ సేడ మొర్సిన్చి రిసా జో అప్పె ఎత్తి అదికారుమ్ గవురుమ్ జా కిరీటుమ్ గలన ఏలుప కెర్తయ్.

10 కిచ్చొక ఇసి జర్గు జలి మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్క జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె గవురుమ్తె బెదవంతి రిసా మాన్సుల్క రచ్చన దొర్కు కెర్లొసా కీబాదల్ ఓర్పుప జతి వాటుయి జీన సరి జలొ రచ్చించుప కెర్లొసా పూర్తి జంక ఎత్తిక ఆదారుమ్ తిలొ, ఎత్తి ఏలుప కెర్లొ దేముడు జర్గు కెర్సిసి చెంగిలి, పూర్తి బెదితయ్. 11 నిజుమి, సుద్ది కెర్లొ యేసుక చి జో యేసు సుద్ది కెర్తనక ఎక్కి మొదొల్; దేముడు అబ్బొసి. జాకయ్, జోవయింక ‘అంచ బావుడ్లు’ మెనుక యేసుక లాజ్ నాయ్.

12 * “అంచ బావుడ్లుతె తుచి నావ్ తుచి గవురుమ్ సూనయిందె, సంగుమ్చి నెడమె తుచి గవురుమ్ గాయిందె”

మెలి కోడుతె, అన్నె, 13 † “జోచి ఉప్పిరి అంచి నముకుమ్ తియిందె”

చి అన్నె, † “ఇన్నె ఆచ్ అస్సి, చి దేముడు అంక దిల జోచ బోదల్ అంచి తెన్ అస్సి” మెన యేసు సంగిల్ రితి రెగిడ్ల కోడుతె ఇసి ఒప్పణ్ణొ.

14 జలె, ఎక్కి ఆగ్, ఎక్కి లోయి బోదల్ ఎత్తిక తయెదె చి రిసా, సొంత కి ఈంజయ్ అమ్ మాన్సుల్చి ఆగ్గుతె, ఈంజయి లోయితె జో యేసు మాన్సు జా జెర్మున్ జా బెదిలన్. కిచ్చొక మెలె, మాన్సు సేడ్డి మొర్ను జో సేడ జీన, మొర్నుచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలొ నయ్తాన్చి ఉప్పిరి జీనుక మెనయ్ అమ్చి అగ్గు అమ్చి లోయి జో దెరన్లన్. 15 జోవయింబి ఒండి జివితముక మొర్నుచి ఉప్పిర్చి బయిముక దెర్ను సేడ్ల ఎత్తిజిన్క విడ్డల్ కెరుక మెనయ్ దస్సి జా జీనుక ఒప్పున, దస్సి జా జిన్లన్. 16 కిసి మెలె, ఈంజ ఎత్తి కక్కయ్ రచ్చించుప కెరుక మెలె, దూతల్క రచ్చించుప కెరుక నాయ్ గని కీఅబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలనక ‘రచ్చించుప జతు’ మెనయ్. 17 జాకయ్, దేముడుచి సేవ కెర్లొ కన్కారుమ్ దెకితో నిదానుమ్చొ పూజరి జా, ప్రెజల్చ పావల్ పుంచ దా జోవయింక దేముడు తెన్ అన్నె బెదయ్తి రితిచి అర్పితుమ్ జతి రిసాయి, ఎత్తి రగల్క ఎత్తి బాదల్తె ప్రెజల్ జల జోవయింక బావుడ్లుచి రితి జో జంక తిలి. జో మాన్సుల్చి రితి జా జోవయింక జెత రగల్ బాదల్ జో ఓర్పుప జలెకయ్ జో చెంగిలొ పూజరి జా కన్కారుమ్ దెకిదె మెనయ్. 18 దస్సి, జో సొంత బాదల్ సేడ పరిచ్చ జా జిన్లి రిసా, జేవ్ బాదల్ సేడ

§ 2:10 2:10 18మా కోడు దెక. * 2:12 2:12 కిర్తనలు 22:22. † 2:13 2:13 యెసయా 8:17. ‡ 2:13 2:13 యెసయా 8:18. § 2:16 2:16 గలతీయల్ 3:6-9, చి రోమీయల్ 4 అధ్యయిమ్ దెక. ‘అత్తుక అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలన’ మెలె, అబ్రాహామ్చి రితి నముకుమ్ తిలన.

పరిచ్చు జత అన్నె మాన్సుల్క జో తోడు తంక తెరె.

3

మోసే కంట దేముడుచొ పుత్తుసి వెల్లో

1 జాకయ్, ప్రబుచి సుద్ది జా జోచయ్ జల ఓ బావుడ్లు, పరలోకుమ్తె బెదుక తుమ్ నిసాన జా జో బుకార్లన, దేముడుచొ బారికి జలో, చి జోచొ ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జలో మెన యేసుచి రిసా అమ్ ఒప్పున అస్సుమ్. జలె, జోచి రిసా ఉచ్చరుమ్. 2 దేముడుచి గేర్ జల య్వాదుల్తె తామోసే కీసి జో దేముడుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్తె తిలో గే, దస్సి ఈంజ బారికి జతి రితి కామ్ ఎత్తిక వెల్లో పూజరి కెర్తి రితి, కామ్క నిసాన్లో దేముడుక యేసుయి నిద్దానుమ్ తిలన్. 3 గని గేరుచి కంట అన్నె గేర్ బందిలోసొక కీసి ఒగ్గర్ విలువ తయెదె గే, దస్సి, దేముడుచి గేర్చతె తిలో మోసేచి కంట యేసుయి జా గేర్ బందితోసా జా తా, అన్నె ఒగ్గర్ గవురుమ్క విలువ జతయ్.

4 ఎత్తి గేరు, కచి అత్తి గే బందిలిసి, గని ఎత్తి బందితోసా దేముడుయి. 5 జలె, దేముడు పడ్డొక సంగిత కొణొచి రిసా సాచి గుర్తు సంగితి రిసా, జో దేముడుచి గేర్ ఎత్తితె మోసే నిదానుమ్చొ సేవ కెర్తొసా జలో. 6 గని క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె జా కెర, జో పుత్తుసి జలి రిసా, దేముడుచి గేరు నిదానుమ్ ఏలువ కెర్తె తిలన్. ఆకర్ ఎద జోచి ఉప్పిర్చి అమ్చి డిట్టుమ్ దెరన్లె, జో రచ్చన దా అమ్క పరలోకుమ్తె బెదయ్లిన్చి అమ్చి దయిరిమ్, ఆస అమ్ దెరన్లె, జోచి గేర్చయ్ ఆము జా అస్సుమ్.

యేసు దెతి విస్రాంతి రచ్చన తుమ్ పిట్టవన నాయ్

7 “జాకయ్, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సంగిలి రితి;

*జేవ్ అగ్గెచ ప్రెజల్చి పెట్టి బేడు బందిల్ రితి జా, జోచి కోడు నే నూన్లి రితి జల.

తుమ్, జలె, ఆజి జోచి అవాడ్ తుమ్ నూన్లె, దస్సి నే జతి రితి, జాగర్త దెకన.

8 పూర్గుమ్, †జోచి కోడు నూనుక నెన జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది ప్రెజల్ జోక పరిచ్చు కెర్తి రితి, రాడ్ జీవు జతె తిల.

9 జో దేముడు సంగిలి రితి; అంచి ఉప్పిరి అన్మానుమ్ జా పరిచ్చు కెర్తి రితి జా జేవ్ జా దొన్సి విస్సా వెర్పుల్ అంచ కమొ దెకిలెకి కీసి జల గే, తుమ్ దస్సి జా నాయ్.

10 జేవ్ దస్సి అన్మానుమ్ జతికయ్, జా ఉగుమ్చచి రిసా ఆవ్ కోపుమ్ జా, జోవయించి పెట్టి, కెయ్క తెయ్క అంచి వాటు ముల పిట గెతతి. అంచి ఇస్టుమ్ నేన్లి రితి ఇండితతి మెలయ్, చి

11 ‘అంచి †నుక్కుమ్తె జేవ్ కెయ్క బెదుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్’ మెన ఒట్టు గలన అంచి కోపుమ్క ఒప్పున్లయ్” మెన, సంగితయ్.

12 జలె, బావుడ్లు, జీవ్ తిలో జీవ్ దెతో దేముడుక తుమ్ దూరి నే జతి రితి, తుమ్తె కిచ్చొ పెట్టి గర్చి జోచి ఉప్పిర్ అన్మానుమ్చి ఆత్మ నే తతి రితి, తుమ్ జాగర్త దెకన. 13 గని ‘ఆజి’ మెన ఈంజ కాలుమ్క కెత్తి పొదుల్ సేనతయ్ గే, రోజుక తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జాగర్త సంగ, దయిరిమ్ సంగ; పాపుమ్చి మోసిమ్క తుమ్తె కో దెర్ను నే

* 3:7 3:7 క్రిదనలు 95:7-11. † 3:8 3:8 నిర్లమకాండుమ్ 13-40 అద్యయల్, లేవీయకాండుమ్, సంక్యాకాండుము, ద్విత్తియోపదేశ కాండుము. ముక్కిమ్క నిర్లమకాండుమ్ 32 అద్యయమ్, చి సంక్యాకాండుము 14 అద్యయమ్ దెక. ‡ 3:11 3:11 తెదొడెచి జో దెంక ఉచర తిలి విస్రాంతి కిచ్చొ మెలె, కనాను దేసిమ్ జోవయించి తా గతి రితి దెతిసి. జా దేసిమ్ అప్పె పరలోకుమ్కయ్, జా విస్రాంతి పరలోకుమ్చి విస్రాంతికయ్, టాలి జయెదె.

సేడ్తి రితి, తుమ్చి పెట్టి బేడు నే బందితి రితి, 14 అమ్ నంపజలి మొదోల్ తెంతో చి జోవయించి రిసాచి ధయిరిమ్ అమ్ ఆకర్ ఎద దెరనైకయ్ క్రీస్తు తెన్ వాట నజన తమ్దె.

15 §“అజి, జోచి అవాడ్ తుమ్ సూన్లె, జోచి కోడు నెసిల జేవ్ అగైచ పైజల్చి రితి జా నాయ్. తుమ్చి పెట్టి జోచి రితి బేడు నే బందిత్ రితి జాగర్త దెకన్.”

మెన రెగిడ్డిసి తుమ్ పచ్చు నాయ్.

16 జలె, జేవ్ సూన నెసిలన కొన్న మెలె, మోసే పూర్ణుమ్చోచి తెడి ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతో, జేవ్ గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతో, బార్ జా ముల విడ్డల్ జల అమ్చ యూదుల్ ఎత్తిజిని. 17 అన్యె, జేవ్ దొన్ని విసాన్ వెర్సుల్ పూర్తి కచి రిసా

దేముడు కోపుమ్ జలో మెలె, * పాపుమ్ కెర్లనచి రిసా జా బయిలు దేసిమి జేవ్ మొర్తి రితి జో దేముడు సిచ్చు దిలన్.

18 పడ్డో, జోచి సుక్కుమ్తె నే బెదుక మెన కచి రిసా జో ఒట్టు గలన్లొ మెలె, జోచి కోడు నే కెర్లనచి రిసాయి గెద?.

19 జాకయ్ కిచ్చో అమ్క జానుక జతయ్ మెలె, జోవయించి అన్యానుమ్చి రిసా జా సుక్కుమ్తె జేవ్ బెదుక వాటు నే దిలో.

4

ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్క దొర్కు జతి విస్త్రాంతి

1 జలె, జో ప్రమానుమ్ సంగిలి రితి, జోచి *సుక్కుమ్తె బెదితి వాల్ తతె ఎద, తుమ్తె కో జా సుక్కుమ్తె పాపుక నే పిట్టవన్తి రితి జిమ. 2 కిచ్చొక మెలె, పూర్ణుమ్చ మాన్సుల్కయ్ కెయెఱ కి

తత్తిసి సుక్కుమ్చి అవ్కాసుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ దొర్కు జలి. దస్సి, అమ్క కి సుక్కుమ్చి అవ్కాసుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ దొర్కు జా అన్యె. గని జేవ్ సూన్లి జా కోడు జోవయింక కామ్క నెంజిలి. కిచ్చొక మెలె, నిజుమ్కయ్ సూన్లనచి పెట్టిచి రితిచి నముక్కుమ్ తిల తెన్ బెదిత్ నాయ్. జాకయ్ సూన్లి కొణ్డో జోవయింక కామ్క నెంజిల్ రితి జలి. 3 అమ్ యేసుక్రీస్తు ప్రబుక నంపజలన, మాత్రుమ్, జా సుక్కుమ్తె బెదితసుమ్. జేవ్ పూర్ణుమ్చచి పాపుమ్చి రిసా దేముడు సంగిలి తీర్పు అగై రెగిడ్డయ్.†

‡“అంచి సుక్కుమ్తె జేవ్ కెయెఱ బెదుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్, మెన ఒట్టు గలన అంచి కోపుమ్క ఒప్పున్లయ్”

మెన రెగిడ్డి కోడు. జో దేముడు, మాత్రుమ్, లోకుమ్ జెర్మయ్లి పొది జో సొంత జోచయ్ కమొ కేడవన జో తెదొడి సెలవ్ కడన తిలె కి, జోవయింక దస్సి మెన ఒప్పున్లన్. 4 ‘సెలవ్ కడన్లన్’ మెన సంగిలె, కీసావ్వు పొదుల్ ఆగాసుమ్, బూలోకుమ్, లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి జెర్మయ్లి పడ్డో, అన్నెక్ దీసి *‘సెలవ్ కడన్ల దీసి’ మెనయ్ జోచి జా సెలవ్ కడన్ల దీసిచి రిసా కేనె గే కిచ్చొ సంగ అన్యె మెలె,

†“అంచ కమొ సొవ్వు పొదుల్ కెర కేడవ, అన్నెక్ దీసి సెలవ్ కడన్లయ్”

మెన సంగ అన్యె. 5 జేవ్ పూర్ణుల్, జలె, అమ్ అగై రెగిడ్డి రితి: ‡“అంచి సుక్కుమ్తె జేవ్ కెయెఱ బెదుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్”

మెన జోవయించి రిసా జో సంగ అన్యె.

§ 3:15 3:15 కీర్తనలు 95:7-8. * 3:17 3:17 నిర్ణయకాండమ్ 32 అధ్యాయమ్, సంక్యాకాండము 14, ముక్కిమ్క 14:27-30. * 4:1 4:1 పూర్ణుమ్చ యూదుల్క జతి, తెదొడిచి ప్రమానుమ్క చెంగిలి ఈంజయ్ లోకుమ్చి కనాసు దేసిమి జేవ్ గెచ్చుక అవ్కాసుమ్ తిలి, గని పిట్టవన్ల. అమ్క, జలె, అన్యెచి అవ్కాసుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సెంతుమ్తె బెదితిసి చి పరలోకుమ్తె గెతిసి. † 4:3 4:3 3:11 దెక ‡ 4:3 4:3 కీర్తనలు 95:11. § 4:4 4:4 అదికాండమ్ 1 అధ్యాయమ్. * 4:4 4:4 అదికాండమ్ 2:1-3. † 4:4 4:4 అదికాండమ్ 2:2. ‡ 4:5 4:5 కీర్తనలు 95:11.

6 జలె, అన్నె సగుమ్జిన్ దేముడుచి సుక్కుమ్తె బెదుక జలస బెదుక నేతయ్. జా ఏక్, పడ్డె అన్నెక్కిచ్చొ మెలె, జా సుక్కుమ్చి రిసాచి నుబుమ్ కబుర్ అగ్గె సూన్లస జో దేముడుచి కోడు కెరుక నెసిలి రిసా జోచి జా సుక్కుమ్తె బెదితి నాయ్. 7 అన్నెక్ దీసి మెలి కోడు జో నిసాన, జోచి సుక్కుమ్తె బెదుక అమ్క అన్నెక్ అవ్కాసుమ్ దా కెర, ఈంజ అవ్కాసుమ్క 'అజి' మెన, అమ్ అగ్గె రెగిడ్డిన్తె సంగిల్ రితి,

§ "అజి జోచి అవాడ్ తుమ్ సూన్లె, తుమ్చి పెట్టి బేడు నే బందిత్ రితి

తుమ్ జాగర్త దెకన" మెన్తయ్. 8 మెలె, దేముడు సంగిలి కనాన్సు దేసిమి జేవ్ ప్లావ పసితి రితి యెహోసువ కడ నిలన్, గని జా తెన్ జా కోడు పూర్తి నెరవెర్చువ జతి జలె, అన్నెక్ దీసిచి రిసా 'తెదొడ్కయ్ సుక్కుమ్ దొర్కు కెరిందె' మెన దేముడు సంగితో నాయ్, సంగుక జతి నాయ్. 9 జాకయ్, దేముడుచి సెలవ్ కడన్లి దీసితె బెదితి వాటు మాన్సుల్క అప్పెక దొర్కు జతయ్. 10 మెలె, దేముడు జోచి కామ్ కేడవ కిసి సెలవ్ కడన్లొ గే, దస్సి జో దెతి సుక్కుమ్తె కో బెదెదె గే, జో మాన్సుకి జోచి కామ్ కెర కేడవ సెలవ్ కడనెదె. 11 జాకయ్, జా సుక్కుమ్తె అమ్ కి బెదితి రితి నిదానుమ్ కెరుమ; జేవ్ పూర్తుల్చి రితి జోచి కోడు నెన అమ్తె కో దస్సి పాపుమ్తె నే సేడ్డి రితి. 12 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కోడు దొన్ని పక్కలె వాండి తిలి ఎత్తి కత్తిచి కంట *లగున్ అస్సె, చి జా కోడు జిచ్చి తా కామ్ కెర కెరయ్ మాన్సుచి ఆత్తు చి జీవు అత్తు జతిన్తె,

అత్తుల్ చి ఆడుచి ములువ బెదితిన్తె బెర, మాన్సుల్చి పెట్టిచ ఉద్దెసుమ్లు పరిచ్చు కెర, జోవయింక 'చెంగిల్ అస్తి' గే నాయ్ గే మెన తీర్పు కెర్తయ్. 13 అన్నె, జెర్మయ్లిన్ ఎత్తి కి జోచి మొక్కె లుంకుక నెత్తె, గని అమ్క పరిచ్చు కెర్తొసాచి మొక్కె ఎత్తి డుమ్డి తా ఎదార్లుమ్ డీస్తయ్; అమ్చ ఉద్దెసుమ్లు కి ఆకర్కయ్ జోచి మొక్కె అమ్ ఎత్తిజిన్ సాచి నజనుక తయెదె.

యేసు అమ్చి రిసా ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జా అస్సె

14 జలె, యేసు దేముడుచొ సొంత పుత్తుసి జా తా, పరలోకుమ్తె తెడిక తెడి దేముడు అబ్బొన్తెయి పెన గెచ్చు తా, అమ్చి రిసాచొ వెల్లో †ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జా అస్సెచి రిసా, జోచి రిసా అమ్ ఒప్పున్తిసి డిట్టుమ్ పొననుమ. 15 కిచ్చొక మెలె, అమ్చొ ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జతొ జో యేసు అమ్చి సెక్తి నెంజిలిసి నేన్లొసా అమ్చి సెక్తి నెంజిలిన్చి ఉప్పిర్చి కన్కారుమ్ నేన్లొసా నెంజె, గని అమ్చ బాదల్ ఎత్తి జొయ్యి కి సేడ, అమ్చి రితి పరిచ్చు జా అస్సె. గని జో పాపుమ్ నే కెరె జిన అస్సె. 16 జలె, కామ్క జెతికయ్ సవుయుమ్క జోచి తోడు తతి రితి జో అమ్క కన్కారుమ్ దెకితి వరుమ్ అమ్ నజనుక, జోచి దయ అమ్ చజనుక మెన, దయరిమ్ తెన్ జోచి దయ దెతి సిజాసనుమ్క పాసి జెమ.

5

1 మాన్సుల్ తెంతో దేముడు నిసాన ఎత్తి ఎత్తిక వెల్లో పూజరిచి కామ్ కిచ్చొ మెలె, 'మాన్సుల్చి పాపుమ్

§ 4:7 4:7 3:7-8 దెక. * 4:12 4:12 డీసయ్లిసి 1:16. † 4:14 4:14 మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిసి ఉచర్లె, యూదుల్క ఎక్కిలోయి యెరూసలేమ్చి జోవయించి ఎక్కి దేముడుచి గుడితె తెడిక తెడిచి గదితె గెచ్చు అర్పితుమ్ దెంక జయెదె. వెర్నెక్క ఎక్కి సుట్టు జా గదిక అడ్డు కెర్తి తెరక జిన ఒత్త పెన జా కామ్ కెరెదె. జొయ్యి మాన్సుక 'ఎత్తిక వెల్లో పూజరి' మెనుల. వల్లియుల్ 9:1-7 దెక. ఈంజయ్ లోకుమ్చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిసి, జలె, యేసు పరలోకుమ్తె జర్గు కెర్తెన్క టాలి జతయ్.

గెన్ను' మెనయ్ దేముడుచి మొక్కె జేవ్ మాన్సుల్చి నావ్ తెన్ బలివొ దెంక అస్సె. ² జో పూజరి కి మాములుమ్ మాన్సు జా సొంత సెక్కి నెంజిలిన్చి రిసా నేన్లనక చి తప్పు జలనక మెత్తన దెకెదె. ³ జోవయించి సొంత సెక్కి నెంజిలిన్చి రిసా, ఎక్కి అన్నె మాన్సుల్చ పాపల్చి రిసా నాయ్, గని సొంత పాపల్చి రిసా కి జో బలివొ దెంక అస్సె. ⁴ అన్నె, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి ఎక్కిలో జతిసి జో మాన్సుచి సొంత ఇస్టుమ్క జర్గు జతిన్ నెంజె. 'ఆవ్ పూజరి' మెన జో మాన్సు సొంత ఇస్టుమ్క టీవ్క నాయ్. దేముడు సొంత నిసాన జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జంక జోక అదికారుమ్ తయ్యెదె. దేముడు టీవ్డెకయ్, యూదుల్చొ పూర్గుమ్చొ తొలితొచొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జలో అహరోసుక కీసి దేముడు బుకార్లో గే, దస్సి, జో దేముడు సొంత జో మాన్సుక బుకారుక.

⁵ దస్సి కి క్రీస్తు ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జతిసి సొంత ఇస్టుమ్క గవురుమ్ కెరన్లసి నెంజె, గని జోచి రిసా:

*"తుయి అంచొ సొంత పుత్తు, ఆజి తుక పాయ అస్సి"

మెన సంగిలో దేముడు సొంత జోక నిసాన అదికారుమ్ దిలన్. ⁶ దేముడు అన్నెకతె సంగ రెగ్గయలి రితి;

†"మెల్కినెదెక్ కీసా పూజరి తిలో గే, తుయి దసా పూజరి జా కెయ్క తెయ్క తా జా కామ్ కెర్తె" మెన జోచి రిసా రెగ్గ అస్సె.

⁷ యేసు మాన్సు జా జెర్మున్ జా ఈంజ లోకుమ్తె బుల్తె తిలి పొది, జలె, గట్టిజ కేకుల్ గల ఏడ ఏడ, జోక మొర్ను తెంతొ పిట్టవుక సెక్కి తిలో దేముడుక ప్రార్దనల్ కెర్తె తిలన్, చి దేముడు అబ్బొన్క జో బిలోసాచి రిసా, జో దేముడు అబ్బొసి

జోచ ఆసల్ సూన్తె తిలన్. ⁸ జలె, జో జోచొ పుత్తున్ జలెకి, దేముడుచి కోడు పూర్తి నిదానుమ్ కెర్లె కీసి తయెదె గే, కిచ్చొ సైమల్ దుకుమ్ నొప్పుల్ జంక జయెదె గే, జొయ్యిదస్సి పూర్తి ఓర్పుప జా అజ్జయ్ జలో, చి జో జేవ్ బాదల్ ఓర్పుప జలిన్ తెన్ జో దేముడు అబ్బొన్చి కోడు పూర్తి కెర్లెన్చి రుజ్జు అయ్లి. ⁹ అన్నె, జేవ్ బాదల్ నేడ ఓర్పుప జలిన్తె జోచి సెక్కి జోచి సత్తిమ్ పూర్తి రుజ్జు జతికయ్, పరలోకుమ్తె బెద కెయ్క తెయ్క తతి రచ్చన జోచి కోడు సూన కెర్తె ఎత్కి మాన్సుకయ్ జొయ్యి దొర్కు కెర్లెన్. ¹⁰ కీసి మెలె, 'మెల్కినెదెక్చొ రితొ జో జంక' మెన దేముడు జోక 'ఎత్కిక వెల్లో పూజరి' మెనయ్ నావ్ తిలి.

అత్తుక నే వడ్డితె నేన్ల బాలబోదల్ రిత తా

¹¹ ఈంజ ఎత్కిచి రిసా అమ్ ఒగ్గర్ సంగుక జతి, గని తుమ్చ కంర్లల్ బొయ్ర జల రిత జలి రిసా జా అర్దుమ్ సంగుక అల్లర్ జతసుమ్. ¹² కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఎదిలి ఎద అన్నె మాన్సుల్క సికడ్తన జంక జతి, గని దేముడుచి కోడుతె ముక్కిమ్ తిలిసి ఎత్కి మొదొల్ తెంతొ తుమ్క సికడుక అవ్సురుమ్ జలి. తుమ్క అప్పెక కి దూదు అవ్సురుమ్, మాములుమ్ అన్నిమ్ కతి రితి తుమ్ వడ్డుక నేతయ్. ¹³ కో రితి దూదుక జితయ్ గే, బాలబోదల్ రితొ తా, సత్తిమ్చి రిసాచి బోదన అర్దుమ్ కెరనుక నెత్తె, సత్తిమ్ ఇండితిన్చి రిసాచి బోదన నెరవెర్పుప కెరుక నెత్తె. ¹⁴ గని మాములుమ్ సెక్కిచి అన్నిమ్ కక్క కవడుక జయెదె మెలె, కిచ్చొ కిచ్చొక 'గర్చి' గే 'చెంగిల్చి' గే నిసితి రితి

* 5:5 5:5 కీర్తనలు 2:7. † 5:6 5:6 కీర్తనలు 110.4, చి వెల్లియుల్ 7:7 దెక. ‡ 5:6 5:6 జో మెల్కినెదెక్ రానొ కి పూజరి కి జా తిలో. అదికారుమ్ 14:18. జో యెరూసలేమ్తె విలువ కెర్తె తిలో, ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ పొది, యూదుల్ ఒత్త నే బన జతె అగ్గె. క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె బుల్తె తిలి పొది, యూదుల్చి దేముడుచి గుడి యెరూసలేమ్తె తిలి. 7:1-3 కి దెక.

అలవాట్ కెరన సత్తిమ్ ఇండితి వాట్ సిక కెర అగ్గె ఇండితసకయ్.

6

ప్రబుక నంప కెర పడ్డొ అన్నె ముల్తీన్చి రిసా

1 జాకయ్, క్రీస్తుచి రిసా మొదొల్క ఇదిలిదిల్ సికితిన్తె నే టీచ్చు తతె, ఆత్మతె వడ్డుమ. ఎక్కి మొదొల్ తెంతొ చి ఇదిలి నముకుమ్తె తంక నాయ్. కీసచతె మెలె, కామ్క నెంజిత కమొక దుకుమ్ జా ముల దేముడుక నంపజంక దెర్తిసి, 2 సుద్ది కెరంతి *దొవన్తిన్చి రిసాచి బోదన, బోడిలె చడితిన్చి రిసాచి బోదన, మొర్దన అన్నె జీవ్ జంక తిలిన్చి రిసాచి బోదన, ఆకర్ దీసిక చి వెల్లి పరిచ్చు చి జేవ్చ తీర్పుల్చి రిసాచి బోదన. 3 ఇసి దనచ ఎత్తి కి మొదొల్, చి ప్రబు సెలవ్ దిలె, ఎక్కి దనచక ఉచరుక ముల దా, ఆత్మతె వడ్డుమదె. 4 కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవున్ మాన్సు తొలితో నంపజా ప్రబుచి ఉజ్డితె జా, పరలోకుమ్చి రచ్చన వరుమ్ చక దెక, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె వాట దొర్కు జలి, 5 దేముడుచి కోడుచి రుసి చక తా, జెతికయ్ ఉగుమ్చి సెక్తి చక తిలె, పట్టొ జేవ్ పొరపాట్ జా క్రీస్తుక ములిలె, జోవయించి పాపుమ్చి రిసా జేవ్ దుకుమ్ జతి రితి జేవ్క చెంగిల్ వాట్తె అన్నె కడ ఆనుక నెంజె. కో నెతిర్తి. 6 కిచ్చొక మెలె, జేవ్ జోక ములిలిసి జేవ్ సొంత, దేముడుచి పుత్తుక అన్నె సిలువతె గల మార్లి రితి జతయ్, చి అన్నె మాన్సుల్ జోక నిస్కారుమ్ కెర జొక్కర్లి రితి జోచి నావ్ కడ్డి రితి జతయ్. 7 కీసి మెలె, జేవ్తె ఒగ్గర్ సుట్టు పెట్టి పాని కేన్ బుఝి పియ తా, జా బుఝియొ పంట్టొ పికడ్డనక చెంగిల్ కామ్క జెతికయ్ పంట్టొ దిలె, దేముడు తెంతొ జేవ్చి వాటచి

వరుమ్ జా బుఝి నజన్తయ్. 8 గని, జా బుఝి రితయ్ కంట రూకుల్ గట్ట దిలె, కామ్క నెంజిలిసి, చి జాక సాపెనల్ దెంక జయెదె. ఆకర్క జేవ్క డయ్ గెలుకయ్ తయెదె.

దయిరిమ్ కొడొ సంగిలిసి 9 అమ్ ఇసి జాగర్త సంగిలె కి, తుమ్చి రిసా, బావుడ్లు, కిచ్చొ ఉచర్తసుమ్ మెలె, ఈంజ రచ్చనతె బెదిత అన్నె చెంగిలి వరల్ తుమ్క దొర్కు జవున్ మెన అమ్క దయిరిమ్. 10 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రిసాచి తుమ్చి కామ్, అగ్గె కి అప్పె కి జోచయ్ జల మాన్సుల్క తుమ్ తోడు కెర, జోచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్లిసి జో పచ్చె నాయ్ మెన, దస్సి పొరపాట్ తీర్పుచొ నెంజె మెన, అమ్క దయిరిమ్. 11 తుమ్చి రిసా అన్నె కిచ్చొ ఆస జా అన్నుమ్ మెలె 'బర్గు జయెదె' మెన తుమ్ నంపజలిసి పూర్తి నెరవెర్చుప జతి రితి తుమ్ ఎక్కి నిదానుమ్ ఎక్కి ఆస తంక. 12 తుమ్ దస్సి నిదానుమ్ తా గెలె, బడ్డుకుమ్ నే జతె, దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిన్చి వాట జోవయించి నముకుమ్చి జోవయించి నిదానుమ్చి రిసా కలుగు జత అన్నె మాన్సుల్చి రితి తుమ్ ఇండితె, జయ్యి అమ్చి ఆస.

అబ్రాహామ్ నంపజా నిదానుమ్ తతికయ్ జెయిమ్ జలిన్ 13 అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చొక దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలి పొది, జో దేముడు సొంతచి కంట కెయ్ కో వెల్లొ తతి నాయ్ చి రిసా, అన్నె వెల్లొ సుదొచి నావ్ దెర ఒట్టు గలుక అవ్కానుమ్ నాయ్ చి రిసా, జోచి సొంతయ్ నావ్ తెన్ ఒట్టు గలన, 14 కిచ్చొ ప్రమానుమ్ సంగిలన్ మెలె, †“త్తుక కచితుమ్ దీవెన దా జెయిమ్ కెర తుమ్చి సెకుమ్చ ఒగ్గర్జిన్ జతి రితి జర్గు కెరిందె” 15 దస్సికయ్, అబ్రాహామ్ నిదానుమ్ తా

* 6:2 6:2 నెంజెలె 'బాప్తిసుమ్ నజన్తిన్చి రిసాచి....' † 6:14 6:14 ఆదికాండుమ్ 22:17.

ఎత్కి ఓర్పువ జతికయ్, జా ప్రమానుమ్ తిలిసి జోక దొర్పు జలి.

16 మాన్సుల్, జోవయించి కంట కేన్ జవున్ వెల్లో సుదొచి నావ్ దెర ఒట్టు గల్తతి, చి జోవయించ తగుల్ ఎత్కితె ఒట్టు గలిలె, 'నిజుమ్' మెంతతి. 17 దస్సి జో సంగిలి ప్రమానుమ్తె వాట నజన్తసక జోచి కోడు పిట్టె నాయ్ మెన, జోచి ప్రమానుమ్చి సత్తిమ్చి రుజ్జు దెకవుక మెన, జో ప్రమానుమ్ కెర్లిసక 'నిజుమ్ జర్లు జయెదె' మెలి గుర్తుక దేముడు ఒట్టు గలన్లన్. 18 దస్సి, దొన్ని నే పిట్ట కమొచి రిసా, మెలె ప్రమానుమ్చి రిసా కి జో ఒట్టు గలన్లినచి రిసా కి, జో దేముడు అబర్దుమ్ జంక నెత్తెచి రిసా, అమ్ పరలోకుమ్తె పాచితి వరుమ్చి ప్రమానుమ్చి ఉప్పిర్చి దయిరిమ్, అమ్ డిట్టుమ్ దెరన్తి రితి, అమ్ జోచి రచ్చనతె నిగ అయలన దయిరిమ్ తంక జయెదె. 19 కేన్ జవున్ దొన్ని, జలె, వేరతె నే గెతి రితి లంగరు కిసి జాక డిట్టుమ్ టీవడెదె గే, దస్సి, పరలోకుమ్తె జో అమ్క పాచడ్డి వరుమ్చి ఈంజ అమ్చి దయిరిమ్ అమ్చి ఆత్మక అమ్క డిట్టుమ్ టీవడ్యమ్. అమ్క జో దిలి ఈంజ వరుమ్, జలె, అమ్క అడ్డు తిలి తెర ఒత్తల్తో అమ్ జీన తెడిక తెడిచి గదితె పెసితి రితి, పరలోకుమ్తెయి పాచడ జీనయ్తయ్. 20 ఒత్త జా †తెర ఒత్తల్తో మెలి కోడు యేసు అమ్చి నావ్ తెన్, అమ్క రచ్చన దొర్పు కెర్లి రిసాయి పురెతో నిగ గెచ్చ పాచె అస్సె గెద, చి రానొ

జలొ మెల్కిసెదెక్చొ రితొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జో జా, కెయచక తెయచక అమ్క దేముడు అబ్బొన్చి మొక్కె తోడు తయెదె.

7

మెల్కిసెదెకు కెయచక తెయచక పూజరి

1 ఈంజొ మెల్కిసెదెకు, జలె, ఒగ్గర్ పూర్లుమ్ పొది సాలేమ్క రానొ జలొసా, ఎత్కిచి ఉప్పిరి వెల్లో జలొ దేముడుచి సేవ కెర్తొ పూజరి జలొసా, జలె. రానల్క జీన మార్లన్ తెంతొ *అబ్రాహామ్ పూర్లుమ్చొ బుల జెతె తిలి పొది, జో మెల్కిసెదెక్ జోవయింక దస్సుల్ జా జోక చెంగిల్ వరుమ్ దిలన్. 2 వరుమ్ దెతికయ్, జో మెల్కిసెదెక్క మరియాద కెర్లి రితి అబ్రాహామ్ జోక కలుగు జలిసి ఎత్కితె దెస్సు వాటల్క ఏక వాట దిలన్. జో మెల్కిసెదెక్, జలె, ముక్కిమ్క జోచి నావ్చి అర్దుమ్ తిలి రితి †పున్నిమ్క రానొ జలొసా, పడ్డొ సాలేమ్ పట్టుమ్క కి జో రానొ. ‡సాలేమ్క జో రానొ జయెదె మెలె, సాంతిక సేంతుమ్క జో రానొ జయెదె. 3 జోవయింక కేన్ అబ్బొన్ అయ్యన్ పాయితి నాయ్, జో కేన్ సెకుమ్చొ నెంజె, చి జోచి జివెతుమ్క 'మొదొల్ జలి' జవున్ 'కేడ గెలి' జవున్ మెనుక నెంజె. దనచ జోక నాయ్, చి దేముడుచొ పుత్తున్ రితొ జా, కెయచక తెయచక జోచొ పూజరి జా తత్తయ్.

4 జో మెల్కిసెదెక్ కెర్తొ వెల్లో సుదొ జయెదె గే, అప్పె ఆచ్ రెగిడ్త కొడొతె తుమ్ అర్దుమ్ కెరన. అమ్చొ పూర్లుమ్చొ జలొ అబ్రాహామ్ కి జోక

‡ 6:20 6:20 యూదుల్చి దేముడుచి గుడితె తెడిక తెడిచి గదితె ఎత్కి ఎత్కిక వెల్లో పూజరి గని అన్వె లొయి నే గెతి రితి తెర అడ్డు తయెదె. పరలోకుమ్తెచొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి, జలె, యేసుయి. జొయ్యి ఒత్త అడ్డు తిలిన్క జీన అస్సె, చి జోవయింక సంపజలసకయ్ కి జీనయ్తయ్. యేసు మొర్లిన్ తెన్ని యెరూసలేమ్తె యూదుల్చి దేముడుచి గుడితెచి తెర ఉప్పిర్ తెంతొ ఎట్టొ ఎద పూర్లి చిరి జా గండల్ జలి. దస్సి జర్లు జలిసి టాలి జా అమ్క కిచ్చొ రుజ్జు దెకయ్తయ్ మెలె, జో మొర్లిన్ తెన్ని అమ్క చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక అడ్డు తిలి పాపుమ్ గెచ్చయిరిసి. మత్తయి 27:51, మార్కు 15:38, లూకా 23:45, ఎబ్రీయుల్ 9:1-3, 10:19-20. * 7:1 7:1 ఆదికాండుమ్ 14:17-20. † 7:2 7:2 జోవయించి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'పున్నిమ్ అంచొ రానొ'. ‡ 7:2 7:2 'సాలేమ్' మెలి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'సేంతుమ్' 'సాంతి'.

కలుగు జలిసి ఎత్కితె దెస్సు వాటల్క ఏక్ వాట దా గెలన్. జో దస్సి కెర్లిన్ తెన్ మెల్కిసెదెక్క 'ఒగ్గర్ వెల్లో' మెన ముక్కిమ్చొ అమ్చొ పూర్లమ్చొ అబ్రాహామ్ ఒప్పన్లన్ మెన రుజ్జు జతయ్.

5 అహారోనుచి తెడి ప్రైజల్ ఎత్కిక కీలేవీ పూర్లమ్చొచి తెగచ మున్సుబోదల్ పూజర్లు జా, దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లి రితి, ప్రైజల్ ఎత్కిక కలుగు జలిసిచి దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజనుక దేముడుచి ఆగ్గు జా అస్సె. కత్తెయ్ జేవ్ నంగుక మెలె, జోచ బావుడ్లు జల అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ అన్నె తెగల్చతె; జేవ్ కి అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ జలెకి.

6 పడ్డొ, కేన్ సెకుమ్ నెంజెలో ఈంజొ మాన్సు జలో మెల్కిసెదెక్, మాత్రమ్, అబ్రాహామ్చి అత్తి దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజన్లొ. పడ్డొ, దేముడు ప్రమానల్ దిలో జో అబ్రాహామ్క మెల్కిసెదెక్కు చెంగిల్ వరుమ్ దిలన్. 7 దాకు సుదొక్క వెల్లో సుదొ దీవెన కెరెదె మెన ఎత్కిజిన్ జాన వేర సంగితి నాయ్.

8 పడ్డొ, ఈంజ లోకుమ్తె దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజిన్తన మొర్తయ్ మాన్సుల్ జవుల, గని పరలోకుమ్తె నజన్తోసా, జలె, జోవయింక 'జివ్వి అస్సె' మెన దేముడుచి కొడొతె పూర్తి రుజ్జు జా అస్సె.

9 పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ మెనుక జయెదె మెలె, దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజితె తిలో లేవీ పూర్లమ్చొ, జోచి సెకుమ్తె జెర్మిల పడ్డొచ పూజర్లు తెన్ సొంత అబ్రాహామ్చి అత్తి మెల్కిసెదెక్క దెతి వాట దిలన్, దెతతి, మెనుక జయెదె. 10 కిసి మెలె, అబ్రాహామ్ తెన్ మెల్కిసెదెక్ దస్సుల్ జలి పొది, జో *లేవీ తెదొడి కి అబ్రాహామ్చి పెట్టి తిలన్ మెనుక జయెదె. అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె పడ్డొ జెర్మిలన్.

మెల్కిసెదెక్ జలో రితొ క్రిస్తు పూజరి

11 పడ్డొ, 'లేవీచి తెగతె జెర్మిలన్ పూజర్లు జేవ్ కెర్తి కమొతె మాన్సుల్చి పాపుమ్ జా వాట్ గెలి చి పున్నిమి పూర్తి జా అస్సి' మెనుక జతి జలె; జయ్యి ప్రమానుమ్చి తెడి ప్రైజల్క ఆగ్గుల్ దొర్కు జలి, గెద; జలె, ఒత్త నుద్ది జతిసి పూర్తి జతిసి దొర్కు జతి జలె, అహారోనుచి రితి, మెలె, లేవీయుల్చి రితి ముల, 'మెల్కిసెదెక్చొ రితొ పూజరి జంక' మెన కిచ్చొక యేసుక దేముడు టీచొ కెలాన్?

12 వేర రగుమ్ పూజరి జతి రితి మార్పుప కెర్తె, వేర రగుమ్ ఆగ్గుల్ కి మార్పుప జెతయ్. 13 ఈంజేవ్ కొడొ కచి రిసా గే, జో అగ్గెచ పూజర్లు జెర్మిలి తెగచొ నెంజె. ఇన్నెచి తెగతెచ కొయి అగ్గె పూజర్లు జతి నాయ్. 14 మెలె, లేవీచి తెగతె నాయ్, గని యూదాచి తెగతెయి అమ్చొ యేసుప్రబు జెర్మిలన్ మెన ఎత్కిజిన్ జాన్ల, చి ఈంజ తెగచి రిసా పూజర్లు జతి కేన్ కోడు కి అమ్క ఆగ్గుల్ దిలో మోసే పూర్లమ్చొ సంగె నాయ్.

15 అగ్గెచి ప్రమానుమ్చి, అప్పెచి ప్రమానుమ్చి తేడ కిసి అన్నె సొస్టుమ్ డిస్టయ్ మెలె, మెల్కిసెదెక్చొ రితొచొ ఈంజొ అన్నెక్లొ పూజరి అయ్లిన్ తెన్ని డిస్టయ్. 16 మెలె, ఈంజొ పూజరి జలిసి కిసిచి మెలె, ఆగ్గుల్చి మొక్కె నాయ్ తిలి రితి కేన్ జవున్ తెగతె జెర్మిలి రిసా ఎక్కిలో పూజరి జతిన్చి రితి నెంజె, గని కెయ్క తెయ్క నే మొర్తె చెంగిల్ తతి జివ్వి జో యేసు తిలిన్చి సెక్కికయ్ జో పూజరి జా అస్సె. 17 మెలె జోచి రిసా దేముడుచి కోడు సాచి సంగిలి రితి; † "మెల్కిసెదెక్ కిసా పూజరి జా తిలో గే, తుయి దసా పూజరి జా కెయ్క తెయ్క తా జా కామ్ కెర్తె" మెన రెగిడ్లిన్.

§ 7:5 7:5 నిర్ణయకాండుమ్ 32:25-29, 38:21. * 7:10 7:10 లేవీచి సెకుమ్తె పూజర్లు పడ్డొ జెర్మిల. జయ్యి సెకుమ్తె జెర్మిల. † 7:17 7:17 కీర్తనలు 110:4 చి ఎబ్రియూల్ 5:6 దెక.

18 జలె, అగ్గెచ ఆగ్గుల్క దెకిలె, జేవ్చి నెక్కి నెంజిలీసెచి రిసా జా కామ్క నెంజిలి రిసా “జా పోసి” మెన దేముడు సంగితయ్. 19 *కిచ్చోయ్ పూర్తి జతి రితి జా ఆగ్గు రితి కో జర్లుప కెరుక నెతిర్తి. గని నోవి కోడు బార్ జలి తెంతో, అన్నె వెల్లి వరుమ్చి రిసాచి దయిరిమ్ అమ్క దొర్కు జా అస్సె. మెలె, ఈంజ వరుమ్చి రిసా, ఈంజయ్ వరుమ్చి ఉప్పిర్చి దయిరిమ్చి రిసా, ఆమ్ దేముడుక పాసి జా జెతనుమ్.

20 అన్నె, యేసు పూజరి జతి ఈంజ నోవి వరుమ్ ఒట్టు నెంజిలీసి నెంజె. ఒట్టు తెన్ చి జతయ్, చి అన్నె విలువ అస్సె. 21 అగ్గెచి ప్రమానుమ్క పూజర్లు జలన, జలె, ఒట్టు నెంతె పూజర్లు జల, గని ఈంజ నోవి వరుమ్ జలె, ఒట్టు గలిలీసి. కిచ్చో ఒట్టు గలిలీస్ మెలె, కి”తుయి కెయ్క తెయ్క తతో పూజరి, మెన

ఆవ్ దేముడు ఒట్టు గలన అస్సి, చి అంచి మెన్ను ఆవ్ మార్పువ కెరనీ నాయ్” మెన దేముడు యేసుచి రిసా ఒట్టు గలన అస్సె. 22 దస్సి, అగ్గెచి ప్రమానుమ్ కోడుచి కంట యేసు మదెనె జతి ప్రమానుమ్ కోడు కచితుమ్ జెయిమ్ జతిసి మెనయ్ ఈంజ కోడుతె రుజ్జు జతయ్.

23 అగ్గెచ పూజర్లు ఒగ్గర్జిన్ జల. కిచ్చోక మెలె, జేవ్ మొర్లసయ్ జవులచి రిసా కెయ్క తెయ్క పూజర్లు జా తంక నెతిర్తి. ఎక్కిలో మొర్లె, *అన్నెక్కో పూజరి జంక, మెలి రితి జతతి. 24 గని ఈంజో యేసు కెయ్క తెయ్క తాఁ గెతోసా జా అస్సెచి రిసా ఈంజోయి పూజరి జలిసి కెయ్క తెయ్క తాఁ గెతిసి. 25 జాకయ్, ఇన్నెచి తెడి కో ఎద్దికి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక పాసి మెలి రితి జతతి గె, జేవ్ కెయ్క తెయ్క

రచ్చనతెయి తతి రితి పూర్తి రచ్చన దెంక ఈంజోయి తెరె; దేముడుక చి అమ్క ఈంజోయ్ మదెనె జా అమ్ నంపజల మాన్సులీచి రిసా దేముడుచి మొక్కె టీవ ప్రార్లనల్ కెర్తతి రితి కెయ్క తెయ్క జిచ్చి అస్సె.

26 పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలో కిచ్చో పొరపాట్ నెంజిలో, కిచ్చో గర్చి నెంజిలో, ఎద్దరె పాపుమ్ నెంజిలో, ఆగాసుమ్చి ఉప్పిరి వెగ వెల్లి పూజరి అమ్క దొర్కు జంక దొర్కు జలో. 27 జేవ్ అన్నె ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లుచి రితి జో రోజుక అర్పితల్ దెంక నాయ్. జెచ్చి పూజర్లు, జలె, తొలితో జోవయించ్చ సొంత పాపల్చి రిసా, పడ్డె ప్రెజల్చ పాపల్చి రిసా, అర్పితల్ దెతతి. జో, జలె, పాపుమ్ సుదో నెంజె, చి సొంతచి రిసా అర్పితుమ్ దెంక, నాయ్, చి ప్రెజల్చి రిసా ఎక్కి సుట్టు జోచి సొంత జివ్ దా, కెయ్క తెయ్క కామ్క జెతిన్ జలి అర్పితుమ్ జలన్. 28 దస్సి, కిచ్చో దెకితనుమ్ మెలె, నెక్కి నెంజిల మాన్సుల్ పూజర్లు జతిసి ఆగ్గుచి ప్రమానుమ్తె తయెదె, గని ఆగ్గుచి కంట పడ్డె అయ్లి జో ఒట్టు గలన్ల కోడుకయ్ దేముడు కిచ్చో నెలవ్ దిలో మెలె, పూర్తి జలో జోచొ పుత్తున్కయ్ ‘కెయ్క తెయ్క తతో పూజరి జవున్’ మెనయ్ జో దేముడు జోక టీవడ అస్సె.

8

యేసు పరలోకుమ్తె అబ్బిన్చి ఉజెతో పక్క వెన అస్సె

1 జలె, అమ్ సంగితిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, దసా కెయ్క తెయ్క తతో పూజరి అమ్క అస్సె. జో పరలోకుమ్చొ వెల్లి రానో జలో దేముడు అబ్బిన్చి ఉజెతో పక్క వెన తా, 2 మాన్సుచి అత్తి నాయ్ గని దేముడు ప్రబుచి అత్తి

‡ 7:19 7:19 రోమియల్ 3:20-22, 8:3-4. § 7:21 7:21 కీర్తనలు 110:4. * 7:23 7:23 ఎక్కె దడి మొత్తుమ్ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ మాములుమ్ పూజర్లు తవుల, పడ్డె ఎత్కిక వెల్లి పూజరి కి తయెదె.

తెయార్ జలి పరలోకుమ్చి నిజుమ్ జలి టంబుగుడితె, పరలోకుమ్చి ఒగ్గర్ సుద్దిచి, తెడిక తెడిచి గదితె, జోచి సేవ కెర్తయ్.

3 జలె, బలివొ అర్పితల్ దెంక మెన ఎత్తి పూజరి నిసాన అస్తి. జాకయ్, ఈంజో పూజరి కి కిచ్చొగె బలి దెంక జోచి అత్తి కిచ్చొ జకు తంక అస్సె.

4 జలె, బూలోకుమ్తె అప్పె తత్తో జలె, ఈంజో పూజరి జా తత్తో నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆగ్నల్ రితి తెన్ బలివొ దెత పూజర్లు లేపీచి సెకుమ్చ అస్తి. ఈంజో, మాత్తమ్, జా సెకుమ్చొ నెంజె. 5 అమ్ యూదుల్చ ఈంజోయ్ లోకుమ్చ జేవ్ పూజర్లు, జలె, జోవయించి కామ్ కీసిచి మెలె, పరలోకుమ్చి దేముడుచి గుడితె జర్లు జతినక టాలి రితి నీడ రితి జా, ఒత్తచి టంబుగుడ్డ ఒత్తచి దేముడుచి గుడితె జర్లు జతినక ఇదిల్ అర్దుమ్ జవున్ దెకయ్తయ్. కీసి మెలె, జా టంబుగుడ్డ పూర్గమ్ మోసె బందవుక దేముడు సంగిలి పొది, జో దేముడు ప్రబు కిచ్చొ మెన జోక ఆడ్ర దిలన్ మెలె, * "జా డొంగురుతె తుక ఆవ్ దెకయ్లి రూపుమ్కయ్ ఎత్తి తెయార్ కెరుక దెకను. జయ్యి రూపుమ్చి బందవు" మెలన్.

నొవి ప్రమానుమ్చి రిసాచి కోడు

6 ఈంజో యేసు అప్పె అన్నె ఒగ్గర్ ప్రమానల్క కి నిసాన జా, అన్నె ఒగ్గర్ ఆగ్నల్క నెడిమిచొ జా తంక మెన, అన్నె ఎత్తిక వెల్లో కామ్ కెర్తసా జలొ. కిచ్చొక మెలె, అన్నె ఈంజ చెంగిల్ ప్రమానల్ జర్లు జతినె. 7 తొలితో చి ప్రమానుమ్ కిచ్చొ పిట్లిన నెంజిలిసి జతి, జలె, అన్నెక్ ప్రమానుమ్ దొర్కు జతి నాయ్.

8 జా ప్రమానుమ్ దొర్కు జలసక 'జా ప్రమానుమ్తె పిట్ల, పిట్లవన్ల' మెన ఎత్తి

అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఒప్పన్తిసి కిచ్చొ కోడుతె రుజ్జు జతయ్ మెలె,

† "ఇస్రాయేలుచి గేర్చక చి కియూదాచి

గేర్చక ఆవ్

నొవి ప్రమానుమ్ దెత దీసల్ జెవుల"

మెన ప్రబు సంగితయ్.

9 "జా నొవి ప్రమానుమ్, జలె, జోవయించ పూర్లుల్క ఆవ్ దిలి ప్రమానుమ్చి రితిచి నెంజె.

జోవయించి ఆత్తు దెర జోవయింక ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతొ విడ్డల్ కెర

కడ దెర నిలి దీసి జా ప్రమానుమ్ దిలయ్.

గని, అంచి జా ప్రమానుమ్క సత్తిమ్ కెర్తి నాయ్,

సత్తిమ్ ఇండితి నాయ్ చి రిసా ఆవ్ పసుల

జోవయింక ములిల్ రితి జా దెకి నాయ్, మెన ప్రబు సంగితయ్."

మెన జో దేముడు రెగ్డయ్లి కోడు అస్సె. గని ఒత్త తెంతొ కిచ్చొ దయిరిమ్ దెతి కోడు సంగితయ్ మెలె,

* 10 "గని, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ మెలి

గేర్చక వడ్డెచ దీసల్క

నొవి ప్రమానుమ్ దెయిందె మెన

ప్రబు కిచ్చొ సంగితయ్ మెలె,

జోవయించ ఆత్మల్తె అంచ ఆగ్నల్ ఆవ్ తియిదె,

జోవయించి పెట్టి అంచ ఆగ్నల్ రెగిడిందె, చి

ఆవ్ జోవయించొ దేముడు జయిందె, చి జేవ్ అంచయ్ ప్రెజల్ జా తవుల.

11 అన్నె, జేవ్ దీసల్క జేవ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో బుద్ది సికడుక తయె నాయ్.

జోవయించ బావుడ్డివొక ప్రబు తెన్ తుమ్ బెద, మెన

ఎత్తి మాన్సు సికడుక తయె నాయ్.

కిచ్చొక మెలె,

* 8:5 8:5 నిర్ణయకాండుమ్ 25:40. † 8:8 8:8 యిర్మీయా 31:31-32. ‡ 8:8 8:8 యూదుల్క

'ఇస్రాయేలుచి గెర్చ' మెనుల కి. § 8:8 8:8 'యూదా' మెలె, ఇస్రాయేల్ మెలొ యాకోబుచొ పుత్తన్ జలొ

యూదా. * 8:9 8:9 యిర్మీయా 31:33-34.

జేవ్ దీనల్ క జేవ్ బాల వెల్లో కి ఎత్కి జిన్ అంక జానుల.

12 కిచ్చొక మెలె, జోవయించ పాపల్ ఆవ్ చెమించుప కెరింది, జోవయించ తప్పల్ ఆవ్ పచ్చ గలిందె”

మెన దేముడు ప్రబు సంగితయ్. 13 దన్ని నొవి ప్రమానుమ్చి రిసా సంగ, అగ్గిచిక 'కామ్క నెంజె' మెన ఒప్పన్తయ్. అన్నె, కామ్క నెంజిలి రితి జతిసి పొర్ని జా పూర్తి కేడయ్ గెచ్చెదె.

9

దేముడుచి గుడితె కిచ్చొ కిచ్చొ తిలిసి

1 జలె, అగ్గెచి ప్రమానుమ్తె కీసి బక్తి కెరుక గే ఆగ్గుల్ తిలి, చి ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్చి ప్రబుక బక్తి కెర్రి టాన్ తిలి. 2 మెలె, టంబుగుడ్డ తెయార్ కెర్ల, చి యూదుల్చ పైజల్ ఎత్కి జిన్ పెసితి పురెతోచి టంబుగుడ్డ గదితె దీవుకంబుమ్చి పోడియె బలి దెతి బల్ల తిల. జా గదిక దేముడుక సుద్ది తతి టాన్ మెనుల. 3 పడ్డో, జా వెల్లి గదిచి గుమ్ముమె తెర ఒడొవ తిల, అన్నె తెడిక, జా గది జిన్నె, అన్నెక్ టంబుగుడ్డ గది తిలి. జాక 'దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తతి టాన్' మెనుల. జాక అన్నెక్ తెర గూడు తిలి. 4 జా తెడిక తెడిచ్చి గదితె దూపుమ్ డయితి బజర్చి పీటుమ్ తిలి, చి దేముడుచి తెదొడిచి ప్రమానుమ్క గుర్తు జతి పెట్టె తిలి. జా పెట్టెతె ఎత్కి పక్కలె ఉప్పిరి బజార్ పుజడ తిల. జా పెట్టెచి తెడి *మన్నా మెన పరలోకుమ్ తెంతో దేముడు పూర్గుమ్ సువ తిలి అన్నిమ్ ఇదిల్ దెర్లి బజర్చి మర్రముంత తిలి. పడ్డో అన్నె అగ్గె ఐగుప్తు దేసిమి జేవ్ అమ్చ యూదుల్ తిలి పొది గజ్జల్ జా తిలి అహారోనుచి †టెక్ని డండో, పడ్డో జా పొర్ని ప్రమానుమ్చ ఆగ్గుల్ రెగిడ్డ

‡పత్రల్ తిల. 5 జా పెట్టెచి ఉప్పిరి, మెలె, దేముడు పాపల్ చెమించుప కెర్రి గుర్తుచి జా పెట్టెచి ఉప్పిరి దొన్ని బజర్చ దూతల్చ బొమ్మల్ టీడ, జా పెట్టెక దెకిల్ రితి వంపొ జా తిల. ఈంజ ఎత్కిచి రిసా అన్నె ఒగ్గర్ సంగుక నెత్తుమ్.

6 జా ఎత్కి తెయార్ జలి తెంతో, జా టంబుగుడ్డచి పురెతోచి గదితె పూజర్లు గెచ్చుక జెంక జతె తా జోవయించి సేవచ నీతికమె కెర్ల తత్తతి. 7 గని తెడిక తెడిచి గదితె ఎక్కి, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి, వెర్సెక్క ఎక్కి సుట్టు గతయ్. గెలె, లోయి నెంజతె బెరుక నాయ్. నే జాన్తి రితో కెర్ల జోచ పాపల్చి రిసాచి, పైజల్చ పాపల్చి రిసా బలి దెతి లోయఁ తెన్ బెరుక అన్నె. 8 ఈంజ టాలి దెకవ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ అర్దుమ్ దెకయ్తయ్ మెలె, జా పురెతోచి గదిచి తెడిచి తెర అడ్డు టీవ్తి ఎదిలి సేంపు, దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి తెడిక తెడిచి గదితె పెసుక మాస్సుల్క వాటు నాయ్. 9 జా పురెతోచి గదితె ఒడ్యోమ్ జలి జేవ్చి జా తెర కిచ్చొచి రిసా టాలి జయెదె మెలె, ఈంజయి ఉగుమ్కయ్ టాలి జతయ్. దేముడుక ఈంజ ఉగుమ్తె కో నంపజా గెచ్చుల గే, ఉగుమ్ కేడ్డె జోతె గెచ్చుక అడ్డు తయె నాయ్. జా రితితె, జలె, బక్తి కెర్రిసాచి ఆత్మక సుద్ది కెరుక నెత్తెర బలివో అర్పితల్ దెతతి. 10 దనచ రితి అన్నిమ్, పితిసి, ఆగ్గె దొవన్తిసి, ఎక్కి ఆగ్గెకయ్ కామ్క జెత ఆగ్గుల్ జతతి. నొవి ఆగ్గుల్, నొవి వరుమ్ జర్లు నే జతె అగ్గె రకితె తిలిసి, జా.

క్రీస్తు పూజరి జా అర్పితుమ్ జలిసి

11 గని చెంగిల్ ప్రమానుమ్ అయ్లిన్క క్రీస్తు ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా అయ్లిన్ తెన్, మాస్సు తెయార్ నే కెర్రి, ఈంజయ్ రగుమ్ జెర్మున్ నే జలి,

* 9:4 9:4 నిర్గమకాండుమ్ 16:1-35. † 9:4 9:4 నిర్గమకాండుమ్ 7:8-13. ‡ 9:4 9:4 నిర్గమకాండుమ్ 32:15-16.

అన్నె వెల్లి అన్నె పూర్తి జలి రగుమ్చి టంబుగుడ్డతె, మెలె పరలోకుమ్తె దేముడు అబ్బొన్ తిలిన్తెయి పెన, 12 దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తతి టాన్తె కెయఁక తెయఁక కామ్క జెతికయ్, ఎక్కి నుట్టుయి యేసు పెసిలన్. పెన, గొర్రెల్చి, వస్సొ పిల్లల్చి లోయి నాయ్, గని జోచి సొంత లోయి దా కెర, అమ్ అన్నె కెయఁక విడ్డల్ నే జతి రితి అమ్క అన్నె నెతోవన అమ్క జత బెదయ్లన్. 13 మెలె, గార్ జల మాన్సుల్చి ఉప్పిరి గొర్రెల్చి జవున్, వస్సొ పిల్లల్చి జవున్ లోయి చించితిసి, నెంజిలె వస్సి పిల్లక డయిలిన్చి సార్ వించితిసి, ఎక్కి జోవయించి ఆగుచి కీడు గెచ్చయ్తె రితి జతయ్. 14 గని అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తె అర్పితుమ్ జంక మెనయ్ క్రీస్తు జోచి పరలోకుమ్చి తాఁ గెతి ఆత్మసెక్కిజోచి జీవ్ దా మొర్లన్. జా అగ్గెచి ప్రమానుమ్చ ఆర్పితుమ్లు మాన్సుచి ఆగుక సుద్ది కెర్తయ్ జలె, జోవయించి ఆత్మక యేసు దిలి సొంత లోయి అన్నె కెర్ది కామ్ కెరెదె! జాకయ్, జీవ్ తిలొ జీవ్ దెత్తి దేముడుచి సేవ అమ్ కెర్ది రితి, కామ్క నెంజిలె మొర్ది రిత అమ్చ కమొ జో పుంచ గెల కెర, అమ్ లాజ్ జంక నెంజితి రితి, అమ్చి ఆత్మ జో సుద్ది కెరెదె, 15 దస్సి, ఈంజ నొచి ప్రమానుమ్క ఈంజొయి దేముడు అబ్బొన్క చి అమ్క మదెనె జతోసొ జా అస్సె. దస్సి, ఈంజొ మొర దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జలిన్ తెన్ అగ్గెచి ప్రమానుమ్చ కొణొ అమ్ పిట్టవన పాపుమ్ జలిన్చి సిచ్చ తెంతో అమ్క విడ్డల్ కెర నెతోవ గెల అస్సె. కిచ్చొక ఇసి జర్గు కెర అస్సె మెలె, కక్క జో బుకారా తయెదె గే, ప్రమానుమ్ జలి కెయఁక తెయఁక చెంగిల్ తతి వాట్ జోవయింక దొర్కు కెరుక మెనయ్.

16 అన్నె కిచ్చొ ఉచరుక జయెదె మెలె, 'ఆవ్ మొర్లె అంచి అస్తి ఇసి దస్సి

వంట దెతు' మెన మాన్సు ఏక్ కాగ్గుమ్ రెగ్గ తిలె, జేవ్ వాటల్ వంట దెంక జలె, తొలితో జో మాన్సు మొర్లిన్చి రిసొ రుజ్జు జంక. 17 కిచ్చొక మెలె, మాన్సు మొర్లెకయ్ జో రెగిడ్డి దస్సి కాగ్గుమ్ కామ్క జెయెదె, గని జా రెగ్గయ్లోసొ జీవ్ తిలి పొది కామ్క జెయె నాయ్. దస్సికయ్ జోచి అస్తిచి వాట జోచ మాన్సుల్క దొర్కు జవున్ మెనయ్ యేసు మొర గెలన్.

18 ఇసి, తొలితో చి ప్రమానుమ్ కి లోయి నూఁయి జలిన్చి జలి. 19 మెలె, ప్రెజల్ ఎత్తిక దేముడుచ ఆగ్గుల్చి ఎత్తి ఆగ్గు మోసే పూర్లుమ్చొ నూనవ కేడయ్లి పడ్డొ వస్సొ పిల్లల్క చి, గొర్రెల్క కండ జోవయించి లోయి దెరన, పాని, ఎరన ఊలు, హిస్సొపు మొక్కచ రొడ్డల్ తెన్ జేవ్ ఆగ్గుల్ రెగిడ్డిన్చి ఉప్పిరి కి, ప్రెజల్ ఎత్తిచి ఉప్పిరి కి చించ దా, 20 "ఇసి కెర మెన దేముడు తుమ్క ఆడ్ర దిలి ప్రమానుమ్చి గుర్తుచి లోయి ఈంజ" మెన సంగిలన్. 21 దస్సి కి, జా టంబుగుడ్డతెచి బక్కి కెర్దిన్తె వాడిక కెర్ది సామన్ ఎత్తితె జా లోయి చించ దిలన్.

22 నిజుమి, ఆగ్గుల్ రితి తెన్, కేన్గె ఏక్క ముల, ఎత్తి వస్తువక లోయికయ్ సుద్ది కెరుల, చి లోయి నే నూఁయి జలె, పాపల్ చెమించుప జయె నాయ్.

యేసు అమ్చి పాపుమ్ పుంచ దా

23 దస్సి పరలోకుమ్తె జతిన్క టాలి జతిసి ఎత్తి లోయి నూఁయి జతిన్ తెన్ దన కమొకయ్ సుద్ది జంక అగ్గెయ దొర్కు జా తిలి, గని పరలోకుమ్తె బెదితిసి ఎత్తి అన్నె చెంగిలి బలి జతిన్కయ్ సుద్ది జంక దొర్కు జలి. మెలె, క్రీస్తు బలి జలిన్కయ్. 24 మెలె, దేముడుక సుద్ది తతి టాన్తె క్రీస్తు పెన అస్సె. జా టాన్ మాన్సు తెయార్ కెర్లిన్ నెంజె, గని పరలోకుమీ, చి దేముడుచి సొంతచి మొక్కెక్రీస్తు టీచ అమ్చి పచ్చెన జతయ్.

25 వడ్డొ అన్నె, జోచి సొంత నెంజిలి లోయి దెరన, మాములుమ్ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కో జలెకు వెర్నెక్క ఏక్ సుట్టు ఈంజయ్ లోక్కుమ్తె తిలి దేముడ్డుచి గుడితెచి, ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి టాన్తె పెసుక జతయ్. గని ఒగ్గర్ సుట్టు క్రిస్తు అర్పితుమ్ జంక నాయ్, కెయ్క తెయ్క అర్పితుమ్ జతె తంక నాయ్. 26 దస్సి జతి జలె, లోకుమ్ జెర్మయ్ జలి మొదొల్ తెంతో ఒగ్గర్ సుట్టు జో జా సైమ నేడుక తత్తి. గని, ఉగుమ్చి ఆకర్ పొది జోచి సొంత జీవ్ దా, మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జా, పాపుమ్ గెచ్చవుక మెన ఎక్కి సుట్టు జో టీవెలిస్ సరి జా అస్సె. 27 అన్నె, మాన్సుల్ కీసి ఎక్కి సుట్టు మొరుక అస్సె గే, చి వడ్డొ దేముడుచి పరిచ్చ జవుల గే, 28 దస్సి, క్రిస్తు, ఒగ్గర్జినచ పాపల్ వయన గెచ్చవ గెలుక మెన సరిపుచువ జతి జా, ఎక్కి సుట్టు మొర గెలన్. చి అన్నెక్ సుట్టు డీసెదె; పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా నాయ్ గని సర్ల తెన్ జోవయింక రకితస రచ్చన జతిసి పూర్తి నెరవెర్నువ జతి రితి జర్గు కెరుకయ్ మెన జో అన్నె డీసెదె.

10

యేసు ఎక్కి సుట్టు మొర్లిన్కయ్ అమ్ సుద్ది జలిన్

1 జలె, వెర్నెక్క వెర్నెక్క దేముడుక బలివొ దెతతి అన్నె 'ఇసి కెర్లె దేముడుక పాసి జెమ్దె' మెన ఉచర్తతి, గని వెర్నెక్క వెర్నెక్క, జేవ్ బలివొ దిలెకి జోవయించి పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్. జేవ్ బలివొ దెతి ఆగ్గుల్ రితి సొంతయ్ రచ్చన దొర్కు కెర్సి నెంజె, గని జా రచ్చన జర్గు జతిన్క ఎక్కి టాలి ఎక్కి నీడయ్ జతయ్. 2 జేవ్ బలివొ పాపుమ్ గెచ్చవుక తెరితి జలె, 'జెయిమ్ జలి' మెన అమ్చ యూదుల్

దసచ ములిత. నాయ్ గె? మెలె, బక్తి కెర్లెన ఎక్కి సుట్టుకయ్ సుద్ది జత జలె, బలి దిలి వడ్డొ 'పాపుమ్ తెన్ అన్నుమ్' మెన అన్నె ఉచర్ల నాయ్. 3 గని ఈంజేవ్ బలివొ దెతిన్ తెన్ వెర్నెక్క వెర్నెక్క మాన్సుల్ జోవయించి పాపుమ్చి రిసా ఉచరుక జతయ్. అమ్క ఏదాస్ట కెరయ్తయ్. 4 కిచ్చొక మెలె. వస్సా పిల్లల్చి గొరెల్చి లోయి అమ్చి పాపుమ్బుద్ది గెచ్చవుక ఎద్దెరె నెత్తె.

5 జాకయ్, క్రిస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లి పొది దేముడు అబ్బొన్ తెన్ జో లట్టల్లి రితి కిచ్చొ అస్సె మెలె, * "బలివొ అర్పితల్ తుయి నెసిలది, గని 'దొర్కు జలి బలి' మెన అంక తుయి ఆగ్ తెయార్ కెర అస్సిసి.

6 డయిత అర్పితల్చి రిసా, పాపల్ గెచ్చయ్తి గుర్తుచ అప్పెకచ అర్పితల్చి రిసా తుక కిచ్చొ ఇస్తుమ్ నాయ్.

7 తెదొడి, దేముడుచి కొడొతె అంచి రిసా తుయి రెగ్గయ్లి రితి, ఆవ్ కిచ్చొ మెలయ్ మెలె, ఈందె, దేముడు ఓ బా, తుచి ఇస్తుమ్ జెయిమ్ కెరుక మెన ఆవ్ జా అస్సి" మెలయ్.

8 జలె, జా కోడు దెకిలె, "బలివొ, అర్పితల్, డయిల బలివొ, అప్పెకచ పాపుమ్ గెచ్చయ్తి గుర్తుచ బలివొచి రిసా తుక కిచ్చొ ఇస్తుమ్ నాయ్, దసచ నెసిలది" మెన జో సంగ కెర; ఆగ్గుల్ రితి దసచ దెతతి, జలె, జో దస్సి సంగ కెర 9 అన్నె కిచ్చొ కోడు ఒత్త బెదయ్లో మెలె, "ఈందె తుచి ఇస్తుమ్ జెయిమ్ కెరుక మెనయ్ ఆవ్ జా అస్సి" మెలన్. జో దస్సి సంగిలిన్ తెన్ పొర్తి ప్రమానుమ్క 'జా పొన. కామ్క నెంజె' మెన్తయ్. 'నొవెచి ప్రమానుమ్ అవ్సరుమ్.

ఈంజయి దొర్కు జలిసి' మెన నొవిచిక టీవడ్డి రిసా పోర్నిచి ముల దిల. 10 జోచి ఈంజయ్ సెలవ్క, యేసుక్రీస్తుచి ఆగ్ జా ఎక్కి సుట్టు మొర్నికయ్, కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తతి రితి జోచి సుద్ది అమ్ జాః జోచయ్ జా అన్నుమ్.

11 పడ్డె యూదుల్చొ ఎత్తి పూజరి రోజుక జోసేవ కెర్నితె టీవ్ ఏక్చి ఉప్పిరి అన్నెక్, జాచి ఉప్పిరి అన్నెక్ ఒగ్గర్ బలివొ దెతె తత్తయ్; పాపుమ్ గెచ్చవుక నెతిర్ద బలివొ దెతె తత్తయ్. 12 గని ఈంజో క్రీస్తు, కెయ్క తెయ్క కామ్క జెతి రితి ఎక్కి సుట్టు పాపుమ్ గెచ్చయ్తి దొర్కు జలి అర్పితుమ్ దా కెర, దేముడుచి ఉజెతో పక్క వెసిలన్. 13 ఒత్త వెన తా జోక విరోదుమ్ సుదల్ జలన జోచ చట్టో సుదితి పొద్రొ జతె ఎదక రకితయ్.

14 దన్సి ఎక్కి సుట్టు జో సొంత అర్పితుమ్ జా, సుద్ది జా, జోచయ్ జల మాన్సుల్క పూర్తి కెర్నిసి కెయ్క తెయ్క కామ్క జెతి రితి జో జర్గు కెర అస్సె. 15 అమ్క జో పూర్తి కెర్నిచి రిసా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇసి మెన సాచి సంగ అస్సె.

16 †“ప్రబు సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, జేవ్ దీనల్కచి పడ్డొక జోవయింక కిచ్చొ ప్రమానుమ్ దెయిందె మెలె, జోవయింపి పెట్టి అంచ ఆగ్గల్ తియిందె, జోవయింప ఆత్మల్తె అంచ ఆగ్గల్ రెగిడిందె”

మెన సంగ అన్నె కిచ్చొ మెన్తయ్ మెలె, 17 ‡“తెదొడ్ తెంతో జోవయింప పాపల్, జోవయింప తప్పుల్

ఆవ్ ఏదాస్ట నే కెర్తె పచ్చయ్ గెలిందె” మెన దేముడు సంగితయ్. 18 జలె, పాపల్ చెమించువ జా అస్తి మెలె, పాపుమ్ గెచ్చయ్త అన్నె అర్పితల్ నాయ్.

దేముడుక పాసి గెచ్చ సత్తిమ్ ఇండుమ

19 జాకయ్, బావుడ్లు, అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా యేసుక్రీస్తు జోచి లోయి సువ దిలి రిసా, దేముడుచి పరలోకుమ్చి జోచి గుడితె, జోచి సుద్ది టూన్తె అమ్ పెనుక అమ్క దయిరిమ్చి రిసా, 20 మెలె, జోవయింపి దేముడుచి గుడి అగ్గె డంక తిలి తెరచి తెడి పెసితి నొవి, జీవ్ తిలి జీవ్ దెతి వాటు, మెలె, సీజోచి ఆగ్ వాట్ గెచ్చుక మెలి కోడుచి దయిరిమ్ దా అస్సె. 21 అన్నె, దేముడుచి గెరి అమ్క వెల్లో పూజరి జో జా కెర తోడు అస్సె. 22 అమ్చి పెట్టి నిదానుమ్ తా జోవయింపి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి రిసా పూర్తి దయిరిమ్ తా, అమ్చి ఆత్మతె 'అమ్క పాపుమ్ నాయ్, జో అమ్క సుద్ది కెర అస్సె' మెలి దయిరిమ్ అమ్ జతి రితి, అమ్చి ఆత్మక సుద్ది కెర్తి పానిక జో అమ్క చించ దిలి రితి కెర అస్సె, అమ్చి ఆగ్ *దోవిలి రితి కెర అస్సె మెన, జోక పాసి జెమ. 23 అమ్చి దయిరిమ్ ఒప్పన్తిసి అన్మానుమ్ నే జతె దెరనుమ. కిచ్చొక మెలె, 'ఆవ్ దెతి రచ్చన వరుమ్ కో నజనుల గే, కచితుమ్ రచ్చించువ జవుల' మెన అమ్క ప్రమానుమ్ సంగిలోసా నిదానుమ్చొ. 24 అన్నె, ప్రేమ కెరయ్తి రితి, చెంగిల కమె కెరయ్తి రితి, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కీసి చెంగిల్ కెరుక గే, ప్రేమ దెకవుక గే ఉచర్తె తమ. 25 సంగుమ్చ నబతె బెదుక నే పిట్టె, సగుమ్జన్ జెంక ములితతి గెద, జలె, సబతె బెదుక నే పిట్టె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తె తమ. ముక్కిమ్క కిచ్చొక ఇసి జమ మెలె, ప్రబుచి వెల్లి దీసి పాసి జా జెతయ్.

సత్తిమ్ జాన జానయ్ ముల్తినచి

† 10:16 10:16 యిర్మీయా 31:33. ‡ 10:17 10:17 యిర్మీయా 31:34. § 10:20 10:20 మెలె, జోవయింపి ఆగ్ మొర అర్పితుమ్ జలి రిసా పరలోకుమ్తె బెదితి వాటు అయ్లి. * 10:22 10:22 బాప్తిసుమచి రిసా సంగితయ్ మెన సగుమ్జన్ సంగితతి.

రిసా జాగర్

26 జలె, సత్తిమ్ చిన నంప కెర్లమ్ మెలె, జాచి పడ్డొ జాన జానయ్ పాపుమ్ ఇండితె తిలె, పాపల్ గెచ్చయ్తి రిసా జో అర్చితుమ్ జలిసి అమ్క అన్నె బలివొ నాయ్. 27 దస్సి జలె అమ్క కిచ్చొ రకితయ్ మెలె, ప్రబు పరిచ్చ కెర సిచ్చ కెర్రిసి, చి జోక విరోదుమ్ సుదల్ జలస ఎత్కిక గల్లి వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతిసి.

28 మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్గుల్ కో పిట్టవ తప్పు కెర్తితి గే, జోవయింక పరిచ్చ కెర్రినతె 'జో నిజుమ్ తప్పు కెర్లో' మెన దొగుల తిగ్గచి సాచి రుజ్జు దెకయ్లె, కన్కారుమ్ నెంతె జోక మొర్తి సిచ్చ దెవుల. 29 జలె, దేముడుచొ పుత్తున్క నంప కెరుక నిదానుమ్ కెరుక నెన, సుద్ది కెర్రి జా నొవి ప్రమానుమ్చి రిసా సువ దిలి యేసుచి లోయి దూసువ కెర, ప్రబుచి దయ కెర్రి జోచి రచ్చన దెతి జోచి పరలోకుమ్చి ఆత్మక కో కోపుమ్ కెరవ తవుల గే, జోక అన్నెయ్ కెర్రి సిచ్చ లయెదె. 30 కిచ్చొక మెలె,

†“సిచ్చ కెర్రి కామ్ అంచి.

దెంక తిలి సిచ్చ ఆవ్ కచితుమ్ దెయిందె”

మెన సంగిలో దేముడుక జానుమ్. పడ్డొ, జో అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ జానుమ్ మెలె,

‡“జోచ పైజల్క ప్రబు తీర్పు కెర సిచ్చల్ గే, బవుమానల్ గే దెయెదె”

మెలిసి. 31 సిచ్చ జంక మెన జీవ్ తిలో జీవ్ దెతో దేముడుచి అత్తి మాన్సు దెర్ను సేడ్డె బింకయ్ జయెదె!

ప్రబు అన్నె ఉత్త జెతిన్క రకితె తా

32 గని, అగ్గెచ దీసల్ తుమ్ ఏదాస్ట కెర. తెదొడి క్రిస్తుచి రిసాచి సత్తిమ్ తుమ్ తొలితో సూన చినిలి పొది ఒగ్గర్ సైమల్ బాదల్ సేడ్డెకి ఒర్పువ జలదు. 33 సగుమ్ సుట్టు కి ఎదార్దుమ్ ఎత్కిజిచి మొక్కె

† 10:30 10:30 ద్వితీయోపదేశ కాండుము 32:35.

‡ 10:37 10:37 హాబక్కుకు 2:3-4.

దూసువ జలదు, కస్టల్ సేడ్డెదు, చి అన్నె దస బాదల్ సేడ్డెనచి జాడు బెద వయిలి రితి జలదు. 34 కిసి మెలె, జేలి జలసక కన్కారుమ్ జలొ, చి విరోదుమ్ సుదల్ తుమ్చి అస్తి దెర గెతికయ్, పరలోకుమ్తె అన్నె చెంగిల్చి, అన్నె తాఁ అస్తి గెతిసి దొర్కు జా అస్సె మెన జాన కెర, సర్ల తెన్ తిలదు. 35 జాకయ్, తుమ్చి డిట్టుమ్ తుమ్చి దయిరిమ్ తుమ్ వెంట గెల నాయ్. జేవ్తె వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్కు జతయ్. 36 జాకయ్, దేముడుచి ఇస్టుమ్చి రితి ఇండ. జో ప్రమానుమ్ సంగిలిసి తుమ్ నజన్తి రిసా తుమ్క ఒగ్గర్ నిదానుమ్ తంక. 37 కిచ్చొక మెలె, జో సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె,

§“అన్నె గడియయ్ గెలె జెతె తిలోసా జెయెదె,

అల్సిమ్ నే కెర్రి జయెదె.

38 గని, ఆవ్ దిలి రచ్చన అంచి పున్నిమ్ కో జా తవుల గే,

జోవయించి నముకుమ్చి నిదానుమ్క జివుల,

గని జోవయింతె కో పడ్డొ గుంచెలె,

జోవయించి రిసా అంక ఆత్మతె కిచ్చొ సర్ల తయె నాయ్”

మెన దేముడు సంగితయ్. 39 గని జలె అమ్ పడ్డొ గుంచ నాసెనుమ్తె గెతన నెంజుమ్. నిదానుమ్ నముకుమ్ తా అమ్చి ఆత్మ చెంగిల్ తతి రితి దెకన్తన ఆము.

11

పూర్గుమ్చ నముకుమ్ తెన్ డిట్టుమ్

తిలిసి

1 జలె, నముకుమ్ కిచ్చొ మెలె, అమ్ ఆన జలి కిచ్చొ జవున్ కామ్క

‘కచితుమ్ జర్గు జయెదె’ మెలి ఆన,

నే డిసిలిన్క ‘అస్సె’ మెన అమ్చి పెట్టి కచితుమ్ జాన్తిసి. 2 జా నముకుమ్ కామ్క జెతయ్ మెన కిసి జానుమ్

§ 10:30 10:30 ద్వితీయోపదేశ కాండుము 32:36,

మెలె, జోవయించి నముకుమ్చి రిసాయి అమ్చ కో కో పూర్లుచి రిసా దేముడు సర్ల జా 'జేవ్ అంచయ్ మాన్సుల్' మెన ఒప్పున్లన్. ³ అన్నె, దేముడుచి *కోడుకయ్ లోకుమ్ జెర్మిలి మెన నముకుమ్కయ్ ఆమ్ చినితసుమ్. దస్సి, ఈంజ డీస్తి లోకుమ్, డీస్తిన్ తెనె నే తెయార్ జలి మెన ఆమ్ నముకుమ్ తెన్ జాన అస్సుమ్.

⁴ హేబెలు †జోచి నముకుమ్చి రిసా అన్నెన్ జలో కయూనుచి కంట చెంగిల్ అర్పితుమ్ దిలిసి దేముడు మెన్సిలన్. జోచి జా నముకుమ్చి రిసాయి 'జోక పున్సిమ్' మెలి రితి దేముడు హేబెలుక దెకిల్. కీసి జానుమ్ మెలె, జో హేబెలు దిలిసి రిసా దేముడు సర్ల తెన్ సంగిలో మెన ఆమ్ జానుమ్. జో హేబెలు, జలె, మొర్లన్, గని జోచి నముకుమ్ అప్పెక అమ్క లట్టబ్తయ్.

⁵ జోచి నముకుమ్చి రిసా ‡హనోకు నే మొర్లె పరలోకుమ్తె ఉక్కిల్ జలన్. అన్నె, దేముడు సొంతయ్ జోక కడ నిలి రిసా ఒత్త తెంతో కో జోక చజుక నెత్తిర్ల. జో నే గెతె అగ్గె కి 'ఆవ్ మెన్సితోసా' మెన దేముడు రుజ్జుల్ దెకవ తిలో. ⁶ నముకుమ్ నెంజిలె, దేముడుక సర్ల కెరుక నెత్తుమ్. మెలె, కో దేముడుక పాసి జెంక ఇస్టుమ్ జలె, దేముడు 'అస్సె' మెన, చి 'జోక ఇస్టుమ్ జా చజితసక దెకితయ్' మెన జో మాన్సుక నముకుమ్ తంకయ్.

⁷ తెదొడి అన్నె, నే జర్లు జలిన్క 'జర్లు జయెదె' మెన దేముడు కీనోవహుక సంగితికయ్, జోచి నముకుమ్చి రిసాయి 'నిజమ్ జర్లు జయెదె' మెన దేముడుక బియఁ నోవహు దయిరిమ్ జా దేముడు సంగిలి రితి కెర, జోచి కుటుంబుమ్చక ఉగుమ్ గెడ్డుప కెర్లెన్ తెంతో రచ్చించువ కెర్రి రిసా, జా వెల్లి ఓడ

రితిసి బందిలో. దస్సి కెర, లోకుమ్చ ఎత్తి నంపనెంజిలసక జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చుచి రుజ్జు దెకయ్లో, చి నముకుమ్ వాట్ జెతికయ్ పున్సిమ్తె జోయ్యి వాట నజన్లొ.

⁸ 'జోక పడ్డె ఆవ్ దొర్కు కెరుక తిలి కానాను దేసిమ్తె గెన్ను' మెన, "బార్ జా" మెన దేముడు *అబ్రాహామ్క బుకార్తికయ్, జో కేనె గెచ్చెదె గే వాట్ నేన్లె కి, జోచి నముకుమ్చి రిసా అబ్రాహామ్ సూన కెర బార్ జలన్; ⁹ దస్సి, జోచి నముకుమ్చి రిసా, జా జోచి సొంత దేసిమ్ నెంజిలె కి, "తుక చి తుచి సెకుమ్చక దెయిందె" మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర తిలి కానాను దేసిమి బుల్లె తిలో, అన్నె జో, జా ప్రమానుమ్తె జో తెన్ వాట నజిత జోచి పెట్టిచొ ఇస్సాకు కి, ఇస్సాకుచి పెట్టిచొ యాకోబు కి టంబుగుడ్డల్తె జియ బుల్లె తిల. ¹⁰ కిచ్చొక మెలె, చెంగిల్ పునాది తిలి †పట్టుమ్క 'జెయెదె' మెన అబ్రాహామ్ నంప తెన్ తిలన్. కేన్ పట్టుమ్ మెలె, దేముడు సొంత బందితిసి, జెర్మయ్లి పట్టుమ్.

¹¹ దస్సి, జాచి నముకుమ్చి రిసా అబ్రాహామ్చి తేర్పి ‡సారా, జా మంతిరి జా గెచ్చు, బోదల్ పాయితి వయసు జీన తిలె కి, జా ప్రమానుమ్ సంగిలో దేముడుక 'జో సంగిల్ రితి జర్లు కెరెదె' మెన నంపజలి రిసా, అంగి జతి సెక్కి జాక దొర్కు జలి. ¹² జలె, ఎక్కిలో మాన్సు అబ్రాహామ్చి పెట్టి జో మొర్లొ రితో మంత్రో జా తిలె కి, ఆగానుమ్చ సుక్కల్చ రిత, నముద్రుమ్చి ఒడ్డుచి ఇన్కుచ గిడ్డల్ రిత, కీసి కో లెక్క కెరుక నెత్తిర్లి, దస్సి ఎతివాట్జెన్ మాన్సుల్ జోచి సెకుమ్తె జెర్మన్ జల.

* 11:3 11:3 ఆదికాండుమ్ 1:1-2. † 11:4 11:4 ఆదికాండుమ్ 4:1-7. ‡ 11:5 11:5 ఆదికాండుమ్ 5:24. § 11:7 11:7 ఆదికాండుమ్ 6:5-8:22. * 11:8 11:8 ఆదికాండుమ్ 11:31-12:9. † 11:10 11:10 పరలోకుమ్క, పరలోకుమ్చి 'నావి యెరూసలేమ్' మెలిన్క టాలి జయెదె. డీనయ్లిసి 21:2 దెక. ‡ 11:11 11:11 ఆదికాండుమ్ 18:1-15.

ఈంజ బూలోకుమ్తె టాన్ నెంజిలన ఆము

13 అమ్ ఉప్పిరి సంగిల మాన్సుల్ ఎత్తిజిని, జోవయింక ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జర్గు నే జతె అగ్గె, జాకయ్ 'కచితుమ్ జర్గు జయెదె' మెన నముకుమ్ తెన్ని మొర గెల. దూరి తెంతో దెకిల్ రితి జా, జా ప్రమానుమ్ సంగిలిసి నజన్లి రితి జాయి మొర్ల. 'ఈంజ బూలోకుమ్తె టాన్ నెంజిలన ఆము, అమ్క ముక్కిమ్ జలి లోకుమ్ వేరచి' మెన చిన కెర మొర్ల. 14 జలె, ఇసి లట్టల్లె, జేవ్ సొంత దేసిమ్ చజితత్ మెన రుజ్జు దెకయ్లి రితి జతయ్. 15 జేవ్ ముల దా బార్ జలి దేసిమ్క అన్నె గెచ్చుక మెన ఆస తిలి పొది, జేవ్ ఒత్త అన్నె గెచ్చుక వాటు తత్తి. 16 అన్నె చెంగిలి దేసిమ్క ఆస జా అస్సి; కేనె మెలె, పరలోకుమచి. జోజేవ్చో దేముడు జా తంక దేముడు లాజ్ జయెక నాయ్, జోవయింక ఏక్ పట్టుమ్ జో తెయార్ కెర్లిన్ తెన్ రుజ్జు జతయ్.

17 అబ్రాహామ్ దేముడుచి అత్తి పరిచ్చు జలి పొది, 'తుక సంతానుమ్ దెయిందె' మెన ప్రమానుమ్ సంగ తిలో దేముడుక జోచో ఎక్కిలో పుత్తున్ ఇస్సాకుక నముకుమ్ తెన్ కీ అర్పితుమ్ దెంక కి తెయార్ జలన్. 18 మెలె, జో పుత్తున్చి రిసా

*"ఇస్సాకుచి తెడి తుచి సెకుమ్తె ఒగ్గర్జిన జెర్లుల" మెన దేముడు సంగ తిలె కి. 19 దస్సి 'మొర గెలసక దేముడు జియడుక తెరె' మెన కి అబ్రాహామ్ నముకుమ్ తెన్ తిలో. జాకయ్, జో మొరుక తిలో ఇస్సాకుక అన్నె జియడ, దేముడు జోక అబ్రాహామ్ అబ్బొన్క అన్నె దొర్కు కెర్లన్.

20 దేముడుక 'చెంగిల్ వరల్ దెజొసా జో' మెనయ్, జోచి నముకుమ్చి

రిసా, †ఇస్సాకు జోచ పుత్తర్లు జల యాకోబుక చి ఏసావుక దయిరిమ్ తెన్ చెంగిల్ వరుమ్లు సంగిలన్. 21 దస్సి కి, జోవయించి నముకుమ్చి రిసా ‡యాకోబు, జోచి మొర్లు పురె జా అయ్లి పొది, జోచి టెక్కిండండెచి ఉప్పిరి బోడి వంపొ కెర దేముడుక ఉచర, జోచో పుత్తుసి యోసేపుచ దొగుల పుత్తర్లు ఎక్కెక్కక చెంగిల్ వరల్ సంగిలన్.

22 జోచి నముకుమ్చి రిసా కీయోసేపు, జో మొర్లి సమయమ్ జా అయ్లి పొది, జోచ ఇస్రాయేలుల్ వడ్డొక ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతో బార్ జంక తిలిన్చి రిసా, చోడి పుట్టవ సంగ కెర, జోచి పీనుమ్ ఐగుప్తు తెంతో దెర గెచ్చు జేవ్ కేనె నా రోవుక గే సంగిలన్.

23 *మోసే జెర్మిలి పొది, జోక 'నూటిచో' మెన దెక కెర, జోచి నముకుమ్చి రిసా 'జోక మార్తసతె జో దెర్లు సేడ్పు నాయ్' మెనయ్, అయ్యసి అబ్బొసి తిన్ని జొన్నొ పూర్తి జోక లుంకడ తిల; జో రానొ "ఇదుద్ల నాడ్లు ఎత్తి మొరుక" మెన ఆడ్ర దిలిన్క నే బితె.

24 వడ్డొ, జో మోసే వెల్లో మాన్సు జలి పొది, జోచి నముకుమ్చి రిసా †మోసే జో రానొచి దువిన్చి పుత్తున్ నే బుకారవన్క, 25 జా రాజమ్చితె నే బెదితె, దనచి సర్లల్ నెన పిట్టవన, దేముడుచ జోచయ్ మాన్సుల్చ కస్టల్తె బెదుక సర్ల జలో.

26 జలె, 'దేముడు అబ్బొన్చి ఇస్టుమ్ తిలిన్ జర్గు కెరుకయ్ ముక్కిమ్' మెన యేసుక్రీస్తుచి రిసా కిసి సైమల్ సేడ్లె, 'ఐగుప్తు దేసిమ్చి సొమ్నారుమ్ కలుగు కెరంతి కంట దేముడుచి కామ్ జర్గు కెరుకయ్ ముక్కిమ్' మెనయ్ ఒప్పుణ్ణో. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడు దెతి బవుమానుమ్ ముక్కిమ్' మెన దెకితె

§ 11:17 11:17 ఆదికాండుమ్ 22:1-18. * 11:18 11:18 ఆదికాండుమ్ 21:12. † 11:20 11:20 ఆదికాండుమ్ 27:1-41. ‡ 11:21 11:21 ఆదికాండుమ్ 48:8-20. § 11:22 11:22 ఆదికాండుమ్ 50:24-25. * 11:23 11:23 నిర్గమకాండుమ్ 1:22:2:2. † 11:24 11:24 నిర్గమకాండుమ్ 2:11-16.

తిలన్. 27 జోచి నముకుమ్క, జో పరో రానోచి కోపుమ్క నే బితె ఐగుప్తు దేసిమ్ ముల దిలో. కీసి మెలె, నే డీస్తా దేముడుక దెకితె తిలి రితి జా, నిదానుమ్ తెన్ ఎత్తి ఓర్పువ జలన్. 28 జోచి నముకుమ్చి రిసా, †ఐగుప్తు దేసిమ్చ తొల్పుర్ బోదల్క మార్తో దేముడుచి దూత జోవయించ ఇస్రాయేలుల్చ బోదల్క నే చడితి రితి, ‘పస్కా పండుగు’ మెన దేముడు సంగిలి రితి మొదొల్ కెర్లన్, చి జేవ్ ఇస్రాయేలుల్చ గెరల్ ఎత్కిచ దార్బంద్రల్తె మెండపిల్లచి లోయి చించ దిల.

29 “తుమ్క ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతో రచ్చించువ కెరిందె” మెన దేముడు సంగిలిన్చి ఉప్పిరిచి జోచి నముకుమ్చి రిసా, మాములు వాట్ ఇండిలి రితి జా, §‘ఎరన’ మెలి సముద్దుమ్ ఇస్రాయేలుల్చ పైజల్ ఇండ జీన్. గని ఐగుప్తు దేసిమ్చ “అమ్ కి దస్సి జినుమ్చె” మెన ఉచర కెర్లె పొది బుడ్డ గెల.

30 ‘దేముడు అమ్క తోడ్డు తయెదె’ మెన జోవయించి నముకుమ్చి రిసా జేవ్ పూర్గుమ్చ ఇస్రాయేలులు సత్తు పొదుల్ రోజుక *యెరికో పట్టుమ్చి వెల్లి కోటచి సుట్టునంత ఇండ బుల్లికయ్, జా కోట సేడయ్ గెలి.

31 లంజె జియ తిలి †రాహాబు, అమ్ యూదుల్క వేరయ్ మాన్సు జలెకి, దేముడుక ‘జొయ్యి వెల్లో, జొయ్యి పరలోకుమ్చో దేముడు’ మెలి జాచి నముకుమ్చి రిసా, దేముడుక నంపనెంజిల జా పట్టుమ్చ అన్నె మాన్సుల్ తెన్ తెదొడి మొరె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి నావ్ తెన్ లుంకచోరె పట్టుమ్ దెకుక అయ్ల ఇస్రాయేలుల్క మరియాద కెర తిలి.

నముకుమ్చి రిసా దేముడు జర్గు కెర్లిసి

32 అన్నె కిచ్చొ మెనును? గిద్యోను, బారాకు, సమ్సాను, యెస్తా, దావీదు, సమూయేలు, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్ ఎత్కిచి రిసా సంగుక సమయుమ్ నాయ్. 33 జోవయించి నముకుమ్చి రిసా రాజిమ్లుక జీన్, సత్తిమ్చ తిర్పుల్చ రుజ్జుల్ దెకవ, తప్పల్ కెర్లసక సిచ్చ దా, ప్రెజల్క బుద్ది సికడ్ల, దేముడు జోక ప్రమాన్ల దా జెయిమ్ కెర్లికయ్ సర్ల జల. సింపుమ్లు జేవ్క కంక మెన మొక్కె అయ్లి పొది జేయ్చి చోడివొ డంకిల. 34 వెల్లో ఆగివొ విజయల, యుద్దుమ్తె కత్తివొ తెనె కండితిన పిట్టవన్ల, అప్పు తిలి పొది సెక్తి జల, యుద్దుమ్తె జోవయించ విరోదుమ్ సుదల్చి ఉప్పిరి జిన్ ఉదడ్ల. 35 జేవ్తె మొర్లసక దేముడు అన్నె జియడ్డికయ్, జోవయించ తేరబోదల్క అన్నె దొర్కు జల. దేముడుక నిదానుమ్ తిల అన్నె సగుమ్జిన్, ‘అన్నె చెంగిలి లోకుమ్తె పడ్డొక అన్నె జివ్ జా ఉట్టుమ్చె’ మెనయ్, సిచ్చల్ తెంతో విడ్డల్ నే కెరంతె, జేవ్ సిచ్చల్తె మొర్ల. 36 అన్నె, విరోదుమ్ సుదల్ దూసుప కెర్లిసి, కొర్లల్చ దెబ్బల్ అదికారుల్ పెట్టిసి, గొల్పుల్ తెన్ బందితిసి, జేల్తె గల్లిసి అన్నె సగుమ్జిన్ ఓర్పువ జల. 37 సగుమ్జిన్ మాన్సుల్క పత్తల్ తెన్ పెట మార్ల, సగుమ్జిన్ మాన్సుల్క రంపుమ్ తెన్ సింద దొన్ని గండల్ కెర గెల. సగుమ్జిన్ కత్తిచ దెబ్బల్క మొర్ల, సగుమ్జిన్ మెండల్చ గొరెల్చ చమొ గలన బులిల, మాలజ్ జా, సైమల్ సేడ, మాన్సుల్చి అత్తి నిస్కారుమ్ జల. 38 బయలె, డొగ్రలె, పత్రాలె పారతె,

‡ 11:28 11:28 నిర్గమకాండుమ్ 12:1-36. § 11:29 11:29 నిర్గమకాండుమ్ 14:1-31. * 11:30 11:30 యెహోసువ 2:1-24. † 11:31 11:31 యెహోసువ 6:1-25.

బురాయి గొయితె నిద్ర తా బుల్తె తిల. జేవ్ చెంగిల మాన్సుల్ ఈంజ లోకుమ్తె తంక ఈంజ పాపుమ్చి లోకుమ్క జేవ్ విలువ కెర్తి నాయ్.

39 అన్నె, జేవ్ ఎత్కిజిన్ జోవయించి నముకుమ్ డిట్టుమ్ తిలిన్చి రిసా దేముడు జోవయించి రిసా చెంగిల్ సాచి దెకయ్లెకి రుజ్జుల్ దెకయ్లెకి, జో దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జోవయించయ్ పొదులె జర్గు జంక నాయ్. 40 కిచ్చొక మెలె, అమ్కయ్ కి జోవయింతెన్ బెదవన్సుక మెనయ్ జో దేముడు అన్నె చెంగిల్చి జర్గు కెరుక ఉచర తిలొ. మెలె, ఆమ్ నెంతె జేవ్ కి పూర్తి నే జతి రితి జా జో సంగిలి ప్రమానుమ్ జర్గు కెర్తిసి వాయిద కెర్లన్; ఆమ్ వడ్డొ జెర్కిలస కి జోవయింతెన్ జా ప్రమానుమ్తె బెదుకయ్ మెన వాయిద కెర్లన్.

12

క్రీస్తుచి రితి ఆమ్ కి బాదల్ ఓర్పువ జంక

1 జాకయ్ పూర్గుమ్ తెంతో దేముడుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్తె ఇండిలస ఈంజేవ్ ఎతివాట్జిన్ సాచి జతస మబ్బుల్ రితి అమ్చి సుట్టునంత తా, అమ్క వాట్ దెకయ్లి రితి జా అస్తిచి రిసా, అమ్క అడ్డు కెర్తి ఎత్కి జాడు, అమ్క లంబితి ఎత్కి పాపుమ్ ముల దా, ప్రబు అమ్క నిగయ్తి పందెమ్తె నిగుమ. 2 కిచ్చొ సెక్కిక అమ్ నిగుక మెలె, అమ్చి నముకుమ్ మొదొల్ కెర్లొ చి పూర్తి కెర్లొ యేసుక దెక, దెకయ్ నిగుమ. జో, జలె, జోక తియ తిలి నర్ద సంతోసుమ్క ఉచర, సిలువతె గల్తి సిచ్చు ఓర్పువ కెర్లన్. దస్సి నిస్కారుమ్ జతిసి నే బితె, చి అప్పె దేముడు అబ్బొన్చి సిజానసుమ్చి ఉజెతో పక్కయ్ జో వెన అస్సె. 3 తుమ్ అల్పువ నే జతి రిసా

అన్మానుమ్ నే జతి రిసా, జలె, పాపుమ్ కెర్లసచి అత్తి, జోచి ఉప్పిర్చి విరోదుమ్చి రిసాచ సిచ్చుల్ ఓర్పువ జలొ, జో కెర్ది బాద సేడ్లె కి నిదానుమ్ తిలొ యేసుచి రిసా తుమ్ ఉచర. 4 తూమ్, జలె, పాపుమ్చి ఉప్పిర్చి ఈంజ యుద్దుమ్ కెర్తిన్తె, తుమ్ జోచి నావ్చి రిసా అల్లర్ సేడ అస్సున్, గని అప్పెక తుమ్చి లోయి సూయి జతి రితి, మెలె, మొర్తి రితి ఎదిలి స్రెమ తుమ్ సేడుక నేతయ్. తుమ్ అన్మానుమ్ నే జతె ఎత్కి ఓర్పువ జా.

కక్కయ్ దేముడు ప్రేమ తయెదె గే, జోకయ్ సిచ్చుల్ దా సికడెదె

5 అన్నె, తుమ్ జోచ పుత్తర్లు జలిన్చి రుజ్జు దెకయ్తి తిర్పు దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్లిసి తుమ్ వచ్చు గెలదు గె? కిచ్చొ తిర్పు సంగిలిసి మెలె,

* "ఓ అంచొ పూత్తు, దేముడు తుక బుద్ది సికడ్డ సిచ్చుల్క 'కిచ్చొ నెంజితి' మెలి రితి తుయి ఉచరు నాయ్.

అన్నె, జో తుక దస్సి సిచ్చు కెర్లె, తుయి దయిరిమ్ పిట్టవన అన్మానుమ్ జా నాయ్.

6 కిచ్చొక మెలె, కక్క జో ప్రేమ తయెదె గే, 'సిక్కుత్' మెనయ్ జోకయ్ సిచ్చు కెరెదె, చి జో బెదవన్లొ ఎత్కి పుత్తున్క 'బుద్ది జవున్' మెనయ్ సిచ్చుల్ దెయెదె" మెన సంగ రెగ్గవ అస్సె.

7 జలె, ఇన బాదల్ తుమ్ ఓర్పువ జంక తిలిసి కిచ్చొక మెలె, తుమ్ దేముడు అబ్బొన్తె సిక డిట్టుమ్ జతి రిసాయి జో దేముడు తుమ్క "అంచ పుత్తర్లుయి" మెన దెకితయ్. మెలె, కేన్ పుత్తున్క అబ్బొసి కిచ్చొ సిచ్చు దా సికడె నాయ్ గె? మాన్సుచొ అబ్బొసి జలె, సిచ్చు దా సికడెదె. 8 అబ్బుదింసిచి అత్తి ఎత్కిజిన్

* 12:5 12:5 సామెతల్ 3:11-12.

జత బుద్ధి సికడ కిచ్చి సిచ్చల్ తుమ్ నే జలె, లంజెపెట్టి జెర్మిల రిత జా, జో ప్రబుచ సొంత పుత్తర్లు నెంజిల రిత జతదు. ⁹ అన్నె, ఈంజ లోకుమ్చ అమ్ ఎత్తిజిన్చ అబ్బసింసి అమ్క సిచ్చల్ దా బుద్ధి సికడ అస్తి, చి జాకయ్ జేవ్క మరియాద దెక అస్సుమ్. దసి జలె, అమ్చ ఆత్మల్క అబ్బి జతో దేముడుచి తెడి తా, జోచి కోడు సూన అమ్ బుద్ధి జలె, ఆత్మక జిమ్దె, అన్నె చెంగిల్ జిమ్దె.

¹⁰ అమ్చ ఈంజ లోకుమ్చ అబ్బసింసి గడియ జోవయించి ఇస్సుమ్ అయ్లి రితి సిచ్చల్ దిల, గని అమ్క 'చెంగిల్ జతు. అంచి సుద్దితె బెదుతు' మెనయ్ అమ్క బుద్ధి సికడ సిచ్చల్ దేముడు అమ్చో అబ్బియి దెతయ్. ¹¹ జా సిచ్చ జతి గడియయ్ ఎత్తి సిచ్చ సర్ల నే దెయె, గని నొప్పి దెతయ్. జలె పడ్డో జేవ్చి రిసాచి ముద్దో జలసక జా సిచ్చ పాయితి రిసా కిచ్చి లాబుమ్, మెలె, జో దెతి పున్నిమ్ అన్నె సేంతుమ్ దొర్కు జయెదె.

దేముడు దిలి వరుమ్ కెద్దిచి గే ఏదాస్ట కెరన డిట్టుమ్ జా

¹² జాకయ్, కొర్న జల తుమ్చ అత్తో, సెక్తి నెంజిల తుమ్చ మొగ్రల్ తుమ్ నే ముచ్చిల్తె దెకన. ¹³ ఇదిల్ సొట్టి జలిసి అన్నె సొట్టి నే జతె పూర్తి చెంగిల్ జతి రిసా తుమ్చ చట్టో చెంగిల్ ఇండిత్ రితి, సోగ వాటు తుమ్ తెయార్ కెర. ¹⁴ అన్నె, ఎత్తిజిన్ మాన్సుల్ తెన్ సేంతుమ్ కట్టు తెన్ తతి రితి తుమ్ దెకన. అన్నె ప్రబు దెతి సుద్ది జంక తుమ్ ఆన జా. జయ్యి సుద్ది నెంజిలె, కో కి దేముడుక దెకుక నెత్తిర్తి. ¹⁵ తుమ్చితె కక్క కి ప్రబుచి రచ్చన నే పిట్టి రితి తుమ్ దెకన. కోడ్ దెతి

కేన్ చెరో తుమ్చితె నే ఉట్టితి రితి తుమ్ దెకన. దసి కోడ్చి చేర్ కేన్ జలకి ఉట్టి, జాచి రిసా గలిబిలి జా కెర ఒగ్గర్జిన్ ఆత్మక పాడ్ జంక జయెదె, జా పోన. ¹⁶ పడ్డోక, తుమ్చితె కో లంజె నే జతి రితి దెకన. పడ్డో ఏసాపు పూర్ముచో జలి రితి తుమ్ జా నాయ్. జో ఎక్కి పూటచి అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి ఆనకయ్ అబ్బిన్ దెంక తిలి జో తొల్పుర్ జెర్మిలిన్చి రిసాచి దొర్కు జతి అక్కు బావొనెతె విక గెలో. ¹⁷ పడ్డో జా వాట దొర్కు జతి అక్కు నజనుక ఉచర్లొ, గని అబ్బిసి నే దిలో, చి జో కెద్ది ఏడ్లెకి, జో జర్గు కెరన్లిసి మార్పువ జంక వాటు తిలి నాయ్.

¹⁸ తుమ్ పావ అయ్లి టాన్, సియోను డొంగ్రు నెంజె. జా డొంగ్రు ఈంజయ్ లోకుమ్చి. చడితిసి, జా. పూర్ముచ అమ్చ ఇస్రాయేలులు జా డొంగ్రుతె జా కెర కిచ్చి దెకిల సూన్ల మెలె, †వెల్లి ఆగి, అందర్, చిమ్మున జలిసి, తుపాన్ జతిసి. ¹⁹ నప్పిర్మూరి బజితిన్చి అవాడ్, బింక జతి వెల్లి కి అవాడ్. తెదొడి పూర్ముచ జా వెల్లి అవాడ్క బియె కెర, "అప్పె తెంతో జా వెల్లి అవాడ్ జలోసా అమ్క కోడ్ లట్టబ కబుర్లు సంగుక నాయ్" మెన ప్రెజల్ బతిమాల్పా జా సంగ తిల. ²⁰ కిచ్చొక మెలె,

*"కేన్ జంతు కి ఈంజ డొంగుర్ చడిలె, జాక పత్తల్ గల మారుక అస్సె" మెన దేముడుచి జా అవాడ్ ఆడ్ర దిలన్. జా ఆడ్ర సంగిలిసి ఓర్పువ జంక అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ నెత్తిర్. ²¹ అన్నె, తెదొడి జర్గు జలిసి దెకుక కి కెద్ది బయిమ్చి మెలె, జేవ్ ప్రెజల్క ఏలువ కెర్తె తిలో వాట్ దెకయ్తె తిలో మోసి కి "బియె అద్దుర్ జా గెలో" మెన సంగిలన్.

† 12:16 12:16 ఆదికాండుమ్ 25:27-34. ‡ 12:18 12:18 నిర్గమకాండుమ్ 19:16-19, 20:18-21.

§ 12:19 12:19 నిర్గమకాండుమ్ 19:8-9. * 12:20 12:20 నిర్గమకాండుమ్ 19:12, 13.

22 జేవ్ పూర్ణుమ్చ తెదొడి పావిలి సీయోను డొంగ్రు, జలె, †బయిమ్చి, గని తూమ్ కేనె పాచ అస్సున్ మెలె, పరలోకుమ్చి †సీయోను డొంగ్రుతె, జీవ్ తిలో, జీవ్ దెతో దేముడుచి పట్టుమ్తె, †పరలోకుమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె, పడ్డొ కో లెక్క కెరుక నెత్తిర్ల ఎతివాట్జిన్ దూతల్ పండుగు కెర్తి రితి సర్ల తిల బెర్లిన్తె, జా అస్సున్. 23 అన్నె కిచ్చొతె జా అస్సున్ బెద అస్సున్ మెలె, *తోల్పుర్ జెర్మిల రిత పరలోకుమ్తె బెదిలసచి †పదుతె తిలసతె, అన్నె, ఎత్తిచి ఉప్పిరి దేముడు జలో మాన్సుల్ ఎత్తిక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్టొసా† తిలిన్తె, అన్నె, దేముడుక సత్తిమ్ ఇండిల ప్రబుచి సుద్ది జా పూర్తి జల మాన్సుల్చ ఆత్మల్ తిలిన్తె జా అస్సున్, 24 అన్నె ముక్కిమ్క కత్తె మెలె, దేముడు దిలి నొవి ప్రమానుమ్క, జోక చి మాన్సుల్క నెడమె జతో యేసుతె, చి పూర్ణుమ్చొ †హేబెలు చి లోయిచి కంట చెంగిల్ లట్టబ్బి, చించ గెలి యేసుచి లోయితె పాచ జా అస్సున్.

25 తుమ్చి తెన్ లట్టబ్బొ దేముడుక తుమ్ నే సూన్తి రితి, నంప నే జతి రితి తంక నాయ్ మెన తుమ్ జాగర్ల దెకన. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ బూలోకుమ్తె తిలో మోసే పూర్ణుమ్చొ జోక జాగర్ల సంగిలిసి జేవ్ నే సూన్లి రిసా జేవ్ పూర్ణుమ్చ సచ్చు పిట్టవనుక నెత్తిర్ల. జలె, పరలోకుమ్ తెంతో అమ్క జాగర్ల

సంగితో దేముడుక ఆమ్ నే సూన్లె, అన్నె కిసి సచ్చు పిట్టవనుక జయెదె?! జయె నాయ్! 26 *జా దిసి జోచి అవాడ్ ఒండి బూలోకుమ్క కదుల్ కెర్తి. గని అప్పె 'కచితుమ్ జర్గు కెరిందె' మెన కిచ్చొ ప్రమానుమ్ జో సంగ అస్సె మెలె, †“అన్నెక్ సుట్టుక ఎక్కి బూలోకుమ్కయ్ నాయ్,

గని అన్నె, ఆగాసుమ్క కి కదుల్ కెరిందె” మెన్తయ్. 27 ‘అన్నె అన్నెక్ సుట్టుక’ మెన సంగిలిసి అమ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ దెకయ్తయ్ మెలె, జెర్మయ్ జలిన్ కదుల్ కెర్లిన్క జాక గెచ్చవ గెల్లి నమయుమ్. జయి గెచ్చవుక కిచ్చొక మెలె, కదుల్ కెర్లె కి పాడ్ జంక నెత్తిర్లిన్క ‘తాఁ గెస్సు’ మెనయ్.

28 జాకయ్, కో కదుల్ కెర పాడ్ కెరుక నెత్తిరి పరలోకుమ్చి రాజిమ్ అమ్క దొర్కు జా అస్సెచి రిసా, దేముడు దిలి జా వరుమ్చి ఉప్పిరి సర్ల జా, సరి జతి బక్తి కెర జోక మరియాద కెర, బియఁ ఇండుమ. 29 కిచ్చొక మెలె, అమ్చొ దేముడు డయితో ఆగిచొ రితో అస్సె.

13

ప్రేమ, సత్తిమ్, సేంతుమ్ తెన్ ఇండుక

1 ‘అమ్చ బావుడ్లు’ మెన దెకిల్ రితి తుమ్ నంపజలసక ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లె తా. 2 వేర తెంతో జెత మాన్సుల్క మరియాద దెకుక తుమ్ పచ్చు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ‘దూతల్’

† 12:22 12:22 ‘బయిమ్చి’ మెలె, ఒత్త ‘సీనాయి’ డొంగ్రుతె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు మోసక ఆగ్నల్ దిలన్. జేవ్ ఆగ్నల్ తెన్ సచ్చల్ కి దిలన్, పడ్డొ తెదొడి ప్రెజల్ జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక పాసి గెచ్చుక ప్రమాదుమ్. గని ఈంజ 22 నంబర్చి కోడుతె సంగితి ‘సీయోను’ డొంగ్రుతె, మెలె పరలోకుమ్తె, దస్సి బయిమ్ తంక నాయ్. యేసుక నంపజల మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెలి రిసా అడ్డు నెంత బయిమ్ నెంత జోతె గెచ్చుక జయెది.

జా తేడ ఇన్నె దెకయ్తయ్. † 12:22 12:22 డీసయ్లిసి 14:1 దెక. § 12:22 12:22 డీసయ్లిసి 21:2. * 12:23 12:23 రోమియుల్ 8:29, కొలోస్సియుల్ 1:15, 18, డీసయ్లిసి 1:5, చి వల్లియుల్ 2:11-14 దెక. † 12:23 12:23 లూకా 10:20, విలిప్పియుల్ 4:3, డీసయ్లిసి 13:18, 17:8, 20:15, 21:27 దెక. † 12:23 12:23 ఆదికాండుమ్ 18:5, వల్లియుల్ 4:13, 10:30. § 12:24 12:24 ఆదికాండుమ్ 4:2-16, ముక్కిమ్క 4:10. హేబెలు చి లోయి ‘సచ్చు దేన్, సచ్చు దేను!’ మెలి రితి కేక గల్తయ్.

యేసుచి లోయి ‘చెమించుప కెరు, చెమించుప కెరు!’ మెన కేక గల్తయ్. * 12:26 12:26 నిర్గమకాండుమ్ 19:18. † 12:26 12:26 హగ్రయ 2:6.

మెన నేన్లె కి, గోత్ అయ్ల దూతల్క కి సగుమ్జిన్ మరియాద కెర అస్తి. ³ జేలితె గలిలనక కన్యారుమ్ ఉచర దెక, జోవయింతెన్ తుమ్ జేలితె తిలి రితి ఉచరన, జోవయించి జాడు వయన. పడ్డె, తుమ్ జోవయింతెన్ ఎక్కి ఆగ్తె బెదిలన మెన, అన్నె మాన్సుల్చి అత్తి వేర వేర అల్లర్లు సేడ్ల నంపజలనక దస్సి తోడు తా.

⁴ పెండ్లి మెలిన్క చెంగిలి మెన ఎత్తి విలువ దెక గవురుమ్ కెరుక అస్సి. పెండ్లితె తెర్నిమున్ను చి నెడమె సత్తిమ్ తంక మెన తుమ్తె కో లంజె జా నాయ్. లంజె ఉచర్తనక చి లంజె జతనక దేముడు తీర్పు కెర సిచ్చ దెయెదె.

⁵ తుమ్చి జీవితముతె డబ్బుల్ ఆన దూరి కెరన, తుమ్క తిలిన్క 'జయెదె' మెన సేంతుమ్ తెన్ జయె.

* "తుమ్క కెయెక కి ములి నాయ్, పవ్చి నాయ్."

మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర సంగ అస్సి. ⁶ జాకయ్,

† "ప్రబు అమ్క తోడు అస్సి, ఆవ్ బియి: నాయ్.

అంక పాడె కెర్తి రితి మాన్సుల్ అంక కిచ్చొ కెరుక నెత్తిర్తి"

మెన అమ్ దయిరిమ్ తెన్ సంగుక జతయ్.

తుమ్క దెకయ్ల వెల్లో సుదల్క నే పచ్చితె, చెంగిల్ ఇండ

⁷ దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్క సూనయ్ల, తుమ్క వాట్ దెకయ్లనక తుమ్ పచ్చ నాయ్. జేవ్ జోవయించి జీవితముక ఇండిలిన్క కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్ల గే తుమ్ ఉచర. జోవయించి నముకుమ్చి ఎదిలి నముకుమ్ తూమ్ జోవయించి పట్టి ఇండ. ⁸ యేసుక్రీస్తు

కాలి కిసా తిలో గే, ఆజి కి దస్సాయి తా, కెయెక తెయెక కి దస్సాయి తయెదె.

⁹ వేర వేర నముకుమ్చి బోదన సూన

తుమ్ మోసిమ్ జా సత్తిమ్ తిలిసి తుమ్ ముల నాయ్. మెలె, జేవ్చ కమొచ పండుగ్ అన్నిమ్ జవున్, కిచ్చొ కిచ్చొ కతిన్ నే కతిసి జవున్, జోవయింక నంప కెర్ల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెరె నాయ్. ముక్కిమ్క ప్రబుచి దయ జో అమ్క దెతిన్కయ్ అమ్చి పెట్టిచి ఆత్మ డిట్టుమ్ జంక అస్సి.

¹⁰ అమ్ నంపజలనక వేర బలి దెతి టాన్ మెలి కోడు దొర్కు జా అస్సి. యేసు మొర్లిసి. ఈంజయ్ బలి దెతి టాన్తె దిలి బలి అగ్గెచి రితిచి టంబుగుడ్డచి సేవ కెర్ల, ఆగ్గుల్క నంప కెర్తి రితిచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తితన కంక నాయిమ్ నాయ్. ¹¹ జయ్య రితి ఎత్తిక వెల్లెల పూజర్లు గొరెల్క దేముడుచి గుడితె ఆన 'ప్రజల్చి పాపుమ్ గెన్ను' మెన గొరెల్చి లోయి తెడిచి ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి గదితె ఆన, సువ తా, జేవ్ గొరెల్చ పీనుమ్లుక బయిలె కడన కెర, జా బయిలె డయ గెల్తె. ¹² కిచ్చొక మెలె, దస్సి, దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె బెదవుక మెన, జోచి సొంత లోయి తెన్ ప్రజల్క సుద్ది కెరుక మెన, యేసు కి †పట్టుమ్చి కోట ఒత్తల్తోచి బయిలె మొర్లన్.

యేసు సైమల్ సేడ్డిన్తె అమ్ కి బెదుమ

¹³ జాకయ్, అమ్ కి, గావ్ ఒత్తల్తోచి బయిలె జోతె గెచ్చ, జో సేడ్ల సైమల్ అమ్ కి సేడుమ. ¹⁴ కిచ్చొక మెలె, కెయెక తెయెక తా: గెతి పట్టుమ్ ఇన్నె అమ్క నాయ్, గని దస్సిచి తిలి కిచెంగిల్ పట్టుమ్చి రిసా రకితసుమ్. ¹⁵ రోజుక దేముడుక బలి దిలి రితి, జో అమ్క దిలి ఆత్మనక్కిక జోక గవురుమ్ కెరుమ.

కిసి బలి మెలె, జోచి నావ్చి విలువ ఒప్పున గవురుమ్ సంగితిసి. ¹⁶ అస్సి, మాన్సుల్క చెంగిల్ దెకుక, చి తుమ్క

* **13:5** 13:5 ద్విత్వీయోపదేశ కాండుము 31:6. † **13:6** 13:6 కీర్తనలు 118.6 ‡ **13:12** 13:12 యెహూసలేమ్ ఒత్తల్తో. లూకా 23:32-33, యోహాను 19:17-18, మార్కు 15:20-22, మత్తయి 27:31-33.

§ **13:14** 13:14 మెలె, పరలోకుమ్. డిసయ్లిసి 21:2 దెక.

కలుగు జలిన్ క అన్నె మాన్సుల్ క తోడు దెంక ముల నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దనచక 'బలివొ' మెనయ్ దేముడుక సర్ద.*

తుమ్ క సికడ్డనక మరియాద కెర

17 తుమ్ క సికడ్డనచి కోడు తుమ్ నూన, దాక్ కెరన, తుమ్ చి సొంత ఇస్టుమ్ కెరుక ముల దా, జోవయించి కోడుక మరియాద కెర. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ చ ఆత్మల్ క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ సికడ్డతి, అన్నె, క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్ తె అన్నె ఉత్త జా ఎత్కిజిన్ క పరిచ్చ కెర్తి దీసి జెయెదె. అయ్ లె, "దేముడు అమ్ క దిలి కామ్ క 'చెంగిల్ కెర్లమ్' గే 'గార్ కెర్లమ్' గే జో దేముడుచి మొక్కె అమ్ సాచి నజనుక తయెదె" మెన జానయ్ తుమ్ క జేవ్ సికడ్డతి, దెకితతి. జేవ్ తుమ్ క సికడ్డన దుకుమ్ నెంతె సర్ద తెన్ ఏలువ కెర్తి రితి తుమ్ జోవయించి తెడి తా. జోవయింక అల్లర్ కెర్లె, దుకుమ్ జవుల చి తుమ్ క లాబుమ్ తయె నాయ్.

అమ్ చి రిసా ప్రార్దన కెర

18 అమ్ చి రిసా తుమ్ ప్రార్దన కెర్లె తా. 'అమ్ ప్రొరపాట్ జము నాయ్ గని ఎత్కిక సత్తిమ్ కెరుక ఆన తెన్ అస్సుమ్' మెన అమ్ చి పెట్టి అమ్ జానుమ్.

19 అన్నె కిచ్చొక 'ప్రార్దన కెర్లె తా' మెన తుమ్ క ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, ఆవ్ అన్నె బే బేగి తుమ్ తె అన్నె జెంక దేముడు వాటు దెవున్ మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన కెర.

20 జలె, జోచ మెండల్ జల అమ్ నంపజలనక ముక్కిమ్ జలొ గొవుడు జలొ అమ్ చొ ప్రబు జలొ యేసుక అన్నె జియడ్లొ సేంతుమ్ దెతో దేముడు, కెయ్ క తెయ్ క కామ్ క జెతికయ్ జోచి ప్రమాసుమ్ చి రిసాచి నూయి జలి లోయిచి సెక్తి తుమ్ క తోడు తవున్.

21 జోచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండితి రితి తుమ్ క దొర్కు జలిసి ఎత్కి దెవున్, చి జో మెన్నితి బుద్ది తుమ్ చి పెట్టి తతి రితి తుమ్ చి పెట్టి కామ్ కెర్లె తవున్. యేసుక్రీస్తుచి అత్తి ఈంజ ఎత్కి జర్గు కెరెదె. జోక కెయ్ క తెయ్ క పరలోకుమ్ చి గవురుమ్ తవును! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

22 జలె, బావుడ్లు, ఇదిల్ కొల్లు తెన్ ఆవ్ రెగిడ్డి ఈంజ జాగర్ద సంగితి దయిరిమ్ సంగితి ఉత్తుమ్ తుమ్ ఓర్గువ జా.

23 అమ్ చొ బావొ జలొ తిమోతిక †విడ్డల్ కెర అస్తి మెన తుమ్ జాన్ క మెన ఆవ్ ఆన జతసి. జో బే బేగి ఉట్ట అయ్ లె, అంచి తెన్ జో జెయెదె, చి బెద తుమ్ తె జా తుమ్ క దెకుమ్ దె.

24 తుమ్ క బోదన కెర్లె ఎత్కిజిన్ క చి ప్రబుచయ్ జల అన్నె ఎత్కిజిన్ క అమ్ చి ప్రేమ తుమ్ సంగ. ఇటలీ దేసిమ్ తెంతొచ నంపజలన్ ఎత్కిజిన్ తుమ్ క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్ తతి. 25 తుమ్ ఎత్కిజిన్ తెన్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి దయ తవున్! ఆమేన్ ‡.

* 13:16 13:16 కొరిందిల్ క రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తుమ్ 10:31 దె. † 13:23 13:23 జెయిల్ తె తెంతొ, కిచ్చొగె. ‡ 13:25 13:25 తెద్దిలి

యాకోబు రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో యాకోబు రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్

1 దేముడుచి, ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి సేవ కెర్తొ జోచొ * గొత్తి సుదొ జలో † యాకోబు, వేర వేర దేసిమ్లుతె చెతుర్పు జల ‡ బార తెగల్చ యూదుల్క, జోబర నంగ కెర రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

అల్లర్ సేడ్డిన్చి రిసా దయిరిమ్ కోడు

2 బావుడ్లు, తుమ్ వేర వేర అల్లర్ సేడ పరిచ్చ రితి జలె, 'చెంగిల్' మెన పూర్తి సర్ల తెన్ తా 3 కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి నముకుమ్ అల్లర్లు వాట్ పరిచ్చ జలె, జిన్లె, తుమ్చి పెట్టి పూర్తి నిదానుమ్ జస్సె. 4 ప్రబుచి ఆత్మక తుమ్ పూర్తి జతి రితి, తప్పు నే జతి రితి, తుమ్చి ఆత్మతె కిచ్చొ చెంగిల్చి నే పిట్టి రితి, జేవ్చి కామ్ పూర్తి జర్గు కెర్తి రితి తుమ్ నిదానుమ్ కెరన.

5 ఇన అల్లర్ పరిచ్చల్తె కీసి ఇండుక గే తుమ్తె కో జలెకు నేన్లెగిన, దేముడుక పున. కో పుసిలె, నే గోల కెర్తె, దర్ముమ్ తెన్ జో బుద్ది తయెదె. 6 గని ముక్కిమ్క ఎక్కి నముకుమ్ తెన్, కిచ్చొ అన్మానుమ్ నెంతె, పున. కిచ్చొక మెలె, కక్క అన్మానుమ్ తయెదె గే, గట్టిజ వాదు వీర్లె నముద్దుమ్చ కెర్తల్ కీసి ఇత్తల్ ఒత్తల్ లయెదె గే, జో మాన్సు దస్సి జయెదె. 7 నిజుచి, దసా మాన్సుక దొన్ని మెన్సుల్ తయెదె. కిచ్చొ కామ్తె కి జోక ఎక్కి నిదానుమ్ తయె నాయ్. 8 దసా మాన్సు,

జలె, కీసి ప్రబుతె నజన్లె కి కిచ్చొ కి దొర్పు. జయెదె మెన ఉచరుక జయె నాయ్!

అల్లర్ సేడ్డిసి ఓర్పుప జతిన్చి కొడొ

9 కీకేన్ జవున్ బావొ దాక్ జలె, బీద సుదొ జలె, దేముడు జోక గవురుమ్ రితి కెర అస్సె, జోక ఆత్మ సామ్సారుమ్ కెర అస్సెచి రిసా సర్ల జవున్. 10 దస్సి, సామ్సారి జలో బావొ కో జలెకు ప్రబుచి తెడి దాక్ జంక జలెకి, ఏక్ వేల బీద జంక జలెకి, జో కి జోచి పెట్టి సర్ల తియన్సు. కిచ్చొక మెలె, బయిలుచి చివ్వరచ పుల్లో కీసి పోర్ను జా సుకులగె, జో మాన్సుకి ఆకరక మొరెదె. 11 బయిలుచి చివ్వర జలె, పొద్దు బార్ జా గట్టిజ వాదు ఒప్పుడ్ కెర్లె, జేవ్చి పుల్లో సుకిల్ రితి పాడ్ కెర్తయ్. దస్సి సుకా గెచ్చ గెస్త గెతతి. జోవయించి సూటి గెతయ్. దస్సి, జోచ కమొ కెర్తె కెర్తె సామ్సారి కి మొరెదె.

12 ప్రబుచి రిసా కో నిదానుమ్ తెన్ కిచ్చొ కిచ్చొ అల్లర్ ఓర్పుప జవుల గే, జోక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, పాపుమ్తె దెర్ను నే సేడ్డె జేవ్ అల్లర్ సేడ్డి పరిచ్చతె జిన్లె, దేముడు దెత్తి పరలోకుమ్తె జేవ్ గెతి కిరీటుమ్ జోక దొర్పు. జయెదె. దేముడు ప్రమానుమ్ కెర్లె కోడు 'కో అంక ప్రేమ కెర్తి రితి ఇండుల గే, జోవయింకయ్ బెదవనిందె'.

13 గని అల్లర్ సేడ్డ పరిచ్చల్ జతె పొది, కో పాపుమ్ కెరుక ఉచర్లె జవున్, పాపుమ్ కెరుక దెర్లె జవున్, "దేముడు అంక పాపుమ్ కెరయ్తయ్" మెనున్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు పాపుమ్తె బెదితోసా నెంజె, పాపుమ్తె ఎధరె బెదె నాయ్, కో కి, కిచ్చొ కి జోక పాపుమ్ కెరవుక నెత్తిర్తి, చి 'పాపుమ్ కెర్పు' మెన కిచ్చొ రిసా ఉచరె నాయ్, కేన్ పాపుమ్

* 1:1 1:1 నెంజెలి 'గొత్తిమాన్సు' నెంజెలి 'సేవ కెర్తెసా'. † 1:1 1:1 ఈజొ యాకోబు యేసుచొ బావొన్ జా తిలో, బెర్తె. మరియ చి యోసేపుచి పెట్టిచొ. యెరూసలేమ్చ నంబజలనచి నబక వెల్లో తిలో. బారికుల్ 15:6-29, 21:18, గలతి 1:19, 2:9, 12. ‡ 1:1 1:1 'బార తెగల్' మెలె, ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ తెంతొ, యాకోబుచ బార పుత్తర్లు తెంతొ యూదుల్తె బార తెగల్ అస్సి. ఎత్తి పుత్తున్ తెంతొ ఏక్ తెగ. § 1:9 1:9 1 కొరింది 7:22 డెక. * 1:14 1:14 3:15 డెక.

కెరె నాయ్. 14 మాన్సుక పాపుమ్ సికయ్తినీ కిచ్చో మెలె, జోచి సొంత *పెట్టిచ గార్ ఆసలి జోక సికయ్తయ్, పెలయ్తయ్. 15 మాన్సుచి పెట్టి ఆస మొదోల్ జా జెర్మ, గజ్జల్ జా వడ్డ, పాపుమ్ వీరయ్తయ్. ఒత్త తెంతో, జా పాపుమ్ వడ్డ వడ్డ పూర్తి జా, మొర్పు వీరయ్తయ్.

చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కి దేముడు తెంతో జెత్తిసి

16 నాయ్, బావుడ్లు, తుమ్ మోసిమ్ సేడ నాయ్. 17 చెంగిల్ తిలిన్ ఎత్కి, సత్తిమ్ తిలిన్ ఎత్కి పరలోకుమ్ తెంతో జెతయ్. ఉజిడ్ ఎత్కిక అబ్బోసి జలో దేముడు తెంతో జెతయ్. జో మార్పువ జతోసా నెంజె, జోచి ఉజిడి కెయ్యు నీడ జయె నాయ్. 18 జోచి సొంత ఇస్తుమ్క, జోచి సత్తిమ్ కోడుచి సెక్కియ్ అమ్క జో జెర్మయ్లన్. కిచ్చోక మెలె, జో జెర్మయ్లన కెర్లన ఎత్కితె అమ్ జోక దిలి †నొవ్వు జతి రితి అమ్క నొవర్ జెర్మయ్లన్.

19 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చో దెరన మెలె, తుమ్తె ఎత్కి మాన్సు బుద్ది కొడొ సరిగా నూన్తన జా, బమ్మ తెన్ లట్టబ్బన నే జతె, బే బేగి కోపుమ్ జా నాయ్. 20 కిచ్చోక మెలె, మాన్సుచి కోపుమ్ దేముడుచి పున్నిమ్క వాట్ దెయె నాయ్, జోచ పున్నిమ్ కమొ జర్గు కెరె నాయ్. 21 జాకయ్, మర్కటుమ్ బుద్ది ఎత్కి, తుమ్చి పెట్టి గుడియయ్ జలి కుస్సిదుమ్ ఎత్కి, తుమ్చి పెట్టి తెంతో వెంట గెల కెర, దాక్ కెరన, కోపుమ్ నే జతె, దేముడు తుమ్చి పెట్టి రోవ్లిలి జోచి కోడు సేంతుమ్ తెన్ తుమ్ నూన నూన జాక పోసన. జా కోడు తుమ్చ ఆత్మల్క రచ్చించువ కెరుక తెరె.

22 గని దేముడుచి కోడు ఎత్కి నూన్తనయ్ తుమ్ జా నాయ్. ఎత్కి

నూన్తనయ్ గని జోచి కోడు నే కెర్లన జలె, తుమ్ మోసిమ్ కెరన తన్నె. జోచి కోడ్ రితి ఇండ, చి తుమ్చి ఆత్మతె పలితుమ్ దెరెదె. 23 జోచి కోడు ఎత్కి నూనయ్ కో దన్ని ఇండె నాయ్ గే, కిసి జతయ్ మెలె, అద్దుమ్తె మాములుమ్ మొక్కొమ్ దెకన్తోసాచి రితి జతయ్. 24 జో మాన్సు అద్దుమ్తె దెకన ప్లన్ ఉట్ట గెచ్చు, కిసి డిసిలో గే బేగి పచ్చ గెల్లయ్. 25 గని, ఎత్కిక ‡అదారుమ్ తిలి ఆగ్గు కో చెంగిల్ అర్దుమ్ కెరన పోసన జా ఆగ్గుచి ఉప్పిరి నిదానుమ్ జయెదె గే, జోచి రితి నూన పవేన్తోసా నే జతె, జా ఆగ్గు కెర్లొసాయి జయెదె, చి జా ఆగ్గు రితి జో ఇండితిసి పాపల్, తప్పుల్, ఇండితిన్ తెంతో జో మాన్సుక విడ్డల్ కెరెదె, చి జా ఆగ్గు రితి ఇండితిన్తె జోక చెంగిల్ జయెదె, ఆత్మపలితుమ్ దెరెదె.

దేముడుచి నిజుమ్చి బక్తి

26 “దేముడుచి బక్తి ఆవ్ కెర్లన్” మెన కో ఉచరంతయ్ గే, జోచి చోడి తెన్ ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి లట్టబ్తయ్ గే, జోవయించి పెట్టి జోక జొయ్యి మోసిమ్ కెరంతయ్. జోవయించి బక్తి ఆరి జతయ్. 27 అమ్క అబ్బో జలో దేముడుచి మొక్కె మాన్సు కెర్రి కిచ్చో బక్తి సత్తిమ్చి నిజుమ్చి జయెదె మెలె, అమ్ జోచి సేవ కెర్రిన్క ‘సత్తిమ్చి నిజుమ్చి’ మెన కిస కమొ రుజ్జు దెకవుల మెలె, పోర బోదల్చ, రండెల్ మాన్సుల్చ బాదల్ దెక అమ్ తోడ్ కెర్రిసి, పడ్డొ ఈంజ లోకుమ్చ పాపుమ్ కమొతె అమ్ నే బెదితె ఆత్మ సుద్ది తతిసి.

2

సొమ్నార్లుక బీద సుదల్క తేడల్ నే దెకుత్

† 1:18 1:18 సంక్యా 15:19-21, ద్విత్తి 18:3-4, రోమి 11:16.

‡ 1:25 1:25 2:18 దెక.

1 బావుడ్లు, పరలోకుమచి ఉజిడి తిలొ అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక తుమ్ సంపజలి రిసొ, తిలసక నెంజిలసక తేడల్ దెక నాయ్. 2 మెలె, దొగుల సబతె అయ్లె, ఎక్కిలొ జలె, బజరవ ముద్దివొ ఉంగారల్ తియన చెంగిల్ పాలల్ గలన అయ్లె, గని అన్నెక్కో బీద తా పోర్ను పాలల్ గలన తా జో కి అయ్లె, 3 చెంగిల పాలల్ తిలొసొక తుమ్ చెంగిల్ దెక, “ఈందె, ఇన్నె చెంగిలెతె వెను” మెన పురై బుక్కార్లె, గని బీద సుదొక “ఒత్త టీచ” జవున్, “అంచి చట్టె వెను” మెన జవున్ సంగిలె, 4 తుమ్ దొన్ని మెన్సుల్ జా తప్పుచ తీర్పుల్ కెర్తన జా తన్నె.

5 తుమ్ నూన, ప్రేమ తిల బావుడ్లు. ఈంజ లోకుమచి దనుమ్క దెకిలె, ఒగ్గర్జిన్ బీద సుదల్ అన్తి. జలె, *జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్క దేముడు నిసొన, జోచి నముకుమ్ జతు మెనయ్, జోక ప్రేమ కెర్తనక జో దెతి పాటతె బెదుత్ మెనయ్, మెలె, పరలోకుమతె బెదుత్ మెనయ్. 6 తూమ్, బీద సుదల్క నిస్కారుమ్ దెక అస్సున్. తుమ్క కో నస్టల్చ మోసిమ్లు కెర్తతి గే తుమ్ ఉచర. బీద సుదల్ నాయ్, గని సొమ్సార్లుయి దస్సి కెర్తతి. జెవ్వి తుమ్క తీర్పు కెర్తి గెరితె వెలన తగుల్ కెర్తతి. 7 పడ్డొ, తుమ్ క్రీస్తుక సంప కెర్తికయ్, జోచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్దు, గెద. జలె, జోచి నావ్, గవురుమ్చి నావ్, కో దూసుప కెర్తతి మెలె, బీద సుదల్ నాయ్, గని సొమ్సార్లుయి.

8 దేముడుచి కొణొతె రెగిడ్లి రితి, †“తుమ్క తూమ్ కెర్తి ప్రేమ కెరంతసు గే, తుచి పొసిచొ మాన్సుక కి తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తా”

మెన పరలోకుమచొ రానొ జలొ దేముడు దిలి ముక్కిమ్చి ఆగ్గు తుమ్ ఇండితినతె నెరవెర్పువ కెర్లె, తుమ్క చెంగిలి. 9 గని, జా ఆగ్గు నెరవెర్పువ నే కెర్తి రితి తుమ్ తేడల్ దెకిలె, పాపుమ్ ఇండితను, చి ఆగ్గులచి మొక్కె పాపుమ్ సుదల్చి సిచ్చక విలువ జా అస్సున్. 10 కిచ్చొక మెలె, ఆగ్గుల్ ఎత్తి నిదానుమ్ కో కెర్లె, గని మొత్తుమ్తె ఎక్కి జవున్ పిట్టయ్లె, మొత్తుమి పిట్టయ్లొసొ జతయ్, చి మొత్తుమ్చి సిచ్చక జో మాన్సు విలువ జా అస్సె. 11 కిచ్చొక మెలె, ‡“లంజెకమొ కెర నాయ్” మెన సంగిలొసొ, §“నరు అత్య కెర నాయ్”

మెన సంగిలొసొ ఎక్కిలొయి. జలె, తుమ్ లంజెకమొ నే కెర్లె కి నరు అత్య కెర్లెగిన, జో దేముడు దిల ఆగ్గుల్ మొత్తుమ్చి మొక్కె పాపుమ్ కెర్తన జా అస్సున్.

12 జలె, అమ్చ పాపుమ్చ ఆసల్, తప్పుల్ తెంతొ అమ్క విడ్డల్ కెర్తి *మాన్సుల్క ప్రేమ కెర్తి కన్కారుమ్ దెకితి ఆగ్గుక దెకయ్ దేముడు తుమ్క తీర్పు కెరెదె. అమ్క ‘జయ్యి ఆగ్గు రితి ఇండిల గే నాయ్ గే’ మెన జో తీర్పు కెరెదె. జయి కోడు నే పచ్చితె తుమ్ లట్టబా, ఇండ. 13 కిచ్చొక మెలె, కో అన్నె మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకె నాయ్ గే, దేముడు జోకయ్ తీర్పు కెర్తినతె జోకయ్ కన్కారుమ్ దెకుక బెదె నాయ్. గని, కో అన్నె మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితయ్ గే, జోక తీర్పు కెర్తి పొదిక జో ప్రబు జోకయ్ కన్కారుమ్ దెకెదె.

14 బావుడ్లు, “ప్రబుక సంప కెర్తసి” మెన ఎక్కిలొ సంగిలె కి, జో బుల్లి బుద్ది దస్సి నముకుమ్ తెన్ నే బెదిలె, కిచ్చొయ్ లాబుమ్! ‘నముకుమ్’ మెన జో మాన్సు

* 2:5 2:5 కొరిందిల్క రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 1:27-29. † 2:8 2:8 తేయియాకాండుమ్ 19:18 మత్తయి 22:39, చి యోహాను 13:34 దెక. ‡ 2:11 2:11 నిర్గముకాండుమ్ 20:14, ద్విత్తియోపదేశ కాండుము 5:18. § 2:11 2:11 నిర్గముకాండుమ్ 20:13, ద్విత్తియోపదేశ కాండుము 5:17. * 2:12 2:12 1:25, చి 2:8 అన్నె దెక.

రితి సంగితిసి జోక రచ్చించువ కెరుక తెరె గే? తుమ్ ఉచర. 15 సంపజలోసతె కేన్ జవున్ బావొక గే, బేనిక గే, సరిపుచువ జత పాలల్ నెంజిలె జవున్, సరిపుచువ జతి రోజుకచి అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి సెక్తి జవున్ నెంజిలె, 16 కో జలెకు జోక “చెంగిల్ తా. తుమ్క పాలల్ చి అన్నిమ్ దొర్కు జవున్” మెన సంగిలె, గని సరి జతి తోడు నే దిలె, కిచ్చొ లాబుమ్! కామ్క నెంజె. 17 దస్సి, రితి నముకుమ్ సంగనై, గని కామ్క జెతికయ్ కామ్ నే కెర్లె, జా నముకుమ్ ఆరిచి.

18 “తుకయ్ నముకుమ్, గని అంకయ్ కమె” మెన కో జలెకు అన్నెక్కోక సంగిలె, జో అన్నెక్కోక ఆవ్ కిచ్చొ జబాబ్ దెయిందె మెలె, “తుచ కమె నెంతె తుచి నముకుమ్ అంక రుజ్జు జయె నాయ్. కేన్ జవున్ కామ్ కెర్లెకయ్ నముకుమ్ చినుక జయెదె. ఆవ్, జలె, అంచ కమెకయ్ అంచి నముకుమ్ దెకయిందె” మెనయ్ జబాబ్ దెయిందె. 19 † “ఎక్కిలో దేముడు ఎక్కిలోయి అస్సె” మెన తుమ్ నంప కెర్తసు. జా సరిగా, గని దస్సి మెన బూతల్ కి ఒప్పున్తతి. గని ఒప్పున జేవ్ జంక బియఁ అద్దుర్ జా గెతతి.

20 చెంగిలి నే ఉచర్తొ ఓ మాన్సు, తుయి కో జలెకు, కమెతె నే రుజ్జు జతి నముకుమ్క ‘ఆరిచి’ మెన, ఆవ్ తుక రుజ్జు దెకవుక తుక కావలె గే? 21 జలె, ‡ “ ‘బలి’ మెన పుత్తుద్క కండ దె” మెన దేముడు సంగిలి రితి పుత్తున్ జలో ఇస్సాకుక అబ్రాహామ్ బలి దెతి టాన్తె బంద తెయార్ కెర్లెన్ తెన్, జో కెర్లి జా కామ్చి రిసాయి, “నిజుమి అన్నె పూర్తి నంప కెర్తయ్, సత్తిమ్ తెన్ అస్సె” మెన, దేముడు ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి అబ్రాహామ్క తీర్పు దెకె నాయ్ గే? 22 మెలె, జో అబ్రాహామ్చ కమెతె జోచి నముకుమ్ బెద కామ్ కెర్లె తిలి, చి

జోవుయించ కమెతె జోచి నముకుమ్ బార్ జా నెరవెర్పువ జలి. 23 దస్సి, జా కామ్తె జోచి నముకుమ్ రుజ్జు జలి రిసా, § “అబ్రాహామ్ దేముడు సంగిలి కోడు నంప కెర్లి రిసాయి ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి ప్రబు దెకిలన్” మెన రెగిల్లిన్క ‘నిజుమ్’ జతయ్. * “దేముడుచొ మింతున్” మెన కి అబ్రాహామ్చి రిసా దేముడుచి కొడొతె రెగ్గ అస్సె. 24 దస్సి, ఎక్కి సంగల్లి నముకుమ్చి రిసా నాయ్, గని జా నముకుమ్ జోచి కమెతె బార్ జా రుజ్జు జలి రిసాయి, దసా మాన్సుక ‘సత్తిమ్చొ. పున్నిమ్చొ’ మెలి రితి దేముడు దెకితయ్.

25 అగ్గె లంజె జయె తిలి రాహాబు తెన్ కి దస్సి. జేవ్చి † ఏక కామ్చి రిసా, మెలె, జా నుట్టు కబుర్ అయ్ల పూర్లుల్క జా మరియాద కెర, జోచ విరోదుమ్ సుదల్తె జేవ్ దెర్పు నే సెక్తి రితి లుంకడ, వేర వాట్ తెద్రవ దిలి రిసా, ‘జాక పున్నిమ్’ మెలి రితి దేముడు దెకిలన్. 26 జలె, జీవ్ నెంజిలె ఆగ్ కిసి మొర తయెదె గే, దస్సి, మాన్సు ఇండిత కమెతె నే బార్ జలె, జో సంగితి నముకుమ్ కామ్క నెంజె, మొర అస్సె.

3

కొడొ లట్టబ్బిన్తె జాగర్త దెకనుక

1 బావుడ్లు, తుమ్తె ఒగ్గర్జిన్ బోదన కెర్తన జతు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అమ్ బోదన కెర్తనచి పూచి ఒగ్గరి, చి ఆకర్ దీనల్క ప్రబు అమ్క పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్లి పొదిక, అమ్క జో తియార్లి జా కామ్చి రిసా ముక్కిమ్క అమ్కయ్ తీర్పు కెరెదె. 2 అమ్తె కో కి తప్పుల్ సంగుక జయెదె, చి కొడొ లట్టబ్బిన్తె కో కిచ్చొ తప్పుల్ నే సంగుక తెర్లె, జో మాన్సుక ‘జోచి

† 2:19 2:19 గలతీయల్ 3:20, రోమీయల్ 3:30, మార్కు 12:29. ‡ 2:21 2:21 ఆదికాండుమ్ 22:1-18. § 2:23 2:23 ఆదికాండుమ్ 15:6, రోమీయల్ 4:3, 5, 9. * 2:23 2:23 2 దిన: 20:7. † 2:25 2:25 యెహోసువ 2:1-24, 6:1-25.

ఆగ్రుచి ఉప్పిరి జో పూర్తి ఏలువ కెర్తయ్, జో మాన్పుతే కిచ్చోయ్ పొరపాట్ నాయ్' మెనుక జతయ్.

3 జేవ్ కేన్ దిక్కు ఇండుక అమ్చి ఇస్టుమ్ తయెదె గే, ఒత్తయ్ ఇండుత్ మెన, గోడల్చ చోడిలె కలెమ్ చప్లయ్లె జోచి ఒండి ఆగ్రుక బులవుక జయెదె.

4 ఒడల్ తెన్ కి దస్సి. ఒడ వెల్లి జలెకి, దిక్కు దెకయ్తి జాచి చట్టు జాచి కంట ఇదిలిసి జయెదె. జలె, జా ఒడక గట్టిజ వాదు పెలిలెకి, ఒడచి కంటో దిక్కు దెకయ్తి జా చట్టు ఇదిలిసి జలెకి, ఇండయ్తెసా జా చట్టు బుడ్డవ కేన్ పక్క దెకయెదె గే, జయ్యి పక్క ఒడ గెచ్చెదె.

5 దస్సి, ఒండి ఆగ్రుక జీబు ఇదిలిసి జలెకి, లట్టబ్బె జాక కెద్ది సెక్తి! అన్నె, కెద్దొ డొంగుర్చ రూకుల్క ఏక్ ఇదిలిసి ఆగి డయ గెలెదె! 6 దస్సి, జీబు ఆగిచి రితి జయెదె. అమ్చి ఒండి ఆగ్రుతె జీబు కెద్ది పాపుమ్ కెరయెదె! అమ్చి ఒండి ఆగ్రుక గార్ కెరెదె. అమ్ జెర్మిల్ తెంతో మొర్తె ఎదక ఈంజ లోకుమ్తెచి అమ్చి బత్తుతె జర్గు జతిసి ఎత్తిక జీబు ఏలువ కెర్తయ్. మాన్పు జాగర్త నెంజిలె, అమ్చి చోడితె వెల్లి ఆగి సేడ్డి రితి జయెదె.

7 మెలె, ఎత్తి రగుమ్ జంతువుల్క, పిట్టల్క, అయివో గట్టక, మొస్స గట్టక మాన్పు ముద్దొ కెరుక జయెదె. జేవ్క మాన్పుల్ ముద్దొ కెర అస్తి, గని 8 జీబుక కేన్ మాన్పు ముద్దొ కెరుక నెత్తిర్. జీబు తుక్లె తంక నెత్త, ఒగ్గర్ ప్రమాదుమ్ దెకయ్తయ్, జాచితె మొర్తి విస్సుమ్ బెర్తు తయెదె. 9 జీబు తెన్ అబ్బొ జలొ దేముడు ప్రబుక గవురుమ్ సంగితసుమ్, గని మాన్పుల్క దూసుప కెర్తసుమ్, జోచి పొలిక జేవ్ జెర్మన్ జలెకి. దస్సి, కెద్ది తప్పు కెర్తసుమ్! 10 ఎక్కి చోడి తెంతో గవురుమ్ సంగితిసి, దూసుప కెర్తిసి బార్ జతయ్. బావుడ్లు, ఈంజ తప్పు. ఇనీచి

పోస. 11 ఎక్కి గొయి తెంతో ఊంట పుట్ల, చెంగిలో పానిచి కారు జలి గర్చి పాని దెయెదె గే? నాయ్ గెద. 12 పడ్డొ, బావుడ్లు, *అంజూరుమ్ రూక్తె ఒలీవ పండ్లు దెరుల గె? నెంజిలె, ద్రాచ చెట్లె బొడ్డ పండ్లు దెరుల గే? నాయ్, గెద. దస్సి, కారు జలి పానిచి ఊంట చెంగిలో పాని దెయె నాయ్.

పరలోకుమ్ తెంతో చి గ్యానుమ్ కిసి తయెదె

13 తుమ్తె కక్కయ్ బుద్ది గ్యానుమ్? 'అంకయ్ గ్యానుమ్' మెన కో ఉచరన్లె, జా గ్యానుమ్తె బెదితి బుద్ది తెన్, గవురుమ్ నే ఉచరంతె, జా గ్యానుమ్తె బెదిత కమె ఇండ రుజ్జు దెకవుసు.

14 గని తుమ్చి పెట్టి గోసచి విస్సుమ్ తిలె, సొంత గవురుమ్ ఆనన్తి ఆస తిలె, 'ఆమ్ సత్తిమ్చ' మెన తుమ్ ఉచరన నాయ్, అబద్దుమ్ జస్సె.

15 తుమ్చి పెట్టి దస్స బుద్దుల్ తిలె, తుమ్చి గ్యానుమ్ కేనె తెంతో జెతయ్ మెలె, పరలోకుమ్ తెంతో నాయ్, గని ఈంజయ్ లోకుమ్చి తెంతోయ్, మాములుమ్ †ఆగ్ రగుమ్, బూతల్ తెంతో చి రగుమ్ జతయ్. 16 గోసలు, సొంత గవురుమ్ ఆనన్త ఆసల్ కేనె తవుల గే, ఒత్తయ్ కిచ్చొ ముద్దొ తయె నాయ్, గొడ్డల్ తయెదె, చి మాన్పుల్ ఎత్తి పాపుమ్ ఇండుక అలవాట్ జవుల.

17 గని పరలోకుమ్ తెంతో అయ్లి గ్యానుమ్, ప్రబుచి సుద్ది తెన్, సేంతుమ్ బుద్ది తెన్, మెత్తన బుద్ది తెన్, సొంత ఇస్టుమ్ జర్గు కెరుక ఒగ్గర్ నే తతె, వేర మాన్పుల్చి కోడు మరియాద తెన్ నూన్తి బుద్ది తెన్ తా, కిచ్చోయ్ ఉప్రమెన్సు నెంతె తయెదె. 18 అన్నె, పున్నిమ్ కేనె పలితుమ్ దెరెదె మెలె, సేంతుమ్ కెరయ్త మాన్పుల్చి అత్తి సేంతుమ్చి బీ గలిలిన్తెయ్ పలితుమ్ దెరెదె.

* 3:12 3:12 అంజూరుమ్ రూకు బొడ్డ రూకు రితి తయెదె. † 3:15 3:15 1:14 దెక.

4

దేముడు సంగిలి రితి ఇండుక

1 తుమ్చితె తగుల్ జతిసి, జట్టి జతిసి కేనె తెంతో జెతయ్ గే తుమ్ ఉచర. కేనె తెంతో మెలె, తుమ్చి ఆగుతె జట్టి జత ఆసల్ తెంతోయ్.

2 కిచ్చొ జలెకి ఆస జతను, చి జా దొర్కు నే జలె, అన్నెక్లోక మార్తను. దస గోసల్ తెన్ తత్తను, గని తుమ్ ఆస జలిసి దొర్కు నెంజె, చి గొడ్పుల్ తగుల్ జతె తత్తను. కిచ్చొక తుమ్క దొర్కు జలిసి దొర్కు నెంజె మెలె, దేముడుక పుసున్ నాయ్. 3 నెంజలె, పుసిలెకి, దొర్కు నెంజె. కిచ్చొక మెలె, గర్చి బుద్ది తెన్ పుసితను. మెలె, తుమ్చి పెట్టిచ ఆసల్ జర్గు కెరన్కయ్ ఉచర పుసితను.

4 కేన్ జవున్ తేరబోద మున్నున్క ముల దా లంజె జలి రితి, తుమ్ దేముడుక ముల, ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దితె గెచ్చు అస్సున్! ఈంజయ్ లోకుమ్చి దనుమ్క ఆస జతిసి దేముడుక విరోదుమ్ జతయ్ మెన నేన్ను గే? జాకయ్, ఈంజయ్ లోకుమ్చి పచ్చెన కో గెతయ్ గే, దేముడుక విరోదుమ్ సుదొ జతయ్.

5 * "అమ్ మాన్సుల్చి పెట్టి జో దిలి ఆత్మ జోకయ్ నిదానుమ్ తవున్ మెన జోచి ఆస" మెన అగ్గె తెంతో దేముడుచి కొణాతె రెగ్గ అస్సె. జా కోడు ఆరి ఒత్త అస్సె మెన ఉచర్తను గే?

6 అన్నె, అమ్ వేర ఆసల్ నే జతి రితి ప్రబు అమ్క దయ కెర దొర్కు జలి తోడు తయెదె. జాకయ్, దేముడుచి కొణాతె అన్నె కిచ్చొ రెగ్గ అస్సె మెలె,

+ "గవురుమ్ ఉచరంతసక దేముడు దూరి కెర్తయ్,

గని కో దాక్ కెరనుల గే, జోవయింకయ్ జోచి దయచి తోడు మెన రెగ్గ అస్సె. 7 జాకయ్, దేముడుచి తెడి జా, దాక్ కెరన జోవయింక ఇస్టుమ్ రితి ఇండుక తుమ్ కోర్ప జా. దన్నె జలదు మెలె, సయ్తాన్ పాసి అయ్లి రితి జా జోచి బుద్ది సికడుక జవున్ కిచ్చొ వేర అల్లర్ కెరుక జవున్ ఉచర్లె, జోక "ఉట్ట గో!" మెలె, జో ఉట్ట నిగెదె.

8 దేముడుక పాసి జా, చి జో తుమ్కయ్ పాసి జెయెదె. తుమ్ పాపుమ్ కెర్లన తుమ్చి ఆత్మచ అత్తో సుద్ది కెరన. తుమ్ దొన్ని మెన్సుల్ తిలన, తుమ్చి పెట్టి ఎక్కి ప్రబుచయ్ జా జోచి సుద్ది జా, జోక ఎక్కి నిదానుమ్ జా. 9 తుమ్చి కమొచి పాపుమ్ ఉచరన పెట్టి బాద సేడ, లాజ్ జా దుకుమ్ జా ఏడ, దస కమొ ముల. పాపుమ్ కమొచి ఆగుక ముల్లి బుద్ది జా తుమ్ ఏడ. పాపుమ్ కమొచి సర్ల ముల్లి బుద్ది జా తుమ్ దుకుమ్ జా. 10 దేముడుచి మొక్కె దాక్ కెరన, చి జో తుమ్క టీవడెదె. †

మాన్సుల్క తీర్పు నే కెరుక 11 బావుడ్లు, ఎక్కిలోచి రిసా అన్నెక్లో దూసుప కెర్త తీర్పు కొణా లట్టబా నాయ్. అన్నెక్లోచి రిసా దూసుప కెర్త తీర్పు కొణా కో లట్టబుల గే, దేముడు దిలి కీఆగ్గుక కి దూసుప కెర తీర్పు కెర్తయ్. దేముడుచి ఆగ్గుచి ఉప్పిలి తుమ్ తీర్పు కెర్తను జలె, జోచి ఆగ్గు రితి ఇండున్ నాయ్, గని జోచి ఆగ్గుచి కంట వెల్లో కెరనుక ఉచర్లి రితి జతను. 12 * మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి ఆగ్గుల్ దెఱోసా తీర్పు కెర్లొసా ఎక్కిలోయి. అన్నె కోయి నాయ్. రచ్చించుప కెరుక

* 4:5 4:5 నిర్గుమకాండుమ్ 20:5-6. † 4:6 4:6 సామెత్ 3:34. ‡ 4:10 4:10 పేతురు రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 5:5-10. § 4:11 4:11 ముక్కిమ్ జలి ఆగ్గు జలె, ఎత్తి, అదికారుమ్ తిలో దేముడుక చి అన్నె మాన్సుల్క ప్రేమయ్ కెర్తెసి. మత్తయ్ 22:37-40, మార్కు 12:30, 31, 33 చి లూకా 10:27. యాకోబు 2:8 కి దెక. * 4:12 4:12 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొణా ఎత్తి, బైబిల్తె అగేచి పాచే పుస్తకుమెతె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమెతె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె.

నానెనుమ్ కెరుక అదికారుమ్ తిలోసా. ఎక్కిలోక అన్నెక్లో తీర్పు కెరుక తూమ్ కొన్న!

అమ్చి బత్తు దేముడుచి అత్తి అస్సె

13 అల్లె, “ఆజి గే కలిక గే పలాన్ పట్టుముతె గెచ్చు వెర్నెక్ క రోజుక బియ్యార్ కెర కెర లాబుమ్ కెరనుమ్దె” మెన జవున్ తుమ్ దయిరిమ్ ఉచర్తన జాగర్త ఉచర. 14 కలిక కిచ్చొ జర్లు జయెదె గే నేన్ను. తుమ్చి బత్తు కీసిచి? తుమ్ కీసి జస్తె మెలె, గాందుచి రితి జా, కెయ గే డీస, గడియయ తా, అన్నె డీసున్ నాయ్. 15 నాయ్, సొంత సెక్కిక దస్సి దయిరిమ్ నే జతె, తుమ్ కిచ్చొ ఉచరుక చెంగిల్ మెలె, “ప్రబు సెలవ్ దిలె జిమ్దె, చి ఈంజ జా కామ్ కెరుమ్దే” మెన. 16 అప్పె తుమ్ కీసి జతను మెలె, తుమ్చి సొంత సెక్కిక సంపజా, దయిరిమ్ గవురుమ్ ఉచరంతను. దస్సి సొంత సెక్కిక దయిరిమ్ గవురుమ్ ఉచరంతిసి తప్పు. 17 జలె, కిచ్చొ కెర్లె కీసి ఇండిలె చెంగిల్ గే కో జాన జానయ్ దస్సి నే కెర్లె నే ఇండిలె, జో మాన్సుక జా తప్పు పాపుమ్ జతయ్.

5

మాన్సుల్క మోసిమ్ కెర్లెన్చి రిసా తీర్పు

1 అల్లె, తుమ్ సొమ్సార్లు కో జలెకు, పాసి జెత తుమ్క లాయిత కన్నల్చి రిసా తుమ్ ఏడుక దెర. 2 తుమ్చి సొమ్సారుమ్ కువ గెచ్చు అస్సె, తుమ్చ పాలల్క నుస్సి కా గెల అస్సె, 3 తుమ్చి బజార్ సామన్, వెండి సామన్క చెద్ద కా గెల అస్సె. తూమ్ కి పాడ్ జతిన్క ఈంజ సామన్ ఎత్తి కువిలిసి చెద్ద కా గెలిసి రుజ్జు జయెదె. కిచ్చొ రుజ్జు మెలె, ఈంజ నానెనుమ్ ఆగి డడ్డిల్ రితి తుమ్చి ఆగ్గేక కి కా గెలెదె. దస్సి, ఆకర్

దీసల్చి రిసా ఈంజ సిచ్చు సంపాదన కెరన అస్సున్. ఆకర్క దస్సి సిచ్చు జస్తె.

4 ఆదె, తుమ్చి బుయిచి పంటో లాయిల కూలి మాన్సుల్చి కూలి డబ్బుల్ తుమ్ మోసిమ్ కెర తియన్లదు. జా కూలి డబ్బుల్ కేక గల తుమ్క నింద సంగితయ్. జా పంటో లాయిలనచి ఏడుక ఎత్తిక విలువ కెర్లొ పరలోకుమ్చొ ప్రబు నూన అస్సె. 5 ఈంజయ్ లోకుమ్తె సుక్కుమ్ తెన్ తుమ్చి పెట్టి ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి జియ అస్సున్. ‘కండుక’ మెన తుమ్ బెయిలల్ గొర్లెల్ గట్టక కీసి బలుమ్ కెర్తను గే, దస్సి, మొర్తి సిచ్చు కతి రిసా తుమ్క తుమి బలుమ్ కెరన అస్సున్! 6 పాపుమ్, సత్తిమ్చ మాన్సుల్క నిందల్ కెర మార అస్సున్. తుమ్క జేవ్ జబాబ్ నే దెతె తుక్లె అస్సి.

యేసు అన్నె జెతె ఎదక నిదానుమ్ తెన్ రకుక

7 జలె, బావుడ్లు, ప్రబు అన్నె జెతె ఎదక తుమ్ నిదానుమ్ తా రక. ఈందె, రయ్తు బి గల తిలె, తొలి పాని ఆకర్ పాని వెట పంటో పికిత్ ఎదక, ఈంజ లోకుమ్చి జా విలువచి పంటో లాయితి సమయుమ్ జెతె ఎదక బమ్మ నెంతె, జో రయ్తు రకెదె. 8 తూమ్ కి దస్సి నిదానుమ్ తెన్ రక. నిజాచి, తుమ్చి ఆత్మతె డిట్టుమ్ జా. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు అన్నె జెతికయ్ సమయుమ్ పాసి జా అస్సి.

9 ఎక్కిలోచి రిసా అన్నెక్లో నిందల్ ఉచర నాయ్, చి ప్రబు తుమ్కయ్ నిందల్ కెరుక తయె నాయ్. ఓదె, ఈంజ లోకుమ్చి గుమ్ముమ్ ఒత్తల్తో మెలి రితి తీర్పు కెర్లొసా జతో జో ప్రబు టీవ, మాన్సుల్క పరిచ్చు కెర తీర్పు కెరుక మెనయ్ రకితయ్.

10 బావుడ్లు, బాదల్ ఓర్పుప జితిన్చి నిదానుమ్చి రిసా తుమ్క రుజ్జు తంక మెలె, దేముడు ప్రబుచి నావ్ తెన్ జోచ కబుర్లు సూనయ్ల పూర్లుల్చి రిసా

తుమ్ ఉచ్చర. జోవయించి నిధానుమ్ దెక, తూమ్ కి దస్సి నిదానుమ్ జా. 11 ఈందె, జోవయింతె కో నిదానుమ్ తా గెల గే, 'జోవయింకయ్ చెంగిలి' మెన సంగితనుమ్. * యోబు పూర్ణుమ్చో ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ సేడ్లె కి, జో నిదానుమ్ తా గెలిన్చి రిసా సూన అస్సున్. జో యోబు నిదానుమ్ తతికయ్, దేముడు జర్గు కెర్లిసి, కస్కారుమ్ దెకిలిసి, రచ్చించుప కెర్లిన్చి రిసా సూన అస్సున్, గెద. దస్సి, తూమ్ కి దేముడుచి దయ దెక అస్సున్.

ఒట్టు నే గలనుక

12 ముక్కిమ్క, బావో, పరలోకుమ్చి సాచి జవున్, బుయిచి సాచి జవున్, కిచ్చోచి సాచి జలెకి ఒట్టు గలన నాయ్. 'నాయ్' మెనుక జలె, 'నాయ్' మెన. 'ఎఁ ఎఁ' మెనుక జలె, 'ఎఁ ఎఁ' మెన. దస్సి, ఒట్టు నే గలంతె రితి సత్తిమి సంగ.

13 తుమ్తె కో కిచ్చో జవున్ అల్లర్ సేడ అస్సె జలె, ప్రార్దన కెర్ను. తుమ్చితె కక్క సర్ద అస్సె గే, ప్రబుచి గవురుమ్ గాయును. 14 తుమ్చితె కక్క జోర్ణో గే జబ్బు గే అస్సె జలె, ప్రబుక నంపజలసచి సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్క బుకార్డు, చి జేవ్, ప్రబుచి నావ్ తెన్, జా బాద తిలోసాచి తేల్ నువ, జోచి రిసా ప్రార్దన కెర్దు. 15 ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ తిలి ప్రార్దన, జా బాద తిలోసాక రచ్చించుప కెరెదె, చి ప్రబు జోక చెంగిల్ కెరెదె. అన్సె, జో బాద సేడ్లిసి కిచ్చో జవున్ జో కెర్లి పాపుమ్చి రిసాచి జలె, జా పాపుమ్ కి జోక చెమించుప జయెదె. 16 జాకయ్, తుమ్ కెర్ల పాపల్ ఎక్కిలోచి మొక్కె అన్నెక్కో ఒప్పున, ఎక్కిలోచి రిసా అన్నెక్కో ప్రార్దన కెర, తుమ్చ బాదల్ ప్రబు చెంగిల్ కెర్తి రితి, తుమ్క జో చెంగిల్ దెతి రితి. ప్రబుక సత్తిమ్ నిదానుమ్ తిలో మాన్సు ప్రార్దన కెర్లె, జా ప్రార్దన జలె కామ్

కెర్తయ్. 17 † ఏలీయా పూర్ణుమ్చో జలె, అమ్చో రితో మాములుమ్ మాన్సు, చి "పాని పెటన్ నాయ్" మెన జా సుట్టు ఎక్కి మెన్సు తెన్ ప్రార్దన కెర్తికయ్, తిన్ని వెర్సుల్ సొప్పు జోన్సో పూర్తి జా దేసిమి పాని పెటన్ నాయ్. 18 తెదోడి అన్నె ప్రార్దన కెర్లన్, చి ఆగాసుమ్ తెంతో పాని పెట్టి, చి ఈంజ బూలోకుమ్తె పలితుమ్ అన్నె దెర్లి.

19 బావుడ్లు, సత్తిమ్ ముల కో జలెకు పాపుమ్త ఉట్ట గెచ్చ తయెదె జలె, జోక కో సత్తిమ్ వాట్ అన్నె దెకవ ఆనుల గే, 20 జో కిచ్చో జానున్ మెలె, జో పాపుమ్ కెర్లొసా పాపుమ్ వాటు అన్నె నే గెతి రితి జోక కో సత్తిమ్తె అన్నె కడ ఆనుల గే, మొర్నుతె జో మాన్సు నే గెతి రితి జోక రచ్చించుప కెర తమ్దె, చి జోచ ఒగ్గర్ పాపల్ చెమించుప జతి రితి అవ్కాసుమ్ దొర్కు కెర తయెదె.

* 5:11 5:11 యోబు పుస్తకమ్ దెక. † 5:17 5:17 రానల్ మొదోల్ పుస్తకమ్ 17:1, 18:41-45.

పేతురు రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తమ్ బారిక్ జలో పేతురు రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తమ్

1 యేసుక్రీస్తు బారికి జలో పేతురు, పొంతు, గలతీయ, కప్పదొకియ, ఆసియా చి బితునియ ప్రదేసిమ్లుతె సొంత టాన్ నెంజిల వేర వేరతెచ తిల నంపజలన్క, రెగిడ్లి ఉత్తమ్.

2 యేసుక్రీస్తుచి ఇస్తుమ్ రితి తుమ్ ఇండుక మెన, జోచి సుచి జలి లోయిక తుమ్చి పాపుమ్ వుంచి జంక మెన, అబ్బొన్ జలో దేముడు * అగ్గె తెంతొ ఉచర తుమ్క నిసాన అస్సె, చి దస్సి జతి సెక్తి తుమ్క తంక మెన, తుమ్ జోచయ్ మాన్సుల్ జంక మెన, తుమ్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సుద్ది కెర అస్సె. జలె, ప్రబుచి దయ, జోచి సేంతుమ్ తుమ్క కొత్తు. నెంజితె తవున్.

దేముడు దిలి రచ్చనచి రిసొచి దయిరిమ్

3 అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచొ దేముడు అబ్బొన్క జొబర! జోచి ఎదివాట్ దయక, అమ్క నొవర్ జెర్వువ అస్సె. యేసుక్రీస్తు మొర్ను తెంతొ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిన్చి రిసొ ఆమ్ కి అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట పరలోకుమ్తె గెచ్చుమ్దే మెన 4 జీవుమ్ తెన్ బెద తిలి ఆనతె అమ్క నొవి జెర్వున్చి రిసొ, నే గార్ జతి, కల్లి నెంజిలిసి పరలోకుమ్తె తుమ్క దేముడు దిలి వాట తుమ్క రకితయ్. 5 ఆకర్ దీనల్క పూర్తి డీసుక తెయార్ తిలి రచ్చన తుమ్క నే పిట్టుక మెన, దేముడు ప్రబు జోచి సెక్తిక తుమ్చి నముకుమ్ వాట్ తుమ్క తోడ్ అస్సె.

6 ఆకర్ దీనల్చి రచ్చనచి రిసొ తుమ్ సర్ల తెన్ జతసు. గని రకుమ్ రకుమ్చ కస్తుమ్ తెన్ అప్పె ఇదిల్ క్కాల్ముక తుమ్క దుకుమ్ జయెద్దె. 7 జేవ్ అర్ల సేడ్డిన్తె కిచ్చొ లాబుమ్ మెలె, తుమ్చి నముకుమ్క సత్తిమ్చి గే నెంజె గే తుమ్ జేవ్ అర్ల సేడ్డిన్తె డీనెదె. బజర్క 'సత్తిమ్చి గే నెంజె గే' మెన రుజ్జు తంక మెలె, జేవ్క ఆగితె పరిచ్చ కెరుల. బజార్ జలె, విలువ జలెకి పాడ్ జతి వస్తువ. జలె, తుమ్చి నముకుమ్ బజర్చి కంట ఒగ్గర్ విలువ, చి జా పరిచ్చ జలె, జీనె, యేసుక్రీస్తుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి గవురుమ్ పూర్తి డీస్తి ఆకర్ దీన్క జా తుమ్చి నముకుమ్క 'సత్తిమ్చి' మెన, జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె గవురుమ్తె తుమ్క జో వాట దెయెద్దె. 8 జోక తుమ్ సొంత అంకిబొ తెన్ నే దెకిలెకి, జోక ప్రేమయ్ అస్సున్. జోక అప్పె దెకుక నెంజిలె కి, జోక నంపజా అస్సున్, చి మాన్సు అర్దుమ్ కెరుక నెత్తిర్తి పరలోకుమ్చి ఎదివాట్ సర్లసంతోసుమ్ తుమ్చి పెట్టి బెరయ్ అస్సె. 9 తుమ్చి జా నముకుమ్చి రిసొ, తుమ్చ ప్రాసుమ్క రచ్చన తుమ్క దొర్కు జా అస్సె.

10 తుమ్క దొర్కు జతి ఈంజ రచ్చనచి రిసొచ దేముడుచ కబుర్లు పూర్లుమ్ సంగిలన, ఈంజయి రచ్చనచి రిసొ ఒగ్గర్ పుసితె తిల. 11 కిచ్చొ పుసిల మెలె, "అమ్చి పెట్టి క్రీస్తుచి ఆత్మ సంగిల జో సేడుక తిల బాదల్ జో పడ్డొక గవురుమ్ జంక తిలిసి కేన్ సమయుమ్క జర్లు జంక, కీసి సమయుమ్క జర్లు జంక అస్సె?" మెన పుసిల. 12 దేముడు జోవయింక దెకయ్లన్. కిచ్చొ దెకయ్లన్ మెలె, జేవ్ జా కబుర్ సంగితి సేవ కెర్తిక జోవయించి రిసొ నాయ్, గని తుమ్చి

* 1:2 1:2 రోమియుల్ 8:29-30, ఎఫెసు 1:5, 11-12 చి తీతు 1:1 దెక.

రిసాయి మొన దేముడు జోక దెకయలన్†. జా సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ రచ్చించుప జతిన్చి రిసా, పరలోకుమ్ తెంతో తెద్రయలి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి తెడి, తుమ్క సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్ల మాన్సుల్చి అత్తి జానయతెయ్. జా సుబుమ్ కబుర్తె తిలిసి ఎత్కి పూర్తి అర్లుమ్ కెరనుక పరలోకుమ్చ దూతల్ కి ఒగ్గర్ ఆస తెన్ అస్తి.

దేముడుచి సుద్దిచి రితి ఇండ

13 జలె, ప్రబు జలో యేసుతెచి రచ్చున తుమ్కయ్ దొర్కు జలి రిసా, తుమ్చ మెన్సు తుమ్ డిట్టుమ్ కెరన, నే మచ్చిల్ రితి, ముద్దో కెరన, తెలిచి తా, జో అన్నె ఉత్ర జా జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి గవురుమ్ పూర్తి డీస్తి ఆకర్ దీసిచి రిసా ఆస తా, తుమ్క దెతి దయచి రిసా ఉచర, జా రచ్చున కచితుమ్ దొర్కు జతి రితి పూర్తి దయిరిమ్ జా, జయ్యి నముకుమ్ పూర్తి డిట్టుమ్ దెరన. 14 జో ప్రబుచి ఇస్టుమ్ నిదానుమ్ కెర్ల బోదల్ జా, తుమ్ అగ్గె నేన్లి పొదిచ తిల ఆగ్చి గార్ ఆసల్ రితి తుమ్ ఇండ నాయ్. 15 తుమ్క నిసాన బుకార్లొసా కీసి పూర్తి సుద్ది అస్సి గే, తుమ్ కి కిచ్చో కామ్తె కి కెయక తెయక దస్సి సుద్ది తెన్ ఇండ. 16 దేముడుచి కొడొతె, †“ఆవ్ కీసి సుద్ది అస్సి గే, తుమ్ కి ఇసి సుద్ది తంకయ్” మెన రెగిడ్లన్.

17 కక్కయ్ మొకమాటుమ్ నే దెకితో, ఎత్కి మాన్సుక జేవ్ కెర్ల కమొ కొల్లి తీర్పు కెర ‘చెంగిల్’ గే ‘గార్’ గే సంగితోసాక

‘అబ్బో’ మెన ఉంక్రయ్తను జలె, ఈంజ తుమ్చి సీసాంత టాన్ నెంజిలిన్తె తుమ్ గడియ జితె పొది జోవయించి మరియాద దెకయ్తి రితి జాగర్ల తెన్ నిదానుమ్ ఇండ.

18 తుమ్చ పూర్లుల్ దిలి అగ్గెచి కామ్క నెంజిలి ఇండుక తెంతో, తుమ్ విడ్లల్ జంక మెనయ్ దేముడు ప్రబు తుమ్క నెతోవల్లొ మెన జాన్సు. కీసి నెతోవల్లొ మెలె, వెండి గే బజార్ గే దన పాడ్ జత పస్తువల్ దా గెనె నాయ్, 19 గని కిచ్చో గార్ నెంజిలి కిచ్చో మచ్చల్ సర్లల్ నెంజిలి గొరెక బలి దిలి రితి జోచో పుత్తున్ జలో క్రీస్తుచి లోయి *నుచ దిలన్. 20 ఈంజ లోకుమ్ జెర్మిన్ నే జితె అగ్గె తెంతో దేముడు అబ్బోసి “క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్లొసాక తెద్రయిందె” మెన నిసాన్ల తిలన్, గని కెయ క్రీస్తు బార్ జలన్ మెలె, తుమ్చి రిసాయి ‘రచ్చించుప జతు’ మెనయ్ ఈంజ ఆకర్ నమయమ్తెయ్ బార్ జలన్. 21 క్రీస్తుచి రచ్చున నజన తా జోచి తెడి దేముడుచి ఉప్పిరి తుమ్చి నముకుమ్ తీయ అస్సున్. “జో రచ్చించుప కెరెదె” మెన, జోచి ఉప్పిరి దయిరిమ్ జా అస్సున్. మెలె, క్రీస్తుక జో మొర్ను తెంతో జియడ గవురుమ్ కెర్లొచి రిసా, తుమ్చి నముకుమ్ తుమ్చి దయిరిమ్ దేముడుచి ఉప్పిరి అస్సి.

22 జలె, దేముడుచి సత్తిమ్ కోడు దెరన జా కోడ్ రితి ఇండుక ఒప్పున తుమ్చి ఆత్మక సుద్ది కెరన అస్సున్, చి దస్సి జా తిలె, కిచ్చో మాయ నెంతె తుమ్ ఏక్ బావొక అన్నెక్లొ ప్రేమ కెరుక జయెదె. జాకయ్, తుమ్చి పెట్టి పూర్తి నిదానుమ్

† 1:12 1:12 మెలె, జేవ్ పూర్లుల్చి కాలుమ్ నాయ్, గని పడ్డొ అయలనచి కాలుమ్ యేసు బార్ జంక తిలి, చి ఎక్కి యూదుల్ నాయ్, గని యూదుల్ నెంజిలన కి యేసుచి తెడిచి రచ్చున నజనుక ఈంజయ కాలుమ్ అవ్కానుమ్ దొర్కు జలి. రోమియల్ 11:11, 25, గలతియల్ 3:8, 9, 14, ఎపెసు 3:6, చి పేతురు రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 1:20 దెక. ‡ 1:16 1:16 లేవీయకాండుమ్ 11:44-45, 19:2, 20:7. § 1:17 1:17 జేవ్ నంపజలన వేర వేరతె నంపజలన నెంజిలనతె జితె తిల, పడ్డొ ‘సాంత టాన్ నెంజిలిన్’ మెలన్క అన్నె కిచ్చో అర్లుమ్ తయెదె మెలె, పరలోకుమ్ నంపజలనచి సాంత టాన్ జయెదె, చి రిసా బూలోకుమ్క ‘అమ్చి సాంత టాన్ నెంజి’ మెనుక జయెదె. కొరింథిల్క పవులు రెగిడ్లి దొస్సి నంబర్ ఉత్తమ్ 5:1-2, వీలిప్పియల్ 3:20, ఎబ్రీయల్ 11:9, 10, 13. * 1:19 1:19 యోహాను 19:17-37, ముక్కిమ్క 34, 37. లూకా 22:44, మత్తయి 26:28, లూకా 22:30, యోహాను 6:53-56.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమయ్ కెర. ²³ తుమ్ నొవర్ జెర్మ అస్సున్. జా నొవర్ జెర్మన్ జలిసి నాసెనుమ్ జతి బి గలిలిసి నెంజె, గని జీవ్ తిలి, కెయక కి తా గెతి దేముడుచి కోడు తెన్ ఈంజ జెర్మన్ తుమ్ జెర్మన్ జలదు. ²⁴ దేముడుచి కోడుతె జో రెగ్గవ తిలి రితి,

†“ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్తి చివ్వరచి రితి జతతి, జోవయించి గవురుమ్ చివ్వరచ పుల్లోచి రితి జతయ్.

జా చివ్వర వాడువ జతయ్, జేవ్చ పుల్లో సుకా గెచ్చ గెస్ర గెతతి.

²⁵ దేముడుచి కోడు, మాత్తుమ్, కెయక తెయక తా గెచ్చాదె” జలె, జీవ్ దెతి తా గెతి జోవయించి కోడు కిచ్చొ మెలె, తుమ్క బోదన కెర్లి సుబుమ్ కబుర్.

2

1 జాకయ్, దేముడు చెంగిల్ సుదొ మెన తుమ్ చక దెక తిలె, కుస్సిదుమ్ ఎత్తి, మోసిమ్బుద్ది ఎత్తి, మాయబుద్ది ఎత్తి, గోస జతిసి ఎత్తి, దూసువ కెర్లిసి, గోస లట్టబ్బిసి ఎత్తి తుమ్తె తెంతొ వెంట గెల. ² తుమ్చి రచ్చనతె వడ్డితి రిసా, నొవర్ జెర్మిల బోదల్ రిత జా, కిచ్చొ వేరచి నే బెదిలి సత్తిమ్ తిలి దేముడుచి కోడు జలి ఆత్మయి దూదుక తుమ్ ఆన జా తంక. ³ జాకయ్, జా దయచి రచ్చనతె తుమ్ డిట్టుమ్ జా తా.

4 మాన్సుల్ నెసిలో గని దేముడుచి మొక్కె గవురుమ్ తిలో విలువ జలో జీవ్ తిలో, జీవ్ దెతో *పత్తె తుమ్ జా. ⁵ జోతె అయ్లె, తూమ్ కి జీవ్ తిల పత్తల్ రిత జా, ప్రబుచి ఆత్మతె గేర్ బెద బందితి

రితి సుద్ది తిల పూజర్లు జా, దేముడుచి సేవతె బెద, జో యేసుక్రీస్తుచి తెడిచ దేముడు మెన్సితె ఆత్మ బలుల్ దెతన జస్తె. ⁶ దేముడుచి కొడొతె

†“ఈందె, సీయోనా డొంగ్రుతె, ఏక్ పత్తుర్క టీచడ్డసి.

అంచి గేరుక బోడిపత్తుర్ జో జా, ఎత్తిక ఆదారుమ్ జయెదె.

జో ఆవ్ నిసాన్లో గవురుమ్ కెర్లో, అంక ఒగ్గర్ విలువ జలోసా జయెదె.

జోవయింక కో నంపజవుల గే, కచితుమ్ జేవ్ అంచి మొక్కె లాజ్ జంక

నాయ్” మెన రెగ్గ అస్సె. ⁷ జాకయ్, తుమ్ నంపజలనక జో విలువ జతయ్. గని నంపనెంజలనక జో కిసి జతయ్ మెలె, దేముడుచి అన్నెక్ కోడుతె అస్సె. కేన్ కోడు మెలె,

‡“ ‘కామ్క నెంజె’ మెన కిబందిలన జో ఏక్ పత్తురు పిట్టవుక మెన ఉచర్లె కి, జొయ్యి పత్తురు బోడిపత్తుర్ జయి అస్సె”

మెన రెగిడ్డిసి. ⁸ అన్నెక్ కి, *“నంప నెంజలన పిసిర్తో పత్తురు జో జయెదె, జోవయింక సేడయ్తో సాప్ర జో జయెదె”

మెన రెగిడ్డిసి. ఈంజ కోడు కిసి నెరవెర్పువ జతయ్ మెలె, ‘జర్లు జయెదె’ మెన అగ్గె తెంతొ దేముడు సంగిలి రితి, జోవయించి కోడు నే నూన్లి రిసా జేవ్ నే కెర్లి రిసా వాట్ పిట్టవన్తతి. జయి జోవయించి తీర్పు.

⁹ గని తుమ్క, దేముడు కిసి దెకితయ్ మెలె, ‘ఆవ్ నిసాన్లి సెకుమ్చ’ మెన, ‘అంచి రాజిమ్చ †పూజర్లు’ మెన, ‘అంచి సుద్ది తిల జాతి’ మెన, ‘అంచ

† 1:24 1:24 యెనయా 40:6-8. * 2:4 2:4 యేసుక్రీస్తుచి రిసా సంగితయ్. లూకా 20:17-18, మత్తయి 21:42-44, మార్కు 12:10, రోమీయుల్ 9:32-33. † 2:6 2:6 యెనయా 28:16. ‡ 2:7 2:7 క్షిరసలు 118:22. § 2:7 2:7 ‘దేముడుచి గుడి బందిలన’ మెలె, జోవయింక నంప నే కెర్ల యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెర్ల యూదుల్చ సికడ్డన, జేవ్, గని యేసుక ‘జొయ్యి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెర్వయ్లో క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్లొసా’ మెన ఒప్పునుక నెసిల, మార్గ. మత్తయి 21:42-46 దెక. * 2:8 2:8 యెనయా 8:14. † 2:9 2:9 డీసయ్లిసి 1:6 దెక.

† 1:24 1:24 యెనయా 40:6-8. * 2:4 2:4 యేసుక్రీస్తుచి రిసా సంగితయ్. లూకా 20:17-18, మత్తయి 21:42-44, మార్కు 12:10, రోమీయుల్ 9:32-33. † 2:6 2:6 యెనయా 28:16. ‡ 2:7 2:7

క్షిరసలు 118:22. § 2:7 2:7 ‘దేముడుచి గుడి బందిలన’ మెలె, జోవయింక నంప నే కెర్ల యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెర్ల యూదుల్చ సికడ్డన, జేవ్, గని యేసుక ‘జొయ్యి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెర్వయ్లో క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్లొసా’ మెన ఒప్పునుక నెసిల, మార్గ. మత్తయి 21:42-46 దెక. * 2:8 2:8 యెనయా 8:14. † 2:9 2:9 డీసయ్లిసి 1:6 దెక.

సొంత ప్రజల్లో మొనయ్యే జో దెకితయ్. అందరే తెంతో తుమ్మక బుకారా కెర, జోచి పరలోకుమ్మచి ఉజిడతె గవురుమ్మతె బెదయ్లో యేసు ప్రబుచ ఒగ్గర్ వెల్లో కమొచి రిసా తుమ్ సాచి నూనవుక మొనయ్ తుమ్మక దస్సి నిసాన అస్సి. 10 అగ్గె తుమ్ 'దేముడుచ మాన్యుల్ ఆము' మొననుక నెతిర్లదు, గని అప్పె దేముడుచ ప్రజల్ జా అస్సన్. అగ్గెయి తుమ్మక కన్కారుమ్ దొర్కు జయె నాయ్, గని అప్పె దేముడు తుమ్మక కన్కారుమ్ దెక రచ్చించుప కెర అస్సి.

11 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, తుమ్మక ఆవ్ కిచ్చో బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, తుమ్ గడియ తుమ్మచి సొంత టాన్ నెంజిలినతె అస్సన్. జలె, ఈంజ తుమ్మచి సొంత టాన్ నెంజిలినతె తుమ్ జితె తా, తుమ్మచి అత్తుచి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్త ఈంజ లోకుమ్మచి ఆగుచ ఆసల్ జర్గు నే కెర్తి రితి, తుమ్ ముద్దొ కెరన. 12 దేముడుక నేన్ల యూదుల్ నెంజిల ఒత్తచ మాన్యుల్తె తా తుమ్ చెంగిల్ బుద్ది తెన్ ఇండ, చి జోపయింతె ఏక్ వేల కో గే తుమ్మక 'తప్పుల్ కెర్తన' మొన దూసుప కెర్లె, తుమ్ సత్తిమ్ ఇండితిన్చి రుజ్జు జేవ్ దెకిలె, ప్రబు తీర్పు కెరుక జెతి దీసిక తుమ్మచి రిసా దేముడుక గవురుమ్ కెరుల.

అదికారుల్క మరెయాద దెకుత్

13 ప్రబుచి మరెయాద టీవడ్డి రిసా, ఈంజ లోకుమ్మచో ఎత్తి అదికారిక తుమ్ మరెయాద దెక. దేసిమ్క వెల్లో జా ఏలుప కెర్లొసాక కి, 14 'నేరిమ్ కెర్తనక సిచ్చ కెర్తు' మొన జవున్ 'చెంగిల్ కెర్త మాన్యుల్క బవుమానుమ్ దెతు' మొన జవున్ దేసిమ్క ఏలుప కెర్లొసా తెద్రయ్ల అదికారుల్క కి తుమ్ మరెయాద దెక.

15 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ సత్తిమ్ ఇండితిన్ తెన్, నేన్ల మాన్యుల్చి వెర్రిక, తప్పు మొన తుమ్ రుజ్జు దెకవ ముద్దొ కెరుక దేముడుచి ఇస్టుమ్. 16 కీఆగ్గుల్క గొతిమాన్యుల్ జల రిత తుమ్ జియ నాయ్. దనచ నెంజున్. గని 'ఆగ్గుల్చ గొతిమాన్యుల్ నెంజుమ్, చి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జింక జయెదె' మొన తుమ్ ఉచర నాయ్, దస్సి పాపుమ్తె గెచ్చ నాయ్. గని, దేముడుచ కామ్ కెర్తన, జోచయ్ గొతిమాన్యుల్ రిత జా, జోచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండ. 17 ఎత్తిజిన్ మాన్యుల్క తుమ్ మరెయాద దెక. బావుడ్లు జల నంపజలన్క ప్రేమ దెక. దేముడుక తుమ్ బియ. దేసిమ్క వెల్లో రానొక గవురుమ్ కెర.

18 గొతిమాన్యుల్ కి జలెకి, తుమ్చ ఎజొమాన్లుక మరెయాద దెక. *మెత్తన తా కన్కారుమ్ దెకిత ఎజొమాన్లు జేవ్ జలెకి, కన్కారుమ్ నేన్లన జేవ్ జలెకి జేవ్ సంగిలి కోడు కెర. 19 కిచ్చొక మెలె, తప్పు నే కెర్లె కి, కచి గే అత్తి తుమ్మచితె కో అర్ల సేడ దేముడుచి గవురుమ్ టీవడ్డి రితి ఓర్పుప జలె, జో దేముడు జో మాన్యుక 'చెంగిలొసా చొ' మొనెదె. 20 తుమ్ తప్పు కెర్లి రిసా దెబ్బల్ కయ్లె పొది సేంతుమ్ తెన్ ఓర్పుప జలె, కిచ్చొ పున్నిమ్ నాయ్! గని, తుమ్ సత్తిమ్ కెర్లె కి సిచ్చ సేడ్డె సేంతుమ్ తెన్ ఓర్పుప జలె, దేముడు తుమ్మక 'చెంగిలచ' మొనతయ్. 21 దస్సి సేంతుమ్ తెన్ తుమ్ తంక మొనయ్ దేముడు తుమ్మక బుకారయ్ అస్సి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్మచి పాపుమ్ గెన్ను మొనయ్ క్రీస్తు బాదల్ ఓర్పుప జా, తుమ్ కి జోచ అజ్జుల్తె ఇండుక మెలి కోడు తుమ్మక జో వాట్ దెకవ అస్సి.

‡ 2:11 2:11 జేవ్ నంపజలన వేర వేరతె నంపజలన నెంజిలనతె జెతి తిల, వడ్డె 'సొంత టాన్ నెంజిలిన' మెలిన్క అస్సి కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, వరలోకుమ్ నంపజలనచి సొంత టాన్ జయెదె, చి రిసా బూలోకుమ్క 'అమ్మచి సొంత టాన్ నెంజె' మొనకు జయెదె. కొరిందిల్క పవులు రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 5:1-2, వీలిప్పయిల్ 3:20, ఎత్తియిల్ 11:9, 10, 13. § 2:16 2:16 గలతియిల్ 5:1. * 2:18 2:18 ఎవెసు 6:5-10, కొలోస్సియిల్ 3:22-4:1.

22 జో, జలె, కెయ్య కిచ్చోయ్ పాపుమ్ కెరె నాయ్. కిచ్చోయ్ మోసిమ్ కోడు లట్టబె నాయ్. 23 మాన్సుల్ జోక దూసుప కెర్లె, జోవయింక జో దూసుప నే కెర్తె తుక్లె తిలొ. జోక జేవ్ అర్ల కెర్లె కి, జోవయింక జో బియడె నాయ్, గని సత్తిమ్ తీర్పు కెర్లొ దేముడు అబ్బొన్చి అత్తి జోచి జీవ్ జో సార్ప కెర దిలన్. 24 జో యేసు సొంత ఆమ్ కెర్లె పాపల్ జోచి ఆగి వయన, సిలువతె మొర్లన్. పాపుమ్ ముల అమ్చి సొంత ఆత్మక మొర్లె రిత జా సత్తిమ్ ఇండితి రితి అమ్ జింక మెనయ్. జో యేసు కయ్ల దెబ్బలు తుమ్క చెంగిల్ కెర అస్సె. 25 తుమ్ అగ్గెయి వాట్ పిట్టవన చెదుర్పు జల మెండల్చ రిత జా తిలదు, గని అప్పె తుమ్చ ఆత్మల్ రకితొ చెంగిలొ గొవుడుతె అన్నె బుల జా అస్సన్.

3

తేర్బోదల్ బుద్ది ఇండుక

1 తుమ్ తేర్బోదల్ కి, దాక్ కెరన తుమ్చ మున్సర్లుచి అదికారుమ్క మరియాద దెక. తుమ్ దస్సి ఇండిలె, జోవయింతె సగుమ్జిన్ అప్పెచి ఎదక ప్రబుచి కొడొ రితి నే ఇండిలెకి, జోవయింక తుమ్ తేర్బొ ప్రబుచి కోడు నే సికడ్లెకి, 2 తుమ్చి సత్తిమ్చి ఇండుక, మరియాదచి ఇండుక, జేవ్ దెక దెక, ప్రబుక సంపజా, మార్పుప జవుల. 3 తుమ్ తేర్బోదలు “*సూటి కెరనుమ్దె” మెలె, మాములుమ్ డిస్టిన్క ముక్కిమ్ నే ఉచర్తె, నెండి సూటి కెరంతిన్ జవున్, బజార్ గట్ట తియంతిన్ జవున్, చెంగిల చెంగిల పాలల్ బందంతిసి గలంతిసి జవున్ తుమ్ విలువ దెక నాయ్. 4 గని, తుమ్క కిచ్చొ సూటి కెర్పు మెలె, దేముడుచి మొక్కి ఒగ్గర్ విలువ జతి, కెయ్క

నాసెనుమ్ నే జతి పేట్చి తెడిచొ మాన్సు ప్రబుచి మెత్తన బుద్ది, సేంతుమ్ బుద్ది జా తుమ్చి పెట్టి తవున్. 5 అగ్గెచ పొదులె దేముడుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిల తేర్బోదల్ జోవయింక సుద్ది తిలి ఆత్మచి సూటిక తెయార్ జా మున్సర్లుచి అదికారుమ్క మరియాద దెకితె తిల, 6 పూర్గుమ్చి సారా దస్సి మున్సున్ జలొ అబ్రాహామ్క ‘ఎజొమాని’ మెన, జోచి అదికారుమ్క మరియాద దెకితె తిలి. జోచి కోడు సూన్తె తిలి. తూమ్ కి సత్తిమ్ ఇండిలె, తుమ్ కిచ్చొక కి బమ్మ జింక నాయ్, చి జా సారాచ బోదల్ రిత జన్తె.

మున్సుబోదల్ తేర్బొక కిసి దెకుక

7 దస్సి, తుమ్ మున్సుబోదల్, తుమ్చ తేర్బొక బమ్మ నే కెర్తి బుద్ది తెన్ పొస. జోవయింతెన్ జియ తేర్బోదక తొక్కి సెక్తి తయెదె మెన చిన, తుమ్తె ఎత్తి మున్సుబోద తేర్బొక మరియాద్ దెక. జోవయింక జాకయ్ కిచ్చొక దొగుతెర ఇసి ప్రేమ దెకుక మెలె, తుమ్ ఎత్తి దొగుతెరకయ్ దేముడు జోవయింక దయక జోవయింక రచ్చున పరుమ్చి వాట దా అస్సె. తుమ్ మున్సుబోదల్ తుమ్చ తేర్బొక ఇసి ప్రేమ దెకిలె, అడ్డు నెంతె దేముడు తుమ్చ ప్రార్దనల్ సూనెదె. తుమ్చ ప్రార్దనల్క అడ్డు నే జతి రితి జోవయింక ఇసి ప్రేమ దెకుత్.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ తెన్ తంక

8 జలె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కి ప్రేమయ్ తా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కన్కారుమ్ దెక, సంపజలస ఎత్తిజిన్క బాబేన్ దెకితి ప్రేమ దెక, ముద్దు కెర, సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతె, ఎక్కి మెన్సు తెన్ తా. 9 ఎక్కిలోక అన్నెక్లొ అర్ల కెర తిలె, జో అర్ల సేడ్లొసొ అర్ల కెర్లొసొక అన్నె అర్ల కెరుక పొని. ఎక్కిలోక అన్నెక్లొ దూసుప కెర తిలె, దూసుప జలొసొ, దూసుప కెర్లొసొక

* 3:3 3:3 3:3 6:5-10, కొలొస్సియల్ 3:22-4:1.

అన్న దూసుప కెరుక పొని. జో ఎక్కిలోక జో అన్నెక్లో 'చెంగిల్ తవున్' మెన దెకున్. తుమ్క దేముడుచి దయ దొర్కు జవున్ మెనయ్ తుమ్ ఇని ప్రేమయ్ ఇండుక మెనయ్, తుమ్క జో నిసాన అస్సె.

10 పూర్గుమ్ దేముడుచి కొణాతె రెగ్గయ్లి రితి,

† "సర్ల తెన్ జింక చి చెంగిలి సమయుమ్ దెకుక మెన

కో జలెకు ఇస్తుమ్ జయెదె గే,

జోవయించి చోండి కిచ్చొ గర్చి నే లట్టబ్బి రితి,

జోవయించ ఒట్టొ కిచ్చొ మోసిమ్ నే లట్టబ్బి రితి దెకన్ను.

11 దసా మాన్సు పాపుమ్ దూరి కెరన సత్తిమ్ ఇండును,

సేంతుమ్ చజ సేంతుమ్ ఇండును.

12 కిచ్చొక మెలె, పున్నిమ్ ఇండితనక ప్రబు దెకెదె,

జోవయించ ప్రార్లనల్ జో నూనెదె,

గని పాపుమ్ ఇండితనక జో దెకె నాయ్, నూనె నాయ్."

13 చెంగిల్ కమొ కెర ఇండితి ఆస రితి తుమ్ ఇండిలె తుమ్క కో అర్ల కెరుల? కోయి నాయ్! 14 గని, సత్తిమ్ తుమ్ ఇండిలి రిసా ఏక్ వేల కో జలెక్కు అర్ల కెరె, దేముడు తుమ్క 'చెంగిల్' మెనెదె. దస అర్ల కెర్లనక తుమ్ బియఁ నాయ్. జోవయించి రిసా బమ్మ నే జతె,

15 'పరలోకుమ్చొ ప్రబుయి జో' మెన, తుమ్చి పెట్టి నిదానుమ్ క్రీస్తుక దెతి గవురుమ్ దాస. జో ప్రబుచి రిసాచి తుమ్చి పెట్టిచి దయిరిమిచి రిసా కో "జేవేచి సత్తిమ్క తుమ్ రుజ్జు దెకవ" మెన కెయఁ జవున్ తుమ్క పుసిలె, సరి జతి జబాబ్ దెంక తెయార్ జా తా. గని, ‡జబాబ్ దెంక జలె, బడాయ్ నెంతె మరియాద తెన్ లట్టబా. 16 అస్సె, 'సత్తిమ్' మెన తుమ్చి పెట్టి జాన్తిసి

జర్గు కెర్లి రితి తుమ్ ఇండ, చి క్రీస్తుచి తెడి తుమ్ సత్తిమ్ ఇండితినచి రిసా తుమ్క బియడ్డన దూసుప కెరె, జేవ్ కెర్ల నిందల్క 'ఆరిచ' మెన జేవ్ చినన, లాజ్ జవుల.

17 తప్పు కెర్లి రిసా సిచ్చ జతి కంట, సత్తిమ్ కెర్లి రిసా సిచ్చ జంక చెంగిలి. తుమ్ సత్తిమ్ కెర్లి రిసా సిచ్చ జంక ఏక్ వేల దేముడుచి సెలవ్ తయెదె. 18 మెలె, క్రీస్తుక దెకిలె, క్రీస్తు కి దస్సి, జో పూర్తి సత్తిమ్ తిలె కి, పాపుమ్ జలోనక 'జోవయించి పాపుమ్ గెస్సు' మెన జో మొర్లిన్ తెన్ అమ్చి పాపుమ్ పూర్తి గెచ్చవయ్ గెలన్. జా కీఎక్కి నుట్టు జో బలి జలిసి సరిపుచ్చుప జెయెదె. అమ్క దేముడు అబ్బిన్తె అన్నె కడ ఆన్తి రిసా మొర అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్లన్. ఈంజ లోకుమ్చి ఆగ్ రగుమ్క జోక మార్ల, గని జోచి ఆత్తుక దేముడు అబ్బిసి జోక అన్నె * జియడ్లన్.

19 జో మొర్లి పొది యేసు కేనె గెలన్ మెలె, బూలోకుమ్క ఎట్టొ లోకుమ్తె జేలి జల, ఆకర్ దీసిచి పరిచ్చుక సిచ్చుక రకిత ఆత్తుల్ తిలిన్తె జోవయించి ఆత్తుక జో ఉత్త గెచ్చు, దేముడు అబ్బిన్చి కోడు సాడువ కెర్లన్. 20 అగ్గయి, పూర్గుమ్ పొది, † నోవహుచి కాలుమ్తె "అంక నంపజా రచ్చించుప జతు" మెన దేముడు సిచ్చ వాయిద కెర రకిలెకి, జో నోవహు, జా ఓడ బందితె తిలి పొది జోచి కోడు నూనుక నెసిలసచ ఆత్తుల్క నుబుమ్ కబుర్ కోడు సాడువ కెర్లన్. జలె, జా ఓడతె తొక్కిజిని, మెలె, ఎక్కి అట్టు జిన్ మాన్సుల్ పానితె రచ్చించుప జలె.

21 జా సమయుమ్తె జేవ్ దస్సి పానితె రచ్చించుప జలిసి, జలె,

† 3:10 3:10 కీర్తనలు 34:12-16. ‡ 3:15 3:15 మత్తయి 10:19, మార్కు 13:11, లూకా 12:12.

§ 3:18 3:18 రోమియల్ 6:10, ఎబ్రీయల్ 7:27, 9:12, 28 చి 10:10 దెక. * 3:18 3:18 లూకా 24:39 దెక. ఆత్తు రగుమ్చి ఆగ్ తెన్ యేసు అన్నె జలన్. కొరిందల్క పవులు రెగ్గి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 15:44, వెలిప్పియల్ 3:21. చి ఎబ్రీయల్ 10:5 దెక. † 3:20 3:20 ఆదికాండుమ్ 6-9 అధ్యాయ్.

బాప్తిసుమక టాలి జతయ్. మెలె, పానితె బాప్తిసుమ జతిసి తుమ్క రచ్చించుప కెర్తి గుర్తు జతయ్. కీసి మెలె, తుమ్చి ఆగుచి ముర్కి, దొవనతిన్చి రిసా నాయ్, గని యేసుక్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి రిసా దేముడుచి మొక్కి తుమ్చి పాపుమ్ గెలి గుర్తుయి బాప్తిసుమ్ దెకయ్తయ్. ప్రబుక సంజలన జోవయిచి బుద్ది మార్పుప జా ప్రబుకయ్ గవురుమ్ కెర్తి రితి ఇండుక ఇస్టుమ్ జలిన్చి గుర్తు బాప్తిసుమ్తెయి దెకయ్తతి. ²² జలె, జో క్రీస్తు జీవ్ జా ఉట్ట కెర పరలోకుమతె వెగ గెచ్చ, దేముడు అబ్బోన్చి ఉజెతో పక్క వెస తా, †దూతల్చి ఉప్పిరి, అదికారుల్చి ఉప్పిరి, సక్తుల్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తయ్.

4

ఆగ్గక బాదల్ సేడ్లె బుద్ది చెంగిల్ జతిన్చి కోడు

¹⁻² క్రీస్తు, జలె, మాన్సుచి జోచి ఆగుతె బాదల్ సేడ్లెన్. జాకయ్, *‘అమ్ కి జోచి రితి బాదల్ సేడ ఓర్పుప జమ’ మెన తుమ్ డిట్టుమ్ కెరన. కిచ్చొక మెలె, జో తెన్ మెలి రితి ఆగుక కో బాదల్ సేడ తయెదె గే, ఒత్త తంతో ఈంజ అగె జితె ఎదిలి సేంపుక మాన్సుచి ఆసల్ రితి నాయ్, గని దేముడుచి ఇస్టుమ్ కీసి అస్సె గే, దస్సి ఇండుక మెన, జో మాన్సు పాపుమ్ ముల అస్సె.

³ దేముడుక నేన్లనచి రితిచి తుమ్చి అగ్గెచి ఇండుక అగ్గెయ్చి మెన, తుమ్ దసితె అన్నె గెచ్చ నాయ్. దేముడుక నేన్లన జోవయిచి ఆగ్గెచి ఆస ముద్దో నే

కెరంతి రితి, ఆసల్ రితి, మచ్చితి రితి, ‘సర్ల కెర్తసుమ్’ మెన వెట్కారుమ్ జతి రితి, ‘సర్ల కెర్తసుమ్’ మెన నూర్లు పితి రితి, వెట్కారుమ్ జా బొమ్మల్క జోకర్తి రితి జితతి. ⁴ తుమ్ అప్పె జోవయింతెన్ దన బుద్ది నెంజిల అలవాట్లుతె బెదున్ నాయ్ చి రిసా జేవ్ ఆచారిమ్ జా తుమ్క దూసుప కెర్తతి. ⁵ గని ఆకర్క, మొర్లనక జీవ్ తిలనక తీర్పు కెరుక తెయార్ జలో ప్రబుచి మొక్కి జేవ్ జోవయిచి పాపుమ్ ఒప్పన సిచ్చ జంక అస్సె. ⁶ దస్సికయ్, †మొర్లనక కి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లో కిచ్చొక మెలె, మాన్సుచి జోవయిచి ఆగ్గక మాన్సుల్ సేడ్లె జోవయిచి పాపుమ్చి సిచ్చ జేవ్ జలెకి, దేముడు జోవయిచి ఆత్మక కీసి జితయ్ గే, జేవ్ కి దస్సి జింక అవ్కాసుమ్ తంక.

⁷ ఈంజ ఎత్కిక ఆకర్ దీసి పాసి జా జెతయ్. జాకయ్, ప్రార్లనల్ కెర్తె తతి రిసా తుమ్ మచ్చిల్ రితి నే జతె తెలివి తా ముద్దో కెరన, బుద్ది ఇండుక జాగర్ల తా. ⁸ ముక్కిమ్క, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో పూర్తి ప్రేమయ్ ఇండ దెకితె తా. దస్సి ప్రేమ దెరన. కిచ్చొక మెలె, †ఒగ్గర్ తప్పుల్క ప్రేమయ్ ఓర్పుప జా చెమించుప కెర్తయ్. ⁹ అన్నె, తుమ్చితె ఎక్కిలోతె అన్నెక్కో అయ్లె, కోపుమ్ నెంతె గడ్సు నెంతె, సర్ల తెన్ జోవయింక మరియాద కెర. ¹⁰ దేముడు తుమ్క కిచ్చొ సెక్తి దా తిలె, జోచి దయచ, జో దెత వేర వేర కీసెక్తివరల్ పొరపాట్ నెంతె జోచి బుద్ది రితి, అన్నె మాన్సుల్ చెంగిల్ తతి రితి తుమ్ వాడిక కెర దాసా. ¹¹ దస్సి, బోదన కెర్తొసా జలె, దేముడుచి తెడి తా జోయ్యి

‡ 3:22 3:22 ఎపెసు 1:21, 6:12, కొలోస్సియల్ 1:16, 2:10, 15, చి తీతు 3:1 దెక. * 4:1-2 4:1-2 రోమియల్ 8:17, పిలిప్పియల్ 1:29-30, తిమోతిక పవులు రెగిడ్లి 2 సంబర్ ఉత్తమ్ 2:12. † 4:6 4:6 3:19 దెక. ‡ 4:8 4:8 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు అమ్చ ఒగ్గర్ తప్పుల్ జోవయిచి ప్రేమయ్చి రిసా ఓర్పుప జా చెమించుప కెర్తయ్. దస్సి ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తా. అమ్ కి దస్సి అన్నె మాన్సుల్చ తప్పుల్ ఓర్పుప జా చెమించుప కెరుక. పడ్డె, అమ్ దస్సి ప్రేమ కెర్తె, జయి కి జో దెక అమ్క కన్కారుమ్ దెకెదె. మత్తయి 6:12, 14, 15

‡ 3:22 3:22 ఎపెసు 1:21, 6:12, కొలోస్సియల్ 1:16, 2:10, 15, చి తీతు 3:1 దెక. * 4:1-2 4:1-2 రోమియల్ 8:17, పిలిప్పియల్ 1:29-30, తిమోతిక పవులు రెగిడ్లి 2 సంబర్ ఉత్తమ్ 2:12. † 4:6 4:6 3:19 దెక. ‡ 4:8 4:8 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు అమ్చ ఒగ్గర్ తప్పుల్ జోవయిచి ప్రేమయ్చి రిసా ఓర్పుప జా చెమించుప కెర్తయ్. దస్సి ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తా. అమ్ కి దస్సి అన్నె మాన్సుల్చ తప్పుల్ ఓర్పుప జా చెమించుప కెరుక. పడ్డె, అమ్ దస్సి ప్రేమ కెర్తె, జయి కి జో దెక అమ్క కన్కారుమ్ దెకెదె. మత్తయి 6:12, 14, 15 దెక. § 4:10 4:10 రోమియల్ 12:6-8 దెక.

దిల కొడొ లట్టబ్బు. దస్సి కి, కో అన్నె మాన్సుల్క తోడ్ కెర్తొసా జలె, దేముడు దెతి సెక్తికయ్ జో జా తోడ్ కామ్ కెర్ను. తుమ్ దస్సి ఇండిలెగిన, యేసుక్రీస్తుచి రిసా దేముడుచి గవురుమ్ ఎత్తితె రుజ్జు డీసెదె. కెయ్క తెయ్క జోవయింక గవురుమ్ అదికారుమ్ తవును!

జెత బాదల్ చి రిసా దయిరిమ్ సంగితిసి, జాగర్ద సంగితిసి

12 అన్నె, ప్రేమ తిల బావుడు, తుమ్క అప్పె జెతికయ్ ఆగి మెలి రితిచి పరిచ్చుచి రిసా తుమ్ ఆచారిమ్ జా నాయ్. 'అమ్క దస్సిచి కిచ్చొక లయిక్?' మెన తుమ్ ఉచర్లె, జా జర్లు జతిసి కిచ్చొ ఆచారిమ్చి నెంజె. కిచ్చొక తుమ్క జర్లు జతయ్ మెలె, తుమ్చి నిదానుమ్ పరిచ్చు జా రుజ్జు జంక. 13 'క్రీస్తు సేడ్ల బాదల్తె ఆమ్ కి బైదితనుమ్' మెన తుమ్ సర్దసంతోసుమ్ జా, చి జోచి గవురుమ్ పూర్తి డీస్సి దీసిక ఒత్తయ్ కి జో తెన్ సర్దసంతోసుమ్ జస్తె. 14 "అమ్ నంపజలన" మెన తుమ్ ఒప్పన్లి రిసా మాన్సుల్ తుమ్క దూసుప కెర్లె, తుమ్క చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి ఉజిడెచి అత్తు తుమ్చి తెన్ తా గెచ్చు తుమ్క తోడు తా సెక్తి దెతె తత్తుయ్.

15 గని, మార్తోస్ జలెకి, 'చోర్తోస్' జలెకి, 'నేరిమ్ కెర్తొసా' జలెకి, 'వేర మాన్సుల్చి కామ్చి నెడిమి జా పోటి కెర్తొసా' జలెకి, మెన తుమ్చితె కక్క కో నింద కెర్తి రితి వాట్ దాస నాయ్. దస కమె కెర బాద సేడ్ల తుమ్క చెంగిల్ నాయ్. 16 గని, 'నంపజలన' మెన తుమ్ ఒప్పన్లి రిసాయి తుమ్చితె కో కచి అత్తి బాదల్ సేడ్లె, లాజ్ జంక నాయ్. 'నంపజలన' మెన జా నావ్ దెరన్లిసి చెంగిల్ మెన, జో నంపజలన దేముడుక గవురుమ్ దెవును! 17 కిచ్చొక మెలె, దేముడు మాన్సుల్క పరిచ్చు కెర్తి సిచ్చు

కెర్తి సమయుమ్ పాసి జా అన్నె. జలె, జో పరిచ్చు కెర్తిసి తీర్పు కెర్తిసి అమ్ నంపజలనతెయ్ మొదొల్ జతయ్ జలె, దేముడుచి నుబుమ్ కబుర్ రితి ఇండుక నెసిత మాన్సుల్ ఆకరిక కెర్తి సిచ్చు జవుల!

18 జో దేముడు పూర్గుమ్ రెగ్డయ్లి రితి;

*"సత్తిమ్ జలొ మాన్సు †కన్టనె

రచ్చించుప జతయ్ జలె, దేముడుక నే బితన, పాపుమ్ కెర్లన, కీసి రచ్చించుప జవుల! రచ్చించుప జంక నెత్తిర్తి!"

19 జాకయ్, దేముడుక నిదానుమ్ తా జోవయించి సెలవ్క కో ఈంజ లోకుమ్తె సిచ్చల్ అర్ల సేడ్లతి గే, ఎత్తిక జెర్మున్ కెర్లొ నిదానుమ్ తిలొ జో దేముడుచి అత్తి జోవయించ ఆత్మల్ సార్పు కెర దా, చెంగిల్ కమె కెర్తె తత్తు!

5

సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ కీసి ఇండుక

1 తుమ్చి తెచ సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్క, జలె, ఆవ్ ఏక్ కోడు సంగిదె. తుమ్చి తెన్ కి నంపజలనక ఆవ్ వెల్లొ జలొసా తా, క్రీస్తు సేడ్ల బాదల్ సొంత దెకిలొసా జా, పడ్డొ తెదొడెక రుజ్జు జా డీసుక తిలి పరలోకుమ్చి ఉజిడెతె గవురుమ్తె బెదితొసా జా, ఆవ్ తుమ్తెచ వెల్లొ మాన్సుక కిచ్చొ బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, 2 తూమ్ దెకితి వాట దేముడుచ మెండ్రల్ జల నంపజలనక తుమ్ నిదానుమ్ దెకితె తా, తుమ్క కో బలవంతుమ్ కెర్తి రితి నాయ్, గని దేముడుచి ఇస్తుమ్ రితి పూర్తి మెన్ను దా జోవయింక సర్ద తెన్ దెకితె తా. డబ్బుల్ ఆసక నాయ్, గని సర్దబుద్ది తెన్ కెర్తె తా. 3 పడ్డొ, జా మందతెచ మాన్సుల్క బియడ్డి రగుమ్ ఏలుప కెర నాయ్, గని జేవ్ కీసి సత్తిమ్ ఇండుక గే దెకిత్ రితి తూమ్ దస్సి సత్తిమ్

* 4:18 4:18 సామెతల్ 11:31. † 4:18 4:18 కన్టనె మెలె, రచ్చించుప నే జిలి రితి జా కీసి గే రచ్చించుప జతయ్.

ఇండ దెకవ. ⁴ తూమ్ దస్సి ఇండ వాట్ దెకయలదు మెలె, ఎత్కిచి కంట వెల్లో గొవుడు జతో క్రీస్తు ఆకర్ దీనిక ఎత్కిజిన్క డీస్తి పొదిక ప్రబుచి గవురుమ్ నే గెతి బవుమానుమ్ తుమ్ ఎత్కిజిన్క దొర్కు జయెదె.

⁵ పడ్డో, సంగుమ్క దెకిత వెల్లెల మాన్సుల్చి తెడి తుమ్ అన్నె నంపజలన దాక్ కెరన, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్చి కోడుక మరియాద కెర. తుమ్ ఎత్కిజిన్ సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతె, ఎక్కిలోచి మొక్కె ఎక్కిలో దాక్ కెరన, ఎక్కిలోచి సేవ ఎక్కిలో కెర. పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయలి రితి,

*“సొంత గవురుమ్ ఉచరంతనక దేముడు దూరి కెర్తయ్,

గని కో దాక్ కెరనుల గే,
జోవయింకయ్ జోచి దయచి తోడు జో దెయెదె”
మెన రెగిడ్డి కోడు.

⁶ జాకయ్, ఎత్కిచి కంట సెక్తి తిలో దేముడుచి అత్తి తుమ్చి బత్తు సార్ప కెర దా జోచి తెడి దాక్ కెరన, చి జో ఒప్పన్లి సమయుమ్క గవురుమ్ తెన్ తుమ్క టీచడెదె. ⁷ బాదల్ సేడ్డి తుమ్చి బయిమ్ ఎత్కి జో వయితి రితి తుమ్ సార్ప కెర దాన. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ‘చెంగిల్ తత్తు’ మెన, తుమ్చ బాదల్ వయిక జో ఇస్టుమ్ జతయ్. ⁸ మచ్చిల్ రితి బుద్ది నే జతె తుమ్ ముద్దో కెరన, తెలివి తా జాగర్త తా. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క నేరిమ్ వయడుక ఇస్టుమ్ జలో సయతాన్ కక్క జలెకు గిడుక కోర్ప జా, ఒర్నితో సింవుమ్చి రితి బులితె తత్తయ్. ⁹ ఒండి లోకుమ్చ బావుడ్డు జల నంపజలన్క కి ఇస బాదల్ సేడుక అస్సె మెన జాన, తుమ్చి నముకుమ్ డిట్టుమ్ తా జో సయతాన్చి ఉప్పిరి జినుక తుమ్ టీచ. ¹⁰ అన్నె, గడియ

బాదల్ సేడి ఓర్పువ జలదు మెలె, క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుమ్ జోచి కెయెక తెయెక తతి పరలోకుమ్చి ఉజిడెతె గవురుమ్తె బెదుక మెన తుమ్క నిసాన బుకార్లో ఎత్కి దయ కెర్తొ దేముడు సొంత తుమ్క పూర్తి కెర, డిట్టుమ్ కెర, జీనీతి సెక్తి దెయెదె. ¹¹ జో కెయెక తెయెక ఏలువ కెర్పు! ఏలువ కెరెదె. జోక జోబర! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

¹² ‘ఈంజ నుబుమ్ కబుర్ నిజుమి దేముడు దిలిసి’ మెన సొచి సంగ తుమ్క డిట్టుమ్ కెరుక మెన, జోక ‘నిదానుమ్ తిలో బావొ’ మెన సిల్వానన్క నంపజా జోచి అత్తి తుమ్క ఈంజ ఉత్తుమ్ రెగ్గవ అస్సి. ప్రబు దిలి ఈంజ నిజుమ్ జలి దయతె తుమ్ డిట్టుమ్ టీచ.

¹³ దేముడు అమ్క తుమ్క కిసి నిసాన అస్సి గే, దస్సి అంచయ్ మాన్సుల్ జతు’ మెనయ్ ఈంజ †బబులోను పట్టుమ్తె కి మాన్సుల్క నిసాన అస్సి. జో నిసాన్లిసి ఈంజ సంగుమ్చ కి తుమ్క జోవయించి జోబర సంగితతి. అంక పుత్తు జలో రితో మార్కు జోచి జోబర సంగితయ్. ¹⁴ ప్రబుచి ప్రేమక తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జోకర.

క్రీస్తుచి తెడిచ తుమ్ ఎత్కిజిన్క జోచి సేంతుమ్ తవున్!

* 5:5 5:5 సామెతల్ 3:34, యాకోము 4:6. † 5:13 5:13 ‘బబులోను’ మెలె, ఏక్ వేల రోమ్ పట్టుమ్క టాలి జతయ్. డీనయిలిసి 17 అద్యయిమ్చి జా అద్యయిమ్తెచ కొడెచ ఎట్టెచ కొడె దెక.

పేతురు రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పేతురు రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్

మొదోల్ కోడు

1 అమ్చో దేముడు అమ్క రచ్చించుప కెర్తొసా జలో యేసుక్రీస్తుచి పున్నిమ్చి రిసా, జోచి దయక అమ్ సంపజలన తెన్ ఎక్కి విలువచి నముకుమ్ తిల సంపజలనక, యేసుక్రీస్తుక *సేవ కెర్తొసా జా జోచి బారికి జలో †సీమోసు పేత్తు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

2 దేముడుచి ప్రబు జలో అమ్చో యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి గ్యానుమ్ తుమ్చి పెట్టి జాన్సుప జా, జోక తుమ్ రోజుక అన్నెయ్ జాన్తిసిచి రిసా తుమ్క జోచి దయ జోచి సేతుమ్ అన్నె ఒగ్గర్ జవున్!

3 దేముడు జోచ్చి పరలోకుమ్చి సెక్తి అదికారుమ్కయ్ తెన్, జోచి సొంత పరలోకుమ్చి గవురుమ్చి ఉజ్జిడతె, జోచి చెంగిల్చి రిసా అమ్క నిసాన బుకర్లొసాక అమ్ జాన్తి వాటు పరలోకుమ్తె బెదితి జీవ్, పరలోకుమ్చి సత్తిమ్ సుద్ది ఇండితి సెక్తి అమ్క దొర్కు జతి రితి, ఎత్కి అమ్క దా అస్సె.

4 దస్సి, ఎత్కిచి కంట విలువ తిల జోచ ప్రమానల్ అమ్క దా అస్సె. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ ప్రమానల్చి సెక్తిక ఈంజ ఆగ్చ గార్ ఆనల్చి రిసాచి ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్ తెంతో తుమ్ పిటవన్క, చి అన్నె, జోచి అత్తు తుమ్చి పెట్టి జా, దేముడుచి రితి తుమ్ మార్పుప జా జోచి తెన్ పాచుక మెన తుమ్క దా అస్సె.

5 జాకయ్, తుమ్ నిదానుమ్ చజ దెరన తుమ్చి నముకుమ్తె చెంగిల్ గునుమ్ బెదవుక అస్సె. జా చెంగిల్ గునుమ్తె గ్యానుమ్, 6 జా గ్యానుమ్తె ఆస ముద్దొ కెరంతిసి బెదవ, ఆస ముద్దొ కెరంతిన్తె నిదానుమ్ బెదవ, జా నిదానుమ్తె దేముడుక బితిసి బెదన, 7 జా దేముడుక బితిసి తెన్ సంపజలనక ముద్దు కెర్తి ప్రేమయ్ బెదవ, చి ప్రేమయ్ తెన్ కన్యారుమ్ బెదవ తంక.

8 ఇన బుద్దుల్ తుమ్ ఇండుక దెర అన్నె అలవాట్ జలె, అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక జాన్తిన్తె తుమ్ కామ్క నే అయ్లన్ నే జస్సె, జోచి రిసా పలితుమ్ దెర్తె. 9 ఇన బుద్దుల్ కక్క తయె నాయ్ గే, జో మాన్సు గుడ్డి జలి రితి జా, జోచ అత్తు అంకివొ సరిగా డిస్తి నాయ్, జోక దూరి తిలిసి నే డిసిల్ రితి జతయ్, చి జో అగ్గె పాపుమ్ ఇండిలిన్తె జో అన్నె నే ఇండిత్ రితి దేముడు జోక విడ్డల్ కెర్లిసి, చెమించుప కెర్లిసి, జో వచ్చు అస్సె.

10 జాకయ్, బావుడ్లు, తుమ్క దేముడు నిసాన బుకార్లి వాట్ ఇండుక ఆస జా అన్నె నిదానుమ్ జతి రితి తుమ్ దెకన. తుమ్ ఇసి నిదానుమ్ జలె, వెర్రి బుద్దితె అన్నె సేడ్పు నాయ్. 11 దస్సి కి అమ్చో ప్రబు అమ్చ రచ్చించుప కెర్తొసా జలో యేసుక్రీస్తుచి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె తుమ్ బెదుక మెన జో పూర్తి సర్ల తెన్ తుమ్క వాట్ దెయెది.

12 తుమ్క దిలి సత్తిమ్తె తుమ్ డిట్టుమ్ జలెకి, ఈంజ ఎత్కి తుమ్ జాన్లె కి, కెయెడ కి తుమ్క ఆవ్ ఉచార కెరయ్తె తయిందె. 13 ఆవ్ ఈంజ కుడియ జలి రితి మొర్తి ఆగ్తె తతి ఎద తుమ్క ఉచార కెరవుక అంచి పూచి మెన జాని. 14 అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు అంక కిదెకయ్లి రితి, ఆవ్

* 1:1 1:1 నెంజిలి, 'గొతిమాన్సు', నెంజిలి 'గొత్తి సుదో'. † 1:1 1:1 నెంజిలి 'సీమోసు'. జోవయిం చి అన్యై నావ్ 'పేతురు'. బారికుల్ 15:7, 14 దెక. ‡ 1:13 1:13 కొరిదిల్క పవులు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 5:1, 4 దెక. § 1:14 1:14 యోహాను 21:18-19 దెక.

ఈంజ కుడియ జలి రితి మొర్తి ఆగ్ ముల్లి నమయుమ్ పాసి జెతయ్ మెన జాని. 15 జాకయ్, అన్నె, ఆవ్ ఉట్ట గెలి పడ్డో కి ఈంజ ఎత్తి తుమ్ ఉచార కెర్తి రితి * దెకిందె.

16 అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి నెక్తి తిలిన్చి రిసాచి జో అన్నె ఉత్త జెతిన్చి రిసా తుమ్క అమ్ జానవ కెర, కో తెలివి మాన్సు అద్వి ఉచర్లసి నెంజె. జోచి †పరలోకుమ్చి గవురుమ్ తిలి ఉజిడి జో జతిసి అమ్ సొంత దెక అస్సుమ్. 17 కెయ్ మెలె, కిసి మెలె, దేముడు అబ్బొసి జోక గవురుమ్ ఉజిడి కెర్లినతె, చి

*“ఈందె, ఈంజొయి అంచో ప్రేమ తిలో పూత్తు.

ఇన్నెచి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్దనంతోసుమ్” మెన పరలోకుమ్చో దేముడు అబ్బొసి జోచి అవాడ్ నూనయ్లి పొది, 18 పరలోకుమ్ తెంతో చి జా అవాడ్ అమ్ సొంత నూన్లమ్. కిసి మెలె, అమ్ కి సొంత జో తెన్ జా సుద్ది తిలి డొంగై తిలమ్.

19 పూర్ణమ్ దేముడు జోచ కబుర్లు సంగిలనచి అత్తి సంగిలిసి ఎత్తి కచితుమ్ జర్లు జయెదె, మెన అమ్ తెదొడి దెకిలిన్చి రిసా అమ్క రుజ్జు అయ్లి. జాకయ్, దేముడు సంగిలి ఈంజ కబుర్ తుమ్ డిట్టుమ్ దెరన, రాత్ పాయితి పెందాలె దీస్తి సుక్కో తుమ్చి పెట్టి ఉజిడ్ జతి రితి ప్రబు అన్నె జెతికయ్ జా వెల్లి దీసి జెతె ఎదక అందరతె ఉజిడ్ దీస్తి దీవు రగుమ్ జా అస్సి. జాకయ్ తుమ్ జాగర్త తెన్ దెకన్లె తుమ్క చెంగిల్ తయెదె. 20 ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చో అర్దుమ్ కెరన మెలె, దేముడుచి కోడుతె రెగ్గయ్లిన్తె జోచి కేన్ కోడు కి కిసి అర్దుమ్ కెరనుక

జలె, మాన్సు సొంత జొయ్యి అర్దుమ్ ఉచరన్తి రితి జయె నాయ్. జో దేముడు సొంత దిలి అర్దుమ్ అమ్ కెరనుక అస్సి. 21 కిచ్చోక మెలె, దన కబుర్లుతె కేన్ కి కెయ్క కి మాన్సుచి సొంత పెట్టిచి ఉచరన్తతి తెంతో చి నెంజె. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కేన్ కేన్ మాన్సుల్క దెర్లి గే, దేముడుచి సొంత కొడో జేవ్ మాన్సుల్ లట్టబ్బ, రెగిడ్ల. జేవ్ జోచయ్ కొడో.

2

అబద్దుమ్క సంగితన సికడ్డి రిసా

1 “దేముడుచ కబుర్లు సంగితనుమ్”

మెన అగ్గెచ పొదులె, పూర్ణమ్, అబద్దుమ్క కి అమ్చ ప్రజల్తె, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె, సగుమ్జిన్ బార్ జల. దస్సి, తుమ్తె కి అబద్దుమ్చి బోదన కెర్తన తవుల. జేవ్ మాన్సుల్ కిచ్చో కెరుల మెలె, నాసెనుమ్ కెర్త ఇస్టుమ్ అయ్ల జోవయించ అబద్దుమ్ తిరిమ్ తిరిమ్ సికడ, ‘పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప జతు’ మెన జోచి జీవ్ దా జోవయింక గెనన్లొ *ప్రబుక ‘దేముడు నెంజె’ మెన సంగిల్ రితి జా, జోచి మరియాద కడ్డి రితి ఇండుల. జేవ్ దస్సి కెర, జోవయింక జెవ్వి చట్కున పూర్తి నాసెనుమ్ ఆననుల.

2 జేవ్ లాజ్ నెంతె కెర్త పాపల్ దెక దెక, అన్నె ఒగ్గర్జిన్ జోవయించి పట్టి గెచ్చుల, చి “ఒహో, సత్తిమ్ తిలో దేముడుక జోకర్తతి, గని దనయ్ కమె కెర్తతి” మెన, అన్నె మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ సంగుల, చి జోవయించి ఇండుకతె ప్రబుచి సత్తిమ్ వాటు నిస్కారుమ్ డీసెదె.

3 జోవయించి పెట్టిచ ఆసల్క తెలివి కొడో బెదవ బెదవ, తుమ్ కి అబద్దుమ్

* 1:15 1:15 పేతురు బోదన కెర కెర సంగిలిన్ ఎత్తి మార్కు రెగ్ల చి రిసాచి జోవయించి సాచి రెగిడ్లన్, మెన మాన్సుల్ సంగితతి. జేక, ఇన్నె జా మార్కుచి రిసా ఏక వేల సంగితయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి. † 1:16

1:16 మత్తయి 17:1-5, మార్కు 9:2-7, లూకా 9:28-35 దెక. ‡ 1:17 1:17 మత్తయి 17:5. * 2:1 2:1 యూదా, చెత్తర్ నంబర్చి కోడు దెక.

నంపజ్జతి రితి తుమ్క మోసిమ్ కెర లాబుమ్ కెరనుల. జలె, అగ్గె తెంతో జోవయించి సిచ్చ దేముడు సంగ అస్సె, జోవయించి సిచ్చ రకితె అస్సె, చి జోవయించి నాసెనుమ్ కచితుమ్ జోవయింక లయెదె.

4 అగ్గెయి పరలోకుమ్చ దూతల్ సగుమ్జన్ †పాపుమ్ కెర పాపుమ్తె సేడ్లి రిసా, దేముడు జోవయింక సిచ్చ కెరుక నే పిట్టయ్తె, వెల్లి ఆగిచి గొయిచితె ఎత్కిచి కంట ఎట్టో తిలిన్తె జోవయింక గల దా, ఎత్కిక తీర్పు కెర్తి ఆకర్ దీసిచి వెల్లి సిచ్చ జతె ఎదక జేవ్ రకితి రిసా, జోవయింక ఎత్కిచి కంట †అందర్ తిల బోన్లుతె గలయ్ అస్సె.

5 పడ్డో, పూర్ణుమ్చ మాన్సుల్చి రిసా ఉచర్లె, జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చ జోవయింక నే పిట్టయ్తె, జేవ్ పొదులె సత్తిమ్ సాడుప కెర్తె తిలో ఎక్కి సోవహుక చి జో తెన్ అన్నె సత్తుజిన్ జోచి కుటుంబుమ్చ మాన్సుల్క రచ్చించుప కెర, ఒండి లోకుమ్చ పాపుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ మొర్తి రితి, దేముడు వెల్లో పాని పెటవ బూరుమ్తె డుజడ గెలన్.

6 పడ్డో, పూర్ణుమ్ పొదిచ *సాదోమ చి, గొమొరా మెల పట్టల్ సార్ జతి రితి దేముడు సిచ్చ దా, కిచ్చో జీవ్ నే తతి రితి పూర్తి నాసెనుమ్ కెర వుంచ దా, పడ్డొక పాపుమ్ ఇండిత మాన్సుల్క 'పాపుమ్తె గెలె, సిచ్చ జంక అస్సె' మెన రుజ్జు తతి రితి దేముడు జర్గు కెర్లొ.

7 గని, ఒత్తచ పాపుమ్ సుదల్ ముద్దో

నే కెరంతిసి, జోవయించ ఆసల్చ కమొ దెక దెక బాద సేడ్లొ సత్తిమ్ ఇండిలో †లోతుక రచ్చించుప కెర్లొ. 8 జో సత్తిమ్చో మాన్సు జేవ్ పాపుమ్చ మాన్సుల్తె జితె తా దెకిలిన్ సూన్లినచి రిసా, జేవ్ కెర్తె తిల జోవయించ ఆసల్ ముద్దో నే కెరంత పాపల్చి రిసా, రోజుక జోచి పెట్టి దుకుమ్ సేడ్లె తిలో.

9 జలె, ఈంజ ఎత్కి బెదయ్లె కిచ్చొ దెకితనుమ్ మెలె, జోవయింక నిదానుమ్ తిలసక బాదల్ తెంతో రచ్చించుప కెరుక కి, పడ్డొ వెల్లి తీర్పు కెర్తి ఆకర్ దీసిచి సిచ్చ జతె ఎదక సత్తిమ్ నెంజిలసక సిచ్చతె రకుక కి దేముడు జానె. 10 †ముక్కిమ్క కక్క సిచ్చ దెంక మెలె, మరియాద గెత ఆసల్ రితి ఇండితసక చి అదికారుమ్క నే బితసక. జోవయించ వెట్కూరుమ్చ ఆసల్క ఇండిత, అదికారుమ్క నే బిత మాన్సుల్, జలె, సొంత సెక్తిక నంపజా తా దయిరిమ్ తెన్ ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండితస జా, దేముడు కబుర్ తెద్రయ్త పరలోకుమ్చి ఉజిడెచి గవురుమ్ తిల దూతల్ గట్టక సీదూసుప కెరుక కి బితి నాయ్. 11 *పరలోకుమ్చ దూతల్, మాత్రుమ్, జేవ్ మాన్సుల్చి కంట జోవయింక ఒగ్గర్ సెక్తి అదికారుమ్ తిలె కి, ప్రబుచి మొక్కి జేవ్ తిలె కి, జేవ్ మాన్సుల్క దూసుప కెర్తె తీర్పు నే సంగితె తుక్లె తత్తతి. 12 †జేవ్ మాన్సుల్, మాత్రుమ్, కీస జతతి మెలె, జంతువుల్చ రిత, జంతువుల్ రిత గునుమ్ తా, జోవయించి పెట్టి అయ్లిసి అర్దుమ్ నెంతె దస్సే జర్గు కెర్తెతి, చి

† 2:4 2:4 అదికాండుమ్ 6:1-7. ‡ 2:4 2:4 నెంజిలె, 'గొల్లుల్ తెన్ బంద అస్సె, గెద'. యూదాతె 6 నంబర్ కోడు కి దెక. § 2:5 2:5 అదికాండుమ్ 6, 7 అద్యయల్. * 2:6 2:6 అదికాండుమ్ 18:20-29. యూదాతె 7 నంబర్చి కోడు కి దెక. † 2:7 2:7 అదికాండుమ్ 19:12. ‡ 2:10 2:10 యూదా 8 నంబర్చి కోడు దెక. § 2:10 2:10 పూర్ణుమ్, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెతి సిచ్చ జర్గు కెరుక మెన మాన్సు రూపుమ్ జల దొగుల దూతల్ ఏకే సుట్టు సాదోమ పట్టుమ్తె గెతికయ్, జా పట్టుమ్చ మున్సుబోదల్ జేవ్ దూతల్క లంజె కెర జోవయించి మరియాద కడుక ఉచర్లె. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోవయింక అడ్డు కెర గుడ్డి కెర్లన్. అదికాండుమ్ 18:20, 22, చి 19:1-11. పేతురు ఈంజ ఉత్త్రుమ్ రిగిడ్లి పొదులె కి ప్రబుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్క పాపుమ్చ మాన్సుల్ దూసుప కెర్తె తిల. చి అగ్గెచి ఇన్నెక టాలె జతయ్. * 2:11 2:11 యూదా 9 నంబర్చి కోడు దెక. † 2:12 2:12 యూదా 10 నంబర్చి కోడు దెక.

బోనుతె దెర్ను సేడ మొర్తి రిసాయి జెర్మ తవుల. జలె, జేవ్ మాన్సుల్, దస్సి, జేవ్ నేన్లినచి రిసా దూసుప కెర్త తీర్పుల్ సంగ సంగ, జంతువుల్చి రితి జోవయించి నాసెనుమ్ జెచ్చి జవుల. 13 జోవయించి పాపుమ్ జెచ్చి కవుల. కీస కమొతె జేవ్ మాన్సుల్ సర్ల జతతి మెలె, లాజ్ నెంతె మెద్దెన్చి ఉజ్జిడెతె కి ఇస్టుమ్ అయ్ల కమొ కెర్తతి. †ముర్కిచ మర్కల్ రిత జా, ప్రబుచి ప్రేమ దెకయత తుమ్చ అన్నిమ్తె బెద కతె తా, జా సుద్దిచిక వెట్కారుమ్ కెర్తి రితి, జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్ల జోవయించి పెట్టిచ ఆసల్ లాజ్ నెంతె జర్గు కెరంతతి. 14 జోవయించ అంకివో బెర్తు లంజె దెకుక. జేవ్ జా పాపుమ్ కెరుక కెయక ముల్లి నాయ్. డిట్టుమ్ నెంజిల సంపజలసక సికడ పాపుమ్ కెరయతతి. ఆసచి అలవాట్ కెరనయి అస్తి, రితి పాపుమ్చ బోదల్, జేవ్. 15 సత్తిమ్చి వాటు ముల దా, ఇస్టుమ్ అయ్లి వేర వాట్ బుల, బెయోరుచో పుత్తున్ కిబిలామ్చి పట్టి గెచ్చ, జో గెలి వాట్ గెచ్చ అస్తి. పాపుమ్తె లాబుమ్ కెరనుక జోవయించి అలవాట్, జోచి సర్ల! 16 జో *బిలామ్చి సొంత పాపుమ్చి రిసా, దేముడు జోక తీర్పు కెర్లన్. మెలె, నే లట్టబ్బి గాడ్డె మాన్సుచి అవాడెక లట్టబ, బిలామ్క కోడు సంగ, జో ఉచర్లి వెర్రి కామ్ అడ్డు కెర్లి.

17 జలె, పాపుమ్చ జేవ్ మాన్సుల్ కీస జతతి మెలె, పాని నెంజిల ఉంటల్చి రిత, †వాదు పెట్టనిలి పాని నెంజిల్ మబ్బుల్చ రిత జా అసున్. ఆకర్

దీసిచి రిసా కిచ్చో వాట జోవయింక రకితయ్ మెలె, అందర్చి ఉప్పిరి అందర్. 18 కిచ్చోక మెలె, వెర్రి కమొచి రిసా గవురుమ్ లట్టబన, పాపుమ్ తెంతో నోవర్ విడ్డల్ జల నోవ సంపజలసక సికడ సికడ, ఆగిచ ఆసల్ జర్గు కెరంతిన్తె జోవయింక అలవాట్ కెర్తతి. 19 †“ఆగ్గుల్చ గొతిమాన్సుల్ నెంజున్, ఆగ్గుల్ తెంతో విడ్డల్ జా అస్సున్. తుమ్ కిచ్చో కెర్లి కిబాద నాయ్” మెన సికడ, వేర అర్దుమ్ బెదప పాపుమ్ సికయతతి. గని జేవ్ దస్సి సికడ్డన కిచ్చోచ గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి మెలె, మొర్ను దెత ఆసల్చ గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి. కిచ్చోక మెలె, కేన్ అలవాట్ మాన్సుక ఏలుప కెర్తయ్ గే, జా అలవాట్తె జో మాన్సు గొతిమాన్సు జా అస్సె. 20 దస్సి అమ్చో ప్రబు అమ్చో రచ్చించుప కెర్లొసా జలో యేనుక్రీస్తుక జాన్లి సెక్తిక ఈంజయ్ లోకుమ్చి పాపుమ్ ఇండుక తెంతో విడ్డల్ జా తా, జేవ్ జా పాపుమ్ వాట్ అన్నె గెచ్చ సిక్కు జా దెర్ను సేడ్డె, జేవ్ అగ్గెయ్ తిలి పాపుమ్చి కంట అన్నెయ్ నాసెనుమ్ జా గెచ్చ అస్తి. 21 దేముడు దిలి పరలోకుమ్చి సుద్ది సెలవ్ జేవ్ జాన జానయ్ ములిలి కంట, జా సత్తిమ్ వాట్ జేవ్ కెయ్య నే జాన్లె చెంగిల్ తత్తి. 22 సత్తిమ్ తిలి టాలితె సంగిల్ రితి, జోవయింక జర్గు జా అస్సె. మెలె, సొంత ఒక్కన్లినె అన్నె కతయ్ సూనో, చి అండ్రి దోయి జా తిలె, బుర్తతె ఎంగ్ల జా అన్నె ముర్కి కలయ్ జతయ్.

3

క్రీస్తు ప్రబు అన్నె ఉత్ర జెతి దీసి

‡ 2:13 2:13 యాదా 12 నంబర్చి కోడు దెక. § 2:15 2:15 యాదా 11 నంబర్చి కోడు దెక. * 2:16 2:16 యాదా 11 నంబర్చి కోడు కి దెక. బిలామ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసా జలెకి, చెత్తర్ తప్పుల్ కెర్లొ. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి కోడు మార్పుప కెరుక ఉచర్లొ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక విరోదుమ్ తిల మాన్సుల్ “డబ్బుల్ దెమ్దె” మెంతికయ్, జా డబ్బుల్ ఆసకయ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి కోడు పిట్టవుక ఉచర్లొ, సంక్యాకాండుము 22:2-35, 31:16. పడ్డె, బొమ్మల్క బలి దిలిసి ప్రజల్ కంక సికడ్డె, చి ప్రజల్ లంజె జతి రితి సికడ్డె, డిసయ్లిసి 2:14. † 2:17 2:17 యాదా 12, 13 నంబర్చి కోడు దెక. ‡ 2:19 2:19 యాదా 4 నంబర్చి కోడు దెక.

1 ఈది తుమ్క ఆవ్ రెగ్గలి దొన్నిచి ఉత్తమ్. ప్రేమ తిల బావుడ్లు, చి దొన్నితె కి అంచి ఉద్దెనుమ్ కిచ్చొ మెలె, సత్తిమ్చి నిదానుమ్చి తుమ్చి మెన్సుతె తుమ్క ఏక్ కోడు ఉచర్తసి రిసా, తుమ్క ఆత్మ డిట్టుమ్ కెర్తి రిసా. 2 కిచ్చొ కోడు మెలె, *‘జర్గు జయెదె’ మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన సంగిలిసి ఎత్కి, పడ్డొ ప్రబు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జోవయించ బారికుల్చి అత్తి తుమ్క సంగిల సెలవ్ కొడొ ఎత్కి తుమ్ కెర మెనయ్ ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్డిసి.

3 తొలితో ముక్కిమ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ తుమ్ కెరనుక మెలె, ఆకర్ దీనల్క †అన్మానల్చ మాన్సుల్ సత్తిమ్చి ఉప్పిరి అన్దన జా కెర, జోవయించి పెట్టిచి పాపుమ్చ ఆసల్ రితి ఇండ. 4 కీస కొడొ లట్టబుల మెలె. ‡“అన్నె జెయిందె, మెన జో క్రిస్తు సంగిలిసి కేతె జర్గు జలి? అమ్చ పూర్ణమ్చ జియె మొర్లి తెంతొ కి, అన్నె అగ్గె తెంతొ, లోకుమ్ జెర్మున్ జలి తెంతొ కి, ఎత్కి మాములుమ్ అగ్గెచి రితి జర్గు జతయ్.” మెన సంగుల. 5 దస్సి సంగితన జాన జానయ్ కిచ్చొ కోడు ఉచరుక నెసితి మెలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అగ్గయ్ తెంతొ ‘జర్గు కెరిందె’ మెన దేముడు ఒప్పున్తికయ్, ఆగాసుమ్ అస్సె, చి కీపాని తెంతొ, పానితె జర్గు జలిన్చి రిసా, బూలోకుమ్ జెర్మున్ జలి. 6 అన్నె, బూలోకుమ్ తెదొడి తిలిసి వెల్లొ పానిచి *బూరుమ్క సిచ్చు జా నాసెనుమ్ జలి. 7 జలె, దేముడుచి దస్సి సెలవ్క కి, జోచి కోడుకయ్, అప్పెచి ఈంజయ్

బూలోకుమ్ ఈంజయ్ ఆగాసుమ్ కి డడ్డ గెతి సమయుమ్క రకితె అస్సి. జో వెల్లి తీర్పు కెర్తి, జోక నెన పాపుమ్ ఇండిల మాన్సుల్క నాసెనుమ్ కెర్తి దీసి ఎదక దేముడు రకితె అస్సి.

8 గని, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ఏక్ కోడు తుమ్ పచ్చు నాయ్. కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచి మొక్కె ఎక్కి దీసి వెయి వెర్పుల్చి రితి జతయ్, చి వెయి వెర్పులు ఎక్కి దీసిచి రితి జతయ్. 9 ప్రబు సంగిలి ప్రమానుమ్ జో నెరవెర్పుప కెరుక ఆల్నిమ్ కెర్తయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్లె కి, జో ఆరి ఆల్నిమ్ కెరె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, “జోవయింతెన్ కొయి నాసెనుమ్తె గెతు నాయ్, గని జేవ్ ఎత్కిజిన్ జోవయించి పాపుమ్ చినన ముల్తు” మెన, తుమ్చి రిసాయి జో ఆల్నిమ్ కెర్తయ్. 10 గని, జా వెల్లి దీసి జెతిసి కీసి తయెదె మెలె, కో నేన్లె పొది చోరు అయ్లి రితి జెయెదె. తెదొడక వెల్లి అవాడ్ వీర్లి రితి కెర, ఆగాసుమ్తె తిలిసి డడ్డ గెచ్చు ఆగాసుమ్ కేడయ్ గెచ్చెదె, చి ఈంజ బూలోకుమ్ జేవ్చ కమె తెన్ని †డడ్డయ్ గెచ్చెదె.

11 అప్పె తిలిసి ఎత్కి దస్సి జా గెచ్చుక అస్సి. జలె, కీస మాన్సుల్ జా తుమ్ ఇండుక మెలె, మాన్సుల్చి మొక్కె సుద్ది తెన్ ఇండ, దేముడు తెన్ బెద నిదానుమ్ ఇండ, 12 జోచి వెల్లి దీసి జెతె ఎదక ఎక్కి ఆస నిదానుమ్ ‡రకితె తా, జో కీబే బేగి జెతిన్కయ్ రితి ప్రార్దన కెర, సత్తిమ్ ఇండ. జా దీసిచి కామ్క ఆగాసుమ్ డడ్డ గెచ్చు కేడెదె, చి జా ఆగిక ఒత్త తిలిసి ఎత్కి జూర గెచ్చెదె. 13 జలెకి, జో ప్రమానుమ్ సంగిలిన్క రకితసుమ్. కిచ్చొక మెలె,

* 3:2 3:2 యూదా 17 నంబర్చి కోడు దెక. † 3:3 3:3 యూదా 18 నంబర్చి కోడు దెక. ‡ 3:4

3:4 యోహాను 14:3, 28 దెక. § 3:5 3:5 ఆదికాండుమ్ 1:2, 6, 7. * 3:6 3:6 ఆదికాండుమ్ 6-8 అద్యయల్. † 3:10 3:10 డీనయ్లిసి 8:7, 21:1, మత్తయి 5:18, 24:35, మార్కు 13:31, లూకా 21:33, యోహాను రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 2:17. ‡ 3:12 3:12 దెన్సొలోనుల్క రెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్తమ్ 1:10, రోమయల్ 8:19-25, కొరిందల్క రెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్తమ్ 1:7, గలతీయల్ 5:5, పీలిప్పీయల్ 3:20, ఎబ్రియల్ 9:28. § 3:12 3:12 “జెవున్” మెన ప్రార్దన కెరుక జయెదె, మత్తయి 6:10, చి ‘బండి లోకుమ్తె సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్ జలె జా దీసి జెయెదె’ మెన కేన డీస్యయ్ మెలె, మత్తయి 24:14తె.

* నావి ఆగాసుమ్క, చి సత్తిమ్ బెర్లి నావి బూలోకుమ్క రకితసుమ్.

14 జాకయ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ఇన్నెక తుమ్ రకితసు చి రిసా, ప్రబు జా కెర తుమ్క చజిలె, కిచ్చొ ముర్కి నెంతె కిచ్చొ పొరపాట్ నెంతె, జోచి సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి కామ్ కెర్తె తా, సుద్ది తంక తుమ్ దెకన. 15 అన్నె, అమ్చొ ప్రబు అల్సిమ్ కెర్తినక ఉచర్లె, తుమ్ కిచ్చొ చిన మెలె, జో వాయిద కెర్తినతె అన్నె మాన్సుల్ రచ్చించుప జంక జో అవ్కాసుమ్ దెతయ్. ప్రబు జోక దిలి గ్యానుమ్చి రిసా పవులు కి ఇన్నెచి రిసా ఇసి సంగ రెగిడ్లన్† 16 జోచ ఉత్రల్ ఎత్కితె రెగిడ్లి రితి. జోచ ఉత్రల్తె తిలిసి సగుమ్ అర్దుమ్ కెరనుక ఇదిల్ అల్లర్ జంక జతయ్. జేవ్ కొడొ సగుమ్జిన్ నేన్ల మాన్సుల్, దొన్ని మెన్సుల్ తిల మాన్సుల్, జోవయించి సొంతయ్ ఇష్టుమ్ అయ్లి రితి మార్పుప కెర, వేరయ్ అర్దుమ్ సికడ్తె. దేముడుచి కొడొతెచ అన్నె కొడొ కి దస్సి మార్పుప కెర్తె. జలె, జోవయింక జెవ్వి నాసెనుమ్ కెరంతతి.

17 జలె, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ఈంజ ఎత్కి జర్గు నే జతె అగ్గె సూన జాన్సుచి రిసా, దేముడుచి కోడు నే సూన్త మాన్సుల్చి పట్టి తుమ్ నే గెతి రితి, తుమ్చి సొంత నిధాసుమ్ తుమ్ నే పిట్టవన్తి రితి, తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. 18 అమ్చొ ప్రబు, అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయతె ఇండ, జోచి గ్యానుమ్ పొసన, ఆత్మక తుమ్ వడ్డ. అప్పె, కి, జా ఆకర్ దీసి ఎద కి కెయ్క తెయ్క కి జోక జొబర! ఆమేన్.

* 3:13 3:13 డీనయ్లిసి 21:1. † 3:15 3:15 నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. రోమియుల్ 2:4, చి డీనయ్లిసి 2:21 కి దెక.

పూర్తి జవున్ మెనయ్ ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్డనుమ్.

యోహాను రెగిడ్డి మొదొల్చి ఉత్తమ్ బారిక్ జలో యోహాను రెగిడ్డి మొదొల్చి ఉత్తమ్

1 మొదొల్ తెంతొ తిలిసి, అమ్ సూన్లసి, అమ్చ సొంత అంకివొ దెకిలిసి, దెక సొంత అత్తో చడ్డిసి చి రిసొ తుమ్క సూనయ్తనుమ్, రెగ్గితనుమ్.* మెలె, †ఎత్తిక దొర్కు జలి జీవ్ జలిసి, దొర్కు జలి జీవ్ జోతె దొర్కు జలిన్చి రిసొచి దేముడుచి కోడు జలి జీవ్ దెతి దేముడుచి కోడుతె తిలిన్చి రిసొ రెగ్గితనుమ్. ² క్రీస్తు జలో దెకయ్ జలి జీవుక †ఈంజ లోకుమ్తె జో జెర్మున్ జా అయ్లీన్ జలిన్ తెన్ అమ్క రుజ్జు జా అస్సె. అమ్ దెకిలమ్, సాచి జా సంగితనుమ్, చి జో 'ఎత్తిచి కంట అగ్గె తెంతొ దేముడు తెన్ తిలి కెయెక తెయెక తాఁ గెతి జీవు, చి జో ఈంజ లోకుమ్తె జెర్మున్ జా అమ్క డీన అస్సె' మెన ఒప్పన, తుమ్క సూనయ్తనుమ్. ³ అమ్ దెకిలిసి, అమ్ సూన్లసి కిచ్చొక తుమ్కయ్ సూనయ్తనుమ్ రెగ్గితనుమ్ మెలె, తుమ్క ప్రబు దెతి రచ్చన, జో దెతి సర్దచి వాటతె అమ్చి తెన్ బెదుత్. అమ్చి తెన్ తుమ్చి తెన్ బెదితిన్చి కట్టు దేముడు అబ్బొన్ తెన్ చి జోచొ పుత్తున్ జలో యేసుక్రీస్తు తెన్ అమ్క బెదవ అస్సె. ⁴ అమ్చి సర్దసంతోసుమ్

దేముడుచి ఉజిడ్తె ఇండ
⁵ ప్రబుతె సూన తుమ్కయ్ అమ్ సూనయ్తి కబుర్ కిచ్చొ మెలె, దేముడు కిఉజిడి జా అస్సె, చి జోతె కిచ్చొ అందర్ నాయ్. ⁶ జో తెన్ బెద జో తెన్ ఇండితనుమ్ మెనంతనుమ్, గని *అందర్బుద్ది తెన్ ఇండితనుమ్ జలె, అబద్దుమ్చ జా సత్తిమ్ ఇండుమ్ నాయ్. ⁷ గని, జో కిసి ఉజిడి అస్సె గే, అమ్ కి దస్సి †ఉజిడ్ బుద్ది తెన్ ఇండితనుమ్ జలె, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో బెద ఎక్కి కట్టు తెన్ ఇండితనుమ్, చి జోచొ పుత్తుసి యేసు †సిలువతె జో మొర అర్పితుమ్ జలిన్చి జోచి సూఁయి జలి లోయి అమ్చి పాపుమ్ ఎత్తి పుంచ అమ్క సుద్ది కెర్తె అస్సె.

పాపుమ్ ఒప్పున్తిన్చి రిసొ

⁸ 'అమ్క పాపుమ్ నాయ్' మెన అమ్ ఏక్ వేల సంగన్లె, అమ్క ఆమి మోసిమ్ కెరంతనుమ్, సత్తిమ్ అమ్చి పెట్టి నాయ్. ⁹ గని అమ్ కెర్ల పాపల్ దేముడుచి మొక్కె అమ్ ఒప్పున్లె, జో నిదానుమ్ సత్తిమ్ కెర్తొసొ, చి అమ్చి పాపుమ్ చెమించుప కెర అమ్ పాపుమ్ తెన్ నే తతి రితి జో అమ్క సుబ్బుమ్ కెరెదె. ¹⁰ అమ్ కెర్ల పాపుమ్క 'పాపుమ్ కెరుమ్ నాయ్' మెన అమ్ సంగిలె, జోకయ్ 'అబద్దుమ్చొ' మెన సంగిల్ రితి జతనుమ్, చి జోచి కోడు అమ్చి పెట్టి నాయ్, 'పాపుమ్ సుదల్' మెన జో అమ్క సంగిలి కికోడు ఒప్పునుమ్ నాయ్.

* **1:1** 1:1 నెంజలె, 'మెలె, దొర్కు జలో జీవ్ తిలి దొర్కు జలి జీవ్ దెతి కోడు జలో యేసుక్రీస్తుచి రిసొ రెగిడ్డనుమ్'. యోహాను 1:1-4, 14 దెక. † **1:1** 1:1 యోహాను 1:4, బారికుల్ 5:20 దెక. ‡ **1:2** 1:2 యోహాను 1:14. § **1:5** 1:5 యోహాను 1:4, 5, 9, 14, 8:12, 9:5, 12:46, యాకోబు 1:17 దెక. * **1:6** 1:6 యోహాను 3:19, 20, 11:9-10, 12:35, కొరిందీల్క రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 6:14. † **1:7** 1:7 మత్తయి 5:14, 16, యోహాను 3:21, 12:36, బారికుల్ 13:47, రోమియల్ 13:12, ఎపెసు 5:8, దెస్సొలోనికుల్క రెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్తమ్ 5:5 దెక. ‡ **1:7** 1:7 కొలోస్సియుల్ 1:20, 2:14, పేతురుక రెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:24, మత్తయి 27:32-54, మార్కు 15:21-39, లూకా 23:26-48, యోహాను 19:17-37 దెక. § **1:10** 1:10 రోమియల్ 3:10, 23, 5:12.

2

పాపుమ్ కెరుక పోన

1 అంచ ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, తుమ్క 'పాపుమ్ కెర్తు నాయ్' మెనయ్ తుమ్క ఆవ్ ఈంజ రెగిడ్డసి. గని ఏక్ వేల అమ్ కో పాపుమ్ కెర్లె, ఎత్కిక అబ్బొ జలో దేముడు లోకుమ్ ఎత్కిచ మాన్సుల్క తీర్పు కెర్తిన్తె, అమ్క ఎక్కిలో తోడ్ సంగితోసా అస్సె. పూర్తి పున్నిమ్ తిలో యేసుక్రీస్తు. 2 అమ్ కెర్ల పాపల్ గెచ్చయ్తి *బలి జో జా అస్సె. ఎక్కి అమ్మి కెర్ల పాపల్ మెన నాయ్, గని ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ కెర్ల పాపల్ గెచ్చయ్తిసా జో జా అస్సె. 3 'జోక అమ్ జానుమ్' మెన అమ్ కీసి జాన దయిరిమ్ తంక జయెదె మెలె, జోచ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితనుమ్ జలెకయ్. 4 'జోక జాని' మెన కో జలెకు సంగితయ్ గని జోచ ఆగ్గుల్ నే నూన్లి రితి జా కెర్తయ్ నాయ్ జలె, జో మాన్సు అబద్దుమ్చో, చి జోచి పెట్టి సత్తిమ్ నాయ్. 5 గని, ప్రబుచి కోడు కో కెర్తయ్ గే, జోచి పెట్టి దేముడుచి ఉప్పిర్చి ప్రేమ పూర్తి జా అస్సె. జలె, 'దేముడుచి రచ్చనచి తెడి అస్సుమ్' మెన అమ్ కీసి పూర్తి దయిరిమ్ జంక జయెదె మెలె, 6 †జోచి తెడి అస్సుమ్. జో తెన్ బెద అస్సుమ్. జోచి జీవక జితనుమ్' మెన సంగన్లె, యేసుక్రీస్తుయి ఇండిలి రితి ఆమ్ కి ఇండుకయ్.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర

7 ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, తుమ్క ఆవ్ రెగిడ్డిసి నోవి ఆగ్గు నెంజె, గని మొదోల్ తెంతో తుమ్క దోర్కు జలి ఆగ్గు. అగ్గె తెంతో చి జా ఆగ్గు తుమ్ నూన్లికోడు. 8 జలెకి, యేసుక్రీస్తు దిలి ‡నోవి ఆగ్గు తుమ్క ఆవ్ రెగిడ్డిసి. తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెరుకయ్. ఈంజ ఆగ్గు జో యేసుక్రీస్తుచి తెడి నెరవెర్పువ జతయ్,

తుమ్చి తెడి కి నెరవెర్పువ జతయ్. కీసి మెలె, అందర్ కేడ గెతె అస్సె, చి నిజుమ్చి ఉజడి అప్పె కి లగుక దెర అస్సె. 9 'ఉజడిచి తెడి అస్సి' మెన కో సంగన్లె కి జోచో కేన్ బావొక జో విరోదుమ్ అస్సె జలె, జో అప్పెక అందర్చి తెడి అస్సె. 10 జోవయించ బావుడ్లు జల రిత అన్నె మాన్సుల్క కో ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జోయ్యి ఉజడిచి తెడి జితయ్, చి ఈంజ ఉజడితె కక్క తప్పు కెరయ్తిసి కిచ్చొకి తయె నాయ్. 11 గని, బావొ జలో అన్నె కేన్ మాన్సుక కో విరోదుమ్ కెర్తయ్ గే, అందర్చి తెడి అస్సె. అందర్చి తెడి ఇండితయ్, చి జో కేన్ గెతయ్ గే జో నేనె. కిచ్చొక మెలె, అందర్ జోక గుడ్డి కెర అస్సె.

12 ప్రేమ తిల బోదల్, తుమ్క కిచ్చొక రెగిడ్డిసి మెలె, జో యేసుక్రీస్తుచి నావ్చి రిసా జోచి నావ్చి తెడి తుమ్ కెర్ల పాపల్ చెమించుప జా అస్సి. 13 తుమ్ అబ్బుదింసి మొదోల్ తెంతో జోక తుమ్ జాన్సుచి రిసా తుమ్క రెగ్గితసి. తుమ్ ఉబెడల్, పాపుమ్ కెరయ్తో సయ్తాన్చి ఉప్పిరి తుమ్ జిన అస్సున్చి రిసా తుమ్క రెగ్గితసి. తుమ్ బాలబోదల్, ఎత్కిక అబ్బొ జలో దేముడుక తుమ్ జాన్సుచి రిసా తుమ్క రెగ్గితసి. 14 అబ్బుదింసిక, తుమ్ మొదోల్ తెంతోచొక తుమ్ జోక జాన్సుచి రిసా తుమ్క రెగ్గితసి. ఉబెడల్, తుమ్ ఆత్మతె డిట్టుమ్ జా అస్సున్, చి దేముడుచి కోడు తుమ్చి పెట్టి అస్సె, తుమ్చి పెట్టి కామ్ కెర్తయ్, చి సయ్తానుక తుమ్ జిన అస్సున్చి రిసా తుమ్క రెగ్గ అస్సి.

15 ఈంజ లోకుమ్క చి ఈంజ లోకుమ్చి కిచ్చొ కి తుమ్ ప్రేమ జా నాయ్. ఈంజ లోకుమ్చి కో ప్రేమ అస్సి గే, ఎత్కిక అబ్బొ జలో దేముడుచి ఉప్పిర్చి ప్రేమ జోచి పెట్టి నాయ్.

* 2:2 2:2 1:7చి ఎట్టాచి చి కోడు దెక. † 2:6 2:6 యోహాను 15:3-10 దెక. ‡ 2:8 2:8 యోహాను 13:34 చి మత్తయి 22:37-40.

16 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిన్ ఎత్తి, ఆగ్ ఆస జతిసి, అంకివో ఆస జతిసి, ఆస్తిచి గవురుమ్ కి, ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడుచి తెంతో చి బుద్ది నెంజె, గని ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దిచి, జా. 17 అస్సె, ఈంజ లోకుమ్, ఈంజ లోకుమ్చి ఆస్తిచి ఉప్పిరి ఆస జతిసి ఎత్తి కేడయ్ గెతిసి, గని దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి కో ఇండుల గే, జెవ్వి కెయ్క తెయ్క తా గెచ్చుల.

క్రీస్తుక విరోదుమ్ తిలోసా

18 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, ఆకర్చి గడియ, ఈంజ. క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ తిలోసా బార్ జయెదె మెన సూస అస్సున్, గెద. దస్సి, అప్పె క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలస ఒగ్గర్జన్ బార్ జా అస్తి. జాకయ్, ఇన్యొక 'ఆకర్చి గడియ ఈంజ' మెన జానుమ్. 19 'జోచి ఉప్పిరి జేవ్ విరోదుమ్ జలస అమ్చితె తెంతో బార్ జా గెల' మెనుక జయెదె, గని జోవయింక 'అమ్చి తెన్ ఎక్కి జా తిల' మెనుక నెంజె. కిచ్చొక మెలె, అమ్చి తెన్ ఎక్కి జత జలె, అమ్చి తెన్ తాఁ గెత. గని నాయ్, బార్ జా ముల దిల, చి అమ్చి తెన్ ఎక్కి నెంజితి మెన రుజ్జు డిస్తయ్. జేవ్ ముల్లిన్ తెన్ జా రుజ్జు డిసుక మెన నెలవ్ తిలి.

20 తూమ్, మాత్తుమ్, పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలోసా జోచి ఆత్మక తుమ్క బోడి ఉప్పిర్ సువిల్ రితి జా, 'అంచయ్' మెలి రితి తుమ్క జోచి గుర్తు కెర అస్సె. జాకయ్, తుమ్ జోచయ్ జలస ఎత్తిజిన్ సత్తిమ్ జాన్సు. 21 జలె, తుమ్క 'సత్తిమ్ నేన్తి' మెన రెగ్గి నాయ్, గని సత్తిమ్ జాన్సుచి రిసాయి రెగ్గిన్. కేన్ అబద్దుమ్ తిలె, సత్తిమ్ తెంతో జెయె నాయ్ మెన కి జాన్సు.

22 జలె, కొన్సొ జో అబద్దుమ్ జతోసా జయెదె మెలె, యేసుక 'జోచి రాజిమ్తె మాన్సుల్క బెదయ్తో రచ్చించుప కెర్తొసా జతి దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు జో నెంజె' మెన సంగితోసా సికడ్డోసా. క్రీస్తుచో దేముడు అబ్బొన్క 'అబ్బొన్ నెంజె', క్రీస్తు పుత్తున్క 'దేముడుచో పుత్తున్ నెంజె' మెన కో సంగితయ్ సికడ్డయ్ గే, జొయ్యి క్రీస్తుచి విరోదుమ్ జలోసా. 23 క్రీస్తు పుత్తున్క 'దేముడుచో పుత్తున్ నెంజె' మెన కో సంగితయ్ సికడ్డయ్, జోక ఎత్తిక అబ్బొ జలో జో దేముడుచో మాన్సు నెంజె, జో మాన్సుచి పెట్టి నాయ్. క్రీస్తు పుత్తున్క కి 'దేముడుచో పుత్తుసి నిజామి జొయ్యి జయెదె' మెన కో * ఒప్పన్తయ్ గే, దేముడు అబ్బొన్చో మాన్సుకి జో జా అస్సె, జోవయించి పెట్టి ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడు అస్సె. 24 క్రీస్తుచి రిసా తుమ్ మొదొల్ తెంతో సూన్లిసి తుమ్చి పెట్టి తాఁ గెన్సు. తుమ్ మొదొల్ తెంతో సూన్లిసి తుమ్చి పెట్టి తాఁ గెలె, కామ్ కెర్తె తిలె జలె, దేముడు పుత్తున్చి తెడి కి దేముడు అబ్బొన్చి తెడి కి తాఁ గెతె, జోచి తెన్ † ఇండితె తస్త. ‡ 25 జోచి రాజిమ్తె అప్పె కి బెదితి, పరలోకుమ్తె కెయ్క తెయ్క జితి చెంగిల్ త్తతి వాట అమ్క తుమ్క జో ప్రమానుమ్ సంగిలిసి కోడు.

26 తుమ్క మోసిమ్ కెరుక ఉచర్తసచి రిసా తుమ్క ఈంజ రెగ్గితసి. 27 గని ప్రబు జోచి ఆత్మతేల్ తుమ్క బోడి ఉప్పిర్ సువిల్ రితి జలి గుర్తు తుమ్చి పెట్టి తత్తయ్ కామ్ కెర్తయ్. మెలె, జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి తత్తయ్ తుమ్క సికడ్డయ్, చి తుమ్క కో మాన్సు సికడుక నాయ్. జలె, జోచి ఆత్మ తుమ్క కిసి ఎత్తిచి రిసా సికడ్డయ్ గే, చి జోచి ఆత్మ కిసి సత్తిమ్ తా కిచ్చొ అబద్దుమ్ జయె నాయ్ గే, జా ఆత్మ

§ 2:23 2:23 3:23, 4:15, 5:1, 5, 13, 20 డెక. 10:9-10 డెక. † 2:24 2:24 2:6 డెక. ‡ 2:24

* 2:23 2:23 మత్తయి 10:32-33 చి రోమయ్యల్ 2:24 2:24 యోహాను 15:4-10.

తుమ్మక సికడ్డి రిసా, యేసుప్రబుచి తెడి తుమ్ తా జోచి జీవ్ జోచి ఆత్మసెక్తిక జో తెన్ ఇండితె.

28 అన్నె, అప్పె, ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, 'యేసుప్రబుచి తెడి తుమ్ తా. జోచి జీవ్ కయ్ జోచి ఆత్మసెక్తిక జియ జో తెన్ ఇండ' మెన అన్నె సంగితసి. ఇసి తా గెలమ్ మెలె, జో అన్నె జెతి పొదిక, అన్నె డీస్తి పొదిక అమ్ లాజ్ నే బెట్టె, నే గుంచితె, దయిరిమ్ తెన్ తవదె. 29 జో 'పున్నిమ్చో' మెన జాన్సు జలె, అన్నె కో సత్తిమ్ ఇండితతి గే, జేవ్ కి జోచి ఆత్మ తెన్ జెర్మన్ జా అస్తి మెన తుమ్ జాన.

3

1 ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడు అమ్క * "అంచయ్ బోదల్, తుమ్" మెన అమ్క నావ్ తియ అమ్క కెడ్డి ప్రేమ కెర అస్సె గే తుమ్ ఉచర! జో దస్సి కెర్తికయ్, నిజామి జోచ బోదల్ జలమ్! దస్సి మెన ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దిచ మాన్సుల్ కిచ్చొక తుమ్క చినితి నాయ్ మెలె, †జోకయ్ నేనీతి. 2 ప్రేమ జల గోతుసుదల్, అమ్ అప్పె కి దేముడుచ బోదల్ జా అస్సుమ్. అమ్ తెదొడక కిసి జమ్దె గే అప్పె డీసె నాయ్, గని కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, యేసుప్రబు అన్నె డీసిలె, ‡జోచి రితి పూర్తి జమ్దె. జో కిసి అస్సె గే, తెదొడకయ్ కిచ్చొ అడ్డు నెంతె జోక సాస్టుమ్ దెకుమ్దె. 3 అన్నె, మదెనె, జోచి ఉప్పిరి కో ఇసి దయిరిమ్ తత్తచి జోక రకితతి గే, జో కిసి సుద్ది అస్సె గే, జేవ్ కి జోచి రితి సుద్ది కెరంతి రితి దెకన్తె తవుల.

4 పాపుమ్ కెర్టొ ఎత్తి మాన్సు ఆగ్గుల్ పిట్టయ్తయ్. ఆగ్గుల్ పిట్టయ్తిసి

ఎక్కి పాపుమ్. 5 పాపల్ గెచ్చవుక మెన యేసుప్రబు బార్ జలో మెనయ్, పడ్డె జోతె కిచ్చొయ్ పాపుమ్ కి నాయ్ మెనయ్, తుమ్ జాన్సు. 6 కీజోచి తెడి తతో కేన్ మాన్సు పాపుమ్ ఇండె నాయ్. కో పాపుమ్ ఇండితయ్ గే, ప్రబుక * దెకిలోసా నెంజె, జోక జాన్సోసా నెంజె.

7 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, తుమ్క కో మోసిమ్తె సేడవుక తుమ్ వాట్ దాస నాయ్. మెలె, కో సత్తిమ్ ఇండితయ్ గే, జో యేసుచి రితి జోచి తెన్ పున్నిమ్చో జతయ్. 8 కో పాపుమ్తె ఇండితయ్ గే, సయ్తాన్చో జయెదె. మొదొల్ తెంతొ సయ్తాన్ పాపుమ్ కెర్టొసా. సయ్తాన్చ కమె గెచ్చవ గెలుకయ్ దేముడుచొ పుత్తసి ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జలో. 9 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్మన్ జలో కేన్ మాన్సు పాపుమ్ ఇండె నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోచి పెట్టి అస్సె, చి జో జా ఆత్మక జెర్మిలి రిసా జో మాన్సు పాపుమ్ ఇండుక నెత్తె. 10 ఇసికయ్ కో దేముడుచ బోదల్ జవుల గే, కో సయ్తాన్చ బోదల్ జవుల గే, చినుక జయెదె. కో సత్తిమ్ ఇండె నాయ్ గే, పడ్డె †జోచ బావుడ్డు జల అన్నె మాన్సుల్క ప్రేమ దెకె నాయ్ గే, జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జెర్మన్చో మాన్సు నెంజె.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెరుక

11 తుమ్ మొదొల్ తెంతొ సూన్చి కబుర్ ఈంజ, అమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ‡ప్రేమయ్ తంక. 12 బావొన్క మార్లొ, ఎత్తిక పాపుమ్ సికడ్డె సయ్తాన్ తెన్ బెదిలో కయానుచి రితి తంక నాయ్. అన్నె, జో కిచ్చొక బావొన్క మార్లొ మెలె, జోచ సొంత కమె పాపుమ్చ, బావొన్చ కమె

* 3:1 3:1 యోహాను 1:12-13. † 3:1 3:1 యోహాను 1:10-11, 8:54-55, 14:7, 17, 16:2-3, 17:25. ‡ 3:2 3:2 రోమయిల్ 8:19, 29, కొరిందిల్క రెగ్గి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 3:18, వీలిప్పియిల్ 3:21, కొరిందిల్క రెగ్గి 1 నంబర్ ఉత్తమ్ 15:49-50. § 3:6 3:6 2:6, 24, 27, 28 దెక, చి 3:24, 4:13, 16 దెక. * 3:6 3:6 యోహాను రెగ్గి 3 నంబర్ ఉత్తమ్ 11 నంబర్ కోడు దెక. † 3:10 3:10 2:9, 10 దెక. ‡ 3:11 3:11 2:7-11 దెక.

పున్నిమచవి రిసా దెకుక నెత్త గోసక మార్టో. 13 బావుడ్లు, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ తుమ్చి విరోదుమ్ జలిన్క తుమ్ ఆచారిమ్ జా నాయ్. 14 మొర్నుక ముల జీవ్ జతిన్తె పాచ జా అస్సుమ్ మెన జానుమ్. నంపజల బావుడ్లుక ప్రేమ కెర్తసుమ్చి రిసా జానుమ్. కో ప్రేమ తెన్ తయె నాయ్ గే, మొర్నుతెయి అస్సె మెన జానుమ్. 15 జోచొ కేన్ బావొచి ఉప్పిరి కో విరోదుమ్ తత్తయ్ గే, అత్య కెర్తొసా జతయ్, చి అన్నె కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, అత్య కెర్తొ కేన్ మాన్సుచి పెట్టి పరలోకుమ్తె బెదితి కెయెక తెయెక చెంగిల్ తతి జీవ్ నాయ్.

16 కిచ్చొతె సత్తిమ్చి ప్రేమ చినుక సికిలమ్ మెలె, 'పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జతు' మెనయ్ యేసుప్రబు అమ్చి రిసా జోచి జీవ్ దా మొర్లన్. అన్నె, అమ్చ బావుడ్లుక 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్ అమ్ కి అమ్చి జీవ్ దిలె, చెంగిలి. 17 గని కక్క ఈంజయ్ లోకుమ్చి ఆస్తి తత్తయ్ గే, చి జోచొ కేన్ బావుడ్లుక కొత్తు, అస్సె మెన దెకిలె, గని జోక కన్కారుమ్ దెకె నాయ్ గే, దేముడుచి ప్రేమ జో మాన్సుచి పెట్టి అస్సె మెన కిసి సంగుక జయెదె! బెదె నాయ్. 18 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, రిత కొడొకయ్ అమ్ ప్రేమ కెరుక పొన, గని సత్తిమ్చి ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తా, అమ్చ కమొతెయి అమ్చి ప్రేమ దెకవుమ్, అమ్చ కమొతెయి నెరవెర్చుప జవున్!

19 ఇసి, అమ్చి ప్రేమ అన్నె మాన్సుల్క తోడ్ కెర్త కమొతెయి బార్ కెర్లెకయ్ 'సత్తిమ్ జలమ్' మెన చినుమ్దె, చి కెయెక జవున్ కి 'సత్తిమ్చ నెంజుమ్

సిచ్చుక విలువ జలన అము' మెన లాజ్ జా అమ్చి పెట్టి బాద సేడ్లె, 'జో దిలి ప్రేమ అమ్చ కమొతె నెరవెర్చుప కెర్తసుమ్' మెన ఉచార కెరన. 20 ప్రబుచి మొక్కె అన్నె దయిరిమ్ జమ్దె, 'లాజ్ నెంతె జోచి మొక్కె టీవ్క జయెదె' మెన అమ్చి పెట్టి అన్నె దయిరిమ్ జమ్దె. కిచ్చొక మెలె, * అమ్చి పెట్టి తిలిన్చి కంట జో వెల్లో, చి జో ఎత్తి జానె. 21 జలె, ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, అమ్చ కమొచి రిసా అమ్చి పెట్టి అమ్ లాజ్ జంక నాయ్ జలె, దేముడుచి మొక్కె అమ్క దయిరిమ్ తయెదె. 22 అన్నె, జోవయించి మొక్కె అమ్ లాజ్ జంక నాయ్ జలె, జోచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండితసుమ్చి రిసా జో మెస్సితిసి కెర్తసుమ్చి రిసా, జోతె అమ్ కిచ్చొ సంగిలె, జో అమ్క దొర్కు కెర్తయ్.

23 ఈంజయ్ జోచి ఆగ్గు. జోచొ పుత్తున్ జలొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్చి ఉప్పిరి అమ్క నముకుమ్ తంక, యేసుక †నిజుమి దేముడుచొ పుత్తుసి, నిజుమి జోచొ పుత్తున్ జా జోచి అదికారుమ్ తిలొ తెద్రయిందె మెన జో సంగ తిలొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జొయ్యి మెనయ్ జోచి ఉప్పిరి అమ్ అమ్చి నముకుమ్ తింక, చి జో క్రీస్తు ప్రబు అమ్క ఆడ్ర దిలి రితి, ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ అమ్ ప్రేమయ్ కెరుక. 24 జోచ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితన ఎత్తిజిన్ ‡జోచి తెడి తత్తతి, జోచి జీవ్క జోచి ఆత్మనెక్కిక జితతి, చి జోవయించి పెట్టి జొయ్యి తత్తయ్, జోవయింక జొయ్యి తోడు తత్తయ్, అన్నె, అమ్చి పెట్టి జో తతిసి జో అమ్క తోడ్ తతిసి అమ్ క్రీసి జానుమ్ మెలె, అమ్చి పెట్టి జో దిలి జోచి

§ 3:19 3:19 డీసయ్లిసి 12:9-11 దెకిలె, సయతాన్ అమ్క 'ఇసి దస్సి కెర్ల' మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి మొక్కె అమ్క నేరిమ్లు వయడుక ఉచర్తయ్, గని క్రీస్తు అమ్చి పాపుమ్ వయ గెచ్చయ్లి రిసా ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అమ్క జా నేరిమ్ వయడె నాయ్, చి సయతాన్ ఓడువ జతయ్. * 3:20 3:20 కిచ్చొ జవున్ అమ్ కెర్లె కామ్క 'తప్పు కెర్లమ్' నెంజిలె, 'ఏక్ వేల తప్పు కెర్లమ్. లాజు' మెన అమ్చి పెట్టి బాద సేడ్లె, జా కామ్క 'తప్పు గే నెంజె గ' జొయ్యి జానె, చి కిచ్చొక దస్సి కెర్లమ్ గే జొయ్యి జానె, చి తప్పు కెర్లె కి జో చెమించుప కెరుక జోవయింక నెక్తి అస్సె, చి అమ్చి ఉప్పిరిచి అమ్చి అన్యాయమ్ జో గెచ్చుక తెరె. † 3:23 3:23 2:23, 4:15, 5:1, 5, 13 చి 5:20 దెక. ‡ 3:24 3:24 2:6, 24, 27, 28, 4:13, 16, చి యోహాను 15:3-10 దెక.

ఆత్మ తతికయ్ జానుమ్.

4

ఆత్మల్ కీసి చినుక జయెదె

1 ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, ఎత్తి ఆత్మ సంగితిన్ క 'దేముడుచి కోడు ఈంజ' మెన నే పరిచ్చ కెర్తె తుమ్ నంప కెర నాయ్. గని నిజుమి దేముడుచ జతతి గే నాయ్ గే, తుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ్డసచ ఆత్మల్ తుమ్ పరిచ్చ కెర. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడుచ కబుర్లు అమ్మి సంగితసుమ్' మెన అబద్దుమ్ క ఒగ్గర్ జిన్ ఈంజ లోకుమ్ తె బార్ జా అస్తి. 2 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెంతో తిలిసి కీసి చినుక జయెదె మెలె, యేసుక 'జో నిజుమి క్రీస్తు జలో దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా, నిజుమి దేముడుచొ పుత్తున్ జా, జో మాన్సు జా జెర్మున్ జా బార్ జలన్' మెన కేన్ ఆత్మ ఒప్పునుల గే, జో ఆత్మ దేముడు తెంతోచ మెనయ్ చినుక జయెదె, 3 అన్నె, యేసుక 'జొయ్యి' మెన కేన్ ఆత్మల్ ఒప్పునతి నాయ్ గే, జేవ్ దేముడు తెంతోచ ఆత్మల్ నెంజితి. 'బార్ జయెదె' మెన తుమ్ సూన్లి ఆత్మ, మెలె, క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలోసాచి ఆత్మ, అప్పాయి కి ఈంజ లోకుమ్ తె బార్ జయె అస్తి.

4 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, తుమ్ దేముడుచ మాన్సుల్ జా అస్సున్, జోచి ఆత్మ తె జెర్మున్ జా అస్సున్, చి జేవ్ అబద్దుమ్ చచి ఉప్పిరి తుమ్ జిన అస్సున్. కీసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్ తె తతోసాచి కంట తుమ్ చి పెట్టి తతోసా వెల్లో. 5 జేవ్ అబద్దుమ్ చ ఆత్మల్ చ మాన్సుల్ ఈంజయి లోకుమ్ చ జవులచి రిసా, జేవ్ సంగితిసి ఈంజయ్ లోకుమ్ చి బుద్దిచి, చి జోచి కోడు ఈంజయి లోకుమ్ చ మాన్సుల్ సూన్ తతి. 6 ఆమ్, మాత్తుమ్, దేముడుచ మాన్సుల్ జా అస్సుమ్, జోచి

ఆత్మ తెన్ జెర్మున్ జా అస్సుమ్, చి జో దేముడుక కో జాన్ తి గే, అమ్ చి కోడు సూన్ తతి, చి కో దేముడుచ మాన్సుల్ జతి నాయ్ గే, అమ్ చి కోడు జేవ్ సూన్ తి నాయ్. ఇసి, జలె కేన్ ఆత్మ సత్తిమ్ చి గే కేన్ ఆత్మ తప్పుచి గే చినుక జయెదె.

దేముడు ప్రేమయ్

7 ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెరుమ్! ప్రేమ దేముడు తెంతో చి, చి కో ప్రేమ ఇండితయ్ గే, జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ జెర్మున్ జా అస్సి, చి దేముడుక జో జానె. 8 గని కో ప్రేమ ఇండితి నాయ్ గే, దేముడుక నేన్ తి. కిచ్చొక మెలె, దేముడు ప్రేమయి జా అస్సి. 9 కిచ్చొతె దేముడుచి ప్రేమ డీన అమ్ క రుజ్జు జలి మెలె, జో దేముడు జోచొ సొంత పుత్తున్ క ఈంజ లోకుమ్ తె తెద్రయ్ లన్. జో బలి జలిన్ క అమ్ చి పాపుమ్ గెచ్చువ పరలోకుమ్ తె బెదితి జీవ్ అమ్ క దెతి రిసా. 10 ప్రేమ ముక్కిమ్ క కిచ్చొతె డీస్తయ్ మెలె, అమ్ దేముడుక కిచ్చొ ప్రేమ కెర్లిన్ తె నాయ్, మాన్సుల్ చి అమ్ చి ప్రేమ కిచ్చొ నెంజె, గని జొయ్యి అమ్ క ప్రేమ కెర, అమ్ కెర్ల పాపల్ పుంచితి అర్పితుమ్ జో జతి రిసా, జోచొ పుత్తున్ క ఈంజ లోకుమ్ తె తెద్రయ్ లో. 11 జలె, ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు అమ్ క తెద్ది ప్రేమ కెర్లొ జలె, అమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తెద్ది ప్రేమ కెరుక. 12 కేన్ మాన్సు కెయ్ దేముడుక దెకుక నాయ్. గని అమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లసుమ్ మెలె, దేముడు అమ్ చి పెట్టి తత్తయ్, చి అమ్ చితె జోచి ప్రేమ పూర్తి జా నెరవెర్పువ జతయ్, రుజ్జు జతయ్. జోచి ప్రేమక జయ్యి రుజ్జు మాన్సుల్ దెకుక జతయ్.

13 * ప్రబుచి తెడి తత్తనుమ్, జోచి జీవ్ జితనుమ్, చి జో అమ్చి పెట్టి తత్తయ్ మెన కిసి జానుమ్ మెలె, జోచి సొంత ఆత్మ అమ్చి పెట్టి జో దిలిన్చి రిసా. 14 ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్లొసా జో జంక మెన, జోచొ పుత్తున్క ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడు తెద్రవ అస్సి మెన అమ్ దెక కెర సాచి సంగితనుమ్. 15 యేసుక † దేముడుచొ పుత్తుసి మెన కో ‡ బువునుల గే, జోవయించి పెట్టి దేముడు తత్తయ్, చి జేవ్ దేముడుచి తెడి అస్తి, జోచి జీవ్ జితతి. 16 దస్సి, దేముడు అమ్చి ఉప్పిరి ప్రేమ తిలిసి, అమ్చి ఉప్పిర్చి జోచి ప్రేమ, జానుమ్ నంపజా అస్సుమ్. దేముడు ప్రేమయి, చి కో ప్రేమయ్చి తెడి తత్తయ్ ప్రేమ ఇండితయ్ గే, దేముడుచి తెడి తత్తయ్, జోచి జీవ్కయ్ జితయ్, చి దేముడు జో మాన్సుచి పెట్టి తత్తయ్.

17 కిచ్చొక దేముడుచి ప్రేమ అమ్చి తెన్ కిపూర్తి జా నెరవెర్చుప జంక జోచి సెలవ్ మెలె, అమ్క ఎత్తిజిన్క పరిచ్చ కెర్లె వెల్లి దీసికయ్ 'సత్తిమ్ కెర్లమ్' మెన దయిరిమ్ తత్తు మెనయ్ జో జా సెలవ్ దెతయ్. జా దయిరిమ్ అమ్ కిచ్చొక జంక జయెదె మెలె, జో కిన్ జా అస్సి గే, అమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్తె దనయ్ అనుమ్. జొయ్యి కిసి ప్రేమ అస్సి గే, అమ్ కి జోచి ప్రేమక మాన్సుల్క ప్రేమయ్ కెర్లనుమ్. 18 ప్రేమచి తెడి అమ్ తిలె, ప్రేమ అమ్ ఇండిలె, అమ్చి పెట్టి కిచ్చొ బయిమ్ తయె నాయ్. గని ప్రేమ పూర్తి తిలె, జా ప్రేమ బయిమ్ గెచ్చువ గెల్లయ్. బయిమ్ సిచ్చ జతిన్ తెన్ బెదితిసి, 'సిచ్చ జమ్దె' మెన అమ్ ఉచర్లె బిందె,

* 4:13 4:13 2:6, 24, 27, 28 చి 3:6, 24 చి 4:16 దెక, చి యోహాను 15:3-10 దెక. † 4:15 4:15 2:23, 3:23, 5:1, 5, 13 చి 5:20 దెక. ‡ 4:15 4:15 మత్తయ్ 10:32-33 చి రోమియుల్ 10:9-10 దెక.

§ 4:17 4:17 12 సంబర్ కోడు దెక. * 5:1 5:1 2:23, 3:23, 4:15, 5:5, 13, 20 దెక. † 5:2 5:2 మెలె, అమ్ కిన్ కిన్ మాన్సుల్క ప్రేమ దెకవుక గే జోవయించ అగ్గల్తె, యేసుక్రీస్తు చ కొడతె, మోసా తెన్ దేముడు దిలి అగ్గల్ ఎత్తితె జో దెకవ అస్సి. ‡ 5:4 5:4 కిన్ బుద్దివొ మెలె, గోనల్, ఆనల్, చోర్బుద్ది, కోవుమ్బుద్ది, దనవ ఎత్తి.

చి కో బితయ్ గే, జోచి పెట్టి ప్రేమ పూర్తి జంక నెరవెర్చుప జంక నేతయ్ మెన రుజ్జు జతయ్. 19 దేముడు తొలితొ అమ్కయ్ ప్రేమ కెర్లొచి రిసాయి అమ్ జోక ప్రేమ కెర్లనుమ్.

20 జలె, దేముడుక అమ్ ప్రేమ కెర్లన్ మెన కో సంగితయ్ గే, జో జోచి బావుడ్డిక ప్రేమ కెరె నాయ్ గే, జో అబద్దుమ్చొ. కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవున్ దెకిలో బావొక కో ప్రేమ కెర్లయ్ నాయ్ గే, జో నే దెకిలో దేముడుక కిసి ప్రేమ కెరెదె! నెత్తె! 21 అస్సె, జో కిచ్చొ అగ్గు అమ్క దా అస్సి మెలె, కో దేముడుక ప్రేమ అస్తి గే, జోచ బావుడ్డివొక ప్రేమ కెరుకయ్.

5

క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి ప్రేమ

1 యేసుక * తెద్రయిందె మెన దేముడు పూర్ణమ్ సంగిలో దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్లొసా జలో క్రీస్తు జొయ్యి మెన నంప కెర్లొ ఎత్తి మాన్సు దేముడుచొ బోద జయెదె, అస్సె, కో అబ్బొన్క ప్రేమ కెర్లయ్ గే, జో అబ్బొన్చ అన్నె బోదల్క కి ప్రేమయ్ కెర్లయ్. 2 దేముడుచ బోదల్క అమ్ ప్రేమ కెర్లొసి కిచ్చొ రుజ్జుతె డీస్తయ్ మెలె, దేముడుకయ్ అమ్ ప్రేమ తా, అమ్ జోచి అగ్గల్ రితి † ఇండితిన్తె, 3 దేముడుచి ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తిలె, జోచ అగ్గల్ రితి ఇండుమ్దె. అస్సె, జోచ అగ్గల్ జాడు వయడ్డన నెంజితి. 4 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్కున్ కో జా తవుల గే, ఈంజ లోకుమ్చ ‡ బుద్దివొచి ఉప్పిరి జీన్తతి. ఈంజయ్ లోకుమ్చ బుద్దివొచి ఉప్పిరి జీన్తతిసి కిచ్చొ మెలె, యేసుచి ఉప్పిర్చి

* 4:13 4:13 2:6, 24, 27, 28 చి 3:6, 24 చి 4:16 దెక, చి యోహాను 15:3-10 దెక. † 4:15 4:15 2:23, 3:23, 5:1, 5, 13 చి 5:20 దెక. ‡ 4:15 4:15 మత్తయ్ 10:32-33 చి రోమియుల్ 10:9-10 దెక.

§ 4:17 4:17 12 సంబర్ కోడు దెక. * 5:1 5:1 2:23, 3:23, 4:15, 5:5, 13, 20 దెక. † 5:2 5:2 మెలె, అమ్ కిన్ కిన్ మాన్సుల్క ప్రేమ దెకవుక గే జోవయించ అగ్గల్తె, యేసుక్రీస్తు చ కొడతె, మోసా తెన్ దేముడు దిలి అగ్గల్ ఎత్తితె జో దెకవ అస్సి. ‡ 5:4 5:4 కిన్ బుద్దివొ మెలె, గోనల్, ఆనల్, చోర్బుద్ది, కోవుమ్బుద్ది, దనవ ఎత్తి.

అమ్మచి నముకుమ్. 5 మెలె, కో ఈంజ లోకుమ్చ బుద్దివోచి ఉప్పిరి జీన్తతి మెలె, యేసుకయ్ 'జోయ్యి దేముడుచో పుత్తుసి' మెన కో నంపజా అస్తి గే, జెవ్వి.

6 పాని వాట్ లోయి వాట్ గెచ్చు అన్నె బార్ జా జో దేముడుచో పుత్తున్ జలిన్ రుజ్జు జలోసా, జో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో, యేసుక్రీస్తు. జో ఎక్కి పాని వాట్ గెచ్చు బార్ జయె నాయ్ గని పాని తెన్ లోయి; తెన్ బార్ జా అస్సె. అన్నె ఈంజ చి రిసా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సాచి సంగతయ్, కిచ్చొక మెలె దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సత్తిమ్ జా అస్సె. 7 అన్నె, యేసుక 'దేముడుచో పుత్తుసి జోయ్యి', 'దేముడు తెద్రయలో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో క్రీస్తు జోయ్యి' మెన పానితెచి సాచిచి జోవయించి సూఁయి జలి లోయిచి సాచి తెన్ బెదితి సాచి సంగితొసా కొన్సొ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి. జోవయించి ఆత్మచి సాచి ముక్కిమ్. కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఆత్మ సత్తిమ్చి. 8 జోక, కిదొర్కు జల తిన్ని సాచుల్ అస్తి, చి జోవయించి సాచి బెదితయ్, కిచ్చొ కిచ్చొ సాచుల్ మెలె, జా పాని, జా లోయి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ. 9 ఆమ్ మాన్సుల్చి సాచి నంప కెర్తనుమ్ జలె, దేముడుచి సాచి అన్నెయ్ నంపజతిసి. అన్నె, దేముడుచి సాచి కిచ్చొ మెలె, యేసుక 'ఈంజోయి అంచో పుత్తు' మెన జోయ్యి సాచి సంగ అస్సె. 10 పడ్డొ, దేముడుచో పుత్తున్కయ్ 'నిజుమి జోచో పుత్తుసి' మెన కో నంపజవుల గే, జోవయించి పెట్టి దేముడుచి సాచి అస్సె. 'ఈంజో అంచో పుత్తు' మెన దేముడు సాచి సంగిలిన్చ ఉప్పిరి కో నముకుమ్ తితి నాయ్ గే, జోచి కోడు నంపజతి నాయ్ చి రిసా, జోక 'అబద్దుమ్చో' మెన సంగిల్ రితి జతయ్.

11 జలె, సత్తిమ్చి సాచి కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె జితి వాట, జాక దొర్కు జలి జీవు, దేముడు అమ్క దా అస్సె, చి ఈంజ జిమ్ కచి తెడి అస్సె. కత్తెయ్ దొర్కు జతయ్ మెలె, జోచో పుత్తున్చి తెడి అస్సె, జో తెయి దొర్కు జతయ్. 12 కచి పెట్టి దేముడుచో పుత్తున్ అస్సె గే, జోకయ్ జా జీవు. దేముడుచో పుత్తుసి కచి పెట్టి తయె నాయ్ గే, పరలోకుమ్తె గెతి వాట, జాక దొర్కు జలి జీవు, జోకయ్ దొర్కు జయె నాయ్. 13 దేముడుచో పుత్తున్చి నామ్క 'జయ్యి. జోయ్యి క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా' మెన తుమ్ జోక నంపజలనక 'పరలోకుమ్తె గెతి కెయక తెయక తా గెతి వాటచి జాక దొర్కు జలి జీవు దొర్కు జలిన్చి రిసా తుమ్క దయిరిమ్ తవున్' మెనయ్ ఈంజ ఆమ్ రెగిడ్తసి.

14 అన్నె, జోచి తెడి అమ్క అన్నెయ్ కిచ్చొ దయిరిమ్ మెలె, జోచి ఇస్తుమ్ తెన్ బెదితిసి కిచ్చొ జవున్ జోతె అమ్ నజిలె, జో సూన్తయ్. 15 అన్నె, 'అమ్ కిచ్చొ నజిలె జో సూన్తయ్' మెన జానుమ్ జలె, జోతె అమ్ సంగిలిన్క 'దొర్కు జలి' మెన ఒప్పన్లి రితి, 'కచితుమ్ దొర్కు జయెదె' మెన జానుమ్.

16 నంపజలో కేన్ జవున్ బావొ మొర్నొ ఆన్తి పాపుమ్ కెర్లెగిన, అన్నెక్లొ బావొన్ దెకిలె, జా పాపుమ్ జోక మొర్తి సిచ్చు నే ఆన్తి రిత, "జోక చెమించుప కెరు మెన" జో అన్నెక్లొ దేముడుక ప్రార్దన కెర్లె, చి కచి పాపుమ్ మొర్తి సిచ్చు ఆన్తిన్ నెంజె జలె, జో అన్నెక్లొ ప్రార్దన కెర్లి రిసా, జో పాపుమ్ కెర్లొసొక దేముడు జిమ్ దెయెదె. గని మొర్తి సిచ్చు ఆన్తి పాపుమ్ కి తయెదె. కో దస్సి పాపుమ్ కెర్లె, జోచి రిసా ప్రార్దన కెర మెని నాయ్. 17 గార్చి కిచ్చొ జలెకి పాపుమి, గని సగుమ్ రగల్ పాపుమ్ మొర్తి సిచ్చు ఆన్తన నెంజితి.

18 'కో దేముడుచి తెన్ జెర్మున్ జా అస్తి గే, పాపుమ్తె ఇండితి నాయ్' మెన జానుమ్. దేముడుచి పెట్టిచొ క్రీస్తు దన మాన్యుల్క రకితయ్చి రిసా, పాపుమ్ సికణ్డో సయ్తాన్ జెవ్వి మాన్యుల్క చడె నాయ్. 19 అమ్మి జలె, 'దేముడుచ బోదల్ జా అస్సుమ్' మెన జానుమ్, అన్నె, అప్పెక ఒండి లోకుమ్ జో పాపుమ్ కెరయ్తో సయ్తాన్చి అత్తి అస్సె మెన కి జానుమ్. 20 అన్నెయ్ కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, నిజుమ్చొ దేముడుక అమ్ జాన్తి రితి జో దేముడుచొ సొంత పుత్తుసి బార్ జా కెర, జోక చినితి జోక జాన్తి సెక్తి అమ్క దా అస్సె మెన జానుమ్. అన్నె, సత్తిమ్ తిలో దేముడుచి తెడి, జోచొ పుత్తున్ యేసుక్రీస్తుచి తెడి అస్సుమ్. ఈంజొయి నిజుమ్ తిలో ఎక్కిలో దేముడు. పరలోకుమ్తె బెదితి కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తతి వాట యేసుక్రీస్తుతెయ్ దొర్కు జతయ్, జోక దొర్కు జలి జివ్ జొయ్యి.

21 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, బొమ్మల్క జొకర్తినక తుమ్ దూరి తా.

యోహాను రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో యోహాను రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్

1 దేముడు నిసాన్ని * అమ్మక చి ఆవ్ చి సత్తిమ్ జాన్తన ఎత్కిజిన్ నిజుమి ప్రేమ కెర్త తుచ బోదల్ క ఆవ్ వెల్లో జలోసా రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్. 2 కిచ్చొక ఇసి ప్రేమ తెన్ అస్సుమ్ మెలె, దొర్కు జలి † సత్తిమ్ అమ్చి పెట్టి అస్సె, చి కెయళ తెయళ అమ్చి తెన్ తాఁ గెచ్చెదె.

3 ఎత్కిక అబ్బొ జలో దేముడు తెంతొ చి జో అబ్బొన్చొ పుత్తున్ జలో యేసుక్రీస్తు తెంతొ జోచి దయ జోచి కన్కారుమ్ జోచి సేంతుమ్ అమ్చి తుమ్చి తెన్ తయెదె, చి జోచి సత్తిమ్ జోచి ప్రేమ తెన్ తమ్దె.

4 ఎత్కిక అబ్బొ జలో దేముడు దిలి ఆగ్గు రితి తుచ బోదల్ జల నంపజలనతె సగుమ్జిన్ సుబుమ్ కబుర్తె తిలిన్చి సత్తిమ్ ఎత్కి నిదానుమ్ నంప తా, జా సుబుమ్ కబుర్తె తిలిన్ తెన్ బెదితి సత్తిమ్ ఇండితతి మెన నూన ఒగ్గర్ నర్ల జలయ్. 5 అస్సె, అప్పె, అమ్మ, తుమ్క ఏక కోడు బతిమాల్పా జా రెగిడ్లిసి. తుమ్క నొవి ఆగ్గు రెగిడ్లిసి నెంజె, గని మొదొల్ తెంతొ చి ఆగ్గు ఈంజ. కిచ్చొ మెలె, అమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో † ప్రేమయ్ కెరుక. 6 అస్సె, ప్రేమ కిచ్చొ జతయ్ మెలె, ఎత్కిక అబ్బొ జలో దేముడుచ ఆగ్గుల్

రితి అమ్ ఇండుక. మొదొల్ తెంతొ తుమ్ సూన్ని ఆగ్గు కిచ్చొ మెలె, తుమ్ ప్రేమయ్ ఇండుక.

మోసిమ్ బోదచి రిసా జాగర్ల

7 అస్సె, ఒగ్గర్జిన్ మోసిమ్ సంగితన ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జా బుల్తతి, యేసుక క్షి*దేముడుచొ పుత్తుసి జో, జో దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో క్రీస్తు జా, మాన్సు జా జెర్మున్ జా అస్సె' మెన ఒప్పునుక నెసితన. దన మాన్సుల్ మోసిమ్చ, క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలన. 8 జలె, తుమ్ సైమ సేడ దొర్కు కెరన్లి బవుమానుమ్ నే పిట్టవన్తి రితి, గని తుమ్చి బవుమానుమ్ పూర్తి దొర్కు కెరంతి రితి జిన్తి రితి, తుమ్ దెకన. 9 కో పురె గెతి రితి వెల్లో మెనన క్రీస్తుచి బోదనక నిదానుమ్ తయె నాయ్ గే, జో మాన్సు *దేముడుచొ నెంజె. దేముడు అబ్బొన్ కి జోచి పెట్టి నాయ్. గని, క్రీస్తుచి బోదనకయ్ కో నిదానుమ్ అస్తి గే, అబ్బొన్ జలో దేముడుచ కి పుత్తున్ జలో యేసుచ కి జా అస్తి. అబ్బొన్ కి పుత్తున్ కి జోచి పెట్టి అస్సె. 10 ఈంజయ్ బోదన నే ఆన్తె కో తుమ్తె అయ్లె, గెరి టాన్ దాస నాయ్, జోక జోకర నాయ్. 11 కిచ్చొక మెలె, కో జోక జోకర్తయ్ బెదవంతయ్ గే, జో మాన్సుచి తప్పు కామ్తె బెదిల్ రితి జతయ్.

12 తుమ్క అస్సె ఒగ్గర్ రెగుడుక జతి, గని కాగ్గుమ్క సిర్క రెగుడుక నెసి. తుమ్క అమ్క పూర్తి సర్దసంతోసుమ్ కెర్తి రితి తుమ్తె సొంత జా దెకయి లట్టబుక ఇస్టుమ్ జతసి.

* 1:1 1:1 'అమ్మ' ఇస్సె సంగిలె, కేన్ జవున్ సంగుమ్క టాలి జతయ్ మెన, చి 'తుచ బోదల్' మెన సంగిలె, జా సంగుమ్తెచ మాన్సుల్కయ్ టాలి జతయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి. † 1:2 1:2 యోహాను 14:6, 16-17 దెకెలె, యేసుయ దొర్కు జలి సత్తిమి, చి జోవయిచి వరలోకుమ్చి సుద్ది సత్తిమి తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి జో దా అస్సె. యోహాను 8:32, 36 కి దెక. ‡ 1:5 1:5 యోహాను సంగిలిసి, దేముడు అబ్బొన్సి సంగిలిసి, జోవయిచి సుబుమ్ కబుర్ సత్తిమి; యోహాను 8:45-47, చి యోహాను రెగిడ్లి ఈంజ 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 9-10, గలతీయల్ 2:5. కొలోస్సొయల్ 1:5 కి దెక. § 1:5 1:5 యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:8 దెక, చి యోహాను 13:34, చి మత్తయి 22:37-40. ¶ 1:7 1:7 యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:23, 3:23, 4:15, 5:1, 5, 13, 20 దెక. * 1:9 1:9 యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:23, 5:12 దెక.

13 దేముడు నిశాన్లి తుచి ఇన్నెచి
 †బయ్దిచ ‡బోదల్ రిత జలస తుమ్క
 జోచి జొబర సంగితతి.

† **1:13 1:13** 1 నంబర్ కోడుతె తిలి రితి, 'బేన్ది' మెలిసి ఏక్ వేల అన్నెక్ సంగుమ్క టాలి జతయ్. చి 'బేన్దిచ బోదల్' మెన సంగిలె, జా అన్నెక్ సంగుమ్తెచ మాస్సుల్కయ్ టాలి సంగితయ్. ‡ **1:13 1:13** 1 నంబర్ కోడుతె తిలి రితి, 'బేన్ది' మెలిసి ఏక్ వేల అన్నెక్ సంగుమ్క టాలి జతయ్. చి 'బేన్దిచ బోదల్' మెన సంగిలె, జా అన్నెక్ సంగుమ్తెచ మాస్సుల్కయ్ టాలి సంగితయ్.

యోహాను రెగిడ్లి తిన్నిచి ఉత్తమ్ బారిక్ జలో యోహాను రెగిడ్లి తిన్నిచి ఉత్తమ్

1 సత్తిమ్క ఆవ్ ప్రేమ తిలో గాయుక ఆవ్ వెల్లో జలోసా రెగిడ్లి ఉత్తమ్.

2 ప్రేమ తిలో మింత, తుక చెంగిల్ తవున్, మెన ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తసి. తుచి ఆత్తుతె చెంగిల్ అస్సిన్ మెన జాని.

3 కిసి మెలె, బావుడ్లు జల సగుమ్జన్ అయ్లి పొది, తుయి సత్తిమ్ ఇండితిన్చి రిసా సాచి సంగిల, చి ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జలయ్. 4 ఎత్కిచి కంట అంక కిచ్చొ కోడు ఒగ్గర్ సర్ద కెర్తయ్ మెలె, అంచ బోదల్ సత్తిమ్ ఇండితిసి ఆవ్ సూన్లె, జయ్యి అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ కెర్తయ్. జాచి కంట అంక జిన్ని సర్ద నాయ్.

5 ప్రేమ తిలో మింత, బావుడ్లుక తుయి కిచ్చొ తోడు కెర్లె, నిదానుమ్చి కామ్, జా, ముక్కిమ్క వేర తెంతో అయ్లసక, జలె, 6 ఇన్నెచి సంగుమ్చి మొక్కా తుచి ప్రేమచి రిసా, ఇన్నె అయ్ల బావుడ్లు సంగ అస్తి. దేముడుచి సేవక బెదితి ప్రేమ తెన్ దస మాన్సుల్క మరియాద దెక జేవ్ గెతి వాట్క సరి జతి తోడ్ దాయి అన్నె తెద్రయ్లె, చెంగిలి. దస్సి కెర్లె తా. 7 కిచ్చొక మెలె, 'ప్రబుచి సేవకయ్' మెన జేవ్ బార్ జా అస్తి, చి ఎత్కి అదికారుమ్ దేముడుక నంప నే జలసతె కిచ్చొయ్ తోడు నజితి నాయ్. 8 జాకయ్, అమ్ నంపజలసక కి దస మాన్సుల్క తోడు దెంక చెంగిలి. దస్సి కెర్లె, సత్తిమ్చి రిసాచి జోవయింబి సేవతె అమ్ కి జోవయింతెన్ బెద తమ్దె.

9 తుమ్తెచి సంగుమ్క కిచ్చొగె రెగ్లి అస్సి గని దియొత్రెపె సొంత గవురుమ్ ఉచరన వెల్లో మెనన, అంచి అదికారుమ్క 'అన్నె' మెన ఒప్పునె నాయ్. 10 జాకయ్, ఆవ్ తుమ్తె అయ్లె, జో అంచి రిసా గర్చ కొడె, ఆరిచ నిందల్చ కొడె సంగితె తతిన్చి రిసాచి తీర్పు సంగుమ్దె. జా తప్పుచి కంట అన్నె కిచ్చొ తప్పు జో కెర్తయ్ మెలె, సత్తిమ్చ వేర తెంతోచ బావుడ్లుక మరియాద దెకె నాయ్, చి 'మరియాద దెకుమ్దె' మెన ఇస్తుమ్ జత అన్నె మాన్సుల్క పిట్టవ, సంగుమ్ తెంతో ములయ్తయ్.

11 ప్రేమ తిలో మింత, గర్చిక దెక తుయి సిక్కు నాయ్, గని చెంగిల్చిక దెక దస్సి ఇండు. కో సత్తిమ్ ఇండితయ్ గే, దేముడుచొ మాన్సు జతయ్. కో గర్చి బుద్ది ఇండితయ్ గే, దేముడుక *నే దెకిలోసా మెలి రితి జతయ్. 12 దేమేత్తి చి రిసా ఎత్కిజిన్ 'చెంగిలోసా' మెన సాచి సంగితతి, జోచి సత్తిమ్ కి జోచి రిసా సాచి జతయ్. ఆవ్ కి జోచి రిసా 'చెంగిలోచొ' మెన సాచి సంగితసి, అన్నె, అంచి సాచిక 'సత్తిమ్చి' మెన తుయి జాస్సి.

13 తుక అన్నె ఒగ్గర్ రెగుడుక జతి, గని పున్సుకుమ్చి సిర్ద తెన్ రెగుడుక నెసి. 14 బే బేగి తుమ్తె జెంక ఉచర్తసి, చి అయ్లె, ఆవ్ తూయి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దెక సొంత లట్టుబుమ్దె.

15 తుక సొంతుమ్ తవున్. తుచ అమ్చ గోతుసుదల్ తుక జోవయింబి జోబర సంగితతి. ఒత్తచ గోతుసుదల్ ఎత్కిజిన్క అంచి జోబర సంగు.

* 1:11 1:11 యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్తమ్ 3:6 దెక.

యాదా రెగిడ్లి ఉత్తమ్ బారిక్ జలో యాదా రెగిడ్లి ఉత్తమ్

1 దేముడు అబ్బోన్చి తెడి ప్రేమ తిల, *యేసుక్రీస్తుచి రచ్చనచి తెడి తిల, జేవ్ నిసాన బుకార్లనక యేసుక్రీస్తుక †సేవ కెర్తొసా జలో, యాకోబుచో బావోన్ జలో, యాదా రెగిడ్లి ఉత్తమ్.

2 ప్రబుచి కన్యారుమ్, సేంతుమ్చి ప్రేమ అన్నె తుమ్క ఒగ్గర్ కలుగు జవున్!

దేముడుక విరోదుమ్ జలిన్చి రిసా జాగర్త తత్తి కోడు

3 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, అంచి తుమ్చి రచ్చనచి రిసా తుమ్క ఉత్తమ్ రెగుడుక ఒగ్గర్ ఇస్తుమ్ జలయ్. గని, కిచ్చొచి రిసా ముక్కిమ్క అప్పయి రెగుడుక మెన అంక జానయ్ జలి మెలె, ఆము తూమ్ ప్రబుచి సుద్ది జా జోచయ్ జల మాన్సుల్క ముక్కిమ్క దిలి సుబుమ్ కబుర్ మొత్తుమ్చి నముకుమ్ పాడ్ నే జతి రితి తుమ్ దెక, వేర మాన్సుల్ వేర సికడ్లె ప్రబు అమ్క దిలి జా బోదచి రిసా చెంగిల జబాబుల్ తుమ్ దాస్.

4 కిచ్చొక మెలె, “ఈంజ బోదనక జేవ్ నిదానుమ్ నెంజిలి రిసా సిచ్చ జతు” మెన దేముడు ఒగ్గర్ అగ్గె తెంతొ రెగిడ్లన సగుమ్జిన్ తుమ్చి సంగుమ్తె ఉప్రమెన్సుక లుంకచోరు ‡బెద అస్తి. దేముడుక నేన్ల జోవయించి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జల జేవ్ మాన్సుల్ కిచ్చొ

* **1:1** 1:1 నెంజిలె, యేసుక్రీస్తుచి సేవ కెర్తొ మెన తుమ్ నాసెనుమ్ నే జతి రితి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెక తిల,.... † **1:1** 1:1 నెంజిలె గొతిమాన్సు నెంజిలె గొత్తి సుదొ. ‡ **1:4** 1:4 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:1చి కోడుతె ‘దస్సి జర్లు జయెదె’ మెన సంగిలన్. ఇన్నె, యాదా రెగిడ్లిన్తె ‘జర్లు జలి’ మెన దెకితనుమ్. § **1:4** 1:4 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:19 దెక. * **1:4** 1:4 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:1 దెక. † **1:5** 1:5 నిర్ణమకాండుమ్ 32:1-28, 35, నంక్యాకాండుము 11:1, 14:29, 30, 35. ‡ **1:6** 1:6 అదికాండుమ్ 6:1-7, పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:4. జేవ్ దూతల్ మాన్సుల్చ తెరబోదల్ తెన్ లంజె జల. § **1:7** 1:7 అదికాండుమ్ 18:20-29 చి పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:6 దెక.

కెర్తతి మెలె, †దేముడు అమ్క ఆగ్గుల్ రితి తెంతొ విడ్డల్ కెర అస్సె, చి అమ్ కిసి ఇండిలెకి బాద నాయ్. అమ్ కిచ్చొ కెర్లె కి, జోచి దయక అమ్క రచ్చించుప కెరెదె మెన సంగ, దేముడుచి కోడు మార్పుప కెర్తతి, చి జోవయించి ఆగ్చ అసల్ ముద్దొ నే కెరంతె “దస్సి ముద్దొ కెరనుక నాయ్” మెన అన్నె మాన్సుల్క కి సికడ్లె, చి అమ్చొ ఎత్తి ఎజొమాని, ఎక్కి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక *దేముడు నెంజె మెన సంగిల్ రితి జా, జోచి మరియాద కడ్లి రితి ఇండితతి.

5 జలె, తుమ్క “కెయ్చ పచ్చుత్ నాయ్” మెన తుమ్క అమ్ అగ్గె పూర్తి సూనయ్లమ్. తెదొడి సూన్తదు జలె, జతి. గని తుమ్క అన్నె ఉచార కెరయిందె. ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతొ అమ్చ ప్రెజల్ జల ఇస్రాయేలుల్క రచ్చించుప కెర్లొ దేముడు పడ్డొ జేవ్ ప్రెజల్తెచ జోవయింక నంపనెంజిలనక †మొర్తి సిచ్చ దిలన్.

6 అన్నె, జోవయింక దిలి కామ్, జోవయింక దిలి ట్రాన్ ములిల ‡దేముడుచి దూతల్క దేముడు కిచ్చొ సిచ్చ దా అస్సె మెలె, ఎత్తిక తీర్పు కెర్తి ఆకర్ దీన్క, ముక్కిమ్ జలి దీసిక జేవ్ సిచ్చ జతె ఎదక, ఎట్టొచి కంట ఎట్టొ తిలిన్చి అందరెతె జేవ్ రకితి రితి, కో కెయ్చ యిపుక నెతిర గొల్పుల్ తెన్ జో బంద దా అస్సె.

7 దస్సియి కి, అమ్క అన్నెక్ కామ్ జాగర్త దెకయ్తయ్. కేన్ మెలె, †సాదొమ చి గొమొరా పట్నల్ చి జోవయించి సుట్టునంతచ పట్నల్చ మాన్సుల్ కి దేముడు సెలవ్ నే దిలి రితి

వేరయ్ ఆసల్ జా, మున్నుబోదల్ తెన్ మున్నుబోదల్ సాని జతె తిల. అమ్క జాగర్త దెకయ్తి రిసా జోవయింది సిచ్చు కిచ్చొ మెలె, ఆగితె సిచ్చు జల, చి కెయెచ నే విజితె ఆగితె జేవ్ సిచ్చు జవుల.

8 దస్సి, * తుమ్చి సంగుమతె బెదిల ఉప్రమెన్నుచి ఈంజేవ్ మాన్సుల్ కి, వెర్రి సిప్పల్ దెకిల్ రిత జా, లంజెకమొ కెర జోవయింది ఆగ్ గార్ కెరంతతి, దేముడుచి అదికారుమ్క బితి నాయ్, చి జో దేముడు కబుర్ తెద్రయ్ల పరలోకుమ్చి గవురుమ్చి ఉజిడ్చ దేముడుచ దూతల్క †దూసుప కెర్తతి.

9 †గని మోసే పూర్గుమ్చొ కీమొర్లిన్తె జోచి ఆగ్చి రిసా వెల్లో దూత జలొ మికాయేలుచి ఉప్పిరి సయ్తాన్ వాదన కెర్లి పొది, మికాయేలు సయ్తానుక దూసుప కెర్లి తీర్పు సంగుక అదికారుమ్ ఉచరనె నాయ్, గని ఎక్కి ఈంజ, "ప్రబుయి తుక తుచి తప్పుచి తీర్పు సంగున్" మెలన్.

10 * అమ్ అప్పె సంగిత ఉప్రమెన్నుచ మాన్సుల్, మాత్రుమ్, జేవ్ అర్దుమ్ నే కెరన్లిసి కిచ్చొ జలెకి జేవ్క దూసుప కెర్తతి, అన్నె, జంతువుల్ రిత అర్దుమ్ నెంతె జోవయింది ఆగిచ ఆసల్ కీసి దస్సే జర్గు కెరంతతి గే మెన జేవ్ కి దస్సి, బుద్ది నెంతె, జోవయింది ఆగిచ ఆసల్ కెర కెర పాడ్ కెరంతతి. జా ఆస జర్గు

కెరంతిసి జోవయింక సొంత పాడ్ కెర్తయ్. 11 అయ్యె! జోవయింది సిచ్చు కెద్ది సిచ్చు! కిచ్చొక మెలె, †బావొన్క మార్లో కయూసు పూర్గుమ్చొ గెలి వాట్ ఇండితతి, చి కిచ్చొ కిచ్చొ డబ్బుల్ లాబుమ్క ఆస జా, †బిలామ్ పూర్గుమ్చొ కెర్లి తప్పుతె జేవ్ కి జోవయింది బుద్ది వికంతతి, చి కీకోరహు పూర్గుమ్చొ కీసి మోసేచి దేముడు దిలి అదికారుమ్ పాడ్ కెర్కు ఉచర్లొ గే, జేవ్ కి దస్సి, దేముడుచి కామ్ జోచి అదికారుమ్ పిట్టవుక ఉచర్తతి, చి కోరహు చి జోచి వచ్చెన గెల మాన్సుల్చి రితి నానిసమ్చి సిచ్చు జా * మొరుల.

12 వడ్డె, ప్రబుచి తెడిచి తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి గుర్తుచి †అన్నిమ్ కెర్లిన్తె జేవ్ ఉప్రమెన్నుచ మాన్సుల్ బెద, అన్నె మాన్సుల్క నాయ్, గని జోవయింక జెచ్చొ దెకన, ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి గమ్మత్ తెన్ కతిన్క, జేవ్ మరియాద నెంజిలిన్క ముర్కి మర్కల్ రిత జా, జా ప్రేమ దెకయ్తి గుర్తుచి అన్నిమ్చి విలువ కడ్తతి. అన్నె జేవ్, †వాదు కెర్లె మబ్బు తిలె కి పాని నే జెతె కీసి ఉడ్డ గెతయ్, గే, జేవ్ కి దస్సి. జేవ్ కి జా మబ్బుచి రితి కామ్క నెంజితి. అన్నె, అంజూరుమ్ రూకు చెంగిల్ తిలె, చల్లి పొది పాసి అయ్లె పొది రూక్తె వండ్లు దెరుల, గని పంటొ లాయితి పొది

* 1:8 1:8 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ 2:10 దెక. † 1:8 1:8 పూర్గుమ్ 'దేముడు దెలి సిచ్చు జర్గు కెరుక' మెన మాన్సు రూపుమ్ జల దొగుల దూతల్ ఏకీ సుట్టు సాదొమ్ వట్టుమ్తె గెతికయ్, జా వట్టుమ్చ మున్నుబోదల్ జేవ్ దూతల్క లంజె కెర జోవయింది మరియాద కడుక ఉచర్ల. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోవయింక అడ్డు కెర గుడ్డి కెర్లన్. అదికాండుమ్ 18:20, 22, చి 19:1-11. యాదా ఈంజ ఉత్తమ రెగిడ్ల పొదులె కి ప్రబుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్క పాపుమ్చ మాన్సుల్ దూసుప కెర్లె తిల, చి అగ్గెచి ఇన్నెక టాలి జతయ్. † 1:9 1:9 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ 2:11 దెక. § 1:9 1:9 ద్వితియాపదేక కాండుము 34:1-8. * 1:10 1:10 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ 2:12. † 1:11 1:11 అదికాండుమ్ 4:1-16. † 1:11 1:11 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ 2:15 దెక. బిలామ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ కబుర్లు సంగితొనా జలెకి, చెత్తొ తప్పుల్ కెర్లొ. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి కోడు మార్పుప కెరుక ఉచర్లొ, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి విరోదుమ్ తిల మాన్సుల్ "డబ్బుల్ దెమ్దె" మెంతికయ్, జా డబ్బుల్ ఆసకయ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి కోడు పిట్టవుక ఉచర్లొ, సంక్యాకాండుము 22:2-35, 31:16. వడ్డె, బొమ్మల్క బలి దిలిసి ప్రజెల్ కంక సికడ్లె, చి ప్రజెల్ లంజె జతి రితి సికడ్లె, డీసయ్లిసి 2:14. § 1:11 1:11 సంక్యాకాండుము 16:1-35. * 1:11 1:11 కోరహుక చి జోవయింక సంగుమ్జిన్ మాన్సుల్క బుయి గిడ గెలన్, చి జోవయింక అన్నె సంగుమ్జిన్ మాన్సుల్ ఆగిక డడ్డయ్ గెల. † 1:12 1:12 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ 2:13. † 1:12 1:12 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ 2:17 దెక.

పాసి అయ్యలె కి, జేవ్ మాన్సుల్ కామ్క నెంజితో రూకు రిత జా, చి కీదొవ్వెర్ మొర్ల రిత జతతి. 13 అన్నె జేవ్, సముద్దుమ్తెచ వెర్రి కెర్తల్చ రిత జా, జోవయించి సొంత పాపుమ్చి పొగ్గుర్ ఉడ్డిత్ రితి కెర్తతి. అన్నె కీస జతతి మెలె, ఎక్కితె సొంత టాన్తె వాట్ పిట బుల్తె తిల సుక్కల్చ రిత తవుల, చి దేముడు దిలి జోవయించి సిచ్చ కిచ్చొ మెలె, * ఎత్కిచి కంట అందర్ తిలిన్తె గెచ్చుల.

14 తొలితోచొ మాన్సు ఆదాము ఎక్కిలో తెంతో హనోకు ఎద వర్స తెన్ సత్తు కుటుంబల్ జలి. హనోకు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ ఇనాయంచి రిసా ఇనెయి మెన సంగిలన్.

“ఆది, జోవయించ పరలోకుమ్చ ఎతివాట్జిన్ దూతల్ ఎత్కి తెన్

15 ‘ఎత్కిక తీర్పు కెరుక, చి దేముడుక నేన్లన

నెసిలన ఎత్కిక,

జోచి మరియాద కడ్డ జేవ్ కెర్ల పాపుమ్ కమొచి రిసా

జోవయించి నేరిమ్ వయడుక,

చి జోవయించి రిసా జేవ్ పాపుమ్లు సంగిల ఎత్కి కోపుమ్ కోడుచి

నేరిమ్ వయడుక’ మెన ప్రబు ఉత్త అయ్యలన్.”

16 ఉప్రమెన్సుచి అమ్ సంగిల మాన్సుల్ నిజామి తిరిమ్ తిరిమ్ గోసల్ లట్టబ్బన, దేముడుచి ఉప్పిరి సేంతుమ్ నెంజి వేర వేరచి ఒగ్గర్క ఆస జతన, జోవయించ ఆనల్ రితి ఇస్టుమ్ అయ్యలి రితి ఇండితన, బడాయ్ లట్టబ్బన, లాబుమ్క అన్నె మాన్సుల్క పులయ్యతన జవుల.

సత్తిమ్చ నంపజలసక అన్నె జాగర్ల సంగిలిసి

17 తూమ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, తుమ్ కిచ్చొ ఉచార కెర మెలె, † అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచ బారికుల్ జోచి సెక్కిక సంగిలిసి. 18 జేవ్ జోవయించ బారికుల్ తుమ్క,

‡ “ఆకర్ దినాల్క సత్తిమ్చి ఉప్పిరి ఆస్తన బార్ జవుల.

దేముడుక విరోదుమ్ జల జోవయించి పాపుమ్చ ఆనల్ రితి ఇండుల”

మెన తుమ్క సంగిల. 19 జేవ్ సంగిల్ రితి ఈంజేవ్వి మాన్సుల్ నంపజలసతె జట్లు కెరయ్యతతి, దేముడుచి సుద్ది జోవయించి పెట్టి తయె నాయ్, చి జోవయించి సొంత ఆగుచ ఆనల్ రితి ఇండితతి.

20 గని తూమ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ప్రబుచి సత్తిమ్చి చి తుమ్చి నముకుమ్తె డిట్టుమ్ కెరన. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్కిక ప్రార్దన కెర.

21 దేముడుచి ప్రేమ ఇండుక దెకన.

పరలోకుమ్తె బెద కెయడ తెయడ జితి వరుమ్ అమ్చొ ప్రబు జలో

యేసుక్రీస్తు జర్గు కెర్తె ఎదక, జాక నిదానుమ్ రక. 22 పడ్డొ, సగుమ్జిన్

అన్మానుమ్ జా అస్తి. జోవయించి

ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, సత్తిమ్ దెకవ.

23 సగుమ్జిన్క ఆగి తెంతో ఉర్లిల్

రితి సయ్తాన్చి తెంతో రచ్చించుప

కెర, పడ్డొ, సగుమ్జిన్క, జోవయించి

పాపుమ్తె నే బెదితి రితి జాగర్ల తా,

బియ్ జోవయింక కన్కారుమ్ దెక.

ఆకర్ కోడు

24 జలె, తుమ్ పాపుమ్తె అన్నె నే

సేడ్డి రితి తుమ్క రకుక తెర్లొ, జోవయించి

పరలోకుమ్చి ఉజిడ్తె తుమ్ పొర్లపాట్

నెంతె సర్ద తెన్ జోచి మొక్కె టీవ్తి

§ 1:12 1:12 మాములుమ్ మొర్పు కి తయెదె, ఆకర్చి మొర్పు కి తయెదె. ఆకర్చి మొర్పు మెలె, ప్రబుక విరోదుమ్ జలన వెల్లి ఆగి గొయ్యె తె సిచ్చ జతిసి, ఈంజ. డీసయ్యలిసి 2:11, 20:6, 14 చి 21:8 దెక. మెలె, మొర్లొ రూకు రిత జా, వలితుమ్ దెర్రి నాయ్, చి జేవ్ వలితుమ్ దెర్రిన్చి రుజ్జు డీసిలి వడ్డొ ఉట్టి. జా పూర్తి మొరుల.

* 1:13 1:13 పేతురు రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తుమ్ 2:17. † 1:17 1:17 పేతురు రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తుమ్ 3:2 దెక. ‡ 1:18 1:18 పేతురు రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తుమ్ 3:3 దెక.

రితి దొర్కు జలిసి జెయిమ్ కెరుక తెల్లొ
 25 ఎక్కిలో దేముడు జలో, అమ్చొ
 ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి అత్తి అమ్క
 రచ్చించుప కెర్తొసొ జలో దేముడుక
 పరలోకుమ్చి ఉజిడి, గవురుమ్,
 అదికారుమ్, సెక్తి, కిచ్చొ నెంజిలి అగ్గె
 తెంతొ తా, అప్పె కి, కెయడ తెయడ
 కి నే పిట్టె తవున్! ఆమేన్!

ప్రకటన పుస్తకము

జర్గు జంక తిలిసి దేముడు

బారిక్ జలో యోహానుక

డీసయ్లీసి

మొదొల్ కోడు

1 యేసుక్రీస్తు, జోచ సేవ కెర్తనక దెకవుక మెన బే బేగి జర్గు జంక తిలిసి దేముడు అబ్బొసి జోక దిలన్. బే బేగి జర్గు జంక తిలిసి జా ఎత్తి, జోచొ సేవ కెర్తొసా యోహానుక జోచొ దూతచి అత్తి డీసవ దిలయ్. 2 జలె, దేముడుచి ఈంజ కబుర్చి రిసా, యేసుక్రీస్తు దెకయ్లి ఈంజ సాచిచి రిసా, జా ఎత్తి దెకిలిన్చి రిసా యోహాను ఇన్నె సాచి రెగిడ్డసి. 3 జర్గు జంక తిలిన్చి ఈంజ కబుర్ అన్నె కో నదు కెరుల గే, ఇన్నెక కో నూన ఇన్నె సంగిల్ రితి కెరుల గే, జోక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ జర్గు జంక దెర్తి నమయ్యమ్ పాసి జా జెతయ్.

4 ఆసియా ప్రదేసిమ్చ *సత్తు †సంగుమ్లచక ఆవ్ యోహాను కిచ్చొ కబుర్ రెగిడ్డసి మెలె, కెయ్లక తెయ్లక తిలొసా, తతొసా, జెంక తిలొసా తెంతొ, వడ్డొ జోచి సింగాసనుమ్చి పురెత్తో తతా ‡సత్తు ఆత్మల్ తెంతొ, 5 వడ్డొ నంపజతి సాచి నిదానుమ్తె ఇండ, మొర అన్నె జివ్ జతనక తొల్పుర్ జతో, ఒండి లోకుమ్చ రానల్క ఏలువ కెర్తొ యేసుక్రీస్తు తెంతొ దయ, సేంతుమ్, తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్. యేసుక్రీస్తు

అమ్క ప్రేమ కెర, జోచి మొర్చిచి అర్చితుమ్ జలి సొంత లోయి నువడ కెర, అమ్చ పాపల్చి సిచ్చ తెంతొ అమ్క విడ్డల్ కెర్లన్. 6 జో అమ్క జోచొ దేముడు జలో జోచొ అబ్బొన్చి రాజిమ్, పూజర్లు జతి రితి, సేవ కెరుక మెన జో జర్గు కెర అస్సె. జా ఎత్తిచి రిసా జో యేసుక్రీస్తుక కెయ్లక తెయ్లక గవురుమ్ అదికారుమ్ తవున్! 7 ఆమేన్! 7 ఈందె, మబ్బుల్ తెన్ జో పరలోకుమ్ తెంతొ అన్నె ఉత్త జెయెదె, చి ఎత్తి అంకివ్ జోక దెకుల. జోక మార్లస ఎత్తిజిన్ కి. అన్నె జోక అగ్గె మార తిలన్ జలె 'బలే తప్పు కెర్లమ్' మెన ఒండి లోకుమ్చ సెకుమ్లుచ మూస్సుల్ ఏడుకుడు జవుల. దస్సి జర్గు జవున్! *ఆమేన్!

8 కెయ్లక తెయ్లక తిలొసా, తతొసా, జెంక తిలొసా, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ ప్రబు జలో దేముడు, జొయ్యి మొదొల్ జొయ్యి ఆకర్ మెన అర్దుమ్ జలి, "ఆవ్ అల్ఫా, ఆవ్ ఓమెగ" మెన సంగితయ్.

వత్తాన్ డిబ్బుతె యోహాను తిలి పొది యేసుప్రబు డీసిలిసి

9 ఆవ్ తుమ్చొ బావొ జలొ యోహాను, జలె, యేసుచి తెడి తుమ్చి తెన్ ఈంజ కాలుమ్చ బాదల్ న్నేడ తుమ్చి తెన్ ఓర్పువ జతనుమ్. తుమ్చి తెన్ యేసుచి తెడి జోచి రాజిమ్తె, బెద ఏలువ కెర్లనుమ్. జలె, ఆవ్ యోహాను, దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్, యేసుచి రిసాచి సాచి, నూనయ్తె తిలి రిసా జేలి జా వత్తాన్ డిబ్బుతె తిలయ్. 10 ఒత్త తిలె, ప్రబుచి బక్తి కెర్తి సెలమ్ కడన్చి దీసి, దేముడుచి

* 1:4 1:4 యూదుల్ తెన్, 'సత్తు' మెలి నంబర్క కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, పూర్తి తిలిసి ఇన్నె దొన్చి తిన్ని నంబర్లు అద్యయల్తె ఏక్ సత్తు సంగుమ్లుచ నవ్వొ దెర జోవయంక ఏక్కె కబుర్లు సంగెదె, గని ఏక్ వేల ఈంజ 'సత్తు' నంబర్ ఒండి లోకుమ్చ నంపజలనచ సంగుమ్లు మొత్తుమ్క కి ఏక్ టాలి జయెదె. † 1:4 1:4 'సంగుమ్' మెలి, ఏక్తెచ నంపజలన మొత్తుమ్క 'సంగుమ్' మెనుక జతయ్. ‡ 1:4 1:4 సత్తు ఆత్మల్ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మక సంగితయ్. ఇన్నె సత్తు మెలె, పూర్తి తిలిన్చి అర్దుమ్ కి, పూర్తి సత్తిమ్ తిలిన్చి అర్దుమ్ కి తయెదె. పూర్తి సెక్తి తిలిన్చి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. వడ్డొ ఒండి లోకుమ్తె తిలిసి ప్రబుచి ఆత్మ దెకితినచి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె; జెకర్కొ 4:10. § 1:6 1:6 ఎబ్రి బాస తెన్ ఇన్నె 'ఆమేన్' మెనుల. జా కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'తెద్దిలి!'. 'జర్గు జవున్!' * 1:7 1:7 ఎబ్రి బాస తెన్ 'ఆమేన్!' మెనుల. కుపియ బాస తెన్ తెదెలి మెన సవుల

జో యేసువ్రబుచి ఆత్మతె అంచి ఆత్మ తెన్ ఆవ్ బెరవ తిలి పొది, అంచి పడ్డె, నప్పిరమూరిచి అవాడ్ కిసి గట్టిజ జయెదె గే, దస్సి ఏక్ ఒగ్గర్ అవాడ్ సూన్లయ్. 11 “తుయి అప్పె కిచ్చొ దెకితె గే, ఏక్ †పుస్తకుమతె రెగ్ల, నంవజలనచ ఆవ్ సంగిత సత్తు సంగుమ్లుతె తెద్రవు. ఎపెసు, స్మూర్పు, పెర్గము, తుయత్తెర, సార్దీస్, పిలదెల్పియ, అన్నె లవొదికయ పట్టుమ్తెచి సత్తు సంగుమ్లుతె తెద్రవు” మెన జా అవాడ్ అంక సంగిలన్.

డిసన్ సేడ్లిసి

12 తెదెడి అంక జా కోడు సంగిలి అవాడ్ తిలోసాక దెకుక మెన, ఆవ్ పసిల్లె, సత్తు దివ్వొ తిత బజర్క తెయార్ కెర్ల తంబల్ దెకిలయ్. 13 జేవ్ తంబల్చి నెడిమె ఎక్కిలో టీవోజ తిలో. జో కీసా తిలో మెలె, †మాన్సు జా జెర్మిలో రితో డీస, చట్టె పావెతి దిగిల్ లాల్చి గలన తా, గుండె బజర్చి పట్టు. 1 బందన తిలో. 14 జోచి *బోడిచి నెండి, పూర్తి చొక్కిలి ఊలుచి ఎదిలి, మంచుచి ఎదిలి చొకు తయెదె. జోచ అంకివొ, ఆగివొ లగిలి రితి తిల. 15 జోచ చట్టా, ఆగితె డడ్ల దగదగాల్న మెర్పుప జతి కంచుచి రితి తిల. జోచి అవాడ్, వెల్లె బూరుమ్చి పాని సూయి జతి అవాడ్చి రితి బడబడాల్న జయెదె. 16 జోచొ ఉజిల్ అత్తి సత్తు సుక్కల దెర తిలన్, చి జోచి

చోండి తెంతో దొన్ని పక్కలె వాండి తిలి కండా బార్ జతె తిలి, చి జోచి మొకొమ్, పొద్దు పూర్తి సత్తు తెన్ ఉజిడి లగితె పొది కిసి తయెదె గే, దస్సి జలె.

17 జోక దెకిల్ బేగి, మొర్లో రితో జా జోచి చట్టె నేడ గెలయ్. గని జోచొ ఉజిల్ ఆతు తెన్ అంక చడ, అంక కిచ్చొ మెలన్ మెలె, “తుయ్ బి నాయ్. ఆవ్ తొలితొచొ కి ఆకర్చొ కి. 18 ఆవ్ జీవ్ తిలోసా జీవ్ దెతోసా. ఆవ్ మొర్లయ్, గని అన్నె జీవ్ జా కెయక తెయక జివ్వి తయిందె, అన్నె మొర్లుక చి మొర్లన్క రకితి టాన్కచి †తాలుమ్ అంచి అత్తి అస్సె. 19 జాకయ్ తుయి కిచ్చొ అప్పె దెకితసి గే, రెగుడు. అప్పెచి కి పడ్డొక జర్గు జంక తిలిసి కి. 20 పడ్డొ అంచొ ఉజిల్ అత్తి తిల సత్తు సుక్కల్, చి బజర్క తెయార్ కెర్ల సత్తు దీవుకంబల్చి అర్దుమ్, సత్తు సుక్కల్ సత్తు సంగుమ్లుచ దూతల్ జవుల, చి సత్తు దీవుకంబల్, జేవ్ సత్తు సంగుమ్లుయి జవుల” మెలన్.

2

ఎపెసు పట్టుమ్తెచ సంగుమ్చక చి ఉత్తుమ్

1 “ఎపెసు పట్టుమ్చ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు. *సత్తు సుక్కల్ జోచి ఉజిల్ అత్తి దెరితో, దివ్వొ తిత సత్తు బజర్చ తంబల్చి నెడిమి బులితోసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చొ మెలె,

† 1:11 1:11 నెంజెలి ‘వెల్లె పుస్తకుమ్’. జేవ్ పొదులె ఏక్ వెల్లె పుస్తకుమతె రెగ్ల, నదు కెర తియ తతి పొది, సుట్టుప కెర తియ తవుల. † 1:13 1:13 దానియేలు 7:13, 14. § 1:13 1:13 యూదుల్చి అలవాట్ తెన్ దసా దిగిల్ పాలుమ్ చి బజార్ రగుమ్ పట్టు ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక ఎత్తిక వెల్లె పూజరి జలొ కేన్ జవున్ మాన్సు గలన బందన తయెదె. ఇన్నె యేసుక ‘జో ముక్కిమ్ జలొ పూజరి’ మెన ఈంజ టాలి రుజ్జు దెకయ్తయ్. * 1:14 1:14 దానియేలు 7:9. † 1:18 1:18 మెలె, మాన్సు ఒత్త తంక, నెంజెలి విడ్డల్ జా పరలోకుమతె నెంజెలి ఆగి గొయతె గెచ్చుక నిలవ్ దెతి సెక్తి చి మెలె, యేసుచి. * 2:1 2:1 1:20 దెక. † 2:2 2:2 దొన్నిచి తిన్ని నంబర్లు అద్యయల్తె ‘సత్తు సంగుమ్లుచ దూతల్క’ మెన ఎక్కిక కబుర్లు జోవయింక రెగ్ల అస్సె. ఎత్తి సంగుమ్చొ దూతక ఏక్ కబుర్. గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ ‘డిసయ్లిసి’ మెలి పుస్తకుమ్తె ఈంజీవ్ సత్తు కబుర్లు రెగిడ్లిన్తె ఎత్తి కబుర్తె ‘తుయి’, ‘తుచి’, ‘తుక’ మెల కొడ్డె రెగ్ల అస్సె. గని ఎత్తి సంగుమ్చొ దూత జోవయించి సంగుమ్చ మాన్సుల్ మొత్తుమ్క టాలి రితి జయెదె మెన, తుక తుమ్, తుచిక తుమ్చి, తుకక ‘తుమ్క’ మెన రెగ్ల అస్సుమ్. దస్సి 2:2 కోడతె తుచ కమొక ‘తుమ్చ కమొ’ మెన, 2:3 నంబర్ కోడతె తుయ ఒగ్గర్ తెన్ నిదాసుమ్ ఓర్పుప జా అన్యూసుమ్ నే జలిన్క తుమ్ ఒగ్గర్ తెన్ నిదాసుమ్ ఓర్పుప జా అన్యూసుమ్ నే జలిసి మెన రెగ్ల అస్సుమ్. దొన్నిచి తిన్ని నంబర్లు అద్యయల్ మొత్తుమ్తె ఈంజ సాన్సుమ్ కెర అస్సుమ్.

2 †తుచి కమొ కీసచ గే, తుయి అంచి కామ్ కెర కెర ఓర్పువ జా నిదానుమ్ తతిసి ఆవ్ జాని. మెలె, పాపుమ్తె ఇండిత మాన్సుల్క తుయి సంగుమ్తె నే బెదవంతె, 'క్రీస్తుచ బారికుల్ ఆవ్' మెన అబద్దుమ్క సంగిత గార్ మాన్సుల్క పరిచ్చ కెర, 'క్రీస్తుచ నెంజితి' మెన తుమ్ రుజ్జు కెర్లిసి కి ఆవ్ జాని. 3 అంచి నావ్చి రిసా తుమ్ ఒగ్గర్ నిదానుమ్ తెన్ ఓర్పువ జా అన్మానుమ్ నే జలిసి ఆవ్ జాని.

4 "గని తుచి ఏక్ తప్పుచి రిసా అంక కిచ్చో బాద అస్సె మెలె, కిచ్చో తిర్పు సంగుక అస్సె మెలె, అంచి రిసాచి తుచితె తిలి తొలితోచి ప్రేమ పచ్చ ముల దిలదు. 5 జాకయ్, అగ్గె కీసి అంక ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తె తిలదు, అప్పె కీసి అస్సెన్ గే ఉచర. అప్పెచి తప్పు ఒప్పున వెట్టి దుకుమ్ జా, తుమ్ తొలితో నంపజలి పొది ఇండిలి ప్రేమ కమొ అప్పె తెంతో అన్నె ఇండ. నెంజిలె, జా తప్పు ఒప్పున చెంగిల్ జతి రితి తుమ్ మార్పువ నే జలె, తుమ్తె ఆవ్ జా కెర, తుమ్చి దీవుకంబుమ్ ఉర్ల వెంట గెలింది. 6 జలె తుమ్తె చెంగిల్ కామ్ ఏక్ అప్పెక అస్సె. కిచ్చో మెలె, జేవ్ †'నీకొలాయితులు' మెలసచ కమొ దూర్ కెర్తసు. ఆవ్ కి ఎర్గెరె నెసిత కమొ తూమ్ కి నెసితను.

7 "జలె, సంగుమ్లక్ కీదేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇన్నెతెన్ కిచ్చో సంగితయ్ గే, కండ్లొ తిలోసా నూన్తు. కో అంచి పరిచ్చతె జినుల గే, దేముడుచి పరలోకుమ్చి తోటతె తిలి జివ్ దెతి రూక్చ పండ్లు కంక దెయింది.

న్మూర్న పట్టుమ్చ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

8 †పడ్డొ న్మూర్న పట్టుమ్చ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

"తొలితో తిలో, ఆకర్క తిలో మొర అన్నె జివ్ జలోసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చో మెలె, 9 తుమ్ సేడ్డ అల్లర్, తుమ్ బీద తిలిసి ఆవ్ జాని. బీద జలె కి, ఆత్మక సామ్నారుమ్ జా అస్సెన్. పడ్డొ 'యూదుల్ ఆవ్' మెనన సత్తిమ్చ యూదుల్ నెంజిలస; సయ్తాన్చి సంగుమ్తె బెదితన జేవ్; జలె, తుమ్క దూసుప కెర్లిసి ఆవ్ జాని. 10 తుమ్ అప్పె సేడుక తిల అల్లర్చి రిసా తుమ్ బియ; నాయ్. ఈందె, తుమ్తె సగుమ్జిన్ పరిచ్చ జతి రితి, సయ్తాన్ జోక జేల్తె గలెదె, చి దెస్సు పొదుల్క అల్లర్ తెన్ తస్తె. మొరుక జలెకి తుమ్ నిదానుమ్ తా, చి తుమ్ జిన పరలోకుమ్తె తుమ్ క్షయ;క తెయ;క జింక మెన బవుమానుమ్ దెయింది.

11 "సంగుమ్లక్ అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇన్నెతెన్ కిచ్చో సంగితయ్ గే, కండ్లొ తిలోసా నూన్తు. ఈంజ లోకుమ్తెచ అల్లర్తె కో అంచి ఆత్మనెక్కిక జినుల గే, జా అన్నెక్ మొర్పు, సయ్తాన్తె సిచ్చ జతి మొర్పు, జోవయింక తయె నాయ్.

పెర్గము పట్టుమ్చ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

12 †పడ్డొ పెర్గము పట్టుమ్తెచ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

"దొన్ని పక్కలె వాండి కెర్లి కండా దెర్లొసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చో మెలె, 13 తుమ్ జతిసి కేనె గే జాని. కేనె మెలె, సయ్తాన్చి సింగాసనుమ్ తిలిన్తెయి. అంచి నావ్ డిట్టుమ్ దెరన్తను, పడ్డొ అంక నిదానుమ్ నముకుమ్ తిలో అంచి సాచి సంగితె తిలో అంతివయను బుల్తె తిలి పొది కి, తుమ్చి నెడిమి సయ్తాన్ జితిన్తె జో అంతివయను జేవ్ మార్లె కి, అంచి రిసాచి తుమ్చి నముకుమ్ ఒప్పునుక ములున్ నాయ్. 14 గని, తుమ్ కెర్త సగుమ్ తప్పుల్చి రిసా అంక

† 2:6 2:6 ఏక్ వేల బిలామ్ సికడ్డిసి; మెలె, బొమ్మల్క దిలిసి కతిసిచి లంజె కమొతె బెదితిసి; జేవ్ నీకొలాయితులు సికడ్డ. 2:14, 15 దెక. § 2:7 2:7 మెలె, దేముడు అబ్బొచి యేనుచి ఆత్మ.

బాద, తీర్పు సంగుక అస్సె. కిచ్చో మెలె, తుమ్చి తెన్ బెదిలస సగుమ్జిన్ బిలామ్ సికడ్డిసి సిక 'చెంగిలి' మెంతతి. అమ్చ ఇస్రాయేలులు దేముడుక సత్తిమ్ ఇండితిసి పిట్టయ్తి రితి, బొమ్మల్క దిలిసి కంక చి లంజె కమొతె బెదుక బాలాకుక *బిలామ్ సికడ్డన్. 15 దస్సి, 'నీకొలాయితులు' మెలస సికడ్డిసి నంప కెర్తస సగుమ్జిన్ తుమ్తె అస్తి. 16 జాకయ్, తుమ్ తప్పు జలిసి ఒప్పున, పెట్టి దుకుమ్ జా, జా తప్పుల్ ముల. నెంజిలె, బే బేగి తుమ్తె జా కెర, అంచి చోండి తెంతో బార్ జలి †కండ్రా తెన్ జేవ్ మాన్సుల్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరింది.

17 "సంగుమ్ల్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇన్నెతెన్ కిచ్చో సంగితయ్ గే, కంగ్గో తిలోసా సూన్తు. ఈంజ లోకుమ్ సికడ్డిన్చి ఉప్పిరి కో జీనుల గే, లుంకిల్ రితి తిలి పరలోకుమ్ తెంతో ఆవ్ సువితి 'మన్నా' మెలి అన్నిమ్ జోక దెయింది, చి అన్నె కిచ్చో దెయింది మెలె, జోక ఎత్కిళ్క చొక్కెల పత్రల్ దెయింది. జోతె ఎత్కి మాన్సుక జోచి పత్రె, జోక నొవి నావ్ రెర్ల దెయింది. కేన్ నావ్ కక్క దెయింది గే, ఎక్కె జోకయ్ సొంత ఎర్కె జయెదె, గని అన్నె కక్కయ్ నాయ్.

తుయత్తెర పట్టుమ్తెచ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

18 "పడ్డె తుయత్తెర పట్టుమ్చ సంగుమ్చో దూతక ఇని మెన రెగుడు.

"ఆగి లగిత రిత అంకివో తిలో, దగదగాల్ప మెర్నప జతి కంచు డీన్ రిత చట్టో తిలో, దేముడుచో పుత్తుని తుమ్క సంగ తెద్రయ్త కొడొ ఈంజేవ్.

19 "తుమ్ కెర్త కమొ, తుమ్చి ప్రేమ, తుమ్చి నిదానుమ్చి నముకుమ్, తుమ్చి నేవ, బాదల్ ఒర్పుప జతి తుమ్చి నిదానుమ్, పడ్డె తుమ్ తోలితో నంపజలి కంట, తుమ్ అప్పె అన్నె

ఒగ్గర్ చెంగిల కమొతె ఇండితిసి ఆవ్ జాని. 20 గని తుమ్చి రిసా అంక కిచ్చో బాద, కిచ్చో తీర్పు సంగుక అస్సె మెలె, 'దేముడుచ కబుర్లు సంగితిసి ఆవ్' మెన ఆరి సంగుమ్తె తేర్బోద్ యెజెబెలు అంచ నేవ కెర్తసక పాపుమ్ సికడ్డెకి, తుమ్ తీర్పు నే సంగితె తుక్లె తత్తును. అమ్చ నేవ కెర్తస లంజెతె గెతి రితి, బొమ్మల్క దిలిసి కతి రితి, జా సికడ్డయ్. 21 జాక 'తప్పు ఒప్పున పెట్టి దుకుమ్ జా, జా పాపుమ్ ముల్పు' మెన అగ్గెయ్ తెంతో జాక అవ్కాసుమ్ దా అస్సి, గని జాచి లంజెచి రిసా విసారుమ్ కి జయె నాయ్. 22 ఈందె, జాక జబ్బు తెద్రయింది, చి జాచి తెన్ లంజె జతస ఎత్కిజిన్క గొప్పు అల్లర్ సేడయింది. జాచ కమొ, జా కెర్లిన్చి రిసా, జాచి దుకుమ్ జా నే ములిలెగిన, 23 పడ్డె, జాచ బోదల్ జల జాచ కోడు సూన్లసక మొర్ను లయడింది. దస్సి సిచ్చ కెర్లె, ఎత్కి సంగుమ్చ కిచ్చో చినుల మెలె, ఎత్కి మాన్సుచి బుద్ది, ఎత్కి మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి ఆవ్ దెకితిసి సికుల, చి తుమ్తె ఎత్కి మాన్సుచ కమొ ఎద తుమ్క తీర్పు జర్లు కెరింది మెన చినుల.

24 "గని, తుమ్ తుయత్తెరచి నంపజలసతె కో జా వెర్రి సికితిన్తె బెదున్ నాయ్, అన్నె 'సయ్తాన్చి గుట్టు' మెన జేవ్ సగుమ్జిన్ సికయ్తిసి కో సికున్ నాయ్. తుమ్కయ్ కిచ్చో మెంతని మెలె, తుమ్క కిచ్చో వేర జాడు వయడుక నెసి. 25 గని ఆవ్ అన్నె జెతె ఎదక తుమ్క తిలి ప్రేమ నిదానుమ్, ఆవ్ తుమ్క దిలి కిచ్చో అస్తి జలెకి డిట్టుమ్ దెరన. 26 కో జీన ఆకర్ ఎద అంచ కమొ నిదానుమ్ ఇండుల గే, అంక నేన్ల మాన్సుల్చి ఉప్పిరి జోవయింక అదికారుమ్ దెయింది. 27 జో నిదానుమ్ తిలస గొప్పుడుచి ఇనుముడండో దెరన్చి

* 2:14 2:14 సంక్యాకాండుము 22:1-35, 25:1-2, 31:16. † 2:16 2:16 'యేసుచి చోడి దెర్లి కథుమ్' మెలె, జో తీర్పు కెర్తి కోడు. ఎత్తియత్ 4:12.

రితి గేడివో పుట్టయలి రితి కెర, అంక నేన్లనచి నెక్తి పాడ కెర్లి రితి కెర, జోవయింక ఏలుప కెరుల. దేముడు అబ్బొక్కిసి అంకయ్ అదికారుమ్ దా అస్సె గే, దస్సి జో నిదానుమ్ తిలనకయ్ ఆవ్ అదికారుమ్ దెయిందె, 28 చి ముక్కిమ్ జలి పెందలెచి ఒగ్గర్ ఉజిడి దిలి †నుక్కొ జోక దెయిందె.

29 “సంగుమ్లక అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్గొ తిలోసా సూన్తు.

3

సార్దీస్ పట్టుమ్చ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

1 “సార్దీస్ పట్టుమ్చ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

“దేముడుచ *నత్తు ఆత్మల్ తిలో †నత్తు సుక్కల్ దెర్లొసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్చ కమె ఆవ్ జాని. తుమ్క ‘జివ్వి అస్తి’ మెన మాస్సుల్ ఉచర్తతి, గని తుమ్ మొరయ్ అస్సున్.

2 తుమ్ చెద్దొయ్ జా, చి మొర్లి రితి నే మొర ఇదిలిదిల్ సేసిలితె డిట్టుమ్ కెరన. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చ కమె ‘అంక దేముడుచి మొక్కె పూర్తి చెంగిల్చ నెంజిలి’ మెన దెక అస్సి.

3 “జాకయ్, తుమ్క అగ్గె దిలిసి, తుమ్ సూన నంపజలిసి, గుర్తు కెరన, పోసన, తుమ్చి తప్పు ఒప్పున పెట్టి దుకుమ్ జా తప్పు ముల. తుమ్ ఇసి చెద్దొయ్ నే తిలె, జలె, అవ్ చోర్ రితి జా జెయిందె, చి కేన్ గడియక తుమ్తె జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు.

4 “జలె, ఒత్త సార్దీసెతె తుమ్తె, జోవయించ పాలల్ ముర్కి నే కెరన్లన సంగుమ్జిన్ అప్పెక కి అస్తి. జేవ్, జలె, అంచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె బెదుక జేవ్ విలువ మెలి రితి ఆవ్ దెకితసి, చి చొక్కెల పాలల్ గలన అంచి తెన్

ఇండుల. 5 కో దస్సి జీనుల గే, దస్సి జోక చొక్కెల పాలల్ దెయిందె, చి గలనుల, చి పరలోకుమ్తె బెదితనచ నవ్వొ ఆవ్ రెగిడ్డి పుస్తకుమ్తె జోచి నావ్ ఆవ్ పుంచి నాయ్. అంచొ అబ్బొ జలొ దేముడుచి మొక్కె కి జోచ దూతల్చి మొక్కె కి ‘జోచి నావ్ అస్సె’ మెన ఒప్పున్దె.

6 “సంగుమ్లక దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్గొ తిలోసా సూన్తు.

పిలదెల్చొయ పట్టుమ్చ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

7 “పిలదెల్చొయ పట్టుమ్చ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు. పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలో, సత్తిమ్ తిలో, దావీదు రానొచి తాలల్ దెరితొ, జో ఉగిడ్డె కో డంకుక నెతిర్తి, జో డంకిలె కో ఉగుడుక నెతిర్తి, జో తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చొ మెలె, 8 తుమ్చ కమె ఆవ్ జాని. ఈందె, తుమ్క ‘పెనుత్’ మెన ఉగ్గి జలి కెచ్చి తుమ్చి మొక్కె ఉగ్గ దా అస్సి. కో జాక డంకుక నెతిర్తి. తుమ్క నెక్తి ఒగ్గర్ నాయ్ మెన ఆవ్ జాని. జలెకి, అంచి కోడు నిదానుమ్తె ఇండ అస్సున్, చి అంచి నావ్చి మరియాద్ కడ్డి రితి కెర్పు నాయ్. 9 ఈందె, ‘యూదుల్ అమ్’ మెన అబద్దుమ్క సంగిత, నిజుమ్చ యూదుల్ నెంజిల, సయ్తాన్చి సంగుమ్తె బెదితనక కిచ్చొ కెరిందె మెలె, తుమ్చి చట్టె జేవ్ సెర్పు సేడ్డి రితి జర్గు కెరిందె, చి తుమ్క ఆవ్ ప్రేమ అస్సి మెన జేవ్ జాన్లి రితి కెరిందె.

10 “ఆవ్ సంగిలి రితి తుమ్చి నిదానుమ్క ఎత్తి ఓర్పువ జా అస్సున్చి రిసా, బూలోకుమ్తె జిత మాస్సుల్ ఎత్తిజిన్క పరిచ్చు కెర్తి కాలుమ్చి బాద తుమ్క పిట్టయిందె. 11 ఆవ్ బే బేగి అన్నె జెయిందె. తుమ్క తిలిన్ నిదానుమ్ తెన్, డిట్టుమ్ దెరన; తుమ్చి

† 2:28 2:28 డీసయ్లిసి 22:16 దెక. * 3:1 3:1 1:4 చి ఎట్టొచి కోడు దెక. † 3:1 3:1 1:20 చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

బవుమానుమ్ కో కి నే ఉర్లితి రితి తా. 12 కో జీనుల గే, అంచో దేముడుచి పరలోకుమ్చి గుడితెచ టీవో కెల స్తంబుమ్ జేవ్ జతి రితి కెరిందె. జోచి జా దేముడుచి గుడిక జేవ్ కెయ్యఁ ములితి నాయ్. అంచో దేముడుచి నావ్, పడ్డో జో అంచో దేముడుచి పట్టుమ్చి నావ్; మెలె, అంచో దేముడు తెంతో పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త జెతికయ్ నొవి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి నావ్; పడ్డో అంచి సొంత నొవి నావ్, జేవ్ జిన్తసచి ఉప్పిర్ రెగిడిందె.

13 “సంగుమ్లక్ అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకిచ్చో సంగితయ్ గే, కంగ్గో తిలోసా నూన్తు.

లవోదికయ పట్టుమ్చ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

14 “లవోదికయ పట్టుమ్చో సంగుమ్చో దూతక ఇని మెన రెగుడు.

‡ “ఆమేన్’ మెలో, నిదాసుమ్ తిలో, సత్తిమ్ సాచి జలోసా, దేముడు జెర్మయ్లీసి ఎత్తిక ఆదారుమ్ తిలోసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చో మెల,

15 “తుమ్చ కమ్మె ఆవ్ జాని. తుమ్ ఉసుమ్ రితి నాయ్, సీడో రితి నాయ్! తుమ్ ఉసుమ్ తంక అంచి ఆస. నాయ్ మెలె, సీడో జలె, సీడో మెనుక జతి.

16 జలె, తుమ్క ఉసుమ్ మెనుక నెంజె, సీడో మెనుక నెంజె, గని దొన్నిచి నెడిమి తా, ‘చెంగిల్ అస్సుమ్’ మెన దన్నే తత్తసుచి రిసా తుమ్క అంచి చోడి తెంతో తుంక గలిందె. 17 కిచ్చోక మెలె, ‘సొమ్మారుమ్ జా అస్సుమ్, చెంగిల్ జా అస్సుమ్, చి అమ్క కిచ్చో కొత్తు నాయ్’ మెన తుమ్ ఉచరన్లెకి, ఆత్మక దెకిలె, తుమ్ బాద తెన్, నిస్కారుమ్ జా, బీద జా, గుడ్డి జా, డుమ్డయ్ జా అస్సున్ మెన నేన్పు.

18 “జాకయ్, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో బుద్ది సంగితసి మెలె, తుమ్ సొమ్మారుమ్ జతి రితి, అంచి ఆగితె డయ్ పూర్తి చెంగిల్ కెర్రి

బజ్జరి గెనన. తుమ్ డుమ్డయ్ తతిసి నే డీస్తి రితి గలనుక మెన ఆవ్ దెత చొక్కిల పాలల్ గెనన, చి తుమ్చ అంకివో చెంగిల్ జా డీస్తి రితి, కాటిక అంచితె గెనన. 19 ఆవ్ కక్క ప్రేమ అస్సి గే, జోచి తప్పల్చి రుజ్జు దెకవ, ‘సమయుమ్ తెన్ని బుద్ది జతు’ మెనయ్ సిచ్చ దెతసి. జాకయ్, చెంగిల్ జంక ఆస జా, తుమ్చ తప్పల్ ఒప్పన, పెట్టి దుకుమ్ జా, జా తప్పల్ ముల. 20 ఈందె, తుమ్చి కెర్రి ఇత్తల్తో ఆవ్ టీవోజ పెట్టసి. తుమ్తె కో అంచి అవాడ్ నూన కెర్రి ఉగుడుల గే, జోచి తెడి జా పెన జెయిందె, చి జో తెన్ అన్నిమ్ కయిందె, చి జో అంచి తెన్ అన్నిమ్ కయెదె. 21 కో జీనుల గే, ఆవ్ కిసి జీన కెర అంచో అబ్బో జలో దేముడుచి సింగాసనుమ్తె జో తెన్ బెద వెన అస్సి గే, దస్సి, జేవ్ అంచి తెన్ అంచి సింగాసనుమ్తె వెనుక మెన, వరుమ్ దెయిందె.

22 “సంగుమ్లక్ అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకిచ్చో సంగితయ్ గే, కంగ్గో తిలోసా నూన్తు.”

4

పరలోకుమ్తె సిజాసనుమ్

1 ఇన్నెచి పడ్డో ఆవ్ దెకిలయ్, పరలోకుమ్తె పెసితి కెర్రి ఉగ్గి జా అస్సె! అన్నె, అగ్గె తొలితో ఆవ్ నూన్లి * అవాడ్ నప్పిర్మూరిచి అవాడ్చి రితి ఎక్కిలోచి అవాడ్, అంక, “ఇత్తల్ వెగ జే, చి ఇన్నెచి పడ్డోక కిచ్చో జర్గు జంక అస్సి గే, తుక దెకయిందె” మెన సంగిలన్. 2 సంగిల్ బేగి, దేముడుచి యెసుచి ఆత్మసెక్కిక ఒత్త పరలోకుమ్తె తిలయ్, ఒత్త ఏక్ సిజాసనుమ్ అస్సె, చి సింగాసనుమ్తె ఎక్కిలో వెన అస్సె! 3 జో ఒత్త వెసిలోసా కిసి డీసిలన్ మెలె, వజ్రమ్చి రితి చొకు, చి రితి ఎరన ఉజిడి లగిలన్,

‡ 3:14 3:14 మెలె, సత్తిమ్ కెర్రి, నిజుమ్ తిలో, ఎత్తి జర్గు కెర్రినా.

* 4:1 4:1 1:10 దెక

చి సిజాసనుమచి సుట్టునంత పచ్చన రంగుచి దూన్చి ఉజిడి లగితె తిలి.

4 జా సింగాసనుమచి సుట్టునంత అన్నె విస్సెక్ చెత్తర్ సిజాసనల్ తిల, చి జేవ్ సిజాసనల్ ఎక్కితె విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ చొక్కిల పాలల్ గలన్ల, బోడి బజర్చ కిరీటల్ గలన్ల, విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ వెస అస్తి. 5 జా సిజాసనుమ తెంతో బిజిలి మొల్పితయ్, చి అవాడ్లచి ఉర్ముల్చి అవాడ్ జెతయ్. సింగాసనుమచి పురైతో వత్తివొచ సత్తు దివ్వొ లగితతి. జేవ్ దివ్వొ దేముడుచి †సత్తు ఆత్తుల్.

6 పడ్డె సిజాసనుమచి పురైతో గాజుచి రితి టేంటచి సముద్దుమ్ తిలి. పడ్డె సింగాసనుమచి సుట్టునంత, జేవ్చ చెత్తర్ పక్కలె, చెత్తర్ జివుల్ తిల. ఏక్ పక్క ఏక్ జివు. జోవయింతె బెర్తు అంకివొ, ముకొమ్ పక్క పడ్డె పక్క కి తిల. 7 తొలితోచొ జివు కీసాచొ మెలె, సింపుమ్చొ రితో. అన్నెక్ జివు వస్సా పిల్లచొ రితో, అన్నెక్ జివుక మాన్సుచి మొకొమ్ చి, అన్నెక్ జివు ఉడ్డితో గిద్దుచొ రితో డీసిలన్. 8 జేవ్ చెత్తర్ జివుల్ ఎత్తిక, ఏక్ ఏక్ జివుక సాపు రెప్పల్ తిల, అన్నె, ఉప్పిరి కి, జోవయించి రెప్పల్ తెడి కి బెర్తు అంకివొ తిల, చి రాతి మెద్దెనె కిచ్చొ గనుమ్ గాయుక ముల్తి నాయ్ మెలె, “ఎత్తిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు, అగ్గె తిలొసొ, అప్పె తతోసొ, కెయ్చ తెయ్చ తంక తిలొసొ, ఎత్తి సుద్ది తిలొసొ, ఎత్తి సుద్ది తిలొసొ, ఎత్తి సుద్ది తిలొసొ!”

మెన గాయితె తత్తతి. 9 పడ్డె, సింగాసనుమతె వెసిలొ కెయ్చ తెయ్చ జితొసొక జేవ్ చెత్తర్ జివుల్ కెయ్చ గవురుమ్, మరియాద దెతతి, కెయ్చ జో కెర్లి దయక జోచి సర్ల సంగితె తతి పొది, 10 విస్సెక్ చెత్తర్జిన్

జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ సింగాసనుమతె వెసిలొసొచి చట్టె సెర్ను సేడ, జేవ్ కెయ్చ తెయ్చ జితొసొక జోకర్తతి. సిజాసనుమచి పురైతో జోవయించ కిరీటల్ తియ దా గనుమ్ గాయితతి.

11 “తుయి అమ్చొ ప్రబు, అమ్చొ దేముడు విలువతిలొసొ గవురుమ్, మరియాద, అదికారుమ్ తుక కలుగు జంక.

కిచ్చొక మెలె, ఎత్తిక కి తూయి జెర్ముయ్లది, చి

ఇసి జర్గు జంక తుచి ఇస్టుమ్ జా, జేవ్క జెర్ముయ్లది.”

మెన గాయితె తత్తతి.

5

సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్ మెండపిల్ల సదు కెర్లిసి

1 పడ్డె కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సిజాసనుమతె వెస తిలొసొచొ ఉజిల్ అత్తి సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్ దెకిలయ్. జా పుస్తకుమ్చి తెడి, ఉప్పిరి కి రెగిడ్డిన్ తిలి. చి కో ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జా సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్ నే ఉగుడుక మెన, సత్తు ముద్దల్ తెన్ ముద్ద గెల తిల. 2 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, డిట్టుమ్చొ దూత ఎక్కిలొ గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన సాడుప కెర్లన్ మెలె, “ఈంజ సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్చ ముద్ద కడ ఉగుడుక తగుప జలొసొ కో?” మెన కేక్ గల్లో. 3 గని సుట్టుప కెర్లి జా పుస్తకుమ్ ఉగుడుక జలెకు, ఒత్త తిలిసి దెకుక జలెకు, బూలోకుమ్తె కి పరలోకుమ్తె కి, బూలోకుమ్క ఎట్టొ లోకుమ్తె కి తగుప జలొసొ కో కి డీసె నాయ్ చి రిసొ, 4 అవ్ ఏడ గెలయ్; జా సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్ ఉగుడుక కి ఒత్త తిలిసి దెకుక కి కో తగుప జలొసొ డీసె నాయ్ చి రిసొ. 5 తెదొడి, ఒత్తచ వెల్లెల మాన్సుల్తె ఎక్కిలొ అంక, “ఏడు

† 4:5 4:5 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తుక ఈంజ టాలి జతయ్. 1:4చి ఎట్టొచి చి కొడె దెక.

నాయ్. ఈందె, యూదా పూర్ణమచొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో వెల్లో సింపుమ్ జలో రిత్సొసా, దావీదుచి సెకుమ్తెచి చేరుతె బార్ జలోసా, జీన అస్సె, చి సుట్టుప కెర్రి జా పుస్తకుమ్ ఉగుడుక, చి జేవ్ నత్తు ముద్దల్ కడుక జో తగుప జా తిలోసా” మెన సంగిలన్.

6 తెదొడి, జా సింగాసనుమ్క చి జేవ్ *చెత్తర్ జివుల్క చి జేవ్ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్చి నెడమె ఏక్ †మెండపిల్ల టీవొజ్జ తిలిన్ దెకిలయ్. కిసా తిలో మెలె, అర్పితుమ్క కండయ్ జలి రితి జా తిలన్, చి జోక నత్తు కొమ్ముల్ చి నత్తు అంకివొ తిల. ఈంజేవ్ కిచ్చొ జవుల మెలె, దేముడు ఒండి బూలోకుమ్తె తెద్రయ్ల జోచ ‡నత్తు ఆత్మల్. 7 జా మెండపిల్ల, జలె, పురె జా, జా సింగాసనుమ్తె వెన తిలోసాచి ఉజిల్ అత్తి తెంతో సుట్టుప జలి జా పుస్తకుమ్ నజిలన్. 8 సుట్టుప జలి జా పుస్తకుమ్ నజితికయ్, జేవ్ చెత్తర్ జివుల్, జేవ్ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్, జా మెండపిల్లచి మొక్కె సెర్ను సెడ్డ. జేవ్ ఎత్తిజిన్తె ఎత్తి సుదల్ కిచ్చొ దెర తిలో మెలె, ఎక్కెక్ వీనెల్, చి బజరచ గిన్నలు. జేవ్ గిన్నల్తె కిచ్చొ తిలి మెలె, బెర్తు దూపుమ్ తిలి. జా దూపుమ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచ సొంత జల మాన్సుల్చ ప్రార్దనల్.

9 తెదొడి జేవ్ ఏక్ నొవి గనుమ్ గాయిల. “ఈంజ సుట్టుప జలి జా పుస్తకుమ్ నజ, జేవ్చి ముద్ద కడుక తూయి తగుప జలోసా! కిచ్చొక మెలె, తూయి అర్పితుమ్ జా మొర,

దేముడుచ జా గెతు మెన తుచి సూయి జలి లోయి తెన్ మాన్సుల్క అన్నె గెనన్దది.

జేవ్ మాన్సుల్క ఎత్తి సెకుమ్ తెంతో, ఎత్తి బానల్ తెంతో,

ఎత్తి ప్రెజల్ తెంతో, ఎత్తి రాజిమ్ తెంతో గెనన, జోవయింక

10 ‘అమ్చొ దేముడుచి రాజిమ్తెచ రానల్ జేవ్ జా జోవయించ పూజర్లు జతు’ మెన, జర్లు కెర అస్సెసి,

చి బూలోకుమ్చి ఉప్పిరి జేవ్ ఏలుప కెర్లుల.”

మెన గనుమ్ గాయిల.

11 పడ్డొ అన్నె దెకిలయ్, చి సింగాసనుమ్చి, జేవ్ జివుల్చి, వెల్లో మాన్సుల్చి సుట్టునంత కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దూతల్చ, వెయిలుచి ఉప్పిరి వెయిలు, కోట్లుచి ఉప్పిరి కోట్లుచ దూతల్చ అవాడ్లు సూన్లయ్. 12 గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన కేక్ గెల్తె తిల మెలె,

“అర్పితుమ్ జలో ఈంజో మెండపిల్ల జతోసా జలె,

అదికారుమ్, సొమ్సారుమ్, గ్యానుమ్, సెక్కి,

మరియాద, గవురుమ్, చి మాన్సుల్ జోచి గవురుమ్ గాయితిసి

జోకయ్ కలుగు జంక జోయ్యి తగుప జలోసా!”

మెన కేకుల్ గల్తె తిల. 13 పడ్డొ పరలోకుమ్తెచ, బూలోకుమ్తెచ, చి బూలోకుమ్క ఎట్టో లోకుమ్తెచ, చి సముద్దుమ్తెచ, జేవ్ చెత్తర్తెచ ఎత్తి జివు ఎత్తి వస్తువ కేక్ గలిసి కిచ్చొ మెన సూన్లయ్ మెలె,

“సింగాసనుమ్తె వెసిలోసాచి, చి మెండపిల్లచి గవురుమ్ ఎత్తి

కెయ్క తెయ్క గాయుతు! మరియాద గవురుమ్, అదికారుమ్ ఎత్తి జోక కలుగు జవున్,

జోక కెయ్క తెయ్క తవున్!”

మెన కేక్ గల్తె తిలిసి సూన్లయ్. 14 తెదొడి,

“ఓమేన్!” మెన జేవ్ చెత్తర్ జివుల్ సంగిల, చి వెల్లెల మాన్సుల్ సెర్ను

* 5:6 5:6 4:6-8 దెక. † 5:6 5:6 యోహాను 1:29, 36. ‡ 5:6 5:6 1:4చి ఎట్టొచచి కొడా దెక.

§ 5:14 5:14 ఎబ్రి జాన తెన్ ‘అమేన్’ మెనుల.

నేడ సింగాసనుమతె వెసిలోసాక చి మెండపిల్లక జోకర్ల.

6

నుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమచ నత్తు ముద్రల్

1 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, మెండపిల్ల జేవ్ నత్తు ముద్రల్తె తొలితొ చి కడ్డన్, చి జేవ్ *చెత్తర్ జీవుల్తె ఎక్కిలో, ఉర్కుల్చి రితి అవాడ్ కెరన "ఇన్నె జే!" మెలన్. 2 ఆవ్ దెకిలె, ఆదె! చొక్కిలో గోడొ డీసిలి, చి జా గోడొతె వెగిలోసాక దూన్ తిలి, చి జోక ఏక్ కిరిటుమ్ †దిల, చి బార్ జా, యుద్దుమ్ కెర జిన, ఒండి జీసుక మెన గెలో.

3 జలె, మెండపిల్ల దొన్నిచి ముద్ర కడ్డికయ్, కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, జేవ్ చెత్తర్ జీవుల్తె అన్నెక్ జీవు "ఇన్నె జే!" మెన కేక్ గలన్, చి 4 అన్నెక్ గోడొ; ఒగ్గర్ ఎరనచొ; బార్ జలన్. జా గోడొతె వెగిలోసాక కిచ్చొ సెలవ్ తిలి మెలె, ఒండి బూలోకుమతెచి సేంతుమ్ పిట్టవుక; మాన్సుల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో మార్ది రితి; చి వెల్లి కండా జోక ‡దిల.

5 జలె మెండపిల్ల తిన్నిచి ముద్ర కడ్డికయ్, తిన్నిచొ జీవు "ఇన్నె జే!" మెన కేక్ గలిసి సూన్లయ్. ఆవ్ దెకిలె, ఆదె! నీడొ గోడొ, చి జాతె వెగిలోసాచి అత్తి తక్కిడి అస్సె. 6 అన్నె, జేవ్ చెత్తర్ జీవుల్చి నెడమె తెంతొ ఏక్ అవాడ్ కిచ్చొ సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె, "ఏక్ దీసిచి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్క ఎక్కి పాత్రెక్ గోదుమ్, చి ఏక్ దీసిచి కూలిచి ఎదిలి

డబ్బుల్క తిని పొర్ని కిబార్లి దాన్ దొర్కు జయెదె. గని తేలుక చి ద్రాచ రస్సుమ్క గార్ కెరుక నాయ్!" మెన జా అవాడ్ కేక్ గలన్.

7 మెండపిల్ల చెత్తర్చి ముద్ర కడ్డికయ్, "ఇన్నె జే!" మెన చెత్తర్చొ జీవు కేక్ గలిలిసి సూన్లయ్. 8 అన్నె దెకిలయ్, చి ఆదె! కిచ్చొ రంగుగె సంగుక నే బెదిలిసి రితి ఏక్ గోడొ. జాతె వెసిలోసాచి నావ్, 'మొర్ను', చి మొర్లన్క రకితి లోకుమ్ జోచి పట్టి గెతయ్. అన్నె, 'మొర్ను' మెలోసాక చి మొర్లన రకితి లోకుమ్క కిచ్చొ సెలవ్ తిలి మెలె, యుద్దుమ్ వాట్, కకుర్తి వాట్, జబ్బుల్ వాట్ చి డొంగైచ జంతువుల్ గెతి వాట్ మాన్సుల్క మార్ది సెలవ్ తిలి. ఒండి లోకుమ్క చెత్తర్ వాటల్ తిలె, జేవ్ చెత్తర్ వాటల్తె ఏక్ వాటతె మాన్సుల్క దస్సి మారుక సెలవ్ జా తిలి.

9 మెండపిల్ల పావ్చి ముద్ర కడ్డికయ్, పరలోకుమతెచి బలి దెతి టూన్చి తెడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, విరోదుమ్ మాన్సుల్ మార్లనచ జీవుల్క దెకిలయ్. దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ జేవ్ సూనయ్లి రిసా, చి యేసుచి రిసా జేవ్ సాచి సంగిలి రిసా, జేవ్ విరోదుమ్ మాన్సుల్ జోవయింక మార తిల. 10 జేవ్ దస్సి మొర్లనచ జీవుల్ గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన కేక్ గల మెలె, "ఎత్కిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలో ప్రబువ, తుయి ఎత్కి సుద్ది తిలోసా, నిజుమ్ తిలోసా, బూలోకుమతె జితన ఆమ్క మార ఆమ్చి లోయి సుద్దిలి రిసా కెయ్క జోవయింక సిచ్చ కెర్తె గే?" మెన కేక్ గలిల. 11 తెదొడి జోవయింతె

* 6:1 6:1 4:6-8 దెక. † 6:2 6:2 జా కిరిటుమ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సొంత జో గోడొతె వెగిలోసాక దిలన్ గే మెండపిల్ల జలొ యేసు దిలన్ గే, కచిగి అత్తి జోవయింక దాపడ్ల గే, గని జా జర్లు జంక ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కచితుమ్ సెలవ్ దా తిలన్, నెంజిలె జర్లు జతి నాయ్. ఈంజేవ్ కమె ఎత్కి జొయ్య జర్లు కెర్తయ్, గెద. ‡ 6:4 6:4 కో దిల గే నేనుమ్. § 6:6 6:6 ఈంజ దేసిమి కిసి ముక్కిమ్క చింబొ కవుల గే, జా దేసిమవ ముక్కిమ్క గోదుమ్క కెర్లి పొడియొ గే పొడియొ గే రంద దనచక అన్నిమ్ కెరుల. గని కారు తిలె, ఎత్కి కరిది జా గెలె, ఈంజ దేసిమి కిసి తందుడచి కంట డేరో తొక్కి కరిద్ జయెదె, చి చింబొ నెంజిలె కులర్ కవుల గే, దస్సి జా దేసిమి గారు తిలె, బార్లి దాన్క అన్నిమ్ రందుల; గెనుక నవుక ఒత్తచి రిసా. * 6:11 6:11 పాలల్ కో దిల గే, కో 'రక' మెల గే నేనుమ్, గని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జర్లు కెరవ తయెదె మెన జానుమ్.

7

ఎత్తి మాన్యుల్ క చొక్కిలో పాలల్ *దా, కిచ్చొ మెల మెలె, “అన్నె ఇదిల్ రక. మాన్యుల్ తుమ్ కయ్ కిసి మార్ల గే, దస్సి, తుమ్ చ బావుణ్ణు జత ప్రబుచ అన్నె సేవ కెర్తసక మారుల. జేవ్ దస్సి మొర్తస ఎత్తిజిన్ చి లెక్క బెర్తె ఎదక రక, చి తుమ్ క, జోవయింక మార్లసక సిచ్చ దెయెదె” మెన జబాబ్ దిలన్.

12 మెండపిల్ల సొప్పుచి ముద్ద కడ్డికయ్, ఆదె! వెల్లి బూకంపుమ్ జలి. పడ్డొ పొద్దు నీడిచి కంట నీడి జా గెలి, చి ఒండి జోసు లోయి రంగు జా గెలి. 13 ఆగాసుమ్ చ సుక్కలు బూలోకుమ్ తె సేడ్ల. వెల్లి వాదు కెర్లె † అంజూరుమ్ రూక్ చ చల్లి పొదిచ కాయల్ కిసి జేడ గెచ్చుల గే, దస్సి జేవ్ సుక్కల్ జేడ గెల. 14 పడ్డొ, కేన్ జవున్ పుక్కుమ్ ముద్దొ కెర్లె కిసి జయెదె గే, దస్సి, ఆగాసుమ్ ముద్దొ జా డీసె నాయ్, చి జోవయిం చ జోవయిం చ టాన్లు తెంతొ ఎత్తి డొగ్రల్, ఎత్తి డిబ్బు ఒత్త తెంతొ గెలి.

15 తెదొడి బూలోకుమ్ చ రానలు, ముక్కిమ్ చ వెల్లెల మాన్యుల్, జమాన్లు చ అదికారుల్, సొమ్సార్లు, బలుమ్ సెక్కి చ మాన్యుల్, ఎత్తి మాన్యు, గొతిమాన్యు జలెకి, గొతి నెంజిలన జలెకి, డొగ్రె చ పరోతె, రంగ్గి బొరల్ తె లుంక తవుల. 16 జేవ్ డొగ్రల్, జేవ్ రంగ్గి పత్రల్ క కిచ్చొ మెన కేకుల్ గలిల మెలె, “సింగాస్సనుమ్ తె వెసిలోసొ అమ్ క నే దెకిత్ రితి, అమ్ చి ఉప్పిరి సేడ్. మెండపిల్ల చి కోపుమ్ చి సిచ్చ అమ్ క నే లయితి రితి అమ్ క లుంకడ. 17 జోచి కోపుమ్ చి సిచ్చ చి వెల్లి దీసి జా అస్సె, చి జా సిచ్చ చి సెక్కి అమ్ టీవ్ క నెత్తుమ్” మెన కేక్ గల సంగిల.

దేముడు చ సేవ కెర్తసక తోడు తతి ముద్ద

1 ఇన్నెచి పడ్డొ కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, బూలోకుమ్ చ చెత్తర్ పక్కలె చెత్తర్ దూతల్ టీవోజ తా, చెత్తర్ దిక్కుల్ చి వాదు దెర, కేన్ వాదు బుయ్యె కి సముద్దుమ్ తె కి, కేన్ రూక్ తె కి నే వీర్ రితి అడ్డు కెర్తతి. 2 తెదొడి, పొద్దు బార్ జతి పక్క తెంతొ అన్నెక్ దూత, ఉప్పిర్ జెంక, జివ్ తతో జివ్ దెతో దేముడు చి ముద్ద గల్లి బిల దెర తా వెగ గెతిసి దెకిలయ్. గట్టిజ అవాడ్ కెరన, బూలోకుమ్ క సముద్దుమ్ క అల్లర్ కెరుక మెన సెలవ్ తిల జేవ్ చెత్తర్ దిక్కుల్ చి వాదు దెర్త చెత్తర్ దూతల్ క, 3 “అమ్ చొ దేముడు చ సేవ కెర్తస ఎత్తిజిన్ చ నిర్దెలె జోచి ముద్ద గల్లె ఎదక, బుయింక, సముద్దుమ్ క, రుకాల కిచ్చొ అల్లర్ కెర నాయ్!” మెన కేక్ గల్లె.

4 పడ్డొ, జివ్ తిలో జివ్ దెతో దేముడు చి ముద్ద జోవయిం చ నిర్దెలె గలంతన కెత్తిజిన్ జవుల గే, నూస్లయ్. కెత్తిజిన్ మెలె, పుంజెక్ దొన్ని విసొ చెత్తర్ వెయిల్ జిన్ క జోచి ముద్ద గలంతన జవుల. కేనె కేనె చ మెలె, అమ్ చ * ఇస్సాయేలు లు చ ఎత్తి సెకుమ్ లు తె బెదిలస. 5 యూదా చి సెకుమ్ తె బార వెయిల్ జిన్ క, రూబేను చి సెకుమ్ తె బార వెయిల్ జిన్ క, గాదు చి సెకుమ్ తె బార వెయిల్ జిన్ క, 6 ఆసేరు సెకుమ్ తె బార వెయిల్ జిన్ క, నస్తాలి చి సెకుమ్ తె బార వెయిల్ జిన్ క, మనస్సే చి సెకుమ్ తె బార వెయిల్ జిన్ క, 7 సిమ్మోను చి సెకుమ్ తె బార వెయిల్ జిన్ క, లేవీ చి సెకుమ్ తె బార వెయిల్ జిన్ క, ఇస్సాకారు సెకుమ్ తె

† 6:13 6:13 అంజూరుమ్ పండ్లు బొడ్డ పండ్లు చ రిత కాయల్ జవుల.

* 7:4 7:4 బయ్ బిల్ తె ‘ఇస్సాయేలులు’ మెలె, మాములుమ్ యూదుల్ చి రిసొ ‘ఇస్సాయేలులు’ మెనుల, పడ్డొ యూదుల్ నెంజిలన తె కో యేసు క నంపజతతి గే, జోవయింక కి ‘అమ్ చ ఇస్సాయేలులు’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెకితయ్. జిక్ ఇస్సొ ‘ఇస్సాయేలులు’ మెలె, ప్రబుక నంపజలన మొత్తుమ్ క టాలి జతయ్. ‘పుంజెక్ దొన్ని విసొ చెత్తర్ వెయిల్ జిన్’ మెలి నంబరి చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘పూర్తి జలిసి’, ‘ముత్తుమ్ నంపజలన చి లెక్క పూర్తి జలిసి’; టాలి జతయ్.

బార వెయిల్ జిన్క, ⁸ జెబులూనుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, యోసేపుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, చి బెన్యామీను చి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క జో జోచి ముద్ద గల తయెదె.

ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ జోచి గవురుమ్ సంగిలిసి

⁹ ఇన్నెచి పడ్డో అన్నె దెకితె తిలె, ఆదె! కేన్ మాన్సు లెక్క కెరుక నెతిరి జనాబ్ ఒత్త తిల. ఎత్తి రాజిమ్ తెంతో, ఎత్తి సెకుమ్ తెంతో, ఎత్తి వైజల్ తెంతో, ఎత్తి బాసల్ తెంతోచ జా తా, సింగాసనుమ్చి పురైతో, చి మెండపిల్లచి పురైతో టీవోజ తా, చొక్కెల పాలల్ గలన అస్తి, చి జోవయించ అత్తిలె కజారుమ్ రూక్చ మట్టల్ దెరన తా, ¹⁰ గట్టిజ అవాడ్ కెరన, “మాన్సుచి రచ్చన దేముడుతెయి చి మెండ పిల్లతెయి అస్సె!” మెన కేక్ గల్ల.

¹¹ అన్నె, సింగాసనుమ్చి సుట్టునంత, విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్చి సుట్టునంత, †చెత్తర్ జివుల్చి సుట్టునంత దూతల్ ఎత్తి టీవోజ తా, జోచి మొక్కె సెర్పు నేడ కిచ్చో మెన సంగ దేముడుక జోకర్ల మెలె,

¹² “ఆమేన్!‡ మాన్సుల్ జోచి గవురుమ్ గాయితిసి, గవురుమ్, గ్యానుమ్, జోచి దయచి రిసా, మాన్సుల్ జోచి సర్ల సంగితిసి,

మరియాద దెకితిసి, సెక్తి అన్నె అదికారుమ్ ఎత్తి.

అమ్చో దేముడుక కలుగు జవున్ కెయచ తెయచ నే పిట్టె జోక తవున్! ఆమేన్!” మెన కేక్ గల్ల.

ఒగ్గర్ బాదల్తె ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ జిన్సిసి

¹³ తెదోడి వెల్లెల మాన్సుల్తె ఎక్కిలో అంక పుసిలన్. “ఈంజేవ్ చొక్కెల పాలల్ గలన తిలన కొన్న? కేనె తెంతో జా అస్తి?” ¹⁴ జాకయ్ కిచ్చో మెలయ్ మెలె, “బాబు, తుయి జాన్సి” మెలయ్, చి జేవ్, “ఒగ్గర్ అల్లర్ జంక తిలి జా వెల్లి బాదతె తెంతో జీన అయలన. ఈంజేవ్, మెండపిల్లచి లోయితె జోవయించ పాలల్ కేడన చొకు కెరన అస్తి. ¹⁵ జాకయ్,

జేవ్ దేముడుచి సింగాసనుమ్చి మొక్కె అస్తి, చి రాతి మెద్దెనె జోచి దేవులుమ్తె జోచి నేవ కెరై తత్తతి.

అన్నె, సింగాసనుమ్తె వెసిలోసా జోవయింక జోతె రక రక, జేవ్ కిచ్చో అల్లర్ నే జతి రితి జోచి నీడతె డంకెదె,

¹⁶ జోవయింక అప్పె తెంతో కెయచ కి చూ కెరె నాయ్. తాన్ కెరె నాయ్.

ఒప్పుడక సుకా గెతి నాయ్, కేనెచి ఒగ్గర్ తాత్ లయె నాయ్.

¹⁷ కిచ్చోక మెలె, సింగాసనుమ్చి నెడిమి తెంతో

మెండపిల్ల జోవయింక గొవుడు జా రకెదె, చి జివ్ దెత పానివో దెకవ పియడెదె.

అన్నె, జోవయించ అంకివోతె ఆనునో పూర్తి పుంచ గెలెదె.”

మెన జో వెల్లో మాన్సు సంగిలన్.

8

సుట్టువ కెర్తి పుస్తకుమ్చి ఆకర్చి ముద్ద మెండపిల్ల కడ్డిసి

¹ మెండపిల్ల నత్తుచి ముద్ద కడ్డికయ్, రమారమి అర్ల గంట ఎద పరలోకుమ్తె కిచ్చో అవాడ్ నాయ్. ² పడ్డె,

† 7:11 7:11 4:6-8. ‡ 7:12 7:12 ఎబ్రీ బాస తెన్ ‘ఆమేన్’ మెనుల. * 8:2 8:2 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలన్ గే, మెండపిల్ల జలో యేసు దిలన్ గే, కచిగె అత్తి జోవయింక దోవడ్ల గే, గని జేవ్ నప్పిర్లు జోవయింక తంక కచితుమ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి నెలవ్ జా తయెదె.

దేముడుచి మొక్కె టీవోజ తిల సత్తు దూతల్క దెకిలయ్. జోవయింక ఎక్కెక్ నప్పిర్మూరివో *దిల.

3 తెదొడి అన్నెక్లొ దూత జా కెర, బజర్చి గిన్న దెరస బలి దెతి టాన్చి పురై టీవో జలన్. చి 'ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్చ ప్రార్దనల్ తెన్ బెదున్' మెన, సింగాసనుమ్చి పురైతొచి బలి దెతి టాన్చి జేవ్చి దుమ్మొ ఉడ్డితి రిసా జో దూత డయిక మెన, జోక ఒగ్గర్ దూపుమ్ †దిల. 4 చి దేముడుచి మొక్కె పావితీ రితి, జోవయించయ్ జల మాన్సుల్చ ప్రార్దనల్ తెన్ జా దూపుమ్చి దుమ్మొ బెద, జో దూతచి అత్తి తెంతో ఉడ్డ దేముడుచి మొక్కె గెలి.

5 తెదొడి జో దూత జా దూపుమ్ డయితి గిన్న దెరస, బలి దెతి టాన్చి ఉప్పిర్చి ఆగి ఇంగుడ్డు సగుమ్ ఒత్త బెరవ కెర, బూలోకుమ్చి ఉప్పిరి గల దిలన్, చి ఉర్కుల్ కెర్లి, అవాడ్లుచి అవాడ్ అయ్లి, బిజిలి మొల్కిలి, చి బూకంపుమ్ జలి.

సత్తు నప్పిర్మూరివోతె ఏక్ చెత్తర్ వర్స తెన్ పుజిలిసి

6 తెదొడి సత్తు నప్పిర్మూరివో దెర్ల సత్తుజిన్ దూతల్ జేవ్ నప్పిర్మూరివో పుజుక తెయార్ జల. 7 తొలితొచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి కిచ్చొ తెదొడి బార్ జలి మెలె, లోయి తెన్ కలొయ్ జలి కరవత్తల్ చి ఆగి సేడ, బుయ్యె నూయి జలి, చి ఒండి బూలోకుమ్తెచి తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట పూర్తి డడ్డ గెలి, చి రూక్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట పూర్తి డడ్డ గెల, చి చివ్వర్ ఎత్తి డడ్డ గెలి.

8 తెదొడి దొన్నిచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి వెల్లి డొంగ్రు

జతి రితిసి, ఆగిక డడ్డ కెర, సముద్రుమ్తె గలి జలి. 9 అన్నె, ఒండి సముద్రుమ్చి తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట లోయి జా గెలి. సముద్రుమ్తెచి జివుల్చ తిన్ని వాటల్క ఏక్ వాట మొర గెల, చి ఒడల్ మొత్తుమ్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట నాసెనుమ్ జా గెల.

10 తెదొడి తిన్నిచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి పరలోకుమ్ తెంతో వెల్లొ సుక్కొ సేడ, వత్తిచి దీవు లగిలి రితి జా, ఒండి బూలోకుమ్చ గడ్డొచ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట గడ్డొతె చి ఊటల్తె సేడ్లన్. 11 జో సుక్కొచి నావ్ '‡కోడు వాసెన', చి ఒండి బూలోకుమ్చ పానివొక తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట కోడ్ జా గెల. జా కోడు తిలొ పాని పిలి రిసా, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ మొర గెల.

12 తెదొడి చెత్తర్చొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి పొద్దుక తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక, జోనుచ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక, చి సుక్కల్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక దెబ్బ లయిలి. జోవయించి ఉజిడి అందర్ జా గెలి. ఒండి మెద్దెన్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక పొద్దుచి ఉజిడి లగె నాయ్, చి ఒండి రాతిచ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక జోనుచి సుక్కల్చి ఉజిడి లగె నాయ్.

13 తెదొడి ఆవ్ అన్నె దెకిలయ్, చి కిచ్చొ నూన్లయ్ మెలె, పొద్దు ఆగాసుమ్చి మదెనె ఏక్ ఏక్ గిడ్డు ఉడ్డితె తా గట్టిజ ఒర్స దా కిచ్చొ మెన ఒర్పితె తిలి మెలె, "అయ్యె! అయ్యె! అయ్యె! అన్నెక్ తిన్ని దూతల్ వర్స తెన్ జోవయించ నప్పిర్మూరివో అప్పె పుజుక తిలిన్క బూలోకుమ్తె జితస ఎత్తిజిన్క కెద్ది కస్తుమ్ కెద్ది నస్తుమ్!" మెన సంగ గిడ్డు ఉడ్డితె తిలన్.

† 8:3 8:3 కో దిల గే నేనుమ్.

‡ 8:11 8:11 జా సుక్కొక మాచివత్తి మెన నావ్. జాచి అర్దుమ్ విస్సుమ్ అన్నెకోడు కి అన్నె. మాన్సుల్ కో కయ్లె మొర గెచ్చుల.

9

పాచేచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలీసి

1 తెదొడి పాచేచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పరలోకుమ్ తెంతో బూలోకుమ్ ఎద ఏక్ సుక్కొ సేడ్లన్, చి జో సుక్కొ జతోసాక ఏక్ తాలుమ్ *దిల. మట్టు నెంజిలి దిగిలి గొయితె సేడ్డి వాట్ ఉగిడ్డి తాలుమ్. 2 మట్టు నెంజిలి జా గొయితె సేడ్డి వాట్ ఉగిడ్లన్, తెదొడి వెల్లి జా గొయి తెంతో వెల్లో ఆగి గొయ్చి రితిచి ఆగిచి దుమ్మొ బార్ జలన్, చి జా గొయి తెంతో బార్ జతి దుమ్మొక పొద్దు కి ఆగాసుమ్ కి గాండు డంకిలి రితి జా అందర్ జల. 3 పడ్డొ, జా దుమ్మొ తెంతో చిట్కల్ బూలోకుమ్తె బార్ జా బెర్ల, చి విస్సుమ్ కుర్లుచి ఎదిలి సెక్తి జోవయింక †దిల. 4 జోవయింక కిచ్చొ ఆడ దిలి మెలె, బుయ్యొచి చివ్వర్ గే కిచ్చొ మొక్కల్ గే, కేన్ రూకుక గే పాడ్ కెరుక జయె నాయ్. గని, కేన్ మాన్సుల్క దేముడుచి ముద్ర జోచి నిర్డె తయె నాయ్ గే, జోకయ్ సిచ్చ కెరుక. 5 పాచే జొన్నొ ఎద జోవయింక సిచ్చచ నొప్పుల్ కెరుక మెన జేవ్ చిట్కల్క సెలవ్ తిలి. గని కక్క మారుక సెలవ్ నాయ్. జేవ్ నొప్పి దెతిసి కిసిచి మెలె, మాన్సుక విస్సుమ్ కుర్లు చప్పిల్తె కిసి నొప్పి కెరెదె గే, తెద్ది నొప్పి జల. 6 జా పొదులె కిసి తయెదె మెలె, 'మొర్ను జెవున్' మెన మాన్సుల్ కోర్ప జవుల, గని మొరుక నెతిరి. మొరుక ఆనయి జవుల, గని మొర్ను జోవయింక కొంకడ ఉట్ట నిగెదె.

7 డీసుక జలె, జేవ్ చిట్కల్ కీస తిల మెలె, యుద్దుమ్క తెయార్ జల

గోడల్చ రిత తిల. జోవయించ బోడిలె బజర్చ కిరిటల్ రిత తిల. జోవయించ మొక్కొమలు మాన్సుల్చ మొక్కొమలు రిత తిల. 8 జోవయించ రోమల్ తెర్బోదల్చి సెండిచి రితి, జోవయించ దంతో సింవుమ్లచి దంతో రిత తిల. 9 ఇనుము డొల్లు రిత డీస్త పొరల్ జోవయించి చామ్తె తవుల, చి ఉడ్డిలె జోవయించ రెప్పల్ కదుల్ జతి అవాడ్ కీసి మెలె, గోడలు జమాన్లుచి రదుమ్ కడన యుద్దుమ్తె నిగ గెతి రితి అవాడ్ జతె తవుల. 10 జోవయించ తోకల్ కీస మెలె, విస్సుమ్ కుర్లుచి తోకల్చి రితి బూసుల. జోవయించ తోకల్తె పాచే జొన్నొ ఎద మాన్సుల్క నొప్పి దెతి సెక్తి తయెదె. 11 జోవయించి ఉప్పిర్చొ రానొ కొన్సొ జయెదె మెలె, మట్టు నెంజిలి గొయి రకితో దూత. ఎబ్రి బాస తెన్ జో దూతచి నావ్ 'అబద్దొను', చి జా నావ్క అర్దుమ్ 'నాసెనుమ్ కెర్టొనా'. గ్రీకు బాస తెన్ జా నావ్ 'అపొల్లుయొను' మెనుల. 12 జా సిచ్చచి గండిమ్ తొలితో చి. ఒత్త తెంతో దస సిచ్చల్ అన్నె దొన్నె జర్లు జంక జయెదె.

సొవ్వుచొ దూత జోవయించి నప్పిర్మూరి పుజిలీసి

13 తెదొడి సొవ్వుచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి దేముడుచి మొక్కెచి బలి దెతి బజార్ టాన్చ చెత్తర్ కొమ్ముల్ తెంతో ఏక్ అవాడ్ అయ్లీసి సూన్లయ్. 14 జా అవాడ్ సొవ్వుచి నప్పిర్మూరి దెరితో ఈంజొ దూతక, "యూఫ్రటీసు మెలి వెల్లి గడ్డె బంద తిల చెత్తర్ దూతల్క విడ్డల్ కెరు" మెన జా అవాడ్ సంగిలన్. 15 జాకయ్ జేవ్ చెత్తర్ దూతల్క బందిలిసి ఈంజొ దూత డీసిలన్. జేవ్ జయ్య గడియ, జయ్య

* 9:1 9:1 జా తాలల్ దేముడు సొంత జో సుక్కొ జతోసాక దిలన్ గే మెండప్పిలె జలో యేసు దిలన్ గే కచిగి అత్తి జోవయింక దాపడ్ల గే, గని జా జర్లు జంక ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కచితుమ్ సెలవ్ దా తిలన్, నెంజిలె జర్లు జతి నాయ్. † 9:3 9:3 జా తాలల్ దేముడు సొంత జో సుక్కొ జతోసాక దిలన్ గే మెండప్పిలె జలో యేసు దిలన్ గే కచిగి అత్తి జోవయింక దాపడ్ల గే, గని జా జర్లు జంక ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కచితుమ్ సెలవ్ దా తిలన్, నెంజిలె జర్లు జతి నాయ్.

దీని, జయ్యి జొన్ని, జయ్యి వెర్ని విడ్డల్
జా ఒండి లోకుమ్చ వైజల్క తిన్ని
వాటల్తె ఏక్ వాట జన్క మార్తి రిసా
రకితి రితి తెయార్ జా తిల. 16 జేవ్
దూతల్చి తెడి జా సిచ్చ జర్గు కెర్
గోడల్తె వెగిల సయన్యములు కెత్తిజన్
జవుల మెలె, విస్సెక్ కోట్లు జిన, జా లెక్క
ఆవ్ సూన్లయ్.

17 జలె, జా డీసిల్ సివ్వతె జేవ్
సయన్యమ్ వెగిల గోడలు అంక క్కీన
డీసిల మెలె, జోవయితె వెగిలసక గుండె
ఆగి రంగు, నీలిమ్ రంగు చి ఎడ్డి
రంగు బెదిల. ఎక్కెక్ డాలు జత
రిత ఇనుము సొక్కల్ గలన తిల, చి
జేవ్ గోడల్చ బోడివొ క్కీన తిల మెలె,
సింపుమ్లుచ బోడివొ రిత డీసిల, చి
జోవయించి చోండి తెంతో ఆగి, దుమ్మె,
చి ఎడ్డి రితి దుమ్మె బార్ జతె తిల.
18 జోవయించి చోండి తెంతో బార్ జతి
ఆగి, దుమ్మె, ఎడ్డి దుమ్మె బార్ జతె
తిలిన్క ఒండి బూలోకుమ్చ మాన్సుల్చ
తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటజన్ మొర్ల.
19 కిచ్చొక మెలె, జేవ్ గోడలు అల్లర్ కెర్తి
సెక్కి కిచ్చొతె మెలె, జోవయించి చోండితె చి
జోవయించ తోకల్తె తిల. జోవయించ
తోకల్ క్కీన మెలె, అయివొచ రిత జా
బోడివొ తెన్ తవుల, చి జోవయించ
తోకల్కయ్ మాన్సుల్క గాయిమ్ కెరుల.

20 జలె, జా డీసిలిన్తె అన్నె కిచ్చొ జలి
మెలె, ఈంజేవ్ సిచ్చల్ నే మార్ల సేంసిల
మాన్సుల్ క్కీన జల మెలె, జేవ్ కెర్
కమొక విసారుమ్ జతి నాయ్, ములితి
నాయ్, చి బూతల్క, చి బజర్క, వెండిక,
కంచుక, పత్తుర్క, దారుక తెయార్ కెర్
బొమ్మల్క జోకరుక ములితి నాయ్. దస్సు
బొమ్మల్ దెకుక గే సూసుక గే ఇండుక గే
నెతిర్లె కి. 21 అన్నె, జేవ్ మాన్సుల్ కెర్
హత్యలు, మెంగుర్ కమ్మె, లంజెకమ్మె,
చోర్ కమొక, విసారుమ్ జతి నాయ్,
ములితి నాయ్.

10

ఒగ్గర్ సత్తుచొ అన్నెక్ దూత

1 వడ్డె, ఒగ్గర్ సత్తుచొ అన్నెక్ దూత
పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త జెంక దెకిలయ్.
జో మబ్బు గలన్లి రితి జా, మబ్బుచి
తెడి తా, జోచి బోడిచి ఉప్పిరి పచ్చన
వయ్డూరుమ్ రంగుచి దూని లగిల్ రితి
జా, జోచి మొకొమ్ పొద్దుచి రితి ఉజిడి
తా, జోచ చట్టో ఆగి రిత తంబల్ రిత
తా. 2 ఏక్ ఇదిలిన్ పుస్తకుమ్ జోచి
అత్తి తిలి. అగ్గె నుట్టువ జా తిలి,
గని అప్పె ఉగ్గి జా అస్సె. జలె,
జోచొ ఉజిల్ చాటు సముద్దుమ్తె తియ,
డెబ్లి చాటు బుయ్యె తియ నుడ,
3 సింపుమ్చి అవాడ్ రితి గట్టిజ అవాడ్
కెరన, ఒర్నిలన్. ఒర్నితికయ్, సత్తు
ఉర్ముల్ కెర జబాబ్ దిల. 4 సత్తు ఉర్ముల్
కెర్తికయ్, ఆవ్ జేవ్ సంగిలిసి రెగిడ్తయ్,
గని ప్రలోకుమ్ తెంతో అయ్లి ఏక్
అవాడ్ సూన్లయ్. అంక కిచ్చొ సంగిలన్
మెలె, “జేవ్ సత్తు ఉర్ముల్ సంగితిసి
గుట్టు తతి రితి కెరు, రెగుడ్ నాయ్” మెన
ఆడ్ర దిలన్.

5 తెదొడి సముద్దుమ్తె బుయ్యె
టీవొజ, ఆవ్ దెకిలో దూత జోచొ
ఉజిల్ ఆతు పరలోకుమ్ పక్క ఉక్కుల.
6 “కెయ్క తెయ్క నే పిట్టె జిత్తో,
పరలోకుమ్ చి ఒత్త తిలిసి ఎత్తి,
బూలోకుమ్చి ఒత్త తిలిసి ఎత్తి, అన్నె
సముద్దుమ్చి ఒత్త తిలిసి ఎత్తి జెర్మున్
కెర్లొసా సాచి” మెన ఒట్టు గలన, కిచ్చొ
సాడువ కెర్లన్ మెలె, “సమయమ్ జా
అయ్లి. అన్నె వాయిద కెరుక నెంజె.
7 గని, సత్తు దూతల్తె ఆకర్చొ దూత
జోచి నప్పిర్మూరి పుజుక తిల దినాల్క,
దేముడు జోచ సేవ కెర్లన జల, జోచ
కబుర్లు సంగిల పూర్తుల్క సంగిలి రితి,
జోచి గుట్టు తిలిసి నెరవెర్నువ జంక
అస్సె” మెన జో దూత ఒట్టు గలన
సాడువ కెర్లన్.

8 ఆవ్ అగ్గె నూన్లి పరలోకుమ్ తెంతో చి అవాడ్ అంక అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ నూన్లయ్ మెలె, “అల్లె, తుయి గో! చి నముద్దుమ్తె బుయ్యో టీవోజ దూతచి అత్తి తిలి పుస్తకుమ్ నజు” మెలన్. 9 జో దూతతె ఆవ్ గెచ్చ, “అంక జా ఇదిలిన్ పుస్తకుమ్ దె” మెన సంగిలయ్, చి జో అంక, “నజన *కా, ఈంజ తుచి పెట్టి తుక కోడు జయెదె, గని తుచి చోండితె ఒండల్ తేల్చి రితి తియనయ్ తయెదె.” మెలన్. 10 జాకయ్ జా ఇదిలిన్ పుస్తకుమ్ జో దూతచి అత్తి తెంతో నజన కయ్లయ్. అంచి చోండితె ఒండల్ తేల్చి రితి తియన తిలి, గని, జా కతికయ్, అంచి పెట్టి కోడు జలి. 11 తెదొడి అంక ఆడ్ర దిలిసి కిచ్చొ మెలె, “ఒగ్గర్ ప్రెజల్చి రిసా, ఒగ్గర్ రాజిమ్లచి రిసా, ఒగ్గర్ బాసల్చి రిసా, ఒగ్గర్ రానల్చి రిసా ఆవ్ తుక అన్నె దెకయ్తిసి రెగ్గ మాన్పుల్క జానవుక” మెన అంక ఆడ్ర అయ్లి.

11

దొగుల సాచుల్

1 తెదొడి కట్టడి ఏక్ డండె అంక *దిల, చి అంక కిచ్చొ ఆడ్ర అయ్లి మెలె, “ఉట్ట, దేముడుచి గుడిచి బలి దెతి టాన్చి ఒత్త బక్తి కెర్తనక కట్టడ దెకు. 2 గని దేముడుచి గుడి ఒత్తల్తోచి బయ్లెచి డర్దుక నే కట్టడతె ములు. కిచ్చొక మెలె, దేముడుక నేన్ల మాన్పుల్చి అత్తి జా టాన్ అప్పెచి మట్టుక తంక సెలవ్ అన్నె. †దొన్ని విస్సా దొన్ని జొన్నొ పూర్తి ఈంజ సుద్ది

* 10:9 10:9 యెహెజ్కేలు 3:1-3. * 11:1 11:1 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలన్ గే మెండపిల్ల జలో యేసు దిలన్ గే అన్నె కచిగి అత్తి జోవయంక దావడగ్గే, గని ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సెలవ్ నెంజిలె, జోవయంక దొర్పు జతి నాయ్. 3 నంబర్ కోడుక దెకిలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు, నెంజిలె మెండపిల్ల జలో యేసు లట్టబితయ్ మెన ఉవరుక జయెదె. గని గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ ‘డీసయ్లిసి’ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ఆడ్ర దిలోసాక ‘దూత’ మెన. నంబర్ కోడుతె అన్నె. సగుమ్తె దస్సి సంగి నాయ్. † 11:2 11:2 దొన్ని కి రహారమి తిన్ని నర వెర్పుల్ జయెదె. ‡ 11:3 11:3 దొన్ని కి రహారమి తిన్ని నర వెర్పుల్ జయెదె.

§ 11:3 11:3 కిచ్చొ గుర్తు దెకవుక మెన యూదుల్ తెన్ బస్తబట్టల్ గలవ బులుల మెలె, జోవయంచి పెట్టిచి దుకుమ్ దెకవుక. * 11:4 11:4 జెకర్యా 4 అడ్యయమ్తె ఇసి టాలి అన్నె. † 11:6 11:6 ఏలీయా పూర్ణుమోచి దస్సి కెర తిలన్. రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 17:1. ‡ 11:6 11:6 మోసీ పూర్ణుమోచి దస్సి కెర తిలన్. నిర్వమకాండుమ్ 7:14-18.

జలి వట్టుమ్ జేవ్ సుద గెల అల్లర్ కెరుల. 3 అన్నె, †బార పుంజో తిన్ని విస్సా పొదులు అంచ దొగుల సాచులు కీబస్తబట్టల్ గలన అంచ కబుర్లు సాడువ కెరుక మెన సెక్తి దెయిందె” మెన అంక ఆడ్ర అయ్లి.

4 ఈంజేవ్ దొగుల సాచుల్ కొన్న జవుల మెలె, బూలోకుమ్ ఏలుప కెర్టొ ప్రబుచి మొక్కె టీవోజ తిల, దొన్ని ఒలీవ రూక్లు చి దొన్ని దీవుకంబల్, మెన *టాలి జయెదె. 5 అన్నె, కో ఇన్నెయింక కిచ్చొ అల్లర్ కెరుల గే, ఇన్నెయించి చోండి తెంతో ఆగి బార్ జా, ఇన్నెయింక విరోదుమ్ జలనక లయ్ గెలెదె. కో ఈంజేవ్ దొగులక అల్లర్ కెరుల గే, జేవ్ ఇసి మొరుకయ్. 6 ఈంజేవ్ దొగుల సాచుల్క అన్నె కిచ్చొ సెక్తి మెలె, దేముడుచ కబుర్లు ఈంజేవ్ సంగితె ఎద పాని †నే పెట్టె రితి అడ్డు కెరుక. పడ్డొ అన్నె, †లోయి జతి రితి పానివొక మార్పుప కెరుక, చి కెత్తి సుట్టు ఇన్నెయింక ఇస్టుమ్ అయ్లె, ఎత్తి రగుమ్, అల్లర్క బూలోకుమ్చక సిచ్చల్ కెరుక సెక్తి అన్నె.

7 పడ్డొ, ఇన్నెయించి సాచి సంగ కేడయ్లి పడ్డొ, మట్టు నెంజిలి జా వెల్లి గొయి తెంతో వెగ జెతో జంతు ఇన్నెయించి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర జిన కెర, ఇన్నెయింక మారెదె. 8 ప్రబుక సిలువతె టీవో కెర మార్లి వెల్లి పట్టుమ్తె ఇన్నెయించ పీనుమ్లు సేడ తవుల.

జా పట్టుమక టాలిక కి 'సాదొమ' చి 'ఐగుప్తు' మెన సంగుక జయెదె. 9 తిన్ని నర పొదుల్ పూర్తి ఎత్తి పైజల్ తెంతో, ఎత్తి సెకుమ్ తెంతో, ఎత్తి బాస తెంతో, ఎత్తి రాజిమ్ తెంతోచ మాన్సుల్ ఇన్నెయించ పీనుమలుక దెక దెక, ఇన్నెయింక మెన్నె రోపుక సెలవ్ నే దెతి. 10 ఈంజేవ్ దొగుల సాచుల్ సంగ తిల కబుర్లు, ఈంజేవ్ కెర్ల కమొ బూలోకుమ్తె జేవ్ జితనక అల్లర్ కెర్లి రిసా; లాజ్ కెరయ్లి రిసా, బూలోకుమ్తె జితన ఈంజేవ్ మొర్లిన్చి రిసా వెర్లి సర్ల జా, సర్ల కెరన, జోవయించి వెర్లి సర్లచి గుర్తుక ఎక్కిలోక ఎక్కిలో బవుమానల్ దెతె తవుల.

11 జలె, జేవ్ తిన్ని నర పొదుల్ గెలె, దేముడు పుజిలి ఆత్మ ఈంజేవ్ సాచుల్చి వెట్టి పెన జియడ్లన్, చి ఉట్ట సోగ టీవో జల, చి ఇన్నెయింక దెకిలన పూర్తి బియఁ గెల. 12 తెదొడి, ఈంజేవ్ జివ్ జల సాచుల్ పరలోకుమ్ తెంతో చి ఏక్ అవాడ్ సూన్ల. కిచ్చో మెన జా అవాడ్ సంగిలన్ మెలె, "ఇత్తల్ వెగ జా!" మెలన్, చి ఇన్నెయింక విరోదుమ్ జలనచి మొక్కె మబ్బు తెన్ పరలోకుమ్తె వెగ గెల. 13 జయ్యి గడియయ్ వెల్లి బూకంపుమ్ జలి. జా పట్టుమచ దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నాసెనుమ్ జా గెలి. జా బూకంపుమ్తె సత్తు వెయిల్జిన్ మాన్సుల్ మొర గెల. సేసెల మాన్సుల్ బియఁ కెర, పరలోకుమ్తె తిలో దేముడుక గవురుమ్ దిల.

14 సిచ్చల్చ గండిమలు, కస్తుమలు ఇన్నెతెన్ దొన్ని జా గెలి. మొత్తుమ్ తిన్ని సిచ్చల్ జతి రితి అన్నెక్ దస్సి సిచ్చ కచితుమ్ జర్లు జంక అస్సె.

సత్తుజిన్ దూతల్తె ఆకర్చో జోచి

నప్పిర్మూరి పుజిలిసి

15 సత్తుచో దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి కిచ్చో జలి మెలె, పరలోకుమ్తె గట్టిజ అవాడ్చ అవాడ్లు కిచ్చో మెల మెలె, "బూలోకుమ్చి రాజిమ్ అమ్చో ప్రబుచి చి జోచో క్రిస్తు పుత్తున్చి రాజిమ్ జా మార్పున జా అస్సె. కెయఁక తెయఁక జో ఏలుప కెరెదె" మెన సంగిల. 16 తెదొడి దేముడుచి పురెతో జోచ సెజాసనల్తె వెసిత విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ దేముడుచి మొక్కె సెర్ను సెడ, జోక కిచ్చో మెన బక్తి కెర్ల మెలె,

17 "ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలో ఎత్తిక ఏలుప కెర్తొ దేముడు ప్రబువ, తుయి అప్పె తతోసా, అగ్గె తెంతో తిలోసా, తుయి తుచి సెక్తి అదికారుమ్ దెరన, ఏలుప కెరుక దెర అస్సిసి మెన, తుక అమ్చి సర్ల సంగితనుమ్.

18 తుక నేన్ల మాన్సుల్ మొత్తుమ్ తుచి ఉప్పిరి కోపుమ్ దెకయ్ల, గని తుచి కోపుమ్ తుయి దెకవ జోవయింక సిచ్చ కెర్లది.

మొర్లనక పరిచ్చ కెర తుచ సేవ కెర్లన జల తుచ కబుర్లు సంగితనక

చి తుచ సొంత జల అన్నె మాన్సుల్క, తుక బిత ఎత్తిజిన్క,

జేవ్ బాల వెల్లొ జలె కి, జోవయింక బవుమానుమ్ దెంక,

పడ్డె బూలోకుమ్చక నాసెనుమ్ కెర్లనక నాసెనుమ్ కెరుక మెన,

సమయుమ్ జా అయ్లి." మెన జో దేముడుచి మొక్కె ఒప్పన్ల.

19 తెదొడి పరలోకుమ్చి దేముడుచి గుడిచి కెప్పి ఉగ్గి జలి, చి జోచి జా దేముడుచి గుడిచి తెడిక తెడిచి గదితె

S 11:8 11:8 సాదొమ పట్టుమచ మాన్సుల్చి ఐగుప్తు దేసిమ్చ మాన్సుల్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి జోవయించ మాన్సుల్క పూర్ణమ్ విరోదుమ్ కెర తిల. దస్సి, యెరూసలేమ్ పట్టుమచ మాన్సుల్ యేసుక విరోదుమ్ కెర పూర్ల, చి ఈంజేవ్ సాచుల్చ పీనుమలు ఒత్తయ్ సేడ్ల.

జోచి నే పిట్టి ప్రమానుమచి గుర్తుచి *పెటి డీసిలి. అన్నె, బిజిలి మొల్కొలి, అవాడ్లు అయ్లి, ఉర్కుల్ కెర్లి, చి బూకంపుమ్ కెర్లి, చి వెల్లెల కరపత్తల్ పెట్ట.

12

తేరబోదచి వెల్లి అయిచి టాలి

1 తెదొడి ఆచారమ్చి వెల్లి ఏక్ గుర్తు ఆగాసుమ్తె డీసిలన్. కిచ్చొ మెలె, పాలుమ్ మెలి రితి పొద్దు గలన్ని రితి జలి తేరబోద. జాచి చట్ట జోను, జాచి బోడి *బార సుక్కల్ తిలి కిరీటుమ్. 2 జా అంగి జా తిలి, చి జాచి కంట్లు పాచ అయ్లి నొప్పుల్క, లడెన్ జంక మెన, ఒర్పితె తిలి. 3 తెదొడి, ఆగాసుమ్తె అన్నెక్ వెల్లి గుర్తు డీసిలి. ఆదె! వెల్లి అయి రితో ఆగి రితో ఎరన జంత్తు. జోక సత్తు బోడియొ చి దెన్ను కొమ్ముల్, చి జోచ సత్తు బోడివోత †సత్తు కిరీటల్ తిల. 4 జోచి తోక తెన్ ఆగాసుమ్చ సుక్కల్ మొత్తుమ్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక కడ, బూలోకుమ్చి ఉప్పిరి నేడవ దిలన్. తెదొడి, జా తేరబోద లడెన్ జతికయ్, జా లడెన్ జతో బోదక గీడ గెలుక మెన ఉచర, జాచి పురై జో వెల్లి అయి టీవోజ తిలన్. 5 జలె, జా పూత్తుక లడెన్ జలి. కీసా పూత్తు మెలె, గవురుమ్చి ఇనుముడండో రితిసి దెరన దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క ఏలువ కెరుక దిలోసా. గని జో అయితె

దెర్ను నే సేడ్డె జో బోద దేముడుతె జోచి సింగాసనుమ్తె ఉక్కోల్ జలో. 6 బయిలు దేసిమి జా తేరబోద ఉట్ట నిగిలి. ఒత్త 'జాక' మెన దేముడు ఏక్ టాన్ తెయార్ కెర తిలన్. ఏక్ †వెయొ దొన్ని పుంజో అరవయ్ పొదుల్ ఒత్త జా కంక జింక అస్సె.

సయ్తాన్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర జిన్నిసి

7 తెదొడి పరలోకుమ్తె యుద్దుమ్ జలి. ఒత్త మికాయేలు మెలో వెల్లి దూత ఎక్కిలో, జోచి తెడిచ దూతల్ తెన్, జో వెల్లి అయి రితోసాచి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్ల. జో అయిచి జాచి తెడిచ దూతల్ కి యుద్దుమ్ కెర్ల. 8 గని ఓడుప జల, చి ఒత్త తెంతో పరలోకుమ్తె జోక అన్నె టాన్ నాయ్. 9 జో వెల్లి అయి, జో పూర్గుమ్చో అయి; జోక 'సయ్తాన్' మెనుల, ఒండి లోకుమ్చక మోసిమ్ కెర్లొసా, బూలోకుమ్తె జేడ నేడ గెలో, చి జో తెన్, జోచ దూతల్ ఎట్టో జేడ నేడ గెల.

సయ్తాన్ ఓడుప జలిసి
10 తెదొడి పరలోకుమ్తెచి గట్టిజ ఏక్ వెల్లి అవాడ్ సూన్లయ్. కిచ్చొ మెలి మెలె, "అమ్చో దేముడు దెతి రచ్చన, జోచి సెక్కి, జోచి రాజిమ్, పడ్డె జోచొ క్రిస్తుచి అదికారుమ్, అప్పె నెరవెర్పుప జా పాచ జా అస్సె. కిచ్చొక మెలె,

* 11:19 11:19 తెదొడక ఎద, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి గుడితె జా పెటి తిలి తెడిక తెడిచి గదితె ఎత్తి ఎత్తిక వెల్లి పూజరి, గని అన్నె కొయ నాయ్ గెచ్చుక జయెదె, అన్నె వెర్చెక్ ఎక్కి సుట్టు జో ఒత్త పెనుక జయెదె. ఇన్నె సంగల్ రితి జా పెటి డీసిలి, కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, జా డీసిలి తెంతో ఎత్తిజిన్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి గవురుమ్, జో కీసా అస్సె గే, పూర్తి దెకుక జయెదె. * 12:1 12:1 యూదుల్తె బార సెకుముల తిల, గెద. యూదుల్క 'ఇస్రాయేలులు' మెనుల కి, పడ్డె యేసుక సంపజలసక 'అమ్చ సత్తిమ్చ ఇస్రాయేలులు' మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెకితయ్, జేవ్ యూదుల్ జలికి నే జలికి. జేక జేవ్ బార సుక్కల్ తిలి కిరీటుమ్క 'ప్రబుచయ్ జలస మొత్తుమ్' మెన అర్దుమ్ కెరనుక జయెదె. యూదుల్ తెంతో క్రిస్తు చచ్చింఱుప కెర్లొసా ఇర్లొలో. సయ్తాన్ జోచయింక అల్లర్ కెర్లొ, గని జిన్ నాయ్. జా తేరబోదక ఏక్ రగుమ్ ఉచర్లె, 'యేసుచి అయ్యసి మరియ' మెన ఉచరకు జయెదె. గని అన్నెక్ రగుమ్ ఉచర్లె, సంపజలస మొత్తుమ్చి ఆత్తు సంగుమ్ మెనుక జయెదె. జా ఆత్తు సంగుమ్చ బోదల్ జల క్రిస్తుచ బావుడ్లు జల సంపజలసక కి సయ్తాన్ అల్లర్ కెర్లయ్, 12:17, గని ఆకరక జిన్ నాయ్. 12:12 దెక. † 12:3 12:3 సత్తు బోడివో, దెన్ను కొమ్ముల్, చి సత్తు కిరీటల్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, అప్పెచి మట్టుక జో బూలోకుమ్తె ఏలువ కెరుక పూర్తి అదికారుమ్ తిలిసి. పడ్డెక ఓడుప జయెదె, గెద. సత్తు సంబరక 'పూర్తి' మెలిన్చి అర్దుమ్, గెద. ‡ 12:6 12:6 మెలె, తిన్ని నెర వెర్చుల్.

అమ్మచ బావుడ్లుక నిందల్ సంగితె తిలొసా ఎట్టో జేడ నేడ అస్సె. అగ్గె అమ్మచ బావుడ్లుక రోజుక రాతి మెద్దెనె దేముడుచి మొక్కె జో నిందల్ సంగితె తిలొ. 11 గని జేవ్ అప్పె మెండపిల్లచి నూయి జలి కీలొయిచి సెక్కిక, పడ్డె జేవ్ సాచి సంగిలిన్చి నిదానుమ్క, జేవ్ దొన్నిచి రిసా, జో సయ్తాన్చి ఉప్పిరి జేవ్ జిన అస్తి. 'జేవ్ సాచి సంగిలిన్చి నిదానుమ్' మెలె, జోవయించి సొంత జివుక విలువ నే దెకన్తె, జా మెండపిల్లచి నావ్క విలువ దెక, జోచి రిసాచి సాచి జేవ్ సంగిలి రిసా మాన్సుల్ మొర్ల. 12 జలె, సయ్తానుక జిన అస్తి. జాకయ్, ఓ పరలోకుమ్, ఒత్త జితన ఎత్తిజిని, నర్లసంతోసుమ్ జా! గని, ఓ బూలోకుమ్, ఓ సముద్దుమ్, అయ్యె! తుమ్క ఒగ్గర్ కస్తుమ్ నస్తుమ్! కిచ్చొక మెలె, సయ్తాన్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ తెన్ తుమ్తె ఉత్త జా అస్సె. జోచి ఒగ్గర్ కోపుమ్ కిచ్చొక మెలె, జోక అప్పె ఒగ్గర్ సమయుమ్ సేనె నాయ్ మెన జో జాన అస్సె!" మెన పరలోకుమ్చి జా అవాడి సంగిలి.

13 'అంక ఒగ్గర్ సమయుమ్ నాయ్' మెన జో వెల్లో అయి దెక కెర, జో మున్నుబోదక లడెన్ జలి జా తేరబోదక చజ అల్లర్ కెరుక మెన గెలన్. 14 గని జా తేరబోదక దేముడు వెల్లి గిద్దురానొచ దొన్ని రెప్పల్ దిలన్. జా అయితె జా దెర్ను నే నేడై బయిలు దేసిమి జా ఉడ్డ గెచ్చుక మెన, జా దొన్ని రెప్పల్ దిలన్. జా కేనె ఉడ్డ గెచ్చుక మెలె, *తిన్ని వెర్నుల్ నర కతె జితె చెంగిల్ తంక తిలి టాన్తె జా ఉడ్డ గెచ్చుక.

15 జలె, 'బూరుమ్ జాక గుడ్డ దెర గెస్సు' మెన, జా తేరబోదచి పట్టి జో అయి జోచి చోడి తెంతో గాడు రితి ప్లాని నువ దిలన్. 16 గని జా తేరబోదక

బుయి తోడు తా జాచి చోడి పాడ, జోచి చోడి తెంతో వెల్లో జో అయి నువ దిలి గాడుక బుయి గిడ గెలి.

17 తెదొడి జో వెల్లో అయి జా తేరబోదచి ఉప్పిరి ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, జాచ అన్నె బోదల్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక మెన ఉట్ట గెలన్. దేముడుచ కొడొ నిదానుమ్ ఇండ యేసుచి రిసా సాచి జితనయ్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక మెన గెలన్.

సముద్దుమ్ తెంతో సయ్తాన్చి సేవ కెర్తొ వెర్లి జంతు బార్ జలిసి

18 తెదొడి సముద్దుమ్చి ఒడ్డుచి ఇస్కతె జో వెల్లో అయి టీవో బలన్.

13

1 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సముద్దుమ్ తెంతో ఏక్ వెర్లి జంతు బార్ జతె తిలసిసి దెకిలయ్. జోక దెస్సు కొమ్ముల్ చి సత్తు బోడివో. జోచ ఎక్కెక్ కొమ్ముల్తె ఎక్కెక్ కిరీటల్, చి జోచి ఎత్తి బోడివోతె దేముడుక దూనువ కెర్తొ ఏక్ నావోల్ తిల. 2 ఆవ్ దెకిలె జో జంతు కీసా డీసిలొ మెలె, డుర్కొ వాగు రగుకమ్, చి జోచ చట్టొ వెలుగుచ చట్టొ రిత, జోచి మూతి సింపుమ్చి మూతిచి రితి తిల. జో జంతుకయ్ జో వెల్లో అయి జోచి సెక్కి, జోచి సిజాసనుమ్, ఒగ్గర్ అదికారుమ్ దిలన్. 3 జో జంతుచి సత్తు బోడివోతె ఏక్ బోడి మొర్తి రితి గాయిమ్ జా తిలి రితి తిలి. గని మొర్తి జా గాయిమ్ అన్నె చెంగిల్ జా తిలి, చి ఆచారిమ్ జా ఒండి బూలోకుమ్చ మాన్సుల్ జో జంతుచి పట్టి గెతె తిల. 4 జో వెల్లో అయి జోచి అదికారుమ్ జో జంతుక దిలి రిసా, మాన్సుల్ జో అయి గవురుమ్ కెర జోకర్తె తిల. "జో జంతుచో రితె కోయి నాయ్. జో జంతుతె యుద్దుమ్ కెర జోచి

S 12:11 12:11 మెలె, జో అర్చితుమ్ జలిన్చి సెక్కిక.

* 12:14 12:14 "ఏక్ కాలమ్, దొన్ని కాలమ్లు చి ఏక్ అర కాలమ్" మెన రెగ్గె అస్సె. తిన్ని నర వెర్నుల్చి అర్దుమ్ జా కోడుక తమెదె. 11:2 దెక.

ఉప్పిరి కో జీనుక నెత్తి” మెన జంతుక గవురుమ్ కెర జొక్కర్తె తిల.

5 జో జంతుక కీసి చోడి తిలి మెలె, గవురుమ్ సంగనీత కొడొ, దేముడుక దూసుప కెర్త కొడొ సంగితి చోడి తిలి.

* దొన్ని వినా దొన్ని జొన్నొ జో ఏలుప కెర్తి రితి జోక సెలవ్ తిలన్. 6 దేముడుక, చి జోచి నావ్క, చి జోచి టాన్క దూసుప కెర కెర చోడి పుట్టయ్తె తిలన్. దేముడుచి టాన్ మెలె, జోచి పరలోకుమ్తె జితన.

7 పడ్డొ అన్నె, జోక కిచ్చొ సెలవ్ తిలి మెలె, యేసు ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర జీనుక మెన సెలవ్ తిలి. జా పొది ఎత్తి సెకుమ్చి ఉప్పిరి, ఎత్తి ప్రెజల్చి ఉప్పిరి, ఎత్తి బాసల్చి ఉప్పిరి, ఎత్తి రాజిమ్చి ఉప్పిరి, జా జంతుక అదికారుమ్ తంక సెలవ్ తిలి.

8 జా పొది ఒండి బూలోకుమ్తె జితన ఎత్తిజిన్ జోక బక్తి కెరుల. లోకుమ్ నే జెర్మయ్తె అగ్గె తెంతో తిలో విరోదుమ్ సుదల్ మార్ల మెండపిల్లచి పుస్తకుమ్తె, కచ నవ్వొ తతి నాయ్ గే, జెవ్వి జో జంతుక బక్తి కెరుల.

9 కంగ్గొ తిలోసా సూన్తు. కిచ్చొ మెలె,

10 “కక్క దెర గెచ్చుక మెన తిలె, జేవ్క దెర గెచ్చుక జయెదె.

కో జలె కండాతె మొరవుక మెన తిలె, జేవ్ కండా తెన్ మొరవుక జయెదె.”

మెన రెగిడ్డి కోడు. ఈంజ కోడుతె కిచ్చొ జాగర్త బెదితయ్ మెలె, ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ నిదాసుమ్ తా బాదల్ ఓర్పుప జా నముకుమ్ తెన్ తంకయ్.

బుఁయి తెంతో వెర్రి జంతు బార్ జలిసి

11 తెదొడి అన్నెక్ వెర్రి జంతు బుఁయి తెంతో బార్ జలిసి దెకిలయ్. మెండపిల్లచి రితి జోక దొన్ని కొమ్ముల్ తిల, గని వెల్లి అయిచి రితి జో లట్టణ్ణొ.

12 జో † తొలితొచొ జంతుచి నావ్ తెన్ జోచి కామ్ ఈంజొయ్ జర్గు కెర్తయ్, చి మొర్తి

గాయిమ్ చెంగిల్ జా తిలో జో తొలితొచొ జంతుక ఒండి లోకుమ్, ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ జొక్కర్తె రితి, ఈంజొయి జంతు జేవ్క సెకడ్డయ్. 13 ఆచారిమ్చ వెల్లెల వెల్లెల కమొ ఈంజొ జర్గు కెర్తయ్.

కిచ్చొ మెలె, ‘మాన్సుల్ దెకుత్’ మెన జోచి మొక్కె ఆగాసుమ్ పక్క తెంతో బుఁయిచి ఉప్పిరి అగి సూఁయి జతి రితి కెర్తయ్. 14 అన్నె, జో తొలితొచొ

జంతుచి మొక్కె ఈంజొ జర్గు కెరుక సెలవ్ తిల ఆచారిమ్చ వెల్లెల కమొచి సెక్కిక బూలోకుమ్తె జితనక ఈంజొ మోసిమ్ కెర్తయ్.

దస్సి, కిచ్చొ ఏక్ మోసిమ్ కెర్తయ్ మెలె, కడ్గమ్క మొర్తి సెక్కిచి గాయిమ్ జలెకి జీవ్ తిలో జో అన్నెక్ జంతుచి రిసా ఏక్ బొమ్మ జేవ్ తెయార్ కెర జొక్కరుక

మెన, ఈంజొ జంతు బూలోకుమ్తె జితనక సెకడ్డయ్. 15 జో తొలితొచొ జంతుచి బొమ్మ లట్టబ్బి రితి జీవ్ దెంక కి ఈంజొ జంతుక సెలవ్ తిలి, చి జో

జంతుచి బొమ్మక నే జొక్కర్తనక మొరవుక కి ఈంజొ, జంతుక సెలవ్ తిలి.

16 పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ ఏక్ అల్లర్ ఈంజొ

అన్నెక్ జంతు, బుఁయి తెంతో బార్ జలో జంతు, కెర్తయ్ మెలె, ఎత్తిజిని, బాల, వెల్లో, సామ్సారి, బీద సుదొ, గొతి నెంజిలో మాన్సు. గొతి జలో

మాన్సు, ఉజిల్ అత్తి నెంజిలి నిర్తి ఏక్ గుర్తు కెరవంతి రితి ఈంజొ పెలయ్తయ్.

17 అన్నె, జా గుర్తు నే కెరవంతె కో కిచ్చొ గెనుక గే వికుక గే సెలవ్ తయె నాయ్. జా గుర్తుతె కిచ్చొ తయెదె మెలె, జంతుచి నావ్, నెంజిలె జోచి నావ్చి గుర్తుచి అంకె.

18 ఇన్నెచి అర్దుమ్ కెరనుక జలె, ముక్కిమ్చి గ్యానుమ్ అవ్సురుమ్. కక్క దస్సి గ్యానుమ్ అన్నె మెలె, జో జంతుచి అంకె లెక్క కెర్త.

* 13:5 13:5 మెలె, తిన్నె నర వెర్చుల్. 11:2, 3. 12:6, 14 డెక. † 13:12 13:12 సముద్రుమ్ తెంతో బార్ జలోసా.

‡జేవ్ వి అంకె ఏక్ మాన్సుచి నావ్ తెన్ బెదితి అంకె. జా అంకె కిచ్చొ మెలె, సావ్వు పుంజొ తిన్ని ఏసా సావ్వు (666).

14

మెండపిల్ల తెన్ జోచయ్ జల మాన్సుల్ టీవెలిసి

1 తెదొడి అన్నె దెకిలయ్, ఈందె! *సియోను డొగ్రె జో †మెండపిల్ల టీవె తా, జో తెన్ అన్నె కొన్న టీవోజ తిల మెలె, ‡పుంజెక్ దొన్ని ఏసా చెత్తర్ వెయిల్ జిన్ జోవయించి నావ్, దేముడుచి నావ్ జోవయించ నిర్దెలె రెగ్గవన్న మాన్సుల్ తిల. 2 అన్నె, ఒగ్గర్ పానివో సూయి జతి అవాడ్ రితిచి, ఉర్ముల్ కెర్లి వెల్లి అవాడ్ రితిచి, పరలోకుమ్ తెంతో చి, ఏక్ అవాడ్ సూన్లయ్. ఆవ్ సూన్లి అవాడ్ అన్నె కిసి తిలి మెలె, వీనెల్తె బజయ్తి అవాడ్చి రితి తిలి. 3 జలె, జేవ్ ఎతివాట్ జిన్ మాన్సుల్ సింగాసనుమ్చి మొక్కె, సిజాసనుమ్చి సుట్టునంత టీవోజ తా కిచెత్తర్ జివుల్చి మొక్కె, చి *విస్సెక్ చెత్తర్ జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్చి మొక్కె, నొవి గనుమ్ గాయతె తిల. ఈంజ బూలోక్కుమ్చి రాజిమ్ తెంతో గెనన్ల, ఈంజేవ్ పుంజెక్ దొన్ని ఏసా చెత్తర్ వెయిల్ జిన్ మాన్సుల్క పిట్టవ, జా గనుమ్ అన్నె కో సికుక నెతిర్తి.

‡ 13:18 13:18 గ్రీకు బాస చి ఎల్లి బాస రెగెర్లి రితితె ఎత్తి అచ్చుమ్క ఏక్ విలువ తయెది. జేక, ఏక్ మాన్సుచి నావ్చ అలవాట్లు చి లెక్క బెదవుక జయెది. 'నీరో కైసర్' మెలో రోమ్ దేసిమ్చొ అగ్గె వెల్లి రాసె జలోసా ఏక్కిలోచి నావ్క సావ్వు పుంజొ అరవయ్ సావ్వు నంబర్చి లెక్క బెదవుక జయెది, చి యోహాను ఈంజ పున్తకుమ్ రెగెర్లి దినాలక్ ఇదిల్ అగ్గె, జో నీరో కైసర్ నంపజలసక అల్లర్ కెర్తె తిలో. గని వడ్డె అయెల నంపజలసక అల్లర్ కెర్లె, మాన్సుల్చ నవ్వొక కి జయె లెక్క తయెది. జేక, కచి రిసా సంగితయ్ గే నేనుమ్. * 14:1 14:1 'సియోను డొగ్రె' చి 'యెరూసలేమ్ పట్టుమ్' మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జతి టానక, మెలె పరలోకుమ్క, టాలిచ నవ్వొ జవుల. † 14:1 14:1 మెలె యేనుప్రబు. ‡ 14:1 14:1 ఈంజ నంబర్చి అచ్చుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'పూర్తి జలిసి', 'ఒగ్గర్ జలిసి', చి ఇన్నె, 'యేనుక నంపజలస మొత్తుమ్చి లెక్క పూర్తి జలిసి'. ఈంజ నంబర్ జయె టాలిచి నంబర్. ఏక్కి జయె నంబర్చి ఎత్తయి జవుల మేనుమ్ నాయ్, గని 'జోవయంక నంపజలస ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ జిన్ జవుల' మెలె అచ్చుమ్ ఇన్నె తెన్ కెరనుమ్చి. పూర్ణమ్ తెంతో యూదుల్తె బార సెకుమ్లె తిల, చి యేనుక బారజిన్ సిస్సుల్ తిల. వడ్డె జోవయంప బారజిన్ సిస్సుల్ జోవయంప బారజిన్ బారికుల్ జల. 144,000 మెలె, బార బార వెయిలు. మెలె 12వెయిలు x 12వెయిలు x 1000 = 144,000. § 14:3 14:3 4:6-8.

* 14:3 14:3 4:4. † 14:4 14:4 నెంజెలె 'నెతోవ అన్నె'. 3 నంబర్తె కి అన్నె గెనన్లస గెనన్లసక నెతోవెలస మెనుక జయెది.

4 ఈంజేవ్ మాన్సుల్ కిస మాన్సుల్ మెలె, సుద్ది తా, తేర్బోదల్ తెన్ నే బెదిల సుదల్, లంజె నే జలస. ఈంజేవ్ దేముడుక, మెండపిల్లక ముల్లి నాయ్, వేర 'దేముడ్లు' మెలసచి పట్టి గెతి నాయ్. ఈంజేవ్, జలె, మెండపిల్ల కేనె గెలె కి, జోచి పట్టి గెతతి. ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ తెంతో దేముడుచి మెండపిల్లక దిలి తోలి పండ్లు జతి రితి ఇన్నెయింక మెండపిల్ల అన్నె †గెననయ్ అన్నె. 5 జోచి పున్నిమ్ ఇన్నెయింకయ్ జోయ్యి దా అన్నెచి రిసా, ఇన్నెచి చొండితె కిచ్చొ అబద్దుమ్ తయె నాయ్.

నుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తో దూత ఉడ్డితె తిలిసి

6 తెదొడి, అన్నెక్ దూతక దెకిలయ్. పొద్దు ఆగాసుమ్చి మదెనె జో ఉడ్డితె తిలో. కిచ్చొక మెలె, బూలోకుమ్తె జితన్క, ఎత్తి రాజిమ్చక, ఎత్తి సెకుమ్చక, ఎత్తి బాసచక, కెయెక తెయెక తతి పాడ్ నే జతి సుబుమ్ కబుర్ ఎత్తి ప్రెజల్క సూనవుక మెన, జా సుబుమ్ కబుర్ దెరన గెతె తిలో. 7 అన్నె, జో గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన కేక్ గలన్లొ మెలె, "దేముడుక బియె కెర జోక గవురుమ్ కెర! కిచ్చొక మెలె, జో ఎత్తి మాన్సుల్క పరిచ్చ కెర సిచ్చ కెరుక, బవుమానుమ్ దెతి గడియ పావె జా అన్నె. అన్నె పరలోకుమ్,

బూలోకుమ్, నముద్రుమ్, పానిచ ఊంటలు జెర్మయ్లో జోకయ్ నంపజా బక్తి కెర!” మెన సాడుప కెర్లన్.

8 అన్నెక్ దూత, జలె, ఇన్నెతెన్ దొన్నిచొ, జో అగ్గెచొ చి పట్టి ఉడ్డ గెచ్చు, కిచ్చొ మెలన్ మెలె, †“వెల్లి బబులోసు పట్టుమ్ సేడ అస్సె. ఎత్తి పైజల్క జాచి లంజె ఆస, రగుమ్చి ద్రాచ రస్సుమ్ పియడ్లిసి జా.” మెన సాడుప కెర్లన్.

9 పడ్డొ అన్నెక్ దూత, ఇన్నెతెన్ తిన్నిచొ; జేవ్ దొన్ని దూతల్చి పట్టి ఉడ్డతె తా కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, “కో జో జంతుక చి జోచి బొమ్మక బక్తి కెరుల గే, జోచి గుర్తు కచి నిర్దె గే అత్తి గే, గలవనుల గే, 10 జోవయించి తప్పుక దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చుచి ద్రాచ రస్సుమ్ కచితుమ్ కిచ్చొ పాని గట్ర నే బెదయ్తె, జోచి ఒగ్గర్ కోపుమ్చి గిన్నతె పివులచి పరలోకుమ్చి సుద్దిచ జోచ దూతల్చి మొక్కె, చి మెండపిల్లచి మొక్కె, ఎరన జతి ఎడ్డి జతి ఆగి లగితి వెల్లి ఆగి గొయ్తెచ బాదల్ సేడుల.

11 జేవ్చి జా సిచ్చుచి దుమ్మొ కెయ్క తెయ్క బార్ జతె తా వెగ గెతయ్. జో జంతుక చి జోచి బొమ్మక జోకర్తసక చి జోచి గుర్తు గలవన్లసక, రాతి మెద్దెనె కిచ్చొ నే పుండితె తవుల.” మెన దూత సాడుప కెర్లన్. 12 ఈంజ కోడుతె కిచ్చొ జాగర్త బెదితయ్ మెలె, యేసు ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్, మెలె దేముడుచి కోడు రితి ఇండితన, యేసుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్తె ఇండితన, జేవ్ బాదల్ ఓర్పుప జా నిదానుమ్తె తంకయ్.

ప్రబుచి తెడిచి విస్త్రాంతిచి రిసా పరలోకుమ్ తెంతో అవాడ్

13 తెదొడి పరలోకుమ్ తెంతో చి ఏక్ అవాడ్ సంగిలిసి కిచ్చొ సూన్లయ్

మెలె, “ఏక్ కోడు రెగుడు. అప్పె తెంతో యేసుప్రబుచి తెడి తా కో మొరుల గే, జోవయింకయ్ చెంగిలి. మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు కిచ్చొ మెన్తయ్ మెలె, కిచ్చొక జోవయింక చెంగిలి మెలె, జేవ్ ఇండిలి బుద్ది జోవయింతెన్ బెదయ్ జెతయ్, చి జోవయించ కమొ కెర కేడయ్లిన్క అప్పె సెలవ్ తెన్ తవుల.” మెన సంగితయ్ మెన పరలోకుమ్ తెంతో చి జా అవాడ్ సంగిలన్.

బూలోకుమ్చి పంటో
14 అన్నె ఆవ్ దెకితికయ్, ఆదె! కిచ్చొ మెలె, చొక్కెలి మబ్బు, చి జా మబ్బుతె కో వెన అస్సె మెలె, మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లి రగుమ్చొ ఎక్కెలో వెన అస్సె. జోచి బొడితె బజర్చి కిరీటుమ్, జోచి అత్తి వాండి కెర్లి కొడ్వెలి అస్సె.

15 తెదొడి అన్నెక్ దూత దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జా, గట్టిజ అవాడ్ కెరన, జా మబ్బుతె వెసిలోసొక కిచ్చొ మెన కేక్ గలన్లొ మెలె, “బూలోకుమ్చి పంటో పూర్తి పిక అస్సెచి రిసా, లాయితి సమయుమ్ జా అయ్లి. జాకయ్, తుచి కొడ్వెలి దెరన లాయి!” మెన కేక్ గలో. 16 తెదొడి మబ్బుతె వెసిలోసొ బూలోకుమ్చి పంటో పూర్తి జోచి కొడ్వెలి తెన్ కిసప్ప కెర కేడయ్లన్.

బూలోకుమ్చి పంటో దూత లాయిలిసి

17 తెదొడి అన్నెక్ దూత పరలోకుమ్చి దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జలన్. జో వాండి కెర్లి కొడ్వెలి దెరన అస్సె.

18 తెదొడి, అన్నె, ఒత్తచి బలి దెతి టాన్ తెంతో అన్నెక్ దూత బార్ జలన్. ఈంజొ దూతక ఆగిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలి. వాండిచి కొడ్వెలి దెర్లొ దూతక కేక్ గల కిచ్చొ మెన గట్టిజ అవాడ్

† 14:8 14:8 టాలిక రోమ్ పట్టుమక ‘బబులోసు’ మెంతతి, ఈంజ ‘డిసయ్లిన్’ చి పుస్తకుమ్తె.
S 14:16 14:16 మత్తయి 13:24-30 దెక. చెంగిల్చి తియ తయెదె, వెర్చి డయ గెలెదె. మత్తయి 13:36-43 దెక. జోవయించి పున్నిమ్ జలసక పరలోకుమ్తె తియ తయెదె, పాపుమ్ తెన్ తా గెలసక వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలెదె.

కెరన ఆగిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలో దూత సంగిలన్ మెలె, “తుచి కొడ్వెలి దెరన, ద్రాచ గెలల్చ, గొచ్చల్చ పండ్లుచి పంటో లాయి! జా పండ్లు పిక అస్తీ!” మెన సంగిలన్. ¹⁹ జాకయ్, జో దూత బూలోకుమ్తె జోచి కొడ్వెలి తెన్ బూలోకుమ్ ఎత్తిచి ద్రాచ పంటో లాయిలన్, చి దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చ జతి జోచి గన్నతె గల దిలన్. ²⁰ పట్టుమ్చి కోట ఒత్తల్తోచి జా రస్సుమ్ గెచ్చయ్తి గన్నతె పండ్లు నుదిల, చి జా నుదిలిన్చి గన్న తెంతో లోయి నూయి జా గెలి. కెద్దిచి మెలె, ఏక్ గోడొక చప్లయితి కలెమ్చి ఎదిలి డోంకుతె జా లోయి బెర కెద్ది దూరిక పావిలి మెలె, దొన్ పుంజో మయిలుచి ఎదిలి దూరి పావిలి.

15

ఆకర్క దెత సత్తు సిచ్చల్

¹ పడ్డో, పరలోకుమ్తె అన్నెక్ వెల్లి గుర్తు దెకిలయ్. జా వెల్లిచి, ఆచారిమ్చి గుర్తు కిచ్చో మెలె, దేముడుచ సత్తు సిచ్చల్ అత్తి దెర తిల సత్తు దూతల్క దెకిలయ్. ఈంజ ఆకర్చ సిచ్చల్ జవుల. కిచ్చోక మెలె, ఇన్నెయింతెన్ దేముడుచి కోపుమ్చ సిచ్చల్ కుటుల.

² తెదొడి కిచ్చో దెకిలయ్ మెలె, సీన రితి టేంటుచి గాడు తెన్ ఆగి బెదిల్ రితి తిలిసి. అన్నె, జా సీన రితి టేంట తిలి గాడు సొడి, దేముడు దిల వీనెలు దెరన, జో జంతుక జీన, జోచి బొమ్మచి ఉప్పిరి చి జోచి నావచి ఉప్పిరి జిన్ల మాన్పుల్ టీవోజ తిలిన్ దెకిలయ్.

³ జేవ్ దేముడుచో సేవ కెర్తొసా జలో మోసేచి గనుమ్ చి మెండపిల్లచి గనుమ్ గాయితె తిల,

* **15:5** 15:5 పూర్ణమ్, యూదుల్ బయిలు దేసిమి దొన్ని విసా వెర్పుల్ బుల్లె తిలి పొది, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి గుడి’ మెన జోవయింక జో తెయార్ కెరయ్లి టంబుగుడ్డ తిలి. జేవ్చి తెడిక తెడిచి గదితె జో ఆగ్గుల్ రెగిడ్ల పత్తల్ తిలి వెడి తిలి. పడ్డో చెంగిల్ గేర్ బంద ‘దేముడుచి గుడి’ మెన ఒత్తచి తెడిక తెడిచి గదితె జా ఆగ్గుల్ తిలి వెడి తిలి. † **15:6** 15:6 15:1. ‡ **15:6** 15:6 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి గుడితె పూజ్వు దన పాలల్ గలన దన పట్టల్ బందన తవుల.

“ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ప్రబు,

తుచ కమె వెల్లెల, అన్నె ఆచారిమ్చ!
ఎత్తి ఉగఉగల్క ఏలువ కెర్తొ వెల్లొ రానొ,
తుచ కమె సరి జతిక, సత్తిమ్చ!

⁴ ఓ ప్రబువ, తుచి నావ్ కో కి బియఁ కెర,
గవురుమ్ కెరుక!

తుయి ఎక్కిలోయి పరలోకుమ్చి నుద్ది తిలోసా,

ఎత్తి రాజిమ్లుచ జా కెర, తుక బక్తి కెరుక జా అస్తి;

తుచ తీర్పుల్క, తుచ సిచ్చల్క
‘సత్తిమ్చ’ నాయిమ్చ మెన

రుజ్జు అయ్లి రిసా”
మెన, గనుమ్ గాయిల.

⁵ ఇన్నెచి పడ్డో అన్నె ఆవ్ దెకితికయ్, పరలోకుమ్తె దేముడుచి గుడి జలి *టంబుగుడ్డతెచి ఆగ్గుల్ తిలి తెడిక తెడిచి గది ఉగ్గి జలి. ⁶ జా దేవులుమ్చి తెడిక తెడిచి గది తెంతో †సత్తు సిచ్చల్ దెర్ల సత్తు దూతల్ బార్ జల. కిచ్చో గలన బార్ జల మెలె, ‡ఉజిడచ పూర్తి నుబ్రుమ్చ బట్టల్చ పాలల్, చి జోవయింక గుండెల్తె ఎక్కెక్ బజార్ రగుమ్ పట్టల్ బందన తిల.

⁷ తెదొడి, కిచ్చెత్తర్ జివుల్తె ఏక్ జివ్, జేవ్ సత్తు దూతల్క ఎక్కెక్ సత్తు బజర్చ గిన్నల్ దిలన్. జేవ్ గిన్నల్తె కిచ్చో బెర తిలి మెలె, కెయఁక తెయఁక జితో దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చ. ⁸ జా దేముడుచి గుడిచి తెడిక తెడిచి గదితె దేముడుచి ఉజిడి తెంతో చి జోచి సెక్తి తెంతో చి దుమ్మె బెర తిలి, చి జేవ్ సత్తు దూతల్ దెర్ల సత్తు సిచ్చల్ కుట్టితె ఎదక, కోయి జా దేముడుచి గుడిచి తెడిక తెడిచి గదితె పెనుక నెత్తిర్.

§ **15:7** 15:7 4:6-8.

16

సత్తు సిచ్చల్ సత్తు దూతల్ బూలోకుమ్తె సువ దిలిసి

1 అన్నె కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, ఏక్ వెల్లి అవాడ్ పరలోకుమ్తెచి జా దేముడుచి గుడి తెంతొ సత్తు దూతల్క, “తుమ్ గెచ్చు, దేముడుచ సత్తు గిన్నల్చి కోపుమ్చి సిచ్చ బూలోకుమ్తె సువ గెల.” మెన సంగిలన్.

2 జాకయ్, తొలితొచొ దూత గెచ్చు, బుయిచి ఉప్పిరి జోచి గిన్నచి సిచ్చ సువ దిలన్. జో జంతుచి గుర్తు కెరవన జోచి బొమ్మక జోకర్ల ఎత్తి మాన్సుచి అగె ఒగ్గర్ అల్లర్చ గవ్వో జల.

3 దొన్నిచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ సముద్దుమ్తె సువ దిలన్, చి మొర్లొ మాన్సుచి లోయిచి రితి జలి, చి సముద్దుమ్తెచి ఎత్తి జివుల్ మొర్ల.

4 తిన్నిచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ గడ్డెచి ఉప్పిరి, ఊటల్చి ఉప్పిరి సువ దిలన్, చి లోయి జా గెల. 5 పితి పాని లోయి జతి సిచ్చచొ జో దూత కిచ్చొ సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె,

“తుయి అగ్గె తిలోసొ, అప్పె తతోసొ, పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలోసొ, తుచ తీర్పులు సిచ్చలు ఎత్తి సరిగా అస్తి.

6 కిచ్చొక మెలె, తుచయ్ జల మాన్సుల్చి లోయి, చి తుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్చి లోయి

విరోదుమ్ జల మాన్సుల్ సువితికయ్, జేవ్ తుచ మాన్సుల్చి లోయి సువిలసయ్ పింక మెన జోవయింకయ్ లోయి దా అస్సిసి. జోవయింక జెతి బట్వాడ్, జా! జోవయించి పాపుమ్ జెచ్చొ కతతి!”

మెన జో దూత సంగిలన్. 7 తెదొడి బలి దెతి టాన్ కిచ్చొ మెన కేక్ గల్లీన్ సూన్లయ్ మెలె,

“నిజుమి, ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ప్రబు, తుచ తీర్పులు సిచ్చలు సరిగచ, సత్తిమ్చ!”

మెన సంగితి సూన్లయ్.

8 తెదొడి, చెత్తర్చొ దూత పొద్దుచి ఉప్పిరి జోచి గిన్నచి సిచ్చ సువ దిలన్, చి జాచి ఆగిక మాన్సుల్క డయిక మెన, పొద్దుక సెలవ్ అయ్లి. 9 జేవ్చి ఒగ్గర్ వేడిక మాన్సుల్ డడ్డిల, చి దేముడుచి నావ్ దూసుప కెర్ల. కిచ్చొక మెలె, ఈంజేవ్ సిచ్చల్చి ఉప్పిరి జోక అదికారుమ్ అస్సె, చి ఈంజేవ్ సిచ్చల్ జో దిలన్చి రిసొ. అన్నె, జేవ్ కెర్ల పాపల్క విసారుమ్ జతి నాయ్, ముల్లి నాయ్, చి జోక గవురుమ్ దెతి నాయ్.

10 పాచ్చొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ, జో వెర్రి జంతుచి సిజాసనుమ్చి ఉప్పిరి సువిలన్, చి జంతుచి రాజిమ్ అందర్ జా గెలి. మాన్సుల్, జలె, జేవ్క అయ్లి సైమల్చి రిసొ, జోవయించ జిబుల్ చప్లన్తె తిల. 11 జోవయించి నొప్పి జోవయించ గావ్వోచి రిసొ పరలోకుమ్ తిలో దేముడుక సొపెనల్ సంగిల, గని జేవ్ కెర్ల కమొక విసారుమ్ జతి నాయ్, ములిత్ నాయ్.

సొవ్వుచొ దూత సువ దిలి సిచ్చ

12 సొవ్వుచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ *యూప్రటీసు మెలి వెల్లి గాడుచి ఉప్పిరి సువ దిలన్, చి తూర్పు పక్క తెంతొ జెత రానల్ జెతికయ్ వాటు తెయార్ జతి రిసొ జాచి పాని అట్ట గెలి. 13 వడ్డొ †వెల్లొ జో అయిచి చోడి తెంతొ, ‡వెర్రి జో జంతుచి చోడి తెంతొ అన్నె[§] దేముడుచ కబుర్లు సంగిలోసొ ఆవ్ మెన అబద్దుమ్క సంగిలోసొచి చోడి తెంతొ మండుకుల్చ రిత తిన్ని

* 16:12 16:12 యూదుల్చి దేసిమ్క జా గాడు తూర్పు పక్కయ్ తయెది. ఇదిల్ దూరి తయెది. † 16:13 16:13 సయ్తాన్ జయెది. 12:3, 9. ‡ 16:13 16:13 13:1 దెక. § 16:13 16:13 బుయి తెంతొచొ జంతు; 13:14, 19:20.

బూతల్ బార్ జలిసి దెకిలయ్. ¹⁴ జేవ్, సయ్తాన్ చి నేవ కెర్త బూతల్ జవుల, చి వెల్లెల వెల్లెల కమె కెర కెర, ఒండి లోకుమ్ చ రానల్ తె గతతి. కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోచి సెక్తి అదికారుమ్ దెకయ్ తి వెల్లి సిచ్చ కెర్తి దీనిచి యుద్దుమ్ క తెయార్ జతి రిసా, జేవ్ రానల్ క ఎక్కితె కుడవుక. ¹⁵ జలె, ఎబ్రి బాస తెన్ *హార్ మెగిద్దోసు* మెలి ట్రాన్ తె జేవ్ రానల్ క జేవ్ బూతల్ కుడయ్ ల.

¹⁶ యేసు ప్రబు సంగిలిసి ఏక్ కిచ్చొ మెలె, “ఈందె, మాన్సుల్ నే ఉచర్లె పొది కీసి చోరు జెయెదె గే, దస్సి ఆవ్ జెయిందె. అయ్ లె, కో తెలివి తా, డుమ్ డోయ్ నే జతె లాజ్ నే బెట్టిత్ రితి జోవయించ పాలల్ సుద్ది తతి రితి దెకనుల గే, జోవయింకయ్ చెంగిలి” మెన ప్రబు సంగితయ్.

¹⁷ సత్తుచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ ఆగాసుమ్ చి వాదుచి ఉప్పిరి సువ దిలన్, చి పరలోకుమ్ చి దేముడుచి గుడి తెంతో, సిజాసనుమ్ తెంతో, గట్టిజ అవాడ్ తెన్ కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “జర్గు జలి!” మెలన్, ¹⁸ చి బిజలి మొల్మిలి, అవాడ్ అయ్ లి, ఉర్ముల్ కెర్లి, చి ఒగ్గర్ వెల్లి బూకంపుమ్ అయ్ లి. కెర్లి వెల్లిచి మెలె, మాన్సుల్ బూలోకుమ్ తె తొలితో తిలిసి తెంతో కెయ్య నే జర్గు జలి ఎదిలి బూకంపుమ్ అయ్ లి. ¹⁹ జా బూకంపుమ్ జతికయ్, వెల్లి పట్టుమ్ తిన్ని వాటల్ జా గెలి, చి దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ చ రాజిమ్ ల్ చ పట్నల్ పాడ్ జల. చి జోచి ఎదివాట్ కోవుమ్ చి సిచ్చచి గిన్నయ్ తిలిసి జా †వెల్లి బబులోసు పట్టుమ్ చ మాన్సుల్ పూర్తి పియ గెల్లి

రితి, దేముడు నే వచ్చితె జర్గు కెర్లన్. ²⁰ పడ్డొ ఎత్తి డిబ్బు ఉట్ట నిగిల్ రితి జా డిస్తి నాయ్, చి కేన్ డొంగురలు డిస్తి నాయ్. ²¹ అన్నె, వెల్లి వెల్లెల కరపత్తల్ ఆగాసుమ్ తెంతో మాన్సుల్ చి ఉప్పిరి సేడ్ల. ఏక్ ఏక్ కరపత్తుర్ దొన్ని విసా దెసు కేజిల్ చి ఎదిలి జాడు తవుల, చి జా సిచ్చ కెర్లి అల్లర్ కెర్లి మెలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ చి రిసా, జా సిచ్చచ దెబ్బల్ క మాన్సుల్ దేముడుక సాపెనల్ కెర్ల.

17

వెల్లి లంజెచి తేరబోద మెన వెల్లి బబులోసు

¹ తెదొడి, సత్తు గిన్నల్ దెర తిల సత్తు దూతల్ తె ఏక్ దూత అంచితె జా కెర కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “తుయి ఇన్నె వెగ జే! ఒగ్గర్ పానివొచి ఉప్పిరి వెన తిలి వెల్లి లంజె జలి తేరబోద సిచ్చ జతిసి దెకయిందె. ² జాచి తెన్ బూలోకుమ్ చ రానల్ లంజె జా అస్తి, చి జాచి లంజెచి ద్రాచ రస్సుమ్ పియ పియ, బూలోకుమ్ తె జితన మచ్చయి అస్తి” మెన సంగిలన్.

³ తెదొడి జో దూత అంక ఏక్ బయిలె కడ నిలన్, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సెక్తి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, ఒగ్గర్ ఎరన తిలి జంతుతె ఏక్ తేరబోద వెన తిలి. జా జంతు కీసా తిలో మెలె, జాచి ఆగ్ ఎత్తిచి ఉప్పిరి దేముడుక దూసుప కెర్త నవ్వొ, కొదొయ్ ని గలన తిలన్. జాక సత్తు బోడివొ, దెస్సు కొమ్మల్ తిల. ⁴ జా తేరబోద *ఊద రంగు చి ఎరన రంగుచ పాలల్ గలన తా, బజరి, రత్నాలు, ముత్యల్, తియన తిలి. జాచి అత్తి కిచ్చొ తిలి మెలె, జాచి లంజెచ వెట్కూరలు కిడ్లు

* **16:15** 16:15 ‘హార్ మెగిద్దోసు’ ఏక్ వేల యూదుల్ చి దేనిమ్ క ఉత్తర పక్కచి ‘హార్ మెగిద్దోసు’ మెలి ట్రాన్ జయెదె. జేవ్ రానలు సుకా గెలి యూప్రటీసు గాడ్ వాట్ జెవుల, గెద. జా యూప్రటీసు వెల్లి గాడు యూదుల్ చి దేనిమ్ క తూర్పు పక్క జయెదె. † **16:19** 16:19 ఈంజ ‘డినయ్ లిన్’ చి పున్కుమ్ తె కేన్ సుట్టు ‘బబులోసు పట్టుమ్’ మెలె, రోమ్ పట్టుమ్ క టాలి జతయ్, బెర్తె. గని పడ్డొ తిల అన్నె దన అల్లర్ చ పట్నల్ రాజిమ్ లుచి రిసా కి ఉచరుక జయెదె. * **17:4** 17:4 ఊద రంగు మెలె, ఎరన చి నీలిమ్ రంగు బెదయ్ లె ఊద రంగు జయెదె.

బెర తిలి బజరచి గిన్న దెర తిలి. ⁵ పడ్డొ జాచి నిర్దె గుట్టుచి ఏక్ నావ్ రెగ్గ తిలి. †వెల్లి బబులోను పట్టుమ్, లంజె జల తేరబోదల్క అయ్యసి, బూలోకుమ్చ వెట్టారల్క అయ్యసి' మెలి నావ్ రెగ్గ తిలి. ⁶ అన్నె, జా తేరబోద కీసి తిలిసి దెకిలయ్ మెలె, దేముడుచ జల మాన్సుల్చి లోయిక, చి యేసుచి నావ్చి రిసా విరోదుమ్ సుదల్ మార్ల మాన్సుల్చి లోయిక, జా తేరబోద మచ్చ తిలి. జా తేరబోదక దెక, బలే ఆచారిమ్ జలయ్. ⁷ గని దూత అంక, "కిచ్చొక ఆచారిమ్ జతసి? జా తేరబోదచి రిసా, చి సత్తు బోడివో దెస్సు కొమ్ముల్ తిలి, జా వెసిలో జంతుచి రిసాచి గుట్టుచి అర్దుమ్ తుక సంగిందె. ⁸ జలె, తుయి దెకిలో †జంతు అగ్గె తిలన్, గని అప్పె నాయ్, చి కీమట్టు నెంజిలి జా వెల్లి గొయి తెంతో జో వెగ జా, నాసెనుమ్ జా గెచ్చుక అస్సె. జలె, 'పరలోకుమ్తె జా జితు' మెన లోకుమ్ నే జెర్మయ్లి అగ్గె తెంతో మెండపిల్ల జలో యేసు ఏక్ *పుస్తకుమ్తె జోక నంపజతనచ నావ్చొ రెగ్గ అస్సె. జలె, బూలోకుమ్తె జితనతె కచ నవ్చొ జా పుస్తకుమ్తె తయె నాయ్ గే, జో జంతుక దెకుకయ్ ఆచారిమ్ జవుల. జో తిలో, అప్పె నాయ్, గని పడ్డొక అన్నె బార్ జయెదె.

⁹ "ఈంజ ఎత్తి అర్దుమ్ కెరనుక జలె, బుద్ది గ్యానుమ్ అవ్సురుమ్. జంతుచ సత్తు బోడివో కిచ్చొ జవుల మెలె, జా తేరబోద వెన తిల †సత్తు మెట్టల్. ¹⁰ అన్నె, సత్తు రానల్ జేవ్ జవుల. జేవ్ రానల్తె పావ్జిన్ కేడ అస్సి, ఎక్కిలో

అప్పె అస్సె, చి అన్నెక్లొ జెంక నేతయ్, అన్నె, జో అయ్లె, ఎక్కి గడియకయ్ తయెదె. ¹¹ అగ్గె తిలో అప్పె నెంజిలో జో జంతు, జలె, జో అట్టుచొ రానో జయెదె, గని జేవ్ అన్నె సత్తుజిన్తె బెదితోసా జయెదె, చి జో నాసెనుమ్ జా గెచ్చుక అస్సె.

¹² "పడ్డొ తుయి దెకిల దెస్సు కొమ్ముల్ కిచ్చొ జవుల మెలె, ఏలుప కెర్తి అదికారుమ్ నేతయ్ గని అదికారుమ్ దొర్కు జా దెస్సుజిన్ రానల్ జవుల. జేవ్చి సమయుమ్ జా అయ్లె, జో జంతు తెన్ ఎక్కి గడియకయ్ రానల్ జా ఏలుప కెర్తి సెక్తి జేవ్క దొర్కు జయెదె. ¹³ ఈంజేవ్ ఎక్కి ఉద్దెనుమ్ తా, జో జంతుచి అత్తి జోవయించి సెక్తి జోవయించి అదికారుమ్ సొర్పు కెర దా, జోవయించి కామ్ జర్లు కెర దెవుల. ¹⁴ ఈంజేవ్ జో మెండపిల్లచి ఉప్పిర్ యుద్దుమ్ కెరుల, చి †మెండపిల్ల జోవయించి ఉప్పిరి జీనెదె. కిచ్చొక మెలె, ప్రబుల్క ప్రబు, రానల్క రానో జో, చి జో తెన్ తిలనక కిచ్చొ మెనుక జయెదె మెలె, జో నిసాన బుకార్లన, జోక నిదానుమ్ తిలన మెన జో దూత అంక అర్దుమ్ సంగిలన్.

¹⁵ "తెదొడి అన్నె, జా తేరబోద వెన తిలి టాన్ తుయి దెకిల పానివో కిచ్చొ జవుల మెలె, ప్రెజల్, జనాబ్, రాజమ్లు అన్నె బాసల్ కొడొ జతనక. ¹⁶ పడ్డొ, తుయి దెకిల దెస్సు కొమ్ముల్ జల రానల్, జలె, జంతు తెన్ బెద, లంజె జా తిలి తేరబోదక జేవ్ ఒగ్గర్ విరోదుమ్ జవుల. జేవ్ జాక కీపాడ్ కెర, డుమ్డి కెర,

† 17:5 17:5 'వెల్లి బబులోను' మెలె, రోమ్ పట్టుమ్క టాలె జతయ్. జా పట్టుమ్ జా రాజమ్చ రానల్ నంపజలనక జేవ్ పొదులె ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తె తిల. ఒత్త తెంతో ఒగ్గర్ రాజమ్లుచ కి దన అల్లర్ కెర అస్సి. † 17:8 17:8 ఏక్ వేల రోమ్ దేసిమ్చ సిరో క్షెనర్ రానొక; మెలె వెల్లొ రానొక; 'జంతు' మెన సంగితయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి. జో సిరో నంపజలనక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర తా అత్త్య కెరన్, గని జోవయించి బుద్ది తిలో దొమితియన్ మెలోనా సగుమ్ వెర్చుల్ గెలి పడ్డొ క్షెనర్ రానో జలన్, చి జో కి సిరోచి రితి నంపజలనక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్లన్. జో కి 'ఆవ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు' మెన సంగితె తిలన్. అన్నె దన అల్లర్ కెర్లన పడ్డొ తిల. § 17:8

17:8 11:7 దెక. * 17:8 17:8 3:5, 13:8 దెక. † 17:9 17:9 రోమ్ పట్టుమ్ సత్తు మెట్టల్చి ఉప్పిరి తిలి. † 17:14 17:14 యేసుప్రబు, గెద. § 17:16 17:16 పడ్డొ రోమ్ పట్టుమ్చి రాజమ్ దన అల్లర్ జలి.

జాచి అగ్గేచి సిద్ద కా కెర, జాక ఆగితె డయ గెలుల. ¹⁷ కిచ్చొక మెలె, దేముడు సంగిల కొడొచి కామ్ పూర్తి నెరవెర్చుప జతె ఎదక, జేవ్ ఎక్కి మెన్ను తా జోవయించి ఇస్టుమ్ జర్గు కెరుక మెన, జో జంతుచి అత్తి జోవయించి రానల్చి నెక్తి అదికారుమ్ జేవ్ సొర్పు కెర దా, జోచి కామ్ జర్గు కెరుక మెన, దేముడుయి జర్గు కెర అస్సె. ¹⁸ అన్నె, తుయి దెకిలి తేర్బోద కొన్ని మెలె, బూలోకుమ్చ రానల్చి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలి *వెల్లి పట్టుమ్ జయెదె,” మెన దూత అంక సంగిలన్.

18

బబులోను చి తీర్పు

¹ ఇన్నెచి పడ్డొ కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, అన్నెక్ దూత పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త అయ్లిసి దెకిలయ్. జోక ఒగ్గర్ అదికారుమ్ తిలి. జోచి ఒగ్గర్ ఉజిడిక ఒండి బూలోకుమ్ ఉజిడ్ జా గెలి. ² పడ్డొ గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన ఒర్న దిలో మెలె, “వెల్లి బబులోను సేడ గెచ్చు అస్సె, సేడ గెచ్చు అస్సె. జా బూతల్ జితి టాన్ జా అస్సె; ఎత్కి వెట్కారుమ్చి బూతుమ్ రకితి టాన్, ఎత్కి గర్చి పిట్ట రకితి టాన్ జా అస్సె. ³ కిచ్చొక మెలె, జేవ్చి లంజె ఆసచి రన్నుమ్ పియ రాజిమ్లు ఎత్కిచ మాన్సుల్ మచ్చు గెచ్చు అస్సి, చి జేవ్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్చ రానలు లంజె జా అస్సి, చి జేవ్చి పాపుమ్చ ఆసల్చి సొమ్సారుమ్క ఈంజ లోకుమ్చ సొవుకర్లు సొమ్సారుమ్ జా అస్సె.”

మెన జో దూత సంగిలన్.

⁴ తెదొడి, పరలోకుమ్ తెంతొ చి అన్నెక్ అవాడ్ కిచ్చొ సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె, “జాచ పాపల్తె తూమ్ నే బెదితి రిసా, జాచ సిచ్చల్చ దెబ్బల్ తుమ్క నే జెతి రిసా అంచ పైజల్, జాచి తెంతొ తుమ్ బార్ జా.

⁵ జా కెర్ల పాపల్ కెత్తి మెలె, ఆగాసుమ్ ఎద పావెత్ రితి కొట్టు జతతి, చి జా కెర్ల జాచ పాపల్ దేముడు నే పచ్చితె ఏదన్లు కెర్తయ్.

⁶ జా దిలి ఎదిలి జాక దా, జా కెర్ల కమెచి కంట అన్నె జాక దొన్ని వాటల్ కెర, జా కయ్లి గిన్నచి విన్నుమ్చి జా పితి రితి అన్నె దొన్ని వాటల్ కలోప దాన.

⁷ జాక జయ్యి కిసి గవురుమ్ ఉచరన పోకిరి కెరన్లి కొల్లి జయ్యి నొప్పి జా ఏడ్డి రితి, సిచ్చ దాన. ‘ఆవ్ రాని జా వెస అస్సి, రండెల్ మాన్సు నెంజి, ఆవ్ కెయ్క ఏడుకుడు జంక నాయ్’ మెన జాచి పెట్టి ఉచరంతయ్.

⁸ జాక, ఎక్కి దిసి, జాక సిచ్చల్చ దెబ్బల్ లయ్యుల. కిచ్చొ సిచ్చల్ మెలె, మొర్చు, దుకుమ్, చి కరు జతిసి, చి ఆగితె డడ్డ గెచ్చెదె.

కిచ్చొక మెలె, జాక తీర్పు కెర సిచ్చ దెతో ప్రబు జలో దేముడు సత్తుచొ” మెన జా అవాడ్ సంగిలన్.

వెల్లి బబులోనుక నంపజల మాన్సుల్

⁹ దస్సి, వెల్లి బబులోను తెన్ లంజె జా పోకిరి జల బూలోకుమ్చ రానల్ జా డడ్డితి సిచ్చచి దుమ్మొ దెక, జాచి రిసా ఏడుకుడు జవుల. ¹⁰ జా సిచ్చ జత బాదల్క బియ్ కెర, దూరి టీవొజ తా కిచ్చొ మెన ఏడుల మెలె,

* **17:18** 17:18 జేవ్ పొదులె రోమ్ పట్టుమ్క దస్సి నెక్తి తిలి. పడ్డొ అన్నె సగుమ్ దేసిమ్లు దస అల్లర్ కెర అస్సి.

“అయ్యో! అయ్యో! తుయి వెల్లి పట్టుమ్, తుయి వెల్లి బబులోను పట్టుమ్! ఎక్కి గడియయ్ తుచి సిచ్చ జర్గు జలి!” మెన ఏడుల.

11 అన్నె, బూలోకుమ్చ సావుకర్లు జాచి రిసా ఏడుకుడు జవుల. జా గెలె, జాచి సామన్ అన్నె కోయి గెంతి నాయ్ చి రిసా ఏడుకుడు జవుల. 12 కీస సామన్లు మెలె, బజార్ సామన్, వెండి సామన్, రత్నాలు, ముత్యల్, చెంగిలి బట్ట, బట్టతె దెరయ్తి ఊద రంగు, సిల్కు బట్ట, ఎరస బట్ట, ఎత్తి రగల్ వాసినచి దారు, ఏనుగు కోరల్క తెయార్ కెర్ల వస్తుల్, ఒగ్గర్ విలువచి దారుక తెయార్ కెర్ల వస్తుల్, కంచు సామన్, ఇనుము సామన్, నూటి రగల్ పత్రల్క కెర్లి సామన్, 13 *దాల్చిమ్ చెక్కల్, బోడి గాఁసంతి చెంగిల్ వాసిన తేలు, దూపుమ్, †అత్తర్ తేలు, గందుమ్, ద్రాచ రస్సుమ్, ‡మాములుమ్ తేలు, మెత్తన పీట్టు, గోదుము, సామ్మూల్, మెండల్, గోడలు, రదుమ్లు, గొతిమాన్సుల్, మెలె మాన్సుల్చ జీవుల్. 14 ఇన్నెతెన్ కిచ్చో ఏక్ కోడు బెదితయ్ మెలె, “తుయి వెట్టి ఆస జలి పంటో తుక ముల దా అన్నె, అన్నె తుక కెయఁక అన్నె నే దొర్కు జతి రితి, తుచి సుక్కుమ్ తుచి బడాయ్ జలిన్ పూర్తి గెలి.”

15 జా లంజెచి పట్టుమ్తె జోవయించి సామన్ దొర్కు కెరస ఇస పుస్తకల్ వికిల సావుకర్లు కి దూరి టీవోజ, జాచి సిచ్చచ బాదల్క బియఁకెర, ఇసి మెన ఎదార్దుమ్ ఏడుకుడు జవుల.

16 “అయ్యో! అయ్యో! చెంగిల చెంగిల బట్టల్, ఊద రంగుచ, ఎరస రంగుచ పాలల్ గలన,

బజరి, రత్నాలు, ముత్యల్ తియన్లి వెల్లి పట్టుమ్

కెర్లి నస్తుమ్ జా అన్నె! 17 ఎక్కి గడియయ్ జాచి సామ్నారుమ్ పూర్తి పాడ్ జా అన్నె!”

మెన ఏడుకుడు జవుల. పడ్డె, ఓడల్ ఇండయ్త ఎజోమాన్లు, సముద్రుమ్తె గెతస, ఓడల్తె కూలి కామ్ కెర్తస, చి సముద్రుమ్ జిన బియ్యారి కెర్త ఎత్తిజిన్ దూరి టీవోజ, 18 జా లంజెచి పట్టుమ్ డడ్డితినచి దుమ్మొ దెక, కిచ్చో మెన ఒర్చిల మెలె, “ఈంజ పట్టుమ్చి ఎదిలి కేన్ పట్టుమ్ అన్నె?”

మెన దుకుమ్క కేక్ గల. 19 జోవయించ బోడిలె దూడి వించన ఏడుకుడు జా కిచ్చో మెన అన్నె కేక్ గల మెలె,

“అయ్యో! అయ్యో! సముద్రుమ్తె గెత ఓడల్ తిలస ఎత్తిజిన్ జేవ్చి సామ్నారుమ్క సామ్నారుమ్ జలి వెల్లి పట్టుమ్

కెర్లి నస్తుమ్ జా అన్నె! ఎక్కి గడియయ్ పూర్తి నాసెనుమ్ జా గెచ్చ అన్నె!

20 ఓ పరలోకుమ్, దేముడుచ ఓ మాన్సుల్, జోచ బారికుల్ జలస, జోచ కబుర్లు సంగిలస, జాచి రిసా సర్ద జా! కిచ్చోక మెలె,

జా తుమ్క అల్లర్ కెర్లి రిసా, దేముడు జాక తీర్పు కెర, సిచ్చ కెర అన్నె.” మెన కేక్ గల.

21 తెదొడి, సత్తుచొ ఏక్ దూత ఎక్కిలో తిర్వొలిచి ఎదిలి జాడుచి ఏక్ పత్తురు ఉక్కుల, సముద్రుమ్తె గల కిచ్చో మెన సంగిలన్ మెలె, “ఓ బబులోను వెల్లి పట్టుమ్,

* 18:13 18:13 తియన వస్తువల్తె రోసుల్తె గలుక జయెదె. † 18:13 18:13 ఏక్ రగుమ్ చెంగిల్ వాసిన తేలు. ‡ 18:13 18:13 జా దన్నె ఒలివ వండ్లచి తేలు వాడిక కెరల.

తుయి ఇసి డీన గలి జా అన్నె కెయ్యక కి డీసె నాయ్.

22 అన్నె వీన బజాయ్తి అవాడ్, ఎత్తి బజెన బజాయ్తిసి, మూరి పుజీతిసి, నప్పిర్మూరి పుజీతిసి, అప్పె తెంతో కెయ్క కి తుచితె కో సూన్తి నాయ్.

అన్నె, కిచ్చో రగుమ్ కామ్ కెర్తన కి తుచితె కెయ్క అన్నె తతి నాయ్.

అన్నె, తిర్వెలి బులితి అవాడ్ తుచితె కెయ్క అన్నె కోయి సూన్తి నాయ్.

23 అన్నె, తుచితె కేన్ దీవుచి ఉజిడి అన్నె కెయ్క లగి నాయ్.

అన్నె, పెండ్లి ఉబెడొ పెండ్లి ఉబేడ్చి అవాడ్లు

తుచితె అన్నె కెయ్క కో సూన్తి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుచ సావుకర్లు ఒండి లోకుమ్క వెల్లో జా తిల,

చి తుచి మెంగుర్ కామ్క ఎత్తి రాజిమలుచ మాన్సుల్ మోసిమ్ జా గెల.

24 అన్నె, జేవ్తెయి దేముడుచ కబుర్లు సంగితనచి, జోవయించయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్చి,

అన్నె బూలోకుమ్తె మాన్సు మార్లన ఎత్తిజిన్చి

లోయి జా పట్టుమ్తె డీసిలిచి సిచ్చు జలి”

మెన సత్తుచొ జో దూత సంగ సముద్రుమ్తె వెల్లో పత్తురు గలిలన్.

19

జా లంజెచి పట్టుమ్క ప్రబు సిచ్చు కెర్లిసి

1 ఇన్నెచి పడ్డొ, పరలోకుమ్తెచ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జట్టు తెన్ కేక్ గలిన్చ అవాడ్లు సూన్లయ్. కిచ్చొ మెన కేక్ గల మెలె,

“*దేముడుక జెయ్యి! రచ్చన, గవురుమ్, సెక్తి, అమ్చొ దేముడుతెయి అస్సె!

2 “జోచ తీర్పులు సిచ్చులు సత్తిమ్చ, సరిగచ.

జేవ్చ లంజె కమొక ఒండి లోకుమ్క నాసెనుమ్ కెర్లి జా వెల్లి లంజెక

జో తీర్పు కెర సిచ్చతె గల అస్సె, చి జోచ సేవ కెర్తనచి లోయి జా సువ దిలి రిసాచి సిచ్చు

జో నెరవెర్పువ కెర అస్సె.”

మెన కేక్ గల, 3 అన్నెక్ సుట్టు ఇసి మెన కేక్ గల,

“దేముడుక జెయ్యి!

జా లంజె జలి వెల్లి పట్టుమ్ డడ్డ గెలి దుమ్మొ

నే కుట్టితె కెయ్క తెయ్క వెగ గెతయ్!”

మెన కేక్ గలిల.

4 తెదొడి †విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్, చి ‡సింగాసనుమ్చి

సుట్టునంత టీవొజ తా చెత్తర్ జివుల్ నెర్ను సేడ, సింగాసనుమ్తె వెన తిలో

దేముడుక, “అమేన్! దేముడుక జోబర!”

మెన సంగ బక్తి కెర్ల. 5 అన్నె, కిచ్చొ మెన సంగ సిజాసనుమ్ తెంతో ఏక్ అవాడ్

అయ్లి మెలె, “తుమ్ జోచ సేవ కెర్తన, తుమ్ జోక బితన, బాల వెల్లో ఎత్తిజిన్,

అమ్చొ దేముడుచి గవురుమ్ గాయ!”

మెన అవాడ్ అయ్లి.

మెండపిల్లచి పెండ్లి

6 తెదొడి ఒగ్గర్ పానివొ సూయి జతి అవాడ్ అయ్లి రితి, ఒగ్గర్ ఉర్ముల్

కెర్లిన్చి అవాడ్ అయ్లి రితి, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్చ అవాడ్లు రితి సూన్లయ్. కిచ్చొ

మెన కేక్ గల మెలె,

“ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక జోబర!

* 19:1 19:1 జోవయించి బాస తెన్ ‘హల్లెలూయా!’ మెన కేక్ గలుల, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక జెయ్యి!’ మెలి అర్దుమ్ తెన్ † 19:4 19:4 4:4 దెక. ‡ 19:4 19:4 4:6-8 దెక.

ప్రబు జలో అమ్చో దేముడు ఏలువ
కెర్తయ్!

7 మెండపిల్లచి పెండ్లి జతి సమయుమ్
జా అయ్లీ, చి

కీపెండ్లి ఉబేడ్ తెయార్ కెరన అస్సెచి
రిసా

ఆవ్ నర్లసంతోసుమ్ జా, జోక గవురుమ్
కెరుమ్!

8 పెండ్లి ఉబేడ్ చొక్కిల్చి పూర్తి సుద్దిచి
చెంగిలి బట్ట గలనుక మెన

జాక దిల్!”

మెన కేక గల్ల. జా చెంగిల్ బట్టక కిచ్చొ
అర్దుమ్ మెలె, * ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో
దేముడుచ జల మాస్సుల్చ పున్నిమ్చ
కమొ జవుల.

9 అన్నె జో దూత అంక కిచ్చొ సంగిలన్
మెలె, “ఇసి రెగుడు, ‘మెండపిల్లచి
పెండ్లి విందుతె బుకార్లసక చెంగిలి’ మెన
రెగుడు” మెలన్, చి అంక అన్నె, “ఈంజ
కొడో దేముడుచి సత్తిమ్చ కొడోయ్”
మెలన్. 10 తెదొడి, బక్తి కెరుక మెన, జో
దూతచి చట్టె సెర్ను సేడ్లయ్, గని అంక
జో, “దస్సి కెరుక నాయ్. తుచి రితి,
యేసుక నంప కెర్ల తుచ బావుడ్లుచి రితి
జయిందె. మెలె, దేముడుక సేవ కెర్తొసా
జయిందె. అంక పోసి, గని దేముడుకయ్
జోకరు.” మెలన్. కిచ్చొక మెలె, యేసు
సంగిలి జో దెకయ్లీ సాచి, దేముడు
సంగిలో కబుర్లు ఎక్కి ఆత్మ తెంతోచ.

చొక్కిలో గోడతె వెగ జెతోసా

11 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె,
పరలోకుమ్ ఉగ్గి జా తిలీన్ దెకిలయ్,
చి ఆదె! చొక్కిలో గోడో! జోతె వెసిలోసాచి
నావ్ కిచ్చొ మెలె, ‘నిదానుమ్చొ,
సత్తిమ్చొ’. చి సత్తిమ్చ తీర్పుల్ కెర,
‘దేముడుచి సత్తిమ్ జీనున్’ మెన,

యుద్దుమ్ కెర్తయ్. 12 జోచ అంకివొ
కీస మెలె, అగి లగిల్ రితి, చి జోచి
బోడితె ఒగ్గర్ కిరిటల్ అస్సి. జోచి అగి
రెగిడ్లి నావ్ ఏక్ అస్సె. గని కిచ్చొ
నావ్ గే ఎక్కి జోకయ్ ఎర్రె, గని అన్నె
కక్కయ్ నాయ్. 13 లోయితె బుడ్డ
తిలో పాలుమ్ జో గలన అస్సె, చి జోక
తిలి నావ్ కిచ్చొ మెలె, ‘దేముడుచి
కోడు’ మెలి నావ్ తిలన్. 14 అన్నె,
పరలోకుమ్చ సయ్న్యుములు కి, సుద్ది
తిలి చొక్కిలి చెంగిలి బట్టచ పాలల్
గలన, చొక్కిల గోడతె జేవ్ కి వెగ,
జోచి పట్టి గతతి. 15 ఎత్తి అదికారుమ్
తిలో దేముడుక నేన్ల మాస్సుల్క మార్తి
వాండి తిలి కండా జోచి చోడి తెంతో బార్
జతయ్. గొవుడుచి ఇనుముడండో తెన్
జోవయింక ఏలువ కెరెదె. ఎత్తి సెక్తి
అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సిచ్చుచి
కోపుమ్చి గిన్నతె జో సుద, జేవ్
మాస్సుల్క కెర్తి సిచ్చు జో జర్లు కెరెదె.
16 జోచి పాలుమ్తె చి జోచి జంగయ్ చి
ఉప్పిరి ఏక్ నావ్ అస్సె. ‘రానల్క రాసె,
ప్రబుల్క ప్రబు’ మెలి నావ్.

ఆకర్చి యుద్దుమ్

17 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె,
పొద్దుచి ఉజిడ్తె టీవోజ తా ఏక్ దూత
గట్టిజ అవాడ్ కెరన, పొద్దు ఆగాసుమ్చి
మదెనె టీవోజ, పక్కయ్ ఉడ్డిత ఎత్తి
పిట్టల్క కిచ్చొ మెన కేక గలో మెలె,
“తుమ్ జా! చి దేముడు దొర్కు కెర్తి వెల్లి
విందుక తెయార్ జా తా. 18 రానల్చి
సిద్ద, వెయి జమాస్సుక వెల్లిచి సిద్ద, ఒగ్గర్
సెక్తిబలుమ్ మాస్సుల్చి సిద్ద, గోడతచి
సిద్ద, జోవయింతె వెగితనచి సిద్ద, ఎత్తి
రగల్ మాస్సుల్చి సిద్ద; జేవ్ గోతి

§ 19:7 19:7 ‘మెండపిల్లక గితి బూలి’ మెలె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, యేసుక్రీస్తుక నంపజలన మొత్తుమ్,
నంపజలన మొత్తుమ్చి సంగుమ్, ఎవెను కచి ఉత్తుమ్ 5:31-32, యిర్మీయా 2:1-3, యెసయా 49:18, 69:10.
పడ్డో జేవ్ నంపజలన గచ్చు జింక తిలి నొవి యెరుసలేమ్, మెలె పరలోకుమ్చి పట్టుమ్క కి ‘మెండపిల్లచి బూలి’
మెనుల. 21:9, 10. * 19:8 19:8 నెంజెలి ‘ప్రబుచయ్ జల మాస్సుల్’ మెనుక జయెదె. † 19:13
19:13 యోహాను 1:1. ‡ 19:15 19:15 నెంజెలి ‘నెసిల మాస్సుల్క’ మెనుక జయెదె.

నెంజిలన జలెకి, గొతిమాన్సుల్ జలెకి; బాల వెల్లోచి సిద్ద కస్తా” మెన, దూత పిట్టల్ క సంగిలన్.

19 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, జో పాపుమ్చొ జంతు, చి ఒండి లోకుమ్చ రానలు, జోచ సయన్యుముల్ తెన్ ఎక్కితె బెర్ల. కిచ్చొక మెలె, జో గోడొతె వెసిలోసాచి ఉప్పిరిచి జోచ సయన్యుముల్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక మెన బెర్ల.

20 తెదొడి కిజంతు దెర్ను సేణ్ణొ, చి జో తెన్, జోచి నావ్ తెన్ వెల్లో మాయకమొ కెర్లొ అన్నెక్ *జంతు కి దెర్ను సేణ్ణొ. జో అబద్దుమ్క దేముడుచ కబుర్లు సంగితోసా ఆవ్ మెన అగ్గె సంగ తిలన్. అన్నె, జో జంతుచి గుర్తు కెరవన, జోచి బొమ్మక బక్తి కెర తిలనక మోసిమ్ కెర తిలొ. జో కి దెర్ను సేణ్ణొ. జలె, జేవ్ దొగులక జీవ్ తత్తె, ఎడ్డి రంగు లగితి వెల్లో ఆగి గొయ్చి గడ్డె గల దిల.

21 తెదొడి, గోడొతె వెసిలోసా జోచి కండా తెన్ రానల్కచి జేవ్ సయన్యుములు ఎత్కిక మారయ్ గెలన్. జోచి చొండి తెంతొ బార్ జతి కండా తెన్ అన్నె, ఎత్కి పిట్టల్ జేవ్ మొర్లన ఎత్కిజీచి సిద్ద కా గెల కెర, పేట్ బెర్లె కయ్ల.

20

సయ్తాన్ ముట్టు నెంజిలి గొయితె వెయి వెర్నుల్ తతి సిచ్చ జతిసి

1 అన్నె కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పరలోకుమ్ తెంతొ దూత ఎక్కిలో ఉత్త జెతె తిలిసి దెకిలయ్. జోచి అత్తి ముట్టు నెంజిలి జా *వెల్లె గొయిచి తాలుమ్ కడి, చి జాడు తిలి ఏక్ ఇనుము గొల్పు తిల. 2 తెదొడి వెల్లొచొ జో అయిక, జలె పూర్ణమ్ తెంతొచొ అయిక, మెలె,

సయ్తాన్ జలొ సయ్తానుక దూత దెర కెర, వెయి వెర్నుల్ జో దస్సి తతి రితి జోక బంద గెల కెర, 3 ముట్టు నెంజిలి జా గొయితె గల దా, వెయి వెర్నుల్ గెతె ఎదక దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ క జో అయి అన్నె నే మోసిమ్ కెర్తి రిసా, జోచి ఉప్పిరి డంక దిలన్. జా వెయి వెర్నుల్ గెలె, జోక గడియ విడ్డల్ కెరుక.

క్రీస్తు తెన్ వెయి వెర్నులు ఏలుప కెరుక

4 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సిజాసనల్, చి జోవయించి ఉప్పిరి కో వెన తిల మెలె, బూలోకుమ్చ దేసిమ్లు ఎత్కిక ఏలుప కెర్తి రిసా దేముడు సెలవ్ దిలన. కొన్న మెలె, యేసుచి రిసా జేవ్ సాచి సంగ తిలి రిసా, చి దేముడుచి కోడు జేవ్ దెరన్లి రిసా, బోడి గండల్ జలన, చి అన్నె కొన్న మెలె, జో పాపుమ్చొ జంతుక చి జోచి బొమ్మక బక్తి నే కెర్లన, జోచ నిర్దెలె అత్తిలె జోచి గుర్తు నే కెరవన్లన. జేవ్ జలె, జీవ్ జా ఉట్టిల, చి వెయి వెర్నులు క్రీస్తు తెన్ ఏలుప కెర్ల.

5 ఈంజయ్ జీవ్ జా ఉట్టిన్ క ‘తోలితో చి’ మెనుక జయెదె. తోలితోచి ఈంజ జీవ్ జా ఉట్టిన్తె బెదితనక చెంగిలి. ఎత్కి అదికారుమ్ దేముడుచ జేవ్ జవుల! కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఉప్పిరి †పడ్డొకచి మొర్నుక కిచ్చొ అదికారుమ్ తయె నాయ్. 6 తోలితో చి జీవ్ జా ఉట్టిసి జతన దేముడుక చి క్రీస్తుక పూజర్లు రిత జవుల, చి వెయి వెర్నుల్ పూర్తి జో తెన్ ఏలుప కెరుల.

సయ్తాన్ అన్నె విడ్డల్ జా యుద్దుమ్ కెర్తిసి

7 జేవ్ వెయి వెర్నుల్ కేడ్డె, జో జేలి జలిసి తెంతొ సయ్తాన్ విడ్డల్ జా, 8 ‘గోగు’ ‘మాగోగు’ మెన బూలోకుమ్చ చెత్తర్ల పక్కలెచ దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్

§ 19:20 19:20 సముద్దుమ్ తెంతొ బార్ జలోసా 13:1. * 19:20 19:20 బుయి తెంతొ బార్ జలోసా 13:11. * 20:1 20:1 9:1 దెక. † 20:5 20:5 మెలె, వెల్లొ ఆగి గొయ్చి సిచ్చతె గెతిసి. 20:14.

యుద్ధుమక తెయార్ జతి రితి, జో సయ్తాన్ జోవయింక మోసిమ్ కెరెదె. జేవ్ మాన్సుల్చి లెక్క కెద్ది మెలె, నముద్దుమ్తెచి ఇన్కుగిడ్డల్ కెత్తి జా లెక్క కెరుక నెంజె గే, తెదివాట్ జిన్ జవుల. ⁹ తెదొడి జేవ్ బూలోకుమ్చి రుందిలి టాన్తె వెగ జా, దేముడుచ జల మాన్సుల్చి సుట్టునంత, చి జో †పైమ తిలి పట్టుమ్చి సుట్టునంత బెర అయ్ల. గని పరలోకుమ్ తెంతో దేముడు తెంతో ఆగి సూయి జా జోవయింక డయ గెలి. ¹⁰ జోవయింక మోసిమ్ కెర్లొ సయ్తాన్ సిచ్చ జతె తంక ఎడ్డి ఆగి లగితి వెల్లి ఆగి గొయ్తె †గలి జలో. జో పాపుమ్చో జంతు, అన్నె అబద్దుమ్క దేముడుచ కబుర్లు సంగిత్తొసా ఆవ్ మెనన్లొసా కి ఒత్తయ్ గలి జా అన్సి. జేవ్ రాతి మెద్దెనె కెయ్తె తెయ్తె నే పిట్టె, ఒత్త సిచ్చల్ బాదల్ జతె తవుల.

మొర్లసక ఆకర్చి తీర్పు జతిసి

¹¹ అన్నె కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, వెల్లి చొక్కిలి సిజాననుమ్, చి జాచి ఉప్పిర్ వెసిల్సొక దెకిలయ్. జోతె తెంతో బూలోకుమ్ ఆగాసుమ్ నిగ గెల, చి జేవ్క అన్నె కేన్ టాన్ నాయ్. ¹² తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, బాల వెల్లి మొర్లస ఎత్తిజిన్ సింగాసనుమ్చి పురె టీవ తతికయ్, పుస్తకల్ *ఉగిడ్డ. పడ్డొ అన్నెక్ పుస్తకుమ్ ఉగిడ్డ; పరలోకుమ్తె జింక సెలవ్ తిలసచ నవ్వొ రెగిడ్డి పుస్తకుమ్. జలె, మొర్లస జేవ్ కెర్లకమొచి రిసా జేవ్ పుస్తకల్తె రెగ్గ తిలి రితి తీర్పు జల.

¹³ తెదొడి, జేవ్తె మొర్లసక నముద్దుమ్ సార్ప కెర దిలి, అన్నె మొర్లు చి మొర్లస రకితి టాన్ ఒత్త తెంతో తిలసక సార్ప కెర దిల, చి నముద్దుమ్తె మొర్లస,

చి మొర మొర్లస, రకితి టాన్తె తిలస ఎత్తిజిన్ జీవ్ జా, సింగాసనుమ్చి పురె టీవ, జేవ్జ, జేవ్క కమొచి రిసా తీర్పు జవుల. ¹⁴ తెదొడి మొర్లు చి మొర్లస రకితి టాన్ వెల్లి ఆగి గొయ్చి గడ్డె †గలి జల. వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల్లిసి దొన్సిచి మొర్లు జయెదె. ¹⁵ అన్నె, పరలోకుమ్తె జింక సెలవ్ తిలసచ నవ్వొ రెగిడ్డి పుస్తకుమ్తె కచి నావ్ తయె నాయ్ గే, జివ్వొ వెల్లి ఆగి గొయ్తె †గలి జల.

21

నొవి ఆగాసుమ్, నొవి బుయి

¹ తెదొడి ఆవ్ కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, నొవి ఆగాసుమ్, నొవి బుయి. అగ్గెచి ఆగాసుమ్ అగ్గెచి బుయి కేడ తిలి, చి నముద్దుమ్ కి నాయ్. ² పడ్డొ, పరలోకుమ్చి సుద్దిచి పట్టుమ్, నొవి యెరూసలేమ్ పరలోకుమ్ తెంతో దేముడు తెంతో, మున్సుక జెతికయ్ పెండ్లి ఉబేడ్ రితి తెయార్ జా తా, ఉత్త జెతిసి దెకిలయ్. ³ అన్నె, సింగాసనుమ్ తెంతో చి గట్టిజ అవాడ్చి అవాడ్ కిచ్చొ సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె, “ఈందె, దేముడు జితి టాన్ మాన్సుల్తెయి అన్నె. జోవయింతెన్ జో జయెదె. జేవ్ జోచయ్ పైజల్ జా తవుల, చి జో సొంతయ్ జేవ్ తెన్ తయెదె, జేవ్క దేముడు జా తయెదె. ⁴ జోవయింక అంకివొతె ఆసునొ కెయ్తె అన్నె నే జెతి రితి, జోవయింక ఆసునొ జొయ్యి పుంచ గెలెదె, చి అప్పె తెంతో కిచ్చొ మొర్లు తయె నాయ్. ఏడుకుడు జతిసి, ఏడ్డిసి, నొప్పి కి తయె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, పొర్నిచి ఎత్తి ఉట్ట గెల.” మెన జా అవాడ్ సంగిలన్.

‡ 20:9 20:9 దొన్నె అర్థల్ ఉచరుక జయెదె. ఏక్ మెలె, మాములుమ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్. అన్నెక్ మెలె, కేనె ప్రబుచయ్ మాన్సుల్ తవుల గే, ఒత్తయ్ మెన ఉచరుక జయెదె. § 20:10 20:10 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఒత్త గలయ్లో, గెద. * 20:12 20:12 క్కో ఉగిడ్డ గే సంగె నాయ్. † 20:14 20:14 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఒత్త గలయ్లో, గెద. ‡ 20:15 20:15 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఒత్త గలయ్లో, గెద.

5 తెదొడి, సింగాసనుమ్తె వెసిలోసా, “ఈందె, ఎత్కి నొవి తెయార్ కెర్తసి” మెన, అన్నె, “ఈంజ ఎత్కి రెగుడు. ఈంజేవ్ కొడొ సత్తిమ్చ, నంపజతన” మెన జో సంగిలన్. 6 తెదొడి అంక, “పూర్తి జర్గు జలి, ‘అల్పా, ఓమెగ’ మెన ఆవ్ మొదొల్చొ, ఆకర్చొ. కక్క తాన్ కెర్లె, డబ్బుల్ నే దెతె, జీవ్ దెతో పాని అంచె ఊంటు తెంతో ఆరి దెయిందె. 7 కో జీనుల గే, అంచె రాజిమచి ఈంజ వాట జోక దెయిందె, చి ఆవ్ జోచొ దేముడు జయిందె, జో అంక పూత్తు జా తయెదె. 8 గని అంచె సాచి జంక బితన, నముకుమ్ నెంజిలన, నిదానుమ్ నెంజిలన, హత్య కెర్తన, లంజె జతన, మెంగ్ర మాన్సుల్, బొమ్మల్క జొకర్తన, అబద్దుమ్ జతన, అబద్దుమ్ కెర్తన, సయతాన్చి వెట్కారుమ్ జలన, జేవ్క సిచ్చ, గందకము తెన్ ఆగి లగితి వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలుల. ఈంజ దొన్నిచి మొర్చు.”

మెండపిల్లక తేర్చి జతిసి నొవి యెరూసలేమ్

9 తెదొడి సత్తు ఆకర్చవ సిచ్చల్ బెర్ల సత్తు గిన్నల్ అగ్గె దెర సువ తిల సత్తు *దూతల్తె ఎక్కిలో అంచితె జా కెర కిచ్చొ మెన అంక సంగిలన్ మెలె, “జో మెండపిల్లక తేర్చి జతి పెండ్లి ఉబేడక తుక దెకయిందె” మెలన్. 10 తెదొడి దేముడుచి యేసుచి ఆత్మసెక్తిక జో దూత అంక ఒగ్గర్ డొంక్ తిలి డొంగుతె కడ నిలన్, చి జో అంక దెకయ్తికయ్, ప్రబుచి జా ఆత్మసెక్తిక కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, జోచి †సుద్ది తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ దెకిలయ్. 11 జా పట్టుమ్చి ఉజిడి కిసి తిలి మెలె, దేముడుచి ఉజిడ్

తెన్ తా, ఒగ్గర్ విలువచి రత్తుమ్చి రితి ఉజిడి లగిలి, వజ్రమ్చి రితి సీనచి రితి టేంటచి ఉజిడి లగిలి. 12 జా పట్టుమ్క వెల్లి కోట ఒగ్గర్ డొంక్ తిలి. జా కోటతె బార గుమ్మల్ తిల. జేవ్ బార గుమ్మల్తె ఎక్ ఏక్ దేముడుచొ దూత తిలి. జేవ్ బార గుమ్మల్తె ‡ఇస్రాయేలుచ బారజిన్ పుత్తర్చుల్చ సెకుమ్లుచ ఎక్కెక్ నవ్వొ, ఎక్కెక్ గుమ్మలె రెద్ద తిల. 13 తూర్పు పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్లు, ఉత్తర పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్లు, దచ్చెన పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్లు, చి పడమర పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్లు తిల. 14 పడ్డొ పట్టుమ్చి కోటక బార పునాద్దు, చి జేవ్ పునాద్దుతె మెండపిల్లచి చి రిసాచ బారజిన్ బారికుల్చ నవ్వొ ఎక్కెక్ రెద్ద తిల.

15 అంచె తెన్ లట్టబ్బొ జో దూతక, జా పట్టుమ్కచి జేవ్చ గుమ్ముమ్ల్కచి కోటక కికటార్తి రిసా, బజర్క తెయార్ కెర్లి కటార్తి డండొ తిలి. 16 పట్టుమ్క చెత్తర్ కోనల్, చి జేవ్చ పక్కల్చ కొల్తల్ సమానుమ్ అస్తి, జేవ్చ కోనల్చ కొల్తల్ సమానుమ్ అస్తి. తెదొడి జోచి డండొ తెన్ పట్టుమ్క కటార్లన్. *దొన్నివెయిల్ దొన్ని పుంజొ కిలోమీటర్లు దూరి జేవ్చి కొల్త. చెత్తర్ పక్కల్ కి సమానుమ్; కెద్ది దీగు జయెదె గే, తెద్ది రూందు, తెద్ది డొంకు కి జయెదె.

17 జేవ్చి కోట కికటార్లన్. †అరవయ్ చెత్తర్ మీటర్లు డొంకు, మాన్సు కటార్తి రితి, మెలె జో దూత కటార్లన్. 18 జా కోట వజ్రమ్చి వన్నతె తెయార్ కెర్లిసి, చి పట్టుమ్ రితి బజర్ తిలి, చి జేవ్చి ఉజిడి కిసి మెలె, అద్దుమ్ రితి టేంట

* 21:9 21:9 15, 16 అద్యయల్. † 21:10 21:10 19:8 దెక. ‡ 21:12 21:12 జోవయింక అన్నెక్ నావ్ యాకోబు. ‘ఇస్రాయేలు’ మెలె, జో యాకోబుక అన్నెక్ నావ్ జయెదె, చి టాలిక్ ‘యూదుల్’, నెంజిలె ‘సంపజలన మొత్తుమ్’ చి అర్దుమ్ కెరసుక జయెదె. § 21:15 21:15 మీంతి * 21:16 21:16 రమారమి 1,400 మైలు † 21:17 21:17 అరవయ్ చెత్తర్ మీటర్లు మెలె, డబ్బుమ్ దొన్ని గజాలు జయెదె, మెలె పుంజెక్ దొన్ని విసా చెత్తర్. పుంజెక్ దొన్ని విసా చెత్తర్ మెలె, బార బారలు, మెలె 144 = 12 x 12. బార సెకుమ్లుచ యూదుల్ తిల, యేసుక బార బారికుల్ కి తిల. జేక ఈంజ నంబర్ ఏక్ టాలి జయెదె.

లగిలి. ¹⁹ జా పట్టుమచి కోటచ పునాధుతె ఎత్తి రగల్ రత్నాలు లగిల. తొలితొ చి వజ్రమ్, చొక్కీల్ లగిలి. అన్నెక్ రత్నమ్ నీలిమ్ రగుమ్ లగిలి, అన్నెక్ రత్నమ్ 'యమునా' మెంతిసి ఎరస లగిలి, అన్నెక్ రత్నమ్ పచ్చన లగిలి. ²⁰ అన్నెక్ రత్నమ్ నారింజ రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నమ్ అన్నెక్ ఎరస రగుమ్ లగిలి, అన్నెక్ రత్నమ్ తామర్ పూల్చి ఎడ్డి రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నమ్ సముద్రుమ్చి పచ్చన రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నమ్ అన్నెక్ రగుమ్ ఎడ్డి రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నమ్ చీంచ్ అక్షల్ నొవర్ పలొయ్లి రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నమ్ గులాప్ రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్నమ్ ఊద రంగు లగిలి. ²¹ పడ్డొ బార గుమ్మల్చ టట్టల్ కిచ్చొ వస్తుతె తెయార్ జా తిల మెలె, బార ముత్యల్క. ఎత్తి టట్ట ఏక్ ముత్యల్క తెయార్ జలిసి, అన్నె, పట్టుమచి వీది రితి బజరి తా, అద్దుమ్చి ఎదిలి టేంట లగిలి.

²² అన్నె, జా పట్టుమతె కిచ్చొ దేముడుచి గుడి డీసె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు జలొ ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అన్నె మెండపిల్ల సొంత జా పట్టుమక దేముడుచి గుడి జవుల. ²³ అన్నె, జా పట్టుమక ఉజిడి దెంక పొద్దు గే జోను గే నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి ఉజిడి జాక దొర్కు జలి ఉజిడి, చి మెండపిల్ల జాక దీవు. ²⁴ జాచి ఉజిడక ప్రెజల్ ఇండుల, చి ఒత్త కిచ్చొయ్ అందర్ తయె నాయ్. ²⁵ అన్నె, రాతి మెద్దెనె కెయక కి జా పట్టుమచ గుమ్మల్ డంకితి నాయ్, అన్నె, ఈంజ నొవి బూలోకుమ్చ రాసలు ఒత్త జోవయిం చి గవురుమ్, జోవయింక గవురుమ్ దెతిసి ఎత్తి ఒత్త ఆనుల. ²⁶ ఎత్తి ప్రెజల్క దొర్కు జలి గవురుమ్, ఎత్తి ప్రెజల్క

దొర్కు జలి సొమ్మారుమ్ ఒత్త ఆనుల. ²⁷ గని కిచ్చొ పాపుమచి ఒత్త పెసె నాయ్, చి మర్కటుమ్ గే, అబద్దుమ్ గే ఇండితన ఒత్త పెసితి నాయ్. కో ఒత్త పెసుల మెలె, 'పరలోకుమ్తె బెదుతు' మెన మెండపిల్లచి పుస్తకుమ్తె కచ నవ్వొ తవుల గే జెచ్చొ పెసుల.

22

జీవ్ దెతో పానిచి గాడు జీవ్ దెతి పలుమ్చొ రూకు

¹ అన్నె జో దూత అంక కిచ్చొ దెకయ్లన్ మెలె, పరలోకుమ్చి జీవ్ దెతో పానిచి గాడు. కిసి తిలి మెలె, అద్దుమ్చి ఎదిలి టేంట తా, దేముడుచి అన్నె మెండపిల్లచి సింగాసనుమ్ తెంతొ బార్ జా, ² పట్టుమచి వీదిచి నెడిమి ఉట్ట గెతయ్. పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్చి జీవ్ దెతో రగుమ్ *రూకుల్ జా గాడుచ దొన్ని పక్కలె అన్ని. జేవ్ రుకాలె బార రగల్ పండ్లు, చి ఎత్తి జొన్ని పండ్లు పిక తత్తతి. జో రూక్చ అక్షల్ కిచ్చొక కామ్క జెతతి మెలె, ఒండి ప్రెజల్చక చెంగిల్ కెర్తయ్. ³ ఒత్త తెంతొ, కిచ్చొచి రిసా గార్చి సాపెనల్ తిలిసి తయె నాయ్. దస్సిచి కిచ్చొ కి తయె నాయ్, గని జా పట్టుమతె దేముడుచి జో మెండపిల్లచి సింగాసనుమ్ తయెదె, చి జోచ సేవ కెర్తన జోక బక్తి కెర్త తవుల. ⁴ జోచి మొకోమ్ జేవ్ దెకుల, చి జోవయిం చి నిర్దె జోచి నావ్ తయెదె. ⁵ పడ్డొ, ఒత్త తెంతొ అందర్ తయె నాయ్, చి ఒత్త తిలసక దీవుచి జవున్ పొద్దుచి జవున్ ఉజిడి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు జలొ దేముడుచి ఉజిడి తయెదె, చి జేవ్ కెయక తెయక ఏలుప కెరుల. ⁶ అన్నె, "ఈంజేవ్ కొడొ సత్తిమ్చ, నంపజతన. అన్నె, ప్రబు జలొ, జోచ కబుర్లు సంగితనచి అత్తుతె సికడ్డొ దేముడు జోచొ దూతక తెద్రవ అస్సె; జర్గు

జంక తిలిసి జోచ నేవ కెర్తనక దెకవుక మెన,” అంక జో దూత సంగిలన్.

యేసుప్రబు బే బేగి అన్నె జెయిందె

7 “ఈందె, ఆవ్ బే బేగి అన్నె జెయిందె” మెన యేసు సంగితయ్. ఈంజ పుస్తకుమ్తె తిలి కబుర్చ కొణ్ణొ కో దెరనుల గే, జోవయింక చెంగిలి.

8 ఆవ్ యోహాను ఈంజ ఎత్తి సూన్లొసా దెకిలొసా. అన్నె, ఈంజ ఎత్తి సూన దెకిల్ బేగి, అంక ఈంజ ఎత్తి దెకయ్లో దూతచి చట్టె నెర్ను సేడ జోక బక్తి కెర్లయ్, 9 గని జో అంక, “తుయి దస్సి కెరుక నాయ్! ఆవ్ తుచొ రితో, దేముడుచ కబుర్లు సంగిత తుచ బావొదివొ తెన్ కి, తుచి రితో సేవ కెర్తొసా జయిందె. దేముడుకయ్ జొకరు!” మెలన్.

10 తెదొడి జో అంక, “ఈంజ పుస్తకుమ్చి కబుర్చ కొణ్ణొ ముద్ద కెరు నాయ్, లుంకడు నాయ్; కిచ్చొక మెలె నమయుమ్ పాసి జా అస్సె.

11 పాపుమ్తె ఇండితన అప్పె కి పాపుమ్తె ఇండితె తత్తు, మర్కటుమ్చ అన్నె మర్కటుమ్ ఇండుతు, పున్నిమ్ జలన అన్నె పున్నిమ్తె ఇండితె తత్తు, సుద్దిచ అన్నె సుద్ది ఇండితె తత్తు.” మెన దూత సంగిలన్.

12 యేసుప్రబు సంగిలిసి అన్నె కిచ్చొ మెలె, “ఈందె, ఆవ్ బే బేగి జెయిందె. అయ్లె, ఎత్తి మాన్సు కెర్ల కమొ కొల్లి జోవయించి కూలి దెయిందె. 13 ‘అల్పా’ ‘ఓమెగ’ మెన, †తోలితోచొ, కర్వణ్చొ, మొదొల్చొ ఆకర్చొ ఆవ్వి” మెన యేసు సంగిలన్.

14 పరలోకుమ్చి జివ్ దెతో చెట్టెచ పండ్లు కంక సెలవ్ దొర్కు కెరంతి రిసా, చి పరలోకుమ్చి గుమ్ముమ్ వాట్ పెనుక సెలవ్ దొర్కు కెరంతి రిసా, కో

‡జోవయించ పాలల్ కేడన తవుల గే, జోవయింకయ్ చెంగిలి. 15 గని గుమ్ముమ్ ఒత్తల్తోచి బయిలె కో అస్తి మెలె, సూనర్లు రిత మాన్సుల్, మెంగ్ర మాన్సుల్, లంజె జతన, అత్త్య కెర్తన, బొమ్మల్క జొకర్తన, చి అబద్దుమ్క ప్రేమ తా, అబద్దుమ్ కెర్తన ఒండి అస్తి.

16 యేసు, “ ‘అంక నంపజలనచ సంగుమ్లు సూన్తు’ మెన, ఈంజ సాచి తుక దెకయ్తి రిసా యేసు మెలో ఆవ్ అంచొ దూతక తెద్దవ అస్సి. దాచిదు పూర్లుమ్చొ జలొ రానొచి సెకుమ్క ఆవ్ చేరు జలొసా, జోచి సెకుమ్తె జెర్మిలొసా, దేముడుచి రాజిమ్చి నొవి దీసిక దొర్కు జలి ఉజిడి దెతో సుక్కొ ఆవ్” మెన సంగిలన్.

నంపజా మెన మాన్సుల్క బుకార్లిసి

17 “తుమ్ జా” మెన దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అన్నె యేసుచి కీతెర్ని జతిసి సంగితతి. అన్నె, ఈంజ కోడుకో సూనుల గే, జేవ్ కి జా మెన అన్నె మాన్సుల్క బుకార్లు. అన్నె, కక్క తాన్ తిలె, జో జెవున్, చి కో ఇస్టుమ్ జవుల గే, డబ్బుల్ నే దెతె ఆరి పరలోకుమ్చి జివ్ దెతో పాని నజ పితు.

18 ఈంజ పుస్తకుమ్చి కబుర్చ కొణ్ణొ సూన్త ఎత్తిజిన్క ఆవ్ కిచ్చొ జాగర్త సంగితసి మెలె, ఈంజేవ్ కొణ్ణొతె అన్నె కిచ్చొ వేరచి బెదయ్లె, ఈంజ పుస్తకుమ్తె సంగ దెకయ్ల సిచ్చల్ జో మాన్సు సేడ్తి రితి దేముడు సిచ్చ కెరెదె. 19 అన్నె, ఈంజ జోచి కబుర్చి పుస్తకుమ్చ కొణ్ణొతె కో కిచ్చొ కడ గెలె, ఈంజ పుస్తకుమ్తె రెగ్గ దెకయ్లి జో జివ్ దెతి రూకచి, చి జోచి పరలోకుమ్చి సుద్దిచి పట్టుమ్తెచి జోచి వాట, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కడ గెలెదె.

† 22:13 22:13 నెంజిలె “తోలితో మొదొల్ తెంతొ ఆకర్ ఎదచొ ఆవ్వి” మెన యేసు సంగిలన్. ‡ 22:14

22:14 నెంజిలె ‘ప్రబుచ కొణ్ణొ రితి ఇండితతి గే’. § 22:17 22:17 19:7-8, 21:2. యేసుచి తేర్ని మెలె, నంపజలన మొత్తుమ్ గెతి జోవయించి సుద్ది పట్టుమ్, చి జా పట్టుమ్తె బెదితన, నంపజలనయ్ మొత్తుమ్. యెనయా 49:18, 61:10, యిర్మీయా 2:1-3, ఎపెసు కచి ఉత్తమ్ 5:31-32.

20 “కచితుమ్, ఆవ్ బే బేగి జెయిందె” మెన ఈంజ ఎత్కిక సాచి జతోసా సంగితయ్. *ఆమేన్, జే, ప్రబు

యేసు!

21 జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్చి ఉప్పిరి ప్రబు జలో యేసుచి దయ తవున్. ఆమేన్.